57

מחזור

לראש השנה ויום הכפורים

עם התפלות עפ"י נוסח ספרד הנהוג בארצנו.

עם הבאורים

בית לוי יבאר באר היטב כל המלות הקשות, ויראה את מקורם בתנ"ך, בתלמוד ומדרשים.
מטה לוי יבאר את הפיוטים בבאור מספיק, ובפירוש נכון ויפה המשיב כל נפש.

ושם הכולל מהבאורים

קרבן אהרן

ובאור אשכנזי (עברי דייטש) בנקודות, לבאר באור המלות והפיוטים בלשון אשכנז המדוברת בין בני ישראל יושבי ארצנו, למען ישוה לכל נפש.

ונוספו בו מעלות רבות על כל הקודמים לו. כאשר תחזינה עיניכם:

ווילנא

בדפוס והוצאות האלמנה והאחים ראם

שנת **תרמ"ב** לפ"ק

МАХЗОРЪ.
Кругъ праздничныхъ молитвъ. Томъ I.
Съ Виленскаго изданія 1878 г.
1882.

Дозволено цензурою. — 7 Мая 1882 года. Вильна.

В И Л Ь Н А.
Типогафія Вдовы и братьевъ Роммъ.
Жмудскій переулокъ дома №№ 327 и 328.

תפלה מספר תיקוני הזוהר

פתח אליהו ואמר רבון עלמין דאנת הוא חד ולא בחושבן אנת הוא עלאה על כל עלאין סתימא על כל סתימין לית מחשבה תפיסא בך כלל · אנת הוא דאפיקת עשר תקונין וקרינן להון עשר ספירן לאנהגא בהון עלמין סתימין דלא אתגליין ועלמין דמתגליין ובהון אתכסיאת מבני נשא ואנת הוא דקשיר לון ומיחד לון ובגין דאנת מלגו כל מאן דאפריש חד מחבריה מאלין עשר ספירן אתחשב ליה כאלו אפריש בך · ואלין עשר ספירן אינון אזלין כסדרן חד אריך וחד קציר וחד בינוני · ואנת הוא דאנהיג לון ולית מאן דאנהיג לך לא לעילא ולא לתתא ולא מכל סטרא · לבושין תקינת לון דמנייהו פרחין נשמתין לבני נשא וכמה גופין תקינת לון דאתקריאו גופין לגבי לבושין דמכסין עליהון ואתקריאו בתיקונא דא חסד דרועא ימינא גבורה דרועא שמאלא · תפארת גופא נצח והוד תרין שוקין יסוד סיומא דגופא אות ברית קודש · מלכות פה תורה שבעל פה קרינן לה חכמה מוחא איהי מחשבה מלגו · בינה לבא ובה הלב מבין ועל אלין תרין כתיב הנסתרות ליהוה אלהינו כתר עליון איהו כתר מלכות ועליה אתמר מגיד מראשית אחרית ואיהו קרקפתא דתפלין מלגו איהו שם (מ"ה כזה יו"ד ה"א וא"ו ה"א) דאיהו אורח אצילות ואיהו שקיו דאילנא בדרועוי וענפוי כמיא דאשקי לאילנא ואתרבי בההוא שקיו · רבון עלמין אנת הוא עלת העלות וסבת הסבות דאשקי לאילנא בההוא נביעו וההוא נביעו איהו כנשמתא לגופא דאיהי חיים לגופא · ובך לית דמיון ודיוקנא מכל מה דלגו ולבר · ובראת שמיא וארעא ואפיקת מנהון שמשא וסיהרא וכוכביא ומזליא : ובארעא אילנין ודשאין וגנתא דעדן ועשבין וחיון ובעירין ועופין ונונין ובני נשא לאשתמודעא בהון עלאין ואיך יתנהגון בהון עלאין ותתאין ואיך אשתמודען עלאי מתתאי ולית דידע בך כלל · ובר מינך לית יחידא בעלאי ותתאי ואנת אשתמודע עלת על כולא ואדון על כולא · וכל ספירא אית לה שם ידיעא ובהון אתקריאו מלאכיא · ואנת לית לך שם ידיעא דאנת הוא ממלא כל שמהן אנת הוא שלימו דכלהו וכד אנת תסתלק מניהו אשתארו כלהון שמהן כגופא בלא נשמתא אנת הוא חכים ולא בחכמה ידיעא · אנת הוא מבין ולא בבינה ידיעא · לית לך אתר ידיעא אלא לאשתמודעא תוקפך וחילך לבני נשא ולאחזאה לון איך מתנהג עלמא בדינא וברחמי דאית צדק ומשפט כפום עובדיהון דבני נשא · דין איהו גבורה משפט עמודא דאמצעיתא צדק מלכותא קדישא · מאזני צדק תרין סמכי קשוט הין צדק אות ברית קודש כולא לאחזאה איך מתנהג עלמא אבל לאו דאית לך צדק ידיעא דאיהו דין ולא משפט ידיעא דאיהו רחמי ולא מכל אלין מדות כלל : ברוך יהוה לעולם אמן ואמן :

ידיד נפש אב הרחמן · משוך עבדך אל רצונך · ירוץ עבדך כמו איל · ישתחוה אל מול הדרך · יערב לו ידידותך · מנופת צוף וכל טעם :

הדור נאה זיו העולם · נפשי חולת אהבתך · אנא אל נא רפא נא לה · בהראות לה נועם זיוך · אז תתחזק ותתרפא · והיתה לה שמחת עולם :

ותיק יהמו נא רחמיך · וחוסה נא על בן אהובך · כי זה כמה נכסוף נכספתי לראות בתפארת עזך · אלה חמדה לבי וחוסה נא ואל תתעלם :

הגלה נא ופרוס חביבי עלי את סכת שלומך · תאיר ארץ מכבודך · נגילה ונשמחה בך · מהר אהוב כי בא מועד וחננו כימי עולם :

תפלה קודם התפלה

אנא אדון הרחמים מלא רחמים גלוי וידוע לפני כסא כבודך מעוט ערכי וקוצר לבבי ידעתי ואיני יודע אם אוכל לכוין בכל מלה ומלה כונה הרצויה והראויה לאותה מלה · בין בספור שבחיך ותהלתך בין בהתפלל על בני בריתך לכן מפיל אני תחנה לפניך שתרצה תפלתי ויחשבו לפניך אותם מלות אשר לא אכון בהם כראוי כאלו כונתי בהם כל הצורך כי במקום גדולתך שם ענותנותך וכאב את בן ירצה כן תרצני · כי אתה שומע תפלה · ברוך אתה שומע תפלה :

אני קראתיך כי תענני אל הט אזנך לי שמע אמרתי : אני בצדק אחזה פניך אשבעה בהקיץ תמונתך : ואני עליך בטחתי יהוה אמרתי אלהי אתה : שמע קול תחנוני בשועי אליך בנשאי ידי אל דביר קדשך : יהוה אלהי שועתי אליך ותרפאני : אליך יהוה אקרא ואל אדני אתחנן : האירה פניך על עבדך הושיעני בחסדך : כי לך יהוה הוחלתי אתה תענה אדני אלהי : שמעה תפלתי יהוה ושועתי האזינה אל דמעתי אל תחרש : שמע יהוה וחנני יהוה היה עוזר לי :

שיר המעלות לדוד שמחתי באמרים לי בית יהוה נלך : שש אנכי על אמרתך כמוצא שלל רב : הקשיבה לקול שועי מלכי ואלהי כי אליך אתפלל : יהוה בקר תשמע קולי בקר אערך לך ואצפה : אני קראתיך כי תענני אל הט אזנך לי שמע אמרתי : רגלי עמדה במישור במקהלים אברך יהוה :

טוב לומר כשבא לבית הכנסת קודם כניסתו לבית הכנסת תפלה קצרה זו :

נדבות פי רצה נא ה' ומשפטיך למדני : יהי רצון מלפניך ה' אלהי ואלהי אבותי שתהא תפלתי צלולה זכה וברורה מכל ערבוביא המבטל כוונת התפלה :

מה טבו אהליך יעקב משכנותיך ישראל : ואני ברב חסדך אבא ביתך אשתחוה אל היכל קדשך ביראתך : יהוה אהבתי מעון ביתך ומקום משכן כבודך : ואני אשתחוה ואכרעה אברכה לפני יהוה עשי : ואני תפלתי לך יהוה עת רצון אלהים ברב חסדך ענני באמת ישעך :

אדון עולם אשר מלך בטרם כל יציר נברא : לעת נעשה בחפצו כל אזי מלך שמו נקרא : ואחרי ככלות הכל לבדו ימלוך נורא : והוא היה והוא הוה והוא יהיה בתפארה : והוא אחד ואין שני להמשיל לו להחבירה : בלי ראשית בלי תכלית · ולו העוז והמשרה : והוא אלי וחי גואלי · וצור חבלי בעת צרה : והוא נסי ומנוס לי · מנת כוסי ביום אקרא : בידו אפקיד רוחי · בעת אישן ואעירה : ועם רוחי גויתי · יהוה לי ולא אירא :

יגדל אלהים חי וישתבח · נמצא ואין עת אל מציאותו : אחד ואין יחיד כיחודו · נעלם וגם אין סוף לאחדותו : אין לו דמות הגוף ואינו גוף · לא נערך אליו קדשתו : קדמון לכל דבר אשר נברא · ראשון ואין ראשית לראשיתו : הנו אדון עולם לכל נוצר · יורה גדלתו ומלכותו : שפע נבואתו נתנו · אל אנשי סגלתו ותפארתו : לא קם בישראל כמשה עוד · נביא ומביט את תמונתו : תורת אמת נתן לעמו אל · על יד נביאו נאמן ביתו : לא יחליף האל ולא ימיר דתו לעולמים לזולתו : צופה ויודע סתרינו · מביט לסוף דבר בקדמותו : גומל לאיש חסד כמפעלו · נותן לרשע רע כרשעתו : ישלח לקץ הימין משיחנו · לפדות מחכי קץ ישועתו : מתים יחיה אל ברוב חסדו · ברוך עדי עד שם תהלתו :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו על נטילת ידים :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר יצר את האדם בחכמה · וברא בו נקבים נקבים חלולים חלולים · גלוי וידוע לפני כסא כבודך · שאם יפתח אחד מהם · או יסתם אחד מהם אי אפשר להתקים ולעמוד לפניך אפילו שעה אחת : ברוך אתה יהוה רופא כל בשר ומפליא לעשות :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו במצותיו וצונו לעסוק בדברי תורה : אין לענות אמן אחר ברכה זו

והערב נא יהוה אלהינו את דברי תורתך בפינו ובפיות עמך בית ישראל ונהיה אנחנו וצאצאינו וצאצאי עמך בית ישראל כלנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה :
ברוך אתה יהוה המלמד תורה לעמו ישראל :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ונתן לנו את תורתו : ברוך אתה יהוה נותן התורה :

וידבר יהוה אל משה לאמר : דבר אל אהרן ואל בניו לאמר כה תברכו את בני ישראל אמור להם : יברכך יהוה וישמרך : יאר יהוה פניו אליך ויחנך : ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום : ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם :

אלו דברים שאין להם שעור · הפאה והבכורים והראיון וגמילות חסדים ותלמוד תורה : אלו דברים שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקרן קימת לעולם הבא · ואלו הן כבוד אב ואם וגמילות חסדים והשכמת בית המדרש שחרית וערבית והכנסת אורחים ובקור חולים והכנסת כלה ולוית המת ועיון תפלה והבאת שלום בין אדם לחברו ובין איש לאשתו ותלמוד תורה כנגד כלם :

אלהי · נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי ואתה עתיד לטלה ממני ולהחזירה בי לעתיד לבא · כל זמן שהנשמה בקרבי מודה אני לפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי רבון כל המעשים אדון כל הנשמות : ברוך אתה יהוה המחזיר נשמות לפגרים מתים :

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הנותן לשכוי בינה להבחין בין יום ובין לילה :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שלא עשני גוי :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שלא עשני עבד :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שלא עשני אשה :
(לנשים ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שעשני כרצונו :)
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם פוקח עורים :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם מלביש ערמים :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם מתיר אסורים :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם זוקף כפופים :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם רוקע הארץ על המים :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר הכין מצעדי גבר :
(ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם שעשה לי כל צרכי :)
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אוזר ישראל בגבורה :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם עוטר ישראל בתפארה :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הנותן ליעף כח :
ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם המעביר שנה מעיני ותנומה מעפעפי :

ויהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתרגילנו בתורתך ודבקנו במצותיך ואל תביאנו לא לידי חטא ולא לידי עברה ועון ולא לידי נסיון ולא לידי בזיון · ואל ישלוט בנו יצר הרע · והרחיקנו מאדם רע ומחבר רע ודבקנו ביצר טוב ובמעשים טובים וכוף את יצרנו להשתעבד לך ותננו היום ובכל יום לחן ולחסד ולרחמים בעיניך ובעיני

כל רואינו ותגמלנו חסדים טובים: ברוך אתה יהוה הגומל חסדים טובים לעמו ישראל:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שתצילני היום ובכל יום מעזי פנים ומעזות פנים· מאדם רע· מיצר רע ומחבר רע· ומשכן רע· ומפגע רע· מעין הרע· מלשון הרע· ממלשינות ומעדות שקר משנאת הבריות מעלילה ממיתה משונה מחלים רעים וממקרים רעים ומשטן המשחית· מדין קשה· ומבעל דין קשה· בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית· ומדינה של גיהנם:

אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו בזכרון טוב לפניך ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים משמי שמי קדם וזכר לנו יהוה אלהינו אהבת הקדמונים אברהם יצחק וישראל עבדיך· את הברית ואת החסד ואת השבועה שנשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה· ואת העקדה שעקד את יצחק בנו על גבי המזבח ככתוב בתורתך:

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את־אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח־נא את־בנך את־יחידך אשר־אהבת את־יצחק ולך־לך אל־ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישכם אברהם בבקר ויחבש את־חמרו ויקח את־שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל־המקום אשר־אמר־לו האלהים: ביום השלישי וישא אברהם את־עיניו וירא את־המקום מרחק: ויאמר אברהם אל־נעריו שבו־לכם פה עם־החמור ואני והנער נלכה עד־כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ויקח אברהם את־עצי העלה וישם על־יצחק בנו ויקח בידו את־האש ואת־המאכלת וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל־אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה־לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: ויבאו אל־המקום אשר אמר־לו האלהים ויבן שם אברהם את־המזבח ויערך את־העצים ויעקד את־יצחק בנו וישם אתו על־המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את־ידו ויקח את־המאכלת לשחט את־בנו: ויקרא אליו מלאך יהוה מן־השמים ויאמר אברהם׀ אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל־תשלח ידך אל־הנער ואל־תעש לו מאומה כי׀ עתה ידעתי כי־ירא אלהים אתה ולא חשכת את־בנך את־יחידך ממני: וישא אברהם את־עיניו וירא והנה־איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את־האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא אברהם שם־המקום ההוא יהוה׀ יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה אל־אברהם שנית מן־השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם־יהוה כי יען אשר עשית את־הדבר הזה ולא חשכת את־בנך את־יחידך: כי־ברך אברכך והרבה ארבה את־זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על־שפת הים וירש זרעך את שער איביו: והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם אל־נעריו ויקמו וילכו יחדו אל־באר שבע וישב אברהם בבאר שבע:

רבונו של עולם כמו שכבש אברהם אבינו את רחמיו מעל בן יחידו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ויגולו רחמיך על מדותיך· ותתנהג עמנו יהוה אלהינו במדת החסד ובמדת הרחמים ותכנס לנו לפנים משורת הדין· ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור· וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: ונאמר ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם: ונאמר וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: ונאמר ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך: ונאמר והביאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר ירשו אבותיך וירשתה והיטבך והרבך מאבותיך: ונאמר על ידי נביאך יהוה חננו לך קוינו היה זרועם לבקרים אף ישועתנו בעת צרה: ונאמר ועת צרה היא ליעקב וממנה יושע: ונאמר בכל צרתם לו (לא כ׳) צר ומלאך פניו הושיעם באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי עולם: ונאמר מי אל כמוך נשא עון ועבר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא: ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצלות ים כל חטאתם: וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם: (ונאמר) תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: ונאמר והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולתיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

לעולם יהא אדם ירא שמים בסתר ובגלוי ומודה על האמת ודובר אמת בלבבו וישכם ויאמר:

רבון כל העולמים ואדוני האדונים לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים· מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקותינו מה ישועתנו מה כחנו מה גבורתנו· מה נאמר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רוב מעשיהם (נ״א מעשינו)

תהו וימי חייהם (נ״א חיינו) הבל לפניך ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל: לבד הנשמה הטהורה שהיא עתידה לתן דין וחשבון לפני כסא כבודך וכל הגוים כאין נגדך שנאמר הן גוים כמר מדלי וכשחק מאזנים נחשבו הן איים כדק יטול:

אבל אנחנו עמך בני בריתך בני אברהם אהבך שנשבעת לו בהר המריה זרע יצחק יחידו (נ״א עקדך) שנעקד על גבי המזבח· עדת יעקב בנך בכורך שמאהבתך שאהבת אותו ומשמחתך ששמחת בו קראת את שמו ישראל וישרון:

לפיכך אנחנו חיבים להודות לך ולשבחך ולפארך ולברך ולקדש ולתן שבח והודיה לשמך· אשרינו מה טוב חלקנו ומה נעים גורלנו ומה יפה ירושתנו· אשרינו כשאנו משכימים ומעריבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות ומיחדים שמך בכל יום תמיד ואומרים פעמים באהבה:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

בלחש ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד·

וקורין פרשה ראשונה של ק״ש על הסדר

אתה הוא עד שלא נברא העולם· אתה הוא משנברא העולם· אתה הוא בעולם הזה· ואתה הוא לעולם הבא· קדש את שמך על מקדישי שמך· וקדש את שמך בעולמך· ובישועתך תרים ותגביה קרננו למעלה והושיענו בקרוב למען שמך: ברוך המקדש שמו ברבים:

אתה הוא יהוה אלהינו בשמים ובארץ ובשמי השמים העליונים· אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין אלהים קבץ נפוצות קויך מארבע כנפות הארץ· יכירו וידעו כל באי עולם כי אתה הוא האלהים לבדך עליון לכל ממלכות הארץ· אתה עשית את השמים ואת הארץ· את הים ואת כל אשר בם· ומי בכל מעשה ידיך בעליונים (ובתחתונים) או בתחתונים שיאמר לך מה תעשה ומה תפעל: אבינו שבשמים (חי וקים) עשה עמנו צדקה וחסד בעבור שמך הגדול הגבור והנורא שנקרא עלינו וקים לנו יהוה אלהינו מה שכתוב (את הדבר שהבטחתנו על ידי צפניה חוזך כאמור) בעת ההיא אביא אתכם ובעת קבצי אתכם כי אתן אתכם לשם ולתהלה בכל עמי הארץ בשובי את שבותיכם לעיניכם אמר יהוה:

וידבר יהוה אל משה לאמר: ועשית כיור נחשת וכנו נחשת לרחצה ונתת אתו בין אהל מועד ובין המזבח ונתת שמה מים: ורחצו אהרן ובניו ממנו את ידיהם ואת רגליהם: בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימתו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה ליהוה: ורחצו ידיהם ורגליהם ולא ימתו והיתה להם חק עולם לו ולזרעו לדרתם:

וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: ולבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העלה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה ובער עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:

וידבר יהוה אל משה לאמר: צו את בני ישראל ואמרת אלהם את קרבני לחמי לאשי ריח ניחחי תשמרו להקריב לי במועדו: ואמרת להם זה האשה אשר תקריבו ליהוה כבשים בני שנה תמימם שנים ליום עלה תמיד: את הכבש אחד תעשה בבקר ואת הכבש השני תעשה בין הערבים: ועשירית האיפה סלת למנחה בלולה בשמן כתית רביעית ההין: עלת תמיד העשיה בהר סיני לריח ניחח אשה ליהוה: ונסכו רביעית ההין לכבש האחד בקדש הסך נסך שכר ליהוה: ואת הכבש השני תעשה בין הערבים כמנחת הבקר וכנסכו תעשה אשה ריח ניחח ליהוה:

ושחט אתו על ירך המזבח צפנה לפני יהוה וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח סביב:

אתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שהקטירו אבותינו לפניך את קטורת הסמים בזמן שבית המקדש היה קים· כאשר צוית אותם על יד משה נביאך ככתוב בתורתך:

ויאמר יהוה אל משה קח לך סמים נטף ושחלת וחלבנה סמים ולבונה זכה בד בבד יהיה: ועשית אתה קטרת רקח מעשה רוקח ממלח טהור קדש: ושחקת ממנה הדק ונתתה ממנה לפני העדת באהל מועד אשר אועד לך שמה קדש קדשים תהיה לכם: ונאמר והקטיר עליו אהרן קטרת סמים בבקר בבקר בהיטיבו את הנרות יקטירנה: ובהעלות אהרן את הנרת בין הערבים יקטירנה קטרת תמיד לפני יי לדורותיכם:

תנו רבנן פטום הקטרת כיצד· שלש מאות וששים ושמונה מנים היו בה· שלש מאות וששים וחמשה כמנין ימות החמה· מנה לכל יום פרס בשחרית ופרס בין הערבים· ושלשה מנים יתרים שמהם מכנים כהן גדול מלא חפניו ביום הכפורים ומחזירם למכתשת בערב יום הכפורים ושוחקן יפה יפה כדי שתהא דקה מן הדקה: ואחד עשר סמנים היו בה ואלו הן· הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה· מור וקציעה שבולת נרד וכרכום משקל ששה עשר ששה עשר מנה· הקושט שנים עשר· וקלופה שלשה· וקנמון תשעה· בורית כרשינה תשעה קבין· יין קפריסין סאין תלתא וקבין תלתא· ואם אין לו יין קפריסין מביא חמר חורין עתיק מלח סדומית רובע· מעלה עשן כל שהוא· רבי נתן הבבלי אומר אף כפת הירדן כל שהוא· ואם נתן בה

דבש פסלה ואם חסר אחת מכל סמניה חיב מיתה: רבן שמעון בן גמליאל אומר הצרי אינו אלא שרף הנוטף מעצי הקטף. בורית כרשינה ששפין בה את הצפורן כדי שתהא נאה. יין קפריסין ששורין בו את הצפורן כדי שתהא עזה. והלא מי רגלים יפין לה אלא שאין מכניסין מי רגלים במקדש מפני הכבוד:

תניא רבי נתן אומר כשהוא שוחק אומר הדק היטב היטב הדק מפני שהקול יפה לבשמים. פטמה לחצאין כשרה. לשליש ולרביע לא שמענו. אמר רבי יהודה זה הכלל אם כמדתה כשרה לחצאין ואם חסר אחת מכל סמניה חיב מיתה:

תניא בר קפרא אומר אחת לששים או לשבעים שנה היתה באה של שירים לחצאין: ועוד תני בר קפרא אלו היה נותן בה קורטוב של דבש אין אדם יכול לעמוד מפני ריחה. ולמה אין מערבין בה דבש מפני שהתורה אמרה כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליהוה:

יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: ג"פ יהוה צבאות אשרי אדם בטח בך: ג"פ יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: ג"פ אתה סתר לי מצר תצרני רני פלט תסובבני סלה: וערבה ליהוה מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות:

אביי הוה מסדר סדר המערכה משמא דגמרא ואליבא דאבא שאול. מערכה גדולה קודמת למערכה שניה של קטרת. ומערכה שניה של קטרת קודמת לסדור שני גזרי עצים. וסדור שני גזרי עצים קודם לדשון מזבח הפנימי. ודשון מזבח הפנימי קודם להטבת חמש נרות. והטבת חמש נרות קודמת לדם התמיד. ודם התמיד קודם להטבת שתי נרות. והטבת שתי נרות קודמת לקטרת. וקטרת קודמת לאברים. ואברים למנחה. ומנחה לחביתין. וחביתין לנסכין. ונסכין למוספין. ומוספין לבזיכין. ובזיכין קודמין לתמיד של בין הערבים. שנאמר וערך עליה העלה והקטיר עליה חלבי השלמים עליה השלם כל הקרבנות כלם:

אנא בכח גדולת ימינך תתיר צרורה: קבל רנת עמך שגבנו טהרנו נורא: נא גבור דורשי יחודך כבבת שמרם: ברכם טהרם רחמי צדקתך תמיד גמלם: חסין קדוש ברוב טובך נהל עדתך: יחיד גאה לעמך פנה. זוכרי קדשתך: שועתנו קבל ושמע צעקתנו יודע תעלומות: ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

לשבת וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימים ושני עשרונים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה:

איזהו מקומן של זבחים. קדשי קדשים שחיטתן בצפון פר ושעיר של יום הכפורים שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על בין הבדים ועל הפרכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת מהן מעכבת. שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון אם לא נתן לא עכב: פרים הנשרפים ושעירים הנשרפים שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון הזיה על הפרכת ועל מזבח הזהב מתנה אחת מהן מעכבת. שירי הדם היה שופך על יסוד מערבי של מזבח החיצון אם לא נתן לא עכב. אלו ואלו נשרפין בבית הדשן: חטאת הצבור והיחיד אלו הן חטאות הצבור שעירי ראשי חדשים ושל מועדות שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון ארבע מתנות על ארבע קרנות. כיצד עלה בכבש ופנה לסובב ובא לו לקרן דרומית מזרחית. מזרחית צפונית. צפונית מערבית. מערבית דרומית. שירי הדם היה שופך על יסוד דרומי. ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי כהנה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות: העלה קדש קדשים שחיטתה בצפון וקבול דמה בכלי שרת בצפון ודמה טעון שתי מתנות שהן ארבע וטעונה הפשט ונתוח וכליל לאשים:

זבחי שלמי צבור ואשמות. אלו הן אשמות. אשם גזלות. אשם מעילות. אשם שפחה חרופה. אשם נזיר. אשם מצורע. אשם תלוי. שחיטתן בצפון וקבול דמן בכלי שרת בצפון ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע. ונאכלין לפנים מן הקלעים לזכרי כהנה בכל מאכל ליום ולילה עד חצות:

התודה ואיל נזיר קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע. ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל ליום ולילה עד חצות: המורם מהם כיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

שלמים קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה. ודמן טעון שתי מתנות שהן ארבע ונאכלין בכל העיר לכל אדם בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד: המורם מהם כיוצא בהם אלא שהמורם נאכל לכהנים לנשיהם ולבניהם ולעבדיהם:

הבכור והמעשר והפסח קדשים קלים שחיטתן בכל מקום בעזרה ודמן טעון מתנה אחת. ובלבד שיתן כנגד היסוד: שנה באכילתן הבכור נאכל לכהנים. והמעשר לכל אדם. ונאכלין בכל העיר בכל מאכל לשני ימים ולילה אחד: הפסח אינו נאכל אלא בלילה ואינו נאכל אלא עד חצות ואינו נאכל אלא למנויו ואינו נאכל אלא צלי:

רבי ישמעאל אומר בשלש עשרה מדות התורה נדרשת בהן: מקל וחומר. ומגזרה שוה. מבנין אב מכתוב אחד. ומבנין אב משני כתובים. מכלל ופרט. ומפרט וכלל. כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כעין הפרט. מכלל שהוא צריך לפרט. ומפרט שהוא צריך לכלל: כל דבר שהיה בכלל ויצא מן הכלל ללמד לא ללמד על עצמו יצא אלא

למד על הכלל כלו יצא: כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טוען אחד שהוא כענינו יצא להקל ולא להחמיר: כל דבר שהיה בכלל ויצא לטעון טוען אחר שלא כענינו יצא להקל ולהחמיר: כל דבר שהיה בכלל ויצא לדון בדבר החדש אי אתה יכול להחזירו לכללו עד שיחזירנו הכתוב לכללו בפרוש: דבר הלמד מענינו ודבר הלמד מסופו: וכן (נ"א וכאן) שני כתובים המכחישים זה את זה עד שיבוא הכתוב השלישי ויכריע ביניהם:

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך: קדיש דרבנן

האדרת והאמונה לחי עולמים: הבינה והברכה לחי עולמים: הגאוה והגדלה לחי עולמים: הדעה והדבור לחי עולמים: ההוד וההדר לחי עולמים: הועד והותיקות לחי עולמים: הזך והזוהר לחי עולמים: החיל והחוסן לחי עולמים: הטכס והטוהר לחי עולמים: היחוד והיראה לחי עולמים: הכתר והכבוד לחי עולמים: הלקח והלבוב לחי עולמים: המלוכה והממשלה לחי עולמים: הנוי והנצח לחי עולמים: הסגוי והשגב לחי עולמים: העוז והענוה לחי עולמים: הפדות והפאר לחי עולמים: הצבי והצדק לחי עולמים: הקריאה והקדושה לחי עולמים: הרון והרוממות לחי עולמים: השיר והשבח לחי עולמים: התהלה והתפארת לחי עולמים:

הודו ליהוה קראו בשמו הודיעו בעמים עלילותיו: שירו לו זמרו לו שיחו בכל נפלאותיו: התהללו בשם קדשו ישמח לב מבקשי יהוה: דרשו יהוה ועזו בקשו פניו תמיד: זכרו נפלאותיו אשר עשה מפתיו ומשפטי פיהו: זרע ישראל עבדו בני יעקב בחיריו: הוא יהוה אלהינו בכל הארץ משפטיו: זכרו לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור: אשר כרת את אברהם ושבועתו ליצחק: ויעמידה ליעקב לחק לישראל ברית עולם: לאמר לך אתן ארץ כנען חבל נחלתכם: בהיותכם מתי מספר כמעט וגרים בה: ויתהלכו מגוי אל גוי וממלכה אל עם אחר: לא הניח לאיש לעשקם ויוכח עליהם מלכים: אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו: שירו ליהוה כל הארץ בשרו מיום אל יום ישועתו: ספרו בגוים את כבודו בכל העמים נפלאותיו: כי גדול יהוה ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים: כי כל אלהי העמים אלילים: (כאן צריך להפסיק) ויהוה שמים עשה: הוד והדר לפניו עז וחדוה במקמו: הבו ליהוה משפחות עמים הבו ליהוה כבוד ועז: הבו ליהוה כבוד שמו שאו מנחה ובאו לפניו השתחוו ליהוה בהדרת קדש: חילו מלפניו כל הארץ אף תכון תבל בל תמוט: ישמחו השמים ותגל הארץ ויאמרו בגוים יהוה מלך: ירעם הים ומלואו יעלוץ השדה וכל אשר בו: אז ירננו עצי היער מלפני יהוה כי בא לשפוט את הארץ: הודו ליהוה כי טוב כי לעולם חסדו: ואמרו הושיענו אלהי ישענו וקבצנו והצילנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמן והלל ליהוה: רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש הוא: רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יהוה אלהינו: והוא רחום יכפר עון ולא ישחית והרבה להשיב אפו ולא יעיר כל חמתו: אתה יהוה לא תכלא רחמיך ממני חסדך ואמתך תמיד יצרוני: זכר רחמיך יהוה וחסדיך כי מעולם המה: תנו עז לאלהים על ישראל גאותו ועזו בשחקים: נורא אלהים ממקדשיך אל ישראל הוא נתן עז ותעצמות לעם ברוך אלהים: אל נקמות יהוה אל נקמות הופיע: הנשא שופט הארץ השב גמול על גאים: ליהוה הישועה על עמך ברכתך סלה: יהוה צבאות עמנו משגב לנו אלהי יעקב סלה: יהוה צבאות אשרי אדם בטח בך: יהוה הושיעה המלך יעננו ביום קראנו: הושיעה את עמך וברך את נחלתך ורעם ונשאם עד העולם: נפשנו חכתה ליהוה עזרנו ומגננו הוא: כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו: יהי חסדך יהוה עלינו כאשר יחלנו לך: הראנו יהוה חסדך וישעך תתן לנו: קומה עזרתה לנו ופדנו למען חסדך: אנכי יהוה אלהיך המעלך מארץ מצרים הרחב פיך ואמלאהו: אשרי העם שככה לו אשרי העם שיהוה אלהיו: ואני בחסדך בטחתי יגל לבי בישועתך אשירה ליהוה כי גמל עלי:

מזמור שיר חנכת הבית לדוד: ארוממך יהוה כי דליתני ולא שמחת איבי לי: יהוה אלהי שועתי אליך ותרפאני: יהוה העלית מן שאול נפשי חייתני מירדי בור: זמרו ליהוה חסידיו והודו לזכר קדשו: כי רגע באפו חיים ברצונו בערב ילין בכי ולבקר רנה: ואני אמרתי בשלוי בל אמוט לעולם: יהוה ברצונך העמדתה להררי עז הסתרת פניך הייתי נבהל: אליך יהוה אקרא ואל אדני אתחנן: מה בצע בדמי ברדתי אל שחת היודך עפר היגיד אמתך: שמע יהוה וחנני יהוה היה עזר לי: הפכת מספדי למחול לי פתחת שקי ותאזרני שמחה: למען יזמרך כבוד ולא ידם יהוה אלהי לעולם אודך:

יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד: יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלך לעולם ועד: והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

הושיענו יהוה אלהינו וקבצנו מן הגוים להודות לשם קדשך להשתבח בתהלתך: ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללויה: כל הנשמה תהלל יה הללויה:

למנצח מזמור לדוד: השמים מספרים כבוד אל ומעשה ידיו מגיד הרקיע: יום ליום יביע אמר ולילה ללילה יחוה דעת: אין אמר ואין דברים בלי נשמע קולם: בכל הארץ יצא קום ובקצה תבל מליהם לשמש שם אהל בהם:

והוא כחתן יוצא מחפתו ישיש כגבור לרוץ ארח: מקצה השמים מוצאו ותקופתו על קצותם ואין נסתר מחמתו: תורת יהוה תמימה משיבת נפש עדות יהוה נאמנה מחכימת פתי: פקודי יהוה ישרים משמחי לב מצות יהוה ברה מאירת עינים: יראת יהוה טהורה עומדת לעד משפטי יהוה אמת צדקו יחדו: הנחמדים מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש ונפת צופים: גם עבדך נזהר בהם בשמרם עקב רב: שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: גם מזדים חשוך עבדך אל ימשלו בי אז איתם ונקיתי מפשע רב: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי:

רננו צדיקים ביהוה לישרים נאוה תהלה: הודו ליהוה בכנור בנבל עשור זמרו לו: שירו לו שיר חדש היטיבו נגן בתרועה: כי ישר דבר יהוה וכל מעשהו באמונה: אוהב צדקה ומשפט חסד יהוה מלאה הארץ: בדבר יהוה שמים נעשו וברוח פיו כל צבאם: כונס כנד מי הים נותן באוצרות תהומות: ייראו מיהוה כל הארץ ממנו יגורו כל יושבי תבל: כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד: יהוה הפיר עצת גוים הניא מחשבות עמים: עצת יהוה לעולם תעמוד מחשבות לבו לדור ודור: אשרי הגוי אשר יהוה אלהיו העם בחר לנחלה לו: משמים הביט יהוה ראה את כל בני האדם: ממכון שבתו השגיח אל כל יושבי הארץ: היוצר יחד לבם המבין אל כל מעשיהם: אין המלך נושע ברב חיל גבור לא ינצל ברב כח: שקר הסוס לתשועה וברוב חילו לא ימלט: הנה עין יהוה אל יראיו למיחלים לחסדו: להציל ממות נפשם ולחיותם ברעב: נפשנו חכתה (ירגיש החי"ת של חכתה) ליהוה עזרנו ומגננו הוא: כי בו ישמח לבנו כי בשם קדשו בטחנו: יהי חסדך יהוה עלינו כאשר יחלנו לך:

לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך ויגרשהו וילך: אברכה את יהוה בכל עת תמיד תהלתו בפי: ביהוה תתהלל נפשי ישמעו ענוים וישמחו: גדלו ליהוה אתי ונרוממה שמו יחדו: דרשתי את יהוה וענני ומכל מגורותי הצילני: הביטו אליו ונהרו ופניהם אל יחפרו: זה עני קרא ויהוה שמע ומכל צרותיו הושיעו: חונה מלאך יהוה סביב ליראיו ויחלצם: טעמו וראו כי טוב יהוה אשרי הגבר יחסה בו: יראו את יהוה קדושיו כי אין מחסור ליראיו: כפירים רשו ורעבו ודורשי יהוה לא יחסרו כל טוב: לכו בנים שמעו לי יראת יהוה אלמדכם: מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב: נצור לשונך מרע ושפתיך מדבר מרמה: סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורדפהו: עיני יהוה אל צדיקים ואזניו אל שועתם: פני יהוה בעושי רע להכרית מארץ זכרם: צעקו ויהוה שמע ומכל צרותם הצילם: קרוב יהוה לנשברי לב ואת דכאי רוח יושיע: רבות רעות צדיק ומכלם יצילנו יהוה: שומר כל עצמותיו אחת מהנה לא נשברה: תמותת רשע רעה ושנאי צדיק יאשמו: פודה יהוה נפש עבדיו ולא יאשמו כל החוסים בו:

תפלה למשה איש האלהים אדני מעון אתה היית לנו בדור ודור: בטרם הרים ילדו ותחולל ארץ ותבל ומעולם עד עולם אתה אל: תשב אנוש עד דכא ותאמר שובו בני אדם: כי אלף שנים בעיניך כיום אתמול כי יעבר ואשמורה בלילה: זרמתם שנה יהיו בבקר כחציר יחלוף: בבקר יציץ וחלף לערב ימולל ויבש: כי כלינו באפך ובחמתך נבהלנו: שתה עונותינו לנגדך עלמנו למאור פניך: כי כל ימינו פנו בעברתך כלינו שנינו כמו הגה: ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה ורהבם עמל ואון כי גז חיש ונעפה: מי יודע עוז אפך וכיראתך עברתך: למנות ימינו כן הודע ונביא לבב חכמה: שובה יהוה עד מתי והנחם על עבדיך: שבענו בבקר חסדך ונרננה ונשמחה בכל ימינו: שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה: יראה אל עבדיך פעלך והדרך על בניהם: ויהי נעם אדני אלהינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו:

ישב בסתר עליון בצל שדי יתלונן: אמר ליהוה מחסי ומצודתי אלהי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה צנה וסחרה אמתו: לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף יומם: מדבר באפל יהלך מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלף ורבבה מימינך אליך לא יגש: רק בעיניך תביט ושלמת רשעים תראה: כי אתה יהוה מחסי עליון שמת מעונך: לא תאנה אליך רעה ונגע לא יקרב באהלך: כי מלאכיו יצוה לך לשמרך בכל דרכיך: על כפים ישאונך פן תגף באבן רגלך: על שחל ופתן תדרך תרמס כפיר ותנין: כי בי חשק ואפלטהו אשגבהו כי ידע שמי: יקראני ואענהו עמו אנכי בצרה אחלצהו ואכבדהו: ארך ימים אשביעהו ואראהו בישועתי: ארך וגו'

מזמור שירו ליהוה שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו: הודיע יהוה ישועתו לעיני הגוים גלה צדקתו: זכר חסדו ואמונתו לבית ישראל ראו כל אפסי ארץ את ישועת אלהינו: הריעו ליהוה כל הארץ פצחו ורננו וזמרו: זמרו ליהוה בכנור בכנור וקול זמרה: בחצצרות וקול שופר הריעו לפני המלך יהוה: ירעם הים ומלואו תבל ויושבי בה: נהרות ימחאו כף יחד הרים ירננו: לפני יהוה כי בא לשפוט הארץ ישפוט תבל בצדק ועמים במישרים:

שיר למעלות אשא עיני אל ההרים מאין יבא עזרי: עזרי מעם יהוה עשה שמים וארץ: אל יתן למוט רגלך אל ינום שומרך: הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל: יהוה שומרך יהוה צלך על יד ימינך: יומם השמש לא יככה

[ירח] בלילה: יהוה ישמרך מכל רע ישמר את נפשך: יהוה ישמר צאתך ובואך מעתה ועד עולם:

שיר המעלות לדוד שמחתי באומרים לי בית יהוה נלך: עומדות היו רגלינו בשעריך ירושלים: ירושלים הבנויה כעיר שחברה לה יחדו: ששם עלו שבטים שבטי יה עדות לישראל להודות לשם יהוה: כי שמה ישבו כסאות למשפט כסאות לבית דוד: שאלו שלום ירושלים ישליו אוהביך: יהי שלום בחילך שלוה בארמנותיך: למען אחי ורעי אדברה נא שלום בך: למען בית יהוה אלהינו אבקשה טוב לך:

שיר המעלות אליך נשאתי את עיני היושבי בשמים: הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם כעיני שפחה אל יד גברתה כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו: חננו יהוה חננו כי רב שבענו בוז: רבת שבעה לה נפשנו הלעג השאננים הבוז לגאי יונים:

שיר המעלות לדוד לולי יהוה שהיה לנו יאמר נא ישראל: לולי יהוה שהיה לנו בקום עלינו אדם: אזי חיים בלעונו בחרות אפם בנו: אזי המים שטפונו נחלה עבר על נפשנו: אזי עבר על נפשנו המים הזידונים: ברוך יהוה שלא נתננו טרף לשניהם: נפשנו כצפור נמלטה מפח יוקשים הפח נשבר ואנחנו נמלטנו: עזרנו בשם יהוה עושה שמים וארץ:

הללויה הללו את שם יהוה הללו עבדי יהוה: שעומדים בבית יהוה בחצרות בית אלהינו: הללויה כי טוב יהוה זמרו לשמו כי נעים: כי יעקב בחר לו יה ישראל לסגלתו: כי אני ידעתי כי גדול יהוה ואדונינו מכל אלהים: כל אשר חפץ יהוה עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות: מעלה נשאים מקצה הארץ ברקים למטר עשה מוצא רוח מאוצרותיו: שהכה בכורי מצרים מאדם עד בהמה: שלח אתות ומופתים בתוככי מצרים בפרעה ובכל עבדיו: שהכה גוים רבים והרג מלכים עצומים: לסיחון מלך האמרי ולעוג מלך הבשן ולכל ממלכות כנען: ונתן ארצם נחלה נחלה לישראל עמו: יהוה שמך לעולם יהוה זכרך לדור ודור: כי ידין יהוה עמו ועל עבדיו יתנחם: עצבי הגוים כסף וזהב מעשה ידי אדם: פה להם ולא ידברו עינים להם ולא יראו: אזנים להם ולא יאזינו אף אין יש רוח בפיהם: כמוהם יהיו עושיהם כל אשר בוטח בהם: בית ישראל ברכו את יהוה בית אהרן ברכו את יהוה: בית הלוי ברכו את יהוה יראי יהוה ברכו את יהוה: ברוך יהוה מציון שוכן ירושלים הללויה:

הודו ליהוה כי טוב — כי לעולם חסדו:
הודו לאלהי האלהים — כי לעולם חסדו:
הודו לאדוני האדונים — כי לעולם חסדו:
לעשה נפלאות גדלות לבדו — כי לעולם חסדו:
לעשה השמים בתבונה — כי לעולם חסדו:
לרקע הארץ על המים — כי לעולם חסדו:
לעשה אורים גדולים — כי לעולם חסדו:
את השמש לממשלת ביום — כי לעולם חסדו:
את הירח וכוכבים לממשלות בלילה — כי לעולם חסדו:
למכה מצרים בבכוריהם — כי לעולם חסדו:
ויוצא ישראל מתוכם — כי לעולם חסדו:
ביד חזקה ובזרוע נטויה — כי לעולם חסדו:
לגוזר ים סוף לגזרים — כי לעולם חסדו:
והעביר ישראל בתוכו — כי לעולם חסדו:
ונער פרעה וחילו בים סוף — כי לעולם חסדו:
למוליך עמו במדבר — כי לעולם חסדו:
למכה מלכים גדולים — כי לעולם חסדו:
ויהרג מלכים אדירים — כי לעולם חסדו:
לסיחון מלך האמרי — כי לעולם חסדו:
ולעוג מלך הבשן — כי לעולם חסדו:
ונתן ארצם לנחלה — כי לעולם חסדו:
נחלה לישראל עבדו — כי לעולם חסדו:
שבשפלנו זכר לנו — כי לעולם חסדו:
ויפרקנו מצרינו — כי לעולם חסדו:
נותן לחם לכל בשר — כי לעולם חסדו:
הודו לאל השמים — כי לעולם חסדו:

הריני מזמן את פי להודות ולהלל ולשבח את בוראי לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה על ידי ההוא טמיר ונעלם בשם כל ישראל:

ברוך שאמר והיה העולם ברוך הוא ברוך אומר ועושה ברוך גוזר ומקים ברוך עושה בראשית ברוך מרחם על הארץ ברוך מרחם על הבריות ברוך משלם שכר טוב ליראיו ברוך חי לעד וקים לנצח ברוך פודה ומציל ברוך שמו: ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם האל אב הרחמן המהלל בפה עמו משבח ומפאר בלשון חסידיו ועבדיו ובשירי דוד עבדך נהללך יהוה אלהינו בשבחות ובזמרות ונגדלך ונשבחך ונפארך ונמליכך ונזכיר שמך מלכנו אלהינו יחיד חי העולמים מלך משבח ומפאר עדי עד שמו הגדול: ברוך אתה יהוה מלך מהלל בתשבחות:

מזמור שיר ליום השבת: טוב להודות ליהוה ולזמר לשמך עליון: להגיד בבקר חסדך ואמונתך בלילות: עלי עשור ועלי נבל עלי הגיון בכנור: כי שמחתני יהוה בפעלך במעשי ידיך ארנן: מה גדלו מעשיך יהוה מאד עמקו מחשבתיך: איש בער לא ידע וכסיל לא יבין את זאת: בפרח רשעים כמו עשב ויציצו כל פעלי און להשמדם עדי עד: ואתה מרום לעולם יהוה: כי הנה איביך יהוה כי הנה איביך יאבדו יתפרדו כל פעלי און: ותרם כראים קרני בלתי בשמן רענן: ותבט עיני בשורי בקמים עלי מרעים

תִּשְׁמַעְנָה אָזְנָי: צַדִּיק כַּתָּמָר יִפְרָח כְּאֶרֶז בַּלְּבָנוֹן יִשְׂגֶּה: שְׁתוּלִים בְּבֵית יְהֹוָה בְּחַצְרוֹת אֱלֹהֵינוּ יַפְרִיחוּ: עוֹד יְנוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְּשֵׁנִים וְרַעֲנַנִּים יִהְיוּ: לְהַגִּיד כִּי יָשָׁר יְהֹוָה צוּרִי וְלֹא עַוְלָתָה בּוֹ:

יְהֹוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהֹוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט: נָכוֹן כִּסְאֲךָ מֵאָז מֵעוֹלָם אָתָּה: נָשְׂאוּ נְהָרוֹת יְהֹוָה נָשְׂאוּ נְהָרוֹת קוֹלָם יִשְׂאוּ נְהָרוֹת דָּכְיָם: מִקֹּלוֹת מַיִם רַבִּים אַדִּירִים מִשְׁבְּרֵי יָם אַדִּיר בַּמָּרוֹם יְהֹוָה: עֵדֹתֶיךָ נֶאֶמְנוּ מְאֹד לְבֵיתְךָ נַאֲוָה קֹדֶשׁ יְהֹוָה לְאֹרֶךְ יָמִים:

יְהִי כְבוֹד יְהֹוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהֹוָה בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְהֹוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ עַד מְבוֹאוֹ מְהֻלָּל שֵׁם יְהֹוָה: רָם עַל כָּל גּוֹיִם יְהֹוָה עַל הַשָּׁמַיִם כְּבוֹדוֹ: יְהֹוָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם יְהֹוָה זִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר: יְהֹוָה בַּשָּׁמַיִם הֵכִין כִּסְאוֹ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ וְיֹאמְרוּ בַגּוֹיִם יְהֹוָה מָלָךְ: יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהֹוָה מֶלֶךְ עוֹלָם וָעֶד אָבְדוּ גוֹיִם מֵאַרְצוֹ: יְהֹוָה הֵפִיר עֲצַת גּוֹיִם הֵנִיא מַחְשְׁבוֹת עַמִּים: רַבּוֹת מַחֲשָׁבוֹת בְּלֶב אִישׁ וַעֲצַת יְהֹוָה הִיא תָקוּם: עֲצַת יְהֹוָה לְעוֹלָם תַּעֲמֹד מַחְשְׁבוֹת לִבּוֹ לְדֹר וָדֹר: כִּי הוּא אָמַר וַיֶּהִי הוּא צִוָּה וַיַּעֲמֹד: כִּי בָחַר יְהֹוָה בְּצִיּוֹן אִוָּהּ לְמוֹשָׁב לוֹ: כִּי יַעֲקֹב בָּחַר לוֹ יָהּ יִשְׂרָאֵל לִסְגֻלָּתוֹ: כִּי לֹא יִטֹּשׁ יְהֹוָה עַמּוֹ וְנַחֲלָתוֹ לֹא יַעֲזֹב: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: יְהֹוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְהֹוָה אֱלֹהָיו: תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְהֹוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְהֹוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: טוֹב יְהֹוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהֹוָה כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר: סוֹמֵךְ יְהֹוָה לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: צַדִּיק יְהֹוָה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהֹוָה לְכָל קֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהֹוָה אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהֹוָה יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלִי נַפְשִׁי אֶת יְהֹוָה: אֲהַלְלָה יְהֹוָה בְּחַיָּי אֲזַמְּרָה לֵאלֹהַי בְּעוֹדִי: אַל תִּבְטְחוּ בִנְדִיבִים בְּבֶן אָדָם שֶׁאֵין לוֹ תְשׁוּעָה: תֵּצֵא רוּחוֹ יָשֻׁב לְאַדְמָתוֹ בַּיּוֹם הַהוּא אָבְדוּ עֶשְׁתֹּנֹתָיו: אַשְׁרֵי שֶׁאֵל יַעֲקֹב בְּעֶזְרוֹ שִׂבְרוֹ עַל יְהֹוָה אֱלֹהָיו: עֹשֶׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ אֶת הַיָּם וְאֶת כָּל אֲשֶׁר בָּם הַשֹּׁמֵר אֱמֶת לְעוֹלָם: עֹשֶׂה מִשְׁפָּט לַעֲשׁוּקִים נֹתֵן לֶחֶם לָרְעֵבִים יְהֹוָה מַתִּיר אֲסוּרִים: יְהֹוָה פֹּקֵחַ עִוְרִים יְהֹוָה זֹקֵף כְּפוּפִים יְהֹוָה אֹהֵב צַדִּיקִים: יְהֹוָה שֹׁמֵר אֶת גֵּרִים יָתוֹם וְאַלְמָנָה יְעוֹדֵד וְדֶרֶךְ רְשָׁעִים יְעַוֵּת: יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ כִּי טוֹב זַמְּרָה אֱלֹהֵינוּ כִּי נָעִים נָאוָה תְהִלָּה: בּוֹנֵה יְרוּשָׁלַיִם יְהֹוָה נִדְחֵי יִשְׂרָאֵל יְכַנֵּס: הָרֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַבֵּשׁ לְעַצְּבוֹתָם: מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים לְכֻלָּם שֵׁמוֹת יִקְרָא: גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ לִתְבוּנָתוֹ אֵין מִסְפָּר: מְעוֹדֵד עֲנָוִים יְהֹוָה מַשְׁפִּיל רְשָׁעִים עֲדֵי אָרֶץ: עֱנוּ לַיהֹוָה בְּתוֹדָה זַמְּרוּ לֵאלֹהֵינוּ בְכִנּוֹר: הַמְכַסֶּה שָׁמַיִם בְּעָבִים הַמֵּכִין לָאָרֶץ מָטָר הַמַּצְמִיחַ הָרִים חָצִיר: נוֹתֵן לִבְהֵמָה לַחְמָהּ לִבְנֵי עֹרֵב אֲשֶׁר יִקְרָאוּ: לֹא בִגְבוּרַת הַסּוּס יֶחְפָּץ לֹא בְשׁוֹקֵי הָאִישׁ יִרְצֶה: רוֹצֶה יְהֹוָה אֶת יְרֵאָיו אֶת הַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: שַׁבְּחִי יְרוּשָׁלַיִם אֶת יְהֹוָה הַלְלִי אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן: כִּי חִזַּק בְּרִיחֵי שְׁעָרָיִךְ בֵּרַךְ בָּנַיִךְ בְּקִרְבֵּךְ: הַשָּׂם גְּבוּלֵךְ שָׁלוֹם חֵלֶב חִטִּים יַשְׂבִּיעֵךְ: הַשֹּׁלֵחַ אִמְרָתוֹ אָרֶץ עַד מְהֵרָה יָרוּץ דְּבָרוֹ: הַנֹּתֵן שֶׁלֶג כַּצָּמֶר כְּפוֹר כָּאֵפֶר יְפַזֵּר: מַשְׁלִיךְ קַרְחוֹ כְפִתִּים לִפְנֵי קָרָתוֹ מִי יַעֲמֹד: יִשְׁלַח דְּבָרוֹ וְיַמְסֵם יַשֵּׁב רוּחוֹ יִזְּלוּ מָיִם: מַגִּיד דְּבָרָיו לְיַעֲקֹב חֻקָּיו וּמִשְׁפָּטָיו לְיִשְׂרָאֵל: לֹא עָשָׂה כֵן לְכָל גּוֹי וּמִשְׁפָּטִים בַּל יְדָעוּם הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֶת יְהֹוָה מִן הַשָּׁמַיִם הַלְלוּהוּ בַּמְּרוֹמִים: הַלְלוּהוּ כָל מַלְאָכָיו הַלְלוּהוּ כָּל צְבָאָיו: הַלְלוּהוּ שֶׁמֶשׁ וְיָרֵחַ הַלְלוּהוּ כָּל כּוֹכְבֵי אוֹר: הַלְלוּהוּ שְׁמֵי הַשָּׁמָיִם וְהַמַּיִם אֲשֶׁר מֵעַל הַשָּׁמָיִם: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהֹוָה כִּי הוּא צִוָּה וְנִבְרָאוּ: וַיַּעֲמִידֵם לָעַד לְעוֹלָם חָק נָתַן וְלֹא יַעֲבוֹר: הַלְלוּ אֶת יְהֹוָה מִן הָאָרֶץ תַּנִּינִים וְכָל תְּהֹמוֹת: אֵשׁ וּבָרָד שֶׁלֶג וְקִיטוֹר רוּחַ סְעָרָה עֹשָׂה דְבָרוֹ: הֶהָרִים וְכָל גְּבָעוֹת עֵץ פְּרִי וְכָל אֲרָזִים: הַחַיָּה וְכָל בְּהֵמָה רֶמֶשׂ וְצִפּוֹר כָּנָף: מַלְכֵי אֶרֶץ וְכָל לְאֻמִּים שָׂרִים וְכָל שֹׁפְטֵי אָרֶץ: בַּחוּרִים וְגַם בְּתוּלוֹת זְקֵנִים עִם נְעָרִים: יְהַלְלוּ אֶת שֵׁם יְהֹוָה כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ הוֹדוֹ עַל אֶרֶץ וְשָׁמָיִם: וַיָּרֶם קֶרֶן לְעַמּוֹ תְּהִלָּה לְכָל חֲסִידָיו לִבְנֵי יִשְׂרָאֵל עַם קְרֹבוֹ הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ שִׁירוּ לַיהֹוָה שִׁיר חָדָשׁ תְּהִלָּתוֹ בִּקְהַל חֲסִידִים: יִשְׂמַח יִשְׂרָאֵל בְּעֹשָׂיו בְּנֵי צִיּוֹן יָגִילוּ בְמַלְכָּם: יְהַלְלוּ שְׁמוֹ בְמָחוֹל בְּתֹף וְכִנּוֹר יְזַמְּרוּ לוֹ: כִּי רוֹצֶה יְהֹוָה בְּעַמּוֹ יְפָאֵר עֲנָוִים בִּישׁוּעָה: יַעְלְזוּ חֲסִידִים בְּכָבוֹד יְרַנְּנוּ עַל מִשְׁכְּבוֹתָם: רוֹמְמוֹת אֵל בִּגְרוֹנָם וְחֶרֶב פִּיפִיּוֹת בְּיָדָם: לַעֲשׂוֹת נְקָמָה בַּגּוֹיִם תּוֹכֵחוֹת בַּלְאֻמִּים: לֶאְסֹר מַלְכֵיהֶם בְּזִקִּים

וְנִכְבְּדֵיהֶם בְּכַבְלֵי בַרְזֶל: לַעֲשׂוֹת בָּהֶם מִשְׁפָּט כָּתוּב הָדָר הוּא לְכָל חֲסִידָיו הַלְלוּיָהּ:

הַלְלוּיָהּ הַלְלוּ אֵל בְּקָדְשׁוֹ הַלְלוּהוּ בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ: הַלְלוּהוּ בִגְבוּרֹתָיו הַלְלוּהוּ כְּרֹב גֻּדְלוֹ: הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר הַלְלוּהוּ בְּנֵבֶל וְכִנּוֹר: הַלְלוּהוּ בְתֹף וּמָחוֹל הַלְלוּהוּ בְּמִנִּים וְעוּגָב: הַלְלוּהוּ בְצִלְצְלֵי שָׁמַע הַלְלוּהוּ בְּצִלְצְלֵי תְרוּעָה: כֹּל הַנְּשָׁמָה תְּהַלֵּל יָהּ הַלְלוּיָהּ: כה״ת י״ה:

בָּרוּךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְהֹוָה מִצִּיּוֹן שֹׁכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן:

וַיְבָרֶךְ דָּוִיד אֶת יְהֹוָה לְעֵינֵי כָּל הַקָּהָל וַיֹּאמֶר דָּוִיד בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אָבִינוּ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: לְךָ יְהֹוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ לְךָ יְהֹוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: וְהָעֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד מִלְּפָנֶיךָ וְאַתָּה מוֹשֵׁל בַּכֹּל וּבְיָדְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה וּבְיָדְךָ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל: וְעַתָּה אֱלֹהֵינוּ מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ וּמְהַלְלִים לְשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ: וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ וּמְרוֹמָם עַל כָּל בְּרָכָה וּתְהִלָּה: אַתָּה הוּא יְהֹוָה לְבַדֶּךָ אַתָּה עָשִׂיתָ אֶת הַשָּׁמַיִם שְׁמֵי הַשָּׁמַיִם וְכָל צְבָאָם הָאָרֶץ וְכָל אֲשֶׁר עָלֶיהָ הַיַּמִּים וְכָל אֲשֶׁר בָּהֶם: וְאַתָּה מְחַיֶּה אֶת כֻּלָּם וּצְבָא הַשָּׁמַיִם לְךָ מִשְׁתַּחֲוִים: אַתָּה הוּא יְהֹוָה הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בָּחַרְתָּ בְּאַבְרָם וְהוֹצֵאתוֹ מֵאוּר כַּשְׂדִּים וְשַׂמְתָּ שְׁמוֹ אַבְרָהָם וּמָצָאתָ אֶת לְבָבוֹ נֶאֱמָן לְפָנֶיךָ:

וְכָרוֹת עִמּוֹ הַבְּרִית לָתֵת אֶת אֶרֶץ הַכְּנַעֲנִי הַחִתִּי הָאֱמֹרִי וְהַפְּרִזִּי וְהַיְבוּסִי וְהַגִּרְגָּשִׁי לָתֵת לְזַרְעוֹ וַתָּקֶם אֶת דְּבָרֶיךָ כִּי צַדִּיק אָתָּה: וַתֵּרֶא אֶת עֳנִי אֲבֹתֵינוּ בְּמִצְרָיִם וְאֶת זַעֲקָתָם שָׁמַעְתָּ עַל יַם סוּף: וַתִּתֵּן אֹתֹת וּמֹפְתִים בְּפַרְעֹה וּבְכָל עֲבָדָיו וּבְכָל עַם אַרְצוֹ: כִּי יָדַעְתָּ כִּי הֵזִידוּ עֲלֵיהֶם וַתַּעַשׂ לְךָ שֵׁם כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְהַיָּם בָּקַעְתָּ לִפְנֵיהֶם וַיַּעַבְרוּ בְתוֹךְ הַיָּם בַּיַּבָּשָׁה: וְאֶת רֹדְפֵיהֶם הִשְׁלַכְתָּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ אֶבֶן בְּמַיִם עַזִּים:

וַיּוֹשַׁע יְהֹוָה בַּיּוֹם הַהוּא אֶת יִשְׂרָאֵל מִיַּד מִצְרָיִם וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת מִצְרַיִם מֵת עַל שְׂפַת הַיָּם: וַיַּרְא יִשְׂרָאֵל אֶת הַיָּד הַגְּדֹלָה אֲשֶׁר עָשָׂה יְהֹוָה בְּמִצְרַיִם וַיִּירְאוּ הָעָם אֶת יְהֹוָה וַיַּאֲמִינוּ בַּיהֹוָה וּבְמֹשֶׁה עַבְדּוֹ:

אָז יָשִׁיר מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשִּׁירָה הַזֹּאת לַיהֹוָה וַיֹּאמְרוּ לֵאמֹר אָשִׁירָה לַיהֹוָה כִּי גָאֹה גָּאָה סוּס וְרֹכְבוֹ רָמָה בַיָּם: עָזִּי וְזִמְרָת יָהּ וַיְהִי לִי לִישׁוּעָה זֶה אֵלִי וְאַנְוֵהוּ אֱלֹהֵי אָבִי וַאֲרֹמְמֶנְהוּ: יְהֹוָה אִישׁ מִלְחָמָה יְהֹוָה שְׁמוֹ: מַרְכְּבֹת פַּרְעֹה וְחֵילוֹ יָרָה בַיָּם וּמִבְחַר שָׁלִשָׁיו טֻבְּעוּ בְיַם סוּף: תְּהֹמֹת יְכַסְיֻמוּ יָרְדוּ בִמְצוֹלֹת כְּמוֹ אָבֶן: יְמִינְךָ יְהֹוָה נֶאְדָּרִי בַּכֹּחַ יְמִינְךָ יְהֹוָה תִּרְעַץ אוֹיֵב: וּבְרֹב גְּאוֹנְךָ תַּהֲרֹס קָמֶיךָ תְּשַׁלַּח חֲרֹנְךָ יֹאכְלֵמוֹ כַּקַּשׁ: וּבְרוּחַ אַפֶּיךָ נֶעֶרְמוּ מַיִם נִצְּבוּ כְמוֹ נֵד נֹזְלִים קָפְאוּ תְהֹמֹת בְּלֶב יָם: אָמַר אוֹיֵב אֶרְדֹּף אַשִּׂיג אֲחַלֵּק שָׁלָל תִּמְלָאֵמוֹ נַפְשִׁי אָרִיק חַרְבִּי תּוֹרִישֵׁמוֹ יָדִי: נָשַׁפְתָּ בְרוּחֲךָ כִּסָּמוֹ יָם צָלְלוּ כַּעוֹפֶרֶת בְּמַיִם אַדִּירִים: מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: נָטִיתָ יְמִינְךָ תִּבְלָעֵמוֹ אָרֶץ: נָחִיתָ בְחַסְדְּךָ עַם זוּ גָּאָלְתָּ נֵהַלְתָּ בְעָזְּךָ אֶל נְוֵה קָדְשֶׁךָ: שָׁמְעוּ עַמִּים יִרְגָּזוּן חִיל אָחַז יֹשְׁבֵי פְּלָשֶׁת: אָז נִבְהֲלוּ אַלּוּפֵי אֱדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֹאחֲזֵמוֹ רָעַד נָמֹגוּ כֹּל יֹשְׁבֵי כְנָעַן: תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אֵימָתָה וָפַחַד בִּגְדֹל זְרוֹעֲךָ יִדְּמוּ כָּאָבֶן עַד יַעֲבֹר עַמְּךָ יְהֹוָה עַד יַעֲבֹר עַם זוּ קָנִיתָ: תְּבִאֵמוֹ וְתִטָּעֵמוֹ בְּהַר נַחֲלָתְךָ מָכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְהֹוָה מִקְּדָשׁ אֲדֹנָי כּוֹנְנוּ יָדֶיךָ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: יְהֹוָה מַלְכוּתֵהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: כִּי בָא סוּס פַּרְעֹה בְּרִכְבּוֹ וּבְפָרָשָׁיו בַּיָּם וַיָּשֶׁב יְהֹוָה עֲלֵהֶם אֶת מֵי הַיָּם וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הָלְכוּ בַיַּבָּשָׁה בְּתוֹךְ הַיָּם: כִּי לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם: וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפֹּט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה: וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

נִשְׁמַת כָּל חַי תְּבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וְרוּחַ כָּל בָּשָׂר תְּפָאֵר וּתְרוֹמֵם זִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד׳ מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם אַתָּה אֵל וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ׳ פּוֹדֶה וּמַצִּיל וּמְפַרְנֵס וְעוֹנֶה וּמְרַחֵם בְּכָל עֵת צָרָה וְצוּקָה אֵין לָנוּ מֶלֶךְ עוֹזֵר וְסוֹמֵךְ אֶלָּא אָתָּה: אֱלֹהֵי הָרִאשׁוֹנִים וְהָאַחֲרוֹנִים אֱלוֹהַּ כָּל בְּרִיּוֹת אֲדוֹן כָּל תּוֹלָדוֹת הַמְהֻלָּל בְּכָל (בְּרוֹב) הַתִּשְׁבָּחוֹת הַמְנַהֵג עוֹלָמוֹ בְּחֶסֶד וּבְרִיּוֹתָיו בְּרַחֲמִים׳ וַיהֹוָה עֵר הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן: הַמְעוֹרֵר יְשֵׁנִים וְהַמֵּקִיץ נִרְדָּמִים׳ (מְחַיֵּה מֵתִים וְרוֹפֵא חוֹלִים פּוֹקֵחַ עִוְרִים וְזוֹקֵף כְּפוּפִים) הַמֵּשִׂיחַ אִלְּמִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וְהַסּוֹמֵךְ נוֹפְלִים׳ וְהַזּוֹקֵף כְּפוּפִים׳ וְהַמְפַעְנֵחַ נֶעֱלָמִים׳ וּלְךָ לְבַדְּךָ אֲנַחְנוּ מוֹדִים׳ וְאִלּוּ פִינוּ מָלֵא שִׁירָה כַּיָּם וּלְשׁוֹנֵנוּ רִנָּה כַּהֲמוֹן גַּלָּיו וְשִׂפְתוֹתֵינוּ שֶׁבַח כְּמֶרְחֲבֵי רָקִיעַ וְעֵינֵינוּ מְאִירוֹת כַּשֶּׁמֶשׁ וְכַיָּרֵחַ וְיָדֵינוּ פְרוּשׂוֹת כְּנִשְׁרֵי שָׁמָיִם וְרַגְלֵינוּ קַלּוֹת כָּאַיָּלוֹת׳ אֵין אֲנוּ מַסְפִּיקִים לְהוֹדוֹת לְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ וּלְבָרֵךְ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ עַל אַחַת מֵאֶלֶף אֶלֶף אַלְפֵי אֲלָפִים (וְרוֹב) וְרִבֵּי רְבָבוֹת פְּעָמִים׳ הַטּוֹבוֹת נִסִּים וְנִפְלָאוֹת שֶׁעָשִׂיתָ (עִמָּנוּ) עִם אֲבוֹתֵינוּ וְעִמָּנוּ׳ מִלְּפָנִים מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ בְּרָעָב זַנְתָּנוּ וּבְשָׂבָע כִּלְכַּלְתָּנוּ מֵחֶרֶב הִצַּלְתָּנוּ וּמִדֶּבֶר מִלַּטְתָּנוּ וּמֵחֳלָיִם רָעִים וְרַבִּים וְנֶאֱמָנִים דִּלִּיתָנוּ: עַד הֵנָּה עֲזָרוּנוּ רַחֲמֶיךָ וְלֹא עֲזָבוּנוּ חֲסָדֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לָנֶצַח: עַל כֵּן אֵבָרִים שֶׁפִּלַּגְתָּ בָּנוּ וְרוּחַ וּנְשָׁמָה שֶׁנָּפַחְתָּ בְּאַפֵּינוּ וְלָשׁוֹן אֲשֶׁר שַׂמְתָּ בְּפִינוּ׳ הֵן הֵם יוֹדוּ וִיבָרְכוּ וִישַׁבְּחוּ וִיפָאֲרוּ וִישׁוֹרְרוּ וִירוֹמְמוּ וְיַעֲרִיצוּ וְיַקְדִּישׁוּ וְיַמְלִיכוּ אֶת שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד: כִּי כָל פֶּה לְךָ יוֹדֶה וְכָל

לְשׁוֹן לְךָ תִשָּׁבַע • וְכָל עַיִן לְךָ תְצַפֶּה • וְכָל בֶּרֶךְ לְךָ תִכְרַע וְכָל קוֹמָה לְךָ לְבַד תִשְׁתַּחֲוֶה • וְכָל הַלְּבָבוֹת יִירָאוּךָ וְכָל קֶרֶב וּכְלָיוֹת יְזַמְּרוּ לִשְׁמֶךָ • כַּדָּבָר שֶׁכָּתוּב כָּל עַצְמוֹתַי תֹּאמַרְנָה יְהוָֹה מִי כָמוֹךָ • מַצִּיל עָנִי מֵחָזָק מִמֶּנּוּ וְעָנִי וְאֶבְיוֹן מִגֹּזְלוֹ: שַׁוְעַת עֲנִיִּים אַתָּה תִשְׁמַע • צַעֲקַת הַדַּל תַּקְשִׁיב וְתוֹשִׁיעַ: מִי יִדְמֶה לָּךְ וּמִי יִשְׁוֶה לָּךְ וּמִי יַעֲרָךְ לָךְ • הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: נְהַלֶּלְךָ וּנְשַׁבֵּחֲךָ וּנְפָאֶרְךָ וּנְבָרֵךְ אֶת שֵׁם קָדְשֶׁךָ כָּאָמוּר לְדָוִד בָּרְכִי נַפְשִׁי אֶת יְהוָֹה וְכָל קְרָבַי אֶת שֵׁם קָדְשׁוֹ:

הָאֵל בְּתַעֲצֻמוֹת עֻזֶּךָ • הַגָּדוֹל בִּכְבוֹד שְׁמֶךָ • הַגִּבּוֹר לָנֶצַח וְהַנּוֹרָא בְּנוֹרְאוֹתֶיךָ:

בשעת הוצאת ספר תורה אומרים זה:

וַיְהִי בִּנְסֹעַ הָאָרֹן וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה קוּמָה יְהוָֹה וְיָפֻצוּ אֹיְבֶיךָ וְיָנֻסוּ מְשַׂנְאֶיךָ מִפָּנֶיךָ: כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה וּדְבַר יְהוָֹה מִירוּשָׁלָיִם: בָּרוּךְ שֶׁנָּתַן תּוֹרָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ:

ג"פ יְהוָֹה יְהוָֹה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה וְנַקֵּה:

ביום ב' דר"ה ובעשי"ת אומרים זה. וביום א' דר"ה א"א זה כי מתחילין רבש"ע

שִׁיר לַמַּעֲלוֹת אֶשָּׂא עֵינַי אֶל הֶהָרִים מֵאַיִן יָבֹא עֶזְרִי: עֶזְרִי מֵעִם יְהוָֹה עֹשֵׂה שָׁמַיִם וָאָרֶץ: וְאֹרַח צַדִּיקִים כְּאוֹר נֹגַהּ הוֹלֵךְ וָאוֹר עַד נְכוֹן הַיּוֹם: וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְהוָֹה עֵת רָצוֹן אֱלֹהִים בְּרָב חַסְדֶּךָ עֲנֵנִי בֶּאֱמֶת יִשְׁעֶךָ: הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל: הִנֵּה עֵין יְהוָֹה אֶל יְרֵאָיו לַמְיַחֲלִים לְחַסְדּוֹ: הוֹד וְהָדָר לְפָנָיו עֹז וְחֶדְוָה בִּמְקֹמוֹ: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָֹה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: בְּאוֹר פְּנֵי מֶלֶךְ חַיִּים וּרְצוֹנוֹ כְּעָב מַלְקוֹשׁ: כִּי אֵל גָּדוֹל יְהוָֹה וּמֶלֶךְ גָּדוֹל עַל כָּל אֱלֹהִים: אַשְׁרֵי הָעָם יוֹדְעֵי תְרוּעָה יְהוָֹה בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן: כַּשֶּׁמֶן הַטּוֹב עַל הָרֹאשׁ יֹרֵד עַל הַזָּקָן זְקַן אַהֲרֹן שֶׁיֹּרֵד עַל פִּי מִדּוֹתָיו:

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ עַל יְדֵי הֶאָרַת תִּקּוּנִים עַתִּיקָא קַדִּישָׁא דְעַתִּיקִין בִּזְעֵיר שֶׁבְּאָרִיךְ יִכְבְּשׁוּ רַחֲמֶיךָ אֶת כַּעַסְךָ וְיָגֹלּוּ רַחֲמֶיךָ עַל מִדּוֹתֶיךָ וְתִתְנַהֵג עִמָּנוּ בְּמִדַּת הָרַחֲמִים וְתִתֶּן לָנוּ חַיִּים אֲרוּכִים וְטוֹבִים בְּעָסְקֵנוּ תּוֹרָתֶךָ וְקִיּוּם מִצְוֹתֶיךָ לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ אָמֵן וְכֵן יְהִי רָצוֹן:

רִבּוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתַי לְטוֹבָה וְהָפֵק רְצוֹנִי וְתֵן שְׁאֵלָתִי וְתִמְחוֹל לִי עַל כָּל עֲוֹנוֹתַי וְעַל כָּל עֲוֹנוֹת אַנְשֵׁי בֵיתִי מְחִילָה בְּחֶסֶד מְחִילָה בְּרַחֲמִים • וְטַהֲרֵנִי מֵחֲטָאַי וּמֵעֲוֹנַי וּמִפְּשָׁעַי • וְזָכְרֵנִי בְּזִכְרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ וּפָקְדֵנִי בִּפְקֻדַּת יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים וְזָכְרֵנִי לְחַיִּים אֲרוּכִים לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וְכַלְכָּלָה וְלֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ וְעֹשֶׁר וְכָבוֹד וַאֲרִיכַת יָמִים בְּתוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ וְשֵׂכֶל וּבִינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל עִמְקֵי סוֹדוֹתֶיךָ וְהָפֵק רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְכָל מַכְאוֹבֵינוּ וּתְבָרֵךְ אֶת כָּל מַעֲשֵׂה יָדֵינוּ • וּגְזוֹר עָלֵינוּ גְּזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת וּבַטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת וְרָעוֹת וְתֵן בְּלֵב מַלְכוּת וְיוֹעֲצָיו וְשָׂרָיו עָלֵינוּ לְטוֹבָה • אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָֹה צוּרִי וְגוֹאֲלִי: ג"פ ואני תפלתי וכו'

אמר רבי שמעון בן יוחאי כד מפקין ס"ת בציבורא למקרא ביה מתפתחין תרעי שמיא דרחמין ומעוררין את האהבה לעילא ואיבעי ליה לב"נ למימר הכי:

בְּרִיךְ שְׁמֵהּ דְּמָרֵא עָלְמָא • בְּרִיךְ כִּתְרָךְ וְאַתְרָךְ • יְהֵא רְעוּתָךְ עִם עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל לְעָלַם • וּפוּרְקַן יְמִינָךְ אַחֲזֵי לְעַמָּךְ בְּבֵית מַקְדְּשָׁךְ • וּלְאַמְטוּיֵי לָנָא מִטּוּב נְהוֹרָךְ • וּלְקַבֵּל צְלוֹתָנָא בְּרַחֲמִין • יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתוֹרִיךְ לָן חַיִּין בְּטִיבוּתָא וְלֶהֱוֵי אֲנָא פְּקִידָא בְּגוֹ צַדִּיקַיָּא • לְמִרְחַם עָלַי וּלְמִנְטַר יָתִי וְיַת כָּל דִּי לִי וְדִי לְעַמָּךְ יִשְׂרָאֵל • אַנְתְּ הוּא זָן לְכֹלָּא וּמְפַרְנֵס לְכֹלָּא • אַנְתְּ הוּא שַׁלִּיט עַל כֹּלָּא • אַנְתְּ הוּא דְשַׁלִּיט עַל מַלְכַיָּא • וּמַלְכוּתָא דִּילָךְ הִיא • אֲנָא עַבְדָּא דְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא דְּסָגִידְנָא קַמֵּיהּ וּמִקַּמָּא דִּיקַר אוֹרַיְתֵיהּ בְּכָל עִדָּן וְעִדָּן • לָא עַל אֱנָשׁ רָחִיצְנָא וְלָא עַל בַּר אֱלָהִין סָמִיכְנָא • אֶלָּא בֶּאֱלָהָא דִשְׁמַיָּא • דְּהוּא אֱלָהָא קְשׁוֹט • וְאוֹרַיְתֵיהּ קְשׁוֹט • וּנְבִיאוֹהִי קְשׁוֹט • וּמַסְגֵּא לְמֶעְבַּד טַבְוָן וּקְשׁוֹט • בֵּיהּ אֲנָא רָחִיץ • וְלִשְׁמֵיהּ קַדִּישָׁא יַקִּירָא אֲנָא אֵמַר תֻּשְׁבְּחָן • יְהֵא רַעֲוָא קֳדָמָךְ דְּתִפְתַּח לִבָּאִי בְּאוֹרַיְתָא • וְתַשְׁלִים מִשְׁאֲלִין דְּלִבָּאִי וְלִבָּא דְכָל עַמָּךְ יִשְׂרָאֵל • לְטָב וּלְחַיִּין וְלִשְׁלָם:

חזן וקהל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה אֶחָד:

חזן וקהל אֶחָד אֱלֹהֵינוּ גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ:

חזן גַּדְּלוּ לַיהוָֹה אִתִּי וּנְרוֹמְמָה שְׁמוֹ יַחְדָּו:

לְךָ יְהוָֹה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ: לְךָ יְהוָֹה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ: רוֹמְמוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא: רוֹמְמוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ:

עַל הַכֹּל יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא • שְׁמוֹ שֶׁל מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא: בָּעוֹלָמוֹת שֶׁבָּרָא הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא • כִּרְצוֹנוֹ וְכִרְצוֹן יְרֵאָיו וְכִרְצוֹן כָּל בֵּית יִשְׂרָאֵל: צוּר הָעוֹלָמִים אֲדוֹן כָּל הַבְּרִיּוֹת אֱלוֹהַּ כָּל הַנְּפָשׁוֹת הַיּוֹשֵׁב בְּמֶרְחֲבֵי מָרוֹם הַשּׁוֹכֵן בִּשְׁמֵי שְׁמֵי קֶדֶם: קְדֻשָּׁתוֹ עַל הַחַיּוֹת וּקְדֻשָּׁתוֹ עַל כִּסֵּא הַכָּבוֹד: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ בָּנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי • וְנֹאמַר לְפָנָיו שִׁיר חָדָשׁ כַּכָּתוּב • שִׁירוּ לֵאלֹהִים זַמְּרוּ שְׁמוֹ סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת בְּיָהּ שְׁמוֹ וְעִלְזוּ לְפָנָיו: וְנִרְאֵהוּ עַיִן בְּעַיִן בְּשׁוּבוֹ אֶל נָוֵהוּ כַּכָּתוּב: כִּי עַיִן בְּעַיִן יִרְאוּ בְּשׁוּב יְהוָֹה צִיּוֹן • וְנֶאֱמַר וְנִגְלָה כְּבוֹד יְהוָֹה וְרָאוּ כָל בָּשָׂר יַחְדָּו כִּי פִּי יְהוָֹה דִּבֵּר:

אַב הָרַחֲמִים הוּא יְרַחֵם עַם עֲמוּסִים וְיִזְכּוֹר בְּרִית אֵיתָנִים וְיַצִּיל נַפְשׁוֹתֵינוּ מִן הַשָּׁעוֹת הָרָעוֹת וְיִגְעַר בְּיֵצֶר הָרָע מִן הַנְּשׂוּאִים וְיָחוֹן אוֹתָנוּ לִפְלֵיטַת עוֹלָמִים וִימַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתֵינוּ בְּמִדָּה טוֹבָה יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים:

החזן מתחיל ויעזור ויגן ויושיע לכל החוסים בו ונאמר אמן: הכל הבו גדל לאלהינו ותנו כבוד לתורה כהן קרב. יעמוד (פלוני ב"ר פלוני הכהן) ברוך שנתן תורה לעמו ישראל בקדושתו: קהל ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום: וקורין בסדר היום

קודם הפטרה יאמר ברכה זו

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר בחר בנביאים טובים ורצה בדבריהם הנאמרים באמת ברוך אתה יהוה הבוחר בתורה ובמשה עבדו ובישראל עמו ובנביאי האמת וצדק:

וכשמסיים ההפטרה יאמר זה

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם · צור כל העולמים · צדיק בכל הדורות · האל הנאמן האומר ועושה המדבר ומקים שכל דבריו אמת וצדק:

נאמן אתה הוא יהוה אלהינו ונאמנים דבריך ודבר אחד מדבריך אחור לא ישוב ריקם · כי אל מלך נאמן ורחמן אתה: ברוך אתה יהוה האל הנאמן בכל דבריו:

רחם על ציון כי היא בית חיינו ולעלובת נפש תושיע במהרה בימינו: ברוך אתה יהוה משמח ציון בבניה:

שמחנו יהוה אלהינו באליהו הנביא עבדך · ובמלכות בית דוד משיחך · במהרה יבא ויגל לבנו · על כסאו לא ישב זר · ולא ינחלו עוד אחרים את כבודו · כי בשם קדשך נשבעת לו שלא יכבה נרו לעולם ועד: ברוך אתה יהוה מגן דוד:

בראש השנה אומרים זה

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום (לשבת השבת הזה ועל יום) הזכרון הזה · שנתת לנו יהוה אלהינו (לשבת לקדשה ולמנוחה) לכבוד ולתפארת · על הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד ודברך אמת וקים לעד: ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ מקדש (לשבת השבת ו) ישראל ויום הזכרון:

ביום כפור בשחרית אומרים זה

על התורה ועל העבודה ועל הנביאים ועל יום (לשבת השבת הזה ועל יום) הכפרים הזה · שנתת לנו יהוה אלהינו (לשבת לקדשה ולמנוחה) למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחל בו את כל עונותינו לכבוד ולתפארת · על הכל יהוה אלהינו אנחנו מודים לך ומברכים אותך יתברך שמך בפי כל חי תמיד לעולם ועד. ודברך אמת וקים לעד: ברוך אתה יהוה מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה) מלך על כל הארץ מקדש (לשבת השבת ו) ישראל ויום הכפרים:

כתב מהרי"ל שאין חותמין ביוה"כ מלך מוחל וסולח לעונותינו כי מה שייכא של מחילה אצל כ"ת וכ"ע במנהגים וכלנו ולבוש וט"ז ומח"ט בשם ד"מ והאחרונים · אכן בספ"ד ובהרבה קהלות נוהגים לסיים מלך מוחל והסכים הג' רי"ע יאמרו דוקא

בשבת אומרים יקום פורקן

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא · זרעא חיא וקימא · זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: למרנן ורבנן חבורתא קדישתא · די בארעא דישראל ודי בבבל ולרישי כלה ולרישי גלותא ולרישי מתיבתא ולדיני דבבא: לכל תלמידיהון ולכל תלמידי תלמידיהון ולכל מאן דעסקין באוריתא · מלכא דעלמא יברך יתהון יפיש חייהון ויסגא יומיהון ויתן ארכא לשניהון · ויתפרקון וישתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין · מרן די בשמיא יהא בסעדהון כל זמן ועדן ונאמר אמן:

יקום פורקן מן שמיא חנא וחסדא ורחמי וחיי אריכי ומזוני רויחי וסיעתא דשמיא ובריות גופא ונהורא מעליא · זרעא חיא וקימא · זרעא די לא יפסוק ודי לא יבטול מפתגמי אוריתא: לכל קהלא קדישא הדין רברביא עם זעריא טפלא ונשיא · מלכא דעלמא יברך יתכון יפיש חייכון ויסגא יומיכון ויתן ארכה לשניכון ותתפרקון ותשתזבון מן כל עקא ומן כל מרעין בישין · מרן די בשמיא יהא בסעדכון כל זמן ועדן ונאמר אמן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב · הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה עם כל קהלות הקדש · הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וכל אשר להם ומי שמיחדים בתי כנסיות לתפלה · ומי שבאים בתוכם להתפלל · ומי שנותנים נר למאור ויין לקדוש ולהבדלה ופת לאורחים וצדקה לעניים · וכל מי שעוסקים בצרכי צבור באמונה הקדוש ברוך הוא ישלם שכרם ויסיר מהם כל מחלה וירפא לכל גופם · ויסלח לכל עונם · וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיהם · עם כל ישראל אחיהם · ונאמר אמן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד ושלמה הוא יברך את כל הקהל הקדוש הזה עם כל קהלות הקודש ויושבים וסביבות של כל עיר ועיר הם ונשיהם ובניהם ובנותיהם וכל אשר להם. כל מי שיתן נדבת לבו הן איש הן אשה ללומדי תורה ולעניי ירושלים עיר הקודש · בשכר זה הקב"ה יזכהו לראות בבנינה ולשמוח בתיקונה וישמרהו ויצילהו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה · ויזכהו לביאת משיחנו ולהביא נדבתו לבנין בית המקדש במהרה בימינו בעגלא ובזמן קריב · וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו עם כל ישראל אחיו ונאמר אמן:

תפלה בעד אדונינו הקיסר ירום הודו

הנותן תשועה למלכים. וממשלה לנסיכים. מלכותו מלכות כל עולמים. הפוצה את דוד עבדו מחרב רעה. הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה. הוא יברך וישמור וינצור ויעזור וירומם ויגדל וינשא למעלה את אדונינו הקיסר **אלכסנדר אלכסנדראוויטש** ירום הודו עם אשתו הקיסרית הכבודה **מאריא טעאדאראוונא** ובנו יורש עצר **ניקאלאי אלכסנדראוויטש** ואת כל בית מלכנו הרם יר"ה. מלך מלכי המלכים ברחמיו יחייהו וישמרהו ומכל צרה

יתנן ונזק יצילהו וידבר עמים תחת רגליו ויפיל שונאיו לפניו ובכל אשר יפנה יצליח. מלך מלכי המלכים ברחמיו יתן בלבו ובלב כל יועציו ושריו רחמנות לעשות טובה עמנו ועם כל ישראל. בימיו ובימינו תושע יהודה וישראל ישכון לבטח ובא לציון גואל וכן יהי רצון ונאמר אמן:

הזכרת נשמות

מנהג בתפוצות ישראל להזכיר נשמות אבותיו ביום כפור אחר ההפטרה:

יזכור אלהים נשמת אבי מורי (פב"פ) שהלך לעולמו בעבור שאני נודר צדקה בעדו ובשכר זה תהא נפשו צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

יזכור אלהים נשמת אמי מורתי (פב"פ) שהלכה לעולמה בעבור שאני נודר צדקה בעדה ובשכר זה תהא נפשה צרורה בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

יזכור אלהים נשמת אבי ואמי זקני וזקנותי דודי ודודותי אחי ואחיותי בין מצד אבי בין מצד אמי שהלכו לעולמם בעבור שאני נודר צדקה בעדם ובשכר זה תהיינה נפשותם צרורות בצרור החיים עם נשמת אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

יזכור אלהים נשמת (פב"פ) ונשמת כל קרובי וקרובותי הן מצד אבי הן מצד אמי הן שהומתו הן שנהרגו הן שנשחטו ושנשרפו ושנטבעו ושנחנקו על קדוש השם בעבור שאתן צדקה בעד הזכרת נשמותיהם ובשכר זה תהיינה נפשותיהם צרורות בצרור החיים עם נשמותיהם של אברהם יצחק ויעקב שרה רבקה רחל ולאה ועם שאר צדיקים וצדקניות שבגן עדן ונאמר אמן:

מי שברך אבותינו אברהם יצחק ויעקב משה ואהרן דוד ושלמה הוא יברך את רבי (פלוני בן פלוני) בעבור שנדר צדקה בעד הנשמות שהזכיר היום לכבוד המקום ולכבוד התורה ולכבוד יום הדין בשכר זה הקדוש ברוך הוא ישמרהו ויצילהו מכל צרה וצוקה ומכל נגע ומחלה וישלח ברכה והצלחה בכל מעשה ידיו ויכתבהו ויחתמהו בספר החיים עם כל ישראל אחיו ונאמר אמן:

לזכר **אל** מלא רחמים שוכן במרומים המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים כזוהר הרקיע מזהירים את נשמת (פב"פ) שהלך לעולמו בעבור שנדבו צדקה בעד הזכרת נשמתו בגן עדן תהא מנוחתו לכן בעל הרחמים יסתירהו בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את נשמתו ה' הוא נחלתו וינוח בשלום על משכבו ונאמר אמן:

לנקבה **אל** מלא רחמים שוכן במרומים המצא מנוחה נכונה על כנפי השכינה במעלות קדושים וטהורים כזוהר הרקיע מזהירים את נשמת האשה מרת (פב"פ) שהלכה לעולמה בעבור שנדבו צדקה בעד הזכרת נשמתה בגן עדן תהא מנוחתה לכן בעל הרחמים יסתירה בסתר כנפיו לעולמים ויצרור בצרור החיים את נשמתה ה' הוא נחלתה ותנוח על משכבה בשלום ונאמר אמן:

אב הרחמים שוכן מרומים · ברחמיו העצומים · הוא יפקוד ברחמים · החסידים והישרים והתמימים · קהלות הקודש שמסרו נפשם על קדושת השם: הנאהבים והנעימים בחייהם ובמותם לא נפרדו · מנשרים קלו ומאריות גברו · לעשות רצון קונם וחפץ צורם: יזכרם אלהינו לטובה עם שאר צדיקי עולם. וינקום נקמת דם עבדיו השפוך. ככתוב בתורת משה איש האלהים · הרנינו גוים עמו כי דם עבדיו יקום · ונקם ישיב לצריו וכפר אדמתו עמו: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר · ונקיתי דמם לא נקיתי · ויהוה שכן בציון: ובכתבי הקדש נאמר · למה יאמרו הגוים איה אלהיהם יודע בגוים לעינינו נקמת דם עבדיך השפוך: ואומר כי דורש דמים אותם זכר לא שכח צעקת ענוים: ואומר ידין בגוים מלא גויות מחץ ראש על ארץ רבה: מנחל בדרך ישתה על כן ירים ראש: אשרי וכו'

חזן **יהללו את שם יהוה כי נשגב שמו לבדו:**

קהל הודו על ארץ ושמים: וירם קרן לעמו תהלה לכל חסידיו לבני ישראל עם קרובו הללויה:

בחול אומרים לדוד מזמור לה' הארץ וכו' · ובשבת מזמור לדוד הבו לה' וכו':

ובנחה יאמר שובה יהוה רבבות אלפי ישראל: קומה יהוה למנוחתך אתה וארון עזך: כהניך ילבשו צדק וחסידיך ירננו: בעבור דוד עבדך אל תשב פני משיחך: כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזובו: עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאשר: דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום: השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם:

קוה אל ה' חזק ויאמץ לבך וקוה אל ה': אין קדוש כה' כי אין בלתך ואין צור כאלהינו: כי מי אלוה מבלעדי ה' ומי צור זולתי אלהינו.

אין כאלהינו · אין כאדונינו · אין כמלכנו · אין כמושיענו: מי כאלהינו · מי כאדונינו · מי כמלכנו · מי כמושיענו: נודה לאלהינו · נודה לאדונינו · נודה למלכנו · נודה למושיענו: ברוך אלהינו · ברוך אדונינו · ברוך מלכנו · ברוך מושיענו: אתה הוא אלהינו · אתה הוא אדונינו · אתה הוא מלכנו · אתה הוא מושיענו: אתה הוא שהקטירו אבותינו לפניך את קטורת הסמים:

פטום הקטורת הצרי והצפורן החלבנה והלבונה משקל שבעים שבעים מנה · מור וקציעה שבולת נרד וכרכום משקל ששה עשר ששה עשר מנה · הקושט שנים עשר וקלופה שלשה וקנמון תשעה: בורית כרשינה

תִּשְׁעָה קַבִּין · יֵין קַפְרִיסִין סְאִין תְּלָתָא וְקַבִּין תְּלָתָא · וְאִם אֵין לוֹ יֵין קַפְרִיסִין · מֵבִיא חֲמַר חִוַּרְיָן עַתִּיק · מֶלַח סְדוֹמִית רוֹבַע הַקָּב · מַעֲלֶה עָשָׁן כָּל שֶׁהוּא · רַבִּי נָתָן אוֹמֵר אַף כִּפַּת הַיַּרְדֵּן כָּל שֶׁהוּא · אִם נָתַן בָּהּ דְּבַשׁ פְּסָלָהּ · וְאִם חִסַּר אַחַת מִכָּל סַמָּנֶיהָ חַיָּב מִיתָה : רַבָּן שִׁמְעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אוֹמֵר הַצֳּרִי אֵינוֹ אֶלָּא שְׂרָף הַנּוֹטֵף מֵעֲצֵי הַקְּטָף · בּוֹרִית כַּרְשִׁינָה שֶׁשָּׁפִין בָּהּ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא נָאָה · יֵין קַפְרִיסִין שֶׁשּׁוֹרִין בּוֹ אֶת הַצִּפּוֹרֶן כְּדֵי שֶׁתְּהֵא עַזָּה · וַהֲלֹא מֵי רַגְלַיִם יָפִין לָהּ · אֶלָּא שֶׁאֵין מַכְנִיסִין מֵי רַגְלַיִם בָּעֲזָרָה מִפְּנֵי הַכָּבוֹד :

הַשִּׁיר שֶׁהַלְוִיִּם הָיוּ אוֹמְרִים בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ : בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן הָיוּ אוֹמְרִים לַיְיָ הָאָרֶץ וּמְלוֹאָהּ תֵּבֵל וְיֹשְׁבֵי בָהּ : בַּשֵּׁנִי הָיוּ אוֹמְרִים גָּדוֹל יְיָ וּמְהֻלָּל מְאֹד בְּעִיר אֱלֹהֵינוּ הַר קָדְשׁוֹ : בַּשְּׁלִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט : בָּרְבִיעִי הָיוּ אוֹמְרִים אֵל נְקָמוֹת יְיָ אֵל נְקָמוֹת הוֹפִיעַ : בַּחֲמִישִׁי הָיוּ אוֹמְרִים הַרְנִינוּ לֵאלֹהִים עוּזֵּנוּ הָרִיעוּ לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב : בַּשִּׁשִּׁי הָיוּ אוֹמְרִים יְיָ מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְיָ עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט : בַּשַּׁבָּת הָיוּ אוֹמְרִים מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת · מִזְמוֹר שִׁיר לֶעָתִיד לָבוֹא · לְיוֹם שֶׁכֻּלּוֹ שַׁבָּת וּמְנוּחָה לְחַיֵּי הָעוֹלָמִים :

אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר רַבִּי חֲנִינָא תַּלְמִידֵי חֲכָמִים מַרְבִּים שָׁלוֹם בָּעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר וְכָל בָּנַיִךְ לִמּוּדֵי יְהֹוָה וְרַב שְׁלוֹם בָּנָיִךְ : אַל תִּקְרֵי בָּנָיִךְ אֶלָּא בּוֹנָיִךְ : שָׁלוֹם רָב לְאֹהֲבֵי תוֹרָתֶךָ וְאֵין לָמוֹ מִכְשׁוֹל : יְהִי שָׁלוֹם בְּחֵילֵךְ שַׁלְוָה בְּאַרְמְנוֹתָיִךְ : לְמַעַן אַחַי וְרֵעָי אֲדַבְּרָה נָּא שָׁלוֹם בָּךְ : לְמַעַן בֵּית יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אֲבַקְשָׁה טוֹב לָךְ : יְהֹוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהֹוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם : קדיש דרבנן

עָלֵינוּ לְשַׁבֵּחַ לַאֲדוֹן הַכֹּל לָתֵת גְּדֻלָּה לְיוֹצֵר בְּרֵאשִׁית · שֶׁלֹּא עָשָׂנוּ כְּגוֹיֵי הָאֲרָצוֹת וְלֹא שָׂמָנוּ כְּמִשְׁפְּחוֹת הָאֲדָמָה · שֶׁלֹּא שָׂם חֶלְקֵנוּ כָּהֶם וְגוֹרָלֵנוּ כְּכָל הֲמוֹנָם : וַאֲנַחְנוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא : שֶׁהוּא נוֹטֶה שָׁמַיִם וְיוֹסֵד אָרֶץ · וּמוֹשַׁב יְקָרוֹ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וּשְׁכִינַת עֻזּוֹ בְּגָבְהֵי מְרוֹמִים · הוּא אֱלֹהֵינוּ אֵין עוֹד : אֱמֶת מַלְכֵּנוּ אֶפֶס זוּלָתוֹ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתוֹ וְיָדַעְתָּ הַיּוֹם וַהֲשֵׁבֹתָ אֶל לְבָבֶךָ כִּי יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת אֵין עוֹד :

וְעַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ · יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד : כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד : כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד : ק״

אל תירא מפחד פתאום ומשואת רשעים כי תבוא : עצו עצה ותופר דברו דבר ולא יקום כי עמנו אל : ועד זקנה אני הוא ועד שיבה אני אסבול אני עשיתי ואני אשא ואני אסבול ואמלט :

שיר הכבוד

פותחין הארון

חזן אַנְעִים זְמִרוֹת וְשִׁירִים אֶאֱרוֹג · כִּי אֵלֶיךָ נַפְשִׁי תַעֲרוֹג :

קהל נַפְשִׁי חָמְדָה בְּצֵל יָדֶךָ · לָדַעַת כָּל רָז סוֹדֶךָ :

ח׳ מִדֵּי דַבְּרִי בִּכְבוֹדֶךָ · הוֹמֶה לִבִּי אֶל דּוֹדֶיךָ :

ק׳ עַל כֵּן אֲדַבֵּר בְּךָ נִכְבָּדוֹת · וְשִׁמְךָ אֲכַבֵּד בְּשִׁירֵי יְדִידוֹת :

ח׳ אֲסַפְּרָה כְבוֹדְךָ וְלֹא רְאִיתִיךָ · אֲדַמְּךָ אֲכַנְּךָ וְלֹא יְדַעְתִּיךָ :

ק׳ בְּיַד נְבִיאֶיךָ בְּסוֹד עֲבָדֶיךָ · דִּמִּיתָ הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ :

ח׳ גְּדֻלָּתְךָ וּגְבוּרָתֶךָ · כִּנּוּ לְתוֹקֶף פְּעֻלָּתֶךָ :

ק׳ דִּמּוּ אוֹתְךָ וְלֹא כְּפִי יֶשְׁךָ · וַיְשַׁוּוּךָ לְפִי מַעֲשֶׂיךָ :

ח׳ הִמְשִׁילוּךָ בְּרוֹב חֶזְיוֹנוֹת · הִנְּךָ אֶחָד בְּכָל דִּמְיוֹנוֹת :

ק׳ וַיֶּחֱזוּ בְךָ זִקְנָה וּבַחֲרוּת · וּשְׂעַר רֹאשְׁךָ בְּשֵׂיבָה וְשַׁחֲרוּת :

ח׳ זִקְנָה בְּיוֹם דִּין וּבַחֲרוּת בְּיוֹם קְרָב · כְּאִישׁ מִלְחָמוֹת יָדָיו לוֹ רָב :

ק׳ חָבַשׁ כּוֹבַע יְשׁוּעָה בְּרֹאשׁוֹ · הוֹשִׁיעָה לּוֹ יְמִינוֹ וּזְרוֹעַ קָדְשׁוֹ :

ח׳ טַלְלֵי אוֹרוֹת רֹאשׁוֹ נִמְלָא · קְוֻצּוֹתָיו רְסִיסֵי לָיְלָה :

ק׳ יִתְפָּאֵר בִּי כִּי חָפֵץ בִּי · וְהוּא יִהְיֶה לִּי לַעֲטֶרֶת צְבִי :

ח׳ כֶּתֶם טָהוֹר פָּז דְּמוּת רֹאשׁוֹ · וְחַק עַל מֵצַח כְּבוֹד שֵׁם קָדְשׁוֹ :

ק׳ לְחֵן וּלְכָבוֹד צְבִי תִפְאָרָה · אֻמָּתוֹ לוֹ עִטְּרָה עֲטָרָה :

ח׳ מַחְלְפוֹת רֹאשׁוֹ כְּבִימֵי בְחֻרוֹת · קְוֻצּוֹתָיו תַּלְתַּלִּים שְׁחוֹרוֹת :

ק׳ נְוֵה הַצֶּדֶק צְבִי תִפְאַרְתּוֹ · יַעֲלֶה נָּא עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתוֹ :

ח׳ סְגֻלָּתוֹ תְּהִי נָא בְיָדוֹ עֲטֶרֶת · וּצְנִיף מְלוּכָה צְבִי תִפְאֶרֶת :

ק׳ עֲמוּסִים נְשָׂאָם עֲטֶרֶת עִנְּדָם · מֵאֲשֶׁר יָקְרוּ בְעֵינָיו כִּבְּדָם :

ח׳ פְּאֵרוֹ עָלַי וּפְאֵרִי עָלָיו · וְקָרוֹב אֵלַי בְּקָרְאִי אֵלָיו :

ק׳ צַח וְאָדוֹם לִלְבוּשׁוֹ אָדוֹם · פּוּרָה בְדָרְכוֹ בְּבוֹאוֹ מֵאֱדוֹם :

ח׳ קֶשֶׁר תְּפִלִּין הֶרְאָה לֶעָנָיו · תְּמוּנַת יְהֹוָה לְנֶגֶד עֵינָיו :

ק׳ רוֹצֶה בְעַמּוֹ עֲנָוִים יְפָאֵר · יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת בָּם לְהִתְפָּאֵר :

ח׳ רֹאשׁ דְּבָרְךָ אֱמֶת קוֹרֵא מֵרֹאשׁ דּוֹר וָדוֹר · עַם דּוֹרֶשְׁךָ דְּרוֹשׁ :

ק׳ שִׁית הֲמוֹן שִׁירַי נָא עָלֶיךָ · וְרִנָּתִי תִּקְרַב אֵלֶיךָ :

ח׳ תְּהִלָּתִי תְּהִי נָא לְרֹאשְׁךָ עֲטֶרֶת · וּתְפִלָּתִי תִּכּוֹן קְטֹרֶת :

ק׳ תִּיקַר שִׁירַת רָשׁ בְּעֵינֶיךָ · כַּשִּׁיר יוּשַׁר עַל קָרְבָּנֶיךָ :

ח׳ בִּרְכָתִי תַעֲלֶה לְרֹאשׁ מַשְׁבִּיר מְחוֹלֵל וּמוֹלִיד צַדִּיק כַּבִּיר :

ק׳ וּבְבִרְכָתִי תְנַעֲנַע לִי רֹאשׁ · וְאוֹתָהּ קַח לְךָ כִּבְשָׂמִים רֹאשׁ :

ח׳ יֶעֱרַב נָא שִׂיחִי עָלֶיךָ · כִּי נַפְשִׁי תַעֲרוֹג אֵלֶיךָ :

לך ה׳ הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ : לך ה׳ הממלכה והמתנשא לכל לראש : מי ימלל גבורות ה׳ ישמיע כל תהלתו : ק״

הַמֶּלֶךְ:

יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׳ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה׳ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמָם:

וּבְשִׂפְתֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ:

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל:

המלך

ג' אותיות של מלך הם אחר סו"ד לומר שהוא מלך על העולם שנברא בעשרה מאמרות ואותיות מלך הפוכים דרך הסר"ק מ"ם קודם ואחריו למ"ד ואחריו כ"ף פושט מלמעלה למטה ומביא אל היו"ד ואל השי"ת אותיות שלפניהם לומר שהקדוש ברוך הוא צופה ומשגיח על כל מה שנברא ביו"ד מאמרות ורואה מעשיהם מגדול ועד קטן: (רננו צדיקים) ת"י שבחו צדיקיא קדם ה': (לישרים נאוה תהלה) כלומר לישרי לב שמחה היודעים לכוין אחת אל אחת עד מדת התלה ולא לכל אדם לפי שהסיפור ביום עמוקה היא להבינה ולספר שבחו ותהלתו. מה שהקדים יצחק ורבקה ומהפכין האותיות צריכין לומר לפי שכתוב ויעתר יצחק לה' לנוכח אשתו זה עומד ומתפלל בזוית זו וזו עומדת ומתפללת בזוית זו ויעתר לו לפי שאינו דומה תפלת צדיק וכו' בא אם אביה צדיק תפלת זו וזה שורש אי"ש ראוי להזכיר עם כעלה בר"ה ויוה"כ והשם שהם נפקדו בו ויעתר לנו לכל צרכנו ולא יהיה בנו עקר ועקרה ולא תהא תפלתנו עקרה (בשם הרוקח):

המלך

ג' הם יש שבר"ה ויוה"כ יתלה שמו וכסאו והוא שאומרים אח"כ יושב על כסא ולא היושב ר"ל יושב על כסא שלם. למ"ד מוטן למעלה הנקרא מגדל פורח. ך' משכת למטה והם שלם. התחתון. שם מקלסין אותו בק' ברכות ומתחין כ"ף. מ"ם שלם אמגני לרמז שבר"ה ויוה"כ פוקד כל ג' עולמות. והשומו הקב"ה יושב על כסאו והקב"ה רם ונשא אז הכסא רם במקומו מאד ונשא למעלה (בשם רוקח). (בפי. ובשפתי. ובלשון. ובקרב. ישרים. צדיקים. חסידים. קדושים. תתרומם. תתברך. תתקדש. תתהלל). כנגד י"ב חיות. י"ב שבטים. י"ב מזלות. י"ב חדשים. י"ב שעות לילה. וי"ב יום. ר"ל במזלות וישראל מהללים ביום ובכל שעה

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים׳ לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר וּלְנַצֵּחַ לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

(וצריך להפסיק בין תיבת סלה לתיבת להפך שלא יחריב העולם ח"ו):

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ׳ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׳ כִּי לְךָ נָאֶה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת׳ בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה׳ מֶלֶךְ יָחִיד אֵל חַי הָעוֹלָמִים:

(גדול בתשבחות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל שבחיו: (אל ההודאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל הודאותיו: (אדון הנפלאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל נפלאותיו שעושה בכל עת: (הבוחר כו') אף שאין לך הע"ע על שבחת בנו עם קדוש לומר לשמך הגדול: (מלך) אתה אל גדול ונורא: (חי העולמים)

אני מאמין באמונה שלימה שאתה מחיה כל העולמות עליונים ותחתונים: (אמן) אמת שרלוי וישר לגלל ולשבח אותך בשבחים אלו (יוס"ם):

בקצת קהלות אומרים זה קודם חי"ק:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנוֹתָיו:

אין לומר ועתה יגדל בשבת שאומר כתוך יתגדל אך יש לשמוע ולכוין ולשתוק. ואמנם יש נאומרו קודם שמתחיל כתוך (ש"ע א"ח סי' ק"ו סוף סעיף ח'):

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא׳ בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב (נ"א קֵץ) מְשִׁיחֵהּ׳ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׳ לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

(כרעותיה) כלומר כי עדיין לא נבראו המלאכים עד יום שני ולא היה לו כביכול עם מי להמלך: (בעגלא) במהרה: (אמן) יה"ר שיאמן בקשתו: (יהא שמיה רבא מברך) יהא שמו הגדול מבורך: (בריך הוא לעלא כו') למעלה מכל שירות ותשבחות שאדם משבח למלך יכין שבחיו של הקב"ה: (נחמתא) ויסבתם בנחמם לנין יוסר משלא נחמות של ב"ח. לבדרס"ם:

חזן בָּרְכוּ אֶת יְהֹוָה הַמְבֹרָךְ׃

קהל וחזן בָּרוּךְ יְהֹוָה הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים׃ סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה׃ ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד׃ יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל׃

פסוק זה מסודר על מטבע יוצר אור וכו׳

אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי׃

(אור עולם באוצר חיים) אור שנברא בששת ימי בראשית הוא גנוז באוצר חיים כמ״ש ראה שאין העולם כדאי להשתמש בו וגנזו לצדיקים לעתיד לבוא לעולם שכולו חיים (אורות מאופל) אור שמשמש עכשיו (אמר ויהי) כמ״ש יהי מאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ׳ (מהרז״ו)׃

פסוק נאה זה על סוד אמרי קדוש בפיוט זה מקדים הקדמה אחת׳ והו סיה מזריק בפסוקים מעורר לנבואים זה נו לסקב״ה ואלו הן׳ אזור גבורה׳ בגדי נקם׳ גאות לבש׳ דר בנהורא׳ עושה אורה׳ וילבש צדקה׳ סנבת ישועה׳ חמוץ בגדים׳ מעיתו כשלג׳ יפה קוצה׳ וכלם לנבוז כמ״ש׳ והקב״ה לובש אותה על ישועתם של ישראל׳ ולכן אנו מזכירין אותה בפיוט זה ביום הרומה שהוא יום ישועה׳ כדכתיב ותקעתם בתרועות ונושעתם וגו׳ והפייטן מונה הנגרה לבושים ע״פ א״ב׳ ונדמה כי חילוף הפעולות ושינוי הכתות סיוצאות מאחדותו יתברך יתייחסו אליו בלבושים נערכים אל הענינים וכבר הרחיבו לדבר בענינים האלה רבינו סעדיה גאון ז״ל כמאמר האחדות והרמב״ם ז״ל במורה הראשון וביחוד בפ׳ כ״ז ופ״ו׳ והרלב״ג בפירוש דניאל סי׳ י״א׳ וזה שהתחיל הפייטן בתיבת מלך כי היום יושב על כסא הדין׳ כמלך שיושב ודן כל באי עולם׳ מהר״ם (מהרז״ס)׳ ועוד כי ביום זה נברא אדם הראשון ונעשה מלך כי אין מלך בלא עם׳ (מהר״ק)׃

מיוסד ע״פ א״ב בראשי התרוזות

מַלְכָּה לוי		בית לוי

מֶלֶךְ אָזוּר גְּבוּרָה׃ גָּדוֹל שִׁמְךָ בִּגְבוּרָה׳ לְךָ זְרוֹעַ עִם גְּבוּרָה׃ מֶלֶךְ בִּגְדֵי נָקָם׳ לָבַשׁ בְּיוֹם נָקָם׳ לְצָרָיו יָשִׁיב אֶל חֵיקָם׃ מֶלֶךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ׳ יַמִּים מִיַּבֵּשׁ׳ וְגַאֲוַת אֲפִיקִים מְכַבֵּשׁ׃

חזן מֶלֶךְ בַּעֲשָׂרָה לְבוּשִׁים׳ הִתְאַזֵּר בִּקְדוֹשִׁים׳ אֵל נַעֲרָץ בְּסוֹד קְדוֹשִׁים קָדוֹשׁ׃

(מלך) שיושב היום על כסא דין (אזור גבורה) שהוא אחד מעשרה לבושים שהקב״ה לובש על ישועתן של ישראל בשביל שהם אזורים בגבורתו כמ״ש כאשר ידבק האזור אל מתני איש כן הדבקתי אלי כל בית ישראל׳ אתה ית״ש כשתשפט דין ברשעים יהיה (גדול שמך בגבורה) יתגדל ויתקדש שמך בגבורות שתעשה בם׳ ואני אודה בזה מדת טובך׳ אף (לך זרוע) שיש לך כח וממשלה להנקם מאויביך מיד אבל מהתך היא (עם גבורה) למשול ברוח שלא ליפרע תיכף׳ אך אט בטוחים כי לא ינקה אותם ה׳׳ כי (מלך בגדי נקם לבש ביום נקם) ליום שעתיד ילבוש בגדי נקמה׳ (ישיב אל חיקם) כי כבר ראינו שבמצרים (מלך גאות לבש) לבש בגדי ישע׳ ובלבוש ישע זה (ימים מיבש) שהיה ים סוף ליבשה׳ (וגאות אפיקים) וגאוה של מצרים שהיו גבורים וחזקים היה (מכבש) ומוריד אותם ירידה מופלאה׳ וכן אט בטוחים לעתיד ג״כ׳ (מלך בעשרה לבושים) שיש לו יתברך (התאזר) יתאזר ויתגור מלבושים האלו (בקדושים) בשביל ישראל שנקראו קדושים׃ (אל נערץ) הוא אל חזק ונורא (בסוד קדושים) בחברת הצדיקים והמלאכים שאומרים על הקב״ה קדוש׃

(חזור גבורה) על שם שכתוב אל נאזר בגבורה (תהלים סה) (בגדי נקם) עפ״ש וילבש בגדי נקם (ישעיה נט י״ז) (יום נקם) הוא יום העתיד׳ דכתיב כי יום נקם בלבי (ישעיה סג ד׳)׃ (מלך גאות לבש) לש״כ (תהלים צג)׃ (אפיקים) גבורים לשון ומזיח אפיקים רפה (איוב יב כ״א)׃ (נערץ) ל׳ חוזק (תהלים פט ח׳).

מֶלֶךְ דָּר בִּנְהוֹרָא׳ עוֹטֶה כַּשַּׂלְמָה אוֹרָה׳ מִשְׁפָּטֵנוּ יוֹצִיא כָאוֹרָה׃ מֶלֶךְ הִתְאַזָּר עֹז׳ יְמִינוֹ תָּעֹז׳ וֶאֱנוֹשׁ אַל יָעֹז׃ מֶלֶךְ וַיִּלְבַּשׁ צְדָקָה׳ וְנִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה׳

(מלך דר בנהורא) הקב״ה דר עם האורה (עוטה כשלמה אורה) הקב״ה נתעטף באורה כשלמה כשברא הקב״ה עולמו עטה מאור התורה טלית ונתעטף (מלך התאזר עוז) כמ״ש כן יהיה כאשר (ימינו תעוז) כשתפוח ימינו להנקם מצריו׳ אז (אנוש אל יעוז) מפניו כמ״ש קומה ה׳ אל יעוז אנוש (תהלים ט) (מלך וילבש צדקה) כשריון מה שריון מצרף האומן כל טבעת וכל קליפה עד שנעשה שריון גדול כך הקב״ה מצרף כל פרוטה של צדקה לחשבון גדול ומתלבש בו כדי להצדיק אותנו בדין (ונקדש בצדקה) וכמו שאתה יתברך שמך הולך לעתיד לבקש צדקתם של ישראל

(דר בנהורא) כמ״ש ונהורא עמיה שרא (דניאל ב׳ כ״ב) (עוטה) כמ״ש עוטה אור כשלמה (תהלים קד ב) (התאזר עוז) כמ״ש ה׳ עוז לעמו יתן (ימינו תעוז) עפ״ש תעוז ידך תרום ימינך (תהלים פט י״ד)

מלך אזור גאט וואס ער איז דער מלך פון דר גאנצר וועלט איז אן גיגורט מיט שטארקייט אונ ווייל גאט זיצט דעם טאג פון ראש השנה אויף דעם שטול פון דין צו משפטן די וועלט וויא א מלך. דרום האט דר פייטן אן גיהויבן מיט דעם ווארט מלך׳ גדול דיין נאמען איז גרויס מיט שטארקייט ווען דוא טוסט משפט אן די רשעים׳ לך צוא דיר איז דיא ממשלה אונ שטארקייט׳ האמשע דוא קאנסט דיך באלד נוקם זיין אין דיא רשעים האלסטו אויף דיין צארין אונ בצאלסט זייא ניט בשעת כעס מלך בגדי גאט וועט זיך אן קליידן מיט קליידר פון רעכנונג אין דעם טאג אז ער וועט אנקמה טאן אין די רשעים צו זייגע שונאים וועט ער אום קערין פורעניות צו זייער שוס מלך גאות גאט האט זיך אן גיקליידט מיט גרויסקייט אין דר צייט אז ער האט בשאפין דיא וועלט׳ ער האט גמאכט אוים טריקן די גרויסע וואסרין וואס זיינן גיוועזן פאר שפרייט אויף דער גאנצר וועלט אונ דאס גרויסקייט פון די טייכן וואסר האט ער בצוואונגן די וואסר פון די גאנצע וועלט האט ער אריין גבראכט אין ים אוקינוס׃ ומלך בעשרה גאט האט זיך אן גיקליידט מיט צעהען קליידר בשעת מתן תורה פון וועגין דיא ישראל וואש זייא ווערין אן גרופין קדושים׳ אל נערץ גאט איז גישטארקט אין סוד פון דיא מלאכים אדר פון דיא צדיקים וואש זייא זאגין קדוש׃ מלך דר גאט וואוגט אין דיא ליכטיקייט ער האט זיך איין גיוויקילט מיט די ליכט פון דר תורה וויא מיט אקליד׳ אונזר משפט זאל ער אויס ציהן וויא אליכט׃ מלך התאזר גאט האט זיך אן גיגורט מיט שטארקייט בשעת מתן תורה׳ זיין רעכטע האנט וועט זיך שטארקין צו שטראפין די רשעים אונ קיין מענטש וועט זיך קענין אים ניט שטארקין מלך וילבש גאט וועט זיך אן קליידן מיט גרעכטיקייט כדי אז ער זאל זיי גרעכט מאכן בשעת הדין אונ ער ווערט גיהייליגט דורך צדקה אונ ווען דוא גיפינסט היינט ביי זייא אונ קיין צדקה בעטין מיר דיך ביי דיר גאט איז ראש

יוצר ליום ראשון של ראש השנה

לך יהוה הצדקה: מלך זה הדור בלבושו וכובע ישועה בראשו אלהים ישב על כסא קדשו: מלך חמוץ בגדים בדרכו בוגדים · יבצור רוח נגידים: מלך טליתו כשלג מצחצח · צח ובצחצחות ינצחה · מצחצחים פעלם לנצח: מלך יעט קנאה · קנא קנא גאה גאה · כאיש מלחמות יעיר קנאה: מלך כל אפסי ארץ ישתחוו למלך על כל הארץ · כי בא לשפוט את הארץ: מלך ליום קומו לעד · כל יצור לפניו ירעד · רם ונשא שוכן עד: מלך מושל עולם בגבורתו · ירעשו הרים מגאותו · וכאילים ירקדו מגערתו: מלך נורא למלכי ארץ · חול תחול הארץ · מיושב הכרובים תנוט הארץ: מלך שאתו מי יעצר כח · והוא נושא כל בכח · נותן ליעף כח: מלך עמדו לדין · ביום הדין · שפוט גאים בדין: מלך פלש סוד המעמיקים · לסתיר עצה במעמקים · יחשוף ויגלה עמוקים: מלך צוה מכל רוח · עריצי גסי הרוח · לאפפם בשטף רוח: מלך קהל מלכי אדמה · בסערו משא

(פסוק בגדים) עפ"ש פי' זם כב מלבוש חמוץ בגדים (ישעיה סג א) וכל דבר מתנאן כריתו וכשמטו ובמראיתו טפל בו לשון חימוץ בלשון עברי וידעתו כי מלבוש מתנאן לפין ויזיקו כמש"כ רבינו סעדיה גאון ז"ל במאמר י' שער י"ב מספרו האמונות והדעות · ולכן נופל לשון חימוץ על בגד שמראיתו אדום (כרוס"ס) (יבצור רוח נגידים) י"מ יבצור לשון חוזק: נגידים הם ישראל · פי' יחזק את ישראל (ובנצחתוס ינצחה) לשון נצח וזכות ונקיון הם (יעט קנאה) פעמ"כ ויעט כמעיל קנאה (ישעיה נט יז) ול' קנאה נרדף עם לשון נקמה שהוא קודם ט בזמן עיין ברש"י ריש פרשה פנחס: (ובאילים ירקדו) עפ"כ ההרים רקדו כאילים (תהלים קי"ד) (חול תחול) לשון חלחלה (שאתו) פחדו כמו משאתו יגורו (איוב מ"א יז) (עמדו) עמידה זו ל' עכבה פעמ"כ ועומד לדין עמים (ישעיה ג' י"ג) פלש כמ"ן שמאל מן החדע על מפלשי עב (איוב לז טז) ופירש"י גילוי (יחשוף) לשון גלוי מן חשף כ' (ישעיה מב) יחשוף יגלה שמות מדרשים הם (עריצי) לשון חוזק (לאפפם) ל' הקפה וסיבוב כמו כי אפפו עלי רעות (תהלים מ יג) קהל חיריק וציר"י וכוח במקום חסרון למ"ד כמתמם (פי' הקסיל כרח"ף) (בסערו) בפקדו כמו וביום פקדי ופקדתי (ת"א וביום סערותי ואסער)

ביום הדין ה תבקשם היום ותמלאם במשפט ואם לא תמלא בטו צדקה אזי (לך ה' הצדקה) המלא מעלך ותצדיקנו בדין (מלך זה הדור בלבושו וכובע ישוע' בראשו) כשיבוא הקב"ה להלחם במלחמת גוג ומגוג יהיה הדור בלבושו מכל הלבושים ויהיה כובע ישועה בראשו לישועת ישראל אזי (אלהים ישב על כסא קדשו) יהיה הכסא שלם (מלך חמוץ בגדים) הבגדים שלו יהיו צבועים בדם (בדרכו בוגדים) כשידרוך הרשעים (יבצור כו') וכשיבצור כבוצר עוללות רוח הפושעים המה רשעי ישראל · ואף שלעתיד יהיה חמוץ בגדים הנה עתה (טליתו כשלג מצוחצח) טליתו צח ולבן כשלג מצוחצח (ובצחצחות ינצחה) לישראל שהם מצחצחים פעלם ומעשיהם הרעים בתשובה כדי לנצח בדין (מלך יעט קנאה) התעטף בקנאה (קנא קנא גאה גאה) על הים · וכמו שעשה בים כן (כאיש מלחמות יעיר קנאה) לעתיד לבא להנקם מאויביו כגבור המתקנא (מלך) הקדוש ברוך הוא (כל אפסי ארץ) כל הדרים בארבע פנות העולם (ישתחוו למלך על כל הארץ) ביום הדין (מלך ליום קומו לעד) בימות המשיח שיקום להעיד עליהם (כל יצור לפניו ירעד) הן אדם והן כל הנבראים ירעדו לפניו ליום הדין · הקב"ה שהוא (רם ונשא) הוא שוכן עד ומתמיד השגחתו בנבראים לכן ירעדו לפניו כל הנבראים לפי שתמיד השגחתו בהם (מלך מושל עולם בגבורתו) הקב"ה כשימשול ביום הדין על העולם בגבורתו אז (ירעשו וירקדו הרים וגבעות מגאותו) מאימת הדין (מלך נורא) הקב"ה יראוי ומאוים (למלכי ארץ חול תחול הארץ) תאחז חלחלה ואימה את יושבי הארץ (מיושב הכרובים) מאימת הקב"ה ע"י שמזכיר לעבד בניו (תנוט הארץ) מתמוטטת הארץ (שאתו) פחדו ואימתו (מי יעצור כח) מי יש לו כח לעצור ולסבול אימתו ליום הדין (נותן ליעף כח) לישראל שהם עייפים נותן להם כח לכלכל ולסבול אימת יום הדין (מלך עמדו לדין) מעכב ומאריך בדינם של רשעים (ביום הדין שפוט גאים בדין) לשפוט הרשעים הגאים בדין ולא ברחמים (פלש סוד המעמיקים) מגלה סוד של אותם המעמיקים (לסתיר עצה במעמקים) הרשעים המסתירים עצה בסתר · מגלה הקדוש ברוך הוא עליהם ליום הדין (יחשוף ויגלה עמוקים) יגלה מחשבות עמוקים · בקשתו מלפניך (מלך צוה מכל רוח עריצי גסי הרוח) צוה על עריצי גסי הרוח מכל רוחות העולם (לאפפם בשטף רוח) לסבבם ברוח הקשה שבא בכח ובמרוצה כנחל שוטף לנער (קהל) הקהיל מלכי אדמה (בסערו משא דומה) בפקדו המשא הניבאת על אדום ובתחלה:

גירעכטיקייט זאלסט אונז גירעכט מאכין אין דעם יום הדין · לעתיד לבא בשעת מלחמה פון גוג ומגוג אז דוא וועשט אליין מלחמה האלטין אונ די ישראל וועלין דאש זעהן וועלין זייא זאגין מלך זה גאט דער קיניג דאש קלייד וואש ער האט היינט אן גיקליידט איז דאש שענסטע פון זיינע קליידר אונ אהוט פון הילף איז אויף זיין קאפ צו העלפין דענסטמאל ווערט גאט זיצין אויף זיין היילינגין שטול מלך חמוץ גאטש קליידר וועלין זיין גיפארבט אין זיין טאן טרעטין דיא רשעים מלך טליתו גאט ווערט זיך אן טאן אווייסע קלייד וויא שנייא דאש איז אסימן אז ער ווערט מוחל זיין דיא עבירות פון דיא ישראל וואש זיינען רויט וויא רויטע פאדימזייד וועלין זייא ווייס ווערין וויא שנייא · צח ער איז לויטער אונ אום ווילין דיא לויטערע מעשים פון דיא אבות ווערט ער לייטערין דיא ישראל וואס זייא לייטערין זיך דורך תשובה מנצח צו זיין הקב"ה דורך זייער תשובה דר פון האט גאט גרויס תענוג מלך יעט גאט איז איין גיהילט אין רעכינונג לעתיד לבא ווערט ער אנקמה טאן אין דיא רשעים · הערשין האט ער גיהערשט וויא אבעל מלחמה ווערט ער דר וועקין רעכנונגי מלך כל אלע וואש וואונען אין דיא עקין פון דער וועלט וועלין זיך בוקין צוא גאט וואש ער איז דר מלך איבר די גאנצע וועלט אז ער ווערט קומן צו משפטן דיא וועלט מלך ליום אין דעם טאג אז גאט ווערט אויף שטיין צו מאכין איין פר זאמלונג לעתיד לבא וועלן אלע באשעפענעש פר אים ציטערין · גאט איז הויך אונ דער הויבין ער רועט אייביג אונ איז משגיח אויף דר וועלט · מלך מושל גאט גיוועלטיגט איבר דער וועלט מיט זיין שטארקייט דיא בערג וועלין שטורעמען פון זיין גרויסקייט אונ אזו וויא דיא ווידר וועלין זייא שפרינגען פון זיין גישרייא מלך נורא פאר גאט האבין פארכט דיא מלכים פון דער ערד · חול ציטרין ווערט טאן ציטרין דיא ערד פון פר גאט וואש ער זיצט צווישין די מלאכים ווערט דיא ערד גליטשין מלך שאתו ווער ווערט קאנען דר ליידין זיין פארכט לעתיד לבא אונ ער טראגט דיא גאנצע וועלט מיט כח ער גיט צוא דיא מידיגע כח · מלך עמדו גאט פאר זאמט זיך אין דין פון דיא רשעים אין דעם טאג אז ער ווערט דן זיין די וועלט ווערט ער משפטין דיא רשעים מיט דעם מדת הדין ניט מיט דעם מדת הרחמים : מלך פלש גאט ווערט אויף דעקין דעם סוד פון די רשעים וואש פאר בארגין זייער עצה אין דיא טיפענעש ווערט גאט זייער עצה מגלה זיין ליום הדין ער ווערט אנפלעקין אונ אויף דעקין דיא טיפע זאכין מלך צוה גאט גיבוט אלע דיא זייטין פון דר וועלט דיא רשעים ארום צוא רינגלען זייא מיט אשטארקין ווינט וואש ער איז אזו שטארק וויא וואסר

דומה יפקוד על צבא רומה: מלך רם וגבוה במשפט · ועוז מלך אהב משפט · מכון כסאו צדק ומשפט: מלך שופט צדק · לפניו יהלך צדק · להליץ בעד רודפי צדק: מלך תקיף בממשלה · וכסאו תלה למעלה · ומלכותו בכל משלה: מלך תחת חלד מהביטו · מרעיד יסוד בהביטו · בכל משוטט מבטו: מלך תר בכל פועל · בכל מה יפעל · במטה ובמעל: חזן מלך אלהי עולם · המליכוהו עם עולם · יי ימלך לעולם · קדוש:

(יפקוד על צבא רומה) יפקוד לשרי מעלה (מלך) אע"פ שהוא רם וגבוה במשפט (ועוז מלך) ואף שהשוו והממשלה בידו עכ"ז (אהב משפט) כי מכון כסאו צדק ומשפט (מלך כו' להליץ בעד) ישראל שהם (רודפי צדק וכסאו תלה למעלה) וכסאו גבוה ותלוי למעלה באויר (מלך תחת חלד מהביטו) הארץ ירעש ותהום ממבטו של הקב"ה (בכל משוטט מבטו) כמ"ש עיני ה' משוטטות בכל הארץ (ד"ה ב' טז ט') (מלך תר בכל פועל) הקב"ה חוקר וחופש בכל נברא לראות (בכל מה יפעל) בכם בן הנבראים אשר (במטה ובמעל): (מלך אלהי עולם המליכוהו) עליכם אתם (עם עולם) ותאמרו (ה' ימלוך לעולם):

(שמות ע לג) תחת פירוש שבירה ולא תחת כלי ופתח שהוא נפעל כמו ונדקדק לא פתח (ושמיה לא) תר בקבץ מן אשר תרו אותה (במדבר יג כג) והוא ל' חקור וחיפוש פועל כן נ"ל בפת"ח המליכוהו כנ"ל כה"א פתוח כי הוא לשון ציווי:

בחול

המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: מה רבו מעשיך יהוה כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפואר והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו משגב בעדנו: אל ברוך גדול דעה הכין ופעל זהרי חמה · טוב יצר כבוד לשמו · מאורות נתן סביבות עזו · פנות צבאיו קדושים רוממי שדי · תמיד מספרים כבוד אל וקדשתו: תתברך יהוה אלהינו בשמים ממעל ועל הארץ מתחת על כל שבח מעשה ידיך ועל מאורי אור שעשית (שיצרת) המה יפארוך סלה:

בשבת

הכל יודוך והכל ישבחוך · והכל יאמרו אין קדוש כיהוה: הכל ירוממוך סלה יוצר הכל: האל הפותח בכל יום דלתות שערי מזרח · ובוקע חלוני רקיע · מוציא חמה ממקומה ולבנה ממכון שבתה · ומאיר לעולם כלו וליושביו שברא במדת הרחמים: המאיר לארץ ולדרים עליה ברחמים · ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית: מה רבו מעשיך יהוה כלם בחכמה עשית מלאה הארץ קנינך: המלך המרומם לבדו מאז המשבח והמפאר והמתנשא מימות עולם: אלהי עולם ברחמיך הרבים רחם עלינו אדון עזנו צור משגבנו מגן ישענו: משגב בעדנו: אין ערוך לך (אין כערכך) ואין זולתך · אפס בלתך ומי דומה לך · אין ערוך לך (אין כערכך) יהוה אלהינו בעולם הזה · ואין זולתך מלכנו לחיי העולם הבא: אפס בלתך גואלנו לימות המשיח · ואין דומה לך מושיענו לתחית המתים:

אל אדון על כל המעשים · ברוך ומברך בפי כל הנשמה · גדלו וטובו מלא עולם · דעת ותבונה סובבים הודו: המתגאה על חיות הקדש · ונהדר בכבוד על המרכבה · זכות ומישור לפני כסאו · חסד ורחמים מלא כבודו: טובים מאורות שברא אלהינו · יצרם בדעת בבינה ובהשכל · כח וגבורה נתן בהם · להיות מושלים בקרב תבל: מלאים זיו ומפיקים נוגה · נאה זיום בכל העולם · שמחים בצאתם וששים בבואם · עשים באימה רצון קונם: פאר וכבוד נותנים לשמו · צהלה ורנה לזכר מלכותו · קרא לשמש ויזרח אור · ראה והתקין צורת הלבנה: שבח נותנים לו כל צבא מרום · תפארת וגדלה שרפים וחיות ואופני הקדש:

לאל אשר שבת מכל המעשים ביום השביעי · נתעלה וישב על כסא כבודו · תפארת עטה ליום המנוחה עונג קרא ליום השבת · זה שיר שבח של יום השביעי · שבו שבת אל מכל מלאכתו · ויום השביעי משבח ואומר מזמור שיר ליום השבת טוב להודות ליהוה · לפיכך יפארו ויברכו לאל כל יצוריו · שבח יקר וגדלה וכבוד יתנו לאל מלך יוצר כל · המנחיל מנוחה לעמו ישראל בקדשתו ביום שבת קדש: שמך יהוה אלהינו יתקדש וזכרך מלכנו יתפאר בשמים ממעל ועל הארץ מתחת · תתברך מושיענו על כל שבח מעשה ידיך ועל מאורי אור (שעשית) שיצרת המה יפארוך סלה:

וואש פאר פלייצט מלך קהל לעתיד לבא וועט גאט איין זאמלען צו משפטין אלע זיצער פון דער ערד ער וועט באפעלין אויף דעם הערשאפט וואש אין הימיל מלך רם גאט איז הויך אונ דער הויבין דורך דעם משפט וואש ער טוט האטשע דיא שטארקיים אונ דיא ממשלה איז אין זיין האנט טוט ער דאך אלץ מיט משפט זיין שטול איז אן גיבריים מיט גירעכטיקייט אונ משפט מלך שופט גאט איז אגירעכטר שופט פר אים גייט דאש גירעכטיקייט ממליץ צוא זיין פאר דיא וואש יאגין נאך גירעכטיקייט מלך תקיף גאט איז שטארק מיט גיוועלטיקייט אונ זיין שטול האט ער דער הויבין אויבין אין הימיל אונ זיין קיניגרייך גיוועלטיגט איבר דר גאנצע וועלט מלך תחת גאט מאכט ציטערין דיא ערד פון זיין קוקין ער מאכט ציטערין דיא יסודות מיט זיין קוקין אויף אלץ טוט שוועבין זיין לונגנג דען ער איז משגיח אויף אלץ דינג מלך תר גאט פארשט אונ זעהט נאך אין אלע ווערק אין אלץ וואש דער מענטש טוט · ער איז משגיח אויף אלע ברואים וואש אויבין אונ אונטין זיינען · מלך אלהי גאט וואש ער איז אגאט איבר אלע וועלטין זייא מאכין קיניגין אים דאש פאלק ישראל וואש זייא זאגין ה' גאט זאל קיניגין צוא אייביג דער הייליגער גאט:

כבודו

תִּתְבָּרַךְ לָנֶצַח צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל (בְּ) דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם · כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים כֻּלָּם קְדוֹשִׁים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם : וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִין וּמְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין וּמַעֲרִיצִין וּמַקְדִּישִׁין וּמַמְלִיכִין : אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא : וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה · לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה· קְדוּשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה : קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ :

כל מלך שבשבת זה הוא קודש וקאי על הקב"ה תוך ורכ מלך וכן ממליך כל מלך הוא תול ואח"כ כל כתולם ואז מלך אחריו קודש :

מיוסד ע"פ א"ב

כְּבוֹדוֹ אֹהֶל כְּהַיּוֹם בְּרַחֲמִים מֶלֶךְ · בּוֹחֵן כָּל עֶשְׁתּוֹנוֹת צָעִיר וְרַב מֶלֶךְ · גֵּאוּת וָעוֹז הִתְאַזָּר מֶלֶךְ · דּוֹק וָחֶלֶד יֶחֶרְדוּן מֵאֵימַת מֶלֶךְ · הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם יָחוֹן מֶלֶךְ · וּמֵבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם יַצְדִּיק מֶלֶךְ · זִכָּרוֹן הוּא יוֹם תְּרוּעַת מֶלֶךְ : חזן חוֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְזַכּוֹתָם מֶלֶךְ · טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו מַמְלִיךְ כָּל מֶלֶךְ · יִזְכּוֹר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ בְּזִכָּרוֹן טוֹב מֶלֶךְ : כָּלָה אַל תַּעַשׂ לִשְׁאֵרִית בְּנֵי מֶלֶךְ · לָכֵן אֲתָאנוּ לָךְ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ · מֵאֶתְמוֹל קִדַּמְנוּךָ לְחַלּוֹתְךָ מֶלֶךְ : חזן נָא נְצוֹר חֶסֶד לְנִינֵי שֶׁלָּחוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת אֵילֵי מֶלֶךְ · סְכוּת בָּאֵי בְתַחַן לְמַר בְּכוּ אֶרְאֶלֵּי מֶלֶךְ · עֲנוּתָם בַּל תִּבֶז לָלוּן בְּמָקוֹם עָלוּ וְיָרְדוּ בוֹ מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ :

פְּדֵם הַיּוֹם מִדִּין גָּמוּר מְלַחֲיָבָם מֶלֶךְ : חזן צַדְּקֵם בְּרַחֲמִים וּפָקְדֵם לְטוֹבָה מֶלֶךְ · קְשׁוֹב קוֹל תְּקִיעָה מִתּוֹקְעֵי בשבת אומרים קְשׁוֹב זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִזּוֹכְרֵי הַיּוֹם לְךָ מֶלֶךְ · רַחֲמִים תְּעוֹרֵר לִמְחַכֵּי לְךָ מֶלֶךְ :

בית לוי

(כבודו) כמו לשמים על שם שכתוב על השמים כבודו (תהלים קיג ד) (אהל) הכין אהל כמה שכתוב הנוטה כדוק שמים וימתחם כאהל לשבת (ישעיה מ כב) (עשתונות) מחשבות (ורב מלך) גדול כמו מלך רב (תהלים מח ג) ופירוש מלך גדול (דוק) שמים (חלד) ארץ כמו כל יושבי חלד (שם מט ב) (יחון) יחונן כמו ונער לא יחון (דברים כח נ) (ממליך כל מלך) לנסות בם את ישראל כדכתיב אלה הגוים אשר הניח ה' לנסות בם את ישראל (שופטים ג א) (סכות) לשון הסכת ושמע ישראל (דברים כז ט') (אראלי) ל"ל בכל ספרי המדויקים ול"י שני האלפין בסגו"ל והלמד דגוש (הרזה"ס) (ענותם) צעקתם ע"ש שכתוב כי לא בזה ולא שקץ ענות עני (תהלים כב כה) ע"ש פירוש רש"י לכן יש לנקוד העי"ן בחט"ף סגו"ל (הרזה"ס)

מטה לוי

(כבודו אהל כהיום ברחמים מלך) מלך הקדוש הכין לאוהל את השמים ברחמים סמוך ליום הזה של ר"ה · ומפני מה ברא אותם ברחמים כי (בוחן כל עשתונות כו') להיותו בוחן כל מחשבות של קטן וגדול וראה שאין העולם מתקיים במדה"ד והקדים מדה"ר ושתפה למה"ד (גאות ועוז התאזר) במע"ב (דוק וחלד) שמים וארץ (יחרדון מאימת מלך) כמארז"ל ע"פ עמודי שמים ירופפו מלמד שגער בהם הקב"ה ונקרשו מאימתו (היוצר כו' מלך) המלך היוצר שהוא רואה יחד לבם הוא (יחון · ומבין אל כל מעשיהם יצדיק מלך) המלך המבין אל כל מעשיהם הוא יצדיק אותם ויזכור אותם לטובה (זכרון הוא יום תרועת מלך) בזכות התרועה שהוא זכרון למלך כמה שכתוב ותקעתם בחצוצרות ונזכרתם לפני ה' אלהיכם ויום זה (חק לישראל הוא) שיתקעו בו (לזכותם מלך) בזכות התרועה (טרף נתן ליראיו) הקב"ה שהוא נותן מזון ליראיו בעוה"ז הוא (ממליך כל מלך) ממלכי אדמה לנסות בם את ישראל ובזכות שהסמקבלים עליהם הסירוף מאהבה ולכן יה"ר (יזכור לעולם בריתו כו') שיזכור המלך הקב"ה את בריתו לעולם וינחלנו : (כלה אל תעש לשארית בני מלך) לשארית ישראל שנקראו בנים לה' (ונחתנו כו' מלך) אתה מלך קדמנו להתפלל לפניך מער"ה (נא נצור חסד) בקשתנו שתשמור החסד שעשה אברהם אבינו (לניני) לבניו של אברהם אבינו (אשר שולחו לו שלשת אילי מלך) שנשלחו לו מן השמים ג' מלאכים (סכות באי בתחן) הסכת לקבל תפלות הבאים בתחנונים (למר בכו אראלי מלך) בזכות יצחק שבעבורו בכו המלאכים במרר בשעת העקידה (ענותם בל תבז) צעקתם ותפלתם אל תבזה (ללן) בזכות יעקב שלן (במקום) אשר (עלו וירדו בו מלאכי מלך) · (פדם היום כו' · מלך) אתה מלכנו פדה היום את ישראל שלא תדונם בדין גמור באין שיתוף מדת הרחמים · שאז ודאי יתחייבו בדין · אך (צדקם כו' מלך) · אתה המלך שתף מדה"ר וצדקם בם ופקדם לטובה (קשוב קול כו' מלך) אתה המלך קשוב קול תקיעה מבניך התוקעים לך היום לשם מטה · וע"י רחמיך (תעורר למחכי לך מלך) אתה המלך תעורר רחמים לבניך המחכים לך :

כבודו אהל גאט דער לייכט זיין כבוד אזו היינט אין ראש השנה מיט דר בארימהקייט פלד דער קיניג הקב"ה אזו וויא ער האט זיך מרחם גיוועזין איבער אדם הראשון אין דעם טאג ראש השנה אונ האט אים גישיינקט אטאג פון זיינע טעג דאש איז טויזינט יאר אזוא אויך זאל ער זיך איבער אונז אויך מרחם זיין בוחן ער פרובט אונ פאר שטייט אלע גידאנקען פון גרוישע אונ פון קליינע גאות גאט איז אן גיגורט הערשאפט אונ שטארקייט דוק דיא הימל אונ ערד ציטערין פון וועגין פארכט פון דעם מלך היוצר דער דא האט באשאפין באנאנד זייער הארץ דאש איז דער יצר טוב אונ דער יצר הרע דרום זאל גאט דער בארעמען דעם מענטשין אונ זאל אים אפ היטין ער זאל ניט נכשל ווערין דורך דעם יצר הרע ומבין אונ ער פרובט אלע זייערע מעשים · גאט זאל זיי גירעכט מאכין : זכרון גאט זאל אונז גידיינקין צו גוטין ווייל מיר בלאזין שופר אין דעם טאג חוק דער טאג איז אחוק צוא ישראל צו בלאזין שופר · גאט זאל זיא ריין מאכין פון זייערע עבירות טרף ער טוט געבין שפייז צוא זיינע פארכטיגע דער גאט וואש ער מאכט קיניגין אלע מלכים יזכור ער זאל אייביג גידיינקין זיין ברית מיט אגוט אגידעכינעש גאט דער מלך : כלה אל תעש איין פאר דארבונג זאלסטו ניט טאן צו דעם איבר בלייבונג פון דיינע קינדר · דרום זיינען מיר גיקומן צוא דיר גאט אונזר קיניג: פון נעכטין אן האבין מיר זיך מקדים גיוועזן מיט סליחות זאגין צוא בעטין דיך קיניג : נא מיר בעטין דיך זאלסט היטין דעם חסד צוא דיא קינדער פון אברהם וואש צוא אים זיינען גישיקט גיווארין דרייא מלאכים · פאר נעם דיא תפלות פון ישראל בזכות יצחק וואש דיא מלאכים האבין ביטערלאך גיוויינט פון זיינט וועגין אז דער פאטער האט אים צוא דער עקדה גיפירט אונ האט אים גיוואלט קוילין פון גאט וועגין ענותם דאש גישרייא אונ גיבעט פון דיא ישראל זאלסטו ניט פאר שעמן בזכות יעקב וואש ער האט איבר גינעכטיגט אויף דעם ארט וואש דיא מלאכים פון גאט זיינען ארויף גיגאנגן אונ אראפ גיגאנגען : פדם דער לייז היינט זייערע קינדר אונ זאיי זייא ניט דן מיט דעם מדת הדין זאלסט וויא ניט

(שעה שועת עם משחריך מלך) פתה המלך שעה אל שועת עם המבקשים לותך (תפן בתומכי ברוך) תפנה לישראל שתומכים הברכה על כל העולם :

תו״ק

שעה שועת עם משחריך מלך · תפן בתומכי ברוך ונברכך אלהים חיים ומלך :

(ושלו) סלו״ן נקט״ן יסק״ס פסג״ל :

והחיות ישוררו וכרובים יפארו ושרפים ירנו ואראלים יברכו פני כל חיה ואופן וכרוב לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יהוה ממקומו :

לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקים זמרות יאמרו ותשבחות ישמיעו · כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל גבורות עשה חדשות בעל מלחמות · זורע צדקות מצמיח ישועות בורא רפואות · נורא תהלות אדון הנפלאות · המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית : כאמור לעשה אורים גדולים כי לעולם חסדו : (והתקין מאורות משמח עולמו אשר ברא) : אור חדש על ציון תאיר ונזכה כלנו במהרה לאורו : ברוך אתה יהוה יוצר המאורות :

אהבת עולם (אהבה רבה) אהבתנו יהוה אלהינו חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו : אבינו מלכנו בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם כן תחננו ותלמדנו : אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה : והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך למען לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול (הגבור) והנורא בטחנו נגילה ונשמחה בישועתך : ורחמיך יהוה אלהינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד : מהר והבא עלינו ברכה ושלום מהרה · (והביאנו לשלום) מארבע כנפות כל הארץ · ושבור עולנו מעל צוארנו ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון · וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול סלה באמת באהבה להודות לך וליחדך (באהבה) ולאהבה את שמך : ברוך אתה יהוה הבוחר בעמו ישראל באהבה :

יחיד אומר אל מלך נאמן :

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה ׀ אחד :

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך ובכל־מאדך : והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־לבבך : ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך : וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך :

והיה אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את־יהוה אלהיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם : ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך : ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת : השמרו לכם פן־יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם : וחרה אף־יהוה בכם ועצר את־השמים ולא־יהיה מטר והאדמה לא תתן את־יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם : ושמתם את־דברי אלה על־לבבכם ועל־נפשכם וקשרתם אתם לאות על־ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם : ולמדתם אתם את־בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך : וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך :

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על־הארץ :

ויאמר יהוה אל־משה לאמר : דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת : והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם : למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם : אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם :

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד · אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן ישענו לדור ודור הוא קים ושמו קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו לעד קימת : ודבריו חיים וקימים נאמנים (ונאמנים) ונחמדים לעד ולעולמי עולמים · על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך :

על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקים לעולם ועד אמת ואמונה (באמת ובאמונה) חוק ולא יעבור · אמת שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו · מלכנו מלך אבותינו · גואלנו גואל אבותינו · יוצרנו (צורנו) צור ישועתנו · פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך ואין לנו עוד אלהים זולתך סלה :

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע להם ולבניהם

מחייב בדין זיין מאך זייא גירעכט מיט דער בארימקייט אונ גידיינק זייא צו נעמין · קשיב פאר נעם דאש קול פון תקיעת שופר פון די ישראל וואש בלאזין היינט שופר פון דיינט וועגין צוא מאן דיין רצון רחמים ואלשט דער וועקין דיין דער בארימקייט צוא דיא ישראל · וואש האפין צוא דיר מלך : שעה פר נעם דאש גישריי פון דעם פאלק וואש פארשטין דיר מלך תפן וואלסט זיך קערין צו די ישראל וואש לעהגען אונטר זייער תפלה מיט ברוך אונ מיר וועלין דיך לויבין לעבעדיגער גאט אונ קיניג :

אחריהם בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אמת אשרי איש שישמע למצותיך ותורתך ודברך ישים על לבו: אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם לאבות ובנים: אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע: אמת ממצרים גאלתנו יהוה אלהינו ומבית (מבית) עבדים פדיתנו: כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת וים סוף להם בקעת וזדים טבעת וידידים העברת (עברו ים) ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר: על זאת שבחו אהובים ורוממו לאל ונתנו ידידים זמרות שירות ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי וקים: רם ונשא גדול ונורא משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום מוציא אסירים ופודה ענוים ועוזר דלים (העונה) ועונה לעמו ישראל בעת שועם אליו: תהלות לאל עליון גואלם ברוך הוא ומבורך משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם: מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא:

שירה חדשה שבחו גאולים לשמך הגדול על שפת הים יחד כלם הודו והמליכו ואמרו: יהוה ימלך לעלם ועד: צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמך יהודה וישראל · ונאמר גואלנו יהוה צבאות שמו קדוש ישראל: ברוך אתה יהוה גאל ישראל:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

זכרנו לחיים · מלך חפץ בחיים · וכתבנו בספר החיים למענך אלהים חיים:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יהוה מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע: מוריד הטל: מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים · סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר · מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה:

מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו לחיים ברחמים:

ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יהוה מחיה המתים:

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה: לדור ודור המליכו לאל כי הוא לבדו מרום וקדוש:

ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל מכונך והיכלך:

ובכן תן פחדך יהוה אלהינו על כל מעשיך · ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם · כמו שידענו יהוה אלהינו שהשלטן לפניך · עז בידך וגבורה בימינך · ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך · שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה · וכל הרשעה כלה כעשן תכלה: כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה הוא יהוה אלהינו מהרה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יהוה המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים · אהבת אותנו ורצית בנו · ורוממתנו מכל הלשונות · וקדשתנו במצותיך · וקרבתנו מלכנו לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום (בשבת השבת הזה ואת יום) הזכרון הזה יום (זכרון) תרועה (באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הזכרון הזה: זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים טובים: ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה:

אלהינו ואלהי אבותינו · מלוך על כל העולם כלו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך · והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך · וידע כל פעול כי אתה פעלתו · ויבין כל יצור כי אתה יצרתו · ויאמר כל אשר נשמה באפו יהוה אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה: (בשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת · כי אתה אלהים אמת ודברך אמת וקים לעד: ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הזכרון:

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות:

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך ברכנו אבינו כלנו כאחד (יחד) באור פניך כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה (ורחמים) וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך (ברוב עוז ושלום):

בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום: ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום:

אלהי נצור לשוני מרע ושפתי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה פתח לבי בתורתך ואחרי מצותיך תרדוף נפשי וכל הקמים והחושבים עלי לרעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם: יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שלא תעלה קנאת אדם עלי ולא קנאתי על אחרים ושלא אכעוס היום ושלא אכעיסך ותצילני מיצר הרע ותן בלבי הכנעה וענוה: מלכנו ואלהינו יחד שמך בעולמך בנה עירך יסד ביתך ושכלל היכלך וקבץ קבוץ גליות ופדה צאנך ושמח עדתך: עשה למען שמך עשה למען ימינך עשה למען תורתך עשה למען קדשתך: למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי: עושה השלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן: יהי רצון וכו'

תפלה לשליח צבור בקול

פותחין הארון

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

מסוד חכמים ונבונים ומלמד דעת מבינים אפתחה פי בתפלה ובתחנונים לחלות ולחנן פני מלך מלכי המלכים ואדוני האדונים:

מטה לוי | בית לוי

זונה המחבר בלקיחה סי"ן רשות מסקב"ס ולהמגיה לפרס ומחילה וגם המחבר חתום בראשי החרוזים יקותיאל בר משה חזק ואמץ יחי

יראתי בפצותי שיח להשחיל · קומי לחלות פני נורא ודחיל · וקטונתי מעש לכן אזחיל · תבונה חסרתי ואיך אוחיל · יוצרי הבינני מורשה להנחיל · איליני ואמצני מרפיון וחיל · לחשי ירצה כמנטיף ומשחיל · בטויי ומתק כצוף נחיל · רצוי ביושר ולא כמכחיל ·

(יראתי בפצותי שיח להשחיל) אני ירא בפתחי פי להוציא דבר ותפלה בעת (קומי לחלות פני נורא ודחיל) שאני קם להתפלל לפני הקב"ה שהוא נורא ואיום (וקטונתי מעש) ובעבור שקטונתי במעשים טובים (לכן אזחיל) לכן אירא (תבונה חסרתי) אני חסר תבונה (ואיך אוחיל) ואיך אתפלל ואקוה (יוצרי הבינני מורשה להנחיל) תן לי לב להבין בתורה ותהיה לי לנחלה · (איליני ואמצני מרפיון וחיל) תן לי חוזק ואומץ ולא תרפני ולא אחיל (לחשי ירצה) תפלתי תרצה לה' (כמנטיף ומשחיל) כמקטיר קטורת נטף ושחלת (בטויי ומתק) דבורי יהיה מתוק (כצוף נחיל) כדבש של נחיל דבורים (רצוי ביושר) דבורי יהיה רצוי לה' ביושר שלי ואיטו ח"ו כלבוש שאין תוכו כברו. (ולא כמכחיל) עיניו ופניו בלבוש הסוחר

(בפצותי) ל' פתיחת פה כמו ואנכי פציתי פי (שופטים יא לה) (שיח) לשון דבור כמו כי שיח וכי שיג לו (מלכים א' יח כז) (להשחיל) לשון הוצאה כי תרגום מפיצים מפתוחין (שמות ב י) (ודחיל) הוא תרגום של נורא (אזחיל) ל' אימה ופחד כמו על כן זחלתי ואירא (איוב לב ו) וכתב בהפטיל מפני החרוז (מורשה) מולך לתור' ע"ש מורשה קהלת יעקב (אילני) חזקני מל' ואת אילי הארץ לקח (יחזקאל יז ג) (וחיל) ל' רעדה כמו חילו מלפניו (תהלים צו ט) (לחשי) ל' תפלה כמו לקון לחש (ישעיה כו טז) (כמנטיף ומשחיל) ל' נטף ושחלת ועשה הפייטן פעל משמות אלו (בטויי) דבורי כמו לבטא בשפתים (ויקרא ה ד) (כמכחיל) ל' תלמוד הוא כדי לכחול עין אחת (שבת עח):

יראתי בפצותי איך פארכט מיך אז איך עפין מיין מויל אויש ציהען רייד דאש איך זאל מיך אויף שטעלין צוא בעטין פאר גאט וואש ער איז פארכטיג אונ שרעקליך · אונ ווייל איך האב ניט פיל מעשים טובים אין מיר דרום האב איך מורא תפלה צוא טאן איך האב ווייניג פאר שטאנד אין דער תורה וויא קען איך בעטין אונ האפין · יוצרי איך בעט דיך מיין באשעפר גיב מיר פאר שטאנד צו מאכין ארבין מיך די תורה · שטארק מיך אונ פעסטיג מיך פון שלאפקייט אונ דר שרעקונג · לחשי מיין תפלה זאל באוויליגט זיין פאר דיר כמנטיף ומשחיל אזו וויא דיא עבודה פון דעם כהן וואש ער האט אין בית המקדש מקטיר גיוועזין די קטורת וואש אין זייא איז גיוועזין טריף גיווירץ אונ גאגיל גיווירץ · (דיא צווייא ווערטער מנטיף ומשחיל קומען ארויש פון נטף ושחלת וואש אין דער תורה שטייט) · בטויי מיינע רייד פון מיין תפלה זאל זיס זיין אזו וויא די זיסע

משלחי להמציא כופר ומחיל · שאגי יערב ולא כמשחיל · העתר לנגשים ונחשבים כזוחיל · חנון כהבטיחך לבנקרת מחיל · זעקי קשוב בעת אתחיל · קרבי יחמרו בחקרך חלוחיל · ומאימת הדין נפשי תבחיל · אם כגמול הלב יחיל · מקורי עפעפי אזיל כמוזחיל · צדקה אקוה ממך ואוחיל · יושר הורי זכרה להאחיל · תם לבי בהגיגי יגחיל · יסתער בקרבי בעת את חיל : סוגרין הארון

ספיקן פסח בלא חיל ולמד ממשה שספת בולא כמו שסיים יעקב ע״ס ודוד פסח באשרי כמו שסיים משה אחריך :

מיוסד ע״ם א״ב

את חיל יום פקודה · באימיו כל לחם לשקדה · גשים בו ברך ליקודה · דעם לישר כעל מוקדה · היוצר יחד כסל נשפט · ושוע ודל בפלוס ישפט · זכר לא יעשה משפט · חין ערכו יזכר במשפט : טרם כל מפעל חצב · יזם במחשבת צור חצב · כאחור וקדם בתוך

(ומחיל) לשון מחילה וכתב ומחיל מפני כהרו: (כמשחיל) לשון שאל והוא שם משמש אלים ומשם ספל מן שאל (העתר) לשון פיום ופתוי כמו ויעתר לו ה׳ (בראשי׳ כה כא) (לנגשים) ל׳ גישה ולחיל׳ מל׳ והנגשים אליים (שמות כ יג) ופי״ז ג״ל לנגשי׳ בשי״ן שמאל (כזוחיל) ענין עבירה וזוחלה כלומר מלשון זוחלי עפר (דברי׳ לב כד) (לבנקרת מחיל) תואר למשה שעמד בנקרת הצור ומחלת עפר (מחיל) ל׳ מערה מלשון ובמחלות עפר (ישעיה ב יט) (אתחיל) לשון התחלה: (אם) ל׳ כיא׳ כמו ואם מרבבו׳ קודם (דברים לג ב) (חיל) ל׳ פחד ורעדה מל׳ חיל מפניו (תהלים צ״ז ס) (לחום) בשר מל׳ ולחמם בגללים (צפניה א יז) (לשקדה) ל׳ מהירות ובשי״ן ימין מלשון כי שוקד אני (ירמיה א יב) (ליקודה) ל׳ שריפ׳ כי כל ויקוד ת״א וכרס (דעם) ל׳ שבר מן ויודע בהם את אנשי סוכות (שופטים ח טז) (כסל) כלי״א [illegible] כמו ויעש פימ׳ עלי כסל (איוב טו) וגם היא יועלת מפני שסמוכה לכליות (ושוע) ל׳ עשיר על שם שכתוב ולא נכר שוע לפני דל (שם לד יט) (חין ערכו) לה״כ (שם מא ג) ופרש״י

ואיש מתקיים (משלחי להמציא כופר ומחיל) להמציא כופר ומחילה לנטר ששלחני אותי (שאגי יערב) תפלתי תערב לפניו (ולא כמשחיל) ולא תהיה כשאג׳ קול שחל שטעק ואין ערבות ומתיקות בשאגתו (העתר) תהיה נעתר (לנגשים) לישראל הנגשים והבלחים (ונחשבים כזוחיל) ונחשבים כרמש זוחלי עפר · ובקשתי מלפניך אתה ה׳ (חנון כהבטיחך לבנקרת מחיל) כמו שהבטחת למשה בעמדו בנקרת הצור ומחילת עפר שלא תהא תפלת ישראל חוזרת ריקם מלפניך · כן גם עתה (זעקי קשוב) תקבל תפלתי (בעת אתחיל) להתפלל (קרבי יחמרו בחקרך חלוחיל) בעת ששולה על לבי שאתה דורש מחשבות הנעלמים בחלל הלב נתכווצו קרבי מרוב חמימות כי (מאימת הדין נפשי תבחיל) נפשי קצה מאימת הדין (אם כגמול) תדין אותו (הלב יחיל) לבי יפחד ויירא וגם (מקורי עפעפי) ממקור עיני (אזיל כמוזחיל) אוריד דמעות כיאור ומרזב (צדקה אקוה ממך) אני מקוה ממך שתדין אותו בצדקה ובחסד

ותחלת סדורו (מפעל) ל׳ מעשה וקאי על מע״ב (חצב) ל׳ יצירה ותיקון כמו חצבה עמודיה שבעה (משלי ט א) (יזם) ל׳ מחשבה כמו כל אשר יזמו לעשות (בראשית יא ו) (צור חוצב) תואר להקב״ה שממנו חוצבנו כמ״ש הביטו אל צור חצבתם (ישעיה נא א) (בתוך) באמצע כמו וכמיר

ולא במדה״ד (ואוחיל) ואמתין (יושר הורי) זכות אבותי (זכרה להאחיל) כשאבוא לחנן לפניך (תם לבי בקרבי בהגיגי ינחיל) בעת שאני מדבר יחם לבי בקרבי כמו אם נחלת (יסתער בקרבי) כמו רוח סערה הטעם בנחלים הם יותר מתחממין כך

לבי בוער (בעת את חיל) לדבר: (את חיל יום פקודה) בא פחד יום הדין שבו הכל נפקדים (באימיו כל לחום לשקדה) מאימת יום הדין ממהרים כל בשר (גשים בו ברך ליקודה) ועושים בו לשוב ולכרוע על ברך) וליקוד ארצה (דעם לישר כעל מוקדה) שברם מה שעוברים לבם בחרטה ותענית יחשב זאת כאלו הקריבו עולה שכתוב בה על מוקדה (היוצר יחד כסל נשפט) לפני היוצר יחד כל המחשבות נשפט (ושוע ודל בפלוס ישפט) ובין עשיר ובין דל יושפט בחודש תשרי שמזלו מאזנים (זכר) אברהם שאמר בתפלתו על סדום חלילה וגו׳ עד לא יעשה משפט (חין ערכו) תפלתו שערך עליהם וגם לא היו יוצאי חלציו ולא בני ביתו (יזכר) לנו אותו זכות היום במשפט (טרם כל מפעל חצב) טרם סברת ועשה כל מפעל מעשה בראשית (יזם במחשבת צור חוצב) היה חושב במחשבתו להיות אברהם נחצב ונברא (כאחור וקדם בתוך נחצב) ואעפ״כ לא נברא כי אם בתוך

טראפין פון אבין שטאק רשי מיינע רייד זאל זיין באוויליגט מיט רעכט פארטיקייט אונ ניט וויא איין גיפארבטער מענטש וואש ער מיינט נאר פון לייטינגס וועגין אונ ניט פון גאטש וועגין משלחי כדי איך זאל ברייכין אדערלייזונג אונ אפאר נעבונג צו דיא ישראל וואש האבין מיר גישיקט שאגי מיין גישרייא זאל זיס זיין אונ זאל ניט ביטר זיין וויא אביטר קרויט העתר ווער איבר גיבעטין צו די ישראל וואש זיינען גיצוואונגן אין צרות אונ זיינען גיגליכין צוא אווערעמיל וואש קריכט אויף דר ערד חנון דער בארעמיגר גאט אזו וויא דוא האשט מבטיח גיוועזן צו משה רבינו אז ער איז גישטאנן אין שפאלט פון דעם שטיין האסטו אים צו גיזאגט דאש דיא תפלה פון ישראל וועט זיך ניט אום קערין ליידיג אז וייא דער מאגען די שלש עשרה מדות · אזו אויך פאר נעם מיין גישרייא אין דער צייט אז איך הייב אן צו דיר תפלה צוא טאן · קרבי מיינע גידערים האבין זיך איין גישרומפין פון וועגין היץ · אז איך דער מאן מיך דאש דוא פארשטט די גידאנקן וואש זיינן פאר בארגין אין דיא לעבר פון דעם הארצין וואש קיין מענטש וייס דאש ניט נאר דוא אליין ומאימת אונ פון פארכט פון דעם יום הדין ווערט מיר פאר אומערט מיין לעבין · אם כגמול אויב דוא וועשט אונז בצאלין נאך אונזערע מעשים ציטערט דאש הארץ אין מיר · מקורי דיא קוואלין פון מיינע ברעמען מאך איך רינגען טרערין אזוא וויא ארינע · צדקה איך האף אונ ווארט זאלסט מיך משפטין מיט גרעכטיקייט יושר גידיינק דאש רעכט פארטיקייט פון מיינע עלטערין צוא שטארקין מיר חם צו איך רייד איז אין מיר דר היצט מיין הארץ אזו וויא קילן פייער

יסתער עש שטורעמט אין מיר אין דר צייט אז איך הייב אן תפלה צו טאן: את חיל עש איז גיקומן אציטערנעס דער טאג פון ראש השנה וואש אין אים ווערין גידאכט אלע באשעפענעש באימיו פון וועגין פחד פון דעם יום הדין היילין אלע מענטשין תשובה צוא טאן גשים זייא גינעהגען אין דעם טאג ראש השנה מיט תפלה צוא קניען מיט אירע קניא דעם דיא גידאנקן פון די ישראל וואש זייא האבין חרטה אויף זייערע עבירות זאל פר גאט אן גינומן ווערין גלייך וויא זייא וואלטין מקריב גיוועזין אקרבן עולה אויף דעם מזבח היוצר דער באשעפער טוט משפטין אלע גידאנקין באנאנד ושוע דער עשיר מיטין ארימאן ווערין אין גירעכטע וואג שאלן גמשפט: זכר דאש גידעכנעש פון אברהם אבינו וואש ער האט מתפלל גיוועזין פאר דיא לייט פון סדום האט ער גיזאגט פאר גאט דוא ביסט דר שופט פון דר וועלט זאלשטו דען ניט אמת משפטין חין דאש אן רכטונג פון זיין גיבעט וואש ער האט גיבעטין פאר דיא לייט פון סדום וואש זייא זיינן גאר פרעמדע גיוועזין אונ ניט זיינע קינדר האט ער זיי ניט גיוואלט שולדיג מאכין דער זכות זאל אונז היינט גידאכט ווערין אין משפט טרם איי גאט האט באשאפן אלע ווערק יזם האט גאט גיטראכט אין זיינע גידאנקען צוא באשאפין אברהם אבינו וואש ער ווערט אן גירופין צור כאחור אזו ווי אדם הראשון איז ער אבר אין דר מיטין באשאפן ווארן צווישן דור המבול אונ דור הפלגה כדי ער זאל שטילן גאטש צארין וואש דיא דורות האבין. אים דער צארינט ליתב כדי צו ווארפן אויף אים די משא פון אלע באשעפעניש מתו זיין ווייב שרה וואש זיא איז צוא אים גינעבין

נֶחְצָב · לְיָהֵב עָלָיו כָּל הַמַּחְצָב : מְנָתוֹ כְּהַיּוֹם כְּחַדְּשָׁנָה ·
נֵצֶר לְהַחֲנִיט לְתִשְׁעִים שָׁנָה · סִימָה אוֹת הֱיוֹת לְשׁוֹשַׁנָּה ·
עֲבוּר לְפָנָיו בְּזֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה : פְּלָצוּ פִּרְחֶיהָ בְּזֶה (נ״א בְּחוֹק)
יוֹם · צֻגָּתָם פְּנֵי כֵס אָיוֹם · קוֹל דְּבוּבָם יַרְחִישׁוּ הַיּוֹם ·
רוֹגְשִׁים לְהָרִיעַ לִמְצוֹא פִּדְיוֹם : שְׁעוּנִים עָלֶיהָ בָּהּ
לְהִפָּקְדָה · שׁוֹאֲגִים בְּלַהַק דַּלְתוֹת לְשָׁקְדָה : חזן תְּמוּכִים
בְּדֶשֶׁן שֵׂה עֲקֵדָה · תֶּשֶׁר אֲשֶׁר בּוֹ נִפְקָדָה :
נַעֲלֶה בְּדִין עֲלוֹת בִּתְרוּעָה · גֵּיא עִם דָּרֶיהָ לְרוֹעֲעָה :
חזן בַּשּׁוֹפָר נסכם בְּזִכְרוֹן שׁוֹפָר אֲפַתֶּנּוּ (נ״א אֲרַצֶּנּוּ) וּבְבֶרֶךְ
כְּרִיעָה · בְּמָגִנַּת רֵעִים בְּגַנּוֹ אֶתְרוֹעֲעָה :

ובאמצע הדורות בין אחור ובין קדם כדי (ליהב עליו כל המחצב) לסמוך ולשען עליו משאוי כל הנבראים שיגן זכותו לפניו ולאחריו (מנתו) שרה שהיתה מנת חלקו (כהיום) נר״ה (כח דושנה) נתחדשה בכח נערות ואחרי בלות׳ היתה לה עדנה עד שהיתה ראויה (נצר להחנים לתשעים שנה) להצמיח פריה להוציא ענף וילדה את יצחק בת צ׳ שנה ולכן נפקדה בר״ה (סימה אות היות לשושנה) להיות נסתיימה לאות ישראל הנקראים שושנה שעתידים (עבור לפניו) בתפלה ולהפקד (בזה ר״ה) כמו שנפקדה שרה אמנו (פלצו פרחיה) נבעתו ונבהלו בניה (צגתם פני כס איום) בעת עמידתם לפני כסא איום ונורא (קול דבובם) קול דבורם צרתם שהם (ירחישו היום) את שפתי ישנים ויתפללו עליו (רוגשים להריע) הומים וממהרים לתקוע כדי שעי״ז (למצוא פדיום) (שעונים עליה) סמוכים על זכות שרה (בה להפקדה) להפקד לטובה וכותה (שואגים בלהק) צועקים במקהלות (דלתות לשקדה) לשקוד על דלתות התפלה (תמוכים בדשן שה עקדה) סמוכים באפר דשן של יצחק כשנעקד להיות עולה לה׳ ואפרו מונח לפני ה׳ (תשר) בתשרי (אשר בו נפקדה) שרה : (נעלה בדין עלות בתרועה) כשהוא מתעלה בדין הוא עולה בהתרועעות ובגילה (גיא עם דריה לרועעה) לשבר הארץ והדרים עליה אבל אני כ״י (בשופר אפתנו) אפייסנו בשופר (ובברך כריעה) ובכריעת ברכים (במגנת רעים) בהקב״ה שהוא מגן אבות שנקראו רעים (בגנו אתרועעה) אתחבר בגנו שהיא ירושלים ובית המקדש :

אשר מתוך (נמתבר לם מן) (ליהב) לסמוך והוא משל נגזר מן השלך על ה׳ יהבך (תהלים נה כג) (מנתו) כנוי לשרה ע״ש שהיא היתה מנת חלקו של (דושנה) לשון דשן ושמן · מן דשנים ורעננים (תהלים צב טו) (נצר) יונק אילן וכנוי לבנים עשה״כ ונצר משרשיו יפרה (ישעיה יא א) (סימה) ל׳ סימן כל׳ תלמודי ומליצו בב״ר וסיימו אותן (ב״ר פ״א שי״סם) (לשושנה) תואר לישראל ע״ש כשושנה בין החוחים (שה״ש ב ב) (פלצו) ל׳ פלצות ותרדה מן פלצות בעתתני (ישעיה כא ד) (פרחיה) בניה כמו על ימין פרחח יקומו ות״י בניהון קיימין (איוב ל יב) (צגתם) עמידתם מלשון אציגה נא עמך (בראשית לג טו) (כס) כמו כסא (איום) ל׳ אימה ונורא להקב״ה ע״ש שיראים מלפניו (דבובם) ל׳ דבור מל׳ דובב שפתי ישנים (שה״ש ז י) (ירחישו) ינענעו בשפתם · פי׳ שינענעו וידובבו את שפתי ישנים והוא מל׳ מנחת מרחשת (ויקרא ב ז) ופירש״י כרוחש ומנענע (שעונים) לשון סמיכה ומשען כמו ונשענים עליך (יחזקאל כט ז) (בלהק) בקבל מל׳ להקת נביאים (ש״א יט כ) (תמוכים) ל׳ סמיכה והשען כמו תמכו בידיו (שמות יז יב) (דלתות לשקדה) ל״ה לשקוד על דלתותי יום יום (משלי ח לד) ופי׳ לטרוף על הדלת (בדשן) ל׳ אפר (תשר) כמו בתשרי · (גיא) כנוי לארץ כי גיא פירוש עמק וע״ש שמים לרום וארץ לעומק (משלי כה ג) (לרועעה) לשברה מל׳ התרועעה ארץ (ישעיה כד יט) (אפתנו) אפייסנו (ובברך) ל׳ ברכים (במגנת) ל׳ מגן ותואר להקב״ה ע״ש אנכי מגן לך (בראשית טו א) (רעים) תואר לאבות (בגנו) תואר לירושלים ובית המקדש ע״ש באתי לגני (שה״ש ה א) (אתרועעה) ל׳ ריעות וחבור כמו איש רעים להתרועע (משלי יח כד) :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם :
אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

סיוסד ע״פ תשר״ק

תְּאֵלַת זוּ כְּחֵפֶץ לְהַתְעִיל · שׁוּעַ עָרוּךְ לְמָדָם לְהוֹעִיל ·
רוֹן הַרְרֵי קֶדֶם הַמּוֹעִיל · קְרוֹא בְּגָרוֹן מוּקָשׁ

(תאלת זו כחפץ להתעיל) כאשר חפץ הקב״ה לעשות רפואה ותעלה לאומה ישראל הנקראים עם זו (שוע ערוך למדם להועיל) למדם הקב״ה לערוך לפניו שוע ותפלה להועיל להם ומה היא התפלה שלמדם (רון הררי קדם) לחנן לפניו תפלות שתקנו אבות שנקראו הררי קדם (קרוא בגרון) ולקרוא בגרון (מוקש להנעיל) להמאים היצה״ר שלא

(תאלת) מן תאלתך להם (איכה ג) והוא ל׳ אולת מל׳ נואלו שרי צוען (ישעיה יט יג) (להתעיל) ל׳ רפואה מל׳ רפאות תעלה אין לך (ירמיה ל יג) (שוע) תפלה מל׳ שיערוך שועך (איוב לו יט) (ערוך) כמו לערוך (רון) ל׳ רנה ותפלה כמו תקריבה רנתי (תהלים יז א) (הררי קדם) תואר לאבות ע״ש שמעו הרים (מיכה ו ב) פרש״י האבות וכת״י על הררי קדם (דברים לג טו) אכבתא דמן שרויה דמתילין לטוריא (מוקש) מסטין או הוא כנוי להטאה :

גִיוואָרִין צוּא אַגָאבּ אִיז זִיא אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה גִיפֶּעט גִיוואָרִין מִיט כֹּחַ אַצְווַייג צוּא מַאכִין שְׁפְּרָאצִין צוּא נַיינְצִיג יָאר · דֶען צוּא נַיינְצִיג יָאר הָאט זִיא גִיהַאט אִיר זוּן יִצְחָק סימה שָׂרָה אִיז גִיוואָרִין צוּ אַסִימָן אוּנ אַצַייכִין צוּ דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ וֶוערִין אָן גִירוּפִין שׁוֹשַׁנָּה דָאשׁ זַייא זָאלִין אִיבֶּר פָארִין פַאר גָאט אוּנ זָאלִין גִידַאכְט וֶוערִין צוּא גוּטִין אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה אַזוֹ וִויא זִיא אִיז גִידַאכְט גִיוואָרִין פלצו אִירֶע קִינְדֶער זַיינֶען דֶער שְׁרָאקִין גִיוואָרִין אִין דֶעם טָאג דָאשׁ זַייא דַארְפִין שְׁטֵיין צוּם מִשְׁפָּט פַר דֶעם שְׁטוּל פוּן דֶער שְׁרֶעקְלִיכִין גָאט קוֹל דָאשׁ קוֹל פוּן זַייעֶרע רֵייד רֵיידִין דִיא הַיינְט רוגשים זַייא אַיילִין צוּא בְּלָאזִין שׁוֹפָר כְּדֵי זַייא זָאלִין גִיפִינֶען אַדֶערְלֵייזוּנְג שעונים זַייא זַיינֶען אָן גִילֶעהֶענְט אוֹיף דֶעם זְכוּת פוּן שָׂרָה · זַייא זָאלִין דוּרְךְ אִיר זְכוּת גִידַאכְט וֶוערִין צוּ גוּטִין שואגים זַיי שְׁרַייעֶן מִיט אֵיין זַאמְלוּנְג אוֹיף דִיא טִירִין פוּן דִיא שׁוּלִין צוּ הַיילִין תמוכים זַייא זַיינֶען אָן גִילֶעהֶענְט אִין דֶעם אַשׁ פוּן יִצְחָק וָואשׁ עֶר אִיז גִיבּוּנְדִין גִיוואָרִין וִויא אַשָׁאף פַאר אַקָרְבָּן עוֹלָה אִין דֶעם חוֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי וָואשׁ שָׂרָה אִיז אִין אִים גִידַאכְט גִיוואָרִין : נעלה גָאט אִיז אוֹיף גִיגַאנְגֶען אוֹיף דֶער שְׁטוּל פוּן דִין צוּא דֶער הוֹיכִין וֶוערִין דוּרְךְ תְּקִיעַת שׁוֹפָר אַזוֹ וִויא אִין פָּסוּק שְׁטֵייט (עלה אלהים בתרועה) גיא דִיא עֶרְד מִיט אִירֶע וואוֹנֶער צוּא בְּרֶעכִין אוּנ צוּא מַאכִין פַארְכְטִין זִיא : בשופר מִיט דֶעם שׁוֹפָר וֶועל אִיךְ אִים מְפַיֵּיס זַיין אוּנ מִיט קְנִיעֶן קְנִיאוּנְג דוּרְךְ דִיא בַּאשִׁיצוּנְג פוּן הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דֶער דָא אִיז דֶער בַּאשִׁיצֶער פוּן דִיא אָבוֹת וָואשׁ וֶוערִין אָן גִירוּפִין גָאטְשׁ פְרַיינְט בגנו אִין זַיין גָארְטִין דָאשׁ מַיינְט עֶר אִין בֵּהמ״ק זָאל אִיךְ מִיךְ גִיזֶעלִין אוּנ בַּאהֶעפְטִין מִיר בֶּעטִין מִיר זָאלִין אַלֶע זוֹכֶה זַיין בִּזְכוּת אָבוֹת צוּ קוּמֶען קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל אוּנ זָאלִין מִתְפַּלֵּל זַיין פַר גָאט אִין בֵּהמ״ק: תאלת זו דִיא נַארְהַייט דָאשׁ זַיינֶען דִיא עֲבֵרוֹת פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא וֶוערִין אָן גִירוּפִין (עם זו) אַז גָאט בּ״ה הָאט גִיוואָלְט הַיילִין אוּנ פַאר גֶעבִּין · גִיבֶּעט אָן צוּא רִיכְטִין הָאט עֶר זַייא גִילֶערְנְט צוּא הֶעלְפִין מִתְפַּלֵּל צוּ זַיין דִיא תְּפִלּוֹת פוּן דִיא אָבוֹת וָואשׁ וֶוערִין אָן גִירוּפִין הַרְרֵי קֶדֶם צוּא רוּפִין מִיט דֶעם הַאלְז אוּנ שְׁרַייעֶן פַאר גָאט דֶעם שְׁטְרוֹיכְלֶער דָאשׁ אִיז דֶער שָׂטָן צוּ פַר אוּם וִוירְדִיגִין עֶר זָאל אוֹיף אוּנְז נִיט קָאנֶען מְקַטְרֵג זַיין · צדקם זַייעֶר גִירֶעכְטִיקַייט פוּן דִיא אָבוֹת צוּ אַנְפְּלֶעקִין פוּן וֶועגִין דִי רֵייד

יוצר ליום ראשון של ראש השנה

לְהַגְעִיל : צִדְקָם לְהַקְפּוֹת בְּנִיב שַׁוְעָה׳ פָּעֳלָם בְּקֶרֶב שָׁנִים לְשַׁמְעָה׳ עֵת רָצוֹן וְיוֹם יְשׁוּעָה׳ סְבִיכַת קֶרֶן וּבְרִית שְׁבוּעָה: נוֹבְבִים בְּגִישַׁת חוֹתְמוֹת תִּשְׁעָה׳ מִסְפַּר שְׁתוֹת וְחוֹתְמֵיהֶן תִּשְׁעָה׳ לְמִנְיַן פִּלּוּל שְׁמוֹת תִּשְׁעָה׳ כְּחַנָּה עֲקָרָה יָלְדָה שִׁבְעָה: יַאֲמִירוּ עוֹז מַלְכִיּוֹת עֶשֶׂר׳ טְבוּעוֹת לְשֵׁם בֹּחַן בְּעֶשֶׂר׳ חַק זִכְרוֹנוֹת וְקוֹלוֹת עֶשֶׂר׳ זֵכֶר מְבָרֵךְ גְּבִיר (נ״א גְּבִירוֹ) בְּעֶשֶׂר: וְיִפֶן בְּאָהוּב אֲתוּי נַהֲרַיִם׳ הֶעָקוּד בְּהַר מוֹר אֲחוֹרַיִם׳ דִּשְׁנוֹ יֵרָא לָחוֹן שִׁירַיִם׳ גָּשִׁים עָדָיו בֹּקֶר וְצָהֳרָיִם: בְּזֶה פֶּרֶק חָנַן עֲתִירָה׳ בְּעַד אֲסוּרָה עַד הֻתָּרָה: חזן אֶנְקַת אָסִיר אָז כְּהָכְתָּרָה׳ אֱלִי לְהֵעָתֵר כְּמוֹ נֶעְתָּרָה :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן וְנוֹרָא׳ מִשְׁפָּטֵנוּ יוֹצִיא כָאוֹרָה: חזן אִיחַלְנוּ כֶּתֶר לַעֲטָרָה׳ בְּטַלְלֵי תְחִי בְּחַסְדּוֹ אֶתְפָּאֲרָה:

מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן׳ זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

(להגעיל) ל׳ מאוס והרחקה כמו ולא תגעל נפשי (ויקרא כו יא) ותרגומו לא תרחק מימרי (להקפות) ל׳ גלוי כמו שקופאים על שמריהם (צפני׳ א יב)(בניב) לשון דבור כמו ניב שפתים (ישעי׳ נז יט)(פעלם) מעשיהם הטובים של האבות : (סביכת קרן) כנוי לעקידה על שם הכתוב נאחז בסבך בקרניו (בראשית כב יג) (נובבים) לשון דבור כמו ותירוש ינובב (זכריה ט יז) (מספר שתות) פי׳ שתות לשון שיחות ותפלות והוא לשון ארמי כי על יערב עליו שיחי מתרגמינן שותי(תהלי׳ קד לד) וכן הרבה והמאמר הזה הוא כדמות באור אל הקודם (פלול) לשון תפלה כמו ויעמוד פנחס ויפלל (תהלים קו ל) (יאמירו) ל׳ הגבה כמו את ה׳ האמרת היום (דברי׳ כו יז) (טבועות) לשון מטבע ר״ל מתוקן בטבע הברכות(בוחן) ל׳ בחינה ונסיון מל׳ בחנני ה׳ ונסני (תהלים כו ב) (חק) כמו חוקק (גביר) תואר ליעקב ע״ש הברכה שהברכתו יצחק הוי גביר לאחיך (בראשי׳ כז כט)(באהוב) תואר ליצחק ע״ש אשר אהבת את יצחק (שם כב ב) (אתוי) כמו הבאה מל׳ שובו אתיו (ישעי׳ כא יב) (בהר מור) בהר המוריה (דשנו) לשון אפר כמו והרים את הדשן (ויקרא ו ג) (לחון) כמו לחונן (שירים) שארית ישראל (עדיו) ל׳ עדה ור״ל עדתו (חנן) התפלל (עתירה) תפלה עש״ה ויעתר יצחק וגו׳ (בראשית כה כא) (אסורה) עקרה ומ״ש נקראת אסורה שהיא אסורה וקשורה בנים כדאי׳ בב״ר פ׳ סא(אנקת אסיר)נאקת יצחק ועש״ה לשמוע אנקת אסיר ולעיל מיניה כתיב פנה אל תפלת הערער (תהלים קב) לשון הולך ערירי (תחי) תחה״מ :

יקמרנ לתפלתם (ולקס) של הררי קדם (להקפות) לגלות אותם (בניב שועה) בשפתי תפלה (פעלם בקרב שנים לשמעה) פעולתם שפעלו האבות בקרב שני חייהם להשמיע ולהזכיר אותו(עת רצון ויום ישועה) של העקדה (סביכת קרן) כשנאחז האיל בסבך בקרניו (וברית שבועה) שבמעמד ההוא · כ״ז לימדם לערוך לפניו (נובבים בגישת חותמות תשע׳)מדברים בגשתם לפני התיבה להתפלל בתפלה החותמת בתשעה ברכות והם ג׳ ראשונות וג׳ אחרונות וג׳ אמצעיות במלכיות זכרונות ושופרות (מספר שתות וחותמיהן תשעה) מספר התפלות והשיחות הרבות שאנו שופכים לפני ה׳ הם לפי חתימתם תשעה (למנין פלול שמות תשעה · כחנה עקרה ילדה שבעה) למנין תשע שמות שהזכירה חנה העקרה בתפלתה שנאמר עליה עד עקרה ילדה שבעה (יאמירו עוז מלכיות עשר) ומה שהם אומרים ומשבחים בעשרה פסוקים של מלכיות (טבועות) מתוקן מטבע שלהם (לשם בוחן בעשר) לשם אברהם שנבחן בעשר נסיונות והמליך את הקדוש ב״ה על כל העולם (חק זכרונות וקולות עשר) ומה שהוחק ונתקן פסוקי זכרונות ושופרות עשר עשר (זכר מברך גביר בעשר) הוא זכר ליצחק שברך גביר אחיו בעשר ברכות · וזכרונות הם נגד יצחק שאפרו מונח לזכרון · וקול שופרות הם כנגד יעקב שנאמר עליו הקול קול יעקב ופתח בקשתו מלפני ית׳ (ויפן באהוב) שיפן ויסתכל הש״י ביצחק האהוב לאביו (אתוי נהרים) שבא מארם נהרים (העקוד בהר מור אחורים) שנעקד בהר המוריה לאחוריו בעקדת יד ורגל(דשנו יראה)יראה הקב״ה את אפרו של האיל הקרב תחתיו כאילו הוא נעשה דשן (לחון שירים)לחון בזה את שארית ישראל שהם עדתו(גשים עדיו בוקר וצהרים) שהם עדה הנגשים להתפלל אליו בוקר וצהרים (בזה פרק) בר״ה (חנן עתירה בעד אסורה) התפלל יצחק תפלה בעד רבקה האסורה ועצורה מלדת (עד הותרה) עד שנשמעת תפלתו והותרה להריון (אנקת אסיר אז כהוכתרה) כמו שנעשית תפלת יצחק שהיה ג״כ אסור מלהוליד · נעשית כתר להקב״ה ויעתר לו · כן יהי״ר (אלי להעתר) בתפלתי כמו (נעתרה) אנקתו : (איחלנו) איחל ואצפה לו ית׳ (כתר לעטרה) לעטרנו בכתר (בטללי תחי) בטל של תחה״מ (בחסדו אתפארה) שאתפאר בחסדו :

אונ גישרייא פון תְּפִלָּה זייערע גוטע ווערק אין דיא יארין וואש מיר זיינען · צוא לאזין הערין דיא צייטין פון גוטין ווילין אונ אטאג פון הילף · זאלסט אונז גידיינקען דאש פר וויקלונג פון דעם הארין פון דעם ווידער פון יִצְחָק אונ דעם פאר בונד פון דר שְׁבוּעָה וואש דוא האסט גישווארין צוא אַבְרָהָם נובבים די יִשְׂרָאֵל ריידין אין דעם גינעהנען פאר דעם ארון קודש · דיא אויש לאזונג פון דיא בְּרָכוֹת שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה וואש מיר זיינען היינט מִתְפַּלֵּל זיינען ניין · באטרעפין אזו פיל וויא דיא אָבוֹת וואש וויא זיינען דער יְסוֹד פון דר וועלט מיט דיא אִמָּהוֹת דאש איז · אָדָם וְחַוָּה · אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב · שָׂרָה רִבְקָה · רָחֵל וְלֵאָה · למנין אויך קעגין דער צאל דאש גיבעט פון חַנָּה וואש זיא האט גיבעטין מיט ניין לְשׁוֹנוֹת פון גיבעט אז חַנָּה האט גיבעטין דאש זיא האט קיין קינדער ניט גיהאט דא האט זיא גיוואונען שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וואש ער איז גירעכינט גיוועזן קעגין זיבין זין · יאמירו דיא יִשְׂרָאֵל לויבין גאט מיט שטארקייט אונ זאגין צעהן פסוקים פון מַלְכִיּוֹת אין דר שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה · דיא פְּסוּקִים האט מען מְתַקֵּן גיוועזן קעגין אַבְרָהָם אָבִינוּ וואש ער איז גיפרובט גיווארין מיט צעהען פרוב אונ דאש וואש מען האט מְתַקֵּן גיוועזן צעהן פסוקים פון זִכְרוֹנוֹת · אונ צעהן פְּסוּקִים פון שׁוֹפָרוֹת · דאש איז אגידעכעניש דאש יִצְחָק האט גיבענטשט זיין זון יַעֲקֹב אונ האט צוא אים גיזאגט (הוה גביר לאחיך) האט ער אים גיבענטשט מיט צעהען בְּרָכוֹת · אונ גאט זאל זיך קערין אן דעם זְכוּת פון יִצְחָק וואש ער איז גיוועזן גיליבט צוא אַבְרָהָם וואש ער איז גיקומן פון אֲרַם נַהֲרַיִם וואש ער איז גיבונדין גיוועזן אויף דעם הַר הַמּוֹרִיָּה הינטער זיך · דשנו זיין אש זאל ער זעהען צוא דער בארעמען דאש איבער בלייבונג פון דיא יִשְׂרָאֵל דיא דא גינעהנען צו אים מִתְפַּלֵּל צוא זיין שַׁחֲרִית אונ מִנְחָה בזה אין דער צייט האט יִצְחָק גיבעטין אונ תְּפִלָּה גיטאן פאר זיין ווייב רִבְקָה וואש זיא איז גיוועזן פאר בונדין אונ האט קיין קינדער גיהאט ביז גאט האט דער הערט זיין תְּפִלָּה דאש רִבְקָה איז אויף גיבונדין גיווארין אונ איז טראגין גיווארין · אנקת דאש גישרייא פון יִצְחָק וואש ער איז גיבונדין גיוועזן אויף דעם מִזְבֵּחַ אזוא וויא גאט האט רעכנמאל פון זיין תְּפִלָּה זיך גימאכט א קרון אויף זיין קאפ אזו זאל גאט מיין גיבעט אויך אן נעמען וויא ער האט אן גינומען דאש גיבעט פון יִצְחָק

מלך עליון גאט דער דא איז אויבין אין הימל אונ איז פארכטיג · אונזר מִשְׁפָּט זאל ער אויש ציהען לויטר וויא אליכם איחלנו איך האף אונ בעט אים ער זאל זיך מאכין אקרוין אויש אונזר תְּפִלָּה אונ זאל זיך דער מיט אן קריינען אין דער צייט אז תְּחִיַּת הַמֵּתִים וועט זיין דורך דיא טויא אונ דאש וועט ער טאן פון וועגין זיין גרויש חֶסֶד דענסטמאל וועל איך מיך קענן בריסטען :

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש

אבן חוג מצוק נשיה · תהום רבה צול שאיה · בפנת ראש יסוד שלישיה · שתתו שעון בה לשעיה:
גבעת שרש מאסת בונים · רבעה היום מארבעה אבנים · דמעות מבכה על בנים · קשבה מנעי אם הבנים:
האדמון כבט שלא חלה · צבה לקחתה לו ונתבהלה · ופללה רבים בעד התוחלה · פדותה מזד ולא חללה:
זכר לה יושר ארחות · עובר להמיר בבטן אחות · חשבה כהיום זכרה להאחות · סלוף דינה ביהוסף להנחות:
טבע בכלי יוצר העביר · נסי חילים להעצים ולהגביר · יה כסכת אנקת גביר · מטות שנים מנה הסביר:
כעקרת בית בתחל נכרה · כבכור ראשית בתכל בכרה: חזן לבדיה תעמוד ביום זכירה · להזכר למו כמו נזכרה:

ימלך יהוה לעלם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:
ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא:

(אבן חוג) יסוד שמים גם (מצוק נשיה) יסוד הארץ גם (תהום רבה) תהומות הגדולים גם (צול) מצולות הים (שאיה) שאית המדבר כל הדברים האלו (בפנת ראש יסוד שלישיה שותתו) בזכות יעקב שהוא פנה וראש ויסוד לישראל הנקראים שלישיה נבראו ונתיסדו (שעון בה לשעיה) כולם נשענים על זכות פנה זו שישעה ויפנה הקב״ה לתפלתם (גבעת שורש) רחל שהיתה אחת מאמהות שנקראו גבעות עולם והיא היתה שורש ועקרת הבית שבעבורה עבד יעקב בלבן (מאוסת בונים) והיתה מאוסה אצל אחר נשי יעקב שבנו ביתו לפי שלא ילדה (רובעה היום מארבעה אבנים) היא נעשית רביעית לשלשה העקרות שרה רבקה חנה ונפקדה גם כן ביום זה (דמעות מבכה על בנים) רחל שהיתה מבכה שיהיו לה בנים והורידה דמעות (קשבה מנעי אם הבנים) אם הבנים קשבה קול מה׳ מנעי עיניך מדמעה (האדמון) עשו שהיה אדמוני (כבט שלא חלה) כשהבים שלא חלה רחל חבלי יולדה (צבה לקחתה לו) רצה ליקח אותה שחשב שיגרשנה יעקב ויקחנה הוא (ונתבהלה) רחל (ופללה רבים) והתפללה תפלות רבות (בעד התוחלה) כנגד תוחלתו ותקותו של עשו (פדותה מזד) לפדותה מיד עשו הזד (ולא חללה) ולא תתחלל (זכר לה) הקב״ה (יושר ארחות) יושר דרכיה שמסרה ללאה הסימנים שמסר לה יעקב כדי שלא תכלם · זכות זה זכר לה (עובר להמיר בבטן אחות) להחליף העובר שבבטן אחותה לאה שהי׳ גזור להיות זכר לתוך מעיה של רחל (חושבה כהיום זכרה להאחות) ונתחשב ביום זה של ר״ה ונזכר זכרה להתחבר עם אחותה (סלוף דינה ביהוסף להנחות) שנתחלף דינה שהיתה בבטן רחל והיתה בבטן לאה ויוסף שהיה בבטן לאה היה בבטן רחל לעשות נ״ר לרחל (טבע בכלי יוצר העביר) היוצר והבורא העביר ושינה הטבע באשה שהיא הכלי ועשה מזכר נקבה ומנקבה זכר (נסי חילים להעצים ולהגביר) להעמיד ממנה חילים עצומים וגבורים בעלי נס שהוא דגל אפרים שנאמר והם רבבות אפרים והם אלפי מנשה ונאמר בני אפרים נושקי רומי קשת (יה כסכת אנקת גביר) כששמע הש״י הצערה שנער יעקב ברחל ואמר התחת אלהים אנכי (מטות שנים מנה הסביר) הוציא ממנה שני שבטים שתגדלם (כעקרת בית בתחל נכרה) בתחלה נחשבה כנכרית אף שהיתה עיקר הבית (כבכור ראשית בתכל בוכרה) אבל בסוף ותכלית כשילדה את יוסף בכור שלה היה כראובן שהיה בכור וראשית אונו (לבדיה תעמוד ביום זכירה) זכותה תעמוד לבניה בר״ה שהוא יום זכירה (להזכר למו) לפקוד לישראל לטובה (כמו נזכרה) כמו שהיא נפקדה לטובה ביום הזה:

(אבן חוג) על שם הכתוב וחוג שמים (איוב כב יד) (מצוק נשיה) לשון בארץ נשיה (תהלים פח יג) ונשיה ל׳ שכחה ונקראת כן ע״ש שכל מה שהארץ מכסה נשכח מלב (מצוק) הוא ל׳ חוזק (צול) ענינו רבוי המים כמו האומר לצולה חרבי (ישעיה מד כ״ז) (שאיה) ל׳ חורבן ושממה כמו ושאיה יוכת שער (ישעיה כד יב) (בפנת ראש) תואר ליעקב והוא כמו לראש פנה (תהלים קיח כב) (שלישיה) תואר לישראל ע״ש ביום ההוא יהיה ישראל שלישיה (ישעיה יט כד) (שותתו) ל׳ יסוד כמו כי השתות יהרסון (תהלים יא ג) (שעון) ל׳ משען כמו והוא נשען על ידי (מ״ב ה יח) (לשעיה) מל׳ וישע ה׳ (בראשית ד ד) (גבעת שורש) תואר לרחל על שם שהיא היתה שורש ועקרת הבית והיא אחת מהאמהות הנקראות גבעות עולם כי על גבעות עולם (דברים ל״ג ט) פ״י אמהתא דמן עלמא וכ״ה במדרש שאבות ואמהות קרוים הרים וגבעות (בונים) תואר לנשי יעקב ע״ש שבנו ביתו (רבעה) נעשית רביעית (מארבעה אבנים) כנוי לעקרות ולכך קורא אותן אבנים ע״ש שהיו כמו אבן שאינו מוליד ואינו מגדל זרעים (קשבה) ל׳ שמיעה כמו תהי נא אזנך קשבת (נחמיה א ו) (האדמון) כנוי לעשו עשכ״כ ויצא הראשון אדמוני (בראשית כה כה) (כבט) ל׳ ראיה מל׳ הבט נא (שם טו ה) (חלה) תחלה של חבלי לידה כמו חיל כיולדה (תהלים מח ז) (צבה) ל׳ רצון כמו וכמצביה עבד (דניאל ד יד) (ופללה) ל׳ תפלה כמו ויעמוד פנחס ויפלל (תהלים קו ל) (רבים) תפלות רבות (התוחלה) תקותו של עשו (פדותה) כמו לפדותה (מזד) כנוי לעשו (להמיר) ל׳ חילוף כמו אם המר ימיר (ויקרא כז י) (להאחות) להיות כאחותה (סלוף) ל׳ חלוף כמו ויסלף דברי צדיקים (שמות כג ח) כי ה׳ מתחלף בח׳ בא״ת ב״ש (בכלי) כינוי לאשה ע״ש שהיא כלי נולד (להנחות) ל׳ נחת רוח (יוצר) תואר להקב״ה (נסי) כמו בעלי נס (כסכת) ל׳ הקשבה והאזנה כמו הסכת ושמע (דברים כז ט) (אנקת) ל׳ צעקה כמו בכי ואנקה (מלאכי ב יג) (גביר) תואר ליעקב כנ״ל (מטות) שבטים כמו למטה אבותיו (במדבר יג ב) (מנה) כמו ממנה (הסביר) ל׳ גדול כדמתרגם על פסוק כאשר ישא האומן כמה דמסבר (בתחל) ל׳ תחלה (נכרה) ל׳ נכריה ור״ל העדר ההכרה נקרא נכרי (כבכור) ל׳ בכורה (בתכל) ל׳ סוף ותכלית (לבדיה) טלמ״ד שמושית · ובדים הם בנים כמו יאכל בדי עורו (איוב יח יג) ופירש״י בניו ובנותיו (ימלוך ה׳ לעולם) בקשתנו על ביאת המשיח במהרה בימינו ואז יהיה המלוכה שלו עד העולם ולא יכזב לנצח (אלהיך ציון) השוכן בציון הוא ימלוך (לדור ודור) ולא יפסק מלכותו:

אבן חוג דיא ערד וואש זיא איז קיילעכדיג וויא אשטיין וואש מען שנייט אים ארום מיט אצירקיל · דער שטארקער עק שטיין פון דער ערדיאונ די ערד ווערט דרום אן גירופין נשיה דאש איז טייטש פאר געסין דען אלץ וואש דיא ערד דעקט צוא ווערט פאר געסין תהום דער גרוישער אפ גרונד אונ דר טיפר ימיאונ דער מדבר · דיא אלע זיינן בשאפין גיווארין בזכות יעקב וואש ער איז איין עק שטיין אונ איין יסוד פון דיא ישראל וואש זייא הייסין אגידריטיל פאלק זיינען זייא ווארין גיגרונדפעסטיקט · דיא ישראל שפארין זיך אן אן דעם זכות פון יעקב דאש דוא ווערסט זיך קערין צוא פר נעמן זייער תפלה דורך זיין זכות גבעת דער רעכטער שרש פון דיא אמהות איז גיוועזן רחל זיא איז פאר שעמט גיוועזן דייל זיא האט קיין קינדר ניט גיהאט איז זיא הערם טאג גידאכט גיווארין · אונ עס איז פון איר ארויס גיקומען פיר שבטים יוסף בנימין אפרים ומנשה דמעות רחל וויינט מיט טרערין אויף אירע קינדר וואש זייא זיינן פר טריבין גיווארין אין גלות בבל אזו וויא עש שטייט אין ירמיה פסוק ל״א (רחל מבכה על בניה) האט זיא גיהערט אקול פון הימל האט צוא איר גיזאגט הער אויף צוא וויינען דוא מוטר פון דיא קינדר · דען זייא וועלין דער לייזט ווערין פון דעם גלות בבל אונ וועלין קומען אין זייער לאנד אריין · האדמון דער רויטר דאש איז עשו אזו וויא עש שטייט אין פסוק (ויצא הראשון אדמוני) אז ער האט גיזעהען דאש רחל האט ניט גיהאט דיא וויען פון קינדער האט ער איר גיוואלט נעמען פאר אווייב איז רחל דער שראקין גיווארין · האט זיא פיל תפלות גיבעטין פון וועגין דיא האפונג · זיא זאל דער לייזט ווערין פון אים אונ זאל ניט פאר שוועכט ווערין זכר גאט האט איר גידיינקט וואש זיא איז גיגאנגען אין רעכט פארטיגין וועג דאש זיא האט חסד גיטאן מיט איר שוועסטר לאה אונ האט איר מוסר גיוועזן די סמנים וואש יעקב האט איר מוסר גיוועזן איבער דעם איז פאר ביטין גיווארין אקינד אין איר שוועסטערש בויך · דען לאה האט גיוואלט גיווינען יוסף ·

יוצר ליום ראשון של ראש השנה

פותחין הארון מיוסד ע"פ א"ב

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ : בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :
גִּבּוֹר וְנַעֲרָץ : דָּגוּל מֵרְבָבָה :
הוּא שָׂח וַיֶּהִי : וְצִוָּה וְנִבְרָאוּ :
זִכְרוֹ לָנֶצַח : חַי עוֹלָמִים :
טְהוֹר עֵינַיִם : יוֹשֵׁב סֵתֶר :
כִּתְרוֹ יְשׁוּעָה : לְבוּשׁוֹ צְדָקָה :
מַעֲטֵהוּ קִנְאָה : נֶאְפַּד נְקָמָה :
סִתְרוֹ יוֹשֶׁר : עֲצָתוֹ אֱמוּנָה :
פְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת : צַדִּיק וְיָשָׁר :
קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בֶּאֱמֶת : רָם וּמִתְנַשֵּׂא :
שׁוֹכֵן שְׁחָקִים : תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה :

חזן וקהל חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ : סוגרין הארון

(ומערץ) ל' חוזק כמו אל נערץ בסוד קדושים (תהלים פט ח) (דגול מרבבה) עפ"ה (שה"ש ה י) ופירש"י נדגל כתיו' ברכה (טהור עינים) לשון הכתוב טהור עינים מראות ברע (חבקוק א) (יושב סתר) עפ"ה יושב בסתר עליון ותרגומו דאשרי שכינת' ברום עלמא (תהלים נא א) (מעטהו) עטיפתו כמו מעטה תהלה (ישעיה סג) (נאפד נקמה) עפ"ה וילבש בגדי נקם (שם נ"ט יז) (שח) ל' דיבור בתלמוד כמו שח בין תפלה לתפלה (בלימה) ר"ל בלי מאומה והוא לשון הכתוב (איוב כו ז) :

שח) דיבר כמש"נ (ויהי) ויהי כן (יושב סתר) הקדוש ברוך הוא נסתר מעין כל חי כמה שכתוב כי לא יראני האדם וחי (שמות לג כ) (נאפד נקמה) נתקשט ונתלבש בנקמה :

מעשה ארג

(חי) נ"ל בפתח ובכל מקום שאומרים חי העולמים נ"ל בציר' אבל במקום שאומרי' חי עולמים כגון האדרת והאמונה לחי עולמים נ"ל בפתח אם כן ה"ה הכא בפתח (כ"כ בשם מהרי"ל) (תולה ארץ כו') וי"מ בלי מה ר' חיות הם גי' של שם מ"ב ושם בן ד' במלואו ועליהם תולה העולם וי"מ בלימה בלום פיך מלשאול מה למעלה מה למטה :

כשחל בחול אומרים כסדר זה :

חזן וקהל תָּעִיר וְתָרִיעַ · לְהַכְרִית כָּל מֵרִיעַ · וְתוּקְדַּשׁ בְּיוֹדְעֵי לְהָרִיעַ · קָדוֹשׁ :

(תעיר) ל' התעוררות (ותריע) ל' תרועה כמו הריעו תרועה גדולה (עזרא ג יא) (מריע) מל' עדת מרעים (תהלים כב יז) המצודים והנדחים · והב' להלוך בסערות תימן לפחד הרשעים · והג' להחיות מתים (להכרית כל מריע) להכרית כל העושה רע לישראל (ותוקדש ביודעי להריע) ותוקדש מישראל שיודעים לרצות את בוראם בתרועה · כל זאת בקשתנו מלפניך (קדוש) :

(תעיר ותריע) בקשתנו שתריע תרועת שופר מהשלשה שופרות שאתה עתיד לתקוע · הא' לקבץ

כשחל בשבת מתחילין כאן

וּבְכֵן וַיהוָה פָּקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר :
צֶאֱצָאֶיהָ כֵּן פְּקוֹד לְטוֹב הַיּוֹם · קָדוֹשׁ :

אֵם אֲשֶׁר בְּצֶדֶק נִתְיַשְּׁנָה · כְּמוֹ נִתְיָאֲשָׁה · בְּתֵבֵל דְּשֵׁנָה · גּוֹחָה פְּקֻדָה בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה ·

אונ רָחֵל דִינָה · איז פַר קֶערְט גִיוָוארִין · דָאשׁ רָחֵל הָאט גִוואוּנְן יוֹסֵף אוּנ לֵאָה דִינָה חשבה זיא איז גִידַאכְט גִיוָוארִין אַן דֶעם טָאג ראש הַשָּׁנָה איר גִידֶעכְטֶנִעשׁ צוּא בַּאהֶעפְט וֶוערִין מִיט איר שְׁוֶועסְטֶר · דָאשׁ פוּן איר זַייגֶן אויךְ אַרוישׁ גִיקוּמֶען פִיר שְׁבָטִים · סלוף דָאשׁ פַאר בַּייטוּנְג פוּן דִינָה וָואשׁ לֵאָה הָאט גִיוואוּגֶען אַן שְׁטָאט יוֹסֵף כְּדֵי רָחֵל זָאל הָאבִּין דֶער פוּן נַחַת רוּחַ טבע נָאט דֶער בַּאשֶׁעפֶּער הָאט פַאר עֶנְדֶערְט דִיא טֶבַע דָאשׁ דִיא קִינְדֶר זַייגֶען פַאר בִּיטִין גִיוָוארִין אִין דֶער מוּטֶערְס בּויךְ צוּא טָאן שְׁטַארְקֶע אוּנ שְׁרֶעקְלִיכֶע וואוּנְדֶער יה אַז גָאט הָאט פַאר נוּמֶען דָאשׁ גִישְׁרַייא פוּן יַעֲקֹב צְוֵוייא שְׁבָטִים פוּן איר הָאט עֶר גִימַאכְט טְרָאגִין · כעקרת חָאטְשֶׁע רָחֵל וָואשׁ זִיא אִיז גִיוֶועזְן דֶער עִיקַר פוּן דֶעם הויז · אִיז זִיא אִין אָן פַאנְג גִיוֶועזְן וְויא אַפְרֶעמְדֶע אִין הויז · וַוייל זִיא הָאט קֵיין קִינְדֶער נִיט גִיהַאט · דֶער קֶענִגִין אִיז זִיא דֶער נָאךְ גִיוֶועזְן וְויא אַיין פֶּרִי וָואשׁ זִיא וֶוערְט צוּם עֶרְשְׁטִין צֵייטִיג אִיז זִיא דָאךְ זֵייעֶר חָשׁוּב אַזוֹ אִיז רָחֵל חֲשׁוּבָה גִיוָוארִין בתכל אַז זִיא הָאט צוּם לֶעצְטִין איר עֶלְצְטִין זוּן יוֹסֵף גִיוואוּנֶען דָאשׁ צוּא אִים אִיז דִיא בְּכוֹרָה גִיגֶעבִּין גִיוָוארִין איר זְכוּת זָאל בַּאיי שְׁטֵיין צוּא אִירֶע קִינְדֶר אִין דֶעם טָאג ראש הַשָּׁנָה זַייא זָאלִין גִידַאכְט וֶוערִין צוּא גוּטִין אַזוֹ וְויא רָחֵל אִיז אִין דֶעם טָאג גִידַאכְט גִיוָוארִין צוּא גוּטִין :

אתה הוא דוּא בִּיסְט אוּנְזֶר גָאט דֶר דָא גִיוֶועלְטִיגְט אויף דֶעם הִימְל אוּנ אויף דֶער עֶרְד · דֶער דָא אִיז שְׁטַארְק אוּנ וֶוערְט גִישְׁטַארְקְט · עֶר אִיז גִבַּאנִירְט פוּן פִיל צֶעהֶן טויזִינְט מַלְאָכִים · אַזוֹ וְויא עֶר הָאט גִירֶעט אַזוֹ אִיז עֶשׁ גִיוָוארִין אוּנ עֶר הָאט גִיבָּאטִין אַזוֹ אִיז אַלֶס דִינְג בַּשַׁאפִין גִיוָוארִין · זַיין גִידֶעכְטֶנִעשׁ אִיז צוּא אֵייבִּיג חי עולמים דֶער דָא לֶעבְּט אֵייבִּיג עֶר הָאט רֵיינֶע אויגִין · דָאשׁ עֶר אִיז מַשְׁגִּיחַ אויף אַלֶע עוֹלָמוֹת · עֶר זִיצְט אִין פַאר בָּארְגֶענֶעשׁ · בַּייא זַיין קְרוֹין אִיז דִיא הִילְף · עֶשׁ קָאן קֵייעֶר נִיט הֶעלְפִין נָאר עֶר אַלֵיין זַיין קְלֵייד אִיז מִיט גְרֶעכְטִיקֵייט בְּשַׁעַת אַז עֶר מִשְׁפָּט מעטהו זַיין אַיין וִוינְקְלוּנְג אִיז רֶעכֶענוּנְג פוּן מִשְׁפָּט נאפד עֶר אִיז גִיצִירְט מִיט נְקָמָה אוּנ זַיין פַאר בָּארְגֶענֶעשׁ אִיז יוֹשֶׁר · זַיין עֵצָה אִיז וָוארְהַאפְטִיג · זַיין וֶוערְק אִיז אֱמֶת · עֶר אִיז אַיין צַדִּיק אוּנ רֶעכְט פַארְטִיג · עֶר אִיז נָאהֶענְט צוּא דִיא וָואשׁ רוּפִין אִים אָן מִיט אֱמֶת · רם עֶר אִיז הויךְ אוּנ דֶער הויבִּין · עֶר רוּאָט אִין הִימְל · עֶר הָאט דִיא עֶרְד אויף גִיהַאנְגֶען אויף גָארְנִשְׁט ; חי דֶער דָא לֶעבְּט אוּנ אִיז בַּאשְׁטֶענְדִיג · פָארְכְטִיג אוּנ דֶר הויבִּין אוּנ הֵיילִיג ;

שם המחבר בראשי החרוזות אליעזר ברבי קליר

אדרת ממלכה · על מה השלכה · ועוד לא מלכה ·
לכל המליכה · ואחריו הלכה · שלא כהלכה ·
עליה המולכה · גברת ממלכה · עד תופיע מלוכה ·
זבולי חרבה · מתמימי פרכה · ונתן לה ארכה · רחבה

(אדרת ממלכה) מלכות ישראל שהיתה תפארת ממלכה (על מה השלכה) כי מיום שנפסק מלכות בית דוד בימי צדקיהו (ועוד לא מלכה) לא מלכה עוד (לכל המליכה) ונתנסה להמליך עליה עבודת אליל בל (ואחריו הלכה) בעל כרחה (שלא כהלכה) שאילו לא חטאו היו העובדי כוכבים הולכין אחרי ישראל וכשחטאו הלכו אחרי עובדי כוכבים (עליה) על ישראל (המולכה גברת ממלכה) מלכות בבל ובת כשדים ומתגברת במלכותה (עד תופיע מלוכה) עד שתתגלה עלינו מלכותו ית׳ (זבולי) בית המקדש (חרבה) שרפה באש (מתמימי) לדיקים שהיו מתמימים אותי לאבי שבשמים (פרכה) שברה אותם (ונתן לה ארכה) ונתן למלכותה זמן ארוך מכל המלכיות:

(אדרת) לשון תוקף ותואר לישראל שנקראו גפן אדרת כמ״ש להיות לגפן אדרת (יחזקאל יז ח) (על מה הושלכה) ע״ש הכתוב השליך משמים ארץ תפארת ישראל (איכה ב) (לכל) כאליל בל ידוע כשקוץ בבלים (גברת ממלכה) לשון הכתוב (ישעיה מז ז) ונאמרה זאת על כשדים (תופיע) תתגלה ותאיר (זבולי) תואר לבית המקדש על שם הכתוב בנה בניתי בית זבול לך (חרבה) ל׳ חריכה מל׳ לא יחרוך רמיה צידו (משלי יב כז) (מתמימי) ל׳ תמימים (פרכה) לשון שבירה מלשון בפרך (שמות א יג) (ארכה) לשון זמן ארוך כמו

כשחל בשבת

דבבה היום אני נדונה · הנני עגומה כבלות עדנה · ותחתם בצדק לבל היות עגונה · זאת כהתבשרה הושקדה · חלות פני צח שקדה · טרם קראה מיד נפקדה: יצחק כל שומע זאת שמחה · כי גלמודה ללא עת צמחה · לה כל שמעו אם הבנים שמחה: מצאה השקט אחרי בלותה · נתחדשה כנשר בנותה · ששו שרות ללוותה: עלזי ושישי עבורה נקרא · פצו עדיה רני עקרה · צמקו שדיהן ועוד בם יקרה · קשת רוח אשר הועקרה · רפאה לקץ תשעים כנתבקרה · שלחה פארות ולא שקרה: חזן תפן בנצרים אשר חוללו כהיום · ושלש עקרות שהפקדו בזה יום · תצדיק בצדקתם מיחליך איום: צאצאיה וכו׳

שם המחבר שמעון בכל התרוזות

חזן וקהל שמו מפארים עדת חבלו · ונערץ באראלי קדש הלולו · ובהיכלו כבוד אומר כלו · קדוש:

חזן וקהל שומרי מצותיו עוד ישובון לבצרון · נדברים יראיו בהכשר ויתרון · ויקשב יהוה וישמע ויכתב ספר זכרון קדוש:

חזן וקהל שפרו מעשיכם וברית לא תופר · נאקתכם יאזין שתקים שפר · ותיטב ליהוה משור פר · קדוש:

חזן וקהל שבטי מקוראך עלה והמשל · נטישות צרים בהתיוך לנשל · והיתה ליהוה המלוכה ומושל · קדוש:

חזן וקהל שבותנו ממרחק עלות להר קדשו · ונפארנו תמיד בדביר מקדשו · כי זכר את דבר קדשו · קדוש:

חזן וקהל כל יושבי תבל ושוכני ארץ · יאמרו תמיד הגדיל יהוה לעשות בארץ · והיה יהוה למלך על כל הארץ · קדוש:

מיוסד ע״פ א״ב בראשי חרוזות ובאמצע החרוז חתום שם המחבר שמעון בר יצחק חזק ואמץ

חזן אדר והוד אתן בצביון · שוע אערוך בניב והגיון: קהל אקרא לאלהים עליון:

חזן ביום הנבחר משמי ערץ · מישרים לשפוט קדשתו להעריץ: קהל יהוה מלך תגל הארץ:

חזן גאותו גדלה עולם מהכיל · עזוזו לספר כח מי יכיל: קהל מלך על כל הארץ אלהים זמרו משכיל:

שמו מפארים עדת חבלו · ונערץ באראלי קודש הלולו · ובהיכלו כבוד אומר כלו · קדוש:

ח״ר רזא זאלשט דער וועקין אונ זאלשט שאלין מיט די שופרות אזוא ווייא עש שטייט אין דער גמרא · לעתיד לבוא וועט גאט דרייא שופרות בלאזין · אזוא ווייא אין פסוק שטייט (ביום ההוא יתקע בשופר גדול) אין דעם טאג וועט גאט בלאזין מיט אגרוישין שופר צוא איין זאמלען די ישראל וואש זיינען פאר לארין אונ פאר שטויסין · אונ וועט בלאזין שופר לעבדיג צו מאכין די מתים אזו ווייא אין פסוק שטייט (כל יושבי תבל) אלע בזיצער פון דיא ערד (ושוכני ארץ) אונ אלע דיא וואש רוען אין דיא ערד דאש זיינען דיא מתים · וועלין אלע הערין ווייא גאט ב״ה וועט בלאזין מיט דעם שופר · אונ וועט אויך בלאזין צוא מאכין ציטרין אלע דיא וואש שטין שלעכט · דער נאך מאל וועט ער זיין גיהיילינגט · דורך דיא ישראל וואש ווייזן מפיים צו זיין הקב״ה מיט שופר בלאזין היילער נאט :

אדרת ממלכה דיא שיינע אונ שטארקע מלוכה פון ישראל פאר וואש איז זיא אראפ גיווארפין · אונ פון דר צייט אן אז די מלוכה איז פון זייא אפ גינומן גיווארין איז זיא קיין מלוכה ניט גיוועזן · דאש איז איבער דעם ווייל דיא ישראל האבין גיזינדיגט אונ האבין איבר זיך גימאכט דעם אפ גאט וואש הייסט בל אונ האבין צוא איר גידינט אונ איז אים נאך גיגאנגען · דער מיט האט זיא ניט רעכט גיטאן · דרום האבין גיוועלטיגט איבער דיא ישראל דאש מלכות פון כשדים · ביז דאש מלכות פון גאט ב״ה האט דער לייכט · זבולי מיין בית המקדש האט זיא פאר ברענט · מיינע פרומע לייט האט זיא צוא בראכין אונ האט גידווערט זייער לאנג

יוצר ליום ראשון של ראש השנה

וְאָרְכָה · וְקֶשֶׁת דְּרָכָה · וְעוֹל הֶאֱרִיכָה · בְּעָתָה בְּרֵכָה · וְהִנֵּה דְרוּכָה · וְעַד עַתָּה מוֹלְכָה: יְסוֹדוֹת עֲרֵמָה · עָרָה וְהֶחֱרִימָה · וְעַד יְסוֹד עָרְמָה · רֹאשׁ הֵרִימָה וִיסוֹד הֶעֱרִימָה · וְיָדֶיהָ רָמָה · בְּעֵרָה מֵעָרְמָה · וְעַד שַׁחַק רוֹמָה · וְתֶאְפּוֹד מְלוּכָה: יְרִיעוֹתַי גְּדָדָה · אָהֳלֵי שָׁדְדָה · וְחָרְשָׁה וְשָׁדְדָה · קְצִינוּת רָפְדָה · וּמַלְכוּת אָפְדָה · וְזֹאת הִקְפִּידָה · יָזְמָה וּמָרְדָה · עֲבוֹד לְזָר חָרְדָה · וְחִלְּלָה מְלוּכָה: לְחָצָה בְּנֵי מֶלֶךְ · וּפָצָה לְעֵין מֶלֶךְ · מִי לִי כִּבְדוֹק מֶלֶךְ · יְהָרָה בְּכֵס מֶלֶךְ · זוּלָתִי אֵין מֶלֶךְ · אֲנִי וְאַפְסִי מֶלֶךְ: חזן רָם עַל כָּל מֶלֶךְ · תַּגְעִילֶנָּה מִמֶּלֶךְ · וּלְךָ תָּשִׁיב מְלוּכָה:

תָּעִיר וְתָרִיעַ · לְהַבְרִית כָּל מֵרִיעַ · וְתוּקְדַּשׁ בְּיוֹדְעֵי לְהָרִיעַ · קָדוֹשׁ:

בית לוי (ארבה נשטפך) (דניאל ד כד) (בעתה) לשון פחד ובעתה כמו תאה נעתה (ירמיה ח טו) (ברכה) תואר לישראל על שה"כ ארכה בן והענוגה (דברים כח נו)(ערמה)תואר לירושלים ובית המקדש שנמשלו לערימת חטין ור"ל ערומה מחטא · לפי שלא לן בה אדם מעולם ובידו חטא · ועש"ה בטנך ערמת חטים (שה"ש ז ג) (ערה) לשון תורכן כמו ערער תתערער (ירמיה נא נח) (ערמה) ל' ערום ועריה (יחזקאל טז יג) (ראש הרימה וסוד העריסה) עש"ה ותשגיאך וגו' על עמך יעדימו סוד (תהלים פג ל') (מערמה) ל' חכמה שמו לתת לפתאים ערמה (משלי א ו) (גדדה) ל' חתוך וקריעה מן גדו אילנא (דניאל ד) (רפדה) לשון חיזוק וסעד כמו רפדוני (שיר השירים ב ה) פ"י וסעידו יתי: (אפדה) ל' קשוט כמו ואפדת לו (שמות כט ה) ופ"י ותקכם יתיה סי' לשון קישוט: (וזאת) תואר לישראל עש"ה מי זאת עולה (שה"ש ג ו) (הקפידה) ל' כריתה מל' קפדתי כאורג חיי (ישעי' לח) (יזמה) ל' מחשבה כמו כל אשר יזמו לעשות (בראשית יא ו) (ומרדה) כמו והמרידה (חרדה) ל' מהירות מלשון החרדים אל דברו (ישעיה סו) (מלוכה) מלכות שמים (לחצה) ל' דחקי כמו והוא לחץ את בני ישראל (שופטים ד ג) (לעין) ל' גלוי ופרסום (ופצה) ל' פתיחה מל' פצתה את פיה (בראשית ד יא) (בדוק) בשמים עשה"כ הטעם כדוק שמים (ישעיה מ כב) (יהרה) ל' גאות כמו זד יהיר לץ שמו (משלי כא כד) (בכס מלך) תואר לבה"מ עש"ה כסא כבוד מקום מקדשנו (ירמיה יז יב) (אני ואפסי מלך) עש"ה (ישעיה מז י) ופ"י ולית בר מני עוד (רם) תואר להקב"ה (תגעילנה) ל' מיאוס והרחקה כמו געלה נפשם (ויקרא כו מג) ותרגומו רחיקת נפשיהון:

מטה לוי (רחבה וארכה וקשת דרכה) עלי לירות בי (ועול האריכה) לא כתוב שבעולם שהרי הקשת הדרוך לזמן ארוך או היתר ניתק או הקשת נשבר ולא כן היא המלוכה הזאת (בעתה)הפחידה והבעיתה(ברכה) בישראל הרכה והענוגה (והנה דרוכה) ועדיין היא דרוכה תחתיה (ועד עתה מולכה) ומלכותה עליה (יסודות ערמה) בהמ"ק וירושלים (ערה והחרימה)חרבה והחרימ'(עד יסוד ערמה) והעמידה ערומה מכל טוב (ראש הרימה) על ישראל (וסוד הערימה) הם טולה הערימו עלה איך להצר לישראל עשו אמר שוטה היה קין שהרג את אחיו בחיי אביו שיוכל להוליד עדיין אבל אני יקרבו ימי אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי פרעה אמר שוטה היה עשו שהמתין כ"כ אבל אני כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו · המן אמר שוטה היה פרעה שלא שלח יד אלא בילדים זכרים קטנים אבל אני רוצה לאבד את כל היהודים (וידיה רמה) על ישראל(בערה מערמה) היא ביערה את ארצנו ובהמ"ק מעמק (ועד שחק רומה) עד רום השמים (ותאפוד מלוכה) ונתקשטה במלוכה (יריעותי גדדה) פירוש גדד את הפרוכת (אהלי שדדה) חרבה את ביהמ"ק (וחרשה ושדדה) ותרשה את ציון ועשתה אותה לשדה שנאמר ציון שדה תחרש (ירמיה כו יח מיכה ג' יב) (קצינות רפדה) בשררות התחזקה (ומלכות אפדה) נתקשטה במלוכה (וזאת) ישראל הנקראים זאת (הקפידה) הכריתה (יזמה ומרדה) חשבה מחשבות איך להמריד את ישראל בהקב"ה (עבוד לזר חרדה) מיהרה לפתות את ישראל לעבוד עבודת כוכבים (וחללה מלוכה) וחללה מלכות שמים (לחצה) את ב"י שהם בני מלך · (ופצה לעין מלך) ופתחה פיה לפני הקב"ה בגלוי ואמרה (מי לי בדוק מלך) מי לי בשמים מלך חסו פיהום שאמר אי אלהימו (יהרה) נתגאה (בכס מלך) אמר טיטוס מנלה את המלך בשדה למנלחו בביתו ואמר (זולתי אין מלך אני ואפסי מלך) ואין עוד זולתי ואנחנו בקשתנו מאתך (רם על כל מלך תגעילנה ממלך) תרחיקנה ותמאיסנה ממלוכה ואז (ולך תשיב מלוכה):

כשחל בשבת

חזן דַּעְ יָשִׁימוּ כָּל בְּרִיּוֹתָיו · וְיֵדְעוּ כִּי גָדְלוּ גְבוּרוֹתָיו: קהל זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו:

חזן הִצִּיב וְיָרָה אֶבֶן פִּנָּתוֹ · נַחֲלִיאֵל עֲבוּר לְשַׁעֲשֵׁעַ בַּאֲמָתוֹ: קהל זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ:

חזן וְרָשַׁם בְּחוֹק דַּת הֶגְיוֹנִי · בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לִזְכּוֹר זִכְרוֹנַי: קהל לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יְהוָה:

שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו עוֹד יָשׁוּבוּן לְבִצָּרוֹן · נִדְבָּרִים יִרְאָיו בְּהַכְשֵׁר וְיִתְרוֹן · וַיַּקְשֵׁב יְהוָה וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן · קָדוֹשׁ:

חזן זְבַח קוֹדֶשׁ כְּהוּכְשַׁר אָז בְּעֵינָיו · רֶגֶל תְּמוּרָתוֹ אַיִל לְהַקְרִיב לְפָנָיו: קהל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו:

חזן חִכָּם הֲנִיטָיו לִתְקוֹעַ בְּזֶה חֹדֶשׁ · יוֹם זֶה אִם יִקְרֶה בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ: קהל זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ:

רחבה עס גרייכט ווייט אונ ברייט · אונ איר בויגן האט זיא גיטראטין · אונ דעם יאך פון צרות האט זיא דר לייננגערט · זייא דער שרעקין די ישראל דאש זייא זיינען ווייך אונ איידיל דער צוויגין גיוואריון · אונ דיא ישראל זיינען נידר גיטראטין גיוועזן יסודות דיא גיהויפטע גרונד פעסטין דאש איז דער בית המקדש האט זיא וויסט גימאכט · זיא האט דאש בית המקדש ביז אין דעם יסוד נאקעט אונ בלויז גימאכט · איר קאפ האט זיא אויף גיהויבין אונ האט גיטראכט שלעכטע עצות · אונ מיט אירע הענט האט זיא אויף גיהויבין בערה דו גאט האסט זייא ליידיג גימאכט פון קלוגשאפט אונ דיא ישראל זאלסטו ביז אין הימיל דער הויבין אונ דיין מלוכה זאל בגיצירט זיין יריעותי מיין פרוכת האט טיטוס צוא שטאכין מיין גיצעלט האט זיא פאר וויסט · זיא האט עש צו אקערט אונ האט עש גימאכט צוא אין פעלד · איר הערשאפט האט זיא גיצירט אונ איר קיניגרייך האט זיא גיגורט · אונ דיא ישראל האט זיא דער צארינט · יזמה זיא האט פאלשע גידאנקען גיהאט אונ האט ווידר גישפעניגט אונ האט פאר שוועכט דיא מלוכה לחצה זיא האט גיצוואונגען דיינע קינדר · אונ האט גיעפינט איר מויל פר גאט ב"ה אונ האט גיזאגט ווער איז איבער מיר אמלך אין הימיל זיא האט גיוויזין איר גאוה אין בית המקדש וואש ער ווערט אן גירופין גאטש שטול אונ האט גיזאגט חוץ מיר איז שוין ניט פאר האנדין קיין מלך אני איך בין עש אלעש אונ זונדר מיר איז ניטא קיין קיניג · רם דוא גאט דאש דוא ביסט הויך איבער אלע מלכים זאלשט דיא כשדים פאר אום ווירדיגין פון צוא קיניגן · ולך תשיב מלוכה אונ צוא דיר זאל זיך ווידער

וּבְכֵן וַיהֹוָה פָּקַד אֶת שָׂרָה כַּאֲשֶׁר אָמָר:
צֶאֱצָאֶיהָ כֵּן פְּקוֹד לְטוֹב הַיּוֹם קָדוֹשׁ:

מיוסד ע"פ א"ב

אֵם אֲשֶׁר בְּצֶדֶק נִתְיַשְּׁנָה׳ בְּמוֹ נִתְיָאֲשָׁה׳ בְּתֶכֶל דְּשֵׁנָה׳ גּוֹחָהּ פְּקָדָהּ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה׳ דִּבְּבָה הַיּוֹם אֲנִי נִדּוֹנָה׳ הִנְנִי עֲגוּמָה כְּבְלוֹת עֶדְנָה׳ וַתֵּחָתֵם בְּצֶדֶק לְבַל הֱיוֹת עֲגוּנָה: זֹאת כְּהִתְבַּשְּׂרָה הֻשְׁקְדָה׳ חַלּוֹת פְּנֵי צַח שָׁקְדָה׳ טֶרֶם קָרְאָה מִיַּד נִפְקָדָה: יִצְחַק כָּל שׁוֹמֵעַ זֹאת שְׂמֵחָה׳ כִּי גַלְמוּדָה לְלֹא עֵת צָמְחָה׳ לָהּ כֹּל שִׁמְעוּ אֵם הַבָּנִים שְׂמֵחָה: מָצְאָה הַשְׁקֵט אַחֲרֵי בְלוֹתָהּ׳ נִתְחַדְּשָׁה כְּנֶשֶׁר בְּנוּתָהּ׳ שָׂשׂוּ שָׂרוֹת לְלַוּוֹתָהּ: עָלְזִי וְשִׂישִׂי עֲבוּרָהּ נִקְרָא׳ פָּצוּ עָדֶיהָ רָנִּי עֲקָרָה׳ צָמְקוּ שְׁדֵיהֶן וְעוֹד בָּם יְקָרָה: קְשַׁת רוּחַ אֲשֶׁר הוּעֲקָרָה׳ רְפָאָהּ לְקֵץ תִּשְׁעִים כְּנִתְבַּקְּרָה׳ שִׁלְּחָה פֹּארוֹת וְלֹא שִׁקְּרָה: חזן תֵּפֶן

מטה לוי

(וכבן וה' פקד את שרה) וכו' אותה למונה (כאשר אמר) ובקשתו (מלאכים ט') תפקוד בניה ג"כ היום למונה: (אם אשר בצדק נתישנה) שרה אמנו אשר הזקינה בצדקה (כמו נתיאשה) כאשר נתיאשה מלדת שחדל להיות לה אורח כנשים (בתכל דושנה) כסוף נשמתה דושנה ונתעדן בשרה וחזר לה עדנה (גוחה) הקדוש ברוך הוא המוציאה מבטן (פקדה) בר"ה (דבבה) דברה (היום) בר"ה (אני נדונה כגני עגומה) היתה לי עגמת נפש כבלות ממני עדנה (ותחתם בצדק) נחתם עליה בעבור צדקתה או בר"ה שבו ממשלת צדק (לבל היות עגונה) שלא תהיה עוד עגונה בלא ולד (זאת כהתבשרה) תיכף כשנתבשרה (השקדה) ניתן לה כח באברי ההולדה (חלות פני צח שקדה) מהרה להתפלל ולחלות פני הקב"ה שנקרא צח אך (טרם קראה מיד נפקדה) כאילו התפללה (יצחק כל שומע זאת שמחה) וכן אמרה שרה כל השומע זאת השמועה יצחק לי (כי גלמודה) יושבת לבדה בלא בנים (ללא עת צמחה) צמחה והוציאה פירות בלא עת כי כבר זקנה (לה כל שמעו) הכל נאספו לשרה ואמרו (אם הבנים ט') (אחרי בלותה) אחרי זקנתה. מצאה מנוחה (עלזי ושישי עבורה נקרא) בעבור שרה נקרא בפי כל עלזי ושמחי. כולן אמרו אלו הב' תיבות עלזי ושמחי כי בתחלה (פצו פיהם עדיה) ואמרו (רני עקרה) קומי רוני בניגון את עקרה אך כאשר (צמקו שדיהן) של נשים שלא האמינו לה ואמרו ראו זקן וזקנה הביאו אסופי מן השוק ואומרים בנם הוא אמר אברהם לשרה גלי דדיך ונעשה נס שהיו דדיה נובעים חלב כשני מעיינות והביאו כולם בניהם להניק כי נתיבשו דדיהם (ועוד בם יקרה) עשו לה יותר כבוד ויקר גדול ע"י נס זה. שרה שהיתה (קשת רוח) בעבור (אשר הועקרה) אשר היתה עקרה (רופאה לקץ תשעים כנתבקרה) כשבקר הקב"ה אותה בבשורה על ידי מלאך לרפואה או (שלחה פארות ולא שקרה) ילדה בנים שאין בהם שום דופי ועתה בקשתו (תפן בנגרים אשר תולנו כהיום)

ציון לוי

(אם) אותו לשרה פי' שמגיע בתלמוד שרה אמנו שכן היתה (ב"מ פז) (נתישנה) ל' זקנה של' ונושנתם בארץ (דברים ד כה) (כמו) כמות כאן בלשון כאשר (בתכל) ל' סוף ותכלית (דושנה) ל' נתעדנה ונדשנה מלשון תדשן עצם (משלי טו ד) (גוחה) אותו להקב"ה שהוציאה מבטן אמה ל' גוחי מבטן (תהלים כב י) (דבבה) ל' דבור כמו דובב שפתי ישנים (שה"ש ז) (עגומה) ל' דאגה כמו עגמה נפשי (איוב ל כה) (עדנה) אחות בשר או לשון עדן זמן וכמו נדות רש"י (בראשית יח יב) (בצדק) בעבור צדקתם (השקדה) מלשון וישקד השקד ופירשו הפשטנים על האבר המוליד (כהתבשרה) ל' יתבשר אדני המלך (ש"ב יח לא) (צח) אותו להקדוש ברוך הוא על שם הכתוב דודי צח ואדום (שיר השירים ה י) (יצחק) לשון צחוק (גלמודה) יחידה בלא בנים כמו ואני שכולה וגלמודה (ישעיה מט כא) ותרגומו תכולה ויחידה (שמעו) לשון אסיפה כמו וישמע שאול (שמואל א' טו ד) וכמעט שאספו (עיין לקמן בפירוש מטה לוי) (בלותה) ל' זקנה כי תרגום של אחרי בלותי (בראשית יח יב) בתר דסבית (בנותה) ביופיה (לוותה) להתחבר אליה (פצו) ענין פתיחת פה לדבר כמו פציתי פי אל ה' (שופטים יא לה) (עדיה) כמו אליה מל' עדיך כל בשר יבואו (תהלים סה ג) (צמקו שדיהן) לה"כ ושדים צומקים (הושע ט יד) פירוש יבשים ונגובים (יקרה) ל' כבוד כמו מה נעשה יקר (אסתר ו ג) (קשת רוח) מצירה ודואגת ואין רוחה נוחה לה. והוא ל' (ש"א א טו) (הועקרה) ל' עקרה (כנתבקרה) ל' חקירה ודרישה כמו כבקרת רועה עדרו (יחזקאל לד יב) (פארות) לשון ענפים והוא לבנים. והוא עפ"ה ותשלח פארות (יחזקאל יז ו) (ולא שקרה) בנים שאין בהם שום דופי ועפ"ה בנים לא ישקרו (ישעיה סג ח)

כשחל בשבת

חזן טְ בְּעוּ אִם בְּחוֹל יְבוֹאֲכֶם׳ צַוּוּ לִתְקוֹעַ בְּכָל גְּבוּלְכֶם: קהל יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:
שַׁפְּרוּ מַעֲשֵׂיכֶם וּבְרִית לֹא תוּפַר׳ נַאֲקַתְכֶם יַאֲזִין שֹׁחְקִים שׁפַּר׳ וְתִיטַב לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר׳ קָדוֹשׁ:
חזן יָ רוּם צוּר יִשְׁעִי בְּפִי כָּל אֻמִּים׳ יֶחֱשׂוֹף זְרוֹעֲךָ לְהוֹשִׁיעַ מִמִּתְקוֹמְמִים: קהל מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים:

אם אונזר מוטר שָׂרָה וואש זיא איז אין צִדְקוּת גיעלטערט גיווארין׳ דער מיט וואש זיא האט זיך מייאש גיוועזן דאש זיא וועט קיין קינדר האבין איז זיא צום לעצטין ווארין ניפעט זיא האט שוין ניט גיהאט איר סֵדֶר נָשִׁים׳ אונ דר נאך צו ניינציג יאר האט זיא גיוואונען אקינד: גוחה איר אויש ציהער האט איר גידאכט אום ראש הַשָּׁנָה: דבבה זיא האט גירעט היינט זאל איך גמִשְׁפָּט ווערין צוא גוטין דען איך בין טרויעריג ווייל מיין יוגינט האט שוין גיפעלט דאש איז סֵדֶר נָשִׁים׳ איז זיא אום ראש הַשָּׁנָה גיחתמת גיווארין דורך גאטש גירעכטיקייט זיא זאל ניט זיין פאר בונדין פון קינדר: זאת אז מיהאט איר מְבַשֵּׂר גיוועזן אז זיא וועט קינדר האבין האט זיא גיהיילט תְּפִלָּה צוא טאן פאר גאט וואש ער איז לויטער איי זיא האט גירופין איז זיא באלד גידאכט גיווארין׳ יִצְחָק האט איר זון גיהייסין׳ ווער עש האט דאש גיהערט האט זיך משמח גיוועזן דאש אזו אין איינזאמע פרויא אזו אלאנגע צייט וויא זיא איז אין עֲקָרָה גיוועזן׳ חאטשע עס איז שוין ניט גיוועזין דיא צייט זיא זאל גיווינגען האט זיא פארט גיוואונען איר זון יִצְחָק׳ לה פיל ווייבער האבין זיך צוא איר איין גיזאמילט מיט זייערע קינדער דען זייא האבין ניט גיוואלט גלייבין אז שָׂרָה האט דאש קינד גיוואונען ביז זייא האבין גיזעהען מיט זייערע אויגין וויא זיא האט אן גיזייגט זייערע קינדר אזו זיינן דיא מוטר מיט די קינדר פריילאך גיוועזן אונ האבין גזאגט נאך איר עלטר האט זיא גיפונגן ארואונג זיא איז באנייט גיווארין מיט איר שינהייט וויא איין אדלער וואש ער באנייט זיך אלע יאר מיט נאייע פעדערין ששו דיא הארינגטעס האבין זיך גיפרייט צוא באהעפטין זיך צוא איר׳ אויף איר איז גיזאגט גיווארין דער פסוק (שישי ושמחי) פרייא זיך אונ זאיי לוסטיג׳ זייא האבין גיעפינט זייער מויל אונ האבין צוא איר גיזאגט זינג אונ לויב גאט דוא עֲקָרָה׳ אונ נאך אנס איז צוא איר גישעהן׳ דיא בריסט פון אנדערע ווייבער זיינן איין גישרומפין גיווארין מיט דעם איז שָׂרָה נאך מער חָשׁוּב גיווארין דאש זיא האט זייערע קינדער גיזויגין קשת שָׂרָה האט גיהאט אשווער גימיט ווייל זיא האט קיין קינדר ניט גיהאט׳ איז זיא גיהיילט גיווארין צוא ניינציג יאר אז זיא איז ווארין גיפארשט פון גאט אונ האט איר דיא בְּשׂוֹרָה מְבַשֵּׂר גיוועזן דורך אמלאך אז זיא וועט האבין אזון׳

(נצרים) לשון ענפים מלשון ונצר משרשיו יפרה (שם יא א) (ושלש) ג' בריאה מל' ומתולע (תהלים ל ג) (מיהליך) אומר לישראל על שם שמיהלים ומשבחים להקב"ה :

בְּנְצָרִים אֲשֶׁר הוּלְּלוּ כְּהַיּוֹם · וְשָׁלשׁ עֲקָרוֹת שֶׁהֻפְקְדוּ בְּזֶה יוֹם · תַּצְדִּיק בְּצִדְקָתָם מְיַהֲלֶיךָ אָיוֹם :

צֶאֱצָאֶיהָ כֵּן פְּקוֹד לְטוֹב הַיּוֹם קָדוֹשׁ :

חסן של הצדיקים שנבראו היום בר"ה וכן יצחק יוסף ושמואל (ושלש עקרות) שלש העקרות שנתעברו שרה רחל חנה (שנפקדו בזה יום) של ראש השנה (תצדיק בצדקתם) בזכות העקרות ובניהם (מיהליך) ישראל · ואת בקשתנו מלפניך (איום) :

הפיוט הזה מיוסד ע"פ א"ב כפול · כי התיבה הראשונה גם השלישית מכל חרוז הולך ולפי סדר א"ב · אאפיד נזר איום בשלוש קדושה ביום) וכן כולם · לכן גרור שמשות נפל בהוה ע"פ שנרשם (משרתי בהיל ומורא) וצ"ל משרתי בחיל מורא כלי וא"ו · ומי שהוסיף וא"ו חשב לתקן הלשון ושינה מדעת מחברו וכן לא יעשה · וכבר הפליגו רז"ל בגנות המוחדות אל השירים והתפלות המיוסדות על סדר (א"ב) ויתקן שמתחבר בסדורו רמז של פנינים נשגבים לא ידעתם · לכן אין לשנות מטבע לשונו : (בה"ס"כ) וכל השיר הזה הוא הקדמה והצעה לשיר שיבא אחריו :

(אאפיד) לשון תיקון וקשוט מל' ואפדת עו (שמות כח ח) פרש"י (נזר) לשון כתר כמו ונתת את נזר הקודש (שמות כט ו) (איום) תואר להקב"ה (גדולה) עש"ה לך ה' הגדולה (ד"ה א' כט יא) (דהרוהו) לשון ריקוד של שמחה הוא (בה"ס"כ) (הוגי הגה) ענינם לשון דבור כמו ולשוני תהגה צדקך (תהלים לה כח) (המולה) מל' לקול המולה גדולה (ירמיה יא) (ותקוהו) לשון ותיק · ולשון זה הוא בתלמוד ותיקין היו גומרי' (ברכות דף י) (חיות) חיות הקודש (טוב) תואר להקב"ה על שם זה ב"כ זנח ישראל טוב (הושע ח ג) והוא שם תואר ככתוב בהרבה (עומס) לשון משא כמו עמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (מורח) מלשון טרחכם ומשאכם (דברים א יב) :

מֶלֶךְ מְמַלֵּט מֵרָעָה · לְיוֹדְעֵי תְרוּעָה · הָאֵל קָדוֹשׁ :

מֶלֶךְ זְכוֹר אֲחוּז קֶרֶן · לְתוֹקְעֵי הַיּוֹם לְךָ בְּקֶרֶן · נוֹרָא וְקָדוֹשׁ :

מיוסד ע"פ א"ב כפול

אַאְפִיד נֵזֶר אָיוֹם · בְּשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה בַּיּוֹם : גִּבּוֹרֵי כֹחַ גְּדֻלָּה · דַהֲרוּהוּ בְּבֵית דְּגִילָה : הוֹגֵי הֶגֶה הַמֻּלָּה · וַתִּקוּהוּ בְּהַלֵּל וּמִלָּה : זוֹכֵר לָעַד זְכִיּוֹת · חִדְּשׁוּהוּ זֶמֶר חַיּוֹת : טוֹב עוֹמֵס טוֹרַח · יִחֲדוּהוּ בְּחִדּוּשׁ יָרֵחַ : כּוֹבֵשׁ

(מלך ה' ליודעי תרועה האל קדוש) אתה מלך האל קדוש שמלטך ממלט מרעה את ישראל בעבור שיודעים לפתותך בתרועה לכן נבקשך אתה מלך (זכור אחוז קרן) זכור עקידת יצחק כשנאחז האיל בסבך בקרניו (לתוקעי לך היום בקרן) לישראל התוקעים לך בקרן השופר זאת בקשתנו מלפניך (נורא וקדוש) : (אאפיד נזר) אתקן ואקשט כתר להקב"ה שנקרא איום (בשלוש קדושה ביום) ע"י השלשה קדושות שאנו אומרים ביום זה שחרית ומוסף ומנחה (גבורי כח גדולה) ישראל המתגברים בילדים ובתורה ומצות וטובות לתת גדולה להקב"ה (דהרוהו בבית דגילה) עלו לפניו בבהכ"נ שבאין לשם ישראל באסיפה בשירות ותשבחות (הוגי הגה המולה) המלאכים המדברים דבור בקול רם בעת שמשבחים למאריהון (ותקוהו בהלל ומלה) ספרו בהלל ודבור שהוא ותיק וחסיד (זוכר לעד זכיות) הש"י הזוכר לעד זכיות (חדשוהו) חדשו לו (זמר חיות) קודם כמו שהם מזמרים · הש"י אשר הוא טוב והוא (עומס טורח) בני האדם (יחדוהו) בר"ה אשר הוא (בחידוש ירח) (סובל כל העסים) סובל הטורח :

כשחל בשבת

חזן כּ הַגְּלוּתְךָ לְעֵין כֹּל שְׁכֵנָךְ לְהָוָעֵד · קְהִלּוֹת וּרְבָבוֹת בְּפִימוֹ לְהָעֵד : קהל יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

חזן לְ ךָ יָאֲתָה כָּבוֹד וָעוֹז הַגּוֹיִם · חֶלֶד וְכָל שׁוֹכְנֶיהָ וְכָל הָאִיִּים : קהל מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם :

שִׁבְטֵי מְקוֹרָאֶךָ עָלֵה וְהַמְשֵׁל · נְטִישׁוֹת צָרִים בְּהַתִּיךְ לְנַשֵּׁל · כִּי לַיהוָה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל · קָדוֹשׁ :

חזן מ וּטוֹת צָרִים שַׁבֵּר וְהַכְחִידֵם · זְרוֹיֶיךָ קַבֵּץ וְחִנָּם תִּפְדֵּם : קהל זְכוֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם :

חזן נְ דִיבֵי עַמִּים נֶחְמוּ בְּכִפְלַיִם קָמֵיהֶם עַל פָּנִימוֹ גַּלֵּה שׁוּלַיִם : קהל זְכוֹר יְהוָה לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם :

חזן סְ לוּל מְסִלָּתֵנוּ יַשֵּׁר לְצַעוֹד · וּבֶן יַקִּירְךָ קַרְסוּל לֹא יִמְעוֹד : קהל כְּנַמְתָּ זָכוֹר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד :

שְׁבוּתֵנוּ מְמֶרְחָק עֲלוֹת לְהַר קָדְשׁוֹ · וּנְפָאֲרֶנּוּ תָּמִיד בִּדְבִיר מִקְדָּשׁוֹ · כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קָדְשׁוֹ · קָדוֹשׁ :

חזן קִרְיַת מְשׂוֹשׂ הֵיכָל וְאוּלָם · מִזְבֵּחַ יָשִׁיב וּכְלֵי שָׁרֵת כֻּלָּם : קהל יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם :

חזן שָׁ מַיִם וָאָרֶץ יְרַנְּנוּ לִשְׁמוֹ · יְעָרוֹת יִמְחֲאוּ כַּף לְהַנְעִימוֹ : קהל כִּי פָקַד יְהוָה אֶת עַמּוֹ :

זיא האט געשיקט צווייען אונ האט ניט גיפעלסט · דאש איז גימיינט זיא האט גיהאט גוטע פרומע קינדר תפן דוא גאט זאלשט זיך קערין אין דיא צווייען · דאש זיינן דיא אבות וואש זייא זיינען אין ראש השנה בשאפין גיווארין אונ דרייא עקרות וואש זייא זיינען גידאכט גיווארין אין דעם טאג דאש איז שרה רחל חנה פון זייער זכות וועגן זאלשטו גאט גירעכט מאכין דיא ישראל וואש זייא האפין צוא דיר דוא שרעקליכער גאט : מלך ממלט ער איז מציל פון שלעכטס צוא דיא דא ווייסין צוא בלאזין שופר מקיים צו זיין צוא דעם הייליגין גאט : מלך זכור גידיינק דעם הארין פון דעם איל פון יצחק וואש ער איז פאר וויקלט גיוועזן אין צווארין בוים וואש מיהאט אים מקריב גיוועזן אן

שטאט יצחק לתוקעי זיין זכות זאלשטו גידיינקען צו די וואש בלאזין היינט מיט א שופר · פארכטיגר אונ הייליגר גאט : אאפיד נזר איך וועל אן טרעטין אקרוין צום פארכטיגין גאט · דער מיט וואש מיר זאגין אלע טאג דרייא מאל קדוש : גבורי דיא וואש שטארקין זיך איבר זייער יצר הרע לויבין אים אין שול וואש דארפין זאמלען זיך אלע איין מתפלל צוא זיין תוני דיא מלאכים וואש ריידין מיט אהויך קול שטארקין זיי גאט מיט לויב אונ טטע רייד זוכר גאט גידיינקט אייביג דיא זכיות דרום איז רעכט אז זייא זאלין אלע טאג אין נאייעם שבח געבין צו גאט אזו וויא דיא חיות הקדש טוב גאט טראגט דיא משא דאש ער הייבט אויף דיא שאל גדי דיא מצות זאלין איבער וועגן דרום

(וגל אף להשים) קדשוהו והללוהו שלא ישים אף וחרון על ישראל (משרתי בחיל מורא) מלאכים שמשרתים להקב"ה בחיל ומורא (נכחם) נגדם (הללו) את ה' (שרפי סביב סערה) שרפים אשר סביבות הסערה (ענו) שירה (למעביר עברה) להשי"ת שמעביר עברה וכעס (פליאים) מלאכים ששמם פלאי (פצחו פה) פתחו פיהם (צלצלו) צלצלו להשי"ת אשר הוא (הכל צופה) רואה הכל (קהלות) ישראל עם קדושים (רוממוהו רבבות רועשים) רוממוהו ברבבות אלפי ישראל בשחד ורעש (שמע קול שופר תאזין) תאזין שמועת קול שופר (ואשמה תופר) ועל ידי זה תבטל אשמה שאשמנו (תשלש שופרות בהר הקודש) תתקע שלשה פעמים בשופר׳ אחד לקיבוץ גליות ואחד לפחד העובדי כוכבים ואחד לתחיית המתים :

(כעסים) כמו לשמת כעס על כל הכעסים (ת"ב כג) (בחיל) לשון חלחלה ורעדה כמו חלחלה בחילה (איוב ו י) (משרתי) תואר למלאכים (נכחם) לשון נגד כמו אל נכח פני (במדבר יט ד) (שרפי) שרפים (סביב סערה) עשב"כ וסביביו נשערה מאד (תהלים נ ג) (ענו) ענין הרמת קול כמו ענו לה' בתודה (שם קמז ז) (עברה) לשון כעס כמו עברה וזעם (שם עח מט) (פליאים) תואר למלאכים עפ"ש למה זה תשאל לשמי והוא פלאי (שופטי' יג) (פצחו) ל' פתיחת פה בהרמת קול כמו יפצחו לפניכם רנה (ישעיה נה יב) (צלצלו) לשון ... כפר את נדרה (במדבר לט) ות"א וכטל :

כל כעסים לבל אף להשים: משרתי בחיל מורא · נכחם הללו נורא: שרפי סביב סערה · ענו למעביר עברה: פליאים פצחו פה · צלצלו הכל צופה: קהלות עם קדושים · רוממוהו רבבות רועשים: שמע קול שופרי תאזין ואשמה תופר: חזן תשלש שופרות בהר הקדש · ואשלש קדושה בקדש :

מלך זכור אחוז קרן · לתוקעי היום לך בקרן · נורא וקדוש :

כשחל בשבת

חזן תוקף אראלים וכוכבי צפרי תהלות יתנו שבח להשפר : קהל הללוהו בתקע שופר :

כל יושבי תבל ושוכני ארץ · יאמרו תמיד הגדיל יהוה לעשות בארץ · והיה יהוה למלך על כל הארץ · קדוש :

חזן וקהל ישפוט תבל בצדק · ולאמים במישרים · האל קדוש :

חזן וקהל והוא באחד ומי ישיבנו · ונפשו אותה ויעש · נורא וקדוש :

פיוט ע"פ א"ב ונכפל סמוך שם המחבר שמעון בר יצחק חזק

אתן לפועלי צדק · ביום הנבחר מעש להבדק: גאותו מאד גדלה · דרך ענותו לפי הגדלה: הוא אדון העולם · ומי הקשה אליו וישלם: זוכר הולך בתום · חונן ועושה דין יתום: טהור מרום ונשא · יפה בעתו הכל עשה: כביר לא ימאס לנבזה בעיניו נמאס: מפואר רוכב ערבות · נוגה נגדו ואש להבות: סועף בחרבות שנונות · עבור יתומים ואלמנות: פועל אדם ישלם · צר פה ומשים אלם: קונה הכל ברחמים · רם ומשפיל רמים: שופט יצוריו בחנינה · תמים פועל אל אמונה: שופטי ארץ כתוהו · מפחדו יבהלו ויתמהו: עושה משפט עמו · ותחלה מקדמם מפני זעמו: נדיבים בדקדוקם יחילו · באשר משפטו פעלו: רואה כל תעלומות · יושב בגבהי מרומות: צופה כל נולדות · חופש כל עתידות: קורא הדורות מראש · חקרי לב לתור ולדרוש : חזן זוכר ברית ראשונים · קים שבועה לאחרונים :

חזן וקהל ישפוט תבל בצדק · ולאמים במישרים · האל קדוש :

כאן מתחילין ה' מלך · אדירי איומה וכו'

איינציגער זיין נאמען אין דער נייאונג פון דעם חודש דאש איז ראש השנה טובש גאט האלט איין אלע צארין ער זאל אויף אונז גיט מאן קיין צארין משרתי דיא מלאכים וואש דינען מיט פארכט אונ ציטערניש לויבין זייא דעם פארכטיגין גאט שרפי דיא מלאכים וואש זיינען ארום גאט אונ שטורעמען זייא לויבין גאט וואש ער פירט איבער דעם צארין פליאים דיא וואונדערליכע מלאכים עפינען זייער מויל זייא לויבין גאט וואש ער זעהט אלע דינג קהלות דיא היילינע איין זאמלונג זייא דער הויבין גאט וואש ארום אים שטורעמען פיל טויזנט מלאכים שמע דאש הערונג פון דעם שופר זאלסטו פאר נעמן אונ דיא זינד זאל פאר שטערט ווערין תשלש דוא זאלסט דרייא מאל בלאזין שופר אויף דעם היילינן בארג פון בית המקדש · אז משיח וועט קומן וועט גאט דרייא מאל שופר בלאזין · איין מאל אויף איין זאמלונג די ישראל אין ארץ ישראל · דאש אנדערע מאל צו דר שרעקין די רשעים · דאש דריטע מאל וועט ער בלאזין אין דער צייט פון תחית המתים דערנאך מאל וועל איך דרייא קדושות זאגין אין בית המקדש אמן :

אדירי

יוצר ליום ראשון של ראש השנה

הפיוט הזה מיוסד ע"ס א"ב משולש · והפיוט הזה מקושר עם שלאחריו (אל עורך דין וכו') אלא שהקהל מפסיקין אלא כל חרוז בפסוק ה' מלך · ואין ראוי להגיה (גבורי גובה) ולא (גבורי כח) וכ"כ בב' כ"י ודפוס ישן · וכן נסן כי הפיוט הזה נבנה ע"ס א"ב משולש · ואם תאמר גבורי כח יהרס הבנין · ומי שהגיה כן חשב לתקן אחר לשון הכתוב וקלקל הבנין (הרוה"ה)· ובשיר זה חרוז אחד לישראל וחרוז אחד למלאכים ובאיזה מקומות א' לישראל וב' למלאכים : בפסוק ה' מלך וגו' פי' הר"ר אליעזר שזה יחוד שמיחדים שמו שהוא היה הוה ויהיה · ה' מלך הוה · ה' מלך היה · ה' ימלוך עתיד להיות · נמצא שהוא מעיד שהוא ראשון ואחרון ואמצעי · לכן טוב לאומרו בקול רם ובכונה הלב :

פותחין הארון

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד׃

מיוסד ע"פ א"ב משולש

אַדִּירֵי אָיֻמָּה · יַאְדִּירוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ׃
בְּרוּאֵי בָרָק · יְבָרְכוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ׃
גִּבּוֹרֵי גֹבַהּ · יַגְבִּירוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ׃

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

דּוֹהֲרֵי דוֹלְקִים · יְדוֹבְבוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ׃
הֲמוֹנֵי הַמּוּלָה · יְהַלְלוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ׃
וְחַיָּלִים וְחַיּוֹת · יְוַעֲדוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ׃

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

זוֹכְרֵי זְמִרוֹת · יְזַמְּרוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ׃
חַכְמֵי חִידוֹת · יְחַסְּנוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ׃
טַפְסְרֵי טְפוּחִים · יְטַכְּסוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ׃

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

יוֹרְשֵׁי יְקָרָה · יְיַשְּׁרוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ׃
כַּבִּירֵי כֹחַ · יַכְתִּירוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ׃
לְבוּשֵׁי לֶהָבוֹת · יְלַבְּבוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ׃

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃

מְנַעִימֵי מֶלֶל · יְמַלְּלוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ׃
נוֹצְצֵי נֹגַהּ · יְנַצְּחוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ׃
שְׂרָפִים סוֹבְבִים · יְסַלְסְלוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ׃

(אדירי) ל' גדולה וחשיבות כמו יזכור אדיריו (נחום ב ו) ופ"י רבני מבריסקון (איומה) תואר לישראל עפ"ל איומה כנדגלות (שה"ש ו ד) (יאדירו) ל' תוקף · כמו יגדיל תורה ויאדיר (ישעיה מב כא) (גבורי גובה) תואר לישראל עפ"ל גבורי כח ועפ"ה ותגבהו גבה לבו (דה"ב כג טו) (דוהרי) ל' רקוד ודליגה כמו מדהרות דהרות אביריו (שופטים ה כב) (דולקים) מל' הדלקת האש (יחזקאל כד י) (ידובבו) לשון דבור כמו דובב שפתי ישנים (שיר ז) (המוני) ענין המון עם רב וכמו כל המונה (יחזקאל ל"ב) (המולה) ענין המיה ושאון כמו לקול המולה (שם יא כד) והוא תואר לישראל (וחילים וחיות) תואר למלאכים (יועדו) ל' הזמנה וקבוץ (זוכרי זמירות) תואר לישראל (חכמי חידות) תואר למלאכים (טפסרי) לשון וטפסריך (נחו' ג יז) (טפוחים) עפ"ל וימיני טפחה שמים (ישעיה מח יג) ותואר למלאכים (יטכסו) יקשטו ויאספו כזר · מי על והספדה לו פ"י ותסכם יתיה (שמות כא ס) (יקרה) תואר לתורה · עפ"ה יקרה היא מפנינים (משלי ג טו) (יורשי יקרה) הוא תואר לישראל (יישירו) ל' יושר (כבירי כח) רב כח כמו כביר כח לב (איוב לו ה) וכאן הוא תואר למלאכים (יכתירו) ל' כתר (לבושי להבות) תואר למלאכים (ילבבו) מל' לבבתני (שה"ש ד ט) (מנעימי מלל) תואר לישראל ומנעימי לשון מתיקות וערבות מלשון נעימות בימינך נצח (תהלים טז יא) (מלל ימללו) שניהם לשון מלה ודבור כמו מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (נוצצי נוגה) תואר למלאכים והוא עפ"ל ונוצצים כעין נחושת קלל (יחזקאל א ז) ופירש"י שם מתוך זכירותם דומה כאילו יוצאות מהם ניצוצות כמראה נחושת קלל מזוקק ומאיר · ועל נוגה ת"י זהוריא (שם יג) (יסלסלו) לשון שבח כמו סולו לרוכב בערבות (תהלים סח ה)

(אדירי) האדירים שבישראל הנקראים (איומה) (יאדירו) יחזקו ויתן שבח להקב"ה (בקול) ולומר (ה' מלך) (ברואי ברק) מלאכים שנבראו מברק והם (יברכו בקול) ישבחו בקול ולומר (ה' מלך) (גבורי גובה) ישראל המתגברים ביצרם (דוהרי דולקים) מלאכים שהם אש דולק וקופצים מקלה לקצה בארץ (ידובבו) ידברו (המוני המולה) ישראל שמתקבצים המונים המונים וצועקים בקול גדול (וחילים) של מעלה וחיות הקודש (יועדו) יזמרו ויאמרו (בקול) (זוכרי זמירות) ישראל הזוכרים לזמר על כל נס שנעשה להם (חכמי חידות) מלאכים היודעים חידות וסודות (יחסנו) יחזקו (טפסרי טפוחים) שרי מעלה שנעשו בטפח הש"י (יטכסו) יקשטו ויתקנו כזר (יורשי יקרה) ישראל שירשו התורה היקרה מפנינים (כבירי כח) מלאכים שכח רב להם (יכתירו) יעשו כתר (לבושי להבות) מלאכים שמראיהם כלהב אש (ילבבו) יאמרו בכל לב (מנעימי מלל) ישראל המנעימים מלים נעימים (ימללו) ידברו (נוצצי נוגה) מלאכים המאירים וזוהרים (ינצחו) יחזקו בשיר (שרפים סובבים) את הכסא (יסלסלו)

אדירי איומה דיא וואש זיינען שטארק אין גאטש פארכט שטארקין זייא גאט מיט איר קול אונ זאגין גאט איז אמלך : ברואי דיא מלאכים וואש זיינען בשאפין גיווארין פון בליץ לויבין זייא גאט מיט איר קול אונ זאגין גאט האט גיקיניגט : גבורי דיא וואש זייא שטארקין זיך איבר דעם יצר הרע זייא שטארקין גאט מיט איר קול אונ זאגין גאט וועט קיניגין : דוהרי דיא דא שפרינגען צוא זאגין שירה דאש זיינען דיא ברענעדיגע מלאכים זייא ריידין לויב צוא גאט מיט אשטארק קול : המוני דיא וואש ברומען מיט אגישרייא זייא לויבין גאט מיט אשטארק קול : וחילים דיא מלאכים וואש זיינען גאטש חיל אונ דיא חיות הקודש זייא זאמלען זיך איין צו לויבין גאט מיט אשטארק קול : זוכרי דיא וואש גידיינקען גאטש לויב זייא לויבין גאט מיט אשטארק קול : חכמי דיא דא זיינען עוסק אין דיא סודות פון דער תורה זייא שטארקין מיט אשטארק קול : טפסרי דיא הערליכע מלאכים וואש גאט האט זייא באשאפין מיט זיין פויסט זייא צירין גאט מיט אשטארק קול : יורשי דיא ישראל וואש האבין גיארבט דיא טייערע תורה זייא טוען רעכט פארטיגין גאט מיט אשטארק קול : כבירי דיא מלאכים וואש זיינען שטארק מיט כח זייא קריינען גאט מיט אשטארק קול : לבושי דיא מלאכים וואש זיינען אן גיקליידט מיט פייער זייא לויבין גאט מיט הארץ : מנעימי דיא וואש זייא ריידין זיסע רייד זייא ריידין מיט אשטארק קול : נוצצי דיא מלאכים וואש פינקלען אונ לייכטין ליכט זייא זאגין אייביג שירה מיט אשטארק קול : שרפים דיא ברענעדיגע מלאכים

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

עוֹרְכֵי עֻזִּי · יַעֲנוּ בְּקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ :
פְּחוּדֵי פְלָאֶיךָ · יִפְצְחוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ :
צִבְאוֹת צֹאנֶךָ · יְצַלְצְלוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ :

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

קְהִלּוֹת קֹדֶשׁ · יַקְדִּישׁוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ :
רְבָבוֹת רְבָבָה · יְרַנְּנוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ :
שְׁבִיבֵי שַׁלְהָבוֹת · יְשַׁנְּנוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ :

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

תּוֹמְכֵי תְהִלּוֹת · יַתְמִידוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מֶלֶךְ :
תּוֹקְפֵי תִפְאַרְתֶּךָ · יַתְמִימוּ בְקוֹל · יְהֹוָה מָלָךְ :
תְּמִימֵי תְעוּדָה · יִתְּנוּ בְקוֹל · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ :

יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

יפרשו (עורכי) ישראל העורכים מלחמתה של תורה שנקראת עוז (יענו) יצעקו (פחודי פלאיך) ישראל המחודים מפלאותיך (יפצחו) יפתחו פיהם (צבאות צאנך) ישראל שנקראים צאן (יצלצלו בקול) יתנו קול במצלתים (קהלות קודש) ישראל (רבבות רבבה) ישראל (שביבי שלהבות) מלאכים שהם דיומי אש (ישננו) יפרשו דבורם (תומכי תהלות) ישראל התומכים על חסדי ה׳ שעניהם יאמרו תהלות (יתמידו בקול) יאמרו תמיד בלי הפסק (ה׳ מלך) (תוקפי תפארתך) ישראל שתוקפים ומפארים להקב״ה ומתפלתם נעשה עטרת תפארת לראשו (יתמימו) יתפללו תפלתם תמים בלי פגול ומחשבה זרה (תמימי תעודה) ישראל התמימים בתורה שנקראת תעודה (יתנו) יספרו בקול :

(עורכי עוז) תואר לישראל (עורכי) לשון סדר כמו וערך סלת (ויקרא א יב) (עוז) תואר לתורה עפ״ה ה׳ עוז לעמו יתן (תהלים כט יא) (יענו) לשון צעקה · כמו וענו הלוים (דברים כז יד) (פחודי פלאיך) תואר לישראל · ופלאיך הוא מלשון שהוא פלא (שמות טו יא) (יפצחו) לשון פתיחת פה בהרמת קול כמו יפצחו לפניכם רנה (ישעיה נה יב) (צבאות צאנך) תואר לישראל עפה״כ ואתן צאני וגו׳ (יחזקאל לד לא) (יצלצלו) לשון בצלצלי שמע (תהלים קנ ה) והם שני כלים של נחושת שמקישים זה בזה ומשמיעים קול גדול (קהלות קודש רבבות רבבה) תואר לישראל (שביבי) לשון ניצוץ תואר למלאכים כמו שביבין די נור (דניאל ז) (ישננו) לשון דבור מלשון ושננתם לבניך (דברים ו) (תוקפי תפארתך תמימי תעודה) תואר לישראל ותעודה תואר לתורה עפה״כ צור תעודה (ישעיה ח) (יתנו) לשון דבור · כי ונגנהם תרגומו ותנון :

(ובכן לך הכל יכתירו) יתנו כתר (לאל שהוא עורך דין) בעבור שהוא עורך ומלמד לאדם דעת לשוב ולומר לפניו דברי רצוי ותשובה שיזכה בדין (לבוחן לבבות) מי שהוא בכל לב ומי שאומר דבריו שלבו כל עמו (לדובר מישרים) שהם לישראל לפנים משורת הדין (להוגה דעות) חושב דעות כל אדם (למטהר חוסיו) הוא מטהר את החוטאים מן ... הפיוט הזה אשר יש הפיוט שלפניו · ורצונו שדרי מעלה עם דרי מטה יברכו ויאמרו לאל עורך דין וכו׳ · ולכן שני הפיוטים שוים למספר חרוזיהם (סה״פ) :

(לך הכל יכתירו) והפסוק לאל עורך דין בעבור שהוא אל עורך דין לכך לך הכל יכתירו וכן כל המדי״ן מבאר זה שהכחות של לך · שבעבור זה יכתירו לך (עורך דין) עי׳ שזה לא ערכתי משפט (איוב יג יח) (לבוחן לבבות) עפה״כ בוחן לבבות וכליות אלהים (תהלים ז י) (עמוקות) עפ״ה הוא גלה עמיקתא ומסתרתא (דניאל ב כב) ור״ל עמיקתא משפט רשעים נגינהם ומסתרתא שהוא מחסה ומסתור לצדיקים כל זה עושה ביום דין (להוגה) לשון מחשבה כמו בינה הגיגי (תהלים ה ב) ע״ש פירש״י (לותיק) לשון חסידים · כמלא בתלמוד ותיקין היו גומרים ט׳ (ברכות י) (חוסיו) ע״ש שכתוב כי אתה ה׳ מחסי

תו״ס וּבְכֵן לְךָ הַכֹּל יַכְתִּירוּ :

מיוסד ע״פ א״ב

לָאֵל עוֹרֵךְ דִּין :	לְבוֹחֵן לְבָבוֹת	בְּיוֹם דִּין :	
לְגוֹלֶה עֲמוּקוֹת בַּדִּין :	לְדוֹבֵר מֵישָׁרִים	בְּיוֹם דִּין :	
לְהוֹגֶה דֵעוֹת בַּדִּין :	לְוָתִיק וְעוֹשֶׂה חֶסֶד	בְּיוֹם דִּין :	
לְזוֹכֵר בְּרִיתוֹ בַּדִּין :	לְחוֹמֵל מַעֲשָׂיו	בְּיוֹם דִּין :	
לְטַהֵר חוֹסָיו בַּדִּין :	לְיוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת	בְּיוֹם דִּין :	

מַלְאָכִים וואָשׁ אַרוּם רִינְגְלֶען דִיא לוֹיבִּין מִיט וַאשְׁטַארְק קוֹל : עורכי דִיא וָואשׁ זַייא זַיינֶן אֶן גִירִיכְט צוּא לֶערְנֶן תּוֹרָה זַייא שְׁרַייעֶן מִיט אַשְׁטַארְקִין קוֹל : פחודי דִיא וָואשׁ פָארְכְטִין זִיךְ פַאר דַיינֶע וואוּנְדֶר זַיי עֶפְנֶען זַייעֶר מִיל מִיט אַשְׁטַארְק קוֹל : צבאות דִיא וָואשׁ זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּא דִי שָׁאף זַייא קְלִינְגֶען מִיט אַשְׁטַארְק קוֹל : קהלות דִיא הַיילִיגֶע אֵיין זַאמְלוּנְג זַייא הַיילִיגִין מִיט אֵיין קוֹל רבבות צֶעהֶען מָאל צֶעהֶען טוֹיזִינְט מַלְאָכִים זַייא זִינְגֶען מִיט אַשֵׁיינֶעם קוֹל : שביבי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען פוּן פוּנְקֶען אוּנ פְלַאם פַייעֶר זַייא רֵידִין מִיט אַהוֹיךְ קוֹל : תומכי דִיא וָואשׁ לֶעהְנֶען אוּנְטֶער גָאטְשׁ לוֹיבּ זַייא לוֹיבִּין תָּמִיד מִיט אַשְׁטַארְק קוֹל : תוקפי דִי וָואשׁ שְׁטַארְקִין דַיין שֵׁינְהַייט זַייא לוֹיבִּן גָאט מִיט גַאנְצְקַייט · תמימי דִיא וָואשׁ זַיינֶען עוֹסֵק מִיט גַאנְצְקַייט אִין דֶער תּוֹרָה זַייא דֶער צֵיילִין אוּנ לוֹיבִּין מִיט אַשְׁטַארְק קוֹל :

ובכן אוּנ מִיט דֶעם דָאזִיגִין טוּעֶן אַלֶע דִיךְ קְרֵיינֶען : לאל עוֹרך אַלֶע לוֹיבִּין אוּנ קְרֵיינֶען גָאט וָואשׁ עֶר רִיכְט אֶן זְכוּת גִירֶעכְט צוּא מַאכִין אִין דִין אוֹיךְ לוֹיבִּין זַייא לבוחן צוּא דֶעם דֶער דָא פְּרוּבְט אַלֶע דִיא הֶערְצֶער אִין טָאג פוּן דִין : לגולה צוּא דֶעם דֶער דָא דֶעקְט אוֹיף טִיפֶע זַאכִין אִין דִין : לדובר צוּ דֶעם דֶער דָא רֶעט רֶעכְט פַּארְטֵייקַייט אִין דֶעם טָאג פוּן דִין : להוגה צוּא דֶעם וָואשׁ עֶר צִיהְט אוֹישׁ וִוישִׁין שַׁאפְט אִין דִין : לותיק צוּא דֶעם וָואשׁ עֶר אִיז שְׁטַארְק אוּנ טוּט חֶסֶד אִין טָאג פוּן דִין : לזוכר צוּא דֶעם דֶער דָא גִידֵיינְקְט זַיין פַאר בּוּנְד וָואשׁ עֶר הָאט צוּא אַבְרָהָם אָבִינוּ גִישְׁוָוארִין אוֹיף דֶעם הַר הַמּוֹרִיָּה אִין דִין : לחומל צוּ דֶעם דֶר דָא דֶר בַּארֶעמְט זִיךְ אִיבֶּער דַיינֶע וֶוערְק אִין טָאג פוּן דִין : לטהר צוּא דֶעם דֶער דָא רֵיינִיגְט זַיינֶע בַּשִּׁיצֶער אִין דִין : ליודע צוּא דֶעם דֶער דָא וֵוייסְט אַלֶע גִידַאנְקֶען אִין טָאג פוּן דִין : לכובש צוּא דֶעם

(תהלים צג ט) (ללובש צדקות) עפ"כ וילבש צדקה כשרין (ישעיה נט יז)(לעמוסים)ע"ש הכתוב העמוסים מני בטן (שם מו ג) ופירש רש"י אלו נולדתם בבית לבן כאלמי ממסתי אתכם על זרועותי כו' עכ"ל (לרחם) כמו מרחם :

לְכוֹבֵשׁ כַּעְסוֹ בַּדִּין : לְלוֹבֵשׁ צְדָקוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְמוֹחֵל עֲוֹנוֹת בַּדִּין : לְנוֹרָא תְהִלּוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְסוֹלֵחַ לַעֲמוּסָיו בַּדִּין : לְעוֹנֶה לְקוֹרְאָיו בְּיוֹם דִּין :
לְפוֹעֵל רַחֲמָיו בַּדִּין : לְצוֹפֶה נִסְתָּרוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְקוֹנֶה עֲבָדָיו בַּדִּין : לְרַחֵם עַמּוֹ בְּיוֹם דִּין :
לְשׁוֹמֵר אוֹהֲבָיו בַּדִּין : לְתוֹמֵךְ תְּמִימָיו בְּיוֹם דִּין :

(ללובש צדקות) לישראל שלים (לסולח לעמוסיו) לישראל העמוסים ונשואים בזרוע הקב"ה (לפועל רחמיו) שכל פעולתו של הקב"ה להתעורר רחמים על ישראל (לצופה נסתרות) מה שישראל שעין בסתר שנסתר ממנו ועשה כשוגג הכל צופה לכפר אותם (לקונה) ישראל שהם (עבדיו בדין) על ידי שהוא מרחם עליהם בדין כאילו קונה אותם לעבדים :

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה · כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ :

מֶלֶךְ בְּמִשְׁפָּט יַעֲמִיד אָרֶץ · עֶלְיוֹן עַל כָּל הָאָרֶץ · יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל הָאָרֶץ · כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשֹׁכְנֵי אָרֶץ · מִקְצֵה הָאָרֶץ וְעַד קְצֵה הָאָרֶץ · כִּי הוּא בּוֹרֵא קְצוֹת כָּל הָאָרֶץ · עֹשֶׂה מִשְׁפָּט וּצְדָקָה בָּאָרֶץ · בְּקוּמוֹ לַמִּשְׁפָּט יַשְׁקִיט הָאָרֶץ · לְהוֹשִׁיעַ כָּל עַנְוֵי אָרֶץ · לַעֲשׂוֹת כְּתֹהוּ שׁוֹפְטֵי הָאָרֶץ · לֶאֱחוֹז בְּכַנְפוֹת הָאָרֶץ · לְנַעֵר כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ · וְקוֹל יַשְׁמִיעוּ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ · וּבְמָלְכוֹ עַל כָּל הָאָרֶץ · יָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ · יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ · וַאֲשֶׁר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל לָאָרֶץ · וַאֲשֶׁר בַּמַּיִם מִתַּחַת לָאָרֶץ · וְאָז יִפְצְחוּ רֶנֶן

(נמצר) ענין הכפילה מן הדבר אשר ינטעו בכת רב והוא עפ"ס ויגערו רשעים ממנה (איוב לח יג) (ויפלחו) לשון פתיחת פה בברכות קול ועפ"ס יפלחו לגניכם רנה

(וכבן ולך תעלה קדושה) וכבן הוא שתעלה לך הקדושה (כי אתה אלהינו מלך) : (מלך במשפט יעמיד ארץ) כי כשברא הקב"ה את העולם אמר אם אבראנו במה"ד אינו יכול להתקיים אם אבראנו במדת רחמים יהיו כולם רשעים אלא אבראנו משניהם כמ"ש ביום עשות ה' אלהים ארץ ושמים (בראשית ב ב') ומתנהג כמו כן באותה מדה כשהוא דן את העולם במדה"ד ורואה שאין העולם יכול להתקיים · מיד זוכר מדה"ר כדי להעמיד העולם(וזהו יעמיד ארץ) וכן נאה לו לעשות כי הוא (עליון על כל הארץ) ומנהגו של עולם אם הגבור למטה והחלש למעלה החלש טלח · כ"ש הקב"ה שהוא גבור וחזק ודר למעלה (הרא"ב) ועוד בזה היום כשיעמידם בדין (יכירו וידעו) כו' ראוי להם להכיר ולידע (כי הוא בורא) כו' (בקומו למשפט) ומפני מורא משפטו (ישקיט הארץ) ממלחמות וריב (לעשות כתוהו שופטי הארץ) על שלא דנו כדין (לאחוז בכנפות הארץ) להחזיק בקצה הארץ (ובמלכו) אז (על כל הארץ יריעו) תרועה לה' (תחתיות ארץ) אלו ישראל שהם בגלות בתכלית ובתחתיות השפלות (ואז יפלחו רנן בערן) יפתחו לרנן שירה בחוזק :

דער דא האלט איין זיין צארין אין דין : ללובש צוא דעם דער דא קליידט אן גירעכטיקייט אין טאג פון דין : למוחל צוא דעם דער דא איז מוחל דיא עונות אין דין : לנורא צוא דעם דער דא איז שרעקליך אונ איז מקבל דיא לויב פון ישראל אין טאג פון דין : לסולח צוא דעם דער דא פאר גיט דיא זינד פון די וואש זיי זיינען באלאדין מיט מצות פון גיבארין אן אין דין : לעונה צוא דעם דר דא ענטפערט צו זיינע רופר אין טאג פון דין : לפועל צו דעם דר דא טוט דר בארימקייט אין דין : לצופה צו דעם דר דא זעהט פר בארגענע זאכין אין טאג פון דין : לקונה ווייל ער איז זייא מוהל זייערע זינד היישט גליך וויא ער וואלט זייא גיקויפט פר קנעכט אין דין : לרחם צו דעם וואש דר בארעמט זיך איבר זיין פאלק אין טאג פון דין : לשומר צו דעם דר דא היט זיינע ליב האבר אין דעם דין : לתומך צו דעם דער דא אונטער לעהענט זיינע פרומע אין טאג פון דין :

מלך במשפט אז גאט האט גיוואלט באשאפין דיא וועלט · האט ער זיך גיטראכט זאל איך באשאפין דיא וועלט מיט דעם מדת הדין וועט דיא וועלט קיין קיום ניט האבין זאל איך באשאפין דיא וועלט מיט דעם מדת הרחמים וועלין אלע זיין רשעים דרום האט ער מיט משפט דיא וועלט באשאפין דאש איז האלב מדת הדין אונ האלב מדת הרחמים · עליון ער איז דר אויבערשטר איבר דער גאנצר וועלט · יכירו אלע לייט פון דר וועלט זאלין דר קענן אונ וויסן · אלע די זיצר אונ אלע די וואש רוען אויף דער ערד פון איין עק וועלט צו דר אנדרער עק וועלט · דאש ער איז דר בשעפר פון דיא עקין פון דער גאנצר וועלט · אונ דאש ער טוט משפט אונ צדקה אויף דער וועלט · בקומו אז הקדוש ברוך הוא שטייט אויף פון דער שטול פון דין אונ זעצט זיך אויף דער שטול פון רחמים מאכט ער שטילין די וועלט פון איר דר שרעקנעש צו העלפין די וואש זיי זיינן נידריגע גימיט · לאחוז אן צו נעמן אין די עקין פון דר ערד צו אום שטערצין אלע רשעים פון דער וועלט אונ אקול וועלין זייא אלע מאכין הערין דאש קול וועט מען הערין אויף דעם הימיל אונ אויף דער ערד אונ וועלן זאגין ווי שטארק איז דיין נאמן אין דר גאנצר וועלט ובמלכו אז ער וועט קיניגין אויף דער גאנצר וועלט וועלין די אונטרשטע ערדין שאלין אונ לויבין צוא גאט · דיא הימל אונ ערד וועלין זיך פרייען אונ אלס דינג וואש איז איבר דעם הימיל אונ אויך וואש אין וואשר וועלין זיך אלע פרייען · דענסט מאל וועלין זיי עפענען זייער מויל מיט אשטארק גיזאנג אונ וועלין זאגין · גאטש כבוד איז פול דיא גאנצע וועלט · גאט האט גיקיניגט דרום איז די ערד פריילאך · אונ דענסט מאל וועט גאט דריי מאל בלאזין שופר מיט אשטארק קול אונ אלע בריאים וואש האבין נאר איין אטום אין זיך אויף דר ערד וועלין זאגין · וויא גאר שטארק איז דיין נאמן אויף דער גאנצר וועלט · אונ ער וועט אן בוייען אונ בוישן די שטאט ירושלים וואש זיא איז די פרייד פון דר גאנצר וועלט אונ וועט

בְּעֶרֶץ׃ כְּבוֹדוֹ מְלֹא כָל הָאָרֶץ׃ יְהֹוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ׃ וּבְכֵן יְשַׁלֵּשׁ שׁוֹפָרוֹת עֶרֶץ׃ וַיַּפְחִיד חוֹרֵי יוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ׃ וַיַּהֲפוֹךְ כִּסֵּא מַמְלְכוֹת הָאָרֶץ׃ וְיֹאמְרוּ כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ בָּאָרֶץ׃ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ׃ וִיכוֹנֵן מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ׃ וִיעוֹרֵר כָּל יְשֵׁנֵי אֶרֶץ׃ וְיַעֲלוּ זְמִרוֹת מִכְּנַף הָאָרֶץ׃ שִׁירוּ לַיהֹוָה כָּל הָאָרֶץ׃ אֶרֶץ וְדָרֶיהָ יְצַפּוּ לַדִּין׃ וְיֵחַתּוּ וְיֶחֶרְדוּ מֵאֵימַת הַדִּין׃ כִּי גָדוֹל יוֹם הַדִּין׃ וּמִי יְכִילֶנּוּ לְהִצְטַדֵּק בַּדִּין׃ וְכָל יוֹשְׁבֵי עַל מִדִּין׃ וְכָל יוֹדְעֵי דָת וָדִין׃ וְכָל שֶׁנַּעֲשָׂה בוֹ דִין׃ אוּלַי יָחֳנַן בִּשְׁעַת הַדִּין׃ כִּי אֵין רַחֲמִים בַּדִּין׃ וְלֹא יִשָּׂא פָנִים בַּדִּין׃ וְהוּא עֵד וּבַעַל דִּין׃ לָדַעַת בָּאָרֶץ מַעֲשֵׂהוּ בַּדִּין׃ וּבְיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם דִּין׃ וּלְפִי מִשְׁטָרוֹ יַעֲשֶׂה לוֹ דִין׃ וּכְפָעֳלוֹ יִפְעַל לוֹ דִין׃ וּמַעֲשָׂיו יוֹכִיחוּ אוֹתוֹ בַּדִּין׃ וְאֶבֶן מִקִּיר תִּזְעַק בַּדִּין׃ וְכָפִיס מֵעֵץ יַעֲנֶנָּה בַּדִּין׃ הַכֹּל בֶּאֱמֶת וְהַכֹּל בַּדִּין׃ בְּמִדַּת רַחֲמִים וּבְמִדַּת הַדִּין׃ וְהַיּוֹם הוּכַן עַמִּים בּוֹ לָדִין׃ לַעֲשׂוֹת אוֹת לְיוֹם הַדִּין׃ וְכָל נְפָשׁוֹת בּוֹ יָדִין׃ וְהוּא עָשׂוּי חוֹק זִכָּרוֹן לְיוֹם רִאשׁוֹן וּלְיוֹם אַחֲרוֹן׃ לְהִזָּכֵר בּוֹ יְשֵׁנֵי חֶבְרוֹן׃ בְּצִלָּם לְהֵחָבְאוֹת חֲבַצֶּלֶת הַשָּׁרוֹן׃ בָּהֶם לְהַצְדִּיק שָׁבִים לְבִצָּרוֹן׃ תּוֹקְעֵי בַשּׁוֹפָר וְקוֹרְאֵי בְגָרוֹן׃ לִמְצוֹא בְצִדְקָם מַעֲשֶׂה כִשְׁרוֹן׃ בָּם לְהִנָּצֵל מֵאַף וְחָרוֹן׃ וּכְשָׁמַר אָב דֶּרֶךְ מִשְׁפָּט וּצְדָקָה׃ יַעֲשֶׂה

(ובכן ישלש שופרו' ערץ) ואז יתקע בשופר גדול וחזק שלשה פעמים אחד לתחייה ואחד להכרית זרעו של עמלק ואחד לקבץ גליות (ויכונן) ירושלים שהיא (משוש כל הארץ ויעורר כל ישני ארץ) ויחיה מתים שנקראים ישני ארץ (ארץ ודריה יצפו לדין) ארץ עם הדרים עליה צופים ומיחלים מתי יבוא יום הדין (ומי יכילנו כו') ומי יכול לשער ולמדוד בעצמו שיצדק בדין (כל יושבי על מדין) המושלים והשופטים (וכל יודעי דת ודין) התלמידי חכמים כי בכולם יעשה הקב"ה דין איש כפי מעשיו (וכל שנעשה בו דין) שכבר דנוהו לרעה כולם מצפים (אולי יחנן בשעת הדין • כי אין רחמים בדין) בלא תפלה (והוא) הקב"ה הוא (עד ובעל דין) ואי אפשר לשקר לפניו ולדעת (בארץ מעשהו בדין) כדי שידעו כל הארץ שמעשי ה' בדין ואין טוען עליו טענת שקר לכן (וביד כל אדם יחתום דין) כל אדם יחתום בעצמו כל מעשיו שעשה ומראים לו חתימתו (ולפי משטרו) לפי מה שכתוב בשטרו שחתם עליו כך (יעשה לו דין ואבן מקיר תזעק בדין) אם הוא כופר ואומר לא חטאתי אז האבן צועק מן הכותל ואומר אני ראיתי שחטאת במקום פלוני • או אם גזל אבן או אפילו חתיכה קטנה מעץ צועקים האבנים והעצים לפני השם ית' גזולים אנו (במדת רחמים) למי שנוהג במדת רחמים (ובמדת הדין) למי שנוהג במדת הדין באכזריות כמ"ש פועל אדם ישלם לו (איוב לד יא) (והוא עשוי חוק זכרון ליום ראשון) שבו נולד אדה"ר ונידון בו (וליום אחרון) שלעתיד יהיה יום הדין בר"ה (להזכר בו) זכות אבות (ישני חברון) השוכנים במערת המכפלה אשר בחברון (בצלם להחבאות) להסתר בצל שלהם ישראל הנקראים (חבצלת השרון בהם) בזכות האבות (להצדיק) את ישראל (שבים לבצרון) שהם מצפים לשוב לירושלים שתהיה עיר מבצר (תוקעי בשופר וקוראי בגרון) והם תוקעים בשופר ומתפללים (למצוא בצדקם) למצוא על ידי צדקם של אבות (מעשה כשרון) מעשה כושר ויושר (בם) בשביל אלו המעשים (להנצל מאף וחרון) (וכשמר אב) וכמו שמר אברהם (דרך משפט) וצדקה יעשה

(ישעיה נח יב) (בערץ) בחוזק • ועפ"ה ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעיה כט כג) (חורי) שרים (ישבי ארץ) עפ"ה ורבים מישני אדמת וגו' (דניאל יב ב) (יכילנו) לשון שיעור ומדה כמו ולא יכילו גוים זעמו (ירמיה י י) (יחתום) ירשום ויכתוב והוא עפ"ה חתום בצרור פשעי (איוב יד יז) ות"י חתום בספר דכרניא מרודיא • וכתיב וביד כל אדם יחתום (שם לז ז) (משטרו) לשון שוטר כמו אם תשים משטרו בארץ (שם לח לג) לפי' רד"ק הוא מלשון שט"ח הנהוג בדברי רז"ל (הרזב"ה) (ואבן מקיר כו') (וכפיס כו') עפ"ה כי אבן מקיר תזעק וכפיס מעץ יעננה (חבקוק ב יא) ואמרו עליו רז"ל (תענית יא א) אבני ביתו וקורות ביתו של אדם מעידין בו (וכפיס) כן נקרא חתיכת עץ מן הקורה (חוק זכרון) כמ"ש חוק לישראל הוא (תהלים פא ה) וכתיב זכרון תרועה (ויקרא כג כד) (ישני חברון) האבות (בצלם) לשון צל (להחבאות) ל' מתחבאים ונסתר כמו חדר בחדר להחבא (מ"א כב כה) (חבצלת השרון) תואר לישראל (שה"ש ב א) (שבים לבצרון) תואר לישראל עפ"ה שובו לבצרון אסירי התקוה

איך וועקין אלע דיא וואס שלאפין אין דער ערד דאש מיינט מען גאט וועט לעבדיג מאכין די מתים • דענסט מאל וועט אויף גיין לויב צו גאט פון אלע עקין פון דר וועלט אונ וועלין זאגין זינגט לויב גיזאנג צו גאט איר אלע איין וואונר פון דר וועלט: ארץ די ערד אונ אירע וואונר האפן צום דין אונ זייא אנגסטין אונ ציטרין פון דעם פחד פון דעם דין • דען דר יום הדין אין זייער גרויש אונ ווער וועט קענן דר ליידן צו גירעכט בלייבן אין דין וכל אונ אלע וואש זיצן איבר דעם דין אונ אלע די חכמים וואש ווייסן די דינים פון דר תורה אונ אלע די וואש אויף זיי איז איין שלעכטר פסק ארוים גגאנגן די אלע האפן מאמר וועט השי"ת איבר זיי זיך מרחם זיין אין דין כי דען עס איז ניטא קיין רחמנות אין דין אונ השי"ת איז קיינעם ניט נושא פנים אין דין אונ ער אליין איז איין עדות אונ דר בעל דין צו וויסן נאך די מעשים פון איטליכין אין דין אונ מיט דר האנט פון איטליכין איז זיינע עבירות גיחתמת אין דין אונ נאך זיין שריפט נאך איז מען אים דן אונ נאך זיינע מעשים נאך איז מען אים דן אונ זיינע מעשים קלערין אליין אויש זיין דין ואבן אויב ער לייקינט אונ זאגט איך האב ניט אזונדיגט אזו שרייט דר שטיין פון וואנט אונ זאגט איך האב גזעהן וויא

דוא האסט אויף דעם אונ דעם ארט גזינדיגט וכפים אונ אשפאן פון האלץ טוט שרייען אין דין • אלץ מיט אמת אונ אלץ מיט דין • מיט דעם כרת הרחמים אונ מיט דעם מדת הדין • והיום אונ דר טאג ראש השנה איז אן גיברייט צו משפטין אזו וויא היינט משפט גאט די וועלט אן ראש השנה אזו אוך לעתיד לבא וועט ראש השנה זיין דער יום הדין אונ אלע מענשין וועט ער אין דעם טאג דן זיין • והוא דר טאג איז גיזעצט גיווארין צו איין גידעכינעש צום ערסטין טאג אונ צום לעצטין טאג • אין ראש השנה איז די וועלט בשאפין גיווארין אונ תחיית המתים וועט אויך זיין אין דעם טאג גאט ב"ה זאל גידיינקן דעם זכות פון די אבות וואש ליגין אין חברון צו באהאלטין אין זייער שאטין די ישראל וואש ווערין אן גירופין (חבצלת השרון): בהם דורך זייער זכות גירעכט צו מאכין די ישראל וואש האפין צו קומן אין דר פעסטר שטאט ירושלים • תוקעי די דא בלאזין שופר אונ זיינן מתפלל פר גאט צו גיפינן דורך דעם זכות פון די אבות רעכטפרטיגע מעשים דורך דיא מעשים גיצול צוא ווערין פון צארין אונ גרים צארין וכשמר אזו וויא אברהם אבינו האט גיהיט צו טאן משפט אונ צדקה דרך זיין זכות זאל גיטאן ווערין צו זיינע קינדר אין זייער משפט חסד וצדקה •

לניניו במשפט חסד וצדקה · וכיונת אלם זרע לצדקה · יקצרו ניניו אמת וצדקה · וכנתן לתם באמת צדקה · יתן לניניו אמת וצדקה · וכסא כבוד מתוקן בצדקה · לפניו יעמוד מליץ וילמד צדקה · וכעלות שופר מדלי צדקה · יחננו ויפגעו אבות הצדקה · ויאמרו לפני אהב צדקה · חלילה לך מדבר בצדקה · מעשות משפט בלא צדקה · ובמקום משפט אין צדקה · ובאין משפט יש צדקה · ואתה במשפט תעשה צדקה · לשפוט תבל במעשה הצדקה · ומכון כסאך משפט וצדקה · ובחפשך מעשים מבלי צדקה · הזכר לטוב מעט בצדקה · ובמתנת חנם תעשה צדקה · לפתוח למו אוצרות הצדקה · ואם יצאה גזרה דחוקה · לחבל יושבי ארקא · בבוקה ומבוקה ומבולקה · הסתכל בתבנית אשר בכסא חקוקה · ובתבה אשר תחתיו פקוקה · ונפשות צורים בתוכה נקוקה · ובעטרה אשר בראשך זקוקה · ובשם ישראל בכנוי מחוקקה · ובדמות שבטים מעונקה · ובין כתפיו שכן בחזקה · ובם אשענה ובם אתחזקה · כי בשבתו בכסא לשפטי · יעמדו כלם לפני שופטי · להדמים בשופר בעל משפטי · להליץ בעדי ולזכות ישפטי · וכמשפטי הגוים בלי לשפטי · כי לאור יוציא משפטי · ונוגה כאור

(זכריה יט יב) (לניניו) לבניו כמו לי ולניני (בראשית כא כג) (וכיונת אלם) כנוי ליצחק שבשעת העקידה ונשב"ל של יונת אלם (תהלים נו א) (לתם) אומר ליעקב עה"ס ויעקב איש תם (בראשית כה כז) (ארקא) ארץ כמו די שמיא וארקא לא עבדו (ירמיה י יא) (בוקה ומבוקה ומבולקה) לשון הכתוב (נחום ב יא) ופירש"י ריקנית ושרוקנית ומפורצת ור"ל לשון השחתה וחורבן (חקוקה) החותם מלשון חקק החותם (ונפשות צורים) נפשות ישראל שהם יסודי עולם (נקוקה) מל' ונקיקי הסלעים (ישעיה ז' יט) (זקוקה) צרופה ומטוהרת (מעונקה) ל' עניקה שהוא הענק סביב לצואר (לשפטי) כמו לשפוט אותי (להדמי') ל' שתיקה ודממה כמו יקם סערה לדממה (תהלים קז כט) (ונוגה כאור) כתב כו' ושער האמה ט') הוא נ"כ (דניאל ז)

לניניו) יעשה לבניו חסד וצדקה (וכיונת אלם) וכיונה אלמת ששותקת כששוחטין אותה כך יצחק בשעת עקידה שתק ועשה רצון אביו והוא (זרע) כל ממונו לצדקה כמו שאחז"ל במדרש ע"ה ויזרע יצחק (יקצרו ניניו) כו' יקבלו בניו חסד מאת ה' ית' לפי הצדקה והחסד שעשה יצחק (וכנתן לתם) וכמו שנתן ליעקב הנקרא איש תם (באמת צדקה) שאמת ניתן לו בצדק כמ"ש תתן אמת ליעקב ולא לפי מעשיו כמו שאמר קטונתי מכל החסדים (וכסא כבוד) גם כן (מתוקן בצדקה) כמ"ש בצדקה יכון כסא (משלי טז) (לפניו יעמוד מליץ) יעקב אבינו החקוק תחת כסא הכבוד הוא יהיה למליץ (וילמד צדקה) זכות על בניו (וכעלות שופר מדלי צדקה) כאשר יעלה קול שופר מישראל שהם דלים בצדקה ומע"ש (יחננו) כו' (מדבר בצדקה) דבורך והנהגתך עם בניך הכל בצדקה (ובמקום משפט) אף שכן דרך הארץ שבמקום המשפט אין צדקה וכן להיפך (ובאין משפט יש צדקה) כי הם ב' דברים סותרים זה את זה אך (ואתה) אף שמחויבים אנו במשפט על כל זה תעשה עמנו צדקה ותורה לנו תשובה ותסלח לנו (ובחפשך מעשים) אם תחפש ותמצא מעשים אשר הם מבלי צדקה (יזכר) יהיה מכר (לטוב מעט) שפושעים שאף פושעי ישראל מלאים מצות כרמון וזה תעשה לנו בצדקה (הסתכל בתבנית) בדמות יעקב (אשר בכסא חקוקה ובתיבה אשר תחתיו פקוקה) ובתיבה שעומדת תחת כסה"כ שנה דשן של יצחק שתומה (ונפשות צורים בתוכה נקוקה) שבה נשמות ישראל (ובשם ישראל בכנוי מחוקקה) שעטרה מחוקקה בראשו של הקב"ה שם כנוי של יעקב שהוא ישראל (ובדמות שבטים מעונקה) שמות השבטים הם חקוקים סביב לעטרה כטבעת סביב לאצבע (ובין כתפיו) של בנימין (שכן) הקדוש ב"ה (בחוזקה) בזכות שחיזק וסמך את אביו לעת זקנתו זכה שתשרה שכינה בחלקו (ובם אשענה ובם אתחזקה) ובזכות כל אלה אסמוך ואתחזק (יעמדו כלם) מליצי יושר (לפני שופטי להדמים בשופר) להשתיק ע"י שופר המקטרג שהוא בעל משפטי (וכמשפטי הגוים) שהוא שופט אותם כפי התחייבות המשפט אם לזכות אם לחוב (בלי לשפטי) כן (כי לאור יוציא משפטי

וכיונת ובזכות יצחק וואש ער האט זיך גילאזין צו דר עקידה ברייננן אונ האט גישוויגין וויא אטויב דער מיט האט ער גיזייט צדקה זאלין זיינע קינדר שניידין אמת אונ צדקה וכנתן אונ אזו וויא עש איז גינעבין גיווארין צוא יעקב אבינו מיט אמת צדקה וויאזאין פסוק שטייט (תתן אמת ליעקב) זאל צו זיינע קינדר געגעבין ווערין אמת אונ צדקה וכסא אונ דר כסא כבוד איז אן גיבערייט מיט צדקה וויא אין פסוק שטייט (צדק ומשפט מכון כסאך) · לפניו יעקב אבינו וואש ער איז אויס גיקריצט אין כסא הכבוד זאל שטיין פאר גאט ב״ה אונ זאל מלמד זכות זיין אויף ישראל וכעלות אונ אז דאש קול פון שופר טוט אויף גיין פון די ישראל וואש זייא זיינן ארום פון מצות זאלין די פרומע אבות בעטין אונ זאלין זאגין פר גאט וואש ער האט ליב צדקה · פאר סיכן זאל זיין צו דיר דער דא רעט מיט צדקה פון צוא טאן משפט אן צדקה · דו קענסט טאן אין משפט צדקה · לשפוט מיר בעטין דו זאלסט משפטין די וועלט נאך די מעשים פון צדקה אונ דאש אן ריכטונג פון דיין שטול גאר איז משפט אונ צדקה ובחפשך אונ אז דוא וועסט זוכין אונ וועסט גיפינן מעשים אן צדקה גידיינק אונז צו גוטין אויף אונזער ביסיל צדקה אונ אויב זיכסט זאלסט מיט אונז טאן צדקה אונ זאלסט זייא עפנעי

די אוצרות פון דר צדקה אונ ווען עס איז אויס גאנגן אשווערע גזירה צו פר דארבין די ויצר פון דר ערד מיט פר דארבונג אונ מיט אויס ליידיגונג אונ פאר שניידונג הסתכל בעט איך דיך גאט זאלסט קוקין אין גישטאלט פון יעקב וואש זיין צורה איז אוס גיקריצט אין דעם כסא הכבוד וכתבה אונ אין דעם קאסטין וואש ער איז צו גישטאפט אונטר דעם כסא הכבוד וואש אין אים איז דאש אש פון יצחק אונ דארטין איז אויס גישריבין די נשמות פון די שטארקע אבות ובעטרה אויך גידיינק אין דער קרוין וואש זיא איז לויטר אויף דיין קאפ אונ די קרוין ווערט גינענט מיט דעם נאמן ישראל אונ ווערט גישטארקט דורך דעם וואש אמלאך איז איר משביע מיט דעם שם המפורש זיא זאל ארויף גיין אויף דיין קאפ ובדמות אויך גידיינק אין דעם גישטאלט פון דיא שבטים וואש זייא זיינן אויש גיקריצט ארום דער קרוין וויא אריגג אונ אין דעם זכות פון דעם בית המקדש וואש ער איז גיבויט גיווען אין חלק פון בנימין · דאש דרויף גייט דר פסוק (ובין כתפיו שכן) אין זכות פון דיא אלע · לעהען איך מיך אן אונ שטארק מיך · אז גאט ב״ה ועט זיך זעצין אויף דעם כסא הכבוד מיך צו משפטין וועלין די אלע שטיין פר סיין שופט צו מאכין שווייגין מיט דעם שופר סיין בעל

תִּהְיֶה בְּהִשָּׁפְטִי : רֹאשׁוֹ כֶּתֶם פָּז לְצַדְּקִי · לְבוּשֵׁהּ כְּתֶלֶג
חִוַּר לְנַקִּי · וּשְׂעַר רֵאשֵׁהּ כַּעֲמַר נְקִי · בְּנַקֵּה לֹא
יְנַקֶּה לְנַקִּי · בְּאֹמֶר יְמַלֵּט אִי נָקִי · וְהוּא רוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת
מַבְהִיקִי · וְיוֹשֵׁב בְּחַדְרֵי תֵימָן כְּבָקִי · בִּגְבוּל בִּנְיָמִין
בְּצֶלְצַח לְנַקִּי : וְרַגְלֵי הַחַיּוֹת אֲשֶׁר בְּמִישׁוֹר עֲרָבוֹת ·
וְעַד לְמַעְלָה רָבוֹת · וְסִלְסוּל לְבָרוּךְ מִמְּקוֹמוֹ
מַרְבּוֹת · וּפוֹרְדוֹת וּמַשִּׁיקוֹת סְלִיחָה לְהַרְבּוֹת ·
לְהַצְדִּיק בְּמִשְׁפָּט אַלְפֵי רְבָבוֹת · כְּמַרְאֵה בָזָק רָצוֹת
וָשָׁבוֹת · וּמַרְאוֹת תְּמוּנַת דִּמְיוֹן מִתְחַבְּאוֹת · וּמַטִּיפוֹת
כְּנוֹפֶת רִשְׁפֵּי שַׁלְהָבוֹת · לְהֵעָשׂוֹת נְהַר דִּינוּר אֵשׁ
לֶהָבוֹת : וְעַל רָאשֵׁיהֶם נָטוּי בְּמוֹרָא · דְּמוּת רָקִיעַ כְּקֶרַח
הַנּוֹרָא · וּשְׁמֵי מְעוֹנָה מְקוֹם מַה נּוֹרָא · וְשָׁם אִתּוֹ שְׁרָא
נְהוֹרָא · וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ כְּאֶבֶן יְקָרָה · כְּמַרְאֵה אֶבֶן סַפִּיר
כֵּס תִּפְאָרָה · וּבוֹ יוֹשֵׁב עוֹטֶה אוֹרָה · חוֹצֵב מִפִּיו תַּלְמוּד
תּוֹרָה · וּמִשָּׁם שׁוֹמֵעַ שַׁוְעַת עֲתִירָה · וּמִימִינוֹ אֵשׁ דָּת
כְּתוּרָה : וְשָׁם בְּיָמִין יֵשׁ חַלּוֹנוֹת · בְּצַד רָאשֵׁי הַכְּרוּבִים
בִּמְעוֹנוֹת · כִּי דֶרֶךְ אוֹתָן הַחַלּוֹנוֹת · יַאֲזִין תְּפִלּוֹת וְיַקְשִׁיב
תְּחִנּוֹת · פְּעָמִים פְּתוּחוֹת וּפְעָמִים צְפוּנוֹת · בְּכֵן עִתִּים הֵם

(שפה לוי) ס"י (ראשו) כתורה שנא' עליה ראשית דברך אמת (כתם פז) שהיא יקרה מכתם פז בזכותה (לצדקי) להצדיק אותי (לבושה כו' ושער כו') מתואר הקב"ה בלבושו שהוא כשלג חיור ושער ראשו כעמר נקי הוא כדי לנקות אותי מחטאתי (בנקה) במדת (ונקה לא ינקה לנקי) לנקני ואף שלא ינקה לשאינן שבים מ"מ בקשתי אף שאין תשובתי מעולה ינקני (באומר) כמאמר שאמ' איוב (ימלט אי נקי) אף מי שאינו נקי ימלט אותו ה' (והוא רוכב בערבות) מה שהקב"ה שוכן ברקיע ששמו ערבות שבו צדק ומשפט וגנזי חיים (מבהיקי) מגיה ומאיר לי (ויושב בחדרי תימן כבקי) הקב"ה יושב בחדרי תימן בגלות אדום כמ"ש כל מקום שגלו ישראל שכינה עמהם וגם יושב בבהמ"ק שלמעלה שמכוון נגד בהמ"ק שלמטה שהוא בדרום (בגבול בנימין בצלצח) בירושלים שהוא של הקב"ה שנקרא נח (לנקי) לנקני מחטאי בשביל הקרבנות שמקריבין בבהמ"ק של מעלה רש"י והראב"ן (שמואל ב' י') (ורגלי החיות ס') ורגלי החיות אשר עומדות ברקיע ששמו ערבות שהוא מישור שבנה (ועד למעלה רבות) כמו ששנינו רגלי החיות כנגד כולן כו' (וסלסול) כו' ומרבות שבח לה' ברוך ממקומו (ופורדות) מפרידים כנפיהם כדי להכניס תפלתם של ישראל (ומשיקות) יחד כנפיהם כדי שלא יכנס מקטרג להלשין על ישראל וכל זה עושין (סליחה להרבות) כדי להרבות סליחה על ישראל (להצדיק במשפט אלפי רבבות) את ישראל שנאמר עליהם רבבות אלפי ישראל (כמראה בזק) כאור היוצא מפי הכבשן וחוזר מהר כן החיות (רצות ושבות ומראות תמונת דמיון מתחבאות) מסתירות פניהם מלהסתכל בשכינה (ומטיפות כנופת) ומרוב אימה מטיפות מזיעות שלהם כדבר הנוטף טיפין טיפין וכו (רשפי שלהבות) גחלי אש ולהבה ומאותן רשפי שלהבות (להעשות נהר דינור אש להבות) ונופל על רשעים בגיהנם ועל ראשיהם של חיות (נטוי במורא דמות רקיע כקרח הנורא) הרקיע גדול ונורא ולבן וצלול כקרח (ושמי מעונה) ועל הרקיע הזה הוא רקיע הנקרא מעונה (מקום מה נורא) הוא המקום שאמר עליו יעקב מה נורא (ושם אתו שרא נהורא) חונה אור (וממעל לרקיע כו' כס תפארה) כמ"ש וממעל לרקיע אשר על ראשם כמראה אבן ספיר דמות כסא וגו' (יחזקאל א) (שועת עתירה) צעקת תפלה (אש דת כתורה) התורה הנכתרה :

(בית לוי) פ) (ראשו) שהוא כתורה (לצדקי) כמו להצדיק אותי (באומר) כמאמר שאמר (איוב כב ל) (ימלט אי נקי) ופירש"י שם אי נקי כמו אין נקי ובדלא כתיב אין נקי משמע שהוא נקי קצת שמהרהר בתשובה אבל לא נגמרו שעדיין לא שב תשובה (מבהיקי) מגיה ומאיר לי · וכמש"ל (נדה יט) כגון כסף לבן טהור הוא שהוא בוהק מקרי (תימן) תואר לגש"מ שהוא בדרום כדאיתא בב"ב ע"פ מזרח צפון ומזרח תימן (שה"ש ד טז) ינוח מלך המשיח שהוא נתון בצפון ויבנה בהמ"ק שהוא נתון בדרום ע"כ (בגבול בנימין) שבית המקדש בחלקו (כבקי) כמומחה ומומחה (מפרש) (בצלצח) שהוא בירושלים (לנקי) כמו לנקני (סלסול) לשון שבח כמו סולו לרוכב בערבות (תהלים סח ה) (ומשיקות) לשון חבור · והוא לפ"ל ומשיקות אשה אל אחותה (יחזקאל ג יג) ור"ל כי בכנפיהם זו לזו כאלו נושקות זו לזו (כמראה בזק) לפ"ל (שם א יד) (מתחבאות) לשון מחבואה ומסתר כמו חדר בחדר להחבא (מלכים א כב כה) (כנופת) ל' טיפה כפירש"י על ונופת צופים (תהלים יט יא) (רשפי) לשון גחלים · כמו רשפי אש (שה"ש ח ו) ות"י גומרין דאשא (נהר דינור) לפ"ל (דניאל ז י) (ושם אתו שרא נהורא) כמ"ש ונהורא עמיה שרא (דניאל ב כב) (שועת) ל' צעקה כמו תבוא שועתי (יונה ב ג) (עתירה) ל' תפלה כמו ויעתר יצחק (בראשית כה כא) (אש דת) לפ"ל (דברים לג ב) ותרגומו מגו אשתא אורייתא יהב לנא (כתורה) לשון כתר

דין דאס איז דר שטן זיי זאלין פר מיר מליץ זיין כדי ער זאל מיך גירעכט
מאכין אין משפט מיט זיין חסד · דען לויטר וויא אליכט וועט ער אויס
ציהען מיין משפט · אונ העל וויא אליכט וועט זיין · ווען ער ווערט מיך
משפטין : ראשו בזכות וואש מיר זיינן עוסק בתורה וואס זיא איז בעסער
פון צירונג פון פיין גאלד וועט ער מיך גירעכט מאכין · זיין קלייד איז
ווייס וויא שנייא צו ריין מאכין מיך פון מיינע עבירות אונ דיא האר פון
זיין קאפ איז וויא ריינע וואהל · עס סיא איך בין ריין אדר ניט ריין זאל
ער מיך מאכין ריין · דען גאט האט גיזאגט אז דר צדיק קאן מיט זיין זכות
מציל זיין אפילו אזעלכין וואש ער איז ניט ריין · והוא אונ גאט וואס ער
רייט אויף דעם הימיל וואש ער הייסט ערבות ער איז מיין דער לייכטר
אונ ער זיצט אין די קאמרין פון דעם בית המקדש וואש ער איז אויבין אין
הימיל אין דרום זייט וויא אמומחה וואש ער איז בקי אין דינים · ער
זאל מיך ריין מאכין בזכות דיא קרבנות וואש מען האט מקריב גיוועזן
אין בית המקדש וואס עס איז גיוועזן אין דר גרענץ פון שבט בנימין ביי
דר שטאט צלצח · ורגלי אונ דיא פיס פון די חיות הקודש וואס זיינן אין
דעם הימל ערבות אונ זיינן זייער הויך אונ מערין לויב צו גאט וואס ער
ווערט גילויבט פון זיין ארט אונ זייא צו שפרייטין זייערע פליגלין מקבל
צו זיין די תפלות פון ישראל · אונ באהעפטין זייערע פליגיל · כדי דער
מקטרג זאל ניט מקטרג זיין אויף די ישראל אונ דאש טוען זייא צו מערין
פר געבונג אויף די זינד פון ישראל · גאט זאל גירעכט מאכין אין משפט
וויפיל טויזנט פון ישראל· כמראה די חיות לויפין אונ קערין זיך אום אזוא
וויא דאש גישטאלט פון די פונקן · אונ באהאלטין זיך זייא זאלין ניט זעהן
די שכינה · אונ דר שווייס רינגט פון זיי מיט פלאם פייער אזו וויא טראפין
האניק דער פון ווערט גימאכט אטייך פון לויטר פייער ועל ראשיהם אונ
איבר זייערע קעפ איז גינייגט מיט פארכט אגישטאלט פון אהימיל · דר
הימיל איז קלאר אונ לויטר וויא אייז אונ איז שרעקליך אונ אהימיל איז
פר האנדין וואש ער הייסט מעונה דאש איז דאש ארט פון גאט וואש ער
איז פארכטיג · אונ דארטין ביא אים רועט ליכט אונ איבר דעם הימיל
איז אזוא וויא אטייערער שטיין וויא אשיינר ספיר שטיין שטייט דארטין
אשיינר שטול · אונ אויף דר שטול זיצט גאט וואש ער איז איין גיהילט
מיט ליכט ער הייעט אויס זיין מויל דאש לערנונג פון דר תורה · ומשם אונ
פון דארטין הערט ער דש געשריי פון דר תפלה אונ פון זיין רעכטע האנט

לְהִתְעַנּוֹת · בְּעֵת רָצוֹן לְהִפָּתַח וּלְהֵעָנוֹת · וּכְשֶׁיַּחְפּוֹץ רַחוּם לִשְׁעוֹת וְלַעֲנוֹת · יִגְזוֹר וְיִפָּתְחוּ אוֹתָן הַחַלּוֹנוֹת : וְיֵצְאוּ בָם אֶלֶף וּשְׁמוֹנֶה מֵאוֹת · הַמְּלִיצִים יוֹשֶׁר מִשְׁפָּט לְנָאוֹת · וִיקַבְּלוּ תְּפִלּוֹת מַלְבּוֹת בָּאוֹת · וְיִתְּנוּם בְּרֹאשׁ אֱלֹהֵי הַצְּבָאוֹת · בְּכֶתֶר וָנֵזֶר בְּרֹאשׁוֹ לְהֵרָאוֹת · עֲשׂוֹת בָּמוֹ לְטוֹבָה אוֹת · בְּיוֹם תְּרוּעָה מוֹפֵת לְהַרְאוֹת · וְאָז אֵלִים יְשַׁלְּשׁוּ קְדֻשּׁוֹת · שְׁתַּיִם לְעַם קָדוֹשׁ מִתְפָּרְשׁוֹת · וְאַחַת בְּרֹאשׁ קָדוֹשׁ מַקְדִּישׁוֹת · וְקָדוֹשׁ בְּכָל מִינֵי קְדֻשּׁוֹת · וּמִיָּדוֹ נָתַן שְׁתֵּי קְדֻשּׁוֹת · וְיִקְדַּשׁ בְּאַחַת מִשָּׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת · וְיֶעֱרַב לוֹ מִלְּמַטָּה שָׁלֹשׁ תְּקִיעוֹת · כְּמוֹ מִלְּמַעְלָה שָׁלֹשׁ קְדֻשּׁוֹת :

(משפט לנאות) שמסדרין ומחפשים בזכותם (מלבות באות) בכוונת הלב (בכתר ונזר בראשו) מתפלתן נעשה כתר ונזר בראשו של הקדוש ברוך הוא באותה שעה כל חיילי מרום רואים ומזדעזעים (ביום תרועה מופת להראות) שיראה הקב״ה נסים ונפלאות לישראל (ישלשו קדושות) אומרים ק׳ ק׳ ק׳ (שתים לעם כו׳ ואחת כו׳ ומידו נתן שתי קדושות) בכל יום העליונים מכתירים לפני הקב״ה ג׳ קדושות והקב״ה נותן בראשו א׳ ובראשן של ישראל שתים כדכתיב והתקדשתם והייתם קדושים כי קדוש אני הרי שתי קדושות לישראל וקדושה אחת לבסי״ד:

נַקְדִּישְׁךָ וְנַעֲרִיצְךָ כְּנוֹעַם שִׂיחַ סוֹד שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ הַמְשַׁלְּשִׁים לְךָ קְדֻשָּׁה : כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר :

קהל קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעוּמַּת הַשְּׂרָפִים · לְעוּמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים :

כוונת הפיוטן להזכיר שהדיבור יוצא מפי הקב״ה אין שום בריה יכולה לקבל מחמת חזקו אלא החשמל וממנו לשרפים ומהם לג׳ רואי פני המלך המסורים על פתח ד׳ היכלות ומהמהם והלך עד מגיע לנביא:

שם המחבר כפול בנימן בר שמואל אמנו

וְחַיּוֹת בּוֹעֲרוֹת מַרְאֵיהֶן כְּגַחֲלֵי אֵשׁ :
בְּזַחַל סוֹבְלוֹת כֵּס · אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ :
נִסְתָּמוֹת גְּוִיּוֹתֵיהֶן · בְּרִשְׁפֵּי לַבַּת אֵשׁ :
נְאֻם הַדִּבּוּר מִשְׁמוֹעַ · הַנִּתָּן בָּאֵשׁ :
יִסְבְּלוּ סֵבֶל · נוֹזְלִים עַל רָאשֵׁיהֶם אֵשׁ :
יָעִיר לָז לָלָז · וְלֹא נִשְׁקְעָה הָאֵשׁ :
מְשֻׁלָּחִים יַד שְׂרָפִים · תַּחַת כַּנְפֵי אֵשׁ :
מְשַׁלְּכִים בְּכַנְפֵיהֶם · גַּחֲלֵי לֶהָבוֹת אֵשׁ :
נְפוּרוֹת לִמְקוֹם רְשָׁעִים · לְהַכְנִיעָם בָּאֵשׁ :
נֶאֱלָחִים כְּמוֹ · כְּדוֹנַג מִפְּנֵי הָאֵשׁ :

בֵּית לְחַשְׁמַלָּה · מַרְאֶיהָ כְּמַרְאִית אֵשׁ :
בְּנֹגַהּ סָבִיב · כְּקֶשֶׁת בֶּעָנָן אֵשׁ :
רָצוֹא וָשׁוֹב הַחַיּוֹת · דָּאוֹת בְּאַנְפֵּי אֵשׁ :
רוֹחֲשׁוֹת בָּרוּךְ כְּבוֹדוֹ · בְּלַהַק יְקוּדֵי אֵשׁ :
שְׁעוּנוֹת בִּמְאַמְצֵי רָם שְׁכִינָתוֹ בָּאֵשׁ :
שׁוֹאֲגוֹת כַּאֲרִי קוֹל בְּלַהַב אֵשׁ :
מְאַחֵד כֶּתֶר בְּפֶלֶל · בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ :
מַשְׁבִּיעוּ שָׂרָף · לוֹהֵט שָׁבִיב אֵשׁ :
וּמִזְדַּעְזְעִים חֵילֵי מָרוֹם · מִשַּׁלְהֲבֵי אֵשׁ :
וּמֵרַעַשׁ מִתְגַּלְגְּלִים · גַּלְגַּלֵּי כֵס אֵשׁ :
אַף רְקִיעִים אֲחָזָתַם · חֶרְדַּת אֵשׁ :

אָז יְשַׁלְּשׁוּ בְּקֹדֶשׁ · לְנִשְׁפָּט בָּאֵשׁ :
לִשְׂמֹאל וּלְיָמִין · שְׁנֵי שַׂרְפֵי אֵשׁ :
לְוָאטִים הָרֶגֶל · מִלְּהַזְכִּיר עֵגֶל אֵשׁ :
אָנָּא עִזּוּז וְגִבּוֹר · נַעֲרָץ בִּכְתֵּי אֵשׁ :
אֵלֶיךָ הָעַל שֶׁוַע · לוֹקְחֵי דַּת אֵשׁ :
מִפֹּעַל הַר מוֹר · נֶעֱקַד עֲלֵי עֵצִים וָאֵשׁ :
מִצּוֹקָה נִנְצַל · מְדוּרַת עֵצִים וָאֵשׁ :
נָא אִם חָטְאָה נִמְשְׁכָה · וּבָעֲרָה כָאֵשׁ :
נְתוּמֶיךָ יִגָּלוּ · בְּשִׁבְתְּךָ עַל כִּסֵּא אֵשׁ :
וְהַכִּסֵּא יַפְגִּיעַ · לָרוֹכֵב בְּמֶרְכֶּבֶת אֵשׁ :
וְיוֹשֶׁר יָלִיצוּ בַּעֲדֵנוּ חַיּוֹת אֵשׁ :

וחיות בוערות) מאירות (בזחל) ביראה (סובלות) נושאות הכסא (אש אוכלה אש) הקב״ה שנקרא אש אוכלה (נסתמות) מכסות פניהם שלא להסתכל בשכינה (נאום) שג״כ נסתמות גויותיהן כדי שלא יוכלו לשמוע הדבור שיוצא מהקב״ה לנוגה לנביא (יסבלו) שמראה כסובלי סבל של הכסא (נוזלים) מחמת הפחד (יעיר) ל׳ חיבור (לז ללז) זה לזה פירוש הקב״ה מחבר אש למים ואפ״ה לא יכבו המים את האש (משלכים כו׳) כשהשטן את ידיהן אז משליכין בכנפיהן כו׳ שמהם נפזרות למקום רשעים לדונם בגיהנם (נאלחים) נשחתים הרשעים באותם גחלים (כדונג מפני האש) כשעוה הניתכת מן האש (דונג) שעוה (בית לחשמלה) פסוק הוא וארא כעין חשמל כמראה אש בית לה סביב ופירושו בית לה לחשמלה מלפנים המלאך שנקרא חשמל מראהו כמראה אש (כנוגה סביב) מבפנים החשמל סביב לו זוהר ונוגה הקשת בעננו אש כמראה הקשת שנראה בעננים שיש לו כמה גוונים כן סביב החשמל (רצוא ושוב) החיות רצים וחוזרין ראשן לראות פני השכינה ומיד שבים לאחוריהן מפני אימת השכינה (דאות באנפי אש) פורחין בכנפי אש · דאות לשון פורחות כמו ידאה כנשר (רוחשות ברוך כבודו) · מדברות ומנענעות בשפתותיהם שכבודו ברוך (בלהק יקודי אש) בקהל שרפי אש · להק לשון קהל (שעונות במאמצי רם) כשנתן להם רשות לשבח את הקב״ה אז מתעלפין מפחד הקב״ה והקב״ה סומך אותם באומן כחו וזהו במאמצי רם (שכינתו באש) הקב״ה הוא רם ונשא ושוכן באש (שואגות כארי) נושקים כארי (מאחד כתר בפלל) כתר של הקב״ה נעשה מתפלתן של ישראל (מאחד) כמו מיוחד (בפלל) ל׳ תפלה (בית יעקב אש) פירוש מתפלתם של בני יעקב שנאמר עליו בית יעקב אש (משביעו שרף) שמלאכים משביעים הכתר ועולה על ראש הקב״ה (לוהט שביב אש) לוהט ל׳ להבה ושרפה (שביב) לשון ניצוץ פירוש הכתר כשעולה מלהט סביב כל המקטרגים (ומזדעזעים חילי מרום) ומתפחדים כל חילי מרום בשעה שהכתר עולה לראשו של הקב״ה : (משלהבי אש) אפ״ה שהם כולם שלהבת אש (ומרעש מתגלגלים) המלאכים אף רקיעים אחזתם (חרדת אש) כלומר הרקיעים ג״כ מפחדים מחרדת הקב״ה שנקרא אש או מחרדת המלאכים שנקראים אש (אז ישלשו בקודש) אז אומרים קדוש קדוש קדוש (לנשפט באש) זה הקב״ה שהוא תובע לישראל עולמים לנשפט אש כן הוא נקרא גם כן שפס ס׳ תובע ונתבע שניהם נשפטים (לשמאל ולימין שני שרפי אש) לשמאל ולימין של המרכבה (לואטים הרגל מלהזכיר עגל אש) לואטים ל׳ לוטם בשמלה מכסין רגליהן שדומין לרגל העגל שלא להזכיר על ישראל עון העגל שנשרף באש (נערץ בכתי אש) בכתי החיות מלאכים משבחין ומעריצין להקב״ה שהוא עזוז וגבור · (אליך העל שוע) העלה וקבל תפלת ישראל שקבלו התורה שנקראת דת אש וזהו לוקחי דת אש (מפועל הר מור) זה יצחק שנעקד בהר המוריה על העצים ולא בוטתו נגאל מצוקה דכייט מגרס ומדין של גיהנם שהוא מדורת אש (נא אם חטאה נמשכה) שאם הרשעים ונמשכים כשוטט ונתמלאים (ובערה כאש) וילכ״ד וסמן בוער כמו כאש (נתומיך יגלו) יתגלגלו רחמיך על ישראל בשבתך על כסא אש (והכסא יפגיע לרוכב במרכבת אש) יתפלל הכסא לרוכב בשמים זה הקב״ה שרוכב במרכבה שהוא של אש (ויושר יליצו בעדנו חיות אש) החיות ימשו מליצי יושר בעדנו :

איז די גקריינטע תּוֹרָה אונ דארטן אין רעכטר האנט איז פאראן פענסטר אין דיא זייטין פון דיא מַלְאָכִים וואס הייסין כְּרוּבִים אין הימיל · כי דען דורך די פענסטר פר נעמט ער אונ הערט דיא תְּפִלּוֹת אונ תְּחִנּוֹת צוא צייטין זיינן זיי אפין אונ צו צייטין זיינן זייא פאר בארגין אונ פר שלאסין עס איז צייטין צו פאסטין אין דר צייט פון גאטש רצון זיי זאלין גיעפינט ווערין אונ צוא ענטפרין · אונ אז השי״ת וויל זיך קערין אונ ענטפרין · איז ער גוזר דיא פענצטער זאלין גיעפינט ווערין · גייען ארויס פון דארטין טויזנט אונ אכט הונדרט רעכט פארטיגע מְלִיצִים דאש מִשְׁפָּט צו בשיינן אונ זיינן מקבל די תְּפִלּוֹת וואש פון הארצין קומן · אונ נעמין די תְּפִלּוֹת אויף דעם קאפ פון גאט · פון די תְּפִלּוֹת ווערט אקרוין אן גיזעצט אויף זיין קאפ אונ דורך דעם ווערט ניטאן אצייכין צו טאין צו ווייזין אין ראש השנה אמופת צו די יִשְׂרָאֵל : ואז אלים אונ דענמאלט די שטארקי מַלְאָכִים ווערין זאגין דריי טאפעלע קְדוּשׁוֹת · צווייא קְדוּשׁוֹת שיידין זייא אפ צו די יִשְׂרָאֵל אונ איין קְדוּשָׁה היילגין זיי פון גאטש וועגין אונ ער איז היליג מיט אלירלייא היליקייט אונ פון זיין טייל האט ער גיגעבין צוויי קְדוּשׁוֹת אונ ער ווערט גיהייליגט מיט איין קְדוּשָׁה פון דיא דרייא קְדוּשׁוֹת · אונ עס זאל אים זיס זיין די דריי תְּקִיעוֹת וואס מיר בלאזין אזו וויא עש איז פר אים זיס די דרייא קְדוּשׁוֹת וואש דיא מַלְאָכִים זאגין אויבין אין הימל :

חזן אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים · לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ : בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהֹוָה מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ · וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ · מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן : תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים : וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ :

מיוסד ע"פ א"ב — הקהל בפולין אומרים זה

אֶ חָד קָדוֹשׁ · אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ :
בּ וְעֵרוֹת טוֹעֲנוֹת כִּסְאֲךָ · מַרְאֵיהֶן כְּגַחֲלֵי אֵשׁ :
גַ אֲוָתְךָ בְּמַחֲנֶה רַעַשׁ וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ :
ד וּגְמַת שְׁכִינָתְךָ כְּעֵין חַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָ אֵשׁ :
הֲ לֹא בְּהֵרָאוֹתְךָ · נַחַת זְרוֹעֲךָ בָּ אֵשׁ :
וְ יֵחַתּוּ וְיִמַּסּוּ מְשַׂנְאֶיךָ כַּדּוֹנַג מִפְּנֵי הָאֵשׁ :
זָ עוּ מִיּוֹם תֶּקַע · חֲרֵדֵי דְבָרְךָ בָּ אֵשׁ :
חָ לִים וְרוֹעֲדִים מִדִּינְךָ · נִשְׁפָּט בָּ אֵשׁ :

טַ עֲמָם יִכּוֹן כִּקְטוֹרֶת · נָתוּן עַל הָ אֵשׁ :
יֵ חָשֵׁב מִעוּט חֶלְבָּם וְדָמָם · כְּנִיחוֹחַ מִן הָ אֵשׁ :
כּ וֹשֶׁר מַעַשׂ אֵיתָן · מֻצָּל מֵ אֵשׁ :
לְ יוֹם צָרָה יוּעֲמַד · לְבָאֵי בַמַּיִם וּבָ אֵשׁ :
מַ עֲרֶכֶת עֶרְכְּךָ · וּבְיָדוֹ מַאֲכֶלֶת וְ אֵשׁ :
נִ ינָיו בָּהּ יִנָּצְלוּ · מִמְּדוּרַת עֵצִים וָ אֵשׁ :
סָ עוּ אַחֲרֶיךָ בַּמִּדְבָּר · בִּנְחִיַּת עַמּוּד אֵשׁ :
עַ זָּה אַהֲבָתָם תִּזְכּוֹר · רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ :

פְּ לָאֶיךָ יָדַע תִּשְׁבִּי · יִחֲדָךְ בַּעֲנִיַּת אֵשׁ :
צ וְעָקֶיךָ גַּם הַיּוֹם תַּעֲנֵה · סוּגֵי דַת אֵשׁ :
קַ נֵּא לְעִירְךָ · אֲשֶׁר הָיְתָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ :
רְ צֵף שְׁכִינָתְךָ בְּתוֹכָהּ לְכָבוֹד סְבִיבָהּ חוֹמַת אֵשׁ :
שְׁ עֵה שַׁוְעַת עַמְּךָ · בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ :
תְּ שַׁכְלֵל הֵיכַל קָדְשְׁךָ מְהֵרָה וְאַל תִּתְיָאֵשׁ :
תְּ מִימֶיךָ יַמְלִיכוּךָ · כְּמַלְאֲכֵי רוּחַ מְשָׁרְתֵי אֵשׁ :

חזן מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן : תִּתְגַּדֵּל וְתִתְקַדֵּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים : וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ : קו"ח יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכוּ לָאֵל כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ :

וּבְכֵן יִתְקַדֵּשׁ שִׁמְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלָךְ :

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם (כְּמוֹ) שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ · שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ · וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ · וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ :

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ · וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ · וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה · כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ :

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ · וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ :

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם לשבת השבת הזה ואת יום הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם זכרון תְּרוּעָה באהבה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ · וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ · וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ · לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה : זָכְרֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס

אחד) זה הקב"ה (קדוש) בכל מיני קדושות (אש אוכלה אש) זה הקב"ה (בוערות טוענות כסאך) כן החיות שנושאות כסא הקב"ה (גאותך במחנה רעש) גאוה ושררה וממשלה של הקב"ה במחנה של מלאכים שמקלסין להקב"ה ברעש גדול (ואחר הרעש אש) ואחר הרעש של מלאכים יוצא אש מפי החיות והאופנים (דוגמת שכנך כעין חשמל מתוך האש) דוגמא שכינתך דומה כעין חשמל שנראה מתוך האש (הלא בהראותך נחת זרועך באש) נחת לשון חוזק כמו נחת זרועו תרגומו תקיף גבורתיה (ויחתו וימסו משנאיך) יפחדו וימקו כדונג מפני האש (זעו מיום תקע) ל' זיעה ורתת שהזיעה באה מחמת פחד מיום תקע מיום הדין שתוקעין בו (חרדי דברך) אלו ישראל שחרדין אל דבר ה' ומתיראים מדבר ה' שהוא באש (חלים ורועדים מדינך נשפט) זה הקב"ה שתובע את הבריות לדין ועל שם זה שייך לשון נשפט ושפוטו מתוכה עם הבריות (טעמם יכון כקטורת) דבור ותפלתם של ישראל יחשב לפניך כקטורת (יחשב מעוט חלבם ודמם) שממעטים חלבם ודמם קודם ר"ה בתעניות וכן יום הכפורים כריח ניחוח של קרבנות שעולה מן האש (כשר מעש איתן מצל מאש) כשר ויושר מעשיו של אברהם שנקרא איתן שמוצל מאור כשדים (ליום צרה יועמד) יועמד זכותו לישראל בצרה וכן לבאי במים ובאש (ניניו בה ינצלו) בניו של יצחק ינצלו בשביל זכות העקידה (ממדורת עצים ואש) מדין גיהנם שנקרא מדורה אש (סעו אחריך במדבר) נסעו אחריך במדבר (בנחיית עמוד אש) בהנהגה שנהגת בלילה לפניהם בעמוד אש (עזה אהבתם תזכור) אהבתם שהיא עזה תזכור (רשפיה רשפי אש) שנשרפים על קידוש השם ישעלם בגחלת אש וזו היא אהבה עזה (פלאיך ידע תשבי) נסיך ונפלאותיך הודיע אליהו התשבי שנקרא תשבי (יחדך בענית אש) כשעניית לו בהר הכרמל שירדה אש מן השמים ותאכל העולה אז כתיב וירא כל העם וגו' ה' הוא האלהים (צועקיך גם היום תענה סוגי דת אש) ישראל הצועקים ומתפללים לפניך ועוסקין בתורה שנקראת דת אש היום בר"ה תענם לנו ותקבל תפלתם (קנא) תעורר קנאה על העובדי כוכבים בשביל עירך שהיתה לשרפת אש (רצף) תחבר (שעה) פנה אל תפלת עמך (תשכלל) תיסד (תתייאש) ואל יהיה יאוש גלויא זמן (תמימיך) אלו ישראל שהם תמימים בעבודתך :

ותננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

אלהינו ואלהי אבותינו · מלוך על כל העולם כלו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך · והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך · וידע כל פעול כי אתה פעלתו · ויבין כל יצור כי אתה יצרתו · ויאמר כל אשר נשמה באפו יהוה אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה: (בשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת · כי אתה אלהים אמת ודברך אמת וקים לעד : ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הזכרון :

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך · והמרחם כי לא תמו חסדיך · כי מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד : וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך : וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות: אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך · האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור : יברכך יהוה וישמרך : יאר יהוה פניו אליך ויחנך: ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד (יחד) באור פניך · כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה (ורחמים) וברכה ורחמים וחיים ושלום · וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך (ברוב עוז ושלום): בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום : ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום:

יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך ה' צורי וגואלי :

מעשה ברבי אליעזר שירד לפני התיבה ואמר עשרים וארבע ברכות ולא נענה · ירד אחריו רבי עקיבא ואמר אבינו מלכנו חטאנו לפניך וכו' מיד נענה וכשראו אנשי הדור שנענה באותה התפלה קבעוה לאומרה בעשרת ימי תשובה · וגם אבינו מלכנו חטאנו לפניך בגימטריא עקיב"א ב"ן יוס"ף יס"ד ז"ס וגם יסד רמ"ז תיבות לרמז שצריך לאומרו בכתבך כעין זה ולא במהירות כי תפלה טובה היא ע"כ ירא שמים יכוין בה כי קדש קדשים היא :

פותחין הארון בשבת א"א אבינו מלכנו לפי שיש בו מעין י"ח ברכות של חול ואף בחול אם הוא לאחר שעה אין אומרים אותו :

אבינו מלכנו חטאנו לפניך :
אבינו מלכנו אין לנו מלך אלא אתה :
אבינו מלכנו עשה עמנו למען שמך :
אבינו מלכנו חדש עלינו שנה טובה :
אבינו מלכנו בטל מעלינו כל גזרות קשות :
אבינו מלכנו בטל מחשבות שונאינו :
אבינו מלכנו הפר עצת אויבינו :
אבינו מלכנו כלה כל צר ומשטין מעלינו:
אבינו מלכנו סתום פיות משטינינו ומקטריגינו :
אבינו מלכנו כלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועון ושמד מבני בריתך:
אבינו מלכנו מנע מגפה מנחלתך :
אבינו מלכנו סלח ומחל לכל עונותינו :
אבינו מלכנו מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך :
אבינו מלכנו מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו :
אבינו מלכנו החזירנו בתשובה שלמה לפניך :

אבינו מלכנו אונזר פאטר אונזר קיניג מיר האבין געזינדיגט צו פאר דיר : אונזר פאטר אונזר קיניג מיר האבין קיין קיניג אין הימל בייערט דיר : אונזר פאטר אונזר קיניג טוא מיט אונז אום וויליז דיין נאמן : אונזר פאטר אונזר קיניג באנאייע אויף אונז איין גוט יאר : אונזר פאטר אונזר קיניג פר שטער פון אונז אלע שווערע גזירות : אונזר פאטר. אונזר קיניג פר שטער דיא גידאנקען פון אונזרע פיינד : אונזר פאטר אונזר קיניג פאר שטער דיא ראט פון אונזרע פיינט : אונזער פאטר אונזער קיניג פאר דארב אלע ליידיגער אונ היגדערער פון אף אונז : אונזר פאטר אונזר קיניג פאר שטאפ די מיילך פון אונזר היגדרער אונ בייז שפרעכר : אונזר פאטר אונזר קיניג פר מייד דען מארד אונ קריג אונ הונגר אונ גיפיינקנש אונ איין פאר דארבער אונ זינד אונ שאנד אונ איין מגפה פון דיא קינדער דיינר זיכרהייט : אונזר פאטר אונזר קיניג פר מייד דאך דעם גיבין מארד פון דיינר ערבטייל : אונזר פאטר אונזר קיניג פר גיב אונ פר צייא אונז אלע אונזרע זינד : אונזער פאטער אונזר קיניג מעק אפ אונ מאך איבער פארין אונזרע מיסטייט פון קעגין דיינע אויגין : אונזר פאטר אונזר קיניג מעק אוים דורך דיין גרויסע בארעמהארציקייט אלע אונזרע שולד בריף : אונזר פאטר אונזר קיניג מאך אונז ווידר קערין צו דיר מיט איין פול קומליכע תשובה: אונזר פאטר אונזר קיניג שיק איין רפואה שלמה

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים :
אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָה וִישׁוּעָה :
אָ״מַ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה :

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתתן לי ולבני ביתי ולכל הסמוכים על שולחני היום ובכל יום ויום. מזונותי בכבוד בזכות שמך הגדול (דיקרנוסא) הממונה על הפרנסה :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא אֲסָמֵינוּ שָׂבָע :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ פְּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לִתְפִלָּתֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נָא אַל תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ תְּהֵא הַשָּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעֵת רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ :
אָ״מַ חֲמוֹל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפֵּנוּ :
אָ״מַ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יִחוּדֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ :
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ :

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא · אמן : בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ וְיַצְמַח פּוּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב (נ״א קֵץ) מְשִׁיחֵהּ · אמן : בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן : יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא : יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא · אמן : לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן :

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן : יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן : עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן :

אַתָּה הָרְאֵתָ לָדַעַת כִּי יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ : אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ : מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר : יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד : יְהוָה עֹז לְעַמּוֹ יִתֵּן יְהוָה יְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ בַשָּׁלוֹם :

אַב הָרַחֲמִים הֵיטִיבָה בִרְצוֹנְךָ אֶת צִיּוֹן תִּבְנֶה חוֹמוֹת יְרוּשָׁלָיִם : כִּי בְךָ לְבַד בָּטָחְנוּ מֶלֶךְ אֵל רָם וְנִשָּׂא אֲדוֹן עוֹלָמִים :

פותחין הארון ואומרים ויהי בנסוע וי״ג מדות ורבש״ע של ר״ה בריך שמיה · ומוציאין ב׳ ס״ת ואומר שמע ישראל · גדלו · על הכל : ויעזור ויגן תמצא לעיל בסדר ההלכה וקורין בפרשת וירא וה׳ פקד את שרה כו׳ בחול ה׳ גברי ובשבת ז׳ (ובתוך מי שברך אומר ויכתבהו בספר החיים כו׳) · ובשני קורין בפרשת פנחס :

צו דִי קְרַאנְקֶע פוּן דַיין פָאלְק : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג צוּ רַייס אַלֶע בֵּייזֶי גְזֵרוֹת פוּן אוּנְזֶר גְזַר דִין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג גֶידַיינְק אוּנְז אִין גוּטִין גֶידֶעכְנֶשׁ צוּ פַר דִיר : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג שְׁרַייבּ אוּנְז אִין בּוּךְ דֶעם גוּטִין לֶעבִּין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג שְׁרַייבּ אוּנְז אִין בּוּךְ דֶר עֶרְלֵייזוּנְג אוּנ הִילְף : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג שְׁרַייבּ אוּנְז אִיז בּוּךְ דֶער אֶרְנֶערוּנְג אוּנ פַר זָארְגוּנְג פַר אַלֶעם : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג שְׁרַייבּ אוּנְז אִין בּוּךְ דֶר גוּטִין אוּיס שְׁפְּרֶעכוּנְג : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג שְׁרַייבּ אוּנְז אִין בּוּךְ דֶר פַר צַייאוּנְג אוּנ פַר גֶעבּוּנְג : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג מַאךְ שְׁפְּרָאצִין פַר אוּנְז אַיין הִילְף אִין קוּרְצֶע צַייטִין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג דֶר הֵייבּ דִי הֶערְשַׁאפְט דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג דֶער הֵייבּ דִי הֶערְשַׁאפְט פוּן דָוִד דַייגֶר גֶיזַאלְבְּטִין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג מַאךְ אוּנְזֶרֶע הֶענְד פוּל פוּן דַיינֶר בֶּענְטְשׁוּנְג : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג מַאךְ אוּנְזֶר בַּאהֶעלְטֶנֶשׁ פוּל מִיט זֶעטוּנְג : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג הֶער אוּנְזֶר שְׁטִים בַּשִׁיץ אוּנ עֶרְבַּארֶעם דִיךְ אִיבֶּער אוּנְז : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג אַנְטְפַאנְג מִיט בַּארֶעמְהֶערְצִיקַייט אוּנ מִיט וְוילִין אוּנְזֶר גֶיבֶּעט : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג עֶפִין דִי טוֹעֶרִין פוּן דֶעם הִימֶל פוּן וֶועגְן אוּנְזֶר גֶיבֶּעט : אוּנְזֶער פָאטֶער אוּנְזֶער קֶינִיג טוּא גֶידַיינְקֶען דָאס מִיר זַיינֶען פוּן עֶרְד :

אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג אִיךְ בֶּעט דִיךְ לָאז אוּנְז נִיט לֶער ווִידֶר קֶערִין פוּן דִיר : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג לָאז דִיזֶע שְׁטוּנְד זַיין אַיין שְׁטוּנְד פוּן רַחֲמִים אוּנ רָצוֹן פַר דִיר : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג דֶר בַּארִים דִיךְ אִיבֶּר אוּנְז אוּנ אִיבֶּר אוּנְזֶרֶע קְלֵיינֶע אוּנ יוּנְגֶע קִינְדֶר : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג טוּא עֶס פוּן וֶועגִין דִי זִיךְ לָאזִין דֶער שְׁלָאגִין וֶועגִין דַיין הֵיילִיגִין נָאמֶן : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג טוּא עֶס אוּם ווִילִין דִי זִיךְ לָאזִין שֶׁעכְטִין וֶועגִין דַיינֶר אֵיינִיקֵייט : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג טוּא עֶס פוּן וֶועגְן דִי דָא קוּמֶען אִין פַייעֶר אוּנ אִין וַואסֶר פוּן וֶועגִין קִידוּשׁ הַשֵּׁם : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג רֶעכִין פַר אוּנְזֶרֶע אוֹיגִין דָאשׁ בְּלוּט רֶעכְנוּנְג דַיינֶר קְנֶעכְט וָואס אִיז פַר גָאסִין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג טוּא אוּם דַיינֶם ווִילִין וֶוען דוּ נִיט ווִילְסְט טָאן פוּן אוּנְזֶר ווִילִין : אוּנְזֶר פָאטֶר אוּנְזֶר קֶינִיג טוּא אוּם דַיינֶעם ווִילִין אוּנ הֶעלְף אוּנְז : אוּנְזֶער פָאטֶער אוּנְזֶער קֶינִיג טוּא עֶשׁ אוּם ווִילִין דַיינֶע גְרוֹישֶׁע בַּארֶעם הֶערְצִיקַייט : אוּנְזֶער פָאטֶער אוּנְזֶער קֶינִיג טוּא אוּם ווִילִין דַיין נָאמֶן דֶער גֶיאַכְפֶּערְטֶר דֶר שְׁטַארְקֶר אוּנ דֶר פָארְכְטְבַּארֶער דֶער דָא אִיז גֶירוּפִין אוֹיף אוּנְז : אוּנְזֶער פָאטֶער אוּנְזֶער קֶינִיג לַייט זֶעלִיג אוּנְז אוּנ עֶנְטְפֶער אוּנְז וֶוען גְלַייךְ אָן אוּנְז קֵיין גוּטֶע מַעֲשִׂים זַיינֶען טוּא מִיט אוּנְז צְדָקָה אוּנ גְינָאד אוּנ הֶעלְף אוּנְז :

קריאה ליום ראשון של ראש השנה

וַיהוה פקד את שרה כאשר אמר ויעש יהוה לשרה כאשר דבר: ותהר ותלד שרה לאברהם בן לזקניו למועד אשר דבר אתו אלהים: ויקרא אברהם את שם בנו הנולד לו אשר ילדה לו שרה יצחק: וימל אברהם את יצחק בנו בן שמנת ימים כאשר צוה אתו אלהים: לוי ואברהם בן מאת שנה בהולד לו את יצחק בנו: ותאמר שרה צחק עשה לי אלהים כל השמע יצחק לי: ותאמר מי מלל לאברהם היניקה בנים שרה כי ילדתי בן לזקניו: ויגדל הילד ויגמל ויעש אברהם משתה גדול ביום הגמל את יצחק: בשבת ג ותרא שרה את בן הגר המצרית אשר ילדה לאברהם מצחק: ותאמר לאברהם גרש האמה הזאת ואת בנה כי לא יירש בן האמה הזאת עם בני עם יצחק: וירע הדבר מאד בעיני אברהם על אודת בנו: ויאמר אלהים אל אברהם אל ירע בעיניך על הנער ועל אמתך כל אשר תאמר אליך שרה שמע בקלה כי ביצחק יקרא לך זרע: ישראל ובשבת ד וגם את בן האמה לגוי אשימנו כי זרעך הוא: וישכם אברהם | בבקר ויקח לחם וחמת מים ויתן אל הגר שם על שכמה ואת הילד וישלחה ותלך ותתע במדבר באר שבע: ויכלו המים מן החמת ותשלך את הילד תחת אחד השיחם: ותלך ותשב לה מנגד הרחק כמטחוי קשת כי אמרה אל אראה במות הילד ותשב מנגד ותשא את קלה ותבך: וישמע אלהים את קול הנער ויקרא מלאך אלהים | אל הגר מן השמים ויאמר לה מה לך הגר אל תיראי כי שמע אלהים אל קול הנער באשר הוא שם: בשבת ה קומי שאי את הנער והחזיקי את ידך בו כי לגוי גדול אשימנו: ויפקח אלהים את עיניה ותרא באר מים ותלך ותמלא את החמת מים ותשק את הנער: ויהי אלהים את הנער ויגדל וישב במדבר ויהי רבה קשת: וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים: פ רביעי ובשבת ו ויהי בעת ההוא ויאמר אבימלך ופיכל שר צבאו אל אברהם לאמר אלהים עמך בכל אשר אתה עשה: ועתה השבעה לי באלהים הנה אם תשקר לי ולניני ולנכדי כחסד אשר עשיתי עמך תעשה עמדי ועם הארץ אשר גרתה בה: ויאמר אברהם אנכי אשבע: והוכח אברהם את אבימלך על אדות באר המים אשר גזלו עבדי אבימלך: ויאמר אבימלך לא ידעתי מי עשה את הדבר הזה וגם אתה לא הגדת לי וגם אנכי לא שמעתי בלתי היום: ויקח אברהם צאן ובקר ויתן לאבימלך ויכרתו שניהם ברית: חמישי ובשבת ז ויצב אברהם את שבע כבשת הצאן לבדהן: ויאמר אבימלך אל אברהם מה הנה שבע כבשת האלה אשר הצבת לבדנה: ויאמר כי את שבע כבשת תקח מידי בעבור תהיה לי לעדה כי חפרתי את הבאר הזאת: על כן קרא למקום ההוא באר שבע כי שם נשבעו שניהם: ויכרתו ברית בבאר שבע ויקם אבימלך ופיכל שר צבאו וישבו אל ארץ פלשתים: ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם יהוה אל עולם: ויגר אברהם בארץ פלשתים ימים רבים:

ונוטלין ספר תורה שניה ואומרים ח"ק על שתיהן וקורין בפרשת פנ"ג

ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: ועשיתם עלה לריח ניחח ליהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה שבעה תמימם: ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר שני עשרנים לאיל: ועשרון אחד לכבש האחד לשבעת הכבשים: ושעיר עזים אחד חטאת לכפר עליכם: מלבד עלת החדש ומנחתה ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח אשה ליהוה: ברכות הפטרה עמוד נ"ל

הפטרה ליום ראשון של ראש השנה בשמואל א' סימן א'

ויהי איש אחד מן הרמתים צופים מהר אפרים ושמו אלקנה בן ירחם בן אליהוא בן תחו בן צוף אפרתי: ולו שתי נשים שם אחת חנה ושם השנית פננה ויהי לפננה ילדים ולחנה אין ילדים: ועלה האיש ההוא מעירו מימים ימימה להשתחות ולזבח ליהוה צבאות בשלה ושם שני בני עלי חפני ופנחס כהנים ליהוה: ויהי היום ויזבח אלקנה ונתן לפננה אשתו ולכל בניה ובנותיה מנות: ולחנה יתן מנה אחת אפים כי את חנה אהב ויהוה סגר רחמה: וכעסתה צרתה גם כעס בעבור הרעמה כי סגר יהוה בעד רחמה: וכן יעשה שנה בשנה מדי עלתה בבית יהוה כן תכעסנה ותבכה ולא תאכל: ויאמר לה אלקנה אישה חנה למה תבכי ולמה לא תאכלי ולמה ירע לבבך הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים: ותקם חנה אחרי אכלה בשלה ואחרי שתה ועלי הכהן ישב על הכסא על מזוזת היכל יהוה: והיא מרת נפש ותתפלל על יהוה ובכה תבכה: ותדר נדר ותאמר יהוה צבאות אם ראה תראה | בעני אמתך וזכרתני ולא תשכח את אמתך ונתתה לאמתך זרע אנשים ונתתיו ליהוה כל ימי חייו ומורה לא יעלה על ראשו: והיה כי הרבתה להתפלל לפני יהוה ועלי שמר את פיה: וחנה היא מדברת על לבה רק שפתיה נעות וקולה לא ישמע ויחשבה עלי לשכרה: ויאמר אליה עלי עד מתי תשתכרין הסירי את יינך מעליך: ותען חנה ותאמר לא אדני אשה קשת רוח אנכי ויין ושכר לא שתיתי ואשפך את נפשי לפני יהוה: אל תתן את אמתך לפני בת בליעל כי מרב שיחי וכעסי דברתי עד הנה: ויען עלי ויאמר לכי לשלום ואלהי ישראל יתן את שלתך חסר א' אשר שאלת מעמו: ותאמר

קריאה ליום ראשון של ראש השנה

תמצא שפחתך חן בעיניך ותלך האשה לדרכה ותאכל ופניה לא־היו־לה עוד: וישכמו בבקר וישתחוו לפני יהוה וישבו ויבאו אל־ביתם הרמתה וידע אלקנה את־חנה אשתו ויזכרה יהוה: ויהי לתקפות הימים ותהר חנה ותלד בן ותקרא את־שמו שמואל כי מיהוה שאלתיו: ויעל האיש אלקנה וכל־ביתו לזבח ליהוה את־זבח הימים ואת־נדרו: וחנה לא עלתה כי־אמרה לאישה עד־יגמל הנער והבאתיו ונראה את־פני יהוה וישב שם עד־עולם: ויאמר לה אלקנה אישה עשי הטוב בעיניך שבי עד־גמלך אתו אך יקם יהוה את־דברו ותשב האשה ותינק את־בנה עד־גמלה אתו: ותעלהו עמה כאשר גמלתו בפרים שלשה ואיפה אחת קמח ונבל יין ותבאהו בית־יהוה שלו והנער נער: וישחטו את־הפר ויבאו את־הנער אל־עלי: ותאמר בי אדני חי נפשך אדני אני האשה הנצבת עמכה בזה להתפלל אל־יהוה: אל־הנער הזה התפללתי ויתן יהוה לי את־שאלתי אשר שאלתי מעמו: וגם אנכי השאלתהו ליהוה כל־הימים אשר היה הוא שאול ליהוה וישתחו שם ליהוה: ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי ביהוה רמה קרני ביהוה רחב פי על־אויבי כי שמחתי בישועתך: אין־קדוש כיהוה כי־אין בלתך ואין צור כאלהינו: אל־תרבו תדברו גבהה גבהה יצא עתק מפיכם כי אל דעות יהוה ולא ולו קרי נתכנו עללות: קשת גברים חתים ונכשלים אזרו חיל: שבעים בלחם נשכרו ורעבים חדלו עד־עקרה ילדה שבעה ורבת בנים אמללה: יהוה ממית ומחיה מוריד שאול ויעל: יהוה מוריש ומעשיר משפיל אף־מרומם: מקים מעפר דל מאשפת ירים אביון להושיב עם־נדיבים וכסא כבוד ינחלם כי ליהוה מצקי ארץ וישת עליהם תבל: רגלי חסידו חסידיו קרי ישמר ורשעים בחשך ידמו כי־לא בכח יגבר־איש: יהוה יחתו מריבו מריביו ק' עלו עליו קרי בשמים ירעם יהוה ידין אפסי־ארץ ויתן־עז למלכו וירם קרן משיחו: המפטיר אומר הברכות

סדר תקיעת שופר

שלשה פעמים כתוב בתורה תרועה אחד ביובל וב"פ בר"ה ולמדו חז"ל לתת של זה בזה בג"ש ונמצא שיש ג' תרועות בר"ה ולמדו עוד חז"ל שיש בכל תרועה תקיעה לפניה ותקיעה לאחריה הרי ג"פ תקיעה תרועה תקיעה ותקיעה ילפי' מקרא שהיא העברת קול פשוט אבל תרועה לא ידענו מה היא ומדתרגם התרגום יבבא ידענו שהוא קול שמשמיע האדם כשהוא בוכה ומילל שכן כתיב גבי אמיה דסיסרא ותיבב אבל אין אנו יודעים אם הוא כאדם הגונח מלבו כדרך החולה שמשמיע קולות קצרים קול אחר קול ומאריך בהם קצת והוא הנקרא גונח והם שברים או כאדם המילל ומקונן שמשמיע קולות קצרים תכופין זה לזה והוא הנקרא יליל · או אם הוא שניהם כאחד שלכך מכח ספיקות אלו אנחנו עושים תשר"ת ג"פ תש"ת ג"פ תר"ת ג"פ שבזה אנו יוצאין ידי כל הספיקות ותהיה התרועה בפשוטה לפניה ולאחריה כדין מבלי הפסק דבר בין התקיעה הראשונה לתרועה או בין תרועה לתקיעה אחרונה:

כתב רבינו סעדיה מה שצונו הבורא יתברך לתקוע בשופר בראש השנה יש בזה עשרה ענינים:

הענין הראשון מפני שהיום תחלת הבריאה שבו ברא הקב"ה העולם ומלך עליו · וכן עושים המלכים בתחלת מלכותם שתוקעין לפניהם בחצוצרות ובקרנות להודיע ולהשמיע בכל מקום תחלת מלכותם וכן אנו ממליכין עלינו את הבורא ית' ביום זה וכן אמר דוד בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה':

הענין השני כי יום ר"ה הוא יום ראשון לעשי"ת ותוקעים בו בשופר להכריז על ראשנו כמי שמזהיר ואומר כל הרוצה לשוב ישוב ואם לאו אל יקרא תגר על עצמו וכן עושים המלכים מזהירין את העולם תחלה בגזרותם וכל העובר אחר האזהרה אין שומעין לו טענה:

הענין השלישי להזכירנו מעמד הר סיני שנאמר בו וקול שופר חזק מאד ונקבל על עצמנו מה שקבלו אבותינו על עצמם נעשה ונשמע:

הענין הרביעי להזכירנו דברי הנביאים שנמשלו לתקיעת שופר שנאמר ושמע השומע את קול השופר ולא נזהר ותבא חרב ותקחהו דמו בראשו יהיה והוא נזהר את נפשו מלט:

הענין החמישי להזכירנו חורבן בהמ"ק וקול תרועת מלחמות האויבים כמו שנאמר כי קול שופר שמעת נפשי תרועת מלחמה וכשאנו שומעים קול השופר נבקש מאת השם על בנין בהמ"ק:

הענין הששי להזכירם עקידת יצחק שמסר נפשו לשמים וכן אנחנו נמסור נפשנו על קדושת שמו ויעלה זכרוננו לפניו לטובה:

הענין השביעי כשנשמע תקיעת שופר נירא ונחרד ונשבר עצמנו לפני הבורא כי כך הוא טבע השופר מרעיד ומחריד כמ"ש אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו:

הענין השמיני להזכיר יום הדין הגדול ולירא ממנו שנאמר כי קרוב יום ה' הגדול קרוב ומהר מאד יום שופר ותרועה:

הענין התשיעי להזכירנו קבוץ נדחי ישראל ולהתאסף אליו שנאמר בו והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור וגו':

הענין העשירי להזכירנו תחיית המתים ולהאמין בה שנאמר כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו · ואמרו במדרש כל השנה השטן מקטרג על ישראל לפני הקב"ה והקב"ה דוחה אותו בר"ה וליום הדין · ובר"ה בא השטן לקטרג ומביא החטא להעיד על פשעיהם של ישראל והחטא מעידה והקב"ה אומר לו עד אחד אתה ואין עד א' נאמן הכא עוד עד

אחר עמך והוא הולך להביא את הלבנה והיא מוצא אותה שהיא נכסה שנאמר תקעו בחודש שופר בכסה ליום חגנו · יום שהלבנה מתכסה והיא מבקשת ואינה נמצאת שהיא מכוסה ועוד תמצא בכסה בגי' לבנה לרמז שהיא מתכסה בו ואמרו בפסיקתא ר' ברכיה פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו וכי כל החדשים אינם נכסים אלא ליום חגנו והלא ניסן חודש ונכסה ויש בו חג בפ"ע אלא חודש שיש בו חג· ותגו בן יומו ואיזה זה תשרי·ונקרא תשרי על שם תשרי ותשבוק על חוביהם אומתי בחדש השביעי:

קצת מנהגי תקיעות

התוקע עומד ומברך דילפינן לכם לכם מעומר דכתיב גבי עומר וספרתם לכם וכתיב הכא יום תרועה יהיה לכם מה להלן מעומד אף כאן מעומד · ואם העמיד רגלו על הספסל קטן תחתיו אין להעמידו כמוזק אלא לענין זה דאף אם יפול הספסל מתחתיו איננו נופל ואם לאו פסול והוא מברך לתקוע כי עיקר בשמיעה ואין לומר בקול דמשמע לעשות צורות לשמוע בקולו (אגודה ושבל טוב) · שופר הבא מגזל לתחום תוקעין בו (מהרי"ל) וצריך אדם לזקוף את פי השופר למעלה שנאמר (עלה אלהים בתרועה) ולא על שמאל לפי שהתפילין של יד שם (אגודה) כשם שאין התוקע מסיח בנתים כך לא ישיח השומע בשמיעת השופר ולכן יש נמנעים מלאכול אגוזים שלא יביאנו לידי נחירגא שקורין (בל"א רוספרין) וישיח ומהר"ם לא מנע מלאכול (תשב"ץ)· מלשון האלפסי משמע דאפילו סופר בין תקיעות של מיושב מעמן אין חוזר ומברך נכון התוקע לכסות השופר בשעת הברכה · יום תרועה יהיה לכם בגימטריא שלשים רמז לשלשים קולות · אלו דברים שאסור לדבר בהם בלא ספר תורה מגילה תפילין עומר ברכת כהנים שופר וידוי וסי' הסכ"ת ושמ"ע (רבינו סעדיה גאון) · אם הפסיק הראשון מתחיל השני ממקום שפסק הראשון אבל אין לו לברך שהחייט כי כבר יצא ע"י הראשון:

אמרו רז"ל שלא להזכיר בר"ה בשעת התפלה חטא ועון ופשע · ונמצא בכתבי האריז"ל שהשומע בלחש בשפתיו בין תשר"ת לתש"ת ובין תש"ת לתר"ת בתקיעות מיושב ולא בשעת התקיעה כי אז השטן מעורבב ולא שיזכיר חטא ועון ופשע רק שהוא פורע בשפתיו חטאיו כך וכך עשיתי:

הגהה כתוב בש"ע סי' תקצ"ב לא ישיח לא התוקע ולא הצבור בין תקיעות מיושב ובין תקיעות מעומד · כי שני התקיעות שייכים לבדדי ובשעת התקיעות אפי' לגרוק אסור · מיהו ענין התקיעות והתפלות אין הפסק:

דיני מילה בראש השנה

מילה בראש השנה מלין קודם התקיעות וסימן לדבר וזכר ברית אברהם הוא המילה ואח"כ עקידת יצחק הוא שופר של איל ובשבת שאין תוקעין מלין אחר אשרי ואחר המילה אומר החזן יהללו ואומרים יום ליבשה דוקא אם חל ראש השנה בשבת (מהרא"ק) ושמעתי שכן הדין בכל י"ט כשחל בשבת אומרים יום ליבשה במילה ולא כשחל י"ט בחול·כתב מהר"ם יפה וז"ל הטעם מפני שאומרים שיר ושבח על מעלות מילה שהיא דוחה אפילו שבת ואין צריך לזה לי"ט דמה מעליותא היא שדוחה המילה את י"ט שאין איסור מלאכתו אלא בלאו ועשה דמילה איסור כרת היא ופשיטא שדוחה אותו תוך מב' ימים האחרונים של פסח שאומרים גם בחול יום ליבשה לפי שהיה בו קריעת ים סוף:

רבינו סעדיה גאון שרייבט אז ראש וואש השי' האט אונז גיגעבין דיא מצוה פון שופר בלאזין איז אין דעם צעהען טעמים פר האנדין:

הראשון · דער ערשטער טעם איז ווארום אין דעם טאג האט השי' דיא וועלט באשאפין אונ איז אמלך גיווארין איבר דר וועלט אונ אז איין מלך געמט אן אמלוכה לאזט ער איהם רופין מיט טרומייטין אז ער זאל מודיע זיין איף דר גאנצר מדינה דעם טאג וואש ער הייבט אן זיין מלוכה צוא פירין אזו טוען מיר איך אויש רופין מיט דעם שופר אונ מיר טוען קריינן דעם הייליגין בשעפר אין דעם טאג וויא דוד המלך האט גיזאגט (בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה') מיט טרומייטין אונ מיט איין קול פון שופר זאלט איר בלאזין פאר דעם מלך הקב"ה:

הַשֵּׁנִי · דער אַנְדֶרֶר טַעַם איז וואָרוּם דֶר טאָג איז דער עֶרְשְׁטֶער טאָג פון די צֶעהֶן טעג וואָשׁ זייא הייסֶן יְמֵי תְּשׁוּבָה דְרוּם בְּלָאזִין מִיר מִיט דֶעם שׁוֹפָר אוּנ מען רוּפְט אוֹיש כְּדֵי מען זָאל וואָרינֶען דֶעם עוֹלָם אַז אִיטְלִיכֶר וֶוער עֶשׁ וִויל תְּשׁוּבָה טאָן הָאט עֶר צַייט תְּשׁוּבָה צוּ טאָן אוּנ אַז נִיט זָאל עֶר דֶער נָאךְ נִיט מְטַעֲנֶה זַיין אַז עֶר ווָעט חַס וְשָׁלוֹם גֶישְׁטְרָאפְט וֶוערִין אוּנ אַזוֹ איז דֶר סֵדֶר פון איין מַלְכוּת אַז עֶר איז עֶפֶּס גוֹזֵר לָאזְט עֶר פְרִיעֶר אוֹישׁ רוּפִין אוּנ דֶר וואָשׁ פָאלְגְט נִיט נֶעמְט מען דֶר נָאךְ בַּייא אִים קֵיין פַּר עֶנְטְפֶער נִיט אָן :

הַשְּׁלִישִׁי · דֶר דְרִיטֶר טַעַם איז מען זָאל אוּנְז גֶידֵיינְקֶען דֶעם זְכוּת וואָשׁ מִיר זַיינֶען גֶישְׁטַאנֶען אוֹיף דֶעם בַּארְג סִינַי אוּנ מִיר הָאבִין מְקַבֵּל גֶוועֶן דִי תּוֹרָה וואָס זִיא איז גֶיגֶעבִּין גֶיוָוארִין מִיט אַיין קוֹל שׁוֹפָר ווִיא אִין פָּסוּק שְׁטֵייט (וקול שופר חזק מאוד) אוּנ מִיר זָאלִין ווַייטֶער אוֹיף זִיךְ נֶעמֶען וואָשׁ אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערִין הָאבִּין דֶעגְקְט מָאל אוֹיף זִיךְ גֶינוּמֶען אוּנ הָאבִּין גֶיזָאגְט (נעשה ונשמע) דָאשׁ איז טַייטְשׁ מִיר ווֶעלִין טאָן וואָשׁ הַשֵּׁי"ת הַייסְט אוּנְז טאָן אוּנ מִיר ווֶעלִין צוּ הֶערִין וואָשׁ עֶר וֶועט אוּנְז זָאגִין :

הָרְבִיעִי · דֶער פֶערְטֶער טַעַם איז מען זָאל אוּנְז דֶר מָאנֶען דִי שְׁטְרָאף רֵייד וואָשׁ אוּנְזֶערֶע הַיילִיגֶע נְבִיאִים הָאבִּין אוּנְז גֶישְׁטְרָאפְט אוּנ גֶווָארִינְט אַז מִיר זָאלִין תְּשׁוּבָה טאָן זֵייעֶרֶע רֵייד איז גֶיגְלִיכִין צוּ אַיין קוֹל פון שׁוֹפָר וואָשׁ מען בְּלָאזְט בִּשְׁעַת מִלְחָמָה מען זָאל ווִיסִין ווִיא זִיךְ צוּא הִיטִין פַר דֶעם שְׁוֶוערְד אָבֶּר דֶר וואָשׁ הֶערְט נִיט צוּ צוּא דֶעם שׁוֹפָר אוּנ הִיט זִיךְ נִיט פַר דֶעם שְׁוֶוערְד אַזוֹ ווֶערְט עֶר גֶהַרְגֶת אַזוֹ ווֶער עֶשׁ הֶערְט נִיט צוּ דִי רֵייד פון דִי נְבִיאִים הָאט עֶר קֵיין גוּטִין סוֹף נִיט אָבֶּר ווֶער עֶשׁ נֶעמְט צוּ זֵייעֶרֶע רֵייד איז עֶר זַיין נֶפֶשׁ מַצִּיל פון אַלֶעם בֵּייזִין אוּנ ווֶערְט גֶיהָאלְפִין מִיט אַלֶעם גוּטִין :

הַחֲמִישִׁי · דֶר פִינְפְטֶר טַעַם איז מען זָאל אוּנְז דֶער מָאנֶען אִין חוּרְבַּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וואָשׁ עֶר איז חָרוּב גֶיוָוארִין בִּשְׁעַת מִלְחָמָה אוּנ מען הָאט דֶעגְקְט מָאל מִיט דֶעם שׁוֹפָר גֶיבְּלָאזִין אַזוֹא ווִיא דֶער נָבִיא הָאט גֶיזָאגְט כִּי קוֹל שופר שמעה נפשי תרועת מלחמה אַז מִיר הֶערִין הַיינְט דָאשׁ קוֹל פון דֶעם שׁוֹפָר זָאלִין מִיר זִיךְ דֶר מָאנֶען אוּנ מִיר זָאלִין מִתְפַּלֵּל זַיין פַר הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אַז עֶשׁ זָאל אִין דֶר גִיךְ אוֹיף גֶיבּוֹיט ווֶערִין אָמֵן :

הַשִּׁשִׁי · דֶער זֶעקְסְטֶער טַעַם איז מען זָאל אוּנְז גֶידֵיינְקֶען דֶעם זְכוּת פון עֲקֵידַת יִצְחָק וואָשׁ עֶר הָאט זִיךְ מוֹסֵר נֶפֶשׁ גֶיוֶועֶן צוּ הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ אוּנ זָאל אוּנְז גֶידֵיינְקֶען צוּ גוּטִין · אוּנ ווַייל מען הָאט אוֹיף זַיין אָרְט מַקְרִיב גֶיוֶועֶן אַיין אַיִל דְרוּם בְּלָאזִין מִיר מִיט אַיין שׁוֹפָר שֶׁל אַיִל :

הַשְּׁבִיעִי · דֶר זִיבֶּעטֶר טַעַם איז אַז מִיר הֶערִין דָאשׁ קוֹל פון שׁוֹפָר ווֶעלִין מִיר זִיךְ פָארְכְטִין אוּנ שְׁרֶעקִין פַאר הַשֵּׁי"ת אוּנ אַזוֹ איז דִיא טֶבַע פון דֶעם שׁוֹפָר אַז עֶשׁ מַאכְט דֶעם מֶענְטְשִׁין צִיטֶערִין אוּנ שְׁרֶעקִין אַזוֹא שְׁטֵייט אִין (עמוס קפיטל ג') אם יתקע שופר בעיר ועם לא יחרדו אַז מען בְּלָאזְט שׁוֹפָר אִין שְׁטָאט אַייבּ דָאשׁ פָאלְק ווֶערִין נִיט דֶר שְׁרָאקִין :

הַשְּׁמִינִי · דֶר אַכְטֶר טַעַם איז אַז מען זָאל גֶידֵיינְקֶען אִין דֶעם גְרוֹיסִין יוֹם הַדִּין אוּנ מען זָאל זִיךְ פָארְכְטִין אוּנ שְׁרֶעקִין אַזוֹא שְׁטֵייט אִין (צפניה א') קרוב יום ה' הגדול קרוב ומהר מאוד איז טַייטְשׁ עֶר איז נָאהֶענְט דֶר טאָג פון גָאט דֶר גְרוֹיסֶר אוּנ אַיילְט זִיךְ זֵייעֶר · ווַייטֶר שְׁטֵייט (יום שופר ותרועה) איז טַייטְשׁ אַיין טאָג פון שׁוֹפָר אוּנ שַׁאלוּנְג :

הַתְּשִׁיעִי · דֶר נַיינְטֶר טַעַם איז אַז מִיר זָאלִין גֶידֵיינְקֶען אִין דֶעם אַיין זַאמְלוּנְג פון דִיא פַאר שְׁפְּרֵייטִי פון יִשְׂרָאֵל אוּנ צוּ הָאפִין וואָשׁ יְשַׁעְיָה הַנָּבִיא הָאט גֶיזָאגְט (קפיטל כ"ז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול איז טַייטְשׁ אַז עֶס ווֶעט גֶיבְּלָאזִין ווֶערִין מִיט דֶעם שׁוֹפָר הַגָּדוֹל (ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו וגו') ווֶעלִין אַלֶע קוּמֶען אוּנ ווֶעלִין זִיךְ בּוּקִין פַר גָאט בָּרוּךְ הוּא אוֹיף דֶעם הַיילִיגִין בַּארְג אִין יְרוּשָׁלַיִם :

הָעֲשִׂירִי · דֶר צֶעהֶנְטֶר טַעַם איז אַז מִיר זָאלִין גֶידֵיינְקֶען אִין תְּחִיַּת הַמֵּתִים אוּנ דֶרִינֶען צוּ גְלֵייבִּין אַזוֹ שְׁטֵייט אִין (ישעיה י"ח) כל יושבי תבל ושוכני ארץ כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו איז טַייטְשׁ אַלֶע וואוֹנֶער פון דֶר ווֶעלְט אוּנ דִי וואָס רוּעֶן אוֹיף דֶר עֶרְד אַז מען ווֶעט אוֹיף שְׁטֶעלִין אַיין דֶגֶל אוֹיף דִי בֶּערְג ווֶעט אִיר זֶעהֶען אוּנ אַז מען ווֶעט בְּלָאזִין מִיט שׁוֹפָר ווֶעט אִיר הֶערִין · אִין מִדְרָשׁ שְׁטֵייט אַז אַגַאנְץ יָאר איז דֶר שָׂטָן מְקַטְרֵג פַר הקב"ה אוֹיף דִי יִשְׂרָאֵל לֵייגְט אִים הקב"ה אָפּ בִּיז רֹאשׁ הַשָּׁנָה צוּ דֶעם יוֹם הַדִּין · אוּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה קוּמְט דֶר שָׂטָן מְקַטְרֵג זַיין אוּנ בְּרֵיינְגְט דִי זוּן פַר אַיין עֵדוּת אַז דִי יִשְׂרָאֵל הָאבִּין גֶיזִינְדִיגְט · זָאגְט הקב"ה צוּ אִיר דוּ בִּיסְט אַיין עֵדוּת בְּרֵיינְג נָאךְ אַיין עֵדוּת · גֵייט דִי זוּן בְּרֵיינְגֶען דִי לְבָנָה מִיט זִיךְ אָבֶּר זִיא גֶיפִינְט דִי לְבָנָה נִיט · ווָארוּם אִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה איז דִי לְבָנָה בַּאדֶעקְט אַזוֹ שְׁטֵייט (בכסה ליום חגנו) איז טַייטְשׁ דִי לְבָנָה בַּאדֶעקְט זִיךְ מען זָאל זִיא נִיט גֶיפִינֶען (בכסה) איז טַייטְשׁ בַּאדֶעקְט (בכסה) טְרֶעפְט אִין דִי צָאהְל זִיבִּין אוּנ אַכְצִיג אוּנ לְבָנָה טְרֶעפְט אוֹיךְ אָן זִיבִּין אוּנ אַכְצִיג צוּ ווַייזִין אַז דִי לְבָנָה בַּהַאלְט זִיךְ אוּם רֹאשׁ הַשָּׁנָה זִיא זָאל נִיט עֵדוּת זָאגִין :

נכון לומר קודם תקיעת שופר מאמר הזוה"ק ומאמר רפ"א מסימנא וגם ללומדו בליל ראש השנה :

(זהר) בחדש השביעי באחד לחדש · רבי יצחק פתח תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו זכאין אינון ישראל דקב"ה קריב לון לגביה מן כל אומין עובדי כוכבים ואתרעי בהו ומאתר רחיקא קריב לון לגביה הה"ד ויאמר יהושע אל כל העם כה אמר ה' אלהי ישראל בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם לאחזאה דהא מאתר רחיקא אתרעי בהו וקריב לון לגביה · וכתיב ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר וגו' · הני קראי אית לאסתכלא בהו וכי כל ישראל לא הוו ידעי דא וכ"ש יהושע אלא אורייתא כולא סתים וגליא כמה דשמא קדישא סתים וגליא בגין דאורייתא כולא שמא קדישא היא ועל"ד איהו סתים וגליא אי ישראל ויהושע הוו ידעי אמאי כתיב כה אמר ה' אלא ודאי סתימא דמלתא טיבו סגי עביד קב"ה בישראל דאתרעי בהו באבהתא ועביד לון רתיכא קדישא עלאה ליקריה ואפיק לון מגו נהרא עילאה יקירא קדישא בוצינא דכל בוצינין בגין דיתעטר בהו הה"ד כה אמר ה' בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם הנהר ההוא נהר דאשתמודע ואתידע מעולם מאי קא בעי הכא אלא לאחזאה חכמתא מעבר הנהר מעולם אלא ההוא נהר עולם איקרי ועל דא בעבר הנהר ישבו אבותיכם מעולם לאחזאה טיבו וקשוט דעביד קב"ה לישראל· ואקח את אביכם את אברהם מעבר הנהר מאי קא מיירי אלא אברהם לא אתדבק ביה בההוא נהר כמו יצחק דאתדבק ביה בסטריה לאתתקפא · תא חזי ההוא נהר אע"ג דלאו איהו דינא דינין נפקין מסטריה ואתתקפו ביה · וכד יצחק אתתקף בבנוי בדינוי כדין עלאין ותתאין מתכנפי לדינא וכורסיא דדינא אתתקן ומלכא קדישא יתיב על כורסיא דדינא ודאין עלמא כדין תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו זכאין אינון ישראל דידעין לסלקא כורסיא דדינא ולתקנא כורסיא דרחמי ובמה בשופר : ר' אבא הוה יתיב קמיה דר"ש · א"ל הא זמנין סגיאין שאילנא על האי שופר מאי קא מיירי עד כאן לא אתישבנא ביה א"ל ודאי הא ברירא דמלה דישראל בעיין ביומא דדינא שופר ולא קרן בגין דקרן הא אתיידע באן אתר איהו ולאתדבקא דינא לא בעינא אבל הא תנינן במלין ובעובדא בעינן לאחזאה ולאתערא מלין סתימין תא חזי כד האי שופר עלאה דנהירו דכלא ביה אסתלק ולא נהיר לבנין כדין דינא אתער וכרסוון אתתקנו לבי דינא ודא שופר אילו דיצחק איקרי תוקפיה דיצחק· תושבחתיה דאבהן כד אסתלק ההוא שופר גדול דלא ינקא לבנין כדין יצחק אתתקף ואתתקן לדינא בעלמא

וכד אתער האי שופר וכד בני נשא תייבין מחטאיהון ובעיין לנגדא קול שופר מתתא וההוא קלא סליק לעילא כדין אתער שופרא אחרא עלאה ואתער רחמי ואסתלק דינא · ובעינן לאחזאה עובדא בשופר לאתערא שופרא אחרא ולאפקא בהאי שופר לתתא אינון קלין לאחזאה דכל אינון קלין דלעילא כלילן כולהו בההוא שופר עלאה יתערון לנפקא · ובהני קלין דלתתא יהבין ישראל חילא לרחמי מתתא ואתער שופר גדול לעילא וע"ד בעינן לזמנא שופר ביומא דא ולסדרא קלין לכוונא ביה בגין לאתערא שופר אחרא דביה כלילן קלין לעילא ולסדרא קלין בשופר:

סדרא קדמאה קלא נפיק ומתעטר לעילא סליק רקיעין ואתבקע בין טורי רמאי ומטי לגביה דאברהם ושריא ברישיה ואתעטר ואתער הוא ואתקן לכורסיא · ובספרא דאגדתא תגינן בשעתא דההוא קלא קדמאה אתער ואתעטר אברהם ואתקן לכורסיא פקדין עליה אבא ואמא אדהכי סלקא תגיינא תקיפא לתברא תוקפי רגיזין ודאי:

סדרא תגיינא ההוא קלא תבירא בתוקפוי וכדין סלקין כל דינין דיתערון (ס"א דאתערן) קמיה אתבר עד דסליק לאתריה דיצחק כיון דיצחק אתער וחמי לאברהם מתקן לכורסיא לקיימא קמיה כדין אתכפייא ותבר תוקפא קשיא ובהאי בעי מאן דתקע לכוונא לבא ורעותא בגין לתברא חילא ותוקפא דדינא קשיא הה"ד אשרי העם יודעי תרועה יודעי תרועה ודאי:

סדרא תליתאה קלא נפיק וסלק ובקע כל אינון רקיעין ורחמי מתערין ומטי ההוא קלא לרישיה דיעקב ויעקב אתער וחמי לאברהם מתתקן בגיסא אחרא כדין אחידן תרוייהו ביה ביצחק דא מהאי סטרא ודא מהאי סטרא ולא יכלין תוקפוי לנפקא לבר והני תלתא סדרין כלהו סדרא חד:

סדרא אחרא קלא נפיק וסליק ונטל לאברהם מאתריה ונגיד ליה לתתא לאתר דתוקפיהון דיצחק שריין וקיימין ליה לאברהם בגוייהו:

סדרא תגיינא נפיק קלא תבירא לא תקיפא כקדמאה לא דחלש ההוא קלא דתקע אלא דהאי קלא לאו איהו לגבי יצחק כקדמיתא דתמן תוקפא תקיפא שריא אלא לגבי אינון דלתתא מותבן דינא דאינון רפיין יתיר וכלהו חמאן לאברהם לגבייהו ואתכפיין קמיה אדהכי ·

סדרא תליתאה קלא נפיק וסליק ואתעטר ברישא דיעקב ונגיד ליה לתתא להוא אתר דאינון גבוראן שריין וקאים לקבלייהו אברהם מהאי סטרא ויעקב מהאי סטרא ואינון באמצעיתא כדין אתכפיין כלהו ומשתכחין (ס"א ומשתככין) באתרייהו והני כלהו סדרא אחרא תגיינא:

סדרא בתראה דבעי לסלקא לון לאתרייהו ולישבא (ס"א ולישרא) ביניידו ליצחק כמלקדמין בגין דהאי בעי לישרא ליה באתריה ולא יפוק בתוקפוי לבר כדין דינין כלהו אתכפיין ורחמין אתערו על דא בעי לכוונא לבא ורעותא בהגי קלין למהדר בתיובתא קמי מאריהון כדין כד ישראל מתקני ומסדרי קלין כדקא יאות בשופרא דא וישראל ברעותא אהדר ההוא שופר עלאה וכד אהדר מעטרא ליה ליעקב ואתתקנת על כלא וכורסייא אתרא רמיו וכדין חידו אשתכח בכולא וקודשא בריך הוא מרחם על עלמא · זכאה חולקיהון דישראל דידעין לנגדא ולאמשכא למאריהון מדינא לרחמי ולתקנא כלהו עלמין על ידייהו· תא חזי לקבל דא תלתא ספרין פתיחין ביומא דא וכמה דרחמין מתערין ודינין קשיין אתכפיין ועאלין לדוכתייהו כך הוא לתתא כגוונא דלעילא דינין קשיין אתכפיין ואתעברו מעלמא ומאן אינון אלין רשיעין גמורים דאינון דינין קשיין דאתכפיין ואתעברו מעלמא ועל דא נכתבים ונחתמים וכו' אמר רבי אבא ודאי דא הוא ברירא דמלה בריך רחמנא דשאילנא ורווחנא בהגי מילי · אמר רבי יהודה כתיב זכרון תרועה זכרון עבדינן לכוונא לבא ורעותא ישראל עבדין זכרון לתתא במה בעובדא בגין דיתער מלה כההוא גוונא לעילא · אמר ר' אלעזר כתיב בכסה ליום חגנו דאתכסייא ביה סיהרא והיך אתכסייא אלא כד קיימא עיבא ושמשא לא נהיר כדין סיהרא אתכסייא ולא נהיר ועל דא מקמי עיבא שמשא לא נהיר וכ"ש סיהרא דאתכסייא ולא נהירא ועל דא בכסה ליום חגנו בה"א דאתכסייא סיהרא ובמה נהיר כלא בתיובתא ובקל שופרא דכתיב אשרי העם יודעי תרועה כדין ה' באור פניך יהלכון · ת"ח בהאי יומא אתכסייא סיהרא · ולא נהיר עד בעשור לחדש: דישראל תייבין כלהו בתיובתא שלימתא ואימא עלאה תאבת ונהרת לה והאי יומא נהירו דאימא נטלה ואשתכח חידו בכלא · ועל דא כתיב יום הכפורים הוא יום כפור מבעי ליה מאי יום הכפורים אלא בגין דתרי נהורין נהרן כחד בוצינא עלאה נהיר לבוצינא תתאה ובהאי יומא מנהורא עלאה נהיר ולא מנהורא דשמשא ובגין כך בכסה ליום חגנו כתיב: (רעיא מהימנא) בחדש השביעי באחד לחדש וגו' · פקודא (מ"ב) דא לתקוע שופר בר"ה · דהא יומא דדינא לעלמא כמה

דאוקימנא והא אוקמוה · דכתיב תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו · והא אתמר · דהאי איהו יומא דסיהרא אתכסי ביה · וקאים עלמא בדינא · בגין דההוא מקטרגא חפי וכסי ואנעל פתחא על מלכא · אתר דדינא שריא למתבע דינא על עלמא ואי תימא איך אתייהיב ליה רשו להוא מקטרגא לחפאה ולמתבע דינא· אלא ודאי דידע דהאי מקטרגא שוי קודשא בריך הוא למתבע דינא על כל עלמא ושוי ליה יומא ידיעא למתבע קמיה כל דינין דעלמא · דהא קודשא בריך הוא עבד ליה ושוי ליה קמיה למהוי דהילו דקודשא בריך הוא סלקא ושריא על כלא · ורזא דא והאלהים עשה שייראו מלפניו · מאי עשה עשה להאי מקטרגא · ואתקין ליה קמיה למהוי סייפא שננא על כל עלמא · וכל דא בגין דידחלון מקמי קודשא בריך הוא כלא · ודא איהו סנטירא דתבע חובי בני נשא · ותבע דינא · ותפיש בני נשא וקטיל לון: ואלקי לון כלא · כמה דנפיק מן דינא · כגוונא דההוא ממונה ב"ד דלתתא · דאתייהיב ליה רשו לאדכרא קמי בי דינא · פלוני עביד כך · ופלוני עבר על כך · ולמתבע עלייהו דינא · ותנא רשו אתיהיב להוא ממונה ב"ד · לאנעלא על בי דינא פתחא עד דיגזרון דינא על כל מה דאיהו תבע · ולית רשו לבית דין לדחייא ליה בגין כי אני יי אוהב משפט · ואיהו בעי דעלמא יתקיים בדינא ולמנדע דאית דין ואית דיין כהאי גוונא שוי קודשא בריך הוא קמיה להאי · דאיהו תבע דינא קמי מלכא על כל בני עלמא ובהאי יומא אתייהיב ליה רשו לכסאה פתחא דמלכא וסיהרא אתחפי לגו · עד דיתגזר דינא על כל בני עלמא · ואף ע"ג דדא אתגלי קמי קודשא בריך הוא לא בעי אלא בדינא · כלא כגוונא חדא עילא ותתא · אתקין כרסייא דדינא בהאי יומא וסנטירא אתא ותבע דינא על כל עובדי בני עלמא · כל חד וחד כפום ארחוי: וכפום מה דעבד וסהדין אתיין וסהדי על כל עובדי בני עלמא ואלין אינון עיני יי דאינון משטטי בכל עלמא · וכמה אינון עיני יי דלית לון חושבנא · דקא אזלי ומשטטי בכל עלמא וחמאן כל עובדי בני עלמא: ווי לאינון דלא משגיחין ולא מסתכלין בעובדיהון דהא לגבייהו קיימין אלין סהדי מלכא · ומשגיחין וחמאן כל מה דאינון עבדין · וקאמרי דהא אינון סלקי וסהדי קמי מלכא · והא סנטירא קאים קמי מלכא ותבע דינא · פלוני עבד דינא · פלוני עבד כך · והא הכא סהדי · ועד דקודשא בריך הוא לא שאיל לון · לית לון רשו לסהדא כדין אינון סהדי סהדותא וכלא אכתיב קמי מלכא בפתקא · בבי מלכא אית חד היכלא · היכלא דא מליא אשא חיורא · והאי אשא מתגלגל (בפלקא פירוש בגלגל עגול · ולהיט שביבין והאי לא פסיק לעלמין) · לגו האי היכלא אית היכלא אחרא מליא אשא אוכמא דלא פסיק לעלמין · תרין סופרין קיימין תדיר קמי מלכא · בשעתא דדינא סהדין כל סהדי קמי מלכא אינון סהדין (סופרין) נטלין מההוא פלקא דאשא חיורא וכתבי עליה בההוא אשא אוכמא וכדין מלכא אחמיץ דינא עד זמנא ידיעא דילמא בין כך ובין כך יהדרון בתשובה אי יהדרון פתקין נקרעין ואי לאו מלכא יתיב וכל אינון דבי זכותא קיימי קמי כרוזא קם וכריז פלוני עבד כך מאן יוליף עליה זכות אי אית מאן דיוליף עליה זכות יאות ואי לאו הא אתמסר לסנטירא וכלא ידע קודשא בריך הוא אמאי אצטריך לכל דא אלא בגין דלא יהא פטרא דפומא לבני עלמא אלא לאחזאה דכלא עביד בארח קשוט ונידהא קמיה מאן דאשתזיב מן דיניה ואי תימא מנלן הא אתמסר לחכימין ואפי' למאן דלא ידע מאן דבעי לאסתכלא ישגח במה דאיהו באתגלייא וידע במה דאיהו בסתרא דהא כלא כגוונא חדא כל מה דפקיד קודשא בריך הוא בארעא כלא איהי כגוונא דלעילא · יומא דראש השנה איהו יומא דדינא ומלכא יתיב בכרסייא דדינא · סנטירא קא אתי ותפי פתחא דמלכא ותבע דינא ואע"ג דקודשא בריך הוא רחים ליה לדינא כד"א כי אני ה' אוהב משפט נצח רחימו דבגוי לרחימו דדינא ובשעתא דסנטירא קם למטען מלין עלייהו פקיד למתקע בשופר בגין לאתערא

רחמי

סדר תקיעות

וחס מתתא לעילא׃ בההוא שופר סלקא ההוא קלא כלילא באשא
ורוחא ומיא ואתעביד מנייהו קלא חדא׃ ואתער קלא אתרא לעילא׃ כד
ההוא קלא אתער סעילא וסתתא כדין כל טענות דקא טען ההוא
מתערבבי׃ ביומא דראש השנה נפיק יצחק בלחודוי
ליה תבשילין דכל עלמא כל חד כפו
ותכהין עיניו מראות׃ דנפיק מי
ושכיב על ערסיה דדינא וקרי לי
הביאה לי ורבקה אמרה א
ראתמסר לה סיומא דאתב
מטעמים דיליה׃ ויעקב
קול יעקב בההוא שופר
ויגש לו ויאכל ואר
יין׃ דא יין דמנטר
את ריח בגדיו
ובלא איהו רחמי
ורעוין דהוו
בחדוה ובר
דא בחדו
דעלמי
סדר
בי
ו

אשר

תקיעה׳ שברים׳ תקיעה ׳

תקיעה׳ שברים׳ תקיעה ׳

שברים׳ תקיעה ׳ שב

תשית שֶׁאֲנַחְנוּ תוֹקְעִים

שרשי׃ לִהְיוֹת

עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה׃

עה ׳

ה ׳

גדולה ׳

אֲבוֹתֵינוּ

וּמִן

שית

ל

בַּעֲבוּר כָּל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיְשָׁרִים וּבַעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה:

אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן שַׁדַּי מֶלֶךְ עֶלְיוֹן קַבֵּל שַׁוְעָתִי בְּרָצוֹן · אַמֵּץ לְבָבִי (כוי"ו במוכס"ז כוז"ו) · אֵל חַי דַּיָּן אֱמֶת שׁוֹפֵט צֶדֶק רַחוּם וְחַנּוּן רַחֵם עָלַי וּשְׁמַע הַיּוֹם אֲשֶׁר אַעְתִּיר בַּעֲדִי וּבְעַד בֵּיתִי וּבְעַד עֲדָתִי הַמַּסְכִּימִים עִמִּי בִּתְפִלָּתִי וְתִכְלוֹל תְּפִלָּתֵנוּ עִם כָּל תְּפִלּוֹת הַיְשָׁרוֹת וְהַנְּקִיּוֹת שֶׁיִּתְפַּלְּלוּ הַיּוֹם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּתְקַבְּלֵם תַּחַת כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ כְּמוֹ שֶׁקִּבַּלְתָּ לִתְפִלַּת מֹשֶׁה (נ"א מְנַשֶּׁה) שֶׁלֹּא יֵבוֹשׁוּ שׁוֹלְחַי בִּי וְלֹא אֲנִי בָּהֶם: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהֹוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי אָמֵן: יְהִי רָצוֹן לְפָנֶיךָ אָיוֹם וְנוֹרָא שֶׁתִּתֶּן לִי קוֹל עָרֵב וְנָעִים הַיּוֹם וְאַל יִפְסֹק קוֹלִי וְאַל יֵחַר גְּרוֹנִי וִיהֵא קוֹלִי נָעִים וְחָזָק כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר וַיְהִי קוֹל הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד אָמֵן סֶלָה:

דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד ויפיתו אונ זייא זָאלִין פַר שְׁפְּרַייזִין פַר דִיר מֵיין תְּפִלָּה פוּן וֶועגִין דִי צַדִּיקִים אונ חֲסִידִים אונ יְשָׁרִים · אונ פוּן וֶועגִין דֶעם כָּבוֹד פוּן דַיין נָאמֶן דֶער גְרוֹיסֶער אונ פָארְכְטִיגֶר · דֶען דוּא הֶערְסְט צוּא דָאשׁ גִיבֶּעט פוּן דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל מִיט דֶר בַּארִימְקַייט · גִילוֹיבְּט בִּיסְטוּ גָאט וָואשׁ הֶערְט צוּ דָאשׁ גִיבֶּעט אָמֵן סֶלָה:

הש"ץ מתחיל בנגון

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא · אמן: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ וְיַצְמַח פּוּרְקָנֵיהּ וִיקָרֵב (נ"א קֵץ) מְשִׁיחֵיהּ · אמן: בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא · אמן: לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

תפלת מוסף לראש השנה

כִּי שֵׁם יְהֹוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים:

וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה:

לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכוּ לָאֵל כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשָּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ · שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ · וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ · וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ · וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ · וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ · וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה · כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים · אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (בשבת השבת הזה ואת) יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם (זכרון) תְּרוּעָה (באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ · בַּבַּיִת הַגָּדוֹל

והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ: והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם ואת מוספי (יום השבת הזה ו) יום הזכרון הזה נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

לשבת

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה:

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור:

ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: ועשיתם עלה לריח ניחח ליהוה פר בן בקר אחד איל אחד כבשים בני שנה שבעה תמימם:

ומנחתם ונסכיהם כמדבר שלשה עשרנים לפר ושני עשרנים לאיל ועשרון לכבש ויין כנסכו ושני שעירים לכפר ושני תמידים כהלכתם: מלבד עלת החדש ומנחתה ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח אשה ליהוה:

לשבת

ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג עם מקדשי שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים אתו קראת זכר למעשה בראשית:

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם: ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ ומושב יקרו בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים: הוא אלהינו אין עוד אמת מלכנו אפס זולתו: ככתוב בתורתו וידעת היום והשבת אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד:

ועל כן נקוה לך יהוה אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ: יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון: לפניך יהוה אלהינו יכרעו ויפלו ולכבוד שמך יקר יתנו: ויקבלו כלם את עול מלכותך ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד: כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד: ככתוב בתורתך יהוה ימלוך לעולם ועד:

ונאמר לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו: ונאמר ויהי בישרון מלך בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל: ובדברי קדשך כתוב לאמר כי ליהוה המלוכה ומושל בגוים: ונאמר יהוה מלך גאות לבש לבש יהוה עז התאזר אף תכון תבל בל תמוט: ונאמר שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד: מי זה מלך הכבוד יהוה עזוז וגבור יהוה גבור מלחמה: שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד: מי הוא זה מלך הכבוד יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר כה אמר יהוה מלך ישראל וגואלו יהוה צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים: ונאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליהוה המלוכה: ונאמר והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד: ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד:

אלהינו ואלהי אבותינו מלוך על כל העולם כלו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו יהוה אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה: (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (והנחילנו יי אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת כי אתה אלהים אמת ודברך אמת וקים לעד: ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הזכרון:

ותוקעין גם בלחש תשר"ת תש"ת תר"ת:

היום הרת עולם היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים אם כבנים אם כעבדים אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו איום קדוש

בשבת א"א ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא · מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו · ותקבל ברחמים וברצון סדר מלכיותינו:

אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם · לפניך נגלו כל תעלומות והמון נסתרות שמבראשית · כי אין שכחה לפני כסא כבודך ואין נסתר מנגד עיניך · אתה זוכר את כל המפעל וגם כל היצור לא נכחד ממך · הכל גלוי וידוע לפניך יהוה אלהינו צופה ומביט עד סוף כל הדורות · כי תביא חוק זכרון להפקד כל רוח ונפש · להזכר מעשים רבים והמון בריות לאין תכלית · מראשית כזאת הודעת ומלפנים אותה גלית · זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום · איזו לרעב ואיזו לשבע · ובריות בו יפקדו · להזכירם לחיים ולמות · מי לא נפקד כהיום הזה · כי זכר כל היצור לפניך בא · מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר · מחשבות אדם ותחבולותיו · ויצרי מעללי איש · אשרי איש שלא ישכחך · ובן אדם יתאמץ בך · כי דורשיך לעולם לא יכשלו · ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך · כי זכר כל המעשים לפניך בא ואתה דורש מעשה כלם: וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים · בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם · על כן זכרונו בא לפניך יהוה אלהינו · להרבות זרעו כעפרות תבל · וצאצאיו כחול הים: ככתוב בתורתך ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים: ונאמר וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב: ונאמר וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: ובדברי קדשך כתוב לאמר זכר עשה לנפלאותיו חנון ורחום יהוה: ונאמר טרף נתן ליראיו יזכר לעולם בריתו: ונאמר ויזכר להם בריתו וינחם כרב חסדיו: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר כה אמר יהוה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה: ונאמר וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריך והקימותי לך ברית עולם: ונאמר הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו · רחם ארחמנו נאם יהוה:

אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו בזכרון טוב לפניך ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים משמי שמי קדם וזכר לנו יהוה אלהינו את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך: וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור · וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם ואין שכחה לפני כסא כבודך · ועקדת יצחק לזרעו (של ישראל) היום ברחמים תזכור: ברוך אתה יהוה זוכר הברית:

ותוקעין גם בלחש תשר"ת · תש"ת · תר"ת:

היום הרת עולם · היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים · אם כבנים · אם כעבדים · אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים · ואם כעבדים עינינו לך תלויות · עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו · איום קדוש:

בשבת א"א ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא · מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו ותקבל ברחמים וברצון סדר זכרונותינו:

אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם · מן השמים השמעתם קולך ונגלית עליהם בערפלי טוהר · גם כל העולם כלו חל מפניך ובריות בראשית חרדו ממך · בהגלותך מלכנו על הר סיני · ללמד לעמך תורה ומצות · ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש · בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת · ככתוב בתורתך · ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקול שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ונאמר ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: ונאמר וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק: ובדברי קדשך כתוב לאמר עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר: ונאמר בחצצרות וקול שופר הריעו לפני המלך יהוה: ונאמר תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו · כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: ונאמר הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתף ומחול · הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר · כל ישבי תבל ושכני ארץ כנשא נס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו: ונאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים · והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלים: ונאמר ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו ואדני יהוה בשופר יתקע והלך בסערות תימן: יהוה צבאות יגן עליהם · כן תגן על עמך ישראל בשלומך:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תְּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל לְחֵרוּתֵנוּ וְשָׂא נֵס לְקַבֵּץ גָּלֻיּוֹתֵינוּ וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם · וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ · וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה · וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם · וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ · כִּמְצֻוֶּה עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ · עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ · מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר :

וּבְיוֹם שִׂמְחַתְכֶם וּבְמוֹעֲדֵיכֶם וּבְרָאשֵׁי חָדְשֵׁכֶם וּתְקַעְתֶּם בַּחֲצֹצְרֹת עַל עֹלֹתֵיכֶם וְעַל זִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם וְהָיוּ לָכֶם לְזִכָּרוֹן לִפְנֵי אֱלֹהֵיכֶם אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם : כִּי אַתָּה שׁוֹמֵעַ קוֹל שׁוֹפָר וּמַאֲזִין תְּרוּעָה וְאֵין דּוֹמֶה לָּךְ : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה שׁוֹמֵעַ קוֹל תְּרוּעַת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּרַחֲמִים :

ותוקעין גם בלחש תשר״ת · תש״ת · תר״ת :

הַיּוֹם הֲרַת עוֹלָם · הַיּוֹם יַעֲמִיד בַּמִּשְׁפָּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָמִים · אִם כְּבָנִים · אִם כַּעֲבָדִים · אִם כְּבָנִים רַחֲמֵנוּ כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים · וְאִם כַּעֲבָדִים עֵינֵינוּ לְךָ תְלוּיוֹת · עַד שֶׁתְּחָנֵּנוּ וְתוֹצִיא כָאוֹר מִשְׁפָּטֵנוּ · אָיֹם קָדוֹשׁ :

בשבת א״א אֲרֶשֶׁת שְׂפָתֵינוּ יֶעֱרַב לְפָנֶיךָ אֵל רָם וְנִשָּׂא · מֵבִין וּמַאֲזִין מַבִּיט וּמַקְשִׁיב לְקוֹל תְּקִיעָתֵנוּ · וּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן סֵדֶר שׁוֹפְרוֹתֵינוּ :

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם (וְלִתְפִלָּתָם שְׁעֵה) וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם (מְהֵרָה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד · (צוּרֵנוּ) צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ · וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ · וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת · עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא (תָּמִיד) שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד : וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ וִיבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה (הָאֵל הַטּוֹב) : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם · וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עוֹז וְשָׁלוֹם) : בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם : אלהי נצור וכו׳

תפלה לשליח צבור בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ :

פותחין הארון

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵּי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה :

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים · לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים :

מיוסד ע״פ א״ב

אֹפֶד מֵאָז לְשֶׁפֶט הַיּוֹם · בְּחוֹן מַעֲשֵׂה כָּל יוֹם · גִּישַׁת יְקוּמִים פְּנֵי אָיוֹם · דִּינָם בּוֹ לְפַלֵּס לְפִדְיוֹם : הָרִאשׁוֹן אָדָם בּוֹ נוֹצַר · וְצִוָּה חוֹק וְלֹא נָצַר · זֶה מֵלִיץ

מטה לוי

(מוסד זאת לשפט היום) נתקן והוכן מיום בריאת העולם לשפוט ביום ראש השנה. כל באי עולם · כי בראש השנה נכנס אדם הראשון לדין ויצא ברחמים (בחון מעשה כל יום) לבחון בו כל המעשים שעשו כל ימות השנה (גישת יקומים פני איום) שיגשו בו כל יקום לפני השי״ת האיום · ולכן (בקשתנו דינם בו לפלס לפדיום) לשקול את דינם בפלס בראש השנה שיצאו לפדיום (הראשון שמו אדם (בו נוצר) בראש השנה נברא (וצוה חוק) ונצטוה על מצוה אחת (ולא נצר) ולא שמר אותה (זה מליץ כהרחיב בנ״ר) הקדוש ברוך הוא שהמליץ בעדו והרחיב

בית לוי

(מוסד) לשון תיקון · כמו ויסוד ט בו ותרגומו ואתקן ליה ביה (ויקרא ח ו) (בחון) ל׳ נסיון כמו ובוחן לבות (משלי ד ט) (יקומים) פי׳ כל היקום (בראשית ז) (איום) תואר להקב״ה (לפלס) ל׳ משקל כמו פלס מעגל רגליך (משלי ד כו) (הראשון אדם) כמו אדם הראשון (בו) בר״ה (נוצר) נברא והוא לשון יצירה (חוק) מצוה כדרך חק (נצר) לשון שמירה והנו״ן קמוצה · פי׳ כי עדותיך נצרתי (תהלים קיט כב) (זה) תואר להקב״ה

אפר מאז דער טאג ראש הַשָּׁנָה איז אן גיבֿרייט גיוואָרין צוא מִשְׁפָּטִין פון דענסט מאל אן אז וויא גאט האט גימִשְׁפָּט אָדָם הָרִאשׁוֹן בְּשַׁעַת ער האט גיזינדיגט האט זיך גאט ב״ה איבר אים מְרַחֵם גיוועזן פון דעם מאל אן האט ער גיזעצט דעם טאג צו מִשְׁפָּטִין אלע בַּשֶׁעפֿנעש בחון צו פרובין די מַעֲשִׂים פון דעם גאנצין יאר גישת אלע בַּשֶׁעפֿנש מוזין גינעהנן פר גאט ב״ה וואס ער איז פארכטיג דינם בעטין מיר דיך די וואג פון זייער מִשְׁפָּט זאל איבר וועגין צו דר לייזונג אונ צו גוטין הראשון אָדָם הָרִאשׁוֹן דר דא איז בַּשַׁאפֿין גיווארין אין ראש הַשָּׁנָה וצוה אונ ער האט אים גבאטין איין מִצְוָה ער זאל ניט עסין פון דעם עֵץ הַדַּעַת האט ער דיא מִצְוָה ניט גיהיט זה איז גאט זיין מֵלִיץ גיוועזן אונ האט אים דר ווייטערט אין דר צייט פון אַצָּרָה דען די מַלְאָכִים האבין אויף אים מְקַטְרֵג גיוועזן אונ האבין גיזאגט רבש״ע דוא האסט גיזאגט צוא אים אין דעם טאג אז דו וועסט עסין פון

(שם) ... לאין (שמות טו ב) (נגר) ... (סוגר) ל׳ שמירה (מיפת) כמו מיפת (חוצב) אומר לאברהם ... (גבעות וצורים) ... אומר ליצחק ויוסף (מראש צורים) אומר לאברהם ... (כיושבי נטעים) אומר לאדם וחוה (יוצרים) הצדיקים (לעצורים) אומר לישראל ... עצורים ... (דברים לב לו) ... (מיוחס) לשון ... (נס להתנוסס) ... (מתנים) מספרים ... (פקיד) לשון אדון ושר ... (נעלה) לשון ... (תתון בתחון) ל׳ ... (ברק) לשון נחושת ... (נחום ג ג)

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

כְּהִרְחִיב בַּצַּר׃ חָקְקוּ לַמִּשְׁפָּט וְלַדּוֹרוֹת הַנֶּצֶר׃ מַטַּעַת חוֹצֵב גְּבָעוֹת וְצוּרִים׃ יֻלְּדוּ בוֹ מֵרֹאשׁ צוּרִים׃ כְּיוֹשְׁבֵי נְטָעִים הֵמָּה הַיּוֹצְרִים׃ לְלַמֵּד בּוֹ צֶדֶק לַעֲצוּרִים׃ מְיוּחָס שְׁמוֹ בְּשֵׁם אֵיתָנִים׃ נֵס לְהִתְנוֹסֵס עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים׃ סְפָרִים נִפְתָּחִים וּמַעֲשִׂים מְתֻנִּים עוֹבְרִים לְפָנֶיךָ וְחֶשְׁבּוֹן נוֹתְנִים׃ פָּקִיד הוּכַן לְתִקּוּן מוֹעֲדֶיךָ׃ צֹאן לְהַעֲבִיר בְּשֵׁבֶט עָדֶיךָ׃ חֵן קֶרֶן בְּמִשְׁכָּב (במס׳ אחרים בְּזָכְרָם) הַיּוֹם עֵדֶיךָ׃ רַחוּם זְכוֹר שְׁבוּעַת עֲבָדֶיךָ׃

קהל
נַעֲלֶה (במס׳ וּכְרוּךְ) שׁוֹפָר עִם תַּחֲנוּן׃ שַׁדַּי לְפַתּוֹתְךָ בָּם בְּחַנּוּן׃
חזן תָּשִׁיב לְנֶדֶן בְּרַק הַשָּׁנוּן׃ תַּחֲזִק מָגֵן לְגוֹנְנֵי בְּגִנּוּן׃

ט זמן ... (מגור לו) ביום ... (חקקו למשפט) ... ההוא חוק ומשפט (ולדורות הנצר) ושמר לדורי דורות (מטעת חוצב) ומטעת אברהם שנקרא חוצב שממנו חוצבו (גבעות וצורים) יצחק ויוסף (ילדו בו) נולדו בר״ה (מראש צורים) מאברהם שנקרא ראש צורים (כיושבי נטעים) כמו שנאמר ... בר״ה אדם וחוה שהיו יושבים בגן אלל כנטעים אשר נטע ה׳ (המה היוצרים) הצדיקים ולכן נולדו כלם בראש השנה (ללמד בו צדק לעצורים) לישראל העצורים בגלות ונאספים יחד לתפלה (מיוחס שמו) מכונה שמו של החדש תשרי (בשם איתנים) כמ״ש (מ״א ח׳) בירח האיתנים ודרז״ל בירח שנולדו בו האיתנים הם האבות (נס להתנוסס עליונים ותחתונים) איתני העולם הם האבות ונקרא שמו ע״ש האבות שהוקבע הודם זה לנסות את אברהם אבינו בעקידת יצחק בשה״ז ונגלגו לעוה״ב ... (מכון) לשון יהודה · כמו שנאמר לשום ... (תהלים קמד) (תחזק) לשון כמתוב החזק מגן וצנה וקומה בעזרתי (תהלים לה ב) :

(ספרים נפתחים) בראש השנה (ומעשים מתנים) הספרים עצמם הם מספרים מעשים רעים של אדם (פקיד הוכן לתקון מועדיך) היום הזה של ר״ה הוכן להיות פקיד וראש על כל המועדים · כי כל המועדים נקבעים אחר ר״ה יו״ד ימים ליו״כ ט״ו לסוכות (צאן להעביר בשבט עדיך) שכל באי עולם עוברים לפניך כאשר יעבור צאן תחת השבט (קרן במשכב היום עדיך) ישראל שהם עדים שאתה אחד ותוקעים היום בשופר בקשתנו מלפניך אתה (רחום זכור שבועת עבדיך) השבועה שנשבעת בעקידה לברכות ולעם זכור להם היום (נעלה שופר עם תחנון) אנו מעלה לפניך שופר עם תחנונים ובקשתנו מלפניך (שדי לפתותך בם בחנון) בתקיעת שופר ובתפלה לפתות ולרצות אותך ואם ח״ו יצא מלפניך להם החרב חדה לרעה (תשיב לנדן ברק השנון) תשיבם אל נדנה ולא תהא מתוחה על ישראל מדה״ד שהיא חרבך החדה (תחזק מגן לגונני בגנון) החזק מגן להגן אותי במגנך :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים׃ מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים׃ וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׃ לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים׃ מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם׃
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ׃ מוֹרִיד הַטָּל׃ מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים׃ סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׃ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה׃

(תכן) כמו כהתכסם (שעון) אומר למדת הרחמים (ומוסר) אומר למה״ד (רם) אומר להקב״ה (קשבת) ענין קבלה ... (מנושבת) ...

מיוסד ע״פ תשר״ק
תִּכֵּן בְּמָכוֹן לְכֵס שֶׁבֶת׃ שָׁעוּן וּמוּסָר כְּעָלוּ בְּמַחֲשֶׁבֶת׃
רָם תְּהִי אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת׃ קוֹל שׁוֹפָר שְׁעוֹת מְנוּשֶׁבֶת׃

(תכן במכון לכס שבת) בקשתנו מלפניך כשתכן היום לכסא דין שהוא מכון לשבתך (שעון ומוסר כעלו במחשבת) ויעלו במחשבתך מדת רחמים לשעון העולם ומדת הדין שמיסר העולם בקשתנו מלפניך אתה רם ונשא (תהי אזנך קשבת · קול שופר שעות מנושבת) תקבל קול שופר מישראל היוצא

דעם עץ הדעת וועסטו שטארבין אונ ער האט גיגעסין אונ לעבט נאך · דא האט נאט די מלאכים גיענטפערט איך האב גימיינט איין טאג פון מיינע טעג דאש איז טויזנט יאר חקקו ער האט דעם טאג גיזעצט צוא משפטין די וועלט אונ ער איז גיהיט צוא משפטין אלע דורות דען גאט ב״ה האט גיזאגט צו אדם הראשון דו וועסט זיין אסימן צו דייגע קינדר אזו וויא דו ביסט אריין גינאנגן צום משפט בדין אונ ביסט ארויס ברחמים אזו וועלן דיינע קינדר קומן פר מיר בדין אונ וועלין ארויס גיין ברחמים מטעת די פלאנצונג אונ די גיהאקטע הויך אונ די פעלזין דאס זיינן די אבות · זיינן אין דעם טאג גבארן גווארן · וואש גאט האט זיי אין זין גיהאט צו בשאפין נאך איי ער האט די וועלט אונ די שטארקע שטיינר בשאפין כיושבי אזו וויא גאט האט זיך מתיעץ גיוועזן מיט די נשמות וואס זיי זיצין אין גן עדן אזו ווי די בוימר וואש זיינן גיפלאנצט נאך דר שורה נאך דאס איז גלייך וויא זיי וואלטין די וועלט בשאפין · אונ גאט ב״ה האט דרום באשאפין די אבות אין ראש השנה ללמד כדי זיי זאלין מלמד זכות זיין אויף די ישראל מיוחס דר חודש תשרי ווערט אן גירופין (ירח האיתנים) דאס איז טייטש שטארק חייל אין אים זיינן גיבארין גיווארין די שטארקע אבות נס גאט צייכן אצייכן צו די אויבירשטע אונ צו די אונטרשטע אדר דאס נייס

אויף אברהם דאס ער איז אין דעם טאג גיפרובט גיווארין וואס ער האט זיין זון יצחק צו דר עקידה גיפירט דורך דעם איז זיין נאמן גרויס גיווארין בעולם הזה אונ זיין שכר איז גרויס לעולם הבא ספרים דיא ספרים ווערין גיעפינט אונ מען דר ציילט די מעשים פון די מענטשין עוברים זיי פארין פר דיר איבר אונ גיבין דיר אפ חשבון פקיד דער חודש תשרי איז דער עלצטר איבר אלע חדשים דען ער איז אן גיבריינגט מיזאל דורך אים מתקן זיין די ימים טובים צאן די שאף איבר צו פירין אונטר דר רוט דאש זייא קומן צו דיר קרן די ישראל בלאזין שופר דעם טאג וואס זיי זיינן מעיד אונ זאגין (שמע ישראל וגו׳) בזכות זה זאלסטו גאט גידיינקן די שבועות וואס דוא האשט גישווארין צו דיינע קנעכט וואש זיינן דיא אבות :

נעלה שופר מיר לויבין דיך מיט דעם שופר אונ מיט גיבעט שטארקר גאט דיך מפיס צו זיין כדי מיר זאלין גיפינן חן אין דיינע אויגין די גישארפטע שווערד דאש איז דר מדת הדין זאלסטו אום קערין אין דר שייד אריין דוא זאלסט אן נעמן אפאנציר צו בשיצין מיך מיט בשיצונג :

תכן דוא זאלסט זיך קערין צו דעם כסא וואש ער איז אן גיבריים דיין שכינה זאל אין אים רוען שעון או דר מדת הדין מיט דעם מדת הרחמים זעלין קומן פר דיר צו משפטין מיט וויא די וועלט · ...

צָרַת אֹמֶר לֹא יָדוֹן׳ פַּעֲמַיִם לֹא תָקוּם לַאֲבַדּוֹן׳ עוֹלָם אֲשֶׁר בְּאַרְבָּעָה נִדּוֹן׳ סָמוּךְ בְּחַסְדְּךָ וּבַאֲמִתְּךָ אָדוֹן: נוֹעֲדִים בְּיוֹם קְרָב וְנִלְחָמִים׳ מוּל אֶבֶן נֶגֶף מִתְלַחֲמִים׳ לִבּוּב תְּרוּעָתָם שְׁעֵה מִמְּרוֹמִים׳ כִּסֵּא דִין לְהָמִיר בְּשֶׁל רַחֲמִים: יָחִיד אֲשֶׁר בְּעֵקֶד נִשְׁפָּט׳ טְלָאָיו בּוֹ יְחֻנְּנוּ מִלְּהִשָּׁפֵט׳ חָלִילָה לְּךָ אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט׳ זָכוֹר לֹא יַעֲשֶׂה מִשְׁפָּט: וְאִם כְּאָדָם עָבְרוּ בְרִית׳ הָאֵל כְּאֵל הַבֵּט לַבְּרִית: חזן דְּבָרוֹת אֵלֶּה דִבְרֵי הַבְּרִית׳ גַּלֵּה בְּזִכְרוֹן שְׁלֹשׁ בְּרִית:

עוֹלָם בְּבַקָּרְךָ בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה׳ בְּהַכְרָעַת צֶדֶק תַּכְרִיעַ שָׁנָה: חזן אֲסוּמָה טְלוּלָה גְּשׁוּמָה אִם שְׁחוּנָה׳ אֲטוּמִים לְהַחֲיוֹת בְּטַלְלֵי שָׁנָה:

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים׳ זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש

אַף אֹרַח מִשְׁפָּטֶיךָ יְהוָה קִוִּינוּךָ׳ תַּאֲוַת לֵב בַּצַּר פְּקָדְנוּךָ׳ בָּרֵי לֵבָב מֵאֶתְמוֹל קִדַּמְנוּךָ׳ שׁוֹפָר

מטה לוי: מכח נסיבת פיוס (צרת אומר לא ידון) צרת המבול שנגזר במאמר לא ידון רוחי באדם לעולם ונשבעת אשר (פעמים לא תקום לאבדון) שלא יהיה עוד מבול ולכן (עולם אשר בארבעה) פרקים בשנה (נדון) בפסח על התבואה בעצרת על פירות האילן • בר״ה על כל העולם • בחג על המים בקשתנו מלפניך (סמוך בחסדך ובאמתך אדון) אתה האדון סמוך את העולם בזכות אברהם ויעקב שנאמר בהם תתן אמת ליעקב חסד לאברהם (נועדים ביום קרב) ישראל המתועדים ביום זה שהוא יום קרב (ונלחמים מול אבן נגף מתלחמים) והמה מתלחמים מול יצה״ר שהוא אבן מכשול לאדם לקטרג עליהם • ולכן בקשתנו (לבוב תרועתם שעה ממרומים) קבל משמים אהבת לבם בתרועתם (כסא דין להמיר בשל רחמים) כמדתך שבתחלה אתה יושב על כסא דין וכשאתה שומע קול תרועתם אתה עולה מכסא דין ויושב על כסא רחמים (יחיד אשר בעקד נשפט) יצחק שהיה יחיד לאמו והיה נשפט להיות נקוד על המזבח • ולכן בקשתנו (טלאיו בו יחוננו מלהשפט) בזכותו יחוננו ילדיו שלא להשפט במה״ד (חלילה לך כו׳ זכור כו׳) זכור לאברהם שאמר חלילה לך וגו׳ השופט כל הארץ לא יעשה משפט • לכן גם אותנו בזכותו אל תעשה משפט אך במדת הרחמים (ואם כאדם עברו ברית) ואם בכך נהגו עצמם כאדם לעבור ברית כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא (האל כאל) ואתה האל נהוג עמנו כמדתך שאתה אל רחום וחנון (הבט לברית) שאמרת וזכרתי להם ברית ראשונים (דברות) קללות שבמשנה תורה שמסיימין (אלה דברי הברית) אשר צוה ה׳ את משה בקשתנו (גלה) הסר הקללות (בזכרון שלוש ברית) בזכרון ברית שכרת לג׳ האבות רבש״ע (עולם בבקרך) כשאתה חוקר ובודק העולם בר״ה בקשתנו מלפניך (בהכרעת צדק תכריע שנה) תכריע הכף לצדק בזו השנה (אסומה טלולה) שתהא השנה הזאת מאוסם בפירות ובטללים (גשומה אם שחונה) אם נגזר עליה שתהיה חמה ויבשה תהיה גשומה ג״כ (אטומים להחיות) להחיות סמוכים בקבר (בטללי שנה) בטל של תחיית המתים : אף אורח משפטיך ה׳) אף כשאתה דן אותנו בדרך משפטיך ע״י צרות ויסורין אע״פ כן (קוינוך) אין אנו מניחין אלהותך ומקוין אנחנו לך (תאות לב בצר פקדנוך) כשאנו בצרה קוראים אנחנו לך בתאוה ובלב שלם (ברי לבב) החסידים והישרים המתענים ומתפללים בער״ה (מאתמול

בית לוי: פיוס (אומר) כמו המאמר (בארבעה נדון) כמאמרם ז״ל בד׳ פרקים העולם נדון וכו׳ (בחסדך) תואר לזכות אברהם (ובאמתך) תואר לזכות יעקב (נועדים) ל׳ וועד וקבוץ (קרב) ל׳ מלחמה כמו הסלו ביום קרב (תהלים עח ט) (מול) כמו נגד (אבן נגף) כנוי ליצה״ר כמ״ש (ישעיה ח יד) (מתלחמים) עושים עמו מלחמה (לבוב) לשון אהבה מלב כמו לבבתני (שה״ש ד) (שעה) קבל מלשון וישע ה׳ (בראשית ד ד) (יחיד) תואר ליצחק עפ״ה את יחידך (שם כב ב) או שהיה יחיד לאמו (טלאיו) ילדיו • וע״ש שעולת התמיד באה מן הכבש שהוא טלה • ויצחק היה העולה קורא לבניו טלאיו (גלה) ל׳ הסרה כמו ה׳ ז׳ גלותי (יהושע ה ט) : (עולם בבקרך) ל׳ חקירה ודרישה וכמו ולבקר בהיכלו (תהלים כז ד) (אסומה) לשון אוצר כמו באסמיך ותרגומו באוצריך (דברים כח ח) (טלולה) ל׳ טל (שחונה) ל׳ חמין כפירש״י (שמות ט ט) ל׳ חמימות ובלשון משנה שנה שחונה עכ״ל (אטומים) לשון סתימה כמו אוטם אזנו מזעקת דל (משלי כא יג) (שנה) ל׳ ישני עפר: (אף ארח) כו׳ כמ״ש (ישעי׳ כו ח) (בצר) בעת צרה (ברי לבב) תואר לחסידים (חקם) לשון תוק

איך דיך דו היכר גאט דיינע אויערן זאלין פר נעמען צו קערין זיך אן קול פון דעם שופר וואש די ישראל בלאזין צרת די צרה וואש אויף דר וועלט איז גיוועזן אז דו גאט האסט גיזאגט מיין גימיט זאל דעם מענטשן ניט משפטין דען ער איז דאך נאר בלוט אונ פלייש דר נאך איז דר מבול גיוועזן האסטו גאט גישווארין דו זאלסט שוין מער קיין מבול ניט ברייגגן אזו בעטין מיר דיך הייגט אויך דאש אנדערע מאל זאל עס ניט אויף שטיין צו פר דיר צו מאכין פר לירין די וועלט עולם די וועלט וואש זיא ווערט פיר מאל אין יאר גמשפט אין פסח אויף תבואה אין שבועות אויף פרות אין ראש השנה די גאנצע וועלט אין סוכות אויף די וואשר בעטין מיר דיך גאט זאלסט זייא אונטר לעהנען מיט דיין חסד אונ אמת בזכות אברהם אונ יעקב נועדים די ישראל זאמלן זיך איין אין די שולין אין דעם טאג ראש השנה וואש ער איז אטאג פון מלחמה קעגין דעם יצר הרע וואש ער איז גלייך צו אשטיין וואש מען שלאגט זיך אפ אן אים די פים האלטין זייא מלחמה לבוב דאש שאלין פון דעם שופר פר נעם פון הימיל כסא זאלסט פאר בייטין דיא שטול פון דין אויף דער שטול פון רחמים יחיד דר בן יחיד צו זיין מוטר דאס איז יצחק וואש ער איז גמשפט גווארן צו זיין גיבונדין אויף דעם מזבח • זיינע לעמליך דאש זיינן די ישראל אין זיין זכות זאלין זייא גיפינען חן אין גאטש אויגין ער זאל זייא ניט משפטין חלילה פר מיטן צו דיר גאט וואש דוא האסט ליב צו טאן רעכט משפט זכור גידיינק אין דיא רייד פון אברהם וואש ער האט גיזאגט (לא יעשה משפט) דרום גידיינק אונז זיין זכות אונ משפט אונז מיט דעם מדת הרחמים ואם אונ אויב זייא האבין ניט גיהאלטין דיין פאר בונד פון דר תורה אונ האבין עובר גיוועזן אזו וויא דר מנהג איז פון די מענטשין דען עס איז ניט דא איין מענטש ער זאל ניט זינדיגין דוא ביסט דאך אבר גאט טוא אזו וויא דיין מנהג איז אונ זאלסט זעהן דעם ברית פון די אבות דברות די רייד פון דער תוכחה וואש דער בייא שטייט אן גישריבין (אלה דברי הברית) די תוכחות זאלסטו פון זייא אפ טאן אז דו וועסט זיך דר מאנן אן דעם ברית וואש דו האסט כורת גיוועזן מיט די דרייא אבות: עולם בבקרך מיר בעטין דיך רבש״ע אז דו וועסט פארשטין די וועלט אין ראש השנה׳ מיט איבר וועגין פון צדק זאלסטו איבר וועגין דאש יאר עס זאל זיין אין די אוצרות פיל פירות אונ תבואה עס זאל פיל טויא פאלין אונ אויב עס ווערט זיין אהיים יאר זאל פיל רעגין גיין׳ דיא מתים וואש זיינן פר שטאפט אין קבר לעבדיג צו מאכין דורך דעם טויא וועלן זיי אויף שטיין פון זייער שלאף מיר בעטין אז מיר זאלן זוכה זיין צוא תחיית המתים:

אף ארח תאטשי דו משפטשט אונז נאך דיין מנהג אונ שטראפסט אונז

תְּרוּעָה טֶרֶם שְׁמַעֲנוּךָ: גְּזֵרָה חֻקַּת מִיצִירַת בְּרֵאשִׁית · רֹאשׁ דַּרְכְּךָ תְּשׁוּבָה לְהָשִׁית׃ דִּין טֶרֶם הוּעֲרַךְ מֵרֵאשִׁית · קִדְּמָה לְמַלֵּט שׁוֹבָבִים מֵחֲרִישִׁית: הַיּוֹצֵר יַחַד שְׁנֵי לְבָבֵיהֶם · צוֹפֶה וּמַבִּיט סְרָעַף קִרְבֵיהֶם · וְאִם אָוֶן נִרְאָה בְּמַחֲבוֹאֵיהֶם · פָּקוֹד תִּפְקוֹד לְמוֹ קְרוֹבֵיהֶם: זְכוֹר הֲסָרַת שִׁכְמָם מִסֵּבֶל · עֶבֶד כְּהָחְפַּשׁ מֵעִנּוּי כֶּבֶל · חֲנִיטָיו אִם תְּעָתְעוּ בְּתֶבֶל · שִׂיחוֹ יְחוֹנְנֵם לְחַיֵּי הֶבֶל: טְמִינַת לֵב וּנְקִימַת קֵץ · נִדָּחִים לֶאֱסוֹף בּוֹ בְקֵץ · יוֹם מוּכָן עִתִּים לְהָקֵץ · מִיָּמִים יָמִימָה וּמִקֵּץ לְקֵץ: כֶּסֶא לְהַקְפּוֹת חֹדֶשׁ לְקוֹב · כְּסוּחִים בְּלַהֲטוֹ לְהַבְהֵב לִרְקוֹב: חזן לְהָסִיר מִכְשׁוֹל מִלֵּב הֶעָקוֹב · לְהִזָּכֵר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב:

יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא:

גזירה (שובבים) ענין מרד כמו בנים שובבים (ירמיה ג יד) (מחרישית) כנוי לגיהנם ובה"ס רוח קדים חרישית (יונה ד ח) ופירש"י המרז רטפיט בשעה שמשכבת משתקת כל הרוחות מפניה והיא חמה מאד על"ל וכ"ה רוח של גיהנם (שני לבביהם) יצ"ט ויצה"ר (סרעף) ל' מחשבה כמו ברוב שרעפי (תהלים לד יט) (קרביהם) לשון קרבים ובני מעיים או הוא לשון מחשבה פנימית (במחבואיהם) ל' מחבא והסתרה כמו כמחבא רוח (ישעיה לב ב) (פקוד תפקוד) ל' זכירה כמו וה' פקד את שרה (בראשית כא א) (קרוביהם) האבות (הסרת שכם מסבל) עפ"כ הסירותי מסבל שכמו (תהלים פא ז) ושכמו הוא לשון כתפים (מסבל) ענין משא (עבד) זה יוסף עפ"כ לעבד נמכר יוסף (שם קה יז) (מעני כבל) עפ"כ ענו בכבל רגלו (שם קה יח) (חניטיו) בניו המתנהגים ממנו (תעתעו) מלשון תעיתי כשה אובד (שם קיט קעו) (בתבל) בארץ (שיחו) דבורו (לחיי הבל) כנוי לעוה"ז (נדחים) נדחי ישראל (יום) ר"ה (להקפות) לגאות מל' הקופאים על שמריהם (צפניה א יב) (לקוב) לפרש מל' ויקוב בן האשה (ויקרא כד יא) ותרגומו ופריש (כסוחים) ל' כריתה כמו קוצים כסוחים (ישעיה לג יב) (להבהב) כנוי לגיהנם כמ"ש לפשוק שפי בנות כב כב (משלי ל טו) (מלב העקוב) עפ"כ עקוב הלב מכל (ירמיה יז ט):

קדמנו שופר תרועה טרם שמענו) קודם ששמענו קול שופר קדמנו פניך בתפלה ותפלה (גזרה חקת מיצירת בראשית כו' · להשית) מיד ביצירת בראשית גזרת בראש דרכך לשוב בתשובה: (דין טרם הוערך מראשית כו' שובבי') קודם שהערכת דין לשפוט העולם הקדמת התשובה להציל ולמלט השבים שהיו שובבים (מחרישית) מדין קשה של גיהנם שנקרא חרישית (היוצר) הקב"ה היוצר (יחד שני לבביהם) הוא (צופה ומביט סרעף קרביהם) מחשבות לבביהם (ואם און נראה במחבואיהם) אם נראה און ועבירה בסתרי לבם (פקוד תפקוד למו קרוביהם) זכור תזכור זכות אבותיהם שהם קרובים של ישראל ותרחם עליהם (זכר הסרת שכם מסבל) זכרו של יוסף שהוסר עול משכמו שהיה בעוני ובסבל (עבד כהוחפש מעינוי כבל) היה עבד ויצא חפשי מעינוי כבלי ברזל בר"ה ולכן (חניטיו אם תועתעו בתבל) בני ישראל שנקראו בית יוסף אם הלכו תועה בארץ וחטאו בזנות (שיחו יחוננם לחיי הבל) ההוא... לחיי העוה"ז שהם חיי הבל (טמינת לב ונקימת קץ) יום נקם שהוא לקץ הימין שהוא טמון בלב הקב"ה (נדחים לאסוף בו בקץ) לקבץ נדחי ישראל בעת הקץ בו ביום ר"ה יהיה כדברי ר"א שבתשרי עתידין להגאל (יום) זה של ר"ה (מוכן עתים להקץ) הוא שמור ומוכן לעשות קץ לגאות בגלה ביום הזה שהוא (מימים ימימה ומקץ לקץ) שהוא מדי שנה בשנה (הראב"ן) (כסא) עתה נקרא כסא שיום נקם טמון ומכוסה (להקפות) וכשיגלה הקץ (חודש לקוב) לפרש ואז יהיה נקרא שמו חודש ואימתי יהיה זה (כסוחים בלהטו) כשילהט את הרשעים המשולים לקוצים כרותים (להבהב) בגיהנם שנקרא הב הב (לרקוב) ויהיה נופם נרקבים ובשעתיד (להסיר מכשול מלב העקוב) להסיר היצה"ר המכשיל את הבריות ויסיר אותו מלב שהוא עקוב ומרומה מכל האיברים ואותה שעה עתיד (להזכר לאברהם ליצחק וליעקב) כי לולי זכות אבות לא היתה מדה"ד נותנת שיגאלו עולמית:

חזן וקהל אֵל אֱמוּנָה בְּעָרְכְּךָ דִּין · אִם תְּמַצֶּה עוֹמֶק הַדִּין · מִי יִצְדַּק לְפָנֶיךָ בַּדִּין · קָדוֹשׁ:

חזן וקהל אִם לֹא לְמַעֲנוֹ יַעַשׂ · וְיָסִיר מֶנּוּ חֲרוֹן אַף וָכַעַס · אֵין לְבַקֵּר וְלִמְצֹא מַעַשׂ · קָדוֹשׁ:

(בערכך) לשון סדר כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (תמצה) לשון תמצית · וי"ג תמצה כי לא נמצא רק בקל ונפעל והוא מענין סחיטה: (לבקר) לחפש ולדרוש מל' ולבקר בהיכלו (תהלים כז ד):

(אל אמונה בערכך דין) כשתעריך דין לשפוט (אם תמצה עומק הדין) אם תדקדק לבוא עד תמציה ועומק הדין (מי יצדק לפניך בדין) כי אין צדיק בארץ אשר לא יחטא:

(אם לא כו' ויסיר כו') אם לא בשביל קדושת שמו הגדול יסיר החרון והאף (אין לבקר ולמצוא מעש) מעשה שראוי לזכות אותנו בדין:

מִיט יִסוּרִים הָאבִּין מִיר דָאךְ צוּ דִיר גָאט אוּנ בְּשַׁעַת צָרָה גִידֵיינְקְעֶן מִיר דִיךְ מִיט לוּסְט אוּנ מִיט גַאנְצִין הַארְצִין בְּרֵי דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ הָאבִּין לוֹיטֶרֶע הֶערְצֶר פוּן נֶעכְטִין דָאשׁ אִיז עֶרֶב רֹאשׁ הַשָּׁנָה הָאבִּין מִיר זִיךְ מַקְדִים גִיוֶועזְן פַר דִיר מִיט תְּשׁוּבָה וּתְפִלָּה שופר אַיי דָאשׁ מִיר הָאבִּין דִיךְ גִילָאזְט הֶערִין אוּנְזֶר שׁוֹפָר בְּלָאזִין הָאסְטוּ גִיזֶעצְט אַגְזֵירָה פוּן דֶר צַייט פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן ראש דַיין עֶרְשְׁטֶע רֵייד אִיז גִיוֶועזְן אֵיינֶר טוּט אֵיין עֲבֵירָה זָאל עֶר תְּשׁוּבָה טָאן דִין אַיי דֶער דִין פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין אִיז וָוארִין אָן גִירִיכְט הָאט נָאט דִי תְּשׁוּבָה גִיפֶעדֶערְט עֶר זָאל מַצִּיל זַיין דִיא בַּעֲלֵי תְּשׁוּבָה פוּן דֶעם גֵיהִנָּם וָואשׁ עֶר וֶוערְט אָן גְרוּפִין חֲרִישִׁית היוצר גָאט וָואשׁ עֶר הָאט בַּשַׁאפִין אִין מֶענְטְשִׁין דֶעם יֵצֶר טוֹב אוּנ דֶעם יֵצֶר הָרַע עֶר זֶעהְט זַייעֶרֶע אִינְעֶווֵיינִיגְסְטֶע מַחֲשָׁבוֹת אוּנ אוֹיבּ עֶס וֶוערְט עֶפֶּעס אוּם רֶעכְט גִיזֶעהְן אִין זַייעֶרֶע פַרְבָּארְגֶענֶע הֶערְצֶר זָאלְסְטוּ זֵיי גִידֵיינְקְן דֶעם זְכוּת פוּן זַייעֶרֶע קְרוֹבִים דָאשׁ זַיינֶען דִי אָבוֹת זכר דָאשׁ גִידֶעכְנֶעשׁ פוּן יוֹסֵף הַצַּדִּיק וָואשׁ דוּ הָאשְׁט אָפּ גִיטָאן זַיין אַקְסִיל פוּן לַאסְט אִין דֶעם טָאג ראש הַשָּׁנָה אִיז עֶר פְרֵייא אַרוֹיס גִגַאנְגֶן פוּן דֶר תְּפִיסָה וָואשׁ עֶר אִיז גִיפַאנְגֶן גֶוועֶן מִיט אֵייזֶערְנֶע קֵייטִין חניטיו אוֹיבּ זַיינֶע קִינְדֶר זַיינֶען פַר אִירְט

אִין דֶר גַאנְצֶר וֶועלְט דֶר זְכוּת פוּן זַיין רֵיידִין וָואשׁ עֶר הָאט מִתְחַנֵּן גִיוֶועזְן זַיינֶע בְּרִידֶר וֶועגִין זַיין זְכוּת זָאל גָאט זִיךְ מְרַחֵם זַיין אִיבֶּר זַיינֶע קִינְדֶר זֵיי זָאלִין לֶעבִּין אוֹיף דֶר וֶועלְט וָואשׁ זִיא אִיז הֶבֶל הֲבָלִים טמינת דִי קֵץ פוּן דֶר גְאוּלָּה וָואשׁ זִיא אִיז פַר בָּארְגְן אִין גָאטְשׁ הַארְצִין דִי פַר שְׁטוֹיסְנֶע יִשְׂרָאֵל אַיין צוּ זַאמְלְן אִין דֶעם טָאג פוּן ראש הַשָּׁנָה יום דֶער טָאג ראש הַשָּׁנָה אִיז אָן גִיבְּרֵייט דָאשׁ דֶער מֶענְטְשׁ זָאל זִיךְ דֶר וֶועקְן אִין אִים מִיט תְּשׁוּבָה פוּן יָאר צוּ יָאר אוּנ פוּן אֵיין עֶק צוּ דֶעם אַנְדֶערְן עֶק כסא דֶר טָאג הֵייסְט כֶּסֶא דָאשׁ הֵייסְט פַר הוֹילְן וָואשׁ גָאט וֶועט טָאן אִיז הֵיינְט פַאר הוֹילְן אָבֶּער לֶעָתִיד לָבֹא וֶועט עֶר דָאשׁ אוֹיף דֶעקִין דֶעמְנְשְׁט מָאל וֶועט דֶר טָאג הֵייסִין חוֹדֶשׁ דָאשׁ וֶועט זַיין אִין דֶר צַייט אַז עֶר וֶועט פַר בְּרֶענֶען דִי רְשָׁעִים וָואשׁ זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּ דֶערְנֶער אִין גֵיהִנָּם וָואשׁ הֵייסְט הַב הַב אוּנ זַייעֶר נָאמֶען וֶועט פַר פוֹילְט וֶוערְן להסיר דֶענְסְט מָאל וֶועט עֶר אָפּ טָאן דֶעם יֵצֶר הָרַע פוּן דֶעם גִיפֶעלְשְׁטְן הַארְצִין להזכר גָאט זָאל גִידֵיינְקְן דֶעם זְכוּת אַבְרָהָם אוּנ יִצְחָק אוּנ יַעֲקֹב:

אל אמונה דוּ גִירֶעכְטֶר גָאט אַז דוּ רִיכְטְשְׁט אָן דֶעם דִין צוּ מְשַׁפְּטִן דִי וֶועלְט אוֹיבּ דוּ וֶועסְט גְרוּנְטִין דִיא טִיפֶענִישׁ פוּן דֶעם דִין וֶוער וֶועט קֶאנֶע

טעם הפייטן להזכיר מאדם הראשון עד יעקב שכל או"ה לא עמד זכאי בדין ומזה יבינו כל יצורי ארץ אם בצדיקים דקדק הקב"ה כך · ברשעים עאכ"ו · וגם המחבר כפול בראשי החרוזות אליעזר ברבי קליר

אוֹמֶץ אַדִּירֵי כָּל חֵפֶץ · בְּהִתְבַּקְּרָם בַּדִּין חֻיְּבוּ לְנַפֵּץ · כְּלֹא נִמְצָא בָהֶם חֵפֶץ: אָדָם יְצִיר עָפָר מֵאֲדָמָה · לְאֵילֵי מָרוֹם אוֹתוֹ דִּמָּה · לֹא כֵן וְלַהֶבֶל דָּמָה: לַעֲבוֹד וְלִשְׁמוֹר גַּן הִפְרִישׁוֹ · וְעָבַר עַל צִוּוּיוֹ וַיְגָרְשׁוֹ · וְיוֹם זֶה לְיוֹשֶׁר דְּרָשׁוֹ: לְעֵת הֵאִיר אֶזְרָח מִמַּאֲפֵל · עוֹלָם הָיָה תֹהוּ וּמְאֻפָּל · עֶשְׂרִים דּוֹר בָּזוּי וְשָׁפָל: עִקְּשִׁים בְּאֹרַח מִישׁוֹר מַסְלוּל יָדַע · וְעַל נָאֳמוֹ בַּמָּה אֵדַע · נִדּוֹן בְּקַו יָדוֹעַ תֵּדַע: עוֹבְרִים בְּעֵמֶק הַבָּכָא לְהִבָּדֵק · אִם כְּפָעֳלָם בְּרִיב יְדַקְדֵּק · לִפְנֵי שׁוֹפֵט מִי יִצְטַדֵּק: זַךְ הַמַּשְׁלִים בְּעֵקֶד נֶפֶשׁ · בְּזוֹקֶן לֹא מָצָא נוֹפֶשׁ · וַתִּכְהֶין עֵינָיו בְּעֶשֶׁן טֹפֶשׁ: זֵרְעוֹ רֶגֶל בְּאָהֳלֵי תוֹרָה · וְעַל אָמְרוֹ דַּרְכִּי נִסְתָּרָה · נִכְסָה מִנּוֹ פּוֹרָת בִּסְתִירָה: רָשָׁע אֲשֶׁר בְּמַחְבָּא יַחְתֵּר · צֶדֶק לְפָנָיו יְהַלֵּךְ וְיִנַּתֵּר · אוּלַי בְּיוֹם אַף יִסָּתֵר: רֵעִים שְׁנַיִם

(אומץ אדירי כל חפץ) חוזק הגבורי העולם שכל מה שחפץ הקב"ה הוא עושה ואע"פ כן (בהתבקרם בדין) כאשר נבקשים לדין (חובו לנפץ) התחייבו הגבירים והשרים (כלא נמצא בהם חפץ) כאלו לא נמצא בהם אפילו חפץ אחד (אדם כו' לאילי מרום אותו דמה) השוה אותו למלאכי מרום דכתיב הן האדם היה כאחד ממנו ואמרו בב"ר כאחד ממלאכי השרת ועוד שקודם החטא היה רואה מסוף העולם ועד סופו (לא כן) אך הוא לא הבין לאותו כבוד (ולהבל דמה) של שהיה דומה לבהמה כמ"ש אדם ביקר ולא יבין נמשל כבהמות נדמו (תהלים מט) (לעבוד כו' הפרישו) גן האדמה לעבוד ולשמור הגן (ועבר על צוויו ויגרשו ויום זה) של ר"ה (ליושר דרשו) היה הקב"ה דורש בעד יושרו לתת לו יום מיומו שהוא אלף שנים (לעת האיר אזרח ממאפל) כאשר בא אברהם שנקרא איתן האזרחי והאיר מחושך ואפלה שהיה בעולם כי קודם שבא אברהם (עולם היה תוהו ומאופל עשרים דור בזו ושפל) כי עשרה דורות מאדם עד נח ועשרה דורות מנח ועד אברהם שכולם היו מכעיסין לפניו לכך היו בזויים ושפלים · וכשבא אברהם (עקשים באורח מישור מסלול ידע) הודיע לעקשים שכפרו בה' יתברך את המסלול ואורח המישור והשיב בני דורו לעבודת ה' ועכ"ז (ועל נאמו במה אדע) בעבור שאמר במה אדע כי אירשנה (נדון בקו ידוע תדע) שנדון בקו המדה ואמר לו ה' ידוע תדע כי גר יהיה זרעך · א"כ באברהם כך כ"ש (עוברים בעמק הבכא) העוברים בתבל שהוא עומק המבוכה ובוכים ואין מבקשים לחקור אחר הדרך הישר רק הולכים תועה · וכשבא העת (להבדק) מעשיהם (אם כפעלם בריב ידקדק) אם ידקדק הש"י בדין לדונם כפי פעלם (לפני שופט מי יצטדק) מי יצדק בדין לפני הקב"ה השופט (זך המשלים בעקד נפש) יצחק שהשלים נפשו כשעקדו אביו ועכ"ז (בזוקן לא מצא נופש) לעת זקנתו לא מצא מנוחה (ותכהין עיניו בעשן טפש) כהו עיניו בעשן קרבנות שהקריבו נשי עשו לעבודת כוכבים (זרעו רגל באהלי תורה) יעקב שהרגיל את זרעו באהלי תורה (ועל אמרו דרכי נסתרה) ולפי שאמר נסתרה דרכי מה' (ישעיה מ') ואין מע"ה גלויים לפניו (נכסה מנו פורת בסתירה) נתעלם ממנו יוסף הנקרא בן פורת כל שכן (רשע אשר במחבא יחתר) הבא במחתרת שצריך לשוב בתשובה ועוד (צדק לפניו יהלך וינתר) התשובה והצדקה יהלכו לפניו ויקפצו בזריזות לפני הש"י (אולי) ימחול לו הקדוש ב"ה (וביום אף יסתר) (רעים שנים עשר) שנים עשר שבטים שהיו רעים ואחים :

(אדירי כל חפץ) ל' הכתוב (תהלים טז ג) ואדירי כל חפצי בם ותרגומו ותקיפין בשובחיהון שכיח כל רעותי עמהון (בהתבקרם) בהתבקשם (לנפץ) ל' הריגה ושבירה מל' ונפץ את עולליך (תהלים קלז ט) (לאילי מרום) תואר למלאכים · כי אילי הוא ל' כח ועוז כמו אילי הארץ (מלכים ב' כד טו) (דמה) ל' משל ודמיון כמו לא דמה אליו (יחזקאל לא ח) (אזרח) תואר לאברהם על שם הכתוב איתן האזרחי (תהלים פט) (מסלול) לשון דרך ומסלה כמו והיה שם מסלול (ישעיה לה ח) (נאמו) אמירתו מל' נאם ה' (בראשית כב טז) (עמק הבכא) כנוי לעוה"ז שהוא עומק המבוכה (זך) תואר ליצחק (בזוקן) לעת זקנתו (נופש) מנוחה כמו וינפש (טפש) כנוי לעשו (זרעו רגל) קאי על יעקב שנאמר ויעקב איש תם יושב אהלים (בראשית כה כז) (פורת) תואר ליוסף על שם הכתוב בן פורת יוסף (בראשית מט כב) (במחבא) לשון במחתרת ובהחבא (יחתר) לשון חפירה כמו אם במחתרת ימצא (שמות כב א) (ינתר) ל' קפיצה מלשון לנתר בהן על הארץ (ויקרא יא

גירעכט בלייבן פר דיר אין דין דו הייליגער גאט אם אויב ער וועט דאש ניט טאן פון זיין היילגן נאמן וועגן דאש ער זאל אפ טאן פון אונז צארין אונ רוגז אין קענן מיר ניט דר קלערן אז מיר זאלן אין זיך געפינן אזעלכע מעשים דאש מיר זאלן דורך זייא גירעכט בלייבן דו הייליגער גאט :

אומץ דו שטארקער גאט אפילו די צדיקים וואש זיי זיינן שטארק צו טאן דיין רצון אז זיי ווערין גיפארשט אונ גיקלערט אין דין זיינען זייא שולדיג צו בראכן ווערן אונ גישטראפט ווערן גלייך וויא זיי וואלטן גאר קיין מעשים טובים אין זיך ניט גיהאט אדם אדם הראשון וואש גאט האט אים בשאפין פון דר ערד האט ער אים גיגליכין צו די מלאכים וואש אין הימיל זיינן ער האט אבר ניט גיוואלט פאר שטיין אין דעם כבוד וואש גאט האט אים אפ גיגעבין אונ איז גיגליכין גיוועזין צו איין בהמה וואש וויא איז נאר גישט לעבוד גאט האט אים אפ גישייט ער זאל ארבעטין אונ היטין דעם גן עדן אונ וייל ער האט עובר גיוועזין אויף גאטש באפעל אונ האט גיגעסין פון דעם עץ הדעת דרום האט אים גאט פר טריבין פון דעם גן עדן אונ אין דעם טאג האט אים גאט צו גוטן גמשפט לעת צו דר צייט אז אברהם האט די וועלט דר לייכט פון איר פינצטערניש די וועלט איז פריער וויסט אונ פינצטער גיוועזן · די צוואנציג דורות וואש זיינען גיוועזין פון אדם הראשון ביז אברהם זיינען גיוועזין רשעים איבר דעם זיינן זיי ניט חשוב גיוועזין פר גאט עקשים דיא פאר קרימטע רשעים האט אברהם גילערינט זיי זאלין גיין אין רעכטין וועג אונ וייל ער האט גרעט (במה אדע) דאש היישט ער האט גיוואלט האבין אצייכין פון גאט אויף דעם וואש ער האט אים צו גיזאגט דאש זיינע קינדר וועלין קומען קיין ארץ ישראל מיט די רייד האט ער פר זינדיגט דאס זיינע קינדער האבין גימוזט זיין פיר הונדערט יאר אין גלות מצרים איז שוין אכל שכן דיא רשעים וואש קומען אין דר טיפעניש פון דעם גיהנם וואש זייערע מעשים ווערין גיקלערט אין דין אם אז גאט וועט וועלין מדקדק זיין צו משפטין נאך זייערע מעשים נאך ווער וועט קענען גירעכט בלייבן פר גאט וואש ער איז דר שופט פון דר וועלט זך דר לויטערער דאש איז יצחק וואש ער האט זיך מוסר נפש גיוועזין מיט זיין גאנצין הארצין צוא דר עקידה אויף דר עלטר האט ער ניט גיפונן קיין מנוחה די אויגין זיינן אים טונקיל גיווארין פון דעם רויך וואס מען האט מקריב גיוועזין קרבנות צו דעם אפ גאט זרעו יעקב וואש ער האט זיינע קינדר גימאכט גיוואוינן אין דיא גיצעלטין פון תורה אונ וייל ער האט גיזאגט מיינע מעשים טובים זיינן פר בארגין דר מיט האט ער פאר זינדיגט דאש זיין זון יוסף איז פון אים פאר בארגין גיווארין צוויי אונ צוואנציג יאר אונ האט ניט גיוואוסט אויב ער לעבט איז שוין אכל שכן דר רשע וואס ער גראבט זיך אונטר אין בהעלטעניש אונ טוט גנבות אונ אנדערע עבירות דארף ער היילין תשובה אונ צדקה טאן טאמר וועט ער בהיט ווערין אין דעם טאג וואש גאט וועט צארנן

עשר כהבדיק · בריב אותם לא הצדיק · על מכרם בכסף צדיק: בני בלי שם במכרם עמוסים · בזונה וביין ובשוד חמסים · איך בדין יהיו נעמסים: בהתיצבו לריב בעמדו לדין · על זאת אותם ידין · למען ידעון שדון בדין: ירד אשר הוריד אמרים · והדריר בכור שור מחמורים · ונענש בשמעו נא המורים: יען אשר נוקש בעשרי נחרתו בו מיתות עשרי וכנגע גבול כבל באוסר: ראשיה אשר בשחד ישפוטו · איך בקו צדק ישפטו · כי אם כמו שפטו: רובים עלי אש זרה · פגעה בם באף גזרה · ללמד בם פושעי פזורה: בער חמד מן החרם · ונלכד הוא וכל אשר לו בחרם · מגדיש ועד קמה וכרם: בוגד ושודד מה מועיל · הון בעברה לא יועיל · כי אם לחלות פני מלמד להועיל: יד שלח אחוז בארון · נעשה בו משפט וחרון · מה יעשו עוברי כבני מרון: יודע נגן כפץ בחנני · נבחן ונאם חנם חנני · ואל תבא

(על) (על מכרם בכסף צדיק) כ"ש (עמוס ב ו) וקאי על יוסף (בני בלי שם) נב"כ (איוב ל ח) וכפי לכשדים (עמוסים) עולה לישראל שנאמ"כ העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (וכשוד) גזילה (חמסים) כמו לשפיכות דמים כמ"ש מחמס בני יהודה אשר שפכו דם נקיא (יואל ד יט) (נעמסים) כעולים ונסבלים (שדון) ל' דין והוא נב"כ למען תדעון שדון (איוב יט כט) (ירד) משה כמ"ש (דה"א ד) ירד הבינגדור והרז"ל על משה (והדריר) לשון דרור (בכור שור) עולה לישראל שנקראו בית יוסף שכתוב עליו בכור שורו הדר לו (דברים לג יז) (מחמורים) מצרים כמ"ש אשר בשר חמורים בשרם (יחזקאל כג כ) (נוקש) ל' מוקש (נחרתו) ל' חיבה וחקיקה כמו חרות על הלוחות (שמות לב טז) (כבל) ענין כבלי ברזל ור"ל נאסר (רובים) ל' נערים כמו שבנים כרוב תמיד והכרובים שומרים שם וכאן קאי על נדב ואביהוא (פזורה) עולה לישראל כמ"ש שה פזורה ישראל (ירמיה נ יז) (בער) שוטה וסכל כמו ואני בער (תהלים עג כב) ותרגום והנה שמיא והוא כמו נמנך (ושודד) ל' גזילה · כי הרגום של שודד כתוב (ישעיה טז ד) (יד שלח) עוזא כמטוהר (בשמואל ב ו) (כפץ) ל' פתיחה פה לדבר כמו אשר פצו שפתי (תהלים סו יד) (כחנני · נבחן) שניהם ל' נסיון (ונאם) ואמר כמו נאם

(כהבדיק) כהבדק הקב"ה מעשיהם לא מצא אותם שלמים (בריב) ובדין שלהם (אותם לא הצדיק על מכרם בכסף צדיק) על שמכרו את יוסף אחיהם הצדיק וא"כ מה אלו שמכרו את יוסף בכסף בדבר שאינו של נגאי נענשו כל שכן רשעים שהם (בני בלי שם) הכשדים (במכרם) ישראל הנקראים (עמוסים) מני בטן בדבר של נגאי (בזונה וביין) כמ"ש ויתנו הילד בזונה והילדה מכרו ביין (יואל ד' ג') שנתנו הילד בשכר זונה והילדה בשביל יין (ובשוד חמסים) שגזלים ותומסים את ישראל (איך בדין יהיו נעמסים) יהיו נסבלים בצער ויסורים על שעשו לבני ישראל (בהתיצבו כו' על זאת אותם ידין) על הגזילות ועל השפיכות דמים (למען ידעו שדון בדין) שהשי"ת דן בדין (ירד אשר הוריד אמרים) משה רבינו שהוריד אמרי תורה (והדריר בכור שור מחמורי') עשה דרור וחפשי את ישראל שנקראו בית יוסף שהוא בכור שור מתחת יד מצרים הנקראי' חמורים (ונענש בשמעו נא המורים) ואף על פי כן נענש בדבור מה שאמר לישראל שמעו נא המורים (יען אשר נוקש בעשר) עשר פעמים קרא את ישראל בשם

נגאי ולכן (נחרתו בו מיתות עשר) עשר פעמים כתבנו בתורה מיתת משה רע"ה (וכגע גבול) כאשר הנגע בגבול א"י נשבע ה' שלא יכנס וימות בהר כאילו (ככל באוסר) אוסר בכבל רגלו ואם למשה כך (בשוחד אשר בשוחד ישפוטו) דיינים המקבלים שוחד לדין (איך בקו לצדק ישפטו) איך ישפטו בצדקה וברחמים (כי אם כמו שפטו) הקב"ה ידין אותם לפי מעשיהם ומשפטיהם (רובים) נדב ואביהוא שהיו ילדים (עלי אש זרה) על שהקריבו לפניו אש זרה (פגעה בם באף גזירה) שמתו (ללמד בם פושעי פזורה) פושעי ישראל הנקראים שה פזורה יקחו מוסר אם כן באלו כל שכן ברשעים (בער חמד מן החרם) עכן בן כרמי שלקח מן החרם שהחרים יהושע (ונלכד ס' ומזה ילמדו כלם (בוגד ושודד מה מועיל · הון בעברה לא יועיל) שום הון אינו מועיל בעברתו ובזעמו של הקדוש ברוך הוא (כי אם לחלות) פני הקב"ה אשר הוא (מלמד) לחזור בתשובה להועיל לו (יד שלח) עוזא הכהן (אחוז בארון) לאחוז בארון כי שמטו הבקר (נעשה בו משפט וחרון) כמ"ש ויחר אף ה' בעוזא ויכהו שם א"כ (מה יעשו) כל באי עולם (עוברי כבני מרון) דוד שהיה (יודע נגן כפץ בחנני) כשאמר בחנני ונסני (נבחן) בבת שבע ולא עמד בנסיון (ונאם) ואמר אח"כ (חנם חנני

די צוועלף שבטים אז גאט האט גיזוכט זייערע מעשים האט ער זיי ניט גירכט גמאכט אין משפט ווייל זיי האבין פר קויפט יוסף הצדיק פר געלט איז שוין אבל שכן די כשדים וואש האבין קיין גוטין שם דאש זיי האבין פר קויפט די ישראל וואש זיי זיינן בעלאדין מיט מצות פר שפייז אונ פר ווין אונ אנדרע גזילות וואש זיי האבין גטאן צו די ישראל וויא פיל יסורים װעלין זיי מוזין ליידין לעתיד לבא אז גאט װעט זיי משפטין אויף זייערע מעשים רעים כדי זייא זאלין װישין אז גאטש דין איז אמת: ירד דאש איז משה רבינו וואש ער האט גימאכט אראפ נידערין דיא תורה אונ האט פריי גימאכט די ישראל וואש װערין אן גירופן (בכור שור) פון די מצרים װאש װערין אן גרופין (חמורים) איז ער גישטראפט גיווארן ווייל ער האט גיזאגט צו די ישראל (שמעו נא המורים) יע ווייל ער האט גשטרויכלט מיט צעהען װערטר דאס ער האט דיא ישראל צעהען מאל ניט שיין אן גירופן איבר דעם שטייט די מיתה פון משה רבינו צעהן מאל אן גשריבין אין דר תורה אונ אז ער איז ניקומן ניט ווייט פון דעם גרענעץ פון ארץ ישראל איז ער גיבונדין גיווארן מיט קייטן ער זאל ניט קומען קיין ארץ ישראל אונ האט גמוזט שטארבין אין דר מדבר איז שוין אכל שכן אנדרע לייט וואש משפטין דורך שוחד וויא זאלין זיי גימשפט װערין מיט דעם שנור פון משפט מען װעט זיי ניט אנדערש משפטין נאר אזו וויא זייא האבין גימשפט · רובים די יונגע לייט נדב ואביהוא די קינדר פון אהרן

ווייל זיי האבין פרעמדע פייער אריין גיבראכט אין משכן האט זיי גאטש גזירה בגעגינט מיט צארין דאש זיי זיינן פר ברענט גיווארין די שלכטע פון ישראל זאלין זיך פון זיי אפ לערנן וואש פר איין עונש אויף זייא קען קומן ווען זיי זינדיגן · בער דר נארשר מענטש עכן ער האט גילושט צו נעמן פון חרם וואש יהושע האט מחרים גיוועזין האט מען גורל גיווארפן אונ דר גורל איז אויף אים גיפאלין האט מען אים פר ברענט מיט זיין גאנץ פר מעג מיט זיין תבואה אונ מיט זיינע ווין גערטנרי וואש קען שוין זיך העלפין דר רשע אונ דר גזלן אז גאט װעט אוף אים צארינן װעט אים זיין געלט גאר ניט העלפין ניט מיין נאר צו בעטין צו גאט דר דא לערינט צו גוטין יד אז עוזא הכהן האט אויס גישטרעקט זיין האנט אונ האט אן גירירט אין ארון הקודש וואש די לוחות זיינן אין אים גילעגין האטש זיין כוונה איז צו גוטין גיוועזין איז ער באלד גישטארבין האש קענן שוין טאן די מענטשין וואש זיינן גיגליכין צו די יונגע שאף אונ טוען עבירות במזיד יודע נגן דוד המלך וואש ער האט גיקאנט שפילין אויף אלערלייא כלי זמר אז ער האט גירעט פר גאט פרוב מיך אזו וויא דוא האשט גיפרובט אברהם אבינו וועסטו זעהן אז איך בין אויך אזו פרום וויא ער האט אים גאט צו גשיקט די מעשה פון בת שבע איז דוד ניט בשטאנן אויף דעם נסיון האט ער דר נאך גיזאגט צו גאט זאלסטו זיך אויף מיר אום זיסט דער בארעמן אונ זאלסט מיך ניט משפטן ווארום איך װעל

בְּמִשְׁפָּט לְדִינֵנִי: קוֹרֵא בְּגָרוֹן וְקוֹל שׁוֹפָר · אִם פִּשְׁעָם בְּדִין יְסֻפָּר · בְּמַתְּנַת תָּם הַיּוֹם יְכֻפָּר: קָצִין בְּגַאֲוָה לְקַטֵּר לַשֵּׁם · נֶגַע בְּמִצְחוֹ זָרַח לְהֵרָשֵׁם · וְנִשְׁפָּט בְּלֹא יָדַע וְאָשֵׁם: לְעֵת תְּמוּט רֶגֶל זֵדִים · אֲשֶׁר בָּאוּ לְהֵיכָל מְזִידִים · יִשָּׁפְטוּ בְּמַכְנִיעַ זֵדִים: לְעֵת יְעֻקְּרוּ פּוֹעֲלֵי שֶׁקֶר · לְהִשָּׁפֵט בְּנוֹכֵחַ אַף וָחֵקֶר · יִסָּכֵר פִּי דוֹבְרֵי שֶׁקֶר: יָשָׁר מִתְהַלֵּךְ לְפָנָיו בֶּאֱמֶת · אֵיךְ אַחֲרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת · חִשֵּׁב פָּעֳלוֹ אֱלֹהִים אֱמֶת: יְדִיד אֲשֶׁר לְפָנָיו וְאַחֲרָיו לֹא קָם כָּמוֹהוּ בִּבְחִירָיו · וְאַחֲרֵי כָּל זֹאת דִּקְדֵּק אַחֲרָיו: יָבִינוּ כָּל יְצוּרֵי אֶרֶץ · אִם כָּךְ בִּמְצוּקֵי אֶרֶץ · מַה יַּעֲשׂוּ רִשְׁעֵי אֶרֶץ: רָאֹה יִרְאוּ יַעֲרֵי שִׂיחִים · אִם אֵשׁ אֲחוּזָה בַּלַּחִים · אָז יָנוּעוּ יְבֵשִׁים כְּסוּחִים: רָאָה כִּי אֵין אִישׁ · לְהַפְגִּיעַ בְּעַד בְּנֵי אִישׁ · וְאַתָּה אֵל וְלֹא אִישׁ: חוּן רָשׁוּם בִּכְתַב אֱמֶת אֲשַׁנְּנָה · מַעֲשֵׂה כָּל יְמוֹת הַשָּׁנָה · לִרְצוֹתְךָ בְּשׁוֹפָר (בשבת אומרים בְּזִכְרוֹן שׁוֹפָר) בְּזֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה:

אִם לֹא לְמַעֲנוֹ יַעַשׂ · וְיָסִיר מֶנּוּ חֲרוֹן אַף וָכַעַס · אֵין לְבַקֵּר וְלִמְצוֹא מַעַשׂ · קָדוֹשׁ:

ס' (בראשית כב טו) (קצין) ר' שר או מלך · וקאי על עוזיה המלך (נגע במצחו) כמ"ש והצרעת זרחה במצחו (דה"ב כו יט) (יסכר) שולל לשקרים עפ"י ויסכר פי דוברי וגו' (תה' סג יב) (ידיד) יאשיהו ע"ש כי שם אבי היה ידידה' נקרא הוא ידיד (במצוקי ארץ) שולר לצדיקים כי סרגוס של מצוקי ארץ (ש"א ב ח) צדיקיא עבדי רעותיה (בלחים) שולר לצדיקים ע"ש שיש בהם לחלוחית מצוה (יענו) ל' כש ונד (להפגיע) ל' תפלה והוא ל"כ כי אין מפגיע (ישעיה נט טז) (אשננה) לשון ספור ותמירה כמו ושננתם (דברים ו ז):

ואל תבא במשפט לדינני) כי לא יצדק במשפט · כן ישראל (קוראי כו' אם פשעם בדין יסופר) בקשתם (במתנת תם היום יכופר) כמו שהשיב לדוד המע"ה (קצין בגאה) עוזיה המלך שהתגאה ואמר אני מלך וראוי (לקטר לשם) ואף שהמלך לשרת למלך (נגע במצחו זרח להרשם) זרח צרעת במצחו שיהא דופיו ניכרת ונרשמת ואע"פ שהוא חשב שהמלך כשר לעבודה (ונשפט בלא ידע) שאסור לו לעבוד (ואשם) והכיר בעצמו שאשם שנאמר וגם הוא נדחף לצאת כי נגעו ה' ואם כן כ"ש (לעת תמוט רגל זדים) כשיבוא העת שימוטו רגלי רשעים (אשר באו להיכל מזידים) ישפטו במכניע זדים) ישפטו ע"י התפלה שאנו מתפללים לפניך שוכר אויבים ומכניע זדים (לעת יעוקרו פועלי שקר) כשיבוא העת שיותקרו רשעים הפועלים שקר (להשפט בנוכח אף וחקר) שיתוכח עמהם בחרון אפו ויצלה לחקור עד עומק הדין או (יסכר פי דוברי שקר) שלא יפתחו עוד אוון (ישר) חזקיה המלך (מתהלך לפניו באמת) שאמר זכר נא אשר התהלכתי לפניך באמת · והגם אף שלבו היה שלם עם הקדוש ברוך הוא ך ראו איך דקדק הקדוש ברוך הוא עמו שנאמר (אחרי הדברים והאמת) שהלא בא סנחריב (חשב פעלו) דקדק במעשיו (אלהים אמת) (ידיד) יאשיהו המלך (אשר לפניו ואחריו לא קם כמוהו בבחיריו) במלכים שנבחרו להיות מלכים (ואחרי כל זאת דקדק אחריו) הקדוש ברוך הוא בדינו על שעבדו דורו מתחלה עבודת כוכבים ואלה עליו פרעה נכה ועשה לו יסורים קשים דכתיב ויורו המורים למלך יאשיהו (דברי הימים ב' לה כ"ג) (יבינו כל יצורי ארץ אם כך) דקדק הקדוש ברוך הוא (במצוקי ארץ) בצדיקים שהם יסודי הארץ (מה כו' אם אש אחוזה בלחים) בצדיקים (אז ינועו כו') כ"ש שינועו ויפחדו הרשעים · ועתה אתה ה' (ראה כי אין איש) צדיק בדורו (להפגיע) להתפלל (בעד בני) אבות שכ"א נקרא איש (ואתה אל ולא איש) היה מליץ בעדנו ואחר שאין איש (רשום בכתב כו' השנה) אספר בעלמי מעשה של כל ימות השנה שהם כתובים ורשומים לפניך בכתב אמת שאין כ"א יכול לכזב כי חותם כל אדם על מעשהו ומודה ועוזב ירוחם ועוד ואני בא (לרצותך) כו':

ניזוים אום גרעכט בלייבין קוראי די ישראל וואס שרייען מיט זייער האלז אונ בלאזין שופר אז זייערע זינד וועלין אין דין דר ציילט ווערין זאלסטו זיי שיינקען אונ זאלסט זייא מוחל זיין זייערע עבירות אזו וויא דו האסט מוחל גיוועזין צוא דוד המלך: קצין דר מלך עוזיהו אז ער איז האפרטיג גוואורן אריין צו גיין מיט די קטורת אין בית המקדש גלייך וויא ער וואלט גוועזין אכהן אנגע צרעת איז אים ארויס גיטראטין אויף זיין שטערין דאס זיין חטא איז אן געצייכינט גיווארין האטשע ער האט ניט גוואוסט אז ער האט ניט גיטארט מקטיר זיין קיין קטורת האט אים גאט דאך שולדיג גמאכט איז שוין אכל שכן אז גאט וועט משפטין די כשדים: אין דר צייט אז זייער פוס וועט גליטשין אין גיהנם וואש זיינען מוטוויליג גערין אין בית המקדש אריין גגאנגן די וועלין גמשפט ווערין מיט הכנעה: צו דר צייט אז גאט וועט פארשטן די מעשים פון דיא רשעים אז ער וועט זיך מיט זיי מתוכח זיין אונ וועט רעכט אויס קלערין זייער משפט די מיילר פון די פאלש ריידער וועט פר שטאפט ווערין אין דר צייט ישר דער רעכט פארטיגער דאש איז יחזקיהו וואש ער איז באמת גיגאנגן אין גאטש וועג האטשע ער איז אזו גוט אונ פרום גוועזין האט גאט פארט מיט אים מדקדק גוועזין אונ האט אויף אים אויף גבראכט סנחרב דעם מלך פון אשור מיט אים מלחמה האלטן ידיד דר גליבטר דאש איז יאשיהו וואש צווישין דיא אלע מלכים פון ישראל וואס זיינן פר אים גוועזין אונ וואס נאך אים איז זיין גלייבין ניט גיוועזין אין פרומקייט פון דעסט וועגין האט גאט פארט מדקדק גוועזין אין זיין דין אונ ער איז נהרג גווארן פון די פיילן וואש זיי האבן אויף אים גווארפן: דר פון קענין זיך אמוסר נעמן אלע מענטשין פון דר וועלט ווען עש איז אזו דר גאנגן מיט די צדיקים וואש זיי זיינען דיא יסודות פון דר וועלט וואש זאלין שוין טאן די רשעים פון דער ערד׳ לאזין דאך זעהן די בוימר פון וואלד ווען דאש פייער נעמט אן צו ברענען דיא פייכטע בוימר האבין דיא דארע אונ פר שניטענע העלצר בוודאי מורא דאש איז אמשל ווען גאט שיינקט ניט די צדיקים מכל שכן אז ער וועט די רשעים ניט שיינקן ראה ליבר גאט זעה אז עש איז ניט פר האנדין קיין מענטש דאש ער זאל פר אונז בעטן אבר דו בישט דאך גאט אונ ניט קיין מענטש בעטן מיר דיך זאלשט זיין אונזר מליץ רשום דיא עבירות וואש זיינען מיט אמת אן גישריבן וואש מקאן ניט לייקענן די עבירות דער צייל איך אונ בין זיך היינט מתודה מעשה כל ימות השנה דיא מעשים פון דעם גאנצין יאר לרצותך בשופר צוא באווילינן דיך מיט דעם שופר בזה אין דעם טאג ראש השנה:

תשיר סוס עיקר יסודו סיס על סדר א"ב שבעולם אמר מיוסד מלך עליון ומלך אביון · מרוב כלל מלך עליון ותרוו כל מלך אביון אלא שהשבלתם הפליג כי מרוב שבח אביון בשמר הסתלקות ולא השאירו רק כלאבון והאמרון שבח כל׳ וכל׳ · ולכן ל"ל הגירסא בלה וגד שתם ולא כלה :

וּבְכֵן וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ :

פותחין הארון

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: אֵל דַּר בַּמָּרוֹם · אַדִּיר בַּמָּרוֹם · אוֹמֶץ יָדוֹ תָּרוּם · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: גִּבּוֹר לְהָקִים · גּוֹזֵר וּמֵקִים · גּוֹלֶה עֲמוּקִים · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: הַמְדַבֵּר בִּצְדָקָה · הַלּוֹבֵשׁ צְדָקָה · הַמַּאֲזִין צְעָקָה · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: זוֹכֵר צוּרִים · זַכּוּת יְצוּרִים · זוֹעֵם צָרִים · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: טוֹב שׁוֹכֵן עַד · טוּבוֹ לָעַד · טִפַּח שְׁמֵי עַד · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: כַּשַּׂלְמָה עוֹטֶה אוֹר · כָּל מְאוֹרֵי אוֹר · כַּבִּיר וְנָאוֹר · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: מֶלֶךְ עוֹלָמִים · מְפַעֲנֵחַ נֶעֱלָמִים · מֵשִׂיחַ אִלְּמִים · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: סוֹבֵל הַכֹּל · סָב וּמְבַלֶּה כֹּל · סוֹקֵר הַכֹּל · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: פְּאֵרוֹ עוֹז · פּוֹעַל יְמִינוֹ תָּעוֹז · פּוֹדֶה וּמָעוֹז · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: קְדוֹשָׁיו לַהַב · קוֹרֵא מֵי רַהַב · קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בְּאַהַב · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

(מלך עליון לעדי עד) עד עולם כי תרגומו של עדי עד(ישעי' כו ד)לעלם ולעלמי עלמיא(להקים) כמו לקיים (גולה) כמו מגלה (צורים) אותיות נאבות עה"ס כי מרלם צורים (המדבר בה ס) פ"י כתוב אבסהן צדיקא דמסילין למוריא (טפח שמי עד) עה"ס וימיני טפחה שמים (ישעיה מח יג) (כשלמה) כו' עה"ס עוטה אור כשלמה (תהלים קד ב) (כביר) תואר לקב"ה וכמו שנקרא עתיק יומין כן נקרא כביר ימים (ונאור) ג"כ תואר לקב"ה עה"ס נאור אתה אדיר (תהלים עו ה) לשון אור לדעת רלב"ג ורד"ק ולדעת המתרגם ל' טרא שתרגומו אם דחיל (מפענח) ל' גלוי כמו צפנת פענח (בראשית מא מה) (נעלמים) היינו דברים הנעלמים והנסתרים (סובל) מל' עמיסה כמו אני אסבול (ישעיה מו ד)(סב) ל' זקנה ושיבה (סוקר) ל' טוסה ול' ארמי הוא (להב) לסב אש (קורא מי רהב) עה"ס הקורא למי הים וישפכם (עמוס ה ח וט) כי שר של ים רהב שמו ע"ש שנסבכו בו המצרים שנקראו רהבים (תהלים מ ה) וס' קורא ומטה אליו והסר ארי

(מלך עליון)על כל(אומץ ידו תרום) ירום ימינו על אויביו ויתגבר · אז כשישובו ישראל מבין העו"ג · כי עתה בזמן הזה השיב אחור ימינו (לעדי עד ימלוך) מלכותו לא יכלה (גבור להקים)גבור לקיים גזרותיו (זוכר צורים זכות יצורים) אבל אבות לזכות כל יצורים (זועם צרים) זועם וכועס על צרי ישראל (טוב שוכן עד) הקדוש ברוך הוא הוא טוב ושוכן לעולם (טובו לעד) טובו עד עולמי עד (טפח שמי עד) השמים העומדים לעולם מדד בטפח (כשלמה עוטה אור) מלבים את העולם באור כשלמה המעטף גוף האדם (כל מאורי אור) כל המאורות מאירים ממנו (מפענח נעלמים) מגלה דברים הנעלמים (משיח אלמים) מרפא אותם שיוכלו לדבר (סב ומבלה כל) אף שנקרא זקן כמ"ש ועתיק יומין (דניאל ז' ט') אעפ"כ מבלה הכל שהכל כלה וכלה והוא חי וקים לעולם (סוקר הכל) רואה הכל (פארו עוז) כמ"ש עוז ותפארת במקדשו (פועל ימינו תעוז) בהמ"ק הוא פעולתו כמ"ש מקדש אדני כוננו ידיך (קדושיו) מלאכיו (להב) להב אש (שקט

מלך עליון איבערשטער קיניג: אל דר במרום גאט דר דא וואונט אין הימל אדיר במרום ער איז שטארקזאין הימל אומץ ידו תרום זיין שטארקע האנט איז דער הויבן צוא אייביגע ,צייטן וועט ער קיניגן:איבערשטער קיניג גבור ער איז שטארק מקיים צו זיין זיינע גזירות ער איז גוזר אונ איז מקיים ער דעקט אויף טיפע זאכן צו אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג המדבר דר דא רעט מיט צדקה: דר דא קליידעט אן צדקה דער דא פאר נעמט דאש געשרייא צוא אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג זוכר דר דא גידיינקט די אבות גירעכט צו מאכן זיינע מענטשן אין זייער זכות ער צארינט אויף דיא רשעים · צוא אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג טוב ער איז גוט ער רועט צוא

אייביג זיין גוטש איז צו אייביג ער האט געמאסטן די הימיל וואש זיינן צוא אייביג צו אייביגע צייטן וועט ער קיניגן: איבערשטער קיניג כשלמה ער איז איין גיהילט מיט ליכט ווי מיט אקלייד אלע ליכט לייכטן פון אים ער איז שטארק אונ ליכטיג צו אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג מלך ער איז דר מלך פון אלע וועלטן ער דעקט אויף די בהעלטענע זאכין ער מאכט ריידין דיא שטומע צוא אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג סובל ער טראגט אלשדינג האטשע ער איז אלט לעבט ער פארט איבער אלע זאכין ער זעט אלשדינג צוא אייביגע צייטן וועט ער קיניגן : איבערשטער קיניג פארו זיין שוינהייט איז שטארק די ווערק פון זיין רעכטע האנט דאש איז דר בית המקדש ואל גישטארקט

ווערין

(בפניניו) השקט והשלום במלאכיו שהם לפני ולפנים והוא (שבח טוב) וגדול שיש שלום (במצפוניו) במלאכיו הצפונים והטמונים מחיצתו :

(מלך אביון) הוא האדם אשר המשילו ה' אלהים על מעשי ידיו על הארץ וכל שת תחת רגליו (בלאות) בעייפות ויגיעה כל' שאול נחת (תנומה תעופנו) תחשיך עליו תנומה (תרדמה תעופפנו) תרדמה תעופף עליו במסירות :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: שֵׁנָה אֵין לְפָנָיו שֶׁקֶט בִּפְנִינָיו · שֶׁבַח טוֹב בְּמַצְפּוּנָיו · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

סוגרין הארון

מֶלֶךְ אֶבְיוֹן בָּלֶה וְיֹרֵד שַׁחַת · בִּשְׁאוֹל וּבְתַחַת · בְּלֵאוּת בְּלִי נַחַת · עַד מָתַי יִמְלוֹךְ:
מֶלֶךְ אֶבְיוֹן תְּנוּמָה תְעוּפֶנּוּ · תַּרְדֵּמָה תְּעוֹפְפֶנּוּ · תֹּהוּ יְשׁוּפֶנּוּ · עַד מָתַי יִמְלוֹךְ:

בגליותו (שקט) ל' שלום ושלום (בפניניו) ל' פנים ופנים ע"ד עושה שלום במרומיו (במצפוניו) ל' צפון ונסתר כמו נצפנו מצפוניו (עובדיה א' ו) ותרגומו דגליין מטמרוהי :

(בלאות) ל' עייפות ויגיעה כמו כלואות הכשים (ישעיה ז יג) (תעופפנו) ל' חושך כמו עושה שחר עיפה (עמוס ד יג)

(תעופפנו) לשון מסירות כשוף שמש ופורח במסירות (ישופנו) לשון חושך מלשון אך חושך ישופני (תהלים קלט יא) :

חוזרין ופותחין פיד

אֲבָל מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: תָּקְפּוֹ לָעַד · תִּפְאַרְתּוֹ עֲדֵי עַד · תְּהִלָּתוֹ עוֹמֶדֶת לָעַד · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

ווערין ער איז אדערלייזר אונ איז שטארק צו אייביגע צייטין ווערט ער קיניגין : אויבערשטער קיניג קדושיו זיינע הייליגע מלאכים זיינן פלאם פייער ער האט גיטאן רופין די וואשר פון דעם ים זייא זאלין זיך שפאלטין צוא דר טרינקן די מצרים וואש ווערין גירופין רהבים קריג ער איז נאהענט צו די וואש רופין אים מיט ליבשאפט צוא אייביגע צייטין ווערט ער קיניגין : אויבערשטער קיניג שנה קיין שלאף איז ניט פר אים שקט עס איז שלום צווישין זיינע מלאכים דאש איז פאר אים אגוטע לויב וואש דיא מלאכים בהאלטין זיך זייא זאלין ניט זעהן די שכינה צו אייביגע צייטין ווערט ער קיניגין : מלך אביון-דר מענטש ער ווערט פר לענט אונ נידערט אין גרוב אריין אונטין אין גרוב מיט מידיקייט אונ אן נחת : מלך אביון דר מענטש אדרעמלונג מאכט אים פינצטר אשלאף שוועבט אויף אים דיא וויסטונג מאכט אים צוא שטויסין :

אבל אבער דער אויבערשטער מלך זיין שטארקייט איז צוא אייביג זיין שוינהייט איז צו אייביג זיין לויב שטייט צו אייביג צו אייביג ווערט ער קיניגין :

מעשה דרבי אמנון ז"ל בעל המחבר ונתנה תוקף

מעשה געשאך אן איינעם קעסטליכין רב דר האט געהייסן רבי אמנון דער וואר גאר וואול געהאלטין אין דאש (הגמונס) הויף אין מאינץ דען ער וואר איין קעסטליכר מאן אין אלע זאכן אין לערנען אין עשירות אונ וואר איין מיוחס ער וואר איין גרויסער חכם ער האט אלע קעסטליכע מעלות אן זיך אויך איז ער גוועזן איין גרויסר תלמיד חכם אונ א צדיק אונ דרום וואר ער גאר וואול געהאלטן בייא אלע שרים אונ גראפן פירשטן אונ הערן אונ זיי האבן אים גאר ליב אונ זיי האבן אים אלע גאר גערן געהאט אונ דאך וואר זיין גלייכן ניט מיט פרומקייט· איין מאל טרעפט זיך דאש ער אין הויף ביי דעם הגמון וואר דא האבן די שרים געזאגט צוא ר' אמנון אונזר גנעדיגר פירשט וויל דיך צו איין ראט הער מאכן דען ער האט דיך גאר ליב אונ מיר האבן שוין איינינע מאל מיט דעם פירשט דר פון גירעט ער זאל דיך צו עהרן ברייגגין דא האט ער אונז געענטפערט ווען דו דיך בוקן וועסט אונ וועסט זיין גלויבין אן נעמן זוא וועט ער דיך צום גרויסין עהרן ברייגען דרום בעטן מיר דיך בוק דיך דאך איין מאל דא וואלט זיי ר' אמנון קיין ענטפער געבן איין מאל שפראך דר הגמון זעלברט ווידר צו אים ער זאל זיך בוקן דא וויל ער דעם הגמון אויך ניט הערן דאס גווערט טאג אויף טאג אבר ער וויל אים ניט צו הערן איין מאל אויף איין טאג דא וואר דר הגמון אן דעם ר' אמנון זייער שטארק ניבעטין דאס ער זאל זיך דאך בוקן· וויא דר הגמון האט אים זייער שטארק געבעטן האט רבי אמנון געזאגט צו דעם הגמון איך וויל מיך דרויף בזינען אונ איך וויל אייער פירשטליך חסד ביז דריי טעג איין ענטפער זאגן· אבר ער טוט עס ווייל ער האט גמיינט דר מיט אפ צו פאטערין פון זיך דעם הגמון כדי ער זאל האבן רואונג פון דעם הגמון· אונ וויא רבי אמנון איז ארויס געגאנגען פון דעם הגמון האט ער זיך בדאכט וואס האט ער דא גטאן דאס ער זעלבעס ווערטר געענטפערט דעם הגמון אז ער וועט זיך בזינען אויב ער וועט זיך בוקן אדר ניט הייסט דאש איין ספק אונ חס ושלום זיין אמונה צו שטעלן אויף איין ספק· איז אים זייער שווער גוועזן אויף זיין הארצין אונ איז געגאנגען אהיים זייער טרויעריג אונ וואר זייער באטריבט אונ וויל זיך ניט טרייסטן לאזן· זיין ווייב פרעגט אים וואש די אורזאך איז מיט אים דען עס וואר ניט זיין סדר דאש ער זאל אזו טרויעריג זיין אבער ער וויל זיין הויז גיזינד ניט זאגין גאר ער ווייגט זייער אונ שפראך איך וועל גידערין טרויעריג אין גרוב אונ האט זייער שטארק גיוויינט· אונ וויא עס איז גקומן דר דריטער טאג אזו שיקט דער הגמון נאך רבי אמנון דאס ער זאל זאגן ווי ער האט זיך בזינען דא ענטפערט רבי אמנון איך וועל ניט קומן אונ אויך האט ער ניט מיט מיר וואס צו טאן דא שיקט דער הגמון דרייא מאל נאך אנאנדר נאך אים אבר ער וויל דאך ניט קומן אזו לאזט דר הגמון דעם צדיק מיט גוואלט ברייגגן צו זיך ווי רבי אמנון איז צו דעם הגמון געבראכט גוואר דא זאגט דער הגמון צו רבי אמנון וואש האשטו גימיינט דער מיט דאס איך דרייא מאל נאך דיר גשיקט האב אונ דוא האסט ניט גוואלט קומן אונ דו האסט דאך מיר צו גזאגט נאך דריי טעג איין ענטפר צו געבן דרום בגער איך הייגט דיזין טאג פון דיר איין ענטפר אויף דיא זאך וואש איך האב פון דיר בגערט· האט אים דר צדיק געענטפערט איך וועל אייך קיין אנטווארט געבן אויף די זאך וואס איר פון מיר האט בגערט· אונ ווייל איך האב גרעט מיט איין אום בזינען מויל אונ האב גישפראכין איך וועל מיך דריי טעג בזינען דאס איז גלייך אזו וויא איך וואלט מיין גלויבן פר לייקנט דרום וויל איך מיין פסק זעלברט איבר מיר געבין פון דעם ווארט ווען דאס איך האב גרעט איך וועל מיך בזינען אזו זאל מען מיר מיין צונג אפ שניידן וואס האט עס גירעט דען דר רבי אמנון האט

בגערט

בגערט תשובה צו טאן אונ האט געוואלט מקדש השם זיין דא זאגט דער הגמון דעם פסק דאס דו אליין האשט אויס גשפראכן דאס גייט מיר ניט אין מיין קאפ דען דאס איז מיר צוא ווייניג דען דער צונג וואס האט דאס ווארט גרעט האט אמת גזאגט אבר די פיס די ניט צו מיר גקומן זיינן די זאל מען דיר אפ האקן אונ די אנדרע גלידר פון דיין לייב די וועל איך אויך פייניגן · אונ ער לאזט אים אפ שניידן זיינע הענד אונ זיינע פיס דא זאגט רבי אמנון פייניגט מיך בעסער דען איך האב עס אלעס פאר דינט מיט מיינע ווארטן וואס איך האב גרעט דא גיבוט דר הגמון מען זאל אים אין איין בעט לייגן אונ זיינע גלידר לעבן אים אונ מען זאל אים אהיים אין זיין הויז שיקן איז גלייך גשעהען אונ וויא אים זיין ווייב אונ קינדר זעהן אזו טרייבן זיי אגרוים יאמער וויא איר נן וואול דיינקן קאנט וואש עס זיי בעונותינו הרבים צוא גקומן · דא זאגט רבי אמנון ווידער זיין ווייב אונ קינדער ליבם ווייב איך האב זעלבסט פאר דינט וויא עש מיר דער גאנגען איז דען איך האב חס ושלום מיין אמונה וועלין פר לייקענען אבר איך האף צו השם יתברך איך וויל מיינע זינד אויף דיזער וועלט ליידן

דאס איך חלק לעולם הבא וועל האבן · נן עס קאם קורץ דר נאך ראש השנה דא בעט רבי אמנון מען זאל אים מיט דאס בעט אין דער היליגע שול טראגין אונ מען זאל אים שטעלין לעבין דעם חזן אלזו וואר ער אין דר שול גטראגן אונ וואר גשטעלט לעבין דעם חזן אונ וויא נן דער חזן צו מוסף אן דר קדושה האלט דא שפראך דר צדיק ווידר דעם חזן האלט שטיל איך וויל מקדש השם זיין איי איך וועל שטארבן אונ הייבט אן צו זאגין ובכן ולך תעלה קדושה דאס מיר נאך אלע יאר אן ראש השנה אונ יום כפור זאגין · אונ דר נאך זאגט ער ונתנה תוקף קדושת היום אונ חיא ער נן אלס אויס גזאגט האט · דא האט אים הקב"ה אוועק גינומן צוא אנדרע צדיקים אין דעם גן עדן אונ אן דריטן טאג דר נאך קאם ער בייא נאכט אין חלום צו זיינעם רבי (ר' קלונימוס בן רבינו משולם) אונ בעט אים ער זאל דעם ונתנה תוקף דען ער גמאכט האט אין אלע ערטר אוועק שיקן וואו בני ישראל זיצן אלזו טוט ער עס דרום זאגן מיר נאך אינערטר אין ראש השנה אונ יום כפור דעם ונתנה תוקף פון זיינט וועגין: הקב"ה זאל אונז דעם זכות פון דעם פרומן צדיק לאזן גיניסן:

ובכן ולך תעלה קדושה כי אתה אלהינו מלך:

ונתנה תוקף קדשת היום · כי הוא נורא ואיום · ובו תנשא מלכותך ויכון בחסד כסאך · ותשב עליו באמת: אמת כי אתה הוא דין ומוכיח ויודע ועד · וכותב וחותם (וסופר ומונה) · ותזכור כל הנשכחות ותפתח את ספר הזכרונות · ומאליו יקרא · וחותם יד כל אדם בו · ובשופר גדול יתקע · וקול דממה דקה ישמע · ומלאכים יחפזון · וחיל ורעדה יאחזון · ויאמרו הנה יום הדין · לפקוד על צבא מרום בדין · כי לא יזכו בעיניך בדין · וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון: חזן כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו · כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד

בית לוי

(ונתנה) ר' ספור ודבור כמו אם יתנו לדקות ר' (שופטים ס' י"א) (וקול דממה דקה) לה"כ (מ"א יט ג) ופירש"י קול כבה מתוך הדממה ואין שומעין הקול ממש · וי"ם קל דמשבחין מתאלי (וחיל) לשון רעם כמו חיל אחז וס"א רסיתה (שמות טו יד) (מרון) ל' גאון כי על כבשים שרעום אמרית (כבקרת רועה עדרו) ל"ס (יחזקאל לד יב)

מטה לוי

(ונתנה תוקף קדושת היום) וספר תקפו וגבורתו של קדושת יום זה · ומה הוא קדושתו (שהוא נורא ואיום) ובו תנשא מלכותך על ידי ישראל שאומרים לפניך מלכיות זכרונות ושופרות תנשא מלכותך וכותב וחותם יחידי ואין מי שחותם עמו (ותזכור כל הנשכחות) כי אין שכחה לפניך (ותפתח ספר הזכרונות) כמ"ש רז"ל ג' ספרים נפתחים כו' (ובשופר גדול יתקע) שכשמקבלים ישראל עליהם את חודש תשרי אומר הקב"ה למלאכים העמידו בימה ואשב למשפט ותוקעים בשופר לסימן שהיום ר"ה ויתאספו כולם לדין (וקול דממה כו') הוד קולו של הקב"ה ישמע שכולם שותקים ומשתיקים את העולם כדי להשמיע דבריו של הקב"ה כביכול (וחיל ורעדה יאחזון) מאימת קול דממה שיוצא מפי הקב"ה ואומרים אולי היום (יום הדין) של עתיד (לפקוד על צבא מרום בדין) כמ"ש והיה ביום ההוא יפקוד ה' על צבא המרום במרום (ישעיה כ"ד) (כי לא יזכו בעיניך בדין) כמ"ש ושמים לא זכו בעיניו אפילו מלאכי שמים (וכל באי עולם) גם בני אדם (יעברון לפניך) אך אינו דן את העולם בכלל אלא (כבני מרון) כבני צאן שעוברים זה אחר זה ודן אותם בהשגחה פרטית (כבקרת רועה עדרו) כמו שמבקר ומונה הרועה את עדרו (מעביר צאנו) ט' ומעביר אותם תחת שבטו:

ונתנה אונ מיר וועלן דר ציילן די שטארקע היליקייט פון דעם טאג דען ער איז פארכטיג אונ שרעקליך אונ אין דעם טאג ווערט דר הויבן דיין קעניגרייך אונ עש ווערט אן גיברייט דיין שטול מיט חסד אונ דוא זיצט אויף דעם שטול מיט אמת דאס איז אמת דאס דוא ביסט אדין אונ אשטראפר אונ דוא ווייסט אלס דינג אונ ביסט אליין איין עדות דוא שרייבשט אליין אונ טוסט אליין חתמנן אונ ציילסט אונ רעכינסט אונ דו גידיינקשט אלע פר געסנע זאכין אונ דו עפינשט דאס ספר הזכרונות אונ

פון זיך זעלבערט אליין ווערט עס גלייענט אונ דיא חתימה פון איטליכי מענטשין איז אין דעם ספר ובשופר אונ מיט אגרויסין שופר בלאזט מען אין הימל אונ איין שטיל קול ווערט גהערט פון גאט אונ די מלאכים היילן צו טאן גאטש שליחות אונ עש נעמט זיי אן אציטרניש אונ אדרשרעקניש אונ זאגין דאש איז דר יום הדין צו משפטן אלע די הערשר וואש זיינן אין הימל מיט דין דען זיי וועלן ניט גרעכט בלייבין אין דיינע אויגן אין דין דרום האבן זיי גרויש פחד אונ אלע די דא קומן אויף דר וועלט טוען איבר

נֶפֶשׁ כָּל חָי ׃ וְתַחְתּוֹךְ קִצְבָה לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ ׃ וְתִכְתּוֹב אֶת גְּזַר דִּינָם ׃

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכָּתֵבוּן ׃ וּבְיוֹם צוֹם כִּפּוּר יֵחָתֵמוּן ׃ כַּמָּה יַעַבְרוּן ׃ וְכַמָּה יִבָּרֵאוּן ׃ מִי יִחְיֶה ׃ וּמִי יָמוּת ׃ מִי בְקִצּוֹ ׃ וּמִי לֹא בְקִצּוֹ ׃ מִי בַמַּיִם ׃ וּמִי בָאֵשׁ ׃ מִי בַחֶרֶב ׃ וּמִי בַחַיָּה ׃ מִי בָרָעָב ׃ וּמִי בַצָּמָא ׃ מִי בָרַעַשׁ ׃ וּמִי בַמַּגֵּפָה ׃ מִי בַחֲנִיקָה ׃ וּמִי בַסְּקִילָה ׃ מִי יָנוּחַ ׃ וּמִי יָנוּעַ ׃ מִי יִשָּׁקֵט ׃ וּמִי יִטָּרֵף ׃ מִי יִשָּׁלֵו ׃ וּמִי יִתְיַסָּר ׃ מִי יֵעָנִי ׃ וּמִי יֵעָשֵׁר ׃ מִי יִשָּׁפֵל ׃ וּמִי יָרוּם ׃

צום קול ממון

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה

מַעֲבִירִין אֶת רֹעַ הַגְּזֵרָה ׃

קהל כִּי כְּשִׁמְךָ כֵּן תְּהִלָּתֶךָ ׃ קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת ׃ כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּמוֹת הַמֵּת ׃ כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה ׃ וְעַד יוֹם מוֹתוֹ תְּחַכֶּה לוֹ אִם יָשׁוּב מִיַּד תְּקַבְּלוֹ ׃ חזן אֱמֶת כִּי אַתָּה הוּא יוֹצְרָם ׃ וְאַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָם כִּי הֵם בָּשָׂר וָדָם ׃ אָדָם יְסוֹדוֹ מֵעָפָר וְסוֹפוֹ לֶעָפָר ׃ בְּנַפְשׁוֹ

מטה לוי

(ותחתוך קצבה לכל בריותיך) מכל דבר מן ממונות מן מאכל וצרכים (כמה יעברון) מן העולם מן הנולדים מן במעי אמן (וכמה יבראון) בעולם חהו דרך כלל ׃ ובדרך פרט (מי יחיה ומי ימות) בזו השנה (מי בקצו) שימלא שנותיו לפי מבעו שנולד בו (ומי לא בקצו) שהעון גורם למות בלא זמנו (מי ברעש) שימות בידי שמים מברד. ומברקים (ומי במגפה) ממיתת מלאך המות (מי ינוח) במקומו (ומי ינוע) ממקום למקום (מי ישקט) מי שישב בהשקט מן הבריות (ומי יטרף) מאחרים המטרפים דעתו ורצונו (מי ישלו) בבריאת גופו (ומי יתיסר) ביסורים (מי ירום) במעלה וחשיבות ׃ (ותשובה) ט׳ ג׳ דברים הללו (מעבירין את רוע הגזירה) מן האדם ׃ (כי כשמך) שם של הוי״ה שהוא מורה על מדת הרחמים (כן תהלתך) שאתה אל רחום וחנון (קשה לכעוס) שאתה ארך אפים ואף לאחר הכעס אתה (נוח לרצות) (כי לא תחפוץ) אפילו (במות המת) במיתת הרשעים שבחייהם קרואים מתים (כי אם) כשהוא חפץ (בשובו כו׳) ׃ (ועד יום מותו תחכה לו) אפילו היה רשע כל ימיו (אם ישוב) יום אחד לפני מיתתו (מיד תקבלו) (אמת ה׳ יודע יצרם) מי שהוא בכל לבו כי אתה יודע חדרי לבנו (כי הם בשר ודם) והם גורמין להחטיאו (וסופו לעפר) ואותו מעט שהוא חי (בנפשו) בסכנת נפשו יביא לחמו ׃

בית לוי

(בקצו) ל׳ קץ ר״ל בשנו ובקצו ובזמנו (יטרף) ל׳ טירוף הדעת (לא תחפוץ במות המת) כמו ״ הרשע על שם שבחייו קרוי מת (תהלה) ל׳ המחוה כמו יתהלל ה׳ לתנכם (ישעיה ל יח) (מגיד) ל׳ שבח כי תרגומו של תגיד שבחא (תהלים לג ב) (ובלין) ל׳ סרה כמו בלין הבוס קן ימין (מובל) לשון כמישה (שם קב טו) (ט והוא ל״ס ולין סוכב לבי מחלותו (ישעיה כח א) ׃

פָּארִין פַר דִיר אַזוֹ וִויא יוּנְגֶע שָׁאף׃בבקרת אַזוֹ וִויא דֶר פַּאסְטוּךְ פָּארְשְׁט זַיין שְׁטַאדְע טוּט עֶר אִיבֶּר פִירְן זַיינֶע שָׁאף אוּנְטֶר זַיין רוּט כְּדֵי עֶר זָאל וִוישְׁין וִויפִיל שָׁאף זַיינֶן פַאר הַאנְדִין אַזוֹי אוֹיךְ דוּא גָאט דוּ מַאכְשְׁט אִיבֶּר פִירְן אוּנ צֵיילְשְׁט אוּנ רֶעכִינְשְׁט אוּנ גֶדֵיינְקְסְט דָאשׁ נֶפֶשׁ פוּן אַלֶע בַּשֶׁעפֶענֶעשׁ אוּנ דוּ שְׁנַיידְשְׁט אָפּ אַגִיזֶעץ צוּ אַלֶע דַיינֶע בַּשֶׁעפֶענֶשׁ וָואשׁ זַייא דַארְפִין פַּרְנָסָה אָדֶער אַנְדֶערֶע זַאכִין אוּנ דוּא שְׁרַייבְּשְׁט זַייעֶר גְזַר דִין ׃

בראש השנה אוּם רֹאשׁ הַשָׁנָה וָוערִין זַיי אָן גְשְׁרִיבְּן אוּנ אוּם יוֹם כִּפּוּר וָוערִין זַיי גִיחַתְמֶת וִויפִיל זָאלִין אִיבֶּר פָארְן פוּן דֶר וָועלְט אוּנ וִויפִיל זָאלִין בַּשַׁאפִין וָוערִין וָוער עֶשׁ זָאל לֶעבִּין אוּנ וָוער עֶשׁ זָאל שְׁטַארְבִּין וָוער עֶשׁ זָאל זַיינֶע יָארִין אוֹישׁ לֶעבִּן אוּנ וָוער עֶשׁ זָאל זַיינֶע יָארִין נִיט אוֹיס לֶעבִּין וָוער עֶס זָאל שְׁטַארְבִּין אִין וַואסֶר אוּנ וָוער עֶס זָאל שְׁטַארְבִּין אִין פַייעֶר וָוער עֶס זָאל נֶהְרַג וָוערִין דוּרְךְ דֶעם שְׁווֶערְד אוּנ וָוער עֶס זָאל אוּם קוּמֶן דוּרְךְ אַחַיָּה וָוער עֶס זָאל שְׁטַארְבִּין אִין הוּנְגֶער אוּנ וָוער עֶס זָאל אוּם קוּמֶן פַר דָארְשְׁט וָוער עֶס זָאל אוּם קוּמֶן אִין שְׁטוּרֶעם אוּנ וָוער עֶס זָאל שְׁטַארְבִּין אִין מַארְד וָוער עֶס זָאל דֶר ווָארְגִין וָוערִין אוּנ וָוער עֶס זָאל פַר שְׁטַיינְט וָוערִין וָוער עֶס זָאל רוּעֶן אוּנ וָוער עֶס זָאל זַיין נָע וָנָד וָוער עֶס זָאל זַיין גִישְׁטִילְט אוּנ וָוער עֶס זָאל זַיין פַר צוּקְט דָאס מַיינְט מֶען אַנְדֶערֶע זָאלִין אַוֶועק נֶעמֶן זַיין גֶעלְט וָוער עֶס זָאל הָאבִּין שַׁלְוָה אוּנ זָאל גִיזוּנְט אוּנ שְׁטַארְק זַיין אוּנ וָוער עֶס זָאל

גְשְׁטְרָאפְט וָוערִין מִיט יִסוּרִים וָוער עֶס זָאל פַר אָרֶעמְט וָוערִין אוּנ וָוער עֶס זָאל רַייךְ וָוערִין וָוער עֶס זָאל אַרָאפּ אוּנ וָוער עֶס זָאל דֶר הוֹיבִּן וָוערִין ׃ ותשובה אוּנ דִי דְרַיי זַאכִן תְּשׁוּבָה אוּנ תְּפִלָּה אוּנ צְדָקָה זַיינֶען מְבַטֵל דִי בֵּייזֶע גְזֵרָה ׃ כי כשמך דֶען אַזוֹ וִויא דַיין נָאמֶן אִיז דָאס עֶר בַּטַייט אוֹיף מִדַּת הָרַחֲמִים וַוייל דוּ בִּיסְט אַבַּעַל הָרַחֲמִים דְרוּם אִיז דַיין לוֹיבּ זַייעֶר גְרוֹישׁ דוּ בִּיסְט שְׁוֶוער צוּ דֶר צַארְעֶנֶן אוּנ וֶוען דוּ הֶערְשְׁט בְּרוֹגֶז קָאן מֶען דִיךְ גִיךְ מְפַיֵּיס זַיין דֶען דוּ ווִילְשְׁט נִיט דֶר רָשָׁע זָאל שְׁטַארְבִּין נָאר אַז עֶר טוּט תְּשׁוּבָה לָאזְטוּ אִים לֶעבִּין אוּנ בִּיז אִין זַיין טוֹיט ווַארְשְׁטוּ אִים אַז עֶר טוּט תְּשׁוּבָה בִּישְׁטוּ זַיין תְּשׁוּבָה בַּאלְד מְקַבֵּל אמת דָאשׁ אִיז אֱמֶת אַז דוּא טוּסְט דָאשׁ וַוייל דוּא בִּישְׁט זַייעֶר בַּשֶׁעפֶר אוּנ דוּא ווַיישְׁט זַייעֶר יֵצֶר הָרָע דֶען זַייא זַיינֶען בְּלוּט אוּנ פְלֵיישׁ דְרוּם זִינְדִיגִין זַייא ׃

אדם דֶר יְסוֹד פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין אִיז פוּן עֶרְד אוּנ זַיין סוֹף אִיז צוּא דֶער עֶרְד עֶר שְׁטֶעלְט זַיין נֶפֶשׁ אוּנ בְּרֵיינְגְט זִיךְ אַיין זַיין פַּרְנָסָה עֶר אִיז גִיגְלִיכְּן צוּא אַיין צוּ בְּרָאכֶענֶעם שֶׁארְבִּין אַזוֹ וִויא גְרָאז וָואס וֶוערְט פַּאר דַארְט אוּנ אַזוֹ וִוי אַיין שְׁפְּרָאצוּנְג וָואס וֶוערְט פַר פוֹילְט אוּנ אַזוֹ וִוי אַשָׁאטְן וָואס עֶר פַר גַייט אוּנ אַזוֹ וִוי אַוואלְקִין וָואס וֶוערְט פַר לֶענְדֶעט אוּנ אַזוֹ וִוי אַווינְט וָואס ווַייעֶט אוּנ אַזוֹ וִוי שְׁטוֹיבּ וָואס פְלִיהְט אַוֶועק אוּנ אַזוֹ וִוי אַחֲלוֹם שְׁוֶועבְּט אַוֶועק אוּנ מֶען גִיפִינְט אִים נִיט אַז אוֹיךְ אִיז דֶר מֶענְטְשׁ

יָבִיא לַחְמוֹ · מָשׁוּל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר · כְּחָצִיר יָבֵשׁ וּכְצִיץ נוֹבֵל · כְּצֵל עוֹבֵר וּכְעָנָן כָּלָה · וּכְרוּחַ נוֹשָׁבֶת · וּכְאָבָק פּוֹרֵחַ · וְכַחֲלוֹם יָעוּף :

וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם :

אֵין קִצְבָּה לִשְׁנוֹתֶיךָ · וְאֵין קֵץ לְאוֹרֶךְ יָמֶיךָ · וְאֵין לְשַׁעֵר מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדֶךָ · וְאֵין לְפָרֵשׁ עֵלּוּם שְׁמֶךָ · שִׁמְךָ נָאֶה לְךָ · וְאַתָּה נָאֶה לִשְׁמֶךָ · וּשְׁמֵנוּ קָרָאתָ בִּשְׁמֶךָ :

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ · בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַנַּעֲרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ · הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ · דָּרֵי מַעְלָה עִם דָּרֵי מַטָּה :

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה · יַחַד כֻּלָּם קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ · כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ : כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים :

הפיוט הזה מיוסד על המרכבה ביחזקאל סי' א' ומיוסד ע"ס א"ב ובסוף חתום שם המחבר אליעזר

וְחַיּוֹת אֲשֶׁר הֵנָּה מְרֻבָּעוֹת כִּסֵּא · בְּמָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים וָשֵׁשׁ מַכְנִיפוֹת כִּסֵּא · גוֹעֲשׁוֹת בּוֹ בְּסוֹכְכָם פָּנִים בְּפָנִים לַכִּסֵּא · דְּמוּת רָקִיעַ בְּרָאשָׁם נָטוּי לַכִּסֵּא · הוּא כְּעֵין הַקֶּרַח וּבוֹ שָׁבִיב כִּסֵּא · וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ כְּמַרְאֵה דְּמוּת כִּסֵּא · זָעוֹת בְּלִי לָאוֹת מֵחִיל כִּסֵּא ·

בית לוי

(מכניפות) פעל עוזר מן כנפים (גועשות) ענין התנודד והתנועה כמו ותגעש ותרעש הארץ (תהלים יח ח) (בסוככם) ל' סכים והגנה (כעין הקרח) שהוא כעין שלג מים (כל"א איוב) והוא הגבי שיש ששנינו במסכת חגיגה (שביב כסא) כמ"ש כרסיה שביבין די נור (דניאל ז) (זעות) מיושת · כדאיתא בסדר"א פ"ד מזיעת פניה של חיות נגר של אש מושך כו' (לאות) ל' עמל ויגיעה מלשון הלאות אנשים (ישעיה ז ג) (מחיל) ל' רעדה כתרגומו של חיל אחז רתיתא אחדינון

מטה לוי

(משול כחרס הנשבר) שאין לו תקנה אחר שבירה (כחציר יבש) כמשב יבש (וכציץ נבל) כפרח שהוא כמוש ונרקב (וכצל עובר) ולא כצל אילן שהוא עומד לשעתו אלא כצל של עוף הפורח שהוא עובר (וכחלום יעוף) שהוא פורח ולא ימצאהו · ואם האדם הוא כלה ואבד בחייו ובמותו לכן בקשתו רחם נא עליו כל ימי חיי הבל שהם מעט ורעים (ואתה הוא מלך אל חי וקים) לעולם ואע"כ אם חטאתי מה אפעל לך (ואין לשער) כמה מלאכים הם (מרכבות כבודך) (ואין לפרש עלום שמך) שלא ניתן לפרש ברבים בגמ"ש זה שמי לעלם חסר וא"ו (שמך נאה לך) לא כמו ב"ו שמשבחים אותו ואין בו אבל לך יש יותר ממה שמשבחים לך (ואתה נאה לשמך) שמורה על היה והוה ויהיה (ושמנו קראת בשמך) שנהגו נקראים ישראל ושני אותיות של סוף שמנו הוא שמך · ועוד החנוכי הפלואי ראש וסוף של שמנו הוא שמך ועוד כי יו"ד ה"י במילוי הוא כמנין יהודי (עשה למען שמך) עשה|שמנו חסד ומחול לשנותינו ואל תעשה בנו כליה ואז שמך יהיה קדוש · ואם ח"ו תעשה בנו כליה אתה מחלל שמך שיאמרו בוודאי אין גמול ואין שכר ומבלתי יכולת (דרי מעלה) המלאכים הגדולים במעלה (עם דרי מטה) הקטנים מהם במעלה וגדולה הקטן גומל רשות מהגדול: (וחיות אשר הנה מרובעות כסא) כל מספר שבהן מרובע · ד' חיות ד' פנים ד' כנפים (במאתים וחמשים ושש מכניפות כסא) שהיו מסוככים הכסא בבג"ן כנפים (גועשות בו בסוככם פנים בפנים לכסא) מתגודדות ומתנועעות בהביטם פנים בפנים לכסא מפני כבוד של מעלה שבכסא ואף שאינם מסתכלים בו מכל מקום רועשות וגועשות ממנו ועוד פליאה יותר גדולה שאף על פי שיש כמה מחיצות שמפסיקין ביניהם לכסא כי פניהם מטושה בכנפיהם ועוד (דמות רקיע בראשם נטוי לכסא) על ראשם של חיות נטוי דמות רקיע (הוא כעין הקרח בו') (וממעל לרקיע) יש אבן ספיר (כמראה דמות כסא) הרי כמה מחיצות מפסיקין אף על פי כן הם (זעות) נעות ומתפחדות ומזיעות (בלי לאות) ולא מחמת ליאות ועייפות רק (מחיל כסא) מפחד וחיל כסא (החיות ברצוא ושוב) ממהרות ורצות להוציא ראשיהם מתחת הרקיע הנטוי למעלה יתן וממהרות להשיב ראשן (מרעישות כסא) מרעש ומורא שיש להם מכבוד היושב על כסא (ססות כבזק) טורחות ומשפשפות כשלהבת היוצא מפי הכבשן שיוצא ותוזר כהרף עין (ולא מזיזות הוד כסא) ממקומו זהו פליאה גדולה כיה שאע"פ שכב ססות ורצות אין הכסא זז ממקומו כי כן (יודעות כי כל מקום) כי כל מלא העולם (לא יכיל מקום כסא) לא יחזיק ולא יסבול מקום כסא · שהוא מקומו

אויף דר וועלט: ואתה אל אָבֶר דוּ גאָט בִּיסְט אַמֶלֶךְ וואס דוּא לֶעבְּשְׁט אוּנ הָאשְׁט אַבְּשְׁטַאנְד צוּא אֵייבִּיג :

אין קצבה עֶשׁ אִיז קֵיין גִּיזֶעץ צוּ דַיינֶע יָארְן אוּנ עֶס אִיז קֵיין עֶנְד צוּ דִיא לֵייְנְג פּוּן דַיינֶע טֶעג אוּנ עֶס אִיז קֵיין מָאס אוּנ קֵיין צָאל צוּ דִי מַלְאָכִים וואס זַיינֶן אַרוּם דַיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד אוּנ עֶס אִיז נִיט מֶיגְלִיךְ צוּ בַּשַׁיידְן דָאשׁ פַּאר הֵילוּנְג פּוּן דַיין נָאמֶן שמך דַיין נָאמֶן אִיז שֵׁיין צוּא דִיר נִיט אַזוֹא וויא אַבָּשָׂר וָדָם מֶען לוֹיבְּט אִים מִיט אַזֶעלְכֶע שְׁבָחִים וואשׁ עֶס גִיפִינְט זִיךְ אִין אִים נִיט דִיא שְׁבָחִים אָבֶּר דוּ גָאט הָאסְט נָאךְ מֶער אִין זִיךְ שְׁבָחִים וויא מֶען לוֹיבְּט דִיךְ אוּנ דוּ בִּישְׁט שֵׁיין צוּ דַיין נָאמֶן דָאשׁ דַיין נָאמֶן ווַייזְט דָאס דוּ בִּיסְט (הָיָה הוֶֹה וְיִהְיֶה) אוּנ אוּנְזֶר נָאמֶן הָאשְׁטוּ גִירוּפִין מִיט דַיין נָאמֶן דֶען דִי סוֹף אוֹתִיּוֹת פּוּן יִשְׂרָאֵל אִיז (אֵל) אוּנ אֵל אִיז טַייטְשׁ גָאט :

עשה טוּא דָאס פּוּן דַיין נָאמֶען ווֶעגְן אוּנ פַּאר גִיבּ אוּנְז אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּנ הֵיילִיג דַיין נָאמֶן אוֹיף דִי וואשׁ הֵיילִיגְן דַיין נָאמֶן בעבור טוּא דָאשׁ פוּן דַיין הֵיילִיגְן נָאמֶן וועגן דֶר דָא אִיז גִשְׁטַארְקְט אוּנ גֶהֵיילִיגְט אִין סוֹד פּוּן דִי רֵייד פּוּן דִי בְּרֶנְדִיגֶע מַלְאָכִים וואשׁ זַיי הֵיילִיגְן דַיין נָאמֶן מִיט הֵיילִיקַייט דִרִי דִי אוֹיבֶּרְשְׁטֶע צַיילְן דָאשׁ זַיינֶען דִי מַלְאָכִים מִיט דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע צַיילְין זָאגִין קְדוּשָּׁה :

וחיות דִי חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וואשׁ זַייא זַיינֶן אוֹיף דִיא פִּיר זַייטְן פּוּן דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד מִיט זֵייעֶרֶע צְווייא הוּנְדֶערְט אוּנ זֶעקְס אוּנ פוּפְצִיג פְלִיגְלֶען זָאמְלֶן זַיי זִיךְ אַרוּם דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד זַיי שְׁטוּרְמֶען אִין דֶר שְׁטוּל חָאטְשֶׁע זַיי דֶעקִין צוּ זַייעֶר פָּנִים כְּדֵי זַיי זָאלְן נִיט זֶעהְן דִי שְׁכִינָה הָאבְּן זַייא פָארְט גְרוֹיש פַּחַד פַר דֶר שְׁכִינָה וואשׁ זִיא רוּט אוֹיף דֶר שְׁטוּל דמות אַיין גִשְׁטַאלְט פּוּן אַיין הִימְל אִיז אִיבֶּר זֵייעֶרֶע קֶעפּ אוּיס גִצוֹוינְגְן אוּנְטֶר דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד דֶר הִימְל הָאט אַיין גִישְׁטַאלְט פּוּן אַייז אוּנ אוֹיף אִים אִיז דֶר כִּסֵּא הַכָּבוֹד וואשׁ פִינְקְלְט ווי פַייעֶר אוּנ אִיבֶּר דֶעם הִימְל אִיז אַיין שַׁייְנֶר סַפִּיר אַיין גִשְׁטַאלְט פּוּן דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד זעות זַיי שְׁווִיצְן נִיט מַחֲמַת וואשׁ זַיי מִידְן

(מקרא ע"ש הרא ס')

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

חזן חֲשׁוּת בִּרְצוֹא וָשׁוֹב מֵרְעִישׁוֹת כִּסֵּא ׳ טָסוֹת כְּבָזָק וְלֹא מְזִיזוֹת הוֹד כִּסֵּא ׳ יוֹדְעוֹת כִּי כָל מָקוֹם לֹא יָכִיל מְקוֹם כִּסֵּא:

כַּף רֶגֶל חֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה יְשָׁרָה לַכִּסֵּא ׳ לְעֵת תַּרְשִׁינָה לְפָאֵר קוֹפְצוֹת מִתַּחַת לַכִּסֵּא ׳ מִתְעַלְּפוֹת מִפַּחַד רָם יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא ׳ נִרְאוֹת נוֹשְׂאוֹת וְהֵם נְשׂוּאוֹת עִם כִּסֵּא ׳ סְבוּלוֹת מִתַּחַת זְרוֹעוֹת עוֹלָם לַכִּסֵּא ׳ עֲתִירַת זוֹ כְּתַעַל תַּרְפֶּינָה כְּנַף כִּסֵּא ׳ פּשְׁעִים אִם עָצְמוּ מַשִּׁיקוֹת כִּסֵּא ׳ צוֹרֵר כִּי יַסְטִין יְפַרְשֵׁז עֲנַן כִּסֵּא: קוֹל שׁוֹפָר לְעֵת יַעַל מְאַחֵז פְּנֵי כִסֵּא ׳ רַחֲמִים יָלִיץ בְּעַד רְשׁוּמִים בְּכִסֵּא ׳ שׁוֹפֵט אִם יִרְצֶה מִשֶּׁבֶת בְּאוּלָם הַכִּסֵּא ׳ תַּבְנִית תָּם יִפֶּן חֲקוּקָה בְּכִסֵּא ׳ אַרְבַּע חַיּוֹת נוֹשְׂאוֹת וּמְנֻשָּׂאוֹת עִם כִּסֵּא: חזן לְבִלְתִּי לְנַבֵּל לְמַעֲנוֹ כִּסֵּא ׳ עוֹד יִפְצֶה פֶּה וְיַפְגִּיעַ כִּסֵּא ׳ זְכוֹר לְיוֹשְׁבֵי נְטָעִים אֲשֶׁר עִמְּךָ בַּכִּסֵּא:

רַחֵם מְצוּקִים ׳ אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם שַׁמְתָּ הֲדוֹם וְכִסֵּא ׳ וְאָז יִתְרַעֵם הַגַּלְגַּל וְיִתְרַעַשׁ הַכִּסֵּא ׳ וְאוֹפָן לְאוֹפָן וּכְרוּב לִכְרוּב וְחַיָּה לְחַיָּה לְעֻמַּת כִּסֵּא:

מטה לוי

של העולם ואין העולם מקומו (כף רגל) של המלאכים (חמש מאות) ומן הארץ עד לרקיע מהלך חמש מאות שנה ׳ ושבעה רקיעים ושבעה אוירים כל אחד מהלך ת"ק שנה ׳ וכף רגלי החיות ג"כ מהלך ת"ק שנה ׳ הרי חמש עשרה פעמים מהלך ת"ק כמנין (ישרה) ש"ר י"ה ׳ י"ה פעמים ת"ק ומטוטות (לכסא לעת תרשינה) כשניתן להם רשות (לפאר) לומר שירה (קופצות) דולגות ממהרות להוציא ראשיהן מתחת לכסא (מתעלפות) מתחלשות (מפחד רם כו׳ נראות) כאילו הם (נושאות) את הכ"כ אשר עליהן אבל באמת (והם נשואות עם כסא) והם (סבולות מתחת) וכו׳ כבואות מתחת זרועות עולם לא כמנהג ב"ו שסובל משאו על גבו אבל הקב"ה אינו כן אלא סובל את הכל מתחתיו (עתירת זו) תפלתן של ישראל שנקראים עם זו (כתעל) כאשר תעלה לרקיע (תרפינה כף כסא) אז הם מרפים ומורידים כנפים זה מזה כדי שתעלה תפלתם לכסא ׳ בקשתנו מלפניך רבש"ע (פשעים אם עצמו) ונתגברו יהיו

בית לוי

(חשות) ל׳ מהירות מ׳ חש בז (ישעיה ח א) (עזוז) ל׳ מפיכות ׳ כי תרגום של יונתן על ועיף ישופף (בראשית א כ) ועיפא דטיים (כבזק) פרש"י כשלהבת הכבשן ביוצאת התיד וממהרת לחזור (יחזקאל א יד) (לא יכיל) לא יחזיק כמו אשר לא יכילו המים (ירמיה ב יג) (תרשינה) ל׳ רשות (קופצות) ל׳ דלוג ומהירות כמו מקפץ על הגבעות (שה"ש ב ח) (מתעלפות) ל׳ חלשות הנפש מרוב הבהלה כמו תתעלפנה הבתולות (עמוס ח) (סבולות) ל׳ טעינת משא כמו ואני אסבול (ישעי׳ מו ד) (עתירה) לשון תפלה כמו ויעתר יצחק (בראשית כה כא) (זו) תואר לישראל עפ"ה עם זו יצרתי לי (ישעיה מג כא) (כתעל) לשון עלייה (משיקות) לשון חבור והוא ל"ה משיקות אשה אל אחותה מל׳ נשיקה כי הנוגעת זו לזו כאילו נושקות זו לזו (צורר) כנוי לשטן (יפרשז) עפ"ה פרשז עליו עננו והוא ל׳ פריסה (לבלתי לנבל למענו כסא) עפ"ה אל תנבל כסא כבודך (ירמיה יד כא) ופירש"י שם כמדרש אל תנבל ישראל החקוקים בכסא כבודך ׳ ולנבל הוא ענין סרחה ושפלות ׳ וטעם למענו למען ישראל או למען יעקב (ליושבי נטעים) תואר לנשמות הצדיקים והוא ל"ה (דה"א ד כג) (מצוקים) תואר לצדיקים עפ"ה כי לה׳ מצוקי ארץ (ש"א ב ח) (הדום וכסא) שמים וארץ ׳ עפ"ה השמים כסאי והארץ הדום רגלי (ישעיה סו א) (יתרעם) לשון קול רעם (ויתרעש) לשון קול רעש:

(משיקות) וחוברות כנפיהם יחד לבל יעלו הפשעים אל כסא (צורר כי יסטין) כשיבא השטן לקטרג (יפרשז ענן כסא) יפרוש הענן סביב הכסא ולא יוכל לגשת אבל (קול שופר לעת יעל) יהא (מאחז) ומקרב את קול השופר (פני כסא) ועל ידי זה (רחמים יליץ) יוכל להליץ רחמים בעד ישראל שהם (רשומים בכסא ׳ שופט אם ירצה משבת באולם הכסא) ואז ירצה השופט האמת שלא לשבת באולם הכסא שהוא כסא הדין (תבנית תם יפן) ואז יפנה לראות בתבנית יעקב איש תם שהוא (חקוקה בכסא) ויתמלא רחמים על בניו (ארבע חיות) אשר הם נראים (נושאות ומנושאות) באמת (עם כסא) מתפללים הם (לבלתי לנבל) לישראל (למענו כסא) למען יעקב החקוק בכסא (עוד יפצה פה ויפגיע כסא) הכסא עצמו יפצה פה ויפגיע בעד ישראל ויאמר (זכור ליושבי נטעים כו׳) זכור לנשמות הצדיקים אשר בתיבה העומדת תחת הכסא ׳ עוד יאמר הכסא (רחם מצוקים) רחם בזכות הצדיקים (אשר עליהם שמת הדום וכסא) אשר בשבילם בראת שמים וארץ ואז כשהחיות מתפללים (יתרעם הגלגל) גם הגלגלים שקבועים בו י"ב מזלות כנגד י"ב שבטים משבחים כולם להקב"ה בקול רעש ובקול מהומה (ויתרעש הכסא) וגם הכסא מתרעש בקולו לשבח להש"י (ואופן) מצטרף (לאופן כו׳) ומבקשים רחמים (לעומת כסא) לעומת ישראל החקוקים בכסא:

זיך איין נאר מחתת ציטערניש פון דעם כסא הכבוד שוויצין זיי חשות זיי היילן מיט לויפן הין אונ הער פון וועגין דר שכינה וואש זיא איז א׳יף דר שטול האבין זייא גרויש פחד טסות זיי שוועבן ווי די פונקען אונ פר וואגלען ניט דעם כסא הכבוד פון זיין ארט יודעות די חיות ווייסין דאש די גאנצע וועלט איז ניט גינוג צו דר ליידין דאש ארט פון דעם כסא הכבוד:

כף רגל די באלן פון די פיס פון איטליכר חיה זיינן לאנג פופצעהען מאל פינף הונדערט אזו וויא די צאל פון דעם ווארט ישרה טרעפט אן אונ זייערע פיס זיינן גלייך ביי דעם כסא הכבוד לעת צו דר צייט או זיי נעמן רשות צו לויבן גאט שפרינגען זיי פון אונטר דעם כסא הכבוד צו זאגין שירה מתעלפות זייא דעקן זיך צו מחמת פחד פון גאט דער דא זיצט אויף דעם כסא הכבוד נראות עש ווייזט אויש דאש זייא טראגן דעם כסא הכבוד אבר אין אמת ווערן זייא גיטראגין מיט דעם כסא הכבוד סבולות זיי ווערין גטראגן מיט דעם כסא הכבוד אונ מיט דר גאנצע וועלט וואש זיא איז פון אונטן אן נקניפט אין גאטש דאנט עתירת אז די תפלה פון די ישראל גייט ארויף מאכן זיי שלאף אונ צו שיידין די פליגיל איינע פון דר אנדרע כדי די תפלה זאל קומן פר גאט ב"ה פשעים ווען די עבירות פון ישראל זיינן שטארק בהעפטן זיי זייערע פליגיל דאש דר שטן זאל ניט קאנען קומן פר דעם כסא הכבוד בקטרג צו זיין אויף דיא ישראל צורר אז דר שטן קומט מקטרג צו זיין אויף די ישראל פר שפרייט גאט א וואלקן ארום דעם כסא הכבוד דר שטן זאל ניט קאנען צו טרעטן קול אין דר צייט אז דאש קול פון שופר גייט אויף נעמט גאט אן דאש קול אונ ברייננט עש פאר דעם כסא הכבוד כדי ער זאל מליץ זיין גוטש פר די ישראל בזכות די אבות וואש זיי זיינן גצייכינט אונ אויש גקריצט אין דעם כסא הכבוד שופט גאט וואש ער איז דר שופט פון דר גאנצער וועלט אז ער וועט וועלן זיצין אין פאלאץ וואו די שטול פון מדת הדין שטייט בעמן מיר ער זאל זיך קערין אין דעם גשטאלט פון יעקב וואש איז אויש גקריצט אין כסא הכבוד אונ זאל זיך איבער אונז מרחם זיין פון זיין זכות וועגין ארבע דיא פיר חיות הקודש וואש טראגן ווערן גיטראגן מיט דעם כסא הכבוד בעטין זיי פר גאט ער זאל מוחל זיין די זינד פון די ישראל ער זאל פון זיינט וועגין ניט פר שעמן דעם כסא הכבוד עוד נאך מער דר כסא הכבוד אליין עפינט זיין

מויל

חזן
כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְיָ מִמְּקוֹמוֹ:
מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

מיוסד ע"פ תשר"ק ובסוף חתום שם המחבר אליעזר

וְעַמְּךָ תְּלוּאִים בִּתְשׁוּבָה לְהִתְיַחֵד · שְׁנֵי לְבָבוֹת לְךָ כְּאַחַד לְאֶחָד · רַחֵץ בְּנִקָּיוֹן כַּפַּיִם נָשׂוֹא לֵב אֶחָד · קוֹל שׁוֹפָר כָּפוּף כְּפוּף לֵב אֶחָד · צִיּוֹן שׁוֹפָר פָּשׁוּט פָּשׁוּט לֵב אֶחָד · פּוּר יָמִים יֻצָּרוּ בָּם לָבוּר אֶחָד · עוֹבְרִים בּוֹ לְהַקְבִּיל פְּנֵי יוֹצֵר אֶחָד: חזן סְמוּכִים בְּצִדְקַת אָב הָיָה אֶחָד · נִשְׁעָנִים בַּסְּבָךְ יָחִיד וּמְיוּחָד · מֻבְטָחִים בְּתֹם (נ"א בְּתָם) וּבְיֹשֶׁר אָב אֶחָד: לְהִזָּכֵר לָמוֹ עֲנִיַּת קוֹל אֶחָד · כְּשִׁבְתּוֹ בְּכִסֵּא שְׁפוֹט גּוֹי אֶחָד · יַעֲמִיד מֵלִיץ יוֹשֶׁר מִנִּי אֶלֶף אֶחָד · טוֹבוֹת לְהַגִּיד בַּשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד · חָשׁוּב גֵּר וְאֶזְרָח לַמִּשְׁפָּט אֶחָד · זַךְ וָרַע מֵהַיּוֹם מוֹדַע דִּינָם לְאֶחָד · וַאֲשֶׁר מַעֲשָׂיו שְׁקוּלִים עַד עָשׂוֹר יְאֻחָד · הוּא כְּחָפֵץ לְהַצְדִּיק עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה יַחַד · דֶּלֶת פְּתוּחָה לַשָּׁבִים תֵּת צֳרִי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · גּוֹלָה

בית לוי

(ועמך תלואים) ל"ס (הושע יא ז) פי' תלואים סמוכים (להתיחד) ל' יחוד וחבור (רחץ) מקור כמו לרחוץ · וכן (נשוא) כמו לנשוא (פור) הוא הגורל (לבור) ל' ברירה (בסבך) כינוי לעקדת יצחק (אב אחד) תואר ליעקב (ענית קול אחד) עפ"ה ויענו כל העם וגו' (שמות כד ז) (גוי אחד) תואר לישראל הוא ל"ס (ש"ב ז כג) (בשביעי באחד) ר"ה שהוא בא' בתשרי (זך ורע) צדיק ורשע (הוא) הקב"ה (יואחד) יהא מיוחד (צרי) הוא שרף אילן ומיוחד לרפואה והוא ל"ס קרא צרי לתשובה (ירמיה מא ח) (גולה) מגלה (ישקיט) לשון שקט ושלוה (ובכל יד) עפ"ה ובכלות

מטה לוי

(ועמך תלואים בתשובה) רבש"ע כשעמך סמוכים לתשובה · בקשתו שתכין את לבבנו (להתיחד שני לבבות לך) שיהיו שני היצרים יצ"ט ויצה"ר שוים כאחד לטוב (לאחד) לה' אחד (רחץ בנקיון כפים) ולרחוץ אותם שיהיו נקיים מן החטא (נשוא לב אחד) שיעשו תשובה בכל לבם (וקול שופר כפוף) בר"ה וביו"כ של יובל שמצוה בכפופים משום לרמז (כפוף לב אחד) כמ"ש כמה דכייף איניש דעתיה טפי מעלי (ציון שופר פשוט) ובתענית שמצוה בפשוטין לרמז (פשוט לב אחד) כמ"ש כמה דפשט איניש דעתיה טפי מעלי (פור ימים יוצרו) בכל הימים שברא הקב"ה הפיל פור הוא הגורל (בם לבור אחד) לבור ולבחור בם יום אחד והוא יו"כ · וכל באי עולם (עוברים בו להקביל פני יוצר) שהוא (אחד) והם (סמוכים בצדקת אב היה אחד) אברהם שנאמר עליו אחד היה אברהם (יחזקאל לג) (נשענים בסבך) בעקדת יצחק שנאמר עליו (יחיד ומיוחד) כמ"ש את בנך את יחידך ומיוחד שבאחיו מישמעאל ובני קטורה (מובטחים בתום וביושר) בתמימות וביושרו של יעקב (אב אחד) לכל השבטים (להזכר למו ענית קול אחד) מובטחים הם ישראל שיזכור להם עניה שענו אבותינו במ"ת קול אחד ואמרו כל הדברים אשר דבר ה' נעשה (כשבתו בכסא שפוט) את ישראל (גוי אחד) בארץ (יעמיד מליץ יושר מני אלף אחד) כמאמרז"ל אפילו תתקצ"ט מקטרגי' ואחד מלמד זכות הקב"ה מקבלו (טובות להגיד) על האדם (בשביעי) בחודש השביעי (באחד) לחודש הוא ר"ה (חשוב גר ואזרח למשפט אחד) לפי מעשיהם הם שוים כמ"ש תורה אחת ומשפט אחד יהיה לכם ולגר ולאזרח (במדבר טו יז) (זך ורע) צדיק גמור ורשע גמור (מהיום מודע דינם לאחד) לה' אחד זה לחיים וזה למות (ואשר מעשיו שקולים) שהוא בינוני (עד עשור יואחד) יאחד עצמו לצד אחד בכל עשרת ימי תשובה לשוב בתשובה עד יו"כ שהוא בעשור לחודש ואם ישוב יהיה נכתב עם הצדיקים (הוא) השי"ת (כחפץ להצדיק) הרשע תקן וקבע (עשרת ימי תשובה יחד) שבהם (דלת פתוחה לשבים) אף ליחיד שלא לשוב (תת

מויל אונ בעט פר די ישראל אונ זאגט ליבער גאט זכור גידיינק צוא דיא צדיקים וואש דו האסט זיך מיט זיי מתיעץ געוועזן צו באשאפן דיא וועלט וואש זייא זיינען גיוועזן מיט דיר בייא דעם כסא הכבוד:

רחם זיי זיך מרחם איבר די צדיקים וואש זיי זיינן דר יסוד פון דר וועלט וואש דוא האשט אויף זייא בשאפן הימיל אונ ערד ואז אונ דענקסט כאל אז די חיות זיינן מתפלל שטורעמט דר גלגל וואש די צוועלף מזלות זיינן אין אים אונ דר כסא הכבוד שטורעמט ואופן אונ איין אופן צו דעם אנדערן אונ איין כרוב צוא דעם אנדערן אונ איין חיה צו דר אנדרע די אלע מלאכים שטעלן זיך פר דעם כסא הכבוד מתפלל צו זיין פר די ישראל:

ועמך אונ דיין פאלק ישראל ווען זיי קומן פאר דיר מיט תשובה אלע אין איינעם בעטן מיר דיך רבש"ע דאש דר יצר הרע מיט דעם יצר טוב זאלן פר גלייכט ווערן דיך גאט צו לויבן וואש דו בישט איינר־צו וואשין די הענט מיט ריינקייט פון עבירות צו טראגין איין הארץ דאש איז דר יצר טוב קול מען בלאזט דרום מיט איין קרומן שופר גאט זאל איין בייגין דעם יצר הרע מיר זאלן אים דינען מיט דעם גאנצן הארצן ציון די צייכן פון דעם דר סיני איז געוועזן אנגלייכער שופר דאש האט באטייט דאש זיי האבן אלע איין הארץ גהאט מקבל צו זיין די תורה פור דר גורל פון דעם בשעפעניש פון דר וועלט איז גפאלן אויף דעם טאג ראש השנה אונ דער טאג איז אויש גקלבן גיווארין פון אלע טעג מען זאל אין אים תשובה טאן עוברים זיי פארין איבר מקבל צו זיין דאש פנים פון גאט אין דעם טאג זיי

פר לאזן זיך אויף דעם זכות פון אברהם וואש ער ווערט אן גרופן (אחד) נשענים אויך פר לאזן זיי זיך אויף דעם זכות פון יצחק וואש ער איז גוועזן איין בן יחיד אונ מען האט אים גוואלט פר איין קרבן ברייננן מובטחים אויך פאר זיכערן זיי זיך אין דעם זכות פון יעקב וואש ער ווערט אן גרופן (איש תם) אונ אין זיין רעכט פארטיקייט וואש ער איז גיוועזן דער פאטער פון דיא צוועלף שבטים:

להזכר עש זאל צו זיי גדאכט ווערן וואש זיי האבן גענטפרט נעשה ונשמע מיט איין קול־אז ער וועט זיך זעצין אויף דער שטול צוא משפטין איין פאלק זאל ער מאכן אויף שטעלין פון צווישין טויזנט מלאכים איין מליץ יושר טובות ער זאל מלמד זכות זיין אויף דיא ישראל אין זיבענטין חודש דאש איז תשרי איין טאג אין חודש דאש איז ראש השנה חשוב די פרעמדע אונ היימישע האבן איין משפט · דער צדיק מיט דעם רשע ווערט פון היינטיגין טאג גיוואוסט זייער משפט צוא גאט וואש ער איז איינר דר צדיק ווערט אין דעם טאג ראש השנה אן גישריבן לחיים אונ דער רשע למיתה ואשר אונ דער מענטש וואש זיינע מעשים זיינען גלייך האלב מצות אונ האלב עבירות בלייבט זיין משפט שטיין ביז יום כפור הוא ווייל גאט וויל דר מענטש זאל גירעכט בלייבן האט ער דיא עשרת ימי תשובה דר צו גיאיינצייגט דלת אין די עשרת ימי תשובה איז דיא טיר אפין פאר דיא וואש ווילין תשובה טאן צו געבין אהיילונג צוא איטליכן בזונדר מוחל צוא זיין זייערע עבירות גולה גאט ב"ה איז מגלה דיא מצוה

זְכוּת וָרֶשַׁע לְהַגִּישׁ אֶחָד בְּאֶחָד · בְּקוֹר חֶשְׁבּוֹן לִמְצוֹא אֶחָד לְאֶחָד : חזן אִם יַשְׁקִיט וּמִי יַרְשִׁיעַ לַהֲשִׁיבֵנוּ וְהוּא בְּאֶחָד · אֱמֶת הוֹתָמוֹ לְהוֹדִיעַ כִּי הוּא אֶחָד · לְעֵת תָּמוּט וּכְכַל יַד עַם אֶחָד : ק"ה עוֹד יִזְכּוֹר לָמוֹ מַטַּת שְׁכֶם אֶחָד · זֹאת הַמִּתְמֶדֶת שְׁמַע פֶּה אֶחָד · רוֹגֶשֶׁת נֶשֶׁף וָשַׁחַר לְיַחֵד לְאֶחָד :

חזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: קהל שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ יְהוָֹה אֶחָד : הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ · וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חָי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים · אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

כתב הרא"ש ז"ל יזהר בהפסקות של רבי אליעזר הקליר שתהא סטור כשאתה מגיע להפסקה והוא חוזר ומתחיל · שהעונין של מעה מופלג מענין של מעלה · דע לך כי הסמוך והמחובר הוא לפי שאמר למעלה שישראל רוגשים נשף ושחר בק"ש לכן אמר (ואתה) הקב"ה (אזון קול מפארך בכל אבריהם) אלו ישראל שקורין ק"ש שיש בה רמ"ח תיבות כמנין איברים שבאדם והפסק לו שלשון שמלה כמדרש שכך שמע מרבי עזריאל שהלשון הזה מלא במדרש לדיקים שבישראל מתיראים מיום הדין ומהרכים ומיחדים ומקדשים להקב"ה בכל אבריהם · ובמיתתן הקב"ה מרבינן בכבוד גדול תחת עץ החיים ובקבריהם נותן להם מנוחה · וכל ע"ש וי"מ עומדים מקבריהם ומשבחים להקב"ה שנאמר יעלזו חסידים בכבוד ירננו על משכבותם ואחר שלשון הזה יסד הפיוט הזה עכ"ל:

קהל מיוסד ע"פ א"ת ב"ש

וְאַתָּה אֶזוֹן קוֹל מְפָאֲרֶיךָ בְּכָל אֵבְרֵיהֶם · תּוֹכֵן מִצְוֹת מַעֲשֵׂיהֶם · בְּמָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵבְרֵיהֶם · בְּזֶה חֹדֶשׁ תִּקְוַע שְׁלֹשִׁים · כְּמוֹ שְׁלֹשִׁים בְּכַף רַגְלֵיהֶם : שֵׁי מוּסְפֵי יוֹם עֲשָׂרָה · כְּמוֹ עֲשָׂרָה בְּקַרְסוּלֵיהֶם : גְּשִׁים פְּנֵי תֵבָה שַׁחֲרִית שְׁתַּיִם · כְּמוֹ שְׁתַּיִם בְּשׁוֹקֵיהֶם : רְשׁוּמִים קְרוֹת בּוֹ חֲמִשָּׁה · כְּמוֹ חֲמִשָּׁה עַל בִּרְכֵּיהֶם : דְּרוּשִׁים תִּקְוַע בַּכֶּסֶה בְּאֶחָד · כְּמוֹ אֶחָד בְּיַרְכוֹתֵיהֶם : קֶרֶן יִמְשְׁכוּ לְשַׁלֵּשׁ שְׁלֹשָׁה · כְּמוֹ שְׁלֹשָׁה בְּקוּטְלֵיהֶם : הֵן מוּסְפֵי חֹדֶשׁ עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה · כְּמוֹ עַשְׁתֵּי עֶשְׂרֵה צַלְעוֹתֵיהֶם : צָקוּן לַחֲשָׁם

מטה לוי

נרי) לתת להם נרי ומרפא לכל אחד ואחד (גולה זכות ורשע) הקב"ה מגלה זכות ורשע (להגיש אחד באחד) להגישן יחד זה לזה כדי לשוקלם בכף מאזנים (בקור חשבון) ומבקר חשבון (למצוא אחד לאחד) ע"י הצטרפות אחד לאחד למצוא חשבון (אם ישקיט) אם ירצה הש"י לזכות אחד בחסד ולהשקיטו בימי רעה (ומי ירשיע להשיבנו) ומי ימחה בידו וירשיענו ויאמר לו לא יפה דנת להשיב דינו (והוא באחד) והלא הוא אחד וכל אשר חפץ עשה ומי יאמר לו מה תעשה (אמת חותמו) כמרז"ל חותמו של הקב"ה אמת א' בראש אלפ"א בית"א מ' באמצע ת' בסוף כי הוא היה הוה ויהיה לכך חותמו אמת (להודיע כי הוא אחד) ואימתי יודע שהוא אחד (לעת תמוט וככל) כשימוטו וכלתה יד ישראל שהם עם אחד ואפס עצור ועזוב אז יודע שהוא אחד : (עוד יזכור למו מטת שכם אחד) יזכור לישראל נשיאתם לעבדו שכם אחד והוא (זאת המתמדת) ישראל הנקראים זאת עולה מן המדבר הם אומרים תמיד (שמע פה אחד) (רוגשת נשף ושחר) אומרים ק"ש בקבוץ המון ערב ובוקר (ליחד) בזה (לאחד) להקב"ה שהוא אחד :

(ואתה אזון קול מפאריך) שמע קול ישראל המפארים אותך בכל אבריהם (תוכן) הכוס ומנין מצות מעשיהם מצות עשה שבתורה שהם רמ"ח (במאתים כו') הם כנגד רמ"ח איבריהם (כמו שלשים בכף רגליהם) כמ"ש חז"ל ל' איברים יש בפיסת הרגל (שי מוספי יום) קרבנות מוסף של ר"ה (הם עשרה) פר ואיל ושעיר וז' כבשים (כמו עשרה בקרסוליהם) בתחתית הרגל עם העקב יש י' איברים (גשים פני תבה שחרית שתים) יוצר ומוסף (כמו שתים) איברים (בשוקיהם) שיש בכל שוק שני איברים : (רשומים קרות בו) קורין בתורה בר"ה חמשה (כמו חמשה על ברכיהם) על ארכובה שלהם (דרושים תקוע בכסה באחד) המצות המיוחדות לתקוע בתשרי באחד לחדש כמו כו' (קרן ימשכו לשלש שלשה) סדר תקיעות של שלש שלש (כמו שלשה בקוטליהם) נעלם שהירך אדוק בו (הן מוספי חודש) שבר"ה הקריבו גם מוסף ר"ח שהם (עשתי עשרה) שני פרים ואיל ושעיר וז' כבשים כמלא בר"ה הקריב עד פר אחד בשביל ר"ח

בית לוי

נפן יד עם קדוש הכלינה כל אלה (דניאל יב ז) (מטת) ל' מטים (שכם) לשון כתף כמו על שכם שניהם (בראשית ט כג) (זאת) תואר לישראל עה"כ מי זאת עולה (ש"ה ח) (המתמדת) ל' תמיד (רוגשת) לשון נהלך ברגש (תהלים נה טו) (נשף) ערב (שחר) בקר :

(אזון) ל' הקשבה והאזנה מלשון מי בכם יאזין זאת (ישעיה מב כג) (תוכן) לשון חשבון ומנין כמו ותוכן לבנים (שמות ה יח) (בקרסוליהם) מלשון ולא מעדו קרסולי (ש"ב כב לז) (שי) קרבנות כי תרגום של יובל שי (ישעיה יח ז) ייתיניה בתקרובתא (בכסה) ר"ה (תהלים פא ד) תרגומו בירחא דמתכסיא וזהו ר"ה (באחד) באחד לחודש תשרי (בקוטליהם) עצם שהירך אדוק

מיט די עבירות צו גנעהגן זיי איינש צוא דעם אנדרין ער זאל זייא וועגין בקור גאט פארשט דעם חשבון פון דיא מצות אונ פון דיא עבירות דאש ער גיפינט פון אביסיל ווערט אגרווישר חשבון אם אז גאט וויל איינעם גוטש טאן אונ ווער קאן זיך שלעכט מאכין קעגין אים ער זאל אים דער פון אפ ווענדין דען ער איז איין איינציגער גאט אמת זיין חותם איז אמת להודיע צו לאזין וויסין אז ער איז איינר צוא דר צייט אז עס וועט גליצין אונ אז עס וועט זיך אויש לאזין די האנט פון איין פאלק עמלק :

עוד יזכור נאך זאל ער צו זייא גידיינקן דאש גייגונג וואש זייא האבין זיך אלע אין איין טייל גינייגט מקבל צו זיין דעם עול פון גאט ב"ה אונ האבין גיזאגט נעשה ונשמע זאת די ישראל וואש זייא זאגין תמיד שמע ישראל זייא היילין אבינט אונ מארגין צוא איינציגין גאט וואש ער איז איינציג :

ואתה אזון אונ דוא גאט פר נעם דאש קול פון די ישראל וואש לויבין דיך מיט אלע זייערע גלידר תוכן די צאל פון דיא מצות עשה זיינן צווייא הונדערט אונ אכט אונ פערציג די מצות זיינן זייא מקיים מיט זייערע צוויי הונדערט אונ אכט אונ פערציג גלידער בזה אין דעם טאג ראש השנה פון דעם חודש בלאזין זייא דרייסיג קולות קעגין דיא דרייסיג גלידער וואש איין מענטש האט אין דיא באלין פון דיא פיס שי מוספי דיא קרבנות וואש מען האט מקריב גיוועזין צו מוסף פון ראש השנה זיינן גיוועזין צעהן קעגין די צעהן גלידר וואש די מענטשין האבין אין זייערע קנעכיל גשים זייא גינהגען אין דר פריא מתפלל צו זיין צוויי תפלות שחרית אונ מוסף קעגין די צווייא שענקעל וואש די מענטשין האבין רשומים זייא רופין אויף פינף מענטשין אז זייא לייענן היינט אין דר תורה קעגין דיא פינף גלידר וואש דיא מענטשין האבין אין זייערע קניען דרושים זייא פארשטין צוא בלאזין אין דעם טאג ראש השנה וואס ער איז דער ערשטער טאג אין חודש קעגין איין גליד וואש די מענטשין האבין אין זייער דיך קרן ימשכו זייא בלאזין מיט דעם שופר דרייא מאל דרייא אין דעם טאג קעגין דיא דרייא גלידער

וואם

בְּרָכוֹת תֵּשַׁע · כְּמוֹ תִּשְׁעָה שֶׁבִּזְרוֹעוֹתֵיהֶם: וּמַלְכֻיּוֹת וְזִכְרוֹנוֹת וְשׁוֹפָרוֹת שְׁלֹשִׁים · כְּמוֹ שְׁלֹשִׁים בְּפִסַּת יְדֵיהֶם: פִּלּוּל תְּמִידִים שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה · כְּמוֹ שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה חֻלְיוֹת שֶׁבִּשְׁדְרוֹתֵיהֶם: זִבְחֵי תְמִידִים תְּקִיעוֹת תֵּשַׁע · כְּמוֹ תִּשְׁעָה שֶׁבְּרָאשֵׁיהֶם: עֲתִירוֹת שְׁתַּיִם שְׁחוֹחַ בָּם שְׁמוֹנָה · כְּמוֹ שְׁמוֹנָה שֶׁבְּצַוָּארֵיהֶם: חַק דָּתָם סְפָרִים חֲמִשָּׁה · כְּמוֹ חֲמִשָּׁה שֶׁבְּנִקְבֵיהֶם: חִין שֵׁם הֲלִיכוֹת עוֹלָם שִׁשָּׁה · כְּמוֹ שִׁשָּׁה בִּלְבָבֵיהֶם · טוּחוֹת וָכֶסֶל וְשֶׂכְוִי וְסַרְעַף וּבֶטֶן וָקֶרֶב וְעֶשְׁתּוֹנוֹתֵיהֶם · נֶפֶשׁ רוּחַ נְשָׁמָה יְחִידָה חַיָּה · עוֹר וּבָשָׂר וְגִיד וְעַצְמוֹתֵיהֶם:

קהל וחזן

יִשְׂאוּ עַיִן וְיַכִּירוּ אֹזֶן · וְיִפְצוּ פֶּה וְלָשׁוֹן וְנִיב שִׂפְתוֹתֵיהֶם · מִכַּף רֶגֶל וְעַד רֹאשׁ נְתוּכָחוּ פְּרוּט מַעֲשֵׂיהֶם · כִּתְקוֹעַ שׁוֹפָר בְּקוֹל יַחְפְּרוּ שׂוֹטְנֵיהֶם לְהַצְדִּיקָם בְּיוֹם דִּין שְׁמוֹעַ שֵׁנִית מֵאֱלֹהֵיהֶם:

חזן הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו שֵׁנִית לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים· אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

בית לוי

(תקון לחטא) ל"ס (ישעיה ס' כ) ופירש"י שפך שיח ותפלה (בפסת) ל' כף סיד כי תרגום של כפות ידיו (ש"א ס ד) פסת ידוהי (פלול תמידים) תפלה תמידיות שבכל יום (חוליות שבשדרותיהם) עלם של גב שתוע בשדרה אדוק בו (עתירות) תפלות (שחוח) ל' השתחויות מל' ושחו אליך שחות (ישעיה ס יד) (הליכות עולם) תואר לתמים כמ"ש רז"ל במס' מגלה (ד' כ"ח ב') ופשוטו הנהגות העולם שעל ידן העולם מתנהג (טוחות) כליות (כסל) חלק השדרה הסמוך לכליות מל' כי כסלי מלאו נקלה (תהלים לח ח) (שכוי) כינוי ללב מל' מי שת בטוחות חכמה או מי נתן לשכוי בינה (איוב לח לו) (סרעף) לשון מחשבה כמו מרוב שרעפי (שם לד יט) ועשתונותיהם ל' מחשבה כמו אבדו עשתונותיו (תהלים קמו ד) (ויכרו) לשון חפירה עפ"י אזנים כרית לי (תהלים מ) (ויפצו) לשון פתיחת הפה לדבר כמו ואנכי פציתי פי (שופטים יא לה) (נתוכחו) דברו ונכרתו בפרסות (יחפרו) לשון בושה כמו ופניהם אל יחפרו (תהלים לד ו) (שוטניהם) ל' שטן ומקטרג כמו על ימינו לשטנו (זכריה ג א) (שמוע) ל' קבוץ כמו וישמע שאול (ש"א טו ד'):

מטה לוי

לבד מעשרה קרבנות של ר"ה ובין כולם י"א כמו כו' (תקון לחטא) שפך תפלתם של מוסף (ברכות תשע) ג' ראשונות וג' אחרונות ומלכיות זכרונות ושופרות ג' ברכות (כמו כו') מלכיות זכרונות ושופרות יש בהם שלשים פסוקים כמו (שלשים בפסת ידיהם) שיש בכף היד שלשים גידים (פלול תמידים שמונה עשרה) התפלה תמידיות שבכל יום שהיא י"ח ברכות לבד ברכת המינים שתקנוה ביבנה (כמו כו') (זבחי תמידים תקיעות תשע) לכל קרבן תמיד היו ט' תקיעות (כמו כו') (עתירות שתים) תפלות היום שתים שחרית ומוסף (שחוח בם שמונה) שבהם ח' השתחויות כי בכל אחת ב' השתחויות בתחלה וב' בסוף (כמו כו') (חק דתם ספרים חמשה) ה' חומשי תורה (כמו חמשה שבנקביהם) פה אוזן חוטם פי האמה ופי הטבעת (שם הליכות עולם) הנהגות העולם שהם ששה סדרי משנה (כמו ששה בלבביהם) ששה עצמות שבלב לכן כל יצר ומחשבות האדם הנקראים (טוחות וכסל כו') וגם (נפש רוח כו') בכל עניני תמה (ועצמותיהם) שהם מחברים האיברים שלא יתפזרו כולם: (ישאו עין כו') יהיו מכוונין לשאת עין להקב"ה (ויכרו) ויחפרו אזנים לשמוע תורה: (ויפצו פה כו') · ויפתחו פה ולשון ודבור שפתותיהם להתפלל לפני הקב"ה (מכף רגל ועד ראש כו') כי כל מעשיהם הטובים כבר נתוכחו ונפרטו בפרטות שהם מטונים לאיבריהם שמכף רגל ועד ראש לכן (כתקוע שופר בקול יחפרו שוטניהם) יבושו שוטנים מלהשטין (להצדיקם ביום דין) בזכות המצות שעושים באיבריהם (שמוע שנית מאלהיהם) ויושעו לקבץ אותם שנית:

וואס דיא מענטשין האבין אין זייערע היפטין זה מוספי דיא קרבנות וואס מען האט דעם טאג צו מוסף געבראכט זיינן געוועזין עלף מיט דעם קרבן פון ראש חודש קעגין די עלף ריפין וואס די מענטשין האבין צוקון דאס פר גיסונג פון זייער גיבעט זיינן ניין ברכות פון דר שמונה עשרה קעגין דיא ניין גלידר וואש די מענטשין האבין אין זייערע ארים ומלכיות אונ דיא פסוקים פון מלכיות אונ זכרונות אונ שופרות זיינען דרייסיג קעגין דיא דרייסיג גלידער וואס דיא מענטשין האבין אין זייערע הענט פלול זייא זיינן אלע טאג מתפלל אכטצעהן ברכות קעגין דיא אכצעהען גלידר וואש דיא מענטשין האבין אין דער שדרה דאש איז דער ביין וואש דיא ריפין באהעפטין זיך אין אים זבחי ביי די קרבנות וואס מען האט אלע טאג גיבראכט האט מען גיבלאזין ניין תקיעות קעגין דיא ניין גלידר וואש די מענטשין האבין אין זייער קאפ עתירות די צווייא תפלות פון ראש השנה זיינע צווייא שחרית אונ מוסף דארף מען זיך אין דיא תפלות אכט מאל בוקין קעגין דיא אכט גלידר וואש דיא מענטשין האבין אין זייער האלז חק אין דר תורה פון די ישראל זיינן פינף ספרים קעגין דיא פינף לעבער וואש איין מענטש האט אין זיין גוף שם גאט האט פר אונז גיטאן וויא אזוא מען זאל זיך פירין אויף דר וועלט דאש זיינן דיא ששה סדרים משניות קעגין די זעקס לעבער וואס אין הארצין זיינן אויך האט דאש הארץ זעקס נעמען טוחות אונ כסל אונ שכוי אונ סרעף אונ בטן אונ קרב אונ זייערע גידאנקען אונ דיא פינף כוחות וואש ווערין אן גירופין נפש רוח נשמה יחידה חיה אונ האט אהויט אונ פלייש אונ אדערין אונ ביינער דורך דיא אלע זאכין האט דער גוף א קיום:

ישאו עין דיא מענטשין וואש גאט האט זייא אזו באשאפין הייבין אויף זייערע אויגין צוא גאט אונ גראבין אויש זייערע אויערין צוא הערין די תורה אונ עפענען זייער מויל אונ צונג אונ די רייד פון זייערע לעפצין מראש פון קאפ ביז דיא פיס זיינען באווערט דיא גלידער ארויש צוא ביידין זייערע מעשים אונ די גלידר זיינען אליין ממליץ פאר דעם מענשין כתקוע אז ישראל בלאזין שופר מיט איין קול זאלין זייערע מקטרגים פאר שעמט ווערן להצדיקם גאט זאל זייא גירעכט מאכין אין דעם יום הדין זיי זאלן זוכה זיין צו הערן דאש אנדערע מאל גאטש קול אזו וויא זיי האבן גיהערט בשעת מתן תורה:

מיוסד תלוי ע"פ תשר"ק ותלוי ע"פ א"ב רלשי החרוזים ע"פ תשר"ק עד כ"ף ולמטה החרוזים ע"פ א"ב עד יו"ד:

תְּהִלּוֹת כְּבוֹדְךָ אָמְצָךְ מְלֹא כָל הָאָרֶץ · שָׁמְעֲךָ דִּין מִשָּׁמַיִם בְּכֵן יָרְאָה וְשָׁקְטָה הָאָרֶץ ·
רַעַשׁ יוֹם מִשְׁפָּט גָּעֲשׁוּ תְּהוֹמוֹת הָאָרֶץ · קוֹל שׁוֹפָר חָזָק דִּבֵּר וַיִּקְרָא אָרֶץ ·
צְבִי לַצַּדִּיק בְּזֶמֶר הִשְׁמִיעַ מִכְּנַף הָאָרֶץ · פַּחַד וָפַחַת וָפַח וּפַלָּצוּת יְבַעֲתוּ אֶרֶץ · עֵת
תָּקוּם לַמִּשְׁפָּט זְעוֹם כָּל אַפְסֵי אָרֶץ : חזן סוֹלּוּ פַּנּוּ דֶרֶךְ יְנוֹבְבוּ חֲרֵדִים מֵחֶרְדַּת הָאָרֶץ ·
נָאוֹר וְאַדִּיר טַעַם תָּשִׁיב לָאָרֶץ · מַה תִּירְאִי אֲדָמָה יָרִיעוּ תַּחְתִּיּוֹת אָרֶץ :
קהל וחזן לְהִתְוַדַּע וּלְהִגָּלוֹת כִּי הוּא מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ · כְּמוֹ פֵּאֲרוּהוּ מֵאָז בַּשַּׁחַק יוֹרְשׁוּ
בְּחוּנָיו לְפָאֲרוֹ בָּאָרֶץ :

חזן אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְהֹוָה אֲדֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ : וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ · בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד
וּשְׁמוֹ אֶחָד : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר : יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל
וְקָדוֹשׁ אָתָּה :

חֲמוֹל עַל מַעֲשֶׂיךָ · וְתִשְׂמַח בְּמַעֲשֶׂיךָ · וְיֹאמְרוּ לְךָ חוֹסֶיךָ · בְּצַדֶּקְךָ עֲמוּסֶיךָ · תֻּקְדַּשׁ
אָדוֹן עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ · כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ בִּקְדֻשָּׁתְךָ (נ"א כְּעֶרְכְּךָ) קָדַשְׁתָּ · נָאֶה לְקָדוֹשׁ

מטה לוי

(תהלות כבודך) תם אמצך (מלא כל הארץ) בעת (שמעך) כשהשמעת דין שמים מתת התורה לישראל (בכן יראה ושקטה הארץ) אז יראה הארץ שמא לא יקבלו ישראל את התורה ויחזור העולם לתוהו ובוהו ולבסוף כשקבלו ישראל התורה אז שקטה בשקט ובמנוחה (רעש יום משפט) מגודל הרעש שהיה ביום מתן תורה נעשו ורעשו תהומות הארץ כסבורין היו שהגיע יום הדין שיחזור העולם לתוהו ובוהו כי שמעו (קול שופר חזק מאוד דבר ויקרא ארץ) ונדמה להם כאילו קורא לכל דיירי ארץ ויחרב העולם לכן רעשו ונעשו אז במ"ת וכן יהיה (צבי לצדיק כו') כשיבוא אותו יום של גאולה שנאמר בו מכנף הארץ זמירות שמענו צבי לצדיק שיהיו ישראל והארץ מזמרים ועושים רצונו של הקדוש ב"ה שנקרא צדיק באותה שעה (פחד ופחת ופח ופלצות יבעיתו) את הרשעים יושבי ארץ (עת תקום כו') ובקשתו מלפניך ית"ש חכה לאותו עת כשתקום משפט לזעום כל מלכי עובדי כוכבים הדרים ארץ · (סולו כו' מחרדת הארץ) כן יאמרו הרשעים שהיו מצירים לישראל ויהיו חרדים מחרדת הארץ אותו ביום יאמרו סולו פנו דרך · אתה ה' (נאור ואדיר טעם תשיב לארץ) תשיב תשובה נכונה ליושבי הארץ (מה תיראי) · יושבי (אדמה) מאימת יום הדין אדרבה (יריעו תחתיות ארץ) על הגאולה כמ"ש אל תיראי אדמה גילי ושמחי כי הגדיל ה' לעשות (יואל ב'):

(להתודע כו' כמו פארוהו מאז בשחק) כמו שראה ישעיה שהמלאכים פארוהו בשמים ואמרו קדושה · כן (יורשו בחוניו) יתן רשות לישראל הבחונים בצרות (לפארו בארץ) לאמר קדושה בארץ וזה יהיה להתודע ולהגלות כי הוא מלך על כל הארץ (חמול כו'· בצדקך עמוסיך) כשתצדיק את ישראל העמוסים מני בטן יתפללו לפניך ויאמרו (הוקדש אדון על כל מעשיך כי מקדישיך) ת"ח (כערכך קדשת) כי אמרת את ה' אלהיך תירא לרבות תלמידי חכמים:

בית לוי

(אמצך) לשון חוזק ואומץ (בכן) כמו אז (געשו) עפ"ה ותגעש ותרעש הארץ (תהלים יח) (צבי) ל' רצון וחדוה · כי תרגומו של כל צבי (ישעיה כג ט) כל חדוותיה (צבי לצדיק כו' מכנף הארץ) נה"כ (ישעיה כד טז) (פחד ופחת ופח) נה"כ (ישעיה כד יז) (ירמיה מח מג) ופחת לשון בור וחפירה · ופח הוא ענין רשת (ופלצות) ל' רעדה כמו ותכסני פלצות (תהלים נה ו) (ארץ) כמו יושבי ארץ (זעום) כמו לזעום (אפסי ארץ) הדרים בקצה וסוף הארץ ותרגומו סיפי ארעא (מיכה ה ג) (ינובבו) ל' דבור כמו ותירוש ינובב (זכריה ט יז):

(נאור ואדיר) תוארים לאל יתברך (תהלים עו ה) (טעם תשיב) כמו מאמר מלשון וברוך טעמך (ש"א כה לג) (לארץ) כמו יושבי הארץ (אדמה) כמו ליושבי אדמה (יריעו כו') עפ"ה רנו שמים כי עשה ה' הריעו תחתיות ארץ (ישעיה מד כג) (פארוהו) ל' פאר ושבח (שחק) בשמים (יורשו) ל' רשות (בחוניו) תואר לישראל המנוסים והבחונים בצרה נסיונות:

(עמוסיך) תואר לישראל עפ"ה העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (מקדישיך) ת"ח (איתן) תואר לאברהם ע"ש איתן האזרחי (אדונינו) הקב"ה (ישכים) יבטל (מדינו) בעל דיננו (תם) יעקב (איום) תואר להקב"ה:

תהלות כבוד אַז מִיר הָאבִּין גִיהֶערְט דִיא עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת וָואשׁ דָאשׁ אִיז
גִיוָועזִין דִיא לוֹיבּ פוּן דַיין כָּבוֹד אוּנ דַיין שְׁטַארְקַייט אִיז פוּל דִיא
גַאנְצֶע וֶועלְט אַז דוּא הָאסְט גִילָאזְט הֶערִין דִיא דִינִים פוּן דֶער תּוֹרָה פוּן
דֶעם הִימְל דֶענְסְט מָאל הָאט זִיךְ דִיא עֶרְד צוּם עֶרְשְׁטִין גִיפַארְכְטִין זִיא
הָאט גִימַיינְט טָאמֶער וֶועלִין דִיא יִשְׂרָאֵל נִיט וֶועלִין מְקַבֵּל זַיין דִיא תּוֹרָה
וֶועט דִיא וֶועלְט חָרוּב וֶוערִין דֶער נָאךְ אַז זִיא הָאט גִיזֶעהֶען דָאשׁ דִיא
יִשְׂרָאֵל הָאבִּין מְקַבֵּל גִיוָועזִין דִיא תּוֹרָה אִיז דִיא עֶרְד שְׁטִיל גִיבְּלִיבִּין אוּנ
הָאט גִרוּאֶט : רעש בְּשַׁעַת מַתַּן תּוֹרָה אִיז גִיוָועזִין אַשְׁטוּרֶעם פוּן דוּנֶערְן
אוּנ בְּלִיצִין אוּנ קוֹל שׁוֹפָר הָאבִּין זַייא גִימַיינְט אַז עֶשׁ אִיז גִיקוּמֶען דִי צַייט
פוּן יוֹם הַדִּין דָאשׁ דִי וֶועלְט זָאל חָרוּב וֶוערִין געשו דִיא גְרוּנְד פֶעסְטִין
פוּן דֶער עֶרְד הָאבִּין גִישְׁטוּרֶעמְט אָבֶּער גָאט הָאט דוּרְךְ דֶעם
שְׁטַארְקִין קוֹל פוּן דֶעם שׁוֹפָר גִירֶעט דִיא עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל
אוֹיף דֶער עֶרְד צבי גָאטֶס רָצוֹן אִיז דֶענְסְט מָאל גִיהֶערְט גִיוָוארִין גִיזַאנְג
אוּנ לוֹיבּ צוּא גָאט פוּן אַלֶע עֶקִין דֶער עֶרְד פחד אַנְגְסְט אוּנ אַנְרוּבּ אוּנ
אַנְגְסְט אַת דֶער שְׁרֶעקְנִישׁ וֶוערִין מַאכִין דֶער שְׁרֶעקִין דִיא רְשָׁעִים פוּן דֶער
עֶרְד עת אִין דֶער צַייט אַז דוּ גָאט וֶועשְׁט אוֹיף שְׁטֵיין צוּם מִשְׁפָּט צוּ צַארִינֶען
אוֹיף דִי רְשָׁעִים וָואשׁ זִיצִין אִין אַלֶע עֶקִין פוּן דֶער עֶרְד סולו וֶועלִין זַיי זִיךְ דֶער
שְׁרֶעקִין פַר דֶעם יוֹם הַדִּין אוּנ וֶועלִין זָאגִין רַאמְט אוֹישׁ אוּנ פַר רִיכְט דֶעם וֶועג
נאור גָאט וָואשׁ עֶר אִיז פָארְכְטִיג אוּנ שְׁטַארְק אַרַייד. וֶועשְׁטוּ אוּם קֶערִן צוּ דֶער
עֶרְד: מה וָואשׁ פָארְכְשְׁטוּ זִיךְ דוּ עֶרְד פַארִין יוֹם הַדִּין דֶענְשְׁט מָאל וֶועלִין
זִינְגִין אוּנ שַׁאלִין דִי אוּנְטֶרְשְׁטֶע פוּן דֶער עֶרְד דָאשׁ זַיינֶען דִי מֵתִים וָואשׁ זַיי
וֶועלִין לֶעבֶּעדִיג וֶוערִן: דֶענְסְט מָאל וֶועט גִיוואוּסְט אוּנ אַנְפְּלֶעקְט וֶוערִין
דָאשׁ עֶר אִיז דֶער מֶלֶךְ פוּן דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט כמו אַזוֹ ווִי דִי מַלְאָכִים אִין
הִימִיל הָאבִּין גָאט גִילוֹבְּט בְּשַׁעַת מַתַּן תּוֹרָה אַזוֹא וֶועלִין דִיא גִיפְּרוּבְטֶע
יִשְׂרָאֵל הָאבִּין רְשׁוּת צוּא לוֹיבִּין גָאט :
חמול על מעשיך דֶער בַּארֶעם זִיךְ אִיבֶּער דַיינֶע וֶוערְק אוּנ זָאלְשְׁט זִיךְ
פְרַייעֶן מִיט דַיינֶע וֶוערְק וֶועלִין זָאגִין צוּא דִיר דַיינֶע בַּאשִׁיצֶער אַז
דוּא וֶועשְׁטוּ גִירֶעכְט מַאכִין דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא זַיינֶען בַּאלָדִין מִיט
מִצְוֹת דוּא גָאט בִּיסְט גִיהַיילִיגְט אִיבֶּער דַיינֶע וֶוערְק דֶען דִי דָאזִיגֶע וָואשׁ
הַיילִיגִין דִיךְ הָאסְטוּ זַייא גִיהַיילִיגְט אַז ווִיא דַיין הֵילִיקַייט אַזוֹ ווִיא אִין

פְּאֵר מִקְדּוֹשִׁים: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ· עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ· וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ· וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ· וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ· וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ:

צריך להפסיק בין תיבה (איתן) לתיבה (אדונינו) כי אדונינו קאי על הש״י· (איום) וכל ל״י כצ״ר (יוציא היום לצדק) ובדפוס ישן (יוציא לצדק) כתמרון מלת איום · ס׳הס״ס:

עוֹד יִזְכּוֹר לָנוּ אַהֲבַת אֵיתָן אֲדוֹנֵינוּ· וּבַבֵּן הַנֶּעֱקַד יַשְׁבִּית מְדַיְּנֵנוּ· וּבִזְכוּת הַתָּם יוֹצִיא אָיוֹם (נ״א הַיּוֹם) לְצֶדֶק דִּינֵנוּ· כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדוֹנֵינוּ: בְּאֵין מֵלִיץ יוֹשֶׁר מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע· תַּגִּיד לְיַעֲקֹב דְּבַר חוֹק וּמִשְׁפָּט· וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט· הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:

כתב הלבו״ן והדרך רבות זה (פי׳ דרך הפיוט הזה) שמזכיר מדותיו של הקב״ה ובכל מדה ומדה נותן שבח להקב״ה מעין המדה · ועל כל קילוס וקילוס שנתן לו מביא מקרא לעדות · עכ״ל: ונכון שלא יפסיק החזן בין המשפט להאוחז רק יאמרם כנשימה אחת כי הם מקושרים יחד לפי הפי׳ שלפניך: (וכל) צ״ל בחולם שהוא מופסק מן (מאמינים) ופירושו כך (וכל) אשר בעולם הם מאמינים · וכן כל עברים ושנים וכל מאמינים שלנו שבעולם (ק״מ) · וכן מצאתי בסידור שער השמים:

פותחין · מיוסד ע״פ א״ב כפול · תארך

הָאוֹחֵז בְּיַד מִדַּת מִשְׁפָּט:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא אֵל אֱמוּנָה:
הַבּוֹחֵן וּבוֹדֵק גִּנְזֵי נִסְתָּרוֹת:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא בּוֹחֵן כְּלָיוֹת:
הַגּוֹאֵל מִמָּוֶת וּפוֹדֶה מִשַּׁחַת:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא גּוֹאֵל חָזָק:
הַדָּן יְחִידִי לְבָאֵי עוֹלָם:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא דַּיַּן אֱמֶת:
הֶהָגוּי בְּאֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה:
הַוַּדַּאי שְׁמוֹ כֵּן תְּהִלָּתוֹ:	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא וְאֵין בִּלְתּוֹ:

בית לוי

(אל אמונה) כמ״ש אל אמונה ואין עול (דברים לב ד) (בוחן כליות) כמ״ש אני ה׳ חוקר לב בוחן כליות (ירמיה יז) (גואל חזק) כמ״ש גואלם חזק ה׳ צבאות (ירמיה נ לד) (דיין אמת) כמ״ש אבל אגיד לכם את הרשום בכתב אמת (דניאל י כא) (ההגוי) ל׳ דבור גם ל׳ מחשבה כמו אמת יהגה חכי (משלי ח ז) פי׳ ל׳ דבור (לבך יהגה) (ישעיה לג יח) פי׳ ל׳ מחשבה · (ואין בלתו) כמ״ש אני ה׳ ואין עוד זולתי אין אלהים (ישעיה מה ה):

מטה לוי

(עוד יזכור לנו אהבת איתן אדונינו) הזכור לנו אהבת אברהם שנקרא איתן האזרחי (ובבן הנעקד) ובזכות יצחק · (ישבית מדיננו) השטן בעל דיננו (ובזכות התם יעקב איש תם (יוציא כו׳) (באין מליץ יושר כו׳) · אם לא יהיה מליץ יושר נגד המקטרג המגיד פשע (תגיד) אתה (ליעקב דבר חוק ומשפט) (וצדקנו במשפט) בדבר זה אתה (המלך) אשר לך (המשפט):

(האוחז ביד מדת משפט) שאינו מותח המשפט לגמרי רק אוחז בידו ומשיבו לאחור אם יצאה גזירה על האדם והוא שב בתשובה הקדוש ברוך הוא משיב הגזירה שהכל המשפט אחת בידו: (וכל) כל הבריות מאמינים שמדה זו טובה בו · לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא אל אמונה ולא יעשה עולה (הבוחן ובודק גנזי נסתרות) הוא בוחן ובודק כל מעשה בני אדם שעושים בסתר ובהסתנה: (וכל) כל הבריות מאמינים שמדה זו טובה בו לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא בוחן כל מחשבות הבאים מן הכליות (ופודה משחת) מצור של גיהנם (וכל מאמינים) שמדה זו טובה בו לפי שהכתוב מעיד עליו (שהוא גואל חזק) גואל את ישראל בחזקה גדולה · ועוד שמקבל מליץ יושר אחד עד תתקצ״ט מליצי אכזרים (הדן יחידי כו׳) וכל מאמינים שאע״פ שהוא דן יחידי ואין מי שיעכב על ידו אעפ״כ (הוא דיין אמת) גם הכתוב מעיד עליו שהוא דיין אמת (ההגוי באהיה אשר אהיה) שנקרא בתחלה בשם אהיה אשר אהיה (וכל מאמינים)

דר תּוֹרָה שְׁטֵייט (וִהְיִיתֶם לִי קְדֹשִׁים כִּי קָדוֹשׁ אֲנִי) דָאשׁ אִיז טַייטְשׁ אִיר וָאלְט זַיין הֵיילִיג צוּא מִיר דֶען אִיךְ גָאט בִּין הֵיילִיג דְרוּם אִיז שֵׁיין צוּ דֶעם הֵיילִיגְן גָאט דִיא לוֹיבּ פוּן דִיא הֵיילִיגֶע:

וּבְכֵן אוּנ אַזוֹ בֶּעטִין מִיר דִיךְ גָאט דָאשׁ דַיין נָאמֶן זָאל גִיהֵיילִיגְט וֶוערִין אוֹיף דַיין פָאלְק יִשְׂרָאֵל אוּנ אוֹיף דַיין שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם אוּנ אוֹיף דֶער שְׁטָאט צִיּוֹן וואוּ דִיא שְׁכִינָה הָאט גִירוּאָט אוּנ אוֹיף דֶעם קֶינִיגְרֵייךְ פוּן דֶעם הויז גְזִינְד פוּן דָוִד דַיין גִיזַאלְבְּטֶער אוּנ אוֹיף דַיין אָן בְּרֵייטוּנְג אוּנ אוֹיף דַיין פָּאלַישׁ דָאשׁ אִיז דָאשׁ בהמ״ק: עוֹד נָאךְ מֵיין זָאל עֶר צוּ אוּנְז גְדֵיינְקֶן דִיא לִיבְּשַׁאפְט פוּן אַבְרָהָם וָואשׁ עֶר הֵיישְׁט אֵיתָן גָאט אוּנְזֶר הֶער אוּנ דוּרְךְ דֶעם זְכוּת פוּן זַיין זוּן יִצְחָק וָואשׁ עֶר אִיז גִיבּוּנְדִין גִיוֶועזִין אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ זָאל גָאט פַאר שְׁטֶערִין אוּנְזֶער קְרִיגֶער דָאשׁ אִיז דֶער שָׂטָן אוּנ דוּרְךְ דֶעם זְכוּת פוּן יַעֲקֹב זָאל גָאט אוֹישׁ צִיהֶען אוּנְזֶער דִין צוּא גְרֶעכְטִיקַייט דֶען דֶער טָאג אִיז הֵיילִיג צוּ גָאט: כאין וֶוען עֶס אִיז נִיט פַר הַאנְדִין קֵיין גוּטֶער מֵלִיץ קֶענִין דֶעם שָׂטָן וָואשׁ עֶר זָאגְט אוּנְזֶערֶע עֲבֵירוֹת זָאלְשְׁטוּ גָאט גִידֵיינְקֶען צוּא דִי קִינְדֶער פוּן יַעֲקֹב דֶעם זְכוּת פוּן דֶר תּוֹרָה דָאשׁ דָא וֶוערְט אָן גִירוּפִין (חוֹק וּמִשְׁפָּט): אוּנ דוּרְךְ דֶעם זָאלְשְׁטוּ אוּנְז גְרֶעכְט מַאכִין אִין מִשְׁפָּט דוּא בִּישְׁט דֶער מֶלֶךְ פוּן מִשְׁפָּט:

הָאוֹחֵז גָאט ב״ה אַז עֶר אִיז גוֹזֵר אֶעְטְלֶעכְטֶע גְזֵירָה אוֹיף אֵיין מֶענְטְשִׁין אוּנ דֶער מֶענְטְשׁ טוּט תְּשׁוּבָה אִיז עֶר דִיא גְזֵירָה מְבַטֵּל וָוארוּם עֶר הָאט דֶעם שְׁנוּר פוּן מִשְׁפָּט תָּמִיד אִין דֶער הַאנְט וכל מאמינים אוּנ אַלֶע מֶענְטְשִׁין גְלֵייבִּן דָאשׁ עֶר אִיז אַזוֹוָאר הָאפְטִיגֶער גָאטְ׳דֶער דָא פְּרוּבְט אוּנ זוּכְט דִי מַעֲשִׂים וָואשׁ דִיא מֶענְטְשִׁין טוּעֶן אִין פַאר בָּארְגֶנְעשׁ אוּנ אַלֶע גְלֵייבִּין שהוא בוחן דָאשׁ עֶר פְּרוּבְט דִיא מַחֲשָׁבוֹת וָואשׁ קוּמֶען פוּן דִיא נִירִין דֶער דָאלֵייזְט פוּן טוֹיט אוּנ לֵייזְט אוֹישׁ פוּן דֶער גְרוּבּ פוּן גֵיהִנָּם אוּנ אַלֶע גְלֵייבִּין שהוא גואל דָאשׁ עֶר אִיז אַשְׁטַארְקֶער דֶער לֵייזֶער דֶער דָא מִשְׁפָּט אַלֵיין אַלֶע דִיא וָואשׁ קוּמֶען אוֹיף דֶער וֶועלְט אוּנ אַלֶע גְלֵייבִּין שהוא דיין אמת דָאשׁ עֶר אִיז אַזוֹוָאר הַאפְטִיגֶר דַיין דֶר דָא הָאט צוּם עֶרְשְׁטִין גִירֶעט צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ הָאט עֶר צוּ אִים גִיזָאגְט זַיין נָאמֶן אִיז (אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה) אוּנ אַלֶע גְלֵייבִּין שהוא היה דָאשׁ גָאט אִיז גִיוֶועזִין אוּנ אִיז הַיינְט אוּנ וֶועט אַלֶע צֵייט זַיין גָאטְשׁ נָאמֶען אִיז גְוִוישׁ זַייעֶר גְרוֹישׁ אוּנ אַזוֹ אִיז זַיין לוֹיבּ זַייעֶר גְרוֹישׁ אוּנ אַלֶע גְלֵייבִּין דָאשׁ עֶר אִיז גָאט ואין בלתו אוּנ חוּץ אִיהֶם אִיז נִישְׁט פַאר הַאנְדִין קֵיין גָאט דֶער דָא גִידֵיינְקְט צוּא דִיא וָואשׁ

הַזּוֹכֵר לְמַזְכִּירָיו טוֹבוֹת זִכְרוֹנוֹת : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא זוֹכֵר הַבְּרִית :
הַחוֹתֵךְ חַיִּים לְכָל חַי : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא חַי וְקַיָּם :
הַטּוֹב וּמֵטִיב לָרָעִים וְלַטּוֹבִים : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא טוֹב לַכֹּל :
הַיּוֹדֵעַ יֵצֶר כָּל יְצוּרִים : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא יוֹצְרָם בַּבָּטֶן :
הַכֹּל יָכוֹל וְכוֹלְלָם יַחַד : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא כֹּל יָכוֹל :
הַלָּן בְּסֵתֶר בְּצֵל׳ שַׁדַּי : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא לְבַדּוֹ הוּא :
הַמַּמְלִיךְ מְלָכִים וְלוֹ הַמְּלוּכָה : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא מֶלֶךְ עוֹלָם :
הַנּוֹהֵג בְּחַסְדּוֹ כָּל דּוֹר : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא נוֹצֵר חֶסֶד :
הַסּוֹבֵל׳ וּמַעְלִים עַיִן מְסוֹרְרִים : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא סוֹלֵחַ סֶלָה :
הָעֶלְיוֹן וְעֵינוֹ אֶל יְרֵאָיו : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא עוֹנֶה לָחַשׁ :
הַפּוֹתֵחַ שַׁעַר לְדוֹפְקֵי בִּתְשׁוּבָה : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא פְּתוּחָה יָדוֹ :
הַצּוֹפֶה לָרָשָׁע וְחָפֵץ בְּהִצָּדְקוֹ : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא צַדִּיק וְיָשָׁר :
הַקָּצַר בְּזַעַם וּמַאֲרִיךְ אַף : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא קָשֶׁה לִכְעוֹס :

מטה לוי

משמעו של פירוש אשר שפתרונו ומשמעו היה הוה ועתיד להיות לפי שהוא (היה הוה ויהיה)׳ (הודאי שמו) ודא״י הוא שמו כי מנין אותיות אהיה אן הן מנין אותיות ודא״י וכמו שסמך מורה שאתה מושל בכל (כן תהלתך) גדול כפי כל (וכל מאמינים) שהוא לבדו ואין בלתו (הזוכר כו׳) הזוכר זכרונות טובות לישראל המזכירים בכל יום שמע ישראל (וכל מאמינים) שיש בו מדה זו לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא זוכר הברית (החותך חיים) הפוסק וגוזר חיים (לכל חי) ימיו ושנותיו (וכל מאמינים) שכן הוא לפי שהוא חי וקיים ולפי טעמו מקור החיים לכך מאמינים בו שהוא חותך חיים לכל חי (הטוב) בטעמו (ומטיב לרעים ולטובים) היסורים שמביא על הצדיקים ועל הרשעים כולם לטובה הם כי בשבילם יזכו לחיי העוה״ב (וכל מאמינים) שכן הוא לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא טוב לכל (היודע יצר) יצה״ר של כל יצורים (וכל מאמינים) שכן הוא לפי שהוא יוצרם בבטן ולכן יודע מה שבלבם (הכל יוכל) הכל יכול לעשות כאשר ישר בעיניו (וכל מאמינים) שכן הוא׳ לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא כל יכול (הלן בסתר בצל שדי) הקב״ה ששמו שדי הוא לן ויושב בסתר ואין מי שדר עמו בצלו (וכל מאמינים) שכן הוא לפי שהכתוב מעיד עליו (שהוא לבדו הוא) (הנוהג בחסדו כל דור) (וכל מאמינים) שכן הוא לפי שהכתוב מעיד עליו שהוא (נוצר חסד) (הסובל) סובל ונושא עונות (ומעלים עין מסוררים) מעלים עיניו מדרכי רשעים כאילו אינו רואה אותם וממתין אולי ישובון (העליון) אף שהוא בגובה השמים מ״מ תמיד (עינו אל יראיו) (עונה לחש) עונה להמתפללים לפניו בלחש (לדופקי בתשובה) למכים תמיד על דלתי בהכ״נ ובהמ״ד לעשות תשובה (הצופה לרשע) ממתין אולי יחזור בתשובה (וחפץ בהצדקו) וכאילו חפץ להצדיקו (הקצר בזעם) מקצר רוגז כי זעמו רגע כמימרא (ומאריך אף) אינו כועס

בית לוי

(זוכר הברית) כמ״ש וזכרתי את בריתי יעקוב וגו׳ (ויקרא ט מב) (חי וקים) כמ״ש חי ה׳ (תהלים יח מז) ותרגומו קיים הוא ה׳ (טוב לכל) כמ״ש טוב ה׳ לכל (שם קמה ט) (יוצרם בבטן) כמ״ש יוצרם מבטן לעבד לו (ישעיה מט ה) (הכל יוכל) עד״ס ידעתי כי כל תוכל (איוב מב ב) ע״ש פרש״י (לבדו הוא) כמ״ש אתה ה׳ לבדך (ישעיה לז ב) (נוצר חסד) כמ״ש נוצר חסד לאלפים שמות (לד ז) (סולח סלה) כמ״ש הסולח לכל עונכי (תהלים קג ג) (עונה לחש) כמ״ש שומע תפלה (תהלים סה) (צדיק וישר) ל״ס (דברים לב ד) :

גִידֵיינְקְען אִים גוּטֶע גִידֶעכְטְנֶעשׁ אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא זוכר דָאשׁ עֶר גִידֵיינְקְט דֶעם בְּרִית פוּן דִיא אָבוֹת דֶער דָא שְׁנַייט אָפּ אוּנ טֵיילְט אוּישׁ לֶעבִּין צוּא אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּעֶנִישׁ אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא חי דָאשׁ עֶר אִיז חַי וְקַיָּם עֶר אִיז גוּט אוּנ טוּט גוּטְשׁ צוּא שְׁלֶעכְטֶע לַייט אוּנ צוּא גוּטֶע אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא טוב דָאשׁ עֶר אִיז גוּט צוּא אַלֶע דֶער דָא וֵוייסְ דִיא גִידַאנְקֶען פוּן אַלֶע בַּאשֶׁעפֶּעֶנִישׁ אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא יוצרם דָאס עֶר הָאט זַייא בַּאשַׁאפִין אִין דִיא מוּטֶערְשׁ בּוֹיךְ פַאר אִים אִיז אַלְדִינְג מִיגְלַאךְ אוּנ עֶר וֵוייסְ אַלֶע מִיט אַנַאנְדֶער אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא כל יכול דָאשׁ פַאר אִים אִיז אַלְדִינְג מִיגְלַאךְ גָאט זִיצְט אֵייבִּיג אִין אַפַאר בָּארְגֶנֶם שָׁאטִין אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא לבדו הוא דָאשׁ עֶר אַלֵיין אִיז גָאט דֶער דָא מַאכְט קֶינִיגִין דִיא מְלָכִים אוּנ דִיא מְלוּכָה אִיז צוּ אִים אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא מלך עולם דָאשׁ עֶר אִיז דֶער מֶלֶךְ פוּן דֶער וֶועלְט דֶר דָא פִירְט מִיט זַיין חֶסֶד אַלֶע דוֹרוֹת אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא נוצר חסד דָאשׁ עֶר הִיט דֶעם חֶסֶד וָואשׁ אֶמֶעֶנְטְשׁ טוּט דֶער דָא לַיידְט דִיא זִינְד פוּן דִיא רְשָׁעִים אוּנ פַאר הוֹילְט דָאשׁ אוֹיג פוּן דִיא אָפּ קֶערֶער אוּנ וַוארְט טָאמֶער וֶועלִין זַייא תְּשׁוּבָה טָאן אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא סולח סלה דָאשׁ עֶר פַאר גִיט דִיא זִינְד אֵייבִּיג דֶער דָא אִיז דֶר אוֹיבֶּערְשְׁטֶר גָאט אוּנ זַיין אוֹיג גִיט הַשְׁגָּחָה אוֹיף זַיינֶע פָארְכְטֶער דָאשׁ זַיינֶען דִיא צַדִּיקִים אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא עונה לחש דָאשׁ עֶר עֶנְטְפֶערְט צוּא דֶער תְּפִלָּה וָואשׁ מֶען בֶּעט שְׁטִילֶער הַייט הפותח שער דֶר דָא עֶפִינְט דֶעם טוֹיעֶר צוּא דִיא וָואשׁ קְלַאפִּין אָן מִיט תְּשׁוּבָה אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא פתוחה ידו דָאשׁ זַיין הַאנְט אִיז אָפִין מְקַבֵּל צוּ זַיין דִי תְּשׁוּבָה עֶר קוּקְט צוּא דֶעם רָשָׁע אוּנ ווִיל דָאשׁ עֶר זָאל פְרוּם וֶוערִין אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא צדיק וישר דָאס עֶר אִיז גִירֶעכְט אוּנ רֶעכְט פַארְטִיג עֶר אִיז קוּרְץ מִיט צָארִין צוּא דִיא צַדִּיקִים אוּנ דֶר לֶיינְגֶערְט דֶעם צָארִין צוּא דִי רְשָׁעִים אוּנ אַלֶע גְלַייבִּין שהוא קשה לכעוס דָאשׁ עֶר אִיז הַארְט צוּא דֶער צָארִינֶען דֶער דָא אִיז דֶער בַּארְעמִיג אוּנ עֶר פֶעדֶערְט דֶער בַּארִימְקַייט

הָרַחוּם וּמַקְדִּים רַחֲמִים לְרֹגֶז : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא רַךְ לִרְצוֹת :

הַשָּׁוֶה וּמַשְׁוֶה קָטֹן וְגָדוֹל : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא שׁוֹפֵט צֶדֶק :

הַתָּם וּמִתַּמֵּם עִם תְּמִימִים : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא תָּמִים פָּעֳלוֹ :

תִּשְׂגַּב לְבַדֶּךָ וְתִמְלוֹךְ עַל כֹּל בְּיִחוּד : כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם · (כְּמוֹ) שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ · שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ · וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ :

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ · וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ · וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה · כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְיֶאֱתָיוּ כֹל לְעָבְדֶךָ · וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ · וְיַגִּידוּ בָאִיִּים צִדְקֶךָ · וְיִדְרְשׁוּךָ עַמִּים לֹא יְדָעוּךָ · וִיהַלְלוּךָ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ · וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהֹוָה · וְיִזְבְּחוּ לְךָ אֶת זִבְחֵיהֶם · וְיִזְנְחוּ אֶת עֲצַבֵּיהֶם · וְיַחְפְּרוּ אֶת פְּסִילֵיהֶם · וְיַטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדֶךָ · וְיִירָאוּךָ עִם שֶׁמֶשׁ מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ · וְיַכִּירוּ כֹּחַ מַלְכוּתֶךָ · וִילַמְּדוּ תוֹעִים בִּינָה · וִימַלְּלוּ אֶת גְּבוּרָתֶךָ · וִינַשְּׂאוּךָ מִתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ · וִיסַלְּדוּ בְחִילָה פָּנֶיךָ · וִיעַטְּרוּךָ נֵזֶר תִּפְאָרָה · וְיִפְצְחוּ הָרִים רִנָּה · וְיִצְהֲלוּ אִיִּים בְּמָלְכֶךָ · וִיקַבְּלוּ עֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם · וִירוֹמְמוּךָ בִּקְהַל עָם · וְיִשְׁמְעוּ רְחוֹקִים וְיָבוֹאוּ · וְיִתְּנוּ לְךָ כֶּתֶר מְלוּכָה :

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

בית לוי

(ויאתיו) כמו ויבואו מל' קרבו ויאתיון (ישעיה מא ה) (באיים) יושבי איי הים · וכתי לעובדי כוכבים (עמים לא ידעוך) עובדי כוכבים (אפסי הארץ) היושבים בקצה הארץ (ויזנחו) ל' עזיבה וריחוק כמו אשר הזנית המלך (ד"ה ב כט יט) (ויחפרו) ל' בושה כמו ויחפרו יחדו (תהלים לה כ) (שכם) ל' גד ודעה א' וכוא ל"ה לעבדו שכם אחד (צפניה ג ט) ות"י סירה כתף אחד (וילמדו תועים בינה) עפ"ה וידעו תועי רוח בינה (ישעיה כט כד) (וימללו) ל' דבור כמו מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (ויסלדו בחילה) נפ"כ (איוב יג) ואסלדה בחילה ות"י אבעיא ברתית' ורש"י פי' אתחולל כדאגה בחילה נקשה זו (ויפצחו) לשון הרמת קול שמחה · הוא נה"כ הכרים והגבעות יפצחו לפניכם (ישעיה נה יב) (ויצהלו) ל' גילה ושמחה (רחוקים) כטי לעובדי כוכבים ;

שאתה הוא (מתנשא לכל לראש) (ויסלדו בחילה פניך) ויבקשו ויחנטו במורא עובדי כוכבים שהיו רחוקים מן הגלות ישמעו למלכותך (ויבואו ויתנו כ') :

מטה לוי

מיד רק מאריך אפו · (השוה) הקב"ה הוא שוה תדיר כמ"ש אני ה' לא שניתי (מלאכי ג ו) (ומשוה קטן וגדול) ביום הדין כמ"ש לא נכר שוע לפני דל (איוב לד יט) · (התם כו') הקדוש ברוך הוא שהוא תם מתמם עצמו עם ישראל שנקראים תמימים :

(ויאתיו) כו' כשתעביר החוטאים בזדון מן הארץ אז יבואו כולם לעבדך : (ויזבחו לך) ולא לעבודת כוכבים (ויחפרו) ויבושו ויכלמו (עם פסיליהם וייראוך עם שמש) יקבלו מוראך (וינשאוך) בשבחים שיאמרו לפניך יתברך לפניך (ויצהלו איים במלכך) אפילו עובדי כוכבים ישמחו במלכך (וישמעו)

פאר זיין רוגז אונ אלע גלייבין שהוא רך לרצות דאש ער איז ווייך באוויליגט צוא ווערין דר דא איז תמיד גלייך קליין אונ גרויש משפט ער אלע גלייך אונ אלע גלייבין שהוא שופט צדק דאש ער איז אגירעכטר שופט דער דא איז גאנץ אונ איז זיך טהג מיט גאנצקייט מיט דיא פרומע לייט אונ אלע גלייבין שהוא תמים פעלו דאש זיינע ווערק זיינען גאנץ :

ויאתיו כל לעבדך אונ אלע לייט וועלין קומען דיך צוא לויבין אונ וועלין לויבין דיין גיערליכטין נאמען אונ וועלין זאגין דיין גירעכטיקייט צווישין דיא אומות וואש וואנען אויף דיא אינזלען פון דעם ים דיא אומות וואש האבין דיך ניט גיקענט וועלין דיך פארשטין דיא פעלקער וואש וואנען אין עק וועלט וועלין דיך לויבין אונ וועלין תמיד זאגין גאט איז גיאכפערט אונ דיא היידין וועלין פאר לאזין זייערע אפ געטער אונ וועלין אר שעמען זייערע אפ געטער אונ אלע אין איינעם וועלין גיין זייער אקסיל צוא דינען דיך זייא וועלין זיך תמיד פארכטין פאר דיר אזו וויא דיא זון שיינט תמיד אונ זייא וועלין דער קענען דעם כח פון דיין מלוכה דיא וואש זיינען פאר אירט וועלין לערנען פאר שטאנד אונ זייא וועלין ריידין פון דיין שטארקייט אונ זייא וועלין דיך דער הייבין וואש דוא ביסט דער הויבין איבער אלע קעפ אונ זייא וועלין לויבין דיין שכינה מיט פארכט אונ זייא וועלין דיך קריינען מיט אשיינע קרוין אונ דיא בערג וועלין עפינען זייער מויל מיט גיזאנג אונ דיא אינזלען וועלין זיך פרייען אין דיין קיניגרייך אונ וועלין אויף זיך מקבל זיין דעם עול פון דיין מלוכה אונ זייא וועלין דיך דער הייבין צווישין איין זאמלונג פון דיא אומות אונ אז דיא ווייטע וועלין הערין וועלין זייא קומען אונ וועלין צוא דיר געבין דיא קרוין פון דער מלוכה :

אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך · וקרבתנו מלכנו לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :

ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום לשבת השבת הזה ואת יום הזכרון הזה יום זכרון תרועה באהבה מקרא קדש זכר ליציאת מצרים :

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך · בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים · ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ: והביאנו לציון עירך ברנה · ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם · ואת מוספי יום השבת הזה ו) יום הזכרון הזה · נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור :

לשבת
וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה :

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור :

ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: ועשיתם עלה לריח ניחח ליהוה פר בן בקר אחד איל אחד · כבשים בני שנה שבעה תמימם :

ומנחתם ונסכיהם כמדבר · שלשה עשרנים לפר · ושני עשרנים לאיל · ועשרון לכבש · ויין כנסכו · ושני שעירים לכפר · ושני תמידים כהלכתם : מלבד עלת החדש ומנחתה · ועלת התמיד ומנחתה · ונסכיהם כמשפטם · לריח ניחח אשה ליהוה :

לשבת
ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג · עם מקדשי שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים אותו קראת זכר למעשה בראשית:

כשליט פותחין הארון · בשלח שם הלקט כשם סוגרין הארון · ולח"כ כשלחנתו פותחין הארון:

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה · שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם: ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ · ומושב יקרו (נ"א וכסא כבודו) בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים · הוא אלהינו אין עוד (נ"א אחר) · אמת מלכנו אפס זולתו ככתוב בתורתו · וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד :

סוגרין הארון
והשליח צבור תוזר בקול רם עוד אלטינו וכו' · ובשעה שהצבור אומרים עוד אלטינו וכו' אומר החזן אלו הפסוקים וסוב לבטל גזירות רעות והקבלה היא מן רבי אליעזר בעל הרוקח :

אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו: וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד: שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד: הן ליהוה אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה: כי יהוה אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדוני האדונים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד : כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו : יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם :

מגדל עוז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב : רבונו של עולם מיום שחרב בית המקדש אין לנו במה לכפר לא קרבן ולא בגדי כהונה ולא מנחה ולא זבח ולא מזבח רק שמך הגדול עומד לנו · ויהי רצון שתהא שעה זו עת רצון ליכנס תפלתי למרום כשאני מזכיר יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת : נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקה : אנא בכח וכו'

תחנה להש״ץ קודם מלכיות זכרונות שופרות :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֱיֵה עִם פִּיפִיּוֹת שְׁלוּחֵי עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל · הָעוֹמְדִים לְבַקֵּשׁ תְּפִלָּה וְתַחֲנוּנִים מִלְּפָנֶיךָ עַל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל : הוֹרֵם מַה שֶּׁיֹּאמְרוּ · הֲבִינֵם מַה שֶּׁיְּדַבֵּרוּ · הֲשִׁיבֵם מַה שֶּׁיִּשְׁאֲלוּ · יַדְּעֵם הֵיךְ יְפָאֵרוּ : בְּאוֹר פָּנֶיךָ יְהַלֵּכוּן · בֶּרֶךְ לְךָ יִכְרָעוּן · עַמְּךָ בְּפִיהֶם יְבָרְכוּן · וּמִבִּרְכוֹת פִּיךָ כֻּלָּם יִתְבָּרְכוּן · עַמְּךָ לְפָנֶיךָ יַעֲבִירוּן · וְהֵם בַּתָּוֶךְ יַעֲבוֹרוּן · עֵינֵי עַמְּךָ בָּם תְּלוּיוֹת · וְעֵינֵיהֶם לְךָ מְיַחֲלוֹת : נִגָּשִׁים מוּל אֲרוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּאֵימָה · לְשַׁכֵּךְ כַּעַס וְחֵמָה · וְעַמְּךָ מְסַבְּבִים אוֹתָם כַּחוֹמָה · וְאַתָּה מִן הַשָּׁמַיִם תַּשְׁגִּיחַ אוֹתָם לְרַחֲמָה : עַיִן נוֹשְׂאִים לְךָ לַשָּׁמַיִם · לֵב שׁוֹפְכִים נִכְחָךְ כַּמַּיִם · וְאַתָּה תִּשְׁמַע מִן הַשָּׁמַיִם : שֶׁלֹּא יִכָּשְׁלוּ בִלְשׁוֹנָם · וְלֹא יִנָּקְשׁוּ בְשִׁנּוּנָם · וְלֹא יֵבוֹשׁוּ בְּמַשְׁעֵנָם · וְלֹא יִכָּלְמוּ בָם שְׁאוֹנָם · וְאַל יֹאמַר פִּיהֶם דָּבָר שֶׁלֹּא כִרְצוֹנֶךָ · כִּי חֲנוּנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ הֵמָּה חֲנוּנִים · וּמְרוּחָמֶיךָ הֵמָּה מְרוּחָמִים · כְּמָה שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אֵת אֲשֶׁר תָּחוֹן יוּחָן · וְאֵת אֲשֶׁר תְּרַחֵם יְרוּחָם · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וַיֹּאמֶר אֲנִי אַעֲבִיר כָּל טוּבִי עַל פָּנֶיךָ וְקָרָאתִי בְשֵׁם יְהֹוָה לְפָנֶיךָ · וְחַנֹּתִי אֶת אֲשֶׁר אָחֹן וְרִחַמְתִּי אֶת אֲשֶׁר אֲרַחֵם : וְנֶאֱמַר אַל יֵבֹשׁוּ בִי קֹוֶיךָ אֲדֹנָי אֱלֹהִים צְבָאוֹת · אַל יִכָּלְמוּ בִי מְבַקְשֶׁיךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל :

בית לוי

(אלהינו כו׳) (הורם) לשון ולמודם (שמות לה ד) (כתוך) כלומר · מלשון שני עמודי התוך (שופכים כמים) (מיחלות) ל׳ תוחלת כמו למיחלים לחסדו (תהלים לג יח) (לשכך) ל׳ הנחה כמו וחמת המלך שככה (אסתר ז) (ינקשו) ל׳ פירוש כמו ינקש נושה (תהלים קט יא) ופירש״י שוקף ומפלבם (בשנונם) ל׳ חדוד הדבור כמו ושננתם לבניך (דברים ו) ועי״ש פרש״י (במשענם) בשלוחם שהם נשענים עליו (גם) על השלוחים (שאונם) קהלם :

מטה לוי

(אלהינו כו׳ עיני עמך בם תלויות) על השלוחים (ועיניהם) של השלוחים (לך מיחלות) (נשים) החזנים (מול ארון הקודש באימה) (ולא ינקשו בשנונם) שלא יפרשו בדבורם (ולא יבושו במשענם) ולא יבושו הצבור בשלוחם שהוא משענם · (ולא יכלמו בם שאונם) אל יבושו הצבור בשלוחם :

(אוחילה) א״ה כיון שהוא רשות לחזן על מה שהוא עומד מלכיות זכרונות ושופרות · וכתב (אבודרהם) שאין ליחיד לאמרו שהרי אומר בו (אשר בקהל עם אשירה עוז) :

פותחין הארון

אוֹחִילָה לָאֵל אֲחַלֶּה פָנָיו · אֶשְׁאֲלָה מִמֶּנּוּ מַעֲנֵה לָשׁוֹן : אֲשֶׁר בִּקְהַל עָם אָשִׁירָה עֻזּוֹ · אַבִּיעָה רְנָנוֹת בְּעַד מִפְעָלָיו : לְאָדָם מַעַרְכֵי לֵב וּמֵיְהֹוָה מַעֲנֵה לָשׁוֹן : אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהֹוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי : סוגרין הארון

בית לוי

(אוחילה) ל״ה אוחילה לאלהי ישעי (מיכה ז ז) והוא לשון תוחלת ותקוה · (אחלה) ענין תחנה ובקשה כמו אחלי יכונו דרכי (תהלים קיט ה) (בקהל עם) עפ״ה בשרתי צדק בקהל רב (תהלים מ) (אביעה) ל׳ דבור והוא עפ״ה תביענה שפתי תהלה (שם קיט) (מפעליו) עפ״ה כל פעל ה׳ למענהו (משלי טז ד) (מערכי) ענין סדור (מענה) ענין אמירה והוא ל״ה לאדם מערכי לב ומה׳ מענה לשון (משלי טז א) (והגיון) ל׳ מחשבה :

מטה לוי

(אוחילה) אקוה (לאל) שיקיים בקשתי שבקשתי היה עם פיפיות · (אחלה פניו) אתפלל לפניו (אשאלה ממנו) שיתן לכל אחד מאתנו (מענה לשון) כי מלך ב״ו כשמזמין האדם לדין חושב האדם בלבו כך וכך אטעון וכשו השמנה אוכה בדין וכשחוזר ורואה שאין אותה מענה ישרה חושב בלבו טענה אחרת · אבל כשחפץ הקב״ה להצדיק את האדם נותן בלבו מענה לשון שבו נתרצה המלך · לכן בקשתי מלפניו שיתן מענה לשון להעריך לפניו תפלה ברצון (בעד מפעליו) בעד ישראל שהם מפעליו של הקב״ה (לאדם מערכי לב) לערוך ולסדר דברים בלבו (ומה׳ מענה לשון) אך להוציא דברים בפיו מהקונה צריך עזר אלהים · כי אע״פ שמערכו הדברים בלבו באופן שלא יתבלבלו הדברים בפיו וכו הוא נראה׳ :

אלהינו אונזער גאט און גאט פון אונזרע עלטרן מיר בעטן דיך זיי איין באשטאנד מיט דיא מיילער פון חזנים דיא דא ווערט גיזאגט פון דיין פאלק ישראל די דא שטייען צו בעטן פאר דיר אויף דיין פאלק ישראל · ליבער גאט ווייז זיי וואס זייא זאלן זאגן הבינם מאך פר שטיין זייא וואש זייא זאלן ריידין ענטפר זייא וואש זייא דיך פרעגן לאז זייא וויסן וויא זיי דיך זאלן לויבין דאס זיי זאלן קומען צוא דיינער שכינה כרך מיט דיא קניא קניען זייא צוא דיר דיין פאלק ישראל מיט אירן מויל בענטשין זייא און דיא ברכות דאש די ישראל גיבין קומען אלע פון דיר · דיין פאלק ישראל פארין איבער פאר דיר און דיא חזנים פארין איבער אין דער מיט כלומר פאר דעם ארון הקודש דיא אויגין פון דיין פאלק ישראל הייגען אין דיא חזנים דאש מיינט מען דאש דיא חזנים זאלין אירע מליצים זיין און די אויגין פון די חזנים טוען האפין צו דיר · זייא גינעהנען קענגען דעם ארון הקודש מיט פארכט לשכך דאש זייא ווילין שטילין פון ישראל דעם צארין און דעם גרים. צארין און דיין פאלק ישראל רינגלען זייא אום אז איין מויער און דוא ליבער גאט פון הימיל דוא זאלסט קוקין אויף זיי צוא דער בארעמען איבער זיי · אירע אויגין הייבין זיי אויף צו דיר צום הימיל זייער הארץ פאר גיסין זיי קעגען דיר וויא וואסער און דו ליבער גאט דוא זאלסט זייא הערין פון הימיל שלא יכשלו דאס די חזנים זאלין ניט שטרויכלען מיט אירן צונג און זיי זאלין ניט שטרויכלען מיט אירן ריידין און זייא זאלין ניט ווערין פאר שעמט דורך דיא חזנים דאס זיי זיך אויף זייא פאר לאזין און דאס ברומונג זאלין ניט ווערין פאר שעמט אן דיא חזנים און עס זאל ניט זאגין איר מויל פון דיא חזנים איין ווארט דאס ניט איז נאך דיין ווילין דען דיינע לייט זעליגער נאט אונזר גאט די זעלביגע זיינען גילייט זעליגט און דיא זעלביגע וואש דו דיך איבער זיי דער בארעמסט דיא זיינען דער בארימט גלייך אז מיר ווייסין דאש גאט אונזער גאט ווען דו לייט זעליגסט דער איז גילייט זעליגט און ווען דו דער בארעמסט דער איז דער בארימט אז דא שטייט גישריבין אין דיינער תורה און ער זאגט איך וויל לאזין איבר פארין גאר מיין גוטקייט איבער דיין גיזיכט און איך וויל רופין מיט דעם נאמען ה׳ צו פאר דיר און איך וועל לייט זעליגען דעם איך האב לוסט צו לייט זעליגין און איך וועל דער בארעמען דעם איך האב לוסט צו דער בארעמען און דער פסוק זאגט אויך זיי זאלין ניט ווערין פר שעמט אן מיר דיינע באגערער ישראל דוא ביסט דער גאט פון ישראל :

אוחילה לאל איך האף צוא גאט דאס ער וועט מיר טאן מיין בקשה איך בעט פאר אים אשאלה איך בעט פון אים מיין צונג זאל קאנען ריידין און תפלה טאן אשר דאש איך זאל צווישין איין זאמלונג פון פיל לייט קענען לויבין און זינגען גאטס שטארקייט און דאס איך זאל קאנען ריידין און בעטין פאר דיא ישראל וואס זייא זיינען זיינע ווערק לאדם

אויפליבער

כשחל יום א' בשבת מתחילין הסדר • (אלהים אלהי) אומרים ביום א' • (אנסיכה מלכי) אומרים ביום ב'.
פיוטר ע"פ א"ב מרובע

אַנְסִיכָה מַלְכִּי • לְפָנָיו בְּהִתְהַלְּכִי • אָמְצוֹ בְּהַמְלִיכִי • יֶאְזוֹר עֹז וְיִמְלוֹךְ: אֱלִיל בְּהַשְׁלִיכִי • לִפְנֵי בֹא יוֹם מַלְכִּי • אִישׁ מַלְאָכִי יִשְׁלַח • וְאָז יִמְלוֹךְ: בְּבוֹאוֹ לַהֲלוֹךְ • נְתוֹשׁ חָנֵף מִמְּלוֹךְ • בֵּית גֵּאִים בְּלִי מְלוֹךְ • יִסַּח לְבַל יִמְלוֹךְ: בְּתוֹכִי יַהֲלוֹךְ • בְּהוֹפִיעוֹ לִמְלוֹךְ • בְּמַלְכוּתוֹ אֶמְלוֹךְ • וְאָז יִמְלוֹךְ: גְּבֶרֶת מַמְלָכוֹת • בְּמַגְּרוֹ מַמְלָכוֹת • גֵּאִים וּמַמְלָכוֹת • יָהוֹם וְהוּא יִמְלוֹךְ: גִּלָּיוֹן הֲלִיכוֹת • וְסֵפֶר תַּהֲלוּכוֹת • גַּל הַיּוֹם לִזְכוּת • תּוֹכָיו לִמְלוֹךְ: דּוֹרֶכֶת נְסִיכוּת • בְּתַחֲנוּן קוֹל בְּכוּת • דּוֹבֵרָה אֲנִי בְּמַלְכוּת • וּמִי יוּכַל לִמְלוֹךְ: דַּכְּאֵי רוּחַ נְמִיכוּת • מְחַפְּשֵׂי בְּיוֹם דִּין זְכוּת • דָּשָׁה בְּעוֹל מַלְכוּת • עַד צוּר יִמְלוֹךְ: הִלּוּךְ מַהֲלַךְ • חֲמֵשׁ מֵאוֹת הָלַךְ • הָדוּר עַד הֻמְלַךְ • בְּעֻזּוֹ לִמְלוֹךְ: הַבֵּל הַמּוּמְלָךְ • עַל מֶה מָלַךְ • הֲלֹא בְּמִי נִמְלַךְ • כִּי אָץ לִמְלוֹךְ: וּמִלִּפְנֵי מְלוֹךְ מֶלֶךְ • חַי מִלְּפָנִים מֶלֶךְ • וְעַד תְּכַל כָּל מֶלֶךְ • הוּא לְבַדּוֹ יִמְלוֹךְ: וּמַה יָּעוֹז מוֹלֵךְ • בְּעוֹז מִשְׁפַּט מֶלֶךְ • וְכַעֲבוֹר סוּפָה בְּהֵלֶךְ • יַחֲלוֹף מִמְּלוֹךְ: זַךְ

(אנסיכה מלכי) אעשה למלכי נסך • (לפניו בהתהלכי) בהתהלכי לפניו בשמוע בקולו • (אמצו בהמליכי) באותו זמן בהמליכי אמצו של הקדוש ב"ה עלי (יאזור עוז וימלוך) יהיה נאזר בגבורה ואז ימלוך ה' על כל הארץ • (אליל בהשליכי) כשאשליך את עבודת כוכבים (לפני בא) יום הגדול והנורא שהוא (יום מלכי) ואז (איש מלאכי ישלח) ישלח את אליהו הנביא וילמד לעשות תשובה (ואז ימלוך) ה' לעולם ועד (בבואו) בבוא אליהו (להלוך נתוש חנף ממלוך) לילך לנתוש ולשבר את עשו ומלכותו אשר היה חנף לאביו היאך מעשרין תבן ומלח • (בית גאים בלי יסח) בתי עבודת כוכבים שלהם ינתץ וישבר אותם וימנע (לבל ימלוך) עוד (ואז בתוכי יהלוך) לקיים הפסוק והתהלכתי בתוככם • (בהופיעו למלוך) כשיגלה ויאיר במלכותו למלוך על כל עובדי כוכבים • אזי במלכותו אמלוך אני • (ואז ימלוך) ה' על כל הארץ • אז (גאים וממלכות*) יהום) עמה (והוא ימלוך) לבדו • (גליון) הספר שכתוב בו הליכות אדם ומעשיו (וספר תהלוכות) הספר שרשומים בו מלעדי נגר (גל היום) בקשתנו שיסיר ויעביר פשעינו היום מנגד עיניו (לזכות תוכיו) לזכות את ישראל המקוים ומחכים לו שיקרב הגאולה ויזכו (למלוך) עד מתי תהיה מלכות עובדי כוכבים

(אנסיכה) ל' נסך כמו ב' אסך נסיכהם (תהלים מז ד) (אמצו) ל' חוזק כמו באמצו שחקים (משלי ח כח) (יאזור עוז) עפ"ה נאזר בגבורה (תהלים סה ז) (אליל בהשליכי) עפ"ה ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו וגו' (ישעיה ב כ) ואליל הוא שם כולל לכל דבר שאין בו ממש ותכלית (מלאכי) אליה הנביא עפ"ה הנה אנכי שולח לכם את אליה הנביא לפני בא גו' והשיב וגו' (כבואו) אליהו (נתוש) כמו לנתוש (חנף) כנוי לעשו ע"ש שחנף לאביו (בית גאים) ל"ה בית גאים יסח ה' (משלי טו כה) (במגרו) ל' מפלה כמו וכסאו לארץ מגרתה (תהלים פט מה) (יהום) לשון מהומה והמלה כמו ויהם (שמות יד כד) (גליון) הוא ל' מגילה כמו קח לך גליון (ישעיה ח א) (גל) ל' הסרה כמו היום גלותי (יהושע ה) (תוכיו) המקוים לו (דורכת) ל' הנהגה (נסיכות) ל' שררה כמו נסכתי מלכי (שם ח כג) (קול בכות) קול בכי של עשו (דכאי רוח נמיכות) אומר לישראל (דשה) היא נדשה (צור) אומר להקב"ה (הדור) אומר להקב"ה על שם הדור בלבושו (הבל) ע"ג של בבל נקראת הבל (אץ) לשון מהירות כמו ויאיצו המלאכים (בראשית יט טו) (חי) הקב"ה (תבל) לשון תכלית וסוף (וכעבור סופה) ל"ה (משלי י כה) והוא ענין רוח סערה (יחלוף ממלוך) עפ"ה והאלילים כליל יחלוף (ישעיה ב יח) ופי' רש"י כולם יאבדו (זך) אומר

(דורכת נסיכות) נוהגת שררה ומלכות הלא כל זה שמשכה מלטתה היא (בחטן קול בכות) בשכר דמעה שבכה עשו שלשה דמעות כשקבל יעקב הברכות • (דברים) ועד עתה היא מדברת בגאוה (אני במלכות ומי יוכל למלוך) מבלעדי (דכאי רוח נמיכות) ישראל שאינם מתגאים כמו עובדי כוכבים רק הם דכאי רוח ונמוכים בגלות (מחפשי) הם מחפשים היום (ביום דין זכות) על מה היא (דשה) שנדשה ומבועבדת בעול מלכות של עובדי כוכבים (עד צור ימלוך) עד שימלוך הקב"ה כשינאלם ולו נאה למלוך • כי בגאולת מצרים (הילוך מהלך חמש מאות) שנה הלך משמים לארץ (הדור עד המלך) עד שהומלך הקב"ה שנקרא הדור בלבושו • ועד נלחם להם על הים (בעוזו) עד שקבלוהו ישראל אותו (למלוך) עליהם ואמרו ה' ימלוך לעולם ועד • אבל (הבל המומלך) מלכות בבל שעובדת ע"ז שנקראת הבל (על מה) ולמה (מלך) וכי איזו אומה גאל מתוך אומה אחרת שיהיה בדין להמליכו (רהב"ן) (הלא במי נמלך) ממי נטל רשות (כי אין למלוך) כי מיסר למלוך (ומלפני מלוך מלך) עד שלא היה שום מלך • הקב"ה שהוא (חי מלפנים מלך) מלכותו היתה מלפנים (ועד תכל כל מלך) כשיכלו כל המלכים (הוא לבדו ימלוך) • (ומה יעוז) מלך ב"ו אף שהוא (מולך) (בעוז משפט) של הקב"ה שנקרא (מלך) הלא (וכעבור סופה בהלך) וכעבור רוח סערה שהולך מהרה כן מהרה (יחלוף ממלוך) כי מהר ימות (זך) הקב"ה

איטליכער מענטש איז מחויב אן צוא ריכטין זיין הארץ תפלה צוא טאן אונ פון גאט ווערט אים גיגעבין גוטע רייד אונ ענטפער אין זיין צונג ה' דרום בעט איך דיך גאט זאלשט עפענען מיינע לעפצין אונ מיין מויל זאל זאגן דיין לויב יהיו די רייד פון מיין מויל זאל זיין לרצון אונ די גידאנקן פון מיין הארץ זאל זיין לרצון צוא פאר דיר ה' גאט דו בישט מיין באשיצר אונ מיין דער לייזער :

אנסיכה מלכי איך וועל מאכין הערשין מיין מלך הקדוש ברוך הוא אז ער וועט מיך לערנען תשובה צו טאן וועל איך קענען גיין פאר אים אונ אים דינען אמצו אין דר צייט אז איך וועל מאכין קיניגין זיין שטארקייט לעתיד לבא דענסט מאל וועט גאט אן גורטין שטארקייט אונ וועט קיניגין לפני איידער דער טאג פון מלך משיח וועט קומען וועט ער שיקין אליהו הנביא וועט ער אונז לערנן תשובה צו טאן דענסט מאל וועט גאט קיניגן בבואו אז אליהו וועט קומען וועט דענסט מאל גאט צווישין מיר גיין אז ער וועט דער לייבטין צוא היניגין דענסט מאל וועט גאט קיניגין איבער דיא גאנצע וועלט: גליון הליכות דאס פאפיר וואש דערויף איז אן גישריבן דיא גאנג פון מענטשין אונ דער בוך וואש אין אים איז פר שריבן איטליכע טריט פון מענטשין האט ער אפ גיטאן פון פאר זיינע אויגין די זינד צוא גירעכט מאכין וואס האפין צוא אים אונ ווער קאן קיניגין דכאי רוח די ישראל וואס האבין גיהאט איין פר שטויסן אונ איין נידעריג גמיט דיא זוכין זכות אין דעם יום הדין ביז דער בשעפער וועט קיניגין הלוך מהלך אז גאט האט דיא תורה גיגעבין איז ער אראפ גיגאנגען פון הימל אויף דער ערד דאס איז איין מהלך פון פינף הונדערט יאר ביז גאט האט גיקיניגט איבער דיא ישראל מיט זיין שטארקייט האט ער זיך באוויזין צוא קיניגין ומלפני אונ איידער זייער מלך האט גיקיניגט האט דער לעבעדיגער גאט פריער גיקיניגט אונ וואש האט זיך גישטארקט דער אפ גאט וואס הייסט מולך אז גאט וועט קומען צוא משפטין דיא וועלט מיט זיין שטארקייט אונ אזוא וויא אשטורעם ווינד איז איבער גיפארין אזו איז ער איבער גיפארין פון צוא קיניגין זך דין בערכו דער לויטערער גאט ווען ער וועט אן ריכטין דין צוא משפטין דיא מענטשין זאל ער אן נעמען זיין ווענע צוא פאר בייטין דעם מדת הדין אויף מדת הרחמים אז

*) ממלכות הוא אליל תוך

ער

דין בערכו · יאחז דרכו · זדים בדרכו · נקט יעט וימלוך:
זר זד בשלכו · יתן עוז למלכו · זכים בהמליכו · על
כל ימלוך: חדשו מלוכה כדת · וכהלכה יחוטר ממלכה ·
במישור ימלוך: חובש ארוכה · וארך יום מבוכה ·
חתולה למכה · יעל בעת ימלוך: טורח מלכיות · עובדי
משכיות · טמאו חמד שכיות · בגאוה למלוך: טוהר
זכיות · ושאג קול בכיות · טבע צול דכיות · יפן ובם
ימלוך: יהב משליכים · עליו בני מלכים · יום זה לו
מחכים · בוא יבוא למלוך: יעברו מתהלכים · לפניו
כמלאכים · יחד ממליכים · יהוה ימלוך: כתים בכתתו ·
אים בהכותו · כם ממלכתו יכון וימלוך: כבוד מלכותו ·
וקדוש הליכתו · כגמרו מלאכתו · לעין כל ימלוך: לכל
גובה יפיל · והר וגבע ישפיל · לכל אום יאפיל · וכאור
זרוע ימלוך: לראי יקפיל · וחדשים יכפיל · ליום זה פור
הפיל · מציון למלוך: מטו גוים · המו גאים · מעדו
מתגאים · גאה בבואו למלוך: מלכו דגוים · נטלו סגוים ·

לשקר"ס (בערכו) ל' סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (זדים) רשעים (זר) כתר (זד) עשו (זכים) ישראל שהם נקיים (חוטר שבט מלוכה) עפ"י ויצא חוטר (ישעיה יא א) (חובש) ענין כריכת מטלי' על מקום השבר כמו ולהבשה לא חבשתם (יחזקאל לד) (ארוכה) ענין רפואה כמו כי אעלה ארוכה לך (ירמיה ל) (וארך) ל' אריכות (חתולה) ענין כריכה בבגדים כמו והחתל לא חתלת (יחזקאל טז ד) (משכיות) לשון כוכבים כמו ואבן משכית (ויקרא כו א) (חמד) כלי חמדה (שכיות) תואר לבהמ"ק עפ"י שכיות החמדה ופרש"י פלטרין לוסי' במשכיות לטפת שיש (ישעיה ב טז) (טבע) ל' טביעה ושקיעה כמו טבעו בים סוף (שמות טו ד) (צול) ל' מצולות ים (דכיות) כנוי לנהרות המדוכאים משבת ימי ברלאים בפתחות הארץ כמו ישאו נהרות דכים (תהלים צג ג) (יהב) ענין משא כמו השלך על ה' יהבך (שם נה כג) (כתים) הוא עפ"ר וגם מיד כתים ומתרגמינן רומאי (במדבר כד כד) (בכתתו) ל' כתיתה ורציצה (איים) גם כ"כ כתים עפ"ר אויי כתיים (יחזקאל כז ו) וכפל ענין במלות שונות (וקדוש הליכתו) כ"כ בכ"י והוא עפ"ר הליכות אלי מלכי בקודש (תהלי' סח כה) (כרמ"ס) (כגמרו מלאכתו) תואר לנקמת ה' באויביו כמ"ש כי מלאכה היא לאדני אלהים צבאות (ירמיה נ כה) (לכל גובה יפיל) עפ"י כי יום לה' צבאות על כל גאה ורם ועל ההרים וגו' ופירש"י על השרים והשלטונים (והר וגבע) כנוי למלכים ושלטונים (לכל אום יאפיל וכאור ט') עפ"י כי הנה החשך יכסה ארץ וגו' ועליך יזרח ה' (ישעיה ס ב) (לראי) כנוי לשמים עפ"י כראי מוצק (איוב לז יח) (יקפיל) ל' גלילה כמ"ש ונגולו כספר השמים (ישעיה לד ד) (וחדשים יכפיל) כמ"ש כי הנני בורא שמים חדשים (ישעיה סה יז) ועל דבר השנה נופל לשון כפל (פור) גורל (גאה) תואר להקב"ה עפ"י כי גאה גאה (שמות טו א) וכמו שפ"א (דגוים) ל' וידגו לרוב (בראשית מח טז) והוא ל' רבוי (נוטלו סגוים) ל' רבוי שהם רבים כחול הים (נוטלו) ל' הגבהה כמו וינטלם וינשאם (ישעיה סג ט) (מלך סגוים)

(דין בערכו) כשיערוך דין על ישראל (יאחז דרכו) שהוא מדת הרחמים (זדים בדרכו) אבל כשיערוך דין לדרוך את הזדים (נקט יעט) יתלבש בגדי נקם להנקם מהם וימלוך (זר זד בשלכו) כשישליך כתר מלוכה של עשו (יתן עוז למלכו) יתן עוז המלוכה למשיחו · (זכים בהמליכו) כשימליך את ישראל אז על כל ימלוך (חדשו מלוכה כדת וכהלכה) כשיחדש מלכות ישראל כראוי וכנכון (חוטר כו') אז ימלוך במישור משיח בן דוד אשר לו משפט המלוכה · הקדוש ברוך הוא אשר הוא (חובש ארוכה) רפואה (וארך) ואריכות החורבן והקץ שהוא (יום מבוכה חתולה למכה יעל) יעלה רפואה למכה (בעת ימלוך) ואז ירפא אותה (טורח) העול מעובדי כוכבים (עובדי משכיות) עובדי כוכבים ומזלות · ואשר (טמאו חמד שכיות בגאוה למלוך) טמאו כלים חמודים של בהמ"ק הנקרא שכיות כדי למלוך בגאוה כמו שעשה טיטוס שנכנס ס"ת וכו' וישים הקב"ה עיניו על (טוהר זכיות) של ישראל (ושאג קול בכיות) שצועקין וצועקין על אורך הקץ ועל (טבע צול בדכיות) מה שטובעין את ישראל במצולת ים על יחוד השם · על כל אלה יפן הקב"ה (ובם ימלוך) ובדין הוא שיפן הקב"ה בגרתם (יהב משליכים עליו) כי ישראל שהם (בני מלכים) משליכים על הקב"ה (משאם יום זה כו' למלוך) ומחכים לו שיבוא ביום זה של ר"ה למלוך (יעברו מתהלכים לפניו) צדיקים המתהלכים לפניו יעברו לפני התיבה בר"ה (כמלאכים) מלובשים ומעוטפים בטליתות והם כולם (יחד ממליכים) זה שאומרים פסוקי מלכיות ואומרים (ה' ימלוך) (כתים בכתתו) כשישבר ויכתת את הרומיים (איים בהכותו) ויכה את הכותים שנקראו איי כתים · אז (כם ממלכתו יכון) ויהיה הכסא שלם וימלוך · (כבוד מלכותו וקדוש הליכתו) אימתי יהיה זה (כגמרו מלאכתו) ויכלה נקמתו ברשעים ואז (לעין כל ימלוך) (לכל גובה) כל השרים של עובדי כוכבים אשר גובה הרזים גבהם (יפיל) אותם (והר וגבע) והמלכים והשלטונים (ישפיל) אותם (לכל אום יאפיל) יחשיך לכל האומות עובדי כוכבים (וכאור זרוע ימלוך) מלכותו תהיה גלויה לכל כאור זרוע (לראי יקפיל) יקפיל ויגלול את השמים ויעשה מהן כמין שופר ויתקע בהם כמ"ש והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול (וחדשים יכפיל) ויברא שמים חדשים (ליום זה) של ר"ה (פור הפיל) נפל הגורל שבו יושעו ויגאלו בני ישראל מציון (למלוך) ונקבע יום זה למלוך בהר ציון · (מטו גוים המו גאים מעדו מתגאים) · כמ"ש המו גוים מטו ממלכות · ואימתי יתקיים זאת · (גאה בבואו למלוך) בבוא ה' גאה על כל גאים למלוך אז ימוטו ויתמעדו כל הגאים · (מלכו דגוים נוטלו סגוים)

ער האט גיטראטין די רשעים אין ארץ ישראל האט ער זיך איין גיוויקילט אין קלייד פון רעכענונג דענסט מאל וועט ער געבין שטארקייט צו מלך המשיח אז ער וועט מאכין קיניגין דיא לויטערע וועט ער איבער אלע קיניגין חדשו ער האט באנייט דיא מלוכה אזוא וויא רעכט איז אונ וויא גיהער צוא זיין מיט רעכט פארטיקייט וועט ער קיניגין חובש ארוכה פלאסטער פון היילונג אונ אהיילונג צוא די טעג וואס זיינען פאר אירט ער וועט אויף ברייגען איין רפואה צו דער מכה אין דר צייט אז ער וועט קיניגין טורח גליות די צרות וואס דיא ישראל האבין גיהאט פון דיא וואס האבין גידינט צו גיגאסענע אפ געטער זיי האבין מטמא גיוועזן דעם בית המקדש וואס ער איז גיפלאסטערט גיוועזן פון שיינע גילוסטיגע שטיינער צוא קיניגין מיט הערשאפט טוהר זכיות דיא ריינע זכיות פון ישראל אונ דעם גישרייא פון זייער וויינען אונ זיינען ווארין דער טרונקן אין דיא טיפע וואסער אויף קדוש השם האט ער זיך צוא זייא גיקערט אונ האט איבער זייא גיקיניגט יהב משליכים זייא ווארפין אויף אים זייער לאסט אין דעם טאג האבין זייא צוא אים דאס ער וועט קומען צו קיניגין מתהלכים זייא פארין איבער אונ גייען אין דיא שולין איין גיוויקילט אין טליתים אזוא וויא דיא מלאכים אלע אין איינם מאכין זייא קיניגין גאט אונ זאגין גאט זאל קיניגין כם ממלכתו ער האט אן גיברייט די שטול פון זיין קיניגרייך אונ האט גיקיניגט זיין הערליכקייט פון זיין קיניגרייך אונ די היליקייט פון זיין גאנג אז ער וועט פאר לענדין זיין ווערק דער נאך וועט ער פאר דיא אויגין פון אלע לייט קיניגין לכל גובה אלע בעלי גאוות וועט ער מאכין פאלין אונ דיא בערג אונ דיא הויכע וועט ער נידעריג מאכין וכאור אונ וויא איין שטארקע ליכט וואס דער ווינט קען ניט פאר לעשין אזו וועט זיין דאס מלכות פון גאט לראי יקפיל דיא הימלען וואס זייא שיינען וויא איין לויטערער שפיגיל וועט זייא גאט צוא וויקלען אונ וועט זייא מאכין וויא איין שופר אונ וועט דער מיט בלאזין לעתיד לבא אונ וועט נאייע הימלען פאר טאפלען ער וועט בשאפין נאייע הימלן: אויף דעם טאג ראש השנה האט גאט גיווארפין גורל דיא ישראל זאלין צו אים תשובה טאן דר גאט פון ציון וועט קיניגין המו זדים דיא האפערדיגע זיינען פאר טומלט גיווארין דיא וואס האבין

מֶלֶךְ הַגּוֹיִם · עֵת אָתָא לִמְלוֹךְ: נְדִיבֵי עַמִּים · יֵאָסְפוּ מֵעֲמָמִים · נְשׂוֹא מְעוּטֵי עַמִּים · אֶל מְקוֹמָם יִמְלוֹךְ: נִגּוּן נְעִימִים · לְמוּלָם מַנְעִימִים · נְשָׂאָם מֵעֲמָמִים · עֲלֵיהֶם לִמְלוֹךְ: סְכּוּת אֱלִילִים · כִּיּוּן גִּלּוּלִים · סָחוּב כְּמוֹ חֲלָלִים · יוּשְׁלְכוּ בְּלִי לִמְלוֹךְ: סוֹד אֵל אֵלִים · הָבוּ בְּנֵי אֵלִים · שְׂאוּ זִמְרָה וְהִלּוּלִים · לְאָדוֹן כִּי יִמְלוֹךְ: עוֹזֵז יָד בְּהַשִּׂיאוֹ · לְהָרִים נְשִׂיאוֹ · עֲמוּסָיו בְּנַשְּׂאוֹ · יָעוֹז וְיִמְלוֹךְ: עַל רוּם מַשָּׂאוֹ · יָדֵיהוּ בְּנַשְּׂאוֹ · עַל הוֹד כִּסְאוֹ · יֵשֵׁב וְיִמְלוֹךְ: פּוֹר תִּפּוֹרֵר אֶרֶץ · בְּכִלָּיוֹן וְחֶרֶץ · פַּח בְּיוֹשְׁבֵי הָאָרֶץ · יַרְגִּיז וְיִמְלוֹךְ: פַּחַד שׁוֹפְרוֹת עֶרֶץ · יְשַׁלְּשׁוּ וּבָם יִרֶץ · פְּאֵר מִכְּנַף הָאָרֶץ · יַעַל כִּי יִמְלוֹךְ: צְבִי מֵהֲדוֹם יַעַל · וְאֶדֶר מִשְּׁעַל · צַהַל מִשְּׁמֵי מַעַל · יְרַנְּנוּ כִּי יִמְלוֹךְ: צְבָאוֹת כָּל פּוֹעַל · לְצַלְעָם יַרְטִי תַּעַל · צְפִירַת פְּאֵר לְהַעַל · הֵן לְצֶדֶק יִמְלוֹךְ: קְצִינִים אֲשֶׁר מָלְכוּ · אַדֶּרֶת יַשְׁלִיכוּ · קוֹל יִתְּנוּ וְיַמְלִיכוּ · לְאָדוֹן כִּי יִמְלוֹךְ: קְרוּאִים יִמְלוֹכוּ · וְאַחֲרָיו יַהֲלוֹכוּ · קוֹמְמִיּוּת יֵלֵכוּ · וּבְרֹאשָׁם יִמְלוֹךְ: רָז הַמּוּכְמָן

ולימתי ימלכו ישראל שנאמר עליהם וידנו לרוב ויונבאו ישראל שנקראו גויים (מלך הגויים עת אתא למלוך) כשיבא הקב"ה שהוא מלך הגויים למלוך (נדיבי עמים) שרי העובדי כוכבים (יאספו מעמים) יתקבצו מארבע רוחות · (נשוא מעוטי עמים) לנשוא על כתפם את ישראל שנאמר עליהם כי אתם המעט מכל העמים (אל מקומם) לארץ ישראל ימלוך ואז (נגון נעימים למולם מנעימים) העובדי כוכבים יהיו מנגנים בנעימות נגד ישראל (נשאם מעממים עליהם למלוך) הקב"ה ינשא ישראל מכל העמים למלוך עליהם (סכות אלילים כיון גלולים סחוב) העצבים והעובדי כוכבים יהיו עגורים כמו חללים יושלכו בלי למלוך עוד · (סוד אל אלים) שם המפורש שהוא סוד וגדולתו של הקב"ה · (הבו בני אלים) אתם בני אברהם יצחק ויעקב תנו כבוד לשמו · (עוזז) הקב"ה שהוא עוז וגבור · (יד בהשיאו) כאשר ירים ידו · (להרים נשיאו) להרים משיח בן דוד שהוא נשיא ישראל (עמוסיו בנשאו) וכשינשא את ישראל העמוסים מני בטן אז (יעוז וימלוך) · (רום משאו ידיהו בנשאו) · כאשר ירים הקב"ה את ידו על רום מלכיות אדום ועמלק שהיה לו למשא אז (על כסאו) ישב שיהיה הכסא שלם· וימלוך (פור תפורר ארץ) הקב"ה ישבר הרשעים לחתיכות קטנות (בכליון וחרץ) בכליון וכריתה (פח ביושבי הארץ) מלודים ופחים יפרוש על יושבי הארץ (פחד שופרות ערץ ישלש) ג' פעמים יתקע הקב"ה בשופר חזק שיפחדו ממנו כל העובדי כוכבים (ובם ירץ) וישראל אשר בם ירצה (פאר מכנף הארץ יעלו) יעלו זמר מכנף הארץ בעת כי ימלוך (צבי מהדום יעל) פארו ויפיו של הקב"ה יעלו מארץ שהיא הדום רגליו שהארץ תאמר שירה להקב"ה (ואדר) ושדה אדיר וחזק יעלה (משעל) מתים שכמדדו בשעל של הקב"ה (צהל משמי מעל) ונכלם משמי מעלה כל אלו (ירננו כי ימלוך) (וצבאות כל פועל) אדם ובהמה וחיה ואילנות ומשבים (לצלעם ירטי תעל) תעלה לכם רפיה ורפואה למכתם ולמומם (צפירת פאר להעל הן לצדק ימלוך) כדי להעל צפירת פאר לאשר ימלוך בצדק (קצינים) שרי השו"ג (אשר מלכו) מתחלה ועד עתה (אדרת) מלכותם (ישליכו) מעליהם (קול יתנו) יספרו שבח של הקב"ה (וימליכו לאדון כי ימלוך) ישראל שהם (קרואים) ומזומנים לסעודת לויתן (ימלוכו ואחריו יהלוכו) ואותם אשר אחרי הקב"ה ילכו (קוממיות) בקומה זקופה ילכו כי יש לצדיק שיהיה קומתו מאה אמה (ובראשם ימלוך) כמ"ש ויעבור מלכם לפניהם וה' בראשם (מיכה ב יג) (רז המוכמן) סוד הגאולה הסתום וחתום ·

הקב"ה שנאמר מי לא יראך מלך הגוים (ירמיה י ז) (אתא) כמו יבא כמו ואתא מרבבות קודש (דברים לג ב) (נדיבי עמים) שרים העובדי כוכבים כמ"ש נדיבי עמים נאספו (תהלים מז י) (נשוא) כמו לנשוא (מעוטי עמים) עולה לישראל עפ"י כי אתם המעט מכל העמים (דברים ז ז) ועפ"י והביאו את כל אחיכם וגו' מנחה לה' (ישעיה סו כ) (מעממים) לשון עמים (סכות אלילים כיון גלולים) עפ"י ונשאתם את סכות מלככם ואת כיון צלמיכם (עמוס ה כו) ופניהם שמות עבודת כוכבים הם (סחוב) ל' גרירה ומשיכה בקרקע כמו סחוב והשלך (ירמיה כב יט) (יושלכו) עפ"י ביום ההוא ישליך אדם את אלילי כספו וגו' (ישעיה ב כ) (סוד) חוזר לשם המפורש (אלים) חוזר לישראל (עוזז) חוזר להקדוש ב"ה (נשיאו) חוזר למשיח ע"ה שהוא נשיא שלו (עמוסיו) חוזר לישראל עפ"י העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (פור תפורר) ל' פרורים ועפ"י פור התפוררה ארץ (שם כד יט) (חרץ) לשון כריתה כמו כלה ונחרצה (שם י כג) (פח) ל' רשת כמו פחד ופחת ופח (שם כד יז) (ערץ) לשון חוזק כמו כי אפס עריץ (שם כט כ) (ירץ) ל' רצון (פאר מכנף ס') עפ"י מכנף הארץ זמירות שמענו וגו' (שם כד טז) (צבי) ענין הדר ופאר כמו צבי ממלכות שם יג יט) (ואדר) ענין מעוז ותוזק כמו אדר היקר (זכריה יא יג) (משעל) רגל כמ"ש מי מדד בשעלו מים (ישעיה מ) (צהל) לשון צהלה (לצלעם) לעומם ולמכתם כמו לצלע נכון (תהלים לח יח) (ירטי) ל' רמיה (תעל) לשון רפואה תעלה (ירמיה ל יג) (צפירת) לשון מגנסת או עטרה והוא עפ"י ולצפירת תפארה (ישעיה כח ה) (אדרת) מלכות חשוב כמו וילט פניו באדרתו (מ"א יט יג) או הוא מל' עוקף ועוז כמו לגפן אדרת (יחזקאל יז ח) (קרואים) מל' ברהם הקרואים (שם א כד) ופ"י בריה זמינה (קוממיות) ל' בקומה זקופה כמו ואולך אתכם קוממיות (ויקרא כו יג) ופירש רש"י בקומה זקופה (רז) סוד

גיהאלטין זיך בגאוה זייגען גיפאלין וויא גאט דער הערשר איז גיקומען צוא קיניגין מלכו דעים זייא האבין גיקיניגט אין דיא טעג פון חשמונאים דיא וואס זיינען גיגליכין צוא פיש זייא זיינען דער הייבין גיווארין דיא וואס זיינען פאר מערט אזוא וויא דאס זאמד פון ים גאט דער קיניג איבר אלע פעלקער איז גיקומען צו קיניגין יאוספו מעמים האבין זיך איין גיזאמילט פון אלע פעלקער זייא האבין גאט שיינע נגונים גיזונגען גאט האט זיי דר הויבין צוא קיניגין איבער זייא סכות אלילים די אפ גאט וואש האט גיהייסין סכות אונ דיא אפ גאט וואס האט גיהייסין כיון האט מען זייא אפ גיטאן אזוא וויא דער שלאנגע זייא זיינען אוועק גיווארפין גיווארין זייא וועלין ניט קיניגין סוד אל אלים דער סוד פון גאט דאס איז דעם שם המפורש איר מענטשין וואס איר הייסט בני אלים גיט כבוד צוא גאט הייבט אויף גיזאנג מיט לויב צוא גאט אז ער וועט קיניגין עוזז יד דער שטארקער גאט אז ער וועט אויף הייבין זיין האנט אויף צוא הייבין משיח בן דוד אז ער וועט דער הייבין זיינע גיליבטע וועט ער זיך שטארקין אונ וועט קיניגין על רום משאו אויף די הייך פון זיין דעם הויבענעם שטול אז ער האט אויף גיהויבין זיין האנד צוא שווערין ער זאל איין נקמה טאן אן ערילק דענסם מאל וועט ער זיצין אויף זיין שיינער שטול אונ וועט קיניגין פור תתפורר דיא רשעים פון ארץ ישראל וועט גאט צו ברעקלין אויף שטיקלאך מיט פאר דארבונג אונ פאר שניידונג איין נעץ וועט ער פר שפרייטין אן די רשעים פון ארץ ישראל אז ער וועט שטורעמען אונ וועט קיניגין פחד שופרות דעם פחד פון שטארקין שופר אז ער וועט דרייא מאל בלאזין אונ מיט דעם וועט ער צוא ברעכין די רשעים פון די ישראל איין שיינע לויב וועט אויף גיין צוא גאט אין דער צייט פון תחית המתים אין דער צייט אז גאט וועט קיניגין צבי מהדום דער ווילין פון גאט אונ זיין לויב פון דער ערד וועט אויף גיין אונ איין שיינער לויב וועט אויף גיין פון דיא וואשער וואש זייא זיינען גימאסטין מיט גאטס טריט איין לויב פון דיא מלאכים וואס זייגען אין היכל זייא וועלין אלע לויבין אז גאט וועט קיניגין צבאות אלע בשעפעניש וואס גאט האט בשאפין צוא זייער בראך וועט גאט פלאסטערין איין רפואה אויף צוא ברייגגען איין שיינע קרוין ווייל גאט קיניגט מיט גירעכטיקייט קול יתנו זייא וועלין מיט זייער קול דער ציילין דעם שבח פון גאט אונ וועלין מאכין גאט קיניגין אין דער צייט אז ער וועט קיניגין רז המוכמן דער באהאלטינער סוד פון דער גאולה איז ער

לְיוֹם זֶה מְזֻמָּן · רָשׁוּם לְמוֹעֵד וּזְמָן · וּבוֹ נוֹקֵם יִמְלוֹךְ : רוֹעֶה נֶאֱמָן · בְּבוֹאוֹ מִתֵּימָן · רוּחַ יַסְעִיר בְּתֵימָן · בְּגִלְעָד יִמְלוֹךְ : שִׁנְאַן עֲלִיּוֹת · וְסוֹד פְּלִיאוֹת · שִׁיר מִתְלוּלִיּוֹת · יִפְצְחוּ כִּי יִמְלוֹךְ : שְׁאִיּוֹת תַּחְתִּיּוֹת · וְהוֹד אוֹתִיּוֹת · שְׁאוֹן הֲמוֹן בְּרִיּוֹת · יָרִיעוּ כִּי יִמְלוֹךְ : תִּכֵּן כֵּס כַּשֶּׁמֶשׁ · שְׁמוֹ לִפְנֵי שֶׁמֶשׁ · תּוֹאֲרוֹ כְּצֵאת הַשֶּׁמֶשׁ · בְּמָלְכוֹ יִמְלוֹךְ : חזן תּוֹמֵךְ מִמִּזְרַח שֶׁמֶשׁ · וְעַד מְבוֹאַת שֶׁמֶשׁ · תַּמָּה בָּרָה כַּשֶּׁמֶשׁ · יְרוֹמֵם וְיִמְלוֹךְ :

(מזומן) כסתום ומזמן כי פרנוס של אורה כמגלה · שאורה גמוד ונהסתר כן קן הגאולה כולה סתום ומתום (ובו) בעת הקן (נוקם) כנוי להקב״ה (רועה נאמן) הקב״ה (רוח יסעיר בה מן) עש״ו והלך בסערות תימן (זכריה ט יד) (בגלעד) כנוי לירושלים כמ״ש גלעד אתה לי ראש הלבנון (ירמיה כב ו) (שנאן) המלאכים השאננים (עליות) תואר לשמים (וסוד פליאות) עש״ו והוא פלאי (שופטים יג יח) שלא נודע שמם כסוד (מתלוליות) מגבהי מרומים (יפצחו) לשון הרמת קול שמחה כמו פצחו רנה (ישעיה יד ז) (והוד אותיות) חמה ולבנה שנאמר בהם והיו לאותות ולמועדים (בראשית א יד) (תמה) תואר לישראל עש״ו יונתי תמתי (שה״ש ו ט) (ברה) ג״כ תואר לישראל עש״ו ברה היא ליולדתה (שם) : המופלאים בשמותיהם כסוד שלא נודע · (שיר מתלוליות) · מגבהי מרומים שלם (יפצחו בשיר · כי ימלוך) בעת אשר ימלוך (שאיות תחתיות) · הארצות התחתיות (וסוד אותיות) · באותות השמים · (שאון פו׳ ימלוך) · וכל הבריות יריעו בשמחה בעת אשר ימלוך · כל אלה יהיה · (תכן כס כשמש) · כאשר יהיה מוכן כסא של משיח שנאמר עליו וכסאו כשמש נגדי (תהלים פט לז) אשר (שמו לפני שמש) הוכן · כמ״ש לפני שמש ינון שמו (תהלים עב יז) ששמו נברא קודם בריאת העולם ואשר (תוארו) של משיח · (כצאת השמש) · בגבורתו : (במלכו) · כאשר ימלוך משיח · אז ימלוך הקב״ה (תומך) · הקב״ה התומך כל העולם (ממזרח שמש ועד מבואת שמש) ממזרח עד מערב · (תמה ברה כשמש ירומם) ירומם את ישראל הנקראים תמה ואז ימלוך :

(ליום זה) · של ר״ה הוא מזומן כי בתשרי עתידין להגאל (רשום למועד וזמן) והסוד רשום למועד מועדים וחצי (דניאל יב ז) (ובו) · בעת הקן הקב״ה שהוא נוקם · (ימלוך) · הקדוש ב״ה שהוא רועה נאמן · (בבואו מתימן) · כמ״ש אלוה מתימן יבא (חבקוק ג ג) כשבא ליתן תורה לעשו ולא קבלוהו וכן לעתיד · (רוח יסעיר בתימן) · רוח סערה יסעיר על בני עשו שיושבין בתימן · (בגלעד ימלוך) · בירושלים ימלוך · (שנאן עליות) · מלאכים שנקראים שנאנים דרים בשמי עליות · (יסוד פליאות) · ומלאכיה

וְעַל כֵּן נְקַוֶּה לְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לִרְאוֹת מְהֵרָה בְּתִפְאֶרֶת עֻזֶּךָ לְהַעֲבִיר גִּלּוּלִים מִן הָאָרֶץ וְהָאֱלִילִים כָּרוֹת יִכָּרֵתוּן · לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי וְכָל בְּנֵי בָשָׂר יִקְרְאוּ בִשְׁמֶךָ לְהַפְנוֹת אֵלֶיךָ כָּל רִשְׁעֵי אָרֶץ · יַכִּירוּ וְיֵדְעוּ כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל כִּי לְךָ תִּכְרַע כָּל בֶּרֶךְ תִּשָּׁבַע כָּל לָשׁוֹן · לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יִכְרְעוּ וְיִפּוֹלוּ וְלִכְבוֹד שִׁמְךָ יְקָר יִתֵּנוּ · וִיקַבְּלוּ כֻלָּם אֶת עוֹל מַלְכוּתֶךָ וְתִמְלוֹךְ עֲלֵיהֶם מְהֵרָה לְעוֹלָם וָעֶד : כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד : כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְנֶאֱמַר לֹא הִבִּיט אָוֶן בְּיַעֲקֹב וְלֹא רָאָה עָמָל בְּיִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהָיו עִמּוֹ · וּתְרוּעַת מֶלֶךְ בּוֹ : וְנֶאֱמַר וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ · בְּהִתְאַסֵּף רָאשֵׁי עָם יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר · כִּי לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל בַּגּוֹיִם : וְנֶאֱמַר יְהֹוָה מָלָךְ גֵּאוּת לָבֵשׁ לָבֵשׁ יְהֹוָה עֹז הִתְאַזָּר אַף תִּכּוֹן תֵּבֵל בַּל תִּמּוֹט : וְנֶאֱמַר שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וְהִנָּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבוֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד : מִי זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהֹוָה עִזּוּז וְגִבּוֹר יְהֹוָה גִּבּוֹר מִלְחָמָה : שְׂאוּ שְׁעָרִים רָאשֵׁיכֶם וּשְׂאוּ פִּתְחֵי עוֹלָם וְיָבֹא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד : מִי הוּא זֶה מֶלֶךְ הַכָּבוֹד יְהֹוָה צְבָאוֹת הוּא מֶלֶךְ הַכָּבוֹד סֶלָה : וְעַל יְדֵי עֲבָדֶיךָ הַנְּבִיאִים כָּתוּב לֵאמֹר כֹּה אָמַר יְהֹוָה מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ יְהֹוָה צְבָאוֹת אֲנִי רִאשׁוֹן וַאֲנִי אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדַי אֵין אֱלֹהִים : וְנֶאֱמַר וְעָלוּ מוֹשִׁעִים בְּהַר צִיּוֹן לִשְׁפּוֹט אֶת הַר עֵשָׂו וְהָיְתָה לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה : וְנֶאֱמַר וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד : וּבְתוֹרָתְךָ כָּתוּב לֵאמֹר שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יְהֹוָה אֶחָד :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ · וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ · וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ · וְיָבִין כָּל יָצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ · וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה : לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ · שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד : בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ השבת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן :

אַן גִיבֶּרַייט צוּא דֶעם טָאג דֶען אִין תִּשְׁרֵי וֶועלִין דִיא יִשְׂרָאֵל גֶערִיכְטֶעט וֶוערִין עֶס אִיז גִיצַייכִינְט אִין סֵפֶר דָנִיאֵל צוּא אַיין גִיוִוישֶׁער צַייט דֶער בַּאגְלַייבְּטֶער פַּאסְטָאךְ אַז עֶר וֶועט קוּמֶען פוּן דָרוֹם זַייט עֶר וֶועט שְׁטוּרְמֶן אַוֶוינְט פוּן דָרוֹם זַייט אוּנ וֶועט קִינִיגִין אִין יְרוּשָׁלַיִם שנאן עליות דִי מַלְאָכִים וָואס זַיינֶען אִין הִימִיל וָואס זַייא לוֹיבִּין גָאט מִיט דֶעם שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ וָואשׁ עֶר אִיז פַאר הוֹילִין פוּן דִיא לַייט גִיזַאנְג פוּן דֶעם בהמ״ק וָואשׁ עֶר אִיז אוֹיף אַיין הוֹיכִין בַּארְג זַייא וֶועלִין עֶפֶּענֶען זַייעֶר מוֹיל מִיט גִיזַאנְג אַז עֶר וֶועט קִינִיגִין שאיות תחתיות דִיא אוּנְטֶרְשְׁטֶע מִדְבָּרִיּוֹת אוּנ דִיא שֵׁיינֶע צֵייכִין דָאס זַיינֶען דִיא זוּן אוּנ דִיא לְבָנָה אוּנ בְּרוּמוּנְג פוּן פִיל מֶענְטְשִׁין זַייא וֶועלִין שַׁאלִין אוּנ זִינְגֶען אַז עֶר וֶועט קִינִיגִין תכן כס דִיא שְׁטוּל פוּן מָשִׁיחַ וָואס זִיא אִיז לוֹיטֶער וִויא דִיא זוּן וֶועט זִיא אָן גִבְּרֵייט וֶוערִין דֶער נָאמֶען פוּן מָשִׁיחַ אִיז גִיוֶועזִין פַאר דִיא זוּן דָאס הֵייסְט נָאךְ אֵיי דִיא וֶועלְט אִיז בַּשַׁאפִין גִיוָוארִין זַיין גִישְׁטַאלְט אִיז אַזוֹא וִויא דִיא זוּן אַז זִיא גֵייט אוֹיף אַז עֶר וֶועט קִינִיגִין וֶועט גָאט אַמֶלֶךְ זַיין תומך ממזרח גָאט דֶר דָא לֶעהַנְט אוּנְטֶר דִיא וֶועלְט פוּן מִזְרַח זַייט בִּיז מַעֲרָב זַייט דִי אוּנ שׁוּלְדִינְגֶע מֶענְטְשִׁין וָואס זַיינֶען גַאנְץ פְרוּם אוּנ זַיינֶען לוֹיטֶער וִויא דִיא זוּן זָאל עֶר אוֹיף הֵייבִּין אוּנ זָאל אִיבֶּער זַייא קִינִיגִין :

ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת

והקהל אומרים היום והש"ץ חוזר ואפילו בשבת שאין תוקעין

כתב הרוקח היום הרת עולם יש ל"ב תיבות כנגד ל"ב נתיבות שבהם נברא העולם :

הַיּוֹם הֲרַת עוֹלָם · הַיּוֹם יַעֲמִיד בַּמִּשְׁפָּט כָּל יְצוּרֵי עוֹלָמִים · אִם כְּבָנִים · אִם כַּעֲבָדִים · אִם כְּבָנִים רַחֲמֵנוּ כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים · וְאִם כַּעֲבָדִים עֵינֵינוּ לְךָ תְלוּיוֹת · עַד שֶׁתְּחָנֵּנוּ וְתוֹצִיא כָאוֹר מִשְׁפָּטֵנוּ אָיוֹם קָדוֹשׁ :

בשבת א"א אֲרֶשֶׁת שְׂפָתֵינוּ יֶעֱרַב לְפָנֶיךָ אֵל רָם וְנִשָּׂא · מֵבִין וּמַאֲזִין מַבִּיט וּמַקְשִׁיב לְקוֹל תְּקִיעָתֵנוּ · וּתְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן סֵדֶר מַלְכֻיּוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ תשר"ק מרובע אחר תיבת זכר

זְכֹר תְּחִלַּת כָּל מַעַשׂ · אֲשֶׁר בְּכָל שָׁנָה נַעַשׂ · תּוֹחַלְתָּם לִמְאֹס · יוֹצֵר בַּל יִזְכּוֹר : תּוֹכַחַת מַעַשׂ · אִם יָצְאָה בְּכַעַס · תּוֹמֵךְ לְמַעֲנוֹ יַעַשׂ · וִיצוּרִים יִזְכּוֹר : זְכֹר שֶׁמִּבְּרֵאשִׁית · תְּבוּאַת רֵאשִׁית · שׁוֹרֶשׁ בְּכּוֹר רֵאשִׁית · יֵרֶא וְיִזְכּוֹר : שֶׁצֶף חֲרִישִׁית · אִם חַר לְהָשִׁית · שׁוּבָה אֲשֶׁר הֵשִׁית · לַשּׁוֹבָבִים יִזְכּוֹר : זְכֹר רֹאשׁ עֲפָרוֹת · וְתוֹלְדוֹת סְפוּרוֹת · רָשׁוּם סְפוּרוֹת · לְמִסְפַּר חוֹל יִזְכּוֹר : רוֹבַע מִסְפָּרוֹת · מְחַנְנֵי לְכַפָּרוֹת · רָגֵשׁ שׁוֹפָרוֹת · לְשַׁפְּרָם

מטה לוי

(היום הרת עולם) · כאשה הרה עכשיו ויולדת לאחר זמן כמו כן גוזר על הבריות היום מה שיארע להם כל השנה · ואין אנו יודעים באיזה ענין תדונהו · (אם כבנים) · אם תדונהו על ענין שאנו בניך · כמ"ש בנים אתם לה' אלהיכם · (ואם כעבדים) · ואם תדונהו על ענין שאנו עבדיך שנאמר כי לי בני ישראל עבדים ואין דרך לרחם על העבד כעל הבן: (אם כבנים) אם זכינו שתדונהו כבנים · (רחמנו כו') (ואם כעבדים) ואם לא זכינו שתדונהו כבנים אלא כעבדים (עינינו לך תלויות עד שתחננו) כי יש הרבה אדונים מרחמים על עבדיהם ועיני העבדים תלויות אל אדוניהם שנאמר הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם וגו' (ותוציא כו' איום קדוש) אתה מלך חזק וקדוש תוציא משפטנו לאורה : (איום) מלשון איומה כנדגלות : (זכר תחלת כל מעש אשר בכל שנה נעש) היום הזה שהוא נעשה בכל שנה זכר לתחלת כל מעשה בראשית ובו מיחלים ישראל להיות מכירים לפניו לטוב (תוחלתם למאס יוצר בל יזכור) בקשתנו שלא יזכור היוצר תוחלתנו למאוס בשביל פשעינו · (תוכחת מעש אם יצאה בכעס) אם כבר יצאה הגזירה בכעס להוכיח ולייסר אותם על מעשיהם בקשתנו מהשם יתברך שהוא (תומך) הכל (למענו יעש) יעשה למען שמו (ויצורים יזכור) ויזכור יצורים מעשה ידיו : (זכר שמבראשית) ישראל שעלו במחשבה לבראם קודם שנברא העולם (תבואת ראשית) וקראו ראשית תבואתו (שורש בכור ראשית) האבות שנאמר עליהם כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם (הושע ט י) זכותם (ירא ויזכור) · (שצף חרישית אם חר) אם חר קצף חזק עלינו (להשית) (שובה אשר השית לשובבים) התשובה אשר שת לבנים סוררים ושבים בתשובה · זאת יזכור לנו : (זכר ראש עפרות) זכרון אדם הראשון שנברא תחלה לכל היצורים מעפר (ותולדות ספורות) וגם הוא היה ראש תולדות הספורות בתורה שנאמר זה ספר תולדות אדם (רשום ספורות) וזכרון מעשים טובים שנרשמים ונספרים (למספר חול) לישראל שמספרם כחול הים (יזכור)

בית לוי

(ארש') ל' דבור מוצא שפתיו (תהלים כא ג) (יערב לפניך) ל' ערבות ומתיקות ע"ש יערב עליו שיחי (תהלים קד לד) (היום) תואר להקב"ה (זכר תחלת כו') זהו דוגמת זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון (תוכחת) ל' תוכחה ויסורין (תומך) תואר להקב"ה שתומך העולם (ויצורים) יצורי מעשה ידיו כענין שאמר ישעיה ואתה יוצרנו ומעשה ידך כלנו וגו' (ישעיה סד ז) (שרש בכור ראשית) האבות (שצף) מנחם פתר ל' חרון אף (ישעיה נד ח) ברש"י (חרישית) ע"ש רוח קדים חרישית (יונה ד ח) ופרש"י אמרו רבותינו בשעה שמנשבת משתקת כל הרוחות מפניה והיא המה מאוד (חר) כמו חרה (שובה) כמו התשובה (לשובבים) ענין מרד והליכה בדרכי לבו והוא ל"ה שובו בנים שובבים (ירמיה ג יד) (ראש עפרות) תואר לאדם הראשון וע"ש ראש עפרות תבל (משלי ח כו) (רובע מספרות) כנוי לישראל ועפ"י ומספר את רובע ישראל (במדבר

היום הרת עולם היינט אין ראש השנה איז בשאפין געווארין די וועלט אין דעם טאג שטעלט ער צום משפט אלע באשעפעניש פון דער וועלט מיר בעטין דיך גאט וויא אזוא האלסטו אונז אז קינדער אדר קנעכט : זיינען מיר ביא דיר חשוב וויא קינדער זאלסטו זיך מרחם זיין איבער אונז וויא אפאטר איז זיך מרחם איבער זיינע קינדר : זיינען מיר ביא דיר אזוא וויא קנעכט הייגען אונזערע אויגין צוא דיר ביז דוא וועסט אונז דר בארימען ותוציא אונ וועסט אונזער משפט אוים ציהען לויטער ווי אליכט דוא שרעקליכר אונ הייליגער גאט :

ארשת שפתינו די רייד פון אונזערע לעפצין זאל זיס זיין פאר דיר הויכער אונ דער הייבנער גאט דער דא פרובט אונ הערט צוא ער קוקט אונ פאר נעמט צוא דעם קול פון אונזערע תקיעות ותקבל ברחמים אונ זאלסט אנטפאנגען מיט דער בארעמקייט אונ מיט גוטין ווילין וואס מיר האבין גיזאגט כסדר די פסוקים וואס אין זייא שטייט דער מאנט די מלוכה פון גאט :

זכר תחלת דאס גידעכעניש פון די מעשים פון אן הייב דאס יאר אשר די מעשים וואס ווערין אגאנץ יאר גיטאן וואס קומט אלס דינג צום משפט אין ראש השנה דא בעטין מיר אויב דאס האפונג פון די ישראל שטייט דאס זייא זאלין נמאס ווערין מחמת זייערע עבירות זאל גאט די עבירות ניט גידיינקען תוכחת מעש דאס באווערונג פון אונזערע מעשים אויב עס איז אוים גיגאנגען די גזירה פון פאר גאט מיט צארין צוא שטראפין אונז תומך גאט וואס ער לעהענט אונטער די וועלט זאל דאס טאן פון זיינט וועגין צו פאר געבן אונז אויף אונזערע זינד אונ זאל גידיינקען דעם זכות פון די אבות וואס זייא זיינען אין דעם טאג בשאפין גיווארין זכר שמבראשית דאס גידעכעניש פון די ישרים אונ זייא ווערין אן גירופין (ראשית תבואתו) אונ די אבות וואס ווערין אן גירופין בכורים גאט זאל זעהען אונ גידיינקען זייער זכות שצף חרישית אויב גאטס צארין האט זיך דער היצט ער זאל אויף אונז טאן דעם עונש פון דעם גיהנם וואש ער ווערט אן גירופין חרישית די תשובה וואס גאט האט באשאפין צוא די רשעים צוא די וואס טוען תשובה זאל גאט גידיינקען זכר ראש דאס גידעכעניש פון אדם הראשון וואס ער איז דער ערשטער בשאפין גיווארין פון דער ערד אונ די אלע דורות וואס זייא זיינען גיציילט אין דר תורה אונ אויך אלע צדיקים וואס זיינען אויף גיצייכינט פאר גאט זייער זכות

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

יזכור: זכר קריאת ספר · אשר גלמי שפר · קצב לו בספר · בכל דור ודור לזכור: קצף אם הוהרט בספר · לבלתי מצוא כופר · קיום זכרון זה ספר · לפניו יזכור: זכר צפון מורדי אור · תמים דור כאור · ציה כתר לאור · קנויו יזכור: צפופים פני נאור · משפטם תת לאור · צחן רוע שאור · בריב בל יזכור: זכר פעלת אזרח · הערת ממזרח · פעלו יזרח · בקרב שנים יזכור: פח אם הוטרח · פרחיו למרח · פלולו יצרח · בעדם יזכור: זכר עקדת מוריה · כהית ראיה · עדי ערום ועריה · סבוכו יזכור: עצב טריה · אם כואבה פוריה · עתרו לראיה · ולזכות יזכור: זכר סלם חלם · ועליו מחוללם · שרי ארבע ועלם · בו כמאז יזכור: שריגיו

בג י) (גשפרים) ל' פיקון פן כרות שמים שפרס (איוב ט) (גלמי) גוף בגלם פרס (ספר) ל' פיקון כנ"ל (צפון) פולר נגם פפים צפון בפיכם (אור) אמר כמו פפם פון כשורדי אור (איוב כד יג) (כאור) כאשר פאיר (ציה) אדמה (כתר) פאשר תרם אמו (נאור) נגלל על' נכם אתה לי (במדבר כג ז) (קניו) פולר לישראל שהם קניו של הקב"ה (צפופים) דחוקים · וכוא ל' תלמוד שומדים צפופים (נאור) תואר להקב"ה שמ"ם נאור אתה אדיר (תהלים טו ה) (נתן) ל' סרחון כמו וסעל נחנכו (יואל ב) (רוע שאור) כנוי ליצר הרע שבאור בעיסה שבעיסם (אזרח) תואר לאברהם ע"ש איתן האזרחי (הערת ממזרח) עמ"ה מי העיר ממזרח צדק (ישעיה מא) והערה הוא אל' התעוררות (פעלו) מעשיו (פח) הוא לשון רשת ומצודה · כמו פמט פח לי (תהלים קמב ד)(הוטרח) הוטבע והונם מן אף טרי ימריה (איוב לז) (פרחיו) כנוי לבניו כמו פרחת יקשו ופ"י בניכון קיימין (איוב ל יב) (למרח) ל' מיעוך כמו מרוח אשך (ויקרא כא כ)(פלולו) תפלתו (יצרח) ענין שאגה קול גדול כמו קול יום ה' מר צורח (צפניה א יד) (סבוכו) ל' סביכת קרן (טריה) לחה ורטובה ותמיד טבעם כפירוש רש"י(ישעיה א ו)(עתרו) תפלתו כמו ויעתר יצחק (בראשית כה כא) (מחוללם)תואר להקב"ה על' אל מחוללך (דברים לב יח) (ועלם) ל' עול (שריגיו) ל' ענפים וכנוי לישראל שהם ענפיו (כמעלם) ל' מעל ועניני חטא ופשע (נעלם) ל' פליטה כמו כי שם נגעל (ש"ב א כא) או ל' רחוק כמו ולא תגעל (ויקרא כו יא) ותרגומו ולא תרחק מימרי או ל' מיאוס ופיעוב כמו נגעל נפשך (יחזקאל)

הקב"ה אותם (רובע מספרות) ישראל שהם ספורים בד' דגלים (מתכני לכפרות) המתכנים לכפרה · (רגש שופרות) ורוגשים ומתקבלים לשמוע קול שופר (לשפרם יזכור) יזכור הקב"ה לתקנם: (זכר קריאת ספר אשר גלמי ספר) לאדה"ר שהיסר אותו באותו גולם שאני מסופר בו ועד שהיה גולם (קצב לו בספר בכל דור ודור) הראה לו כל הדורות ונתנם בספר (לזכור) לישראל לרחם עליהם בר"ה כמו שיצא אדם הראשון ברחמים בר"ה · לכן (קצף אם הוהרט בספר) אם חרם הקב"ה גזירה בספר שיהיה קצף · (לבלתי מצוא כופר) אלא למיתה (קיום זכרון זה ספר לפניו יזכור) יזכור זכות מה שמקיימין מה שכתוב בספר שלפניו : (זכר צפון מורדי אור) זכרונו של נח שהיה צפון וטמון בתיבה בדור המבול שמרדו במאור · (תמים דור כאור) נח שהיה צדיק תמים בדורותיו שהאיר לעולם בצדקתו :

(ציה כתר לאור) בעת שחרה אפו לכלל האדמה (קנויו יזכור)יזכור זכותו לישראל שהם קניו ישראל העומדים (צפופים פני) הקב"ה שהוא (נאור ואדיר משפטם תת לאור) ומבקשים שיוציא משפטם לאור (צחן רוע שאור)סרחון עבירות שבא מיצה"ר(בריב בל יזכור)אל יזכור אותם בדין(זכר פעולת אזרח)זכרונו של צדקת פעלו של אברהם אבינו שנקרא איתן האזרחי (הערת ממזרח) אשר הקיצות ממזרח שהיתה ארץ מולדתו (פעלו יזרח) מעשיו יאירו (בקרב שנים) בקרוב ימים שלא (יזכור) לפדות אותנו :

(פח אם הוטרח) אם הושם רשת ומצודה (פרחיו למרח) למרח ולמעך בניו שהם (פרחיו פלולו יצרח בעדם יזכור) יזכור את תפלתו שהוא מתפלל בעדם: (זכר עקדת יצחק בהר (המוריה) ושע"י העקדה בא לידי (כהית ראיה) שבכו המלאכים ונפלו הדמעות בתוך עיניו (עדי ערום ועריה) כשישראל ערומים מן המצות (סבוכו יזכור) יזכור את האיל הנאחז בסבך תחתיו:(עצב טריה אם כואבה פוריה) אם נגזרה על ישראל שתלקה במכאוב עצב טריה עבור שחטאו(עתרו לראיה ולזכות יזכור) יזכור עתירתו ותפלתו לראיה ולזכות:(זכר סולם חלם) זכרונו של יעקב שחלם לו סולם מוצב ארצה (ועליו מחוללם)ועל ראש הסולם עמד הקב"ה שהוא מחולל ויוצא עד המלאכים הבאים להזיקו והראה לו (שרי ארבע) עובדי כוכבים (ועלם) ועול שלהם שיהיו בניו משועבדים תחת עול שלהם ולבסוף יכלו(בו כמאז יזכור) כמו שזכר אז שהיה הקדוש ב"ה מגין

זאל גאט גידיינקען צוא דיא ישראל וואס אויף זייא איז אן גישריבן דער פסוק (והיה מספר בני ישראל כחול הים) רובע מספרות דיא ישראל וואס זיינן גיציילט גיוועזין אין פיר דגלים זייא בעטין גאט זאל זייא מכפר זיין זייערע זינד זייא זאמלען זיך איין צוא בלאזין שופר זאל גאט גידיינקען צוא בשיינען זייערע מעשים זכר דאס גידעכעניש דאס לייענען פון דעם ספר וואס גאט האט גיוויזין צוא אדם הראשון וואס ער איז באשיינט גיוועזין מיט דעם גישטאלט וואס איך בין בשיינט האט גאט אפ גיזעצט דעם טאג ראש השנה אין אבוך ער זאל אין איטליכין דור גידיינקען דעם זכות פון דיא ישראל אונ זאל זייא גירעכט מאכין אין משפט אזוא וויא ער האט גירעכט גימאכט אדם הראשון אין דעם טאג קצף אם הוהרט אויב עס איז אן גישריבן גיווארין אין בוך אצארין אויף דיא ישראל זיי זאלין ניט גפינען קיין פאר געבונג אויף זייערע זינד זאל פאר גאט גידראכט זיין דער זכות וואס דיא ישראל זייגען מקיים דיא תורה זכר דאס גידעכעניש פון דעם צדיק נח וואס ער איז פאר בארגין גיוועזין אין דער תיבה אז גאט האט גיבראכט דעם מבול אויף דיא וואס האבין ווידער גישפעניגט אנטקעגין גאט וואס ער האט זייא גימאכט רעגינען דעם רעגין זייא האבן גיזאגט מיר דארפין ניט האבין גאטש רעגין ער איז אין זיין דור אן גירופן גיווארין (צדיק תמים) זיין פרומקייט האט גילויכטין וויא אליכט זאל גאט הינט זיין זכות אונז גידיינקען ציה אויב גאטס צארין האט זיך דער היצט צוא שילטין דיא ערד זאל ער גידיינקען דיא ישראל וואס זייא זיינן צוא אים גיקליבט צפופים זייא זיינען גיבייגט פאר גאט זייער משפט זאל ער ארויס געבין צוא ליכט אזן דאס גישטאנק פון דעם שלעכטין זייער טייג דאס איז דר יצר הרע זאל גאט אין משפט דאס ניט גדיינקן זכר פעלת דאס גידעכעניש פון דיא ווערק פון אברהם וואס דוא האסט דער וועקט פון מזרח זיינע מעשים זאלין שיינען אין דיא יארין זאל גאט זיין זכות גידיינקען פח אם אויב גאט האט גוזר גיוועזין צוא ברענגן אנגעץ אונ איין שטרויכלונג דיא קינדער פון אברהם דער מיט צוא קוועטשין אונ צוא שטויסין דיא תפלה וואס אברהם האט גישריען אונ האט מתפלל גיוועזן פאר דיא לייט פון סדום זאל גאט אין זיין זכות גידיינקען דיא ישראל צו גוטין זכר עקדת דאס גידעכעניש פון יצחק וואס ער איז גיבונדין גיוועזן אויף דעם הר המוריה וואס זיינע אויגין זייגען טונקיל גיווארין ווייל ער האט גיזעהען דיא שכינה פון וועגין דיא ישראל וואס זייא זייגען נאקעט אונ בלויס פון מצות זאל גאט גידיינקען וואס מיהאט אויף זיין ארט מקריב גיוועזין איין ווידער וואס ער איז פאר וויקילט גיוועזין מיט זיינע הערנער אין אדארין עצב טריה אויב דיא ישראל וואס ווערין אן גירופין גפן פוריה זיינען ראוי זייא זאלין גישטראפט ווערין מיט טרויערקייט פון פייכטע מכות דיא תפלה פון יצחק זאל זיין צוא אראיה אונ צוא אזכות דאס גאט זאל אונז צוא גוטין גידיינקען זכר סלם דאס גידעכעניש פון יעקב וואס ער האט אין חלום אלייטער גיזעהען אונ אויף דעם לייטער איז גישטאנין גאט דער בשעפער פון דיא מלאכים צוא היטין אים אונ האט אים גיוויזין צווייא מלאכים זיינען ארויף גיגאנגען אונ צווייא זיינען אראפ גיגאנגען דעם האט בטייט אזוא וויא גאט האט דעמאלט גידיינקט אונזער

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

בְּמָעֳלָם · וַיֹּאמַר לְגָעֳלָם · שִׂיחוֹ יוֹעִילָם · בְּרִית לִזְכּוֹר : זֵכֶר נְקוּבֵי מַטּוֹת · שְׁבוּעוֹת מַטּוֹת · נְדִידוֹת הַמַּטּוֹת · לְאַמְּצָם יִזְכּוֹר : נוֹשְׂאֵי עוֹל מוֹטוֹת · אִם פָּץ לְהַמְטוֹת · נֶפֶץ הֲדַר הַמַּטּוֹת · לְכַפּוּר יִזְכּוֹר : זֵכֶר מְצוּקִים · יְסוֹד מוּצָקִים · מִפְעָלָם לְצוֹעֲקִים · בְּפוּט חָשׁ לִזְכּוֹר : מִפִּי יוֹנְקִים · אֲשֶׁר בַּסּוּף נוֹאֲקִים · מַאֲמַר בְּרִית וְחֻקִּים · דְּבַר קָדְשׁוֹ יִזְכּוֹר : זֵכֶר לִין כְּפָרִים · וְאִמְרֵי שְׁפָרִים · לִמְשַׁלְּמֵי פָרִים · בְּשָׂפָה יִזְכּוֹר : לְעֵת בִּקּוּר סְפָרִים · סְתָרִים מְסַפְּרִים · לִשְׁנֵי עֳפָרִים · לְצֶדֶק יִזְכּוֹר : זֵכֶר כְּבוֹד מִשְׁכָּן · מְקוֹם דּוֹד שָׁכָן · כְּרוּבִים בּוֹ שִׁכֵּן · חֶסֶד נְעוּרִים יִזְכּוֹר : כִּיּוֹר עִם כֵּן · וְנוֹעַם קוֹל דּוּכָן · כַּבִּיר בְּיוֹם מוּכָן · לַנְּבוֹנִים יִזְכּוֹר : זֵכֶר יְלִיד נוּן · וּמִשְׁפְּטֵי אוּרִי אָפְנוּן · יִזְכְּרוּ בְּרִנּוּן · פִּלְאָם לִזְכּוֹר : יוֹקֶשׁ בְּרַק הַשָּׁנוּן · אִם הֻשְׁלַף

נכתר כדי שלא יזיקו המלאכים כן יזכור לנו ויצילנו משעבוד עובדי כוכבים: (שרשיו) ישראל שהם שרשיו וענפיו · (במעלם) כשימעלו בה׳ (ויאמר לגעלם) להפליא ולקעקע אותם (שיחו יועילם) יועיל להם תפלתו שהתפלל הצילני נא מיד אחי מיד עשו אותה תפלה תועיל (ברית לזכור) מה שנאמר וזכרתי את בריתי יעקב (זכר נקובי מטות) זכרונם של שנים עשר שבטי יה הנקובים בשמותם (שבועות מטות) שנשבע הקב״ה שיהיו י״ב שבטים (נדידות המטות) שנדדו ונעו במדבר ולא שכבו על מטותם (לאמצם יזכור) יזכור להם זאת כדי לחזקם ישראל שהם (נושאי עול מטות אם פץ להמטות) אם אמר הקב״ה להמטותם ולהכלותם · (נפץ הדר המטות לכפור יזכור) יזכור לכפר עליהם את עברון וחורבן בהמ״ק : (זכר מצוקים) זכרונם של האבות שהם מצוקי ארץ (יסוד מוצקים) שנתקן להיות יסוד האומה · (מפעלם לצועקים בפוט חש לזכור) מיהר הקדוש ברוך הוא לזכור מעשיהם הטובים לצועקים במצרים הנקראים פוט (מפי יונקים אשר בסוף נואקים) בזכות יונקי שדים שהם ג״כ אמרו שירה על הים (מאמר ברית כו׳) יום מתן תורה שדבר בקדשו : (יזכור) כל אלה זכרון המצוקים ושירת היונקים וקבול התורה יזכור עתה (הראב״ן) (זכר לין כפרים ואמרי שפרים) זכרונם של ת״ח העוסקי׳ מתוך הדחק בתורה שהיא אמרי שפר (למשלמי פרים בשפה יזכור) זאת יזכור לישראל המשלמים פרים בשפתותם · (לעת בקור ספרים סתרים מספרים) בר״ה שהוא יום ביקור הספרים המספרים מעשים שעשו בסתר (לשני עפרים לצדק יזכור) יזכור את משה ואהרן שהם כשני עפרים לצדקם בזכותם (זכר כבוד משכן מקום דוד שכן) זכרון של כבוד המשכן מקום הקב״ה שנקרא דוד שכן בו : גם (כרובים בו שכן)· ועוד זכרון (חסד נעורים) לכתך אחריו במדבר בארץ ציה וצלמות כל אלה יזכור (כיור עם כן) זכרון כיור של נחשת וכנו (ונועם קול דוכן) נועם קול הלוים שהיו משוררים על דוכנן : (כביר ביום מוכן · לנבונים יזכור) כל אלה יזכור הקב״ה שהוא כביר לישראל שהם נבונים בר״ה שהוא יום מוכן למשפט (זכר יליד נון) זכרון של יהושע בן נון : (ומשפטי אורי אפנון) וזכרון אלעזר הכהן שהיה לובש משפט האורים והתומים שמודיעים כל דבר על אופניו (יזכרו ברנון) יזכרו בתפלת ישראל (פלאם לזכור) יזכור הפלא שהיה בהם שהיו האותיות בולטות : (יוקש

פ״ ס) (שיחו) תפלתו כמו ישפוך שיחו (תהלים ק״ב) ותרגומו ישד צלותיה (נקובי) ל׳ פירוש · כמו אשר נקבו בשמות (במדבר א יז) (מטות) שבטים · (מטות) הב׳ כמו לשון מטה ועקל (נדידות המטות) נדידות ל׳ נע ונד ור״ל שלא שכבו על מטותיהם (לאמצם) לשון חוזק (עול מוטות) לשון מוטות עולכם (ויקרא כו יג) (פץ) ענין פתיחת פה לדבר כמו פציתה את פיך (שופטים יא לו) (להמטות) מגזרת מטה · ל׳ השפלה (לכפור) ל׳ כפרה (מצוקים) תואר לאבות ע״ש שהם מצוקי ארץ (יסוד ש׳) אומה ישראלית (מוצקים) הונח והוא לשון יציקה כמו חזקים כראי מוצק (איוב לז יח) (מפעלם) מעשיהם הטובים (בפוט) בני מצרים (חש) ל׳ מהירות כמו למהר שלל חש בז (ישעיה ח א) (יונקים) יונקי שדים והוא מש״כ · מפי עוללים ויונקים יסדת עוז (תהלים ח ג) (בסוף) בים סוף (מאמר ברית) תואר לת״ח (לין כפרים) ע״ד שאחז״ל ת״ח נקראים בכפרים (שה״ש ז י) (ואמרי שפרים) גם הוא ירמוז לתורה (לשני עפרים) תואר למשה ואהרן ע״ד שפירש״י (שה״ש ד ה) (לצדק) כמו לצדקה (דוד) תואר להקב״ה כמ״ש דודי לי (שה״ש ב טז) (כיור עם כן) עמ״ש כיור נחשת וכנו (שמות ל יח) (כביר) תואר להקב״ה (לנבונים) תואר לישראל שהם נבונים (יליד נון) יהושע בן נון (משפטי אורי) משפטי האורים והתומים (אפנון) ל׳ אופן · מגזרת [illegible] אמונה (תהלים פט ט) ופירש״י אמונה לשון דבר דבור על אפניו (ברנון) ל׳ תפלה (פלאם) ל׳ פלא (יוקש) ל׳ מוקש (ברק) ל׳ להבות והברקת אור כמו וברק חנית (נחום ג ג) ות״י ולהבות ורש״י פי׳ חנית מרוטה ומברקת אור יוצא ממנה (השנון) לשון חידוד כמו שננו לשונם (תהלים קמד)

פאטער יַעֲקֹב אונ האט אים אָפּ גיהיט פון אַלֶעם בּייזין אַזוֹא זאל ער אונז אויך גידיינקען צוא נוטין שריגיו זיינע צווייגין דאס זיינען דיא יִשְׂרָאֵל אַז זייא זיינען אין זייער פֶעלְשׁוּנג אונ זינד דאס גאט וועט זאגין דאס ער וועט זייא פאר אום ווירדיגין זאל זייא העלפין דיא תְּפִלָּה פון יַעֲקֹב דעם בְּרִית צוא גידיינקען זכר נקובי דאס גידעכענעש פון דיא שְׁבָטִים וואס זיינען בשיידעט מיט זייער נאמען וואס גאט האט גישווארין זייא זאלין זיין צוועלף שְׁבָטִים היינט זיינען זייא פאר וואגילט אין עֲנִיּוֹת אונ האבין קיין מְנוּחָה ניט אֲפִילוּ אויף זייערע בעטין זאל גאט גידיינקען צוא שטארקין זייא נושאי עול דיא יִשְׂרָאֵל וואס האבין גיטראגין דיא יאך שטאנגען פון יֵצֶר הָרָע אויב גאט האט גירעט אונ וויל זייא מאכין פאלין אונ פאר שטויסין דאס צוא בְּרֶעכוּנג פון דעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ זאל גאט גידיינקען צו אַכַּפָּרָה אויף זייערע זינד זכר מצוקים גידעכענעש פון דיא שטארקע אָבוֹת וואס זייא זיינען דער גרונט זייערע מַעֲשִׂים טוֹבִים זאל גאט גידיינקען צוא דיא יִשְׂרָאֵל וואס זייא שרייען אַזוֹא וויא ער האט גיהיילט אונ האט זייא אויס גילייזט פון מִצְרַיִם פאר דער צייט פון וועגין דעם טייל פון דיא דיטענדיגע קינדער וואס האבין בייא דעם יַם סוּף גישריען אונ האבין גילויבט גאט אונ דאס וואס דיא יִשְׂרָאֵל האבין מְקַבֵּל גיוועזין דיא תּוֹרָה ומִצְוָה זיינע הייליגע רייד זאל ער גידיינקען זכר לין ספרים דאס גידעכעניש דאס דיא יִשְׂרָאֵל וואס האבין גיוואונט צווישין דיא דערפער פון דעסט וועגין האבין זייא גילערינט פארט דיא תּוֹרָה צוא דיא וואס זייא בּאצאלין דיא קָרְבָּנוֹת מיט זייערע לעפצין דען דיא תְּפִלּוֹת זיינען בִּמְקוֹם קָרְבָּן זאל גאט גידיינקען לעת בקור צוא דער צייט פון ראש הַשָּׁנָה דאס גאט וועהעט איבער דיא ביכער וואס זייא דער ציילין דיא פאר בארגינע עֲבֵירוֹת פון וועגין דעם זכות פון משֶׁה וְאַהֲרֹן וואס זייא זיינען גיגליכין צו צווייא יונגע הירשין זאל ער אונז צוא נוטין גידיינקען זכר כבוד דאס גידעכעניש פון דעם כָּבוֹד פון דעם מִשְׁכָּן דאס ארט וואו גאט דר פריינט האט גרועט ער האט גימאכט רוען זיין שְׁכִינָה צווישין דיא כְּרוּבִים דר חֶסֶד פון דר יוגינט וואס אונזערע עלטערין האבין אין אים גיגלייבט אַז זייא זיינען ארויש גיגאנגען פון מִצְרַיִם אונ זיינען גיגאנגען אין דער מִדְבָּר אַריין מַחֲמַת זייא האבין שטארק גיגלייבט אין גאט זאל גאט היינט דאס גידיינקן : כיור דעם האנט פאס מיט זיין פוס אונ די שיינע קולות וואש די לְוִים האבן גיזונגען בייא דעם דוכענען דער שטארקער גאט אין דעם טאג ראש הַשָּׁנָה וואס ער איז אָן גיבּרייט צוא פאר געבין אין אים דיא זינד צוא דיא פאר שטאנדיגע יִשְׂרָאֵל זאל ער גידיינקען זכר יליד נון דאש גידעכענעש פון יְהוֹשֻׁעַ בִּן נוּן אונ דאס גיריכט פון די אורים וְתוּמִים וואס אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן האט זייא גיטראגין דורך זייא האט מען גיוואוסט קלאר איטליכע זאך נאך איר אופן דיא יִשְׂרָאֵל זאלין דער מאנט ווערין דורך זייער תְּפִלָּה די וואונדער פון די אורים וְתוּמִים זאל גאט גידיינקען יוקש דאס שטרויכלונג

לְתַאֲנוּנִי יַקְשִׁיב תַּחֲנוּן · חֲנוּנָיו לִזְכּוֹר : זֵכֶר טַעַם שׁוֹפְטִים · וְאוֹת קְצִיר חִטִּים · טְפַשׁ שׁוֹטִים יְחַתֵּל מִלִּזְכּוֹר : טוֹרַח אַרְבָּעָה שְׁפָטִים · אִם נֶעֶנְשׁוּ נִשְׁפָּטִים · טֶבַע מִשְׁפָּטִים · אֲשֶׁר שָׁם יִזְכּוֹר : זֵכֶר חֲצוֹת לַיְלָה · וְתוֹדוֹת מִשְׁפְּטֵי לַיְלָה · חֹשֶׁךְ בְּאִישׁוֹן לַיְלָה · נִגּוּנוֹ לָמוֹ יִזְכּוֹר : חֵקֶר מִפְקַד לַיְלָה · יַגִּיהַּ כְּלַהַב לַיְלָה · חוֹק הֶגֶה יוֹמָם וָלַיְלָה · לְגִיהָם יִזְכּוֹר : זֵכֶר זֶה זְבוּל · אֲשֶׁר בִּבְצְעֵי חִבּוּל · זְדוֹנוֹת סָבוֹל · עוֹד בַּל יִזְכּוֹר : זַעַם כַּמַּבּוּל · אִם יָצְאָה לְחַבּוּל · זִכְרוֹן יֶרַח בּוּל · לְחֶמְלָה יִזְכּוֹר : זֵכֶר וְכֹחַ כָּל פּוֹעַל · בְּקַו וָפֶלֶס יַעַל · וְאִם בְּמֶרֶד וְאִם בְּמַעַל · רַב חֶסֶד יִזְכּוֹר : וְאִם טוֹב וְאִם רַע · אֲשֶׁר בּוֹ יֶאֱרַע · וְסִתּוֹ יִפָּרַע · בְּסַאסְּאָה מִלִּזְכּוֹר : זֵכֶר הַחַיִּים · עַד כַּמָּה הֵם חַיִּים · הֵן לַמָּוֶת אִם לַחַיִּים · חַי חַי יִזְכּוֹר : הֲמוֹן שְׁאוֹן בְּרוּאִים · יַעַבְרוּ לְפָנָיו כִּמְרִיאִים · הֲלֹא כְּמוֹ רְאוּיִם · לְכָל

(לתאנוני) ל' אניות כמו תאניה ואניה (איכה ב ה) (יקשיב תחנון) ע"פ והקשיבה בקול תחנוני (תהלים פו ו) (חנוניו) תואר לישראל (טפש) ל' טפשות ושטות והוא כנוי לגסות לבו אדם שעובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות (שוטים) כנוי לתועלים מפסח כא"ל (יחתל) ל' חבישה ועטוף סרטים כמו לשום חתול (יחזקאל יד כח) (ארבעה שפטים) הרעים כמוכים (יחזקאל יד כא) (טבע) לשון מטבע ותקון (חשך באישון לילה) כנוי לגלות (נגונו) של דוד שהיה בלילה ע"ש אזכרה נגינתי בלילה (תהלים עז ז) (חקר מפקד לילה) ע"ש בחנת פקדת לילה (שם יז ג) (יגיה) ל' נגה וכן (לגיהם) שגיהם ל' אור מל' יגיה חשכי (שם [illegible]) (כלהב לילה) ע"ש היא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה (ויקרא ו ב) (חוק) (הגה יומם ולילה) ע"ש והגית בו יומם ולילה (יהושע א ח) (זבול) בהמ"ק ע"ש בנה בניתי בית זבול לך (מ"א ח יג) (בבצעי) ל' גזילה ע"ש בצע בצעי (ישעיה כו י) (חבול) ל' משכון מל' אם חבל תחבול (שמות כב כה) (בול) הוא מרחשון שבו נשלמה מלאכת הבית כדכתיב בשנה האחת עשרה בירח בול הוא החדש השמיני כלה הבית לכל דבריו (מ"א ו לח) (וכח) ל' ויכוח (כל פועל) כל פעולות (בקו) קו המדה (ופלס) ענין יושר והשקל על מטה המאזנים כי הוא מיפר המשקל והוא ע"ש פלס ומאזני משפט לה' (משלי טז יא) (וסתו יפרע) לשון חק וזמן והוא מל' תלמוד אשה שיש לה וסת (עדיות א') (בסאסאה) מל' סאה והוא מלה כפולה כמו ירקרק או אדמדם וע"פ בסאסאה בשלחה תריבנה (ישעיה כז ח) (המון שאון) ענינם ל' רבוי כמו והמונה ושאונה (ישעיה ה יד) (כמריאים) ל' ומלא מריאים (שם א יא) ופרש"י בהמות ולאן פטומות :

ברך השטן את התלה (לתאנון) את התלה חרב הקב"ה שהוא ברך השטן להיות מוקש לישראל ולהרגו' לכם תאניה ואניה (יקשיב תחנון חנוניו לזכור) יקבל תחנונים לזכור את ישראל שהם חנוניו: (זכר טעם שופטים) זכרונם של השופטים הצדיקים שטעמו מטעמי תורה : (ואות) שעשה שמואל בימי (קציר חטים)·(טפש שוטים יחתל) בזכותם ירפא חטא השוטים מלזכור עוד : (טורח ארבעה שפטים אם נענשו נשפטים) אם יצאה הגזירה לענוש את ישראל השפטי' היום בסרחות ויסורים של ארבעה שפטים הרעים חרב ורעב וחיה רעה ודבר (טבע משפטים אשר שם יזכור) יזכור מטבע ותיקון אשר שם בספר' ואלה המשפטים והתורה מגלת ותגנת (זכר חצות לילה ותודות משפטי לילה) זכרון דוד המע"ה שאמר חצות לילה אקום להודות לך על משפטי צדקך ואם נגזר ח"ו (חושך באישון לילה) שיהיו ישראל אסורים וחשוכים בגלות הדומה ללילה (נגונו למו יזכור) יזכור להם עוגו של דוד: (חקר מפקד לילה) כשיחקור הקב"ה עבירות הנעשים בלילה ובסתר (יגיה כלהב לילה) יאיר בזכות הקרבנות שנאמר בהם היא העולה על מוקדה כל הלילה ומכפיו בשביל הנרות שדולקים בבהמ"ק יום ולילה (חוק הגה יום ולילה) זכות התורה שהוגים בה יום ולילה (לגיהם יזכור) יזכור להאיר להם מחשכת הגלות (זכר זה זבול אשר בבצעי חבול) בזכרון בהמ"ק אשר הוא ממושכן בבצעי ובגזילתי ועוד (זדונות סבול) זדונות ישראל שהוא עדיין חרוב (עוד בל יזכור) כל אלה זדונות בל יזכור עוד (זעם כמבול אם יצאה לחבול) אם יצא זעם מאת ב' לחבל את העולם כמו בדור המבול שהיה בחשון · (זכרו ירח בול לחמלה יזכור) יזכור את חודש חשון לחמלה שבו נשלמה מלאכת הבית : (זכר וכח כל פועל בקו ופלס יעל) זכרון ויכוח של כל אדם יעלו במשקל (ואם במרד ואם במעל) ואם יכריעו השטות שעשו במרד ובמעל (רב חסד יזכור) יזכור מדת רב חסד שהוא מטה כלפי חסד (ואם טוב ואם רע אשר בו יארע) פעולותיו של אדם אשר יקרה ט בין טוב ובין רע (וסתו יפרע) חוק וזמן שלו כשיגיע ליפרע נקשתו (בסאסאה מלזכור) שלא למדוד לאדם מדה כנגד מדה (זכר) של כל החיים נקלבים על כמה הם חיים (הן למות הן לחיים חי חי יזכור) הקב"ה זוכר כל החיים בלשון חיות בין שיגזור עליהם חיים בין מיתה כן הוא גזירתו על כמה הם חיים (המון כו' כמריאים) ואף שכולם עוברים יחד ככבשים שמנים שמבקר אותם הרועה זה אחר זה · וכך הם

פון דעם גלאנצונג פון דעם שארפין שווערד דאס איז דער שטן אויב ער איז אויס גיצויגין גיווארין צוא מאכין קלאגין אונ וויינען דיא ישראל זאל גאט פאר נעמען דאס גיבעט פון דיא ישראל זיינע גליבטע צו גידיינקען זכר טעם דאס גידעכעניש פון דיא פרומע שופטים אונ דעם צייכין וואש שמואל הנביא האט גיטאן דאס אין דער צייט וואס מען שניידט ווייץ האט ער גימאכט רעגינען אין אלויטערין טאג אין זייער זכות זאל גאט היילין דיא נארישקייט פון דיא ישראל פון צוא גידיינקען טורח ארבעה דאס מדיקייט פון די פיר שלעכטע משפטים וואס אין פסוק שטייען (חרב ורעב ודבר וחיה רעה) אויב דיא ישראל זיינען ראוי זיי זאלין דער מיט גישטרפט ווערין בזכות דיא משפטים פון דער תורה זאל גאט גידיינקען דאש זייא זאלין ניצול ווערין פון די פיר שלעכטע משפטים זכר חצות דאס גידעכניש פון דוד המלך וואס ער פלעגט אויף צוא שטיין אין דער האלבער נאכט אונ האט תורה גילערינט אונ האט גלויבט גאט אויב עס איז גגזר גווארין אויף דיא ישראל זייא זאלין זיין אין פינסטערניש וואס ער איז גיגליכין צוא דער נאכט דאס גיזאנג פון דוד זאל ער צוא זייא גידיינקען חקר מפקד אז גאט וועט וועלין פארשטין דיא עבירות וואס דיא מענטשין טוען בייא נאכט זאל גאט דער לייכטין בזכות הקרבנות וואס מען האט זייא פאר ברענט אויף דעם מזבח בייא נאכט דאס גיזעץ פון דער תורה וואש דיא ישראל לערנען טאג אונ נאכט צוא דער לייכטין זייא מיט דער גאולה זאל ער גידיינקען זכר זה דאס גידעכעניש פון דעם בית המקדש וואש ער איז דורך מיינע עבירות חרוב גיווארין פון וועגין די זינד פון ישראל מוז משיח יסורים ליידין ופון זייערט וועגין דיא עבירות זאל גאט מער ניט גידיינקען זעם כמבול אויב דיא ישראל זייגען חייב מיתה אזוא וויא דאס דור המבול דאס גידעכעניש פון דעם בית המקדש וואס ער איז אויס גיבויט גיווארין אין חודש חשון וואס ער הייסט בול דאש אין דעם חודש האט דר מבול אויף גיהערט צו דר בארימען איבר ישראל זאל גאט גידיינקען : זכר וכח דאש גידעכעניש פון דיא באווערונג פון אלע ווערקין ווערט אלץ מיט דער מאס אונ וואג שאל גיוואוגין אונ אויב דיא שאל מיט ווידער שפעניקייט אונ עבירות וועט איבער וועגין גאט וואס זיין מדה איז צוא טאן פיל חסד זאל אונז גידיינקען צוא גוטין דאס דורך זיין חסד זאלין דיא מצות איבער וועגין ואם טוב אויב עס איז גוטע מעשים אדער שלעכטע מעשים וואס טרעפין זיך אין מענטשין אז זיין צייט קומט דאס גאט זאל בצאלין די עבירות בעטין מיר גאט זאל ניט גידיינקען דיא עבירות צוא בצאלין מדה כנגד מדה זכר החיים דאס גידעכעניש פון דיא לעבעדיגע ביז וואגען זייא זאלין לעבין אויב צום לעבין אויב צום טויט גאט דער דא לעבט אייביג ער זאל גידיינקען

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

אחד יזכור : זכר דלות ועושר · בצורת ותושר · דופי וגם יושר · בדין הוא יזכור : דבר גלוי וסתר · בבינות וסותר · די חסר ויתר · לקצב יזכור : זכר גנונים לישב · במדבר ויושב · גשם ורוח לנשב · מהיום יזכור : גרון להקשב · מעם שמו תושב · גליות להשב · ביום תקע יזכור : זכר בהל וחמה · קרב ומלחמה · בקוע חומה · לחומת ים יזכור : באדם ובבהמה · אם הוקנס מהומה · בצור קול הומה · לאדמה יזכור : זכר אמונה ושקר · אזון שיח וסקר · אות פקדת בקר · לרגעים יזכור : חון אם לזול אם ליוקר · אם לטעת אם לעקר · אנוש בדקדוק וחקר · למשפט יזכור :

שונרים (פלא כמו דלאוים לכל אחד יזכור) יזכור לכל אחד כראוי לו : (זכר דלות ועשר) מי יעני ומי יעשר · (בצורת ותושר) רעב ושבע : (דופי וגם יושר) חטא חכות : (בדין הוא יזכור) הכל יזכר ביום הדין (דבר גלוי וסתר בבינות וסותר) בין לבנות בינוניים (די חסר ויתר) בין שיהיה לו די מחסורו בין שיהיה לו מותרות (לקצב יזכור) הכל יזכור כמדתו וכקצבתו : (זכר גנונים לישב) ישראל שגנונים ומסתופפים בצלו על עקדת ב"ה זוכר הקב"ה אותם לצור עליהם (לישב במדבר ויושב) כשהדברות לו בישוב (גשם ורוח לנשב) סואך לגשם שגשם וסואך לנשב ברוח הכל (מהיום יזכור) בקשתם מהם" (גרון להקשיב מעם שמו תושב) שיקשיב שתפלת גרון מעם שמתושבים שמו (גליות להשב ביום תקע יזכור) יזכור היום

(בצורת) מין מיני הגשמים · פ' ובשנת בצורת (ירמיה יז ח) והוא כנוי לרעב (ותושר) ענין רבוי מים כמו תשרת מים (ש"ב כב יב) והוא כנוי לשובע (דופי) כנוי לחטא (יושר) כנוי לזכות (לקצב) ל' קצבה (גנונים) אומר לישראל שה"ס פזורה ומגנה שם (תהלים לג כ) (ויושב) ל' ישוב (לנשב) ל' נשיבה ונשיבה ושה"ס ישב רוחו יזלו מים (שם קמז יח) (גרון) כמו תפלה גרון (מעם שמו תושב) אומר לישראל עפ"ה נקראו ס' ולתושבי שמו (מלאכי ג טז) (בהל) ל' בהלה (לחומת ים) אומר לישראל שה"כ והמים להם חומה (שמות יד כט) (בצור) ל' חוזק פי' כל הומה בצורה (ישעיה כ טז) (אזון) לשון שמיעה (שיח) דבור (וסקר) ל' ראיה (אות פקודת בוקר לרגעים) עפ"ה ותפקדנו לבקרים ולרגעים תבחננו (איוב ז יח) :

ביום תקיעה להשיב גליותיו (זכר בהל וחימה קרב ומלחמה) זכרון לרות שעברו עלינו בהלות וחימה ומלחמה · (בקיעת חומה) וחומת ירושלים שנבקעה (לחומת ים יזכור) את כל אלה יזכור לישראל הנקראים חומת ים (באדם) ס' (מהומה) אם הוקנס מגפה ומהומה (בצור קול הומה) תחת הקול ההומה מלעקתן של ישראל (לאדמה יזכור) יזכור זאת לארץ : (זכר) כל מעשי האדם בין מעשי הלב שהם (אמונה שקר) ובין (אזון שיח וסקר) שמיעה ודיבור וראיה שבאלה אדם חוטא וזוכה (אות) וכל אלה הדברים נכתבים לפניו לאות (פקודת בוקר לרגעים יזכור) :

אתה זוכר מעשה עולם ופוקד כל יצורי קדם · לפניך נגלו כל תעלמות והמון נסתרות שמבראשית · כי אין שכחה לפני כסא כבודך ואין נסתר מנגד עיניך · אתה זוכר את כל המפעל · וגם כל היצור לא נכחד ממך · הכל גלוי וידוע לפניך יהוה אלהינו צופה ומביט עד סוף כל הדורות · כי תביא חוק זכרון להפקד כל רוח ונפש · להזכר מעשים רבים והמון בריות לאין תכלית · מראשית כזאת הודעת ומלפנים אותה גלית · זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב : ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום · איזו לרעב ואיזו לשובע · ובריות בו יפקדו · להזכירם לחיים ולמות · מי לא נפקד כהיום הזה : כי זכר כל היצור לפניך בא · מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר · מחשבות אדם ותחבולותיו · ויצרי מעללי איש · אשרי איש שלא ישכחך · ובן אדם יתאמץ בך · כי דורשיך לעולם לא יכשלו · ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך · כי זכר כל המעשים לפניך בא ואתה דורש מעשה כלם : וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים · בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם · על כן זכרונו בא לפניך יהוה אלהינו · להרבות זרעו כעפרות תבל · וצאצאיו כחול הים : ככתוב בתורתך ויזכר אלהים את נח ואת כל

זיינע בשעפֿעניש צום לעבן המות שאון דאס ברומונג אונ גישרייא פון די באשעפֿעניש זייא פארין איבער פאר אים אזוא וויא די שאף ער גידיינקט איטליכין נאך זיינע מעשים זכר דלות ועושר דאס גרעכעניש פון ארימקייט אונ רייכקייט איין טייער יאר אדער איין וואלוויל יאר עבירות אונ מצות גידיינקט ער אין דעם טאג ראש השנה בשעת הדין דבר גלוי אלערלייא זאכין וואס ווערין גיטאן בגלוי אדער בסתר אדער וואס עס זאל גבוית אדר וואס זאל צו בראכין ווערין וואס עס זאל זיין גימינערט אדער גימערט צוא דעם גיזעצטין טאג ראש השנה גידיינקט ער אלץ זכר גנונים דאס גידעכעניש פון די ישראל וואס זייא בשיצין זיך אין גאט וואו זייא זאלין וואוניען אין דער מדבר אדער צווישין מענטשין רעגין אונ חינם צו מאכין ווייען פון היינטיגין טאג ראש השנה גדיינקט ער גרון להקשיב גאט זאל פאר נעמען די תפלות פון די ישראל וואס גידיינקען גאט אלע צייט די פאר טריבענע זאל ער אום קערין קיין ירושלים אין דעם טאג וואס מיר בלאזין שופר זאל גאט גידיינקין צו דער לייזין אונז זכר בהל וחמה דאס גידעכעניש פון דער שרעקונג אונ צארין אונ מלחמה וואס די מחריבי בית המקדש האבין מלחמה גיהאלטן אויף ירושלים דאס צוא שפאלטונג פון די מויערין פון ירושלים צוא דער שטאט צור וואש איז גיוועזן אויף דעם ים זאל גאט גידיינקן באדם ובבהמה אויב עס איז גנגר גיווארין מיתה אויף מענטשין אדער אויף בהמות צוא דעם שטארקין קול פון תפלה וואס די ישראל שרייען אונ ברומען צוא דער ערד זאל ער גידיינקען זכר אמונה דאס גידעכעניש פון ווארהפטיגע מעשים אונ שקר וואש איינער הערט אדער ער זעהט פון זיין חבר אונ פאר ווערט אים ניט די עבירה דער צייכין דאס זיינען די תפילין וואס די ישראל זיינען גיבאטין צוא לייגין אלע פריא מארגין אלע מינוט זאל גאט דאס גידיינקען אם לזול עס סייא עס זאל זיין וואלוויל אדער טייער צוא פלאנצין אדער אויס צוא רייסין אלע מענטשין וויא מען זאל זייא מדקדק זיין אונ אויס פארשטין זייערע מעשים צום משפט פון דעם טאג ראש השנה גידיינקט גאט :

החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים: ונאמר וישמע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב: ונאמר וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר: ובדברי קדשך כתוב לאמר זכר עשה לנפלאתיו חנון ורחום יהוה: ונאמר טרף נתן ליראיו יזכר לעולם בריתו: ונאמר ויזכר להם בריתו וינחם כרב חסדיו: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר כה אמר יהוה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה: ונאמר וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריך והקימותי לך ברית עולם: ונאמר הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם יהוה:

אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו בזכרון טוב לפניך ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים משמי שמי קדם וזכר לנו יהוה אלהינו את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך ומעירך ומארצך ומנחלתך: וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור · וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם ואין שכחה לפני כסא כבודך · ועקדת יצחק לזרעו (של ישראל) היום ברחמים תזכור: ברוך אתה יהוה זוכר הברית:

ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת

וקהל אומרים היום והש"ץ חוזר ואח"כ כשמתחילין תוקעין:

היום הרת עולם · היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים · אם כבנים · אם כעבדים · אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו איום קדוש:

בשבת א"א זה

ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא · מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו · ותקבל ברחמים וברצון סדר זכרונותינו:

מיוסד ע"פ א"ב מרובע

אשא דעי בצדק · תת לפועלי צדק · אשאלה משפטי צדק · קול להרים כשופר: אין קורא בצדק · רודף צדק צדק · אקרא שמעה צדק · בקול בלול בשופר: בנתי במדעי · למרחוק שאת דעי · במוי תרועה בידעי · בקול מתן שופר: בו בהריעי · ארצה לי רועי · באמצו זרועי · בקול כח שופר: גשתי ביום דין · להתוכח בדין · גולה עומק הדין · בקול קפאון שופר:

בית לוי

(אשא דעי בצדק ס') עפ"ס אשא דעי למרחוק ולפועלי אתן צדק (איוב לו ג) (לפועלי) להקב"ה (בנתי) לשון בינה (במדעי) כמו בדעתי (במוי) ל' דבור כמו לבטא בשפתים (ויקרא ה ד) (במוי תרועה בידעי) עפ"ס אשרי העם יודעי תרועה (תהלים פט טז) (בו) בשופר (באמצו) ל' חיזוק (קפאון) לשון גלוי כמו אור יקרות וקפאון (זכריה יד ו)

מטה לוי

(אשא דעי) · אכוין דעתי (בצדק תת לפועלי) להקב"ה שפעל ועשה אותי אתן לו צדק: (אשאלה משפטי צדק) · אבקש ממנו שיעשה לי משפט בצדק (קול להרים כשופר) · ארים קולי בתפלתי כקול השופר (אין קורא בצדק רודף צדק צדק): אין איש שיכול לשאול מאת הקב"ה בצדקתו כי אין מי שרודף אחר צדקה לעשות כהוגנו · לכן (שמעה צדק בקול בלול בשופר) · בקשתנו שמע צדק בתפלה בלולה עם שופר: (בנתי במדעי) · התבוננתי בדעתי (למרחוק שאת דעי) · לשאת דעתי להשם ית' שהוא כעילוי הרחוק · ובקשתי מאתו ית"ש (במוי תרועה בידעי) · בהתפללי לפניו תפלת שופרות יהא חשוב לפניו תפלתי (בקול מתן שופר) בקול שופר שהיה במ"ת: (בו בהריעי) כאשר אריע בשופר (ארצה לי רועי) יתרצה לי השי"ת שהוא רועי: (באמצו זרועי) בחמצו זרוע בקול כח שופר) · ויאמץ זרועי וכחי ע"י כח קול שופר וידחה היצה"ר: (גשתי כו' עד עומק הדין): (בקול קפאון שופר) · בזכות גילוי קול

אשא דעי בצדק איך וועל אויף הייבן מיינע געדאנקן מיט גירעכטיקייט צו געבין צו זיין ווערקער גירעכטיקייט איך וועל בעטין ער זאל דיין משפט טאן מיט גירעכטיקייט איך וועל אויף הייבין מיין קול וויא דאס קול פון שופר צוא טאן תפלה אין קורא עס איז ניט פאר האנדין צווישין אונז קיין מענטש וואס ער זאל מיט גירעכטיקייט אן רופין גאט דר דא זאל נאך יאגן גרעכטיקייט איך לייען קריאת שמע מיט גירעכטיקייט מיט דר תפלה וואס זיא איז אויש גימישט מיט שופר בלאזן: בנתי במדעי איך פאר שטייא מיט מיין ווישין שאפט אויף צוא הייבין מיין דעה צוא גאט וואס ער ווייסט אלץ פון ווייטין אז איך לאז וויסין מיינע רייד דורך שופר בלאזין זאל פאר גאט אן גינומען זיין אזוא וויא דאס קול פון דעם בארג סיני אז דיא ישראל האבין גיזאגט נעשה ונשמע בו בהריעי אז איך בלאז שופר אין דעם טאג ראש השנה כדי איך זאל גאט מרצה זיין ער זאל שטארקין מיין קראפט אונ זאל אוועק שטויסין דעם שטן פון וועגין דעם קול פון שופר גשתי ביום דין איך טוא גנעהנען אין דעם יום הדין צו בווערט ווערין אין דין פאר גאט דער דא אנפלעקט דאש טיפעניש פון דעם דין מיט דעם אנטפלעקונג דאס קול פון שופר עירת דת ודין דיא

גְּזֵרַת דָּת וָדִין · אִם חוּבַתִּי בַּדִּין · גְּרוֹנִי יַעֲכֵב מוֹרַע דִּין · בְּקוֹל עִם שׁוֹפָר: דְּרוֹשׁ וְהַעַל רְטִיָּה · לִפְנֵי טְרִיָּה · דַעַת לִטְרוּיָה · קוֹל חוֹבֵשׁ שׁוֹפָר: דְּחוּי לִבְרוּיָה · בְּעַד נָכְרִיָּה · דְּרוֹר לְכָל בְּרִיָּה · בְּקוֹל הַעֲבָרַת שׁוֹפָר: הוּכְשַׁל בְּנַאֲפוּף · בְּזֵרַת גִּפּוּף · הֻצַּג בְּרִיב צִפּוּף · בְּקוֹל חֶרְדַּת שׁוֹפָר: הוּעֲנַשׁ בְּאִפּוּף · וְשָׁב הֱיוֹת חָפוּף · הוֹעִילוּ לֵב כָּפוּף · בְּקוֹל כְּפִיפַת שׁוֹפָר: וְאִם שׁוֹד יַעֲלְזוּ · וּבַדִּין יָלִיזוּ · וְצֶדֶק יָרוּץ לְאָחֲזוּ · בְּקוֹל חֵיל שׁוֹפָר: וּכְמוֹ מַבְנִים בְּזוֹ · וּמוֹצִיא בְּזוֹ · וְכֵן מֶנּוּ יָגִיזוּ · בְּקוֹל רוּחַ שׁוֹפָר: זֶה מִכָּל קוֹלוֹת · אֲשֶׁר בְּמַקְהֵלוֹת · זִקֵּק לִקְהִלּוֹת · קוֹל תְּקַע שׁוֹפָר: זוֹמְמֵי עֲקַלְקַלּוֹת · מְחוּיְבֵי סְקִילוֹת · זָעוּ בְּגִדּוּעַ מִקְלוֹת · בְּקוֹל שְׁמַע שׁוֹפָר: חַי מִכָּל שָׁנָה · יוֹם זֶה שָׁנָה · חָקוּק לְשׁוֹשַׁנָּה · לְקוֹל חֵרוּת שׁוֹפָר: חִבָּתוֹ מִשְׁנֶה · שְׁנִיָּה מֵרִאשׁוֹנָה · חֲטָא כָּל הַשָּׁנָה · דְּחוֹת בְּקוֹל שׁוֹפָר: טֶבַע בְּרָכוֹת תֵּשַׁע · מוּל שׁוֹפָרוֹת תֵּשַׁע · טָהוֹר מֵהֶם יֶשַׁע · בְּקוֹל דָּת שׁוֹפָר: טֶנֶף צַחוּנֵי רֶשַׁע · בְּשׁוּבָם מִפֶּשַׁע

קול השופר: (גזרת דת ודין)· אף אם חויבתי בדין (גרוני) כמו״לה תפלה (יעכב מורע דין) (בקול תפלה (עם שופר): (דרוש והעל רטיה לפני טריה) · כלה רפואה לפני בוא מכה טריה · (דעת לטרויה) הודיע את ישראל הטרויה ותקע בין השבלי טרכנים (קול חובש שופר) איך יתקעו שופר שיתרפאו בקול שופר כמו שנתרפאו במ״ת ע״י קול שופר (דחוי לברויה בעד נכריה) · הנדחת להיות גרוש ונכרה בלאו מפני שאמר אהבתי את אשתי הנכרים · ועכ״ז הוא יוצא ביובל אשר הוא (דרור לכל בריה בקול העברת שופר) · כמו כן (הוכשל בנאפוף) · מי שנכשל בזנות וניאוף: (בזרת ניפוף) בחיבוק חיק אשה זרה: (הוצג בריב צפוף בקול חרדת שופר) · אף מעמד בדין הדחוק והכריזו עליו בשמים ע״י שופר: (הוענש באפוף) · וע״י אותו עון נענש באף וחימה · (ושב היות חפוף) ואחר כך שב בתשובה להיות נקי ומסור בלי להוסיף עוד (הועילו לב כפוף) מן הראוי שיועילו לו כפיפת לבו והכנעתו (בקול כפיפת שופר) · עם קול היוצא מהשופר כפוף: (ואם שוד יעלזו) ואם ישמח היצה״ר את האדם בהסיתו לעבירה: (ובדין יליזו) · ואח״כ יקטרג עליו בדין כמנהגו יורד ומסטין עולה ומקטרג · אלא טובה לאדם (וצדק ירוץ לאחזו) ירוץ מהרה אחר צדק לאחוז בו · ושיהא מעורבב (בקול חיל שופר) מקול חיל ורעדה של שופר: (וכמו מבנים בזו ומוציא בזו) · כמו שמכנים אדם הקול בשופר מצד זה ויוצא מצד אחר: (וכן מנו יגיזו בקול רוח שופר) · כן יעבור ממנו קטרוג ודבור המקטרג על ידי זכות קול שופר: הקב״ה שנקרא זה (מכל קולות אשר במקהלות) ישראל אשר היו תוקעים בחצוצרות (זקק) והצריך לקהלות ישראל· לתקוע (קול תקע שופר) דווקא (זוממי עקלקלות) החושבים מחשבות און לע״ה · שהקב״ה מצרף בעבירה זו מחשבה למעשה (זעו בגדוע מקלות בקול שמע שופר) יו׳ שזעו בעת שמע קול שופר ביום הגאולה שיכרתו אז מקהלות ע״ה (חי) הקב״ה שהוא חי וקיים (מכל שנה יום זה שינה) שינה יום זה של ר״ה מכל ימות השנה (חקוק לשושנה) נכתב ונחקק לישראל שנקראים שושנה שיתקעו ביום זה בשופר (לקול חרות שופר) לזכרון שיגאלו לחרות בחודש זה ע״י שופר: (חבתו משנה שניה מראשונה) · חבה שניה של ר״ה משונה וגדולה מראשונה · שחיבה ראשונה הוא שחקוק לתקוע בו כדי לזכור הגאולה אך ג׳ גדולה יותר: (חטא כל השנה דחות בקול שופר) · לדחות בקול שופר חטא כל השנה: (טבע ברכות תשע מול שופרות תשע) מטבע ברכות שטבעו חכמים בתפלת מוסף ט׳ ברכות הם כנגד ט׳ קולות שופר: (טהור מהם ישע בקול דת שופר) · הקדוש ב״ה הטהור ישע ויקבל מישראל שטעו בתורה לשמוע קול שופר ויתפייסו בשופר: (טנף צחוני רשע) · ויסמת מגועלי רשעות:

(גרוני) כמו לשונה מ״ע שיוצאת מהגרון (מורע) כמו רוע (רטיה) מלשון תלמוד תבוה כשמחנים שמשימי׳ על המכ׳ (ובג״ה פלאסטי״ר)(טרי׳) ל׳ מכה טרי׳ (ישעיה א ו) (לטרוי׳) כשי לישראל הטרויים ותקע (חובש) ל׳ רפואה מלשון כי יכאיב ויחבש (איוב ס) (לכרויה) כמו לעבד גרש ע״ש שגרש ונכרה בלאו (נכרי׳) אשתו הנכריה (בנאפוף) כמו בניאוף (בזרת) בלשון זרה (גפוף) תרגום חבק גפף (בראשית כט יג) (הוצג) לשון שמידה על׳ הצג על הארץ (דברים כח ס) (בריב צפוף) בדין הדחוק ר״ל שחייב בדין (באפוף) ל׳ אף וחמה (ושב) בתשובה (חפוף) ל׳ זך מן חף אנכי ולא עון לי (איוב לג ט) (שוד) כמו ליצה״ר (יעלזו) ישמחו (יליזו) יעקם ויסם אותו בדינו של׳ בשחק ונלוז (משלי ג לב) (חיל) ל׳ חלחלה ופחד כמו חילו מפניו (תהלים צו ט) (יגיזו) ל׳ הסרה כמו גוזו ועבר (נחום א יב) (זה) שואל להקב״ה עפ״ם זה אלי (שמות טו ב) (זוממי) לשון מחשבה כמו זומם רשע לצדיק (תהלים לז יב) (עקלקלות) ענין עקמימות כמו ארחות עקלקלות (שופטים ה ו) (זעו) כמו יזדעזעו (בגדוע מקלות בקול שמע שופר) עפ״ה ולקח את מקלי את נועם ואגדע אותו וגו׳ ואגדע את מקלי השני וגו׳ (זכריה יא י) ועפ״ם ובזמני מכה המורדים והפושעים בי (יחזקאל כ לח) (חקוק) מכתב ונחקק (לשושנה) תואר לישראל עפ״ס השושנה בין החוחים (שה״ש ב ב) (דחות) כמו לדחות (טבע) מטבע ותיקון (טהור) שואל להקב״ה (ישע) מל׳ וישע ה׳ (בראשית ד ד) (טנף) ל׳ לכלוך מל׳ איככה אטנפם (שיר השירים ה ג) (צחוני) ענין סרחון כמו ותעל צחנתו

פון דעם דין אויב איך בין שולדיג אין דין דיא תפלה וואש איך טוא זאל ער לויפין מיט דער צדקה וואס ער האט אין זיין האנט און צוא מיט מיין האלז זאל איין האלטין דעם שלעכטין דין מיט דעם קול פון נעמען דעם שטן אונ אויך מיט דער שרעקעניש פון דעם קול פון שופר דרוש פארשט אונ ברייננ אויף איין פלאסטער איי דיא מכה קומט דעם שופר וכמו מכנים בזו אונ אזוא וויא דאס קול פון דעם שופר גייט פון וויא אזוא דיי זאלין זיך היילין מיט דעם שופר דחוי לברויה אויב די ישראל איין זייט אריין אונ פון דער אנדערער זייט ארויס אזוא זאל דער שטן זיינען ראוי דייא זאלין פאר שטויסין ווערין אין גרוב פון גיהנם ווייל זייא פון אונז אוועק פליהען מיט דעם ווינט פון קול שופר זה גאט וואש האבין גידינט אם געטער בעטין מיר דיך גאט זאלסט פרייא מאכין פון ער ווערט אן גירופין (זה אלי) פון צווייסין אלע כלי זמר וואש שטראף אלע באשעפעניש פון ווערין דעם קול פון שופר הוכשל בנאפוף דר צווישין דיא מענטשין איז פאר האגדין האט ער גינומען דאש איין זאמלונג וואס איז גישטרויכלט גיווארין מיט דער עבירה פון גיאוף וואס ער האט פון דיא ישראל דייא זאלין בלאזין אין ראש השנה נאר מיט איין שופר גיהאלזט פרעמדע נשים וועו ער שטייט אין דין גאיינגט אונ מען האט מיט בלאזונג פון שופר חי דער לעבעדיגער גאט פון דעם גאנצין אין הימל איס גירופין מיט דעם קול פון שופר הוענש באפוף אונ מחמת יאר האט ער דעם טאג ראש השנה פאר ענדערט ער איז אויש גיקריצט דער עבירה איז ער גישטראפט גיווארין מיט צארין אונ ער טוט תשובה צוא דיא ישראל וואס היישין שושנה זייא וועלין אין דעם טאג דר לייזונג אונ וואשט זיך ריין אפ פון דיא זינד ער זאל שוין מער גיט זינדיגין עש קריגין דורך דעם קול פון שופר חבתו משנה דיא ליבשאפט פון דעם טאג העלפט אים ווען ער ביינט איין זיין הארץ מיט דעם קול פון קרומען איז פאר ענדערט דיא אנדערע תפלה דאס איז מוסף איז מער אז דיא שופר ואם שוד יעלזו אונ ווען דער שטן מאכט דעם מענטשין פריילוך מיט ערשטע דיא זינד פון אגאנץ יאר זיינען מיר דוחה מיט דעם קול פון שופר דער עבירה אונ אין דין פאר קריכט ער אים אונ איז אויף אים מקטרג טבע ברכות מען האט תקנה גיוועזין ניין ברכות אין דר היינטיגער תפלה פון

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

טְרִיָּתָם תְּשַׁעֲשַׁע · בְּקוֹל שֶׁוַע שׁוֹפָר : יוּטַב מִשּׁוֹר פָּר ·
וּמֵאֵיל הַמְשֻׁפָּר · יוֹם הַמְּסֻפָּר · לְקוֹל חִדּוּשׁ שׁוֹפָר: יוּקַשׁ
יוּפָר · וְסוֹטֵן יְחֻפָּר · יוֹשֶׁר לֵב יְשֻׁפָּר · בְּקוֹל שִׁפּוּר שׁוֹפָר:
כְּעֵת הֵם תּוֹקְעִים · גַּיְא מַבְקִיעִים · כְּרַכִּים מַשְׁקִיעִים ·
בְּקוֹל שְׁאוֹן שׁוֹפָר : כָּל הֲמוֹן מְרֵעִים · בְּחִיל מִתְרוֹעֲעִים ·
כַּאֲשֶׁר הֵם מַתְרִיעִים· קוֹל יָרִיעַ בַּשּׁוֹפָר: לְקוֹלוֹ כְּיוּקְשַׁב ·
יוּבְעַת כָּל מוֹשָׁב · לְאֻמִּים בְּסַעַר יְנֻשַּׁב · בְּקוֹל סַעֲרַת
שׁוֹפָר: לְיוֹדְעָיו יוּשַׁב · לְאוֹת טוֹב יִתְחַשֵּׁב · לְעֵת יִתְיַשֵּׁב ·
בְּקוֹל טַעַם שׁוֹפָר : מוֹאֲסָיו לְהַבְקִיעַ · בּוֹגְדָיו לְקַעֲקֵעַ ·
מוֹרְדָיו לְהַשְׁקִיעַ · בְּקוֹל חִזּוּק שׁוֹפָר : מַאֲרִיךְ בְּהִתָּקַע ·
מְקַצֵּר בְּהִבָּקַע · מֵרִיעַ וְתוֹקֵעַ · בְּקוֹל שִׁלּוּשׁ שׁוֹפָר : נוֹתֵן
אֵימוֹת · מַחְפִּיז אֻמּוֹת · נוּסוּ נוֹאֲמוֹת · מִקּוֹל בּוּךְ שׁוֹפָר :
נוֹתֵץ חוֹמוֹת · מַשְׁבִּית מִלְחָמוֹת · נוֹהֵם כַּהֲמוֹת · קוֹל
שַׁאַג שׁוֹפָר : סוֹדוֹ כְּגִלָּה · בְּסִין לִסְגֻלָּה · סָם מְגִלָּה ·

בית לוי

(יואל ב כ) ות"י ותסק סרחוניה (סריחם) ל' מכה טריה (ישעיה א ו) ור"ל יסורים (תשעשע) ל' חדוה כמו והיה שעשועים ת"י נגנה דתלותים · ר"ל ישמחו בקבלת התשובה (שוע) תפלה (יוטב ס') עפ"ה ותיטב לה' משור פר וגו' (תהלים סט לב) (יום המספר) מוסר לר"ה (יוקש) מוסר ליצה"ר (וסוטן) מוסר למקטרג (יוסר) יוטל מל' וסר (במדבר לב) וס"א ונכל (יוחפר) ל' בושה כמו חפרה יולדתכם (ירמיה נ יב) (ישפר) ל' יופי כמו אף נחלת שפרה עלי (תהלים טז ו) (גיא מבקיעים) כדכתיב ויתקעו בשופרות וגו' ותבקע הארץ בקולם (מ"א א מ) (כרכים משקיעים) כדכתיב ויתקעו בשופרות ותפול החומה תחתיה (יהושע ו כ) (המון מרעים) בני עובדי כוכבים (בחיל) ל' חלחלה ופחד כמו חילו מפניו (תהלים צו ט) (מתרועעים) ל' שבירה כמו רועה התרועעה הארץ (ישעיה כד יט) (יריע) מל' תרועה כמו יריע אף יצריח (ישעיה מב יג) (כיוקשב) ל' הקשבה והאזנה ור"ל כשיהיו שומעין (יובעת) ל' בעתה כמו והנה נבעתת (ירמיה ח ט) (בסער) ל' רוח סערה (תהלים קז כה) (ינשב) ל' נשיבה ונפיחה כמו ישב רוחו (שם קמז יח) (ליודעיו) אומר לישראל יודעי תרועה (יושב) לשון תשובה (מואסיו) כנוי לרשעים המואסים בו (להבקיע) ל' נקוב ושבירה כמו ובקעת להם כל כתף (יחזקאל כט ז) (לקעקע) ל' עקירה בל' תלמוד כמו לקעקע ביצתן או מקעקע כל הבירה (פסחים ד סו) (להשקיע) ל' טביעה כמו ובחבל תשקיע לשונו (איוב מ כה) (בהתקע) בתקיעה (בהבקע) בשברים שהם קצרים ונקועים או ל' תרועה מל' רועה התרועעה הארץ (ישעיה כד יט) (אימות) לשון אימה (מחפיז) ל' חפזון ובהלה (נואמות) ל' אמירה כמו נאם ה' (בראשית כב טז) (בוך) ענין בלבול וערבוב כמו נבוכים הם בארץ (שמות יד ג) (נותץ) ל' שבירה והריסה כמו נתץ את מזבחו (שופטים ו לא) ועפ"ה וכל חומה לארץ תפול (יחזקאל לח כ) (משבית) ל' בטול ועפ"ה כי לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד מלחמה (ישעיה ב ד מיכה ד ג) והיינו לעתיד (נוהם כהמות) לשון כהמות ימים יהמיון (ישעיה יז יב) (סודו) אומר לתורה (בסין) על הר סיני (לסגולה)

מטה לוי

(טריתם תשעשע) יסורים של תשובתם יקובל בחדוה (בקול שוע שופר) בקול תפלה ובשופר בקשתו יוטב לפניך (משור פר) שהקריב אדם הראשון (ומאיל המשופר) שהקריב אאע"ה : יוטב מהם יום (המספר) יום ר"ה שמספרין בו מעשה בני אדם ומזמן (לקול חדוש שופר) שיתחדש ביום זה · עד אנו מבקשים (יוקש יופר וסוטן יוחפר) יצר הרע המוקש ומסית לחטוא יופר ויבוטל והמקטרג יבוש ויכלם (יושר לב ישופר) והאדם יושר לבב יהא יפה ויוטב לפניך (בקול שפור שופר) ע"י קול נאה של שופר · כי כחו של שופר הוא גדול מאד · הלא במלחמות יריחו (כעת הם תוקעים) · כאשר היו תוקעים בעת הזאת : (גיא מבקיעים כרכים משקיעים) : (בקול שאון שופר) · על ידי קול המון של שופר נבקע העיר וחומותיה היו משוקעות בארץ : (כל המון מריעים) · העובדי כוכבים שהם זרע מריעים : (בחיל מתרועעים כאשר הם מתריעים) · כאשר היו ישראל מתריעים בשופר מרוב פחד וחיל היו העו"ג משתברים לכן בקשתו (קול יריע בשופר) יריע הקב"ה על העו"ג בקול שופר כמ"ש וה' אלהים בשופר יתקע וגו' (לקול כיוקשב) כשיהיה נשמע קול השופר לעתיד (יובעת כל מושב) יפחדו ויבהלו כל מושבי ארץ (לאומים בסער יונשב בקול סערת שופר) ע"י רוח סערה של קול השופר ינשב וידחה העובדי כוכבים אבל (ליודעיו) לישראל יודעי תרועה (יושב) להם תשובה משמים אל תפחדו כי לכם (לאות טוב יתחשב) קול השופר (לעת יתישב בקול טעם שופר) ע"י קול השופר תתישב בארץ רק השופר בא (מואסיו להבקיע) להבקיע ולשבר הרשעים המואסים בו ית' (בוגדיו לקעקע) לעקור הבוגדים בו (מורדיו להשקיע) להטביע המורדים בו (בקול חוזק שופר) ע"י קול החוזק של השופר (מאריך בהתקע) בשיעור תקיעה מאריך כו' תרועות (מקצר בהבקע) בשברים הוא מקצר ואח"כ הוא (מריע ותוקע בקול שלש שופר) וכן עשה ג' פעמים בקול שופר (נותן אימות מחפיז אומות) קול השופר של הקב"ה יתן אימה וחפזון לעו"ג (נוסו נואמות) עד שאומרות זו לזו נוסו מלפני בפחדם (מקול בוך שופר) מקול ערבוב שופר (נותן תומות כו' שאג שופר) קול שאגת שופר משבר החומות ומשבית ומבטל מלחמות והומה בהמייה גדולה כהמות ים וגלים · (סודו כגילה בסין לסגולה) כאשר גילה סוד תורתו לעם סגולתו בהר סיני

מוסף קענין דיא ניין תקיעות וואש אין דער תורה שטייט טהור דר ריינר גאט ער זאל פון זייא מקבל זיין דאס וואס ער האט געבאטין צוא בלאזין שופר טוף דאס אום פליים אונ גישטאנק פון דיא עבירות ווען דיא ישראל טוען תשובה זייערע פייכטע מכות טושטו היילין מיט דעם קול אונ גישרייא פון דעם שופר. יוטב משור מיין תפלה זאל בעסער זיין פון דעם קרבן וואש אדם הראשון האט מקריב גיוועזן אונ פון דעם שיינעם ווידער וואס אברהם האט מקריב גיוועזן דער טאג ווערט דער ציילט די מעשים פון דיא מענטשין אין דעם נאייעם חודש וואס מען בלאזט שופר יוקש יופר דורך דעם זאל דאס שטרויכלונג פון דעם יצר הרע פר שטערט ווערין אונ דער שטן זאל פאר שעמט ווערין אונזערע רעכט פארטיגע הערצער זאלין פאר דיר באשיינט זיין מיט דעם שיינעם קול פון שופר אין דער צייט אז דיא ישראל האבין שופר גיבלאזין בייא דער שטאט יריחו זיינען דיא טויערין צוא שפאלטין גיווארין דיא טויערין פון דיא שטארקע שטעט זיינען איין גזונקען גיווארין דורך דעם ברומונג אונ שטארק קול פון שופר כל המון מרעים אלע דאס ברומונג פון שלעכטע מענטשין מיט דער שרעקעניש וועלין דיא צוא בראכין ווערין אזוא וויא סען ווען בלאזין שופר אזוא ווען גאט צוא ברעכין

דיא רשעים מיט דעם קול פון שופר לקולו כיוקשב אז מען ווערט דער הערין דאש קול פון דעם שופר וועלין דער שראקין ווערין אלע זיצער פון דער ערד מיט דעם קול אונ שטורעם פון דעם שופר ליודעיו צוא דיא ישראל וואש ווייסין צוא בלאזין שופר ווערט גיענטפערט ווערין צוא אנטמין צייכין וועט דער שופר צוא אייך גירכינט ווערין צוא דער גיזעצטער צייט אז ער וועט ריידין מיט דעם קול פון שופר מואסיו להבקיע זיינע פאר שמעהר וועט ער צוא שפאלטין זיינע פעלשער אויס צוא רייסין זיינע ווידער שפעניגער צוא מאכין פאר זינקן מיט דעם שטארקין קול פון דעם שופר מאריך בהתקע מען בלאזט לאנג דיא תקיעה מען בלאזט קורץ דיא שברים דער נאך בלאזט מען איין תרועה אונ דער נאך ווידער איין תקיעה מיט איין דרייא פאכידיגע קול וואש מען בלאזט צוא דרייא מאל מיט דעם שופר נותן אימות ער גיבט פארכט ער מאכט היילין ער צוא שטויסט דיא טויערין ער פאר שטערט מלחמות ער ברומט אזוא וויא דער ים מיט איין קול פון גישרייא דעם שופר סודו אז גאט האט זיין סוד פון דר תורה מגלה גיוועזן אויף דעם בארג סיני צוא דעם גליבטן פאלק אז דאש קול פון דעם שופר האט זיך אויס גילאזין איז משה ארויף גיגאנגען אויף דעם בארג סיני מקבל צוא

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

בְּקוֹל הִלּוּךְ שׁוֹפָר: סוֹד יוֹם גְּאֻלָּה · בְּחֶשְׁפּוֹ לִדְגֻלָּה · שָׂשׂוֹן וְגִילָה יִקּוֹל יַשְׁמִיעַ שׁוֹפָר: עָשׂוֹר דּוֹחֶה עוֹנֶג מַדְּחֶה · עֲבֵרוֹת מַמְחֶה · בְּקוֹל צְרַח שׁוֹפָר: עֲוֹנוֹת מוֹחֶה · עֲבָדוֹת מְאַחֶה · עֲבוֹדוֹת מַנְחֶה · קוֹל חֲצוֹר שׁוֹפָר: פֶּגֶר וְהַסְעִיר · גְּדוּלַּת שְׂעִיר · פְּשָׁעָיו תָּעִיר · בְּקוֹל קוֹלוֹת שׁוֹפָר: פִּתְחֵי הָעִיר · תַּשְׁקִיעַ וְתַבְעִיר · פַּחַד רַב וְצָעִיר · מִקּוֹל הֲמִית שׁוֹפָר: צִיּוּן רֶמֶז אוֹת · שׁוֹפְרוֹת שְׁלֹשׁ מֵאוֹת · צָוְחָה בְּמִדְיָן דְּאוֹת · בְּקוֹל שִׁתּוּף שׁוֹפָר: צִפְצְפוּ צְבָאוֹת · כִּשְׁרוּ פְּלָאוֹת · צוּר כְּעֵשׂ נִפְלָאוֹת · בְּקוֹל עֲרַב שׁוֹפָר: קוֹל חֲלוּשָׁה · בְּאַרְקָא חֲלָשָׁה · קוֹלוֹת מַתַּן שְׁלֹשָׁה · קוֹלוֹת כְּנִתְּנוּ בַשּׁוֹפָר: קֶרֶן מְשֻׁלָּשָׁה · הַיּוֹם לִזְכֹּר אַשְׁלָשָׁה · קְרוֹא עוֹד שְׁלֹשָׁה · בְּקוֹל עָתוּד שׁוֹפָר: רָחַשְׁתִּי לַעֲלִיּוֹת · וְעֵינַי תְּלוּיוֹת · רְאוֹת כְּנוֹס גָּלִיּוֹת · בְּקוֹל גּוֹדֶל שׁוֹפָר: רְבִיעִית חַיּוֹת · לִיקוֹד לִהְיוֹת · רֶשֶׁף שַׁלְהֲבִיּוֹת · בְּקוֹל לַהַב שׁוֹפָר: שְׁנַת תְּעוֹרֵר · לְשַׁלֵּם

מטה לוי

(היום מגולה בקול הילוך שופר) היום נגמר התורה כשהלך וסילק שכינתו בשופר כמ"ש במשוך היובל המה יעלו בהר שמשיכת השופר הוא סימן לסילוק שכינה וכמו שנתינת התורה היתה בקול שופר · כך (סוד יום גאולה בחשפו לדגולה) כשיגלה לישראל הנקראים דגולה את סוד יום הגאולה (ששון וגילה קול ישמיע שופר) ששון ושמחה אשר יהיה בעת הזאת יהיה ע"י קול שופר · (עשור דוחה) גדול כח השופר שדוחה יו"כ של יובל (עונג מדחה) ודוחה את השבת שנקרא עונג אם חל ר"ה בשבת היו תוקעים במקדש (עבירות ממחה) מסתר את העבירות (בקול צרח שופר) בקול צעקת שופר · (עונות מוחה) מוחה עונות (עבדות מאחה) עושה העבדים כאחים עם אדוניהם ביובל (עבודות מנחה) ונותן להם מנוחה מעבודות וכל זה נעשה ע"י (קול חצור) שמתאזרים בקול שופר: (פגר כו') · (פשעיו תעיר) תעורר ותזכור פשעיו של מלכות אדם (פתחי העיר תשקיע ותבעיר כו' פחד) תפול פחד על (רב וצעיר) קטן וגדול מקול המית שופר · (ציון רמז אות) מלוין לרמז ואות (שופרות שלש מאות) גדעון שלקח שלש מאות לדיקים עמו במלחמת מדין וכל אחד שופר בידו ואמר להם כשאתקע בשופר גם אתם תתקעו (צוחה במדין דאות) בקול שתוף שופר) והיתה צוחה שלהם פורחת באויר עד למרחוק והיתה משתתפת ומתערבת עם קול השופרות וזהו סימן ואות לישראל שינצחו את אויביהם לעתיד בתקיעת שופר (צפצפו צבאות) צבאות ישראל דברי שירה (כשרו פלאות צור כעש נפלאות) כשראו פלאות שעשה ה' כפלאות אז אמרו שירה (בקול ערב שופר · קול חלושה בארקא חלשה) ישראל שהם חומה חלושה בין העובדי כוכבים ובארץ חלשה

עותנים (קולות מתן שלשה) לזכר (קולות כנתנו בשופר) במתן תורה שהיא משולשת בתנ"ך: (קרן משולשה) הקולות מתן תקיעות של שלש שלש (היום לזכר אשלשה) כי לעתיד בזמן קבוץ גליות יהיה ג"כ ג' קולות ואם כבר תקענו ב' פעמים למלכיות וזכרונות (קרוא עוד שלשה בקול עתוד שופר) ותקרא עוד שלשה זכר לקול שופר העתיד · זכר לשלש שופרות שעתיד הקב"ה לתקוע אחד לכנוס גליות · ואחד להחיות בו את המתים · ואחד לסתרת תימן · (רחשתי לעליות) דברתי כלפי מעלה (ועיני כו' תלויות) למעלה לראות כנוס גליות כשיתקע בשופר גדול (הרמב"ן) (רביעית חיות) מלכות עובדי כוכבים (ליקוד להיות) אנחנו מבקשים שתהיה למוקד אש (רשף שלהביות) בגחלי שלהבת (בקול להב שופר) בזכות הקול שופר של מתן תורה שהיה בלהב אש (שנה תעורר) בקשתנו שתעורר מעינך כביכול (לשלם

בית לוי

תואר לישראל עם סגולה (מגולה) תואר לתורה עפ"ש מגלה ספר (זכריה ה א) (הלוך שופר) עפ"ש במשוך היובל המה יעלו בהר (שמות יט יג) (בחשפו) ל' גלוי כמו חשף ה' את זרוע קדשו (ישעי' נב י) (לדגולה) תואר לישראל עפ"ש איומה כנדגלות (שה"ש ו ד) ובפירוש יונתן ע"ש (עשור) יו"כ עפ"ש והעברת שופר תרועה בחודש השביעי בעשור לחודש (ויקרא כה כט) (עונג) תואר לשבת עפ"ש וקראת לשבת עונג (ישעיה נח יג) (ממחה) ל' קיטות וסרכם ל' מחה אמחה (ברכ ל' מחקה כמו ירויע אף יצריח (ישעיה מב יג) (מוחה) ל' מחיה ומחוקה (מאחה) ל' תאום (מנחה) ל' מנוחה (חצור) מן מתאזרים בתצוצרות (דה"א טו כד) (פגר ל' שבירה כי על ונתן את פגרים (ויקרא יד מה) תרגם ירושלמי ויפגר ית ביתא (שעיר) (והסעיר) מל' רוח סערה (תהלים קמח ח) (פשעיו) ל' פשעים ועונות (תעיר) לשון התעוררות (תשקיע) לשון טביעה ושקיעה כמו ונתכל תשקיע לשונו (איוב מ כה) (ותבעיר) ל' הבערה (ציון רמז אות) שלשתם פתרונם אות (הרמב"ן) (צוחה במדין כו') על שם הכתוב ויתקעו שלש מאות השופרות וישם ה' את חרב איש ברעהו ובכל המחנה וינס המחנה וגו' (שופטים ז כב) (דאות) לשון פריחה והתעופפות כמו כאשר ידאה הנשר (דברים כח מ) (צפצפו) לשון דבור כמו ופוצה פה ומצפצף (ישעיה י ד) ופי' לשון דבור ורנון לקול מצפצף העופות (כשרו) ל' ראיה מגזרת אשורנו (במדבר כ) (צור) תואר להקב"ה (כעש) כמו כשעשה (ערב) ל' מתוק (בארקא) ארץ כמו אלהא די שמיא וארקא לא עבדו (ירמיה י יא) (עתוד) ל' הזמנה ול' עתיד מן ועתדה בשדה לך (משלי כד) (רחשתי) ל' דבור כל שלמוד כמו חזיה לאחת' דשוה קא מרחשי שפוות' (סנהד' סו) (לעליות) כלפי מעל' (רביעי') תואר למלכו עפ"ש ואלו חויה רביעאה' (דניאל ז ז) (ליקוד להיות) כמ"ש עד די קטילת חיותא והובד גשמה ויהיבת ליקדת אשא (שם פ' יא) (רשף) לשון גחלים כמו ויצא רשף לרגליו (חבקוק ג ה) (להב) של אש (שנה תעורר) לשון שינה וע"ש עורה למה תישן ה' (תהלים מד כד):

זיין דיא תורה סוד יום דעם טאג פון דער גאולה אז ער וועט אנטפלעקן צוא דיא גבאנירטע פרייד אונ לוסט וועט ער לאזין הערין מיט דעם קול פון שופר עשור דוחה אין דעם יאר וואס יובל איז גיפאלין האט תקיעת שופר דוחה גיוועזן יום כפור תקיעת שופר איז דוחה שבת אז ראש השנה איז גיפאלין אום שבת האט מען אין בית המקדש גיבלאזין שופר אום שבת דיא עבירות מעקט ער אפ מיט דעם גישרייא פון דעם שופר עונות מוחה דיא זינד מעקט ער אפ דיא עבדים האט ער באהעפט צוא זיין משפחה בזמן היובל ער האט זייא גיגעבין מנוחה פון זייער קנעכטשאפט אז מען האט אין יובל מיט דעם קול פון טרומייטין אונ שופר גיבלאזין רשע הבער דעם יצר הרע וועט ער אויש ריישין זיינע זינד זאלסטו אנוועק טאן מיט קולות פון שופר פחד רב עש וועט פאלין אגרויסער פחד אויף דיא אלטע אונ אויך דיא יונגע פון דעם קול אונ ברומונג פון דעם שופר ציון רמז אצייכין אונ ארמז דיא דרייא הונדערט שופרות וואס גדעון האט מיט זיך גינומען אז ער האט גיוואונגען דיא מלחמה וואש ער האט גיהאלטין מיט מדין אונ עמלק אגישרייא איז גיוועזן צווישין דיא מדינים דאס קול האט גישוועבט אונ גיפלויגין אין דר הייך אז גדעון מיט זיינע דרייא הונדערט מענטשין האבין אלע אין איינם שופר גיבלאזין צפצפו צבאות דיא ישראל האבין גילויבט גאט אז זיי האבן גיזעהען דיא וואונדער צור דער בשעפער אז ער האט וואונדער גיטאן דאס אזוא פיל מדינים זיינען גיפאלין אין דיא הענט פון דרייא הונדערט ישראל דעם נס האט גאט גיטאן דורך דעם זיסין קול פון שופר קול חלושה דאש שלאפע קול וואש דיא ישראל בלאזין מיט דעם שופר דרייא מאל שטייט דאס ווארט שופר אן גישריבין בייא מתן תורה קעגין תורה נביאים וכתובים וואש זייא זיינען גיגעבין גיווארין דורך דעם קול פון שופר קרן משולשה אגידרייטין הארן בלאז איך היינט מיט אים דריי מאל צוא אגידעכעניש גאט זאל אונז גידיינקען דעם זכות פון דיא דריי אבות אויך זאגין מיר דרייא ברכות פון מלכיות אונ זכרונות אונ שופרות אונ בין אן גיברייט צוא בלאזין שופר צוא מוסף נאך איטליכער ברכה רחשתי לעליות איך רייד מיין תפלה פאר גאט אונ מיינע אויגין האפין צוא זעהען דיא איין זאמלונג אז גאט וועט בלאזין לעתיד לבא מיט דעם גרוישין שופר שנה תעורר זאלסטו זיך דער וועקין פון דעם שלאף צוא באצאלין דעם יצר הרע זיין גרוישקייט זאלסטו צוא ברעקלען מיט דעם שטארקין

קול

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

גמול לצורר · שאונו תפורר · בקול גבורות שופר : שושן תדרר · גאלה תברר · שכנים תזורר · בקול הערת שופר : תשור מחרמון · לרועע אדמון · תשלג בצלמון · בקול המון שופר : חזן תצעד כבישימון · במתן אמון · תשמיע בארמון · קול קורא כשופר :

(לצורר) כמו לצרו (שאונו) ל' גאוה וגאון כמו מלך מצרים שאון (ירמיה מו יז) ופרש"י שהיה מגביה קול שאונו תשואות להשלל בחיילותיו עבר ולא מצאתי לו חבר אחר (תפורר) ל' פרורים כל' תלמוד (שושן) מושל לישראל שנ"ם כשושנה (שה"ש ב ב) (תדרר) ל' דרור ושחרור כמו וקראתם דרור (ויקרא כה י) (תברר) ברר וגלה (שוכנים) שוכני עפר (תזורר) מל' ויזורר הנער (מ"ב ד לה) כי כל חיה כשתצא מגופה היא מתעטשת · וכזה תאמר לתחיית המתים (הערת) לשון הער וקיץ (תשור מחרמון) עפ"י תשורי מראש אמנה מראש שניר וחרמון (שה"ש ד ח) (לרועע) ל' שבירה כמו רועה התרועעה הארץ (ישעיה כד יט) (אדמון) כינוי לעשו (תשלג) לשון לובן הוא. (בצלמון) כינוי לעונות (תצעד) ל' צעדה וכינון מלשון ודרך כוכב יצעד (כבישימון) ל' מדבר עפ"י בצעדך בישימון סלה (תהלים סח ח) (אמון) תואר לתורה עפ"י ואהיה אצלו אמון (שם ח ל) (בארמון) תואר לבהמ"ק :

(גמול לצורר) לעשו (שאונו תפורר) גאונו תשבר לחתיכות קטנות (בקול גבורות שופר) : (שושן) ישראל שנקראים שושנה (תדרר) תקרא להם דרור (גאולה תברר) ברר וגלה קץ הגאולה שהוא כתום: (שוכנים) מתים השוכנים בקבר · (תזורר) יתעטשו (בקול הערת שופר) (תשור מחרמון) בקפצה תבוא מהר חרמון (לרועע אדמון) לשבר את אדום (תשלג בצלמון) תלבן העונות ויעלו הכתובים שם (תצעד) תחזור ללכת כיציאת (כבישימון) כמו שהלכת במדבר (במתן אמון) בשעת מתן תורה (תשמיע בארמון) בבהמ"ק שהוא הארמון תשמיע (קול קורא כשופר) לקבץ נדחי ישראל ולהחיות המתים במהרה בימינו אמן :

אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם · מן השמים השמעתם קולך ונגלית עליהם בערפלי טהר · גם כל העולם כלו חל מפניך ובריות בראשית חרדו ממך · בהגלותך מלכנו על הר סיני · ללמד לעמך תורה ומצות · ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש · בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת · ככתוב בתורתך · ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקול שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה : ונאמר ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול : ונאמר וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחק : ובדברי קדשך כתוב לאמר עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר : ונאמר בחצצרות וקול שופר הריעו לפני המלך יהוה : ונאמר תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו · כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב : ונאמר הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו : הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו : הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור : הללוהו בתף ומחול · הללוהו במנים ועגב : הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה : כל הנשמה תהלל יה הללויה :

ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר · כל ישבי תבל ושכני ארץ כנשא נס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו : ונאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים · והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלים : ונאמר ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו ואדני יהוה בשופר יתקע והלך בסערות תימן : יהוה צבאות יגן עליהם · כן תגן על עמך ישראל בשלומך :

אלהינו ואלהי אבותינו · תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גליותינו וקרב פזורינו מבין הגוים · ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ · והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם · ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו · כמצוה עלינו בתורתך · על ידי משה עבדך · מפי כבודך כאמור :

וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחצצרת על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם : כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך : ברוך אתה יהוה שומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים :

ותוקעין **תשר"ת תש"ת תר"ת**

הקהל אומרים היום וכש"ץ חוזר והסילו כשבת שאין תוקעין

היום הרת עולם · היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים · אם כבנים · אם כעבדים · אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים · ואם כעבדים עינינו לך תלויות · עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו · איום קדוש :

קול פון שופר · שושן דיא ישראל וואס זיינען גיגליכן צוא ארויז זאלשטו דער לייזין דיא גאולה זאלסטו דער לייטערן דיא מתים וואש ליגין אין דר ערד זאלסטו מאכן ניסין דאס הייסט דוא זאלסט זייא לעבדיג מאכן מיט דעם קול פון דער וועקונג פון דעם שופר תשור מחרמון דוא זאלשט קומן פון דעם בארג חרמון דוא זאלשט קיל מאכן וויא שנייא דעם סיפין גיהנם אונ זאלסט פון דארטין ארויף ברייגען דיא רשעים פון ישראל מיט דעם ברומונג פון דעם קול פון שופר תצעד כבישימון מיר בעטין דיך דוא זאלסט טרעטין אונ גיין צווישין אונז אזוא וויא דוא בישט גיגאנגען מיט אונזערע עלטערין אין דער מדבר אין דער צייט אז דוא האסט זייא גיגעבין דיא תורה זאלסטו לאזין הערין אקול אין בית המקדש דאס דא ווערט רופין וויא דאס קול פון אשופר :

ארשת

בשבת א"א

ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא · מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו · ותקבל ברחמים וברצון סדר שופרותינו :

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) · והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :

כשהכהנים עולין לדוכן אזי כשמגיע הש"ץ לשמונה אומרים הש"ץ והקהל זה :

ותערב עליך עתירתנו כעולה וכקרבן · אנא רחום ברחמיך הרבים השב שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים : ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים · ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות : ע"כ · והש"ץ מסיים ברוך אתה יהוה שאותך לבדך ביראה נעבוד :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך · והמרחם כי לא תמו חסדיך · כי מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד :

אבינו מלכנו זכור רחמיך וכבוש כעסך וכלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועון ומגפה ופגע רע וכל מחלה וכל תקלה וכל קטטה וכל מיני פורעניות וכל גזרה רעה ושנאת חנם מעלינו ומעל כל בני בריתך :

וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך :

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות:

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך · האמורה מפי אהרן ובניו החזן אומר בקול רם כהנים והקהל עונים עם קדושך כאמור :

קודם הדוכן אומרים הכהנים זה בלחש

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתהא הברכה הזאת שצויתנו לברך את עמך ישראל ברכה שלמה ולא יהיה בה שום מכשול ועון מעתה ועד עולם :

ותוזרים הכהנים כלפי העם ומברכים

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם אשר קדשנו בקדשתו של אהרן וצונו לברך את עמו ישראל באהבה :

יברכך · יברכך יהוה מציון עושה שמים וארץ :
יהוה · יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ :
וישמרך · שמרני אל כי חסיתי בך :

רבונו של עולם אני שלך וחלומותי שלך חלום חלמתי ואיני יודע מה הוא : יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שיהיו כל חלומותי עלי · ועל כל ישראל לטובה · בין שחלמתי על עצמי · ובין שחלמתי על אחרים · ובין שחלמו אחרים עלי · אם טובים הם חזקם ואמצם ויתקימו בי ובהם כחלומותיו של יוסף הצדיק ואם צריכים רפואה רפאם כחזקיהו מלך יהודה מחליו וכמרים הנביאה מצרעתה וכנעמן מצרעתו · וכמי מרה על ידי משה רבינו וכמי יריחו על ידי אלישע · וכשם שהפכת את קללת בלעם הרשע מקללה לברכה כן תהפוך כל חלומותי עלי ועל כל ישראל לטובה ותשמרני ותחנני ותרצני : אמן

יאר · אלהים יחננו ויברכנו יאר פניו אתנו סלה :
יהוה · יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת :
פניו · פנה אלי וחנני כי יחיד ועני אני :
אליך · אליך יהוה נפשי אשא :
ויחנך · הנה כעיני עבדים אל יד אדוניהם · כעיני שפחה אל יד גברתה · כן עינינו אל יהוה אלהינו עד שיחננו :

רבונו של עולם וכו׳

ישא · ישא ברכה מאת יהוה וצדקה מאלהי ישעו · ומצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם :
יהוה · יהוה חננו לך קוינו היה זרועם לבקרים אף ישועתנו בעת צרה :

ותערב עליך אונ עס זאל זיס זיין פאר דיר גאט אונזער געבעט אז איין עולה אונ איין קרבן אנא איך בעט דיך דער בארעם דיך מיט דיינע דער בארעמקייט דיא דא זיינען פיל קער ווידער דיין שכינה אין דיין שטאט ציון אונ דעם סדר פון דער עבודה אין שטאט ירושלים ותחזינה אונ אונזערע אויגין זאלין זעהען אין דיין ווידר אומקערונג צוא דיא שטאט ציון מיט דער בארימקייט אונ דארטין וועלין מיר דינען מיט פארכט אזוא וויא דיא טעג פון אייביג אונ אז דיא פאריגע יארן : אבינו מלכנו אונזער פאטער אונזער קיניג גידיינק דיין דער בארעמקייט אונ בצווינג דיין צארין אונ פאר לענד מארד אונ שווערד אונ הונגר אונ גיפיינקניש אונ פר דארבונג אונ מגפה אונ בייזע באגעגעניש

פָּנֶיךָ · אַל תַּסְתֵּר פָּנֶיךָ מִמֶּנִּי בְּיוֹם צַר לִי הַטֵּה אֵלַי אָזְנֶךָ בְּיוֹם אֶקְרָא מַהֵר עֲנֵנִי :

אֵלֶיךָ · אֵלֶיךָ נָשָׂאתִי אֶת עֵינַי הַיֹּשְׁבִי בַּשָּׁמָיִם :

וְיָשֵׂם · וְשָׂמוּ אֶת שְׁמִי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַאֲנִי אֲבָרְכֵם :

לְךָ · לְךָ יְהֹוָה הַגְּדֻלָּה וְהַגְּבוּרָה וְהַתִּפְאֶרֶת וְהַנֵּצַח וְהַהוֹד כִּי כֹל בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ · לְךָ יְהֹוָה הַמַּמְלָכָה וְהַמִּתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ :

שָׁלוֹם · שָׁלוֹם שָׁלוֹם לָרָחוֹק וְלַקָּרוֹב אָמַר יְהֹוָה וּרְפָאתִיו :

כתוב בשערי ציון שלא יאמרו אצל שלום רבונו של עולם רק יאמרו זה :

יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁתַּעֲשֶׂה לְמַעַן קְדֻשַּׁת חֲסָדֶיךָ וְגֹדֶל רַחֲמֶיךָ הַפְּשׁוּטִים וּלְמַעַן טָהֳרַת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא בֶּן עֶשְׂרִים וּשְׁתַּיִם אוֹתִיּוֹת הַיּוֹצְאִים מִן הַפְּסוּקִים שֶׁל בִּרְכַּת כֹּהֲנִים (אנקת"ם פסת"ם פספסי"ם דיונסי"ם) הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו עַם קְדוֹשֶׁךָ שֶׁתִּהְיֶה קָרוֹב לִי בְּקָרְאִי לָךְ וְתִשְׁמַע תְּפִלָּתִי נַאֲקָתִי וְאֶנְקָתִי תָּמִיד כְּשֵׁם שֶׁשָּׁמַעְתָּ אֶנְקַת יַעֲקֹב תְּמִימֶךָ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם וְתִתֶּן לִי וּלְכָל נַפְשׁוֹת בֵּיתִי מְזוֹנוֹתֵינוּ וּפַרְנָסָתֵנוּ בְּרֶוַח וְלֹא בְצִמְצוּם בְּהֶתֵּר וְלֹא בְאִסּוּר בְּנַחַת וְלֹא בְצַעַר מִתַּחַת יָדְךָ הָרְחָבָה · כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ פִּסַּת לֶחֶם לֶאֱכוֹל וּבֶגֶד לִלְבּוֹשׁ לְיַעֲקֹב אָבִינוּ הַנִּקְרָא אִישׁ תָּם · וְתִתְּנֵנוּ לְאַהֲבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאֵינוּ וְיִהְיוּ דְבָרַי נִשְׁמָעִים לַעֲבוֹדָתֶךָ כְּשֵׁם שֶׁנָּתַתָּ אֶת יוֹסֵף צַדִּיקֶךָ בְּשָׁעָה שֶׁהִלְבִּישׁוֹ אָבִיו כְּתֹנֶת פַּסִּים לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים בְּעֵינֶיךָ וּבְעֵינֵי כָל רוֹאָיו וְתַעֲשֶׂה עִמִּי נִפְלָאוֹת וְנִסִּים וּלְטוֹבָה אוֹת וְתַצְלִיחֵנִי בִּדְרָכַי וְתֵן בְּלִבִּי בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וְסוֹדוֹתֶיהָ וְתַצִּילֵנִי מִשְּׁגִיאוֹת וּתְטַהֵר רַעְיוֹנַי וְלִבִּי לַעֲבוֹדָתֶךָ וּלְיִרְאָתֶךָ וְתַאֲרִיךְ יָמַי · יְמֵי אִשְׁתִּי וּבָנַי וּבְנוֹתַי (אם יש לו אב ואם יאמר וִימֵי אָבִי וְאִמִּי) בְּטוֹב וּבִנְעִימוֹת בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם אָמֵן סֶלָה :

אחר הדוכן אומרים הקהל זה

אדיר במרום שוכן בגבורה אתה שלום ושמך שלום · יהי רצון שתשים עלינו ועל כל עמך בית ישראל חיים וברכה למשמרת שלום :

אחר הדוכן אומרים הכהנים זה

רבש"ע עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה עמנו כמו שהבטחתנו השקיפה ממעון קדשך מן השמים וברך את עמך את ישראל ואת האדמה אשר נתתה לנו כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם · וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם):

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם :

וְנֶאֱמַר כִּי בִי יִרְבּוּ יָמֶיךָ וְיוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים: לְחַיִּים טוֹבִים תִּכְתְּבֵנוּ אֱלֹהִים חַיִּים : כָּתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים כַּכָּתוּב וְאַתֶּם הַדְּבֵקִים בַּיהֹוָה אֱלֹהֵיכֶם חַיִּים כֻּלְּכֶם הַיּוֹם:

פותחין הארון

הַיּוֹם תְּאַמְּצֵנוּ : אמן
הַיּוֹם תְּבָרְכֵנוּ : אמן
הַיּוֹם תְּגַדְּלֵנוּ : אמן
הַיּוֹם תִּדְרְשֵׁנוּ לְטוֹבָה : אמן
הַיּוֹם תִּשְׁמַע שַׁוְעָתֵנוּ : אמן
הַיּוֹם תְּקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ : אמן
הַיּוֹם תִּתְמְכֵנוּ בִּימִין צִדְקֶךָ : אמן

סוגרין הארון

היום תאמצנו תפלה זו נקבע לבעלי תשובה ולא יכלו לקבוע באמצע וקבעוה בסוף התפלה ועל בעלי תשובה שייך לומר אימוץ הלב וגם הקב"ה מחזק ומאמץ לבם של בעלי תשובה לשוב בלבב שלם שנאמר (במלאכי ג' פסוק ס"ז) אז נדברו יראי ה' אלו בעלי תשובה אבל לרשעים מחזק לבם שלא לשוב בתשובה שנאמר (בשמות ט' פסוק יב) ויחזק ה' את לב פרעה (היום תברכנו) מלאת ברכה לבעלי תשובה שנאמר (בדברים ל' פסוק ב') ושבת עד ה' אלהיך ואח"כ (בפסוק ט"ז) יברכך ה' אלהיך וגו' ואנו טלנו תחרים בתשובה ולכן נקבע ברכה זו בסוף התפלה · וכן אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו כו' כאדם שנפטר מרבו וכן מאביו אומר ברכני אבי וכן יעקב כשנפטר מפרעה · שנאמר (בראשית מז פסוק י') ויברך יעקב את פרעה · וכן אנו נוהגים בשבתות ובמועדים שבסוף התפלה הולכים הנערים להמברכים כשו לברכם או אצל אביהם · כלומר התפללנו לפני הקב"ה וראוים אנו לברכה · אך בימי החול אין נוהגין כן שאין העם פנוים לבא לבית הכנסת : שבעת היום נתקן ע"ש ז' תיבות שבפסוק ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום (בדברים ד' פסוק ד') :

אונ אַלֶע קְרַאנְקְהַייט אונ אַלֶע שְׁטְרוֹיכְלוּנְג אונ אַלֶע צַאנְקְעַרייא אונ אַלֶע קְוֶוענִי פוּרְעָנִיּוֹת אונ אַלֶע בֵּייזֶע גְזֵירוֹת אונ אוּמְזִיסְטֶע פַיינְדְשַׁאפְט פוּן אוּנְז אונ פוּן אַלֶע קִינְדֶער פוּן דַיין זִיכְעָרהַייט :

היום תאמצנו הַיינְט זָאלְסְטוּ שְׁטַארְקֶן אוּנְז היום תברכנו הַיינְט זָאלְשְׁטוּ אוּנְז בֶּענְטְשֶׁן : היום תגדלנו הַיינְט זָאלְסְטוּ אַגְבֶּרֶן אוּנְז היום תדרשנו לטובה הַיינְט זָאלְסְטוּ פָארְשְׁטִין אוּנְז צוּא גוּטֶען : היום תשמע הַיינְט זָאלְסְטוּ הֶערִין אוּנְזֶער גְשְׁרַייא : היום תקבל הַיינְט זָאלְסְטוּ פַאר נֶעמֶען מִיט דֶער בַּארִימְהַקְייט אוּנ מִיט ווִילֶן אוּנְזֶער תְּפִלָּה : היום תתמכנו הַיינְט זָאלְסְטוּ בֶּגְרֵייפִין אוּנְז מִיט דַיינֶער רֶעכְטֶע הַאנְד דַיינֶער גִירֶעכְטִיקְייט :

כְּהַיּוֹם הַזֶּה תְּבִיאֵנוּ שָׂשִׂים וּשְׂמֵחִים בְּבִנְיַן שָׁלֵם · כַּכָּתוּב וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים: וְנֶאֱמַר וַיְצַוֵּנוּ יְהוָה לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַחֻקִּים הָאֵלֶּה לְיִרְאָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֵינוּ לְטוֹב לָנוּ כָּל הַיָּמִים לְחַיּוֹתֵנוּ כְּהַיּוֹם הַזֶּה: וְנֶאֱמַר וּצְדָקָה תִּהְיֶה לָּנוּ כִּי נִשְׁמוֹר לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל הַמִּצְוָה הַזֹּאת לִפְנֵי יְהוָה אֱלֹהֵינוּ כַּאֲשֶׁר צִוָּנוּ · וּצְדָקָה וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם יִהְיֶה לָנוּ וּלְכָל יִשְׂרָאֵל עַד הָעוֹלָם: והש"ץ מסיים בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

ז"ל שמ"ס האשכנזים משנים מר"ס עד יו"כ ומסיימין עושה השלום · וכתבו בעלי הסודות טעם החתימה עושה השלום גימטריא (ספריאל) הוא אחד משבעים שמות של (מטטרון) גימטריא החסד והחתים ס' אבל הספרדים אינם משנים נוסח הברכה מכל ימות השנה · ואלילה לשנות מאחר שלא נמצא זה בתלמוד ובפוסקים כמו המלך הקדוש המלך המשפט והרמז שכתבו בעלי הסודות הוא אמת אבל לא בנוסח הברכה · רק אחר התפלה בפסוק ואומר עושה שלום במרומיו יאמר (עושה השלום) לרמז הנ"ל אבל חלילה לשנות נוסח הברכה עכ"ל: ובכתבים איתא כי השלום גימטריא (ספריאל) וכן עש"ס גימטריא (ספריאל) והוא סופר וכותב כל בני אדם בספר החיים בעשרת ימי תשובה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא · אמן: בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ וְיַצְמַח פֻּרְקָנֵיהּ וִיקָרֵב מְשִׁיחֵיהּ · אמן: בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא · אמן: לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

תִּתְקַבַּל צְלוֹתְהוֹן וּבָעוּתְהוֹן דְּכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל קֳדָם אֲבוּהוֹן דִּי בִשְׁמַיָּא וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁלָמָא רַבָּא מִן שְׁמַיָּא וְחַיִּים טוֹבִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן: עֹשֶׂה שָׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן:

ותוקעין ל' קולות כדי לערבב את השטן מיהו אינן מעכבות שאם לא יעשו כן אין עיכוב בדבר שהרי כבר יצאו ידי חובתן · ואח"כ אומרים אין כאלהינו כו' עלינו קי':

כתב מהר"ש יפה ז"ל שאין צריך שוב לומר לשנה טובה תכתב שהרי הוא אחר הכתיבה שהכתיבה היא בעת התפלה בג' שעות הראשונות ואם הוא בינוני תלוי ועומד עד יו"כ ואינו נכתב היום · והין להקשות א"כ למה אומרים שוב ונכתבנו בספר החיים וכתוב לחיים טובים וכו' כל עשרת ימי תשובה דלא דמי דודאי כל אדם בעצמו הוא מחזיק עצמו לבינוני ולא לצדיק גמור אבל לא לומר כן לחבירו אחר ג' שעות על היום שכבר גמר הכתיבה למעלה אין זה מדרך המוסר שיאמר לחבירו לשנה טובה תכתב כי מנגדו בפניו בזה שמראה לו שאינו מחזיקו לצדיק גמור אלא לבינוני שעדיין לא נגמר דינו לפיכך שתיקתו יפה מדבורו: ובגלאתו מבהכ"נ ילך לביתו שמח וטוב לב מובטח בחסדי האל שיאה משפטו לאור · ויזהר האדם ביום הדין הקדוש למעט באכילה בכל מה דאפשר כנזכר בש"ע סימן תקצ"ו סעיף א' וכמה דעות בפוסקים שמצוה להתענות בר"ה והובא ג"כ בש"ע בשם י"א ועכ"פ ראוי שתהיה יראת ה' על פניו לשבר תאותו הבהמיות ויזכרו ביום הדין הנורא הזה ולא יאכל כל שבעו והיה עבודה עצומה להבורא ית"ש כדאיתא בגמרא פרק נגמר הדין אמר רבי יהושע בן לוי כל הזובח את יצרו מעלה עליו הכתוב כאילו כבדו להקב"ה בשני עולמות בעוה"ז ובעוה"ב דכתיב זובח תודה יכבדנני עד כאן · וביחוד אם עדיין לא התפלל מנחה שזה אסור כי במילוי כריסו באכילה ושתיה בלתי אפשרי לבא אל המלך מ"ס הקב"ה להתחנן לו בהכנעה וענוה · עוד מביא את האדם לידי בלבול מחשבה בתפלה ואוי לאותה בושה שבימים הנוראים אלו יתפלל במחשבות זרות לפני המלך המשפט היושב עתה על כסא דין לכן יזהר מאד למעט באכילה: בקידושא רבה פותחין כמו בשאר יו"ט (אלה מועדי וכו') · מאן דדמיך בריש שתא דמיך מזליה · היינו בשעת תפלה ותקיעה · אבל אחר חצות התיר האריז"ל לישן והיושב בטל כישן דמי:

ומי שיושב בתענית צריך שלא יסיח דעתו כלל ועיקר אלא יעכב עצמו בבהכ"נ יושב ועוסק בשירות ותשבחות ובעניני התורה והמצות כל אחד כפי ערכו והשגתו (סדה"י ויוש"ס) · ורגילין לילך אל הנהר זכר לעקדה משום דאיתא במדרש כשהלך אברהם אבינו ע"ה לעקוד את יצחק בנו הוליכו השטן במים עד צוארו ואמר אברהם הושיעה ה' כי באו מים עד נפש וניצול · ורגילים לילך במקום שרואין שם דגים לזכור שאנו משולים כדגים חיים הללו שנאחזים במצודה פתאום · כך אנו נאחזים במצודת המות והדין ומתוך כך יהרהר יותר בתשובה עכ"ל · ואומרים ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתינו וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם · תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם: (אלו פסוקים יאמר ג"פ וטעם אמירת פסוקים אלו הוא ידוע לבעלי קבלה שסודם רב ורם):

כְּהַיּוֹם הַזֶּה אַז דֶעם טָאג דֶעם דָאזִיגִין זָאלְסְטוּ בְּרֵיינְגֶען אוּנְז וואל גִימִיט אוּנ פְרֵיילִיךְ אִין דֶעם גִיבַּייא פוּן בֵּית הַמִּקְדָּשׁ · אַז דֶער פָּסוּק זָאגְט אוּנ אִיךְ וֶועל בְּרֵיינְגֶען זֵיא צוּא מַיין הֵיילִיגְן בַּארְג אוּנ אִיךְ וֶועל דֶר פְרֵייעֶן זֵיא אִין הוֹיז דָאס זֵיא דְרִינְגֶען טוּעֶן מַיין תְּפִלָּה אַייעֶר אָפְּפֶער אוּנ שְׁעכְטוּנְג זָאלִין צוּא ווִילְן זַיין אוֹיף מַיין מִזְבַּח דֶען מַיין הוֹיז וֶועט וֶוערִין גִירוּפִין אַיין הוֹיז פוּן תְּפִלָּה צוּא אַלִי פֶעלְקֶרִין אוּנ נָאךְ זָאגְט דֶער פָּסוּק אוּנ עֶר הָאט גִיבָּאטְן אוּנְז גָאט אוּנְזֶער גָאט צוּא טָאן אַלִי גִיזֶעץ דִיא דָאזִיגֶע צוּא פָארְכְטִין פַאר גָאט אוּנְזֶער גָאט צוּא גוּטֶען צוּא אוּנְז אַלֶע טֶעג צוּא לָאזִין לֶעבִּין אוּנְז אַז דֶער דָאזִיגֶער טָאג אוֹיךְ זָאגְט דֶער פָּסוּק אוּנ גִירֶעכְטִיקַייט וֶוערְט זַיין צוּא אוּנְז וֶוען מִיר וֶוערִין הִיטִין צוּא טָאן אַלִי דִיא דָאזִיגִי גִיבָּאט צוּא פַאר גָאט אוּנְזֶער גָאט אַז עֶר הָאט גִיבָּאטִין אוּנְז וצדקה אוּנ צְדָקָה אוּנ בְּרָכָה אוּנ רַחֲמִים אוּנ חַיִּים אוּנ שָׁלוֹם זָאל זַיין צוּא אוּנְז אוּנ צוּא כָּל יִשְׂרָאֵל בִּיז אַייבִּיג · גִילוֹבְּט בִּיסְטוּ גָאט דֶער דָא הָאט בַּאשַׁאפִין דֶעם עוֹלָם אוּנ מַאכְט שָׁלוֹם אִין הִימְל צְווִישִׁין זַיינֶע מַלְאָכִים דֶען אַיין טֵייל זַיינֶען אוֹיש פֵייעֶר אוּנ אַיין טֵייל זַיינֶען אוֹיס וַואסֶער אוּנ קֵיינֶער פַאר דַארְבְּט דֶעם אַנְדֶערִין אוּנ הָאבִּין שָׁלוֹם:

הַמֶּלֶךְ:

יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׳ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה׳ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמָם:

וּבְשִׂפְתֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ:

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל:

המלך

ג׳ הם יה שבר״ה ויוה״כ ימלא שמו וכסאו חוא שאומרים אח״כ יושב על כסא ולא היושב ר״ל יושב על כסא שלם. למ״ד מוגבה למעלה הנקרא מגדל פורח. ך׳ מוכבת למטה וזה עולם התחתון שבו מקלסין אותו בק׳ ברכות כמנין ך״ף. מ״ם עולם אמצעי לרמז שבר״ה ויוה״כ פוקד כל ג׳ עולמות. ופשוטו הקב״ה יושב על כסאו והקב״ה רם ונשא או הכסא רם במקומו מאד ונשא למעלה (כשם רוקח). (בפי. ובדברי. ובלשון. ובקרב. ישרים. צדיקים. חסידים. קדושים. תתרומם. תתברך. תתקדש. תתהלל). כנגד י״ב הויות. י״ב שבטים. י״ב מזלות. י״ב חדשים. י״ב שעות לילה. וי״ב יום. ר״ל במזלות וישראל מהללים ביום ובכל שעה:

המלך

ג׳ אותיות של מלך הם אחר סוד לומר שהוא מלך על העולם שנברא בעשרה מאמרות ואותיות מלך הפוכים דרך תשר״ק מ״ם קודם ואחריו למ״ד ואחריו כ״ף פוטה מלמעלה למטה ומביא אל היו״ד ואל הפי״ת אותיות שלפניהם לומר שהקדוש ברוך הוא רואה ומשגיח על כל מה שנברא ביו״ד מאמרות ורואה מעשיהם מגדול ועד קטן: (רננו צדיקים) ת״י שבחו לצדיקיא קדם ה׳: (לישרים נאוה תהלה) כלומר לישרי לב שמהם היודעים לכוין אחת אל אחת עד מדת תהלה ולא לכל אדם לפי שספירת בינה עמוקה היא להבינה ולספר שבחה ותהלתה׳ מה שתקנו יאתך ורבקה ומהפכין התרוצות צריכין לומר לפי שכתוב ויעתר יצחק לה׳ לנוכח אשתו זה עומד ומתפלל בזוית א ותו עומדת ומתפללת בזוית א ויעתר לו לפי שאינו דומה תפלת צדיק וכו׳ כא אם אביה צדיק תפלת א וזה שוין א״כ ראוים להזכיר עם במלה בר״ה ויוה״כ ובשם שהם נפקדו כן יעתר לנו לכל צרכנו ולא יהיה בנו עקר ועקרה ולא תהא תפלתם עקרים (בשם הרוקח):

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים׳ לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר וּלְנַצֵּחַ לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

(וצריך להפסיק בין פיוט הטורים לתיבת לפניך שלא יחריב העולם מ״ז):

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ׳ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׳ כִּי לְךָ נָאֶה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת׳ בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה׳ מֶלֶךְ יָחִיד אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

(גדול בתשבחות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל שבחיו: (אל ההודאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל הודאותיו: (אדון הנפלאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל נפלאותיו שעושה בכל עת: (הבוחר כו׳) אני נותן לך הו״ע על שבחרת בנו עם קדוש לזמר לשמך הגדול: (מלך) אתה אל גדול ונורא: (חי העולמים) אני מאמין באמונה אמיתית שאתה מחיה כל העולמות עליונים ותחתונים: (אמן) אמת שבלבי ויושר להלל ולשבח לותך בשבחים אלו (יוש״ס):

בקול קהלות אומרים זה קודם תיק:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו:

אין לומר ועתה יגדל כשם שאומר השק יתגדל אך יש לשמוע ולכוין ולשתוק. ואמנם יש לאומרו קודם שמתחיל החזן (ש״ע א״ח סי׳ נ״ו סוף סעיף ס׳):

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא׳ בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ וְיַצְמַח פּוּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב (נ״א קֵץ) מְשִׁיחֵהּ׳ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן:

יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׳ לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

(כרעותיה) כרצון כי עדין לא נבראו המלאכים עד יום שני ולא היה לו הביטול עם מי למלך: (בעגלא) במהרה: (אמן) יהי׳ שיאמן בקשתו: (יהא שמיה רבא מברך) יהא שמו הגדול מבורך׳ (בריך הוא לעלא כו׳) למעלה מכל שירות ותשבחות שאדם משבח נמלך יתן שבחיו של הקב״ה: (ונחמתא) דאמירן בעלמא לזון יותר משאר עניות של ר״ה. אבודרה״ם:

חזן **בָּרְכוּ אֶת יְהוָה הַמְבֹרָךְ :**

קהל **בָּרוּךְ יְהוָה הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד :**

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים · סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו· ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה· ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד : יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם :

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם · יוֹצֵר אוֹר וּבוֹרֵא חֹשֶׁךְ עֹשֶׂה שָׁלוֹם · וּבוֹרֵא אֶת הַכֹּל: אוֹר עוֹלָם בְּאוֹצַר חַיִּים אוֹרוֹת מֵאוֹפֶל אָמַר וַיֶּהִי :

פיוט הזה מיוסד על מלכיות זכרונות ושופרות ולכן התחיל במאמרים הראשונים בתיבת (מלך) והשניים בתיבת (זכור) והשלישיים בתיבת (שופר) וכן סידר כל סוגר וסוגר ע"פ א"ב אחר תיבה הראשונה מכל חרוז · ובחלק השני מכל חרוז חתום שם המחבר הוא (שמעון בר יצחק) · ועוד חתם שמו באמצע החרוזים וכה שומרי מצות עדיך ועבדיך נטלם ר"ת (שמעון) · "ברחמים "יוקר "לפירי "חקם ר"ת (בר יצחק) "אל "חק הכ' תיבות הם (אלחנן) וכו' · ירחה פעלך והדרך לתמימים חיות בגלך לאורך ימים "לחיי "עולם ר"ת יפול חברי לחיי עולם וכו' (הרח"ס) וכל החרוזים הללו מן (מלך אמון עד כי הכל עבדיך) מיוסדים על שלשה פסוקים רצופים (בתהלים קיט פט נז צא) והם לעולם ה' דברך נצב בשמים לדור ודור אמונתך כוננת ארץ ועמוד למשפטיך עמדו היום כי הכל עבדיך · ולכן סיים חרוזיו בפסוקים הללו גרמז על מה שדרשו עליהם רז"ל סוכה בילקוט וז"ל מה לעולם ה' · אמר דוד כו' מה הוא נצב קיים דברך שהתקנת עם אדם הראשון כו' ·מהו לדור ודור אמונתך · מהו למשפטיך עמדו היום · אמר הקב"ה אדם הראשון אני דנתי אותו וזכיתי אותו ביום מצלי אף אתה כשתבוא בניו לפני ודין בר"ה כיון בניו בשופרות ואפי' יש לכם כמה קטיגורים אני אזכור עקידת יצחק ואני אזכה אתכם בדין עכ"ל וכנגד זה יסד הפייטן (אמון מאמריך מרחוק מוגב) לרמז על קיום דבר שהתקין עם אדה"ר (הרח"ס) והתרוה הראשון הוא כנגד מלכיות כאשר מסודר לפניך מלך אמון מלך בכלותך :

(יוצר ליום ב' של ראש השנה חיברו רבינו שמעון הגדול זצ"ל ב"ב הראב"ן)

מיוסד ע"פ א"ב בראשי חרוזים וגם המחבר חתם שמו כפול שמעון בר יצחק אלחנן זצ"ל

מֶלֶךְ אָמוֹן מַאֲמָרֶיךָ מֵרָחוֹק מֻצָּב · שִׁמְךָ יִתְפָּאַר בַּעֲדָתְךָ יִתְיַצָּב · לְעוֹלָם יְהוָה דְּבָרְךָ נִצָּב : מֶלֶךְ בִּכְלוֹתְךָ הַיּוֹם מַעַשׂ אָמְנוּתְךָ · מִדִּין הִצַּלְתָּ מְרוּקָם בִּתְמוּנָתְךָ · לְדוֹר וָדוֹר אֱמוּנָתְךָ : מֶלֶךְ גָּזַרְתָּ כְּמוֹ כֵן לְצֶאֱצָאָיו פִּדְיוֹם · עֲבוּר לְהַמְלֵט מִשּׁוֹאָתְךָ אָיוֹם לְמִשְׁפָּטֶיךָ עָמְדוּ הַיּוֹם :

חזן שׁוֹמְרֵי מִצְוֹת עֵדֶיךָ וְעוֹבְדֶיךָ · נְטָלֵם וְנַשְּׂאֵם לְהַרְבּוֹת כְּבוֹדֶךָ · כִּי הַכֹּל עֲבָדֶיךָ · קָדוֹשׁ :

התרוח הזה נגד זכרונות · לכן נקט זכור דורשיך · זכור המשוכה :

זְכוֹר דּוֹרְשֶׁיךָ לְתֶחִי לְעוֹדְדֵם · וְהָרֵם קַרְנָם בְּרַחֲמֶיךָ לְהַקְדֵּם · זְכוֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם : זְכוֹר הַמְשׁוּכָה אַחֲרֶיךָ בְּאַהַב לְחַלּוֹתֶךָ · נִסְמֶכֶת בְּשַׁעֲשׁוּעַ דָּת נַחֲלָתֶךָ · גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ : זְכוֹר וּמַהֵר יוֹם

מטה לוי

(מלך) בקשתנו מלפניך אתה המלך (אמון מאמריך) שתאמן מאמרך · אשר (מרחוק מוגב) שהבטחת לאדם הראשון ואמרת לו אתה סימן לבניך כשעמדת לפני בדין ביום זה ויצאת בדימוס זכאי כך עתידין בניך לעמוד לפני בדין ביום זה ויוצאים לפני בדימוס (ויקרא רבה פרשה כט) ועי"ז (שמך יתפאר בעדתך יתיצב) ועוד הלא (לעולם ה' דברך נצב) לעולם אין אתה בא עליהם בדין אלא בהוי"ה מדת הרחמים (מלך בכלותך היום מעש אומנותך) כשבראת אדם בר"ה שהוא תכלית כל מעשה בראשית (מדין) הנגזר עליו ביום אכלך ממנו מות תמות (בראשית ב יז) (הצלת) את האדם אשר הוא מרוקם בתמונתך שנברא בצלמך ובדמותך · והרווחת לו ליום שלך שהוא אלף שנה · ועשית כל זאת (לדור ודור) כדי להגיד בכל דור אמונתך (מלך גזרת כמו כן לצאצאיו פדיום) שאמרת כמו כן עתידים בניך לעמוד לפני בדין (עבור להמלט משאתך איום בעברו) להנצל מגזירתך אתה איום ונורא בניו אשר (למשפטיך עמדו היום) שהם (שומרי מצות והם עדיך) שאין אלהים זולתך (ועבדיך) והם עובדים לך כן (נטלם ונשאם) ה' (קדוש) אתה המלך הקדוש תנשא ותרומם אותם כדי (להרבות כבודך) (כי הכל עבדיך) ואם הכל יעבדוך ירבה כבודך (זכור) את ישראל שהם דורשיך (לתחי לעודדם) לחזקם לחיים (והרם קרנם ברחמיך להקדם) כמדתך שאתה מקדים רחמים לרוגז (זכור עדתך קנית קדם) ממצרים (זכור) את ישראל (המשוכה אחריך) שאמרו משכני אחריך נרוצה (באהב לחלותך) להתפלל ולחלות פניך באהבה ועוד שהיא (נסמכת בשעשוע דת נחלתך) בתורה שהיא שעשוע של הקב"ה והיא דת אם אשר

בית לוי

(אמון) כמו תאמן (מרחוק) פי' מקדמין (ישעיה כה א) (מרוקם) מצויר (נגאלימו) לבניו (עבור) כמו בעבור (משאתך) ל' גזירה כי פרגום של משאו ואחתו (חבקוק א ז) דיניה וגזירתיה (איום) עולה להקב"ה (עדיך) לשון עדות (נטלם ונשאם וגו') עפ"ה וינטלם וינשאם כימי עולם (ישעיה סג ט) (דורשיך) עולה לישראל (לתחי) לשון תחיה ור"ל לחיים (לעודדם) לחזקם מלשון מעודד ענוים (תהלים קמז ו) (באהב) כמו באהבה (לחלותך) ל' תפלה כמו לחלות פני ה' (זכריה ז ב) (שעשוע דת נחלתך) עולה לתורה ע"ש ואהיה שעשועים יום יום (משלי ח ל)ועפ"ה מימינו אש דת למו

מלך אמן גאט וואש ער איז דער מֶלֶךְ פון דער תורה וואס זיא איז דער צוויגן אין זיין שוים דיינע רייד וואס דוא האסט גיזאגט פון בְּרִיאַת עוֹלָם אונהאט אבאשטאנד דאס דיין רצון איז גיוועזן גירעכט צו מאכן די יִשְׂרָאֵל אין דעם זכות וואס דוא האסט ניזעהען אז זייא וועלין מקבל זיין דיא תורה דיין נאמען איז בשיינט דיין שכינה רואט צווישן דער עֵדָה פון יִשְׂרָאֵל גאט דיינע רייד האבין אבשטאנד צוא אייביג מלך בכלותך דוא גאט אז דוא האסט פאר לענדט היינט אין ראש השנה דיא ווערק פון דיין מייסטיר שאפט דאס איז אדם הראשון וואס ער איז בשאפין גיווארין אום ראש השנה דוא האסט אים מציל גיוועזין פון דין אונ משפט אדם הראשון וואס ער איז גיוועבט אונ בשאפין גיווארן אין דיין גישטאלט דען ער איז חַיָּיב מִיתָה גיוועזין ווייל ער האט גיגעסין פון דעם עץ הדעת האסטו זיך

איבער אים מרחם גיוועזין אונ האסט אים גישיינקט זיין לעבין דיין ווארהייט איז פון איין דור צום אנדרין צוא טאן חסד מלך גזרת דוא גאט האסט גוזר גיוועזין אדערלייזונג צוא דיא קינדער פון אדם אזוא וויא דו האסט אים דער לייזט פון דעם דין כדי זייא זאלין אנטרונן ווערין פון דיין פארכט דוא פארכטיגער גאט אלע ישראל שטייען היינט צום משפט : שומרי מצות דיא ישראל וואס זייא היטין דיינע מצות אונ זיינען מעיד אז גאר דוא ביסט אגאט אונ זייא דינען דיך תמיד דרום דוא גאט דער הייב זייא אונ דער הייך זייא צוא מערין דיין כבוד דען זייא זיינען אלע דיינע קנעכט דוא היילינער גאט זכור דורשיך גידיינק דיינע פארשטער צוא שטארקין זייא צוא לעבין אונ דער הייב זייער הארין צוא פעדערין דיין מדת הרחמים פאר דעם דין גדיינק דיין עדה וואס דו האסט זייא גיקויפט

יְשְׁעֲךָ לְקָרְבֵנוּ · בִּדְבִירְךָ לְהִשְׁתַּחֲוֹת ׃ וּבְמִשְׁכְּנוֹתֶיךָ לָבֹא · הַר צִיּוֹן זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ ׃

חזן בְּרַחֲמִים יֵקַר צְעִירֵי הַצֹּאן · חָקָם הַטְרִיפֵם פְּנִימִי וְחִיצוֹן · וַאֲנִי תְפִלָּתִי לְךָ יְהוָה עֵת רָצוֹן · קָדוֹשׁ ׃

התרוז הזה כנגד שופרות · וכן סיוד כל היוצר

שׁוֹפָר זְמַנּוֹ בָּא תְּקוֹעַ בְּעִנְיָנָיו · בְּקֶרֶן אַיִל לְהִזָּכֵר לִבְחוּנָיו · אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו ׃ שׁוֹפָר חָרַד הַמַּחֲנֶה מֵרָחוֹק לַעֲמוֹד · רַחוּם זָכְרֵהוּ וּלְצַדְּקֵנוּ תַּחְמוֹד · הַשּׁוֹפָר הוֹלֵךְ וְחָזֵק מְאֹד ׃ שׁוֹפָר תִּכַּסְתָּ בַּכֶּסֶה לְמִי מָנָה עָפָר · יְשׁוּבוּן מֵאָוֶן בְּכִפּוּר לְהִתְכַּפֵּר · תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר ׃

חזן אַל תָּגֵן נַחֲלָתוֹ בְּנֹעַם לְהַשְׁפֵּר · יְדָעָם קְרוֹא קָרְבְּנוֹתָיו בְּמִסְפָּר · וְתִיטַב לַיהוָה מִשּׁוֹר פָּר · קָדוֹשׁ ׃

מֶלֶךְ יִשְׁפּוֹט עַמִּים בְּמֵישָׁרִים לְנַשְּׂאוֹ · צוֹפֶה לְדַקְדֵּק דִּינָם בְּהִתְנַשְּׂאוֹ · כּוֹנֵן לַמִּשְׁפָּט כִּסְאוֹ ׃ מֶלֶךְ כַּבִּיר נִקְדָּשׁ בִּצְדָקָה לְבַדּוֹ · חַי יִגְבַּהּ בַּמִּשְׁפָּט בְּהִתְכַּבְּדוֹ · לַעֲשׂוֹת מִשְׁפַּט עַבְדּוֹ ׃ מֶלֶךְ לְרוֹגֶז רַחֵם יִזְכּוֹר כִּנְאֻמוֹ · קָרוֹב לְהַצְדִּיק עִם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ · עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל דְּבַר יוֹם בְּיוֹמוֹ ׃

חזן יֵרָאֶה פָעָלְךָ נַהֲדָרְךָ לִתְמִימִים · חַיּוֹת בְּצִלְּךָ לְאוֹרֶךְ יָמִים · מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים · קָדוֹשׁ ׃

(דברים לב ב) (כדביר) לשון היכל ואולם כמו ויעש דביר (מלכים א ו יז) (יקר) מלשון וייקר דמם בעיניו (תהלים עב יד) (צעירי הצאן) כנוי לישראל (ירמיה מט כ) (חוקם הטריפם) פי׳ הטריפני לחם חקי (משלי ל ח) ולשון חק נופל על כל ענין של הצטרכות (לבחוניו) אל אברהם ויצחק שנבחנו באותו נסיון (חרד) ע״ש וקול שופר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה (שמות יט טז) (תכסה) לשון תקון בלשון תלמוד כמו תכסיסי מלוכה (בכסה) בר״ה ע״ש בכסה ליום חגנו (תהלים פא ד) ותרגומו בירחא דמתכסי יומא (למי מנה עפר) תואר לישראל (נחלתו) תואר לישראל (להשפר) ל׳ יופי כמו ברוחו שמים שפרה (איוב כו יג) (משור פר) שהקריב אדה״ר (כביר חי) הם תוארים להקב״ה וע״ש ויגבה ה׳ צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה (ישעיה ה טז) (כנואמו) ל׳ אמירה כמו נאם ה׳ (בראשית כב טז) (חיות) כמו ונחיה

בזוטתם (נחלת שנם נחלתך) ממצרים (זכור ה׳ ברחמים יקר) תייקר ותגדל ברחמים את ישראל הנקראים צעירי הצאן (חוקם הטריפם) הטריפם חק פרנסתם (פנימי וחיצון) לחם לאכול ובגד ללבוש ׃

(שופר זמנו בא) עתה (תקוע בענייניו) לתקוע בו באותו ענין שתקנו חכמים ותלאו חכמים סמך היה לתקוע (בקרן איל) דווקא כדי להזכר (לבחוניו) להזכר לאברהם ויצחק שנבחנו באותו נסיון וסמכו חכמים על מה שנאמר (אחר נאחז בסבך בקרניו) וזה היה איל · לכן השופר של ר״ה של איל הוא וכדי הקדוש ב״ה לאברהם אז שבשעה שיהיו בניו נאחזים בגלות ונסבכים בעבירות יזכור להם עקידה (שופר) אשר (חרד המחנה) בהר סיני (מרחוק לעמוד) כמ״ש וירא העם וינועו ויעמדו מרחוק בקשתנו מלפניך אתה (רחום זכרהו) את השופר (ולצדקנו תחמוד) בזכות השופר הולך וחזק מאוד (שופר טכסת בכסה) תקנת לתקוע שופר בר״ה (למי מנה עפר) לישראל שאמר בהם מי מנה עפר יעקב (ישובון מאון) כי ישמעו תקיעה ישובו מעבירות (בכפור להתכפר) ועי״ז יתכפרו ביוה״כ ולכן צויתי להם (תקעו בחודש שופר) כדי שיחרדו ויעשו תשובה (אל תגן נחלתו) היא ורייהם את נחלתו (בנועם להשפר) ניפה אותם בנועם שהרי (ידעם קרוא) הודיעם לקרוא סדר (קרבנותיו במספר) שהן חייבים להקריב מדי יום ביום והקב״ה אמר לאברהם שבזמן שאין בהמ״ק קיים תקנתי להם סדר קרבנות ובזמן שקורין בהם לפני מעלה אני עליהם כאילו הקריבום לפני ואני מוחל להם עונותיהם (תהלים ד׳ כ״ז) ובקשתנו (ותיטב לה׳ כו׳ קדוש) ותיטב לה׳ הקדוש קריאת הקרבנות יותר משור פר שהקריב אדם הראשון כי בקריאתם מקיימים גם מצות ת״ת וטובה מהקרבה לבדה (מלך ישפוט עמים במישרים) לעתיד לבוא ישפוט את עובדי כוכבים על אשר השתעבדו בישראל כדי (לנשאו) את ישראל (צופה לדקדק בדינם) ולא ידקדק הקדוש ברוך הוא בדינם (בהתנשאו) (כהרמב״ן) לשבת על כסא דין (כונן למשפט כסאו) ובאותו דין יכוף הקדוש ברוך הוא כסאו (מלך) הקדוש הנקרא (כביר נקדש בצדקה לבדו) מלך אשר הוא (חי יגבה במשפט) ועפ״י מה (בהתכבדו לעשות משפט עבדו) כשיתכבד לנקום מהרשעים נקמת ישראל שנקראים עבדו (מלך לרוגז) כי אוי לשבתנו על ישראל (רחם יזכור) יזכור זכות אברהם שנקרא להקב״ה אוהב (כנואמו) כמאמרו כמ״ש ברוגז רחם תזכור (חבקוק ג ב) וראוי לו יתב׳ להתנהג כך כי הוא קרוב להצדיק ס׳ (דבר יום ביומו) בכל יום קוראים קריאת שמע ומיחדים שמו בקשתנו שיבוא משיח ויבנה בית המקדש ובזה (יראה פעלך והדרך לתמימים) לישראל שתמימים (חיות בצלך) ונחיה בצלך לאורך ימים כמ״ש הנער בן מאה שנה ימות ותהיה (מלכותך מלכות כל עולמים) זאת בקשתנו מלפניך (קדוש)

פון פריער אן דאס דוא האסט זייא אויס גיצויגין פון מִצְרַיִם זכור גידיינק דאס זייא איז גיצויגין גיוואָרין נאך דיר כאהב מיט ליבשאפט לחלותך צוא בעבין דיך זיא איז אן גילעהענט אין דיא פרייד פון דער תּוֹרָה וואס דיא איז גילינגן צוא פייער דוא האסט אויס גילייזט דיא יִשְׂרָאֵל וואס זייא דיענין דיין ארב זכור זכור גידיינק אונ היילן צוא גינעהגן דעם טאג פון דיין הֵיכָל וועלין מיר זיך בוקין אין דיין פאליש אונ וועלין קומען אין דיין האוב צוא דעם בארג צִיּוֹן וואס דיין שְׁכִינָה האט אויף אים גרואט ברחמים יקר מיט דער בארעמקיים זאלסטו תְּשׁוּבה מאכין דיא יִשְׂרָאֵל וואס זיי זיינן גילייכן צוא דיא יונגע שאף זייער גיזעצטע שפייז זאלסטו זיי שפייזין דיא וואס דיענען אין ארץ ישראל אדער אין חוץ לָאָרֶץ עס זאל זיין איין עת רצון דאס דוא נעמסט זאלסט אן נעמען מיין תְּפִלָּה דוא הייליגער גאט שופר זמנו בא דיא צייט פון שופר איז גיקומען מען זאל בלאזין נאך דיא ענין אזוא ווי דיא אנדערע חכמים האבין מתקן גיוועזין מיט איין הארין פון איין ווידער כדי עס זאל צוא דיא יִשְׂרָאֵל גידאכט ווערין דער זכות פון דיא גירעכטע אבות אויף דעם ווידער וואס מען האט גיזאלט יִצְחָק צוא שעכטן דער האט זיך אזוי פר נאך גיטשן איין ווידער וואס ער איז עונען

אן גיטשען אונ ארום גיוויקילט מיט זיינע הערנער אין איין דארין בוים אונ דענסט מאל האט גאט צוא אַבְרָהָם גישוואָרין אז זיינע קינדער וועלן זיין אין צרות אונ וועלין זיין ארום גיוויקילט מיט עבירות וועט ער זייא גידיינקען דעם זכות פון דער עֲקֵידָה שופר חרד דער שופר האט דער שראקין דיא מַחֲנֶה פון דיא יִשְׂרָאֵל בייא דעם בארג סִינַי דאס זיי האבין גימוזט פון ווייטין שטיין דער בארמיגער גאט גידיינק דעם דאזיגין שופר אונ דוא זאלסט לוסט האבין צו גירעכט מאכין אונז בזכות קַבָּלַת הַתּוֹרָה וואס דער בייא איז אן גישריבין דאס קול פון דעם שופר איז גיגאנגען אונ האט זיך זייער גישטארקט שופר טכסת דעם שופר האסטו גיצירט אונ אן גיבריט צו בלאזין אין דעם טאג ראש הַשָּׁנָה וואש ער הייסט כֶּסֶה צו די יִשְׂרָאֵל וואס אויף זייא איז גיזאגט דער פסוק (מִי מָנָה עֲפַר יַעֲקֹב) אז זיי הערין דאס קול פון דעם שופר טוען זייא תְּשׁוּבָה פון זייערע עבירות כדי גאט זאל זייא מוחל זיין אום יום כפור דרום האט גאט גיהייסין אין דעם חודש תשרי בלאזין שופר ׃ אל תגן נחלתו גאט האט דער בארעמט זיין ארב יִשְׂרָאֵל מיט זיסע הערשער צוא בשיינען זייא דער מיט וואס ער האט זייא גילאזט וויסן צוא לייענען דעם סדר פון דיא קרבנות מיט

תחלה שאל חיים · ועתה שאל צרכי חיים

זְכוֹר מְקַוֶּיךָ נַחַת שֻׁלְחָנְךָ לַעֲרָכָה · אֶדֶר תְּהִלָּתְךָ בְּפִימוֹ לְהִתְבָּרְכָה · זֵכֶר צַדִּיק לִבְרָכָה: זְכוֹר נְדִיבֵי עַמִּים אֲבוֹת הָעוֹלָם · חֲשׂוֹךְ עֲבָדֶיךָ מִזָּדוֹן וְנֶעְלָם · וְחֶסֶד יְהוָה מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם: זְכוֹר סֻכַּת שָׁלֵם הַיּוֹשֶׁבֶת בְּדוּדָה · חוּשָׁה לְהָכִין אוֹתָהּ וּלְסַעֲדָהּ · יִשְׂמַח הַר צִיּוֹן תָּגֵלְנָה בְּנוֹת יְהוּדָה:

חזן לְחַיֵּי עוֹלָם יִכָּתְבוּ אֱמוּנַי · יִזְכּוּ לַחֲזוֹת בְּנֹעַם יְהוָה · לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יְהוָה · קָדוֹשׁ:

החרוזים האלה מיוסדים על הכתוב והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה' בהר הקודש בירושלים (ישעיה כז יג) ולכן סיים כל חרוז בחלק א' מן הפסוק הזה (הגרו"ס)

שׁוֹפָר עֲבֶרֶת קוֹלוֹ נִשְׁמַע בְּאַשּׁוּר · לְהֵעָטוֹת שִׂמְחַת עוֹלָם בְּקִשּׁוּר · וּבָאוּ הָאֹבְדִים בְּאֶרֶץ אַשּׁוּר: שׁוֹפָר פִּצֵּץ קוֹלוֹ בְּעֶבְרֵי נְהָרַיִם · חֵרוּת לְהַשְׁמִיעַ יְהוּדָה וְאֶפְרַיִם · וְהַנִּדָּחִים בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם: שׁוֹפָר צָרְפַת וּסְפָרַד יִצְרַח לְהִתְקַדֵּשׁ · נְפוֹצִים בְּאַרְבַּע נֶצַח יְחַדֵּשׁ · וְהִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַר הַקֹּדֶשׁ:

חזן אֲמָרֵי נִחוּמֶיךָ יְשַׁעַשְׁעוּנִי בְּכִפְלַיִם · סֶלָה לְעָבְדְךָ בְּכָל גְּבוּלַיִם · בְּהַר הַקֹּדֶשׁ בִּירוּשָׁלַיִם · קָדוֹשׁ:

מטה לוי: (זכור מקויך) זכור להצדיק המקוים לך (נחת שולחנך לערכה) לערוך בהם נחת שולחנך (אדר תהלתך בפימו להתברכה) ועי"ז פיהם יברכו הוד תהלתך ויהיה (זכר צדיק לברכה) (זכור נדיבי עמים) הם אבות העולם אברהם יצחק ויעקב ובזכותם (חשוך עבדיך מזדון ונעלם) ממזיד ושוגג (וחסד ה') יודע הכל כי חסד ה' הוא מעולם ועד עולם (זכור סוכת שלם) בית המקדש שבירושלים (היושבת) עתה (בדודה) בקשתנו (חושה כו' ולסעדה) שיוקם סוכת דוד הנופלת · ואז (ישמח הר ציון) כו': (שופר עברת קולו נשמע באשור) השופר שעברת קולו יהיה בחוזק ביום הגאולה · יה"ר שנשמע אותו קול השופר (להעטות שמחת עולם בקשור) להתעטף בקשר של קיימא אותם שני שבטים שנתפרקו בעון העגל לאותם שנאמר עליהם יבאו האובדים כו' ובקשתנו (שופר פצץ קולו בעברי נהרים) שיתפשט קול שופר לאותם השבטים שגלו מעבר לנהר פרת (חרות להשמיע לשבט יהודה ואפרים) כו' (שופר צרפת כו' להתקדש) יצרח השופר על פראנקרייך ושפני"א שהם עיקר הגלות כי שם הרעו מאד לישראל שיתקדשו ויכינו עצמם לבוא לירושלים ואותם אשר הם (נפוצים בארבע) כנפות הארץ (נצח יחדש) יחדש אותם לנצח: (אמרי נחומיך) שנחמתנו ע"י נביאים (ישעשעוני בכפלים) כי אמרת נחמו נחמו עמי ב"פ (סלה כו') בקשתנו שתקיימנו עתה כדי שנוכל לעבדך לשום (בכל גבולים) ובאיזו גבולים (בהר הקודש בירושלים) באכילת ק"ק לפנים מן הקלעים ובאכילת קדשים קלים בכל העיר כדי שעי"ז נזכה לנחמות עוה"ב:

בית לוי: (נחת שולחנך) עס"ס ונחת שולחנך מלא דשן (איוב לו טז) ור"ל מזונם ופרנסתם (אדר) ל' תפארת ויופי כמו ממול שלמה אדר תפשטון (מיכה ב ח) (נדיבי עמים) הואר לאבות העולם ונדיבי לשון שרים כי תרגומו רבני (תהלים מז י) (חשוך) לשון מניעה כמו ולא חשך ממני (בראשית לט ט) (ונעלם) שוגג (סכת שלם) בהמ"ק שבירושלים כמ"ש ויהי בשלם סוכו (תהלים עו ג) (בדודה) לשון בדד ור"ל חריבה (חושה) ל' מהירות כמו חושה אל תעמוד (ש"א כ לח) (ולסעדה) ולסמכה (בנות יהודה) עיירות יהודה כמו חשבון וכל בנותיה (במדבר כא כה) (באשור) בחוזק מל' אשרו חמוץ (ישעיה א יז) ועפה"כ והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' (שם כז יג) (להעטות) לשון עטיפה (פצץ) לשון הליכה בל' תלמוד כמו חד פצי לפתח' דעבודת כוכבים וחד פצי וכו' (ע"ג ד' טז) ופי' הערוך לשון הליכה (בעברי נהרים) הם הגליות (צרפת וספרד) עפ"ה וגלות החל הזה לבני ישראל אשר כנענים עד צרפת וגלות ירושלים אשר בספרד (עובדיה א כ) (יצרח) ל' צעקה כמו יריע

דער צאַל אונ די פּרשׁה פֿון דיא קרבּנות וואָס מיר לייענען זאָל גיפֿעלין צו גאָט אונ אָן גינומן זיין בּעסער אַז דר אָקס וואָשׁ אָדם הראשון האָט מקריב גיוועזין דו היילינער גאָט: מלך ישפוט עמים גאָט וועט די פֿעלקער פֿון אַרום אֶרֶץ ישׂראל משפּטין מיט רעכט פּאַרטייקייט לעתיד לבא כּדי ער זאָל זיך דר הייבּין אַז ער וועט זיך דער הייבין דענסט מאָל וועט ער אָן ריכטין זיין שׁטול צום משפּט מלך כביר גאָט דר שׁטאַרקר קיניג ער וועט אַליין גיהייליגט דורך גירעכטיקייט חי דר לעבּדיגר גאָט ער וועט ווערין דר הייבט אין משפּט אַז ער וועט ווערין גיערליכט צו טאָן דאָס משפּט פֿון דיא ישׂראל וואָס זייא זיינען זיינע קנעכט מלך לרוגז רחם אויב די ישׂראל זיינען ראוי גאָט זאָל אויף זייא צאַרנען זאָל ער גידיינקען דעם זכות פֿון אַבְרָהָם צוא דר באַרימען זיך אַזו וויא ער האָט גיזאָגט איך וועל גידיינקען דעם בּרית פֿון אַבְרָהָם גאָט איז נאָהענט גירעכט צו מאַכין דאָשׁ פֿאָלק וואָשׁ זייא איינציגין זיין נאָמן זיין פֿאָלק ישׂראל לייענן קריאַת שמע איטליכין טאָג: יראת פעלך דיין ווערק אונ דיין שיינקייט דאָשׁ איז דאָשׁ בּית המקדשׁ זאָל גיזעהען ווערין צוא דיא פֿרומע ישׂראל זייא זאָלין לעבּין אין דיין שאָטין פֿון דער שכינה צוא אייבּיג דיין מלוכה איז איין אייבּיגע מלוכה קדוש דוא היילינער גאָט: זכור מקויך גידיינק דיא ישׂראל וואָשׁ זייא האָפֿין צו דיר דיין גיזעגנטין טישׁ אָן צו ריכטין דאָשׁ זייא זאָלין פּרנסה האָבּין וועלין זייא איין שיינע לויב דיך לויבּין מיט זייער מויל זיי וועלין גידיינקען דעם צדיק הקדוש בּרוך הוא צו לויבּין אונ צו בּענטשׁין זכור נדיבי עמים גידיינק דיא הארין פֿון די פֿעלקער דאָס זיינען

דיא אבות פֿון דר וועלט אונ דורך זייער זכות פֿר מייד דיינע קנעכט פֿון די זינד וואָס ווערין גיטאָן בּמזיד אָדער בּשׁוגג אונ גאָטשׁ חסד זאָל אונז בּייא שׁטיין פֿון אייבּיג בּיז אייבּיג זכור סכת שלם גידיינק דאָשׁ בּית המקדשׁ פֿון ירושלים וואָס זיא זיצט אַליין אונ איז וויסט היילצוא בּרייטין זיא אונ אונטר צו לעהנען זיא דענסטמאָל וועט זיך דר בּארג פֿון ציון פֿרייען אונ די דערפֿר פֿון יהודה וועלין לוסטיג זיין: לחיי עולם צוא אייבּיג לעבּין זאָלין אָן גישריבּין ווערין מיינע וואָרהאַפֿטיגע זייא זאָלין זוכה זיין צו זעהן דאָשׁ זיסקייט פֿון גאָט דאָס איז עולם הבּא מיר זאָלין זיין צו אַגידעכענישׁ אין גאָטשׁ היכל דאָשׁ איז דאָשׁ בהמ"ק קדוש דוא היילינער גאָט: שופר עברת קולו דאָשׁ איבּר פֿארונג פֿון דעם קול שׁופר וועט גיהערט ווערין מיט שׁטאַרקייט אַרום צו וויקלען אונ אָן קניפּין איין אייבּיגע פֿרייד וועלין קומען די ישׂראל וואָשׁ זיינען פֿאַר לאָרין אין לאַנד אַשׁור שופר פצץ קולו דער שׁופר וועט אויש שפּרייטין זיין קול צוא דיא שבטים וואָשׁ זיינען פֿאַר טריבּין גיוואָרין פֿון יענער זייט טייך פּרת צו לאָזין הערין איין דר לייזונג צו יהודה אונ אפרים אונ צוא דיא ישׂראל וואָס זיינען פֿאַר שׁטויסין אין לאַנד מצרים שופר צרפת איין שׁופר וועט שרייען אָן צו בּרייטין דיא ישׂראל אונ צו היליגין זייא צוא זיין גיזעגט די ישׂראל וואָס זיינען פֿר שׁפּרייט אין אַלע פֿיר זייטין פֿון דער וועלט נצח יחדש וועט ער זייא בּנייען צוא אייבּיג אונ זייא וועלין זיך בּוקין צוא גאָט אויף דעם היילינין בּארג פֿון ירושלים: אמרי נחומיך דיא רייד פֿון דיין טרייסט זאָלין אונז טאָפּיל דר פֿרייען וועלין מיר דיך אייבּיג דינען

מִי ילדית (ישעיה מב יג) (שמי ארץ) שמים השחקים וערץ הוא פי' הגבור עריץ (ירמיה כח יא) (נחץ) לשון מהירות כמו כי היה דבר המלך נחוץ (ש"א כא ח) (מבשר) תואר לאליהו (הפורץ) תואר למשיח · פי' שהוא מלך ומלך פורץ לעשות לו דרך ועפ"כ עלה הפורץ לפניהם (מיכה ב יג) (שלטונך לעד) עפ"ה וממשלתך בכל דור ודור (תהלים קמה יג) (בכל משלם) עפ"ה ואתה מושל בכל (דה"א כט יב) וכינוי המ"ם מוסב על מיכת בכל (תנהגנו ט') עפ"ה אתהלך לפני ה' בארצות החיים (תהלים קטז ט):

מֶלֶךְ קָדוֹשׁ שׁוֹכֵן שְׁמֵי עֶרֶץ · נַחֵץ מְבַשֵּׂר עֲלוֹת הַפּוֹרֵץ · יְהֹוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ: מֶלֶךְ רָם וְנִשָּׂא הַיּוֹדֵעַ וָעֵד · בְּנֵה קִרְיָתְךָ כִּי בָא מוֹעֵד · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: מֶלֶךְ שִׁלְטוֹנְךָ לָעַד בַּכֹּל מָשְׁלָם · יַשֵּׁר לִירֵאֶיךָ דֶּרֶךְ לְהוֹעִילָם · יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם:

חזן תְּנַהֲגֵנוּ בְּאַרְצוֹת הַחַיִּים לְהִתְהַלְּכָה · בְּאוֹר יְהֹוָה לְכוּ וְנֵלְכָה · וְהָיְתָה לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה · קָדוֹשׁ:

(מלך קדוש ה' נחץ מבשר) מהר את אליהו המבשר (עלות הפורץ) ומהר עליית המשיח ואז יקויים (ה' מלך תגל הארץ) (מלך שלטונך לעד בכל משלם) שממשלתך לעד בכל ממשלתם של מלכי אדמה (ישר ליראיך דרך להועילם) · הישר ליראיך דרך המעקשים בכדי להועילם שיזכו לתשובה (ימלוך ה' לעולם) (תנהגנו) כהתנהגנו (בארצות) ט':

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהֹוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ · אֲדוֹן עֻזֵּנוּ · צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ · מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת · תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל כָּל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר (שֶׁעָשִׂיתָ) שֶׁיָּצַרְתָּ הֵמָּה יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ לָנֶצַח צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל (בְּ) דִבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם · כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים כֻּלָּם קְדוֹשִׁים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם: וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִין וּמְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין וּמַעֲרִיצִין וּמַקְדִּישִׁין וּמַמְלִיכִין: אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה · לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוּשָּׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהֹוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

אופן מיוסד ע"פ א"ב

כְּבוֹדוֹ אֹהֶל כְּהַיּוֹם בְּרַחֲמִים מֶלֶךְ · בּוֹחֵן כָּל עֶשְׁתּוֹנוֹת צָעִיר וָרַב מֶלֶךְ · גֵּאוּת וָעֹז הִתְאַזָּר מֶלֶךְ · דּוֹק וָחֶלֶד יֶחֶרְדוּן מֵאֵימַת מֶלֶךְ · הַיּוֹצֵר יַחַד לִבָּם יָחוֹן מֶלֶךְ · וּמֵבִין אֶל כָּל מַעֲשֵׂיהֶם יַצְדִּיק מֶלֶךְ · זִכָּרוֹן הוּא (יוֹם) תְּרוּעַת מֶלֶךְ: חזן חוֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא לְזַכּוֹתָם מֶלֶךְ · טֶרֶף נָתַן לִירֵאָיו מַמְלִיךְ כָּל מֶלֶךְ · יִזְכּוֹר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ בְּזִכְרוֹן טוֹב מֶלֶךְ:

כָּלָה אַל תַּעַשׂ לִשְׁאֵרִית בְּנֵי מֶלֶךְ · לָכֵן אֲתָאנוּ לְךָ מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ · מֵאֶתְמוֹל קִדַּמְנוּךָ לְחַלּוֹתְךָ מֶלֶךְ: חזן נָא נְצוֹר חֶסֶד לְנִינֵי שֶׁלָּחוּ לוֹ שְׁלֹשֶׁת אֵילֵי מֶלֶךְ · סְכוּת בָּאֵי בְּתַחַן לְמַר בָּכוּ אֶרְאֶלֵּי מֶלֶךְ · עֲנוּתָם בַּל תִּבֶז לָלִין בְּמָקוֹם עָלוּ וְיָרְדוּ בוֹ מַלְאֲכֵי מֶלֶךְ: פְּרֵם הַיּוֹם מִדִּין גָּמוּר מִלְּחַיְּבֵם מֶלֶךְ: חזן צַדְּקֵם בְּרַחֲמִים וּפָקְדֵם לְטוֹבָה מֶלֶךְ · קְשׁוֹב קוֹל תְּקִיעָה מְתוֹקְעֵי הַיּוֹם לְךָ מֶלֶךְ · רַחֲמִים תְּעוֹרֵר לִמְחַכֵּי לְךָ מֶלֶךְ:

קו"ח

שְׁעֵה שַׁוְעַת עַם מַשְׁחֲרֶיךָ מֶלֶךְ · תֵּפֶן בְּתוֹמְכֵי בָרוּךְ. וּנְבָרֶכְךָ אֱלֹהִים חַיִּים וָמֶלֶךְ:

אַלֶע גְרֶענֶעצִין אוֹיף דֶעם הַיילִיגִין בַּארְג אִין יְרוּשָׁלַיִם דוּא הַיילִיגֶער גָאט: מלך קדוש דֶער הַיילִיגֶער מֶלֶךְ דֶער דָא רוּעֶט אִין שְׁטַארְקִין הִימֶל הַייל צוּא בְּרֵיינְגֶען אֵלִיָהוּ עֶר זָאל אוּנְז מְבַשֵּׂר זַיין דִיא גְאוּלָה אוּנ מָשִׁיחַ זָאל קוּמֶען וָואשׁ עֶר וֶועט מַאכִין בְּרֶעכִין אִין דֶער וֶועלְט מֶען וֶועט זָאגִין גָאט הָאט גִיקִינִיגְט דִיא עֶרְד וֶועט זִיךְ פְרַייעֶן מלך רם ונשא דֶער הוֹיכֶער אוּנ דֶער הַייבֶּענֶער מֶלֶךְ דֶער דָא וַויישְׁט אַלֶץ אוּנ אִיז אַיין עֵדוּת אוֹיף אַלֶע מַעֲשִׂים בּוֹיא דַיין שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם דֶען עֶשׁ אִיז גִיקוּמֶען דִיא צַייט דוּא גָאט וֶועסְט קִינִיגִין אֵייבִּיג מלך שלטונך דַיין גִיוֶועלְטִיקַייט וֶועט זַיין צוּא אֵייבִּיג אִיבֶּער אִיטְלִיכִין וֶועט דַיין מְלוּכָה גִיוֶועלְטִיגִין מַאךְ גְלַייךְ צוּא דַיינֶע פָארְכְטֶער אַוֶועג צוּא הֶעלְפִין זַייא דָאס זַייא זָאלִין קֶענֶען דִיךְ דִינֶען גָאט זָאל אִיבֶּער אוּנְז קִינִיגִין צוּא אֵייבִּיג תנהגנו בארצות זָאלְסְט אוּנְז פִירִין קַיין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל וָואס עֶס וֶוערְט אָן גִירוּפִין (אֶרֶץ הַחַיִּים) דֶערְנָאךְ מָאל וֶועט אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערִין זָאגִין לָאמִיר גֵיין אִין דֶער לִיכְט פוּן גָאט אוּנ צוּא גָאט וֶועט זַיין דִיא קִינִיגְרַייךְ דוּא הַיילִיגֶער גָאט:

ספרד

והחיות ישוררו וכרובים יפארו ושרפים ירנו ואראלים יברכו פני כל חיה ואופן וכרוב לעמת שרפים לעמתם משבחים ואומרים: ברוך כבוד יהוה ממקומו:

לאל ברוך נעימות יתנו למלך אל חי וקים זמרות יאמרו ותשבחות ישמיעו · כי הוא לבדו מרום וקדוש פועל גבורות עשה חדשות בעל מלחמות · זורע צדקות מצמיח ישועות בורא רפואות · נורא תהלות אדון הנפלאות · המחדש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית: כאמור לעשה אורים גדולים כי לעולם חסדו: (והתקין מאורות משמח עולמו אשר ברא): אור חדש על ציון תאיר ונזכה כלנו במהרה לאורו: ברוך אתה יהוה יוצר המאורות:

אהבת עולם (אהבה רבה) אהבתנו יהוה אלהינו חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו: אבינו מלכנו בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם כן תחננו ותלמדנו: אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמוע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה: והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך למען לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד · כי בשם קדשך הגדול (הגבור) והנורא בטחנו נגילה ונשמחה בישועתך: ורחמיך יהוה אלהינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד: מהר והבא עלינו ברכה ושלום מהרה (והביאנו לשלום) מארבע כנפות כל הארץ · ושבור עול מעל צוארנו ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו · כי אל פועל ישועות אתה · ובנו בחרת מכל עם ולשון · וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול סלה באמת באהבה להודות לך וליחדך (באהבה) ולאהבה את שמך: ברוך אתה יהוה הבוחר בעמו ישראל באהבה:

יחיד אומר אל מלך נאמן:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה ׀ אחד:

ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך ובכל־מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך:

והיה אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את־יהוה אלהיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם: ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן־יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: וחרה אף־יהוה בכם ועצר את־השמים ולא־יהיה מטר והאדמה לא תתן את־יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם: ושמתם את־דברי אלה על־לבבכם ועל־נפשכם וקשרתם אתם לאות על־ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את־בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך:

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על־הארץ:

ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם:

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד · אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן ישענו לדור ודור הוא קים ושמו קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו לעד קימת: ודבריו חיים וקימים נאמנים (ונאמנים) ונחמדים לעד ולעולמי עולמים · על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך:

על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקים לעולם ועד אמת ואמונה (באמת ובאמונה) חוק ולא יעבור · אמת שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו · מלכנו מלך אבותינו · גואלנו גואל אבותינו · יוצרנו (צורנו) צור ישועתנו · פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך ואין לנו עוד אלהים זולתך סלה:

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע להם ולבניהם אחריהם בכל דור ודור · ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ · אמת אשרי איש שישמע למצותיך ותורתך ודברך ישים על לבו: אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם לאבות ובנים: אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע: אמת ממצרים גאלתנו יהוה אלהינו ומבית (מבית) עבדים פדיתנו · כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת וים סוף להם בקעת וזדים טבעת וידידים העברת (עברו ים) ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר: על זאת שבחו אהובים ורוממו לאל ונתנו ידידים זמרות שירות ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי וקים: רם ונשא גדול ונורא משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום מוציא אסירים ופודה ענוים ועוזר דלים (העונה) ועונה לעמו ישראל בעת שועם אליו: תהלות

לְאֵל עֶלְיוֹן גּוֹאֲלָם בָּרוּךְ הוּא וּמְבוֹרָךְ מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ כֻּלָּם הוֹדוּ וְהִמְלִיכוּ וְאָמְרוּ: יְהוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:
עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם: מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם צוּר יִשְׂרָאֵל קוּמָה בְּעֶזְרַת יִשְׂרָאֵל וּפְדֵה כִנְאֻמֶךָ יְהוּדָה
יְהוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: וְיִשְׂרָאֵל · וְנֶאֱמַר גֹּאֲלֵנוּ יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ קְדוֹשׁ
שִׁירָה חֲדָשָׁה שִׁבְּחוּ גְאוּלִים לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל עַל שְׂפַת הַיָּם יַחַד יִשְׂרָאֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

מתפללין שמ"ע בלחש תפלה כיום ראשון

תפלה לשליח צבור בקול

פותחין הארון

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים · לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים:

תפלה לחזן מיוסד ע"פ א"ב ובסוף חתום שם המחבר שמעון

אֲתִיתִי לְחַנְּנָךְ בְּלֵב קָרוּעַ וּמוּרְתָּח · בַּקֵּשׁ רַחֲמִים כְּעָנִי בַּפֶּתַח: גַּלְגֵּל רַחֲמֶיךָ וְדִין אַל תִּמְתַּח · אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח: דָּבָר אֵין בְּפִי וּבִלְשׁוֹנִי מִלָּה · הֵן יְהוָה יָדַעְתָּ כֻלָּהּ: וּמִמַּעֲמַקֵּי הַלֵּב לְפָנֶיךָ אוֹחִילָה · אֶחֱסֶה בְּסֵתֶר כְּנָפֶיךָ סֶלָה: זַלְעָפָה וּפַלָּצוּת אֲחָזוּנִי בְּמוֹרָא · חַלּוֹת פְּנֵי נוֹרָא בְּנֶפֶשׁ יְקָרָה: טוּב טַעַם וָדַעַת קָטֹנְתִּי לְחַסְּרָה · עַל כֵּן זָחַלְתִּי וָאִירָא: יָגַעְתִּי בְּאַנְחָתִי אֵיךְ לַעֲמוֹד לְפָנֶיךָ · כִּי אֵין מַעֲשִׂים לִזְכּוֹת בְּעֵינֶיךָ · לְחַלּוֹתְךָ שְׁלָחוּנִי מַקְהֲלוֹת הֲמוֹנֶךָ · תָּכִין לִבָּם תַּקְשִׁיב אָזְנֶךָ: מָה אֲנִי וּמֶה חַיַּי תּוֹלֵעָה וְרִמָּה · נִבְעַר מִדַּעַת וּבְאֶפֶס מְזִמָּה: סָמַכְתִּי יְתֵדוֹתַי בְּסֵפֶר הַחָכְמָה · מַעֲנֶה רַךְ יָשִׁיב חֵמָה: עֻזִּי אֵלֶיךָ אֶשְׁמְרָה לְסַעֲדִי · פְּתַח דְּבָרֶיךָ הָאֵר לְהַגִּידִי:

בית לוי

(אתיתי לחנך) פי' כי יחנן קולו (משלי כו כה) שמתורגם פי' תחנון וכן פירש הרלב"ג גם הרד"ק בשרשיו (הרז"ה) (קרוע) כענין קרעו לבבכם (יואל ב יג) (מורתח) ל' רותח וחם · פי' חם לבי מתרגמינן רתח לבי (תהלים לט ד) (גלגל) ל' חימום כי תרגום של כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) איתגלגלו רחמוהי (תמתח) ל' המשכה מלשון וימתחם כאהל (ישעיה מ כב) (זלעפה) לשון כעס ורעדה כמו זלעפה אחזתני (תהלים קיט נג) (ופלצות) ל' אימה ורעדה כמו ואחז בשרי פלצות (איוב כא ו) (חלות) כמו לחלות (יקרה) ל' כבד (טעם) ל' דבור כמו וטעם זקנים יקח (איוב יב כ) (זחלתי) נ"ס (איוב לב ו) ופירוש יראתי וכוא פי' דחלתי בחילוף הז' בד' · וכן נזעכו (שם יז) הוא פי' נדעכו (המונך) ישראל (נבער) לשון בער ושוטה (ובאפס) לשון אין והעדר כמו ובאפס לאום (משלי יד כח) (מזימה) ל' מחשבה כמו חשבו מזימה (תהלים כא יב) (יתדותי) ל' עיקר ויסוד שלי (בספר החכמה) ספר משלי (אשמרה) לשון המתנה כמו ואביו שמר את הדבר (בראשית לז יא) (לסעדי) לסומכי (פתח) לשון

מטה לוי

(אתיתי לחנך) באתי להתחנן לך בלב קרוע (ומורתח) בלב נשבר ונדכה ומתחמם מאימת יום הדין לשוב בתשובה (בקש) לבקש (רחמים) (כעני) השואל בפתח ומבקש פרוסה (גלגל רחמיך) הכמר רחמיך (ודין אל תמתח) אל תמשוך מדה"ד לדון אותנו כמעשינו (ה' שפתי תפתח) שאשאל צרכי עמך כהוגן (הן ה' ידעת כלה) שאין בי כח לשאול צרכם (וממעמקי הלב) בכוונת הלב (לפניך אוחילה) אבקש לפניך (אחסה כו') מפני השטן שלא יבוא לקטרג (אחסה בצל כנפיך) (זלעפה ופלצות) בהלה ופחד וחרדה (אחזוני במורא) (חלות) לחלות ולהתפלל (פני נורא בנפש יקרה) בכובד ראש (טוב טעם ודעת קטונתי לחסרה) לפי שקטונתי מרוב דבור ודעת שחסרו לי · על כן זחלתי ואירא (יגעתי באנחתי) אני מתיגע מרוב אנחות · איך לעמוד לפניך בהעלות על לבי (כי אין מעשים לזכות בעיניך) (לחלותך שלחוני מקהלות המונך) קהל ישראל שלחוני להתפלל אליך בקשתי שתכין לבם לעבדך (תקשיב אזנך) לשמוע את תפלתי: כי מה אני ומה חיי להתפלל לפניך נבזותי (רמה ותולעה) (ובאפס מזימה) בלא מחשבה ועצה (סמכתי יתדותי) כתתי מבטחי (בספר החכמה) בספר משלי (מענה רך ישיב חמה) (שם ט"ו א') ע"כ גם אני אתחנן בדברים רכים ותשיב חמתך מעלי · אתה ה' עזי (אליך אשמרה) אמתין ואקוה אליך (לסעדי) לסמוך ולסעד אותי (פתח דבריך האר להגידי)

אתיתי לחנך (דער חזן זאגט) איך בין געקומען דיך גאט צוא בעטן מיט איין צו ריסין אונ אהיים הארץ צוא בעטין דער בארימקייט אויף דיא ישראל אזו וויא איין ארומאן טוט שטיין פאר דער טיר אונ בעטילט גלגל מאך וועלגרין דיינע דער בארימקייט אויף אונז אונ זאלסט ניט אויף שפרייטין אויף אונז דעם מדת הדין צוא משפטין אונז נאך אונזערע מעשים איך בעט דיך גאט זאלסט עפענן מיינע לעפצין דאש איך זאל קאנען רעכט תפלה טאן דבר אין בפי אין מיין מויל איז ניט פאר האנדין קיין רייד אונ אין מיין צונג איז ניט פאר האנדין קיין ווארט דוא גאט ווייסט דאס גאר אז איך קאן ניט בעטין פאר דיא ישראל אונ פון טיפענש פון דעם הארץ טוא איך פאר דיר בעטן איך בשיץ מיך אין פר בארגנעש פון דיינע פליגיל אייביג זלעפה ופלצות דר שרעקעניש אונ ציטרעניש האבין מיך אן גינומען מיט גרויש מורא צו בעטין פר דעם פארכטיגן גאט מיט אשווער גימיט טוב טעם איך בין גימינערט פון גוט ריידין אונ ווישין שאפט דרום בין איך דער שראקין אונ איך פארכט מיך יגעתי איך בין מיד פון וועגין מיינע זיפצין וויא אזוא איך זאל שטיין צוא פאר דיר דען איך האב אין מיר ניט קיין מעשים טובים דאס איך זאל גירעכט זיין אין דיינע אויגין לחלותך צוא בעטין דיך האבין זייא מיך גישיקט דיא איין זאמלונג פון דיין פאלק ישראל דוא זאלסט אן ברייטין זייער הארץ זייא זאלין האבין אגוטע כוונה דער נאך זאלשטו פאר נעמען מיט דיינע אויערין זייער תפלה מה אני וואש בין איך אדער וואש איז מיין לעבין גאר ווערים אונ מאדין איך בין אוים גילערט פון חכמה אונ בין אן גדאנקן איך בין מיך סומך אויף דעם ספר משלי דארטין זאגט דר פסוק (מענה רך משיב חמה) ווייכע רייד קערט אום דעם צארן איבר דעם בעט איך מיט ווייכע רייד עזי מיין שטארקר גאט צו דיר האף איך זאלסט מיך אונטער לעהענען די

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ:

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִרוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עוֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת · זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת · נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: (וְהִתְקִין מְאוֹרוֹת מְשַׂמֵּחַ עוֹלָמוֹ אֲשֶׁר בָּרָא): אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ בִמְהֵרָה לְאוֹרוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת:

אַהֲבַת עוֹלָם (אַהֲבָה רַבָּה) אֲהַבְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חֶמְלָה גְדוֹלָה וִיתֵרָה חָמַלְתָּ עָלֵינוּ: אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּעֲבוּר שִׁמְךָ הַגָּדוֹל וּבַעֲבוּר אֲבוֹתֵינוּ שֶׁבָּטְחוּ בְךָ וַתְּלַמְּדֵם חֻקֵּי חַיִּים לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם כֵּן תְּחָנֵּנוּ וּתְלַמְּדֵנוּ: אָבִינוּ אָב הָרַחֲמָן הַמְרַחֵם רַחֵם עָלֵינוּ וְתֵן בְּלִבֵּנוּ בִּינָה לְהָבִין וּלְהַשְׂכִּיל לִשְׁמוֹעַ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת וּלְקַיֵּם אֶת כָּל דִּבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ בְּאַהֲבָה: וְהָאֵר עֵינֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ וְדַבֵּק לִבֵּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְיַחֵד לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ לְמַעַן לֹא נֵבוֹשׁ וְלֹא נִכָּלֵם וְלֹא נִכָּשֵׁל לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי בְשֵׁם קָדְשְׁךָ הַגָּדוֹל (הַגִּבּוֹר) וְהַנּוֹרָא בָּטָחְנוּ נָגִילָה וְנִשְׂמְחָה בִּישׁוּעָתֶךָ: וְרַחֲמֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וַחֲסָדֶיךָ הָרַבִּים אַל יַעַזְבוּנוּ נֶצַח סֶלָה וָעֶד: מַהֵר וְהָבֵא עָלֵינוּ בְּרָכָה וְשָׁלוֹם מְהֵרָה (וַהֲבִיאֵנוּ לְשָׁלוֹם) מֵאַרְבַּע כַּנְפוֹת כָּל הָאָרֶץ · וּשְׁבוֹר עוֹל מֵעַל צַוָּארֵנוּ וְתוֹלִיכֵנוּ מְהֵרָה קוֹמְמִיּוּת לְאַרְצֵנוּ · כִּי אֵל פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת אָתָּה · וּבָנוּ בָחַרְתָּ מִכָּל עַם וְלָשׁוֹן · וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל סֶלָה בֶּאֱמֶת בְּאַהֲבָה לְהוֹדוֹת לְךָ וּלְיַחֶדְךָ (בְּאַהֲבָה) וּלְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַבּוֹחֵר בְּעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּאַהֲבָה:

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן:

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה | אֶחָד:

בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ: וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ: וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם: וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ: וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ: הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם: וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם: וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם: וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ: וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ:

לְמַעַן יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ:

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר: דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת: וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם: לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם: אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם:

אֱמֶת וְיַצִּיב וְנָכוֹן וְקַיָּם וְיָשָׁר וְנֶאֱמָן וְאָהוּב וְחָבִיב וְנֶחְמָד וְנָעִים וְנוֹרָא וְאַדִּיר וּמְתֻקָּן וּמְקֻבָּל וְטוֹב וְיָפֶה הַדָּבָר הַזֶּה עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד· אֱמֶת אֱלֹהֵי עוֹלָם מַלְכֵּנוּ צוּר יַעֲקֹב מָגֵן יִשְׁעֵנוּ לְדוֹר וָדוֹר הוּא קַיָּם וּשְׁמוֹ קַיָּם וְכִסְאוֹ נָכוֹן וּמַלְכוּתוֹ וֶאֱמוּנָתוֹ לָעַד קַיֶּמֶת: וּדְבָרָיו חָיִים וְקַיָּמִים נֶאֱמָנִים (וְנֶאֱמָנִים) וְנֶחֱמָדִים לָעַד וּלְעוֹלְמֵי עוֹלָמִים · עַל אֲבוֹתֵינוּ וְעָלֵינוּ עַל בָּנֵינוּ וְעַל דּוֹרוֹתֵינוּ וְעַל כָּל דּוֹרוֹת זֶרַע יִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ:

עַל הָרִאשׁוֹנִים וְעַל הָאַחֲרוֹנִים דָּבָר טוֹב וְקַיָּם לְעוֹלָם וָעֶד אֱמֶת וֶאֱמוּנָה (בֶּאֱמֶת וּבֶאֱמוּנָה) חֹק וְלֹא יַעֲבוֹר · אֱמֶת שָׁאַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · מַלְכֵּנוּ מֶלֶךְ אֲבוֹתֵינוּ · גֹּאֲלֵנוּ גֹּאֵל אֲבוֹתֵינוּ · יוֹצְרֵנוּ (צוּרֵנוּ) צוּר יְשׁוּעָתֵנוּ · פּוֹדֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ מֵעוֹלָם הוּא שְׁמֶךָ וְאֵין לָנוּ עוֹד אֱלֹהִים זוּלָתְךָ סֶלָה:

עֶזְרַת אֲבוֹתֵינוּ אַתָּה הוּא מֵעוֹלָם מָגֵן וּמוֹשִׁיעַ לָהֶם וְלִבְנֵיהֶם אַחֲרֵיהֶם בְּכָל דּוֹר וָדוֹר · בְּרוּם עוֹלָם מוֹשָׁבֶךָ וּמִשְׁפָּטֶיךָ וְצִדְקָתְךָ עַד אַפְסֵי אָרֶץ · אֱמֶת אַשְׁרֵי אִישׁ שֶׁיִּשְׁמַע לְמִצְוֹתֶיךָ וְתוֹרָתְךָ וּדְבָרְךָ יָשִׂים עַל לִבּוֹ: אֱמֶת אַתָּה הוּא אָדוֹן לְעַמֶּךָ וּמֶלֶךְ גִּבּוֹר לָרִיב רִיבָם לְאָבוֹת וּבָנִים: אֱמֶת אַתָּה הוּא רִאשׁוֹן וְאַתָּה הוּא אַחֲרוֹן וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ גּוֹאֵל וּמוֹשִׁיעַ: אֱמֶת מִמִּצְרַיִם גְּאַלְתָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וּמִבֵּית (מִבֵּית) עֲבָדִים פְּדִיתָנוּ · כָּל בְּכוֹרֵיהֶם הָרָגְתָּ וּבְכוֹרְךָ יִשְׂרָאֵל גָּאָלְתָּ וְיַם סוּף לָהֶם בָּקַעְתָּ וְזֵדִים טִבַּעְתָּ וִידִידִים הֶעֱבַרְתָּ (עָבְרוּ יָם) וַיְכַסּוּ מַיִם צָרֵיהֶם אֶחָד מֵהֶם לֹא נוֹתָר: עַל זֹאת שִׁבְּחוּ אֲהוּבִים וְרוֹמְמוּ לָאֵל וְנָתְנוּ יְדִידִים זְמִרוֹת שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם: רָם וְנִשָּׂא גָּדוֹל וְנוֹרָא מַשְׁפִּיל גֵּאִים עֲדֵי אָרֶץ וּמַגְבִּיהַּ שְׁפָלִים עֲדֵי מָרוֹם מוֹצִיא אֲסִירִים וּפוֹדֶה עֲנָוִים וְעוֹזֵר דַּלִּים (הָעוֹנֶה) וְעוֹנֶה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בְּעֵת שַׁוְּעָם אֵלָיו · תְּהִלּוֹת

לאל עליון גואלם ברוך הוא ומבורך משה ובני ישראל לך
ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם: מי כמכה באלם
יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלות עשה פלא:
שירה חדשה שבחו גאולים לשמך הגדול על שפת הים יחד
כלם הודו והמליכו ואמרו: יהוה ימלוך לעולם ועד:
צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמך יהודה
וישראל · ונאמר גואלנו יהוה צבאות שמו קדוש
ישראל: ברוך אתה יהוה גאל ישראל:

מתפללין שמ״ע בלחש כמבואר ביום ראשון

תפלה לשליח צבור בקול

פותחין הארון

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

מסוד חכמים ונבונים ומלמד דעת מבינים אפתחה פי בתפלה ובתחנונים לחלות ולחנן פני מלך מלכי המלכים ואדוני האדונים:

תפלה לחזן מיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום שם המחבר שמעון

אתיתי לחננך בלב קרוע ומורתח · בקש רחמים כעני בפתח: גלגל רחמיך ודין אל תמתח · אדני שפתי תפתח: דבר אין בפי ובלשוני מלה · הן יהוה ידעת כלה: וממעמקי הלב לפניך אוחילה · אחסה בסתר כנפיך סלה: זלעפה ופלצות אחזוני במורא · חלות פני נורא בנפש יקרה: טוב טעם ודעת קטונתי לחסרה · על כן זחלתי ואירא: יגעתי באנחתי איך לעמוד לפניך · כי אין מעשים לזכות בעיניך · לחלותך שלחוני מקהלות המונך · תכין לבם תקשיב אזנך: מה אני ומה חיי תולעה ורמה · נבער מדעת ובאפס מזמה: סמכתי יתדותי בספר החכמה · מענה רך ישיב חמה: עזי אליך אשמרה לסעדי · פתח דבריך האר להגידי:

בית לוי

(אתיתי לחננך) מל׳ כי יחנן קולו (משלי כו כה) שמתורגם מל׳ תחנון וכן פירש הראב״ע גם הרד״ק בשרשיו (הרזו״ה) (קרוע) כענין קרעו לבבכם (יואל ב יג) (מורתח) ל׳ רותח וחם · מל׳ חם לבי מתרגמינן רתח לבי (תהלים לט ד) (גלגל) ל׳ המון כי תרגום של כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) איתגלגלו רחמוהי (תמתח) ל׳ המשכה מלשון וימתחם כאהל (ישעיה מ כב) (זלעפה) לשון בעתה ורעדה כמו זלעפה אחזתני (תהלים קיט נג) (ופלצות) ל׳ אימה ורעדה כמו ואחז בשרי פלצות (איוב כא ו) (חלות) כמו לחלות (יקרה) ל׳ כבד (טעם) ל׳ דבור כמו וטעם זקנים יקח (איוב יב כ) (זחלתי) ל״ה (איוב לב ו) ופירוש יראתי והוא מל׳ דחלתי בחילוף הז׳ בד׳ · וכן מצינו (שם יז) הוא מל׳ נדעתו (המונך) ישראל (נבער) לשון בער ושוטה (ובאפס) לשון אין ונעדר כמו ובאפס לאום (משלי יד כח) (מזימה) ל׳ מחשבה כמו חשבו מזמה (תהלים כא יב) (יתדותי) ל׳ עיקר ויסוד שלי (בספר החכמה) ספר משלי (אשמרה) לשון שמירה כמו ואביו שמר את הדבר (בראשית לז יא) (לסעדי) לסומכי (פתח) לשון

מטה לוי

(אתיתי לחננך) באתי להתחנן לך בלב קרוע ומורתח) בלב נשבר ונדכה ומתחמם מאימת יום הדין לשוב בתשובה (בקש) לבקש (רחמים) (כעני) השואל בפתח ומבקש פרוסה (גלגל רחמיך) הכמר רחמיך (ודין אל תמתח) אל תמשוך מדה״ד לדון אותנו כמעשינו (ה׳ שפתי תפתח) שאשאל צרכי עמך כהוגן (הן ה׳ ידעת כלה) שאין בי כח לשאול צרכם (וממעמקי הלב) בכוונת הלב (לפניך אוחילה) אבקש לפניך (אחסה כו׳) מפני השטן שלא יבוא לקטרג (אחסה בצל כנפיך) (זלעפה ופלצות) בהלה ופחד וחרדה (אחזוני במורא) (חלות) לחלות ולהתפלל (פני נורא בנפש יקרה) בכובד ראש (טוב טעם ודעת קטונתי לחסרה) לפי שקטנותי מרוב דבור ודעת שחסרו לי · על כן זחלתי ואירא (יגעתי באנחתי) אני מתיגע מרוב אנחות · איך לעמוד לפניך בהעלות על לבי (כי אין מעשים לזכות בעיניך) (לחלותך שלחוני מקהלות המונך) קהל ישראל שלחוני להתפלל אליך בקשתי שתכין לבם לעבדך (תקשיב אזנך) לשמוע את תפלתי: כי מה אני ומה חיי להתפלל לפניך נביותי (רמה ותולעה) (ובאפס מזימה) בלא מחשבה ועצה (סמכתי יתדותי) נתתי מבטחי (בספר החכמה) בספר משלי (מענה רך ישיב חמה) (שם ט״ו א׳) ע״כ גם אני אתחנן בדברים רכים ותשיב חמתך מעלי · אתה ה׳ עזי (אליך אשמרה) אמתין ואקוה אליך (לסעדי) לסמוך ולסעוד אותי (פתח דבריך האר להגידי)

אתיתי לחנגך (דער חזן זאגט) איך בין גיקומען דיך גאט צוא בעטין מיט
איין צו ריסין אונ אהיים הארץ צוא בעטין דער בארימקייט אויף
דיא ישראל אזו וויא איין ארומאן טוט שטיין פאר דער טיר אונ בעטילט
גלגל מאך וועלגרין דיינע דער בארימקייט אויף אונז אונ זאלסט ניט אויף
שפרייטין אויף אונז דעם מדת הדין צוא משפטין אונז נאך אונזערע
מעשים איך בעט דיך גאט זאלסט עפענן מיינע לעפצין דאש איך זאל
קאנען רעכט תפלה טאן דבר אין בפי אין מיין מויל איז ניט פאר האנדין
קיין רייד אונ אין מיין צונג איז ניט פאר האנדין קיין ווארט דוא גאט
ווייסט דאס גאר אז איך קאן ניט בעטין פאר דיא ישראל אונ פון טיפענש
פון דעם הארץ טוא איך פאר דיר בעטין איך בשיץ מיך אין פר בארגענש
פון דיינע פליגיל אייביג זלעפה ופלצות דר שרעקעניש אונ ציטרניש האבין
מיך אן גינומען מיט גרויש מורא צו בעטין פר דעם פארכטיגן גאט מיט

אשווער גימיט טוב טעם איך בין גימינערט פון גוט ריידין אונ ווישין שאפט
דרום בין איך דער שראקין אונ איך פארכט מיך יגעתי איך בין מיד פון
וועגין מיינע זיפצין וויא אזוא איך זאל שטיין צוא פאר דיר דען איך האב
אין מיר ניט קיין מעשים טובים דאס איך זאל גירעכט זיין אין דיינע
אויגין לחלותך צוא בעטין דיך האבין זייא מיך גישיקט דיא איין זאמלונג
פון דיין פאלק ישראל דוא זאלסט אן ברייטין זייער הארץ זייא זאלין
האבין אגוטע כוונה דער נאך זאלשטו פאר נעמען מיט דיינע אויערין
זייער תפלה מה אני וואש בין איך אדער וואש איז מיין לעבין נאר ווערים
אונ מאדין איך בין אויס גילערט פון חכמה אונ בין אן גדאנקן איך בין מיך
סומך אויף דעם ספר משלי דארטין זאגט דר פסוק (מענה רך משיב חמה)
ווייכע רייד קערט אום דעם צארן איבר דעם בעט איך מיט ווייכע רייד
עזי מיין שטארקר גאט צו דיר האף איך זאלסט מיך אנטער לעהענן די

נתחלה דשרך סחר לדקי ׳לבגיד לי מלאתי כופר (טלאמיך) : כל דברי הנביאות שנבאו הנביאים לטוב (ישיגו) ישראל (לחזק) אותם (ולתקפה) כי (כל אמרת אלוה צרופה) זקוקה וברורה בלי שום דופי ולא יפול דבר מדבריהם ארצה: (אמרתך ס׳ באי עדיך) באים אליך בתפלה · בקשתם (בריב) בעמדם לדין (אל תדקדק) עמהם (נשתך) כשתבים (לחפש כל תעלום ובדק) לחפש ולחקור מה שנעשה בסתר בקשתנו דין ישראל הנקראים עניך (במשפט הצדק) תצדיק אותם במשפט (הן עולמך בנית בחסד) כי לא היה מעשה ונעכרה לבריאתו (ורב חסד) ואתה רב חסד מדתך היא (מטה כלפי חסד) לכן בקשתנו (זכיות הכרע) כשיהיו הזכיות והחטאות מחצה על מחצה שתכריע כף הזכיות (ועוזך תיסד) על ידי שתגלה במדת הרחמים את מדת הדין על ידי. זה נראה עוזך וגבורתך (חון על) ישראל שהם (ניני) ונכדי אברהם · אשר (מוצא מכשד) הוצא מאור כשדים (ימצא לנו חסד במענה) שתענה לנו בחסד על שאלתנו (בפקדך היום) מעשיהם הרעים של יצוריך (להמנה) לספור ולמנות (לנו ס׳ יחנה) יחנה מלאכיך סביב לנו (שגב בזרוע) חזק ואמץ בכח זרועך (למקויך בסבר) המקוים ומסברים לך בסבר פנים יפות (עוז חליפת כח) תחליף חליפת כח ותתן להם כח ועוז (ועלית אבר) שיהיה קל כנשר לעשות רצון הקדוש ב״ה (פעולת אזרחי) מעשה אברהם (לפניך להזכר)

צדקני ואמצני ותן לאל ידי · כי אתה משגבי אלהי חסדי: קהליך עומדים לבקש מחילתך · רחמיך יכמרו לרחמם בחמלתך: שופכים לב כמים לעמתך · ואתה תשמע השמים מכון שבתך: תחזק לעמך ידים הרפה · שלח מאתך עזר ותרופה: נואמיך ישיגו לחזק ולתקפה · כל אמרת אלוה צרופה: פותחין הארון

מיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום שם המחבר שמעון בר יצחק

אמרתך צרופה ועדותיך צדק · באי עדיך בריב אל תדקדק: נשתך לחפש כל תעלום ובדק · דין עניך במשפט הצדק: הן עולמך בנית בחסד · ורב חסד מטה כלפי חסד: זכיות הכרע ועוזך תיסד · חון על ניני מוצא מכשד: טרם נקרא אתה תענה · ימצא לנו חסד במענה: בפקדך היום יצוריך להמנה · לנו מלאכיך סביב יחנה: מדת טובך עלינו הגבר · נקנו מעון ופשענו העבר: שגב בזרוע למקויך בסבר · עוז חליפת כח ועלית אבר: פעולת אזרחי לפניך להזכר · צדקו יליץ כושר ומסטין יסכר: קבל מוראך יחודך להכר · רץ בפקודיך לישר וליקר: שלם נמצא בכל אשר נפקד · שועשע כהיום בחנט מופקד:

מהלים (נתנו) כח כמו יש לאל ידי (שם לא כן) (יכמרו) לשון חימום כמו כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) (טלאמיך) דבריך כמו נאם ה׳ (בראשית כב טז) (צרופה) ל׳ זקוקה (אמרתך צרופה) עס״ש אמרת ה׳ צרופה (תהלים יח לא) (עדיך) כמו אליך מל׳ עדיך כל בשר יבואו (שם סה ג) (נשתך) כשאתה נגש (תעלום) המעשה בסתר מל׳ והנעלמות (דברים כט כח) (ובדק) ל׳ חפוש ובדיקה (עולמך בנית בחסד) עס״ש עולם חסד יבנה (תהלים פט ג) (הכרע) לשון תלמוד הוא הכרעה כמו הלכה כדברי המכריע (שבת דף לט) (ועוזך) ל׳ גבורה (ניני) נכדים כמו לי ולניני (בראשית כא כג) (מוצא) הוצא (מכשד) שהוציא מאור כשדים: (במענה) ל׳ עניה ותשובה כמו מענה רך ישיב חמה (משלי טו א) (בפקדך) ל׳ זכירה כמו כי פקד ה׳ (רות א ו) (לנו מלאכיך ס׳) כמ״ש חונה מלאך ה׳ סביב ליראיו (תהלים לד ח) וכתיב כי מלאכיו יצוה לך לשמרך (שם צא יא) (שגב) לשון חיזוק כמו אשגבהו (שם פסוק יד) (סבר) ל׳ תקוה מן שברו על ה׳ (שם קמו) או הוא ל׳ תרגום · כי תרגום של אחרית ותקוה (ירמיה כט יא) סוף וסבר (חליפת כח ועלית אבר) עס״ש וקוי ה׳ יחליפו כח יעלו אבר כנשרים (ישעיה מ לא) ואבר · הוא לשון כנף (אזרחי) מוסב לאברהם ע״ש שמתחלה היה גר ואח״כ אזרח (כשר) מל׳ כשרון המעשה (קהלת ד ד) (יסכר) יסתם כמו יסכר פי (תהלים סג יב) (נפקד) ל׳ ציווי · כמו והוא פקד עלי (ד״ה ב לו כג) (שועשע) השתעשע והוא ל׳ שמחה (בחנט) ל׳ צמיחה ור״ל בבנו יצחק (מופקד) ל׳ זכירה מל׳ פקד את

(צדקו יליץ כשר) צדקתו יליץ בעדנו את מעשיו הטובים (ומסטין יסכר) ומקטרג יסתם פיו · כי אברהם (קבל מוראך יחודך להכר) בן שלש שנים הכיר את יחודך (שלם נמצא בכל אשר נפקד) בכל נסיונות נמצא שלם (שועשע כהיום בחנט מופקד) נשתעשע כהיום בר״ה בבשורה לשית נפקד בזרע

אן הייבונג פון דיינע רייד דער לייכט אונ זאג מיר אז דוא האסט אונז מוחל גיוועזין-אונזערע עבירות צדקני מאך מיך גירעכט אונ פעסטיג מיך אונ גיב מיין האנט צוא שטארקייט דען דוא נאט ביסט מיין שטארקייט צוא אונטער לעהנען מיך מיט דיין חסד קהליך דיין קהל שטייען אונ בעטין דיין פאר געבונג דיינע דר בארימקייט זאלין זיך דר היצין צו דער בארימען זייא מיט דיין דער בארימקייט שופכים זייא פאר גיסין דייער הארץ אזוא וויא וואשער קעגין דיר אונ דוא זאלסט זייער תפלה הערין פון דעם הימיל וואש ער איז אן גיברייט צוא דיין זיצונג תחזק לעמך דוא זאלסט שטארקין צוא דיין פאלק זייערע שלאפע הענט דוא זאלסט זייא שיקין פון דיר אהילף אונ ארפואה נואמיך דיא רייד פון דיין תורה זאל זייא דערייכין צוא שטארקין אונ צוא פעסטיקין דען אלע רייד פון גאט זיינען לויטער :

אמרתך צרופה דיינע זאג זיינען לויטער אונ דיין תורה איז גירעכט דיא ישראל וואס קומען צוא דיר מיט תפלה זאלסטו מיט זייא אין דין ניט מדקדק זיין נשתך אין דיין טאן גינעהענען צוא זוכין אלע פר הוילונג אונ אלע ברעכין דעם דין פון דיינע ארימע ישראל זאלשטו גירעכט מאכין אין משפט הן עולמך דיין עולם האסטו גבויט מיט חסד אונ דוא ביסט איין האר פון חסד דיין מדה איז צוא נייגין קעגין חסד זכיות הכרע זאלסטו מאכין איבער וועגין דיא זכיות אז דער מדת הרחמים וועט גובר זיין אויף דעם מדת הדין דענסט מאל וועט גיזעהען ווערין דיין שטארקייט דר בארעם זיך איבער דיא קינדער פון אברהם וואש ער איז אויס גצויגין גיווארין פון אור כשדים טרם נקרא איי מיר רופין דיך זאלסטו ענטפרין עס זאל צוא אונז גיפונען ווערין חסד מיט דיין ענטפער בפקדך היום אז דוא גידיינקסט היינט אין ראש השנה אלע דיינע באשעפעניש צוא גיצילט ווערין זאלין דיא מלאכים וואס ארום אונז רוען אויף אונז מלמד זכות זיין מדת טובך דיין גוטע מדה זאלסטו אויף אונז שטארק מאכין מאך אונז ריין פון זינד אונ אונזערע עבירות זאלסטו איבער פירין שגב בזרוע שטארק מיט קראפט דיא וואס האפין צוא דיר מיט ליבליכקייט זייער שלאפקייט זאלסטו פאר בייטין אונ זאלסט זייא געבין שטארקן כח אונ אויף ברייננג פון פליגיל דאס זייא זאלין קיין מאל ניט מיד ווערין צוא טאן דיינע מצות פעולת אזרחי דיא ווערק פון אברהם זאל פאר דיר גידאכט ווערין זיין גירעכטיקייט זאל אויף אונז מליץ זיין דאש אונזערע מעשים זאלין רעכט זיין אונ דער מקטרג דאס איז דער שטן זאל פאר שטאפט ווערין קבל מוראך אברהם האט אויף זיך מקבל גיוועזן דיין פארכט צוא דער קענגען דיין איינציקייט ער איז גילאפן אין דיין באפעל צוא רעכט פארטיגן זיינע מעשים אונ צוא ווערדיגין דיך שלם נמצא ער איז גיפונען גיווארין גאנץ

חזן תְּהִלָּה וָעוֹז לִמְרַחֲמוֹ שָׁקֵד · תַּמָּתוֹ בְּעֵת אֲשֶׁר פָּקַד :
קהל בּוֹ שׁוֹעֲנֵנוּ מֵעוֹלָם וַיַּעֲנֵנוּ נוֹרָאוֹת · בִּרְצוּי חִנּוּנֵנוּ קַבֵּל
כְּהַעֲלָאוֹת : חזן יְחַלְּצֵנוּ בְּמָגִנּוֹ מִתַּחֲלוּאֵי תוֹצָאוֹת ·
כְּצִפֳּרִים עָפוֹת כֵּן יָגֵן יְהוָה צְבָאוֹת :

(פרש (בראשית כא א) (למרחמו) להקב"ה ברחום (שקד) ל' משכים כמו כי שוקד אני (ירמי' א יב) (פקדתו) שאמר לשרה (פקד) מן וה' פקד (בראשית כא א) (בו) בהקב"ה (שועננו) ל' סמיכה ומשען כמו והוא נשען על ידי (מ"ב ה יח) (ויעננו נוראות) נשב"ל נוראות בצדק תעננו (תהלים סה ו) (ברצוי) לשון רצון (חנוננו) תפלותינו (כהעלאות) כקרבנות (עפות) פורחות וכוח ל"ס כצפרים עפות כן יגן וגו' (ישעיה לא ה) :

(תהלה ועוז למרחמי שקד) מיוסר לתת תהלה ועוז להקדוש ברוך הוא המרחם עליו (תמתו בעת אשר פקד) בעת אשר פקד את שרה (בו שועננו מעולם) בהקב"ה אנו נסמכים מעולם (ויעננו נוראות) ותמיד ענה לנו בנסים ונוראות לכן בקשתנו (ברצוי חוננו קבל כהעלאות) קבל תחנונינו גם היום ברצון כקרבנות העולות לפניך לרצון (יחלצנו במגינו) יצילנו ע"י מגן המגין עלינו (מתחלואי תוצאות) מנותב"צ מיני התלואים שהם כמין תוצאות (כצפרים עפות) כצפרים הפורחים במהרה (כן גן ה' צבאות) כן ימהר הקב"ה להגן עלינו :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים : מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מָגֵן אַבְרָהָם :
אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : מוֹרִיד הַטָּל : מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים
וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

מיוסד ע"פ תשר"ק ובסוף חתום שם המחבר שמעון בר יצחק

תָּמִים פָּעָלְךָ גְּדוֹל הָעֵצָה · שִׁחַרְנוּ פָּנֶיךָ וְצִדְקָתְךָ נִמְצָא ·
רַחֵץ טֶנֶף וְהָתֵם שִׁמְצָה · קַבֵּל אֶנֶק וּגְדוֹר פִּרְצָה :
צֹאן לְטֶבַח גֶּזֶר מִמִּכְלָה · פָּרִים וּכְבָשִׂים לִשְׁלָמִים וְעוֹלָה ·
עֲרִיכַת שָׂפָה נַעֲרוֹךְ בִּתְפִלָּה · שִׂיחֵנוּ יוּשְׁפַּר כְּהֶקְטֵר
וּבְלוּלָה : נְתִיב יוֹשֶׁר אִם נֶעְקַל בְּלֶכֶת · מִשְׁלַחְתְּךָ לַעֲזוֹב
לְהִתְרַפּוֹת בִּמְלָאכֶת · לְנֶגְדְּךָ יִפָּקֵד מִזְבֵּחַ מַעֲרֶכֶת ·
כְּמַאֲכֶלֶת הַמַּאֲכִילָה מֵאָז נֶעֱרֶכֶת : יַחַד אָב וּבֵן בְּלֶכְתָּם
לְהַר מוֹר · טֶבַח לְהָכֵן מִפְּקֻדְּךָ לִשְׁמוֹר · חֲנוּכָם נְצוֹר

(תמים פעלך) עפ"ס הצור תמים פעלו (דברים לב ד) (גדול העצה) ל"ס (ירמיה לב יט) (שחרנו) ל' דרישה ובקשה כמו ומשחרי ימצאונני (משלי ח יז) (טנף) ל' טינוף וכנוי לחטא (והתם) ל' ויתום הכסף (בראשית מז טו) (שמצה) ל' גנות כמו לשמצה בקמיהם (שמות לב כה) וכנוי לחטא (אנק) ל' נאקה מלשון אנקת אסיר (תהלים עט יא) (גזר) ענין כריתה (ממכלה) דיר הצאן והוא ל"ס גזר ממכלה צאן וגו' (חבקוק ג יז) (עריכת) ל' סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (שפה) לשון כמו שפה אחת (בראשית יא א) (נערוך) ג"כ ל' סדור (שיחנו) ל' דבור כמו אשפוך לפניו שיחי (תהלים קמב ג) ופועל לתפלה (יושפר) ל' יופי כמו שפרה עלי (תהלים טז ו) (כהקטר) כקטורת (ובלולה) כמנחה בלולה בשמן (נתיב) ל' מסלול ושביל כמו יחיד נתיב תרגומו יהכר שבילא (איוב מא כד) (נעקל) ל' עקום כמו משפט מעוקל (חבקוק א ד) (משלחתך) שליחות שלך ותואר למצות (יפקד) ל' זכירה מל' וה' פקד (בראשית כא א) (מערכת) לשון סדור (מאז) מיום העקדה (מפקדך) מצותיך (חנוכם) ילדיהם ענין וירק את חניכיו ילידי ביתו (בראשית יד יד) (נצור) ל' שמירה כמו נצור לשונך (תהלים

(גדול העצה) כל העצות יוצאות ממך (שחרנו פניך) דרשנוך ובקשנוך בתפלה (וצדקתך נמצא) בקשתנו שנמצא צדקתך (רחץ טנף) העבירות (והתם שמצה) וכלה החטא (קבל אנק) קבל צעקה (וגדור פרצה) שפרצו בנו הרשעים (צאן לטבח גזר ממכלה) נכרת מלשכת הטלאים צאן לטבח : גם אין עוד (פרים וכבשים לשלמים ועולה) ולכן בקשתנו (עריכת שפה) אשר (נערוך) לפניך בתפלה (שיחנו) שיח שפתותינו (יושפר) תהא יפה לפניך (כהקטר ובלולה) כקטורת וכמנחה בלולה בשמן (נתיב יושר אם נעקל בלכת) אם עזבנו נתיב יושר והלכנו תחתיו באורחות עקלקלות (משלחתך לעזוב) לעזוב מצותיך אשר שלחת ביד הנביאים (להתרפות במלאכת) התורה (לנגדך יפקד מזבח מערכת) יזכר לפניך מערכת תפלתנו כמזבח (כמאכלת המאכילה מאז נערכת) כמאכלת הנערכת מאז בעקידה והמאכילה את ישראל בזכותה בעה"ז (יחד כו' לשמור) כשהלכו אברהם ויצחק יחד להר המוריה שחיטת בנו לתקן לשמור מצותיך בקשתנו בזכותם (חנוכם נצור) שמור בניהם

אִין זַאלְץ וָואס עֶר אִיז בַּאפֶעלְט גִיוָוארִין עֶר אִיז אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה דֶער פְרֵייט גִיוָוארִין אוּנ אִיז גִידַאכְט גִיוָוארִין מִיט אַקִינְד תהלה לֵיבּ אוּנ שְׁטַארְקֵייט הָאט עֶר גִיהַיילְט צוּ גָאט וָואס עֶר הָאט זִיךְ אִיבֶּער אִים מְרַחֵם גִיוֶועזִין אִין דֶער צַייט דָאס גָאט הָאט זַיין גַאנְץ פְרוּמֶע שָׂרָה גִידַאכְט :

בו שועננו אוֹיף גָאט פַאר לָאזִין מִיר זִיךְ פוּן אֵייבִּיג אוּנ עֶר הָאט גִיעֶנְטְפֶערְט אוּנְז דוּרְךְ פָארְכְטִיגֶע צֵייכִין ברצוי אוּנְזֶער בֵּוִוילִיג גִיבֶּעט זָאלְסְטוּ מְקַבֵּל זַיין אַזוֹא וִויא דִיא קָרְבָּנוֹת וָואס מֶען הָאט מַקְרִיב גִיוֶועזִין אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ יחלצנו מִיט זַיין בַּאשִׁיצוּנְג זָאל עֶר אוּנְז אוֹיס צִיהֶען פוּן אַלֶע חֲלָאִים וָואס זַייא זַיינֶען אַזוֹא פִיל וִויפִיל דָאס וָוארְט (תּוֹצָאוֹת) הָאט אִין דֶער צָאל אַזוֹא וִויא דִיא פֵייגְלֶען פְלִיהֶען גִישְׁוִוינְד אַזוֹא זָאל גָאט הֵיילִין צוּא בַּאשִׁיצִין אוֹיף אוּנְז :

תמים פעלך דַיין וֶוערְק אִיז גַאנְץ אוּנ הָאסְט בַּייא דִיר פִיל עֵצוֹת מִיר פַארְשְׁטִין דִיךְ מִיט תְּפִלָּה בֶּעטִין מִיר דִיךְ מִיר זָאלִין גִיפִינֶען דַיין גִירֶעכְטִיקֵייט זָאלְסְט אָפּ וַואשִׁין אוּנְזֶער אוּם רֵיינִיקֵייט אוּנ צוּ נִישְׁט מַאכִין אוּנְזֶער שַׁאנְד דָאשׁ זַיינֶען דִיא עֲבֵירוֹת קבל אנק אַנְטְפַאנְג דָאשׁ גִישְׁרֵייא פוּן אוּנְזֶער תְּפִלָּה אוּנ פַאר צַאם אוּנְזֶער בְּרָאךְ וָואשׁ דִיא רְשָׁעִים הָאבִּין

אִין אוּנְז צוּא בְּרָאכִין צאן דִיא שָׁאף וָואשׁ מִיר פְלֶעגִין צוּא קִילִין פַאר קָרְבָּנוֹת זַיינֶען וָוארִין פַאר שְׁנִיטִין פוּן דֶער שְׁטַאל פרים אוֹיךְ אָקְסִין אוּנ דִיא שָׁאף וָואשׁ מִיר פְלֶעגִין צוּא בְּרֵיינְגֶען פַאר קָרְבָּנוֹת אוּנ שְׁלָמִים אוּנ עוֹלוֹת זַיינֶען פַאר שְׁנִיטִין גִיוָוארִין דֶען פוּן דֶער צַייט אָן אַז דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז חָרוּב גִיוָוארִין קָאנֶען מִיר קֵיין קָרְבָּנוֹת נִיט מַקְרִיב זַיין דְרוּם בֶּעטִין מִיר דָאשׁ אָן רִיכְטוּנְג וָואשׁ מִיר רִיכְטִין אָן אוּנְזֶערֶע לֶעפְצִין מִיט תְּפִלָּה אוּנְזֶערֶע רֵייד זָאל פַאר דִיר שֵׁיין זַיין אַזוֹא וִויא דִיא קְטוֹרֶת אוּנ וִויא דִיא קָרְבָּנוֹת פוּן מְנָחוֹת וָואס זַייא זַיינֶען גְמִישְׁט גִיוֶועזִין מִיט אֵייל נתיב יושר דֶער רֶעכְט פַארְטִיגֶער וֶועג אוֹיבּ עֶר אִיז פַאר קְרִימְט גִיוָוארִין מִיט אוּנְזֶער גַאנְג אוּנ אוֹיבּ אוּנְזֶערֶע הֶענְט זַיינֶען אָפּ גִישְׁלַאפְט גִיוָוארִין אוּנ הָאבִּין פַאר לָאזִין דִיא תּוֹרָה וָואס זִיא אִיז צוּא אוּנְז גִישִׁיקְט גִיוָוארִין דוּרְךְ דַיינֶע נְבִיאִים זָאל פַאר דִיר גִידַאכְט וֶוערִין דָאשׁ אָן רִיכְטוּנְג פוּן אוּנְזֶער תְּפִלָּה גְלַייךְ וִויא מִיר וָואלְטִין מַקְרִיב גִיוֶועזְ אַקָרְבָּן אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ כמאכלת אַזוֹא וִויא דָאשׁ שֶׁעכְט מֶעסֶר וָואס זִיא מַאכְט עֶסִין צוּא דִי יִשְׂרָאֵל בָּעוֹלָם הַזֶּה פוּן וֶועגִין דֶעם זְכוּת פוּן דֶער עֲקֵידָה וָואס עֶשׁ אִיז פוּן לַאנְג אָן גִירִיכְט גִיוָוארִין יחד אב דֶער פָאטֶער מִיט דֶעם זוּן אַז זַייא זַיינֶען אִין יֵינֶעם גִיגַאנְגִין צוּם הַר הַמּוֹרִיָּה אַשֶׁעכְטוּנְג אָן צוּא בְּרֵייטִין צוּא הִיטִין

מוסף ליום ראשון של ראש השנה

רחמים לכמורי זכר שבועה כקטורת לתמור: ובשבתך היום לדין עמים· המלא על צאצאימו רחמים· דיננו הצהר ולא נצא נכלמים· גפן נטיעתך תכין לאורך ימים: בזכות נעקד הקשיבה משחק· אביוני אדם קוראיך מדוחק: חזן שמנו על ספרך לחיים יוחק· וניב שפתינו הקשב כויעתר יצחק:

קהל שפתינו מדובבות עוז ובצדקתו נחיה· ברחמים יצדקנו וזרועינו יהיה: חזן יחיינו כקדם מיומים אהיה· ביום השלישי יקימנו ונחיה:

מי כמוך אב הרחמים· זוכר יצוריו לחיים ברחמים: ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יהוה מחיה המתים:

פותחין שם המחבר מרובע שמעון בר יצחק תארון

חזן שלחתי במלאכות סגל חבורה· שומרי אמונתך ומיחדיך במורא· שפכתי שיח לבקש עתירה· שמע יהוה קולי אקרא: סוגרין הארון

מדבר בצדקה חונן ומתרצה· מחסה ומסתור לדורשיך המצא· מתח דינך אם ביצורים תמצה· מלפניך משפטי יצא: ערך תקיעתנו שעה בברורים· ערבב קטגור ואמץ סנגורים· עקרת בית והצובת צורים·

(רחמים לכמור) ויכמרו רחמיך עליהם (זכר שבועה) שאתה מזכירים היום שנשבעת לאברהם (כקטורת לתמור) תקבל כתמרות עשן הקטורת (גפן נטיעתך) ישראל שנקראים גפן ונטיעה (תכין לאורך ימים) ישראל שנקראים (אביוני אדם) (קוראיך מדוחק) של גליות:

(שפתינו מדובבות עוז) שפתינו מדובבות תוקף ועוז של מעשה העקידה (ובצדקתו נחיה) שלכך נקראת מאכלת שמאכילה לישראל בעולם הזה בזכות העקידה (וזרועינו יהיה) מחזקנו וכחנו יהיה (יחיינו כקדם מיומים) כמו שהחיינו מקדם מגלות מצרים ומבבל כן יחיינו מגלות זה ובנין תורין היום (ביום השלישי) בגאולה שלישית (יקימנו ונחיה) לפניו:

(שלחתי במלאכות סגל חבורה) בשליחות חבורת עם סגולה (שומרי אמונתך) לומר אמן על ברכת השם (ומיחדיך) שאומרים ק"ש (במורא) (שפכתי שיח) שפכתי תפלתי לבקש עתירה שתעתר לי ה'· אתה ית"ש שמדתך (מדבר בצדקה) (חונן ומתרצה) לבריות בקשתו מלפניך (מחסה ומסתור לדורשיך המצא) שתמצא ותהיה מחסה ומסתור לדורשיך לחסות ולהסתיר אותם תחת כנפיך ביום הדין (מתח דינך אם ביצורים תמצה) אם תדקדק עם היצורים בהתחשבות דינך לבא עד תמציתו בקשתי (מלפניך משפטי יצא) ולא יצא משפטי לפני ב"ד של מעלה שנאמר כי לא ישא לפשעכם (שמות כג כא) אבל אתה ית"ש עמך הסליחה (ערך תקיעתנו שעה בברורים) קבל תקיעתנו בלי ערבוב (ערבב קטגור) ערבב השטן שלא יקטרג עליך (ואמץ סנגורים) שילוצו בעדנו (עקרת בית והצובת צורים)

(תהלים לד יד) (לכמור) לשון חמום כמו נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) (לתמור) ל' תלמוד שהוא מתמר ועולה (הצהר) לשון אור כמו צהר תעשה ות"א ניהור תעביד (בראשית ו טז) (גפן נטיעתך) אומר לישראל שנא' גפן ממצרים תסיע (תהלים פ"ט) (משחק) משמים (אביוני אדם) כנוי לישראל שנ' ואביוני אדם בקדוש ישראל יגילו (ישעיה כט יט) (יוחק) ל' חקיקה וכתיבה (איוב יט כג) (וניב) ל' דבור כמו ניב שפתים (ישעיה נז יט) (מדובבות) לשון דבור כמו דובב שפתי ישנים (שיר ז י) (וזרועינו) ל' חיזוק וכח כמו גאלת בזרוע (תהלים עז טז) ותרגומו פרקת בגבורת אדרעך (במלאכות) ל' שליחות כמו במלאכות ה' (חגי א יג) (סגל חבור') עם סגולה (אמונתך) ל' אמן (ומיחדיך) שמיחדים את אחדותך (שיח) לשון דבור של תפלה כמו אשפוך לפניו שיחי (תהלים קמב ג) (עתיר') תפלה כמו ויעתירו אל ה' (שמות ח ח) (מדבר בצדקה) תואר נאה ית' שנא' אני מדבר בצדקה (ישעיה סג א) (מתח) ל' התמתחה ופריסה כמו וימתחם כאהל (ישעיה מ כב) (ביצורים) בנבראים (תמצה) לשון מציצה מלשון ונמצה דמו (ויקרא א טו) ור"ל ותדקדק (ערך) ל' סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (שעה) פנה וקבל מלשון לא שעה (בראשית ד ה) (בברורים) ל' בירור ונקיות כמו שפה ברורה (צפניה ג ט) (עקרת בית) אומר לשרה ע"ד שאח"ז (ב"ר פ' נ"ג) ע"ש עקרת הבית (תהלים קיג) (והצובת צורים) אומר לאברהם ע"ש הביטו אל צור חצבתם וגו' אל אברהם

דיין באפעל בזכות זה זאלסטו היטין זייערע קינדער דיין דר בארימקייט זאל זיך איבער זייא דער היצין זכר שבועה דאס גידעכעניש פון דער שבועה וואש דוא האסט גישווארין צוא אברהם זיא זאל זיין פאר דיר אן גינומען אזוא וויא קטורת וואס פון זייא איז דער רויך גלייך ארויף גיגאנגן וויא אטייטיל בוים ובשבתך אונ אין דיין טאן זיצין היינט אום ראש השנה צוא משפטין דיא וועלט זאלסטו ווערין דער פילט מיט דער בארימקייט אויף זייערע קינדער אונזער משפט מאך לויטער אונ מיר זאלין ניט ארויס גיין פר שעמט גפן נטיעתך דעם ויין שטאק פון דיין פלאנצונג דאס זיינען דיא ישראל זאלסטו אן ברייטין זייא זאלן דיך אייביג דינן אין דעם זכות פון יצחק וואש ער איז גיבונדין גיוואורין אויף דעם הר המוריה זאלסטו פאר נעמען פון דעם הימיל אביוני אדם דאש קול פון דיא ישראל וואש רופין צוא דיר פון זייער דוחק אונזער נאמען זאל אן גישריבן ווערן אויף דיין בוך צום לעבין אונ דיא רייד פון אונזערע לעפצין זאלסטו פאר נעמען אזוא וויא דוא האשט פאר נומען דיא תפלה וואש יצחק האט מתפלל גיוועזין דאס זיין ווייב רבקה זאל קינדער האבין:

שפתינו מדובבות אונזערע לעפצין ריידין דיא שטארקע לויב פון גאט אונ דורך זיין גירעכטיקייט וועלין מיר לעבין מיט דר בארימקייט זאל ער אונז גירעכט מאכין אונ אונזער שטארקייט זאל ער זיין יחיינו כקדם ער זאל אונז מאכין לעבין אונ דער לייזין אזוא וויא ער האט מיך צווייא מאל דער לייזט אין דער דריטער גאולה וועט ער אונז אויף ריכטין אונ מיר וועלין לעבין אייביג דען אז דאש דריטע בית המקדש וועט גיבויט ווערין וועט עס שוין אייביג ניט חרוב ווערין:

שלחתי במלאכות (דער חזן זאגט) איך בין גישיקט גיווארין אין שליחות פון איין גיליבטער חברותא דיא דא היטין דיין ווארהייט אונ אייניציגין דיך מיט פארכט שפכתי איך פאר גיס רייד צוא בעטין אונ צוא טאן תפלה איך בעט דיך גאט הער צוא מיין קול וואס איך רוף דיך אן:

מדבר בצדקה גאט דער דא רעט מיט גירעכטיקייט ער לייט זעליגט אונ ווערט באוויליגט צוא דיא לייט וואס בעטין אים ער איז איין בשיצר אונ איין פר בארגער צו דיינע פארשטער לאז דיך גפינן מתח דינך דאש אויס שפרייטונג פון דיין דין אויב דוא ווערסט וועלין אויף דיינע בשעפעניש אויס דריקן אונ מיט זייא מדקדק זיין אין דין בעט איך דיך גאט דאס מיין משפט זאל פון פאר דיר גאט אליין ארויש גיין אונ זאלשט מיך גירעכט מאכין ערך תקיעתנו דאש אן ריכטונג פון אונזערע תקיעות זאלסטו פאר נעמען מיט לויטערקייט פאר מיש דעם קטיגור דאש איז

עיניך תחזינה מישרים : ויזכר לפניך צדקת התם · ועד אהליך ובכסאך נחתם · וחלצני מפשע ומעון נכתם · ואל ימשלו בי אז איתם : נוהג בחסד זוכר הברית · נקנו מנסתרות ונזכה כבורית · נחנו באמתך ותננו לאחרית · נושא עון ועובר על פשע לשארית : בהנשאך לכסא נורא ואיום · ברואי חלד להשפט כהיום · ברחמיך עלינו המציאנו פדיום · באלהים הללנו כל היום : רוע יצרנו הסר בחמלתך · רצנו וסוככנו במחס אברתך · רצה תשובתנו והרבה מחילתך · רעה עמך בשבטך צאן נחלתך : ידענו דרכיך ואורחותיך לתמוד · יושר פקודיך בלבנו לצמוד · יכמרו רחמיך סליחתנו לחמוד · ידענו כי חטאנו ואין מי יעמוד : צוה ישועתך לרעיתך האהובה · צמאה לחסדך כמהה ותאבה · צפה והבט כי מאד נכאבה · צדקתך כהררי אל משפטיך תהום רבה : חפוץ בהגיוננו ובקול תרועתנו · חטאינו הלבן והפקר שגגנו · חבל והצמת קדקוד מסטיננו · חננו אלהים חננו · כי בך חסיה נפשנו : קרבנו לישעך בזה ראש שנתי · קבץ נפוצותינו למרבץ קריתי : חזן קמים יחזו כי מאתך תהלתי · קוה קויתי יהוה תוחלתי :

בית לוי

עיניכם (ישעיה לג כ) (מישרים) מעשים ישרים (התם · ועד אהליך) עפ"ה ויעקב איש תם יושב אוהלים (בראשית כה כז) (וחלצני) ענין שילוף והוצאה כמו חלצה נפשי (תהלים ו ה) (נכתם) לשון רושם וכתם של מיאוס כמו נכתם עונך לפני (ירמיה ב כב) (ונזכה) לשון זך ונקי (כבורית) זייפא בלע"ז (לאחרית) כמו לאחרית הטוב (נורא ואיום) תוארים להקב"ה (חלד) תואר לאדמה על שם שהיא טבעת ותלודה כמו האזינו כל יושבי חלד (תהלים מט ב) רש"י (פדיום) פדות ממיתה (וסוככנו במחס אברתך) עפ"ה באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה (שם צא ד) ובמחס כמו במחסה · ואברתך הוא לשון כנף (רעה עמך בשבטך) ל"ה (מיכה ז יד) (לתמוד) לשון תמיד (לצמוד) לשון חבור מלשון חרב מצומדת (ש"ב כ ח) (יכמרו) לשון חימום כמו כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) (לרעיתך) תואר לכנ"י עפ"ה יפה את רעיתי (שה"ש ו ד) (כמהה ותאבה) שניהם ל' תאוה כמו כמה לך בשרי (תהלים סג ב) וכמו תאבתי לישועתך (שם קיט קעד) (נכאבה) ל' כאב (כהררי אל) ל"ה (תהלים לו ז) ופירש"י אל ל' תוקף (בהגיוננו) בפשטותינו (והצמת) ל' כריתה כמו צמתו מצמיתי (תהלים פח יז) (למרבץ קריתי) לירושלים עירי שהם הוא מקום מרבץ שלי לשון למרבץ צאן (יחזקאל כה ה) (קמים) שונאים :

מטה לוי

עיניך תחזינה מישרים) עיניך תחזינה המישרים שעשו אברהם ושרה (ויזכר לפניך צדקת התם ועד אהליך) צדקת יעקב איש תם יושב אוהלים (ובכסאך נחתם) וצורתו חתומה בכסא הכבוד (וחלצני) ובזכותם חלץ אותי (מפשע ומעון נכתם) אתה יתברך אשר אתה נוהג בחסד ואתה זוכר הברית · בקשתנו (נקנו מנסתרות) משגות שעשינו בסתר (ונזכה כבורית) ונהיה זך ונקי כמטובם בבורית (ותתננו לאחרית) הטוב כי אתה (נשא ה' לשארית) ישראל (בהנשאך לכסא נורא ואיום) אתה יתברך נורא ואיום בהנשאך לשבת על כסא הדין (ברואי חלד) הנבראים מן האדמה (להשפט כהיום) בקשתנו (ברחמיך עלינו המציאנו פדיום) ממיתה ואנו (באלהים הללנו כל היום) (וסוככנו במחס אברתך) ותסכך עלינו במחסה כנפיך (רעה עמך בשבטך) והעבירם תחת השבט להיותם קדוש לה' כי הם (צאן נחלתך ואורחותיך לתמוד) ללכת תמיד באורחותיך (כי מאד נכאבה) ונחלאה בגלות (צדקתך) גדולה למי שתרצה לדון בחסד (כהררי אל) כהרים החזקים (משפטיך) למי שתרצה לדון במשפט תורידנו עד (תהום רבה) (והפקר שגגנו) השלך את שגגותינו למקום הפקר כדבר שאינו נחשב לכלום (למרבץ קריתי) למקום שמתקבצים בירושלים עירי (קמים) שונאים הקמים עלינו (יחזו כי מאתך תהלתי) יראו כי מאת הקב"ה בית לשם ולתהלה בכל עמי הארץ (קוה קויתי ה' תוחלתי) לה' תקותי ותוחלתי שיוציאני מן הגלות לקיים (ימלוך ה' לעולם וגו'):

דער שטן אונ שטארק דיא מליצים זייא זאלין פאר אונז גוטץ מליץ זיין עקרת בית אונזער מוטער וואש זיא איז גיוועזין דער עיקר פון דעם הויז אונ דיא גיהאקטע שטיינער דאש איז אברהם אונ יצחק וואש זייא האבין ניט גיקענט מאכין גיווינען וויא דיא שטיינער דיינע אויגן זאלין זעהען זייערע מעשים טובים אונ עש זאל פר דיר גדאכט ווערן דאס פרומקייט פון יעקב וואש ער ווערט אן גירופין (איש תם) ועד אוהליך ער איז תמיד גיזעסין אין דיינע גיצעלטין אונ האט תורה גילערינט אונ זיין צורה איז אויס גיגראבין אין דיין כסא הכבוד אונ אין זיין זכות זאלסטו מיך אויש ציהען פון דיא זינד אונ פון דיא זינד וואש זייא זיינען גיגליכין צוא פלעקן אונ דיא זינד זאלין אין מיר ניט גיוועלטיגין דענשט מאל וועל איך גאנץ זיין נוהג בחסד דוא גאט וואש דוא פירשט דיא וועלט מיט חסד דער דא גידיינקסט דעם זיכערהייט פון דיא אבות מאך אונז ריין פון פאר בארגנע עבירות דאש מיר זאלין לויטער זיין וויא איין קלייד וואש עש ווערט גיוואשין מיט זייף פיר אונז מיט דיין אמת אונ גיב אונז דאס מיר זאלין האבין איין גוטין סוף טשא עון דאס בעטין מיר צוא גאט דער דא פאר טראגט דיא זינד צו די איבר בלייבונג פון דיא ישראל ווען דו פארכטיגר אונ שרעקליכער גאט וועסט זיך דער הייבין אויף דיין שטול צו משפטין היינט אלע באשעפעניש פון דר ערד בעטין מיר דיך גאט מיט דיין דר בארימקייט וואס דו האסט אויף אונז זאלסטו אונז מאכין גיפינגען איין דר לייזונג וועלין מיר זיך מיט גאטס הילף בארימען אגאנצין טאג אונ אלע צייט רוע יצרנו אונזערע בייזע גידאנקען טוא אפ מיט דיין דער בארימקייט באוויליג אונז אונ בדעק אונז מיט באשיצונג אונטער דיינע פליגיל באוויליג אונזער תשובה אונ טוא מערין צוא אונז דיין פאר געבונג רעה עמך וייד דיין פאלק ישראל מיט דיין רוט דיא שאף פון דיין ארב לאז אונז וויסין דיינע וועגין אונ אין דיינע שטעגין וועלין מיר תמיד טרעטין דיינע רעכט פארטיגע מצות צוא באהעפטין אין אונזער הארצין יכמרו רחמיך דיינע דער בארימקייט זאלין דער היצט ווערין צוא גילוסטין אונזר פאר געבונג מיר וייסין דאש מיר האבין גיזינדיגט אונ עש האט קיינער פאר אונז ניט צוא שטיין צוא בעטין צוא גיבוט צוה דיין הילף צוא דיין גיליבטע פריינט זיא איז דארשטיג צוא דיין חסד אונ האט גרויש לוסט דער צוא צפה והבט זעה דאש זיא האט גרוישע ווייען פון דעם יצר הרע דען דיין גירעכטיקייט איז אזוא גרויש וויא דיא שטארקע בערג ווען דוא ווילסט משפטין מיט חסד אונ ווען דוא ווילשט משפטין מיט צארין נידערשטו אים אראפ צוא דיא טיפע אפ גרונד חפוץ בהגיוננו בגער אין אונזערע גידאנקען אונ אין קול פון אונזער שופר בלאזן מאך ווייס אונזערע זינד אונ מאך הפקר אונזערע עבירות וואש מיר האבין גיטאן

יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

פותחין הארון מיוסד ע״ס א״ב

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ : בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :

גִּבּוֹר וְנַעֲרָץ : דָּגוּל מֵרְבָבָה :

הוּא שָׂח וַיֶּהִי : וְצִוָּה וְנִבְרָאוּ :

זִכְרוֹ לָנֶצַח : חַי עוֹלָמִים :

טְהוֹר עֵינַיִם : יוֹשֵׁב סֵתֶר :

כִּתְרוֹ יְשׁוּעָה : לְבוּשׁוֹ צְדָקָה :

מַעֲטֵהוּ קִנְאָה : נֶאְפַּד נְקָמָה :

סִתְרוֹ יֹשֶׁר : עֲצָתוֹ אֱמוּנָה :

פְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת : צַדִּיק וְיָשָׁר :

קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בֶּאֱמֶת : רָם וּמִתְנַשֵּׂא :

שׁוֹכֵן שְׁחָקִים : תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה :

חזן וקהל חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ : סוגרין הארון

מטה לוי

(שח) דיבר כמש״כ (ויהי) ויהי כן (יושב סתר) הקדוש ברוך הוא כתר מעין כל חי כמו שכתוב כי לא יראני האדם וחי (שמות לג כ) (נאפד נקמה) נתקשט ונתלבש בנקמה :

מעשה ארג

(חי) נ״ל בפתח ובכל מקום שאומרים חי העולמים נ״ל בצירי אבל במקום שאומרי׳ חי עולמים כגון בהדרת והאמונה לחי עולמים נ״ל בפתח אם כן ה״ה הכא בפתח (כ״ל בשם מהרי״ב) :

(תולה ארץ כו׳) ויש מפרשים בלי מה ר׳ פיוט הם נו׳ של שם מ״ב ושם בן ד׳ באותיותיו תולה העולם וי״מ בלימה בלום פיך מלדבר מה למעלה מה למטה :

בית לוי

(ונערץ) ל׳ חוזק כמו אל נערץ בסוד קדושים (תהלים פט ח) (דגול מרבבה) עמ״ש (שה״ש ה י) ופירש״י נדגל כחיילו׳ ברבבה (טהור עינים) לשון הכתוב טהור עינים מראות ברע (חבקוק א) (יושב סתר) עמ״ש יושב בסתר עליון ותרגומו דאשרי שכינת׳ ברום עלמא (תהלים צא א) (מעטהו) עטיפתו כמו מעטה תהלה (ישעיה סא) (נאפד נקמה) עמ״ש וילבש בגדי נקם (שם נ״ט יז) (שח) ל׳ דיבור בתלמוד כמו שח בין תפלה לתפלה (בלימה) ר״ל בלי מאומה והוא לשון הכתוב (איוב כו ז) :

כשחל יום ראשון של ר״ה בחול אומרים ביום ב׳ בסדר הזה

שם המחבר שמעון בכל התרוזות

חזן וקהל שְׁמוֹ מְפָאֲרִים עֲדַת חֲבָלוֹ · וְנַעֲרָץ בְּאֶרְאֶלֵּי קֹדֶשׁ הִלּוּלוֹ · וּבְהֵיכָלוֹ כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו עוֹד יָשׁוּבוּן לְבִצָּרוֹן · נִדְבָּרִים יִרְאָיו בְּהֶכְשֵׁר וְיִתְרוֹן · וַיַּקְשֵׁב יְהֹוָה וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן · קָדוֹשׁ :

מטה לוי

(שמו מפארים עדת חבלו) יעקב חבל נחלתו מפארים שמו (ונערץ באראלי קודש הלולו) ונערץ הלולו באראלי קודש · מלאכים הקדושים מספרים הלולו (ובהיכלו כו׳) ובהיכלו של מעלה אומרים כלם שהוא קדוש (עוד ישובו לבצרון) ישובו לירושלים שהיא עיר בצורה וחזקה (נדברים יראיו) כשידברו יראיו (בהכשר ויתרון) בתורה שהיא הכשר ויתרון לישראל · ובזכות זה (ויקשב ה׳ כו׳)

בית לוי

(עדת חבלו) אומר לישראל עמ״ש יעקב חבל נחלתו (דברים לב ט) (ונערץ) ל׳ חוזק · ועמ״ש אל נערץ בסוד קדושים (תהלים פט ח) (באראלי) מלאכים (ובהיכלו) של מעלה (לבצרון) ל׳ מבצר ואומר לירושלים (נדברים יראיו) עמ״ש אז נדברו יראי ה׳ וגו׳ ויקשב ה׳ וגו׳ ויכתב וגו׳ (מלאכי ג טז) (ויתרון) ל׳

כשחל יום ראשון בשבת אומרים ביום ב׳ זה הסדר

חזן וקהל תָּעִיר וְתָרִיעַ · לְהַכְרִית כָּל מֵרִיעַ · וְתוּקְדַּשׁ בְּיוֹדְעֵי לְהָרִיעַ · קָדוֹשׁ :

שם המחבר בראשי החרוזים אליעזר ברבי קליר

אַדֶּרֶת מַמְלָכָה · עַל מָה הֻשְׁלָכָה · וְעוֹד לֹא מָלָכָה · לְבַל הִמְלִיכָה · וְאַחֲרָיו הָלְכָה · שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה · עָלֶיהָ הִמְלָכָה · גְּבֶרֶת מַמְלָכָה · עַד תּוֹפִיעַ מְלוּכָה · זְבוּלִי

בשונג חבל והצמת פאר דארב אונ פאר שנייד דעם קאפ פון אונזערע מקטריגים דער בארים זיך דוא גאט איבער אונז דען אין דיר בשיצין זיך אונזערע לייבער קרבנותלישער מאך אונז גינעהענען צוא דיין הילף אין דעם טאג ראש השנה זאמיל איין אונזער פאר שפרייטונג צום רואונג פון מיין שטאט ירושלים קיר דיינע שונאים וועלין זעהען דאש פון דיר גאט בין איך גיווארין צוא איין לויב איך האב גיהאפט צוא גאט אונ הייגט

תרכה

האף איך אויך צוא דיר גאט זאלסט אונז אויש לייזין פון יצר הרע :

שמו מפארים דיא ישראל וואש זייא זייגען אין גאטש גורל באשייגען דיא זיין נאמען אונ זיין לויב איז גישטארקט צווישין דיא מלאכים וואש זייא הייסין אראלים אונ אין זיין היכל דאש איז דער הימל זאגין דיא מלאכים זיין כבוד ער איז הייליג :

שומרי מצותיו דיא ישראל וואש זייא היטין זייגע מצות זייא וועלין זיך

יוצר ליום שני של ראש השנה

חזן וקהל שַׁפְּרוּ מַעֲשֵׂיכֶם וּבְרִית לֹא תוּפַר · נַאֲקַתְכֶם יַאֲזִין שְׁחָקִים שִׁפֵּר · וְתִיטַב לַיהֹוָה מִשּׁוֹר פָּר · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל שִׁבְטֵי מְקוֹרָאָךְ עֲלֵה וְהַמְשֵׁל · נְטִישׁוֹת צָרִים בְּהַתִּיזָךְ לְנַשֵּׁל · וְהָיְתָה לַיהֹוָה הַמְּלוּכָה וּמוֹשֵׁל · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל שְׁבוּתֵנוּ מִמֶּרְחָק עֲלוֹת לְהַר קָדְשׁוֹ · וּנְפָאֲרֵנוּ תָּמִיד בִּדְבִיר מִקְדָּשׁוֹ · כִּי זָכַר אֶת דְּבַר קָדְשׁוֹ · קָדוֹשׁ :

המחבר סב"ע כיה סדיס קוט כיוצר ואמר שם הגדול בכל כתו

שֶׁבַח מִגְדַּל עוֹז שֵׁם הַגָּדוֹל · נֵצַח בִּתְּתוֹ לְמַלְכּוֹ עוֹז וּמִגְדּוֹל · בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשׁוֹכְנֵי אָרֶץ · יֹאמְרוּ תָמִיד הִגְדִּיל יְהֹוָה לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ · וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ · קָדוֹשׁ :

מיוסד ע״פ א״ב בראשי החרוזים ויחסר אות ר׳ ויתכן שהר׳ של קרים הוא מקום ר׳ דוגמת אלהי כי בטחתי (תהלים כה) כפ״ש הראב״ע ובחלק השני מכל חרוז חתום שם המחבר שמעון בר יצחק חזק ואמץ וכל סיום החרוזים הוא פסוק אחד ממקראי קודש (הרזה״ב) :

חזן אֶדֶר וָהוֹד אֶתֵּן בְּצִבְיוֹן · שֶׁוַע אֶעֱרוֹךְ בְּנִיב וְהִגָּיוֹן :

קהל אֶקְרָא לֵאלֹהִים עֶלְיוֹן :

חזן בַּיּוֹם הַנִּבְחָר מִשְּׁמֵי עֶרֶץ · מֵישָׁרִים לִשְׁפּוֹט קְדֻשָּׁתוֹ לְהַעֲרִיץ :

קהל יְהֹוָה מָלָךְ תָּגֵל הָאָרֶץ :

חזן גַּאֲוָתוֹ גָּדְלָה עוֹלָם מֵהָכִיל · עֻזּוֹ לְסַפֵּר כֹּחַ מִי יָכִיל :

קהל מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ אֱלֹהִים זַמְּרוּ מַשְׂכִּיל :

פת לו: מעלה (שפרו) הטיבו כי השופר של וייטב וספר (דברים א כג) (נאקתכם) ל׳ זעקה כמו את נאקתם (שמות ב כד) (שחקים שפר) הוא נקב״ה ע״ש ברוחו שמים שפרה (איוב כו יג) ושפטו הוא כפירש״י (מקוראך) הוא לישראל ע״ש וישראל מקוראי (ישעיה מח יב) (עלה) כמו המלה (נטישות) לשון ענפים · כמו הסירו נטישותיה (ירמיה ה י) (בהתיזך) ל׳ כריתה וקיצה כמו ואת הנטישות התיז (ישעיה יח ה) (לנשל) לשון הסרה והשלכה כמו כי ישל זיתך (דברים כח מ) (שבותנו כו׳) ע״ש ושב ה׳ אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך וגו׳ (שם ל ג) (בדביר מקדשו) בבהמ״ק (שבח מגדל וכו׳) ע״ש מגדל עוז שם ה׳ בו ירוץ צדיק (משלי יח י) ומגדול עוז הוא לבהקב״ה (אדר) ל׳ פאר כמו כי שודד אדרתם (זכריה יא ג) (והוד) נ״ל ל׳ פאר ויופי כמו הוד והדר לפניו (תהלים צו ו) (בצביון) ברצון כי תרגום של חפץ צבי (בראשית לד יט) (שוע) לשון תפלה כמו הישעוך שועך (איוב לו יט) ות״י כשועך (אערוך) לשון סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (בניב) ל׳ דבור כמו בורא ניב שפתים (ישעיה נז יט) (והגיון) לשון מחשבה כמו והגיון לבי (תהלים יט טו) (משמי ערץ) משמים החזקים (מישרים) כמו במישרים (להעריץ) ל׳ חוזק כמו ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעיה כט כג) : (מהכיל) מלסבול וע״ש השמים ושמי השמים לא יכלכלוך ד״ה ב ו יח) (כח מי) כמו כח של מי (יכיל) יסבול (משכיל) תואר להקב״ה

מטה לוי: (שפרו מעשיכם) היטיבו מעשיכם (וברית) מילה והתורה אשר כרת אתכם (לא תופר) ובזכות זה (נאקתכם יאזין) הקב״ה אשר (שחקים שפר) תקן והאציל את השמים (ותיטב לה׳) תפלתנו (משור פר) שהקריב אדם הראשון (שבטי) ישראל שהם (מקוראך) (עלה והמשל) תעלם והמשל אותם (שבותנו ממרחק עלות להר קדשו) וקיים לנו ושב ה׳ אלהיך את שבותך וגו׳ והעלה אותנו מארץ מרחקים לירושלים הר קדשך (ונפארנו תמיד בדביר מקדשו) ונפאר אותך יתברך תמיד בבהמ״ק על (כי זכר את דבר קדשו) שהבטיחנו אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך וגו׳ (דברים ל) (שבח מגדל עוז שם הגדול) שבח לשמו הגדול שנקרא מגדול עוז (נצח בתתו למלכו עוז ומגדול) בתתו למלכו מלך המשיח נצח מלכות החזק כמגדול (ביום ההוא יתקע בשופר גדול) לקבץ גליותינו (כל יושבי כו׳ הגדיל ה׳ לעשות) נסים ונפלאות לישראל בארץ: (אדר והוד אתן בצביון) פאר והוד אתן ברצון (שוע אערוך) תפלה אסדר (בניב והגיון) בדבור ובמחשבה (ביום הנבחר משמי ערץ) בר״ה הנבחר מהשוכן בשמים החזקים (מישרים לשפוט) לשפוט בו מישרים ועל זה ראוי (קדושתו להעריץ) לחזק קדושתו ולומר (ה׳ מלך תגל הארץ) כי כשהקדוש ברוך הוא שופט דין הוא מתעלה ומתקלס : (גאותו גדלה עולם מהכיל) שלא יכול העולם לסבלה כמ״ש ירעשו הרים בגאותו (תהלים מו) וכתיב השמים לא יכלכלוך (ד״ה ב ו יח) (עוזו לספר כח מי יכיל) כח של מי יסבול לספר גבורתו של מלך (זמרו) שבחותיו (משכיל) כי הוא המשכיל והמחכים

כשחל יום א׳ בשבת אומרים זה ביום ב׳

חָרְכָה · מַתְמִימֵי פָּרְכָה · וְנָתַן לָהּ אַרְכָה · רָחֲבָה וְאָרְכָה · וְקֶשֶׁת דָּרְכָה · וְעוֹל הֶאֱרִיכָה · בְּעֵתָהּ בֵּרְכָה · וְהִנֵּה דְרוּכָה · וְעַד עַתָּה מוּלְכָה : יְסוֹדוֹת עֲרֵמָה · עָרָה וְהֶחֱרִימָה · וְעַד יְסוֹד עָרְמָה

נָאךְ אוּם קֶערִין צוּא דֶער פֶעשְׁטֶער שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם זֵיינֶע פָארְכְטֶר רֵיידִין אִין דֶער רֶעכְט פַארְטִיגֶער תּוֹרָה וָואשׁ זִיא אִיז אַיין גְרוֹישֶׁע מַעֲלָה צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל אוּנ אִין זֵייעֶר זְכוּת זָאל גָאט פַר נֶעמֶן אוּנ זָאל אוּנְז אָן שְׁרֵייבִּין צוּם לֶעבִּין אִין סֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת עֶר אִיז הַיילִיג :

שפרו מעשיכם אִיר יִשְׂרָאֵל בַּאשֵׁיינְט אַייעֶרֶע מַעֲשִׂים כְּדֵי דָאשׁ אַייעֶר בְּרִית זָאל נִיט פַאר שְׁטֶערְט וֶוערִין וָועט עֶר פַאר נֶעמֶען אַייעֶר גִישְׁרֵייא דֶער גָאט וָואשׁ עֶר הָאט דִי הִימְלֶען אָן גִיבְּרֵייט ותיטב לה׳ אַייעֶר תְּפִלָּה וָועט בַּייא אִים לִיבֶּער זַיין אַז דֶער אָקְס וָואשׁ אָדָם הָרִאשׁוֹן הָאט מַקְרִיב גִיוֶועזְן · דוּא הַיילִיגֶער גָאט :

שבטי מקוראך דֵיינֶע גְרוּפִינֶע שְׁבָטִים בְּרֵיינְג זֵייא אוֹיף דֶענְשְׁט מָאל וָועט יֶעדֶער דֶער קֶענֶען אַז גָאט אִיז דֶער הֶער פוּן דֶער וֶועלְט · דוּא הַיילִיגֶער גָאט :

שבותינו ממרחק אוּנְזֶער ווידֶער קֶערוּנְג פוּן ווייטֶע לֶענְדֶער קדשו זָאל גָאט אוֹיף בְּרֵיינְגֶען צוּא זַיין הַיילִיגֶען בַּארְג יְרוּשָׁלַיִם וָועלִין מִיר אִים תָּמִיד לוֹיבִּין אִין פָּאלַיש פוּן זַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דָאשׁ וָועט זַיין אַז עֶר וָועט גִידֵיינְקֶען זֵיינֶע הַיילִיגֶע רֵייד דָאשׁ עֶר הָאט אוּנְז מַבְטִיחַ גִיוֶועזְן אוּיס צוּ לֵייזִין אוּנְז פוּן דֶעם יֵצֶר הָרַע קדוש דוּא בִּישְׁט הַיילִיג :

שבח מגדל מִיר וֶועלִין גֶעבִּין לוֹיבּ צוּא גָאט וָואשׁ עֶר וֶוערְט אָן גִירוּפִין (מִגְדַּל עוֹז) עֶר גִיט שְׁטַארְקַייט אוּנ פֶעסְטוּנְג צוּא זַיין מֶלֶךְ אִין דֶעם זֶעלְבִּינִין טָאג וֶועט גִיבְּלָאזִין וֶוערִין מִיט אַגְרוֹישִׁין שׁוֹפָר דוּא בִּישְׁט הַיילִיג :

כל יושבי תבל אַלֶע דִיא זִיצֶער פוּן דֶער וֶועלְט אוּנ דִיא וָואשׁ וואוֹנֶען אוֹיף דֶער עֶרד זֵייא וֶועלִין תָּמִיד זָאגִין גָאט הָאט גְרוֹישֶׁע נִסִּים וְנִפְלָאוֹת גִיטָאן צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל אוֹיף דֶער עֶרד אוּנ גָאט וָועט זַיין אַמֶלֶךְ אִיבֶּער דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט דוּא בִּישְׁט הַיילִיג :

אדר והוד שְׁטַארְקַייט אוּנ שׁוֹנְהַייט וֶועל אִיךְ דֶער צֵיילִין מִיט גוּטִין ווִילִין גִישְׁרֵייא אוּנ גִיבֶּעט וֶועל אִיךְ אָן רִיכְטִין מִיט רֵיידִין אוּנ גִידַאנְקֶען אִיךְ טוּא רוּפִין צוּם אוֹיבֶּערְשְׁטִין גָאט ביום אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה וָואשׁ עֶר אִיז אוֹיס גִיקְלִיבִּין גִיוָוארִין פוּן דִיא שְׁטַארְקֶע הִימִיל צוּ מִשְׁפְּטִין דִיא וָואשׁ זֵייא זֵיינֶען רֶעכְט פַארְטִיג אִין גָאטְשׁ דִינְסְט אִיבֶּער דֶעם אִיז

שְׁמוֹ מְפָאֲרִים עֲדַת חֶבְלוֹ · וְנַעֲרָץ בְּאֶרְאֶלֵּי קֹדֶשׁ הִלּוּלוֹ · וּבְהֵיכָלוֹ כְּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ · קָדוֹשׁ:

חזן דַּע יָשִׂימוּ כָּל בְּרִיּוֹתָיו · וְיֵדְעוּ כִּי גָדְלוּ גְּבוּרוֹתָיו: קהל זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו:

חזן הִצִּיב וְיָרָה אֶבֶן פִּנָּתוֹ · נַחֲלִיאֵל עֲבוּר לְשַׁעֲשֵׁעַ בְּאֻמָּתוֹ: קהל זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ:

חזן וְרָשַׁם בְּחוֹק דַּת הֶגְיוֹנַי · בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה לִזְכּוֹר זִכְרוֹנַי: קהל לְזִכָּרוֹן בְּהֵיכַל יְהוָה:

שׁוֹמְרֵי מִצְוֹתָיו עוֹד יָשׁוּבוּן לְבִצָּרוֹן · נִדְבָּרִים יִרְאָיו בְּהַכְשֵׁר וְיִתְרוֹן · וַיַּקְשֵׁב יְהוָה וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר זִכָּרוֹן · קָדוֹשׁ:

חזן זֶבַח קֹדֶשׁ כְּהוּכְשַׁר אָז בְּעֵינָיו · רֶגֶל תְּמוּרָתוֹ אַיִל לְהַקְרִיב לְפָנָיו: קהל אַחַר נֶאֱחַז בַּסְּבַךְ בְּקַרְנָיו:

חזן חִכָּם חֲנִיטָיו לִתְקוֹעַ בְּזֶה חֹדֶשׁ · יוֹם זֶה אִם יִקְרֶה בְּשַׁבַּת קֹדֶשׁ: קהל זִכְרוֹן תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ:

חזן טִבְעוּ אִם בְּחוֹל יְבוֹאֲכֶם צַוּוּ לִתְקוֹעַ בְּכָל גְּבוּלְכֶם: קהל יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם:

שַׁפְּרוּ מַעֲשֵׂיכֶם וּבְרִית לֹא תוּפַר · נַאֲקַתְכֶם יַאֲזִין שׁוֹחֵק שֶׁפֶר · וְתִיטַב לַיהוָה מִשּׁוֹר פַּר קָדוֹשׁ:

חזן יָרוּם צוּר יִשְׁעִי בְּפִי כָּל אֻמִּים · חֲשׂוֹף זְרוֹעֲךָ לְהוֹשִׁיעַ מִמִּתְקוֹמְמִים: קהל מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים:

והמחכים (דע ישימו כל בריותיו) כל בריותיו ישימו דעה אל לבם (וידעו כי גדלו גבורותיו) שספרי (זכר עשה לנפלאותיו) מה שהארץ עושה פירות עכשיו במתנה הוא רק לזכרון הנפלאות שהיה בימי אדם הראשון שנאמר עץ עושה פרי בו ביום וכן לעתיד תעשה הארץ פירות בני יומן מיד אחר הזריעה והנטיעה (הציב וירה אבן פנתו) העמיד והשליך אבן שתיה לפינה אחת ויסוד העולם (נחליאל עבור לשעשע באמתו) בעבור לתת התורה לישראל אומתו להיותה שעשוע להם לכן (זכר לעולם) התורה שהיא בריתו כמש"ה זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור שהעביר תתקע"ד דורות ונתנה לכ"ו דורות שמאדם עד משה (הרמב"ן) (ורשם בחוק דת הגיוני) וכתב בתורה שהיא דת הגיוני לחוק (בכל שנה ושנה לזכור זכרוני) לאמר בכל שנה מלכיות זכרונות ושופרות והם יעלו (לזכרון בהיכל ה') כי אמר הקדוש ב"ה אמרו לפני זכרונות כדי שיעלה זכרונכם לפני לטובה (זבח קודש) יצחק שהועלה לזבח קדש (כהוכשר אז בעיניו) כאשר הוכשר אז בעיני ה' מעשה האב והבן (רגל תמורתו איל להקריב לפניו) עקד הספו איל (אחר נאחז בסבך בקרניו) להקריב לפניו (חכם חניטיו) שהכים את בניו ולימד אותם (לתקוע בזה חודש) (יום זה) של ר"ה (אם יקרה בשבת קודש) יהיה רק (זכרון תרועה מקרא קודש) שאין תוקעים במדינה רק במקדש (טבעו) תקעו ודיעו (אם בחול יבואכם) אם יבא לכם ר"ה בחול (טו לתקוע בכל גבולכם) תצוו לתקוע אף במדינה (יום תרועה יהיה לכם):

ירום (צור ישעי) ירום הקב"ה (בפי כל אומים) (חשוף זרועך) גלה זרועך (להושיע ממתקוממים) ממתקוממים עליו ולא יהיה (מלכותך ה')

הקב"ה (דע) כמו דעת (ישימו) כמו ישימו אל לבם (וירה אבן פנתו) עכ"ס או מי ירה אבן פנתו (איוב לח ו) והיא אבן שתיה שממנה הושתת העולם (נחליאל) תואר לתורה ע"ש שאחז"ל ע"פ וממתנה נחליאל (במדבר כא יט) (לשעשע) לשון שמחה ושעשוע וע"ש אני תורתך שעשעתי (תהלים קיט ע) (באמתו) ישראל האומה שלו (בריתו) תואר לתורה וכל ספר הזה נדרש על התורה (ורשם) ל' כתב כמו את הרשום בכתב (דניאל י כא) (דת) התורה (הגיוני) ע"ש והגית בו יומם ולילה (יהושע א ח) (זבח קודש) רמז ליצחק (תגל) לשון קירוב ומקידה כי ויעקד פירוש ירושלמי ותגל' ל"פ השפרג והמפנ"ד ובתרגום ירושלמי שלפניו אינו (תמורתו) תלויה (חכם) כמו שהכים (חניטיו) בניו (טבעו) ל' הטבעה ותקון (טו) כמו צוו (צור ישעי) תואר להקב"ה (חשוף) ל' גלוי כמו חשף ה' את זרוע קדשו (ישעיה נב י) (ממתקוממים) מתריכים

כשחל יום ראשון בשבת אומרים זה ביום ב'

עֶרְמָה · רֹאשׁ הֵרִימָה · וְסוֹד הֶעֱרִימָה · וִידֵיהָ רָמָה · בְּעֵרָה מֵעָרְמָה · וְעַד שַׁחַק רוֹמָה · וְתֶאְפּוֹד מְלוּכָה: יְרִיעוֹתַי גּוֹדְדָה · אָהֳלַי שָׁדְדָה · וְחָרְשָׁה וְשָׂרְדָה · קְצִינוּת רָפְדָה · וּמַלְכוּת אָפְדָה · וְזֹאת הִקְפִּידָה · זָמְמָה וּמָרְדָה · עֲבוֹד לְזָר חָרְדָה · וְחִלְּלָה מְלוּכָה: לְהָצֵה בְּנֵי

מלך

רעכט מען זאל שטארקין נאטש לויב אונ מען זאל זאגין גאט האט ניקינינט דיא ערד פריים זיך גאותו גדלה זיין הערשאפט איז גרויש דיא גאנצע וועלט קאן עש ניט דער ליידין מי יכיל צוא דער ציילין זיין שטארקייט ווער קאן דאש דער ליידין אמלך אויף דער גאנצער וועלט איז גאט לויבט אים מיטין גוטין שכל דע ישימו אלע זיינע בשעפעניש זאלין טאן זייער ווישין שאפט דר צו ווען זיא ווישין דאש זיינע שטארקייט זיינען גרויש אנידעכינעש האט ער גיטאן צוא זיינע וואונדער הציב וירה גאט האט גישטעלט אונ האט גיווארפין דעם אבן שתיה פאר איין עק שטיין אונ האט פון אים דיא וועלט באשאפין כדי ער זאל מאכין ארבין צוא דיא ישראל דיא תורה וואש זיא זיינען זיין פאלק אונ זייא זאלין זיך מיט איר פרייען נאט האט גידאכט צוא באשאפין דיא וועלט פון דער תורה טעגין ורשם בחוק אונ ער האט אן גישריבין אין דער תורה וואש

איך לערין זיא איך זאל גידיינקען אלע יאר מלכיות זכרונות ושופרות דאש מיר זאלין זיין גידאכט אין נאטש היכל זבח קודש אהיילינע שעכטונג אז עש איז אים גיפעלן אין זיינע אויגן דאש איז יצחק דר נאך האט ער אן גיבונדין אויף זיין ארט אוידער מקריב צוא זיין פאר אים דער ווידער איז גיוועזין אן גינומען אונ פאר דרייט מיט זיינע הערנער אין אדארין בוים גאט האט גיקלינגט זיינע קינדער צוא בלאזין שופר אין דעם חודש אונ ווען דער טאג ראש השנה גיפאלט אום שבת קודש טאר מען ניט בלאזין קיין שופר נאר מדארף זאגין זכרון תרועה טבעו אונ דיא תקנה איז ווען ראש השנה גיפאלט אום דער וואכין האבין דיא חכמים גיבאטין צוא בלאזין שופר אין אלע גרעניצין אונ מזאל זאגין (יום תרועה יהיה לכם) גאט דער בשעפר אונ מיין העלפער ווערט דער הויבט ווערין אין מויל פון אלע פעלקער חשוף זרועך ווען דוא ווערסט אויף דעקין דיין האנט צוא

העלפין

חזן כ הגלותך לעין כל שכנך להועד · קהלות ורבבות בפימו להעד :
קהל יהוה ימלוך לעולם ועד :

חזן ל ך יאתה כבוד ועוז הגוים · חלד וכל שוכניה וכל האיים :
קהל מי לא יראך מלך הגוים :

שבטי מקראך עלה והמשל · נמישות צרים בהתיך לנשל · והיתה ליהוה המלוכה ומושל · קדוש :

חזן מ וטות צרים שבר והכחידם · זרועיך קבץ ותנם תפדם :
קהל זכור עדתך קנית קדם :

חזן נ דיבי עמים ינחמו בכפלים · קמיהם על פנימו גלה שולים :
קהל זכור יהוה לבני אדום את יום ירושלים :

חזן ס לול מסלתנו ישר לצעוד · ובן יקירך קרסול לא ימעוד :
קהל כנמת זכור אזכרנו עוד :

שבותנו ממרחק עלות להר קדשו · ונפארנו תמיד בדביר מקדשו · כי זכר את דבר קדשו : קדוש :

חזן ע מוסיך תוקעין ומריעין בשופר · אמרתך לקים כחוק המספר :
קהל תקעו בחודש שופר :

חזן פ שעם העבר ועונם כפר · מענם יערב כהקרבת כבשים ופר :
קהל בחצוצרות וקול שופר :

(שכנך) אומר לציון עכ"ם וכו' סוכן בציון (יואל ד טז) וכדכתיב כי עין בעין יראו בשוב ה' ציון (ישעיה נב ח) (להועד) ל' ועודתי (בפימו) כמו בפיהם (יאתה) יאה ונאה כמו כי לך יאתה (ירמיה י ז) פרש"י לך נאה (הגוים) ל' אמירה ודבור כמו והגים בו (יהושע א ח) והוא פעול (חלד) ארץ ונקראת כן על שם שהיא נושנת והולדה (פרש"י תהלים מט ב) (האיים) יושבי איי הים (מטות) ל' עול וניר כמו ואשבור מוטות עולכם ת"א ניר עממיא (ויקרא כו יג) (והכחידם) ל' כריתה כמו והכחדתיו ות"א ותשיציניון (שמות כג כג) (זרועיך) ל' פזור ואומר לישראל עכ"ם ובגוים אזרעם (תהלים מד יב) (ותנם תפדם) כמ"ש חנם נמכרתם ולא בכסף תגאלו (ישעיה נב ג) (קמיהם) שונאיהם (גלה שולים) עכ"ה וגליתי שוליך על פניך והראיתי גוים מערך וממלכות קלונך (נחום ג ה) ופ"י ותגלי בכתת תובך כו' ועכ"ה טומאתה בשולי' (איכה א ט) (סלול) דרך ושביל כמו והיה שם מסלול (ישעיה לה ח) (מסלתנו) דרך כבושה כמו מסלה לאלהינו (ישעיה מ ג) (לצעוד) לשון פסיעה והליכה כמו ודרך ביתה יצעד (משלי ז ח) ופ"י וכאורית דביתא מהלך (ובן יקירך) תואר לישראל עכ"ם הבן יקיר לי אפרים (ירמיה לא כ) (קרסול לא ימעוד) לשון ולא מעדו קרסולי (תהלים יח) (כנמת) לשון דבור כמו נאם ה' (בראשית כב טז) (מוסיף) תואר לישראל עכ"ם המוסיפים מני כהן (ישעי' טו ג) (כחוק המסופר) עכ"ם תקעו בחדש וגו' כי חוק לישראל וגו' (תהלים פא ס) (מענם) לשון דבור כמו ומה' מענה לשון (משלי טז א) ותרגומו וכן ה' מענה דליכנא (יערב) יומתק כמו יערב עליו שיחי

(כהגלותך לעין כל שכנך להועד) להתוועד בציון עטיה שכנך · לא (קהלות ישראל) (ורבבות) משכני כוכבים (בפימו להעד) יעידו בפיהם (ה' ימלוך לעולם ועד) (יאתה כבוד ועוז הגוים) יאה ונאה להיות אמורים לך כבוד ועוז (חלד) תבל (וכל שוכניה וכל האיים) וכל יושבי איי הים יאמרו (מי לא ייראך מלך הגוים) (מוטות צרים) מוטות של הצרים (זרועיך) ישראל הנפוצים בין השבטים הכהנים קבץ אותם (ותנם תפדם) ישראל הנקראים (נדיבי עמים ינוחמו בכפלים) בעבור שלקו בכפלים כדכתיב כי לקחה מיד ה' כפלים (ישעיה מ ב) ועל בנחמת ישעיה כתיב לכן בארצם משנה יירשו וגו' (שם סא ז) (סלול מסלתנו) שבילי דרכינו ישר לצעוד) יישר ללכת (קרסול לא ימעוד) לא ימעדו קרסולי (כנמת) כאשר אמרת (זכור ה') (מוסיף כו כחוק המסופר) בתורה שנאמר תקעו ט (מענם תפלתם (יערב כהקרבת כבשים ופר) שנאמר שם ותקחתם

כשחל יום ראשון בשבת אומרים זה ביום ב'

מלך · ופצה לעין מלך · מי לי ברוק מלך · יהרה בכם מלך · זולתי אין מלך · אני ואפסי מלך : חזן רם על כל מלך · תגעילנה ממלך · ולך תשיב מלוכה :

תעיר ותריע · להכרית כל מריע · ותוקדש ביודעי להריע · קדוש :

מלך ממלט מרעה · ליודעי תרועה · האל קדוש :

מלך זכור אחז קרן · לתוקעי היום לך בקרן · נורא וקדוש

העלפין פון אנגשט דענקשט מאל ווען דיין מלוכה זיין איבער אלע וועלטין כהגלותך אז דוא וועשט זיך אנפלעקין פאר דער גאנצער וועלט אונ וועשט מאכין רוען דיין שכינה אין בית המקדש דיא איין זאמלונג אונ פיל טויזינט וועלין זייא מיט זייער מיל עדות זאגין זייא וועלן זאגין גאט וועט קיניגין צוא אייביג לך יאתה צוא דיר גאט קומט כבוד אונ שטארקייט פון רידין דיא ערד אונ דיא לייט וואש אויף איר רוען אונ אלע דיא וואש וואנען אויף דיא איגזלען פון דעם ים וועלין דיך אלע לויבין אונ וועלין זאגין ווער זאל זיך פאר דיר ניט פארכטין דוא גאט וואש דוא בישט דער מלך פון דער וועלט זרוך קבץ דיינע פאר שפרייטע זאמיל איין אונ אום זונשט זאלשטו זייא פון דעם יצר הרע אויש לייזין גידיינק דיין עדה וואש דוא האשט זייא גיקויפט פאר איין פאלק פון פריער אן אז דוא האשט זייא אויש גילייזט פון מצרים נדיבי עמים דיא

אאפיד

וואש זייא זיינען איידעלע זאלין כפל גיטרייסט ווערין קמיה דיינע פיינט וואש שטייען אויף דיר אויף· אויף זייער פנים זאלשטו אנטפלעקין זייערע פאר בארגענע עבירות גידיינק דוא גאט צוא דעם טאג וואש זייא האבין חרוב גימאכט דיא שטאט ירושלים סלול מסלתנו דיא שטעגין פון אונזער גאנג מאך גלייך דאש מיר זאלין קאנן אויף זיי טרעטין אונ דיין טייערער זון זיינע קנעכיל זאלין ניט גליטשין אזוא וויא דוא האשט גיזאגט איך וועל נאך גידיינקען דיא ישראל :

עמוסיך דיינע גיליבטע ישראל וואש זייא זיינען בלאדין מיט מצות פון גיבארין אן זייא בלאזין אונ שאלין מיט דעם שופר זייא זיינען מקיים דיינע רייד אז וויא דאש גיוועזן וואש עש איז דער ציילט אין דר תורה תקעו בלאזט שופר אום ראש השנה : פשעם העבר זייערע פשעים מאך איבער פירין אונ זייערע עונות זאלין פאר געבין ווערין זייערע רייד

יוצר ליום שני של ראש השנה

חזן צְמְחֵיהֶם יִרְבּוּ כְּחוֹל אֵין מִסְפָּר ׳ צְבָרֵיהֶם יְעוֹרְרוּ וְיַעֲלוּ מֵעָפָר׃ קהל כְּנָשׂוֹא נֵס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקוֹעַ שׁוֹפָר׃

שֶׁבַח מִגְדַּל עוֹז שֵׁם הַגָּדוֹל ׳ נֵצַח בִּתְּתוֹ לְמַלְכּוֹ עוֹז וּמִגְדּוֹל ׳ בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל ׳ קָדוֹשׁ׃

חזן קִרְיַת מָשׂוֹשׂ הֵיכָל וְאוּלָם ׳ מִזְבֵּחַ יָשִׁיב וּכְלֵי שָׁרֵת כֻּלָּם׃ קהל יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם׃

חזן שָׁמַיִם וָאָרֶץ יְרַנְּנוּ לִשְׁמוֹ ׳ יְעָרוֹת יִמְחֲאוּ כַף לְהַנְעִימוֹ׃ קהל כִּי פָקַד יְהוָה אֶת עַמּוֹ׃

חזן תּוֹקֶף אֶרְאֶלִּים וְכוֹכְבֵי צַפְרִי ׳ תְּהִלּוֹת יִתְּנוּ שֶׁבַח לְהַשְׁפִּיר׃ קהל הַלְלוּהוּ בְּתֵקַע שׁוֹפָר׃

כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל וְשׁוֹכְנֵי אָרֶץ ׳ יֹאמְרוּ תָמִיד הִגְדִּיל יְהוָה לַעֲשׂוֹת בָּאָרֶץ ׳ וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ ׳ קָדוֹשׁ׃

חזן וקהל יִשְׁפּוֹט תֵּבֵל בְּצֶדֶק ׳ וּלְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים ׳ הָאֵל קָדוֹשׁ׃

חזן וקהל וְהוּא בְאֶחָד וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ ׳ וְנַפְשׁוֹ אִוְּתָה וַיָּעַשׂ ׳ נוֹרָא וְקָדוֹשׁ׃

מיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום שם המחבר שמעון בר יצחק חזק

אֶתֵּן לְפוֹעֲלִי צֶדֶק ׳ בַּיּוֹם הַנִּבְחַר מֵעַשׂ לְהִבָּדֵק׃ גַּאֲוָתוֹ מְאֹד גָּדְלָה ׳ דַּרְכּוֹ עֲנָוָתוֹ לְפִי הַגְּדֻלָּה׃ הוּא אֲדוֹן הָעוֹלָם ׳ וּמִי הִקְשָׁה אֵלָיו וַיִּשְׁלָם׃ זוֹכֵר הוֹלֵךְ בְּתוֹם ׳ חוֹנֵן וְעוֹשֶׂה דִין יָתוֹם׃ טָהוֹר מָרוֹם וְנִשָּׂא ׳ יָפֶה בְּעִתּוֹ

בחטגרוח וכו׳ (צמחיהם) בניהם (ירבו כו׳) (צבריהם) המתים הצבורים בעפר (יעוררו) יקיצו (ויעלו מעפר) (כנשוא נס הרים) כנשוא דגל על ההרים (תראו וכתקוע שופר) יקיצו המתים מקולו (קרית) עיר ירושלים אשר היא משוש כל הארץ (היכל ואולם מזבח) כל אלה (ישיב) וכלי שרת כולם ואז ה׳ ימלוך לעולם (שמים כו׳) (יערות ימחאו כף) יקשקשו כף אל כף (להנעימו) לשבחו בנעימות (כי פקד ה׳) (תוקף אראלים) מלאכים (וכוכבי צפר) וכוכבי בוקר (תהלות יתנו) יספרו תהלות (שבח להשפיר) ליפות שבחו ׳ ויאמרו (הללוהו ה׳) (והוא באחד) באחדותו הוא דן את העולם (ומי ישיבנו) מי יאמר לו למה דנת כך להשיב דינו (ונפשו אותה ויעש) כל מה שמתאוה יעשה להמית או להחיות ואין מוחה בידו׃ (אתן לפועלי צדק) אתן להקב״ה צדק (ביום הנבחר מעש להבדק) ביום ר״ה הנבחר להיות נבדק בו מעשה ב״א (גאותו כו׳ דרך ענותו לפי הגדולה) שבכל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקדוש ברוך הוא שם אתה מוצא ענותנותו (ומי הקשה אליו) ומי הקשה עורף כנגדו (וישלם) ויצא בשלום (זוכר את כל איש (הולך בתום) (חונן ועושה דין יתום) חונן את ישראל ועושה דין בעובדי כוכבים בשבילם שנקראו יתומים׃ הקדוש ברוך הוא הטהור

(תהלים קד לד) (צמחיהם) בניהם (צבריהם) הקבורים בצבורי עפר של׳ ויצבור עפר (חבקוק א י) (יעוררו) מלשון התעוררות והקיצה כמו התעוררי (ישעיה נא ח) (קרית משוש) תואר לירושלים שנקראת קריה עליזה (ישעיה כב ב) (אראלים) מלאכים (צפר) בקר כמו יצאה הצפירה (יחזקאל ז י) (ישנו) יספרו ואת ל׳ דיבור כמו שם יתנו צדקות ה׳ (שופטים ה יא) (להשפר) ל׳ יופי כמו שפרה עלי (תהלים טז ו)(כאחד) דן כיחיד (והוא באחד כו׳ ויעש) ל״ס (איוב כג יג) (ונפשו) רצונו (אותה) ל׳ תאוה (אתן לפועלי צדק) ׳ על הס״כ ולפועלי אתן צדק (איוב לו ג) (ביום הנבחר) בר״ה (מעש) כמו מעשה (הקשה) לשון קשה עורף (וישלם) והלך שלם מן פי׳ רש״י

כשחל יום ראשון בשבת אומרים זה ביום ב׳

מיוסד ע״פ א״ב

אַאְפִּיד נֵזֶר אָיוֹם ׳ בְּשִׁלּוּשׁ קְדֻשָּׁה בַּיּוֹם׃ גִּבּוֹרֵי כֹחַ גְּדֻלָּה ׳ דַּהֲרוּהוּ בְּבֵית דְּגִילָה׃ הוֹגֵי הֶגֶה הַמּוּלָה ׳ וַתִּקּוּהוּ בְּהַלֵּל וּמִלָּה׃ זוֹכֵר לָעַד זְכֻיּוֹת ׳ חִדְּשׁוּהוּ זֶמֶר הַוּוֹת׃ טוֹב עוֹמֵס טוֹרַח ׳ יִחֲדוּהוּ בְּחִדּוּשׁ יָרֵחַ׃ כּוֹבֵשׁ כָּל כְּעָסִים ׳ לְבַל אַף לְהָשִׂים׃ מְשָׁרְתֵי בְּחִיל

מורא

פון זייער תְּפִלָּה זאל זיין זיס גְלייךְ וויא דיי וואלטן מַקְרִיב גיוועזן קָרְבָּנוֹת פון שָׁאף אונ אָקְסִין וואש מיהאט בּיי די קָרְבָּנוֹת גיבּלאזין מיט טְרוּמֵייטְן אונ מיט דעם קול פון שׁוֹפָר׃ צמחיהם זייערע קינדער זאלין זיך מערין אזוא וויא זאמד וואש האט קיין צאל ניט זייערע מֵתִים וואש זייא ליגין גידעפט אין קֶבֶר זאלין זיך דער וועקין אונ זאלין אויף גיין פון דער ערד אז גאט וועט דער הויבין אצייכין אויף דיא בערג וועט איר זעהן וכתקוע שופר אונ אז מען וועט בּלאזין שׁוֹפָר׃ קרית משוש די שטאט ירושלים וואס זיא איז דיא פרייד פון דער גאנצער וועלט דעם בית המקדש מיט זיינע קאמערין אונ דעם מִזְבֵּחַ וועט גאט אום קערין אונ אויך אלע כֵּלִים וואש מיהאט מיט זייא גידינט אין בית המקדש אונ גאט וועט קיניגן צו אייביג שמים ואָרֶץ הימל אונ ערד וועלין זינגען צוא זיין נאמען דיא בוימער פון דיא וועלדער וועלין קלאפין אזוא וויא מיקלאפט מיט דיא הענט צוא לויבּין גאט מיט זיסע ווערטער דען גאט האט גידאכט זיין פאלק תוקף אראלים די שטארקע מַלְאָכִים וואש הייסין אֶרְאֶלִּים אונ די מארגן שטערן

[illegible]

זייא וועלין דער ציילין אַשְׁבָּח צוא באשיינען גאט אונ וועלין זאגן לויבּט גאט מיט תְּקִיעַת שׁוֹפָר ישפוט תבל ער מִשְׁפָּט די וועלט מיט גרעכטיקייט אונ די פעלקער מיט רעכט פארטיקייט דר היילינגער גאט והוא באחד אונ גאט איז איינציג אונ מִשְׁפָּט אליין אונ ווער קאן אים עפעש ענטפערן אונ זאגין נאך וואש האסטו אזוא גימִשְׁפָּט וואש אים גילוסט דאש טוט ער צוא טייטין אדער צוא לאזין לעבין אונ עש קאן אים קיינער ניט פאר ווערין ער איז פארכטיג אונ היילינג׃

אתן לפועלי איך וועל געבין צוא מיין ווערקער הקב״ה גירעכטיקייט אין דעם טאג ראש השנה וואש ער איז אויש גיקליבין גיווארין מען זאל אין אים די מַעֲשִׂים נאך קלערין גאותו זיין הערשאפט איז זייער גרויס וויא גרויש ער איז אזוא אנרוישער עָנָיו איז ער הוא ער איז דער האר פון דער וועלט אונ ווער האט גיפעלשט קעגין אים מיט שלעכטע מַעֲשִׂים אונ איז גאנץ גבליבין דאש גאט האט אים ניט באצאלט נאך זיינע מַעֲשִׂים זוכר ער גידיינקט דיא צַדִּיקִים וואש גייען אין גאנץ גוטין וועג

[illegible]

הַכֹּל עָשָׂה: כַּבִּיר לֹא יִמְאַס׳ לְנִבְזֶה בְּעֵינָיו נִמְאָס: מְפוֹאָר רוֹכֵב עֲרָבוֹת׳ נוֹגַהּ נֶגְדּוֹ וְאֵשׁ לֶהָבוֹת: סוֹעֵף בַּחֲרָבוֹת שְׁנוּנוֹת׳ עֲבוּר יְתוֹמִים וְאַלְמָנוֹת: פּוֹעַל אָדָם יְשַׁלֵּם׳ צָר פֶּה וּמֵשִׂים אִלֵּם: קוֹנֵה הַכֹּל בְּרַחֲמִים׳ רָם וּמַשְׁפִּיל רָמִים: שׁוֹפֵט יְצוּרָיו בַּחֲנִינָה׳ תָּמִים פּוֹעַל אֵל אֱמוּנָה: שׁוֹפְטֵי אֶרֶץ כַּתּוֹהוּ׳ מִפַּחְדּוֹ יִבָּהֲלוּ וְיִתְמָהוּ: עוֹשֶׂה מִשְׁפַּט עַמּוֹ׳ וּתְחִלָּה מְקַדְּמָם מִפְּנֵי זַעְמוֹ: נְדִיבִים בְּדִקְדּוּקָם יָחִילוּ׳ בַּאֲשֶׁר מִשְׁפָּטוֹ פָּעֳלוֹ: רוֹאֶה כָּל תַּעֲלוּמוֹת׳ יוֹשֵׁב בְּגָבְהֵי מְרוֹמוֹת: צוֹפֶה כָּל נוֹלָדוֹת׳ חוֹפֵשׂ כָּל הָעֲתִידוֹת: קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת מֵרֹאשׁ׳ חִקְרֵי לֵב לָתוּר וְלִדְרוֹשׁ: חזן זוֹכֵר בְּרִית רִאשׁוֹנִים׳ קַיֵּם שְׁבוּעָה לָאַחֲרוֹנִים:

חזן וקהל יִשְׁפּוֹט תֵּבֵל בְּצֶדֶק׳ וּלְאֻמִּים בְּמֵישָׁרִים׳ הָאֵל קָדוֹשׁ:

אדון

בית לוי: (איוב מ ד) (כביר) תואר גדל ית' (נוגה) לשון אור כמו מנוגה נגדו (תהלים יח ג) (סועף) לשון כריתה בסעיפים כמו הנה ה' מסעף פארה (ישעיה י לג) (שנונות) ל' חדה מל' שננו כחרב לשונם (תהלים סד ד) (צר) לשון צורה (צר פה) עה"כ מי שם פה לאדם (שמות ד יא) (משים אלם) עה"כ ומה' מענה לשון (משלי טז א) (רמים) גאים (תמים פועל אל אמונה) עה"כ הצור תמים פעלו וגו' אל אמונה (דברים לב ד) (נדיבים) צדיקים (יחילו) ל' רתת וחלחלה כמו יחילו עמים (יואל ב ו) (מראש) מראשון (חקרי לב) כמו חקרי לב:

משה לוי: אל כביר (לא ימאס לנבזה בעיניו נמאס) לא ימאס את מי שהשפל ונבזה בעיני עצמו ואינו מתגאה (סועף בחרבות שנונות) חותך בחרבות חדות (עבור יתומים ואלמנות) מן המענה יתומים ואלמנות (פועל אדם ישלם) משלם לאיש כמעשהו (קונה הכל) ברא וקיים העולם ברחמים שופט (שופטי ארץ) ברשעים (כתוהו) (מפחדו יבהלו ויתמהו) כאשר הוא (עושה משפט עמו) (ותחלה מקדמם מפני זעמו) כמ"ש רז"ל ישראל נכנסין תחלה לדין מקמי דניפוש חרון אף (נדיבים) צדיקים (בדקדוקם יחילו) אפילו כמה שהם מדקדקים במצות מכל מקום יחילו ויחרדו · כי הקדוש ברוך הוא מדקדק עמהם כחוט השערה (באשר משפטו) אפילו בצדיקים שעשו משפטו מכל מקום מראה להם (פעלו) ודינו (קורא הדורות מראש) מתחלה קרא דור המבול והפלגה ודור אנוש והסבירן בשביל ישראל שהם (חקרי לב לתור ולדרוש) בתורה הניתנה להם: אדון

כשחל יום ראשון בשבת אומרים זה ביום ב׳

מוֹרָא׳ נָכְחָם הַלְלוּ נוֹרָא: שַׂרְפֵי סָבִיב סְעָרָה׳ עָנוּ לְמַעֲבִיר עֶבְרָה: פְּלִיאִים פִּצְחוּ פֶּה׳ צַלְצְלוּ הַכֹּל צוֹפֶה: קְהִלּוֹת עַם קְדוֹשִׁים׳ רוֹמְמוּהוּ רִבְבוֹת רוֹעֲשִׁים: שְׁמַע קוֹל שׁוֹפָר׳ תַּאֲזִין וְאַשְׁמָה תּוֹפֵר: חזן תְּשַׁלֵּשׁ שׁוֹפָרוֹת בְּהַר הַקֹּדֶשׁ׳ וַאֲשַׁלֵּשׁ קְדוּשָּׁה בַּקֹּדֶשׁ:

מֶלֶךְ זְכוֹר אֲחוּז קֶרֶן׳ לְתוֹקְעֵי הַיּוֹם לְךָ בְּקֶרֶן׳ נוֹרָא וְקָדוֹשׁ:

שֶׁבַח מִגְדַּל עֹז שֵׁם הַגָּדוֹל׳ נֶצַח בְּתֹתוֹ לְמַלְכּוֹ עֹז וּמִגְדּוֹל׳ בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל׳ קָדוֹשׁ:

חזן עֲמוּסֶיךָ תּוֹקְעִין וּמְרִיעִין בַּשּׁוֹפָר׳ אִמְרָתְךָ לְקַיֵּם כְּחוֹק הַמְסֻפָּר: קהל תִּקְעוּ בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר:

חזן פִּשְׁעָם הַעֲבֵר וַעֲוֹנָם כַּפֵּר׳ מַעֲנָם יֶעֱרַב כְּהַקְרָבַת כְּבָשִׂים וָפָר: קהל בַּחֲצֹצְרוֹת וְקוֹל שׁוֹפָר:

חזן צִמְחֵיהֶם יִרְבּוּ כְּחוֹל אֵין מִסְפָּר׳ צְבוּרֵיהֶם יְעוֹרְרוּ וְיַעֲלוּ מֵעָפָר:

קהל כִּנְשֹׂא נֵס הָרִים תִּרְאוּ וְכִתְקֹעַ שׁוֹפָר:

חז״ק שֶׁבַח מִגְדַּל עֹז שֵׁם הַגָּדוֹל׳ נֶצַח בְּתֹתוֹ לְמַלְכּוֹ עֹז וּמִגְדּוֹל׳ בַּיּוֹם הַהוּא יִתָּקַע בְּשׁוֹפָר גָּדוֹל׳ קָדוֹשׁ: ומתחילין אדון אם מעשים אין בנו וכו׳

חונן עֶר דֶער בַּארִימְט זִיךְ אוּנ טוּט דֶעם מִשְׁפָּט פוּן דִיא יְתוֹמִים טהור עֶר אִיז רֵיין אוּנ הֵייךְ אוּנ דֶער הֵייבִּין עֶר הָאט אַלֶין דִינְג רֶעכְט בַּשַׁאפִין אִין זַיין צַייט כביר גָאט דֶער שְׁטַארְקֶער עֶר פַאר שְׁעמְט נִיט דִיא לַייט וָואשׁ פַאר שֶׁעמֶען זִיךְ אוּנ הַאלְטִין זִיךְ נָאר פַאר נִישְׁט מפואר גָאט אִיז בַּשֵׁיינְט אוּנ רֵייט אִין הִימִיל וָואשׁ עֶר הֵיישְׁט עֲרָבוֹת קֶעגְן אִים אִיז לִיכְט אוּנ פְלַאם פַייעֶר סועף עֶר פַאר שְׁנַיידְט מִיט שַׁארְפֶע שְׁוֶוערְדִין אֵיין נְקָמָה צוּא טָאן פוּן וֶועגִין דִיא יְתוֹמִים אוּנ אַלְמָנוֹת פועל אדם דִיא וֶוערְק פוּן דִיא מֶענְטְשִׁין טוּט עֶר בַּאצָאלִין עֶר הָאט בַּאשַׁאפִין אֵיין מוֹיל צוּא רֵיידִין אוּנ קָאן אוֹיךְ שְׁטוּם מַאכִין קונה עֶר הָאט אַלְץ בַּאשַׁאפִין מִיט דֶעם מִדַּת הָרַחֲמִים עֶר אִיז הֵייךְ אוּנ מַאכְט נִידֶערִיג דִי הָאפֶערְדִיגֶע מֶענְטְשִׁין שופט עֶר מִשְׁפָּט זַיינֶע בַּאשֶׁעפֶענִישׁ מִיט דֶער בַּארִימְקֵייט עֶר טוּט נַאנְצְקֵייט דֶער וָוארְהַפְטִיגֶר גָאט שופטי דִיא זִיצֶער פוּן דֶער עֶרְד זֵייא וֶועלִין זִיךְ דֶער שְׁרֶעקִין פַאר זַיין פַּחַד אוּנ וֶועלִין זִיךְ פַאר וואוּנְדֶערִין אוֹיף דִי טוֹבוֹת וָואשׁ דִי מֶענְשִׁין וֶועלִין הָאבִּין עושה עֶר וֶועט טָאן דֶעם מִשְׁפָּט פוּן זַיין פָאלְק אוּנ צוּם עֶרְשְׁטִין נֶעמְט עֶר זֵייא עֶר וֶועט זֵייא פֶּעדֶערִין צוּא מִשְׁפָּטִין אֵיי עֶר וֶועט צַארְנֶענְן נדיבים אֲפִילוּ דִיא צַדִּיקִים וָואשׁ דִיא זַיינֶען מְדַקְדֵּק אוֹיף דִיא מִצְוֹת וֶועלִין זֵייא זִיךְ פָארְט דֶער שְׁרֶעקִין חָאטְשֶׁע זֵייא הָאבִּין מְקַיֵּים גִיוֶוען דִיא תּוֹרָה וֶועט זֵייא גָאט דָאךְ מִשְׁפָּטִין רואה עֶר זֶעהֶעט אַלֶע פַאר בָּארְגְנֶע זַאכִין עֶר זִיצְט אִין דִי הֵויכֶע הִימִיל צופה עֶר זֶעהֶעט אַלְץ וָואס עֶס וֶוערְט גִיבָּארִין עֶר זוּכְט פוּן פְרִיעֶר וָואשׁ צוּם לֶעצְטִין זָאל וֶוערִין קורא עֶר הָאט גִירוּפִין דִיא דוֹרוֹת פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן בִּיז דִיא לֶעצְטֶע דוֹרוֹת וָואשׁ וֶועלִין דֶער נָאךְ זַיין דִיא מַחְשָׁבוֹת וָואשׁ אֵיין מֶענְטְשׁ הָאט אִין הַארְצִין פָארְשְׁט גָאט זכור עֶר גִידַיינְקְט דֶעם בְּרִית פוּן דִיא עֶרְשְׁטֶע אָבוֹת עֶר וֶועט מְקַיֵּים זַיין דִיא שְׁבוּעָה וָואשׁ עֶר הָאט גִישְׁוָוארִין צוּא דִיא אָבוֹת צוּא דִיא קִינְטֶערְשְׁטֶע דוֹרוֹת:

אדון

קהל וחזן אָדוֹן אִם מַעֲשִׂים אֵין בָּנוּ · שִׁמְךָ הַגָּדוֹל יַעֲמָד לָנוּ · וְאַל תָּבֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ · קָדוֹשׁ :

קהל וחזן הֵן לֹא יַאֲמִין בִּקְדוֹשָׁיו · וּתְהִלָּה יָשִׂים בְּאֵילֵי תַרְשִׁישָׁיו · וְאֵיךְ יִצְדְּקוּ קְרוּצֵי גוּשָׁיו · בַּמִּשְׁפָּט · קָדוֹשׁ :

כוונת הפייטן להודיע כי אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא והתחיל מאדם הראשון ומשנו לאבות ולנביאים ולמלכים מטעם הוכיח זה עד שהגליש שאין טוב אלא להיות זריז וחזק כארי בעבודת הבורא יתברך לעשות מה שיוכל · ושם המחבר חתום כפול בראשי החרוזים שמעון בר יצחק הקטן חזק :

שַׁבְתִּי וְרָאֹה תַחַת הַשֶּׁמֶשׁ · אֵין טוֹב לֶאֱנוֹשׁ מֵהִתְחַמֵּשׁ · בְּיִרְאַת מָעֻזּוֹ לְחַזֵּק וְלֹא לְהָמֵשׁ : שׁוּרַת הַדִּין רָאֲתָה עֵינִי · נָבִין תְּחִלָּה מֵאָדָם הַקַּדְמוֹנִי · בְּצֶלֶם אֱלֹהִים נִבְרָא בְּעֵדֶן גַּנִּי : מְעַט הַפְּרִי פִּי מַמְלֶכֶת · בִּיקָר לֹא לָן וְנִגְרַשׁ בְּשַׁלֶּכֶת · וְאֵת לַהַט הַחֶרֶב הַמִּתְהַפֶּכֶת : מְדָרֵךְ בְּדֶרֶךְ טוֹבִים לְהוֹעִילוֹ · מִמִּזְרַח הָאִיר עֶלֶט מֵאָפְלוֹ · צֶדֶק יִקְרָאֵהוּ לְרַגְלוֹ : עַל נִסּוּתוֹ מִבְטַחוֹ בִּבְחִינָה · וּפָץ לְהוֹדִיעַ אִם יִירָשֶׁנָּה · נִגְרְרוּ גְזָעָיו גֵּרוּת אַרְבַּע מֵאוֹת שָׁנָה : עוֹרְרוּ נְדִיבִים וְהִתְאוֹשָׁשׁוּ לְתַאֲוָה · בִּקְשׁוּ צֶדֶק בִּקְשׁוּ עֲנָוָה · אוּלַי יֵשׁ תִּקְוָה : וָתִיק הַנַּעֲלֶה בְּאַחַד הֶהָרִים · לִשְׁמוֹנָה קִיֵּם בְּרִית בְּשָׂרִים · וְזָרַע וּמָצָא מֵאָה שְׁעָרִים : וְלִשִּׁשִּׁים נֶחֱנַט בְּמֵצִיק וּמְשַׁעֲשֵׁעַ · וְלִשֵׁיבָה כָּהָה מְאוֹרוֹ לְהָשַׁע ·

(אדון אם מעשים אין בנו) כדי להנצל בשם בדין (שמך הגדול) המשותף בשמנו (יעמד לנו) : (הן לא יאמין בקדושיו) שמא יחטאו פ"ל אינו מיחד שמו עליהם בחייהם (ותהלה) הוללות וערבוב שמות (ישים באילי תרשישיו) במלאכיו החזקים (ואיך יצדקו קרוצי גושיו) הנחתכים מגוש ורגב עפר : (שבתי וראה כו' לחטא) אין שום דבר תחת השמש טוב יותר לאדם (מהתחמש) מהזדרז (ביראת) אל שהוא (מעזו לחזק ולא להמש) ולא יתן לו רפיון והכרה בזה (שורת הדין ראתה עיני) ראיתי שהדין נוטה אף על הצדיקים (נבין תחלה כו' מעט ספר) את (פי ממלכת) דבור מלכו של עולם (ביקר לא לן) אפילו לינה אחת לא היה בכבוד בג"ע (ונגרש בשלכת) והשליכו מחוץ לגן כמ"ש ויגרש את האדם וגו' (ואת להט החרב וגו' · מדרך כו') אברהם שהלך בדרך טובים להועיל לו (ממזרח האיר עלט מאפלו) הוציא והוסך על אביו שהיה עובד כוכבים האיר אותו (צדק יקראהו לרגלו) צדקה יפגשהו מהקדוש ברוך הוא לעשות בשבילו · אך (על נסותו) את הקדוש ב"ה שהוא (מבטחו בבחינה ופץ להודיע אם יירשנה) ואמר במה אדע כי אירשנה וביקש בחינה לכן (נגררו גזעיו גרות) משכו בניו בגירות ארבע מאות שנה (עורו נדיבים) הקיצו ישראל (והתאוששו לתאוה) והתחזקו לתאות ה' אחת היא (בקשו צדק ובקשו ענוה אולי יש תקוה) עי"ז ביום הדין (ותיק) יצחק (הנעלה כו' לשמונה כו') נמול בן שמונת ימים (וזרע ומצא מאה שערים) יתר על המנהג שאחרים מוצאים (ולששים) שנה (נחנט) חנט פירותיו שנתברך בשני בנים (במציק) עשו שהיה מציק ומצער את העולם (ומשעשע) יעקב שהיה ילד שעשועים (ולשיבה כהה מאורו) כדכתיב ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו (להשע) לשון שעשוע והשתע ותואר ליעקב כמו חמת המציק (ישעיה נא יג) ותואר לעשו (ומשעשע) לשון שעשוע והשתע ותואר ליעקב (ולשיבה כהה מאורו) כמ"ש ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראות (בראשית כז א) (להשע) ל

(הן לא יאמין בקדושיו) לשון (איוב טו טו) ופ"ל הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה אף שוכני בתי חומר (שם ד יח) (תהלה) פירש"י שם לשון הוללות (באילי תרשישיו) במלאכיו החזקים (קרוצי) לשון כריתה וחתוך ומש"ה מחומר קורצתי (איוב לג ו) (גושיו) ל' גוש עפר (איוב ז ה) : (שבתי וראה תחת השמש) ל"ש קהלת ט יא) (מהתחמש) לשון יזרוז כמו וחמושים עלו (שמות יג יח) (מעוזו) תואר להקב"ה עפ"ה ה' עזי ומעזי (ירמיה טז יט) (להמש) ל' הסרה כמו לא ימוש ספר התורה (יהושע א ח) (הפר) ביטל (ממלכת) מלך העולם (ביקר) לשון כבוד (בשלכת) ל' השלכה (מדרך) לשון הנהגה והדרכה ורומז לאברהם (ממזרח) ע"ש שהיה בארץ שהיא במזרח · כ"כ רש"י (ישעיה מא ב) (עלט) ל' עלטה והוא לשון חשך (לרגלו) בשבילו כמו ויברך ה' אותך לרגלי (בראשית ל ל) (מבטחו) תואר להקב"ה (בבחינה) על בוחנו תנחנו (בראשית טו ח) (ופץ) לשון פתיחת פה לדבר כמו פציתי פי (שופטים יא לה) (נגררו) לשון המשכה וגרירה בל' תלמוד (גזעיו) בניו (עורו) ל' התעוררות (נדיבים) תואר לישראל (והתאוששו) התחזקו כמו זכרו זאת והתאוששו (ישעיה מו ח) (לתאוה) לתאות ה' (ותיק) לשון תלמוד הוא ותיקין היו גומרין אותה עם הנץ החמה (ברכות דף ט) וכאן הוא רומז ליצחק (בשרים) כמו בשר ותפלי הערלה נקרא בשרים (נחנט) חנט פירותיו (במציק) ל' צוקה וצרה

אדון מיר בעטין דיך גאט אויב מיר האבין קיין מעשים טובים ניט דאס מיר זאלין דורך זייא ניצול ווערין אין דין זאל אונז ביי שטיין דיין גיאכפערטער נאמען אונ זאלשט ניט קומען מיט אונז אין משפט דוא דער הייליגר גאט הן לא יאמין ער גלייבט ניט אין זיינע הייליגע צדיקים וואש זיי זיינען גאנץ פרום דען עש איז גאר ניט מיגליך איין מענטש זאל ניט זינדיגין ותהלה ישים אונ איין פאר מישונג טוט ער אין זיינע שטארקע מלאכים אונ וויא קאנען גירעכט בלייבין אין משפט דיא מענטשין וואש זייא זיינען אויש גישניטין פון איין שטיק ערד דוא הייליגער גאט : שבתי וראה איך האב מיך גוט באטראכט אונ האב גיזעהען אלין דינג וואש אונטער דער זון איז דאש הייסט אויף דער וועלט האב איך ניט גיפונען דאש עש זאל בעשער זיין פאר דעם מענטשין אז דאש ער זאל זיך גאר וואפינען אונ זאל זיך שטארקין אין גאטש פארכט אונ זאל ניט אפ גיטאן ווערין שורת הדין דעם סדר פון דעם מדת הדין זעהן מיינע אויגין דאש אפילו דיא צדיקים טוט גאט משפטין מיר וועלין צום ערשטין אן מערקין פון אדם הראשון ער איז באשאפין גיווארין אין גאטש פורעם אונ גאט האט אים גימאכט רוען אין גן עדן מעט הפר פון דער צייט אן דאש ער האט פאר שטערט דאש ווארט פון דעם מלך הקדוש ברוך הוא האט ער אין פיישרין גן עדן ניט איבער גינעכטיגט אונ איז פאר טריבין אונ ארויש גיווארפין גיווארין אויש דעם גן עדן אונ גאט האט גישטעלט דיא מלאכי חבלה פאר דעם גן עדן דאש ער זאל ניט קאנען אהין ארייַן גיין פודרך אברהם אבינו וואש ער האט גיטראטין אין גוטין וועג דאש דער פון איז אים אגוטע נוץ ארויש גיקומען פון מזרח האט ער דר לייכט דיא פינצטערנעש פון זיין פאטער וואש ער האט גידינט אפ געטער פון וועגין זיינע מעשים טובים האט אים גוטש באגעגנט פון גאט על נסותו נאר וויל ער האט גפרובט גאט זיין פאר זיכערער דאש גאט האט אים מבטיח גיוועזן אז זיינע קינדער וועלין ארבין דאש לאנד ארץ ישראל אונ ער האט גירעט גאט זאל אים געבין אצייכין אויב זיינע קינדער וועלין גיוויש ארבין דאש לאנד איבער דעם האט ער זיך פאר זינדיגט זיינען זיינע קינדער גיצויגין גיווארין קיין מצרים אונ זיינען גיוועזן פיר הונדערט יאר אין גלות עורו נדיבים דער וועקט איך איר גוטוויליגע אונ שטארקט איך צוא גאט וואש ער גילוסט צוא אייער תפלה באגערט צו טאן צדקה באגערט צוא זיין דעמוטיג טאמער וועט אהאפונג זיין אין דעם יום הדין ותיק דער שטארקער דאש איז יצחק וואש ער איז אויף גיבראכט גיווארין אויף איינעם פון די בערג דאש איז דער הר המוריה צוא אכט טאג האט מען אים מל גיוועזן אונ ער האט גרויש הצלחה גיהאט דאש אז ער האט גיזייט תבואה איז ביא אים הונדערט מאל מער תבואה גיוואקסין נדיא ביא אנדערע אונ צוא זעכציג יאר איז ער אויש גישפראצט גיווארין מיט צווייא קינדער מיט עשו אונ מיט יעקב וואש ער האט גילערנט דיא

עֲבוּר שְׂאֵתוֹ פְּנֵי הָרָשָׁע: נָא שִׂימוּ עַל לֵב מוֹרָאוֹת · וְהָשִׁיבוּ יָד מֵעָוֶל לְהִמָּלֵט מִתְּלָאוֹת · אוּלַי יֶחֱנַן יְהוָה צְבָאוֹת: נְעִים אֲשֶׁר טוֹבוּ אוֹהָלָיו · וְתוֹאֲרוֹ חָקוּק בְּכֵס זְבוּלָיו · וְהִנֵּה יְהוָה נִצָּב עָלָיו: בְּשׁוּבוֹ מִפַּדַּן וְנֶחֱלַץ מִתְּלָאָה · וְנִדְרוֹ אֵחַר לָאֵל לוֹ נִרְאָה · נִכְשַׁל בְּדִינָה בַּת לֵאָה: בִּינוּ יְצוּרָיו לְרַחֲמָיו לִשְׁאַף · גּוּרוּ לָכֶם מִפְּנֵי סַעֲרַת חֲרוֹן אַף · אוּלַי תִּסָּתְרוּ בְּיוֹם אַף: רֵעִים וְאַחִים בְּנֵי הַיִּצְהָר · אֲשֶׁר אָצוּ בְּמִשְׁלַחְתָּם כִּצְבִי לְמַהֵר · וְהִגְבִּילוּ סְגֻלָּה בְּתַחְתִּית הָהָר: רִבֵּי תוֹרָה כָּתְבוּ לָעָם · וְהוֹרוּם דַּרְכֵי יוֹשֶׁר וּמִשְׁפְּטֵי נוֹעַם · וּבְמֵי מְרִיבָה הָפְקְדוּ בְּזַעַם: יֵדְעוּ זֹאת כָּל יוֹשְׁבֵי אֲדָמָה · אִם כֵּן בִּתְמִימֵי חָכְמָה · מַה יַּעֲשׂוּ מְלֵאֵי מִרְמָה: יְדִיד יְהוָה אֲשֶׁר מָלַךְ תְּחִלָּה · כְּבֶן שָׁנָה נָקִי מִכָּל עַוְלָה · וְלֹא נֶעֱצַל מִמִּלְחֶמֶת עֲבוּר הַצָּלָה: צֻוָּה עַל מְחִיַּת הַמְזַנֵּב · שָׁנָה מִפְקָד וְהוֹבִישׁ כְּגוֹנֵב · בְּחָמְלוֹ מַעֲדַנּוֹת בִּכְשָׁפָיו מִתְגַּנֵּב: צוּר נִחַם כִּי הִמְלִיכוֹ · וְהִפִּילוֹ בְּיַד אוֹיְבָיו לְדַעְכוֹ · וּמַה יַּעֲשׂוּ מְפִירֵי

בית לוי

הסימס כמו ופימון חטא (ישעיה ז ו) (הרשע) עשו עה"ס ויאהב יצחק את עשו (בראשית כה כח) (מתלאות) ל' יגיעה ומרדה כמו את כל התלאה (שמות יח ח) וכאן רומז על יום הדין (נעים אשר טובו אהליו) רומז ליעקב ועה"כ מה טובו אוהליך יעקב (במדבר כד ה) (ונחלץ) ל' הוצאה והצלה מל' צדיק מצרה נחלץ (משלי יא ח) (לשאף) לשון תאוה כמו כעבד ישאף צל (איוב ז ב) (גורו) ל' פחד כמו גורו לכם מפני חרב (איוב יט כט) (סערת) לשון רוח סערה (תהלים קמח ח) (רעים כו') רומז למשה ואהרן (אצו) ל' מהירות כמו ואץ ברגלים (משלי יט ב) (כצבי) לשון מהירות (סגולה) אוצר לישראל עה"ס סגולה מכל העמים (שמות יט ה) (והורום) למדו אותם ודאו ל' תלמוד מורה בית דין (הפקדו) ל' זכירה כמו ליום פקודה (ישעיה י ג) (בזעם) לשון כעס (ידיד ה') אמר לשאול עה"ס שאול בחיר ה' (ש"ב כא ו) (נעצל) ל' הצלה (עבור) כמו בעבור (הצלה) כמו להציל (צוה) נצטווה (מחית) כמו למחות (המזנב) עמלק שזינב ישראל עה"ס ויזנב בך כל הנחשלים אחריך (דברים כה יח) (שנה) לשון שנוי מלשון כי אני ה' לא שניתי (מלאכי ג ו) (מפקד) לשון צווי וכמ"ש ויחמול שאול וגו' (ש"א טו ט) (והוביש) לשון בושת (מעדנות) שהיה מתענג כיוצא כמ"ש וילך אליו אגג מעדנות (ש"א טו לב) ותי' אגג מפנקא (צור) הקב"ה (נחם כי המליכו) עה"ס נחמתי כי המלכתי וגו' (שם פ' יא) (לדעכו) ל' קפיצה וניתור כמו נדעכו ממקומם (איוב ו) ור"ל שנעקר ממלכותו ונהרג (מפירי) ל' בטול כי

מטה לוי

ולפתוס (עבור שאתו פני הרשע) שהיה נושא פנים לעשו הרשע (נא שימו על לב מוראות) מורא שמים (להמלט מתלאות) מטרדות ויגיעת יום הדין (נעים אשר טובו אוהליו) יעקב אשר היה יושב אוהלים (ותוארו חקוק בכם זבוליו) ודמות פרצופו חקוק בכסא הכבוד (והנה ה' נצב עליו) לשמרו אח"כ (בשובו מפדן ונחלץ מתלאה) וניצל מצרות לבן ועשו (ונדרו אחר לאל לו נראה) ונדרו אשר נדר לאל הנראה אליו עשר אעשרנו לך אחר מלשלם ונענש בעבור זה אשר (נכשל בדינה בת לאה) (בינו יצוריו לרחמיו לשאף) להתאוות אלקות לרחמיו (גורו כו' אף) פחדו לכם מפני סערת חרון אף של הקב"ה (רעים ואחים כו') משה ואהרן (אצו במשלחתם) מיהרו בשליחותם לגאול את ישראל (והגבילו) עשו גבול לישראל עם סגולה (בתחתית ההר) שלא יגעו בהר סיני (רבי כו' והורום) ולמדו אותם · ועכ"ז (ובמי מריבה) בשביל מי מריבה (הפקדו בזעם) כעס עליהם הקב"ה ואמר לכן לא תביאו וגו' (במדבר כ יב) (ידעו כו' אם כן) עשה ה' (בתמימי חכמה) מה יעשו (מלאי מרמה) להמלט מיום הדין (ידיד ה') שאול בחיר ה' (אשר מלך תחלה כבן שנה) היה נקי מכל עולה (ולא נעצל ממלחמת) לא נתעצל מלהלחם (עבור הצלה) להציל את ישראל מיד אויביהם (צוה) נצטווה (על מחית המזנב) למחות את עמלק (שנה מפקד) והוא ...ה את הציווי (והוביש כגונב) והיה לו לבושת כבושת גנב כי ימצא (בחמלו) על אגג שהלך אליו (מעדנות בכשפיו מתגנב) שהיה מתגנב ומתכסה עצמו על ידי כשפים (צור נחם כי המליכו) שנאמר נחמתי כי המלכתי וגו' (והפילו ביד אויביו לדעכו) לכבות נרו (ומה יעשו מפירי דין) המפירים דין, במזיד

תּוֹרָה אוּנ אוֹיף דֶער עֶלְטֶער אִין אִים טוּנְקִיל גִיוָוארִין דִיא אוֹיגִין גְלֵייךְ וִויא זַייא וָואלְטִין פַאר קְלֶעפְּט גִיוָוארִין וַוייל עֶר הָאט נוֹשֵׂא פָּנִים גִיוֶועזְן עֵשָׂו הָרָשָׁע נא אִיבֶּער נֶעמְט אַייךְ אִין הַארְץ אַרֵיין גָאטְשׁ פָארְכְט אוּנ קֶערְט אוּם אַייעֶרֶע הֶענְט פוּן צוּא טָאן אוּם רֶעכְט אַנְטְרוּגֶען צוּא וֶוערִין פוּן דִיא מִידִיקַייט פוּן דֶעם יוֹם הַדִּין טָאמֶער וֶועט גָאט אִיבֶּער אַייךְ זִיךְ דֶער בַּארִימֶען נעים דֶער גִילִיבְּטֶער יַעֲקֹב דָאשׁ זַיינֶע גִיצֶעלְטִין זַיינֶען גוּט גִוֶועזִין דָאשׁ עֶר הָאט תָּמִיד אִין זַיי תּוֹרָה גִילֶערְנְט אוּנ זַיין גִישְׁטַאלְט אִיז אוֹישׁ גִיקְרִיצְט אִן דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד אוּנ גָאט אִיז בַּייא אִים גִישְׁטַאנֶען צוּא הִיטִין אִים בשובו מפדן אִין זַיין טָאן אוּם קֶערִין זִיךְ פוּן פַּדַּן אֲרָם אוּנ עֶר אִיז אוֹישׁ גִיצוֹיגִין גִיוָוארִין פוּן צָרוֹת אוּנ וַוייל עֶר הָאט פַר זָאמְט זַיין נֶדֶר וָואשׁ עֶר הָאט אָנֶדֶר גִיטָאן צוּא גָאט וָואשׁ עֶר הָאט זִיךְ צוּא אִים בַּאוִויזִין הָאט זִיךְ אִים גִיטְרָאפִין דֶער אוּם גְלִיק פוּן דִינָה דִיא טָאכְטֶער פוּן לֵאָה דָאשׁ שְׁכֶם בֶּן חֲמוֹר הָאט זִיא מְאַנֵּס גִיוֶועזִין בינו יצוריו דָרוּם פַאר שְׁטֵייט אִיר מֶענְטְשִׁין וָואשׁ גָאט הָאט אַייךְ בַּאשַׁאפִין צוּא גִילוּסְטִין צוּא זַיין דֶער בַּארִימְקַייט פָארְכְט אַייךְ פַאר דֶעם שְׁטוּרֶעם פוּן גָאטְשׁ צָארִין טָאמֶער וֶועט אִיר פַאר בָּארְגִין וֶוערִין אִין דֶעם טָאג פוּן צָארִין רעים ואחים דִיא גִיזֶעלִין אוּנ בְּרִידֶער מֹשֶׁה אוּנ אַהֲרֹן וָואשׁ זַיי זַיינֶען גִיזַאלְבְּט גִיוָוארִין מִיט דֶעם שֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה אוּנ הָאבִּין דֶער לֵייכְט דִיא אוֹיגִין פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל מִיט דֶער תּוֹרָה וָואשׁ זַייא הָאבִּין גִיאֵיילְט צוּ טָאן זֵייעֶר שְׁלִיחוּת וָואשׁ גָאט הָאט זַייא גִישִׁיקְט אוֹישׁ צוּא לֵייזִין דִיא יִשְׂרָאֵל

פוּן מִצְרַיִם אַזוֹא וִוי אַהִירְשׁ לוֹיפְט גִישְׁווינְד אוּנ הָאבִּין גִימַאכְט אַגְרֶענִיץ צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ וֶוערִין גִירוּפִין סְגוּלָּה אוּנְטֶער דֶעם בַּארְג סִינַי בִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה רובי תורה זַייא הָאבִּין פִיל תּוֹרָה גִישְׁרִיבִּין צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל אוּנ הָאבִּין זַייא גִילֶערְנְט דִיא רֶעכְט פַארְטִיגֶע וֶועגִין אוּנ גוּטֶע מִשְׁפָּטִים אוּנ בַּייא מֵי מְרִיבָה אִיז גָאט אוֹיף זַייא בְּרוֹגֶז גִיוָוארִין אוּנ הָאט גִיזָאגְט אַז זַייא מוּזִין שְׁטַארְבִּין אִין דֶער מִדְבָּר ידעו זאת דֶער פוּן קָאנֶען זִיךְ אַרְאָיָה נֶעמֶען אַלֶע לֵייט וֶוען עֶשׁ אִיז אַזוֹא דֶער גַאנְגֶען מִיט אַזֶעלְכֶע חֲכָמִים אוּנ צַדִּיקִים וָואשׁ זָאלִין שׁוֹין טָאן דִיא מֶענְטְשִׁין וָואשׁ זַייא זַיינֶען פוּל מִיט פַאלְשְׁקַייט אוּנ זִינְד ידיד ה' גָאטְשׁ גִילִיבְּטֶער דָאשׁ אִיז שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ וָואשׁ עֶר אִיז גִיוֶועזִין דֶער עֶרְשְׁטֶער מֶלֶךְ פוּן יִשְׂרָאֵל אַזוֹא וִויא אַקִינְד וָואשׁ עֶשׁ אִיז נָאר אַיָאר אַלְט אַזוֹא אִיז עֶר רֵיין גִיוֶועזְן פוּן עֲבֵירוֹת אוּנ עֶר אִיז נִיט פוֹיל גִיוֶועזִין פוּן מִלְחָמָה צוּ הַאלְטִין פוּן וֶועגִין דָאשׁ עֶר הָאט גִיוָואלְט דִיא יִשְׂרָאֵל מַצִּיל זַיין פוּן זֵייעֶרֶע שׂוֹנְאִים צוה עֶר אִיז גִיבָּאטִין גִיוָוארִין עֶר זָאל אָפּ מֶעקִין דֶעם נָאמֶען פוּן עֲמָלֵק וָואשׁ עֶר הָאט אוּם גִיבְּרַאכְט דִיא אֵיינְצִיגֶע יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַיינֶען נָאךְ גִיגַאנְגֶען הִינְטִין נָאךְ דֶער מַחֲנֶה הָאט שָׁאוּל מְשַׁנֶּה גִיוֶועזִין אוּנ הָאט נִיט גִיטָאן אַזוֹא וִויא שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא הָאט אִים גִיהֵייסִין דוּרְךְ דֶעם אִיז עֶר פַאר שֶׁעמְט גִיוָוארִין פַאר שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וִויא אַגַנָּב דֶר וַוייל דָאשׁ עֶר הָאט זִיךְ דֶער בַּארִימְט אִיבֶּר דֶעם אָגָג וָואס עֶר הָאט זִיךְ זֶענֶעפְטִיג גִיהַאלְטִין עֶר הָאט זִיךְ פוּן שָׁאוּל אַנְטְעק גִיגַאנְבִיט דוּרְךְ זַיין כִּישׁוּף צור נחם גָאט הָאט חֲרָטָה גִיהַאט דָאשׁ עֶר הָאט אִים קֵאר

יוצר ליום שני של ראש השנה

דין כערכו: חסיד המנעים זמירות לקונו · והוכן בחסד
כסא גאונו · ועשה משפט וצדקה להמונו: חתף לברוח
מפני פרי בטנו · הקדימו רכיל משקר על אדונו · וחלק
לו שדה בחלק לשונו: קול החלוק כהסכית ממעונו ·
חלק מלכותו בין עבדו ובין בנו · ומה יעשה מלשני
כפקוד עליו חרונו: קהלות ורבבות ואלפים · אשר
לפנינו עברו חלופים · ולא יכלו להצטדק היות חפים:
הן שמים בעיניו לא זכו · וכל לגיוני שחק כפשתה
דועכו · ונתעב ונאלח מה יזכו: קובץ מרמה ומסתתר
בעניניו · אם יאמר בלבו מי יעידני לפניו · קורותיו
ורהיטיו ועציו ואבניו: טהור עינים ברע מראות · הצלל
חטאינו בעמקי מחבואות · ועשה עמנו לטובה אות:
נחנו אם פשענו מאחריך · הזכר לאבות העולם בחיריך ·

משה לוי

מה יפית (כערכו) הקב"ה שהפס שמכס הלא שאול עבר בשוגג ונענש (חסיד) דהמע"ה (המנעים זמירות לקונו) הממתיק שבח להקב"ה בכנורות ונבלים (כסא גאונו) כסא ממשלתו (חתף) פתאום הוצרך (לברוח מפני פרי בטנו) מפני אבשלום בנו (הקדימו רכיל משקר על אדונו) ציבא עבד מפיבושת היה מקדים לבא לפניו ברכילות על מפיבושת אדוניו (וחלק לו שדה בחלק לשונו) ובחלקלקות לשונו של ציבא אמר דוד למפיבושת אתה וציבא תחלקו את השדה (קול החלוק כהסכית ממעונו) כאשר שמע הקדוש ב"ה ממעון קדשו את קול החלוקה בין מפיבושת וציבא (חלק) הקדוש ב"ה מלכותו בין עבדו ובין בנו באותה שעה יצאה בת קול ואמרה ירבעם עבדו של שלמה ורחבעם בנו יחלקו את המלוכה (ומה יעשה מלשני) הולכי רכיל בסתר (כפקוד עליו חרונו) איך ימלט (קהלות ורבבות כו' חלופים) רבבות הם אשר כבר עברו וחלפו מן העולם (ולא יכלו להצטדק היות חפים) טהורים ונקיים (הן שמים בעיניו לא זכו) שעתיד הקדוש ב"ה לישב עליהם בדין ולקלקלם ולהרסם (וכל לגיוני שחק כפשתה דועכו) וכל חיילי מרום נדמו כפשתה כי המלאכים המשבחים להקדוש ב"ה בכל יום טובלים בנהר דינור ונשרפים והקב"ה בורא חדשים לבקרים (ונתעב ונאלח מה יזכו) כ"ש אדם הנמאס הבא מטיפה סרוחה איך יזכה בדין (קובץ מרמה ומסתתר בעניניו) אדם העושה מרמה ורע בסתר (אם יאמר בלבו מי יעידני לפניו) מי יעיד עלי לפני הקדוש ב"ה · הן (קורותיו כו' ואבניו) המה יעידו עליו שראו שחטא ואם כן אין לנו להשען אלא על אבינו שבשמים · לכן בקשתנו מלפניך אתה ית"ש (טהור עינים ברע מראות) מלראות ברע · לתור אחר העין כמו בשר ודם (הצלל חטאינו בעמקי מחבואות) הטבע והשקע חטאינו בעמק מצולה ומחבואות

בית לוי

פי' אל וספר (במדבר לג) ונכל (כערכו) כשיסדר הקב"ה משפט עמכם (חסיד) שאמר לדהמ"ה ע"ש שאמר כי חסיד אני (תהלים פו ב) (המנעים זמירות) ע"ש נעים זמירות ישראל (ש"ב כג א) (לקונו) להקב"ה (והוכן בחסד כסא גאונו) ע"ש וכסאו כשמש נגדי (תהלים פט ט) ונאמר והוכן בחסד כסא וישב עליו באמת באהל דוד (ישעיה טז ה) (גאונו) ממשלתו (ועשה משפט וצדקה להמונו) ע"ש ויהי דוד עושה משפט וצדקה לכל עמו (ש"ב ח טו) (חתף) ל' מהירות כמו חתף כמ"ש מל' הן יחתף ומי ישיבנו (איוב ט יב) (פרי בטנו) זה אבשלום (רכיל) רומז לציבא (אדונו) מפיבושת (וחלק לו שדה) כמ"ש ויאמר המלך לציבא הנה לך כל אשר למפיבושת (ש"ב טז ד) וכתיב (שם יט ל) אתה וציבא תחלקו את השדה (בחלק לשונו) מל' שפת חלקות (תהלים יב ג) (כהסכית) לשון הסכת ושמע (דברים כז ט) (ממעונו) משמים (חלק) הקדוש ב"ה חלק (עבדו) ירבעם (בנו) רחבעם בן בנו (מלשני) לשון מלשין · והיו"ד נוסף לתיקון הלשון כמו מלשני בסתר רעהו (תהלים קא ה) (חלופים) חלפו מן העולם (חפים) ל' זכות כמו חף אנכי ולא עון לי (איוב לג ט) (הן שמים לא זכו בעיניו) ע"ש שמים כעשן נמלחו (ישעיה נא ו) והוא ענין השחתה וכליה כעשן הכלה והולך לו (לגיוני שחק) חיילי מרום (כפשתה דועכו) ל' דעכו כפשתה כבו (ישעיה מג יז) ופי' פה כפשתה הזאת הדולקת וכבה מהרה כי לא תתעכב הרבה בשריפתה כן נשמותם קפלה מהם וכבה מהר (ונתעב ונאלח) שניהם ל' מיאוס וירמוז לאדם כמאמר איוב הן שמים לא זכו בעיניו אף כי נתעב ונאלח איש שותה כמים עולה (שם טו) (ורהיטיו) מלשון רהיטנו ברותים (שה"ש א יז) עיין פרש"י (טהור עינים ברע מראות) ל"ס (חבקוק א יג) (הצלל חטאינו) ע"ש יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם (סוף מיכה) (הצלל) הוא ענין שקיעה מל' צללו כעופרת (שמות טו) (מחבואות)

מתחן

אמלך געמאכט אונ האט אים געמאכט פאלין אין דיא הענט פון זיינע פיינט צו מאכין אוועק שפרינגן אים פון זיין מלוכה אונ איז נהרג געווארין דורך דיא פלשתים אונ וואש זאלין שוין טאן דיא וואש פר שטערן די גיזעצליכקייט נאך דעם ערך פון שאול חסיד דר פרומער דוד המלך וואס ער האט זיסע גיזאנג געזונגען צוא זיין באשעפער אונ עש איז אן געבריים געווארין מיט חסד דיא שטול פון זיין הערשאפט אונ ער האט געטאן משפט אונ צדקה להמונו צוא זיין פאלק ישראל האט ער געמוזט היילין צו אנטלויפין פאר זיין איינגענעם זון אבשלום הקדימו דער רכילות טרייבער האט זיך קענין אים גיפעדערט אונ גיזאגט ליגין אויף זיין הארין האט ער אים צוא טיילט דאש פעלד דורך שמייכלען פון זיין צונג דען אז דוד איז אנטלאפין געווארין פאר זיין זון אבשלום אונ נאך דעם אז ער האט זיך אהיים אום גיקערט קיין ירושלים איז אים אנטקעגין גיקומען ציבא דער קנעכט פון מפיבושת אונ האט רכילות אן גיזאגט פר דוד אויף זיין הערין מפיבושת ער האט גיזאגט דאש מפיבושת האט זיך גיפרייט אויף דעם אום גליק פון דוד אונ איז גערין געוועזין דוד זאל גיהרגעט ווערין כדי דיא מלוכה זאל זיך צוא אים אום קערין וויא דוד האט דאש דער הערט האט ער גיהייסין דאש ציבא זאל צוא טיילין אונ זאל אוועק נעמען אהאלב פעלד בייא מפיבושת קול החלוק וויא גאט האט פון דעם הימיל דר הערט דאש קול פון דוד אז ער האט גיזאגט זייא זאלין דאש פעלד צווישין זיך צוא טיילין האט גאט צוא טיילט זיין מלוכה צווישין זיין קנעכט אונ צווישין זיין זון דאש ירבעם איז געוועזין איין קנעכט בייא שלמה המלך איז ער געווארין איין מלך איבער צעהען שבטים אונ רחבעם דער זון פון שלמה המלך איז געוועזין איבער צווייא שבטים איין מלך וואש זאל שוין טאן דער וואש איז איין הולך רכיל אונ מאכט קריג צווישין לייט אז גאט ווערט אויף אים בפעלין זיין צארין קהלות ורבבות פיל טויזינט קהלות וואש זייא זיינען פאר אונז איבער גיפארין האבין זייא ניט גיקאנט גירעכט בלייבין זייערע מעשים זאלין זיין ריין געוואשין הן שמים דיא הימיל זיינן ניט לויטער אין זיינע אויגין אונ אלע חיילות פון דעם הימיל דאש זיינען דיא מלאכים וויא פלאקס אין פייער אזוא ווערין זייא פאר שטויסין פאר גאט איז שוין אכל שכן איין מענטש וואש ער איז פאר אום ריינגט אונ איין געשמירט מיט זינד וויא קען ער גירעכט בלייבין אין דין קובץ מרמה ער זאמילט איין געלט מיט פאלשקייט אונ טוט עבירות אין פר בארגנעש אונ ווען ער ווערט זיך וועלין טראכטין אין זיין הארצין ווער ווערט אויף מיר עדות זאגין פאר גאט זאל ער ווישין דאש זיינע באלקינש אונ זיינע ריגלען אונ זיינע העלצער אונ זיינע שטיינער וועלין אויף אים עדות זאגין בשעת הדין טהור עינים גאט דער דא האט לויטערע אויגין אונ זעהעט קיין בייז ניט מאך פאר זינקען אונזערע זינד אין טיפע פאר בארגנעש אונ טוא מיט אונז איין צייכין צוא גוטין נחנו אויב מיר האבין גישולדיגט פון אם דיר גידיינק צוא דיא אבות וואש זייא זיינען געוועזין פון אן הויב פון דער וועלט דיינע צדיקים אונ זאלשט זיך ניט אוועק קערין פון דעם

מגן מגולה והסתר מלשון כל המתגוללים (ס"א כג ס) (מתחן) לשון מתנה (משחריך) עולה לישראל הדורשים את ה' (חלף)כמו במקום (הגונה) ראויה (זכור הגיונינו) תפלתנו ופ"ד ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד ג) (חנינה) חמלה:

וְאַל תִּתְעַלַּם מִתַּתַּן מְשַׁחֲרֶיךָ: חזן חֵלֶף פָּרִים וּמִנְחָה הֲגוּנָה· זְכוֹר הֶגְיוֹנֵנוּ וְתֵן לָנוּ חֲנִינָה· קַיְּמֵנוּ לְחַיִּים טוֹבִים בְּזֶה רֹאשׁ הַשָּׁנָה: חזן לא יאמין וכו'

(מתתן משחריך) מתתנת הדורשך ישראל (חלף פרים ומנחה הגונה) במקום קרבנות ומנחה ראויה (זכור הגיוננו) זכור תפלתנו (ותן לנו חנינה) חמלה:

שם המחבר שמעון חתום בחרוז האחרון· ויסודו עיין במוסף יום ראשון

פותחין — וּבְכֵן וַיְהִי בִישֻׁרוּן מֶלֶךְ: — הארון

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: אַמִּיץ הַמְנוּשָּׂא· לְכָל רֹאשׁ מִתְנַשֵּׂא· אוֹמֵר וְעוֹשֶׂה· מָעוֹז וּמַחֲסֶה· נֹשֵׂא וְנוֹשֵׂא· מוֹשִׁיב מְלָכִים לַכִּסֵּא· לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: גִּבּוֹר בִּגְבוּרוֹת· קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת· גּוֹלֶה נִסְתָּרוֹת· אֲמָרוֹתָיו טְהוֹרוֹת· יוֹדֵעַ סְפוּרוֹת· לְתוֹצָאוֹת מַזָּרוֹת· לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: הַמְפוֹאָר בְּפִי כֹל· וְהוּא כֹל יָכוֹל· הַמְרַחֵם אֶת כֹּל· וְנוֹתֵן מִחְיָה לַכֹּל· וְנֶעְלָם מֵעֵין כֹּל· וְעֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בַּכֹּל· לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: זוֹכֵר נִשְׁכָּחוֹת· חוֹקֵר טוּחוֹת· עֵינָיו פְּקוּחוֹת· מַגִּיד שֵׂחוֹת· אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת· אֲמָרוֹתָיו נְכוֹחוֹת· לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: טָהוֹר בִּזְבוּלָיו· אוֹת הוּא בְּאֶרְאֶלָּיו· אֵין עָרוֹךְ אֵלָיו· לִפְעוֹל כְּמִפְעָלָיו· חוֹל שָׂם גְּבוּלָיו· כַּהֲמוֹת יָם לְגַלָּיו· לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

בית לוי

(אמיץ) עש"ה ואמיץ כח (ישעיה מ כו) (המנושא) המרומם בפי כל (לכל ראש מתנשא) המנין והמתנשא לכל לראש (דה"א כט יא) פ"ה פירש"י (ומעוז) עש"ה כי היית מעוז לדל (ישעיה כה ד) (ומחסה) עש"ה וה' מחסה לעמו (יואל ד טז) (נושא) פ"י שבת הבריות (ונושא) לשון הכל מלשון טעה את פת בגם (דניאל א טז) (לעדי עד) מל' בטחו בה' עדי עד (ישעיה כו ד) ופ"י לעולם ולעלמי עלמיא (קורא הדורות) ל"ה קורא הדורות מראש (ישעיה מא ד) ופ"י סדר דרי' מלקדמין (מזרות) מזלות כמו התוציא מזרות בעתו (איוב לח לב) (עיניו משוטטות בכל) עש"ה כי עיני ה' משוטטות בכל הארץ· ומשוטטות הוא ענין הנעה ודחיפה ממקום למקום ור"ל רואות (טוחות) מחשבות היוצאות מכליות ולב מלשון מי שת בטוחות חכמה (איוב לח לו) (פקוחות) פתוחות· ועש"ה אשר עיניך פקוחות על כל דרכי בני אדם (ירמיה לב יט) (מגיד שחות) עש"ה ומגיד לאדם מה שחו (עמוס ד יג) ופירש"י כל מעשיו סורסין לפניו בשעת מיתתו (אלהי הרוחות) ל"ה אלהי הרוחות לכל בשר (במדבר טז כב) (נכוחות) ישרות (בזבוליו) בשחקיו (באראליו) במלאכיו (כהמות) ל' הומיה

מטה לוי

(מלך עליון) הקדוש ברוך הוא (אמיץ המנושא) מנושא ומרומם בפי כל (לכל ראש מתנשא) נותן גדולה למי שירצה וכשמתנשא הוא מתנשא עליו להראות לו השגחתו שהוא מרים ומשפיל (אומר ועושה) מקיים הבטחתו כי סיפק בידו לעשות משא"כ ביד בשר ודם (מעוז) לדל (ומחסה) לאביון (נושא) מכל העולם שמגשאים אותו (ונושא) הוא נושא וסובל את הכל (מושיב מלכים לכסא) כמ"ש מהעדה מלכין ומהקם מלכין (דניאל ב כא) (גבור בגבורות) הוא גבור בכל מיני גבורות (קורא הדורות) הוא יודע כל הדורות הבאים וקורא כל דור לעמוד בעתו (אמרותיו טהורות) שעקם הכתוב שמונה אותיות כו' (יודע ספורות לתוצאות מזרות) מונה מספר לכוכבים ומזלות וכתיב המוציא במספר צבאם (ונעלם מעין כל) כמ"ש כי לא יראני האדם וחי ופרז"ל כל שהוא חי אפילו המלאכים (זוכר) דברים אשר (נשכחות מבני אדם) (עיניו פקוחות) עיניו פתוחות על כל בני אדם (מגיד שיחות) דברים בטלים שדיבר יוכיחו אותו ביום הדין (אלהי הרוחות) לכל בשר (אמרותיו נכוחות) ישרות (טהור בזבוליו) בשחקיו (אות הוא באראליו) הוא ניכר במלאכיו כשארז"ל למה נקרא צבאות שהוא אות בצבא שלו כי (אין ערוך אליו לפעול כמפעליו)׃ (חול שם גבוליו) הרים של חול עשה סביבות הים שלא יצא חוץ לגבול (כהמות ים לגליו) יהמו גליו ולא יעברונהו ומכל זה נראה לכל שאומן זה (לעדי עד כו')

רונם

גיבעט פון דיינע פארשטעהר חלף פרים אויף דעם ארט פון אקסין אונ קרבן מנחות וואש מען האט גיבראכט אין בית המקדש זאלשטו גידיינקען אונזער תפלה אונ אונזערע טטע גידאנקען אונ גיב אונז דער בארימקייט קימנו לחיים שרייב אונז אן צוא חיים טובים אן דעם טאג ראש השנה:

מלך עליון דער אויבערשטער קיניג דער שטארקער גאט וואש ער איז דער הויבין אין מיל פון איטליכין. מענטשין ער גיט גדולה צוא וועמען ער וויל דאש ער זאל דער הויבין ווערין דאש וואש ער זאגט צו איז ער מקיים ער איז איין שטארקייט אונ איין באשיצונג צום ארימן עס ווערט גיזעהען דאש דיא מלאכים טראגין דעם כסא הכבוד אבער דער כסא הכבוד טראגט דיא מלאכים גאט מאכט זיצין דיא מלכים אויף דער שטול פון זייער מלוכה צו אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג גבור בגבורות ער איז שטארק מיט אלערלייא שטארקייט ער רופט אלע דורות צום דין ער איז מגלה פאר בארגענע זאכין זיינע ווערטער זיינען ריין ער ווייסט דיא צאל צום אויש גאנג פון דיא שטערין צו אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג המפואר דער דא איז גילויבט אין מויל פון אלע באשעפעניש אונ ער איז פאר מיגליך צוא טאן אלין דינג וואש ער וויל דער דא דער בארעמט זיך איבער אלע אונ ער גיט דער נערונג צוא אלע אונ איז פאר הוילין פון אלע אויגין אונ זיינע אויגן שוועבין אונ גיבין השגחה אויף אלין דינג צוא אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג זוכר נשכחות ער גידיינקט פאר געסענע זאכין אונ

יוצר ליום שני של ראש השנה

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: כּוֹנֵס מֵי הַיָּם · רוֹגֵעַ גַּלֵּי יַם סוֹעֵר שְׁאוֹן דָּכְיָם · מְלֹא הָעוֹלָם דֵּיָם · מַשְׁבִּיחָם בְּעָיָם · וְשָׁבִים אָחוֹר וְאַיָּם · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: מוֹשֵׁל בִּגְבוּרָה · דַּרְכּוֹ סוּפָה וּסְעָרָה · עוֹטֶה אוֹרָה · לַיְלָה כַּיּוֹם לְהָאִירָה · עֲרָפֶל לוֹ סִתְרָה · וְעִמֵּהּ שְׁרֵא נְהוֹרָא · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: סִתְרוֹ עָבִים · סְבִיבָיו לֶהָבִים · רְכוּבוֹ כְּרוּבִים · מְשָׁרְתָיו שְׁבִיבִים · מַזָּלוֹת וְכוֹכָבִים · הִלּוּלוֹ מַרְבִּים · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: פּוֹתֵחַ יָד וּמַשְׂבִּיעַ · צוֹרֵר מַיִם וּמַנְבִּיעַ · יַבֶּשֶׁת לְהַטְבִּיעַ · לִשְׁלִישׁ וְלִרְבִיעַ · יוֹם לְיוֹם יַבִּיעַ · שִׁבְחוֹ לְהַבִּיעַ · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: קָדוֹשׁ וְנוֹרָא · בְּמוֹפֵת וּבְמוֹרָא · מְמַדֵּי אֶרֶץ קָרָא · וְאֶבֶן פִּנָּתָהּ יָרָה · וְכָל הַנִּבְרָא · לִכְבוֹדוֹ בָּרָא · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ :

מטה לוי

(רוגע) שובר (גלי ים) פעם שוקט גלי ים אשר דרכם להמות ולרעוש ופעם (סוער שאון דכים) מוליך בסערה ואלמלא הקב"ה שובר גלי הים אזי היו דוחקים פעמים חוץ לגבול אשר שם לו והיו שוטפים לכל העולם (כי מלא העולם דים) היה די במי הים למלאות כל העולם כולו אך הקדוש ברוך הוא (משביחם בעים) משפיל שאון גליהם בכחו (ושבים אחור) עד שלא ניכר עוד מקומם (ואים) ושואלים עליהם איה הם (דרכו סופה וסערה) דרכו ומנהגו ליפרע מן הרשעים ברוח סערה כמ"ש סערת ה' חמה וגו' על ראש רשעים יחול (ירמיה כג יט) ואף כי (ערפל לו סתרה) מ"מ (ועמה שרא נהורא) (סתרו עבים) מגינים סתר לו (רכובו כרובים) כמ"ש וירכב על כרוב (תהלים יח יא) (פותח יד ומשביע) לכל חי רצון (צורר מים) קושר את המים בעבים ואינו מניחם לרדת וכשהוא רוצה פותח אותם (ומנביע) שיהיו נובעים (יבשת להטביע) מהשקיע את היבשה במים ועושה מזה (לשליש ולרביע) חלקים חלקים כמ"ש והמטרתי על עיר אחת ועל עיר אחת לא אמטיר חלקה אחת תמטר וחלקה אשר לא תמטיר עליה תיבש (עמוס ד ז) כי לא אמטיר על הארץ כולה בבת אחת (יום ליום יביע) מתוך שמתחדשים נפלאותיו בכל יום מספרים בני אדם יום ליום נוראותיו (שבחו להביע) ומספרים שבחו ידוע (שהוא קדוש ונורא במופת ובמורא) על ידי מופתים ונוראים שעשה בעולמו (ממדי ארץ קרא) כמ"ש עמד וימודד ארץ (חבקוק ג ו) וכתיב דבר ויקרא ארץ (ואבן פנתה ירה) השליך אבן שתיה במקום בהמ"ק שנקרא כנת יקרה כדי שלא תציף את העולם

בית לוי

והוא ל"ה כהמות ימים (ישעיה יז ג) (רוגע) ל' בקוע ועמ"ש רוגע הים ויהמו גליו (ישעי[ה] נא טו) (סוער) ל' סערה (דכים) רש"י פי' על ישאו נהרות דכים (תהלים צג ג) את דוך עמק[ם] נכיהם ישאו ויגביהו תמיד וכל ל' דכא הוא לשון עומק ושפלות (משביחם) ל' השלה ונקיפ[ה] והוא ל"ה משביח שאון ימים שאון גליהם (תהלים סה ח) (בעים) ענין חוזק ל' בעים רוח[ו] (ישעיה יא טו) וכתב רש"י ואין לו דמיון (ואים) כמו ואיה הם (דרכו סופה וסערה) שהיה ל[...] רוח חזק והוא ל"ה בסופה ובסערה דרכו (נחום א ג) ופירש"י הם שלוחיו להפרע מ[ן] הרשעים (ערפל לו סתרה) עמ"ש ישת חשך סתרו (תהלים יח יב) (ועמה שרא נהורא) כמ"[ש] ונהורא עמיה שרא (דניאל ב כב) (עבים) עננים (כרובים) מלאכי אש (רכובו) מרכבו (שביבים) ניצוצי אש כמו ולא יגה שביב אשו (איוב יח ה) (הלולו) שבחו (צורר מים) ל"ה צורר מי[ם] בעביו (איוב כו ח) (ומנביע) ל' נחל נובע (משלי יח ד) (להטביע) לשון שקיעה מלשו[ן] טבעו בים סוף (שמות טו ד) (לשליש ולרביע) לאו דווקא אלא חלקה אחת יורטב והלק[ה] א' תיבש (יביע להביע) שניהם לשון דבור (יום ליום יביע) ל"ה (תהלים יט ג) ובפירש"[י] שם (במופת ובמורא) כמו במופתים ובמוראים (ממדי ארץ קרא ואבן פנתה ירה) עמ"ש מי שם ממדיה כי תדע וגו' או מי ירה אבן פנתה (איוב לח ה) ופירש"י ממדיה מדותי[ה] (ירה) ל' השלכה (אבן פנתה) אבן שתיה שממנה נשתת כל העולם :

ער פארשטט דיא גידאנקען עיניי זיינע אויגין זיינן אפין ער זאגט איטליכן זיינע רייד וואש ער רעט ער איז גאט איבער אלע באשעפעניש זיינע רייד זיינען רעכט פארטיג צוא אייביג וועט ער קיניגין דר אויבערשטער קיניג טהור בזבולו ער איז ריין אין זיינע הימיל וואש ער הייסט זבול ער איז איין צייכין אונ ווערט דער קענט צווישין זיינע מלאכים עס קען זיך קיינער צוא אים ניט גלייכין צוא טאן אזוא וויא ער טוט זאמד האט ער גימאכט פאר איין גרעניץ אז דיא אינדין פון דעם ים ברומען אונ ווילין זייא וועלט דער טרינקען קענן זייא ניט אריבער גיין איבער דעם זאמד צוא אייביג וועט ער קיניגין דר אויבערשטער קיניג כונס מי הים ער האט צום נויף גיזאמילט דיא וואשער פון דעם ים ער צוא ברעכט דיא אינדין פון דעם ים ער מאכט שטורעמען דיא ברומונג פון זייער פאר שטויסונג עס איז דא גינוג וואשער אין ים וואש עס וואלט דר טרינקען דיא גאנצע וועלט אבר ער שטילט זייא אונ מאכט זייא נידעריג מיט זיין שטארקייט אונ זייא קערין זיך אום הינטער זיך אונ דיא לייט פרעגין וואו זיינען זייא צוא אייביג וועט ער קיניגין דר אויבערשטער קיניג מושל בגבורה ער גיוועלטיגט מיט שטארקייט זיין וועג איז מיט שטורעם ווינט ער איז

איין גיהילט מיט ליכט די נאכט איז בייא אים אזוא ליכטיג וויא דר טאג האטשע ער איז פאר בארגין אין נעפיל דאך איז בייא אים אלע צייט ליכטיג צוא אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג סתרו עבים זיין פאר בארגינעש איז אין וואלקין ארום אים זיינען ברענעדיגע מלאכים ער רייט אויף דיא מלאכים וואש זייא הייסן כרובים זיינע בדינער זיינע פונקען פייער דיא מזלות אונ דיא שטערין מערין זיין לויב צוא אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג פותח יד ומשביע ער עפינט זיין האנט אונ מאכט זאט ער בינט איין דיא וואשער עס זאל ניט רעגנען אונ מאכט זייא ווידער קוועלין ווען ער וויל דיא טרוקענע ערד פייכט מאכין איין שליש פון דער וועלט אדער אפירט חלק פון דר וועלט מאכט ער פייכט מיט דעם רעגין דאש הייסט אויף איין טייל ערטער גייט רעגין אונ אויף איין טייל ערטער איז דיא ערד פאר דארט וואש קיין רעגין גייט דארט ניט איין טאג צום אנדערין רעט גאטש לויב צוא ריידין אונ צוא דער ציילין זיין שבח אלע טאג צוא אייביג וועט ער קיניגין דער אויבערשטער קיניג קדוש ונורא ער איז הייליג אונ פארכטיג מיט דיא שרעקליכע וואונדער וואש ער האט אויף דער וועלט גיטאן ער האט

מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: שׁוֹמֵעַ אֶל אֶבְיוֹנִים · וּמַאֲזִין חֲנוּנִים · מַאֲרִיךְ רְצוֹנִים · וּמְקַצֵּר חֲרוֹנִים · רִאשׁוֹן לָרִאשׁוֹנִים · וְאַחֲרוֹן לָאַחֲרוֹנִים · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ: סוגרין הארון

מֶלֶךְ אֶבְיוֹן בָּלֶה וְיָרַד שַׁחַת · בִּשְׁאוֹל וּבְתַחַת · בְּלָאוֹת בְּלִי נַחַת · עַד מָתַי יִמְלוֹךְ:
מֶלֶךְ אֶבְיוֹן תְּנוּמָה תְּעוּפֶנּוּ · תַּרְדֵּמָה תְּעוֹפְפֶנּוּ · תֹּהוּ יְשׁוּפֶנּוּ · עַד מָתַי יִמְלוֹךְ:

(תעופנו) לשון חשיכה כמו ארץ עפתה (איוב י כב) (תעופפנו) לשון גם וכל כמו בעופפי (יחזקאל לב י) (ישופנו) ל' כתישה ודחיסה כמו בשערה ישופני (איוב ט יז) לו הוא ל' חושך מל' אך חושך ישופני (תהלים קלט יא):

חוזרין ופותחין מיד

אֲבָל מֶלֶךְ עֶלְיוֹן: שׁוֹפֵט הָאֱמֶת · מַעְבָּדָיו אֱמֶת · עוֹשֶׂה חֶסֶד וֶאֱמֶת · וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת · נְתִיבוֹתָו אֱמֶת · חוֹתָמוֹ אֱמֶת · לַעֲדֵי עַד יִמְלוֹךְ:

חזן וקהל יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

תשיר סוס תגרז גו' למלאכים וה' לישראל וגם סמחבר מרונע שמעון בר יצחק חזק ומיוסד ג"כ ע"פ א"ב כפול

כָּל שִׁנְאַנֵּי שַׁחַק · בְּאוֹמֶר מַאְדִּירִים · יְהוָה מֶלֶךְ:
כָּל שׁוֹכְנֵי שֶׁקֶט · בִּבְרָכָה מְבָרְכִים · יְהוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּגוֹבַהּ מַגְדִּילִים · יְהוָה יִמְלוֹךְ:
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל מַלְאֲכֵי מַעְלָה · בְּדֵעָה מַדְגִּילִים · יְהוָה מֶלֶךְ:
כָּל מוֹשְׁלֵי מַטָּה · בְּהַלֵּל מְהַלְלִים · יְהוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּוַדַּאי מוֹדִים · יְהוָה יִמְלוֹךְ:
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל עָרִיצֵי עֶלְיוֹנִים · בְּזֶמֶר מְזַמְּרִים · יְהוָה מֶלֶךְ:
כָּל עוֹבְרֵי עוֹלָמִים · בְּחַיִל מְחַסְּנִים · יְהוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּטַעַם מְטַכְּסִים · יְהוָה יִמְלוֹךְ:
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בית לוי

(בליאות) ל' עייפות ויגיעה כמו תלאות אנשים (ישעיה ז) (נחת) לשון מנוחה (תנומה ותרדמה) שניהם לשון אחד הוא תרדמה קשה מתנומה (תעופנו) ... כפיסה ודחיסה

(שנאני) שאר למלאכים פע"ם אלפי שנאן (תהלים סח יח) (שחק) שמים כמו מי בשחק (תהלים פט ז) (שקט) ל' וארץ תפיס ישקוט ריב (משלי ו טו יח) (אלו ואלו) חיילי מעלה ומטה (בגובה) בקול רם (מדגילים) מרוממים באסיפה ובדגל · כמו ובשם אלהינו נדגול (תהלים כ ו) (בודאי) לשון באמת (מודים) לשון וידוי (מסרם) (עריצי) תקיפי כמו ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעיה כט כג) ות"י ועל אלהא דישראל ימרון תקיף (עוברי עולמים) כנוי לבריות (בחיל) ל' כח כמו ובכלים אוזר חיל (ש"א ב ד) (מחסני') ל' חיזוק כמו וחסון הוא (עמוס ב ט) (בטעם) ענין תוכן הדיבור כמו וטעם זקנים יקח (איוב יב כ) (מטכסים) לשון תקון כלשון תלמוד כמו עכסיסי מלכות

מטה לוי

(מאריך רצונים) קשה לכעוס (ומקצר חרונים) רך לרצות (ראשון ה' לאחרונים) הקדוש ברוך הוא הוא ראשון והוא אחרון (לעדי עד ימלוך): (בליאות בלי נחת) בעייפות בלי מנוחה כי אדם לעמל יולד (תנומה תעופה) התנומה תחשיכנו (תרדמה תעופפנו) התרדמה תגרום לו נע ונד בשינתו כי רואה חלומות מבעיתים אותו ואין לו מנוחה בדעתו (מעבדיו אמת) מעשיו הם אמת (עושה חסד ואמת) עושה חסד של אמת שאינו צריך לצפות לתשלום גמול (ורב חסד ואמת) הוא אדון החסד והאמת ולא תמו חסדיו (נתיבתו אמת) תורתו יש בה ל"ב נתיבות חכמה (חותמו אמת) כמו שאחז"ל כפל פתקא מרקיע בארעא פירוש כתב דהוה כתוב ביה אמת אמרו ש"מ חותמו של הקב"ה הוא אמת:

(כל שנאני שחק) מלאכי שחקים (באומר מאדירים) שאומרים מה אדיר שמך (כל שוכני שקט) ישראל השוכנים בתבל שומעים חרפתם ואינם משיבים (בברכה מברכים) (ה' מלך) שאומרים מלך העולם אשר קדשנו דמשמע שמלך כבר (בגובה מגדילים) מגביהים את קולם ואומרים ה' ימלוך (מושלי מטה) ישראל שמושלים ביצרם וברוחם (בודאי מודים) מתודים באמת (עריצי) מלאכים חזקים (עוברי עולמים) בני אדם שמתים ועוברים מן העולם (בחיל מחסנים) מחזקים בכח ואומרים ה' מלך

דיא עֶרד גִימַאסְטִין אוּנ הָאט איר גִירוּפִין מִיט דֶעם נָאמֶען אֶרֶץ אוּנ איר עֶק שְׁטֵיין הָאט עֶר גִיוָוארְפִין דָאשׁ אִיז דֶער אֶבֶן שְׁתִיָה דָאשׁ פוּן אִים אִיז דיא וֶועלְט בַּאשַׁאפִין גִיוָוארִין אוּנ אַלְדִינְג וָואשׁ עֶשׁ אִיז בַּאשַׁאפִין גִיוָוארְן הָאט גָאט פוּן זַיין כָּבוֹד וֶועגִין בַּאשַׁאפִין צוּא אַייבִּיג וֶועט עֶר קִינִיגִן דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער קִינִיג שומע אל אביונים עֶר הֶערְט צוּ צוּ דִי אָרֶעמֶע לַייט אוּנ פַאר נֶעמְט דיא תְּפִלּוֹת עֶר דֶר לַיינְגֶערְט זַיין צָארְן אוּנ דֶער קִירְצְט זַיין צָארִין עֶר אִיז דֶער עֶרְשְׁטֶער צוּא אַלֶע עֶרְשְׁטֶע אוּנ אִיז דֶער הִינְטֶערְשְׁטֶער צוּא אַלֶע הִינְטֶערְשְׁטֶע צוּא אַייבִּיג וֶועט עֶר קִינִיגִן: מלך אביון דֶער מֶענְטְשׁ עֶר וֶוערְט צוּא נִישְׁט אוּנ נִידֶערְט אִין גְרוּבּ אַרִיין גַאנְץ אוּנְטִין מִיט מִידִיקַייט אָן רוּא מלך אביון דֶער מֶענְטְשׁ אַיין שְׁלָאף מַאכְט אִים פִינְסְטֶער אַיין שְׁלָאף שְׁוֶועבְּט אוֹיף אִים: אבל מלך עליון אָבֶּער דֶער אוֹיבֶּערְשְׁטֶער קִינִיג עֶר אִיז אַיין וָואר הַאפְטִיגֶער שׁוֹפֵט זַיינֶע וֶוערְק זַיינֶען אֱמֶת עֶר טוּט חֶסֶד אוּנ אֱמֶת עֶר טוּט פִיל חֶסֶד אוּנ אֱמֶת זַיין שְׁטֶעג פוּן דֶער תּוֹרָה אִיז אֱמֶת זַיין חוֹתָם אִיז אֱמֶת צוּא אַייבִּיג וֶועט עֶר קִינִיגִין: ה' מלך גָאט אִיז אַיין קִינִיג גָאט הָאט גִיקִינִיגְט גָאט וֶועט קִינִיגִן צוּ אַייבִּיג: כל שנאני שחק אַלֶע מַלְאָכִים פוּן דֶעם הִימִיל מִיט זַייעֶר זָאגִין שְׁטַארְקִין זַייא גָאט אוּנ זָאגִין גָאט אִיז אַקִינִיג כל שוכני דִיא וָואשׁ שְׁוַויגִין שְׁטִיל מִיט לוֹיבּוּנְג לוֹיבִּין זַיי גָאט אוּנ זָאגִין גָאט הָאט גִיקִינִיגְט אלו דִי מַלְאָכִים אוּנ דִיא פְרוּמֶע מֶענְטְשִׁין מִיט אַיין הוֹיךְ קוֹל דֶער הֵייבִין זַייא גָאט אוּנ זָאגִין גָאט וֶועט קִינִיגִין כל מלאכי אַלֶע דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זֵיי זַיינֶען אוֹיבִין אִין הִימִיל מִיט פַאר שְׁטַאנְד בַּאגִירִין זַייא גָאט אַלֶע וָואשׁ אוֹיף דֶער עֶרְד זַיינֶען אוּנ גִיוֶועלְטִיגִין לוֹיבִּין זַייא גָאט מִיט לוֹיב אלו דִיא מַלְאָכִים אוּנ דִי מֶענְטְשִׁין מִיט גִיוִוישְׁהַייט בַּאקֶענֶען זַיי כל עריצי אַלֶע שְׁטַארְקֶע אוֹיבֶּערְשְׁטֶע מַלְאָכִים זִינְגֶען מִיט גִיזַאנְג כל עוברי אַלֶע לַייט וָואשׁ פָארִין אִיבֶּער אוֹיף

כָּל וְעוּדֵי וָעַד · בְּיוֹשֶׁר מְיַפִּים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל וָתִיקֵי וֶסֶת · בְּכוֹשֶׁר מְכַלְּלִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ · בְּלַהַג מְלַהֲגִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל נְדִיבֵי נְדָבוֹת · בְּמַאֲמַר מְמַלְּלִים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל נִכְבַּדֵּי נוֹעַם · בְּנִצּוּחַ מְנַצְּחִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּשִׂיחַ מְשׂוֹחֲחִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל בַּעֲלֵי בִינָה · בְּעִלּוּי מְעַלִּים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל בְּרוּאֵי בְרִיָּה · בְּפֶצַח מְפַצְּחִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּצִפְצוּף מְצַפְצְפִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל רִשְׁפֵּי רוּמָה · בְּקוֹל מַקְדִּישִׁים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל רָאשֵׁי רוֹן · בְּרֶנֶן מְרַנְּנִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּשִׁירָה מְשׁוֹרְרִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל יַקִּירֵי יוֹפִי · בְּתוֹקֶף מְתַנִּים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל יוֹשְׁבֵי יִשּׁוּב · בְּיִחוּד מְיַחֲדִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּאֶדֶר מַאְדִּרִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל צוֹבְאֵי צָבָא · בְּלֶמֶד מְלַמְּדִים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:
כָּל צְנוּפֵי צְפִירָה · בְּצֶדֶק מַצְדִּיקִים · יְהֹוָה מָלָךְ:
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּחַיִל מְחַזְּרִים · יְהֹוָה יִמְלוֹךְ:
יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

כָּל חֵילֵי חוֹסֶן · בַּהֲרָדָה מְחִלִּים · יְהֹוָה מֶלֶךְ:

מטה לוי: (ועודי ועד) ישראל מתוועדים בקיבוץ לבה"כ (ביושר) לבנם (מיפים) שבחו של מקום ואומרים ה' מלך (ותיקי וסת) מלאכים החזקים בזמן שאין זמן והווסת שולם בהם שאינם מתים (בכושר מכללים) בכשרון עושים כתר (בלהג מלהגים) בדבור מדברים (נדיבי נדבות) מלאכים הממונים על הגשמים שנאמר גשם נדבות תניף אלהים (תהלים סח י) (נכבדי נועם) ישראל שנתכבדו בתורה שהיא אמרי נועם (בנצוח מנצחים) הם מנצחים להקדוש ב"ה בתשובה ותפלה וצדקה (בשיח משוחחים) בדבור מדברים (בעלי בינה) מלאכים (בעילוי מעלים) מקלסים בשבח (ברואי בריה) ישראל שכל העולם נברא בשבילם (בפצח מפצחים) בפתיחת פיהם פותחים ואומרים (ה' מלך) (רשפי רומה) מלאכי מרום מעלה (כל ראשי רון) ישראל שהם ראשים ברנה שמקדימים לרנן כמ"ש רז"ל אין מלאכי השרת אומרים שירה למעלה עד שיאמרו ישראל למטה (יקירי יופי) מלאכים היקרים ביופי שאין בהם כל מום (בתוקף מתנים) בחוזק מספרים (יושבי ישוב) ישראל שכל העולם נתיישב בשבילם (ביחוד מיחדים) מיחדים שמו של הקדוש ברוך הוא ביחוד שלם (צובאי צבא) צבא מעלה (צנופי צפירה) המקושטים בצפירה ותפארת של תורה (אלו ואלו בחיל מחזרים) חוזרין תהלה השבח בכח · המלאכים חוזרים תפלתם אחר תפלת ישראל וישראל חוזרין מחיל אל חיל מבה"כ לבהמ"ד שנאמר ילכו מחיל אל חיל (תהלים פד ח) (חילי חוסן) מלאכים החזקים (בהרדה מחלים) מחלים

בית לוי: (ועודי ועד) ל' קריאי מועד (במדבר טז ב) (ותיקי וסת) עוֹמר למלאכים (וסת) כו' לשון זמן ועת (מכללים) לשון כלילה כלשון תלמוד והוא נזר (וכושר) ל' כשרון המעשה (בלהג מלהגים) שהוא ל' דבור כמו ולהג הרבה (קהלת יב יב) (נדיבי נדבות) עוֹמר למלאכים (במלל ממללים) שהוא לשון דבור מלשון מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (נועם) עוֹמר לתורה הנעימה (בנצוח מנצחים) שהוא ל' נצחון והתגברות כמו ושלשת אלפים ושש מאות מנצחים (ד"ה ב ב יז) (בשיח משוחחים) שהוא ל' דבור כמו במעשה ידיך אשוחח (תהלים קמג ה) (בעלי בינה) עוֹמר למלאכים (בעלוי מעלים) שהוא ל' שבח ומעלה (בפצח מפצחים) שהוא ענין פתיחת הפה כמו פצחו הרים רנה (ישעיה מד כג) (בצפצוף מצפצפים) שהוא של נתינת קול עופות דקים כלשון רש"י ע"ש ומעשר אמרתך תצפצף (ישעיה כט ד) (רשפי רומה) עוֹמר למלאכי מרום (מעלה) ל' רשפיו רשפי אש שלהבת יה (שה"ש ח ו) (מקדישים) כמ"ש וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש (ישעיה ו ג) (ראשי רון) עוֹמר לישראל עפ"ה קדמו שרים אחר נוגנים (תהלים סח) (יקירי יופי) עוֹמר למלאכים (מתנים) מספרים (יושבי ישוב) עוֹמר לישראל (באדר מאדירים) שהוא ל' תפארת מלשון כי שודד אדרתם (זכריה יא ג) ופרש"י תפארתם או הוא מל' חוזק ואומץ מל' מה אדיר שמך (תהלים ח ב) (צובאי צבא) עוֹמר לצבא מעלה (צנופי צפירה) שהוא לשון תלבשת כמו צנוף יצנפך צנפה (ישעיה כב יח) ומל' ולצפירת תפארה (שם כח ה) ועוֹמר לישראל המעוטרים והמקושטים בצפירת תפארה וכתרים (בחיל) בכח כמו אזרו חיל (ש"א ב ד) (מחזרים) בשבח והוא ל' תלמוד חוזר תפלה (חוסן) עוֹמר למלאכים ע"ש שהם חזקים של והיה חוסן עתך (ישעיה לג ו) (מחלים)

דער װעלט שטארקן זייא מיט שטארקייט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין מיט ריידין צירן זייא כל ועודי אלע מענטשין װאש זאמלען זיך אין תפלה צוא טאן מיט רעכט פארטיקייט באשיינען זייא כל ותיקי דיא מלאכים װאש זייא זיינען שטארק אלע צייט מיט רעכט פארטיקייט צירן זייא אלו דיא מענטשין אונ דיא מלאכים ריידין מיט רייד כל נדיבי אלע דיא מלאכים װאש זייא זיינען גיזעצט איבער דעם רעגין אזוא װיא אין פסוק שטייט (גֶשֶׁם נְדָבוֹת תָּנִיף אֱלֹהִים) מיט װערטער ריידין זייא כל נכבדי דיא װאש זייא זיינען גיעהרט מיט זיסקייט שטארקין זייא מיט שטארקייט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין ריידין מיט רייד כל בעלי אלע די פאר שטאנדיגע מלאכים לויבן מיט לויב כל ברואי אלע באשאפענש מיט עפינונג עפענען זייא זייער מויל צוא זאגין (יְיָ מֶלֶךְ) אלו די מלאכים אונ דיא מענטשין מיט רייד ריידין זייא (יְיָ יִמְלוֹךְ) כל רשפי אלע דיא הויכע פייערדיגע מלאכים הייליגין גאט מיט זייער קול כל ראשי אלע װאש זייא זיינען דיא ערשטע אין גיזאנג דאש זייא לויבן גאט זינגען זיי מיט גיזאנג אלו די מלאכים אונ דיא מענטשין זינגען מיט גיזאנג כל יקירי אלע מלאכים װאש זייא זיינען טייער מיט שונהייט דער ציילין זייא מיט שטארקייט גאטש לויב כל יושבי אלע די װעלט באװאונטע אייניגן גאט מיט אייניקייט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין שטארקין גאט מיט שטארקייט כל צובאי אלע װאש זיי זיינן גאטש חיל לערנן זיי מיט לערנונג כל צנופי אלע מלאכים װאש זיי זיינען אן גיקריינט מיט קרוינן גירעכטיגי זייא גאט מיט גירעכטיקייט אלו דיא מענטשין אונ דיא מלאכים קערי זיך אום צוא לויבין גאט מיט קראפט כל חילי אלע דיא שטארקע מלאכ…

כָּל חֲשׁוּקֵי חֶמֶד · בְּחָזְקָה מַחֲזִיקִים · יְהוָה מֶלֶךְ :
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּנִגּוּן מְנַגְּנִים · יְהוָה יִמְלוֹךְ :
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

כָּל קְדוֹשֵׁי קָדוֹשׁ · בִּקְדֻשָּׁה מַקְדִּישִׁים · יְהוָה מֶלֶךְ :
כָּל קְבוּצֵי קָהָל · בְּקֹשֶׁט מְקַשְּׁטִים · יְהוָה מָלָךְ :
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּנוֹעַם מַנְעִימִים · יְהוָה יִמְלוֹךְ :
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

כָּל חַשְׁמַלֵּי זִיקִים · לַבְּקָרִים מִתְחַדְּשִׁים · יְהוָה מֶלֶךְ :
כָּל תַּרְשִׁישֵׁי גוֹבַהּ · בִּדְמָמָה מְלַחֲשִׁים · יְהוָה מָלָךְ :
אֵלּוּ וָאֵלּוּ בְּשִׁלּוּשׁ מְשַׁלְּשִׁים · יְהוָה יִמְלוֹךְ :
יְהוָה מֶלֶךְ יְהוָה מָלָךְ יְהוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

בית לוי: פי׳ ליס (חשוקי) לשון חשק (חמד) תואר לתורה עש״ה הנחמדים מזהב (תהלים יט יא) (קדושי קדוש) תואר למלאכים (קבוצי קהל) תואר לישראל (בקשט) ל׳ אמת ויושר כמו מפני קשט סלה (שם ס ו) (מקשטים) לשון קישוט בלשון תלמוד (חשמלי) מלאכים הנקראים חשמלים כמו כעין החשמל (יחזקאל א ד) ע״ש פרש״י (זיקים) ענין ניצוצי אש כמו מאזרי זיקות (ישעיה נ יא) (לבקרים מתחדשים) עש״ה חדשים לבקרים (איכה ג כג) וע״ד שדרשו (בחגיגה יד א) (תרשישי גובה) המלאכים הגבוהים שני אלפים פרסה כמדת ימה של אפריקי כ״ה רש״י (דניאל י ו) (בדממה) עש״ה ואחר האש קול דממה דקה (מ״א יט יב) (מלחשים) לשון לחש וקול נמוך כמו יחד עלי יתלחשו (תהלים מא ח) :

מטה לוי: את פני הש״י בהדרה (חשוקי חמד) ישראל החושקים בתורה הנחמדה מזהב (קדושי קדוש) המלאכים שהם קדושי הש״י הקדוש (קבוצי קהל) ישראל הקבוצים יחד להתפלל (בקושט מקשטים) באמת וביושר מיפים שבחו של הקדוש ברוך הוא (חשמלי זיקים) מלאכים הנקראים חשמלים והם זיקים של אש (לבקרים מתחדשים) והם מתחדשים בכל בוקר (תרשישי גובה) מלאכים שנאמר עליהם וגויתו כתרשיש (בדממה מלחשים) מלחשים בקול דממה דקה (ס׳ מלך) :

הפיוט הזה מקשר עם הפיוט שלפניו · ולזה שדרי מעלה עם דרי מטה יכרעו וישבחו לאל עורך דין כו׳ · ולכן שני הפיוטים שוים למספר הרוזים (כהה״ם) :

מיוסד ע״פ א״ב · תו״ק וּבְכֵן לְךָ הַכֹּל יַכְתִּירוּ :

לְאֵל עוֹרֵךְ דִּין : לְבוֹחֵן לְבָבוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְגוֹלֶה עֲמוּקוֹת בַּדִּין : לְדוֹבֵר מֵישָׁרִים בְּיוֹם דִּין :
לְהוֹגֶה דֵעוֹת בַּדִּין : לְוָתִיק וְעוֹשֶׂה חֶסֶד בְּיוֹם דִּין :
לְזוֹכֵר בְּרִיתוֹ בַּדִּין : לְחוֹמֵל מַעֲשָׂיו בְּיוֹם דִּין :
לְטַהֵר חוֹסָיו בַּדִּין : לְיוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְכוֹבֵשׁ כַּעְסוֹ בַּדִּין : לְלוֹבֵשׁ צְדָקוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְמוֹחֵל עֲוֹנוֹת בַּדִּין : לְנוֹרָא תְהִלּוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְסוֹלֵחַ לַעֲמוּסָיו בַּדִּין : לְעוֹנֶה לְקוֹרְאָיו בְּיוֹם דִּין :
לְפוֹעֵל רַחֲמָיו בַּדִּין : לְצוֹפֶה נִסְתָּרוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְקוֹנֶה עֲבָדָיו בַּדִּין : לְרַחֵם עַמּוֹ בְּיוֹם דִּין :
לְשׁוֹמֵר אוֹהֲבָיו בַּדִּין : לְתוֹמֵךְ תְּמִימָיו בְּיוֹם דִּין :

סוגרין הארון

בית לוי: (לך הכל יכתירו) והטעם לאל עורך דין בעבור שאתה אל עורך דין לכך לך הכל יכתירו וכן כל למדי״ן שבשיר זה מוסבים על לך · שבעבור זה יכתירו לך (עורך דין) מל׳ הנה נא ערכתי משפט (איוב יג יח) (לבוחן לבבות) עשה״כ בוחן לבות וכליות אלהים (תהלים ז י) (עמוקות) עש״ה הוא גלה עמיקתא ומסתרתא (דניאל ב כב) ור״ל עמיקתא משפט רשעים הגיהנם ומסתרתא שהוא מחסה ומסתור לצדיקים כל זה עושה ביום דין (להוגה) לשון מחשבה כמו הגיון הגיגי (תהלים ה ב) ע״ש פירש״י (ותיק) לשון חסידות · נמצא בתלמוד ותיקין היו גומרים כו׳ (ברכות י) (חוסיו) ע״ש שכתוב כי אתה ה׳ מחסי (תהלים צא ט) (ללובש צדקות) עשה״כ וילבש צדקה כשרין (ישעיה נט יז) (לעמוסיו) ע״ש שכתוב העמוסים מני בטן (שם מו ג) ופירש רש״י מאז נולדתם בבית לבן הארמי נשאתי אתכם על זרועותי כו׳ ע״ל (נרחם) כמו נמרחם :

מטה לוי: (ובכן לך הכל יכתירו) יתנו כתר (לאל שהוא עורך דין) בעבור שהוא עורך ומלמד לאדם דעת לשוב ולומר לפניו דברי רצוי ותשובה שיזכה בדין (לבוחן לבבות) מי שהוא בכל לב ומי שאומר דבריםולבו בל עמו (לדובר מישרים) עושה לישראל לפנים משורת הדין (להוגה דעות) חושב דעות כל אדם (לטהר חוסיו) הוא מטהר את החוסים בו מעונות (ללובש צדקות) שישראל עושים (לסולח לעמוסיו) לישראל העמוסים ונשואיםבזרוע הקב״ה (לפועל רחמיו) שכל פעולתו של הקב״ה להתעורר רחמים על ישראל (לצופה נסתרות) מה שישראל עושין בסתר שנסתר ממנו ועשה בשוגג הכל צופה לכפר אותם (לקונה) ישראל שהם (עבדיו בדין) על ידי שהוא מרחם עליהם בדין כאילו קונה אותם לעבדים :

בעטין מיט ציטערנעש כל חשוקי אלע וואש האבן לוסט צו דר גלוסטיגע תורה שטארקין גאט מיט שטארקייט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין זינגען מיט גיזאנג כל קדושי אלע היילינגע מלאכים וואש זאגין קדוש היילגין גאט מיט רופין כל קבוצי אלע וואש זאמלען זיך איין צוא טאן תפלה צירין גאט מיט רעכט פארטיקייט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין לויבין גאט מיט זיסקייט כל חשמלי אלע מלאכים וואס פינקלען וויא פונקען פייער באנייען זיך אלע פריא מארגין מיט נייעה לויב צוא גאט כל תרשישי אלע הויכע מלאכים וואש זייא היישין תרשישים מיט אשטיל קול לויבין זייא גאט אלו דיא מלאכים אונ דיא מענטשין זאגין דרייא מאל קדוש :

כוונת הפיוט להזכיר כל השבח והשירות אשר מהגדה ה"א ע"ה ושגם בכולם וזכותו יזכר לנו הקב"ה בזה יום הדין

ובכן לך תעלה קדשה · כי אתה הוא אלהינו מלך :

אשר מי יעשה כמעשיך וכגבורותיך · ומי יהרהר אחר מדותיך · ומי ימלל קצת תפארתך · ומי ישמיע כל תהלתך · ומי יעריץ הוד קדשתך · שמים ושמי שמים לא יכלכלו אימתך · הארץ ועמודיה יתפלצון מגערתך · אין כמוך ואין כערכך ואין בלתך · אתה ראשון ואתה אחרון ואפס זולתך · אין קץ וחקר וסוף לתבונתך · צפון ונעלם ונסתר גלוים לעמתך · לך ההוד והתפארת והנצח הדרתך · לך הגדלה והגבורה וכיראתך עברתך · מאין כמוך יהוה גדול אתה וגדול שמך כגדלתך · לך השמים וכל צבאם נבראו לשרתך · לך הארץ ומלאה הדום מרגלותיך · לך הים והיבשה והכל כוננו אצבעותיך · לך הכסף והזהב וכל שכיות חמדתך · לך כל הנפשות יחד מפקדות באוצרותיך · לך החכמה והתבונה והשכל מבינתך · חכם לב ואמיץ כח התנהג בחסידותך · כי מי בשחק יערך לך לדמותך · מי כמוך חסין יה אות בצבאותיך · אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביבותיך · חשך סתרך וערפל סכתך · מנוגה נגדך ברד ואש גחלתך · האל הנאמן שמר הברית והחסד במשמרתך · לתת לאיש כדרכיו בשלמך משכרתך · הצור תמים פעלו ואין עול אמת פעלתך · משפטיך תהום רבה וכהררי אל צדקתך · עוזר

מטה לוי

(אשר כו') (ומי יהרהר אחר מדותיך) לומר לא כדין הבאת פורענות על האדם (ומי יעריץ הוד קדושתך) למי יש עריצות וכח לפאר הוד קדושתך (וכיראתך) כמו שאתה מגין על יראיך אותך (עברתך) כך אתה פורע בזעם ועברה למי שאינו ירא את שמך (שכיות חמדתך) פלטרין רצופים במשכיות רצפת שיש החמודים (כל הנפשות כו' באוצרותיך) הנשמות מופקדות בפקדון אצלך באוצרותיך כשאדם ישן בלילה (לך החכמה כו' מבינתך) שאינך מקבל חכמה מצד אחר (ברד ואש נחלתך) להפרע בהם מרשעים (בשלמך משכורתך) לעתיד לבוא (מהירי סוכתו מנוגה נגדו עביו עברו ברד וגחלי אש (שם יח) (האל הנאמן כו') (דברים ז ט) (לתת לאיש כדרכיו) (ירמיה לב יט) (הצור כו') (דברים לב ד) (משפטיך) (תהלים לו ז)

בית לוי

(יהרהר) ענין מחשבה והוא רגיל בלשון רז"ל. ות"י על והעולה על רוחכם (יחזקאל כ לב) ודי אתון מהרהרין (יעריץ) לשון כח וגבורה כמו ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעיה כט כג) (יכלכלו) ענין החזקה והוא ל"ה (דה"ב ב ה) (יתפלצון) יתרדון. והוא ל"ה כמרגיז ארץ ממקומה. ועמודיה יתפלצון (איוב ט ו) (ואפס) דבר שאין בו תועלת וממש כמו אפס מעשיהם (ישעיה מא כט) (זולתך) ת"י בר מינך (ישעיה סד ג) (לך ההוד כו' לך הגדולה כו') עה"פ לך ה' הגדולה והגבורה והתפארת והנצח וההוד (דה"א כט יא) (וכיראתך עברתך) ל"ה (תהלים צ יא) ע"פ פירש"י (שכיות חמדתך) ע"ש הכתוב שכיות החמדה (ישעיה ב טז) פרש"י פלטרין רצופין במשכיות רצפת שיש כמו ואבן משכית ע"ש שסוככין בו את הקרקע עכ"ל (מפקדות) ל' פקד (חכם לב כו') ל"ה (איוב ט ד) (כי מי כו' מי כמוך כו' אל נערץ כו') ל"ה (תהלים פט ז ח ט) (חשך סתרך כו' מנוגה כו') עפ"ה ישת חשך סתרו סביבותיו

אשר מי יעשה וועלכר קאן טאן אז דיינע ווערק אונ אז דיינע שטארקייט אונ ווער קאן מהרהר זיין נאך דיינע מדות אונ ווער קאן ריידין אטייל פון דיין שונהייט אונ ווער קאן לאזין הערין אלע דיינע לויב אונ ווער קאן שטארקין דיא שוינהייט פון דיין היילקייט שמים דיא הימיל אונ דיא הויכע הימיל קענען ניט אויש האלטין דיין פארכט דיא ערד אונ אירע זיילין ציטערין פון דיין אן שרייען אין כמוך עש איז קיינער ניט אז וא אונ עש קאן קיינער ניט אנטקעגין דיר זיך שאצין אונ עש איז אן דיר קיין גאט אתה דוא בישט דער ערשטער אונ דוא בישט דער לעצטער אונ אן דיר איז קיינער ניט פאר האנדין אין קץ עש איז קיין עק אונ קיין פארשטונג צוא דיין פאר שטאנד אלץ וואש איז פאר בארגין אונ פאר הוילין אונ פאר דעקט איז דאש אלץ אנטפלעקט פאר דיר לך ההוד צוא דיר איז דיא לויב אונ דיא שוינהייט אונ דיא אייביקייט איז דיין באשיינונג לך הגדולה צוא דיר איז דיא אכפערקייט אונ דיא שטארקייט אונ אזו וויא דיין חסד איז גרויש אויף דיא לייט וואש פארכטין זיך פאר דיר אזוא איז דיין צארין גרויש אויף דיא לייט וואש פארכטין זיך ניט פאר דיר מאין עש איז קיינער ניט אז דוא גאט דוא בישט גיאכפערט אונ אז דיין אכפערקייט אזוא איז דיין נאמען לך השמים צו דיר זיינען דיא הימיל אונ אלע זייער הערשאפט זייא זיינען אלע באשאפין גיווארין צוא דינען דיך לך הארץ צוא דיר איז דיא ערד מיט אלץ דינג וואש אויף דר ערד איזי זיא איז איין פוס ביינקיל אונטר דיינע פיס לך הים צוא דיר איז דער ים אונ דיא יבשה אונ אלץ דינג האבין דיינע פינגער אן גיברייט לך הכסף צוא דיר איז דאש זילבער אונ דאש גאלד אונ אלע גילוסטיגע גיגאסענע ערדדריך לך כל הנפשות צוא דיר זיינען אלע לייבער אונ נשמות זייא ווערין אלע באהאלטין אין דיינע אוצרות לך החכמה צוא דיר איז דיא חכמה אונ דיא תבונה אונ דער שכל אונ אלץ ווערט גיקליגט פון דיין פאר שטאנדיקייט חכם לב דוא הייסט חכם לב אונ בישט שטארק אין קראפט אונ פירשט די וועלט מיט דער מדה פון חסידות דען ווער איז אין הימעל ער זאל זיך שאצין צוא דיר אונ זאל מיט דיר גלייך זיין מי כמוך ווער איז אזוא שטארק אז דוא גאט אונ בישט אצייכן צווישין דיא מלאכים גאט איז גישטארקט אין גרוישין סוד פון דיא היילינגע מלאכים אונ דוא בישט פארכטיג איבער אלע וואש ארום דיר זיינען חושך דיין פאר בארגינעש איז אין פינצטערקייט אונ איין נעביל איז דיין בויד מנוגה פון דער ליכט וואש אנטקעגין דיר איז קומט האגיל אונ קוילין פייער צוא שטראפין דער מיט דיא רשעים האל דער ווארהאפטיגער גאט דוא היטשט דעם ברית אונ דעם חסד מיט דיין היטונג צוא געבין צוא איטליכין מענטשין אז זיין וועג ווען דוא באצאלשט אים דיין לדין הצ.

דער

וְסוֹמֵךְ לְכָל מְהִירֵי מְלַאכְתֶּךָ · אֶת הַכֹּל עָשִׂיתָ יָפֶה בְעִתּוֹ כְּחָכְמָתֶךָ · בְּטֶרֶם הָרִים יֻלָּדוּ
וַתְּחוֹלֵל אַדְמָתֶךָ · בָּרָאתָ תְּשׁוּבָה לְמַרְפֵּא אֲרוּכָתֶךָ · וְעַד לֹא מַכָּה הִקְדַּמְתָּ תְּעָלָתֶךָ · וְעַד
לֹא מָזוֹר הַגָּהַתָּ רְפוּאָתֶךָ · כִּי גָלוּי וְצָפוּי לִפְנֵי כֵס שְׁכִינָתֶךָ · כִּי אָדָם אֵין צַדִּיק בָּאָרֶץ
לְהִזָּהֵר מִנַּחֲלָתֶךָ · אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה טּוֹב וְלֹא יַעֲבוֹר מִתּוֹרָתֶךָ · כִּי לֹא תַאֲמִין בַּעֲבָדֶיךָ וּבִמְשָׁרְתֶיךָ ·
וְתָהֳלָה תָשִׂים בִּגְדוּדֵי מַחֲנוֹתֶיךָ · אַף שׁוֹכְנֵי בָתֵּי חוֹמֶר עֲפָרוֹתֶיךָ · הַגְּדֵלִים בֶּעָוֹן וְעוֹבְרִים
עַל מִצְוֹתֶיךָ · וְתָשֵׂם בַּסַּד רַגְלָם כִּי יָסוּרוּ מֵאָרְחוֹתֶיךָ · וּבְיַד כָּל אָדָם יַחְתּוֹם בִּגְזֵרוֹתֶיךָ ·
וְתַגֵּד לָהֶם פִּשְׁעָם בְּתוֹכְחוֹתֶיךָ · וְהִתְוַדּוּ אֶת עֲוֹנָם וְיַצְדִּיקוּ דִּין אֲמִתֶּךָ · וְלָכֵן הִקְדַּמְתָּ צֳרִי
לִטְרִיָּתֶךָ · כִּי יָשׁוּבוּ מֵאָוֶן וִיבַקְשׁוּ מְחִילָתֶךָ · וְאַתָּה קָרוֹב לְקוֹרְאֶיךָ לְהָשִׁיב מֵהֶם חֲמָתֶךָ ·
וְיוֹם זֶה בָּחַרְתָּ לֵישֵׁב בְּמִשְׁפָּט עַל בְּרִיּוֹתֶיךָ · וְכִבְנֵי מָרוֹן יַעַבְרוּן לְפָנֶיךָ בְּסַפְּרָתֶךָ · וְכֻלָּם
נִסְקָרִין בְּסִקִירַת צְפִיָּתֶךָ · וְתִרְאֶה יַחַד לְכֻלָּם בִּרְאִיָּתֶךָ · וְתִגְזוֹר עֲלֵיהֶם כָּל גְּזֵרוֹתֶיךָ · וְתִקְצוֹב
מְזוֹנוֹתֵיהֶם וּפַרְנָסָתָם בְּאִמְרָתֶךָ · וְעַמְּךָ בַּחֲנוּנָם מִתְוַעֲדִים לְחַלּוֹתֶךָ · וְתוֹקְעִין וּמְרִיעִין כָּאָמוּר
בְּתוֹרָתֶךָ · וּמְעַרְבְּבִים קַטֵּגוֹר בְּלִי לְהַשְׂטִינָם לְקִרְאָתֶךָ · וְתִזְכּוֹר לָמוֹ עֲקֵדַת יִצְחָק
כִּשְׁבוּעָתֶךָ · וְתַהֲפוֹךְ מִדַּת הַדִּין לְרַחֲמִים כִּי כֵן מִדָּתֶךָ · וּתְרַחֵם עֲלֵיהֶם בְּרוֹב חֶמְלָתֶךָ · כִּי

בית לוי

(ותחולל) לשון בריאה כמו אל מחוללך (דברי' לב יח) (ארוכתך) לשון רפואה כמו וארוכתך מהרה תצמח (ישעיה נח ח) (תעלתך) ג"כ ל' רפואה מל' רפואות תעלה אין לך (ירמיה ל יג) ופי' רש"י רפואה לשון סופיל (מזור) ל' חולי (הגהת) ל' הסרה והסרה · ולפ"כ הוא ולא יגהה מכם מזור (הושע ה יג) ופירש"י לא יסור מכם מכאוב ויו"ת לא יכיח מכם מכאוב (צפוי) ל' צופה ומביט (כס) כמו כסא (מנחלתך) כנוי לגיהנם (כי לא תאמין כו' ותהלה כו' אף שוכני בתי חומר) עפ"ה הן בעבדיו לא יאמין ובמלאכיו ישים תהלה פרש"י הוללות אף שוכני בתי חומר וגו' (איוב ד יח ט) (בסד) עץ גדול שנותנים בו רגלי האסורים והוא לשון הכתוב ותשם בסד רגלי (איוב יג כז) (צרי) ידוע הוא בסממני הקטורת וטוב לרפואה (לטריתך) לשון מכה טריה (ישעי' א ו) וירמוז לפוגע הבא על החטא (כבני מרון) כבני צאן (נסקרין) לשון הבטה אל' נביעה כמו ומשקרות עינים בסי"ן שמאלית (ישעיה ג טז) ופרש"י ל' הבטה ד"א טבעות עיניהם בסקרא ובכחול (צפיתך) לשון ראיה מלשון בצפיתנו צפינו (איכה ד יז) (בחנונם) בתפלתם (מתועדים) מתקבצים לבה"כ

מטה לוי

מלאכתך) מלאכת שמים (בטרם הרים כו' בראת תשובה) כי היא מז' דברים שנבראו קודם שנברא העולם (ועד כו' הקדמת תעלתך) רפואתך שהיא התשובה (ועד לא מזור) ועד לא מכאוב (הגהת רפואתך) הכנת רפואתך (להזהר מנחלתך) שלא יכוה מאש של גיהנם אף כ"ש (שוכני בתי חומר עפרותיך) בני אדם הבאים מעפר · הגדלים) מגודלים בעון (ותשם בסד רגלם כו') שנתפסים בעונם על ידי יצר הרע המסית לסור מאורחותיך הטובים (וביד כל אדם יחתום) והאדם בעצמו חותם בידו השטות (בגזירותיך) בציוויך (הקדמת צרי) נסף הטוב לרפואה הקדמת (לטריתך) למכה טריה שלחת תו היא (כי ישובון מאון כו') (ותראה יחד לכם בראיתך) בראיה אחת אתה רואה כל טוכת לבם (כאמור בתורתך) בתהלים (פא ד) תקעו וגו' (כשבועתך) שאמרת בי נשבעתי

־ער שטארקער גאט זיינע ווערק זיינען גאנץ און טוט ניט קיין אום
יעכט וואש דוא טושט איז אלץ מיט אמת משפטיך דיינע משפטים זיינן
אזו טיף וויא דער גרוישער אפ גרונט און אזוא וויא דיא גרוישע שטארקע
בערג איז דיין גירעכטיקייט דוא בישט איין העלפער און איין אונטער
לעהנער צוא דיא וואש טוען גישווינד דיינע מצות את הכל אלץ האשטו
אין זיין צייט שיין באשאפין מיט דיין חכמה בטרם איי דיא בערג זיינען
גיבארין גיווארין און דיא ערד איז באשאפין גיווארין האשטו באשאפין
תשובה איין רפואה צוא דער מכה פון דיא עבירות און פאר דער מכה
האשטו גיפעדערט דיין היילונג און פאר דיא קראנקהייט האשטו אויש
גיצוויגין דיין רפואה כי גלוי עש איז גלוי דען ווידוע פאר דיין כסא הכבוד
דאש עש איז ניט פר האנדין קיין צדיק אויף דער ערד ער זאל גיווארינט
זיין ער זאל זיך ניט אפ ברענן אן דיינע קוילין פייער פון דעם גיהנם דאס
ער זאל טאן נאר גוטש און זאל ניט עובר זיין דיין תורה דען דו גלייבסט
ניט אן דיינע קנעכט און אן דיינע באדינער און איין פר מישונג טושטו
צווישין דיינע מלאכים אף שוכני מכל שכן דיא לייט וואש זייא זיינען
באשאפין גיווארין פון ליים פון דער ערד וואש זייא זיינען דער צויגין
מיט זינד און זיינען עובר אויף דיינע מצות און דוא טושט ארין זייערע
פיס אין אקלאץ פון דר תפיסה ווען זיי קערין אפ פון דיינע וועגין דאש
איז דער גיהנם און מיט דער האנט פון איטליכין מענטשין ווערט גיחתמת

וואש ער זינדיגט ווען דוא בישט גוזר און דו זאגשט צו זיי זייער שולד צו
שטראפין זייא און זייא באקענען זייערע זינד און זיי מאכין גירעכט אויף
זיך דיין ווארהאפטיגין דין לכן הקדמת דרום האשטו גיפעדערט איין
היילונג צוא דער אייטעריגע מכה דאש זיינען דיא עבירות ווען זייא טוען
זיך ווידער קערין פון זייערע עבירות און באגערין דיין פאר געבונג ואתה
און דו בישט נאהענט צו דיינע רופער צוא אום קערין פון זייא דיין צארין
ויום זה און דעם טאג האשטו אויש גיקליבין צוא זיצין אין משפט אויף
דיינע באשעפענעש וכבני מרון און אז וויא דיא יונגע שאף פארין זיי פר
דיר איבער אין דיין צאל און אלע ווערין גיזעהען מיט איין בליק פון דיין
לגונג און דוא זעהעשט מיט אנאנד זייער הארץ מיט דיין זעהען און דו
בישט אויף זייא גוזר אלע דיינע גזרות און דוא זעצט זייער שפייז און
זייער באדערפענעש מיט דיין זאג ועמך בחנונם און דיין פאלק מיט זייער
תפלה זאמלען זיך איין צוא בעטין דיך און זייא בלאזין און שאלין מיט
דעם שופר אזוא וויא אין דיין תורה שטייט און זייא פאר טומלען דעם
שטן ער זאל אויף זייא ניט מקטרג זיין פאר דיר ותזכור למו און דו זאלסט
צוא זייא גידיינקען דיא עקדה פון יצחק אזוא וויא דיין שבועה און דוא
זאלשט פאר קערין דעם מדת הדין צוא מדת הרחמים דען עש איז אזוא
דיין מדה ותרחם און דוא זאלשט זיך איבער זייא דער בארעמען מיט דיין
פיל דער בארימקייט דען זייא זיינען דיינע קינדער און דיא שאף פון דיין

פוטשטעס

הם בניך וצאן מרעיתך: והיום יפתחו שלשה ספרים מנקדים · של צדיקים שומרי פקודים · של בינונים ושל זדים · צדיקים נכתבים לחיי עד שקודים · ורשעים נכתבים לתבערת יקודים · ובינונים עד יום כפור תלוים ועומדים · אם ישובו ממעשיהם ויהיו חרדים · ויתקנו מעלליהם וייטיבו צעדים · חלקם בחיים יזכו נחמדים · ואם לא זכו למיתה יהיו נאחדים · וכמו כן יעשה ליום הדין ויבואו מעשיהם להעיד כעדים · ובמאזנים יעלו משני צדדים · אם יכריעו טובים על הרעים ויהיו כבדים · בעלים יהיו בטוחים ולא פחודים · ואם מחצה על מחצה יהיו אגודים · ורב חסד מטה כלפי חסדים · ישוב ירחם יכבוש עון מורדים · וישא עון ויגביה מרדים · ויכריעו נעימים וענודים · ויעביר ראשון ראשון אחדים · כי צדיק יהוה בכל דרכיו ומעשיו חסדים · רוצה בתשובה מכל עולות ותמידים · התשובה ומעשה הטוב כתרים בפני שודדים: אנא אדון מלא רחמים · בקומך למשפט על יצורי עולמים · רוגז בל תעיר על מעוטי עמים · המיחדים שמך לילות וימים · ולנצחך תמיד מעריבים ומשכימים · וכאב על בן יכמרו רחמיך בנחומים · לנקותם מכובד עון ואשמים · והזכר לברית שלשת תמימים · ולאב המון אשר היה

מטה לוי

וגו' (בראשית כב טו) כי קן מדתך לעמוד מכסא דין ולישב על כסא רחמים ע"י תקיעת שופר (לתבערת יקודים) לשרפת אש של גיהנם (ויהיו חרדים) אל דבר ה' (יהיו נאחדים) מיוחדים וכמו שעושה בר"ה (כן יעשה ליום הדין) לעתיד לבא (מעשיהם) של ישראל (ויגביה מרדים) יגביה הכף מאזנים של עבירות כאילו הם קלות ממאזני הזכיות וכדי שיכריעו אותן מאזני הזכיות ויהיה נראה כאילו הזכיות מרובות על העונות (ויכריעו נעימים) המעשים טובים (וענודים) והמקושטים (ויעביר ראשון ראשון אחדים) מעביר אחד אחד מן העונות ומשליכם חוץ מן המאזנים (ומעשיו חסדים) שהוא רוצה בתשובה (כתרים בפני שודדים) כמו תריסים ומגינים שמצילים את האדם משודדים וגזלנים כך מגינה התשובה מן הפורעניות (על מעוטי עמים) ישראל שנאמר עליהם כי אתם המעט מכל העמים (המיחדים שמך) בק"ש (ולנצחך) בתפלה ותשובה תמיד כו' (שלשת תמימים) האבות (ולאב המון) אברהם (אשר היה תמים) שהיה שלם בכל פעם

בית לוי

(מנקדים) מסומנים (פקודים) לשון מצות כמו שקדו ושמרו (עזרא ח כט) (לתבערת יקודים) כנוי לגיהנם (חרדים) ימהרו בחרדה להתקרב אל דבריו כ"ש רש"י ע"פ החרדים אל דברו (ישעיה סו ה) (צעדים) ל' הלוך כמו ודרך ביתה יצעד (משלי ז ח) (נאחדים) כמו מיוחדים או הוא מלשון ימים אחדים (ליום הדין) לעתיד (אגודים) קשורים (מרדים) כנוי לעבירות (נעימים) מעשים טובים (וענודים) ל' קשר של קישוט כמו אענדנו עטרות לי (איוב לא לו) (כתרים) כמו תריס ומגן (שודדים) גזלנים (מעוטי עמים) תואר לישראל עפ"כ כי אתם המעט (דברים ז ז) (יכמרו) ל' חמום כמו כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) (שלשת תמימים) אברהם יצחק יעקב (ולאב המון) תואר לאברהם כמ"ש אב המון גוים נתתיך

פיטערנים והיום יפתחו אונ היינט ווערין גיעפינט דרייא ספרים וואש זייא זיינען באשיידליך גישריבין אונ גפינקטילט · אין איין ספר שטייען גישריבן לויטער צדיקים וואש זייא האלטין די מצות אונ איינש פון מיטיל מעסיגע אונ איינש פון רשעים צדיקים דיא צדיקים ווערין גיאיילט אונ אן גישריבן צוא דעם אייביגין לעבין · אונ דיא רשעים ווערין אן גישריבין צוא דעם ברענידיגין פייער פון גיהנם · אונ דיא מיטיל מעסיגע היינגין אונ בלייבן שטיין ביז יום כפור אם ישובו אויב זיי טוען תשובה פון זייערע שלעכטע מעשים אונ זייא איילין חרטה צוא האבין אויף זייערע עבירות אונ זייא זיינען מתקן זייערע מעשים אונ גייען אין גוטע וועגין וועט זייער חלק זיין מיט דיא צדיקים צוא חיים טובים ואם לא אונ ווען אבער זייא טוען קיין תשובה ניט ווערין זייא גיאיינציגט צוא דעם טויט וכמו כן אונ אזו אויך וועט גאט טאן צוא דעם יום הדין אונ די מעשים פון דיא לייט וועלין קומען אונ וועלין אויף זייא עדות זאגין אזו וויא עדים אונ אין דר וואג שאל וועלין דיא מעשים אויף גיין אויף ביידע זייטין אם יכריעו ווען דיא גוטע מעשים וועלן איבער וועגין אויף דיא שלעכטע מעשים אונ וועלין שווערער זיין דא וועלין דיא דאזיגע הערין פאר זיכערט זיין אונ וועלין גאר קיין פחד ניט האבין ואם מחצה אונ ווען דיא וואג שאל וועט שטיין אין דער מיטין גיבונדין דאש דיא עבירות וועלין אזוא שווער זיין וויא מצות ורב חסד דא איז גאט פול מיט חסד אונ נייגט זיין פיל חסד צו דעם חלק וואו דיא מצות זיינען דאש דיא מצות זאלין איבער וועגין ער קערט זיך אום אונ איז זיך מרחם אונ פאר בארגט דיא זינד פון דיא ווידר שפעניגער אונ ער פאר טראגט דיא זינד אונ הויבט אויף דיא וואג שאל פון דיא עבירות ויכריעו כדי דיא שיינע אונ גיצירטע מעשים זאלין איבער וועגין אונ ער מאכט איבער פירין דיא עבירות איינציג וויים אונ ווארפט זייא אראפ פון דער וואג שאל כדי דיא מצות זאלין איבער וועגין כי צדיק ה' דען גאט איז איין צדיק אין אלע זיינע וועגן אונ זיינע מעשים זיין לויטער חסד ער האט ליבער מען זאל תשובה טאן מער פון אלע קרבנות התשובה דיא תשובה אונ מעשים טובים זיינען וויא איין שילד פאר דיא רויבער אזוא איז דיא תשובה מגין פאר דעם פורעניות אנא אדון איך בעט דיך גאט דער דא איז פול מיט דער בארעמקייט ווען דוא וועשט אויף שטיין צוא דעם משפט אויף דיא באשעפעניש פון דער וועלט זאלשטו ניט דער וועקין דיין צארין אויף דיא ישראל וואש זייא זיינען ווייניג צווישין פעלקער וואש איינציגין דיין נאמען טאג אונ נאכט אונ שטארקין זיך קעגין דיר מיט תשובה תמיד אבינט אונ מארגין וכאב על בן אונ אזוא וויא איין פאטער אויף זיין קינד זאלין זיך דער היצין דיינע דער בארימקייט מיט טרייסטונג צוא ריין מאכין זייא פון שווערע עבירות אונ גדיינק צום ברית פון דיא דרייא פרומע אבות אונ צוא אברהם וואס ער איז גיוועזן איין עלצטער איבער פיל פעלקער אונ איז גאנץ גיוועזין אין אלע זיינע מעשים אונ איז גיפרובט גיווארין מיט צעהען שטארקע

פרובין

תמים · ונתנסה בעשר נסיונות עצומים · ונמצא שלם בכל פעמים : הנס הראשון בהולדו נתיעצו החרטמים · ובקשו להרגו גדולי המלכות והקוסמים · ונחבא בארץ שלש עשרה שנה שלמים · ולא ראה שמש וירח וכוכבי מרומים · ולאחר שלש עשרה שנה יצא מחכם בחכומים · ומאס אלילים ושקץ מזלים · ובטח ביוצרו ונפל חבלו בנעימים : השני השליכוהו לכבשן אש פחמים · ומלך הכבוד פשט ימינו והצילו ברחמים · וגם אני יהוה אשר הוצאתיך מאור כשדים בנאמים : השלישי הגלהו ממולדתו הגלת שלומים : הרביעי הביא רעב באותן הימים · הוא הרעב הראשון אשר בא לעולמים · לא בכל הארצות ובכל התחומים · כי אם בארץ כנען לנסותו ולהורידו לארמת ענמים : החמישי נלקחה שרה למושל עמים · בליל שמורים הנשמר לבכורי חמים · וינגע יהוה את פרעה נגעים גדולים ואימים · וגר בארץ פלשתים רבים ימים · וישלח מלך גרר ולקח יפת פעמים · ונעשה הוא וכל בני ביתו טומטמים · וירד מיכאל המלאך להרגו בזעמים · וזעק הגוי גם צדיק תהרוג ותשפוך דמים · ואמר לו השב אשת האיש כי נביא הוא ואב לחכמים · ולקח צאן ובקר ועבדים ושפחות והשיב לו תשלומים · ויתפלל אברהם אל האלהים ויעתר לו ממרומים · וירפא אותם מעצירת רחמים : הששי בבא עליו המלכים

בית לוי

(בראשית יז א) (חבלו) גורלו כמו חבל נחלתו (דברים לב ט) (בנעימים) ל' מתיקות ונעימות (פחמים) גחלים (וגם) לשון אמירה ודבור בלשון תלמוד כמו וגומיתי לו (יבמות דף קכ"ב) (בנאומים) ג"כ ל' אמירה מלשון נאם ה' (בראשית כב טז) (שלומים) ל' שלום (ענמים) מבני מצרים כמ"ש ומצרים ילד את לודים ואת ענמים (בראשית י יג) (למושל עמים) לפרעה (חמים) מצרים ע"ש שהיו בני חם (ואימים) לשון אימה ור"ל נוראים (מלך גרר) אבימלך (יפת פעמים) תואר לשרה יפת פעמים מל' מה יפו פעמיך (שה"ש ז ב) (טומטומים) נסגרי הגולדה והלשון ידוע בדברי רז"ל · וירמוז לעצירת הרחם שנא' באבימלך (בזעמים) ל' זעם וכעס (עצירת רחמים) שנא' כי עצר ה' בעד כל רחם (בראשית כ יח) (מלך

מטה לוי

(ובקשו להרגו) על שביאר ע"ג של אביו (ונחבא כו') היה נטמן במערה י"ג שנה (יצא מחכם) שלמד תורה י"ג שנה (ונפל חבלו בנעימים) ונפל גורלו במתיקות (מאור כשדים בנאומים) בדבור ובמאמר ולא בידים (הגלת שלומים) שגזר שילא בשלום (למושל עמים) לפרעה (בליל שמורים) בליל פסח (הנשמר לבכורי חמים) להכות בו בכורי מצרים (מלך גרר) אבימלך (וירד מיכאל) כמ"ש ויבא אלהים וגו' ויאמר הנך מת על האשה וגו' (וזעק) אבימלך (הגוי) כו' (המלכים הקדומים) אמרפל וחבריו שקדמו במלכות שאמרפל הוא נמרוד

פרובין אונ איז גיפונגען גיווארין גאנץ אין איטליכין מאל הנס הראשון דער ערשטער נס איז גיוועזין אז ער איז גיבארן גיווארין האבין זיך די מכשפים מתיעץ גיוועזין האבין אים דיא גרוישע פון מלכות אמרפל אונ דיא מכשפים גיוואלט אום ברייננגען דער פאר דאש ער האט צוא בראכין די אפ געטר פון זיין פאטער אונ איז פאר בארגין גיוועזין פריער דרייצעהין יאר אין איין היל אונ האט ניט גיזעהען דיא זון אונ דיא לבנה אונ דיא שטערין ולאחר אונ נאך דרייצעהען יאר איז ער ארויש גיגאנגען גיקליגט מיט פיל חכמה אונ האט זיך פאר זיכערט אין זיין באשעפער אונ זיין גורל איז גיפאלין אין זיסקייט השני דער אנדערער נס איז גיוועזין מען האט אים אריין גיווארפין אין דעם פייערדיגין קאלך אויבין אויף דיא קוילין פייער אונ גאט האט אויש גישטרעקט זיין רעכטע האנט אונ האט אים מציל גיוועזן מיט דר בארימהערציקייט אונ האט צו אים גיזאגט איך בין גאט דר דא האט דיך ארויש גצויגן פון אור כשדים השלישי דר דריטר נס איז גיוועזן דאש ער האט אים פאר טריבין פון זיין לאנד גאנץ ווייט אונ האט פיל צרות גליטן אונ איז גיבליבן בייא זיין גלויבין אונ דער נאך האט ער זיך אום גיקערט בשלום הרביעי דער פערטער נס איז גיוועזין גאט האט גיבראכט א הונגער אין דיא טעג דאש איז גיוועזין דער ערשטער הונגער אויף דער וועלט אונ ניט אין אלע לענדער איז דער הונגער גיוועזין נאר אין לאנד כנען וואו אברהם איז גיוועזין לנסותו גאט האט דאש פון דעסט וועגין גיטאן כדי ער זאל אים פרובין אונ צוא מאכין נידעריך אים קיין מצרים אויב עי

ווען מהרהר זיין נאך גאטש מדות החמישי דער פינפטער נס איז גיוועזן דאש זיין ווייב שרה איז גינומען גיווארין צוא פרעה מלך מצרים דאש איז גיוועזין דיא נאכט פון פסח דיא נאכט איז גיהיט גיוועזן צו טייטין די בכורים פון מצרים וואש זייא זיינען גיוועזן דיא קינדער פון חם וינגע ה' האט גאט גיפלאגט דעם דאזיגין פרעה מיט גרויסע אונ שרעקליכע פלאג דער נאך האט ער גיוואונט אין לאנד פלשתים אלאנגע צייט וישלח האט אבימלך דער מלך פון דער שטאט גרר גישיקט אונ האט גינומען שרה וואש זיא האט גיטראטן אין שיינעם אונ אין גוטין וועג איז ער מיט זיין גאנצין הויז גיזינד גיווארין טומטומים דאש הייסט עש איז אין זייא פאר שטאפט גיווארין זייער הינטער לייב דאש זייא האבין ניט גיקאנט טאן זייער צורך וירד מיכאל דער נאך האט דער מלאך מיכאל אראפ גינידערט אונ האט אים גיוואלט אום ברייננגען מיט צארין האט אבימלך גישריען ווילשטו דען אפאלק וואש גירעכט איז דער שלאגין אונ בלוט פאר גיסין ואמר לו האט גאט צוא אים גיזאגט קער אום דיא אשה צוא איר מאן אברהם דען ער איז איין נביא אונ אפאטער צוא אלע חכמים ולקח האט אבימלך גינומען שאף אונ רינדער אונ קנעכט אונ דינסט מיידין אונ האט אום גיקערט צוא אברהם בצאלונג ווייל ער האט אים מצער גיוועזן ויתפלל האט אברהם תפלה גיטאן צוא גאט איז ער גיענטפערט גיווארין פון דעם הימיל אונ גאט האט זייא גיהיילט פון אויף האלטונג דער טראכטין הששי דער זעקסטער נס איז גיוועזן אז דיא ערשטע מלכים פון קדם זיינען

גיקומען

הקדומים · עם כדרלעומר מלך עילמים · ובבן אחיו התחילו תחלה שוממים · ובשבילו
לקחו את כל רכוש סדומים · ובא הפליט והגיד מה עשו קמים · וירק את חניכיו ילידי
ביתו רשומים · הם ענר אשכול וממרא ואליעזר מסוימים · ויחלק עליהם לילה ויכם
במהלומים · הוא הלילה אשר היה מקדומים · וישב את כל הרכוש בעזרת משפיל
רמים: השביעי כשנדבר עמו בין הבתרים · והראהו ארבע מלכיות כבירים · שמושלים
בזמנם ולא לדור דורים · עגלה משלשת זו מלכות ארמים · אשר היא כעגלה דשה
וכחזירי יערים · ועז משלשת אלו בני יפת שנמשלו לצפירים · ואיל משלש זו מלכות
מדי ופרס חברים · כענין שנאמר האיל אשר ראית בברורים · ותור אלו בני ישמעאל
שנמשלו לשורים · וגוזל אלו ישראל שנמשלו ליונים ותורים · כענין שנאמר יונתי בחגוי
הסלע ובסתרים · ולקח ובתרם לשני בתרים · כדי להתיש כחם וזכרם להתרים · וירד
העיט לאבדם זה דוד ראש הגבורים · כצאת השמש היה מניף עליהם בסודרים · שלא
ימשול בהם העיט עד הערב כסוד מורים · להודיע שאין מושלים אלא יום אחד מיומו:

מטה לוי

[illegible] לפיות נסד באחרן ותסי ראשית ממלכתו בבל ותר' (ובא ספלים) שנ (רשומים סם) בתורס בשמותם שהם גדולי ארץ (במהלומות) מכה חזקה (הוא הלילה אשר היה מקדומים) מקדם נזר הקדוש ברוך הוא שבחצי הלילה מהלילה הזאת יצא אברהם את המלכים וחצי הב' להכות בכורי מצרים (ארבע מלכיות כבירים) חזקים שמושלים כל אחד מהם בזמנם (ולא לדור דורים) (זו מלכות כבירים אשר היא כעגלה דשה) של מלכות ארם אמר (דניאל ז) וחיותא רביעאה גו' אכלה ומדקה ושארא ברגלה רפסה (וכחזירי יערים) וגם נמשלו לחזירי יער כמ"ש יכרסמנה חזיר מיער (תהלים פ) ודרשו רז"ל על ארם (ועז משולשת אלו בני יפת) שנמשלו לצפירים שנאמר והצפיר והשעיר מלך יון וגו' (דניאל ח) (ואיל משולש כו') האיל אשר ראית בעל הקרנים זו מלכות פרס ומדי (שם) (ותור אלו בני ישמעאל) כי תרגום של שור תור ונאמר ויהי לי שור וחמור ודרשו רז"ל שור זה ישמעאל (ובתרם לשני בתרים) חתכם לשני חלקים (כדי להתיש כחם) של ד' מלכיות (זה דוד) שהכה חורבם בע"נ ורצה להחריב את כל הע"ג (היה מניף עליהם בסודרים) כמ"ש ויכם דוד מהנשף עד הערב (שלא ימשול בהם העיט) עד הערב שיעריב השלום הזה (כסוד מורים) כאשר ידוע הסוד לחכמים ולא יכלם אותם מלך המשיח כמ"ש והיה לעת ערב יהיה

בית לוי

עילמים) כמו מלך עילם · ועיקר משני אחריו (ובבן אחיו) לוט (שוממים) שנהרגו על דעתו (שם כו מח) (הפליט) זה עוג (קמים) אויבים (חניכיו) נעריו · כי תרגומו עולימוהי (שם יד יד) (רשומים הם) בתורה וכם (ענר וכו') (מסויימים) ל' סימן (במהלומי') ענין הכאה כמו ופיו למהלומות יקרא (משלי יח ו) (מקודמים) מקדם (משפיל רמים) הקב"ה (כבירים) חזקים כמו כביר כח לב (איוב לו ה) (לצפירים) לשעירים שהם עזי פנים (ותורים) תרגום של שור תור (ובתרם) ל' ויבתר אותם בתוך (בראשית טו י) (העיט) זה דוד (מורים) חכמים (לבדורים) לישראל שהוא גבורים (יחיד) תואר לישראל עכ"ל אם יודך (בראשית

גיקומן מיט אים מלחמה האלטן מיט כדרלעומר דער מלך פון עילם אונ
מיט זיין ברידערש זון דאש איז לוט האבין דיא פיינט צום ערשטין אן
גיהויבין צוא קריגין אונ פון זיינט וועגין האבין דייא גינומען גאר דאש
גוטין פון סדום וכו' איז איינער גיקומען וואש ער איז אנטלאפין גיווארין
פון דער מלחמה דאש איז גיוועזין עוג מלך הבשן אונ האט גיזאגט צוא
אברהם דאש דיא פיינט האבין גינומען לוט מיט זיין ווייב אונ קינדער
אונ מיט זיין גאנץ פאר מעג ווייל האט אברהם גיוואפינט זיינע קינדער
פון זיין הויז וואש דייא זיינען גיצייכינט אין דער תורה מיט זייערע נעמען
וואש זייא זיינען גיוועזין גרוישע לייט דייא זיינען גיוועזן ענר אשכול
וממרא אונ אליעזר וואש דייא שטייען אן גישריבין אין דער תורה ויחלק
אונ אברהם מיט זיינע לייט צוא טיילין זיך אויף זייא בייא דער נאכט
אונ האט זייא גישלאגין מיט גרויסע שלעק דיא נאכט איז אן גיבריים
גיוועזן פון ששת ימי בראשית אונ אברהם האט אום גיקערט דאש גאנצע
גוטין מיט גאטש הילף וואש ער מאכט נידעריג דיא הויכע השביעי דער
זיבעטער גם איז גיוועזין אז גאט האט מיט אים גירעט צווישין די שטיקער
דאש איז גאט האט גיזאגט צוא אברהם ער זאל נעמען דרייא קעלבער
אונ דרייא ציגין אונ דרייא ווידער אונ איין אקס אונ איין יונגע טויב אונ
האט גיהיישין איטליכס צוא שניידין אויף צווייא שטיקער נאר די טויב
ניט · איז הקדוש ברוך הוא איבער גיפארין צווישין דיא שטיקער נאך דעם
וואש גאט גיזאגט צוא אברהם דאש האב איך מיט דיר פורת ברית גיוועזן

אז איך וועל צוא דיינע קינדער געבין דאש לאנד כנען והראהו צוא דעם
דאזיגין האט גאט גיוויזין צוא אברהם פיר שטארקע אונ דיא דרייא
ווידער דאש איז דאש מלכות פון מדי אונ פרס דיא חברים אזוא ווי אין
פסוק שטייט (דניאל ח') האיל אשר ראית בברורים דעם ווידער וואש דו
האשט גיזעהען אין דער לויטערער נבואה ותור אונ איין אקס דאש זיינען
גיוועזין דיא וואש זייא זיינען דענשט מאל גיוועזין גיגליכין צוא אקסין
וגוזל אונ איין יונגע טויב דאש זיינען דיא ישראל וואש זייא זיינען גיגליכין
צו דיא טויבין אזוא וויא אין פסוק שטייט אין שיר השירים (יונתי בחגוי
הסלע) דאש איז טייטש מיין טויב ישראל איז גליך צוא דיא טויבן אין
שפאלט פון דעם פעלזין אונ אין דיא פאר בארגינעש ולקח האט אברהם
דיא אלע בהמות גינומען אונ האט זייא צוא טיילט אויף צווייא טייל האט
דער פויגל גינידערט צוא פאר לירין זייא אזוא וויא אין פסוק שטייט
(וירד העיט על הפגרים) דאש איז טייטש דער פויגל האט גינידערט אויף
דיא שטיקער דאש מיינט מען דוד המלך וואש ער איז גיוועזין דער ראש
פון אלע גבורים כצאת איי דיא זון איז פאר גאנגען האט אברהם פאר יאגט
דעם פויגל מיט זיין מאנטיל אזו וויא אין פסוק שטייט (וישב אותם אברם)
דאש איז טייטש אברם האט פאר טריבין אונ גימאכט אוועק פליען דעם
פויגל דאש איז איין רמז אויף דוד המלך שלא ימשול בהם העיט עד הערב
דאש באטייט דאש רעכטע מלכות פון בית דוד אזוא וויא אונזרע חכמים
האבין גיזאגט צוא לאזן וויסין דאש בבל האט ניט לייגער גיוועלטיגט

של יוצר הרים · חוץ משתי ידות שעה בשעורים · כשהחמה נוטה במערב שתי ידות
שעה מכהה אורים · כן עד שלא יבא הערב יצמח אור לישרים · והיה לעת ערב יהיה
אור להדורים: השמיני בהמולו ערלת בשרים · בעשור לחודש ביום הכפורים · ובכל
שנה נראה דם מילתו כדם פרים ואמורים · ומכפר עונות עמו להצדיקם כישרים:
התשיעי בשלחו ישמעאל ואמו למדברים · מעל יחיד הנעלה באחד ההרים · מזה ולבא
לדור דורים: העשירי היה אחר הדברים האלה במלה · ונסהו קח נא את בנך והעלהו לי
לעולה · והשיבו לאיזה בן לבן הערלה או לבן המילה · את יחידך אשר אהבת בחמלה ·
על ההר אשר עליו שכינה מכללה · והשכים בבוקר ולא נתעצל בעצלה · וחבש החמור
בעצמו בגילה · הוא החמור אשר רכב עליו דלה דלה · והוא שעתיד עני לרכוב עליו
בעת הגאולה · והלכו לדרכם ביושר מסלה · כשהגיעו לצופים ראו שלהבת תלולה ·
והבין כי הוא ההר לתללה · ובאצבע הראהו המזבח של שוכן מעלה · הוא המזבח אשר
היה מתחלה · וצוה יחיד לקשור ידיו ורגליו לרגלה · שלא יבעט מצות כבד לחללה ·
ועקדו על המזבח כטלה עולה · וערך האש והעצים העלה · ולקח המאכלת לשחטו

בית לוי

כב ב) (במלה) בדבור (מכללה) ל' עטרה וכו' (בגילה) בשמחה (דלה דלה) תואר למפרע"ס עפש"כ וגם דלה דלה לנו (שמות ב יט) (עני) עפש"כ עני ורוכב על החמור (זכרי' ט ט) ופרש"י עני ענוותן ורוכב על החמור מדת ענוה היא (על"נ) (צופי') כ"מ שיכולין לראות ירושלים ממנו קרוי צופים וכאן רומז להר המוריה (תלולה) ל' תל להיות גדול וגבוה להקריב עליו קרבן בקדושה (לרגלה) בעבור מל' ויברך ה' אותך לרגלי (בראשית ל ל) ופירש"י בשביל ביאתי רגלי באה אליך הברכה או מל' לרגל המלאכה (שם לג יד) ובס"א נוספת (הפלה) הביא והדליק עד שהשלהבת עולה (בתחלה) ביראה וברעש כמו והתחלחל המלכה (אסתר ד ד) ועפש"כ עבדו את ה' ביראה וגילו ברעדה (תהלים ב יא) (והשמע)

מטה לוי

אור (זכריה יד) (להודיע כו' כשחמה נטה) אחר חצי היום כשהיא במערב ב ואז (שתי ידות שעה) שני חלקים משעה אז זהרה (מכהה) מחשיך שאר אורים כי אז מאירה בתקפה קודם הערב (כן עד שלא יבא הערב) עד שלא יכלה האלף הששי (יצמח אור לישרים מעל יחיד) מעל יצחק (הנעלה) לעולה (באחד ההרים) שלחם (מזה) שלא יירש עמו בירושת אביו (ולבא לדור דורים) ולא בירושת הארץ לדורות (לבן הערלה) לבן שנולד כשהייתי ערל (או לבן המילה) לבן הנולד כשהייתי מהול (והלכו לדרכם ביושר מסלה) והלכו אברהם ויצחק בדרך הישר וכשהגיעו לצופים למקום שיכולים לראות משם ירושלים (ראו שלהבת תלולה) שלהבת גבוה כתל גבוה שהשלהבת הגיע עד לשמים (והבין כו' לתללה) להעלות עליו עולה שכולה לגבוה (ובאצבע הראהו) אברהם ליצחק את (המזבח של שוכן מעלה) שהשכינה שורה עליו (הוא כו' מתחלה) הבל הקריב עליו מבכורות צאנו וישע ה' אליו (וצוה) יצחק שהיה יחיד לאביו (לקשור ידיו ורגליו לרגלה) בעבור שלא ידחף ויבעט ביד או ברגל את אביו בשעת שחיטה ונמצא עובר (מצות כבד לחללה) ויחלל מצות כבד את אביך

אז איין טאג פון גאטש טעג חוץ פון צווייא חלקים שעה מיט דעם שיעור
ווען דיא זון נייגט נאך האלבין טאג צוא מערב צווייא טייל פון דער שעה
שיינט זיא אזוא לויטער אונ שטארק דאש זיא מאכט טונקיל אונ פינצטר
אלע ליכט מיט איר שטארקע שיין כן עד אזוא אויך איידר עש ווערט קומן
דער אבינט ווערט שפראצין איין ליכט צוא דיא רעכט פארטיגע אונ עש
ווערט זיין צוא דיא ציים פון אבינט ווערט ווערין ליכט צוא דיא שיינע
השמיני דער אכטער נס איז געוועזין דאש גאט האט געהייסין אברהם אבינו
ער זאל זיך מל זיין דאש איז געוועזין דער צעהענטער טאג אין חודש
תשרי אום יום כפור אונ אלע יאר ווערט געזעהען דאש דם פון זיין מילה
גלייך וויא עש וואלט איין קרבן געוועזין אונ גאט איז מכפר דיא זינד פון
זיין פאלק צוא גירעכט מאכין זייא גלייך וויא זייא וואלטין געוועזין
אלע צדיקים התשיעי דער נייגטער נס איז געוועזין אז גאט האט אים
געהייסין דאש ער האט גימוזט אוועק שיקין ישמעאל מיט זיין מוטר הגר
אין דער מדבר פון זיין איינציגין זון יצחק וואש ער איז אויף געבראכט
געווארין אויף איינעם פון דיא בערג דאש איז דער הר המוריה כדי דאש
ישמעאל זאל קיין חלק ירושה ניט נעמען מיט יצחק ניט בעולם הזה אונ
ניט לעולם הבא צוא אייביגע דורות העשירי היה דער צעהנטער נס איז
געשעהן נאך דיא אלע זאכין איז צוא אים געוועזין גאטש רייד גאט האט
אים גיפרובט אונ זאגט צוא אים נעם דיין זון אונ ברייגג אים אויף צו איין
עולה השיבו האט אברהם אים גיענטפערט וועלכין זון מיינשטו ציא דעם
זון ישמעאל דאש איך האב אים גיהאט איי איך האב מיך מל געוועזין
אדר מיינשטו דעם זון יצחק וואש איך האב אים גיהאט נאך דעם אז איך
האב מיך מל געוועזין האט אים גאט גיזאגט דיין איינציגין וואש דוא
האשט אים ליב מיט דער בארימקייט זאונ ברייגג אים אויף אויף דעם
בארג וואש דיא שכינה איז אויף אים גיקריינט וישכם בבוקר האט זיך
אברהם גיפעדרט גאנץ פריא אונ האט זיך ניט גיפוילט אונ האט אליין
דאש אייזיל גיזאטילט מיט פרייד ויחבש החמור דאש איז געוועזין דאש אייזיל
דאש משה רבינו האט דרויף גירייטין וואש ער האט וואשער אן גישעפט
צוא דיא טעכטער פון יתרו דער נאך ווערט אויף דעם אייזיל רייטין משיח
אז דיא גאולה ווערט קומען אונ ער ווערט אן גירופין עני מחכמת ער ווערט
זיך גאר קליין האלטין אונ זיינען גיגאנגען אין זייער וועג מיט איין גלייכן
שטעג כשהגיעו אז זייא זיינען גיקומען ניט ווייט דאש מיהאט דעם בארג
ארויש געזעהען האבין זייא געזעהען איין פלאם אויף גיין אין דער הויך
האט אברהם פאר שטאנען אז דאש איז דער הויכער בארג דאש ער זאל
אויף אים אויף ברייגען זיין זון יצחק פאר איין קרבן פון גאטש וועגין אונ
מיט דעם פינגער האט אברהם געוויזין זיין זון יצחק דעם מזבח דאש איז

(סק"א ע"ש ח"א)

בַּחֲלְחָלָה: וּכְכֹהֵן גָּדוֹל הִגִּישׁ מִנְחָה בְלוּלָה׳ וְיוֹשֵׁב וְרוֹאֶה נוֹרָא עֲלִילָה׳ הָאָב מַעֲקִיד וְהַבֵּן נֶעֱקַד בִּתְחִלָּה׳ הֵן אֶרְאֶלָּם צָעֲקוּ חוּצָה בְּיִלְלָה׳ וְהָשְׁמַע אַל תִּשְׁלַח יָדְךָ אֶל הַנַּעַר לַעֲשׂוֹתוֹ כָלָה׳ וְהָאַיִל אֲשֶׁר הָצְפַּן מִשֵּׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית לְעוֹלָה׳ נִתַּן כָּפְרוֹ וְהֻחְשַׁב לוֹ לְשֵׁם וְלִתְהִלָּה׳ וְנִשְׁבַּע לְבָרְכוֹ בִּבְרָכָה מְעוּלָּה׳ וְלִזְכּוֹר עֲקֵדָתוֹ לְאוֹם נִדְגָּלָה׳ לְמַלְּטָם מִכָּל עָוֹן וְעַוְלָה׳ וְלִקְנוֹתָם לִהְיוֹת לוֹ לְעַם סְגוּלָה׳ לִהְיוֹת יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה: וְהַיּוֹם הַזֶּה לְפָנֶיךָ יִפָּקֵד׳ כּוֹשֶׁר מִפְעֲלוֹת עוֹקֵד וְנֶעֱקַד׳ וִישִׁיבַת הַתָּם אָהֳלֶיךָ שָׁקַד׳ זְכוֹר אָדוֹן בְּרַחֲמִים לִפְקֹד׳ וְתַרְשִׁישֵׁי חַשְׁמַל חֲשֻׁשֵׁי יְקַד׳ יִכְרְעוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ לִיקַד: חזן וְזֶה אֶל זֶה יַעֲרִיצוּ׳ וְזֶה אֶל זֶה יַקְדִּישׁוּ׳ וְשִׁלּוּשׁ קְדוּשָּׁה לְקָדוֹשׁ מַקְדִּישִׁים:

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם בָּרוּךְ יֹאמֵרוּ:

שם המחבר כפול בנימן בר שמואל אמנו

וְחַיּוֹת ב וְעָרוֹת מַרְאֵיהֶן כְּגַחֲלֵי אֵשׁ:
בְּ זְחַל סוֹבְלוֹת כֵּס׳ אֵשׁ אֹכְלָה אֵשׁ:
נְ סְתֻמוֹת גְּוִיּוֹתֵיהֶן׳ בְּרִשְׁפֵּי לַבַּת אֵשׁ:
נְ אֹם הַדִּבּוּר מִשְׁמוּעַ׳ הַנִּתָּן בְּ אֵשׁ:
יְ סְבָלוּ סֵבֶל׳ נוֹזְלִים עַל רָאשֵׁיהֶם אֵשׁ:
יְ עִיר לָז לָלֵז׳ וְלֹא נִשְׁקַעַת הָ אֵשׁ:
מְ שַׁלְּחִים יַד שְׂרָפִים׳ תַּחַת כַּנְפֵי אֵשׁ:
מְ שַׁלְּכִים בְּכַנְפֵיהֶם׳ גַּחֲלֵי לַהֲבוֹת אֵשׁ:
נְ פְּזוּרוֹת לִמְקוֹם רְשָׁעִים׳ לְהַכְנִיעָם בָּ אֵשׁ:
נְ אֱלֹהִים בְּמוֹ׳ כַּדּוֹנַג מִפְּנֵי הָ אֵשׁ:

בקלת קלות בסולין חומרים זס

בְּ יַת לַחֲשְׁמַלָּה׳ מַרְאֶיהָ כְּמַרְאִית אֵשׁ:
בְּ נוֹגַהּ סָבִיב׳ כְּקֶשֶׁת בֶּעָנָן אֵשׁ:
רָ צוֹא וָשׁוֹב הַחַיּוֹת׳ דָּאוֹת בְּאַגַּפֵּי אֵשׁ:
ר וַחֲשׁוּת בָּרוּךְ כְּבוֹדוֹ׳ בְּלַהַק יְקוּדֵי אֵשׁ:
שְׁ עוֹנוֹת בְּמַאֲמַצֵּי רָם שְׁכִינָתוֹ בְּ אֵשׁ:
ש וְאֻגּוֹת כַּאֲרִי קוֹל בְּלַהַב אֵשׁ:
מ וְאֶחָד כֶּתֶר בְּפֶלֶל׳ בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ:
מַ שְׁבִּיעוּ שָׂרָף׳ לוֹהֵט שְׁבִיב אֵשׁ:
וּ מְזַדַּעְזְעִים חֵילֵי מָרוֹם׳ מִשַּׁלְהֲבֵי אֵשׁ:
וּ מְרַעֵשׁ מִתְגַּלְגְּלִים׳ גַּלְגַּלֵּי כֵם אֵשׁ:
א ף רְקִיעִים אֲחָזָתַם׳ חֶרְדַּת אֵשׁ:

אָ ז יְשַׁלְּשׁוּ בְּקֹדֶשׁ׳ לְנִשְׁפָּט בָּ אֵשׁ:
לְ שְׂמֹאל וְלַיָּמִין׳ שְׁנֵי שָׂרָפֵי אֵשׁ:
ל וְאַטִּים הָרֶגֶל׳ מִלְּהַזְכִּיר עֵגֶל אֵשׁ:
אָ נָא עִזּוּז וְגִבּוֹר׳ נַעֲרָץ בְּכִתֵּי אֵשׁ:
אֵ לֶיךָ הַעַל שֶׁוַע׳ לוֹקְחֵי דַּת אֵשׁ:
מְ פָּעַל הַר מוֹר׳ נֶעֱקַד עֲלֵי עֵצִים וְ אֵשׁ:
מְ צוּקָה נִנְצַל׳ מִמְּדוּרַת עֵצִים וָ אֵשׁ:
נָ א אִם חַטָּאָה נִמְשָׁכָה׳ וּבְעֵרָה כָּ אֵשׁ:
נְ תוֹמִיךָ יַגְלוּ׳ בְּשִׁבְחָתְךָ עַל כִּסֵּא אֵשׁ:
וְ הַכִּסֵּא יַפְגִּיעַ׳ לָרוֹכֵב בְּמֶרְכֶּבֶת אֵשׁ:
וְ יוֹשֵׁר יָלִיצוּ בַּעֲדֵנוּ חַיּוֹת אֵשׁ:

מטה לוי

(ויושב ורואה) הקדוש ברוך הוא שהוא (נורא עלילה) כאשר (הלב) כו׳: אברהם ויצחק (התם) יעקב (שקד) מל׳ לשקוד על דלתותי (משלי ח לד) (ותרשישי חשמל יקד) מלאכי רשפי אש (ליקד) מל׳ ויקוד אקרם (שמות לב ח):

בית לוי

השמיע קול אברהם (הצפן) נגנז (כפרו) ל׳ כופר יוצאת (שמות כא ל) (לאום נדגלה) תואר לישראל על שם הכתוב איומה כנדגלות (שה״ש ו ד) (כושר מפעלות) יושר מעשה (עוקד ונעקד)

גיוועזין דער מִזְבֵּחַ וואשׂ הֶבֶל האט גיבויט אונ זיין קָרְבָּן איז אן גינומען גיווארין פאר גאט יחיד האט יִצְחָק גיהיישין דער פאטער זאל אים בינדין הענט אונ פים כְּדֵי ער זאל זיך ניט צאפלען טאמער וועט ער מיט דעם צאפלען נאך דער שְׁחִיטָה זיין פאטער אשׁגיט געבין וועט ער מְחַלֵּל זיין דיא מִצְוָה פון כַּבֵּד אֶת אָבִיךָ ויעקדו האט אים אַבְרָהָם גיבונדין אזוא וויא אלעמעלע פאר אקרבן עולה אונ האט אן גיריכט דאשׁ פייער אונ האט אויף גיבראכט דאשׁ האלץ אונ האט גינומען דעם חלף צוא קוילן אים מיט דער שרעקענעשׁ אונ אזו וויא אכהן גדול האט ער גימאכט גינעהגן אמנחה גימישט מיט אייל אזוא איז זיין קרבן גימישט גיוועזן מיט שׂמחה אונ מיט טרויערקייט ויושב ורואה אונ גאט וואשׂ ער טוט שרעקליכע מעשׂים איז גיזעסין אונ האט דאשׁ אלץ צוא גיזעהען וויא דער פאטער האט גיבונדין אונ דער זון איז גיבונדין גיווארין מיט פארכט הן אראלם דיא מלאכים האבין גישריען פון דעם הימיל מיט קלאגי איז גיהערט גיווארין אקול פון דעם הימיל זאלשׂט ניט שטרעקין דיין האנט צוא דעם יונג צוא פאר דארבין אים והאיל אונ דער ווידער וואשׂ ער איז פאר בארגין גיווארין פון שֵׁשֶׁת יְמֵי בְרֵאשִׁית פאר איין קרבן עולה איז גיגעבין גיווארין צו איין אויש לייזונג פאר יִצְחָק והוחשב לו אונ דאשׁ וואשׂ אַבְרָהָם האט גיוואלט טאן צוא זיין זון איז אים גירעכינט גיווארין צוא איין גוטין שֵׁם אונ צוא איין לויב אונ גאט האט גישווארין דאשׁ ער זאל אים בענטשין מיט אטייערע בְּרָכָה אונ דאשׁ ער זאל גידיינקען די מַעֲשֶׂה פון דר עֲקֵידָה צוא דיא יִשְׂרָאֵל וואשׂ זייא ווערין אן גירופין (אֲיֻמָּה כַּנִּדְגָּלוֹת) צו מאכין אנטרינען זיי פון זינד אונ אום רעכט אונ צו קופן זיי׳ זיי זאלן צו אים זיין איין גיליבט פאלק דאשׁ ער זאל זיין אונזר העלפר אונ אונזר שטארקר אלע צייט והיום הזה דא בעטין מיר יִשְׂרָאֵל אז היינט זאל פר דיר גאט גידאכט ווערין די רעכט פארטיגע מַעֲשִׂים פון אַבְרָהָם וואשׂ ער האט גיבונדין אונ פון זיין זון יִצְחָק וואשׂ ער איז גיבונדין גיווארין אונ דאשׁ זיצונג פון דעם פרומען יַעֲקֹב וואשׂ ער איז תָּמִיד גיזעסין אין בֵּית הַמִּדְרָשׁ אונ האט תּוֹרָה גילערינט זכור אדון גדיינק דוא גאט דאשׁ דאזיגע צוא זיין מיט אונז מיט רַחֲמָנוּת אונ דיא ברענידיגע מַלְאָכִים וואשׂ זייא הייסין תַּרְשִׁישִׁים אונ חַשְׁמַלִּים זייא קניען זיך אונ בוקין זיך צוא פאר דיר אונ בייגין זיך איין זייער קאפ וזה איינר מיט דעם אנדרין שטארקן לויב אונ איינר מיט דעם אנדרין היילינן אונ זאגין דרייא מאל קָדוֹשׁ צוא גאט וואשׂ ער איז הייליג:

אָז בְּקוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל אַדִּיר וְחָזָק מַשְׁמִיעִים קוֹל מִתְנַשְּׂאִים לְעֻמַּת שְׂרָפִים · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהֹוָה מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמְךָ מַלְכֵּנוּ תוֹפִיעַ · וְתִמְלוֹךְ עָלֵינוּ כִּי מְחַכִּים אֲנַחְנוּ לָךְ · מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ:

מיוסד ע״פ א״ב — בקצת קהלות בפולין אומרים זה

אֶ חָד קָדוֹשׁ · אֵשׁ אוֹכְלָה אֵשׁ:
בּ וְעָרוֹת טוֹעֲנוֹת כְּסֹאֲךָ · מַרְאֵיהֶן כְּגַחֲלֵי אֵשׁ:
גּ אֲוָתְךָ בְּמַחֲנֶה רַעַשׁ וְאַחַר הָרַעַשׁ אֵשׁ:
ד וּנְטַת שְׁכִנְךָ כְּעֵין הַחַשְׁמַל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:
הָ לֹא בְּהַרְאוֹתְךָ · נַחַת זְרוֹעֲךָ בָּאֵשׁ:
וְ יַחַתּוּ וְיִמַּסּוּ מְשַׂנְאֶיךָ כַּדּוֹנַג מִפְּנֵי הָאֵשׁ:
זָ עוּ מִיּוֹם תָּקַע · חַרְדֵי דְבָרְךָ בָּאֵשׁ:
חָ לִים וְרוֹעֲדִים מְדִינְךָ · נִשְׁפָּט בָּאֵשׁ:
טַ עֲמָם יִכּוֹן כִּקְטוֹרֶת · נָתוּן עַל הָאֵשׁ:
יַ חָשַׁב מִעוּט חֶלְבָּם וְדָמָם · כְּנִיחוֹחַ מִן הָאֵשׁ:
כּ וּשַׁר מַעַשׂ אֵיתָן · מֻצָּל מֵאֵשׁ:
לְ יוֹם צָרָה יַעֲמֹד · לְבָאֵי בַמַּיִם וּבָאֵשׁ:
מַ עֲרֶכֶת עָרְךָ · וּבְיָדוֹ מַאֲכֶלֶת וְאֵשׁ:
נֵ יָנָיו בָּהּ יִנָּצֵלוּ · מִמְּדוּרַת עֵצִים וָאֵשׁ:
סָ עוּ אַחֲרֶיךָ בַּמִּדְבָּר · בְּנְחִית עַמּוּד אֵשׁ:
עַ זָּה אֲהַבְתָּם תִּזְכּוֹר · רְשָׁפֶיהָ רִשְׁפֵּי אֵשׁ:
פְּ לָאֶיךָ יָדַע תִּשְׁבִּי · יִחַדְךָ בְּעֲנִיַּת אֵשׁ:
צ וְעַקְךָ גַּם הַיּוֹם תַּעֲנֶה · הוֹגֵי דַּת אֵשׁ:
קַ נֵּא לְעִירְךָ · אֲשֶׁר הָיְתָה לִשְׂרֵפַת אֵשׁ:
רְ צֵה שְׁכִנְךָ בְּתוֹכָהּ לְכָבוֹד סְבִיבָהּ חוֹמַת אֵשׁ:
שְׁ עֵה שַׁוְעַת עַמְּךָ · בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ:
תְּ שַׁכְלֵל הֵיכַל קָדְשְׁךָ מְהֵרָה וְאַל תִּתְיָאֵשׁ:
תְּ מִימֶיךָ יַמְלִיכוּךָ · כְּמַלְאֲכֵי רוּחַ מְשָׁרְתֵי אֵשׁ:

חזן מָתַי תִּמְלוֹךְ בְּצִיּוֹן בְּקָרוֹב בְּיָמֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד תִּשְׁכּוֹן: תִּתְגַּדַּל וְתִתְקַדַּשׁ בְּתוֹךְ יְרוּשָׁלַיִם עִירְךָ לְדוֹר וָדוֹר וּלְנֵצַח נְצָחִים: וְעֵינֵינוּ תִרְאֶינָה מַלְכוּתֶךָ כַּדָּבָר הָאָמוּר בְּשִׁירֵי עֻזֶּךָ עַל יְדֵי דָוִד מְשִׁיחַ צִדְקֶךָ: קו״ח יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכוּ לָאֵל כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם · כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ · שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ · וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ · וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ · וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ · וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ · וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה · כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ · וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים: אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה יוֹם תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ · וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ · וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ · לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · מְלוֹךְ עַל כָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ בִּכְבוֹדֶךָ וְהִנָּשֵׂא עַל כָּל הָאָרֶץ בִּיקָרֶךָ וְהוֹפַע בַּהֲדַר גְּאוֹן עֻזֶּךָ עַל כָּל יוֹשְׁבֵי תֵבֵל אַרְצֶךָ · וְיֵדַע כָּל פָּעוּל כִּי אַתָּה פְעַלְתּוֹ · וְיָבִין כָּל יְצוּר כִּי אַתָּה יְצַרְתּוֹ וְיֹאמַר כֹּל אֲשֶׁר נְשָׁמָה בְאַפּוֹ יְהֹוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מֶלֶךְ וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה: קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ · שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · כִּי אַתָּה אֱלֹהִים אֱמֶת וּדְבָרְךָ אֱמֶת וְקַיָּם לָעַד: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַזִּכָּרוֹן:

רְצֵה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם (וְלִתְפִלָּתָם שְׁעֵה) וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל

ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך · והמרחם כי לא תמו חסדיך · כי מעולם קוינו לך:

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד:

וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות: אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך · האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור: יברכך יהוה וישמרך: יאר יהוה פניו אליך ויחנך: ישא יהוה פניו אליך וישם לך שלום:

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד (יחד) באור פניך · כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה (ורחמים) וברכה ורחמים וחיים ושלום · וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך (ברוב עוז ושלום): בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום: ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום: ואומרים אבינו מלכנו · קדיש שלם

אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו: אין כמוך באלהים אדני ואין כמעשיך: מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור: יהוה מלך יהוה מלך יהוה ימלוך לעולם ועד: יהוה עוז לעמו יתן יהוה יברך את עמו בשלום:

אב הרחמים היטיבה ברצונך את ציון תבנה חומות ירושלים: כי בך לבד בטחנו מלך אל רם ונשא אדון עולמים:

פותחין הארון ואומרים ויהי בנסוע וי״ג מדות ורבש״ע של ר״ה בריך שמיה · ומוציאין ב׳ ס״ת ואומר שמע ישראל · גדלו · על הכל · ויעזור ויגן תמצא לעיל בסדר התפלה וקורין בפרשת וירא ויהי אחר הדברים כו׳ חמשה גברי (ובתוך מי שברך אומר ויכתבהו בספר החיים כו׳) · ובשני קורין בפרשת פנחס:

ויהי אחר הדברים האלה והאלהים נסה את־אברהם ויאמר אליו אברהם ויאמר הנני: ויאמר קח־נא את־בנך את־יחידך אשר־אהבת את־יצחק ולך־לך אל־ארץ המריה והעלהו שם לעלה על אחד ההרים אשר אמר אליך: וישכם אברהם בבקר ויחבש את־חמרו ויקח את־שני נעריו אתו ואת יצחק בנו ויבקע עצי עלה ויקם וילך אל־המקום אשר־אמר־לו האלהים: ביום השלישי וישא אברהם את־עיניו וירא את־המקום מרחק: ויאמר אברהם אל־נעריו שבו־לכם פה עם־החמור ואני והנער נלכה עד־כה ונשתחוה ונשובה אליכם: ויקח אברהם את־עצי העלה וישם על־יצחק בנו ויקח בידו את־האש ואת־המאכלת וילכו שניהם יחדו: ויאמר יצחק אל־אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני ויאמר הנה האש והעצים ואיה השה לעלה: ויאמר אברהם אלהים יראה־לו השה לעלה בני וילכו שניהם יחדו: ויבאו אל־המקום אשר אמר־לו האלהים ויבן שם אברהם את־המזבח ויערך את־העצים ויעקד את־יצחק בנו וישם אתו על־המזבח ממעל לעצים: וישלח אברהם את־ידו ויקח את־המאכלת לשחט את־בנו: ויקרא אליו מלאך יהוה מן־השמים ויאמר אברהם אברהם ויאמר הנני: ויאמר אל־תשלח ידך אל־הנער ואל־תעש לו מאומה כי עתה ידעתי כי־ירא אלהים אתה ולא חשכת את־בנך את־יחידך ממני: וישא אברהם את־עיניו וירא והנה־איל אחר נאחז בסבך בקרניו וילך אברהם ויקח את־האיל ויעלהו לעלה תחת בנו: ויקרא אברהם שם־המקום ההוא יהוה יראה אשר יאמר היום בהר יהוה יראה: ויקרא מלאך יהוה אל־אברהם שנית מן־השמים: ויאמר בי נשבעתי נאם־יהוה כי יען אשר עשית את־הדבר הזה ולא חשכת את־בנך את־יחידך: כי־ברך אברכך והרבה ארבה את־זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על־שפת הים וירש זרעך את שער איביו: והתברכו בזרעך כל גויי הארץ עקב אשר שמעת בקלי: וישב אברהם אל־נעריו ויקמו וילכו יחדו אל־באר שבע וישב אברהם בבאר שבע: פ ויהי אחרי הדברים האלה ויגד לאברהם לאמר הנה ילדה מלכה גם־הוא בנים לנחור אחיך: את־עוץ בכרו ואת־בוז אחיו ואת־קמואל אבי ארם: ואת־כשד ואת־חזו ואת־פלדש ואת־ידלף ואת בתואל: ובתואל ילד את־רבקה שמנה אלה ילדה מלכה לנחור אחי אברהם: ופילגשו ושמה ראומה ותלד גם־הוא את־טבח ואת־גחם ואת־תחש ואת־מעכה:

מוציאין ספר תורה שניה ואומרים ח"ק על שתיהן וקורין בפרשת פינחס

ובחדש השביעי באחד לחדש מקרא־קדש יהיה לכם כל־מלאכת עבדה לא תעשו יום תרועה יהיה לכם: ועשיתם עלה לריח ניחח ליהוה פר בן־בקר אחד איל אחד כבשים בני־שנה שבעה תמימם: ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר שני עשרנים לאיל: ועשרון אחד לכבש האחד לשבעת הכבשים: ושעיר־עזים אחד חטאת לכפר עליכם: מלבד עלת החדש ומנחתה ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח אשה ליהוה: ברכות הפטרה תמצא לעיל

הפטרה ליום שני של ר"ה (בירמיה סימן לא)

כה אמר יהוה מצא חן במדבר עם שרידי חרב הלוך להרגיעו ישראל: מרחוק יהוה נראה לי ואהבת עולם אהבתיך על־כן משכתיך חסד: עוד אבנך ונבנית בתולת ישראל עוד תעדי תפיך ויצאת במחול משחקים: עוד תטעי כרמים בהרי שמרון נטעו נטעים וחללו: כי יש־יום קראו נצרים בהר אפרים קומו ונעלה ציון אל־יהוה אלהינו: כי־כה אמר יהוה רנו ליעקב שמחה וצהלו בראש הגוים השמיעו הללו ואמרו הושע יהוה את־עמך את שארית ישראל: הנני מביא אותם מארץ צפון וקבצתים מירכתי־ארץ בם עור ופסח הרה וילדת יחדו קהל גדול ישובו הנה: בבכי יבאו ובתחנונים אובילם אוליכם אל־נחלי מים בדרך ישר לא יכשלו בה כי־הייתי לישראל לאב ואפרים בכרי הוא: שמעו דבר־יהוה גוים והגידו באיים ממרחק ואמרו מזרה ישראל יקבצנו ושמרו כרעה עדרו: כי־פדה יהוה את־יעקב וגאלו מיד חזק ממנו: ובאו ורננו במרום־ציון ונהרו אל־טוב יהוה על־דגן ועל־תירש ועל־יצהר ועל־בני־צאן ובקר והיתה נפשם כגן רוה ולא־יוסיפו לדאבה עוד: אז תשמח בתולה במחול ובחרים וזקנים יחדו והפכתי אבלם לששון ונחמתים ושמחתים מיגונם: ורויתי נפש הכהנים דשן ועמי את־טובי ישבעו נאם־יהוה: כה אמר יהוה קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על־בניה מאנה להנחם על־בניה כי איננו: כה אמר יהוה מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעלתך נאם־יהוה ושבו מארץ אויב: ויש־תקוה לאחריתך נאם־יהוה ושבו בנים לגבולם: שמוע שמעתי אפרים מתנודד יסרתני ואוסר כעגל לא למד השבני ואשובה כי אתה יהוה אלהי: כי־אחרי שובי נחמתי ואחרי הודעי ספקתי על־ירך בשתי וגם־נכלמתי כי נשאתי חרפת נעורי: הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשעים כי־מדי דברי בו זכר אזכרנו עוד על־כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאם־יהוה:

ואומר המפטיר הברכות תמצא לעיל · סדר התקיעות תמצא ביום ראשון · ואומר אשרי יהללו וכו' ואומר הש"ץ התחנה קודם תפלת מוסף ח"ק כניגון ומתפללין תפלת מוסף בלחש תמצא בתפלת יום ראשון ואח"כ חוזר הש"ץ התפלה בקול רם:

תפלה לשליח צבור בקול

פותחין הארון אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב · האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים קונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה: זכרנו לחיים · מלך חפץ בחיים · וכתבנו בספר החיים · למענך אלהים חיים: מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יהוה מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע: מוריד הטל: מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים · ומקים אמונתו לישני עפר · מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה: מי כמוך אב הרחמן · זוכר יצוריו לחיים ברחמים: ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יהוה מחיה המתים:

ובכן ולך תעלה קדושה כי אתה אלהינו מלך:

ונתנה תוקף קדשת היום · כי הוא נורא ואיום · ובו תנשא מלכותך · ויכון בחסד כסאך · ותשב עליו באמת: אמת כי אתה הוא דין ומוכיח ויודע ועד · וכותב וחותם (וסופר ומונה) · ותזכור כל הנשכחות ותפתח את ספר הזכרונות · ומאליו יקרא · וחותם יד כל אדם בו · ובשופר גדול יתקע · וקול דממה דקה ישמע · ומלאכים יחפזון · וחיל ורעדה

יאחזון

יֹאחֵזוּן · וְיֹאמְרוּ הִנֵּה יוֹם הַדִּין · לִפְקוֹד עַל צְבָא מָרוֹם בַּדִּין · כִּי לֹא יִזְכּוּ בְעֵינֶיךָ בַּדִּין · וְכָל בָּאֵי עוֹלָם יַעַבְרוּן לְפָנֶיךָ כִּבְנֵי מָרוֹן: חזן כְּבַקָּרַת רוֹעֶה עֶדְרוֹ מַעֲבִיר צֹאנוֹ תַּחַת שִׁבְטוֹ · כֵּן תַּעֲבִיר וְתִסְפּוֹר וְתִמְנֶה וְתִפְקוֹד נֶפֶשׁ כָּל חָי · וְתַחְתּוֹךְ קִצְבָה לְכָל בְּרִיּוֹתֶיךָ · וְתִכְתּוֹב אֶת גְּזַר דִּינָם:

בְּרֹאשׁ הַשָּׁנָה יִכָּתֵבוּן · וּבְיוֹם צוֹם כִּפּוּר יֵחָתֵמוּן · כַּמָּה יַעַבְרוּן · וְכַמָּה יִבָּרֵאוּן · מִי יִחְיֶה · וּמִי יָמוּת · מִי בְקִצּוֹ · וּמִי לֹא בְקִצּוֹ · מִי בַמַּיִם · וּמִי בָאֵשׁ · מִי בַחֶרֶב · וּמִי בַחַיָּה · מִי בָרָעָב · וּמִי בַצָּמָא · מִי בָרַעַשׁ · וּמִי בַמַּגֵּפָה · מִי בַחֲנִיקָה · וּמִי בַסְּקִילָה: מִי יָנוּחַ · וּמִי יָנוּעַ · מִי יִשָּׁקֵט וּמִי יִטָּרֵף · מִי יִשָּׁלֵו וּמִי יִתְיַסָּר · מִי יֵעָנִי וּמִי יֵעָשֵׁר · מִי יִשָּׁפֵל וּמִי יָרוּם:

וּתְשׁוּבָה וּתְפִלָּה וּצְדָקָה

(צום · קול · ממון)

מַעֲבִירִין אֶת רוֹעַ הַגְּזֵרָה:

כִּי כְּשִׁמְךָ כֵּן תְּהִלָּתֶךָ · קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת · כִּי לֹא תַחְפּוֹץ בְּמוֹת הַמֵּת · כִּי אִם בְּשׁוּבוֹ מִדַּרְכּוֹ וְחָיָה · וְעַד יוֹם מוֹתוֹ תְּחַכֶּה לוֹ אִם יָשׁוּב מִיַּד תְּקַבְּלוֹ: חזן אֱמֶת כִּי אַתָּה הוּא יוֹצְרָם · וְאַתָּה יוֹדֵעַ יִצְרָם כִּי הֵם בָּשָׂר וָדָם: אָדָם יְסוֹדוֹ מֵעָפָר וְסוֹפוֹ לֶעָפָר · בְּנַפְשׁוֹ יָבִיא לַחְמוֹ · מָשׁוּל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר · כְּחָצִיר יָבֵשׁ וּכְצִיץ נוֹבֵל · כְּצֵל עוֹבֵר וּכְעָנָן כָּלָה · וּכְרוּחַ נוֹשָׁבֶת · וּכְאָבָק פּוֹרֵחַ · וְכַחֲלוֹם יָעוּף:

וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם:

אֵין קִצְבָה לִשְׁנוֹתֶיךָ · וְאֵין קֵץ לְאוֹרֶךְ יָמֶיךָ · וְאֵין לְשַׁעֵר מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדֶךָ · וְאֵין לְפָרֵשׁ עִלּוּם שְׁמֶךָ · שִׁמְךָ נָאֶה לְךָ · וְאַתָּה נָאֶה לִשְׁמֶךָ · וּשְׁמֵנוּ קָרָאתָ בִשְׁמֶךָ:

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ · בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַנַּעֲרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ · הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקֹּדֶשׁ · דָּרֵי מַעְלָה עִם דָּרֵי מַטָּה:

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה · יַחַד כֻּלָּם קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ · כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

הפיוט הזה מיוסד על המרכבה ביחזקאל סי׳ א׳ ומיוסד ע״פ א״ב ובסוף חתום שם המחבר אליעזר

וְהַחַיּוֹת אֲשֶׁר הֵנָּה מְרֻבָּעוֹת כִּסֵּא · בְּמָאתַיִם וַחֲמִשִּׁים וָשֵׁשׁ מְכֻנָּפוֹת כִּסֵּא · גּוֹעֲשׁוֹת בּוֹ בְּסוֹכְכָם פָּנִים בְּפָנִים לַכִּסֵּא · דְּמוּת רָקִיעַ בְּרָאשָׁם נָטוּי לַכִּסֵּא · הוּא כְּעֵין הַקֶּרַח

וּבוֹ שְׁבִיב כִּסֵּא · וּמִמַּעַל לָרָקִיעַ כְּמַרְאֵה דְמוּת כִּסֵּא · וְעוֹת בְּלִי לְאוֹת מְחִיל כִּסֵּא : חזן חֲשׁוּת בִּרְצוֹא וָשׁוֹב מֵרְעִישׁוּת כִּסֵּא · טָסוּת כַּבָּזָק וְלֹא מְזִיזוּת הוֹד כִּסֵּא · יוֹדְעוֹת כִּי כָל מָקוֹם לֹא יָכִיל מְקוֹם כִּסֵּא :

כַּף רֶגֶל חֲמֵשׁ מֵאוֹת וַחֲמֵשׁ עֶשְׂרֵה יְשָׁרָה לַכִּסֵּא · לְעֵת תַּרְשִׁישָׁה לְפָאֵר קוֹפְצוֹת מִתַּחַת לַכִּסֵּא · מִתְעַלְּפוֹת מִפַּחַד רָם יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא · נִרְאוֹת נוֹשְׂאוֹת וְהֵם נְשׂוּאוֹת עִם כִּסֵּא · סְבוּלוֹת מִתַּחַת זְרוֹעוֹת עוֹלָם לַכִּסֵּא · עֲתִירַת זוֹ כְּתַעַל תַּרְפִּינָה כְּנַף כִּסֵּא · פְּשָׁעִים אִם עָצְמוּ מַשִּׁיקוֹת כִּסֵּא · צוֹרֵר כִּי יַסְטִין יְפַרְשֵׁז עֲנַן כִּסֵּא : קוֹל שׁוֹפָר לְעֵת יַעַל מְאַחֵז פְּנֵי כִסֵּא · רַחֲמִים יָלִיץ בְּעַד רְשׁוּמִים בַּכִּסֵּא · שׁוֹפֵט אִם יִרְצֶה מוֹשַׁבְתּ בְּאוּלָם הַכִּסֵּא · תַּבְנִית תָּם יָפֵן חֲקוּקָה בַּכִּסֵּא · אַרְבַּע חַיּוֹת נוֹשְׂאוֹת וּמְנֻשָּׂאוֹת עִם כִּסֵּא : חזן לְבִלְתִּי לְנַבֵּל לִמְעֲנוֹ כִּסֵּא · עוֹד יִפְצֶה פֶּה וְיַפְגִּיעַ כִּסֵּא · זְכוֹר לְיוֹשְׁבֵי נְטָעִים אֲשֶׁר עִמְּךָ בַּכִּסֵּא :

רַחֵם מְצוּקִים · אֲשֶׁר עֲלֵיהֶם שַׁמְתָּ הֲדוֹם וְכִסֵּא · וְאָז יִתְרַעַם הַגַּלְגַּל וְיִתְרַעַשׁ הַכִּסֵּא · וְאוֹפָן לְאוֹפָן וּכְרוּב לִכְרוּב וְחַיָּה לְחַיָּה לְעֻמַּת כִּסֵּא :

חזן כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים : בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהֹוָה מִמְּקוֹמוֹ : מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים :

מיוסד ע"פ תשר"ק ובסוף חתום שם המחבר אליעזר

וְעַמְּךָ תְּלוּאִים בִּתְשׁוּבָה לְהִתְיַחֵד · שְׁנֵי לְבָבוֹת לְךָ כְּאַחַד לְאֶחָד · רַחֵץ בְּנִקָּיוֹן כַּפַּיִם נָשׂוֹא לֵב אֶחָד · קוֹל שׁוֹפָר כָּפוּף כְּפוּף לֵב אֶחָד · צִיּוּן שׁוֹפָר פָּשׁוּט פְּשׁוּט לֵב אֶחָד · פּוּר יָמִים יֻצָּרוּ בָּם לָבוּר אֶחָד · עוֹבְרִים בּוֹ לְהַקְבִּיל פְּנֵי יוֹצֵר אֶחָד : חזן סְמוּכִים בְּצִדְקַת אָב הָיָה אֶחָד · נִשְׁעָנִים בִּסְבַךְ יָחִיד וּמְיוּחָד · מַבְטִיחִים בְּתָם (נ"א בְּתָם) וּבְיֹשֶׁר אָב אֶחָד : לְהִזָּכֵר לָמוֹ עֲנִיַּת קוֹל אֶחָד · כְּשִׁבְתּוֹ בַּכִּסֵּא שְׁפוֹט גּוֹי אֶחָד · יַעֲמִיד מֵלִיץ יוֹשֵׁר מִנִּי אֶלֶף אֶחָד · טוֹבוֹת לְהַגִּיד בַּשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד · חָשׁוּב גֵּר וְאֶזְרָח לְמִשְׁפָּט אֶחָד · זַךְ וָרַע מֵהַיּוֹם מוֹדַע דִּינָם לְאֶחָד · וַאֲשֶׁר מַעֲשָׂיו שְׁקוּלִים עַד עָשׂוֹר יוּאֲחָד · הוּא כְּחָפֵץ לְהַצְדִּיק עֲשֶׂרֶת יְמֵי תְשׁוּבָה יַחַד · דֶּלֶת פְּתוּחָה לַשָּׁבִים תֵּת צֳרִי לְכָל אֶחָד וְאֶחָד · גּוֹלֶה זְכוּת וָרֶשַׁע לְהַגִּישׁ אֶחָד בְּאֶחָד · בְּקוֹר חֶשְׁבּוֹן לִמְצוֹא אֶחָד לְאֶחָד : חזן אִם יַשְׁקִיט וּמִי יַרְשִׁיעַ לַהֲשִׁיבֵנוּ וְהוּא בְאֶחָד · אֱמֶת חוֹתָמוֹ לְהוֹדִיעַ כִּי הוּא אֶחָד · לְעֵת תָּמוּט וּבְכָל יַד עִם אֶחָד :

עוֹד יִזְכּוֹר לָמוֹ מַטַּת שְׁכֶם אֶחָד · זֹאת הַמִּתְמַדֶּדֶת שְׁמַע פֶּה אֶחָד · רוֹגֶשֶׁת נֶשֶׁף וָשַׁחַר לְיַחֵד לְאֶחָד :

חזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים : שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יְהֹוָה אֶחָד : הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם :

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש

וְאַתָּה אָזוֹן קוֹל מְפָאֲרֶיךָ בְּכָל אֵבְרֵיהֶם · תּוֹכֵן מִצְוֹת מַעֲשֵׂיהֶם · בְּמָאתַיִם וְאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה אֵבְרֵיהֶם · בְּזֶה חֹדֶשׁ תִּקּוּעַ שְׁלֹשִׁים · כְּמוֹ שְׁלֹשִׁים בְּכַף רַגְלֵיהֶם : שַׁי מוּסְפֵי יוֹם עֲשָׂרָה · כְּמוֹ עֲשָׂרָה בְּקַרְסוּלֵיהֶם : גָּשִׁים פְּנֵי תֵבָה שַׁחֲרִית שְׁתַּיִם · כְּמוֹ

שתים

שתים בשוקיהם: רשומים קרות בו חמשה · כמו חמשה על ברכיהם: דרושים תקוע בכסה באחד · כמו אחד בירכותיהם: קרן ימשכו לשלש שלשה · כמו שלשה בקוטליהם: הן מוספי חדש עשתי עשרה · כמו עשתי עשרה צלעותיהם: צקון לחשם ברכות תשע · כמו תשעה שבזרועותיהם: ומלכיות וזכרונות ושופרות שלשים · כמו שלשים בפסת ידיהם: פלול תמידים שמונה עשרה · כמו שמונה עשרה חליות שבשדרותיהם: זבחי תמידים תקיעות תשע · כמו תשעה שבראשיהם: עתירות שתים שחוח בם שמונה · כמו שמונה שבצואריהם: חק דתם ספרים חמשה · כמו חמשה שבנקביהם: חזן שם הליכות עולם ששה · כמו ששה בלבביהם · טוחות וכסל ושכוי וסרעף ובטן וקרב ועשתנותיהם · נפש רוח נשמה יחידה חיה · עור ובשר וגיד ועצמותיהם:

ישאו עין ויכרו אזן · ויפצו פה ולשון וניב שפתותיהם · מכף רגל ועד ראש נתוכחו פרוט מעשיהם · כתקוע שופר בקול יחפרו שוטניהם להצדיקם ביום דין שמוע שנית מאלהיהם:

חזן הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו והוא יושיענו ויגאלנו שנית וישמיענו ברחמיו לעיני כל חי לאמר הן גאלתי אתכם אחרית כראשית להיות לכם לאלהים · אני יהוה אלהיכם:

אדיר אדירנו יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ: והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

מיוסד הלוו פ״ס תשר״ק והלוו פ״ס א״ב רלא״י הכרוזות ע״פ תשר״ק עד כ״ף והמלא הכרוזות ע״פ א״ב עד יו״ד:

תהלות כבודך אמצך מלא כל הארץ · שמעך דין משמים בכן יראה ושקטה הארץ ·
רעש יום משפט נעשו תהומות הארץ · קול שופר חזק דבר ויקרא ארץ ·
צבי לצדיק בזמר השמיע מכנף הארץ · פחד ופחת ופח ופלצות יבעיתו ארץ · עת תקום למשפט זעום כל אפסי ארץ: חזן סולו פנו דרך ינובבו חרדים מחרדת הארץ ·
נאור ואדיר טעם תשיב לארץ · מה תיראי אדמה יריעו תחתיות ארץ:

קהל וחזן להתודע ולהגלות כי הוא מלך על כל הארץ · כמו פארוהו מאז בשחק יורשו בתוניו לפארו בארץ:

חזן אדיר אדירנו יהוה אדנינו מה אדיר שמך בכל הארץ: והיה יהוה למלך על כל הארץ · ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד: ובדברי קדשך כתוב לאמר: קהל ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

חזן לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד · כי אל מלך גדול וקדוש אתה: לדור ודור המליכו לאל כי הוא לבדו מרום וקדוש:

חמול על מעשיך · ותשמח במעשיך · ויאמרו לך חוסיך · בצדקך עמוסיך · תקדש אדון על כל מעשיך · כי מקדישיך כקדשתך (נ״א בערכך) קדשת · נאה לקדוש פאר מקדושים: ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו · על ישראל עמך · ועל ירושלים עירך · ועל ציון משכן כבודך · ועל מלכות בית דוד משיחך · ועל מכונך והיכלך:

צריך להפסיק בין תיבת (איתן) לתיבת (אדונינו) כי אדונינו קאי על הבורא (איום) וכנ״ל כי מבי׳ (יוצא סוף לצדק) ובדפוס ישן (יוצא לצדק) כהכסכן מלת איום · בה״ס:

עוד יזכור לנו אהבת איתן · אדונינו · ובבן הנעקד ישבית מדיננו · ובזכות התם יוציא

אָיוֹם (י״א הַיּוֹם) לְצַדֵּק דִּינֵנוּ · כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדוֹנֵינוּ : בְּאֵין מֵלִיץ יוֹשֶׁר מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע · תַּגִּיד לְיַעֲקֹב דְּבַר חוֹק וּמִשְׁפָּט · וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט · הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט :

כתב המלבין הדרך בסוף זה (פי' דרך בסוף הזה) שמזכיר מדותיו של הקב"ה וכל מדה ומדה נותן שבח להקב"ה מעין המדה · ועל כל קילוס וקילוס שנותן לו [illegible] · פל"ל : [illegible] (וכל) [illegible] (מאמינים) [illegible] (וכל) [illegible] ·

פותחין   מיוסד ע"פ א"ב כפול

הָאוֹחֵז בְּיָד מִדַּת מִשְׁפָּט :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא אֵל אֱמוּנָה :
הַבּוֹחֵן וּבוֹדֵק גִּנְזֵי נִסְתָּרוֹת :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא בּוֹחֵן כְּלָיוֹת :
הַגּוֹאֵל מִמָּוֶת וּפוֹדֶה מִשַּׁחַת :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא גּוֹאֵל חָזָק :
הַדָּן יְחִידִי לְבָאֵי עוֹלָם :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא דַּיָּן אֱמֶת :
הֶהָגוּי בְּאֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא הָיָה הֹוֶה וְיִהְיֶה :
הַוַּדַּאי שְׁמוֹ כֵּן תְּהִלָּתוֹ :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא וְאֵין בִּלְתּוֹ :
הַזּוֹכֵר לְמַזְכִּירָיו טוֹבוֹת זִכְרוֹנוֹת :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא זוֹכֵר הַבְּרִית :
הַחוֹתֵךְ חַיִּים לְכָל חָי :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא חַי וְקַיָּם :
הַטּוֹב וּמֵטִיב לָרָעִים וְלַטּוֹבִים :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא טוֹב לַכֹּל :
הַיּוֹדֵעַ יֵצֶר כָּל יְצוּרִים :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא יוֹצְרָם בַּבָּטֶן :
הַכֹּל יָכוֹל וְכוֹלְלָם יַחַד :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא כֹּל יָכוֹל :
הַלָּן בְּסֵתֶר בְּצֵל · שַׁדַּי :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא לְבַדּוֹ הוּא :
הַמַּמְלִיךְ מְלָכִים וְלוֹ הַמְּלוּכָה :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא מֶלֶךְ עוֹלָם :
הַנּוֹהֵג בְּחַסְדּוֹ כָּל דּוֹר :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא נוֹצֵר חֶסֶד :
הַסּוֹבֵל · וּמַעְלִים עַיִן מִסּוֹרְרִים :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא סוֹלֵחַ סֶלָה :
הָעֶלְיוֹן וְעֵינוֹ אֶל יְרֵאָיו :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא עוֹנֶה לָחַשׁ :
הַפּוֹתֵחַ שַׁעַר לְדוֹפְקֵי בִּתְשׁוּבָה :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא פְּתוּחָה יָדוֹ :
הַצּוֹפֶה לָרָשָׁע וְחָפֵץ בְּהִצָּדְקוֹ :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא צַדִּיק וְיָשָׁר :
הַקָּצַר בְּזַעַם וּמַאֲרִיךְ אַף :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא קָשֶׁה לִכְעוֹס :
הָרַחוּם וּמַקְדִּים רַחֲמִים לְרֹגֶז :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא רַךְ לִרְצוֹת :
הַשָּׁוֶה וּמַשְׁוֶה קָטֹן וְגָדוֹל :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא שׁוֹפֵט צֶדֶק :
הַתָּם וּמִתַּמֵּם עִם תְּמִימִים :	וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא תָּמִים פָּעֳלוֹ :

תִּשְׂתַּגַּב לְבַדֶּךָ וְתִמְלוֹךְ עַל כֹּל בְּיִחוּד : כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :

ובכן

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים׃ וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם׃ כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ׃

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ׃ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ׃ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה׃ כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ׃

וְיֶאֱתָיוּ כֹל לְעָבְדֶךָ׃ וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ׃ וְיַגִּידוּ בָאִיִּים צִדְקֶךָ׃ וְיִדְרְשׁוּךָ עַמִּים לֹא יְדָעוּךָ׃ וִיהַלְלוּךָ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ׃ וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָה׃ וְיִזְבְּחוּ לְךָ אֶת זִבְחֵיהֶם׃ וְיִזְנְחוּ אֶת עֲצַבֵּיהֶם׃ וְיַחְפְּרוּ אֶת פְּסִילֵיהֶם׃ וְיַטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדֶךָ׃ וְיִירָאוּךָ עִם שֶׁמֶשׁ מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ׃ וְיַכִּירוּ כֹּחַ מַלְכוּתֶךָ׃ וִילַמְּדוּ תוֹעִים בִּינָה׃ וִימַלְּלוּ אֶת גְּבוּרָתֶךָ׃ וִינַשְּׂאוּךָ מִתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ׃ וִיסַלְּדוּ בְחִילָה פָּנֶיךָ׃ וִיעַטְּרוּךָ נֵזֶר תִּפְאָרָה׃ וְיִפְצְחוּ הָרִים רִנָּה׃ וְיִצְהֲלוּ אִיִּים בְּמָלְכֶךָ׃ וִיקַבְּלוּ עֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם׃ וִירוֹמְמוּךָ בִּקְהַל עָם׃ וְיִשְׁמְעוּ רְחוֹקִים וְיָבוֹאוּ׃ וְיִתְּנוּ לְךָ כֶּתֶר מְלוּכָה׃

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

וַתִּתֶּן לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה׃ יוֹם תְּרוּעָה מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ׃ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׃ וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ׃ אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ׃ וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה׃ וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם׃ וְאֶת מוּסְפֵי יוֹם הַזִּכָּרוֹן הַזֶּה׃ נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ בְּאַהֲבָה כְּמִצְוַת רְצוֹנֶךָ כְּמוֹ שֶׁכָּתַבְתָּ עָלֵינוּ בְּתוֹרָתֶךָ עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כָּאָמוּר׃

וּבַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי בְּאֶחָד לַחֹדֶשׁ מִקְרָא קֹדֶשׁ יִהְיֶה לָכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ יוֹם תְּרוּעָה יִהְיֶה לָכֶם׃ וַעֲשִׂיתֶם עֹלָה לְרֵיחַ נִיחֹחַ לַיהוָה פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד׃ כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם׃

וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר׃ שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר׃ וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל׃ וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ׃ וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ׃ וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר׃ וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם׃ מִלְּבַד עֹלַת

החדש ומנחתה ועולת התמיד ומנחתה ונסכיהם כמשפטם לריח ניחח אשה ליהוה:

כשליח שפותחין הארון · כשלש שם תוקעין כשם · סוגרין הארון · ואח״כ כשנכנס שפותחין הארון:

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה · שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם: ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ · ומושב יקרו (נ״א וכסא כבודו) בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים הוא אלהינו אין עוד (נ״א אחר) · אמת מלכנו אפס זולתו ככתוב בתורתו · וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד:

ויש עלינו לכתוב תיבה בקול רם הוא אלהינו וכו׳ · וכשאם שהצבור אומרים הוא אלהינו וכו׳ אומר החזן אלו הפסוקים · וטוב לבטל גזירות רעות והגלה היה מן רבי אלעזר בעל הרוקח:

אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו: וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד: שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד: הן ליהוה אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה: כי יהוה אלהיכם הוא אלהי האלהים

ואדוני האדונים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שוחד: כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו: יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם:

סוגרין הארון

מגדל עוז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב: רבונו של עולם מיום שחרב בית המקדש אין לנו במה לכפר לא קרבן ולא בגדי כהונה ולא מנחה ולא זבח ולא מזבח רק שמך הגדול עומד לנו · ויהי רצון שההא שעה זו עת רצון ליכנס תפלתי למרום כשאני מזכיר יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקה: הגה בכת וכו׳

תחנה להש״ץ קודם מלכיות זכרונות שופרות:

אלהינו ואלהי אבותינו היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל · העומדים לבקש תפלה ותחנונים מלפניך על עמך בית ישראל: הורם מה שיאמרו · הבינם מה שידברו · השיבם מה שישאלו · ידעם היך יפארו: באור פניך יהלכון · ברך לך יכרעון · עמך בפיהם יברכון · ומברכות פיך כלם יתברכון · עמך לפניך יעבירון · והם בתוך יעבורון · עיני עמך בם תלויות · ועיניהם לך מיחלות: נגשים מול ארון הקודש באימה · לשכך כעס וחמה · ועמך מסביבים אותם כחומה · ואתה מן השמים תשגיח אותם לרחמה: עין נושאים לך לשמים · לב שופכים נכחך כמים · ואתה תשמע מן השמים: שלא יכשלו בלשונם · ולא ינקשו בשננם · ולא יבושו במשענם · ולא יכלמו בם שאונם · ואל יאמר פיהם דבר שלא כרצונך · כי חנוניך יהוה אלהינו המה חנונים · ומרוחמיך המה מרוחמים · כמה שידענו יהוה אלהינו את אשר תחון יוחן · ואת אשר תרחם ירוחם · ככתוב בתורתך ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך · וחנתי את אשר אחון ורחמתי את אשר ארחם: ונאמר אל יבושו בי קויך אדני אלהים צבאות · אל יכלמו בי מבקשיך אלהי ישראל:

פותחין הארון

אוחילה לאל אחלה פניו · אשאלה ממנו מענה לשון: אשר בקהל עם אשירה עזו · אביעה רננות בעד מפעליו: לאדם מערכי לב ומיהוה מענה לשון: אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי: סוגרין הארון

כשחל יום שני של ר״ה ביום א׳ מחליפין הסדר ואומרים ביום א׳ של ר״ה (אהללה אלהי) וביום ב׳ של ר״ה שהוא יום ראשון לשבוע (אנסיכה מלכי):

בית לוי | מיוסד ע״פ א״ב כפול בראשי החרוזות | מטה לוי

אהללה אלהי · אשירה עזו · אספרה כבודו · אאפדנו מלוכה: אשגב לפועל · אשר שח ופעל · אנוהו

בית לוי: (אהללה אלהי) מלשון בתהלים אהלל דבר (תהלים נ׳ יא) (אשירה עזו) עבס״כ ואני אשיר עוזך (שם נט) (אאפדנו) ל׳ קישוט וכי כמו אפדת מסכת זהבך (ישעיה ל׳ כב) ופירש״י ל׳ טוי ועל ואפדת ע׳ (שמות כט ה) פירש״י קשוט ותקנו · או הוא מל׳ תקון כמו שת״י תתקין (מלוכה) כמו בכתר מלכות (אשגב) לשון חיזוק כמו אשגבהו כי ידע שמי (תהלים צא) (לפועל) להקב״ה (שח) ל׳ דבור (ופעל) כמו ועשה כענין כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד (תהלים לג ט׳) (אנוהו) ע׳ פירש״י (שמות טו ב):

מטה לוי: (אהללה אספרה כבודו) בקהל עם (אאפדנו מלוכה) אקשט אותו בכתר מלכות (אשגב לפועל) ארומם להקדוש ברוך הוא שהוא פועל הכל (אשר שח ופעל) על שהוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד לכן (אנוהו) אספר טיו ושבחו לבאי עולם (כי

אהללה אלהי איך וועל לויבין מיין גאט אונ וועל זינגען זיין שטארקייט קרוין פון מלוכה אשגב איך וועל שטארקין דעם ווערקר הקדוש ברוך הוא איך וועל דער צייליו זיין כבוד איך וועל אים צירין מיט דער וואש ער האט דיא וועלט באשאפן מיט רייד איך וועל אים באשיינען

כִּי לוֹ יָאֲתָה מְלוּכָה: בְּעֻזּוֹ נֶצַח אֲשַׁנֵּן׃ כִּי צְבָאוֹ אֲנִי · וְלִי נָאֶה שִׂיחַ · גּוֹדֶל הַמְּלוּכָה: בְּקָהָל אֲבַשֵּׂר · בְּרֹב עָם אֲדַבֵּר · לְמִי שְׂאֵת וְיֶתֶר עֹז · וּלְמִי הַמְּלוּכָה: גּוֹשׁוּ גוֹיִם וּבֹאוּ מַמְלָכוֹת · רְאוּ מַה נֶּהְדָּר · בְּמֹחַ הַמְּלוּכָה: גַּדְּלוּהוּ אִתִּי · וּנְרוֹמְמֶנּוּ יַחַד · וְאַל תִּתְגָּאוּ · בְּנֵזֶר הַמְּלוּכָה: דְּרָכִים בְּעֵת נַעֲשְׂתָה מְצוּלָה · הִתְבּוֹנְנוּ יַחַד · לְמִי נִזְרְקָה מְלוּכָה: דָּרַךְ סוּס בַּיָּם · כְּנֶגֶד שֵׁשׁ מֵאוֹת רֶכֶב · וּמַה יּוֹעִיל גֶּבֶר · עוֹז בִּמְלוּכָה: הֶאֱזִינוּ רוֹזְנִים אָז נִרְגְּזוּ · הִבִּיטוּ חָתַת · וּמָאֲסוּ מְלוּכָה: הַגִּידוּ כֹחוֹ לְאֻמִּים וְדַבְּרוּ · לָזֶה יִכָּתֵב שֵׁם הַמְּלוּכָה: וְנִלְחַם רֵאשִׁית גּוֹיִם וְאָבַד · כִּי נִשְׁבַּע חַי · בְּכִסֵּא מְלוּכָה: וְיוֹלֵעַ בְּכָל דּוֹר · כִּי לֹא לָמַד · מִי נִלְחַם בַּיָּם · וְעָטָה מְלוּכָה: זָד עַל אֲדוֹנָיו · עֶבֶד יוֹשֵׁב נֶגֶב · בְּזֹאת תִּרְגַּז אֶרֶץ · בְּשֵׂאת עֶבֶד מְלוּכָה:

לו יאתה המלוכה) כי לו נאה ובנוס המלוכה (בעזו נצח אשנן) בתקפו ובתורתו אדבר תמיד (כי צבאו אני) כי אני מחנה שלו לכן (ולי נאה שיח גודל המלוכה) לי נאה לספר ולדבר גדל המלוכה יותר מעובדי כוכבים שאינם נגיון של מלך (בקהל אבשר ברב עם אדבר) הדרת מלך (למי שאת) למי ראוי הנשיאות (ויתר עז) של מלכיות (ראו מה נהדר) כמה נהדר השם יתברך (במוח המלוכה) בתוקף המלוכה לכם אני אומר אתם העובדי כוכבי׳ (גדלוהו אתי) כו׳ (ואל תתגאו בנזר המלוכה) שנתן לכם ותניח לכם ראיות שאין מלכות בני אדם כלום נגדו (דרכים בעת נעשתה מצולה) בעת שנעשתה מצולת ים סוף לדרכים לכל י״ב שבטים דרך בפני עצמו (התבוננו) כולכם יחד וראו (למי נזרקה מלוכה) בעת ההיא להקדוש ב״ה שנאמר שם ה׳ ימלוך לעולם ועד וזה היה כאשר (דרך) הקדוש ב״ה (סוס בים כנגד שש מאות רכב) חיל פרעה (ומה יועיל גבר עוז מלוכה) ומה הועיל אז מלכות פרעה כנגד עוזו של הקב״ה אשר בידו המלוכה (האזינו רוזנים אז וירגזו) אז שמעו שרי האומות קי״ם כמ״ש שמעו עמים ירגזון (הביטו חתת) ראו מחתה (ומאסו מלוכה) ומאסו מלכותם (הגידו כחו לאומים) ולאומים הגידו כחו (ודברו · לזה יכתב שם המלוכה) לזה ראוי ליכתב שם המלוכה ולא לאחר ועתה אספר לכם איך העביר הקב״ה מלכות עובדי כוכבים ונסים שעשה הקב״ה עמנו בכל דור ודור (ונלחם ראשית גוים) ראשית גוים עמלק נלחם בראשון עם ישראל (ואבד) ונאבד באותה מלחמה (כי נשבע) הקב״ה שהוא (חי) וקים (בכסא מלוכה) כמ״ש כי יד על כס יה שלא יהיה הכסא שלם ולא השם שלם עד שינקום מעמלק (ויולע בכל דור) לכן יהיה עמלק ללעג בכל דור על כי לא למד ק״ו ממצרים והיה לו לומר (מי נלחם בים) והטביעם (ועטה מלוכה) ונתעטף במלוכה שהמליכוהו עליהם ואמרו ה׳ ימלוך לעולם ועד כ״ש שיציל אותם בי״בשה (זד על אדוניו עבד יושב נגב) זה הכנעני מלך ערד יושב הנגב שנאמר עליו עבד עבדים יהיה לאחיו והזיד על אדוניו ישראל כי בא להלחם אתו (בזאת תרגז ארץ בשאת עבד מלוכה) כמ״ש תחת שלש רגזה ארץ תחת עבד כי ימלוך וכנען בא להתנשא במלוכת ישראל שהם (זרע ברוכים)

(יאתה) לשון נאה נאה שכתוב (ירמיה י׳) (בעזו) בתקפו או הוא שואל לתורה שנקרא׳ עוז שנאמר ה׳ עוז לעמו יתן (תהלים כט יא) (נצח) תמיד כמו לנצח ידבר (משלי כא כח) (אשנן) לשון דבור כמו ושננתם (דברים ו ז) (צבאו) ע״ש שנקראו ישראל צבאותי כמו והוצאתי את צבאותי (שמות ז ד) (שיח) דבור: (בקהל אבשר) ע״ש ״כ אבשר צדק בקהל רב (תהלים מ) ואבשר הוא ענין השמעת חדשות נרכים (שאת) ל׳ נשיאות וגדולה כמו הלא שאתו (איוב יג יא) ופי׳ הלא בהזדקפותו על טרסיה דינא: (ויתר עז) ל״ה (בראשית מט) ופירש״י במלכות (גושו) ל׳ קריבה כמו גשו אלי ויגשו (מ״א יח ל) (במוח) לשון תוקף כמו ומחים אפיקים (איוב יב כא) ופי׳ תקוף מלכיא ולפרש״י הוא ג״כ ל׳ חוזק (בנזר) ל׳ כתר (מצולה) ענינו רבוי המים כמו כמצולה כמו אבן (שמות טו ה) (דרך סוס) בים כמ״ש דרכת בים סוסיך (חבקוק ג טו) ופי׳ אתגלית על ימא במרכבת יקרך (חתת) פחד כמו ויהי חתת אלהים (בראשית לה ה) (הגידו כחו לאומים) כענין שאמר יתרו עתה ידעתי כי גדול ה׳ מכל האלהים וכן רחב אמרה כי ה׳ אלהיכם הוא האלהים ויהושע ב׳ (יא): (ראשית גוים) עמלק כמו שכתוב ראשית גוים עמלק (במדבר כד כ): (ואבד) ונאבד · וכמ״ש ויכא עמלק וגו׳ ויחלש וגו׳ לפי חרב (שמות יז) (חי) עולם להקב״ה שהוא חי וקים: (ויולע) ל׳ לעג והוא ענין ליצנות כמו תלעג לכל גוים (תהלים נט ט) (ועטה) ל׳ עטיפה כמו ועטו על שפם (מיכה ג ז) (זד) כמו הזיד והרשיע (אדוניו) ישראל (עבד) יושב נגב ע״ש״כ הכנעני מלך ערד יושב הנגב (במדבר כא א) ונאמר עליו ארור כנען עבד עבדים יהיה לאחיו (בראשית ט כ״ה) (תרגז) ל׳ חרדה והוא מלב״כ תחת שלש רגזה ארץ (משלי ל כא) (בשאת) לשון נשיאות וגדולה כמו הלא שאתו (איוב יג יא):

דען צוא אים איז שיין דיא מְלוּכָה בעוזו אין זיין תּוֹרָה וועל איך תָּמִיד לערנען אונ ריידין דען איך בין זיין שאר אונ צוא מיר איז שיין צוא ריידן פון זיין גרוישר מְלוּכָה בקהל צווישן איין זאמלונג וועל איך מְבַשֵּׂר זיין צווישן פיל פאלק וועל איך ריידין צוא וועמען איז דאש דער הייבונג אונ גרוישע שטארקייט אונ צוא וועמען אין דיא מְלוּכָה גושו גוים גינאהענט איר פעלקער אונ קומט איר קיניגרייך זעהעט וויא גאט איז באשיינט מיט דר קרוין פון דר מְלוּכָה גדלוהו אתי אכפערט אים מיט מיר אונ מיר וועלין אים דער הויבין אין איינעם אונ האלט אייך ניט בגאוה קעגין אים מיט דער קרוין פון דער מְלוּכָה דרכים בעת אין דער צייט אז עש איז גיווארין וועגין אין טיפין ים דאש דיא יִשְׂרָאֵל זיינען טרוקענער הייט אריבער גינאנגען האבין זייא פאר שטאנען אלע באנאנד צוא וועמען איז ראוי גיוועזין דיא מְלוּכָה דרך סוס גאט האט גיטראטין דאש פערד אין ים קעגין דיא זעקס הונדערט רייטער וואש פרעה האט גיהאט דאש היישט ער האט אלע פערד מנצח גיוועזן וויא איין פערד אונ וואש קאן זיך באהעלפין איין מענטש מיט זיין גבורה קעגין גאט וואש ער איז שטארק אין דער מְלוּכָה האזינו רוזנים די הארין האבין מיט זייערע אויערן גיהערט וויא גאט האט דעם ים גישפאלטין צוא דיא יִשְׂרָאֵל האבין זייא זיך דערנשט מאל דער שראקין זייא האבין גיזעהען וואש גאט האט גיטאן צו דיא מִצְרִים איז אויף זייא איין אנגשט אונ ברעבענעש גיפאלין האבין זיי מָאֲסִים גיוועזין זייער מְלוּכָה תגידו פעלקער האבין גיזאגט נאטש כח אזו וויא יִתְרוֹ האט גיזאגט (עתה ידעתי כי גדול ה׳) אונ רָחָב האט גיזאגט (ה׳ אלהיכם הוא האלהים וכו׳) אונ זייא האבין גירעט צוא דעם נאט זאל אן גישריבין ווערין דער נאמען פון דער מְלוּכָה: היינט הייבט אן דער פייטן צוא דער ציילין דיא נסים וואש גאט האט צוא דיא יִשְׂרָאֵל גיטאן אין איטליכין דור וגלחם עֲמָלֵק איז גיקומען צום ערשטין מִלְחָמָה האלטין מיט דיא יִשְׂרָאֵל איז ער אין דער מִלְחָמָה פאר לארין גיווארין דען דער לעבעדיגער גאט האט גישווארין בייא זיין שטול פון דער מְלוּכָה דאש זיין נאמען זאל אפ גימעקט ווערין ויולע אונ איז אויש גישפעט גיווארין אין אלע דורות ווייל ער האט ניט גילערינט קיין קַל וָחוֹמֶר ווער עש האט מִלְחָמָה גיהאלטין מיט דיא מִצְרַיִם אונ האט זייא דער טרונקין אין ים אונ גאט האט זיך איין גיוויקילט אין זיין מְלוּכָה אונ האט דיא יִשְׂרָאֵל מַצִּיל גיוועזין אונ האט זייא טרוקין אריבער גיפירט איבער דעם ים איז שוין אַבָּל שֶׁכֵּן אויף דער יַבָּשָׁה זד על דער כְּנַעֲנִי מֶלֶךְ עֲרָד וואש איז גיזעסין אין דרום זייט אונ איז אן גרופין גיווארין עֶבֶד עֲבָדִים האט מרשיע גיוועזין קעגין זיין הער אונ איז גיקומען מיט דיא יִשְׂרָאֵל מִלְחָמָה האלטין איבער דעם ציטערט דאך דיא ערד ווען איין קנעכט דער הייבט זיך אונ דרייט האבין דיא מְלוּכָה זרע ברוכים דיא גיבענטשטע קינדער דיא יִשְׂרָאֵל האבין מצרים גיוועזין דיא פאר פלוכטע כנענים זייא האבין גינעבין דרייע

מוסף ליום שני של ראש השנה

זרע ברוכים החרימו ארורים · כי נתנו קול לאדיר
במלוכה: חשבון ובשן עוררו מלחמת · בלי לתת דרך ·
לצבאות מלוכה: חילם נשמד · וארצם חלקה · ומעל זרועם ·
נפלה מלוכה: טפשו בני כנען · כי נכרים הם · באדמת בני
שם · זרע מלוכה: טבחם בן נון · עד פנה ארץ לפני ארון
הברית · אדון המלוכה: יושבי חרושת · אז הקשה לחץ ·
עזרוהו בלי בצע · אפסי מלוכה: יה נלחם בם · צבא בלי
בצע · כן נאבדו שאר · ולאל המלוכה: כארז בלבנון · אשור
גדל · וחרף אוריד כביר · המלוכה: כליל אש המם · בליל
שמורים · ואז ידעו כל · כי לאל המלוכה: לשחת כרע בל ·
כחשבו עלות לשחק · וסר מנו לבב אנוש · ורד ממלוכה:
לכנו הושב · וכח אל הכיר · למרים ומשפילי השלים

בית לוי

(זרע ברוכים) אומר לישראל כמ"ש כי הם זרע ברך ה' (ישעיה סא ט) (החרימו ארורים) כמ"ש ויתן את הכנעני וגו' ויחרם אתהם (במדבר כא ג) (כי נתנו קול) כמ"ש וידר ישראל נדר וגו' וישמע ה' בקול ישראל (שם) (לאדיר במלוכה) אומר להקב"ה (חשבון ובשן) סיחון ועוג (עוררו מלחמה) כמ"ש ויאסוף סיחון את כל עמו ויצא לקראת ישראל (שם פ כג) (בלי לתת דרך) כמ"ש שם ולא נתן סיחון את ישראל עבור בגבולו (לצבאות מלוכה) אומר לישראל על שם שנקראו צבאות של הקב"ה שהמלוכה שלו וכמ"ש והוצאתי את צבאותי (שמות ז ד) (חילם נשמד) כמ"ש והשמדתי את האמורי מפניהם אשר כגובה ארזים גבהו (עמוס ב' ט') ודרז"ל כגובה ארזים גבהו זה עוג שנשאר מיתר הרפאים (זרועם) לשון תוקף וגבורה (טפשו) ל' טפשים ושוטים (זרע מלוכה) שנא"כ ואתם תהיו לי ממלכת כהנים (שמות יט ו) ות"י מלכין קטירי כלילא וכהנין משמשין (טבחם) ל' טבח ור"ל הרגם (פנה) ל' בעור כמו פנה אויבך (צפניה ג טו) (ארץ) א"י (יושבי חרושת) יבין וסיסרא (הקשה לחץ) כמ"ש והוא לחץ את בני ישראל בחזקה (שופטים ד ג) (בלי בצע) כמ"ש אז נלחמו מלכי כנען וגו' בצע כסף לא לקחו (שם ה יט). ות"י ממון דכסף לא קבילו (אפסי) ל' קצה ר"ל שבאו כל הממלכות מאפסי ארץ לא"י (צבא) חיל כמו צבא רב (תהלים סח יב) וכאן הוא כנוי לכוכבים (כן יאבדו שאר) כמ"ש בנא' כן יאבדו כל אויביך ה' (שופטים ה לא) (אשור) סנחריב מלך אשור (גדל) כמ"ש אשר כגובה ארזים גבהו (עמוס ב ט) (וחרף אוריד כו') כמ"ש דברי סנחריב אשר שלחו לחרף (מ"ב יט טז) ואמר אוריד כביר יושבים (ישעיה י יג) (כליל אש) כמו כלו אש וכינוי למלאך (המם) ל' מהומה כמו כי אלהים הממם (דה"ב טו ו) (בליל שמורים) בליל פסח (לשחת גויהם כמה שכתוב אך אל שאול תורד (ישעיה יד טו) (וכרע) השתחוה נבוכדנצר (בל) שם עבודת אלילים של בבל (לשחק) לשמים כמו אעלה על במתי עב (שם) (וסר מנו. לבב אנוש) כדכתיב לבביה מן אנשא ישנון. ולב חיוא יתיהב ליה (דניאל ד יג) (ורד ממלוכה) כמ"ש מלכותא עדת מנך (שם פ' כח) (לכנו הושב) כמה שכתוב מנדעי יתוב עלי וליקר מלכותי הדרי (שם פ' לג) (וכח אל הכיר כו') כמ"ש אנא נבוכדנצר משבח וגו' למלך שמיא די כל מעבדוהי קשוט וארחתיה דין ודי מהלכין בגוה (ר"ל בגאוה) יכול להשפלה (מוגרש) לשון אסיפה כמו כשד הזרע במגורה

מטה לוי

שהחרימו את כנען שהם (ארורים כי נתנו קול) בתפלה (לאדיר במלוכה) להקדוש ב"ה שהוא אדיר במלוכה ואמרו אם נתון תתן את העם הזה בידי והחרמתי את עריהם וישמע ה' בקול ישראל (במדבר כא) (חשבון ובשן) סיחון מלך חשבון ועוג מלך הבשן (עוררו מלחמת) עם ישראל (בלי לתת דרך לצבאות מלוכה) לעבור דרך ארצם (חילם נשמד וארצם חולקה) לראובן וגד וחצי שבט מנשה (ומעל זרועם נפלה מלוכה) בהיותם בתקפם נפלה מלכותם (טפשו) הסכילו (בני כנען) שהתישבו בארץ ישראל וכבשו את הארץ מיד בני שם ולא הביטו (כי נכרים הם) שעמהם נח נכרים (באדמת) ישראל שהם בני (שם) והם זרע (מלוכה) לפי שהנחיל נח את כל העולם לשם וליפת · ולכנען עשה כנכרי שלא נתן לו חלק בעולם (טבחם) הרגם יהושע בן נון (עד פנה ארץ) עד שביער ופנה אותם מא"י (לפני ארון הברית אדון המלוכה) כמ"ש הנה ארון הברית אדון כל הארץ עובר לפניכם בירדן ואחז"ל הארון היה מכלה וממית בכנענים ומכבש את הארץ (יושבי חרושת) סיסרא שר צבא יבין היושב בחרושת הגוים (אז הקשה לחץ) הקשה ללחוץ את ישראל עשרים שנה (עזרוהו בלי בצע) עזרו לו בלי שכר (אפסי מלוכה) (יה נלחם בם) הקב"ה פרע להם מדה כנגד מדה ונלחם בם גם כן (צבא בלי בצע) כמ"ש מן שמים נלחמו הכוכבים ממסלותם (כן אבדו שאר) אויביו (ולאל) ואז יהיה לאל המלוכה (כארז בלבנון אשור גדל) סנחריב מלך אשור גדל כארז שכבש כל העמים (וחרף) וגדף להקדוש ב"ה ואמר (אוריד כביר) אוריד כבירו ותקיפו של עולם שלא יהיה לו המלוכה (כליל אש) מלאך שכולו אש (המם בליל שמורים) המיתם בליל פסח (ואז ידעו כל כי לאל המלוכה) (לשחת כרע בל כחשבו עלות לשחק) נבוכדנצר שעבד לבל כאשר חשב לעלות לשחק שאמר אעלה על במתי עב ירד לשחת ולשאול (וסר מנו) ועוד זאת שסר ממנו (לבב אנוש) ונעשה חיה (ורד ממלוכה) ולאחר ז' שנים שהלך כדרך חיה במדבר (לכנו הושב) הושב על כנו (וכח אל הכיר כו') והכיר כח אל שהוא יתברך המרים ומשפיל והודה שמלכותו של הקדוש

קול מיט תפלה צוא גאט וואש ער איז שטארק אין דר מלוכה חשבון ובשן סיחון ועוג דיא מלכים פון דיא צווייא שטעט חשבון אונ בשן האבין דער וועקט איין מלחמה קעגין דיא ישראל דאש זייא האבין ניט גיוואלט לאזין דיא ישראל וואש זייא זיינען גיוועזין גאטש חיל דורך גיין דורך זייער לאנד וואש איז גיוועזין זייער סוף זייער חיל איז פאר טיליגט גיווארין אונ זייער לאנד איז צוא טיילט גיווארין צוא שבט ראובן אונ שבט גד. אונ צוא האלב שבט מנשה אונ פון זייער קראפט איז דיא מלוכה אראפ גיפאלין טפשו דיא בני כנען זיינען נארין גיוועזין זייא האבין ניט פאר שטאנן דאש זייא זיינען גיוועזן פרעמד אין דעם לאנד פון דיא ישראל וואש קומען ארויש פון בני שם וואש זייא זיינען גיבענטשטע קינדער דען נח האט דיא וועלט צוא טיילט צוא זיינע צווייא קינדער שם ויפת אונ צוא חם מיט זיין זון כנען האט ער קיין חלק ניט גיגעבין אין דער ירושה טבחם בן נון האט יהושע בין נון זייא גיקוילעט ביז ער האט דיא רשעים אויש גיראמט פון ארץ ישראל פאר דעם ארון קודש וואש די לוחות פון גאט זיינען אין אים גילעגין וואש ער איז דער הער פון דער מלוכה דען דער ארון איז פר זיי גיגאנגען אונ האט אום גיבראכט דיא כנענים אונ האט גיהאלפין צו דיא ישראל איין נעמען דאש לאנד יושבי חרושת דער מלך פון כנען אונ זיין הייבט מאן סיסרא וואש זיינען גיזעסין אין חרושת דער דאזיגער האט דיא ישראל זייער שווער גיצוואונגען אלע הארין פון אלע עקין פון דער וועלט האבין אים גיהאלפין מלחמה האלטין מיט די ישראל אן געלט דען סיסרא האט צוא זייא גישיקט זייא זאלין אים קומען צוא הילף ווען ער זייא צאלין אונ זייא זיינען גיקומען אונ האבין קיין געלט בייא אים ניט גיוואלט נעמען יה נלחם האט גאט מיט זייא מלחמה גיהאלטין אויך מיט אזוא אהיל וואש זייא האבין קיין געלט ניט גינומען דאש זיינען דיא שטערין פון דעם הימיל זייא האבין מלחמה גיהאלטין מיט סיסרא אזו זאלין אויך דיא איבעריגע רשעים פאר לארין ווערין כארז בלבנון סנחריב דער מלך פון אשור איז גיוועזין גיגליכין מיט זיין גרוישקייט אז אטענען בוים אין וואלד אונ ער האט גאט גילעסטערט אונ האט גיזאגט איך וועל אראפ גידערין דעם שטארקשטין פון דער וועלט פון זיין מלוכה וואש איז אבר זיין סוף גיוועזין כליל אמלאך וואש ער איז לויטער פייער האט זייא פר טומילט אונ אלע זייניע חיילות זיינן פאר ברענט גיווארין אין דער נאכט פון פסח וואש ווערט אן גירופין ליל שמורים אונ דעמאלט האבין אלע גיוואושט דאש צוא גאט איז דיא מלוכה לשחת כרע בל צוא הער נרוג האט גינידערט נבוכדנצר וואש ער האט זיך גיבוקט צוא דער אפ גאט וואש זיא היישט בל אז ער האט גיטראכט ארויף צו גיין אויף דעם הימיל איז פון אים אפ גיטאן גיווארין דאש מענטשין הארץ אונ איז אראפ גינידערט פון זיין מלוכה דאש ער איז גיווארין צוא אחיה אונ האט זיבין יאר גישט מער גיגעסין אז גראז צווישין דיא חיות פון פעלד לכנו הושב

מְלוּכָה: מְגֹרָה צֹאן לַטֶּבַח וְנִתְכְּנוּ עֲלִילוֹת · בִּלְבוּשׁ צָעִיר · רוֹדֵם הַמְּלוּכָה: מְכוּרֵי בְּלֹא הוֹן · פְּדוּיֵי בְּלֹא כֶסֶף · סָלוּ לְמַטֶּה כַּמַּיִם · לֵב הַמְּלוּכָה: נִמְכְּרוּ יוֹנִים · לִבְנֵי יְוָנִים · וְרִחֲקוּם מֵעַל גְּבוּל מְלוּכָה: נֵאֲרוּ בְּרִית וָדָת · וְהִמְרִידוּ עִם בְּאֵלִי · וּמְגֹרוּם בְּלֹא כֹחַ · מִכֹּהֲנֵי מְלוּכָה: שָׂעִיר הֶחֱנִיף · לְהוֹרֵהוּ בְּצִידוֹ · וַיִּירַשׁ בְּקוֹל בְּכִי · חֶרֶב וּמְלוּכָה: חזן שָׂגַב חֵלֶק · הֱיוֹת גְּבִיר לְאֶחָיו · וְעוֹד תָּסוֹב · לִישֻׁרוּן מְלוּכָה:

עֲשֵׂה לְךָ בְּצִיּוֹן שֵׁם נוֹרָאוֹת · כְּאָז תַּצְלִיחֶנָּה בְּכִסֵּא מְלוּכָה: עוֹרֵר וְהָקֵץ מְשׂוֹשׂ כָּל הָאָרֶץ · וְכוֹנֵן כִּסְאֲךָ בְּקִרְיַת מְלוּכָה: פְּנֵי מְאוֹר לְבָנָה · וְחַמָּה תַחְפִּיר · וְיֵבוֹשׁוּ עוֹבְדֵימוֹ · בְּשְׂאֵתְךָ מְלוּכָה: פְּאֵר עִיר יוֹפִי · לְבָרָה כַּחַמָּה · וְגַלֵּה לְנֶגְדֵּנוּ · כְּבוֹד מְלוּכָה: צִבְאוֹת גְּאוּלֵי צוֹעַן · שׁוֹרְרוּ בְּלֵיל חַג · הוּא לַיְלָה נִשְׁמָר ·

ב"ה שלימה (מוגרה צאן לטבח) ישראל שנקראו צאן נחשבו ונמכרו לטבח בימי המן שנגזר עליהם חרב והרג ואבדן (ונתכנו עלילות) נמנו תשובות ישראל להקב"ה (בלבוש צעיר רודם המלוכה) בזכות מרדכי שלבש לבוש מלכות ובא מבנימין צעיר רודם וישראל שהיו (מכורי בלא הון) כמ"ש הכסף נתון לך (פדויי בלא כסף) כן נפדו בלא כסף רק בתפלה ובצום ובתחנונים (סלו למטה כו') שנתנו להקב"ה המטה לב המלך כמים בימי החשמונאים (נמכרו) ישראל שנקראים (יונים לבני יונים ורחקום כו') כמ"ש ובני ירושלים מכרתם לבני היונים למען הרחיקם מעל גבולם (יואל ד' ו') (נארו ברית ודת) הפרו ברית מילה ותורה שגזרו שמד על ישראל שלא ישמרו שבת ושלא למול (והמרידו עם באל) שהרבה מישראל נכשלו בגזירתם (ומגרום בלא כח מכהני מלוכה) אך כהני המלוכה החשמונאים אף שהיו חלשים בלא כח עם כל זה הפילום ונגרום בהשגחת הש"י (שעיר החניף להורהו בצידו) עשו החניף לאביו כי ציד בפיו ששאל לו היאך מעשרין את התבן (ויירש בקול בכי) כדכתיב וישא עשו קולו ויבך פי"ז ירש (חרב ומלוכה) (שגב חלק) שגב יעקב איש חלק (היות גביר לאחיו) כי באות' ברכה עצמה שברך לעשו אמר הן גביר שמתיו לך וגו' לכן (ועוד תסוב לישורון מלוכה) עוד תחזור לישראל המלוכה: (עשה לך בציון שם נוראות) על ידי שתעלה את ישראל משפלותם הגדול שהם בתכלית הירידה תעשה לך שם (כאז תצליחנה) כמו שהצליחו מאז בכסא דוד כן תצליח לנו גם עתה להושיב אותנו (בכסא מלוכה) (עורר והקץ כו' בקרית מלוכה) תעורר לטון כסאך בציון שנקראת משוש כל הארץ והיא קרית מלוכה ואז (פני מאור לבנה וחמה תחפיר) כמ"ש וחפרה הלבנה ובושה החמה וגו' (ויבושו עובדימו) כמו שת"י ויבהתון דפלחין לסיהרא ויתכנפון דסגדין לשמשא (בשאתך מלוכה) כשירא' התנשאותך במלוכה אז יבושו העובדים לחמה ולבנה (פאר עיר יופי) בקשתנו שתפאר ירושלים שנקראת כלילת יופי (לברה כחמה) לישראל הנקראים ברה כחמה (וגלה) כו' (צבאות גאולי צוען שוררו בליל חג) צבאות ישראל שנגאלו ממצרים אמרו שירה בליל פסח (והוא לילה)

(חגי ב יא) (וצאן) תואר לישראל (לטבח) בימי המן (ונתכנו) לשון מנין כמו ותוכן לבנים תתנו (שמות ה יח) (בלבוש) עכ"פ ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות (אסתר ח טו) (צעיר רודם) עכ"ל בנימין צעיר רודם (תהלים סח כח) (בלא הון) בלא כסף כמ"ש כי נמכרנו אני ועמי וכתיב הכסף נתון לך (אסתר ז ד ג יא) (פדויי בלא כסף) כמ"ש ולא בכסף תגאלו (ישעיה נב ג) (סולו) לשון שבח כמו סולו לרוכב בערבות (תהלים סח) ותרגומו שבחו כפירש"י (יונים) תואר לישראל עכ"כ יונתי תמתי (שה"ש ה ב) (נארו) כמו נארתה ברית עבדך (תהלים פט מ) ופירש"י בטלה (ברית) מילה (ודת) תורה (ומגרום) והפילום לשון וכסאו לארץ מגרתה (שם פס מד) (מכהני מלוכה) בני החשמונאים שמהם היו כהנים ומלכים (שעיר) תואר לעשו ע"ש איש שעיר (להורהו) לאביו (בצידו) על שם כי ציד בפיו (חרב) כמ"ש ועל חרבך תחיה (בראשית כז מ) (ומלוכה) כמ"ש והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך (שם פ' מ') (שגב) לשון חוזק כמו ובוטח בה' ישגב (משלי כט כה) (חלק) תואר ליעקב על שם איש חלק (לישורון מלוכה) עכ"ש ויהי בישורון מלך (דברים לג ה): (עשה לך בציון) כו' עכ"ה להודיע שמך לצריך מפניך גוים ירגזו בעשותך נוראות (ישעיה סד א) (כאז) מקדם (עורר) כמו תעורר (והקץ) עכ"ש הקיצה והקיצה למשפטי (תהלים לה כג) ועכ"ש עורי עורי לבשי עוז וגו' (ישעיה נא ט) (משוש כל הארץ בקרית מלוכה) הם תוארים לציון עכ"ש יפה נוף משוש כל הארץ הר ציון ירכתי צפון קרית מלך רב (תהלים מח ג) (תחפיר) לשון בושה ועכ"ה וחפרה הלבנה ובושה החמה (ישעיה כד כג) (כשאתך) ל' נשיאות וגדולה מל' שלא שאתו (איוב יג יא) ות"י שלא בהזדקפותיה על טרסיה דינא (עיר יופי) תואר לירושלים ע"ש שהיתה כלילת יופי (איכה ב) (לברה כחמה) תואר לישראל עכ"כ ברה כחמה (שה"ש ו י) (צוען) היא היתה עיר מלוכה של מצרים כמ"ש היו בצוען שריו (ישעיה ל יד)

נאך דיא זיבין יאר איז ער אום גיקערט גיווארין אויף זיין גֶעסט פון דער מְלוּכָה דענשט מאל האט ער דר קאנט גאטש כח אונ האט מודה גיוועזן אז דיא מלוכה איז צוא גאט וואש ער דער הייכט אונ מאכט נידעריג יועכן ער וויל מוגרה צאן אין די טעג פון הָמָן זיינען דיא ישראל גשלעפט גיווארין וויא איין שאף צוא דער שְׁחִיטָה דען דיא שלעכטע מעשים פון דעם דור זיינען גיציילט גיווארין פאר גאט דאש זייא האבין גינעסין פון דער סעודה פון אחשורוש אונ זייא זיינען ניצול גיווארין בזכות מרדכי ואסתר וואש זייא זיינען ארויס גיקומען פון שבט בנימין וואש ער איז גיוועזין דער אינגשטער גיוועלטיגער פון אלע שבטים מכורי בלא הון זיי זיינען פאר קויפט גיווארין אָן געלט אונ זיינען אויך אויש גילייזט גיווארין אן געלט נאר דורך תפלה אונ פאסטין איז דיא גזירה בטל גיווארן האבין זייא גילויבט צוא גאט דער דא נייגט דאש הארץ פון דיא מלכים וויא וואשער וואש מען קאן זייא נייגין וואו מען וויל אזוא נייגט גאט דאש הארץ פון דיא מלכים וואו ער וויל נמכרו יונים דיא ישראל וואש זיי זיינען גיגליכין צוא דיא טויבין זיינען פאר קויפט גיווארין צוא דיא גריקין אין דיא טעג פון דיא חשמונאים אונ זייא האבין דיא ישראל דער ווייטערט פון דעם גרעניץ פון דער מלוכה פון ירושלים נארו ברית זייא האבין פאר שטערט דעם ברית מילה אונ דיא תורה דען דיא גריקין האבין גזר גיוועזין אויף דיא ישראל זייא זאלין ניט האלטין דיא תורה

זייא האבין גימאכט דאש פיל ישראל האבין מורד גיוועזין קעגין גאט דר נאך האט זייא גאט גיהאלפין דאש דיא שלאפע חשמונאים וואש זייא זיינען גיוועזן כהנים אונ מלכים האבין מנצח גיוועזין דיא גריקין אונ האבין זייא נידעריג גימאכט שעיר החניף עשו האט חניפות גיטריבין צוא זיין פאטר יצחק מיט זיין גייעג אונ דורך דעם דאש ער האט דריי טרעהרין גילאזין בשעת אז יצחק האט גיבענטשט זיין זון יעקב האט ער דורך דעם גיקריגן ירושה דיא שווערד אונ דיא מלוכה שגב חלק יעקב וואש ער איז גיוועזן אגלאטער מענטש איז ער גישטארקט גיווארן דאש ער זאל זיין איין הער אונ מיר האפין אז לימות המשיח וועט איין מלוכה זיין אין ירושלים בייא דיא ישראל וואש זייא ווערין אן גירופין ישורון:

עשה לך בציון מיר בעטין דיך גאט זאלשט דיר מאכין איין פארכטיגין שם אין ציון זייא זאלין באגליקט ווערין עורר דער וועק אונ מאך אויף וואכין דיא שטאט ירושלים וואש זיא איז גיוועזין דיא פרייד פון אלע לענדער אונ מאך אן בריישין דיין שטול אין דער שטאט פון ירושלים פני מאור דאש פנים פון דיא לייט וואש בוקין זיך צוא דער זון אונ צוא דיא לבנה זאלשטו פאר שעמען אונ דיא וואש דינען צוא זייא וועלין פאר שעמט ווערין אין דער צייט אז דוא וועשט זיך דער הייבין אין דער מלוכה פאר עיר זאלשט באשיינען דיא שיינע שטאט ירושלים צוא דיא ישראל וואס זיינען לויטער וויא דיא זון אונ אנפלעק אין אונזער לאנד

מוסף ליום שני של ראש השנה

לסחף מלוכה: צעדו במי שעל · צפו ברוח שכל . אנה
יונטעו ויקבלו מלוכה: קמטו שערי זבול · בית עולמים ·
כי מבינימו שבתה מלוכה: קדוש יבא בם לעולמים ·
ואז ישאו ראש · בחדשו מלוכה: רבצה עדינה · שקטה
מאלמון · כי ארך לה · קץ המלוכה: ריבו מושיעים ·
שאו אדר מתימן · ושיתו על אדון · הוד המלוכה: שוא
שנא אל · והוא על לשוננו · בקש אמת ואין · ורחקה
מלוכה: שדי הסר און מצבאיך · ויריעו לך תרועת
מלוכה: תחגור גאות · תתאזר עוז · לבל ישתרר זר
במלוכה: תכן תבל כי ינער רשע · ושם צדק לרגליו ·
ויצנוף מלוכה: תקום גוים תוכיח לאמים · תשבור מטה
רשע · מושל המלוכה: חון תחליף אלילים · תושגב
לבדך · תקרא נצח יחיד במלוכה:

בית לוי

(לסחף) אל׳ מדוע נסחף אביריך (ירמיה מו טו) ופירש״י נשטפו ונחלקו גבוריך ומכאן הכנו ל׳ כליון ודוגמ׳ פשל ל׳ כריתה וקיצוץ ות״י פס דין איתברת גבוריך (צעדו) ל׳ הליכה ופסיעה כמו כי צעדו נושאי ארון ה׳ (ש״ב ו יג) (במי שעל) אומר לים ובפ״ס מי מדד בשעלו מים (ישעיה מ יב) ופירש״י בשעלו בהליכתו (צפו) ל׳ הבטה והסתכלות כמו צופה נתתיך (יחזקאל ג יז) (ברוח שכל) ברוה״ק (קומטו) לשון גזירה וכריתה כמו אשר קומטו (איוב כב טז) (זבול) אומר לבהמ״ק עפ״ה בנה בניתי בית זבול לך (מ״א ח יג) (שבתה) ל׳ ביטול כמו תשביתו שאור (שמות יב טו) (רבצה) ל׳ מנוחה מל׳ מרבץ צאן חנכים (כרבצים כס ג) (עדינה) לשון ומעונגה וזה נב״ל שמעי זאת עדינה (ות״י מפנקתא) היושבת לבטח האומר׳ בלבבה אני ואפסי עוד לא אשב אלמנה (ישעיה מז ח) (שקטה) לשון השקט ושלוה (מושיעים) משיח בן דוד ומשיח בן יוסף ושניהם ועלו מושיעים (עובדיה פסוק כא) (אדר) לבוש מלכות כמו אדר השמיעון (מיכה ב ח) ופירש״י לבוש הפארת או הוא לשון יופי ותפארת כמו שודדה אדרתם (זכריה יא ג) ופירש״י תפארתם או הוא ל׳ חוזק כמו לגפן אדרת פ״י לגפן תקיף (יחזקאל יז ח) (ושיתו) כמו ושימו (אדון) הקב״ה (שוא שנא אל) עפה״כ שש הנה שנא ה׳ וגו׳ לשון שקר וגו׳ יפיח כזבים וגו׳ (משלי ו טז יז יט) (והוא) השקר (על לשוננו) עפה״כ שפתותיכם דברו שקר לשונכם עולה תהגה אין קורא בצדק וגו׳ (ישעיה נט) (מצבאיך) אומר לישראל עפה״כ והוצאתי את צבאותי (שמות ז ד) ה׳ אלהיו עמו ותרועת מלך בו (גאות ועוז) עפה״כ ה׳ מלך גאות לבש לבש ה׳ עוז התאזר (תהלים צג) (ישתרר) לשון שררה כמו השתרר עלינו [(זר) זה עשו] (ינער) בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה (איוב לח יג) (ושם) כמו וישם צדק יקראהו לרגלו (ישעיה מא ב) (לרגליו) אומר לירושלים ובית המקדש שנקרא הדום רגליו (איכה ב א) (ויצנוף) לשון ומצנפת בד יצנוף (ויקרא טז ד) (תקום) לשון נקמה כמו לא תקום ולא תטור (שם יט יח) (תוכיח) לשון ויכוח עפה״כ והוכיח לעמים רבים (ישעיה ב ד) (תשבור כו׳) עפ״ה שבר ה׳ מטה רשעים שבט מושלים (ישעיה יד ה) (מטה) לשון ממשלה כמו מטה עוזך (תהלים קי ב) (תושגב לבדך) כדכתיב ונשגב ה׳ לבדו ביום ההוא (ישעיה ב יז):

מטה לוי

והלילה ההוא (השמר לסחף מלוכה) לנסוף ולכלות עובדי כוכבים כמו שאחז״ל ליל שמורים ליל המשומר ובא למתיד לבא (צעדו במי שעל) דרכו והלכו במי הים שנמדד בשעלו של הקדוש ב״ה (צפו ברוח שכל) הביטו וראו ברוח הקודש (אנה יונטעו) אימתי יהיה הנטיעה האמיתית שאין אחריה נתישה ונתישה ראוי שיהיה זה בזמן הקיבוץ כי הם בעצמם לא יבואו שמה רק לדורות הבאים ואחז לימות המשיח (ויקבלו) אז (מלוכה) וכמו שצפו ברוה״ק כן היה (קומטו שערי זבול) נכרתו ונגדעו שערי בהמ״ק הנקרא בית עולמים (כי מבינימו שבתה מלוכה) כי בטלה מהם הנבואה שנתנבאו על אותן השערים שנאמר עליהם ובאו בשערי העיר הזאת מלכים ושרים שבתו המלכים והשרים מבין אותן השערים (הרא״בן) אך (קדוש יבא בם לעולמים) כשהקב״ה יבוא בשערים ההם לא יצא מהם לעולם אחר ביאה זו (ואז ישאו ראש בחדשו מלוכה) אז בחדשו הקב״ה המלוכה ישאו השערים אשר טבעו בארץ ראשם יתנשאו מן הארץ. אתם מושיעי ישראל משיח בן יוסף ומשיח בן דוד הביטו איך (רבצה עדינה) אדם יושבת במנוחה ותענוג (שקטה מאלמון) יושבת שקטה בלי אלמנות (כי ארך לה קץ המלוכה) כי משכה מלכותה יותר מכל העובדי כוכבים לכן (ריבו מושיעים) עליכם מוטל הדבר שנאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו לכן ריבו והשפטו עם העובדי כוכבים (שאו אדר מתימן) קבלו וקחו מתימן חוזק ויופי המלוכה (ושיתו על אדון) ושימו על הקב״ה (הוד המלוכה) אך מה לנו לזעוק על אריכת הקץ ואנחנו הגורמים כי (שוא שנא אל) הקב״ה שונא שוא ושקר ועכ״ז (והוא על לשוננו בקש) הקב״ה (אמת ואין) לכך הגלנו (ורחקה מלוכה) מאתנו (שדי הסר און מצבאיך) רבש״ע הסר און מצבאות ישראל כמו לשעבר שהיינו משובחים בדבר זה כמ״ש לא הבים און ביעקב (ואז יריעו לך תרועת מלוכה) (תחגור גאות תתאזר עוז) תלבש גאות ועוז שהם שני מלבושים שלך שאתה לובש בשעת נקמה (תכן תבל) מתוקן תהיה הארץ (כי יונער רשע) ממנה ואז (ושם צדק) ישים משיח (לרגליו) בירושלים ובבהמ״ק שנקראו הדום רגליו (ויצנוף) משיח במצנפת מלוכה (תקום גוים) תעשה נקמה בעובדי כוכבים (תוכיח לאומים) תתווכח עמהם על מה שעשו לנו (תשבור מטה רשע) שבור שבט מלכות ישמעאל הרשע אשר הוא מושל במלוכה (תחליף אלילים) ואז יתושגב לבדך תקרא נצח) יתקרא לעולם (יחיד במלוכה) כמ״ש והיה ה׳ למלך כו׳ ביום ההוא יהיה ה׳ אחד ושמו אחד:

דעם כבוד פון דיין מלוכה צבאות דאס חיל פון יהודים וואס זיינען דר לייזט גיוואָרין פון צוזען מצרים האבין גיזונגען אין דער נאכט פון פסח אונ דיא נאכט איז גיהיים אוועק צוא שלעפין דיא מלוכה פון מצרים צעדו דיא ישראל האבין גיטראָכטין אין ים וואש גאט האט אים גימאסטין מיט זיין מרים זייא האבין גיזעהען ברוח נבואה וואו זייא וועלין גיפלאנצט ווערין אונ וועלין מקבל זיין דיא מלוכה אין זייער לאנד זייא האבין גיוואושט אז זייא וועלין נים קומען קיין ארץ ישראל נאר זייערע קינדער איבער דעם האבין זייא אין דער שירה גיזאגט (תביאמו ותטעמו) דוא זאלשט ברייגען אים אונ זאלשט פלאנצין אים אונ האבין ניט גיזאגט (תביאנו ותטענו) דוא זאלסט אונז ברייגען אונ זאלשט אונז פלאנצין קומטו דיא טויערן פון דעם בית המקדש זייגען פאר שניטין גיוואָרין דען פון צוזעהין זייא איז דיא מלוכה פאר שטערט גיוואָרין קודש יבא בם דער הייליגער גאט וועט אין זייא קומען דער באשעפער פון דיא וועלטין אונ דענקט מאל וועלין דיא טויערין אויף הייבין זייער הויבט אז ער וועט באנייאן דיא מלוכה רבצה עדינה דיא מדינה בבל וועלכע דער נביא האט גירופין עדינה זיא האט גיהויעהט זיא איז שטיל גיוועזען פון פאר ווישטונג דען דער קץ פון איר מלוכה האט לאנג גידויערט רצו לויפט איר העלפער משה אונ אהרן טראגט שטארקייט פון תימן אונ טוט אויף גאט דיא שיינקייט פון דר מלוכה שוא שנא אל גאט האט פיינט פאלשקייט אונ דאס פאלשקייט איז אויף אונזער צונג גאט זוכט ביי אונז דעם אמת אבער ער גיפינט ניט דרום איז פון אונז דער ווייטערט גיוואָרין דיא מלוכה פון ארץ ישראל דוא שטארקער גאט טוא אפ אום רעכט פון דייגע ישראל וועלין זייא שאלין צוא דיר איין שאלונג פון מלוכה תתגור גאות דוא זאלשט אן גורטין הערשאפט דוא זאלשט זיך ארום בינדין מיט שטארקייט אונ ער וועט אן טאן דיא קרוין פון דער מלוכה תושגב לבדך וועשטו אליין גישטארקט ווערין דענשט מאל וועסטו גירופין ווערין איינציגער גאט אין מלוכה אויף דער גאנצער וועלט ·

ועל כן נקוה לך יהוה אלהינו לראות מהרה בתפארת עזך להעביר גלולים מן הארץ והאלילים כרות יכרתון · לתקן עולם במלכות שדי וכל בני בשר יקראו בשמך להפנות אליך כל רשעי ארץ · יכירו וידעו כל יושבי תבל כי לך תכרע כל ברך תשבע כל לשון · לפניך יהוה אלהינו יכרעו ויפולו ולכבוד שמך יקר יתנו · ויקבלו כלם את עול מלכותך ותמלוך עליהם מהרה לעולם ועד : כי המלכות שלך היא ולעולמי עד תמלוך בכבוד : ככתוב בתורתך יהוה ימלוך לעולם ועד :

ונאמר לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו · ותרועת מלך בו : ונאמר ויהי בישרון מלך · בהתאסף ראשי עם יחד שבטי ישראל : ובדברי קדשך כתוב לאמר · כי ליהוה המלוכה ומושל בגוים: ונאמר יהוה מלך גאות לבש לבש יהוה עז התאזר אף תכון תבל בל תמוט: ונאמר שאו שערים ראשיכם והנשאו פתחי עולם ויבוא מלך הכבוד: מי זה מלך הכבוד יהוה עזוז וגבור יהוה גבור מלחמה: שאו שערים ראשיכם ושאו פתחי עולם ויבא מלך הכבוד : מי הוא זה מלך הכבוד יהוה צבאות הוא מלך הכבוד סלה: ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר כה אמר יהוה מלך ישראל וגואלו יהוה צבאות אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלהים: ונאמר ועלו מושיעים בהר ציון לשפוט את הר עשו והיתה ליהוה המלוכה : ונאמר והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד: ובתורתך כתוב לאמר שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד :

אלהינו ואלהי אבותינו מלוך על העולם כלו בכבודך והנשא על כל הארץ ביקרך · והופע בהדר גאון עזך על כל יושבי תבל ארצך · וידע כל פעול כי אתה פעלתו · ויבין כל יצור כי אתה יצרתו · ויאמר כל אשר נשמה באפו : יהוה אלהי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה: קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך · שבענו מטובך ושמח נפשנו בישועתך · וטהר לבנו לעבדך באמת כי אתה אלהים אמת ודברך מלכנו אמת וקים לעד: ברוך אתה יהוה מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון:

ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת

והקהל אומרים פיוט והש"ץ אחר

היום הרת עולם · היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים · אם כבנים · אם כעבדים: אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים · ואם כעבדים עינינו לך תלויות · עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו איום קדוש :

ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא · מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו · ותקבל ברחמים וברצון סדר מלכיותינו :

פיוטי ע"פ א"ב כפול בראשי התרוזות

אפחד במעשי · אדאג בכל עת · אירא ביום דין · בבאי לזכרון: אדרוש לחנון · אחלה לרחום · אחנן לחק ליי יום לזכרון: בבאי למשפט במי אשען · ומי יחפש ליי צדק לזכרון: באבות בטחתי · ופעלם אכלתי והם היו ליי קדם לזכרון: גבורה זרועי כשח מתני נא לבל ימח מני שם וזכרון: גבר אם

מטה לוי

(אפחד במעשי) אני מתפחד בשביל מעשי הרעים (אדאג) אני דואג (בכל עת) על עונותי (אירא ביום דין בבואי לזכרון) אני ירא כשיבואו זכרוני לפניו ביום הדין (אדרוש) לקרוא בתפלה לחנון (אחנן לחק לי) אתחנן למי שחקק לי יום הדין שיהיה לזכרון כמו שכתוב זכרון תרועה (ומי יחפש לי צדק) זכות שיהיה לזכרון לפני הקב"ה (באבות) בזכות אבות אברהם יצחק ויעקב (בטחתי ופעלם) זכות מעשיהם אכלתי כבר (והם היו לי) והם עמדו לי בכמה צרות שעברו עלי מקדם (לזכרון) לפניו (גבורה זרועי) נתחזק כחי בזכות מרע"ה (כשח) כשדבר (מתני נא מספרך) ורצה שימחה הוא (לבל ימח מני) ולא ימחה ממני (שם וזכרון) מיד כשמחה

בית לוי

(לחנון) נגד חנון (לחק) נגד חקיקה כמו וחקות עליה עיר (יחזקאל ד א) (לזכרון) כמ"ש זכרון תרועה (ויקרא כג כד) (ופעלם) זכות מעשיהם (זרועי) כחי (כשח) ל' דבור על' ישיח בחקיך (תהלים קיט כג) (מתני נא) (שמות לב) (מני) כמו ממני

אפחד במעשי אזוי זאגין דיא ישראל איך פארכט מיך פון וועגין מיינע שלעכטע מעשים איך זארג מיך אלע צייט איך פארכט מיך אין דעם יום הדין אז איך וועל קומען צוא גידאכט ווערן פאר גאט אין דעם טאג ראש השנה אדרוש לחנון איך פארשט צוא דעם וואס ער איז דער בארעמיג איך בעט צוא גאט וואס ער היישט רחום איך בעט צוא גאט וואס ער האט מיר גיזעצט דעם טאג ראש השנה צוא איבערעכנש בבואי למשפט אז איך קום צוא משפט אין וועמען זאל איך מיך אן שפארין אונ ווער וועט פאר מיר זוכין איין זכות אונ גערעכטיקייט צו דער מאנט ווערין צו גוטין באבות בטחתי איך האב מיך תמיד פאר זיכערט אין זכות פון דיא אבות · אונ זייערע מעשים מיט זייער זכות האב איך שוין לאנג אויף גינעסין דען זייער זכות איז מיר בייא גישטאנען אין כמה צרות אונ זייא זיינן צו מיר פריער גיוועזין צו איין זכרון ראש גאט האט מיך דר מאנט

יעמוד לפניו היועיל · בעת יבקש מני זכות וזכרון: דצתי
בלובש אפוד וחשן המשפט · אשר בם הוחק שמי
לזכרון: דלג במחתה עד יעצר נגף · בגשת זר מכהן ·
יקוד לזכרון: הביטה אל בעמדי לפניך · אין בקרבי
אנוש · תוי לזכרון: היש מי יפלל וישיב חמה · ויוחק
לדורות · שמו לזכרון: ומי שונא בצע ידבר ענו בי ·
ויען ויאמר עד · אדון לזכרון: ובטלה חלב יכפר בעדנו ·
כנגד שני עפרים יעל לזכרון: זעף ירא ויאמר תהי ידך
בי · אשר כלב אלהיו הוא לזכרון: זעק והשיב חרב אל
נדנה · והושעת לו כשמש הם לזכרון: חכיתי בעת עצר ·
לפותח וממטיר · כמשיב רוח לילד אבוד מזכרון: חי

בית לוי

(דצתי) לשון שמחה כמו ולפניו תדוץ דאבה (איוב מא י) (בלובש אפוד) תואר לאהרן (וחושן המשפט) כמו שכתוב ונשא אהרן את שמות בני ישראל בחשן המשפט על לבו (שמות כח כט) (אשר בם הוחק שמי) כמ"ש ופתחת עליהם שמות בני ישראל (שם ט) (דלג) לשון קפיצה כמו אז ידלג כאיל (ישעיה לה ו) (זר מכהן) קרח (יקוד) לשון שריפה (לזכרון) כמ"ש זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר (במדבר יז ה) (תוי) ל' רשימה כמו והתוית תו (יחזקאל ט ד) ומ"י ופרשו הכ"ס התו' (יפלל) לשון תפלה כמ"ש ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (ויוחק) ל' חקיקה כמו וחקות עליה עיר (יחזקאל ד א) (שונא בצע) כשמואל (שני עפרים) תואר למשה ואהרן (שה"ש ד ה) (זעף) ל' כעס וקצף (זעק) לשון דוד התפלה (והשיב חרב אל נדנה) כמ"ש ויקרא אל ה' ויאמר ה' למלאך וישב חרבו אל נדנה (דה"א כא כז) ונדנה הוא תיק החרב (חכיתי) ל' תקוה כמו וחכיתי לה' (ישעיה ח יז) (עצר) ל' עצירת גשמים (לפותח וממטיר) תואר לאליהו (נילד) בן הצרפית (חי) תואר לאליהו שהוא עדיין חי

מטה לוי

סלחתו שנאמר סלחתי כדברך אבל עתה שפסקו אנשי מעשה (גבר אם יעמוד לפניו) להתפלל בעדי היועיל (בעת יבקש מני זכות לזכרון) זכות אהרן מעשים טובים ואין זכות עמדי (דצתי) שמחתי (בלובש אפוד) באהרן לובש אפוד וחושן המשפט (אשר בם הוחק שמי) שבהם היו חקוקים שמות בני ישראל (לזכרון · דלג במחתה) וירץ אל תוך הקהל במחתה ויתן את הקטורת (עד יעצר נגף) ותעצר המגפה אשר היתה (בגשת זר מכהן) כשקרב קרח שהיה זר ורצה להיות מכהן (יקוד לזכרון) ונשרף קרח להיות זכרון לבני ישראל אשר לא יקרב איש זר אבל עתה (הביטה אל בעמדי לפניך · אין בקרבי אנוש) כזה (תוי לזכרון) שאוכל לרשום אותו לזכרון (היש בינינו מי יפלל וישיב חמה) כפנחס שנאמר בו ויעמוד פנחס ויפלל (תהלים קו) השיב את חמתי (במדבר כה) (ויוחק לדורות שמו לזכרון) כמ"ש והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהונת עולם (שם) (ומי שונא בצע כו') או היה בנו איש כשמואל שהיה שונא בצע (ידבר ענו בי) שיוכל לדבר כשמואל שאמר הנני ענו בי נגד ה' ונגד משיחו את שור מי לקחתי וגו' (ויען כו' לזכרון) ויען העם ה' ויאמר עד (עד לזכרון) לשמואל (ובטלה חלב כו') ואין עכשיו איש שיכפר בעדנו בטלה חלב כשמואל שהעלה עולה חלב מחוסר זמן ונרצה בו כמ"ש ויענהו ה' (ש"א ז ט) (כנגד שני עפרים יעל לזכרון) ואין בנו איש שמו יעלה לזכרון כשמואל ששקול היה כנגד משה ואהרן שנקראו שני עפרים כמ"ש משה ואהרן בכהניו ושמואל בקוראי שמו (תהלים צט ו) והיה בנו איש (זעף ירא) שירא זעף של הקדוש ב"ה ויאמר תהי ידך בי כמו שאמר דוד אל ה' כשראה המלאך המכה בעם ויאמר וגו' תהי נא ידך בי וגו' (אשר כלב אלהיו הוא) נכתב עליו (לזכרון) כמ"ש בקש לו ה' איש כלבבו (שמואל א יג) ואז (זעק) דוד בתפלה (והשיב) המלאך (חרב אל נדנה) ועל זאת (והושעת לו כשמש הם) הושעת לו כסאו כשמש לזכרון כמ"ש וכסאו כשמש נגדי (תהלים פט) (חכיתי בעת עצר) בעת עצירת גשמים הייתי מחכה ומצפה מקדם (לפותח וממטיר) לאליהו שמסר לו הקב"ה מפתח של מטר · הוא נשבע חי ה' אם יהיה השנים האלה טל ומטר והיה העולם בצרה גדולה ובחמלת ה' עלינו מצא דרך שיחזיר לו הקדוש ברוך הוא מפתח של מטר וזהו (כמשיב רוח לילד) הצרפתי שכבר היה (אבוד מזכרון) ובקש מהקדוש ברוך הוא מפתח של תחיה אמר הקדוש ברוך הוא אין דרך שיהיה ביד עבד שני מפתחות וביד האדון אחד והחזיר להקדוש ברוך הוא מפתח של מטר ואליהו עדיין הוא חי כדי (לראות

אין זייער זכות גברת זרועי מיין קראפט האט זיך געשטארקט אז משה רבינו
האט געזאגט צוא גאט זייא מוחל דיא ישראל דעם חטא פון דעם עגל אונ
אויב דו ווילסט זייא ניט מוחל זיין מעק מיך אויש פון דיין תורה אונ פון
וועסט וועגין האט ער דאש געזאגט כדי מיין נאמען אונ מיין גידעכעניש
זאל ניט אפ גימעקט ווערין האט גאט באלד דער הערט זיין תפלה אונ
האט געזאגט (סלחתי כדברך) גבר אם יעמוד קען דען איין מענטש העלפין
ווען ער וועט זיך שטעלין פאר גאט תפלה טאן אין דער צייט אז גאט
זוכט מיינע מעשים טובים צו איין זכרון דצתי איך האב מיך גיפרייט מיט
אהרן הכהן וואש ער האט אן גיקליידט דעם אפוד אונ חושן וואש דרויף
איז גיוועזן גיקריצט די נעמען פון די צוועלף שבטים צו אזכרון דלג ער
האט גישפרונגען מיט דעם פייער פאן מיט קטורת צווישין דעם פאלק
אונ האט אויף גיהאלטין די מגפה אז קרח מיט זיין עדה וואש זייא זיינען
פרעמד געוועזין פון דער כהונה אונ האבין גוואלט זיין כהנים זיינען זייא
פאר ברענט געווארין אונ דאש איז געווען אזכרון אז א פרעמדער וואש איז
ניט מזרע הכהונה זאל ניט גיגעהגן מקטיר צו זיין קטורת הביטה אל זעה
דו גאט ווען איך שטייא פאר דיר עש איז ניט פאר האנדין קיין מענטש
צווישין מיר דאש אין זיין זכות זאל מיך גאט אן שרייבין אונ גידיינקען
צום לעבין היש מי איז דען אזעלכער פאר האנדין וואש ער זאל בעטין
אונ זאל אום קערין גאטש צארין אזו וויא פנחס אונ זיין נאמען זאל אן
גשריבן ווערן אויף אייביג צו אזכרון אזו וויא פנחס ומי אונ וואו גיפינט
זיך אזוא אמענטש ער זאל פיינט האבן גזילות אזוא וויא שמואל הנביא
דאש ער זאל ליידין אזו וויא שמואל האט געזאגט צוא דיא ישראל זאגט

עדות אויף מיר ווען האב איך אגזילה גיטאן אונ גאט זאל זיך אים
עדות זאגין אזו וויא ער האט אויף שמואל הנביא עדות גזאגט צו אזכרון
דאש זיינע הענט זיינן ריין פון גזל ובטלה אונ וואו איז היינט דא אזעלכר
דאש ער זאל מכפר זיין אויף אונז מיט איינציגדיגע לעמילע אזוא וויא
שמואל הנביא האט אויף אונז מכפר גוועין אונ זיין נאמען זאל אויף זיין
צוא אגידעכעניש גלייך מיט משה אונ אהרן אזו וויא שמואל הנביא איז
גיוואגין קעגין משה אונ אהרן זעף ירא נפיגדט זיך היינט אזו אגיטרייער
מענטש דאש ער זאל זעהן גאטש צארין אויף די ישראל אזוא וויא דוד
המלך האט געזעהן אז גאט האט געשיקט אמגפה אויף די ישראל דאש ער
זאל זאגין צוא גאט לאז דיין שלאק אן מיר זיין אזו וויא דוד האט גזאגט
בשעת אז ער האט גזעהן דעם מלאך דאש ער האט גיהאלטין אבלויזע
שווערד אין דער האנט וואש אויף אים איז אן גשריבן צו איין גידעכניש
גאט האט זיך אויש גיזוכט אמענטש אזו וויא זיין הארץ באגערט דאש
איז דוד זעק דוד האט גישריען מיט תפלה דוחק דעם האט דער מלאך
אום גיקערט די שווערד אין איר שייד אריין דרום האט ער זוכה געוועזין
דאש זיין שטול פון דער מלוכה איז גבליבן צו אייביג אזו וויא די זון צו
אגידעכעניש חכיתי פאר צייטין האב איך גיהאפט אויף דיא צדיקים פון
דעם דור ווען עש איז אצייט גיוועזן דאש גאט האט דיא הימעל אויף
גיהאלטין אונ האט ניט גילאזט רעגנען דאש זיי האבן מתפלל געוועזין
צו גאט וואש ער עפינט דיא הימיל אונ מאכט רעגינען אין זייער זכות
אדער אזו איין צדיק וויא אליהו הנביא איז גיוועזן וואש ער האט לעבעדיג
גמאכט דאש קינד פון דר צרפית די אלע צדיקים זיינן פר לאנג געווארין פון

מוסף ליום שני של ראש השנה

לִרְאוֹת בְּרִית בְּדַבְּרוֹ קִנֵּאתִי · כִּי עָזְבוּ עָם בְּרִית חֲכָרוֹן: טֶרֶם הָיָה לִי מְכַפֵּר פָּנִים · מִנְחָה הוֹלֶכֶת כְּשֹׁחַד לְזִכָּרוֹן: טֶרֶף נֵרְדְּ וְסַמִּים · לְמֵסַב חֲדָרָיו · דָּם וְחֵלֶב לְנִיחֹחַ · וְלֶחֶם הַפָּנִים לְזִכָּרוֹן: יָצַגְתִּי עַל נַחֲלֵי רֵיקָה · כִּי לֹא אַלְמָן שָׁתִי לְזִכָּרוֹן: יָהּ אֶבְטַח בָּךְ · וְלֹא בִנְדִיבִים · כִּי הֵם בְּקֶבֶר · וְלָנֶצַח שִׁמְךָ לְזִכָּרוֹן: כָּל אֵלֶּה סְמָכוּנִי וְרַחֲמֶיךָ בְּבַקָּשָׁתִי · לוּלֵי הֵם תַּמְתִּי וְאֵינִי לְזִכָּרוֹן: כִּי הֵם בִּזְרוֹעֲךָ לֹא בָאוּ · רוֹמְמוֹתֶךָ בְּפִיהֶם שָׂמוּ לְזִכָּרוֹן: לְיוֹם זֶה נִכְמָס · סֶכֶם חֶשְׁבּוֹנוֹת · תְּחִלָּה לְיָמִים · וְרֹאשׁ לְזִכָּרוֹן: לְהִקָּרֵא בּוֹ כְּתָב עֵט וְשָׁמִיר · גָּלוּי וּבָאֵר · וְיָדוּעַ לְזִכָּרוֹן: מָוֶת וְחַיִּים · שָׁלוֹם וּמִלְחָמוֹת · צַחְצָחוֹת וְשׂוֹבַע · בָּאִים לְזִכָּרוֹן: מַעֲלְלֵי גֶבֶר · וּמִסְפַּר צְעָדָיו · נִשְׁכָּחוּ מֵאֱנוֹשׁ · וְלָאֵל לְזִכָּרוֹן: נִסְתְּרָה דַרְכִּי · מִי יוּכַל שִׂיחַ · לַשָּׁוְא נִכְתַּב לִי · חֵטְא לְזִכָּרוֹן: נֶגֶד פְּנֵי גֶבֶר מַעֲשָׂיו

ברית מילה) שמקיימין ישראל לעולם כי (בדברו) במה דיבר אליו (קנאתי כי עזבו עם ברית וזכרון) לכן בעבור שקנאת על ישראל שעזבו ברית אמר לו הקדו' ברוך הוא אתה מקנא על ברית חייך שאין ישראל עושין ברית מילה עד שאתה רואה בעיניך (טרם היה לי מכפר פנים כו') מקדם ומאז היה לי כהן המכפר את כעס ופני ה' במנחה ההולכת לפניו כשוחד ליד השופט לזכרון לפני ה' (טרף נרד וסמים למסב חדריו) במזון נרד וסמים שבתורה שנקטרו במסיבת חדריו היכל והדביר (דם וחלב לניחוח לה' ולחם הפנים לזכרון) כמ"ש והיתה ללחם לאזכרה והנה כל אלה היו לי מקדם לכפרה ועתה מכולם (יצגתי על נחלי ריקה) העמדתי והשארתי ריק כקדרה ריקה העומדת על גחלים שתשרף כי אין לה שום מגין אך הבטחה (כי לא אלמן) ישראל ויהודה מאלהיו (שתי) שמתי לי (לזכרון) שלא יהיה אלמן ממנו ובזה בטחתי (יה ט' ולא בנדיבים כי הם בקבר) אבל אתה לנצח חי שמך לזכרון (כל אלה) ואף שכל אלה המכרים (סמכוני) בזכותם (ורחמיך בקשתי) וכל זה הוצרכתי לבקש רחמיך כי (לולי הם) לולי רחמיך (תמתי) הייתי כלה (ואיני לזכרון) ואף שבזכותם בקשתי רחמיך אך (כי הם) עצמם (בזרוע עדיך לא באו) לא באו אליך בזרוע שתעשה למען מעשיהם הטובים רק (רוממותך בפיהם שמו לזכרון) כי צדיקים אינם מבקשים רק מתנת חנם (ליום זה) של ראש השנה (נכמס) כמוס ונטמן (סכם חשבונות) סכום ומספר החשבונות מפעולת בני אדם ויום זה (תחלה לימים וראש לזכרון) כמ"ש זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון ואיזה דבר הוא לזכרון (להקרא בו כתב) השונות הכתובים על ידי עט ברזל (ושמיר) ושורן שמיר (גלוי ובאר וידוע לזכרון) בכתב בלתי יוכל למחוק רק הם גלויים וידועים לזכרון לפניו ועל המדינות בו יאמר (מות וחיים ושלום ומלחמה לתלחות) יבישות ולחלוח (ושובע) כולם באו לזכרון (ומעללי גבר ומספר צעדיו) מעשיו והליכותיו אף אם (נשכחו מאנוש) אך ולאל כולם הם לזכרון (נסתרה דרכי מי יוכל שיח) מי יוכל לומר נסתרה דרכי מה' אלא ראה מעשי האנשים הכתובים בספר (לשוא נכתב לי חטא לזכרון) כי לא עשיתם הלא (נגד פני גבר מעשיו יוכיחו) מעשיו הרעים יתווכחו נגד פניו כי התם יד כל אדם בו

(פרש) מקדש והוא (מכפר פנים) מכפר רצון כמו לכפרה פניו (בראשית לב כא) (למסב חדריו) היכל והדביר שהם חדריו של הקב"ה וכמו ע"ש הכתוב הביאני המלך חדריו (שה"ש א ד) עד שהמלך במסבו (שם א יב) (יצגתי) לי העמידה (על גחלי ריקה) כענין והעמידה על גחלים ריקה לשמן חמה וגו' (יחזקאל כד יא) (כי לא אלמן) לשון (ירמיה נא ה) (שתי) כמו שמתי (ולנצח) לעולם והוא"ו הוא במקום אבל (ולנצח שמך לזכרון) כענין זה שמי לעולם וזה זכרי לדור דור (שמות ג טו) (לולי) אם לא (הם) רחמיך (תמתי) לי הכלות או לי כליון כמו כי לא תמו (איכה ג כב) (בזרוע) כמו וביד חזקה (עדיך) כמו אליך עדיך כל בשר יבואו (תהלים סה ג) וכתרגום עדך כל בני בשרא ייתון (רוממותך) כמו שבח רוממות אל בגרונם ופיפיות בידם (שם קמט ו) (ליום זה) של ר"ה (נכמס) לי כמוס כמו הלא הוא כמוס עמדי (דברים לב לד) (סכם) לי סכום ומספר (עט ושמיר) עט ברזל ושמיר חטאת יהודה כתובה בעט ברזל בצפורן שמיר (ירמיה יז א) ושרש"י שהוא כצפור חקוקה בתיקה ואין נמחק עד״ל ומה הוא קולמוס ולסורן הוא שם האבנים שמשל ולפי שדרך האדם לכתוב בצפרנו קרא לעט כל לשון כדרך אלה ושמיר כן נקרא ברזל שחזק (צחצחות) לי יבשות ולחלוח כי הרגות על נפשו כמו נקראת נחה (ישעיה נח יד) ופי' אחרי כמו (מעללי גבר) מעשי איש (צעדיו) פסיעותיו

דעם זְכָרוֹן חי אֵלִיָּהוּ לֶעבּט אַייבִּיג דָאשׁ עֶר זָאל זֶעהֶען דָאשׁ מִיר זַיינֶען נִיט עוֹבֵר דֶעם בְּרִית פוּן מִילָה אוּנ גָאט הָאט אִים דֶרוּם גִילָאזְט אַייבִּיג לֶעבִּין וַויל עֶר הָאט גִירֶעט אִיךְ הָאבּ מְקַנֵּא גִוֶועזְן חַייל דִי יִשְׂרָאֵל הָאבְּן פַר לָאזְין דַיין בְּרִית אוּנ זְכָרוֹנוֹת פְרִיעֶר הָאבּ אִיךְ גִיהַאט אַיין כֹּהֵן דֶער דָא הָאט אָפּ גִיוַויסְט דֶעם צָארִין מִיט דֶער מִנְחָה וָואשׁ עֶר הָאט מַקְרִיב גִיוֶועזְין אַזוֹ וִויא שׁוֹחַד זָאל עֶר גִדֵיינְקֶען פרף שְׁפַייז צוּא דִי פְּנִים דָאשׁ אִיז גִוֶועזְין דֶער מַעֲשֵׂר נֶענֶעלֶעךְ אוּנ גִיוִוירְץ וָואשׁ מֶען הָאט מַקְטִיר גִיוֶועזְין אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּנ דָאשׁ דָם אוּנ חֵלֶב פוּן דִי קָרְבָּנוֹת וָואשׁ מֶען הָאט מַקְרִיב גִיוֶועזְין אוֹיף דֶעם מִזְבֵּחַ וָואשׁ גָאט הָאט דֶער פוּן גִיהַאט אַיין נַחַת רוּחַ אוּנ דָאשׁ לֶחֶם הַפָּנִים אִיז מִיר גִיוֶועזְין צוּא אַיין זִכָּרוֹן כל דִי אַלֶע זַאכִין הָאבְּן אוֹיף מִיר מְכַפֵּר גִיוֶועזְין אָבֶּער הַיינְט בִּין אִיךְ גִשְׁטֶעלְט גִוָוארִין וִויא אַיין לֵיידִיגֶר טָאפּ אוֹיף קוֹילִין פַייעֶר וָוערְט דָאךְ דֶער טָאפּ פַאר דַארְבִּין פוּן דֶעם פַייעֶר אַזוֹ זַיינֶען מִיר גִבְּלִיבִּין אָן קָרְבָּנוֹת אוּנ דִיא עֲבֵירוֹת פַאר דַארְבִּיךְ אוּנְז נָאר אִיךְ גֶעם מִיר דָאשׁ אִין זִין אַרַיין וָואשׁ דוּ גָאט הָאסְט גִזָאגְט דָאשׁ מִיר וֶועלִין נִיט פַאר לָאזְט זַיין אוֹיף אַייבִּיג פוּן דִיר יה אבטח אִין דִיר גָאט פַאר זִיכֶער אִיךְ מִיךְ אָבֶּר נִיט אִין עֶטְווִילִיגֶע דֶען דִיא שְׁטַארְבִּין אוּנ וֶוערִין אִין דֶער עֶרְד בַּאגְרָאבִּין אוּנ דַיין נָאמֶען אִיז צוּ אַייבִּיג אַיין זִכָּרוֹן כל אלה הָאטְשֶׁע דִי צַדִּיקִים הָאבְּן מִיךְ אוּנְטֶער גִילֶעהְנְט מִיט זֵייעֶר זְכוּת דָאךְ הָאבּ אִיךְ דַיין דֶער בַּארִימְהֶערְצִיקַייט אַלֵיין אוֹיךְ גִימוּזְט בֶּעטִין אוּנ וֶוען דַיינֶע דֶער בַּארִימְהֶערְצִיקַייט וָואלְטִין נִיט גִוֶועזְן וָואלְט פוּן מִיר שׁוֹין לַאנְג אַיין עֶק גִיוֶועזְן אוּנ וָואלְט שׁוֹין נִיט גִידַאכְט גִיוֶועזְין אוֹיף דֶער וֶועלְט כִּי הֵם דֶען דִי צַדִּיקִים זַיינֶען צוּ דִיר נִיט גִיקוּמֶען צוּ גֶעהְן מִיט גְוַואלְד פוּן וֶועגִין זֵייעֶרֶע מַעֲשִׂים טוֹבִים נָאר דַיין דֶער הַייבּוּנְג הָאבְּן זֵייא גִטָאן אִין זֵייעֶר מוֹיל צוּ אַיין זִכָּרוֹן דָאשׁ אִין זֵייעֶר זְכוּת אַלֵיין וָואלְטִין זֵיי נִיט בֵּייא גִישְׁטַאנֶען חָוֶוען דַיי וָואלְטִין דִיךְ נִיט גִיבֶּעטִין ליום צוּם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז בַּאהַאלְטִין דִי צָאל פוּן דִי מַעֲשִׂים פוּן דֶעם גַאנְץ יָאר עֶר אִיז דֶער עֶרְשְׁטֶער טָאג צוּ אַלֶע טָאג אוּנ דֶער הוֹיבְּט צוּ דֶעם זִכָּרוֹן דֶען אִין רֹאשׁ הַשָּׁנָה אִיז דִי וֶועלְט בַּשַׁאפְן גִוָוארִין אוּנ אִין דֶם טָאג גֶדֵיינְקְט גָאט דִי מַעֲשִׂים וָואשׁ אַיין מֶענְטְשׁ טוּט אַגַאנְץ יָאר עֶשׁ זָאל וֶוערְן גְלֵייעֶנְט אִין דֶעם טָאג רֹאשׁ הַשָּׁנָה אַיין כְּתָב וָואשׁ עֶשׁ אִיז גִישְׁרִיבִּין מִיט אַיין פֶּען גְלַייךְ וִויא עֶשׁ וָואלְט גִישְׁרִיבִּין גִיוָוארִין מִיט דֶעם וָוארִים וָואשׁ עֶר הַייסְט שָׁמִיר וָואשׁ עֶר שְׁנֵיידְט אוֹיף אַיין אַנְטְפַּלֶעקְט אוּנ בַּשֵׁיידְט אוּנ וִוישִׁינְלִיךְ צוּא אַזְכָּרוֹן מות וחיים טוֹיט אוּנ לֶעבִּין שָׁלוֹם אוּנ מִלְחָמָה דַארְשְׁט אוּנ זֶעטוּנְג דִיא אַלֶע זַאכִין קוּמֶען צוּ גִידֶעכְטְנִישׁ מעללי גבר דִיא וֶוערְק פוּן אַיין מֶענְטְשִׁין אוּנ דִי צָאל פוּן זַיינֶע טְרִיט וָואשׁ זַייא וֶוערִין פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין פַאר גֶעסִין אָבֶּער צוּ גָאט זַיינֶען זַיי צוּ אַזְכָּרוֹן נסתרה דרכי וֶוער קֶען רֵיידִין מַיין וֶועג אִיז פַאר בָּארְגִין פוּן גָאט אוּם זוּנְסְט אִיז מַיינֶע זִינְד אָן גִשְׁרִיבִּין גִוָוארִין צוּ אַיין זִכָּרוֹן נגד דִי שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים פוּן דֶעם

מוסף ליום שני של ראש השנה

יוֹכִיחוּ׳ וְיַעֲנֶה בוֹ כַּחֲשׁוֹ׳ עַד לְזִכָּרוֹן: שִׂיחוּ מְזִמּוֹת אֵל׳ יַחַד כָּל בְּנֵי אִישׁ׳ עוֹבְרֵי תַּחַת שֵׁבֶט׳ כְּצֹאן לְזִכָּרוֹן: חוֹן סוֹגֵר דֶּלֶת׳ בְּעַד תְּמִימִים בְּזַעַם׳ עַד בֹּא קִצָּם׳ צֵאת לְזִכָּרוֹן:

עֹשֶׂה פֶּלֶא לְחַיִּים׳ לְבַל יִהְיוּ כַּמֵּתִים׳ הֲיֵשׁ אֲמִתְּךָ׳ בַּקֶּבֶר לְזִכָּרוֹן: עוֹרַרְתָּ אָז בְּפוֹעַל׳ עוֹרְרֵנוּ בְּלֹא פוֹעַל׳ הֲלֹא לְנִפְלְאוֹתֶיךָ תַּעַשׂ לְזִכָּרוֹן: פְּנֵה אֱלֹהִים בְּיוֹשְׁבֵי גַנִּים׳ מַקְשִׁיב לְנִדְבָּרֵימוֹ׳ בְּדַת לְזִכָּרוֹן: פָּעֳלָם לְפָנֶיךָ׳ וּשְׂכָרָם אִתָּךְ׳ אוֹכְלֵי לֶחֶם הָעֲצָבִים׳ בְּסֵפֶר לְזִכָּרוֹן: צִצּוּ שֻׁעָלִים׳ מְחַבְּלִים כְּרָמִים׳ לְהַכְרִית מִגֶּפֶן שֹׁרֶשׁ וְזִכָּרוֹן: צְרוּרִים בְּפֶרֶךְ׳ נֶאֱקוּ וְנוֹשְׁעוּ׳ בְּכוֹשֶׁר הַרְרֵי קֶדֶם׳ הוּחַק לְזִכָּרוֹן: קֶדֶם בָּנָתָ לַדּוֹרוֹת׳ אֵין בָּהֶם חֵפֶץ׳ חִלַּפְתָּם וְאִבַּדְתָּם׳ מִהְיוֹת לְזִכָּרוֹן: קָחַתָּ דּוֹר מֵאֶלֶף׳ אֲמָרֶיךָ הִנְחַלְתָּם׳ לְמַעֲנָם בְּכָל דּוֹר׳ חָקַקְתָּ

בית לוי

(עיס) לומר (נשא) לעס (יוכיח) יעוכחו (ויענס) ל׳ עדות כמו לא תענה ברעך (שמות כ׳ טז) (שיחו) דברו (מזמות) לשון מחשבה כמו מזמות לבו (ירמיה כג כ): (פלא) ל׳ נפלאות (היש אמתך בקבר) ע״ש הכתוב היסופר בקבר חסדך וגו׳ (עוררת) כמו התעוררה (או) בגאולת מצרים (בפועל) בבזכות מעשים (עוררנו) עשה (בלא פועל) כענין לא לנו ה׳ לא לנו כי לשמך תן כבוד (תהלים קטו א) (תעש) כמו תעשה (פנה) כמו הפנה (יושבי גנים) ס״ח (לנו) ל׳ העוסקים בל׳ תלמוד כמו בן עזאי אין (חגיגה דף י״ד) (כרמים) אומר לישראל שנקראו כרם ה׳ צבאות (ישעיה ה) (מגפן) ג״כ אומר לישראל עפ״ה גפן ממצרים תסיע (תהלים פ) (נדרום) ענין צרה ונוקם כמו על כל סורר אתפש (במדבר ים) וס״ל על מעיקי דמעיקים לכן ומפיק הוא ג״כ לשון מקרא כמו הנה אנכי מעיק (עמוס ב ג) פ״ה פירש״י (בפרך) בעבודת פרך (נאקו) ל׳ צעקה כמו מאקת ב״י (שמות ב) (בכושר) לשון כשרון מעשים (הררי קדם) הוא האבות כי ס״י של הררי קדם (דברים לג טו) הכוונה דמן גבעות דמתילין לטוריא (הוחק) ל׳ חקיקה ר״ל נכתב (קדם) ענין קדימה כי ת״י של קוית קדם (תהלים עד ב) דקנית מלקדמין (בנת) ל׳ בינה כמו בנתה לרעי מרחוק (שם קלט ב) (חפץ) ל׳ חשק ורצון לקבלת התורה (הלפתם) ל׳ העברה כמו חלף הלך לו (שה״ש ב יא) (קחת) כמו לקחת (דור) דור המדבר (מאלף) כי התקפ״ד וכ״ו הם אלף (אמריך) התורה (חקת) ל׳ חקיקה וכתיבה

משה לוי

(ויענס בו כחשו עד לזכרון) והנה הנוח אומר יעיד בו כעד לזכרון (שיחו מזימות אל יחד כל בני אדם) אתם כל בני אדם יחד דברו וספרו הפלאות מחשבות הקב״ה (עוברי כו׳ לזכרון) ויהי לכם לזכרון איך שהקב״ה ב״ה מעביר כל בני אדם תחת השבט ביום הדין כרועה זה שמעביר צאנו תחת שבטו (סוגר דלת בעד תמימים בזעם) הקדוש ב״ה סוגר דלת בעד תמימים) בעת זעם כמו שעשה לנח שנקרא תמים שסגר דלת וחלון של התיבה בעדו ובעד בני ביתו (עד בא קצם צאת לזכרון) להוציאם מן התיבה כמ״ש ויזכור אלהים את נח וגו׳ צא מן התבה (בראשית ח טו) וכן תגן עלינו עד יעבור זעם לדון אותנו ברחמים:

(עשה פלא לחיים) פלא נאמר הלמתים תעשה פלא מכלל שמדתך לעשות פלא לחיים ולא למתים לכן עשה פלא לחיים (לבל יהיו כמתים) שאם ח״ו לא תעשה פלא לחיים הרי אנו חשובים כמתים (הרא״בן) (היש אמתך בקבר לזכרון) היגידו שוכני קבר אמתך להיותך מוזכר מהם (עוררת אז בפועל) במעשים טובים של האבות וצדיקי הדור קבת עמרם משה ואהרן ומרים עתה שאין בנו צדקה ומע״מ עוררנו מגלות זה (בלא פועל) אלא בחסד ומתנת חנם (הלא לנפלאותיך תעש לזכרון) וע״י תעשה שם וזכר לנפלאותיך שתעשה עמנו (פנה אלהים ביושבי גנים) תפנה לתלמידי חכמים היושבים בבה״מ לזכור זכותם לנו כי אתה (מקשיב לנדברימו בדת לזכרון) כמ״ש אז נדברו יראי וגו׳ ויקשב וגו׳ בספר זכרון (מלאכי ג ט) (פעלם לפניך גלוי וידוע) ושכרם אתך כתוב בספר (אוכלי לחם העצבים) ת״ח העוסקים בתורה ואוכלים לחם התורה בעצב ויגיעה יכתבו לפניך (בספר לזכרון) (צצו שועלים) הכיונו המצרים (מחבלים כרמים) לחבל את ישראל (להכרית מגפן שורש וזכרון) לעקור אותם מן השורש ולאבד זכרם לפי שהיו המצרים שומרים כל בנות ישראל לכתוב יום שהגיעה שלהם וחשבו אח״כ ט׳ חדשים ובא ליקח את הילד והיא טומנתו והמצרי הביא תינוק קטן מביתו לבית יהודי ומצער את הילד עד כדי שיבכה וכשמוע תינוק של עברי קול בכיית הילד המצרי היה גם כן בוכה והמצרי נטלו ומשליכו ליאור (צרורים בפרך) לחוצים בעבודת פרך אך (נאקו) ישראל אל ה׳ (ונושעו בכושר הררי קדם) נושעו בזכות כשרות האבות שהם הררי קדם (הוחק לזכרון) וזה נכתב ונחקק בתורה כמ״ש וישמע אלהים את נאקתם ויזכור וגו׳ (קדם בנת לדורות ואין בהם חפץ) לפני בריאת העולם ראית תתקע״ד דורות שאין בהם חפץ לקבל התורה (חלפתם ואבדתם) מן העולם (מהיות לזכרון) וכו׳ דורות של אחר הבריאה מאדה״ר עד משה עם תתקע״ד דורות הם יחד אלף (קחת דור מאלף) לקחת הדור ההוא (אמריך הנחלתם) והנחלתם תורתך (למענם בכל דור חקת

מענטשן ווערין באוועקט קעגין דיין פנים אונ זייגע פאלשקייט זאגן אויף אים עדות צו איין זכרון שיחו רעט פון גאטס גידאנקן איר אלע מענטשן אין איינעם די דא פארין איבר אונטר זיין רוט אז וויא די שאף צוא איין גירעכענש סוגר דלת גאט פאר שליסט דיא טיר פאר די פרומע לייט אין דער צייט ווען איין צארין איז פאר האנדין אויף דער וועלט ביז דער סוף פון צארין קומט דאש די צרות לאזין זיך אויש דער נאך ניינן דיא צדיקים ארויש צוא איין גוט גידעכענש אזו וויא אין דער תורה שטייט ביי נח דאש גאט האט אים פאר שלאסין אין דער תיבה אז דער מבול איז גיוועזין אונ אז דער מבול האט זיך אויש גילאזט האט אים גאט דער מאנט אונ האט אים גיהייסין ארויס גיין פון דער תיבה:

עשה פלא טיר בעטין דיך גאט טוא וואונדר דאש זיי זאלין אן גשריבין ווערין צום לעבין דאש זיא זאלין ניט זיין וויא מתים דען דיין וואר הייט קאן ניט זיין צו אגידעכענש אין קבר עוררת אז דו האסט דר וועקט דיא ישראל פון גלות מצרים דורך דיא מעשים פון די אבות אונ פון דיא צדיקים פון דעם דור אויך בעטין מיר זאלסט אונז דער וועקין אן מעשים טובים נאר מיט דיין חסד גדי מען זאל וויסען דיינע גרויסע וואונדר אונ דוא זאלסט דאש טאן צו אגדכרון פנה קער זיך דו גאט צו די תלמידי חכמים וואש לערנן די תורה דער דא פאר נעמט צו ווייערע רייד וואש זיי ריידין אין דער תורה צו איין זכרון פעלם לפניך זייער ווערק איז צו פאר דיר אונ זייער שכר איז בייא דיר זיי עסין ברויט מיט טרויערקייט אונ מיט צער דער ווייל דאש זיי מיהען זיך אין דער תורה בייא דיר אין ספר איז דאש אן גשריבין צו אזכרון צצו די פיקס האבן גילאזט דאש זיינן די מצרים די דא האבן פאר דארבין די ישראל וואש זיי ווערין אן גירופין גאטש ווייין גארטין צוא פאר שניידין פון דעם ווייין שטאק דעם ווארציל אונ צו מאכן פאר לירין זייער זכרון צרורים בפרך די מצרים האבן די ישראל באליידיגט מיט שווערע ארבעט האבין זייא גישריען צו גאט זיינן זייא נתאלפין גיווארין פון וועגן די מעשים טובים פון די אבות וואש זיי זיינן גיגליכין צו די שטארקע בערג וואש זייער זכות איז אן גישריבין צו איין זכרון קדם בנת די ניין הונדערט אונ פיר אונ זיבעציג דורות וואש דוא האסט אין זין גיהאט צו באשאפין נאר ווייל דו האסט געזעהן אז צווישן זיי וועט ניט זיין אפילו איין צדיק האסטו זיי פאר שניטן אונ האסט זייא גימאכט פאר לירין פון צו זיין צו איין זכרון קחת דור דוא האסט גינומען דאש דור המדבר פון טויזינט דורות דען דאש דור המדבר איז גיוועזין דאש טויזנטסטע אונ צוואנציגקסטע דור פון אדם הראשון אונ אז דו וועסט זיי

לְזִכָּרוֹן: רָם חָשַׁק מְאֹד בִּכְלַת נְעוּרִים׃ הֲרוּגָה וַעֲנִיָּה׃ תְּתַּה לְזִכָּרוֹן: רָצָה אַחֲרֶיךָ׃ בְּגֵיא צִיָּה וְצַלְמָוֶת׃ אַהֲבַת כְּלוּלוֹתֶיהָ תַּעַשׂ לְזִכָּרוֹן: שִׁחֲתוּ עַם זוּ׃ שְׂאֵת שִׁמְצָה בְּקָמֵיהֶם׃ שָׂם פֶּסֶל וְלֹא אֵל׃ שָׁתוּ לְזִכָּרוֹן: שְׁכָלוּ כִּמְעַט רֶגַע׃ לוּלֵי קָם בַּפֶּרֶץ׃ מְעוֹרֵר שְׁבוּעָה וּבְרִית לְזִכָּרוֹן: תַּעֲבַת מֵאָז׃ עֲדַת כָּל לְאֻמִּים׃ חֲשַׁקְתָּנוּ מֵהֶם׃ עֵדוּת לְזִכָּרוֹן: תְּמוּר כֶּסֶף נִמְאָס׃ דּוֹר נִשְׁכַּח קַחַת׃ קְנֵנוּ שֵׁנִית׃ כִּי שְׁכַחְנוּ מִזִּכָּרוֹן: תָּר אִישׁ תָּם׃ בְּמִי זַרְעוֹ יִכָּנֶה׃ שִׂכֵּל יָדָיו לְאוֹת וְזִכָּרוֹן: חזן תְּרַפֵּק מְשׁוֹל אֶפְרָיִם׃ בְּשַׁעֲשׁוּעַ יֶלֶד וּבֵן יַקִּיר׃ הֲלֹא בְּכוֹרִי הוּא׃ חֻקַּת לְזִכָּרוֹן:

(לזכרון) והותם כתבת שיהיה לזכרון לכל דור ככתוב זכר לעולם בריתו דבר צוה לאלף דור (תהלים קה) (רם) הקב"ה שהוא רם (חשק מאד בכלת נעורים) בישראל (הרוגים) שהרגים בגלות (ועניים) ועניי ישראל (תתה לזכרון) נתת אותם לזכרון כמ"ש כי דורש דמים אותם זכר (תהלי' ט יג) (רצה אחריך) רצה והלכה אחריך (בגיא ציה וצלמות) במדבר כמ"ש משכני אחריך נרוצה (אהבת כלולותיה) אהבת חפוקותיה (תעש לזכרון) לנו (שחתו) ישראל הנקראים (עם זו) ועמו עגל (שאת) עליהם (שמצה בקמיהם) חרפה בין האויבים (שם פסל ולא אל שתו לזכרון) על שמו לזכרון שם פסל ולא אל (שכלו כמעט רגע) וכמעט נשמדו כולם כרגע וכמ"ש רגע אחד אעלה בקרבך ואכליתך (לולי קם בפרץ) לולא משה שעמד בתפלה לגדור הפרץ בזה שהיה (מעורר שבועה וברית לזכרון) שאמר זכור לאברהם וגו' אשר נשבעת וגו' (שמות לב) (תעבת מאז) שהתפלל משה (תעבת) מאסת (עדת כל לאומים) (חשקתנו) יותר מהם והתורה שנקראת עדות אותה נתן לזכרון כמ"ש ויבחר בזרעם אחריהם (תמור) תחת ישראל שבחורבן ראשון הנקראים (כסף נמאס) תמורתם (דור נשכח קחת) לקחת את ישראל שפטו מגלות בבל שהיה דור נשכח על שנתייאשו מן הגאולה ועתה בקשתנו (קננו שנית) ויתקיים נבואת ישעיה ביום ההוא יוסיף אדני שנית ידו לקנות את שאר עמו כי בגלות הזה כבר נשכחנו מזכרון כמ"ש וה' שכחנו (תר איש תם) חקר יעקב ברוה"ק (במי זרעו יכנה) וראה שיקראו ע"ש אפרים לכן (שכל ידיו) בברכתו לשום ימינו על ראש אפרים (לאות וזכרון) לרמז שתהא לעתיד ממשלת המלכות בחלק אפרים לכן בקשתנו (תרפק) תחבר ותקרב ישראל הנקראים אפרים (משול אפרים) בשעשוע ילד ובן יקיר (הלא בכורי הוא חקת לזכרון) הלא אתה חקקת לזכרון ואמרת בני בכורי ישראל:

(כלת נעורים) אומר לישראל שנאמר זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך (ירמיה ב ב) (תתה) נתת מל' ואוריבי תתה לי (ש"ב כב מא) (רצה) עשה"כ משכני אחריך נרוצה (שה"ש א ד) (בגיא ציה וצלמות) אומר למדבר (כלולותיה) לשון חיבור וחתונה מל' כלתה נפשי (תהלים פד ג) (שחתו עם) עס"ה כי שחת עמך (שמות לב ז) (שאת) כמו נשאת (שמצה בקמיהם) לשון (שם לב כה) ופירש"י להיות להם הדבר הזה לגנות בפי כל הקמים עליהם (שתו) כמו שמו (שכלו) מגזרת מיתה ואבדון כמו מחוץ שכלה חרב (איכה א כ) (כמעט רגע) כמ"ש הניחה לי ואחר אפי בהם ואכלם (שמות לב י) (לולי) לולא (קם בפרץ) עה"כ לולי משה בחירו עמד בפרץ לפניו (תהלי' קו כג) ופי' שם כמפתיס בחוזק כמשל כעומד במקום פרצת הגדר לבלי שם לבא דרך בה ור"ל התפללו בכל הכעס והחמה (חשקתנו) כמ"ש חשק ה' להבה אותם ויבחר בזרעם (דברים י טו) (עדות) אומר לתורה עשה"כ עדות ה' נאמנה (תהלים יט ח) (תמור) לשון תמורה וחלוף (כסף נמאס) כנוי לישראל שבחורבן בית ראשון עה"כ כסף נמאס קראו להם (ירמיה ו ל) ופירש"י שאינו נצרף בשום יגיעה (דור נשכח) אומר לישראל שעלו מגלות בבל ופי' שנתייאשו מן הגאולה (קננו שנית) עה"כ (ישעיה יא יא) (תר) לשון חיקור כמו תרתי בלבי (קהלת ב ג) (איש תם) אומר ליעקב (יכונה) ל' כנוי שם (תרפק) ל' חבור ודבוק כמו מתרפקת על דודה (שה"ש ח ה) (משול) כמו נמשל (אפרים) אומר לישראל (בשעשוע ילד ובן יקיר) כמ"ש הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים (ירמיה לא יט) (הלא בכורי) כמ"ש בני בכורי ישראל (שמות ד כב) וכתיב אפרים בכורי (ירמיה לא ח) (חקת) חקקת:

אַתָּה זוֹכֵר מַעֲשֵׂה עוֹלָם וּפוֹקֵד כָּל יְצוּרֵי קֶדֶם׃ לְפָנֶיךָ נִגְלוּ כָּל תַּעֲלֻמוֹת וַהֲמוֹן נִסְתָּרוֹת שֶׁמִּבְּרֵאשִׁית׃ כִּי אֵין שִׁכְחָה לִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ׃ אַתָּה זוֹכֵר אֶת כָּל הַמִּפְעָל׃ וְגַם כָּל הַיְצוּר לֹא נִכְחַד מִמֶּךָּ׃ הַכֹּל גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ צוֹפֶה וּמַבִּיט עַד סוֹף כָּל הַדּוֹרוֹת׃ כִּי תָבִיא חוֹק זִכָּרוֹן לְהִפָּקֵד כָּל רוּחַ וָנֶפֶשׁ׃ לְהִזָּכֵר מַעֲשִׂים רַבִּים וַהֲמוֹן בְּרִיּוֹת לְאֵין תַּכְלִית׃ מֵרֵאשִׁית כָּזֹאת הוֹדַעְתָּ וּמִלְּפָנִים אוֹתָהּ גִּלִּיתָ׃ זֶה הַיּוֹם תְּחִלַּת מַעֲשֶׂיךָ זִכָּרוֹן לְיוֹם רִאשׁוֹן כִּי חֹק לְיִשְׂרָאֵל הוּא מִשְׁפָּט לֵאלֹהֵי יַעֲקֹב: וְעַל הַמְּדִינוֹת בּוֹ יֵאָמֵר אֵיזוֹ לַחֶרֶב וְאֵיזוֹ לַשָּׁלוֹם׃ אֵיזוֹ לָרָעָב

טיף רעכענען דיא זעקס אונ צוואנציג דורות מיט די ניין הונדערט אונ פיר אונ זיבעציג דורות וואש זייא זיינן פאר שניטין גיווארין באטרעפט פויזינט אונ האסט צום דור המדבר גמאכט ארבין דיין תורה זייער זכות האסטו אן גשריבין צו איין גידעכעניש אין אלע דורות רם חשק דער הויכר גאט האט זייער גילוסט אין דר כלה פון דער יוגינט דאש זיינן די ישראל וואש האבן מאמין גיוועזן אין גאטש רייד אונ זיינן גיגאנגן אין דר מדבר ארין זייערע דער שלאגענע וואש זיינען אום גיקומען אין גלות בבל אונ זייערע ארעמע האסטו גיגעבין צוא איין זכרון אונ דוא פאר געסט דאש נים רצה אחריך כנסת ישראל איז נאך דיר גילאפין אין וויסטין מאל אונ אין שאטין פון טויט דאש איז דער מדבר די ליבשאפט וואש זיא איז גיצירט גוואורין ביא דעם בארג סיני מיט תורה ומצות זאלסטו גידיינקן די ישראל האבן פאר דארבין זייערע מעשים אז זיי האבן גמאכט דאש עגל זיי האבן גיליטין שאנדין פון זייערע פיינט ווייל זיי האבין גטאן צוא איין זכרון דעם נאמן פון דעם עגל אונ נים דעם נאמן פון גאט שכלו אין איין אויגין בליק וואלטין זיי גוועזן אלע אום גיקומען ווען נים משה רבינו דר דא איז גשטאנין צוא פאר צאמען דעם בראך דער מיט וואש ער האט דער וועקט די שבועות וואש גאט האט גשוואורין צו די אבות אונ דעם ברית וואש גאט האט כורת ברית גיוועזן מיט דיא אבות צוא איין זכרון תעבת מאז בשעת אז דוא האסט די ישראל די תורה גיגעבן האסטו פאר אום ווירדיגט דיא היידין דוא האסט אן אונז גילוסט מער אז אן זיי אונ האסט אונז געגעבן די תורה צו איין זכרון תמור כסף אן שטאט וואש דיא ישראל זיינן גיוועזן גיגליכין אין חורבן בית ראשון צום אום ריין זילבער האסטו גינומן דאש פאר געסינע דור דאש איז דער דור פון עזרא הסופר וואש זיי האבן זיך מייאש גיוועזן פון דער גאולה אונ די תורה איז פון זיי פאר געסין גיווארין ביז עזרא הסופר האט זיא מחדש גיוועזן אונ זייא זיינן דער לייזט גיווארין פון גלות בבל מיר בעטין דיך גאט זאלסט אונז קויפין דאש אנדערע מאל דען מיר זיינן פאר געסין גיווארן פון דעם זכרון תר איש תם יעקב אבינו האט גיזעהען בנבואה דאש אלע ישראל וועלין גינענט ווערין אויף דעם נאמען פון אפרים האט ער מיט חכמה איבער גלייגט זיינע הענט פדי זיין רעכטע האנט זאל קומן אויף אפרים צו אצייכן אונ צו אזכרון תרפק זאלסט צוא זיך באהעפטין די ישראל וואש זיי זיינן גיגליכין צו אפרים אזו וויא איינער פרייט זיך מיט איין גיליבט קינד אונ מיט איין טייערין זון דען דו האסט אן גשריבין אין דיין תורה אונ האסט גנאנט ער איז מיין עלסטער זון דרום זאלסטו זיך איבר אונז דר באריםן:

ואיזו לשובע · ובריות בו יפקדו · להזכירם לחיים ולמות · מי לא נפקד כהיום הזה : כי זכר כל היצור לפניך בא · מעשה איש ופקדתו ועלילות מצעדי גבר · מחשבות אדם ותחבולותיו · ויצרי מעללי איש · אשרי איש שלא ישכחך · ובן אדם יתאמץ בך · כי דורשיך לעולם לא יכשלו · ולא יכלמו לנצח כל החוסים בך · כי זכר כל המעשים לפניך בא ואתה דורש מעשה כלם : וגם את נח באהבה זכרת ותפקדהו בדבר ישועה ורחמים · בהביאך את מי המבול לשחת כל בשר מפני רוע מעלליהם · על כן זכרונו בא לפניך יהוה אלהינו : להרבות זרעו כעפרות תבל · וצאצאיו כחול הים : ככתוב בתורתך ויזכר אלהים את נח ואת כל החיה ואת כל הבהמה אשר אתו בתבה ויעבר אלהים רוח על הארץ וישכו המים : ונאמר וישמע אלהים את נאקתם ויזכור אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב : ונאמר וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר : ובדברי קדשך כתוב לאמר זכר עשה לנפלאתיו חנון ורחום יהוה : ונאמר טרף נתן ליראיו יזכר לעולם בריתו : ונאמר ויזכר להם בריתו וינחם כרב חסדיו : ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר הלוך וקראת באזני ירושלים לאמר כה אמר יהוה זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה : ונאמר וזכרתי אני את בריתי אותך בימי נעוריך והקימותי לך ברית עולם : ונאמר הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד על כן המו מעי לו · רחם ארחמנו נאם יהוה :

אלהינו ואלהי אבותינו זכרנו בזכרון טוב לפניך ופקדנו בפקדת ישועה ורחמים משמי שמי קדם וזכר לנו יהוה אלהינו את הברית ואת החסד ואת השבועה אשר נשבעת לאברהם אבינו בהר המוריה ותראה לפניך עקדה שעקד אברהם אבינו את יצחק בנו על גבי המזבח וכבש רחמיו לעשות רצונך בלבב שלם כן יכבשו רחמיך את כעסך מעלינו ובטובך הגדול ישוב חרון אפך מעמך מעירך ומארצך ומנחלתך : וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור · וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה : כי זוכר כל הנשכחות אתה הוא מעולם ואין שכחה לפני כסא כבודך : ועקדת יצחק לזרעו היום ברחמים תזכור : ברוך אתה יהוה זוכר הברית :

ותוקעין **תשר״ת תש״ת תר״ת**

וקהל אומרים היום והש״ץ חוזר

היום הרת עולם · היום יעמיד במשפט כל יצורי עולמים · אם כבנים · אם כעבדים · אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים · ואם כעבדים עינינו לך תלויות עד שתחננו ותוציא כאור משפטנו איום קדוש :

ארשת שפתינו יערב לפניך אל רם ונשא : מבין ומאזין מביט ומקשיב לקול תקיעתנו : ותקבל ברחמים וברצון סדר זכרונותינו :

פיוסד ע״פ א״ב כפול בראשי התרוזות

אנוסה לעזרה · אמצא נגדי · אל קרוב לי · בעת קראי בקול : אשר בעדת אל · בקרבי נצב · ופה במקדש מעט · אצפצף לו בקול : בקרני דרשני · שה פזורה אני · נגזזתי ונאלמתי בלי להרים קול : באמור גוזזי נדחה היא · שומרה וצלה · לא ישאג בקול : גלתי

מטה לוי

(אנוסה) כאשר יראתי ואנוס לעזרה (בפוח אני) כי אמצא נגדי (אל קרוב לי) וכו׳ אלהים אשר נצב בעדת אל (בקרבי נצב) (ופה במקדש מעט) בבהכ״נ שנקרא מקדש מעט (אצפצף וכו׳) ונאלמתי כאלם לא יפתח פיו (בלי להרים קול) (באמור גוזזי) העובדי כוכבים שהם גוזזים ובוזזים אותי אומרים עלי נדחה היא כמ״ש כי נדחה קראו לך ציון וגו׳ וה׳ שהיא (שומרה צלה) כמ״ש ה׳ שומרך ה׳ צלך (לא ישאג בקול) עוד עליה לגאלה כמו ששאג עד עתה כמ״ש ה׳ ממרום ישאג שאוג ישאג על נוהו

בית לוי

(אל קרוב לי) ככתוב אשר לו אלהים קרובים אליו כה׳ אלהינו (דברים ד ז) (בעדת אל) ככתוב אלהים נצב בעדת אל (תהלים פב א) (במקדש מעט) תרגם בבהכ״נ עפ״ה ואהי להם למקדש מעט בארצות אשר באו שם (יחזקאל יא ט) (אצפצף) לשון דבור כמו ופוצה פה ומצפצף ות״י ופתח פומיה וממליל מלה (ישעיה י יד) וכאן הוא לשון תפלה (בקרני דרשני) שניהם לשון דרישה ועפ״ה ודרשתי את צאני ובקרתים (יחזקאל לד א) (שה פזורה אני) כמ״ש שה פזורה ישראל (ירמיה נ) (נגזזתי) ל׳ גזת צמר (ונאלמתי) ל׳ אלם כמו נאלמתי לא אפתח פי (תהלים לט י) (גוזזי) תואר לעובדי עבודת כוכבים (נדחה היא) לשון מטורד ונדח בגלות (שומרה וצלה) תואר להקב״ה על שם הכתוב (תהלים קכא

אנוסה לעזרה איך וועל אנטלויפין צו גאטש הילף איך בין פאר זיכערט אז איך וועל גיפינן גאט קעגין מיר דען גאט איז נאהענט צו מיר אין דער צייט דאש איך רוף אים אן מיט אקול אשר דאש גאט שטייט צווישן מיר אונ דא אין קליינעם בית המקדש דאש זיינן די שולין וועל איך צוא אים זינגן מיט איין קול בקרני פארשט מיך דו גאט אונ זייא אויף מיר משגיח דען איך בין גיגליכין צו איין פאר שפרייטע שאף איך בין גישארין גיווען איך בין פאר שטומט גיווען דאש איך האב ניט גיקענט אויף הויבין קיין קול דאש מיינע שערער האבין דענסט מאל גיזאגט זיא איז פאר שטויסין גאט איז איר היטער אונ איר באשיצער ער וועט ניט שרייען מיט איין קול צו אויש לייזין זיי גלתי שיה אז איך האב אנטלעקט

מיינע

מוסף ליום שני של ראש השנה

שִׂיחַ בְּתָקְוּי וְחִכִּי עָרֵב · וְהַטֵּה אֹזֶן · וְשַׁח הַשְׁמִיעֵנִי אֶת קוֹלֵךְ קוֹל: גָּז וּבָרַח מֶנִּי · כְּעוֹפֶר עַל הָרֵי בָתֶר · בְּבַקְּשׁוֹ דָּת וָאוֹת בְּמִשְׁכְּנוֹתַי · וְאֵין קוֹל: דִּלֵּג מִבֶּתֶר לְבֶתֶר · הֲשִׁיבֵהוּ אֵלַי · אוּלַי יִשָּׂא פָנֶיךָ · עֵקֶב שָׁמְעָךְ בְּקוֹל: דְּרוֹשׁ טוֹבָה לְמוֹ · וּרְאֵה שֵׂה מוֹרִיָּה · אֵלֶם פִּיהוּ יְהִי צֶדֶק · לְלֹא שָׁמְעָה בְקוֹל: הָסֵר מֵחֹלֶק יְדַיִם שְׂעִירוֹת · הוֹגֶה בְתַחֲנוּנִים · כִּי לְךָ הַקּוֹל: הוֹשַׁע אֲשֶׁר לֹא תִשָּׁכַח עֵדוּת · מִפִּי זַרְעוֹ · לֹא יָסוּף קוֹל: וְחוֹזַי וּמְלִיצַי · הֵם בְּנֵי אֻמִּי · וְאָז נִתְּרוּ בִי · לְמַעַן אֶשְׁמַע קוֹל: וְעַל מִשְׁמַרְתָּם יַעֲמֹדוּ וְיִזְעֲקוּ · וְגַל לָהֶם סוֹד · וְהוּא יַעֲנֵם בְּקוֹל: זֶה חָמַק מֶנִּי · אֲסוֹבֵב וַאֲבַקְשֶׁנּוּ · בְּכָל מָקוֹם הוּא · אָנָה אֶשָּׂא קוֹל: זֵכֶר דּוֹדִי לְמַטָּה · אַדִּיר בַּמָּרוֹם · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ · לְמַעְלָה קוֹרְאִים בְּקוֹל: חֵילֵי מַיִם אֲשֶׁר בָּם שְׁבִילוֹ · דְּבָרוֹ תְּמוּנָה לֹא רָאִינוּ · זוּלָתִי קוֹל: חִפַּשְׂתִּי יְשִׁימוֹן הַיֵּשׁ · וְאָמַר אַיִן · קֶדֶם תִּתּוֹ עוֹזוֹ · בְּעָתְנִי בְּקוֹל:

(נלתי) לשון גלוי (גז) לשון כי גז חיש (שם צ׳ י) ופירש רש״י לשון העברה (מני) כמו ממני (כעופר) כאיל בתור (בתר) לשון חלוקה והפלגה כך פירש רש״י (שה״ש ב יז) (דת ואות) תורה ומצות (במשכנותי) בבתי כנסיות ובבתי מדרשות (ואין קול) תפלה (דלג מבתר לבתר) שם הולך לאברהם (השיבהו) השיב את הקב״ה (עקב שמעך בקול) על שם הכתוב עקב אשר שמע אברהם בקולי (בראשית כו ה) (למו) לישראל (שה) רומז ליצחק (מוריה) הר המוריה (אלם פיהו) שאלם פיו בעקדה (ללא שמעה) ירמוז לישראל (מחלק) הולך ליעקב על שם אנכי איש חלק (בראשית כז יא) (ידים שעירות) הולך לעשו עפ״ס כן עשו אחי איש שעיר (שם) (הוגה) לשון דבור כמו ולשוני תהגה (תהלים לה) (הושע) ליעקב (עדות) התורה על שם הכתוב עדות ה׳ נאמנה (שם יט ח) (קול) התורה (וחוזי ומליצי) הם הנביאים (בני אמי) בני אומתי כך פי׳ המד״ל בשיר השירים (נתרו בי) התגרו בי והוא לשון הכ׳ (שה״ש א ו) ופי׳ רש״י בכעסתם ופציים (ועל משמרתם יעמדו כו׳) כענין שאמר (חבקוק ב) על משמרתי אעמודה וגו׳ (זה חמק) על שם הכתוב ודודי חמק עבר (שה״ש ה ו) ופירש רש״י נסתר ונכסה ממני (מני) כמו ממני (דודי) הקב״ה (למטה) בישראל שהם בארץ (למעלה) במלאכי מעלה (בם שבילו) עפ״ס בים דרכך ושבילך במים רבים (תהלים עז כ) (תמונה לא ראינו זולתי קול) כמ״ש קול ה׳ על המים (שם ג) (ישימון) הולך למדבר (עוז) תורה (בעתני) החריד אותי (בקול) שגל׳ וכל העם רואים

(ירמיה כה ל) (גלתי שיח בתקיו) שגליתי דבור בתורתו ושמרתי נפשה ושמע אז (וחכי) היה (ערב) (והטה) השי״ת אזן אלי (ושח) ואמר (השמיעני וכו׳) כמ״ש מי יתן והיה לבבם זה להם וגו׳ אבל גז עף ופרח (וברח מני כעופר על הרי בתר) כעופר האילים על הרים המופלגים ממני. ואימתי היה זה (בבקשו דת ואות במשכנותי) כאשר בקש הקדוש ברוך הוא אצלי תורה ומצות (ואין קול) ולא מצא בי קול מצפצף בבהכ״נ ובבית המדרש אז נכפה השכינה מעל מקומי. אתה אברהם (דלג מבתר לבתר) אשר דלגת וקפצת מבתר לבתר כשכרת איש בתרו לקראת רעהו וראית בנבואה שיבא דוד לעקור השו״א ואתה עכבת כמ״ש וישב אותם אברם ומאחר שגרמת לנו אורך הקץ והקב״ה גז ממנו בקשתנו מלפניך (השיבהו אלי) בזכותך אולי ישא פניך (עקב שמעך בקול) עקב אשר שמעת בקולו אתה ה׳ (דרוש טובה למו) דרוש טובה לישראל וראה את יצחק שהי׳ במקום שה לעולה בהר המוריה (אלם פיהו) ואחרש וסתם פיו כאלם (יהי צדק) יהי נזכר לצדקה לישראל (ללא שמעה בקול) ה׳ של עשו (הסר מחלק) הסר מיעקב (ידים שעירות) של עשו (הוגה בתחנונים כי לך הקול) כי רק לך מדבר יעקב בתחנונים כרש ולא לאל אחר (הושע) ליעקב בעבור אשר לא תשכח עדות מפי זרעו לא יסור קול התורה (וחוזי ומליצי) אשר (הם בני אמי) בני אומתי (ואז נחרו בי) ומקדם התגרו בי למען אשמע קול ה׳ ועל משמרתם יעמדו הנביאים ויזעקו וגל להם סוד הקץ והוא יענם בקול כי כמו שנערו בי שאשמע בקול ה׳ כן מגד השני לעקו לה׳ להודיעם קץ הגאולה כמו שעשה חבקוק שנתרעם על אריכת שלות הרשעים עם עוגה ועמד בתוכה ואמר נשבע אני בשמך הגדול שאיני זז משם עד שתודיעני קץ הגאולה ונאמר שם ויענני ה׳ ויאמר וגו׳ · הקב״ה הנקרא (זה אלי חמק מני) נסתר ממני אסובב ואבקשנו בתפלה הלא בכל מקום הוא מצוי וא״כ (אנה אשא קול) · זכר) הקב״ה שהוא דודי זכרו ושבחו (למטה) לישראל הוא שמספרים שבחו איך שהמים מקלסין אותו ואומרים אדיר במרום ה׳ (מלא כל ט׳ בקול) למעלה המלאכים קוראים בקול זה לזה ואומרים קדוש קדוש קדוש ה׳ צבאות מלא כל הארץ כבודו שאלתי את (חיילי מים אשר בם שבילו) של הקב״ה והם דברו לי תמונה כו׳ (חפשתי ישימון היש) בקשתי אותו במדבר ואמר המדבר איננו פה (קדם תתו עוז) רק מקדם במתן תורה אז (בעתני בקול) החרידני בקול כמ״ש קול

מײנע רײד אין זײן גיזעץ פון דער תּוֹרָה דאש איך האב גיזאגט נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע אונ מײן גומען איז זיס גיוועזן דא האט גינײגט זײן אויער אונ האט גיזאגט לאז מיך הערין דײן קול גז וברח ער איז אוועק גיפלויגין אונ אנטלאפין גיווארין פון מיר כעופר אזוא וויא אײנע אײנד אויף די בערג וואש זײא זײנן אפ גיטײלט פון מיר דאש ער האט דיא שְׁכִינָה פון מיר אפ גיטאן אין דער צײט אז הקב״ה האט גיזוכט אין מײנע רוואונג תּוֹרָה וּמִצְוֹת אונ מִילָה אונ האט ניט גיפונען קײן קול פון תּוֹרָה אונ תְּפִלָּה דלג מבתר אַבְרָהָם איז גישפרונגען בִּבְרִית בֵּין הַבְּתָרִים פון אײן טײל צוא דעם אנדערין אונ האט אראפ גטריבין דעם פויגיל פון דיא שטיקער הײנט בעטין מיר דיך אַבְרָהָם קער אום צו מיר גאט מיט דײן זכות טאמער וועט ער פאר טראגין דײן פָּנִים אונ וועט דיך צוא הערין ווײל דו האסט צוא גיהערט גאטש קול אונ האסט מְקַיֵּים גיוועזין די תּוֹרָה דרוש טובה דו גאט פארשט גוטס צו די יִשְׂרָאֵל אונ זעה דיא יִצְחָק איז גיבונדן גיווארין וויא אײן שעפס אויף דעם הַר הַמּוֹרִיָּה ער איז גלײך אז שטום גיוועזין מיט זײן מויל דאש זאל זײן א זכות צוא דיא יִשְׂרָאֵל וואש האבן ניט צוא גיהערט אן גאטש קול הוגה בתחנונים יַעֲקֹב העלף דו גאט צו די יִשְׂרָאֵל דאש די תּוֹרָה זאל פון זײא ניט פאר געסין ווערין אונ פון זײנע קינדערש מויל זאל ניט אפ גיטאן ווערן דאש קול פון דער תּוֹרָה וחוזי ומליצי אונ מײנע נְבִיאִים אונ מײנע פיר שפרעכער דאש זײנן די קינדער פון מײן מוטער כְּנֶסֶת יִשְׂרָאֵל זײא האבן אן מיר אן גשריען כדי זײא זאלן אונז מַחֲזִיר לְמוּטָב זײן דאש איך זאל צוא הערין גאטש קול ועל משמרתם אונ אויף זײער היטונג זײנען זײ גשטאנען אונ האבן גשריען זײ האבן גבעטין גאט זאל זײ מְגַלֶּה זײן דעם סוד פון די גְּאוּלָּה אונ גאט האט זײ געענטפערט מיט אײן קול זה חמק מני גאט האט זיך פון מיר פאר באַרגין איך האב גיטאן ארום רינגלען אונ האב אים גיזוכט ער איז אבער אין אלע ערטער וואו איך הײב אויף מײן קול מיט תְּפִלָּה זכר דודי דאש גידעכעניש פון מײן פרײנט הקב״ה איז אונטין אין דעם עוֹלָם ער איז שטארק אין הימל אויבן אין הימל רופין די מַלְאָכִים אײנער צו דעם אנדערין בְּשַׁעַת אז זײ זאגן דיא קְדוּשָּׁה אונ זאגין גאטש כָּבוֹד איז פול די גאנצע וועלט חילי מים דיא פיל וואשערין וואש גאטש שטעג איז אין זײא · זײא האבין גירעט קײן גישטאלט האבין מיר ניט גיזעהן נאר א קול האבן מיר גיהערט חפשתי ישימון איך האב גזוכט גאט אין דער מִדְבָּר אונ האב גיפרעגט אויב גאט איז צווישין אונז אונ [illegible] רעט מיט גיגעבן הער בײא דיר איז גליבט דאש קול פון יַעֲקֹב דרום

טָהוֹר דִּלֵּג הָרִים וְעָבַר · וּמִמְּעוֹן הַר מוֹר · אָז נָתַן קוֹל:
טִמֵּאתִי יְדִידוּת שִׁכְנוֹ וְעָלָה · לְיוֹם כֶּסֶא יָבֹא בְאָזְנַי קוֹל:
יָקַרְתִּי בְּעֵינָיו וְנִלְוָה לִי בְּשִׁבְיִי · עִמּוֹ אָנֹכִי · אָז הִבְטִיחַנִי
בְּקוֹל: יָרַד לְשִׁנְעָר · וְשָׂם כֵּס בְּעֵילָם · הִשְׁמִיעַ כְּאַרִי
וּכְנָחָשׁ קוֹל: כִּלָּה מִנִּי דוֹב כְּהִתְרַפָּה מִמְּלֶאכֶת · חֹק
בְּמִכְתָּב · וַיַּעֲבֶר קוֹל: כָּבַשׁ לִי · אַרְבָּעָה רָאשֵׁי נָמֵר ·
וְגַם אֲנִי בְּהוֹדָיוֹת · סֶלָה אַשְׁמִיעַ לוֹ בְּקוֹל: לְחַיַּת קָנֶה ·
אָז מָכַר אֶרֶץ · מִי לִי בַשָּׁמַיִם · אָז הֵרִימָה קוֹל: לֵאלֹהֵי
יִשְׁעִי מִשְּׁנֵי בַרְזֶל שִׁוַּעְתִּי · וּמֵרֶגֶל עָב טִיט · הִצְרַחְתִּי
בְקוֹל: מִדַּת קִצִּי לֹא הוֹדִיעַנִי · מָתַי בְּאַרְצִי · תּוֹר יַשְׁמִיעַ
קוֹל: מְיוּדְעֵי סֵפֶר · חָתַם קִצִּי · לְבַל דַּעַת צוֹפַי · עֵת
יִשְׂאוּ קוֹל: נָא הַבֵּט וּרְאֵה · עָנְיִי וּמְרוּדִי · אֵין לִי מַכִּיר ·
לְמִי אֶשָּׂא קוֹל: נֶצַח אֲקַוֶּה כִּי לֹא יִפּוֹל דָּבָר · מִמַּקְשִׁיבֵי
דְּמָמָה וָקוֹל: שׂוֹשׂ יָשִׂישׂ · לִבִּי בְּקִרְבִּי · בְּשָׁמְעִי דוֹדִי ·

ס' יחיל מדבר ס' קדם (טהור) הקב"ה (דלג הרים) אשר במדבר (ועבר) אל בהמ"ק שהוא בהר המוריה (וממעון הר מור) ומבהמ"ק שהוא בהר המוריה (אז נתן קול) לנביאים (טמאתי) בהמ"ק שהוא (ידידות שכנו) שהעמדתי צלם בהיכל ועלה לרקיע (ליום כסא) וליום הנסתר המוכן לבא משיח בו (אז יבוא באזני קול) מבשר וכו"ז (יקרתי) הייתי יקר בעיניו (ונלוה לי בשבי) בכל מקום (עמו אנכי) אז (הבטיחני בקול) כמו שהבטיחני אז בקול לאמר עמו אנכי בצרה שגם השכינה הולכת עמנו כי (ירד לשנער) עמנו בגלות בבל (ושם כם בעילם) ושם את כסאו בגלות עילם (השמיע כארי וכנחש קול) והשמיע את קולו כארי וכנחש והוציאנו משם (כלה מני דוב) כלה הקדוש ברוך הוא ממני מלכות מדי שנמשלו לדוב (כהתרפה ממלאכת) כשהיה נרפה את ידי ישראל ממלאכת (חק במכתב ויעבר קול) לבנות בית המקדש כמ"ש ויעבר קול בכל מלכותו וגם במכתב לאמר מי בכם מכל עמו יהי אלהיו עמו ויעל (כבש לי ארבעה ראשי נמר) מלכות יו"א נמשלו בעזות פניהם לנמר של ארבעה ראשים הוא אלכסנדר מוקדון כבשה לי ע"י החשמונאים וגם (אני בהודיות) בחנוכה שקבעו חכמים להודות להלל · גם אני (סלה אשמיע לו בקול) מודים על זה לפרסם הנס · כל הנסים האלו עשה לי הקדוש ברוך הוא בב' גליות הללו אבל אחר כך (לחית קנה אז מכר ארץ) מכר אותנו לארס שנמשלה לחית קנה שהיא יותר מסוככת מחית השדה (ומי לי ט' קול) אותה אומה הרימה קול ואמרה מי לי בשמים (לאלהי ישעי משני ברזל שועתי) אני צועק לאלהי ישעי כאילו הייתי בין שני ברזל (ומרגל עב טיט הצרחתי בקול) ואני צועק בקול כאילו רגלי שקוע בטיט עב שלא אוכל לצאת (מדת קצי) של גלות זה (לא הודיעני) על ידי נביאים (מתי בארצי תור ישמיע קול) מתי קול התור ישמע בארצנו (מיודעי ספר חתם קצי לבל דעת צופי) ואף הנביאים לא ידעו (עת ישאו קול) מתי ישאו קול רנה והואיל ונסתם קצי לכן בקשתי (נא הבט וראה עניי ומרודי כי אין לי מכיר) בדור הזה (למי אשא קול) להתפלל בעדי אליך · אך זאת אשיב אל לבי (נצח אקוה כי לא יפול דבר ממקשיבי דממה וקול) מדברי הנביאים ששמעו קול דממה דקה ודאי יתקיימו כל הנחמות ולא יפול דבר (שוש ישיש לבי בקרבי בשמע כו' קול)

את הקלות (שמו' כ טו) (טהור) תואר להקב"ה (ידידות שכנו) תואר לבהמ"ק ע"ש מה ידידות משכנותיך (תהלים פד ב) (ועלה) ל' סילוק (ליום כסא יבא) ל"ה (משלי ז כ) ופירש"י לזמן המועד הקבוע (קול) קול המבשר (יקרתי) לשון יקר והשיבות (ונלוה) ל' חיבור כמו ונלוו עליך (במדבר יח ב) (לשנער) זו בבל (ושם כם בעילם) ע"ש ושמתי כסאי בעילם (ירמיה מט לח) (השמיע כארי) בגאולת בבל כמ"ש צאו מבבל ברחו מכשדים (ישעיה מח כ) (וכנחש קול) בגלות מדי (דוב) ג"כ כנוי למדי ע"ש וארו חיוא אחרי תנינא דמיא לדוב (דניאל ז ה) (מלאכת) בהמ"ק כמ"ש ובמלכות אחשורוש בתחלת מלכותו כתבו שטנה על יושבי יהודה וירושלים (עזרא ד ו) וכתוב באדין בטילת עבידת בית אלהא די בירושלם והות בטלא עד שנת תרתין למלכות דריוש מלך פרס (שם פ' כד) (נמר) תואר לאלכסנדר מוקדון על שם הכתוב וארו אחרי כנמר ולה גפין ארבע וגו' וארבעה ראשין לחיותא (דניאל ז ו) (לחית קנה) תואר לארס ע"ש גער חית קנה (תהלים סח לא) (משני ברזל) ע"ש וארו חיוה רביעאה דחילא ואימתני ותקיפא יתירה ושנין די פרזל לה וגו' (דניאל ז ז) (ומרגל עב טיט) ע"ש שם אכלה ומדקה ושארא ברגלה רפסה (הצרחתי) מין השמעת קול גדול כמו אף צורח (צפניה א יד) (תור) ע"ש וקול התור נשמע בארצנו (שה"ש ב יב) פירש"י שהגיע זמן (עניי) ל' עניות ודלות (ומרודי) ל' צער כמו ימי עניה ומרודיה (איכה א ז) (נצח) לעולם (ממקשיבי דממה) תואר לנביאים המקשיבים קול דממה ע"ש דממה וקול אשמע (איוב ד טז)

אִיךְ קָאן אִים זֶעהְן הָאט עֶר גִיזָאגְט קֵיין מֶענְטְשׁ קָאן מִיךְ נִיט זֶעהְן אַיי
עֶר הָאט דִי תּוֹרָה גִיגֶעבְּן הָאט עֶר מִיךְ דֶער שְׁרָאקִין מִיט אַיין קוֹל טהור
דֶער רֵיינֶער גָאט עֶר הָאט גִיאַיילְט דִי גְאוּלָה אִין מִצְרַיִם פַאר דֶר צַייט
אַזוֹ וְויא אַיינֶר שְׁפְּרִינְגְט אִיבֶּר דִי בֶּערְג אוּנ פוּן דֶעם וואוּנוּנְג פוּן דֶעם הַר
הַמּוֹרִיָּה דָאשׁ אִיז דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ הָאט עֶר גִיגֶעבִּן זַיין קוֹל עֶר הָאט
מִיט מִיר פוּן דָארְטִין גִירֶעט טמאתי ידידות אִיךְ הָאבּ מְטַמֵּא גְוֶועזְן אִין זַיין
גְלִיבְּטִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דָאשׁ אִיךְ הָאבּ אִין הֵיכָל אַיין בַּל גְשְׁטֶעלְט אִיז דִי
שְׁכִינָה אוֹיף גִיגַאנְגְן אִין הִימִיל אַרַיין צוּ דֶעם גִיזֶעצְטִין אוּנ גְווִישִׁין טָאג
ווֶעט עֶר קוּמְן אוּנ וֶועט מַאכְן הֶערִין אִין מַיינֶע אוֹיעֶרִין דִי גוּטֶע בְּשׂוּרָה
יקרתי בעיניו אִיךְ בִּין חָשׁוּב גִיוֶועזְן אִין זַיינֶע אוֹיגִין אוּנ עֶר הָאט זִיךְ צוּא
מִיר בַּאהֶעפְט אִין גָלוּת בָּבֶל עֶר הָאט מִיר פוּן לַאנְג מַבְטִיחַ גְוֶועזְן דוּרְךְ
זַיינֶע נְבִיאִים אוּנ הָאט גְזָאגְט וואוּ זַיי וֶועלְן זַיין וֶועט מַיין שְׁכִינָה כִּבְיָכוֹל
אוֹיךְ מִיט זַייא זַיין ירד לשנער אַז אִיךְ בִּין גִיוֶועזְן אִין גָלוּת בָּבֶל הָאט דִיא
שְׁכִינָה אוֹיךְ נִידֶערְט קֵיין בָּבֶל · אוּנ אַז אִיךְ בִּין גִיוֶועזְן אִין דֶער שְׁטָאט
עֵילָם הָאט גָאט זַיין שְׁטוּל גִישְׁטֶעלְט אִין עֵילָם גָאט הָאט גְלָאזְט הֶערִין
זַיין קוֹל אַז עֶר הָאט אוּנְז אוֹישׁ גִילֵייזְט פוּן בָּבֶל פוּן צְווִישִׁין דִיא כַּשְׂדִּים
וָואשׁ זַיי זַיינְן גִיגְלִיכִין צוּ אַיין לֵייבּ אוּנ פוּן מָדַי וָואשׁ זַיי זַיינְן גִיגְלִיכִין
צוּא אַיין שְׁלַאנְג כלה מני דוב גָאט הָאט פַאר לֶענְדְט פוּן מִיר דֶעם בֶּער
דָאשׁ אִיז מָדַי דָאשׁ עֶר הָאט שְׁלַאף גִימַאכְט דִי הֶענְט פוּן דִי יִשְׂרָאֵל אוּנ
הָאט נִיט גִיוָואלְט לָאזִין זַיי בּוֹיעֶן דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ בִּיז דָאשׁ דֶער מֶלֶךְ
כּוֹרֶשׁ אִיז אוֹיף גִישְׁטַאנֶן אוּנ הָאט גְשְׁרִיבִּין אַבְּרִיב אוּנ הָאט גְלָאזְט אוֹישׁ
רוּפִין מִיט אַיין קוֹל דָשׁ דִי יִשְׂרָאֵל מֶעגִין גֵיין קֵיין יְרוּשָׁלַיִם כבש לי ארבעה
גָאט הָאט בַּאצְווָאוּנְגְן פַאר מִיר דִי לֶעמְפֶּערְטִין נָאךְ דֶעם אַז אַלֶכְּסַנְדֶר
מוּקְדוֹן אִיז מֵת גְוָואֹרִין הָאבְּן דִי חַשְׁמוֹנָאִים זַיי בַּייא גְקוּמְן אוּנ אִיךְ לוֹיבּ
אִים אַלֶע יָאר מִיט אַיין קוֹל דָאשׁ אוֹיף דֶעם גְרוֹיסִין נֵס הָאבִּין אוּנְזֶערֶע
חֲכָמִים מְתַקֵּן גְוֶועזְן אַכְט טֶעג חֲנוּכָּה אוּנ מִיר זָאגִין הַלֵּל לחית קנה דֶר גָאט
הָאט גָאט פַאר קוֹיפְט דָאשׁ לַאנְד אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל צוּא רַאמְלוּס אוּנ הָאט
גְשְׁרִיעֶן מִיט אַיין קוֹל אוּנ הָאט גְזָאגְט וֶוער אִיז אִין הִימִיל וָואשׁ עֶר קָאן
מִיר עֶפֶּעס טָאן לאלהי ישעי צוּ גָאט מַיין הֶעלְפֶער הָאבּ אִיךְ גְטָאן שְׁרַייעֶן
מִיט אַיין קוֹל גָאט הָאט מִיךְ נִיט גִילָאזְט הֶערִין וֶוען וֶועט זִיךְ אוֹישׁ לָאזִין
וֶוען עֶר וֶועט לָאזִין הֶערִין אִין אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל דִיא צַייט פוּן דֶער גְאוּלָה
מיודעי ספר פוּן דָנִיאֵל חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה וָואשׁ זַיי הָאבְּן פַאר שְׁטַאנְד
גִיהַאט אִין אַלֶע חָכְמוֹת הָאט גָאט צוּ זַיי נִיט מְגַלֶּה גִיוֶועזְן דֶעם קֵץ אוּנ
זַיינֶע נְבִיאִים חַייסִין נִיט דִי צַייט דָאשׁ זַייא וֶועלְן אוֹיף הֵייבִּין זַייעֶר קוֹל
צוּ זָאגִין דִי גְאוּלָה נא הבט אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט זֶעה מַיין אָרוּמְקַייט אוּנ מַיין
ווִידֶר שְׁפֶּענִיקַייט עֶשׁ אִיז קֵיינֶער נִיט פַאר הַאנְדִין דָאשׁ עֶר זָאל מִיךְ דֶר
קֶענֶען צוּ וֶועמֶען זָאל אִיךְ אוֹיף הֵייבִּין מַיין קוֹל דָאשׁ עֶר זָאל פַאר מִיר
צוּ דִיר בֶּעטִין נצח אקוה. אִיךְ הָאף צוּ דִיר אֵייבִּיג דָשׁ עֶשׁ וֶועט נִיט פַאלְן

דּוֹפֵק עַל פְּתָחַי קוֹל: חזן סֶלָה יְשִׂימֵנִי כַּחוֹתָם עַל לְבִי · כְּאָז תַּחַת הַתַּפּוּחַ · עוֹרַרְנִי בְּקוֹל:

עֱלִיתַנִי אֵל עַל כָּל בָּנוֹת · כִּי בַּעֲבוּרִי בְּחוֹרֵב תַּתָּה קוֹל: עַל כָּל אֱלֹהִים · מְאוֹד נַעֲלֵיתָ · נֶצַח תִּתְעַלֶּה · בִּתְרוּעַת קוֹל: פָּעָה מִמִּדְבָּר · צִפּוֹר מִמִּצְרַיִם · וְיוֹנָה הִשְׁמִיעָה · מֵאַשּׁוּר קוֹל: פְּקוֹד צִפּוֹר בַּיִת · דְּרוֹשׁ יוֹנַת אֵלֶם · תְּקַע לָמוֹ בַּשּׁוֹפָר · וּשְׁרוֹק לָמוֹ בְּקוֹל: צוּר חֻקִּים מֶנִּי · לְבַל יָעוּפוּ כַּנֶּשֶׁר · לְבַל יִכָּנְפוּ מַשְׁמִיעֵי קוֹל: צְרוּפָה אֶלְמַד · וְעֵינַי לְמוֹרַי · כְּאָז צִיר מִדְבָּר · וְאֶל מְשִׁיבוֹ בְּקוֹל: קָרַב קֵץ בָּא עֵת מִשְׁפָּט · קָם מֵלִיץ יוֹשֶׁר · לְהִתְחַנֵּן בְּקוֹל: קָדַשׁ חוֹדֶשׁ · וְהוּכַן מוֹעֵד · וְאֶתְקַע בַּשּׁוֹפָר · וְיַעֲנֶה לִי בְּקוֹל: רֶגֶשׁ מִקֶּבֶר · צוֹוְחָה מִסֶּלַע · בְּתֵת יְבֵשֵׁי עֶצֶם · מֵעָפָר קוֹל: רְאוּ נֵס בֶּהָרִים · וְקוֹל שׁוֹפָר בָּאָרֶץ · לְהַשְׁמִיעַ רֶנֶן מְדַמּוּמֵי קוֹל: שֶׁגֶג לֵב הוּתַל · עוֹד בַּל יַטֵּנוּ · בְּלִי לְהַכְבִּיד אוֹזֶן · מַשְׁמוּעַ קוֹל: שׁוֹבֵב

בית לוי

ב"ש פרש"י (תחת התפוח) אומר להר סיני עש"ה תחת התפוח עוררתיך (שה"ש ח ה) ופי' רש"י בתחתית הר סיני שנשוי על ראשי כמין תפוח שם עוררתיך וכן ת"י: (עליתני) כמו העליתני (בנות) אומר לעובדי עבודת כוכבים (כחורב כו') רומז לקבלת התורה (תתה) כמו נתת מל' ואויבי תתה לי עורף (ש"ב כב מא) (נצח תתעלה בתרועת קול) עש"ה יתקע בשופר גדול (ישעיה כז יג) וכתיב עלה אלהים בתרועה (תהלים מז ו) (פעה) ל' צעקה כמו כיולדה אפעה (ישעי' מב יד) (ממדבר) אומר לישראל עש"ה מי זאת עולה מן המדבר (שה"ש ח ה) (צפור ממצרים ויונה כו') ג"כ אומר לישראל עש"ה יחרדו כצפור ממצרים וכיונה מארץ אשור (הושע יא יא) (צפור בית) ג"כ אומר לישראל עש"ה גם צפור מצאה בית (תהלים פד ד) (יונת אלם) ג"כ אומר לישראל עש"ה יונתי בחגוי הסלע (שה"ש ב יד) וכן ישראל הם כאלמים בגלות (ושרוק) ענין צפצוף קול הבא בקבוץ השפתים והוא עש"ה אשרקה להם ואקבצם (זכריה י ח) כדרך השורקים לסימן ואות לבוא אליו התועה כדרך (צור חקים) עש"ה צור תעודה חתום תורה בלמודי (ישעיה ח טז) ופירש"י חתום על לב לימודי כו' (לבל יכנפו) עש"ה ולא יכנף עוד מוריך (שם ל כ) ופרש"י לא יתכסה ממך בכנף בגדו כלומר לא יסתיר ממך פניו (משמיעי קול) אומר לת"ח (צרופה) אומר לתורה עש"ה אמרת ה' צרופה (שם כב לא) (ועיני למורי) כמ"ש והיו עיניך רואות את מוריך (ישעיה ל כ) ופרש"י הקב"ה המלמדך להועיל (כאז) בשעת מ"ת (ציר) ל' שליח ואומר למרע"ה לציר אמונים מרפא (משלי יג יז) ופרש"י זה משה רבינו (קץ) סוף שנה שעברה (מליץ יושר) שליח צבור (בקול) קול השופר (מדמומי קול) אומר למתים (שגג לב הותל) עש"ה לב הותל הטהו (ישעיה מד כ) והותל הוא ל' לעג כמו ויהתל בהם אליהו (מ"א יח) (משמוע קול) התורה והמצות (שובב) כמו

מטה לוי

כשאשמע שהש"י יהיה דופק על פתחי נביאיו ויאמר פתח נאולי באה ישים בי ואז סלה לנצח (ישימני כחותם על לב) שלא ישכחני (כאז תחת התפוח) תחת הר סיני שהיה כתפוח (עוררני) מעוררתי (בקול) כמ"ש ויהי ביום השלישי בהיות הבוקר ויהי קולות וגו': (עליתני אל על כל בנות) הגברתני על כל עו"א (כי בעבורי בחורב תתה קול) בעבור שנתת לי התורה בחורב בקולות (על כל אלהים מאוד נתעלית) מאז ונם (נצח תתעלה בתרועת קול) כשתשמיענו תרועה וקול שלפתיד יתקע בשופר גדול (פעה ממדבר) (צעקה כנ"י שעלתה מן המדבר (צפור ממצרים כו' קול) ישראל שנמשלו לצפור וליונה השמיעו קול תפלה (פקוד צפור בית דרוש יונת אלם) ישראל שנקראו צפור בית ויונת אלם פקוד ודרוש אותם (תקע למו בשופר ושרוק למו בקול) וקיים להם מה שאמרת להם על ידי זכריה אשרקה להם ואקבצם (צור חוקים) קשור וחתום תוקיך על לוח לבי (מני לבל ישפו כנשר) שלא יעופו כנשר ממני כמ"ש התעיף עיניך בו ואיננו (לבל יכנפו משמיעי קול) שלא יסתרו פניהם ממנו ת"ח המשמיעים קול (צרופה) תורה הצרופה (אלמד ועיני למורי) ועיני יהיו רואות את מורי (כאז ציר מדבר) כמו שמאז היה משה מדבר (ואל משיבו בקול קרב קץ) השנה שעברה (בא עת משפט) (קם) החזן (מליץ יושר להתחנן בקול) בעד הקהל (קדש) חודש תשרי (והוכן מועד) של ר"ה ולכן אתקע בשופר (ויענה לי) ה' (בקול) בזכות קול השופר (יעלה רגש מקבר) וישמע (צוחה מסלע בתת יבשי עצם מעפר קול) כשיחיו בתחיית המתים ויתנו עצמות מתים היבשות קול מעפר כמ"ש ירונו יושבי סלע מראש הרים יצוחו (ישעיה מב) לכן בקשתנו (ראו נס בהרים וקול שופר בארץ) שיקויים עלינו הפסוק כנשוא נס הרים תראו וכתקוע שופר תשמעו (גם להשמיע אותנו רנן מדמומי קול) מהמתים שהם דמומים כל זמן שהם מתים (שגג לב הותל) יצה"ר שמסית את לב הותל לעבור עבירות (עוד בל יטנו) לאיש לחטוא (בלי להכביד אוזן משמוע קול ה') רק שיתבטל היצה"ר כמ"ש ואת הצפוני ארחיק מעליכם (יואל ב כ) (שובב לי כקדם) השב לי כקדם

אַיין וואָרט פון די נחמות וואש דיא נביאים האבן גזאגט שוש ישיש מיין הארץ וועט זיך אין מיר פרייען אז איך וועל הערין דאש מיין פריינט הקב"ה וועט קלאפן אויף מיינע טירין מיט אַיין קול פון דער גאולה סלה ישימני גאט וועט מיך טאן אזו וויא אַחותם אויף דעם הארצן אונ וועט אן מיר אייביג ניט פאר געסין אזו וויא דענסט מאל אונטער דעם עפיל בוים דאש איך בין גישטאנן אונטער דעם בארג סיני וואש ער איז גימאכט געוועזן איבער מיין קאפ וויא איין עפיל האט ער מיך דער וועקט מיט אַיין קול:

עליתני אל דוא גאט האסט מיך בשעת מתן תורה דער הייבט איבער אלע היידן דען פון מיינט וועגין האסטו אין חורב די תורה גגעבן מיט איין קול על כל דוא ביסט זייער גילויבט איבר אלע געטער אייביג וועךסטו גילויבט מיט שאלונג פון קול פעה ממדבר דיא ישראל וואש זייא זיינן אויף גיגאנגן פון דער מדבר האבן גשריען צו גאט זיא האט גילאזט הערין. איר קול אז איין פויגיל פון גלות מצרים אונ אזוא וויא איין טויב האט זיא גילאזט הערין פון גלות אשור איין קול פקוד צפור מיר בעטין דיך גאט גידיינק די ישראל וואש זייא זיינען גגליכין צוא איין הויז פויגל פארשט די ישראל וואש זיי זיינן גגליכין צו איין שטומע טויב בלאז צוא זיי מיט איין שופר אונ רוף זיי צו נויף מיט איין קול צור חקים מיר בעטין דיך גאט גיב איין דיינע מצות אין אונזר הארצין זיי זאלן פון מיר ניט אוועק פליהען וויא איין אדלער אונ דאש זייא זאלין ניט פאר בארגין ווערין פון מיר די תלמידי חכמים וואש זיי לאזין הערין זייער קול אין דר תורה צרופה אלמד איך זאל לערנן די גילייטערטע תורה אונ מיינע אויגין זאלן זעהן מיינע לערנער אזוא וויא דענסט מאל בשעת מתן תורה אז דער שליח משה רבינו האט גירעט אונ גאט האט אים גיענטפערט מיט איין קול קרב קץ עש האט גינעהענט דר סוף פון דעם יאר עש איז גקומן דיא צייט פון משפט דאש איז דער טאג ראש השנה דער שליח צבור וואש ער איז אונזר מליץ איז אויף גישטאנען צוא בעטין פאר אונז מיט איין קול קדש חודש דער חודש תשרי איז גהייליגט אונ עש איז אן גברייט די צייט צו משפטין די וועלט אונ איך בלאז מיט דעם שופר איך בעט גאט זאל מיר ענטפערין מיט אקול רגש מקבר אשטורעם וועט אויף גיין אויש דעם קבר איין גישרייא וועט אויף גיין אויש דעם שטיין דענסט מאל אז די דארע ביינער וואש ליגין אין דער ערד וועלן געבין איין קול אז תחיית המתים וועט זיין וועלן זיי לויבין גאט ראו נס איר וועט זעהן איין צייכין אויף דיא בערג אונ איין קול פון שופר וועט ער לאזין הערין אויף דר ערד צו לאזן הערין איין גיזאנג פון די מתים וואש שווייגין כל זמן זיי זיינן טויט אונ מען הערט פון זיי ניט קיין קול שגג לב דר יצר הרע

מוסף ליום שני של ראש השנה

לי כקדם דת מורשהי אשר בה עלפתני בלפידים וקול:
תבונה הפיק איש נבון דברי וחק נועם זמרותי בנעימות
קול: תהלה יתנו אז לכל השמיעי לאל מושל בכלי
ימתיקו בקול: תחת בני ציון בני יון שתו י הברקת
חצים ותהמם בקול: חזן תרעם לבוזזי תתקע בשופרי
בסערות תימני אז ילך קול:

נקדם (דת מורשה) שהורה משה מורשה לנו (אשר בה עלפתני) אשר נעבורה החרדתני (בלפידים וקול) כמ"ש וכל העם רואים את הקולות ואת הלפידים וגו' וינעו ויעמדו מרחוק שחזרו לאחוריהם י"ב מיל (תבונה הפיק איש נבון דבר) דהמע"ה שנקרא איש נבון דבר הוציא ס' תהלים שהוא מלא תבונה (וחקק) וחקק בספרו (נועם זמירות) כו' נעימות בקול זמירות (תהלות יתנו אז לכל השמיע)

מגכל והמשיל כמו במשכב מ"ה (יחזקאל לא ח) ופירש"י שהם יושבים מן הגולה אשר נגו בה ע"י חרב האויב (עלפתני) שנדל ההרגשה מחמת חרדה (הפיק) הוציא כמו ויפק רצון (משלי ח ט) (איש נבון דבר) שנאמר לדוד על שם הכתוב ראיתי בן לישי וגו' איש מלחמה ונבון דבר (ש"א טז) (וחק) כמו וחקק (יתנו) יספרו או ל' דבור כמו שם יתנו (שופטים ה) (תחת בני ציון בני יון) עכ"ש ועוררתי בניך ציון על בניך יון וגו' וכתוב אחריו וה' עליהם יראה ויצא כברק חצו (זכריה ט) זה שיסד

אז השמיע לכל ישראל שיספרו תהלה (לאל מושל בכל ימתיקו בקול) וימתיקו בקול לאל המושל בכל טמר השבח של הלוים הללו אל בקדשו (תחת יד בני ציון בני יון שתו) כפלו (הברקת חצים) החצים יצאו על האויב חיש קל ומבריק כברק וזאת הנבואה נתקיימה בימי חשמונאים לפירש"י (זכריה ט יג) ועתה בקשתנו (תתקע בשופר) כמ"ש וה' אלהים בשופר יתקע והלך (בסערות תימן) ואותו רוח סערה (אז ילך קול) יוליך את הקול לכל הרשעים שהצירו לישראל: (הברקת חצים) (שם) ל' ברק והכלה כמו שתו ומנוצרים (ישעיה נא כג) ופי' המאליכי (תרעם, ל' רעם כמו ירעם מן שמים ה' (ש"ב כב יד):

אתה נגלית בענן כבודך על עם קדשך לדבר עמם · מן השמים השמעתם קולך ונגלית עליהם בערפלי טהר · גם העולם כלו חל מפניך ובריות בראשית חרדו ממך בהגלותך מלכנו על הר סיני · ללמד לעמך תורה ומצות · ותשמיעם את הוד קולך ודברות קדשך מלהבות אש · בקולות וברקים עליהם נגלית ובקול שופר עליהם הופעת · ככתוב בתורתך · ויהי ביום השלישי בהית הבקר ויהי קלת וברקים וענן כבד על ההר וקול שפר חזק מאד ויחרד כל העם אשר במחנה: ונאמר ויהי קול השופר הולך וחזק מאד משה ידבר והאלהים יעננו בקול: ונאמר וכל העם ראים את הקולת ואת הלפידים ואת קול השופר ואת ההר עשן וירא העם וינעו ויעמדו מרחוק: ובדברי קדשך כתוב לאמר עלה אלהים בתרועה יהוה בקול שופר: ונאמר בחצצרות וקול שופר הריעו לפני המלך יהוה: ונאמר תקעו בחדש שופר בכסה ליום חגנו · כי חק לישראל הוא משפט לאלהי יעקב: ונאמר הללויה הללו אל בקדשו הללוהו ברקיע עזו: הללוהו בגבורתיו הללוהו כרב גדלו: הללוהו בתקע שופר הללוהו בנבל וכנור: הללוהו בתף ומחול · הללוהו במנים ועגב: הללוהו בצלצלי שמע הללוהו בצלצלי תרועה: כל הנשמה תהלל יה הללויה:

ועל ידי עבדיך הנביאים כתוב לאמר · כל ישבי תבל ושכני ארץ כנשא נס הרים תראו וכתקע שופר תשמעו: ונאמר והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האבדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים · והשתחוו ליהוה בהר הקדש בירושלים: ונאמר ויהוה עליהם יראה ויצא כברק חצו ואדני יהוה בשופר יתקע והלך בסערות תימן: יהוה צבאות יגן עליהם · כן תגן על עמך ישראל בשלומך:

אלהינו ואלהי אבותינו תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גליותינו וקרב פזורינו מבין הגוים · ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ · והביאנו לציון עירך ברנה ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם · ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו · כמצוה עלינו בתורתך · על ידי משה עבדך · מפי כבודך כאמור:

וביום שמחתכם ובמועדיכם ובראשי חדשכם ותקעתם בחצצרת על עלתיכם ועל זבחי שלמיכם והיו לכם לזכרון לפני אלהיכם אני יהוה אלהיכם: כי אתה שומע קול שופר ומאזין תרועה ואין דומה לך: ברוך אתה יהוה שומע קול תרועת עמו ישראל ברחמים:

ותוקעין תשר"ת תש"ת תר"ת

ואומרים היום הרת עולם ארשת שפתינו רנה ותערב ברכת כהנים היום תאמצנו אין כאלהינו עלינו קדיש תתקבל כיום ראשון של ר"ה השנה ותוקעין שלשים קולות:

וואש ער פאר פירט דעם מענטשין אונ פאר נארישט אים דאש הארץ אז משיח וועט קומן וועט דער יצר הרע מער ניט קענען נייגין דאש הארץ פון דעם מענטשין ער וועט אים אויך ניט קענען שווער מאכין זיין אויער דאש ער זאל ניט צו הערין דאש קול פון תורה ומצות. שובב לי כקדם מיט בעטן דיך גאט זאלסט זיך אום קערין אונ זאלסט אונז וועטיגין מיט גוטש אזו וויא פריער כדי דאש איך זאל קענען מקיים זיין די תורה וואש דוא האסט מיך מיט איר שלאף גימאכט אונ דער שראקין בייא דעם בארג סיני מיט בראנדן פייער אונ מיט איין קול תבונה הפיק פאר שטאנדיקייט האט ער אויש גיצויגן פון זיין הארצין דוד המלך וואש ער איז גיוועזין איין פאר שטאנדיגר מאן אונ האט אן גשריבין זיסע גיזאנג דאש איז דש ספר תהלים מען זאל זאגין מיט איין זיס קול תהלה יתנו דור האט צו אלע לייט גילאזט הערין דאש זיי זאלן דער ציילין גאטש לויב זיי זאלין מיט איין זיס קול לובין גאט וואש ער גיוועלטיגט איבר אלץ דינג תחת בני ציון די בני יפת זיינן גיבוקט גיווארין בימי בית שני אונטר די ישראל וואש ווערין אן גירופין בני ציון אזו וויא אין פסוק שטייט דו האסט אויף זייא גיווארפין דייגע פיילין וויא בליצין אונ האסט זיי פאר טומילט מיט איין קול תתקע בשופר דו זאלסט בלאזין מיט איין שופר דענסט מאל וועט גאט גיין מיט איין קול בשורה אונ משיח וועט קומן במהרה בימינו אמן:

דיני ערב יום כפור

בערב יוה"כ מקדימין להתפלל מנחה · כדי שיהיה לו שהות אח"כ לאכול סעודה המפסקת : **כתב** היוש"ה שבתפלת מנחה וכן בכל תפלת יוה"כ יאמר פסוק יהיו לרצון קודם הוידוי ואחר הוידוי אלהי נצור לשוני (מרעתי) : ואחר יהיו לרצון אלהינו ואלהי אבותינו · אשמנו אתה יודע עד הפשענו · ע"ת עד והלים רעים · כ"ז תמצא בתפלת יו"כ · ויאמר אלהי נצור · וש"ץ חוזר התפלה עד עושה השלום וא"א וידוי · ק"ש · עלינו · ק"י · ואח"כ מלקין ברצועה של עגל · הנלקה מוטה פניו לצפון ואחוריו לדרום · והאומר אשמנו כו' ג"פ · והמלקה אומר ג"פ והוא רחום ל"ט תיבות כנגד ל"ט מלקות :

וכתוב בכהאריז"ל שהאריז"ל לא היה מקפיד על המלקות רק היו מלקין אותו ד' מלקות כנגד ד' אותיות השם ואח"כ טבל לקיים · באנו באש ובמים עכ"ל : (סעודה המפסקת) אוכלים דברים קלים הנוחין להתעכל מהרה היינו עופות ומפסיקין מבע"י ומברכין בהמ"ז בבכי ובכוונה · ויסקול בדעתו באיזה מקום לבכות · יש להציע השולחנות והמטות ולכבד הבית ליו"כ כמו לשבת ומדליקין נרות בכל החדרים ומברכין :

באיי אלהינו מלך העולם אקב"ו על הדלקת נר של יום הכפורים :

ומה שנהגו להדליק נרות בליל יום הכפורים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות יש אומרים הטעם משום דבעינן אור שבבת וי"א טעם אחר מדאמרינן בפסיקתא דקומי אורי על האורים כבדו ה' אלו הפנסים אמר הקב"ה הדליקו לפני נרות כדי שאשמור את נשמתכם המשולה לנר שנאמר נר אלהים נשמת אדם · ופירוש פנסין עששיות · לובשים בגדים נקיים לבנים וכנגד מתים העליון · רבים נוהגים לטבול במקוה ג"פ אחר סעודה המפסקת וכן הובא בספרים · קודם שיכנס למקוה יהרהר בתשובה מעונותיו ויתודה ג"כ · וקודם שילך לבית הכנסת יברך את בניו בברכה עליונה · ועיקר הברכה יהיה שיהיו עובדי השם כל ימיהם ויתן להם חיים ושלום ארוכים לראות מהם בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצות כל ימי חייהם · ויזכה אותם שילכו בדרכי השם כל ימי חייהם ויכוין בברכתם זו להם נחת רוח לבורא ית"ש · ויזהר מאוד קודם שילך לבהכ"נ לפייס למי שהקניט אותו אף בדבור בעלמא כי הוא דינא דגמרא ועיין בש"ע · ויזהר מאוד בעיה"כ לשלם כל מה שנדר בעניני צדקה קודם לכן ויזהר מאוד להקן בלבו כל תיקון עניני עבודת הבורא ית"ש היינו שירגיש בעצמו כשילך לבהכ"נ לכל נדרי שהוא נקי וטהור מכל חטא ממש כמלאך בחזרת תשובה אמיתית בכל לבבו בכל העניינים וקודם שילך לבית הכנסת יאמר נפש מלא בשמחה עצומה ובהליכת מנעלים דוקא כוס הלשון :

הריני מקבל עלי לענות נפשי וגופי ביום הכפורים הזה כאשר צוני יוצרי ובוראי יתברך שמו בתורתו הקדושה ועניתם את נפשותיכם בתשעה וגו' והריני מקבל עלי מעתה איסור מלאכה וחמשה עניים איסור אכילה ושתיה ורחיצה וסיכה ונעילת הסנדל ותה"ם לשם יחוד קודשא בריך הוא ושכינתיה :

ויכוין בעת קבלתו על עצמו החמשה ענוים מה שהביא בתקונים תקון כ"א ד' ס' ע"ב וז"ל וצריך ב"נ לקבלא עליה חמש ענוין בגין ענוי דגרם לה' זעירא (פירוש לשכינה הקדושה דגלת בגלותא) ואתקריאת עניה סוערה לא נוחמה) עכ"ל · וילך לביהכ"נ בלא מנעלים · יוה"כ : נכנסין לבהכ"נ בעוד היום גדול מחמת התרת נדרים שנ"ל ביום חול · גם מפני שמתעטפים בטלית ונהגו לברך עליו וכשהוא אפילו ספק חשכה אין לברך עליו ואם שכח עד הלילה מ"מ יברך · מנהגים · ורש"י היה מתעטף בטלית שאינו שלו כשעמד בלילה · ויש כי מבוא לבהכ"נ

תיכף ומיד מתוודה בנוסח אשמנו בגדנו היינו להתוודות בכל אות ואות של א"ב בנוסח אשמנו איש ואיש את כל נגעי לבבו אשר ידע בעצמו שלא היה נזהר בהם עד הנה ויזהר מאוד בוידוי זה קודם כל נדרי כי הוא דינא דגמרא ע"פ פי' הרמב"ן (הוא ערב יום כפור עם חשכה) ועיין ביוש"ה שהביא הגי' ע"פ הרמב"ן ע"ש · אך דעו נא שעיקר הוידוי היא התשובה שעמה כמ"ש הרמב"ם ז"ל ויעיד עליו יודע תעלומות שלא ישוב לזה החטא עוד לעולם ר"ל שהבורא ית"ש שיודע מחשבות אדם בוחן את האדם בעת הוידוי שקבל בלבו קבלה אמיתית בתכלית התשובה שמעשה זו ולכן יקבר עצמו כקבר אמיץ וחזק שיהיה בלבי אפשר שיבא עוד לאותו חטא וא"כ איך לא יבוש האדם בפ"ע לומר הוידוי רק בשפתיו בלי הרהור תשובה אמיתית בלבו אוי ואבוי לנפשו במה שהר חטאתו והדרכה הרי הוא מוסיף על חטאתו פשע כי הרי הוא כגונב דעת המקום ברוך הוא ר"ל · ועונשו גדול מאוד כמבואר בזוה"ק ס' במדבר ד' ק"ל ע"ב וז"ל וי ליה למאן דאתי למספיה למארים בלבא רחיקא ולא ברעותא כד"א ויפתוהו בפיהם כו' הא גרים ליה לאסתלקא מעלמא עד לא מטין יומוי כו' עכ"ל · ועוד שבכל התפלות שהתפלל ביום הזה נדחות לחיצונים ר"ל כמבואר בזוה"ק פ' תצוה דף קפ"ו ע"א וז"ל ביומא דכפורי כו' ע"ש · וכתב השל"ה הק' שכל הוידויים צ"ל דוקא בשחיית הגוף עד שיפסקו כל התפלות שנאמרים כמו במודים וכן נוהגים :

ערבית מעמידין ב' חשובי הקהל אחד מימין הש"ץ ואחד משמאלו עד שמסיים ונסלח · ומתחילין לומר בישיבה של מעלה כו' והקהל אומרים כל נדרי עם הש"ץ בלחש דאין תנאי הש"ץ מועיל לצבור · ובאמירת כל נדרי יעורר אדם לבו מאד אל הבכי ויקון עון נדרים כי הוא תיקון גדול מאוד על עון זה ויזהר להומרו בכוונה עצומה כי הוא גם כן מתיקוני התפלה והובא בזוהר הקדוש :

כל נדרי וכו' זהו מסירת מודעא שאמרו חז"ל הרוצה שלא יתקיימו נדריו כל השנה יעמוד בר"ה השנה ויאמר כל נדרים שאני עתיד לידור כל השנה יהיו בטלים ובלבד שלא יהיה זוכר התנאי בשעת הנדר (התנאי הוא הביטול שביטל כל הנדרים ביו"כ) שאם זוכר התנאי בשעת הנדר ואעפ"כ נדר הרי בטל התנאי והנדר קיים · ואין ההיתר מועיל אלא לנדרי עצמו אבל לא מה שחבירו או ב"ד מדירים או משביעים אותו · ומה שאומרים כל נדרי ביו"כ ולא בר"ה ככר הקשה מהרי"ל ותירץ דיו"כ נמי מתקרי ר"ה ועוד שביו"כ איכא רוב עם הוא"ל והם בטלים ממלאכתם אף מלתקן אוכל נפש ואז יאמרנה החזן בעד כל הקהל למסור מודעה מיו"כ זה עד יו"כ הבא :

כתב הרא"ש נוהגים העולם לומר (מיו"כ זה עד יו"כ הבא) כדמוכח בגיטין כו' וכ"כ ר"ת כנ"ל כלומר מה שאני עתיד להדרים מיו"כ זה עד יו"כ הבא עליו ולא מהניך מיו"כ שעבר כו' שהרי אין זה התרסה כו' עכ"ל בקיצור :

וכתב מהרי"ל יזהר כל אדם לומר כל נדרי עם ש"צ ליבור כדי שיהיו לכל פתחות ג' מתירים : עוד כתב מהרי"ל בראשונה אומר כל נדרי בלחש ובשניה מרים קולו יותר ועוד יותר בשלישית משום דאז נשמע באימה וברעדה ואומר ג' פעמים משום דלשון חכמים כך הוא אסרוס אסרוס אסרוס מגל זו מגל זו מגל זו · טעם אחר משום דהתרת הנדר ג"פ הוא נגד שאומר החכם מותר לך מותר לך מותר לך בשעת התרת הנדר : עוד כתב טוב הוא לאמתויי כל נדרי מבעוד יום משום דהתרת הנדר הוא ואין מתירין נדרים לא בשבת ולא ביו"ט כי אם לצורך שבת ויו"ט לפיכך יתחיל ש"ץ כל נדרי טרם שיקדש היום אבן יאריך בו בניגונים להמשיך עד הלילה ולהכי נמי יקדים כל אדם את עצמו לבוא לבהכ"נ כדי שיבקשו זה את זה מחילה טרם ירד הש"ץ לפני התיבה : (הג"ה) נהג מהרי"ל הנ"ל טרם ירד ש"ץ לומר כל נדרי לפני התיבה היה עומד הוא לפני התיבה ואמר בישיבה של מעלה כו' :

ואח"כ יאמר זה המאמר והוא מתיקוני זוהר

קם רבי שמעון סליק ידוי לגבי עילא ושבח למארי עלמא ואמר רבון עלמין עביד בגין שכינתא דאיהי בגלותא · ואם איהי באומאה הא אבא ואמא דאינון חכמה ובינה יכלין למעבד התרה הה"ד יהוה צבאות יעץ ומי יפר אם התלמיד אומי הרב יכיל למעבד התרה · ואם נדר או נשבע בן דאיהו ו' דלא יפרוק לה אלא דתהא בגלותא עד זמנא ידיעא ונדר או שבועה איהו בי"ה דאינון חכמה ובינה ואיהו אתחרט הא תלת בני נשא יכלין למפטר ליה ואינון תלת אבהן לעילא לקבליהו · ואם לא תתחרט אנא בעינא מנך ומכל אינון דמתיבתא דלעילא ותתא דתעביד בגין רעיא מהימנא דלא זז משכינתא בכל אתר ואיהו עאל שלם בינך ובינה זמנין סגיאין ומסר גרמיה למיתה בגינה ובגין בנהא הה"ד ואם אין מחני נא מספרך אשר כתבת · ואם הוא נדר מסטרא דאבא ואמא ולא בעי אנא סליק לגביה הוא דאתמר ביה כי יפלא ממך דבר · דאתמר ביה במופלא ממך אל תדרוש דיפטור נדר · ואף על גב דשכינתא איהי בגלותא לגבי בעלה כנדה דאיהו יפריש בין דם לדם · ואתפתח מקורא דילה לדכאה לה במים דאורייתא מים חיים דלא פסקין ואפריש מינה דם נדה דאיהי לילית דלא אתקריבת בהדה דאיהי חובא דנשמתא דסאיבת לה ולית לה רשו לסלקא נשמתא לגבי בעלה לההוא אתר דאתיהיבת מתמן ואתדנת בין דין לדין בין דיני נפשות לדיני ממונות דאית מאן דפרע בממוניה ואית מאן דפרע בנפשיה ובין נגע לנגע כמה דאוקמוהו איכה ישבה בדד דאיהי חשיבא שכינתא בגלותא כמצורע דאתמר ביה בדד ישב מחוץ למחנה מחוץ ודאי דא גלותא דאיהי לבר מארעא דישראל דאיהי מותבא דאת (ה) ואי מקורא לא יכיל למפתח עד דיפתח ליה ההוא דסגיר ליה אנא מפיסנא ליה בגין יו"ד ה"א וא"ו ה"א דאיהו יחודא (דיחודיה תמן) ובגין לבושין דאתלבש מיד אתפתחת מקורה ואתדכיאת שכינתא ורזא דמלה מקוה ישראל יהוה מושיעו בעת צרה מושיעו ודאי ההוא דמקורא דמקוה בידוי

קודם כל נדרי מציאין הס"ת ואומרים פסוק זה ג' פעמים :

אור זרע לצדיק ס"ת קרע **ולישרי לב שמחה** ס"ת בגימטריא טוב :

מעריב ליל יום כפור

הודעה מהרבנים

גם האלהים ע"פ בתורה אנחנו מתירים נדרים ושבועות שהאדם אוסר בהם איזה אוסר על נפשו · ובכלל מתירים אנחנו נדרים ושבועות שהאדם נדר ונשבע מפי שמו רק כל דברים שבינו לבין עצמו · אבל חס וחלילה לכל איש לחשוב שאנחנו מתירים אלות ושבועות שנשבעים לממשלה ובמקומות המשפט · כי אלות ושבועות ונדרים ושבועים בפניהם שבין אדם לחבירו · ונדרים שנועדו לטובה ותועלת זולתנו · ולכל איש מאיזה דת וגזע שיהיה · והנדרים והאלות והשבועות שנאמר עליהן בתורה כי לא ינקה ה' את עובריהן · מתקיימות לעולם שרירין וקיימין בתוקפן ובלי שנוי וכל העובר עליהן ישיגהו חרון אף אלהים ויהיה לחרפות ולדראון עולם :

עַל דַּעַת הַמָּקוֹם וְעַל דַּעַת הַקָּהָל בִּישִׁיבָה שֶׁל מַעְלָה וּבִישִׁיבָה שֶׁל מַטָּה אָנוּ מַתִּירִין לְהִתְפַּלֵּל עִם הָעֲבַרְיָנִים :

כָּל

נִדְרֵי וֶאֱסָרֵי וּשְׁבוּעֵי וַחֲרָמֵי וְקוֹנָמֵי וְקִנּוּסֵי וְכִנּוּיֵי · דְּאִנְדַּרְנָא · וּדְאִשְׁתַּבַּעְנָא · וּדְאַחֲרִימְנָא · וּדְאָסַרְנָא עַל נַפְשָׁתָנָא: מִיּוֹם כִּפּוּרִים זֶה · עַד יוֹם כִּפּוּרִים הַבָּא עָלֵינוּ לְטוֹבָה : בְּכוּלְּהוֹן אִיחֲרַטְנָא בְהוֹן · כֻּלְּהוֹן יְהוֹן שָׁרָן · שְׁבִיקִין · שְׁבִיתִין · בְּטֵלִין וּמְבוּטָּלִין · לָא שְׁרִירִין · וְלָא קַיָּמִין: נִדְרָנָא לָא נִדְרֵי · וֶאֱסָרָנָא לָא אֱסָרֵי · וּשְׁבוּעָתָנָא לָא שְׁבוּעוֹת :

וטפל ג"פ · כי נ"ל ג"פ מותר לך · והוא מתחרט ג' פעמים והוי כאילו התיר לו תלמיד חכם :

הש"ץ אומר ונסלח ג"פ ואח"כ הקהל אומרים אותו ג"פ :

וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל · וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה :

חזן סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה וְשָׁם נֶאֱמַר : והקהל אומרים ג"פ בקול רם וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ :

ברכת שהחיינו יאמר כל יחיד בלחש הש"ע והודאה להבורא יתברך שזיכה אותו בחיים לעת הזאת שיוכל לקיים מצותיו ביום הזה בצום ובה' עינויים ובמניעת מלאכה ובתפלות והודאות ויעשה נ"ר בכל הכ"ל להבורא יתברך · ויסיים קודם שמסיים הש"ץ כדי שיענה אמן :

בית לוי

(ואסרי) כמ"ש לאסור אסר על נפשו (במדבר ל) (דאנדרנא) כיוצי נא הוא נרבים (בכלהון) בכולם (איחרטנא) ל' חרטה (שרן) לשון מותר (שביקין) כמו עזובים ועזובים לשון מחילה (שביתין) ל' השבתה והוא ל' ביטול (שרירין) ל' חיזוק (נדרנא) כמו נדרינו כי תרגום של נדריו הוא נדרנא (ירמיה מד כה) (ונסלח כו') הוא ל"ס (במדבר טו כו) (סלח נא כו') הוא ל"ס (שם יד יט) :

מטה לוי

(כל נדרי) הנדרים דאפקית בלשון נדר (ואסרי) הן דאפקית בלשון איסור (וחרמי) שאמרתי יהא אסור דבר זה עלי כחרם (וקונמי) שאמרתי יהא דבר זה עלי כהקדש (וקנוסי) שקנסתי לעצמי מה שאני חייב (וכנויי) נדרים שאמרתי בלשון חיק נזיח פזיח · כדאיתא בנדרים (דאנדרנא ודאשתבענא כו') מה שנדרנו ושנשבענו ושהחרמנו ושאסרנו על נפשותינו (בכולהון איחרטנא בהון) מהיום אני מתחרט בכלהון (כלהון יהון שרן) כלהון יהון מותרין (שביקין) עזובין (שביתין) ישבתו (בטילין) מעצמם (ומבוטלין) מאחרים שבטלום (לא שרירין) לא יהיו חזקים (ולא קיימין) לא יהיו מקויימים (נדרנא לא נדרי) נדרינו אינם נדרים (ונסלח) מוסב ע"ד מאמרז"ל על פ' וה' יסלח לה · במה הכתוב מדבר באשה שנדרה בנזיר ושמע בעלה והפר לה והיא לא ידעה והיתה שותה יין ומטמאה למתים זו היא שצריכה סליחה · וכן אנחנו אם נדור ונעבור עליו · אף שהנדר בטל הואיל ולא זכרנו התנאי · עכ"ז צריכים אנו סליחה · ע"ז תקנו לומר ונסלח כו' :

כל נדרי אַלֶע דִי נְדָרִים אוּנ אַלֶע דִיא אִסוּרִים אוּנ אַלֶע שְׁבוּעוֹת אוּנ אַלֶע דִי חֲרָמוֹת דָאשׁ הֵייסְט וֶוען אֵיינֶער זָאגְט דָאשׁ בְּרוֹיט זָאל אוֹיף מִיר אָסוּר זַיין וִויא הֵרֶם אָדֶער מִיט דֶעם לָשׁוֹן פוּן קוֹנָם אָדֶר קָנָם אָדֶר אַנְדֶרֶע צוּא נָאמֶען וָואשׁ נְדָרִים וֶוערִין גִּינֶעהְנְט דָאשׁ מִיר וֶועלֶן אַנֶדר טָאן אוּנ דָאשׁ מִיר וֶועלִין שְׁוֶוערִין אוּנ דָאשׁ מִיר וֶועלִין מַאכְן וִויא חֵרֶם אוּנ דָאשׁ וָואשׁ מִיר וֶועלִין אָסוּר מַאכִין אוֹיף אוּנְזֶערֶע לַייבֶּער פוּן דֶעם דָאזִיגִין יוֹם כִּפּוּר בִּיז אִין דֶעם יוֹם כִּפּוּר וָואשׁ וֶועט קוּמֶן אִיבֶּר אַיאָר אוֹיף אוּנְז צוּא נוּטְין בכולהן אוֹיף דִי אַלֶע הָאבְּן מִיר חֲרָטָה זַיי אַלֶע זָאלְן מוּתָּר זַיין זַייא זָאלְן אַלֶע זַיין פַאר גֶעבִּין שביתין זַיי זָאלְן זַיין פַאר שְׁטֶערְט זַיי זָאלִין זַיין בָּטֵל וּמְבוּטָּל זַיי זָאלִין נִיט זַיין גִשְׁטַארְקְט אוּנ זַייא זָאלִין קֵיין קִיוּם נִיט הָאבְּן נדרנא אוּנְזֶר נֶדֶר זָאל קֵיין נֶדֶר נִיט זַיין אוּנ אוּנְזֶר אִיסוּר זָאל קֵיין אִיסוּר נִיט זַיין אוּנ אוּנְזֶר שְׁבוּעָה זָאל קֵיין שְׁבוּעָה נִיט זַיין :

ונסלח לכל עדת אוּנ עֶשׁ זָאל פַאר גֶעבְּן וֶוערִין צוּא אַלֶע יִשְׂרָאֵל אוּנ צוּא דֶעם פְרֶעמְדְלִינְג וָואשׁ עֶר וואוֹנְט צְווִישִׁין זַיי דֶען אַלֶץ וָואשׁ זַייא הָאבִּין גִיטָאן הָאבִּין זַייא בְּשׁוֹגֵג גִיטָאן מִיר בֶּעטִין גָאט עֶר זָאל אוּנְז רֶעכִינֶען אַלֶע עֲבֵירוֹת גְלַייךְ אַז מִיר וָואלְטִין זַייא בְּשׁוֹגֵג גִיטָאן דֶען דֶער יֵצֶר הָרַע רֶעט אָן דֶעם מֶענְטְשִׁין צוּ זִינְדִיגִין אוּנ אַיין מֶענְטְשׁ אִיז דָאךְ נִיט מֶער אַז בְּלוּט אוּנ פְלֵייש דְרוּם אִיז אִים שְׁוֶוער דֶעם יֵצֶר הָרַע כּוֹבֵשׁ זַיין :

סלח נא דֶער שְׁלִיחַ צִבּוּר זָאגְט דֶעם פָּסוּק אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט פַאר גִיב דִי זִינְד פוּן דֶעם דָאזִיגְן פָאלְק אַזוֹ וִויא דַיין חֶסֶד אִיז גְרוֹישׁ אוּנ אַזוֹ וִויא דוּ הָאסְט פַאר טְרָאגִין דִי זִינְד פוּן דֶעם דָאזִיגִין פָאלְק זִינְט דוּ הָאסְט זֵיי אוֹישׁ גִיצוֹיגִין פוּן מִצְרַיִם בִּיז אַהֶער אוּנ דָארְטִין שְׁטֵייט ווַייטֶער אִין פָּסוּק גָאט הָאט גִיזָאגְט צוּ משֶׁה רַבֵּינוּ וָואשׁ עֶר הָאט פַאר דִי יִשְׂרָאֵל גִיבֶּעטִין אִיךְ הָאבּ פַאר גֶעבִּין אַז דַיינֶע רֵייד אַזוֹ וִויא דוּ הָאסְט פַאר זֵיי גִיבֶּעטִין :

חזן
בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם שֶׁהֶחֱיָנוּ וְקִיְּמָנוּ וְהִגִּיעָנוּ לַזְּמַן הַזֶּה׃

אם חל יום כפור בשבת אומרים כאן מזמור שיר ליום השבת

חזן **בָּרְכוּ אֶת יְהוָה הַמְבֹרָךְ׃**

קהל וחזן **בָּרוּךְ יְהוָה הַמְבֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃**

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים· סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה· ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד· יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם׃

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים· בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ· בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה· גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה׃ וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ׃ אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים׃

בברכה א יכוין בלבו אהבת הגורא ית"ש ובחינת ונשמת כו' יכוין בלבו כש"ע אהבת תורתו הק' שנתן לנו כדי שנזכה בה לחיים הנצחיים ובחינת (ולזכתך) יתפלל מעומקא דלבא ובחינות (אוהב עמו ישראל) יכוין אני נותן לך ית"ש הודאה על שזיכה אותי גם כן להיות בחלקך ובגורלך הק' מעם ישראלי׃

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ· תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ׃ עַל כֵּן יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד׃ כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה׃ וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל׃

ראם כתב"י ז"ל נומר בשכמל"ו בקול רם וכן למחר· בק"ש דיו"כ דכל נדרי ושחרית יכוין הטוש של פסוק שמע בקיבור בכדי שיוכל לומר בשכמל"ו בקול רם עם הציבור׃

יחיד אומר אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן׃

שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה ׀ אֶחָד׃

בקול רם בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד׃

וְאָהַבְתָּ אֵת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל־לְבָבְךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ וּבְכָל־מְאֹדֶךָ׃ וְהָיוּ הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוְּךָ הַיּוֹם עַל־לְבָבֶךָ׃ וְשִׁנַּנְתָּם לְבָנֶיךָ וְדִבַּרְתָּ בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּקְשַׁרְתָּם לְאוֹת עַל־יָדֶךָ וְהָיוּ לְטֹטָפֹת בֵּין עֵינֶיךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזֻזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃

וְהָיָה אִם־שָׁמֹעַ תִּשְׁמְעוּ אֶל־מִצְוֹתַי אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם הַיּוֹם לְאַהֲבָה אֶת־יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם וּלְעָבְדוֹ בְּכָל־לְבַבְכֶם וּבְכָל־נַפְשְׁכֶם׃ וְנָתַתִּי מְטַר־אַרְצְכֶם בְּעִתּוֹ יוֹרֶה וּמַלְקוֹשׁ וְאָסַפְתָּ דְגָנֶךָ וְתִירֹשְׁךָ וְיִצְהָרֶךָ׃ וְנָתַתִּי עֵשֶׂב בְּשָׂדְךָ לִבְהֶמְתֶּךָ וְאָכַלְתָּ וְשָׂבָעְתָּ׃ הִשָּׁמְרוּ לָכֶם פֶּן־יִפְתֶּה לְבַבְכֶם וְסַרְתֶּם וַעֲבַדְתֶּם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם׃ וְחָרָה אַף־יְהוָה בָּכֶם וְעָצַר אֶת־הַשָּׁמַיִם וְלֹא־יִהְיֶה מָטָר וְהָאֲדָמָה לֹא תִתֵּן אֶת־יְבוּלָהּ וַאֲבַדְתֶּם מְהֵרָה מֵעַל הָאָרֶץ הַטֹּבָה אֲשֶׁר יְהוָה נֹתֵן לָכֶם׃ וְשַׂמְתֶּם אֶת־דְּבָרַי אֵלֶּה עַל־לְבַבְכֶם וְעַל־נַפְשְׁכֶם וּקְשַׁרְתֶּם אֹתָם לְאוֹת עַל־יֶדְכֶם וְהָיוּ לְטוֹטָפֹת בֵּין עֵינֵיכֶם׃ וְלִמַּדְתֶּם אֹתָם אֶת־בְּנֵיכֶם לְדַבֵּר בָּם בְּשִׁבְתְּךָ בְּבֵיתֶךָ וּבְלֶכְתְּךָ בַדֶּרֶךְ וּבְשָׁכְבְּךָ וּבְקוּמֶךָ׃ וּכְתַבְתָּם עַל־מְזוּזוֹת בֵּיתֶךָ וּבִשְׁעָרֶיךָ׃ **לְמַעַן** יִרְבּוּ יְמֵיכֶם וִימֵי בְנֵיכֶם עַל הָאֲדָמָה אֲשֶׁר נִשְׁבַּע יְהוָה לַאֲבֹתֵיכֶם לָתֵת לָהֶם כִּימֵי הַשָּׁמַיִם עַל־הָאָרֶץ׃

וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה לֵּאמֹר׃ דַּבֵּר אֶל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתָּ אֲלֵהֶם וְעָשׂוּ לָהֶם צִיצִת עַל־כַּנְפֵי בִגְדֵיהֶם לְדֹרֹתָם וְנָתְנוּ עַל־צִיצִת הַכָּנָף פְּתִיל תְּכֵלֶת׃ וְהָיָה לָכֶם לְצִיצִת וּרְאִיתֶם אֹתוֹ וּזְכַרְתֶּם אֶת־כָּל־מִצְוֹת יְהוָה וַעֲשִׂיתֶם אֹתָם וְלֹא־תָתוּרוּ אַחֲרֵי לְבַבְכֶם וְאַחֲרֵי עֵינֵיכֶם אֲשֶׁר־אַתֶּם זֹנִים אַחֲרֵיהֶם׃ לְמַעַן תִּזְכְּרוּ וַעֲשִׂיתֶם אֶת־כָּל־מִצְוֹתָי וִהְיִיתֶם קְדֹשִׁים לֵאלֹהֵיכֶם׃ אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֶתְכֶם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם׃

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ· כִּי הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ· הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים· הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ׃ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אוֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ· הָעֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר· נִסִּים וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר· הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ· הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ· הָעֹשֶׂה לָּנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם· הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם· וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם׃ הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ׃ וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם׃

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְיָ מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא׃ מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה· זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ׃ יְיָ יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד׃ וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְיָ אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ גָּאַל יִשְׂרָאֵל׃

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם· וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃ וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ

והסר מעלינו אויב דבר וחרב ורעב ויגון והסר שטן מלפנינו ומאחרינו · ובצל כנפיך תסתירנו · כי אל שומרנו ומצילנו אתה: כי אל מלך חנון ורחום אתה: ושמור צאתנו ובואנו לחיים ולשלום מעתה ועד עולם: ופרוש עלינו סכת רחמים חיים ושלום: ברוך אתה יהוה הפורש סכת שלום עלינו ועל כל עמו ישראל ועל ירושלים:

לשבת ושמרו בני ישראל את השבת לעשות את השבת לדורותם ברית עולם: ביני ובין בני ישראל אות היא לעולם כי ששת ימים עשה יי את השמים ואת הארץ וביום השביעי שבת וינפש:

כשחל בחול כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו: ח"ק

תפלת יום כפור למעריב לשחרית ולמנחה

למנחה כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

זכרנו לחיים · מלך חפץ בחיים · וכתבנו בספר החיים · למענך אלהים חיים:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יהוה מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה ורב להושיע: מוריד הטל: מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים · סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר · מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה: מי כמוך אב הרחמן זוכר יצוריו לחיים ברחמים: ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יהוה מחיה המתים:

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה: (כי אל מלך גדול וקדוש אתה):

לדור ודור המליכו לאל כי הוא לבדו מרום וקדוש:

ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל מכונך והיכלך:

ובכן תן פחדך יהוה אלהינו על כל מעשיך · ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם · כמה שידענו יהוה אלהינו שהשלטן לפניך · עז בידך וגבורה בימינך · ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך · שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה · וכל הרשעה כלה כעשן תכלה · כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה הוא יהוה אלהינו מהרה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך · ככתוב בדברי קדשך ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך · ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יהוה המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים · אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת: ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום (לשבת השבת הזה ואת יום) הכפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו (לשבת באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך · וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך · לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפרים הזה: זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים טובים · ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה:

אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום (לשבת השבת הזה וביום) הכפורים הזה · מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור: ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו: (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת · כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה): ברוך אתה יהוה מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הכפורים:

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך:

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים: הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך:

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות:

למעריב

שלום רב על ישראל עמך תשים לעולם כי אתה הוא מלך אדון לכל השלום וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך:

בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום: ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום:

לשחרית ולמנחה

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך: ברכנו אבינו כלנו כאחד (יחד) באור פניך: כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה (ורחמים) וברכה ורחמים וחיים ושלום וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך (ברוב עוז ושלום): בספר וכו׳

אלהינו ואלהי אבותינו תבא לפניך תפלתנו ואל תתעלם מתחנתנו: שאין אנו עזי פנים וקשי ערף לומר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו: אבל אנחנו ואבותינו חטאנו:

אשמנו בגדנו גזלנו דברנו דפי: העוינו והרשענו זדנו חמסנו טפלנו שקר: יעצנו רע כזבנו לצנו מרדנו נאצנו סררנו עוינו פשענו צררנו קשינו ערף: רשענו שחתנו תעבנו תעינו תעתענו: סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו: ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו הרשענו:

מה נאמר לפניך יושב מרום ומה נספר לפניך שוכן שחקים: הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

אתה יודע רזי עולם ותעלומות סתרי כל חי: אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב: אין (כל) דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך: ובכן יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתכפר לנו על כל חטאתינו ותסלח לנו על כל עונותינו ותמחל לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון:
ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:
ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות:
על חטא שחטאנו לפניך בדבור פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה:
על חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב:
ועל חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע:
על חטא שחטאנו לפניך בודוי פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות:
על חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים:
על חטא שחטאנו לפניך בחוזק יד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם:
על חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בטומאת שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים:

ועל כלם אלוה סליחות: סלח לנו: מחל לנו: כפר לנו:

על חטא שחטאנו לפניך בכפת שוחד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב:
על חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך בלצון:
על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן:
ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה:
על חטא שחטאנו לפניך בנשך ובמרבית:
ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון:
על חטא שחטאנו לפניך בשקור עין:
ועל חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו:
על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח:

ועל כלם אלוה סליחות: סלח לנו: מחל לנו: כפר לנו:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עוֹל :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עוֹרֶף :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת יָד :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב :

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת׃ סְלַח לָנוּ׃ מְחַל לָנוּ׃ כַּפֶּר לָנוּ :

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבַּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּאי וְתָלוּי :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין :

סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ׃ אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם׃ וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים׃ כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת : כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ אֶלָּא אָתָּה):

אֱלֹהַי עַד שֶׁלֹּא נוֹצַרְתִּי אֵינִי כְדַאי וְעַכְשָׁו שֶׁנּוֹצַרְתִּי כְּאִלּוּ לֹא נוֹצַרְתִּי עָפָר אֲנִי בְּחַיַּי קַל וָחוֹמֶר בְּמִיתָתִי הֲרֵי אֲנִי לְפָנֶיךָ כִּכְלִי מָלֵא בוּשָׁה וּכְלִמָּה׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא אֶחֱטָא עוֹד וּמַה שֶּׁחָטָאתִי לְפָנֶיךָ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים אֲבָל לֹא עַל יְדֵי יִסּוּרִים וָחֳלָאִים רָעִים :

אֱלֹהַי נְצֹר לְשׁוֹנִי מֵרָע וּשְׂפָתוֹתַי מִדַּבֵּר מִרְמָה וְלִמְקַלְלַי נַפְשִׁי תִדֹּם וְנַפְשִׁי כֶּעָפָר לַכֹּל תִּהְיֶה׃ פְּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתֶךָ וְאַחֲרֵי מִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוֹף נַפְשִׁי וְכָל הַקָּמִים וְהַחוֹשְׁבִים עָלַי לְרָעָה מְהֵרָה הָפֵר עֲצָתָם וְקַלְקֵל מַחְשְׁבוֹתָם : יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהַי וֵאלֹהֵי אֲבוֹתַי שֶׁלֹּא תַעֲלֶה קִנְאַת אָדָם עָלַי וְלֹא קִנְאָתִי עַל אֲחֵרִים וְשֶׁלֹּא אֶכְעוֹס הַיּוֹם וְשֶׁלֹּא אַכְעִיסֶךָ וְתַצִּילֵנִי מִיֵּצֶר הָרָע וְתֵן בְּלִבִּי הַכְנָעָה וַעֲנָוָה׃ מַלְכֵּנוּ וֵאלֹהֵינוּ יַחֵד שִׁמְךָ בְּעוֹלָמֶךָ בְּנֵה עִירֶךָ יַסֵּד בֵּיתֶךָ וְשַׁכְלֵל הֵיכָלֶךָ וְקַבֵּץ קִבּוּץ גָּלֻיּוֹת וּפְדֵה צֹאנֶךָ וְשַׂמַּח עֲדָתֶךָ : עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן יְמִינֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן תּוֹרָתֶךָ׃ עֲשֵׂה לְמַעַן קְדֻשָּׁתֶךָ׃ לְמַעַן יֵחָלְצוּן יְדִידֶיךָ הוֹשִׁיעָה יְמִינְךָ וַעֲנֵנִי : יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִי וְהֶגְיוֹן לִבִּי לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרִי וְגוֹאֲלִי׃ עוֹשֶׂה הַשָּׁלוֹם בִּמְרוֹמָיו הוּא יַעֲשֶׂה שָׁלוֹם עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל וְאִמְרוּ אָמֵן : יהי רצון וכו׳

אם חל יו״כ בשבת אומרים ויכולו מגן אבות או״א וכו׳ ואח״כ מתחיל החזן יעלה תחנוננו :

וַיְכֻלּוּ הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ וְכָל צְבָאָם : וַיְכַל אֱלֹהִים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה וַיִּשְׁבֹּת בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר עָשָׂה : וַיְבָרֶךְ אֱלֹהִים אֶת יוֹם הַשְּׁבִיעִי וַיְקַדֵּשׁ אֹתוֹ כִּי בוֹ שָׁבַת מִכָּל מְלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים לַעֲשׂוֹת :

חזן

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ :

מָגֵן אָבוֹת בִּדְבָרוֹ מְחַיֵּה מֵתִים בְּמַאֲמָרוֹ הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ שֶׁאֵין כָּמוֹהוּ הַמֵּנִיחַ לְעַמּוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קָדְשׁוֹ כִּי בָם רָצָה לְהָנִיחַ לָהֶם׃ לְפָנָיו נַעֲבוֹד בְּיִרְאָה וָפַחַד וְנוֹדֶה לִשְׁמוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מֵעֵין הַבְּרָכוֹת׃ אֵל (ורוב) הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַשָּׁלוֹם מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת וּמְבָרֵךְ שְׁבִיעִי וּמֵנִיחַ בִּקְדֻשָּׁה לְעַם מְדֻשְּׁנֵי עֹנֶג זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ רְצֵה נָא בִמְנוּחָתֵנוּ קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן (וְשִׂים) חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ (וְשַׂמְּחֵנוּ) וְשַׂמַּח נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת׃ וְהַנְחִילֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה וּבְרָצוֹן שַׁבַּת קָדְשֶׁךָ וישמחו בך ישראל אוהבי שמך וְיָנוּחוּ בָהּ כָּל יִשְׂרָאֵל מְקַדְּשֵׁי שְׁמֶךָ : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבָּת : קדיש שלם

הפיוט הזה מיוסד ע״פ תשר״ק אחר התיבות יעלה׳ ויבא׳ ויראה׳ וע״פ הכתוב מערב עד ערב תשבתו שבתכם׳ והנו מבקשים בזכות הצדיקים ע״ד תפלת מי שענה׳ והטעם שלא נסדרו כסדר לפי שיסדו ע״ד תשר״ק׳ לכך הוצרך להפכו כדרכו של הפייטן :

פותחין הארון

יַעֲלֶה תַחֲנוּנֵנוּ מֵעֶרֶב׃ וְיָבֹא שַׁוְעָתֵנוּ מִבֹּקֶר׃ וְיֵרָאֶה רִנּוּנֵנוּ עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה קוֹלֵנוּ מֵעֶרֶב׃ וְיָבֹא צִדְקָתֵנוּ מִבֹּקֶר׃ וְיֵרָאֶה פִּדְיוֹנֵנוּ עַד עָרֶב :

יעלה תחנוננו אונזער גיבעט וואס מיר בעטן היינט בייא נאכט צו כל נדרי זאל אויף גיין צוא גאט בזכות ירושלים וואש דאש איז איין ארט פון תפלה אונ אונזער גישרייא פון תפלת שחרית זאל קומען פאר גאט בזכות אברהם וואש ער האט מתקן גיוועזין תפלת שחרית אונ עש זאל גיזעהן ווערין אונזער גיזאנג ביז אבינט אז יום כפור לאזט זיך אויש דאש מיינט ער אונזער תפלה זאל אן גינומען ווערין בזכות יצחק וואש ער האט מתקן גיוועזין תפלת מנחה אונ ער שטעלט בייא יצחק דאש לשון רינון ווייל ער איז גיוועזן איין עולה תמימה אונ אז מען האט איין קרבן

יַעֲלֶה תַּחֲנוּנֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא שַׁוְעָתֵנוּ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה רִנּוּנֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה עִנּוּיֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא סְלִיחָתֵנוּ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה נַאֲקָתֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה מְנוּסֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא לְמַעֲנוֹ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה כִּפּוּרֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה יִשְׁעֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא טָהֳרֵנוּ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה חִנּוּנֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה זִכְרוֹנֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא וִעוּדֵנוּ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה הֲדָרָתֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה דָּפְקֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא גִּילֵנוּ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה בַקָּשָׁתֵנוּ · עַד עָרֶב :

יַעֲלֶה אֶנְקָתֵנוּ מֵעֶרֶב · וְיָבֹא אֵלֶיךָ מִבֹּקֶר · וְיֵרָאֶה אֵלֵינוּ · עַד עָרֶב :

שֹׁמֵעַ תְּפִלָּה עָדֶיךָ כָּל בָּשָׂר יָבֹאוּ: יָבוֹא כָל בָּשָׂר לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְפָנֶיךָ יְהוָה: יָבֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ: בֹּאוּ נִשְׁתַּחֲוֶה וְנִכְרָעָה נִבְרְכָה לִפְנֵי יְהוָה עֹשֵׂנוּ :

מטה לוי

(יעלה תחנוננו ס' עד ערב) תחנוננו ושועתנו וכל הרנה והתפלה שאנו מתפללים מערב ומבקר עד ערב יעלה ויבוא ויראה לפניו יתברך וירצה ויקובל (יעלה ענוינו) ענוי נפש שלנו (מנוסנו) שאנו נסים אליו לחסות בצלו (ויבא למענו) יבוא מנוס לנו למענו (כפורנו) תפלתנו שמכפרת בזמן הזה כמו קרבן (ישענו) יעלה ישועה לנו (טהרנו) שאנו מטהרים אותנו ביו"כ (חנוננו) תפלתנו שאנו מתפללים בעת צרה (זכרוננו) בזכות שאנו מזכירים שמך (ועודנו) שאנו מתוועדים בתפלה (הדרתנו) שאנו נותנים לו הדר בתפלה גם שגלה מלפניך מהודרים (דפקנו) שאנו דופקים על דלתי התשובה (גילנו) אף שאנו בצרות מ"מ שמחים אנו בתפלתנו ומנעים אותה (אנקתנו) לשהתם :

בית לוי

(שועתנו) ל' תפלה כמו ושמע שועתי (תהלים מב) (רננו) לשון שבחות כמו שרנינו ת"י שבחו (שם פא ב) (נאקתנו) לשון צעקה כמו את נאקת ב"י (שמות ו ה) (מנוסנו) לשון מנוס כמו משגבי ומנוסי (ש"ב כב ג) ופירש"י כיותי נס אליו לעזרה או פי' מנוסנו מן הגלות (ויבא) מוסב על מנוסנו (ישענו) ל' ישועה והמפרשו ל' וישע ה' אל הבל מועה כי היו"ד נושא הוא שימוש והיו"ד שבישעו יסוד (ועודנו) ל' ועד וקבוץ כמו ויועדו יחדו (איוב ב יא) (דפקנו) ל' הכאה על קול דודי דופק (שה"ש ה ב) או הוא ל' דוחק כמו ודפקום יום אחד ת"א ואם אדחיקינון ור"ל דוחק הצרות

קָרְבָּן גִּיבְּרַאכְט הָאבִּין דִּי לְוִיִּם דֶּער בַּייא גִיזוּנְגֶען יעלה קולנו אוּנְזֶער תְּפִלַּת עַרְבִית זָאל אוֹיף גֵּיין פַר גָאט בִּזְכוּת יַעֲקֹב וָואשׁ בַּייא אִים שְׁטֵייט גִּישְׁרִיבִּין הַקּוֹל קוֹל יַעֲקֹב אוּנ אוּנְזֶער גִּירֶעכְטִיקַייט זָאל קוּמֶען פוּן פְרִיא בִּזְכוּת משֶׁה רַבֵּינוּ וָואשׁ עֶר הָאט גִּיזָאגְט צַדִּיק וְיָשָׁר הוּא אוּנ עֶשׁ זָאל גִּיזֶעהֶן וֶוערִין אוּנְזֶר דֶּער לַייזוּנְג בִּיז אָבִינְט בִּזְכוּת אַהֲרֹן וָואשׁ עֶר הָאט אוֹיף גִיהַאלְטִין דִּי מַגֵּפָה אוּנ הָאט דֶּער לַייזְט דִּי יִשְׂרָאֵל פוּן טוֹיט אַזוֹא זָאל אוּנְז גָאט הַיינְט דֶּער לַייזִין פוּן דֶעם שָׂטָן עֶר זָאל אוֹיף אוּנְז נִיט מְקַטְרֵג זַיין יעלה ענוינו עֶשׁ זָאל אוֹיף גֵּיין אוּנְזֶר פַּייניגוּנְג אִין תַּעֲנִית פוּן אָבִינְט בִּזְכוּת דָּוִד הַמֶּלֶךְ וָואשׁ עֶר הָאט פִיל צָרוֹת אוֹיף זִיךְ גִיהַאט אוּנ עֶר פְּלֶעגְט תָּמִיד אוֹיף שְׁטֵיין חֲצוֹת לַיְלָה אוּנ הָאט גִילוֹיבְּט גָאט אוּנ עֶשׁ זָאל קוּמֶען אוּנְזֶער פַאר גֶעבּוּנְג פוּן פְרִיא בִּזְכוּת שְׁלֹמֹה הַמֶּלֶךְ וָואשׁ עֶר הָאט גִיזָאגְט וְשָׁמַעְתָּ וְסָלַחְתָּ דוּא גָאט זָאלְסְט הֶערִין אוּנְזֶער גִיבֶּעט אוּנ זָאלְסְט פַאר גֶעבִּין אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּנ עֶס זָאל גִּיזֶעהֶען וֶוערִין אוּנְזֶער גִישְׁרַייא בִּיז אָבִינְט בִּזְכוּת שְׁמוּאֵל הַנָּבִיא וָואס עֶר הָאט גִישְׁרִיעֶן אוּנ תְּפִלָּה גִיטָאן צוּא גָאט פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל וֶועגִין יעלה מנוסנו עֶס זָאל אוֹיף גֵּיין פוּן אָבִינְט אוּנְזֶער אַנְטְלוֹיפוּנְג וָואס מִיר אַנְטְלוֹיפִין צוּא גָאט אוּנ בַּשִׁיצִין זִיךְ אִין אִים בְּעֵת צָרָה בִּזְכוּת יוֹסֵף וָואס בַּייא אִים שְׁטֵייט גִשְׁרִיבִּין דָאס וָוארְט וַיָּנָס אוּנ אוּנְזֶער גִיבֶּעט פוּן פְרִיא זָאל קוּמֶען פוּן וֶועגִין דֶעם זְכוּת פוּן יוֹסֵף אוּנ עֶס זָאל וֶוערִין גִיזֶעהֶען אוּנְזֶער פַאר גֶעבּוּנְג בִּיז אָבִינְט דָאס אִיז אוּנְזֶער תְּפִלָּה וָואס זִיא אִיז אוֹיף אוּנְז מְכַפֵּר בִּמְקוֹם קָרְבָּן יעלה ישענו עֶס זָאל אוֹיף גֵּיין אוּנְזֶער קֶערוּנְג וָואס מִיר קֶערִין זִיךְ צוּא גָאט פוּן אָבִינְט בִּזְכוּת אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וָואס גָאט הָאט זִיךְ גִיקֶערְט צוּא זַיין תְּפִלָּה אוּנ עֶס זָאל קוּמֶען אוּנְזֶער רֵיינִיקַייט פוּן פְרִיא דָאס אִיז דֶער זְכוּת זָאל אוּנְז בַּייא שְׁטֵיין וָואס מִיר זַיינֶען זִיךְ מְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אוּם יוֹם כִּפּוּר אוּנ עֶס זָאל וֶוערִין גִיזֶעהֶן אוּנְזֶער גִיבֶּעט בִּיז אָבִינְט בִּזְכוּת חִזְקִיָּה הַמֶּלֶךְ וָואס עֶר הָאט מִתְפַּלֵּל גִיוֶועזִין צוּא גָאט בְּעֵת צָרָה אוּנ גָאט הָאט זַיין תְּפִלָּה מְקַבֵּל גִיוֶועזִין אַזוֹא זָאל גָאט אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת וּבַקָּשׁוֹת אוֹיךְ מְקַבֵּל זַיין יעלה זכרוננו עֶס זָאל אוֹיף גֵּיין אוּנְזֶער גִידֶערְקֶענִישׁ פַאר גָאט פוּן אָבִינְט · בִּזְכוּת יוֹנָה וָואס עֶר אִיז גִיוֶועזִין אִין אַיין צָרָה אוּנ אִיז גִיגְלִיכְן גִיוֶועזִין צוּ אַיין מֵת דָאךְ הָאט עֶר צוּא דִיר גִיבֶּעטִין אוּנ הָאט גִיזָאגְט (את ה' זכרתי) אִיךְ הָאבּ גִידַאכְט גָאט בִּזְכוּת זֶה זָאלְסְטוּ מְקַבֵּל זַיין אוּנְזֶער תְּפִלָּה אוּנ עֶס זָאל קוּמֶען אוּנְזֶער אַיין זַאמְלוּנְג פוּן פְרִיא בִּזְכוּת חֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה וָואס זַייא הָאבִּין מְקַדֵּשׁ הַשֵּׁם גִיוֶועזִין צְווִישִׁין אַיין זַאמְלוּנְג פוּן פִיל כַּשְׂדִּים זַייא הָאבִּין זִיךְ גִילָאזְט וַארְפִין אִין קַאלְךְ אוֹיבִין אוּנ הָאבִּין זִיךְ נִיט גִיוָואלְט בּוּקִין צוּם אָפּ גָאט פוּן דִיא כַּשְׂדִּים אוּנ עֶס זָאל וֶוערִין גִיזֶעהְן בִּיז אָבִינְט אוּנְזֶער תְּפִלָּה בִּזְכוּת דָּנִיֵּאל וָואס עֶר אִיז אַרוֹיס גִינַאנְגֶען שַׁיין גִיקְלֵיידְט זָאל גָאט מְקַבֵּל זַיין אוּנְזֶער תְּפִלָּה יעלה דפקנו עֶס זָאל אוֹיף גֵּיין פוּן אָבִינְט אוּנְזֶער קְלַאפִּין וָואס מִיר קְלַאפִּין אָן מִיט אוּנְזֶער תְּשׁוּבָה אוּנ תְּפִלָּה בִּזְכוּת מָרְדְּכַי וָואס עֶר הָאט אָן גִיקְלַאפְּט מִיט תְּשׁוּבָה אוּנ עֶס זָאל קוּמֶען אוּנְזֶער פְרֵייד פוּן פְרִיא וָואס מִיר זַיינֶען מִתְפַּלֵּל מִיט גְרוֹישׁ שִׂמְחָה אוּנְזֶערֶע תְּפִלּוֹת זָאלִין אָן גִינוּמֶען וֶוערִין בִּזְכוּת עֶזְרָא וָואס עֶר הָאט אוּנְז מְשַׂמֵּחַ גִיוֶועזִין מִיט דֶעם בַּיִת שֵׁנִי אוּנ עֶס זָאל גִיזֶעהֶען וֶוערִין אוּנְזֶער גִיבֶּעט בִּיז אָבִינְט יעלה אנקתנו עֶס זָאל אוֹיף גֵּיין אוּנְזֶער גִישְׁרַייא פוּן אָבִינְט בִּזְכוּת אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערִין וָואס זַייא הָאבִּין גִישְׁרִיעֶן אוּנ תְּפִלָּה גִיטָאן בַּייא דֶעם יָם אוּנְזֶער תְּפִלָּה פוּן פְרִיא זָאל פַאר דִיר קוּמֶען אִין זַייעֶר זְכוּת אוּנ עֶס זָאל גִיזֶעהֶען וֶוערִין צוּא אוּנְז דֶער זְכוּת פוּן אַלֶע צַדִּיקִים בִּיז אָבִינְט דָאס הֵייסְט בִּיז אֵיבִּיג :

באו שעריו בתודה חצרתיו בתהלה הודו לו ברכו שמו: הנה ברכו את יהוה כל עבדי יהוה העמדים בבית יהוה בלילות: שאו ידכם קדש וברכו את יהוה: נבואה למשכנותיו נשתחוה להדם רגליו: רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להדם רגליו קדוש הוא: רוממו יהוה אלהינו והשתחוו להר קדשו כי קדוש יהוה אלהינו: השתחוו ליהוה בהדרת קדש חילו מפניו כל הארץ: ואנחנו ברב חסדך נבא ביתך נשתחוה אל היכל קדשך ביראתך: נשתחוה אל היכל קדשך ונודה את שמך על חסדך ועל אמתך כי הגדלת על כל שמך אמרתך: יהוה אלהי צבאות מי כמוך חסין יה ואמונתך סביבותיך: כי מי בשחק יערך ליהוה ידמה ליהוה בבני אלים: כי גדול אתה ועשה נפלאות אתה אלהים לבדך: כי גדול מעל שמים חסדך ועד שחקים אמתך: גדול יהוה ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר. גדול יהוה ומהלל מאד ונורא הוא על כל אלהים: כי אל גדול יהוה ומלך גדול על כל אלהים: אשר מי אל בשמים ובארץ אשר יעשה כמעשיך וכגבורתיך: מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך: מאין כמוך יהוה גדול אתה וגדול שמך בגבורה: לך זרוע עם גבורה תעז ידך תרום ימינך: לך יום אף לך לילה אתה הכינות מאור ושמש: אשר בידו מחקרי ארץ ותועפות הרים לו: מי ימלל גבורות יהוה ישמיע כל תהלתו: לך יהוה הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד כי כל בשמים ובארץ: לך יהוה הממלכה והמתנשא לכל לראש: לך שמים אף לך ארץ תבל ומלאה אתה יסדתם אתה הצבת כל גבולות ארץ קיץ וחרף אתה יצרתם: אתה רצצת ראשי לויתן תתננו מאכל לעם לציים: אתה בקעת מעין ונחל אתה הובשת נהרות איתן: אתה פוררת בעזך ים שברת ראשי תנינים על המים: אתה מושל בגאות הים בשוא גליו אתה תשבחם: גדול יהוה ומהלל מאד בעיר אלהינו הר קדשו: יהוה צבאות אלהי ישראל יושב הכרובים אתה הוא האלהים לבדך: אל נערץ בסוד קדושים רבה ונורא על כל סביביו: ויודו שמים פלאך יהוה אף אמונתך בקהל קדושים: לכו נרננה ליהוה נריעה לצור ישענו: נקדמה פניו בתודה בזמרות נריע לו: צדק ומשפט מכון כסאך חסד ואמת יקדמו פניך: אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש: אשר לו הים והוא עשהו ויבשת ידיו יצרו: אשר בידו נפש כל חי ורוח כל בשר איש: הנשמה לך והגוף פעלך חוסה על עמלך: הנשמה לך והגוף שלך יהוה עשה למען שמך: אתאנו על שמך יהוה עשה למען שמך: בעבור כבוד שמך כי אל חנון ורחום שמך: למען שמך יהוה וסלחת לעוננו כי רב הוא:

חזן וקהל דרכך אלהינו להאריך אפך · לרעים ולטובים · והיא תהלתך:

מטה

(דרכך אלהים להאריך אפך לרעים ולטובים) כן מדתך להאריך אף לרשעים ולצדיקים · כי כאשר בקש משה ממך הודיעני נא את דרכך ואמרת לו ה' ה' ט' ארך אפים (והיא תהלתך) כמ"ש למען שמי אאריך אפי ותהלתי אחטם לך

לוי

(למענך אלהינו עשה ולא לנו) לא בשבילנו ובשביל מעשינו הטובים תעשה · כי למענך תן כבוד שלא יאמרו איה אלהיהם (ראה עבודתנו דליה ורקים) ראה שפלתנו שאנו דלים ורקים ממעשים טובים לכן ראוי לעשות למענך להאריך אפך (ראב"ן):

דרכך אלהינו דאס דיין מדה איז צו זעהר לייגערין דיין צארין צו דיא רשעים אונ צו דיא צדיקים אונ דאס איז דיין לויב וואס דוא זעהר ל ייגערסט

חזן וקהל למענך אלהינו · עשה ולא לנו · ראה עמידתנו דלים ורקים :

חרוז ע"פ א"ב ד"פ כפול עד יריד ; בקק פראג אין אומרים זה רק החרוז האחרון שהוא תעלת ארוכה

אמנם אשמינו עצמו מספר · אנחות הורנו רבו מלדבר · אשר לא הקשבנו נערה כמבין · אפפונו מות בכסיל חדנו : יריך בדרך לנו שובה פנינו הסתרנו · במרמה בקשנו ואליך לא שבנו · בטוב לא דרשנוך · ברב כל שכחנוך · בעת הצר לנו איך תמצא : למענך גבורות אין בנו אשר כם נבא · גדועי זרוע בפועל בתת שכר בושנו · גמרנו ואכלנו צדקת אבותינו · גם קרן גם פרי לא מלאו ספק : יריך דכאו מנו שכיות החמדה · דופקי דלתיך בכח וגבורה · דוברי גאוה עשינו · עשה לנו כרחמיך · הוה משפט חרב המתהפכת : למענך הודקנו והוצגנו כקש מדגן · היינו כמוץ ואין דורש לאספו · הלא כהלקח דגן בעתו · הוצת לשון אש בקש היבש : יריך ומה נדבר ומה נצטדק · ומה נאמר ויוצק חן בשפתותינו · ומי בעל דברים ידבר צחות · ובפתחון פיו לא יכלם : למענך זה דרכנו כסל נחלנו אולת · זדים חוטאים זוללים וסובאים · זכיתי לבי מי יוכל שיח · זרע קבורת כהם בא והולך בהבל : יריך חזות ומופת התוינו בארץ · חתומי באות ברית וחקים ישרים · חושבנו זרע קודש בנים לאל חי · חוללנו ונקראנו אום טמאת השם : למענך טדור עינים מראות ברע · טרם לא ראה עמל בישראל · טרף לא לנו נכספה נפשנו · טבחנו רב וצעיר כבליעת דגים : יריך יה בדלותנו צדקה חוננתנו · יד בנו החזקת בעת מטה ידנו · ידעתנו זאת עשו וחיו · ידים לא חלו בנו כהפוכת רגע : למענך

תעלה ארוכה לעלה נדף · תנחם על עפר ואפר · תשליך חטאינו ותחון במעשיך · תרא כי אין איש · עשה עמנו צדקה : יריך

בענין י"ג מדות יש מחלוקת בין הראשונים יש מן הגאונים אומרים כי ה' הראשון אינו מדה כי הוא הקורא · והשני הוא תחלת המדות · וחכמי צרפת אמרו כי ה' ה' הם שתי מדות ומביאים ראיה לדבריהם · וכן דעת הרא"ש · וכבר נהגו בכל גלות ישראל שהחזן אומר · ויעבור ה' על פניו ויקרא · והקהל מתחילין ה' ה' אל כו' · ולפי דברי הגאונים היה לו לחזן לומר ויקרא ה' ולקהל ראוי להתחיל (ה' אל רחום כו') (הרס"ס) :

אל מלך יושב על כסא רחמים · מתנהג בחסידות · מוחל עונות עמו · מעביר ראשון ראשון · מרבה מחילה לחטאים · וסליחה לפושעים · עושה צדקות עם כל בשר ורוח · לא כרעתם תגמול · אל הורית לנו לומר שלש עשרה · וזכור לנו היום ברית שלש עשרה · כמו שהודעת לעניו מקדם · כמו שכתוב וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה :

ויעבר יהוה על פניו ויקרא : יהוה יהוה · אל רחום וחנון · ארך אפים · ורב חסד ואמת · נצר חסד לאלפים · נשא עון · ופשע וחטאה · ונקה : וסלחת לעוננו ולחטאתנו

מטה לוי

(תעלה ארוכה) · תעלה רפואה (לעלה נדף) לישראל שהם נרדפים בגלות מקול עלה נדף (תנחם) תנחם על הרעה (ותחון מעשיך) תחון ותרחם על ישראל שהם מעשה ידיך (תרא כי אין איש) צדיק שיפגיע בעדנו לכן (עשה עמנו צדקה) בשבילך :

(אל) אף שהוא אל חזק ואמיץ אלהי האלהים (מלך) מלכי המלכים ומלכותו בכל משלה ומי יאמר לו מה תעשה ומנהג ב"ו כשרואה עצמו מושל על כל הוא מכביד ידו על בני ממשלתו · והקדוש ב"ה אינו כן לא די שהוא (יושב על כסא רחמים) ורחום בדין אלא שהוא (מתנהג בחסידות) לפנים משורת הדין (מוחל עונות עמו) ואיך היא המחילה (מעביר ראשון) הראשון עונות הראשונים הוא מעביר אותם · ואינו כותב אותם עם שאר עונות (מרבה מחילה לחטאים) בחטאים שהם השגגות הוא מוחק אותם מכל וכל (וסליחה לפושעים) ולפשעים שהם המרדים הוא נוהג בהם סליחה שהוא בלתי ירידה בקו הדין (עושה צדקות עם כל בשר ורוח) שהוא משלם שכר ועונש לגוף ונפש (אל הורית לנו לומר שלש עשרה) שנתעטפת כש"ץ והראית למשה ואמרת לו כל זמן שישראל חוטאים יעשו כסדר הזה ותמחול להם: (לעניו) · למשרע"ה : (יהוה) הוא מדת הרחמים קודם שיחטא האדם (ה') הוא מדה"ר לאחר שיחטא וישוב (אל) תקיף בעל היכולת להמציא לכל בריותיו · (רחום) שלא ישחית המחויב עונש · (וחנון) נותן מתנת חנם (ארך אפים) מאריך אף לרשעים (ורב חסד) מעביר ראשון ראשון (ואמת) מאמת דבריו (נוצר חסד לאלפים · נושא עון) מזיד (ופשע) מרד להכעיס (וחטאה) שוגג (ונקה) לשבים :

בית לוי

(ארוכה) רפואה כמו ותעל ארוכה למלאכה (ד"ה ב כד יג) (לעלה נדף) הוא ישראל שעכו"ם רודף אותם קול עלה נדף (ויקרא כו לו) (עפר ואפר) דוגמת אדם יסודו מעפר וסופו ר"ה (ותחון) ל' חנינה כמו אל תחון (תהלים נט ו) (מעשיך) ישראל מעשה ידיך · וכענין למעשה ידיך תכסוף (איוב יד טו) וכן אמר (ישעיה סד ז) אנחנו החומר ואתה יוצרנו ומעשה ידך כלנו אל תקצוף וגו' (תרא כי אין איש) כענין שנאמר (ישעיה נט טז) וירא כי אין איש וישתומם כי אין מפגיע ותושע לו זרועו וצדקתו היא סמכתהו :

(אל) ל' חזק ואמיץ מלשון את אילי הארץ לקח (יחזקאל יז יג) (מחילה) ל' מחיקה מכל וכל · כמו כמוחל שט"ח (וסליחה) הוא בלתי ירידה בקו הדין (בשר ורוח) החומר והצורה :

הא לך פירוש לי"ג מדות לדעת ראב"ע ורלב"ג כפי שמצאתי בהרוה"ד

ה' א' ה' הוא ה' · ר"ל שהוא נמצא תמיד על ענין אחד בטעם אהיה אשר אהיה · והוא אל ר"ל שהוא מנהיג הנמצאות בזה האופן אשר הם נמצאות בו ומאתו כל מה שבנמצא בהם והוא (רחום) ר"ל שהוא אוהב אותם ומרחם עליהם לשמרם מההפסדים בתכלית מה שאפשר והוא (חנון) ר"ל שהוא חונן לנמצאות נותן להם השלמות בהדרגה עד שיעתקו מהמציאות האחר אל המציאות השלם ונותן לקצת הנמצאות קצת ענינים על דרך החנינה והם הדברים אשר הם הכרחיים במציאות שהם בהם על צד היותר טוב והוא (ארך אפים) ר"ל שהרע אשר יקרה לנמצאות מפני זאת ההנהגה שיסד אותה בהם יתעלה לא יהיה כ"א לעתים רחוקים ועל המעט כי הוא בלתי מכוון לעצמו אלא מצד שהוא טוב כמו הענין בתוכחות אשר תהיה ע"ד ההשגחה הפרטית והוא (רב חסד) לאוהביו להטיב בהם בנתינת הטובים ולשמרם מהרע הנכון שיקרה להם מצד המערכה · והוא (רב אמת) ר"ל לאמת לזרע אוהביו מה שהם ראוים לו מהטובות והשמירה מהרעות בעבור ההשגחה הפרטית שהיתה דבוקה באבותיהם כמו שנאמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת וגו' (מיכה ז כ) ר"ל כי מה שנשבע מירושת הארץ שהוא חסד לאברהם · הוא אמת לזרע ישראל שראוי שתקיים להם זה מצד ההשגחה שהיתה דבוקה על אב ההמון שבהתחייב ממנו זה היעוד על צד החסד · והוא (נוצר חסד לאלפים) ר"ל שמה שהשפיע מהטובות לדבקים בו · הוא טומן לזרעך לזמן ארוך מאד · והוא (נושא עון) למי שישוב אליו ויסיר ממנו הרעה שהיה ראוי שיפול עליו ע"ד התוכחה שכבר הבתנה המקבל מרשע אל צדיק וכן הוא נושא (פשע) ונושא (חטאה) לשבים ועוזבים דרכיהם הרעים · והעון הוא העבירה במזיד · ופשע הוא הנעשה ע"ד מרד · והוא קשה מעון וחטאה כוללת כל מהשנים · וכל שגגה במעשה: (ונקה) גם הוא מדה וכמו שפירש הרמב"ן ונקה לא ינקה (ופוקד עון אבות על בנים) הוא פירוש לנשיאות ויקרא מדה כי ינקה אותו בפקידה · הטה ומפני כי הנשיאות אינו שוה בעון ופשע וחטאה אבל בכל אחד ענין מיוחד לו יקרא בכל אחד מדה אחת :

לייגנערשט דיין צארין : למענך אלהינו מיר בעטין דיך גאט טוא דאס פון דיינט וועגין אונ ניט פון אונזערט וועגין זעה אונזער שטאנד חאטשי מיר שטייען פר דיר מיט תפלה זיינען מיר דאך ארעם אונ לידיג אן מעשים טובים דרום בעטין מיר זאלסט דער לייגנערין דיין צארין אונ זאלסט אונז ניט שטראפין נאך אונזערע מעשים : תעלה ארוכה דוא גאט זאלסט אויף ברענגען איין רפואה צוא די ישראל וואש זיינען גיגליכין צו איין צוא שלאגינע בלאט דוא זאלסט דיך באדיינקען אויף דיא וואש דיא זיינען עפר ואפר דוא זאלסט אוועק ווארפ׳

וּנְחַלְתָּנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

הַאֲזִינָה יְהֹוָה תְּפִלָּתֵנוּ הַקְשִׁיבָה בְּקוֹל תַּחֲנוּנוֹתֵינוּ: הַקְשִׁיבָה לְקוֹל שַׁוְעֵנוּ מַלְכֵּנוּ וֵאלֹהֵינוּ כִּי אֵלֶיךָ נִתְפַּלָּל: תְּהִי נָא אָזְנְךָ קַשֶּׁבֶת וְעֵינֶיךָ פְּתוּחוֹת אֶל תְּפִלַּת עֲבָדֶיךָ עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל: וְשָׁמַעְתָּ הַשָּׁמַיִם מְכוֹן שִׁבְתְּךָ אֶת תְּפִלָּתָם וְאֶת תְּחִנָּתָם וְעָשִׂיתָ מִשְׁפָּטָם וְסָלַחְתָּ לְעַמְּךָ אֲשֶׁר חָטְאוּ לָךְ:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תְּרַחֵם יְהֹוָה עָלֵינוּ: לַיהֹוָה הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְהֹוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהֹוָה צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְהֹוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיֹּאמֶר יְהֹוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ: הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ׳ כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים׳ אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

פותחין ׳ מיוסד ע"פ א"ב — אלהינו ואלהי אבותינו — תארון

סְלַח נָא אֲשָׁמוֹת וּפְשָׁעֵי לְאֻמֶּךָ׳ לַעֲוֹן בָּנֶיךָ׳ כַּל יְהֶרְדָה זַעְמֶךָ׳

סְלַח נָא גְעוּלִים וְיִחְיוּ מִמְּקוֹר עִמֶּךָ׳ לַעֲוֹן דְּגָלֶיךָ שָׂא׳ וְתִנָּחֵם כִּנְאֻמֶּךָ:

סְלַח נָא הַכֹּל מוֹדִים וְעֹזְבִים כִּרְשׁוּמֶךָ׳ לַעֲוֹן וָפֶשַׁע מְחַל לְמַעַן שְׁמֶךָ׳

סְלַח נָא זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת לִבְרוּאֵי לְשִׁמְךָ׳ לַעֲוֹן חֲטָאֵימוֹ חֲטָא׳ בִּנְדִיבַת גִּשְׁמֶךָ:

סְלַח נָא טֶפֶשׂ טִפְלוּת רִשְׁעֵי עַמֶּךָ׳ לַעֲוֹן יְדִידֶיךָ יְבֻקַּשׁ וְאֵינֶנּוּ׳ כִּנְאֻמֶךָ:

סְלַח נָא כַּחַשׁ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְעֻמֶּךָ׳ לַעֲוֹן לְקוּחֶיךָ כַּפֵּר׳ בְּטוּב טַעְמֶךָ:

בית לוי

לאמך עם נלוים אלא שלמים ומולר לישראל שהם מקראים כן (געולים) ל' תיעוב והוא כנוי לעונות: (ממקור עמך) פירוש חיי העוה"ב וגו' שפסק כדכתיב כי עמך מקור חיים (תהלים לו י) (כנאמך) ל' אמירה כמו נאום ה' (שא) עכר מל' והנשא את הבית ותרגומו וידכי ית ביתא (ויקרא יד נב) (בנדיבת גשמך) עפ"ה גשם נדבות תניף אלהים (תהלים סח י) ועפ"ה וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם (יחזקאל לו כה) (טפש) פירוש טפשות כי אין אדם עובר עבירה אא"כ נכנס בו רוח שטות (טפלות) ל' חבור כל' הגמוד כמו אמר עולה בטופל (חגיגה דף ח) (כחש) ל' הכחשה וכפירה שלא והוא פולר לעונות ושפיים (כורעים) מולר לישראל שהם כורעים להקב"ה בג' תפלות

מטה לוי

(סלח כו' לאמך) ישראל (געולים) עונותיהם המגועלים (ויחיו ממקור) חיים אשר עמך (לעון דגליך שא) תשא להם לישראל שהם דגל שלך (ותנחם) על הרעה (כנאמך) אשר אמרת סלחתי כדברך (הכל מודים) ישראל שמודים על כל עונותיהם (ועוזבים) אותם׳ לכן סלח נא להם (כרשומך) כמו שרשמת וכתבת ומודה ועוזב ירוחם (משלי כח יג) (לברואי לשמך) לישראל שבראת לשמך כמ"ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו (ישעיה מג ז׳) (לעון חטאימו חטא) חטאיהם

ספר (בנדיבת גשמך) בגשם נדבות שלך (טפש טפלות רשעי עמך) השטות והטפשות שנטפל ברשעי עמך (ואיננו כנאמך) כמו שאמר על ידי ירמיה נאום ה' יבוקש עון ישראל ואיננו (ירמיה נ) (כחש כורעים כו') לעונות ישראל שהם כורעים ומשתחוים נגדך (לעון לקוחיך) לעון ישראל שלקחת לך לעם (כפר) תכפר

אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּנ זָאלְסְט דֶער בַּארִימֶען דַיינֶע וֶוערְק תרא זְעה דָאס עֶס אִיז נִיט דָא קֵיין צַדִיק דָאס עֶר זָאל פַאר אוּנְז מִתְפַּלֵל זַיין דְרוּם בֶּעטִין מִיר זָאלְסְט מִיט אוּנְז צְדָקָה טָאן אוּנ זָאלְסְט פַאר גֶעבִּין אוּנְזֶערֶע זִינְד: סלח נא אשמות אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט פַאר גִיבּ דִיא זִינְד פוּן דַיין פָאלְק פוּן וֶוענִין דִיא זִינְד וָואס דַיינֶע קִינְדֶער זִינְדִיגִין זָאלְסְטוּ נִיט בְּרוֹגֶז זַיין סלח נא געולים אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט פַאר גִיבּ זַייעֶר אוּם רֵיינִיקַייט אוּנ זַייא זָאלִין לֶעבִּין בְּלַייבִּין פוּן דֶעם קְוַאל פוּן אַייבִּיגִין לֶעבִּין וָואס בַּייא דִיר אִיז צוּא דִיא זִינְד פוּן דִיא וָואס זַייא זַיינֶען דַיין פָאן זָאלְסְטוּ פַאר טְרָאגִין אוּנ זָאלְסְט זִיךְ בַּדַיינְקֶען צוּא דֶער בַּארִימִין זִיךְ אִיבֶּער זַייא אַזוֹא וִויא דוּא הָאסְט גִיזָאגְט צוּא מֹשֶׁה רַבֵּינוּ (סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ) סלח נא הכל אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ זַייעֶרֶע זִינְד דֶען אַלֶע זַיינֶען זִיךְ מִתְוַדֶה אוּנ פַאר לָאזִין זַייעֶרֶע זִינְד דָאס זַייא זָאלִין דִיא זִינְד קֵער נִיט טָאן אַזוֹא וִויא דוּא הָאשְׁט אָן גִישְׁרִיבִּין וֶוען זַייא וֶועלִין פַאר לָאזִין זַייעֶרֶע עֲבֵירוֹת אוּנ וֶועלִין תְּשׁוּבָה טָאן וֶוערְסְטוּ זַייא מוֹחֵל זַיין אִיבֶּער דֶעם בֶּעטִין מִיר דִיךְ גָאט פַאר גִיבּ זַייעֶרֶע זִינְד פוּן דַיין נָאמֶען וֶועגִין סלח נא זדונות אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ דִיא זִינְד וָואס וֶוערִין גִיטָאן אוּם גֶערִין אָדֶער מִיט ווִילִיג גֶערִין צוּא דִיא וָואס זַייא זַיינֶען בַּאשַׁאפִין גִיוָוארִין פוּן דַיין נָאמֶען וֶועגִין צוּא זַייעֶרֶע חֲטָאִים זָאלְסְטוּ רֵיינִיגִין מִיט רֵיינֶע וַואסֶער וִויא אַיין גוּטֶער רֶעגִין דָאשׁ הַייסְט מִיט דַיין גוּטִין ווִילִין סלח נא טפש אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ דִיא נַארִישֶׁע עֲבֵירוֹת וָואס דִיא רְשָׁעִים פוּן דַיין פָאלְק בַּאהֶעפְטִין זִיךְ צוּא זַיי צוּא דִיא זִינְד פוּן דַיין גִילִיבְּטֶע פָאלְק זָאל גִיזוּכְט וֶוערִין אוּנ זַייא זָאלִין נִיט גִיפוּנֶען וֶוערִין אַזוֹא וִויא דוּ הָאסְט גִיזָאגְט (ביום ההוא יבוקש עון ישראל ואיננו) דָאס אִיז טַייטְשׁ אִין דֶער זֶעלְבִּיגֶער צַייט וֶועט גִיזוּכְט וֶוערִין דִיא זִינְד פוּן יִשְׂרָאֵל אוּנ זַייא וֶועלִין נִיט זַיין סלח נא כחש אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר

סְלַח נָא מָרֵי מְיַחֲלֶיךָ וּמְיַחֲדֶיךָ בְּעוֹלָמֶךָ׃ לַעֲוֹן נִדָּחִים מְחֵה וּבְנֵה אוּלָמֶךָ׃

סְלַח נָא סְלוּפִם וְגוֹנְנֵם בְּסֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ׃ לַעֲוֹן עֲבָדֶיךָ עַלֵּם וּכְבוֹשׁ בְּעִלּוּמֶךָ׃

סְלַח נָא פֶּן יֵעָנְשׁוּ מִמְּרוֹמֶךָ׃ לַעֲוֹן צֹאנְךָ שַׁכַּח וְהִיא תְּהִלָּתֶךָ וְרוֹמְמֶךָ׃

סְלַח נָא קְלוֹנָם וַחֲמוֹל עָלֵימוֹ מִמְּרוֹמֶךָ׃ לַעֲוֹן רְחוּמֶיךָ תִּשָּׂא׃ מִלְצוֹדָם בְּחֶרְמֶךָ׃

סְלַח נָא שֶׁמֶץ תַּעְתּוּעַ תִּעוּב רְחוּמֶיךָ׃ לַעֲוֹן תְּמִימֶיךָ הַעֲבֵר כְּגֹדֶל רַחֲמֶיךָ׃

אל מלך ויעבור וכו׳

אַל תָּבֹא בְמִשְׁפָּט עִמָּנוּ כִּי לֹא יִצְדַּק לְפָנֶיךָ כָל חָי׃ מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וּמַה נְּדַבֵּר וּמַה נִּצְטַדָּק׃ אֱלֹהֵינוּ בּוֹשְׁנוּ בְּמַעֲשֵׂינוּ וְנִכְלַמְנוּ בַּעֲוֹנֵינוּ׃ אֱלֹהֵינוּ בּוֹשְׁנוּ וְנִכְלַמְנוּ לְהָרִים אֱלֹהֵינוּ פָּנֵינוּ אֵלֶיךָ׃ יָדַעְנוּ כִּי חָטָאנוּ וְאֵין מִי יַעֲמוֹד בַּעֲדֵנוּ שִׁמְךָ הַגָּדוֹל יַעֲמָד לָנוּ בְּעֵת צָרָה׃ כרחם אב וכו׳

הפיוט הזה נכנס פ״ס א״ב א נגלה ב לסוגר׳ והניסם ישתוו על אותיות שווה׳ ולכל אחד מהם חרוז מיוחד לו ונבדל מחבירו וכל הבתים יתומו על תיבת סלחתי ואיננס מן החרוז׳ אתה תראה כי טעות נפל בכל ספרי הדפוס שנדפס באות ו׳ ויהי ה׳ למשען לו׳ ואין חרוז לה׳ עם תיבת לו׳ וע״כ שחסר תיבה וצ״ל׳ ויהי ה׳ חילו׳ למשען לו׳ עפס״כ אלוהים ה׳ חילי (סוף חבקוק) ועפס״כ ויהי ה׳ למשען לו (תהלים יח יט) גם אין חרוז לאות כ׳ שמסיים עוני ובאות ל׳ מסיים למענו׳ וע״כ צ״ל למעני (ס״ה״ס)׃

חזן מיוסד ע״פ א״ב אלהינו ואלהי אבותינו

אָ מְנָם כֵּן׃ יֵצֶר סוֹכֵן׃ בְּנוּ׃ בְּ דָ לְהַצְדִּק׃ רַב צֶדֶק׃ וַעֲנֵנוּ׃ סָלַחְתִּי׃	גְ עוֹל מְרַגֵּל׃ וְגַם פִּגֵּל׃ סִפְּרוּ׃ ד וֹד שׁוֹאֵג בְּקוֹל׃ יִתֵּן קוֹל׃ דִּבְּרוּ׃ סָלַחְתִּי׃

מטה לוי

להם (מרי מיחליך ומיחדיך) מרי של ישראל המיחלים לך ומיחדים אותך בעולמך (לעון נדחים) לעון ישראל הנדחים מארצם (מחה ובנה אולמך) ובנה אולם הבית (סלופם) עותתם וקלקולם (עלם וכבוש בעולמך) תתעלם וכבוש אותם בתעלומות שלך ובסתרך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו (רחומיך) ישראל אהוביך תשא (מלצודם בחרמך) מלצוד אותם במצודתך ורשתך (שמץ תעתוע תעוב רחומיך) שמץ וחרפה שהלכו תועים ותועבת ישראל אהוביך׃

(אמנם) באמת כן הוא (יצר סוכן בנו) שהיצה״ר מושל בנו אך בך תלוי (להצדק) אותנו כי אתה (רב צדק וענינו) ולעונות לנו סלחתי (געול מרגל) השטן והמלאך השטן המרגל בנו שיורד ומסית ועולה ומסטין (וגם פגל) וגם השטן (ספרו) מה שמספר עלינו׳ הקדוש ברוך הוא שנקרא (דוד) אשר הוא (שואג בקול) על

בית לוי

בכל יום (לקוחיך) תואר לישראל עפ״י ואתכם לקח ה׳ וגו׳ (דברים ד כ) (סלופם) עותתם וקלקולם מל׳ וסלף בוגדים ישדם (משלי יא ג) (עלם בעולמך) שניהם ל׳ העלמה וסתר (וכבוש) לשון יכבוש עונותינו (מיכה ז יט) (קלונם) כינוי הוא לעונות כי הם קלון לעושיהם (רחומיך) אהוביך (בחרמך) ותרם הוא מצודה ורשת כדכתיב מצודים וחרמים (קהלת ז כו) (שמץ) ל׳ לשמצה בקמיהם (שמות לב כה) והוא פגם ודופי׃ תעתוע לשון מעשה תעתועים (ירמיה יט ו) לכן התי״ו בפת״ח (תעוב) ל׳ תועבה שלשתם כנוים לחטא ועון ונראה שמלת שמץ סמוך וטעמו שמץ תעתוע אשר הוא תעוב רחומיך כי הוא מתעב אותם (הרז״ה) (תמימיך) תואר לישראל׃

(סוכן) מל׳ לך בא אל הסוכן הזה (ישעיה כב טו) (וענו) מלת וענו היא סמוכה וכמו ולעונות לנו סלחתי (געול) ל׳ תיעוב ומיאוס כמו ואת חקותי געלה נפשם (ויקרא כו מג) (מרגל) ענין רכילות ולה״ר כמו וירגל בעבדך (ש״ב יט כח) (פגל) ל׳ פיגול (ספרו) סיפור שלו (דוד) תואר לאל יתברך

גִיבּ דִיא פַאלְשְׁקַייט אוּנ דִי לִיגְן פוּן דִי וָואס קְנִיעֶן אוּנ בּוּקְן זִיךְ קֶעגִין דִיר צוּא דִיא זִינְד פוּן דִיא וָואס לֶערְנֶען דַיין לֶערְנוּנְג זָאלְסְטוּ פַאר גֶעבִּין מִיט דַיינֶע גוּטֶע רַייד סלח נא מרי אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ דִי וִוידֶר שְׁפֶּענִיקַייט פוּן דִיא וָואס הָאפִין צוּא דִיר אוּנ אַיינְצִיגִין דִיר אוֹיף דֶער וֶועלְט דִי זִינְד פוּן דִיא וָואס זַייא זַיינֶען פַאר שְׁטוֹיסִין זָאלְסְטוּ אָפּ מֶעקִין אוּנ בּוֹיא דַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ סלח נא סלופם אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ זַייעֶרֶע פַאר קְרִימוּנְג אוּנ בַּשִׁיץ זַייא אִין דַיין שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם וָואס זִיא וֶוערְט אָן גִירוּפִין סֻכַּת שָׁלֵם דִי זִינְד פוּן דַיינֶע קְנֶעכְט זָאלְסְטוּ פַאר הוֹילִין אוּנ בַּאצְוִוינְג זַייעֶרֶע עֲבֵירוֹת מִיט דַיין פַאר הוֹילוּנְג דָאס דוּ זָאלְסְט זַייעֶרֶע עֲבֵירוֹת נִיט זֶעהֶן סלח נא פן יענשו אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ דִיא זִינְד דֶען טָאמֶער וֶועלִין זַייא גִישְׁטְרָאפְט וֶוערִין פוּן דַיין הִימְל דִיא זִינְד פוּן דִיא וָואס זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּא שָׁאף זָאלְסְטוּ פַאר גֶעסִין אוּנ דָאס אִיז דַיין לוֹיבּ אוּנ דַיין דֶער הֵייבוּנְג סלח נא קלונם אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ זַייעֶר שַׁאנְד אוּנ דֶער בַּארִים דִיךְ אִיבֶּער זַייא פוּן דַיין הִימִיל דִיא זִינְד פוּן דַיינֶע לִיבּ הָאבֶּער זָאלְשְׁטוּ פַאר טְרָאגִין פוּן צוּא יָאגִין זַייא אִין דַיין נֶעץ פוּן דַיין שְׁטְרָאף סלח נא שמץ אִיךְ בֶּעט דִיךְ פַאר גִיבּ דִיא שַׁאנְד דָאס פַאר אִירוּנְג אוּנ פַאר אוּם וִוירְדִיקַייט פוּן דַיינֶע גִילִיבְּטֶע דִיא זִינְד פוּן דַיינֶע פְרוּמֶע זָאלְסְטוּ אִיבֶּער פִירִין אַז דַיין גְרוֹיס דֶער בַּארִימְקַייט׃

אמנם כן אֱמֶת אִיז דָאס מִיר הָאבִּין עֲבֵירוֹת גִיטָאן נָאר דָאשׁ אִיז אַלְץ אִיבֶּער דֶעם וַוייל דֶער יֵצֶר הָרַע אִיז אַגִיוָועלְטִיגֶער אִיבֶּר אוּנְז אוּנ מַאכְט אוּנְז מִיט גִיוַואלְד זִינְדִיגִין מִיר פַר לָאזִין זִיךְ נָאר אוֹיף דִיר זָאלְסְט אוּנְז גִירֶעכְט מַאכִין הֶען דוּא בִּישְׁט פוּל צְדָקָה אוּנ עֶנְטְפֶר אוּנְז אִיךְ הָאבּ פַר גֶעבִּן אַייעֶרֶע זִינְד געול מרגל פַר אוּם וִוירְדִיג דֶעם שָׂטָן וָואשׁ עֶר רֶעט רְכִילוֹת אוֹיף אוּנְז אוּנ פַאר אוּם וִוירְדִיג זַיין דֶר צֵיילוּנְג דֶר פְרַייעֶר הַקָּדוֹשׁ

הַ ס קַטֵּגוֹר · וְקַח סַנֵּגוֹר · מְקוֹמוֹ ·
ו יהִי יְהוָה לְמִשְׁעָן לוֹ · לְמַעַן נוֹאֲמוֹ ·
סָלַחְתִּי :
ז כוּת אֶזְרָח · גַּם יִפְרַח · לְשׁוֹשַׁנָּה
חַ טֵּא הַעֲבֵר · וְקוֹל הַגֶּבֶר · מִמְּעוֹנָה ·
סָלַחְתִּי :
ט וּב וְסַלַּח · מְחַל וּסְלַח · אֲשֵׁמִים ·
יָ הּ הַקְשֵׁב · וְגַם הָשֵׁב · מִמְּרוֹמִים ·
סָלַחְתִּי :
כְּ אֵב תַּחְבּוֹשׁ · וּבְצוּל תִּכְבּוֹשׁ : עֲוֹנִי ·
לְ ךָ תְּהִלָּה · אֱמוֹר מִלָּה · לְמַעֲנִי ·
סָלַחְתִּי :
מְ חֵה פֶּשַׁע · וְגַם רֶשַׁע · בְּנֵי בְרִית ·
נְ הוֹג חַסְדֶּךָ · כֵּן הוֹדֶךָ · לִשְׁאֵרִית ·
סָלַחְתִּי :
סְ כוּת רַחֲשִׁי · וְגַם לַחֲשִׁי · תִּרְצֶה ·
עָ וֹן נוֹשֵׂא · לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה · וְתִפְצֶה ·
סָלַחְתִּי :
פְּ נֵה לְעֶלְבּוֹן · מְקוֹם עָוֹן · לְהָשִׂים ·
צַ חֵן הָסֵר · וְגַם תְּבַשֵּׂר · לְבָךְ חוֹסִים ·
סָלַחְתִּי :
קְ וֹלִי שְׁמַע · וּרְאֵה דֶמַע · עֵינִי ·
רִ יב רִיבִי · שְׁעֵה נִיבִי · וַהֲשִׁיבֵנִי ·
סָלַחְתִּי :
שֶׁ מֶץ טַהֵר · כְּעָב מַהֵר · כַּנֶּאֱמַר ·
תְּ מְחֵה פֶשַׁע · לְעַם נוֹשַׁע · וְתֹאמַר ·
סָלַחְתִּי :

אל מלך ויעבור יי יי וסלחת סלח לנו כי אתה

בית לוי

(הס) השתק ר' ויהס כלב (סניגור) נוטריקון שניה תגרא (לשושנה) תואר לישראל עפ"ה כשושנה בין החוחים (שה"ש ב ב) (ממעונה) משמים (תחבוש) ל' רפואה כמו כי הוא יכאיב ויחבש (איוב ה יח) (ובצול) ל' מצולה ועמקו רבוי המים (רחשי) ל' סגיון הלב כמו רחש לבי דבר טוב (תהלים מ ב) (לחשי) לשון תפלה הנאמרה בלחש ובקול נמוך כמו צקון לחש (ישעיה כו טז) (ותפצה) ל' פתיחת פה לדבר כמו פציתי פי (שופטים יא לה) (עלבון) ל' חרפה (צחן) ל' סרחון כמו ותעל צחנתו והוא כנוי לעבירות (יואל ב כ) (שעה) ענין קבלה כמו וישע ה' (בראשית ד ה) (ניב) ל' דיבור כמו ניב שפתים (ישעיה נז יט) (שמץ) כנוי לכתם העון כמו לשמצה (שמות לב כה) :

מטה לוי

כל העולם (יתן קול דברו) ויאמר סלחתי (הס קטיגור) השתק השטן (וקח סנגור מקומו) וקח מליץ יושר תחתיו (ויהי ה') אילו וכחו של סניגור להיות (למשען לו) להסניגור (למען נואמו) כדי שיאמר הקדוש ברוך הוא (סלחתי) (זכות) אברהם שנקרא (אזרח) (גם יפרח לשושנה) לישראל הנקראים שושנה (וקול הגבר ממעונה) תענה ממעון השמים בקול גבורה סלחתי (כאב תחבוש) תרפא את כאב העונות (ובצול) ובמצולות ים (תכבוש עוני) (לך תהלה אמור מלה) זו תהלתך לאמר מלה א סלחתי למעני (כן הודך) זה הודך אם תאמר (לשארית) ישראל (סלחתי) (סכות רחשי) הסכת ושמע הגיון לבי (וגם לחשי תרצה) גם לחש תפלתי תקבל ברצון · אתה (נושא עון למענך עשה ותפצה ותאמר סלחתי) (פנה לעלבון) שאנו נכלמים בעונותינו (מקום עון להשים) ושים העלבון שאנו סובלים במקום העונ׳ (צחן הסר) הסר העונות (וגם תבשר לבך חוסים) תבשר לחוסים בך סלחתי (שעה ניבי) קבל דבורי (שמץ טהר כעב מהר) כתם העון טהר מהר כעב הממהר ללכת ואיננו (כנאמר) מחיתי כעב פשעיך :

בָּרוּךְ הוּא דֶער דָא שְׁרַייט מִיט אַיין קוֹל אוֹיף דֶער וֶועלְט עֶר זָאל גֶעבִּין אַיין קוֹל מִיט רֵיידִין אוּנ זָאל זָאגִין אִיךְ הָאבּ דִיא זִינְד פַאר גֶעבִּין הס קטיגור אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט מַאךְ שְׁטִיל שְׁווייגִין דֶעם שָׂטָן וָואשׁ עֶר אִיז אוֹיף אוּנְז מְקַטְרֵג אוּנ אָן זַיין שְׁטָאט נֶעם דִיא רֵייד פוּן דֶעם מַלְאָךְ וָואשׁ עֶר אִיז אוּנְזֶער מֵלִיץ יוֹשֶׁר אוּנ גָאט זָאל זַיין צוּא אַיין אוּנְטֶער לֶעהְנֶער צוּ דֶעם מֵלִיץ עֶר זָאל גוֹבֵר זַיין דֶעם שָׂטָן כְּדֵי עֶר זָאל זָאגִין אִיךְ הָאבּ דִיא זִינְד פַאר גֶעבִּין זכות אזרח דֶעם זְכוּת פוּן אַבְרָהָם אָבִינוּ וָואס עֶר הֵיישְׁט אֶזְרָח דֶער זְכוּת זָאל אוֹיךְ בְּלִיעֶן אוּנ שַׁיינֶען צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל וָואס הֵייסִין שׁוֹשַׁנָּה דִיא זִינְד פִיר אִיבֶּער אוּנ שְׁרַייא מִיט אַשְׁטַארק קוֹל פוּן דֶעם הִימִיל אוּנ זָאלְסְט זָאגִין אִיךְ הָאבּ דִיא זִינְד פַאר גֶעבִּין טוב וסלח מִיר בֶּעטִין דִיךְ גָאט וָואס דוּא הֵייסְט טוֹב וְסַלָּח זַייא אוּנְז מוֹחֵל אוּנְזֶערֶע זִינְד. פַאר גֶעם דוּא גָאט אוּנְזֶער תְּפִלָּה אוּנ אוֹיךְ זָאלְסְטוּ אוּנְז עֶנְטְפֶערִין פוּן דֶעם הִימִיל אוּנ זָאלְסְט זָאגִין אִיךְ הָאבּ פַאר גֶעבִּין כאב תחבוש דִיא ווייא טָאג זָאלְסְטוּ פְלַאסְטֶערִין אוּנ הַיילִין אוּנ מַיינֶע זִינְד זָאלְסְטוּ צְווינְגֶען אוּנ אַרַיין וַוארְפִין אִין יַם אַרַיין צוּא דִיר אִיז אַיין לוֹיבּ צוּא זָאגִין דִיא רֵייד פוּן דִיא צַדִּיקִים ווֶעגִין הָאבּ אִיךְ דִיא זִינְד פַאר גֶעבִּין מחה פשע אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט מֶעק אָפּ דִיא עֲבֵירוֹת אוּנ דָאס שְׁלֶעכְטְץ פוּן דִיא וָואס גְלוֹיבִּין אִין דֶעם בַּאשֶׁעפֶער פִיר דַיין חֶסֶד צוּא אוּנְז דֶען דָאס אִיז דַיין שׁוֹינְהַייט צוּא דֶעם אִיבֶּער בְּלַייבּוּנְג הָאבּ אִיךְ פַר גֶעבִּין סכת רחשי פַאר גֶעם דוּא גָאט מַיינֶע רֵייד אוּנ אוֹיךְ מַיין תְּפִלָּה זָאלְסְטוּ אָן גֶעמֶען מִיט דַיין גוּטִין ווִילִין פַאר טְרָאג דִיא זִינְד טוּא דָאס פוּן דַיינְט ווֶעגִין אוּנ זָאלְסְט עֶפִינֶען דַיין טִיל אוּנ זָאלְסְט זָאגִין אִיךְ הָאבּ דִיא זִינְד פַאר גֶעבִּין פנה לעלבון קֶער דִיךְ דוּא גָאט צוּא דִי שַׁאנְד פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל אָן שְׁטָאט פוּן דִיא שַׁאנְד זָאלְסְטוּ אוּנְזֶערֶע זִינְד פַאר שְׁווייגִין דָאס גִישְׁטַאנְק פוּן דִיא עֲבֵירוֹת טוּא אָפּ אוּנ זָאלְסְט מְבַשֵּׂר זַיין צוּא דִיא וָואס בַּאשִׁיצִין זִיךְ אִין דִיר אוּנ זָאלְסְט זָאגִין אִיךְ הָאבּ אַייעֶרֶע זִינְד פַאר גֶעבִּין קולי שמע הֶער מַיין קוֹל אוּנ זֶעה דִיא

פיוט זה יסד הפייטן על שבעה דברים ואלו הן · חומר · אבן · גרזן · הגה · זכוכית · יריעה · כסף · לרמז על ז' אברים של אדם · לשון · ידים · רגלים · אזנים · עינים · לב · ושפה · כולם ביד הקב"ה לעשות כהם כרצונו · חומר כנגד רגלים · כשם שהחומר מעמיד הבנין כך רגלים מעמידים בנין כל הגוף · אבן נגד הלב · כדכתיב והסירותי את לב האבן (יחזקאל לו כו) · גרזן כנגד הלשון שהוא חורג כ"א כגרזן ביער · הגה הוא העץ שמוליכים בו הספינה · הוא רומז על העינים שמוליכים את הגוף שדומה לספינה לדרך טוב או רע כדאמרינן עיניים רואות והלב חומד · זכוכית מרמז על האזנים · כשם שזכוכית בקל משתבר ומשמיע קול · כך האזנים בקל שומעים דבר שאינו הגון · יריעה רומז על הידים כשם שהיריעה הוא הכך ומסיך על הבית כך הידים מגינים על כל הגוף · שכשאדם מכה אותו הוא מרים ידו ומגין בידו על ראשו ועל כל גופו · כסף הוא רומז על השפה · כשם שיש בכסף סיגים ומצרפים אותו · כן האדם מצרף שפתו לדבר טהור מכל פסולת · ופשוטו שהפייטן הזה מדמה כל הענין לבעלי אומנות שבידו לתקן או לקלקל את מלאכתו · וכן הקב"ה הוא יוצרנו ובידו לתקן או לקלקל אותנו :

פותחין הארון

כִּי הִנֵּה כַּחוֹמֶר בְּיַד הַיּוֹצֵר · בִּרְצוֹתוֹ מַרְחִיב וּבִרְצוֹתוֹ מְקַצֵּר · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ חֶסֶד נוֹצֵר · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

כִּי הִנֵּה כָּאֶבֶן בְּיַד הַמְסַתֵּת · בִּרְצוֹתוֹ אוֹחֵז וּבִרְצוֹתוֹ מְכַתֵּת · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ מְחַיֶּה וּמְמוֹתֵת · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

כִּי הִנֵּה כַּגַּרְזֶן בְּיַד הֶחָרָשׁ · בִּרְצוֹתוֹ דִּבֵּק לָאוֹר וּבִרְצוֹתוֹ פֵּרַשׁ · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ תּוֹמֵךְ עָנִי וָרָשׁ · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

כִּי הִנֵּה כַּהֶגֶה בְּיַד הַמַּלָּח · בִּרְצוֹתוֹ אוֹחֵז וּבִרְצוֹתוֹ שִׁלַּח · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ אֵל טוֹב וְסַלָּח · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

כִּי הִנֵּה כִּזְכוּכִית בְּיַד הַמְזַגֵּג · בִּרְצוֹתוֹ חוֹגֵג וּבִרְצוֹתוֹ מְמוֹגֵג · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ מַעֲבִיר זָדוֹן וְשׁוֹגֵג · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

כִּי הִנֵּה כַּיְרִיעָה בְּיַד הָרוֹקֵם · בִּרְצוֹתוֹ מְיַשֵּׁר וּבִרְצוֹתוֹ מְעַקֵּם · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ אֵל קַנָּא וְנוֹקֵם · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר : כי הנה

מטה לוי

(כחומר ביד היוצר) כטיט ביד העושה כלי חרס (ברצותו מרחיב) הטיט ועושה הכלי גדול (וברצותו מקצר כן אנחנו בידך חסד נוצר) שאתה נוצר חסד לאלפים (לברית) של שלש אבות (הבט) וסלח (ואל תפן ליצר) ואל תפן אל דברי היצר המקטרג (ברצותו אוחז) מתקנו שיהיה ראוי לאחוז בקירות הבית (וברצותו מכתת) משבר אותו ומקלקלו (כגרזן ביד החרש) ביד האומן העושה בברזל (ברצותו דבק לאור) ברצותו מדבק הגרזן לעשות ממנו כלי (וברצותו פרש) מן האור ואין עושה כלום (כהגה) כעוגן שמעגנים בו הספינה שלא תזוז ממקומה (ביד המלח) ביד המנהיג את הספינה (ביד המזגג) אומן של כלי זכוכית (ברצותו חוגג) יתארכו במחוגה כתיקונו (וברצותו ממוגג) ממסמס ומקלקל אותו (ביד הרוקם) ביד האומן במעשה מחט לעשות ציורים בבגד (ברצותו מישר) עושה ציורים ישרים (וברצותו מעקם) לעשות ציורים עקומים ומשותים

בית לוי

(כי הנה כחומר וכו') ככתוב הנה כחומר ביד היוצר כן אתם בידי בית ישראל · חומר הוא הטיט שעושין ממנו כלי חרס (היוצר) הוא האומן (המסתת) המתקן אבנים ופוסלן ומחלקן (כגרזן) בל"א האק (החרש) בל"א שמיד (כהגה) הברזל שקורין בל"א אנקור שבאמצעי' הברזל מאחזים ומעמידים הספינה גם משלחים אותה בהתרתו (המלח) מנהיג את הספינה מל' ויראו המלחים (יונה א ה) (המזגג) אומן של זכוכית בלשון תלמוד כמו הקדרים והזגגים (ב"ק דף יג) (ממוגג)

טרערין פון מיינע אויגן קריג פאר נעם מיינע רייד אונ ענטפער מיר איך האב פאר געבין אייערע זינד אזוא וויא אוואלקן ווערט ניך פאר לענט אזוא גיך זאלסטו רייניגין דיא שאנד פון אונזער עבירות אזוא וויא אין פסוק שטייט (מחיתי כעב פשעיך) זאלסט אפ מעקין דיא פשעים פון דאם פאלק וואס ווערין דורך דיר גיהאלפין אונ זאלסט זאגין איך האב פאר געבין דיא זינד :

כי הנה כחומר אזוא וויא דיא ליים איז אין דער האנט פון דעם טעפער אז דער טעפער וויל מאכט ער דיא כלי ברייט אונ אז ער וויל מאכט ער דיא כלי איינג אזוא זיינען מיר אין דיין האנט גאט וואש דוא היטסט צוא טאן גוטס צוא דיא וואס היטין דיינע מצות דרום בעטין מיר דיך גאט זאלסט קוקין צוא דעם ברית פון דיא אבות אונ זאלשט אונז מוחל זיין אונזערע זינד אונ זאלסט זיך ניט קערין צוא אונזער יצר הרע וואס ער מאכט אונז זינדיגין : כי הנה כאבן אזוא וויא איין שטיין וואס ער איז אין דער האנט פון דעם בעל מלאכה וואס ער האקט ארום שטיינער אונ מאכט דיא גלאט אז ער וויל האלט ער דעם שטיין אין דער האנט אונ מאכט אים צוא רעכט וויא ער וויל אונ אז ער וויל צוא ברעכט ער אים אונ ווארפט אים אוועק אזוא זייגען מיר ביא דיר גאט אין דער האנט דוא לאזט לעבין אונ טייטשט ווען דוא ווילסט כי הנה כגרזן אזוא וויא איין האק וואס זיא איז אין דער האנט פון דעם שמיד אז ער וויל לייגט ער דאם אייזין אין פייער אריין אונ אז ער וויל נעמט ער עס צו פון דעם פייער אזוא זייגען מיר אין דיין האנט וואס דוא האלסט אונטער אונ העלפסט דעם ארימאן · כי הנה כהגה אזוא וויא איין רודער האלץ וואש ער איז אין דער האנט פון דעם וואס ער טרייבט דיא שיף אויף דעם וואשער אז ער וויל פאר האלט ער דיא שיף אונ אז ער וויל לאזט ער זיא גיין אויף דעם וואשער אזוא זייגען מיר אין דיין האנט דוא גאט וואס דוא ווערשט אן גירופין טוב וסלח כי הנה כזכוכית אזוא וויא איין גלאז וואש זיא איז אין דער האנט פון דעם בעל מלאכה וואס מאכט גלאז אז ער וויל צירקילט ער דאס גלאז אונ מאכט עס קיילכדיג אונ אז ער וויל צוא שמעלצט ער דאס אונ מאכט עס צוא ניין אזוא זייגען מיר אין דיין האנט וואס דוא ביסט מוחל אלע עבירות · כי הנה כיריעה אזוא וויא איין פאר

כִּי הִנֵּה כַּחֹמֶר...

כִּי הִנֵּה כַּכֶּסֶף בְּיַד הַצּוֹרֵף · בִּרְצוֹתוֹ מְסַגְסֵג וּבִרְצוֹתוֹ מְצָרֵף · כֵּן אֲנַחְנוּ בְּיָדְךָ מַמְצִיא לְמָזוֹר תֶּרֶף · לַבְּרִית הַבֵּט וְאַל תֵּפֶן לַיֵּצֶר: כי הנה · אל סלך

סוגרין הארון

זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהֹוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה: אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד: זָכְרֵנוּ יְהֹוָה בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ: זְכֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ הַר צִיּוֹן זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ: זְכֹר יְהֹוָה חִבַּת יְרוּשָׁלָיִם אַהֲבַת צִיּוֹן אַל תִּשְׁכַּח לָנֶצַח: זְכֹר יְהֹוָה לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם הָאוֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד בָּהּ: אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: זְכֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעֹלָם: זְכֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל תֵּפֶן אֶל קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל רִשְׁעוֹ וְאֶל חַטָּאתוֹ:

אַל נָא תָשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ: חָטָאנוּ צוּרֵנוּ סְלַח לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

הפיוט הזה מיוסד ע"פ א"ב כפול ומשולש · וכיונו שתי תיבות כראשונה של תרוז מתחילות על אותיות שוות, והאות הכיה בעצמה תשוב אחר מלת הן · וכל תרוז ותרוז יתום על לשון הפסוק ממקרא קדש · ובחרוז האחרון חתום שמעון בר יצחק:

בקצת קהלות אין אומרים זה רק מתחילין הן יעביר זדון וכו':

אוֹתְךָ אֶדְרוֹשׁ וְאֵלֶיךָ אֶתְוַדַּע · גָּדוֹל בִּיהוּדָה וּבְיִשְׂרָאֵל נוֹדָע · הֵן אַתָּה חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדַע · כִּי פְשָׁעַי אֲנִי אֵדָע: אֵדַע אֲבָל אֲשֵׁמִים אֲנַחְנוּ · וּמֵהֲמוֹן רַחֲמֶיךָ לֹא זָנַחְנוּ · הֵן אֵלָיו כַּפַּיִם שִׁטַּחְנוּ · כִּי בְשֵׁם קָדְשׁוֹ בָטָחְנוּ: חטאנו בָּטַחְנוּ בְשִׁמְךָ לְנֶפֶשׁ תַּאֲוָה · וְהִפְקַדְנוּ מָגֵן בְּלִי נַאֲוָה · הֵן בְּמָעֻזְּךָ לְדַל תִּקְוָה · כִּי הִשְׁפִּילוּ וַתֹּאמֶר גֵּוָה: גֵּוָה נְאֵם עֲלֵי מַגְדִּילִים · בְּרוֹגֶז שְׁבָעִים לֹא נֶחְדָּלִים · הֵן גֹּלַל הַמֵּצִיק מִתְדַּלְדְּלִים · כִּי רָצַץ עָזַב דַּלִּים: דַּלִּים דִּינְךָ פָּחֲדוּ וְרָהוּ · בָּאִים כְּמוֹדֶה וְעוֹזֵב לְרַחֲמֵהוּ · הֵן דְּפָיִם הַיּוֹם תְּכַפְּרֵהוּ · כִּי יוֹם כִּפּוּרִים הוּא: הוּא הוֹד וְהָדָר יִלְבַּשׁ · יָשׁוּב יְרַחֵם וְעָוֹן יִכְבֹּשׁ · הֵן הַמָּתֹק בְּפִי כִּדְבַשׁ · כִּי הוּא יַכְאִיב וְיֶחְבָּשׁ: חטאנו וְיֶחְבַּשׁ וְלִשְׁמוֹ כָל יוֹדוּ · כִּי יָסִיר מַשְּׂאוֹת כְּבֵדוּ · הֵן וְעַמּוֹ לְפָנָיו יִתְוַדּוּ · כִּי כַדָּבָר אֲשֶׁר זָדוּ: זָדוּ זְדוֹנוֹת וּשְׁגָגוֹת שְׁגוּיִם · סְלַח נָא בִּפְיוֹמוֹ הַגּוֹיִם · הֵן זַכֵּם לִתְחִי נְחוּיִם · כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים: חטאנו חַיִּים חוֹן לְעַם מְנַטְלֶיךָ · לֵבָב עִקֵּשׁ מֵהֶם בְּבַטְּלֶךָ · הֵן חַשְׁרַת מֵי טוֹהַר בְּהַטִּילֶךָ · כִּי טַל אוֹרוֹת טַלֶּךָ: טַלֶּךָ טַלְאֶיךָ בּוֹ לְהִתְכַּפֵּר · הָעֵת תַּמְצִיאֵם סְלִיחָה וְכֹפֶר · הֵן טַהֲרֵם כָּאָמוּר בַּסֵּפֶר · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר: חטאנו יְכַפֵּר יִרְצֶה כְּאָז בְּהַעֲלִיּוֹתַי · בִּהְיוֹת אֲרִיאֵל בְּבַחַן עֲלִיּוֹתַי · הֵן יָדַעְתָּ פִּקּוּק חֲלָיוֹתַי · כִּי אַתָּה קָנִיתָ כִלְיוֹתָי: כִּלְיוֹתַי כְּטוּחֵי אָכֵן לְעַבְדּוֹ · וְתֶעֱרַב לְפָנָיו תְּחִנַּת עַבְדּוֹ · הֵן כַּבֵּד יְכַבֵּד מְכַבְּדוֹ · כִּי נִשְׂגָּב שְׁמוֹ לְבַדּוֹ: חטאנו לְבַדּוֹ לוֹ לְהִתְחוֹלֵל כָּל אֱנוֹשׁ · אָוֶן לֹא יִתְבּוֹנֵן לֶאֱנוֹשׁ · הֵן לֹא טוֹב לַצַּדִּיק לַעֲנוֹשׁ · כִּי יִרְבֶּה אֱלוֹהַ מֵאֱנוֹשׁ: מֵאֱנוֹשׁ מִמַּעֲשָׂיו יָגֹרְתִּי וְאֵימָתִי · פֶּן אֶכָּשֵׁל כַּאֲשֶׁר אָשַׁמְתִּי · הֵן מֵיחַל שִׁוִּיתִי וְדוֹמַמְתִּי · כִּי אַחֲרֵי שׁוּבִי נִחָמְתִּי: חטאנו נִחַמְתִּי נֶפֶשׁ נַעֲנָה לְהָשֵׁם · הִתְוַדּוּת הַיּוֹם נִסְתָּר וּמְפוּרְסָם · הֵן נֶצַח לְכַפּוּר הוּשָׂם · כִּי בְרִית עוֹלָם שָׁם: שָׁם סְלִיחָה לְהוֹעִיל לְלַמְּדִי · תְּשׁוּבָה מְכַפֶּרֶת כְּזִבְחֵי תְמִידִי · הֵן סִימָה בְּצִלּוֹ לְהַעֲמִידִי · כִּי יָדַע דֶּרֶךְ עִמָּדִי: חטאנו עִמָּדִי עֲשׂוֹת חֶסֶד בְּהַפְלִיאֶךָ · כִּי תְבַקֵּר צֹאנְךָ וּטְלָאֶיךָ · הֵן עָלֶיךָ יַעֲזוֹב חֵילֶךָ · כִּי אֶזְכְּרָה מִקֶּדֶם פִּלְאֶךָ: פִּלְאֲךָ פְּעוֹל יְרֵאֶיךָ לְנָצְרָם · הֱיוֹת יִרְאַת יְהֹוָה אוֹצָרָם · הֵן פְּלִילֵינוּ לֵידַע בְּהִתְבַּצְּרָם · כִּי לֹא כְצוּרֵנוּ צוּרָם: חטאנו צוּרָם צוּר יִשְׂרָאֵל וּקְדוֹשׁוֹ · יֹאמְרוּ בַגּוֹיִם לְעֵינֵיהֶם בְּהִתְקַדְּשׁוֹ · הֵן צָמְחָה יְשׁוּעָה לְמַקְדִּישׁוֹ · כִּי הִשְׁקִיף מִמְּעוֹן קָדְשׁוֹ: קָדְשׁוֹ קוֹמֵם קְדֹשָׁיו לְהַקְרִיבָם · לְהַצִּיב הוֹד שְׁכִינָתוֹ בְּקִרְבָּם · הֵן קוּמוּ יַחְתּוּ מְרִיבָם · כִּי יְהֹוָה יָרִיב רִיבָם: חטאנו רִיבָם רִיב שׂוֹטְנֵיהֶם לְבַלּוֹם · יִדְּמוּ פֶּה קַטֵּגוֹרִים לֶאֱלוֹם · הֵן רַעְיָתְךָ תְּהַלֵּךְ לְעוֹלָם · כִּי אַחֲרִית לְאִישׁ שָׁלוֹם: שָׁלוֹם שְׂפוֹת לְהַזְרִיחַ נְהָרָה · הֲגִיגֵנוּ בִּין כְּמִנְחָה טְהוֹרָה · הֵן שִׁכְנְךָ תַּגִּיהַּ כָּאוֹרָה · כִּי מִצִּיּוֹן תֵּצֵא תוֹרָה: חטאנו תּוֹרָה שְׁמָעוּ נֶאֱמָנֶיךָ בְּסִינַי · רְצוּיָה יְצוּרָה חֲקוּרָה לְעֵינַי · הֵן הַיּוֹם יְכַפֵּר לְאֱמוּנַי · כִּי אֵל רַחוּם יְהֹוָה: יְהֹוָה יְנַהֲלֵנוּ עַלְמוּת לְנַהֲגָהּ · וְיָסִיר מִמֶּנּוּ חֲרוֹן אַף וְתוּגָה:

הֵן יַעֲבִיר זָדוֹן לִמְשׁוּגָה · כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה: חטאנו

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ · וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר: זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם

בית לוי

ממסמס אותו תל' והגבעות התמוגגנה (סוף עמוס) (מסגסג) ל' סיג (למזור) למכה (תרף) תרופה:

מטה לוי

(מסגסג) אינו נצרף אותו כראוי אבל ישאיר בו סיגים (מצרף) אותו עושיה כסף טהור (ממציא למזור תרף) ממציא למכה תרופה:

האַנג וואָס זיא איז אין דער האַנט פון בעל מלאכה וואָס ער וועבט דיא פאַר האַנג אז ער וויל מאַכט ער זיא גלייך אונ אז ער וויל מאַכט ער זיא קרום אזוא זיינען מיר אין דיין האַנט גאָט וואָס דוא וועדסט אָן גירופין אל קנא ונוקם · כי הנה ככסף אזוא וויא אשטיק זילבער וואָס עס איז אין דער האַנט פון דעם בעל מלאכה וואָס לייטערט זילבער אז ער וויל פאַר מישט ער דאָס זילבער מיט פסולת אונ אז ער וויל לייטערט ער דאָס אזו זיינען מיר אין דיין האַנט וואָס דוא ברייטסט אָן צוא איין מכה איין רפואה צום זיכערהייט פון דיא אבות זאָלסטו קוקין אונ זאָלסט זיך ניט קערין אָן אונזער יצר הרע וואָס ער מאַכט אונז זינדיגין אונ זאָלסט אונז מוחל זיין אונזערע זינד:

לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה: עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אוֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלּוֹתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיהֶם: רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב כִּי אֵל רַחוּם יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבוֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם: מוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · וּמָל יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְשָׁב יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ: הִמָּצֵא לָנוּ בְּבַקָּשָׁתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכּוֹר: מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ · מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְהֹוָה אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ: זְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם: כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה תִּטְהָרוּ: תְּבִיאֵנוּ אֶל הַר קָדְשֶׁךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלוֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים:

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: הֲשִׁיבֵנוּ יְהֹוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְהֹוָה בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְהֹוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנּוּ: אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחֵנוּ אַל תַּעַזְבֵנוּ: אַל תַּעַזְבֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבֹשׁוּ כִּי אַתָּה יְהֹוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ: כִּי לְךָ יְהֹוָה הוֹחָלְנוּ אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · אַל תַּעַזְבֵנוּ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ וְאַל תַּכְלִימֵנוּ · וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ · קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ · לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ · הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ · הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם: וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח לַעֲוֹנֵינוּ · כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ · לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · סְלַח לָנוּ מְחַל לָנוּ כַּפֶּר לָנוּ · כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ · אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵינוּ · אָנוּ קְהָלֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ · אָנוּ נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה גוֹרָלֵנוּ · אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ · אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה נוֹטְרֵנוּ · אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ · אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ · אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ · אָנוּ מַאֲמִירֶיךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ · אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן · אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף · וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם · אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן · וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר · וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:

אָנָּא תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ · שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ · אֲבָל אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי: הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר: יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף: רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ: סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

הר"א סלח ומחל כצ"ל כי סליחה קלה ממחילה · אבל בנוסחאות אומרים הזדונות והשגגות אתה מכיר כדרך גם זו לא · כי לבד הזדונות הנעלמים אתה מכיר · כי אף מה שנעלמו אפילו כ"ש אתה מכיר וכן עולה (הרא"ק):

אלהינו ואלהי אבותינו סלח ומחל לעונותינו ביום (השבת הזה וביום) צום הכפורים הזה מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך וכוף את יצרנו להשתעבד לך והכנע את ערפנו לשוב אליך באמת · וחדש כליותינו לשמור פקודיך · ומול את לבבנו לאהבה וליראה את שמך · ככתוב בתורתך ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך: הזדונות והשגגות אתה מכיר · הרצון והאונס · הגלוים והנסתרים · לפניך הם גלוים וידועים · מה אנו · מה חיינו · מה חסדנו · מה צדקותינו · מה ישועתנו · מה כחנו · מה גבורתנו · מה נאמר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו וחכמים כבלי מדע ונבונים כבלי השכל כי רוב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל: מה נאמר לפניך יושב מרום · ומה נספר לפניך שוכן שחקים · הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

בפראג אין אומרים הקהל אתה מבין רק מתחילין שמך מעולם וכו׳

פיוט ע"פ א"ב כפול

אתה מבין תעלומות לב · אפס לך נגלות וגם נסתרות: באנו בדברים לפתותך בם · ברשענו אל תפן · ולא במעללינו: גשתנו ביום זה כירא ותרד · גאה כרתום למענך עשה חסד: דין אל תמתח מול עפר ואפר · דע אחריתנו רמה ותולעה: האם שגגנו ונעלם ממנו · הלא אתה לבד מבין שגיאות: ואל תחשוב לנו כעושה בזדון · ודוי שפתינו שעה בעת רצון: זה כפר לנו הודע ולא הודע · זדון ונעלם עשה ולא תעשה: חלצנו מעונש כרת ומיתה · חמול על חומר מעשה ידיך: טפשנו ברוע יצר אשר מנעורינו · טמון בקרבנו כרשת לפעמינו: יוצרנו ועושנו יודע יצרנו · יהמו רחמיך ואל תשחיתנו: כי מלפניך מי יסתר · כל גלוי לך כאור וכצהרים: לבית דין הורית ארבע מיתות · למענך עשה ומהם חלצנו: מאז יצרתנו חקרתנו ותדע · מעשינו כי המה עמל ואון: נצור נפשותינו כי בידך כל נפש · נא תיקר נפש ממעני לך נפש: סקילה שרפה הרג וחנק סודם גלית ליודעי אמתך: על כל פשעינו אלוה כפר לנו · על ידוע לנו ועל נעלם ממנו: פשעינו הודינו לך חוקר לב · פדנו מחטא נקנו מעון: צור אל תפן באנוש חציר · צדקה עשה עמנו כעשית עם כל חי: קדמנו בנשף קרבנו בשוע · קרבנו אליך קשוב קריאתנו · רשענו אל תפן · רחמנו ונצטדקה · רחמיך יבואונו רחום וחנון:

(שמך משלם ס׳) מלא ומקדם נקרא שמך עובר על פשע · (לעם שבי פשע) לעם השבים מפשעיהם:

שמך מעולם עובר על פשע · שועתנו תאזין בעמדנו לפניך בתפלה · תעבור על פשע לעם שבי פשע · תמחה פשעינו מנגד עיניך:

אתה יודע רזי עולם · ותעלומות סתרי כל חי · אתה חופש כל חדרי בטן ובוחן כליות ולב · אין דבר נעלם ממך ואין נסתר מנגד עיניך: ובכן יהי רצון מלפניך יי אלהינו ואלהי אבותינו שתרחם עלינו · ותמחל לנו על כל חטאתינו · ותכפר לנו על כל עונותינו · ותמחול ותסלח לנו על כל פשעינו:

על חטא שחטאנו לפניך באונס וברצון:
ועל חטא שחטאנו לפניך באמוץ הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בבלי דעת:
ועל חטא שחטאנו לפניך בבטוי שפתים:
על חטא שחטאנו לפניך בגלוי עריות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בגלוי ובסתר:
על חטא שחטאנו לפניך בדעת ובמרמה:
ועל חטא שחטאנו לפניך בדבור פה:
על חטא שחטאנו לפניך בהונאת רע:
ועל חטא שחטאנו לפניך בהרהור הלב:
על חטא שחטאנו לפניך בועידת זנות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בודוי פה:
על חטא שחטאנו לפניך בזלזול הורים ומורים:
ועל חטא שחטאנו לפניך בזדון ובשגגה:
על חטא שחטאנו לפניך בחוזק יד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בחלול השם:
על חטא שחטאנו לפניך בטומאת שפתים:
ועל חטא שחטאנו לפניך בטפשות פה:
על חטא שחטאנו לפניך ביצר הרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים:

ועל כלם אלוה סליחות · סלח לנו · מחל לנו · כפר לנו:

על חטא שחטאנו לפניך בכחש ובכזב:
ועל חטא שחטאנו לפניך בכפת שוחד
על חטא שחטאנו לפניך בלצון:
ועל חטא שחטאנו לפניך בלשון הרע:
על חטא שחטאנו לפניך במשא ובמתן:
ועל חטא שחטאנו לפניך במאכל ובמשתה:
על חטא שחטאנו לפניך בנשך ובמרבית:

ועל חטא שחטאנו לפניך בנטית גרון:
על חטא שחטאנו לפניך בשיח שפתותינו:
ועל חטא שחטאנו לפניך בשקור עין:
על חטא שחטאנו לפניך בעינים רמות:
ועל חטא שחטאנו לפניך בעזות מצח:

ועל כלם אלוה סליחות · סלח לנו · מחל לנו · כפר לנו:

על חטא שחטאנו לפניך בפריקת עול:
ועל חטא שחטאנו לפניך בפלילות:
על חטא שחטאנו לפניך בצדית רע:
ועל חטא שחטאנו לפניך בצרות עין:
על חטא שחטאנו לפניך בקשיות עורף:
ועל חטא שחטאנו לפניך בקלות ראש:
על חטא שחטאנו לפניך בריצת רגלים להרע:
ועל חטא שחטאנו לפניך ברכילות:
על חטא שחטאנו לפניך בשבועת שוא:
ועל חטא שחטאנו לפניך בשנאת חנם:
על חטא שחטאנו לפניך בתשומת יד:
ועל חטא שחטאנו לפניך בתמהון לבב:

ועל כלם אלוה סליחות · סלח לנו · מחל לנו · כפר לנו:

ועל חטאים שאנו חיבים עליהם עולה:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם חטאת:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם קרבן עולה ויורד:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם אשם ודאי ותלוי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מכת מרדות:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מלקות ארבעים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם מיתה בידי שמים:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם כרת וערירי:
ועל חטאים שאנו חיבים עליהם ארבע מיתות בית דין:

סקילה שרפה הרג וחנק · על מצות עשה ועל מצות לא תעשה · בין שיש בה קום עשה ובין שאין בה קום עשה את הגלוים לנו ואת שאינם גלוים לנו את הגלוים לנו כבר אמרנום לפניך והודינו לך עליהם ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים כדבר שנאמר הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת:

ודוד עבדך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני: נקנו יהוה אלהינו מכל פשעינו וטהרנו מכל טמאותינו וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו · ככתוב על יד נביאך:

וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם:

מיכה עבדך אמר לפניך מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא: ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם: וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם: תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם:

דניאל איש חמודות שוע לפניך הטה אלהי אזנך ושמע פקח עיניך וראה שוממתינו והעיר אשר נקרא שמך עליה כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים: אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך:

עזרא הסופר אמר לפניך אלהי בשתי ונכלמתי להרים אלהי פני אליך · כי עונותינו רבו למעלה ראש ואשמתנו גדלה עד לשמים: ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ולא עזבתם: אל תעזבנו אבינו · ואל תטשנו בוראנו · ואל תזניחנו יוצרנו · ואל תעש עמנו כלה כחטאתינו: וקים לנו יהוה אלהינו את הדבר שהבטחתנו בקבלה על ידי ירמיהו חוזך · כאמור בימים ההם ובעת ההיא נאם יהוה יבקש את עון ישראל ואיננו ואת חטאת יהודה ולא תמצאינה כי אסלח לאשר אשאיר: עמך ונחלתך רעבי טובך צמאי חסדך · תאבי ישעך · יכירו וידעו כי ליהוה אלהינו הרחמים והסליחות:

פיוט ע"פ א"ב

אל רחום שמך · אל חנון שמך · בנו נקרא שמך · יהוה עשה למען שמך: עשה למען אמתך · עשה למען בריתך · עשה למען גדלך ותפארתך · עשה למען דתך · עשה למען הודך · עשה למען ועודך · עשה למען זכרך · עשה למען חסדך · עשה למען טובך · עשה למען יחודך · עשה למען כבודך · עשה למען למודך · עשה למען מלכותך · עשה למען נצחך · עשה למען סודך · עשה למען עזך · עשה למען פארך · עשה למען צדקתך · עשה למען קדושתך · עשה למען רחמיך הרבים · עשה למען שכינתך · עשה למען תהלתך · עשה למען אוהביך שוכני עפר · עשה למען אברהם יצחק ויעקב · עשה למען משה ואהרן · עשה למען דוד ושלמה · עשה למען ירושלים עיר קדשך · עשה למען ציון משכן כבודך · עשה למען שממות היכלך · עשה למען הריסות מזבחך · עשה למען הרוגים על שם קדשך · עשה למען טבוחים על יחודך · עשה למען באי באש ובמים על קדוש שמך · עשה למען יונקי שדים שלא חטאו · עשה למען גמולי חלב שלא פשעו · עשה למען תינוקות של בית רבן · עשה למענך אם לא למעננו · עשה למענך והושיענו:

עֲנֵנוּ יְהֹוָה עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אֱלֹהֵינוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אָבִינוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ בּוֹרְאֵנוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ גּוֹאֲלֵנוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ דּוֹרְשֵׁנוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ הָאֵל הַנֶּאֱמָן עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ וָתִיק וְחָסִיד עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ זַךְ וְיָשָׁר עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ חַי וְקַיָּם עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ טוֹב וּמֵטִיב עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ יוֹדֵעַ יֵצֶר עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ כּוֹבֵשׁ כְּעָסִים עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ לוֹבֵשׁ צְדָקוֹת עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ נוֹרָא וְנִשְׂגָּב עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ סוֹלֵחַ וּמוֹחֵל עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעֵת צָרָה עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ פּוֹדֶה וּמַצִּיל עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ צַדִּיק וְיָשָׁר עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ רַחוּם וְחַנּוּן עֲנֵנוּ: עֲנֵנוּ שׁוֹמֵעַ אֶל אֶבְיוֹנִים עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ תּוֹמֵךְ תְּמִימִים עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ פַּחַד יִצְחָק עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אֲבִיר יַעֲקֹב עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ מִשְׂגַּב אִמָּהוֹת עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ עֶזְרַת הַשְּׁבָטִים עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ קָשֶׁה לִכְעוֹס עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ רַךְ לִרְצוֹת עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ עוֹנֶה בְּעֵת רָצוֹן עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ אֲבִי יְתוֹמִים עֲנֵנוּ · עֲנֵנוּ דַּיַּן אַלְמָנוֹת עֲנֵנוּ:

מִי שֶׁעָנָה לְאַבְרָהָם אָבִינוּ בְּהַר הַמּוֹרִיָּה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְיִצְחָק בְּנוֹ כְּשֶׁנֶּעֱקַד עַל גַּבֵּי הַמִּזְבֵּחַ הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְיַעֲקֹב בְּבֵית אֵל הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְיוֹסֵף בְּבֵית הָאֲסוּרִים הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לַאֲבוֹתֵינוּ עַל יַם סוּף הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְמֹשֶׁה בְּחוֹרֵב הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְאַהֲרֹן בַּמַּחְתָּה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְפִינְחָס בְּקוּמוֹ מִתּוֹךְ הָעֵדָה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לִיהוֹשֻׁעַ בַּגִּלְגָּל הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לִשְׁמוּאֵל בַּמִּצְפָּה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְדָוִד וּשְׁלֹמֹה בְנוֹ בִּירוּשָׁלָיִם הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְאֵלִיָּהוּ בְּהַר הַכַּרְמֶל הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לֶאֱלִישָׁע בִּירִיחוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְיוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּגָה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְחִזְקִיָּהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה בְּחָלְיוֹ הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לַחֲנַנְיָה מִישָׁאֵל וַעֲזַרְיָה בְּתוֹךְ כִּבְשַׁן הָאֵשׁ הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְדָנִיֵּאל בְּגוֹב הָאֲרָיוֹת הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְמָרְדְּכַי וְאֶסְתֵּר בְּשׁוּשַׁן הַבִּירָה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְעֶזְרָא בַּגּוֹלָה הוּא יַעֲנֵנוּ · מִי שֶׁעָנָה לְכָל הַצַּדִּיקִים וְהַחֲסִידִים וְהַתְּמִימִים וְהַיְשָׁרִים הוּא יַעֲנֵנוּ:

רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לַעֲנִיֵּי עֲנֵינָא · רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לִתְבִירֵי לִבָּא עֲנֵינָא · רַחֲמָנָא דְּעָנֵי לְמַכִּיכֵי רוּחָא עֲנֵינָא · רַחֲמָנָא עֲנֵינָא · רַחֲמָנָא חוּס · רַחֲמָנָא פְּרוֹק · רַחֲמָנָא שְׁזִיב · רַחֲמָנָא רַחֵם עֲלָן · הַשְׁתָּא בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב:

ואומרים אבינו מלכנו (תמלא ביום א' של ר"ס) וכשחל בשבת א"א · ק"ש · עלינו · ק"י · אדון עולם · והישנים בבהכ"נ אומרים שיר היחוד ותהלים עד גמירא:

הנהגת ליל יום כפור

גודל מעלת תהלים אכתוב מעשה רב מענין תהלים מספר של"ה שכתב בשם עמק המלך שגדול כח תהלים האומרו בכל יום בכדי להלהיב לבות בני אדם באמירתו בפרט בימים סטרחים האלו · וז"ל בשנת קי"ב שנפיים אחר הגזירות כאחר כפר אחד סמוך לערפורט שלא שלטו בו האויבים והיה יושב איש מסכן וחסיד ולא היה יודע אלא רק פשוטי המקרא והיה זקן ונפטר בשיבה טובה והוך ל' יום לפטירתו בא בחלום לחכם אחד מופלג וחסיד שהיה בערפורט ונדמה לו שהיה עומד לפניו בתכריכין וספר קטן בזרועו אז אמר לו החסיד וכי איך האיש אשר קברנו ביום פלוני פה א"ל כן דברת אני הוא א"ל ומה הספר הזה אשר לך א"ל ספר תהלים ובאתי להזהירך שתזהיר את בני הישוב ההוא שהייתי דר בו שיבריחו עצמם מן העיר וימלטו את נפשם כי כלתה אליהם הרעה וימלטו את הקהילות כי כל עוד שהייתי חי שהשלמתי וגמרתי ספר תהלים בכל שבוע כמה פנים בזכות זה האריכו בשלום וניצולו עד הנה ומעתה אין מי שיגין עליהם ויהי בבוקר ותפעם רוח החסיד ושלח שליח מיוחד לשם בכתבו והזהירם והנה מקצתם הירחים דברי החסיד נמלטו וניצולו ומקצתם שנתייאשו מן הפורענות ונשארו שם ולא השגיחו בדברי החסיד עד שפגעה בהם יד ה' ומדת דינו והיום ההוא שמעו א"מ הקדוש ז"ל הדבר הזה לא היה נמנע לומר ספר תהלים כל שבוע ע"פ ז' חלקים על כן אל תרפה ידך ממנו כי מי שהוא רגיל ודש בו בספר תהלים הוא דוחה כל מיני פורענות וכמה פגעים רעים מעליו ומעל בני ביתו ומעל משפחתו ומעל כל בני דורו ומגלגל עליו ועליהם כל מיני שפע ברכות וטובות והצלחות אשרי הזוכה ומזכה הרבים עכ"ל: יש נעורים כל הלילה זכר למקדש ועוב הדבר למי שכחו יפה ומובטח בעצמו שלא יטרד למחר בתפלתו ולא יזיק לו בתעניתו דאל"כ יצא שכרו בהפסדו:

ויש נוהגים לעמוד על רגליהם כל הלילה וכל היום ואחרי חלקם · וכתב הק' של"ה אבל מי שאינו יודע שלא יזיק לו עמידה זו בשעת התפלה שיתנמנם או שלא יוכל להתפלל כראוי עבירה הוא ואפי' ביום אין לעמוד עכ"ל · וכתב היעב"ץ ויש נוהגין עוד בסיגוף זה להשפיל יד אחד לנגד הארץ ואינו מגביה אותה כלל כל עת תפלת כל נדרי וכל יום המחרת ואחרי חלקם · ובודאי כל סיגוף שיצער האדם בעצמו וכחו שיוכל לעמוד בו כראוי ויסר לעשותו לכבוד יוצרו ובוראו ית"ש כנגד מה שהכעיס אותו ית"ש בעונותיו בכדי שירחם עליו ביום הזה והגורל הזה שהוא קץ וסוף לכפרת עונותיו ואם לא עכשיו אימתי · ואם רוצה לישן יאמר קודם השינה (לשיקב"ה) כו' בשביל עבודת הבורא ית"ש שלמחר · ולא יעטוף א"ע בכרים וכסתות המחממים ויסיר הפוזמקאות מרגליו קודם השינה · ויזהר שלא יכסה אותם בדבר המחמם ח"ו כן הובא בספרים · ויזהר מאוד קודם השינה לנקות גופו מנקבים גדולים וזהו ג"כ זהירות להנצל מטומאת קרי ר"ל בעת השינה וקודם יזהר לומר הד' מזמורים כנ"ל ויש בהם ש"י תיבות וד' מזמורים עולה למנין קרי ויקרא ק"ש על המטה וברכת המפיל בכוונה עצומה · והישן בבה"כ יישן במערב · ויזהר להכין אצלו מים · גם כלי אחר שיוכל לרחוץ ידיו תיכף אחר השינה ולא ילך ד' אמות בלא נטילת ידים ח"ו ביוה"כ הנורא ויזהר בנעילת הסנדל כי הוא איסור דאורייתא לפי דעת כל הפוסקים ובעוה"ר רבים אינם נזהרים:

כל שאסור בשבת מד"ת ומד"ס אסור ביוה"כ ואסור באכילה ושתיה ורחיצה וסיכה ותה"מ ואסור ליגע באשתו ולא ירבה עמה דברים ונעילת הסנדל של עור אסור ושל גמי ושל בגד מותר · ובט"י דינו כיוה"כ והאשה הלובשת לבנים מותרת לרחוץ מעט בין ירכותיה · ש"ע · ואם היו ידיו או רגליו מטונפים בטיט או בצואה או שנטף דם מחוטמו מותר לרחוץ במקום המטונף לבד · הרואה קרי ח"ו בליל יוה"כ אם לא הוא מקנחו במפה ודיו ואם יבש או נתלכלך בו רוחץ מקומות המלוכלכים שבגופו ואסור לרחוץ או לטבול אע"פ שרגיל בזה כל השנה · וידאג כל השנה ואם עלתה לו שנה מובטח לו שהוא בן עוה"ב:

והתיקון לזה למי שאירע לו קרי בליל יוה"כ ח"ו מצאתי נגאון לבי · מעשה שהיה כך היה בליל יוה"כ שנת תנ"ד הקרה לי מקרה בלתי טהור וחרדה גדולה נפלה עלי בהקיצי וראיתי כי השביעני במרורים במה שכל העולם רעב התפרדו כל עצמותי ולבי דאב עלי רצתי ביגוני לבית התפלה שפכתי דמעות כל הלילה וכל היום תפלתי ותחנתי עד לא נותר כי כח בנשמתי וקבלתי על עצמי כמה תעניתים בלי חשבון והיה העולם חשך בעדי ולא היה לי בפני מי לגלות לבי רק לבן חביבי הגאון כו' · ונחמתי מאוד על אשר גליתי לו והייתי מצטער מאד בצום ובכי ומספד כמה ימים וכמה פעמים שני לגלות · ושני ימים לא נתתי שינה לעיני ולעפעפי תנומה כי מכאובי נגדי תמיד ונפשי זעומה: והנה בתוך הפסקה אחת בליל שני לתעניתי בדד ישבתי באמצע הלילה וספרי פתוח נרדמתי וארא בחלום איש זקן בא בפתח ועמדתי מלפני ונתתי לו שלום והחזיר לי שלום ובא בפנים שוחקות הפלאתי שישב וישב לו סמוך לשולחני וירא בהסתכלות רב עלי ויאמר הלא פקודי ה' ישרים משמחי לב ועתה רואה אני שפניך זעומות הלא כל מחסורך עלי רק הגד נא לי ולא רציתי לגלות לו · ואמר לי הנני נשבע בשמו הגדול יש לאל ידי לעזרך מצרת נפשך רק אם הדבר נוגע לאיזה עסק ממון רחוק אני מדבר זה כי אין בידי להושיע בזה · והסביר כי הסברות הרבה עד שהגדתי כל אנחתי · ויהי כשמעו ויאמר אני הגם כמעט נתחייבת בנפשך כרלית להעלים ממני · וברוך ה' ויתב"ש אשר שלחני לכאן · והנה אורך בני בדרך זו תלך כיצד תתנהג כל השנה ותראה זרע ותאריך ימים ולא תתן שום דאגה בלבך והרחק מפתח ביתך הצומות והתענית כי ממעט אתה במלאכת שמים הן בלימוד הן בתפלה הן בשארי דברים · ע"כ הטה אזנך כהפרכסא ושמור ועשה ככל אשר אצוך וטוב לך · וככה תתנהג · ראשונה תראה ליתן הערך שלך הכתוב בתורה דהיינו שתחשוב כל שקל שנים עשר ג"פ ותתן הערך כפי ערך הנזכר בתורה לפי ערך השנים שלך ותראה לחלוק את כל זה לעניים הגונים ובשעת נתינת הערך תאמר בפיך זו צדקה הנני נותן ערכי לחלק לעניים כי צדקה תציל ממות וכן תוציאני ממות לחיים (ושרי למעבד הכי) ומסיים ויזכני לראות זרע ולהאריך ימים ושנים אמן · שוב מלבד הערך הנ"ל שכבר חלקת תתן כל יום לתיבה מיוחדת א' גדול ואני להיות צדקה צ מגנת עליך ותאמר ג"כ כ"פ בפיך הנני נותן זה לצדקה המצלת ממות שיצילני ה' אלהי ויוציאני ממות לחיים טובים ויזכני לראות זרע ולהאריך כנ"ל: ובכל ער"ח אמר אלי שאתן כ"כ טפלים כמנין שמי לבי בזה האופן מתחלה ליקח ל' טפלים ואח"כ כ' ואח"כ י' כמנין האותיות · ובשעת נתינה לומר ג"כ הנני נותן צדקה זו לחלק לעניים כדי שאנצל ממות לחיים · ויזכני ה' אלהי לראות זרע ולהאריך ימים כנ"ל אמן: ואחר שתתן כל הטפלים בער"ח תקח כל מה שנתת בערך כל יום המונח אצלך בקופסא ותוסיף כל הטפלים הנ"ל שנתת כמנין שמך וכלם בכלל תחלק לעניים הגונים כפי אומד דעתך · וכן תעשה בכל ער"ח עד סוף השנה כולם בחיים ובשלום אי"ה:

אח"כ מצאתי בספר ע"ח וז"ל למי שאירע סוחב לכן בליל נוגא רבא טוב לו שיאמר כל ל' יום רצופים אחר יוה"כ כל הפיוטים של ד' קדושות המסודרים בשחרית במוסף ומנחה ונעילה בהכנעה ודמעה ויגלל ויתחיל משחרית מיד מה שמסודר לאחר לאל עורך דין המתחיל ובכן ולך תעלה כו' מי יתנה תוקף בשברון ודכאות רוח · וכאשר תבא לכתוב על יד נביאך כו' אל תאמר הקדושה ורק תתחיל מיד לומר אל ברוב עלות וכשתבוא לכבודו מלא עולם תתחיל מיד שמיד תתלונן כו' וכשתבא למקומו הוא יפן תאמר אליך ועדיך כו' · ואח"כ יאמר אליך תלויות כו' עד ימלוך ה' לעולם · ואח"כ תתחיל מה שמסודר במוסף עשה למען שמך וקדש כו' ותתחיל לומר מיד אז מלפני בראשית כו' ותאמר ע"פ אופן הנ"ל עד ימלוך כו' ואח"כ תתחיל במנחה בסיום כי רכובו כו' עד האל הנערץ כו' ואח"כ תתחיל בנעילה שערי ארמון כו' ויאמר כאן כל הקדושה עד ימלוך לעולם ואח"כ לומר תמול על מעשיך כו' עד המלך המשפט ולא יותר ואח"כ לסיים במזמור קמ"ג ה' שמע תפלתי כו' ואל תבא במשפט כו' למען שמך ה' תחיינו כו' ע"כ:

שיר היחוד ליום ראשון וליום שני וליום שלישי

שיר היחוד יש ליזהר לאמרו בנחת ובמתון ולא במרוצה כי משום הכי נקרא שיר היחוד ושיר הכבוד שיאמרו כמו שיר בנחת ואשרי למי שנזהרים בזה ויהי שכרם רב :

חזן אשירה ואזמרה לאלהי בעודי · האלהים הרועה אותי מעודי :

קהל עד היום הזה החזקת בידי · חיים וחסד עשית עמדי :

ח׳ ברוך יי וברוך שם כבודו · כי על עבדו הפליא חסדו :

ק׳ לאלהי מרום במה אקדם · ובמה אכף לאלהי קדם :

ח׳ אלו הרים למערכה · וכל עצי לבנון בכל ערוכה :

ק׳ אם כל בהמות וחיות קרוצים · נתחים ערוכים על העצים :

ח׳ ואף זויות מזבח מבוסים · דם כמים לים מכסים :

ק׳ וכחול סולת דשן ושמן · בלול ברבבות נחלי שמן :

ח׳ ולאזכרה לבונה וסמים · ולקטורת כל ראשי בשמים :

ק׳ ואלו נרות על המנורות יהיו · מאירות כשני המאורות :

ח׳ וכהררי אל לחם הפנים · על שולחנות ערוכים בפנים :

ק׳ ויין כמטר השמים · ושכר לנסך כעינות מים :

ח׳ ואלו כל בני אדם כהנים · לוים משוררים בכנפי רננים :

ק׳ וכל עצי עדן וכל עצי יערים · כנורות ונבלים לשרים :

ח׳ וכל בני אלהים בקול תרועתם · והכוכבים ממסלותם :

ק׳ וכל הלבנון עולה כלה · אין די בער ואין די עולה :

ח׳ הן בכל אלה אין די לעבוד · ואין די לקדם לאל הכבוד :

ק׳ כי נכבדת מאד מלכנו · ובמה נכף לאדונינו :

ח׳ אמנם לא יוכלו כבדך · כל חי אף כי אני עבדך :

ק׳ ואני נבזה וחדל אישים · נמאס בעיני ושפל אנשים :

ח׳ ואין לעבדך כל לכבדך · להשיב לך גמול על חסדיך

ק׳ כי הרבית טובות אלי · כי הגדלת חסדך עלי :

ח׳ ורב שלומים לך חיבתי · כי עשית טובות אתי :

ק׳ ולא חיבת לי גמוליך · כל טובתי בל עליך :

ח׳ על הטובות לא עבדתיך · אחת לרבוא לא גמלתיך :

ק׳ אם אמרתי אספרה נא כמו · לא ידעתי ספורות למו :

ח׳ ומה אשיב לך והכל שלך · לך שמים אף ארץ לך :

ק׳ ימים וכל אשר בם בידך · וכלם ישבעון מידך :

ח׳ ואנחנו עמך וצאנך חפצים · לעשות רצונך :

ק׳ ואיך נעבוד ואין לאל ידנו · ולשרפת אש בית מקדשנו :

ח׳ ואיך נעבוד ואין זבח ומנחה · כי לא באנו אל המנוחה :

ק׳ ומים אין להעביר טומאה · ואנחנו כדוה טמאה :

ח׳ שש אנכי על אמריך · ואני באתי בדבריך :

ק׳ כי כתוב לא על זבחיך · ועולתיך אוכיחך :

ח׳ על דבר זבח ועולותיכם · לא צויתי את אבותיכם :

ק׳ מה שאלתי ומה דרשתי · ממך כי אם ליראה אותי :

ח׳ לעבוד בשמחה ובלבב טוב · הנה שמע מזבח טוב :

ק׳ ולב נשבר ממנחה טהורה · זבחי אלהים רוח נשברה :

ח׳ זבח ומנחה לא חפצת · חטאת ועולה לא שאלת :

ק׳ מזבח אבנה בשברון לבי · ואשברה אף רוחי בקרבי :

ח׳ רום לב אשפיל ואת רום עיני · ואקרע לבבי למען אדני :

ק׳ שברי רוחי הם זבחיך · יעלו לרצון על מזבחך :

ח׳ ואשמיע בקול הודיותיך · ואספרה כל נפלאותיך :

ק׳ אשר ידעה נפשי אחבירה · אמלל גבורות ואדברה :

ח׳ ומה אערוך ולא ידעתי מה · היכול אוכל דבר מאומה :

ק׳ כי אין חקר לגדולתו · וגם אין מספר לתבונתו :

ח׳ חכם לבב הוא מי כמוהו · שגיא כח לא מצאנוהו :

ק׳ עשה גדולות ורב נוראות · גדול אתה ועשה נפלאות :

ח׳ עד אין מספר ועד אין חקר · ולא נודע כי לא יחקר :

ק׳ איזו עין אשר תעידך · ואיזה פה אשר יגידך :

ח׳ חי לא ראך ולב לא ידעך · ואיזה שבח אשר יציעך :

ק׳ גם משרתיך לא ראוך · וכל חכמי לב לא מצאוך :

ח׳ אתה לבדך מכיר שבחיך · ואין זולתך יודע כחך :

ק׳ ואין יודע בלעדיך · שבחות ראויות לכבודך :

ח׳ על כן תבורך כראוי לך · כפי קדשך כבודך וגדלך :

ק׳ ומפי הכל בכל אילותם כפי · מדע אשר אתה חננתם :

ח׳ יודו פלאך השמים ויאדרוך · קולות מים :

ק׳ ויריעו לך כל הארץ · יודוך כל מלכי ארץ :

ח׳ אף יודוך כל העמים · וישבחוך כל האומים :

ק׳ כל זרע יעקב עבדיך · כי עליהם גברו חסדיך :

ח׳ את שם יי יהללו כלם · אל אלהים אמת ומלך עולם :

ברוך אתה יחיד ומיוחד · יי אחד ושמו אחד :

ליום שני

חזן ואני עבדך בן אמתך · אדבר אמלל גבורותיך :

ק׳ דרכי שבחך קצת אספרה · מעשיך מה נורא אומרה :

ח׳ אין אליך ערוך בספר · אגיד שבחות עצמו מספר :

ק׳ חקר אלוה לא ימצא · ותכלית שדי לא תקצה :

ח׳ ולתבונתו הלא אין חקר · ומספר שניו לא יחקר :

ק׳ וגם אין מספר לגדודיך · בצבאותיך אות כבודך :

ח׳ איזו עין אשר תעידך · חי לא ראה פני כבודך :

ק׳ נבון וחכם הן לא ידע · ואיך אערוך על אשר לא אדע :

ח׳ ואם יאמר איש עד תכליתו · אערוך אליו ובמתכנתו :

ק׳ אבא ואמצא תכלית שבחו · לא נאמנה את אל רוחו :

ח׳ ובלע כי לא ידע ערכו · אחרית פיהו ראשית דרכו :

ק׳ ועמדי לא כן אנכי · ופי לא אתן לחטא וחכי :

ח׳ אספרה לאחי קצות דרכי אל · ולישראל מה פעל אל :

ק׳ ככתוב אמרו לאלהים · מה נורא מעשיך אלהים :

ח׳ ואמרת עם זו לי יצרתי · יספרו שמי ותהלתי :

ק׳ במצרים שמתי עלילותי · למען תספר את אותותי :

ח׳ ואני עבדך על כן אספר · כאשר אדרוש מעל ספר :

ק׳ תהלל נפשי כח מעשיך · וכל קרבי את שם קדשך :

ח׳ ואברכך בכל עניני · ובכל לבי אודה את אדני :

ק׳ גם בגרוני רוממותך · ואת פי אמלא תהלתך :

ח׳ כי פי יגיד תהלתך · כל היום את תפארתך :

ק׳ ואומרה נא עזוז נוראותיך · ואשיחה דברי נפלאותיך :

ח׳ ואזכיר טובך וצדקותיך · חסדיך וגבורותיך :

ק׳ ידעתי כי גדול אתה · על כל אלהים מאד גדלת :

ח׳ כי כל אלהי העמים הם · אלילים אלמים רוח אין בהם :

ק׳ הן לעובדיהם גמול אין משיבים · ולמה להם המה מטיבים :

ח׳ ובעת צרה אז יתפללו · ולא יענום כי לא יועילו :

ק׳ דורשים בכל לב לרוח אין בו · וקרוב יהוה אל עם קרובו :

ח׳ היוצר כל הוא אלהינו · הוא עשנו ולו לבד אנחנו :

ק׳ עם מרעיתו וצאן ידו · נברכך שמו כי לעולם חסדו :

ח׳ בצר לנו מאד נמצאת · כי דורשיך לא עזבת :

ק׳ ותמיד בפינו תהלתך · ומהללים לשם תפארתך :

ח׳ עד אתה בך ובכבודך · ומשרתיך אף עבדיך :

ק׳ אשר כבודך מלא כל הארץ · וכבודך על כל הארץ :

ח׳ ואבותינו בחרו אותך לבדך · לעבוד ואין לזר אתך :

ק׳ גם אנחנו אותך לבדך · נעבוד כבן אב ונכבדך :

ח׳ והגנו על יחודך · יומם ולילה עדיך :

ק׳ בפי כלנו ובלבבנו · שאתה לבדך אלהינו :

ח׳ אלהינו אתה על יחודך · עדים אנחנו ועבדיך :

ק׳ אין תחלה אל ראשיתך · ואין קץ ותכלה לאחריתך :

ח׳ ראשון ואחרון מבלי ראשית ומבלי אחרית ואין לב להשית :

ק׳ אין קצה אל גבהותך · ואין סוף לעומק מדותיך :

ח׳ אין לך סובב ואין לך פאה · על כן אותך חי לא ראה :

ק׳ אין צד וצלע יצליעוך · ורוחב ואורך לא ימציעוך :

ח׳ אין פאה לסביבותיך · ואין תוך מבדיל בינותיך :

ק׳ אין חכמה אשר תדעך · ואין מדע אשר יגיעך :

ח׳ ולא ישיג אותך כל מדע · ואין שכל אשר יבין וידע :

ק׳ ממך מאומה ואיכה אתה · ואיך בלי מאומה כל בראת :

ליום שלישי

חזן אמנם ידעתי כי אתה · אלהי יעקב כל יצרת :

ק׳ אתה בורא ולא נבראת · אתה יוצר ולא נוצרת :

ח׳ אתה ממית ואת כל תבלה · אתה מוריד שאול ואף תעלה :

ק׳ ונאמן להחיות מתים אתה ·

ועל ידי נביאיך כן הודעת:

ח' ולא תמות אל חי ולא מתה · מעולם ועד עולם אתה:

ק' משביר ומוליד ולא נולדת · מוחץ ורופא ולא חלית:

ח' מות ותרדמה אין לפניך · תנומה ושנה אין לעיניך:

ק' הלא מקדם אל חי אתה · מאשר בך לא נשתנית:

ח' ועד עולם לא תשתנה · ומאלהותך לא תתגנה:

ק' חדש ונושן לא נמצאת · תרשת כל ולא תרשת:

ח' לא יחולו זקנה ובחרות · עליך גם שיבה ושחרות:

ק' ולא תלו בך שמחה ועצב · ודמיון נוצר וכל דבר קצב:

ח' כי לא יסובב אותך נושם · אף לא תדמה אל כל נשם:

ק' כל היצורים גבול סבבתם · אל ראשיתם ולאחריתם:

ח' כי הבוראים בגבול שמתם · ולימי צבאם גבול הקפתם:

ק' ולך אין גבול ולימיך · ולשנותיך ולעצמך:

ח' על כן אינך צריך לכל · לידך ולחסרך צריכים הכל:

ק' הכל צריכים לצדקותיך · ואינך צריך לבריותיך:

ח' כי טרם כל יציר היית · לבדך מאומה לא נצרכת:

ק' ראשית ואחרית בידך ערוכים · אתה בם והם ברוחך שרוכים:

ח' כל אשר היה בראשונה · ואשר יהיה באחרונה:

ק' כל היצורים וכל מעשיהם · וכל דבריהם ומחשבותיהם:

ח' מראש ועד סוף תדע כלם · ולא תשכח כי אתה אצלם:

ק' אתה בראתם ולבך ערכם · לבדך תדע מקומם ודרכם:

ח' הן אין דבר ממך נעלם · כי לפניך נכונים כלם:

ק' אין חושך ואין מנוס וסתר · לנוס שמה ולהסתר:

ח' את אשר תבקש אתה מוצא · בלי נסות אליהם בעת מקראה:

ק' כי את הכל באחת תראה · לבדך תעשה כל ואינך נלאה:

ח' כי על גוי ועל אדם יחד · על כל תדבר ברגע אחד:

ק' תשמע ברגע כל הקולות · זעק ולחש וכל התפלות:

ח' אף תבין אל כל מעשיהם · ברגע תחקור כל לבביהם:

ק' ולא תאריך על מחשבותיך · ולא תתמהמה על עצתך:

ח' אצל עצתך גזרתך · לקץ ולמועד קריאתך:

ק' וכלם באמת בתום וביושר · מבלי עודף ומבלי חוסר:

ח' ממך דבר לא יאבד · ודבר ממך לא יכבד:

ק' כל אשר תחפוץ תוכל לעשות · ואין מי מוחה בידך מעשות:

ח' יכולת יהוה בחפצו קשורה · וברצות יהוה לא אחרה:

ק' אין דבר סתר ממך נכחד · עתידות ועוברות לך הם יחד:

ח' אשר מעולם ועד העולם · הם כלם בך ואתה בכלם:

ק' תרשות תגיד וסוד דרכיך · אל עבדיך ומלאכיך:

ח' ואינך צריך להשמיעך · דבר סוד וסתר להודיעך:

ק' כי ממך כל סוד יגלה · בטרם על לב כל יציר יעלה:

ח' בלב כל נברא לא תמצא · מפינו עתק לא יצא:

ק' באין לו קצה ולא יחצה · לב לא יתור ואין פה פוצה:

ח' באין לו רוחות ולא רוחות · אין לו שיחות בו סוכיחות:

ק' למרחוק מי ישא דעו · ללא תחלה ולא סוף להגיעו:

ח' אגודים אחודים תוך וסוף וראש · פה ולב אבלום מדרוש ומחרוש:

ק' גובה ועומק נעוצים בסובב · חכם לב ונבון לא ילבב:

ח' סובב את הכל וממלא את כל · ובהיות הכל אתה בכל:

ק' אין עליך ואין תחתיך · אין חוץ לך ואין בינותיך:

ח' אין מראה וגב לאחדותך · ואין גוף לעוצם יחודך:

ק' ואין בתוך ממך נבדל · ואין מקום רק ממך נחדל:

ח' ואינך נאצל מכל ונבדל · ואין מקום רק ממך ונחדל:

ק' מקרה ושנוי אין בך נמצא · ולא זמן ועתער ולא כל שמצה:

ח' כל זמן וכל עת אתה מכינם · אתה עורכם ואתה משנם:

ק' כל מדע לא ישיג אותך · אין שכל אשר ימצא אותך:

ח' כמדתך חכמתך · כגדלתך תבונתך:

ק' חכם אתה מאליך · חי מעצמך ואין כגילך:

ח' זולת חכמתך אין חכמה · בלתי בינתך אין מזמה:

ק' חלקת בלב חכמים שכל · ורוחך תמלאם ודעתם תשכל:

ח' ומבלעדי כחך אין גבורה · ומבלעדי עזך אין עזרה:

ק' אין נכבד כי אם כבדתו · ואין גדול כי אם גדלתו:

ח' כל יקר וכל טוב מידך · לאשר תחפוץ עשות חסדיך:

ק' אין חקר לגדלתך · ואין מספר לתבונתך:

ח' אין עוד זולת הויותיך · חי וכל תוכל ואין בלתך:

ק' ולפני הכל אתה היית · ובהיות הכל כל מלאת:

ח' לא לחצוך ולא המוך · יצוריך אף לא מעטוך:

ק' בעשותך כל לא נבדלת · מתוך מלאכתך לא נחדלת:

ח' בעשותך את השמים · ואת הארץ ואת המים:

ק' לא קרבוך ולא רחקוך · כי כל קירות לא יחלקוך:

ח' זרם מים לא ישטפך · ורוח כביר לא יהדפך:

ק' להויותיך אין חסרון · וליחודך אין יתרון:

ח' כמו היית לעולם תהיה · חוסר ועודף בך לא יהיה:

ק' ושמך מעידך כי היית · והוה ותהיה ובכל אתה:

ח' הוה לעולם וכן נודעת · נעידך וכן בך העידות:

ק' שאתה הוא והוה בכל · שלך הכל וממך הכל:

ח' שמות יקרך יעטו ויעידו · בתוקף יקרך בך יסהידו:

ליום רביעי

חזן ארוממך אלהי אבי ואלי · אגוה אלהי צורי וגואלי:

ק' איחד אלהי השמים · והארץ בכל יום פעמים:

ח' אל חי אחד הוא בראנו · אביר יעקב אב לכלנו:

ק' אדונינו אדון כל הארץ · מה אדיר שמך בכל הארץ:

ח' אין כאל אש אוכלה וקנא · לעולם יהוה אמת אל אמונה:

ק' אורי וישעי מעוז חיי · עליו תלוים כל מאויי:

ח' אלהים אמת הוא אלהים חיים · לא יכילו זעמו גוים ואיים:

ק' אדיר ואמיץ כח ורב אונים · אלהי האלהים ואדוני האדונים:

ח' אלוה עושי אישי ובועלי · אלוף נעורי שומרי וצלי:

ק' בורא כל וישראל גואל · ברוך אלהים אלהי ישראל:

ח' בורא רוח הרים יוצר · ממך מזמה לא יבצר:

ק' גאה משיב גמול על גאים · על הרמים ועל הנשאים:

ח' גבור בקומו לערוץ בעברה · מהדר גאונו מי לא יירא:

ק' גבוה כל אשר תחתיו נושא · וגדל כח גדולות עשה:

ח' גדול הוא ושמו בגבורה · אריה שאג מי לא יירא:

ק' דודי דגול הוא מרבבה · אל נערץ בסוד קדושים רבה:

ח' דין יתיב עתיק יומין · ויכבשו על שמאל ועל ימין:

ק' הדריו והודו על בני עבדיו · הדר הוא לכל חסידיו:

ח' הוא אל אלהי הרוחות לכל בשר שומע תפלה מכל:

ק' ודאי ותיק ידע ועד · יהוה ימלוך לעולם ועד:

ח' ואשר חרב גאותנו · לחלחם מלחמתנו:

ק' זוכר לעולם ברית ראשונים · כיום אתמול לו אלף שנים:

ח' זה אלהינו ולו קוינו · וזמרת יה הוא ישענו:

ק' חלק יעקב יוצר הכל · חנון יהוה וחסיד בכל:

ח' חי העולמים יהוה חלקי · חכם הרזים יהוה חזקי:

ק' טוב ומטיב המלמד דעה · טהור עינים מראות ברעה:

ח' ישר יהוה וישר דברו · ידידי ידידות משכנות דבירו:

ק' יועץ וגבור מי יפדנה · ויחתוף ויפעל ומי ישיבנה:

ח' יפה דודי יפיו וטובו · יראו ויחזו ציון בשובו:

ק' כגבור יצא כאיש מלחמות · יעיר קנאה לעשות נקמותו:

ח' כנשר על כנפי נשרים · נשא עבדיו וישר הדורים:

ק' כדוב שכול וכנמר שחל · תרקב וכעש ורוחו כנחל:

ח' כדוב שכול וכנמר שוקד · דברו לעשות כמקל שקד:

ק' כביר כח לב כמו שחל · כלביא וכארי ורוחו כנחל:

ח' כארז בחור בגדולתו · כברוש רענן ענותנותו:

ק' כתפוח בריתו עוז אהבתו · על ישראל גאותו:

ח' כתפוח בעצי היער · כן דודי עם יושבי שער:

ק' כביר כח למרגיזי אל · נוקם ונוטר וכטל הוא לישראל:

ח' כוסי מנת חלקי וגורלי · אני לדודי נחלה ודודי לי:

ק' כבודי יהוה לא אמירנו · האמרתהו והאמירנו:

ח' כאריה ישאג בנפשי

שִׁיר הַיִּחוּד לְיוֹם רְבִיעִי וּלְיוֹם חֲמִישִׁי

יִתְהֹם · אַל יְהִיֶה כְּגֶבֶר וּכְאִישׁ נִדְהָם :
ק׳ כְּרוֹעֶה גִּבּוֹר אֲשֶׁר לֹא יוּכַל · צֹאנוֹ לְהַצִּיל וְהָיָה לְמַאֲכָל :
ח׳ כְּגִבּוֹר אֵין אֱיָל וּכְאוֹרֵחַ · גַּם וּבוֹרֵחַ מַר צוֹרֵחַ :
ק׳ כַּאֲרָיֵה מַשְׁחִית וְכַכְּפִיר לְעוֹזְבָיו · בָּרָקָב גַּם כָּעָשׁ לְאֹיְבָיו :
ח׳ כַּבִּיר כֹּחַ כְּשָׁמִיר וָשַׁיִת · וְלֹא יַשְׁאִיר כְּנוֹקֶף זַיִת :
ק׳ כְּשָׁמִיר וָשַׁיִת צָרִים יְמַגֵּן · כְּצִפֳּרִים עָפוֹת לְעִירוֹ יָגֵן :
ח׳ כְּגִשְׁמֵי נְדָבָה לָנוּ יָבֹא · כְּמַלְקוֹשׁ וְכַטַּל לַדְּבֵקִים בּוֹ :
ק׳ כְּנֶשֶׁר יְרַחֵף עַל גּוֹזָלָיו · וּבְצֵל כְּנָפָיו יֶחֱסוּ מְהַלְלָיו :
ח׳ כְּצִפֳּרִים עַל עִירוֹ יָגֵן · וּבְצֵל כְּנָפָיו רְנָנוֹת נְגַנֵּן :
ק׳ לְבַדּוֹ (יְהוָֹה) הוּא וְנִפְלָאוֹת גְּדוֹלוֹת · עֹשֵׂה אֵל נוֹרָא עֲלִילוֹת :
ח׳ לִצְבִי וְעוֹפֶר דּוֹמֶה דוֹדִי · כִּי יְקַדְּמֵנִי אֱלֹהֵי חַסְדִּי :
ק׳ לִפְנֵי עַמּוֹ יְיַשֵּׁר הֲדוּרִים · וַיִּנַּשְּׂאֵם עַל כַּנְפֵי נְשָׁרִים :
ח׳ לְעוֹלָם יְהוָֹה הוּא חֶלְקִי וְצוּר לְבָבִי · כָּלָה שְׁאֵרִי לְךָ וּלְבָבִי :
ק׳ לְבַדּוֹ יְהוָֹה הוּא וְנִפְלָאוֹת · גְּדוֹלוֹת עֹשֶׂה וְרַב נוֹרָאוֹת :
ח׳ מָקוֹם מָעוֹן אַתָּה לְעוֹלָמְךָ · וְאֵין יוֹדֵעַ אֶת מְקוֹמֶךָ :
ק׳ מוֹרָאִי אֵל רוֹעִי וְיוֹצְרִי · צוּר יְלָדַנִי מְחוֹלְלִי וְצוּרִי :
ח׳ מָרוֹם וּמָעוֹז הוּא לִי וּמַחְסִי · מִגְדַּל עֹז שֵׁם יְהוָֹה מְנוּסִי :
ק׳ מֶלֶךְ יַעֲקֹב מִשְׂגָּב לָנוּ · הוּא מְתוֹקְקֵנוּ וּמוֹשִׁיעֵנוּ :
ח׳ מִגְדּוֹל יְשׁוּעוֹת מִשְׁעָן יְהִי לִי · מִבְטַח אֱלֹהִים יְהוָֹה חֵילִי :
ק׳ מוֹשֵׁל עוֹלָם מַלְכוּתֶךָ · בְּכָל דּוֹר וָדוֹר מֶמְשַׁלְתֶּךָ :
ח׳ מִי יִתֶּנְךָ כְּאָח לִי לְצָרָה · הוֹשַׁע יְהוָֹה כִּי יָדְךָ לֹא קְצָרָה :
ק׳ מְקוֹר חַיִּים מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל · לֹא אֶעֱזוֹב כִּי מָעֻזִּי אֵל :
ח׳ מָגֵן יִשְׁעִי וְרַב [illegible] ·

לְשִׂמְחָה וּלְזִכְרְךָ נֶפֶשׁ תַּאֲוָה :
ק׳ מָגֵן הוּא לְכָל הַחוֹסִים בּוֹ · אַשְׁרֵי אָדָם אֲשֶׁר עוֹז לוֹ בּוֹ :
ח׳ נֶהְדָּר וְנָעִים נָאוֹר וְנוֹרָא · נֶאְדָּר וְנֶאְזָר שְׁמוֹ בִּגְבוּרָה :
ק׳ נֶאֱמָן נֵצַח יִשְׂרָאֵל וְגוֹאֲלוֹ · לֹא יְשַׁקֵּר אַשְׁרֵי כָּל חוֹכֵי לוֹ :
ח׳ נֵצַח יְשֻׁרוּן הָאֵל הַנֶּאֱמָן · מֵאֱלֹהָיו יְהוּדָה לֹא אַלְמָן :
ק׳ נִפְלָא עַל כָּל הַנִּפְלָאִים · וּמִתְנַשֵּׂא עַל כָּל הַנִּשָּׂאִים :
ח׳ נִקְדָּשׁ וְנֶעֱרָץ אֱלֹהֵי קְדוֹשַׁי · נָכוֹן וְנִשְׂגָּב יְהוָֹה נִסִּי :
ק׳ נוֹקֵם וְנוֹטֵר וּבַעַל חֵמָה · לְצָרָיו וּלְאוֹיְבָיו אִישׁ מִלְחָמָה :
ח׳ נֵרִי יְהוָֹה בְּהִלּוֹ נֵרוֹ · עֲלֵי רֹאשִׁי וְנֵר לְרַגְלִי דְבָרוֹ :
ק׳ סוֹמֵךְ וְסוֹעֵד יְהוָֹה סַלְעִי · סוֹבֵל וְסוֹלֵחַ וְנוֹשֵׂא פִּשְׁעִי :
ח׳ סַהֲדִי יְהוָֹה סַלְעִי וְסִתְרִי · סוֹלֵחַ וְסוֹבֵל סַעֲדִי וְסִבְרִי :
ק׳ סַלְעֵנוּ (יְהוָֹה) וּמְצוּדָתֵנוּ · עֶזְרָתֵנוּ וּמְפַלְטֵנוּ :
ח׳ עִזּוּז וְגִבּוֹר עֻזִּי וְעֶזְרִי · עֶלְיוֹן עֹז לִי אַל יְהִי עֵרִי :
ק׳ עִיר וְקַדִּישׁ שָׁת סְבִיבָיו סִתְרוֹ · אָכֵן אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר :
ח׳ עַד מְמַהֵר לְשַׁלֵּם גְּמוּל לְאוֹיְבָיו · שׁוֹמֵר בְּרִית וְחֶסֶד לְאוֹהֲבָיו :
ק׳ פָּדָה אֶת אַבְרָהָם יְדִידוֹ · הוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ :
ח׳ פַּחַד יִצְחָק יִתֵּן פַּחְדּוֹ · עַל צָרֵי בְּנֵי יַעֲקֹב עַבְדּוֹ :
ק׳ פּוֹעֵל וְחוֹקֵר וְדוֹרֵשׁ וּבוֹדֵק · כָּל לְבָבוֹת לוֹ אֶתֵּן צֶדֶק :
ח׳ צְרוֹר הַמּוֹר אֶשְׁכּוֹל הַכֹּפֶר · נוֹתֵן לְעַמּוֹ צָדָיו כֹּפֶר :
ק׳ צַח וְאָדוֹם דּוֹדִי בִּצְבָאָיו אוֹת · עַל כֵּן נִקְרָא שְׁמוֹ יְהוָֹה צְבָאוֹת :
ח׳ צַדִּיק יְהוָֹה הַצּוּר תָּמִים · אֶבְטַח עֲדֵי עַד בְּצוּר עוֹלָמִים :
ק׳ צְבָא הַשָּׁמַיִם מִשְׁתַּחֲוִים לוֹ · שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ :
ח׳ קָדוֹשׁ הוּא בְּכָל [illegible] ·

קְדֻשּׁוֹת · כִּתוֹת שָׁלֹשׁ קָדוֹשׁ מְשַׁלְּשׁוֹת :
ק׳ קַיָּם לְעָלְמִין אֱלָהָא חַיָּא · מָרָא דְאַרְעָא וּמָרָא דִשְׁמַיָּא :
ח׳ קוֹנִי מְרַחֵם מְקַנֵּא לְשׂוֹנְאָיו · קֶרֶן יִשְׁעִי וְקָרוֹב לְקוֹרְאָיו :
ק׳ רָחוֹק מִכֹּל וְאֶת כֹּל רוֹאֶה · כִּי רָם יְהוָֹה וְשָׁפָל יִרְאֶה :
ח׳ רוֹעִי יְהוָֹה לֹא אֶחְסַר כֹּל · וְרַב כֹּחַ וְרַב חֶסֶד לַכֹּל :
ק׳ רַחוּם יְהוָֹה רוֹפֵא וּמְחַבֵּשׁ · לִשְׁבוּרֵי לֵב וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ :
ח׳ רֵעִי כֻּלּוֹ הוּא מַחֲמַדִּים · מִשְׁפָּטָיו אֱמֶת מְתוּקִים וְחֲמוּדִים :
ק׳ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל שׁוֹכֵן עַד :
ח׳ שַׁלִּיט מֶלֶךְ שְׁמַיָּא בְּכָל דָּר וְדָר · לֵיהּ אֲנָא מְשַׁבַּח מְרוֹמַם וּמְהַדֵּר :
ק׳ שֶׁמֶשׁ וּמָגֵן יְיָ אֱלֹהִים · שׁוֹפֵט צֶדֶק וְנִשְׁקָף עַל גְּבוֹהִים :
ח׳ שַׂגִּיא כֹחַ לֹא מְצָאנוּהוּ · יַשְׂגִּיב בְּכֹחוֹ וּמִי כָמוֹהוּ :
ק׳ שְׁלֹמֹה שְׁמוֹ כִּי שֶׁלּוֹ שָׁלוֹם · כִּי יְדַבֵּר אֶל חֲסִידָיו שָׁלוֹם :
ח׳ שֵׁם יְהוָֹה אֶהְיֶה אֲשֶׁר אֶהְיֶה · תּוֹעֲפוֹת רְאֵם לוֹ כַּכְּפִיר וְכַאֲרִיֵה :
ק׳ שַׁדַּי מְאוֹרִי מַלְכִּי וְאֵלִי · הַלְלוּיָהּ שְׁמוֹ נַפְשִׁי הַלְלִי :
ח׳ תִּתַּמָּם עִם יוֹשְׁבֵי נְטָעִים · הַשָּׂרִיגִים שְׁלֹשֶׁת הָרוֹעִים (נ״א הָרֵעִים) :
ק׳ תִּתְיַחֵד תִּתְבָּרֵר עִמָּם · וְעִם עִקְּשִׁים תִּתְפַּתֵּל לְהָמָם :
ח׳ תָּמִים דַּרְכְּךָ תַּקִּיף מִכֹּל · תּוּכַל לְבַדְּךָ לַעֲשׂוֹת אֶת כֹּל :
ק׳ תּוֹחַלְתִּי וְשִׂבְרִי וְתִקְוָתִי · תַּאֲוַת נַפְשִׁי וּתְשׁוּקָתִי :
ח׳ תְּהִלָּתִי וְתִפְאַרְתִּי וְעֻזִּי · מְמַעֵי אִמִּי גּוֹחִי וְגוֹזִי :
ק׳ תְּמִים דֵּעִים אֵל דֵּעוֹת אֶחָד · כָּל הַלְּבָבוֹת דּוֹרֵשׁ יַחַד :

לְיוֹם חֲמִישִׁי

חזן מִי כָמוֹךָ דֵעָה מוֹרֶה · נִיב שְׂפָתַיִם אַתָּה בוֹרֵא :
ק׳ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ עָמְקוּ וְרָמוּ · וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ :

ח׳ לֹא לְמַדּוּךָ חָכְמָתֶךָ · וְלֹא הֲבִינוּךָ תְּבוּנָתֶךָ :
ק׳ לֹא קִבַּלְתָּ מַלְכוּתֶךָ · וְלֹא יָרַשְׁתָּ מֶמְשַׁלְתֶּךָ :
ח׳ לְעוֹלָם יְהִי לְךָ לְבַדְּךָ · וְלֹא לַאֲחֵרִים כְּבוֹד הוֹדְךָ :
ק׳ וְלֹא תִתֵּן לֵאלֹהִים אֲחֵרִים · תְּהִלָּתְךָ לַפְּסִילִים וְזָרִים :
ח׳ וְכָבוֹד וְגַם כָּל יְקָר מֵאִתְּךָ · וּכְבוֹדְךָ וְלֹא לְזָרִים אִתָּךְ :
ק׳ אַתָּה תָּעִיד בְּיִחוּדְךָ · וְתוֹרָתְךָ וַעֲבָדֶיךָ :
ח׳ אֱלֹהֵינוּ עַל יִחוּדְךָ · אַתָּה עֵד אֱמֶת וַאֲנַחְנוּ עֲבָדֶיךָ :
ק׳ לְפָנֶיךָ לֹא אֵל הִקְדִּימְךָ · וּבִמְלַאכְתְּךָ לֹא הָיָה זָר עִמָּךְ :
ח׳ לֹא נוֹעַצְתָּ וְלֹא לָמַדְתָּ · בְּחַדֶּשְׁךָ בְּרִיאוֹת כִּי נִבְנוֹתָ :
ק׳ מִמַּעֲמַקֵּי מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וּמִכְּבֻדָּךְ כָּל פְּעֻלּוֹתֶיךָ :
ח׳ קְצוֹת דְּרָכֶיךָ הֲלֹא הִכַּרְנוּ · וּמִמַּעֲשֶׂיךָ הֵן יָדַעְנוּ :
ק׳ שֶׁאַתָּה אֵל כֹּל יָצַרְתָּ · לְבַדְּךָ מְאוּמָה לֹא נִגְרַעְתָּ :
ח׳ לַעֲשׂוֹת מְלַאכְתְּךָ לֹא נִלְחַצְתָּ · וְגַם לְעֵזֶר לֹא נִצְרַכְתָּ :
ק׳ כִּי אַתָּה הָיִיתָ לִפְנֵי הַכֹּל · וְאָז בְּאֵין כֹּל לֹא נִצְרַכְתָּ כֹּל :
ח׳ כִּי מֵאַהֲבָתְךָ עֲבָדֶיךָ · כֹּל בָּרָאתָ לִכְבוֹדֶךָ :
ק׳ וְלֹא נוֹדַע אֵל זוּלָתֶךָ · וְאֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ :
ח׳ וְלֹא נִשְׁמַע מִן אָז וָהָלְאָה · וְלֹא קָם וְלֹא נִהְיָה וְלֹא נִרְאָה :
ק׳ וְגַם אַחֲרֶיךָ לֹא יִהְיֶה אֵל · רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן אֵל יִשְׂרָאֵל :
ח׳ בָּרוּךְ אַתָּה יָחִיד וּמְיֻחָד · יְהוָֹה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :
ק׳ אֲשֶׁר מִי יַעֲשֶׂה כִּמְלַאכְתֶּךָ · כְּמַעֲשֶׂיךָ וְכִגְבוּרוֹתֶיךָ :
ח׳ אֵין יְצִיר זוּלַת יְצִירָתֶךָ · וְאֵין בְּרִיאָה כִּי אִם בְּרִיאָתֶךָ (נ״א מְלַאכְתֶּךָ) :
ק׳ כָּל אֲשֶׁר תַּחְפּוֹץ תַּעֲשֶׂה · בַּבֹּל כִּי אַתָּה נַעֲלֵיתָ עַל כֹּל :
ח׳ אֵין כָּמוֹךָ וְאֵין בִּלְתֶּךָ · כִּי אֵין אֱלֹהִים זוּלָתֶךָ :
ק׳ אַתָּה הָאֵל עֹשֵׂה פֶלֶא ·

וְדָבָר מִמְּךָ לֹא יִפָּלֵא :
ח׳ מִי כָמוֹךָ נוֹרָא תְהִלּוֹת · אֱלֹהִים לְבַדְּךָ עֹשֵׂה גְדוֹלוֹת :
ק׳ אֵין אוֹתוֹת כְּמוֹ אוֹתוֹתֶיךָ · אַף אֵין מוֹפֵת כְּמוֹ מוֹפְתֶיךָ
ח׳ אֵין תְּבוּנָה כִּתְבוּנָתְךָ · אֵין גְּדֻלָּה כִּגְדֻלָּתֶךָ :
ק׳ כִּי מְאֹד עָמְקוּ מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · וְגָבְהוּ דַּרְכֵי אוֹרְחוֹתֶיךָ :
ח׳ אֵין גַּאֲוָה כְּמוֹ גַאֲוָתְךָ · אַף אֵין עֲנָוָה כְּעַנְוָתֶךָ :
ק׳ אֵין קְדֻשָּׁה כִּקְדֻשָּׁתֶךָ · אֵין קְרֵבוּת כְּמוֹ קִרְבָתֶךָ :
ח׳ אֵין צְדָקָה כְּמוֹ צִדְקָתֶךָ · אֵין תְּשׁוּעָה כִּתְשׁוּעָתֶךָ
ק׳ אֵין זְרוֹעַ כִּזְרוֹעוֹתֶיךָ · אֵין קוֹל כְּרַעַם גְּבוּרוֹתֶיךָ :
ח׳ אֵין רַחֲמִים כְּרַחֲמָנוּתֶךָ · אֵין חֲנִינוּת כַּחֲנִינוּתֶךָ :
ק׳ אֵין אֱלָהוּת כֶּאֱלָהוּתֶךָ · וְאֵין מַפְלִיא כְּשֵׁם תִּפְאַרְתֶּךָ :
ח׳ כִּי שְׁמוּעוֹתֶיךָ אֵלִים מְרוֹצִים · בְּזָכְרְךָ לְחוּצִים לְהַפְלִיא נְחוּצִים :
ק׳ וְאַשָּׁף וְחַרְטוֹם לֹא יְלַחֲצוּךָ · וְכָל שֵׁם וְלַהַט לֹא יְנַצְּחוּךָ :
ח׳ לֹא יְנַצְּחוּךָ כָּל הַחֲכָמִים · כָּל הַקּוֹסְמִים וְהַחַרְטֻמִּים :
ק׳ אַתָּה מֵשִׁיב לְאָחוֹר חֲכָמִים · לֹא יוּכְלוּ לְךָ עֲרוּמִים וְקוֹסְמִים :
ח׳ לְהָשִׁיב לְאָחוֹר מְזִמּוֹתֶיךָ · לְהָפֵר עֲצַת סוֹד גְּזֵרָתֶךָ :
ק׳ מֵרְצוֹנְךָ לֹא יַעֲבִירוּךָ · לֹא יְמַהֲרוּךָ וְלֹא יְאַחֲרוּךָ :
ח׳ עֲצָתְךָ תָּפֵר עֲצַת כָּל יוֹעֲצִים · וְעֻזְּךָ מַחֲלִישׁ לֵב אַמִּיצִים :
ק׳ אַתָּה מְצַוֶּה וְתַדְרִיךְ מְשַׁוֶּה · וְאֵין עָלֶיךָ פָּקִיד מְצַוֶּה :
ח׳ אַתָּה מְקַוֶּה וְאֵינְךָ מְקַוֶּה · לְךָ כָּל מְקַוֶּה נֶפֶשׁ תְּרַוֶּה :
ק׳ וְכָל הַיְצוּרִים וְכָל עִנְיָנָם · וְכָל יְקָר אֲשֶׁר בְּךָ אֵין דִּמְיוֹנָם :
ח׳ לֹא מַחְשְׁבוֹתָם מַחְשְׁבוֹתֶיךָ · כִּי אֵין בּוֹרֵא זוּלָתֶךָ :
ק׳ אֵין דִּמְיוֹן נִפְלָא אֱלֹהֵינוּ · וְאֵין חֵקֶר נִשְׂגָּב אֲדוֹנֵינוּ :
ח׳ [illegible] ·

שיר היחוד ליום חמישי וליום ששי וליום השבת

מכל עמוס ומכל כמוס :
ק׳ דק מכל דק וצפון מכל צפון
ויכול מכל יכול :
ח׳ נשגב מכל נשגב ונעלם ·
מכל נעלם ושמו לעולם :
ק׳ גבוה מכל גבוה ועליון ·
מכל עליון ומכל תביון :
ח׳ תבוי ועמוק מכל עמוק ·
לב כל דעת עליו חמוק :
ק׳ שאין שכל ומדע וחכמה ·
יכולים להשוות לו כל מאומה :
ח׳ לא משיגים לו איך וכמה ·
ולא מוצאים לו דבר חומה :
ק׳ מקרה וערער ושנוי ומפל ·
וחבר ומסמך אור וגם אופל :
ח׳ ולא מוצאים לו מראה וצבע ·
ולא כל טבע אשר שש ושבע :
ק׳ לכן נבוכות כל עשתונות ·
ונבהלות כל החשבונות :
ח׳ וכל שרעפים וכל הרהורים ·
נלאים לשום בו שעורים :
ק׳ מלשערהו ומלהגבילהו ·
מלתארהו ומלפרסמהו :
ח׳ בבר שכלנו חפשנוהו ·
במדענו למצא מה הוא :
ק׳ לא מצאנוהו ולא ידענוהו ·
אך ממעשיו הכרנוהו :
ח׳ שהוא לבדו יוצר אחד ·
חי וכל יוכל וחכם מיוחד :
ק׳ כי הוא היה לכל קודם ·
על כן נקרא אלהי קדם :
ח׳ בעשותו בלי כל מאום את כל ·
ידענו כי הוא כל יכול :
ק׳ באשר מעשיו בחכמה כלם ·
ידענו כי בבינה פעלם :
ח׳ בכל יום ויום בחדשו כלם ·
ידענו כי הוא אלהי עולם :
ק׳ באשר היה קודם לכלם ·
ידענו כי הוא חי (וקים) לעולם :
ח׳ ואין להרהר אחר יוצרנו ·
בלבנו ולא בספורנו
ק׳ לממש ונדש לא נשערהו ·
לטפל ותואר לא נדמהו :

ח׳ ולא נחשבהו לעקר ונצב ·
ולא למין וכל און ולכל נקצב :
ק׳ כל הנראים והנשכלים ·
והמדעים בעשר פלולים :
ח׳ ושבע כמות וששת נדות ·
ושלש גזרות ועתות ומדות :
ק׳ הן בבורא אין גם אחד ·
כי הוא בראם כלם יחד :
ח׳ כלם יבלו אף יחלופו ·
הם יאבדו ואף יסופו :
ק׳ ואתה תעמד ותבלה כלם ·
כי חי וקים אתה לעולם :

ליום ששי

חזן אתה לבדך יוצר כל הוא ·
ולא ידמה מעשה לעושהו :
ק׳ כל הארצות לא יכילוך ·
ואף שמים לא יכלכלוך :
ח׳ אז (נ״א אף) יחילו מים חיים · מפניך אלהים חיים :
ק׳ רעשה ארץ ונסו מים ·
ונטפו (מים) מן השמים :
ח׳ נוטה לבדך השמים ·
רוקע הארץ על המים :
ק׳ עשית כל חפצך לבדך ·
ולא נצרכת עזר כנגדך :
ח׳ סועד אין מי יסעדך ·
הכל ממך ומידך :
ק׳ כבחך אז כן עתה ודעתך ·
ולעולם כל כבודך אתך :
ח׳ ולא יעפת ולא יגעת ·
כי במלאכתך לא עמלת :
ק׳ כי בדברך כל יצוריך ·
ומעשה חפצך במאמרך :
ח׳ ולא אחרתו ולא מהרתו ·
הכל עשיתו יפה בעתו :
ק׳ מבלי מאומה כל חדשת ·
ואת הכל בלי כל (נ״א כלי) פעלת :
ח׳ ועל לא יסוד הכל יסדת ·
ברצון רוחך כל תלית :
ק׳ זרועות עולם את כל נושאות · מראש ועד סוף ואינם נלאות :

ח׳ בעיניך לא דבר הוקשה ·
רצונך כל דבר רוחך עשה :
ק׳ לפעלתך לא דמית ·
אל כל תואר לא שוית :
ח׳ ולא קדמה למלאכתך מלאכה · חכמתך היא הכל ערכה :
ק׳ לרצונך לא קדמו ואחרו ·
ועל חפציך לא נוספו וחסרו :
ח׳ מכל חפצך לא שכחת ·
ודבר אחד לא חסרת
ק׳ לא החסרת ולא העדפת ·
ודבר רק בם לא פעלת :
ח׳ אתה תשבחם ומי התעיבם ·
ושמץ דבר לא נמצא בם :
ק׳ החלות בחכמה עשיתם ·
בתבונה ובדעת כליתם :
ח׳ מראשית ועד אחרית עשוים · באמת וביושר וטוב ראוים :
ק׳ הקדמת במעשי ידיך
רוב רחמיך וחסדיך :
ח׳ כי רחמיך וחסדיך ·
הלא מעולם על עבדיך :
ק׳ ועד לא כל חי הוכן לכלכל ·
לפני אוכל תתן אוכל :
ח׳ ומעון ומקוה תעשה בפי כל ·
צרכי הכל כאשר לכל :
ק׳ שלשה ימים הראשונים ·
אז הכינותם לאחרונים :
ח׳ אז עטית אור כשלמה ·
אדר מאורות מטל שלמה :
ק׳ בטרם כל יציר מאד גדלת ·
ואחר כל מאד נתגדלת :
ח׳ אז באין לבוש הוד והדר לבש עד לא ארגנאות לבש :
ק׳ אור כשלמה וכמעיל עוטה ·
שמים כיריעה נוטה :
ח׳ עשית בם לאורים דרכים ·
ורצוא ושוב בנתת מהלכים :
ק׳ הבדלת בין מים למים ·
במתיחת רקיע השמים :
ח׳ מוזות משנות לשרץ מים ·
ועוף יעופף על (פני רקיע) השמים :

ק׳ עשב וחציר לבשת אדמה ·
מאכל לחיה ולכל בהמה :
ח׳ בקרן בן שמן גן נטעת ·
אל האדם אשר עשית :
ק׳ עזר כנגדו עשית לו ·
די מחסורו אשר יחסר לו :
ח׳ כל מעשיך בידו תתה ·
ותחת רגליו הכל שתה :
ק׳ להעלות מהם בקר וצאן ·
על מזבחך יעלו לרצון :
ח׳ עשית לו כתונת לשרת ·
להדרת קדש ולתפארת :
ק׳ שמת בקרבו חכמת אלהים ·
יצרתו לך בצלם אלהים :
ח׳ לא מנעת על פני אדמה ·
צרכי אדם וכלם בחכמה :
ק׳ מעשיך מאד רבו וגדלו ·
ושמך יהוה כלם יהללו
ח׳ רבו וגדלו מאד מעשיך ·
יודוך יהוה כל מעשיך :
ק׳ כל פעלת למענך ·
ולכבודך כל קנינך :

ליום השבת

חזן אז ביום השביעי נחת ·
יום השבת על כן ברכת :
ק׳ ועל כל פועל תהלה ערוכה · חסידיך בכל עת יברכוכה :
ח׳ ברוך יהוה יוצר כלם ·
אלהים חיים ומלך עולם :
ק׳ כי מעולם על עבדיך ·
חב רחמיך וחסדיך :
ח׳ ובמצרים החלות ·
להודיע כי מאד נעלית :
ק׳ על כל אלהים בעשותך בהם · שפטים גדולים ובאלהיהם :
ח׳ בבקעך ים סוף עמך ראו ·
יד הגדולה וייראו :
ק׳ נהגת עמך לעשות לך ·
שם תפארת להראות גדלך :
ח׳ ודברת עמם מן השמים ·
וגם העבים נטפו מים :
ק׳ ידעת לכתם במדבר ·
בארץ ציה איש לא עבר :

ח׳ תתה לעמך דגן שמים ·
ובעפר שאר ומצור מים :
ק׳ תגרש גוים רבים עמים ·
יירשו ארצם ועמל לאמים :
ח׳ בעבור ישמרו חקים ותורות ·
אמרות יי אמרות טהורות :
ק׳ ויתעדנו במרעה שמן ·
ומחלמיש צור פלגי שמן :
ח׳ בנחם בנו עיר קדשך ·
ויפארו בית מקדשך :
ק׳ ותאמר פה אשב לאורך ·
ימים צידה ברך אברך :
ח׳ כי שם יזבחו זבחי צדק ·
אף כהניך ילבשו צדק :
ק׳ ובית הלוי נעימות יזמרו ·
לך יתרועעו אף ישירו :
ח׳ בית ישראל ויראי יהוה ·
יכבדו ויודו שמך יהוה :
ק׳ הטיבות מאד לראשונים ·
כן תיטיב גם לאחרונים :
ח׳ יהוה תשיש נא עלינו ·
כאשר ששת על אבותינו :
ק׳ אותנו להרבות ולהיטיב ·
ונודה לך לעולם כי תיטיב :
ח׳ יהוה תבנה עירך מהרה ·
כי עליה שמך נקרא :
ק׳ וקרן דוד תצמיח בה ·
ותשכון לעולם יי בקרבה :
ח׳ זבחי צדק שמה נזבחה ·
וכימי קדם תערב מנחה :
ק׳ וברך את עמך באור פניך
כי חפצים לעשות רצונך :
ח׳ וברצונך תעשה חפצנו ·
הבט נא עמך כלנו :
ק׳ בחרתנו להיות לך לעם סגלה · ועל עמך ברכתך סלה :
ח׳ ותמיד נספר תהלתך ·
ונהלל לשם תפארתך :
ק׳ ומברכתך עמך יבורך · כי את כל אשר תברך מבורך :
ח׳ ואני בעודי אהללה בוראי ·
ואברככה כל ימי צבאי :
ק׳ יהי שם יהוה מבורך לעולם ·
מן העולם ועד העולם :

ככתוב ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ויאמרו כל העם אמן והלל ליהוה : ענה דניאל ואמר להוא שמה די אלהא מברך מן עלמא ועד עלמא די חכמתא וגבורתא די לה היא : ונאמר ויאמרו הלוים ישוע וקדמיאל בני חשבניה שרביה הודיה שבניה פתחיה קומו ברכו את יהוה אלהיכם מן העולם עד העולם ויברכו שם כבודך ומרומם על כל ברכה ותהלה : ונאמר ברוך יהוה אלהי ישראל מן העולם ועד העולם ואמר כל העם אמן הללויה : ונאמר ויברך דויד את יהוה לעיני כל הקהל ויאמר דויד ברוך אתה יהוה אלהי ישראל אבינו מעולם ועד עולם : אנעים זמירות תמצא לעיל

(מק״א ע״ם ח״א)

הַמֶּלֶךְ:

יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רָם וְנִשָּׂא:

שׁוֹכֵן עַד מָרוֹם וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׳ וְכָתוּב רַנְּנוּ צַדִּיקִים בַּיהוָה׳ לַיְשָׁרִים נָאוָה תְהִלָּה:

בְּפִי יְשָׁרִים תִּתְרוֹמָם:

וּבְשִׂפְתֵי צַדִּיקִים תִּתְבָּרַךְ:

וּבִלְשׁוֹן חֲסִידִים תִּתְקַדָּשׁ:

וּבְקֶרֶב קְדוֹשִׁים תִּתְהַלָּל:

המלך

ג׳ אותיות של מלך הם לאחר היו״ד לומר שהוא מלך על העולם שנברא בעשרה מאמרות ואותיות מלך הפוכים דרך תשר״ק מ״ם קודם ולפניו למ״ד ולאחריו כ״ף פוט מלמעלה למטה ומביא אל היו״ד ואל הטי״ת אותיות שלפניהם לומר שהקדוש ברוך הוא טוב ומשגיח על כל מה שנברא בי״ד מאמרות ורואה מעשיהם מגדול ועד קטן: (רננו צדיקים) ת״י שבחו צדיקיא קדם ה׳: (לישרים נאוה תהלה) כלומר לישרי לב במחה היודעים לכוין אחת אל אחת עד מדת תהלה ולא לכל אדם לפי שספירת בינה עמוקה היא להבינה ולספר שבחה ותהלתה׳ מה שתקנו יצחק ורבקה ומהפכין התרוצות צריכין לומר לפי שכתוב ויעתר יצחק לה׳ לנוכח אשתו זה עומד ומתפלל בזוית זו וזו עומדת ומתפללת בזוית זו ויעתר לו לפי שאינו דומה תפלת צדיק וכו׳ הא אם תביא צדיק תפלה זו וזה שוין א״כ רצויים להזכיר עם בעלה בר״ה ויוה״כ דכשם שהם נפקדו כן יעתר לנו לכל צרכנו ולא יהיה בנו עקר ועקרה ולא תהא תפלתנו עקרה (בשם הרוקח):

המלך

נ״ י הם יה שבר״ה ויוה״כ ימלא שמו וכסאו חבו שאומרים אח״כ יושב על כסא ולא היושב ר״ל יושב על כסא שלם. למ״ד מושך למעלה הנקרא מגדל עוז. ך׳ מושכת למטה חס שלום ההתחון שגו מקלסין אותו בק׳ ברכות וכמנין ך״ף. מ״ם שלם האמצעי לרמז שבר״ה ויוה״כ פוקד כל ג׳ שלמות. ופשוטו הקב״ה יושב על כסאו והקב״ה רם ונשא הוא הכסא רם במקומו מאד ונשא למעלה (בשם רוקח). (בפי. ובדברי. ובלשון. ובקרב. ישרים. צדיקים. חסידים. קדושים. תתרומם. תתברך. תתקדש. תתהלל). כנגד י״ב הויות. י״ב שבטים. י״ב מזלות. י״ב חדשים. י״ב שעות לילה. וי״ב יום. ר״ל המזלות וישראל מהללים ביום ובכל שעה:

וּבְמַקְהֲלוֹת רִבְבוֹת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל בְּרִנָּה יִתְפָּאַר שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ בְּכָל דּוֹר וָדוֹר שֶׁכֵּן חוֹבַת כָּל הַיְצוּרִים׳ לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְהוֹדוֹת לְהַלֵּל לְשַׁבֵּחַ לְפָאֵר לְרוֹמֵם לְהַדֵּר וּלְנַצֵּחַ לְבָרֵךְ לְעַלֵּה וּלְקַלֵּס עַל כָּל דִּבְרֵי שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת דָּוִד בֶּן יִשַׁי עַבְדְּךָ מְשִׁיחֶךָ:

(וצריך להפסיק בין תיבת יצורים לתיבת לפניך שלא יחריב העולם ח״ו):

וּבְכֵן יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ׳ הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ׳ כִּי לְךָ נָאֶה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שִׁיר וּשְׁבָחָה הַלֵּל וְזִמְרָה עֹז וּמֶמְשָׁלָה נֶצַח גְּדֻלָּה וּגְבוּרָה תְּהִלָּה וְתִפְאֶרֶת קְדֻשָּׁה וּמַלְכוּת׳ בְּרָכוֹת וְהוֹדָאוֹת לְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ וּמֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם אַתָּה אֵל: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וּמְהֻלָּל בַּתִּשְׁבָּחוֹת אֵל הַהוֹדָאוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת בּוֹרֵא כָּל הַנְּשָׁמוֹת רִבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים הַבּוֹחֵר בְּשִׁירֵי זִמְרָה׳ מֶלֶךְ יָחִיד אֵל חֵי הָעוֹלָמִים:

(גדול בתשבחות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל שבחיו: (אל ההודאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל הודאותיו: (אדון הנפלאות) שאין יכולת בשום נברא לספר כל נפלאותיו שעושה בכל עת: (הבוחר כו׳) אני נותן לך הו״ע על שבחרת בנו עם קדוש לזמר לשמך הגדול: (מלך) אתה אל גדול ונורא: (חי העולמים)

אני מאמין באמונה שלמה שאתה מחיה כל העולמות עליונים ותחתונים: (אמן) אמת שהאני ויאמר להלל ולשבח לאהך בשבחים אלו (יוש״ס):

בקצת קהלות אומרים זה קודם ת״ק:

שִׁיר הַמַּעֲלוֹת מִמַּעֲמַקִּים קְרָאתִיךָ יְהוָה: אֲדֹנָי שִׁמְעָה בְקוֹלִי תִּהְיֶינָה אָזְנֶיךָ קַשֻּׁבוֹת לְקוֹל תַּחֲנוּנָי: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמֹד: כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: קִוִּיתִי יְהוָה קִוְּתָה נַפְשִׁי וְלִדְבָרוֹ הוֹחָלְתִּי: נַפְשִׁי לַאדֹנָי מִשֹּׁמְרִים לַבֹּקֶר שֹׁמְרִים לַבֹּקֶר: יַחֵל יִשְׂרָאֵל אֶל יְהוָה כִּי עִם יְהוָה הַחֶסֶד וְהַרְבֵּה עִמּוֹ פְדוּת: וְהוּא יִפְדֶּה אֶת יִשְׂרָאֵל מִכֹּל עֲוֹנֹתָיו:

אין לומר ועתה יגדל בשעה שאומר החזן יתגדל אך יש לשמוע ולכוין ולשתוק. אמנם יש לאומרו קודם שמתחיל החזן (ש״ע א״ח סי׳ נ״ו סוף סעיף ה׳):

וְעַתָּה יִגְדַּל נָא כֹּחַ אֲדֹנָי כַּאֲשֶׁר דִּבַּרְתָּ לֵאמֹר: זְכֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵהּ רַבָּא׳ בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵהּ וְיַצְמַח פּוּרְקָנֵהּ וִיקָרֵב (נ״א קֵץ) מְשִׁיחֵהּ׳ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵהּ דְּקֻדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׳ לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִן כָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחָמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

(כרעותיה) כרצונו כי מדיין לא נבראו המלאכים עד יום שני ולא היה לו בכיכול עם מי להמלך: (בעגלא) במהרה: (אמן) יהי״ר שיאמן בקשתו: (יהא שמיה רבא מברך) יהא שמו הגדול מבורך (בריך הוא לעלא כו׳) למעלה מכל שירות ותשבחות שאדם משבח למלך יהיו שבחיו של הקב״ה: (ונחמתא) [illegible]

חזן ברכו את יהוה המברך:

ק״ח ברוך יהוה המברך לעולם ועד:

יתברך וישתבח ויתפאר ויתרומם ויתנשא שמו של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא שהוא ראשון והוא אחרון ומבלעדיו אין אלהים סלו לרוכב בערבות ביה שמו ועלזו לפניו ושמו מרומם על כל ברכה ותהלה · ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד · יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם:

פותחין הארון

ברוך אתה יהוה אלהינו מלך העולם הפותח לנו שערי רחמים ומאיר עיני המחכים לסליחתו: יוצר אור ובורא חשך עשה שלום ובורא את הכל: אור עולם באוצר חיים אורות מאפל אמר ויהי:

חזן וקהל סלח לגוי קדוש · ביום קדוש · מרום וקדוש:

חזן וקהל חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו: סוגרין הארון

ביו״ד בתשרי אמר הקב״ה למשה פסל לך שני לוחות אבנים כראשונים · ונוסו על מלאכת המשכן וכראה לו שמחל לישראל עון העגל · והורה לו סדר בקשת רחמים · כדאיתא בב״ר סוף פ׳ פ״ז ובפדר״א פמ״ו במשור לחודש השביעי · ביוה״כ ירד משה ולקח את התורה ואהילה לישראל לחק עולם כו׳ · רבי זכריה אומר קראו בתורה ומצאו כתוב בה · ועניתם את נפשותיכם וכו ביום שנינו אמר ככל המחנה שיצומו כל העם מאיש ועד אשה מקטן ועד גדול · ולולי יוה״כ לא היה העולם עומד · שיוה״כ מכפר בעוה״ז ובעוה״ב · וכו ביום אמר משה לפני הקב״ה סלחני נא אנא בכנך · אמר משה לפניו סלח נא לשוטפיהם של ישראל על מעשה העגל וכו׳ א״ל הקב״ה הרי כדברך שמיתי שנאמר ויאמר ה׳ סלחתי כדברך עכ״ל · וזהו בסדר הפייטן אז ביום כפור סליחה הורית כו׳:

מיוסד ע״פ א״ב כפול

אז ביום כפור סליחה הורית · אור ומחילה לעם זו קנית: בסלחך לעונות וחטאי עדה · בעשור סמוכים בבית הועדה: סלח גברו חטאים באנשי ישנה · גש יום אחד בימי שנה: דובבו בתחנון למוחל וסולח · דופקי בתשובה ליוצר אור וסלח: חטאנו המתק האור לסליחתי · העת תענה ותאמר סלחתי: ותאיר עינינו ותעבור על פשע · וחוטאי בשגגה אל נא תמית ברשע: סלח זדנו והרשענו ברוע מעללינו · זה צדיק אתה על כל הבא עלינו: חטאנו לך מלך עולמים · חננו באורך ולא נצא

בית לוי

(אור) עולר לתורה · כי הוליד בלותו יום לוחות שניות (בבית הועדה) אולר למשכן (באני ישנה) אולר לישראל שנ״ה אני ישנה (שה״ש ה ב) (דובבו) ל׳ דבור כמו דובב שפתי ישנים (שם ז) (דופקי) לשון הכאה דלתי התשובה (אור) אולר לתורה (העת) כמו בעת הזאת (וחוטאי) שהם חוטאים בשגגה (חננו) לשון פיקון והרגל

מטה לוי

(אז ביום כפור) כשנתרצית על עון העגל (סליחה הורית) הורית למשה סדר בקשת רחמים (אור ומחילה לעם זו קנית) לישראל שנקראים עם זו הקנית ונחלת גם התורה וקבעת יום זה למחילה (בעשור סמוכים בבית הועדה) ביום כפור היו סמוכים ובטוחים במלאכת המשכן שהוא בית הועד שבו ביום נלמוו עליה (גברו חטאים באני ישנה) או במעשה העגל נתגברו חטאים בישראל שהיתה ישנה מן המצות (גש כו׳) הגש עם יום אחד יו״כ בו (דובבו בתחנון) דברו בתפלה (למוחל וסולח) (דופקי בתשובה) ישראל דפקו על פתחי התשובה (ליוצר אור וסלח) ומחל להם כמ״ש סלחתי כדברך (המתק האור) תהא התורה מתוקה לך (לסליחתי) לסלוח בזכותה כי התורה מגנת לעולם בעדנו דלא עסיק בה ואין עבירה מכבה תורה אשר לזאת נמשלת לאור (העת) בעת הזאת וביום הזה (תענה ותאמר סלחתי והאיר עינינו) בתורתך (ותעבור על פשע) בזכותה (אל נא תמית ברשע) אל תמית אותם בעד רשעים שבהם (זדנו כו׳ זה צדיק כו׳) בשביל שאנו מלוכלכים בזדונות ובמעשים רעים לכך אנו מצדיקים עלינו את הדין (חננו

ברוך אתה ה׳ אלהינו געלויבט ביסטו גאט דער מלך פון דער וועלט דער דא עפינט אונז דיא טויערין פון דער בארימקייט אונ דער לייכט די אויגין פון דיא וואס זייא האפין צוא זיין פאר געבונג ער באשאפט ליכט אונ באשאפט פינצטערניש ער מאכט שלום אונ באשאפט אליץ אור עולם דאש ליכט פון דער וועלט מיט באהעלטיגעש פון לעבין אונ דאס ליכט פון דער פינצטער ער האט גיזאגט דיא אלע זאכין זאלין זיין איז דאש אזו גיווארין דורך זיין זאג זייגען זייא באשאפין גיווארין סלח לגוי קדוש מיר בעטין דיך גאט פאר גיב צוא דעם היילגין פאלק ביום קדוש אין דעם היילגין טאג דוא גאט וואס דוא ביסט הויך אונ הייליג:

אז דענמאלט אז דוא גאט האסט מוחל גיוועזין דיא ישראל דיא מעשה פון דעם עגל וואס זיי האבין גימאכט דעמאלט אז דו האסט זיי מוחל גיוועזין איז גיוועזין צעהען טאג אין חודש תשרי פון דעמאלט אן האסטו גיוויזין אונ גילערינט צוא דיא ישראל דאס דער דאזיגער טאג זאל זיין יום כפור אונ אז זייא וועלין תשובה טאן וועסטו זייא פאר געבין זייערע זינד אור דיא תורה וואס זיא הייסט אור דאס אן דעם טאג האסטו גיגעבין דיא אנדערע לוחות צוא משה רבינו אונ פאר געבונג צוא דיא וואס וועלן גירופין (עם זו קנית) דאס דוא האסט זייא צו דיר גיקויפט פר א פאלק

אז דוא האסט זייא פון מצרים אויס גיצויגין בסלחך לעונות אז דוא האסט פאר געבין דיא זינד פון דיא ישראל איבער דעם פאר לאזין זיי זיך אויף דיר אן דעם צעהענטין טאג אין חודש תשרי אונ פאר זיכערין זיך דאש דורך זייער תפלה וואס זייא זיינן פאר דיר מתפלל אין דיא שולין וועסטו זייא מוחל זיין זייערע זינד גברו חטאים ווען די זינד האבין זיך גישטארקט צווישין דיא ישראל וואס זייא זייגען גיגליכין צוא איינעם וואס ער שלאפט האט גאט גיהייסין זייא זאלין קומען בעטין פאר אים אום יום כפור דובבו בתחנון זייא רידין מיט גיבעט פאר גאט וואס ער איז מוחל דיא עבירות זייא קלאפין אן מיט תשובה צוא טאן · גאט וואס ער האט באשאפין ליכט אונ פאר גיבט דיא זינד המתק האור מאך זיס דאס ליכט צוא מיין פר געבונג דיא דאזיגע צייט וואס מיר זייגען מתפלל זאלסטו אונז ענטפערין אונ זאלסט זאגין איך האב דיא זינד פאר געבין אונ זאלסט דער לייכטין אונזערע אויגין אונ זאלסט איבער פארין אויף דיא פשעים אונ די דאזיגע וואס זינדיגין אום גערין זאלסטו נים טייטין אז איינער דער דא זינדיגט מיט ווילינ גערין דאס איז אז זייא טוען תשובה ווערין אלע זייערע זינד גירעכינט גליך וויא זייא וואלטין בשוגג גיזינדיגט זדנו והרשענו מיר האבין שלעכין גיטאן דורך אונזערע שלעכטע מעשים אונ וויל מיר זייגן

נִכְלָמִים: חטאנו טוֹב וְסַלָּח לְךָ הִיא הַצְּדָקָה׃ טַהֲרֵנוּ בְּמַעְיָנְךָ לוֹבֵשׁ צְדָקָה: יוֹמָם וָלַיְלָה שָׁפַכְנוּ לֵב וָנֶפֶשׁ׃ יִזְרַח לָנוּ אוֹר בְּכִפּוּר עֲנוּיֵ נֶפֶשׁ: סלח כְּחַנּוּן תְּחַפֵּשׂ סִתְרֵי מַעֲשִׂים׃ כְּרַחוּם תִּסְלַח עֲוֹנוֹת עֲמוּסִים: לְמַעַן נָרוּץ בְּאוֹר פָּנֶיךָ׃ וְלֹא נֵצֵא הַיּוֹם רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ: חטאנו מַלְבִּין כַּשֶּׁלֶג חֲטָאֵי עַמְּךָ׃ מְקוֹר חַיִּים וָחֶסֶד עִמְּךָ: נְבוּאָה עָדֶיךָ זוֹכֵר הַבְּרִית׃ נַהֲלֵנוּ בְּאוֹרְךָ כְּמוֹ נִסְתָּר בְּנַחַל כְּרִית: סלח שַׂר הַמְכַפֵּר בְּעַד צֹאן מַרְעִית׃ סוֹכְכֵנוּ בְּאוֹרְךָ כְּסוּכַּת מַרְאִית: עֲנֵנוּ אָבִינוּ מִמַּעֲמַקִּים׃ עוֹרֵר כְּאוֹר נוֹגַהּ שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים: חטאנו פְּתַח לָנוּ שַׁעַר וְתַעֲלֶה תְּפִלָּה׃ פָּנֶיךָ נְחַלֶּה שׁוֹכֵן מַעְלָה׃ צֵאתֵנוּ תְנַקֶּה וּבְחֵטְא לֹא נִתְנַזֵּק׃ צְרָפֵנוּ כַּכֶּסֶף שִׁבְעָתַיִם מְזוּקָּק: סלח קָרְבֵנוּ לְיִשְׁעֲךָ בְּאוֹר שְׁנֵי עֳפָרִים׃ קוֹרְאֵי קְדֻשַּׁת יוֹם כִּפּוּרִים׃ רְעֵנוּ כְּמִקֶּדֶם וְתוֹאֲרֵנוּ יוּנְהַר׃ רַחוּם הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר: חטאנו שָׁפַכְנוּ כַּמַּיִם אַבְנֵי לְבוֹת׃ שַׁחַר אוֹר יַגִּיהַ בּוֹחֵן לְבָבוֹת: חזן תְּחַטְּאֵנוּ בְּאֵזוֹב וְנִטְהַר בְּיוֹם סְלִיחָתִי׃ תַּקְשִׁיב סְלַח נָא וְתֹאמַר סָלַחְתִּי: סלח וכו'

באורך) תקנו בתורה של דין שתאמר סלחתי (ולא נלא נכלמים) כי מי שהוא מלוכלך בחטא ונתחייב יולא בבושת פנים מב"ד (טהרנו במעינך) זרוק עלינו מים טהורים ממעין ממקור מים חיים שהם עמך אתה (לובש לדקה יזרח לנו אור) של סליחה (בכפור) ביו"כ בזכות (ענוי נפש) (כחנון) כמדת חנינותך (כרחום) כמדת רחמנותך (למען נרוץ באור פניך) ונזכה בדין (מקור חיים וחסד עמך) לכך (נבואה עדיך) נבואה אליך (זוכר הברית) נהלנו באורך כמו שנהלת לאליהו אשר היה (נסתר בנחל כרית) ועשית עמו שם כמה מיני חסדים צוית את העורבים לכלכלו (שר המכפר כו') הקב"ה שהוא שר שמכפר בעד לאן מרעיתו (סוככנו באורך) תעשה לנו סכך ומגן באור שלך (כסוכת מראית) כמו שסכת את משה בקירון עור פניו והיה סוכה ורואה מראה אחוריו של הקב"ה (ענט אבינו) כשאנו קוראים אליך (ממעמקים׃ עורר כאור נוגה שושנת העמקים) כשם שאתה מעורר האור נוגה בכל יום ומביאה להאיר כן תעורר ותקיץ את ישראל מצרות (ובחטא לא נתנזק) שלא נהיה ניזוקין מחמת החטא (צרפנו) מכל חטאתינו ונהיה זכאים לפניך (ככסף) אשר הוא שבעתים ושבעה פעמים שבעה (מזוקק) מצורף (קרבנו לישעך באור שני עפרים) בזכות משה ואהרן ונמשלו לשני עפרים תאמי צביה׃ בזכותם תושיע לישראל (קוראי קדושת יום כפורים) שקוראים י"כ מקרא קודש (רענו) במרעה טוב כקדם (ותוארנו יונהר) קלסתר פנינו יאיר (שפכנו כמים אבני לבות׃ שחר אור יגיה בוחן לבבות) ית"ש בוחן לבבות שפכנו את לב האבן אשר בקרבנו שיגיה אור השחר שתאיר לנו הגאולה (תקשיב) תקבל לעקתנו שאנו צועקים (סלח נא) ותען (ותאמר סלחתי):

(נכלמים) לשון בושה (במעינך) ממקור מים חיים שעמך (אור) של סליחה (בכפור) ביום כפור (נסתר בנחל כרית) רומז לאליהו ע"ש ונסתרת בנחל כרית אשר על פני הירדן (מ"א יז) (שר המכפר) תואר להקב"ה (סוככנו) ל' סכך (כסוכת מראית) תואר למרע"ה ע"ש ותמונת ה' יביט (שושנת העמקים) תואר לישראל (נחלה) ל' תפלה כמו ויחל משה (שוכן מעלה) תואר להקב"ה (צאתנו) לשון צואה כמטף את הנפש (באור) בזכות (שני עפרים) תואר למשה ואהרן ע"ש כשני עפרים תאמי צביה (שה"ש ד ה) (רענו) כמו נהגנו וזונו (יונהר) ל' אורה כמו ואל תופע עליו נהרה (איוב ג ג) (אבני לבות) ע"ש לב האבן (יחזקאל יח) (יגיה) יאיר (ישעיה י) (תקשיב) לשון הקשבה והאזנה:

מָלֵא עֲבֵירוֹת אִיבֶּער דֶעם זַיינֶען מִיר מַצְדִיק הַדִין אוּנ זָאגִין דוּא בִּישְׁט גִירֶעכְט אוֹיף אַלֶץ וָואס אוֹיף אוּנְז אִיז גִיקוּמֶן חטאנו לך מִיר הָאבִּן גִזִינְדִיגְט צוּא דִיר גָאט וָואס דוּא בִּיסְט דֶער מֶלֶךְ אִיבֶּער אַלֶע וֶועלְטִין בְּרֵייט אוּנְז אָן מִיט דַיין לִיכְט פוּן דַיין פַר גֶעבּוּנְג דָאס מִיר זָאלִין גִיט אוֹישׁ גֵיין פַר שֶׁעמְט טוב וסלח דוּא גָאט וָואס דוּא בִּיסְט גוּט אוּנ פַאר גִיבְּסְט דִי עֲבֵירוֹת צוּא דִיר אִיז דָאס גִירֶעכְטִיקֵייט רֵיינִיג אוּנְז מִיט דַיין קְוַואל בְּרוּנֶען דוּא גָאט וָואס דוּא בִּיסְט בַּאקְלֵיידֶעט מִיט צְדָקָה יומם ולילה טָאג אוּנ נַאכְט פַאר גִיסִין מִיר אוּנְזֶער הַארְץ אוּנ אוּנְזֶער לֵייבּ דְרוּם זָאל צוּא אוּנְז שַׁיינֶען אַלִיכְט פוּן פַאר גֶעבּוּנְג אוּנ אוּם יוֹם כִּפּוּר וָואס מִיר פַּיינִיגִין אוּנְזֶערֶע לֵייבֶּר כחנון תחפש אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט זַייא צוּא אוּנְז אַזוֹא וִויא אַדֶערְבַּארְמִיגֶער וֶוען דוּא וִוילְסְט זוּכִין אוּנְזֶערֶע פַאר בָּארְגֶענֶע מַעֲשִׂים אַזוֹא וִויא אַדֶערְבַּארִימִיגֶער זָאלְסְטוּ פַאר גֶעבִּין דִיא זִינְד פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל וָואס זַייא זַיינֶען בַּאלָאדִין מִיט מִצְוֹת פוּן גִיבָּארִין למען נרוץ כְּדֵי מִיר זָאלִין לוֹיפִן אִין לִיכְטִיקֵייט פוּן דַיין שְׁכִינָה אוּנ מִיר זָאלִין נִיט אוֹים גֵיין לֵיידִיג דֶעם טָאג פוּן פַאר דִיר מלבין כשלג גָאט דוּא מַאכְשְׁט וַוייס וִויא שְׁנֵייא דִיא זִינְד פוּן דַיין פָאלְק דֶער קְוַואל פוּן לֶעבִּין אוּנ חֶסֶד אִיז בַּייא דִיר נבואה עדיך מִיר קוּמֶען צוּא דִיר גָאט וָואס דוּא גִידֵיינְקְסְט דֶעם בְּרִית פוּן דִיא אָבוֹת פִיר אוּנְז אִין דַיין לִיכְט אוּנ טוּא מִיט אוּנְז חֶסֶד כמו אַזוֹא וִויא דוּא הָאסְט חֶסֶד גִיטָאן מִיט אֵלִיָּהוּ הַנָּבִיא וָואס עֶר אִיז פַאר בָּארְגִין גִיוֶועזִין בַּייא דֶעם טַייךְ וָואס עֶר הֵייסְט כְּרִית דֶער הַאר הַקָדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא דֶער דָא פַאר גִיבְּט צוּא דִיא וָואס זַייא זַיינֶען דִיא שָׁאף פוּן זַיינֶער וַוייד סוככנו באורך בַּאדֶעק אוּנְז מִיט דַיין לִיכְט אַזוֹא וִויא דוּא הָאסְט בַּאדֶעקְט דָאס פָּנִים פוּן מֹשֶׁה רַבֵּינוּ מִיט דַיין שְׁכִינָה עננו אבינו עֶנְטְפֶער אוּנְז אוּנְזֶער פָאטֶער פוּן דִיא טִיפֶענֶעשׁ דֶער וֶועק דִיא שׁוֹשַׁנַת הָעֲמָקִים אַזוֹ וִויא דוּא דֶער וֶועקְשְׁט אַלֶע טָאג דִיא שַׁיין פוּן דֶעם שְׁטֶערִין דָאס עֶר הֵייסְט נוֹגַהּ פתח לנו עֶפִין צוּא אוּנְז דֶעם טוֹיעֶר פוּן דֶעם הִימִיל דָאס אוּנְזֶער תְּפִלָּה זָאל צוּא דִיר אוֹיף גֵיין מִיר בֶּעטִין דִיךְ גָאט וָואס דוּא רוּאוּסְט אִין הִימִיל צאתנו תנקה דוּא זָאלְסְט רֵיין מַאכִין אוּנְזֶער אוּם פְלֵייט דָאס מִיר זָאלִין נִיט קוּמֶען צוּא קֵיין שָׁאדִין דוּרְךְ אוּנְזֶערֶע עֲבֵירוֹת לַייטֶער אוּנְז אַזוֹא וִויא זִילְבֶּער וָואס עֶס וֶוערְט גִילַייטֶערְט זִיבִּין מָאל זִיבִּין קרבנו לישעך מַאךְ אוּנְז גִינֶעהֶענְט צוּא דַיין הִילְף דָאס מִיר זָאלִין זוֹכֶה זַיין צוּא זֶעהֶען דַיין שְׁכִינָה אַזוֹ וִויא דָאס לִיכְט פוּן מֹשֶׁה אוּנ אַהֲרֹן מִיר רוּפִין דֶעם טָאג יוֹם כִּפּוּר מִקְרָא קֹדֶשׁ רענו בבקר דוּא זָאלְסְט אוּנְז וַוייִדִין אַזוֹא וִויא פְרִיעֶר אוּנ אוּנְזֶער גִישְׁטַאלְט זָאל דֶערְ לַייכְט וֶוערִין רחום דֶער בַּארְמִיגֶער גָאט פַאר נֶעם אוּנְזֶער תְּפִלָּה אוּנ טוּא אוּנְזֶער בַּקָשָׁה אוּנ זָאלְסְט נִיט זַאמֶען שפכנו כמים מִיר פַאר גִיסִין וִויא וַואסֶער אוּנְזֶער שְׁטַיינֶערְנֶע הֶערְצֶער אַז דָאס לִיכְט פוּן דֶעם מָארְגִין שְׁטֶערִין זָאל אוּנְז גָאט דֶער לַייכְטִין דֶער דָא פְּרוּבְט אַלֶע הֶערְצֶער דוּא זָאלְסְט אוּנְז רֵיינִיגִין גְלַייךְ וִויא מִיט דֶעם גְרָאז וָואס הֵייסְט אֵזוֹב אִין דֶעם טָאג פוּן מַיין פַאר גֶעבּוּנְג תקשיב דוּא זָאלְסְט פַאר נֶעמֶען וָואס מִיר בֶּעטִין דִיךְ זָאלְסְט אוּנְז פַאר גֶעבִּין אוּנ זָאלְסְט זָאגִין אִיךְ הָאבּ אַייעֶרֶע זִינְד פַאר גֶעבִּין:

בחול

הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵל בָּרוּךְ גְּדוֹל דֵּעָה הֵכִין וּפָעַל זָהֳרֵי חַמָּה׃ טוֹב יָצַר כָּבוֹד לִשְׁמוֹ מְאוֹרוֹת נָתַן סְבִיבוֹת עֻזּוֹ׃ פִּנּוֹת צְבָאָיו קְדוֹשִׁים רוֹמְמֵי שַׁדַּי׃ תָּמִיד מְסַפְּרִים כְּבוֹד אֵל וּקְדֻשָּׁתוֹ: תִּתְבָּרַךְ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת עַל כָּל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר שֶׁעָשִׂיתָ (שֶׁיָּצַרְתָּ) הֵמָּה יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

בשבת

הַכֹּל יוֹדוּךָ וְהַכֹּל יְשַׁבְּחוּךָ׃ וְהַכֹּל יֹאמְרוּ אֵין קָדוֹשׁ כַּיהוָה: הַכֹּל יְרוֹמְמוּךָ סֶּלָה יוֹצֵר הַכֹּל׃ הָאֵל הַפּוֹתֵחַ בְּכָל יוֹם דַּלְתוֹת שַׁעֲרֵי מִזְרָח׃ וּבוֹקֵעַ חַלּוֹנֵי רָקִיעַ׃ מוֹצִיא חַמָּה מִמְּקוֹמָהּ וּלְבָנָה מִמְּכוֹן שִׁבְתָּהּ׃ וּמֵאִיר לָעוֹלָם כֻּלּוֹ וּלְיוֹשְׁבָיו שֶׁבָּרָא בְּמִדַּת הָרַחֲמִים: הַמֵּאִיר לָאָרֶץ וְלַדָּרִים עָלֶיהָ בְּרַחֲמִים׃ וּבְטוּבוֹ מְחַדֵּשׁ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְהוָה כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ קִנְיָנֶךָ: הַמֶּלֶךְ הַמְרוֹמָם לְבַדּוֹ מֵאָז הַמְשֻׁבָּח וְהַמְפֹאָר וְהַמִּתְנַשֵּׂא מִימוֹת עוֹלָם: אֱלֹהֵי עוֹלָם בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים רַחֵם עָלֵינוּ אֲדוֹן עֻזֵּנוּ צוּר מִשְׂגַּבֵּנוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ מִשְׂגָּב בַּעֲדֵנוּ: אֵין עֲרוֹךְ לְךָ (אֵין כְּעֶרְכֶּךָ) וְאֵין זוּלָתֶךָ׃ אֶפֶס בִּלְתֶּךָ וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ׃ אֵין עֲרוֹךְ לְךָ (אֵין כְּעֶרְכְּךָ) יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בָּעוֹלָם הַזֶּה׃ וְאֵין זוּלָתְךָ מַלְכֵּנוּ לְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: אֶפֶס בִּלְתְּךָ גּוֹאֲלֵנוּ לִימוֹת הַמָּשִׁיחַ׃ וְאֵין דּוֹמֶה לְּךָ מוֹשִׁיעֵנוּ לִתְחִיַּת הַמֵּתִים:

אֵל אָדוֹן עַל כָּל הַמַּעֲשִׂים׃ בָּרוּךְ וּמְבֹרָךְ בְּפִי כָּל הַנְּשָׁמָה׃ גָּדְלוֹ וְטוּבוֹ מָלֵא עוֹלָם׃ דַּעַת וּתְבוּנָה סוֹבְבִים הוֹדוֹ: הַמִּתְגָּאֶה עַל חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ׃ וְנֶהְדָּר בְּכָבוֹד עַל הַמֶּרְכָּבָה׃ זְכוּת וּמִישׁוֹר לִפְנֵי כִסְאוֹ׃ חֶסֶד וְרַחֲמִים מָלֵא כְבוֹדוֹ: טוֹבִים מְאוֹרוֹת שֶׁבָּרָא אֱלֹהֵינוּ׃ יְצָרָם בְּדַעַת בְּבִינָה וּבְהַשְׂכֵּל׃ כֹּחַ וּגְבוּרָה נָתַן בָּהֶם׃ לִהְיוֹת מוֹשְׁלִים בְּקֶרֶב תֵּבֵל: מְלֵאִים זִיו וּמְפִיקִים נֹגַהּ׃ נָאֶה זִיוָם בְּכָל הָעוֹלָם׃ שְׂמֵחִים בְּצֵאתָם וְשָׂשִׂים בְּבוֹאָם׃ עֹשִׂים בְּאֵימָה רְצוֹן קוֹנָם: פְּאֵר וְכָבוֹד נוֹתְנִים לִשְׁמוֹ׃ צָהֳלָה וְרִנָּה לְזֵכֶר מַלְכוּתוֹ׃ קָרָא לַשֶּׁמֶשׁ וַיִּזְרַח אוֹר׃ רָאָה וְהִתְקִין צוּרַת הַלְּבָנָה: שֶׁבַח נוֹתְנִים לוֹ כָּל צְבָא מָרוֹם׃ תִּפְאֶרֶת וּגְדֻלָּה שְׂרָפִים וְחַיּוֹת וְאוֹפַנֵּי הַקֹּדֶשׁ:

לָאֵל אֲשֶׁר שָׁבַת מִכָּל הַמַּעֲשִׂים בַּיּוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ נִתְעַלָּה וְיָשַׁב עַל כִּסֵּא כְבוֹדוֹ׃ תִּפְאֶרֶת עָטָה לְיוֹם הַמְּנוּחָה עֹנֶג קָרָא לְיוֹם הַשַּׁבָּת׃ זֶה שִׁיר שֶׁבַח שֶׁל יוֹם הַשְּׁבִיעִי׃ שֶׁבּוֹ שָׁבַת אֵל מִכָּל מְלַאכְתּוֹ׃ וְיוֹם הַשְּׁבִיעִי מְשַׁבֵּחַ וְאוֹמֵר מִזְמוֹר שִׁיר לְיוֹם הַשַּׁבָּת טוֹב לְהוֹדוֹת לַיהוָה׃ לְפִיכָךְ יְפָאֲרוּ וִיבָרְכוּ לָאֵל כָּל יְצוּרָיו׃ שֶׁבַח יְקָר וּגְדֻלָּה וְכָבוֹד יִתְּנוּ לָאֵל מֶלֶךְ יוֹצֵר כֹּל הַמַּנְחִיל מְנוּחָה לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בִּקְדֻשָּׁתוֹ בְּיוֹם שַׁבַּת קֹדֶשׁ: שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יִתְקַדַּשׁ וְזִכְרְךָ מַלְכֵּנוּ יִתְפָּאַר בַּשָּׁמַיִם מִמַּעַל וְעַל הָאָרֶץ מִתָּחַת׃ תִּתְבָּרַךְ מוֹשִׁיעֵנוּ עַל כָּל שֶׁבַח מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ וְעַל מְאוֹרֵי אוֹר (שֶׁעָשִׂיתָ) שֶׁיָּצַרְתָּ הֵמָּה יְפָאֲרוּךָ סֶּלָה:

תִּתְבָּרַךְ לָנֶצַח צוּרֵנוּ מַלְכֵּנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ בּוֹרֵא קְדוֹשִׁים׃ יִשְׁתַּבַּח שִׁמְךָ לָעַד מַלְכֵּנוּ יוֹצֵר מְשָׁרְתִים וַאֲשֶׁר מְשָׁרְתָיו כֻּלָּם עוֹמְדִים בְּרוּם עוֹלָם וּמַשְׁמִיעִים בְּיִרְאָה יַחַד בְּקוֹל (בְּ) דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים וּמֶלֶךְ עוֹלָם׃ כֻּלָּם אֲהוּבִים כֻּלָּם בְּרוּרִים כֻּלָּם גִּבּוֹרִים כֻּלָּם קְדוֹשִׁים וְכֻלָּם עֹשִׂים בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה רְצוֹן קוֹנָם: וְכֻלָּם פּוֹתְחִים אֶת פִּיהֶם בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה בְּשִׁירָה וּבְזִמְרָה וּמְבָרְכִין וּמְשַׁבְּחִין וּמְפָאֲרִין וּמַעֲרִיצִין וּמַקְדִּישִׁין וּמַמְלִיכִין: אֶת שֵׁם הָאֵל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא קָדוֹשׁ הוּא: וְכֻלָּם מְקַבְּלִים עֲלֵיהֶם עוֹל מַלְכוּת שָׁמַיִם זֶה מִזֶּה וְנוֹתְנִים בְּאַהֲבָה רְשׁוּת זֶה לָזֶה׃ לְהַקְדִּישׁ לְיוֹצְרָם בְּנַחַת רוּחַ בְּשָׂפָה בְרוּרָה וּבִנְעִימָה קְדוֹשָׁה כֻּלָּם כְּאֶחָד עוֹנִים בְּאֵימָה וְאוֹמְרִים בְּיִרְאָה: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ:

קהל וחזן בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:

פותחין הארון

מַלְכוּתוֹ בִּקְהַל עֲדָתִי׃ וּכְבוֹדוֹ הִיא אֱמוּנָתִי׃ אֵלָיו בְּקַשְׁתִּי לְכַפֵּר עָוֹן חַטָּאתִי׃ וּבְיוֹם צוֹם כִּפּוּר סְלִיחָתִי׃ יַעֲנֶה וְיֹאמַר סָלַחְתִּי:

מטה לוי

(מלכותו) נתקבל (בקהל עדתי) שאנו אומרים בשכמל״ו (וכבודו היא אמונתי) שאיני מאמין בשום דבר אלא בכבודו:

חזן מיוסד ע״פ א״ב

קָדוֹשׁ אַדִּיר בַּעֲלִיָּתוֹ: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:

קָדוֹשׁ בִּתְשׁוּבָה שָׁת סְלִיחָתוֹ: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:

קָדוֹשׁ גִּלָּה לְעַמּוֹ סוֹד דָּתוֹ: בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ:

בית לוי

אדיר בעליתו) כענין אדיר במרום ס׳ (תהלים צ״ג ד׳) שת) מלשון כי שת י (בראשית ד׳ כה) סוד דתו) רומז

(אדיר בעליתו) בשמים (בתשובה שת סליחתו) של אדם וביום כפור הוא סולח ועל ידי זה אנו אומרים (ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) (גלה לעמו סוד דתו) סוד שלש עשרה מדות שאינן

קדוש דער הייליגער גאט אדיר ער איז שטארק אין זיין הימיל בחיד גילויבט איז דער גישעהמער נאמען פון זיין קעניגרייכו׃ דער הייליגער גאט בתשובה דורך דער תשובה וואס די מענטשען טוען פאר גיבט ער זייערע זינד׃ דער הייליגער גאט גלה ער האט אנטפלעקט צוא זיין פאלק דעם

קָדוֹשׁ דָּן עַל כַּפָּרַת צֹאן מַרְעִיתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ הַסּוֹלֵחַ לְאֻמָּתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ וְעַמּוֹ יְמַלְלוּ גְבוּרָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ זוֹכֵר אֻמָּה בְּאַהֲבָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ חָפֵץ בְּעִנּוּי נֶפֶשׁ תַּמָּתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ טָהֵר טְמֵאִים בְּמֵי זְרִיקָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ יַלְבִּין כַּשֶּׁלֶג חֲטָאֵי סְגֻלָּתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ כִּפֵּר לְעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל שִׁגְגָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ לְיוֹם אֶחָד בַּשָּׁנָה שָׁת קְרִיאָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲדָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ נִרְאָה בְּהַר מְרוֹם הָרִים עֲמִידָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ סוֹלֵחַ וְטוֹב לְסוֹבְלֵי עוֹל יִרְאָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ עָוֹן יְכַפֵּר וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ פְּשָׁעִים מַעֲבִיר בְּצִדְקָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ צוֹם הֶעָשׂוֹר יְקַבֵּל לִתְשׁוּבָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ קְדוֹשִׁים יַעֲרִיצוּ קְדֻשָּׁתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ רַחוּם וְחַנּוּן וְאֵין זוּלָתוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

קָדוֹשׁ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים בִּמְכוֹן שִׁבְתּוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ :

קָדוֹשׁ תַּרְשִׁישִׁים יַגִּידוּ תִפְאַרְתּוֹ :
בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ : מלכותו

פותח' ריקם מלפניו (דן על כפרת צאן מרעיתו) הקדוש ברוך הוא שמח בכפרת ישראל על מעשה העגל (טהר טמאים) כו' הקדוש ברוך הוא מטהר טמאים כמו שאמר הכתוב וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם (ליום אחד בשנה שת קריאתו) שם קריאתו לומר ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד ביום כפור (נראה בהר מרום הרים עמידתו) בבית המקדש שהרימו הקדוש ברוך הוא על כל ההרים נראה שכינתו ביום כפור כמו שכתוב כי בענן אראה על הכפורת (יעריצו קדושתו) יתנו לו הערצות והכח :

י"ג מדות כמאמרם ז"ל (בר"ה דף יז ב') (דן) לשון שמחה כמו ולפניו תדוץ דאבה (איוב מ"א י"ג) (לאומתו) אומר לישראל ע"ש אימה כנדגלות (שיר השירים ו' ד') (תמתו) ג"כ אומר לישראל ע"ש יונתי תמתי (שה"ש שם ה' ב') (קריאתו) הזמנתו (בהר מרום הרים) אומר לבית המקדש (יעריצו) יחזיקו (תרשישים) מלאכים לשה"כ וגויתו כתרשיש (דניאל י' ו').

וְהַחַיּוֹת יְשׁוֹרֵרוּ וּכְרוּבִים יְפָאֵרוּ וּשְׂרָפִים יָרֹנּוּ וְאֶרְאֶלִּים יְבָרֵכוּ פְּנֵי כָּל חַיָּה וְאוֹפָן וּכְרוּב לְעֻמַּת שְׂרָפִים לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ :

לָאֵל בָּרוּךְ נְעִימוֹת יִתֵּנוּ לַמֶּלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם זְמִרוֹת יֹאמֵרוּ וְתִשְׁבָּחוֹת יַשְׁמִיעוּ · כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ פּוֹעֵל גְּבוּרוֹת עֹשֶׂה חֲדָשׁוֹת בַּעַל מִלְחָמוֹת · זוֹרֵעַ צְדָקוֹת מַצְמִיחַ יְשׁוּעוֹת בּוֹרֵא רְפוּאוֹת · נוֹרָא תְהִלּוֹת אֲדוֹן הַנִּפְלָאוֹת · הַמְחַדֵּשׁ בְּטוּבוֹ בְּכָל יוֹם תָּמִיד מַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית: כָּאָמוּר לְעֹשֵׂה אוֹרִים גְּדֹלִים כִּי לְעוֹלָם חַסְדּוֹ: (וְהִתְקִין מְאוֹרוֹת מִשִּׂמְחַת עוֹלָמוֹ אֲשֶׁר בָּרָא): אוֹר חָדָשׁ עַל צִיּוֹן תָּאִיר וְנִזְכֶּה כֻלָּנוּ בִּמְהֵרָה לְאוֹרוֹ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה יוֹצֵר הַמְּאוֹרוֹת :

סוד פון זיין תורה · דער הייליגער גאט פרייט זיך אז זיינע שאף טוען תשובה אונ זייא זיינען ראוי ער זאל מכפר זיין זייערע זינד · דר הייליגר גאט הסולח ער פאר גיבט צוא דיא ישראל וואס זייא פארכטין זיך פאר אים · דער הייליגער גאט ועמו זיין פאלק ריידין פון זיין שטארקייט · דער הייליגר גאט זוכר ער גידיינקט דאס פארכטיגע פאלק מיט זיין ליבשאפט · דר הייליגר גאט · ער בגערט דאס פייניגונג אונ פאסטין פון זיין פרום פאלק · דער הייליגער גאט טהר ער רייניגט דיא טומאה פון דיא ריינע מיט שפריצונג פון זיין הייליג וואסר · דער הייליגער גאט ילבין ער זאל ווייס מאכין אזוא וויא שנייא דיא זינד פון זיין גיליבט פאלק · דער הייליגער גאט כפר פאר גיב צוא דיין פאלק ישראל דיא זינד וואש זייא האבין בשוגג גיטאן · דר הייליגער גאט ליום איין טאג אין יאר האט ער גיטאן זיין רופונג יום כפור · דער הייליגער גאט מוחל ער איז מוחל אונ פאר גיבט צוא זיין עדה · דער הייליגער גאט נראה זיין שכינה איז גינעהען גיווארין אום יום כפור אויף דעם העכסטין בארג פון אלע בערג דאס איז דאס בית המקדש · דער הייליגער גאט סולח ער פאר גיבט דיא זינד אונ איז גוט צוא דיא וואס זייא ליידין דעם יאך פון זיין פארכט · דער הייליגער גאט עון ער זאל פאר געבין אלע אונזערע זינד אונ זאל ניט דער וועקין גאר זיין צארן · דר הייליגער גאט פשעים ער מאכט איבער פירין דיא פשעים מיט זיין גירעכטיקייט · דער הייליגער גאט צום דאס פאסטונג פון דעם צעהענטין טאג זאל ער נעמען צו זיין תשובה · דער הייליגער גאט קדושים די הייליגע שטארקין זיין הייליקייט · דער הייליגער גאט רחום ער איז איין דער בארעמיגער אונ איין לייט זעליגער אונ הוץ אים איז ניט פאר האנין קיין גאט · דער הייליגער גאט ער רואט אויף דעם הימיל אין דעם ארט וואו דאס אן ברייטונג פון זיין זיצונג איז · דר הייליגער גאט תרשישים די מלאכים וואס זייא הייסין תרשישים זאגין אונ דער ציילין זיין שונהייט :

אהבה

אהבת עולם (אהבה רבה) אהבתנו יהוה אלהינו חמלה גדולה ויתרה חמלת עלינו: אבינו מלכנו בעבור שמך הגדול ובעבור אבותינו שבטחו בך ותלמדם חקי חיים לעשות רצונך בלבב שלם כן תחננו ותלמדנו: אבינו אב הרחמן המרחם רחם עלינו ותן בלבנו בינה להבין ולהשכיל לשמע ללמוד וללמד לשמור ולעשות ולקים את כל דברי תלמוד תורתך באהבה: והאר עינינו בתורתך ודבק לבנו במצותיך ויחד לבבנו לאהבה וליראה את שמך למען לא נבוש ולא נכלם ולא נכשל לעולם ועד. כי בשם קדשך הגדול (הגבור) והנורא בטחנו נגילה ונשמחה בישועתך: ורחמיך יהוה אלהינו וחסדיך הרבים אל יעזבונו נצח סלה ועד: מהר והבא עלינו ברכה ושלום מהרה. (והביאנו לשלום) מארבע כנפות כל הארץ. ושבור עולנו מעל צוארנו ותוליכנו מהרה קוממיות לארצנו. כי אל פועל ישועות אתה. ובנו בחרת מכל עם ולשון. וקרבתנו מלכנו לשמך הגדול סלה באמת באהבה להודות לך וליחדך (באהבה) ולאהבה את שמך: ברוך אתה יהוה הבוחר בעמו ישראל באהבה:

יחיד אומר אל מלך נאמן:

שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה ׀ אחד:

בקול רם ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד:

ואהבת את יהוה אלהיך בכל־לבבך ובכל־נפשך ובכל־מאדך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוך היום על־לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות על־ידך והיו לטטפת בין עיניך: וכתבתם על־מזזות ביתך ובשעריך:

והיה אם־שמע תשמעו אל־מצותי אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את־יהוה אלהיכם ולעבדו בכל־לבבכם ובכל־נפשכם: ונתתי מטר־ארצכם בעתו יורה ומלקוש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן־יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחויתם להם: וחרה אף־יהוה בכם ועצר את־השמים ולא־יהיה מטר והאדמה לא תתן את־יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר יהוה נתן לכם: ושמתם את־דברי אלה על־לבבכם ועל־נפשכם וקשרתם אתם לאות על־ידכם והיו לטוטפת בין עיניכם: ולמדתם אתם את־בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על־מזוזות ביתך ובשעריך:

למען ירבו ימיכם וימי בניכם על האדמה אשר נשבע יהוה לאבתיכם לתת להם כימי השמים על־הארץ:

ויאמר יהוה אל־משה לאמר: דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על־כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על־ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את־כל־מצות יהוה ועשיתם אתם ולא־תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר־אתם זנים אחריהם: למען תזכרו ועשיתם את־כל־מצותי והייתם קדשים לאלהיכם: אני יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה אלהיכם:

אמת ויציב ונכון וקים וישר ונאמן ואהוב וחביב ונחמד ונעים ונורא ואדיר ומתוקן ומקבל וטוב ויפה הדבר הזה עלינו לעולם ועד. אמת אלהי עולם מלכנו צור יעקב מגן ישענו לדור ודור הוא קים ושמו קים וכסאו נכון ומלכותו ואמונתו לעד קימת: ודבריו חיים וקימים נאמנים (ונאמנים) ונחמדים לעד ולעולמי עולמים. על אבותינו ועלינו על בנינו ועל דורותינו ועל כל דורות זרע ישראל עבדיך:

על הראשונים ועל האחרונים דבר טוב וקים לעולם ועד אמת ואמונה (באמת ובאמונה) חוק ולא יעבור. אמת שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו. מלכנו מלך אבותינו. גואלנו גואל אבותינו. יוצרנו (צורנו) צור ישועתנו. פודנו ומצילנו מעולם הוא שמך ואין לנו עוד אלהים זולתך סלה:

עזרת אבותינו אתה הוא מעולם מגן ומושיע להם ולבניהם אחריהם בכל דור ודור. ברום עולם מושבך ומשפטיך וצדקתך עד אפסי ארץ. אמת אשרי איש שישמע למצותיך ותורתך ודברך ישים על לבו: אמת אתה הוא אדון לעמך ומלך גבור לריב ריבם לאבות ובנים: אמת אתה הוא ראשון ואתה הוא אחרון ומבלעדיך אין לנו מלך גואל ומושיע: אמת ממצרים גאלתנו יהוה אלהינו ומבית (מבית) עבדים פדיתנו. כל בכוריהם הרגת ובכורך ישראל גאלת וים סוף להם בקעת וזדים טבעת וידידים העברת (עברו ים) ויכסו מים צריהם אחד מהם לא נותר: על זאת שבחו אהובים ורוממו לאל ונתנו ידידים זמרות שירות ותשבחות ברכות והודאות למלך אל חי וקים: רם ונשא גדול ונורא משפיל גאים עדי ארץ ומגביה שפלים עדי מרום מוציא אסירים ופודה ענוים ועוזר דלים (העונה) ועונה לעמו ישראל בעת שועם אליו. תהלות לאל עליון גואלם ברוך הוא ומבורך. משה ובני ישראל לך ענו שירה בשמחה רבה ואמרו כלם: מי כמכה באלם יהוה מי כמכה נאדר בקדש נורא תהלת עשה פלא: שירה חדשה שבחו גאולים לשמך הגדול על שפת הים יחד כלם הודו והמליכו ואמרו: יהוה ימלוך לעולם ועד: צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאמך יהודה וישראל. ונאמר גואלנו יהוה צבאות שמו קדוש ישראל: ברוך אתה יהוה גאל ישראל:

תפלה לשליח צבור בקול

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

מסוד חכמים ונבונים · ומלמד דעת מבינים · אפתחה פי בתפלה ובתחנונים · לחלות ולחנן פני מלך מוחל וסולח לעונים:

פותחין מיוסד ע"פ א"ב · כל זה יאמר החזן בניגון עד אמצת · הארון

אמיך נשאתי חין בערכי · במלאכות עמך ברך בברכי · גוחי מבטן הגיה חשכי · דבר צחות ובאמתך הדריכי: הורני שפוך שיח ערב · ולונני בצלך אותי לקרב · זעק יופק בכוון קרבי חלותי פניך וצדקתך תקרב: טהור עינים מאד נעלה · ידעני בין ערך תפלה · כדת לחנן בלי תפלה · להמציא לשולחי ארך ותעלה: מפתח שפתי תברר ותישר · נדבות פי רצה והכשר · סדר הגיגי כשי יתשר · עתר פצחי כזילת חשר: פעמי הכן פצותי מכשל · צור תמוך אשורי מהנשל · קוממני וחזקני מרפיון וחשל · רצות אמרי ולא אכשל: שמרני כאישון מפלץ ובעתה · שור בשפלותי ולכה לישועתה · תחון דכאותי כלחוזך פצת · תרחם על בן אמצת: סוגרין הארון

מטה לוי

(אמיך נשאתי חין כו' ברך בברכי) נשאתי פחדך ואימתך בערכי לפניך תחנונים ובכרעי על ברכי בשליחות עמך כי מי אנכי להתפלל על עמך (גוחי מבטן) אתה ית"ש שהוצאתני מבטן (הגיה חשכי) האר חשכי בדעת ובדבור (דבר צחות) לדבר אמרות צחות ובהירות (ובאמתך הדריכי) תנחני ותיישר דרכי בארך האמת (הורני שפוך שיח ערב) לשפוך דבור מתוק (ולונני בצלך אותי לקרב) ותלין אותי בצלך לקרב אותי שאהיה קרוב להתפלל לך (זעק יופק בכוון קרב) זעקת תפלתי יצא מפי עם כוונת קרבי ולבי ולא דבור בעלמא בלא כוונה (חלותי פניך וצדקתך תקרב) בקשתי מלפניך שתקרב ותעשה לי צדקה ביום דין אתה הקדוש ברוך הוא שאתה (טהור עינים מאד נעלה) שאתה מעולה ומקולס מאד בפי הבריות (ידעני בין ערך תפלה) הודיעני להבין ערך של תפלה (כדת לחנן בלי תפלה) לחן לפניך כדת וכראוי בלי תפלה ודופי (להמציא לשולחי ארך ותעלה) להמציא לצבור שלחוני ארוכה ומרפא (תברר ותישר) לדבר צחות לפניך (סדר הגיגי כשי יתשר) סדר דבורי יכון בפניך כמנחת שי ותשורה (עתר פצחי כזילת חשר) עתירת מפתח שפתי כזילת מטר התאובים לכל אדם (פעמי הכן) תכונן רגלי (פצותי מכשל) הצילני ממכשול אתה ית"ש שנקראת צור (תמוך אשורי מהנשל) תמוך צעדי ודריכת רגלי שלא ימעדו ויכשלו (מרפיון וחשל) מרפיון וחולשה (כאישון) בת עין (מפלץ ובעתה) מפחד ובהלה (תחון דכאותי) תחן את המדוכאים בשנות (כלחוזך פצת) כמו שאמרת לחוזך (ישעיה ל' יח) ולכן יחכה ה' לחננכם ולכן ירום לרחמכם (על בן אמצת) על ב"י שחזקת אותם לבנים:

בית לוי

(אמיך) לשון פחד ויראה (חין) ל' תפלה (במלאכות) ל' שליחות כמו במלאכות ה' (חגי א) (ברך בברכי) שאיהם ל' ברכים הראשון שם והב' פעל לשון הכרעת ברכים (גוחי) מוציאי ל' כי אתה גוחי מבטן (תהלים כב) (הגיה) האר מגזרת נוגה (צחות) ל' בהור וזך (שיח) ל' תפלה (ערב) ל' מתוק (יופק) תפלה (יופק) ל' הוצאה על דיפק רצון מה' (משלי ח לה) (קרב) ל' קרבים ובני מעיים (חלותי) ל' תפלה כמו ויחל משה (בין) כמו להבין · תפלה ל' דופי כמו ולא נתן תפלה (איוב א) (ארך ותעלה) שניהם לשון רפואה ומזור ל' ולא ארוכתך מהרה תצמח (ישעיה נח ח) וכן רפואות תעלה אין לך (ירמיה ל יג) (והכשר) ל' והכשר כדבר נאה כמלך (אסתר ח ה) (ויתשר) לשון כמו ויושר (כשי) לשון תשורה כמו לך יובילו מלכים שי (תהלים סח ל) (יתשר) ל' מנחה ותשורה (פצחי) לשון פתחי והילוכי (תהלים קמד יד) (מכשל) ממכשול (מהנשל) מלשון כי ישל זיתך (דברים כח מ) (וחשל) ע"ד כשל כחם (מפלץ) מפחד ל' פלצות בעתתני (ישעיה כא ד) (כלחוזך) ל' נביא וחוזה (פצת) לשון דיבור:

אימך נשאתי דיין פארכט טוא איך אויף מיר טראגין אז איך ריכט אן מיין תפלה פאר דיר גאט דען דיא קום איך צוא בעטין פאר דיר גאט איך בין דאך מלא עונות במלאכות אין שליחות פון דיין פאלק ישראל אז איך טוא קניען אונ בעטין פאר זייא טראג איך אויף מיר דיין מורא גוחי דוא גאט דוא בישט מיין אויס ציהער פון מיין מוטערש בויך בעט איך דיר דר לייכט מיין פינצטערניש דבר דאש איך זאל קענן ריידין לויטערע רייד אונ מאך מיך טרעטין אין וועג פון אמת הורני לערין מיך צוא פאר גיסין תפלה דאש זיא זאל זיס זיין פאר דיר ולונני אונ מאך מיך איבער נעכטיגין אין דיין שאטין אונ זאלסט מיך מאכין גינענדגען פאר דיר אונ זאלסט אן נעמען מיין תפלה זעק דיא תפלה וואש זיא ווערט אויס גיצויגן מיט כוונה פון מיינעם הארצין חלותי איך בעט דיך גאט דוא זאלסט דיין צדקה מאכין גינעהגען: דו גאט וואס דיין גישטאלט איז ריין אונ בישט זייער גילויבט ידעני לאז מיך ווישין צוא פאר שטיין דאס אן ריכטונג פון דער תפלה כדת איך זאל מתפלל זיין וויא רעכט איז אן שאנד אונ אום רעכט להמציא איך זאל מאכין גיפינען אהיילונג צוא דיא ישראל וואס זיי האבין מיך גישיקט מתפלל זיין פאר דיר מפתח דאס עפינונג פון מיין מיל זאלסטו לויטער אונ רעכט פארטיג מאכין נדבות דאש באוילונג פון מיין מויל וואש איך טוא תפלה זאלסטו גאט אן נעמען מיט דיין גוטין ווילין אונ זאלסט זיא רעכט פארטיג מאכין סדר דער סדר פון מיינע רייד זאל זיין וויא אקרבן וואש ער ווערט גישיינקט עתר דאס מטרונג פון מיינע ווערטער זאל זיין אן גינומען אזוא וויא דיא וואשר וואס מיהאט גיגאסין אויף דעם מזבח פעמי בדייט אן מיינע טריט אונ זייא מיך מציל פון שטרויכלונג צור דוא שטארקער גאט לעהען אונטער מיינע טריט דאש איך זאל ניט אוועק גיווארפין ווערין פון דעם רעכטין וועג קוממני ריכט מיך אויף אונ שטארק מיך פון שלאפקייט רצות צוא באווילגן מיינע ווערטער אונ איך זאל ניט גישטרויכלט ווערין שמרני איך בעט דיך גאט היט מיך אזו וויא די שווארץ אפיל פון דעם אויג פון ציטערניש אונ דר שרעקעניש שור זעה מיין שפלות אונ גייא מיר צו הילף תחון זאלסט דיך איבר מיר מרחם זיין וואש איך בין פר שטויסן אזו וויא דו האשט צו דיין נביא משה רבינו גיזאגט אונ איך וועל מיך מרחם זיין איבער די דאזיגע וואש איך וועל וועלין אויף אים רחמנות האבין תרחם דוא זאלשט דיך מרחם זיין איבער דעם זון וואש דוא האסט אים צוא זיך גישטארקט פאר אזון דאס זיינן דיא וואש ווערין אן גירופין גאטש קינדער:

(אמצת) ל' חיזוק כמו ואל בן אמצת לך (תהלים פ טז) (תמה) עולה לכ"י עפ"ה יונתי תמתי (שה"ש ה ב) (לצחצח) לנקות מל' כחום צח עלי אור (ישעיה יח ד) (צאוי) ל' צואה וטינוף (כתם) ל' רושם כמו נכתם עונך לפני (ירמיה ב כב) (גהוץ) כמו לבנות גיהוץ ידוע מל' חכמינו ז"ל כמו בגדים המגוהצים (צחנתה) ל' באישות כמו ותעל צחנתו (יואל ב כ) (לתמה) ל' השלמה מלשון תם עונך (איכה ד כב) (לתחי) ל' תחיה (הוחרדה מתקע) כמ"ש היתקע שופר בעיר והם לא יחרדו (עמוס ג ו) (ודברים קחה) עפ"ה קחו עמכם דברים (הושע יד ג) (סרעף) כמו לבב כמו ברוב שרעפי בקרבי (תהלים צד יט) (חי חי יודוך) עפ"ה חי חי הוא יודך (ישעיה לח יט) (בהריעה) לשון שבח מל' בזמירות נריע לו (תהלים צה ב) (טפיה) ל' טף (וישישיה) לשון זקנים מל' צעיר אני לימים ואתם ישישים (איוב לב ו) (יציגתם) לשון עמידה מלשון ויצג את המקלות (בראשית ל לח) (שור) ל' הבטה כמו שור שחקים (איוב לה ה) (מועפים) מל' ותקח הצעיף ותתכס (בראשית כד סה) (לאדרך) ל' חיזוק ועפ"ה נאדר בקודש (שמות טו יא) או מל' תפארת מל' כי שודד אדרתם (זכריה יא ג) ופי' רש"י תפארתם (עפים) לשון עפיפה מל' ויעף אלי אחד מן השרפים (ישעיה ו ו)

אמצת עשור לכפור תמהי בו לצחצח צאוי כתמה· גהוץ צחנתה עוויה להתמה · דינה להאיר לתחי לחתמה · הוחרדה מתקע יום תרועה · ודברים קחה סרעף לקרעה · זה אלי לצדק הכריעה · חי חי יודוך בהריעה: טפיה וישישיה בענוי עיפים · יציגתם שור ביחף יחפים · כלם צגים ולובן מועטפים · לאדרך בקדש כשרפים עפים: מגן עקרמו בך חוסים · נשענים בתמם ובצלך חוסים · סמוכים בברית שלשת יתוסים · עודדם הוית שוטנימו הסים: פנה בצדקת את מעבר · צאנך תחת שבט כהעבר · קדמם רחמיך בלי התעבר · רחום על פשע עובר: שמץ זדונם תכבס ותטהר · שועם קשוב ואל תאחר: חזן תמוכי ימינך פניהם נהר · תעתוע חטאם תכפר לטהר:

כצהרים משפטנו האר חוכיך לטוב תשאר: חזן צדקנו תחפש ותבאר · במגנך נתגונן להתפאר:

(אמצת עשור לכפור תמה) חזקת את יום העשור לכפרת כ"י המכונה תמה כמ"ש יונתי תמתי (בו לצחצח) לנקות בו בי"ה (צאוי כתמה) כתם לשון צואה הטנוף המטנף הנפש (גהוץ צחנתה) הלבן חטאתם (עויה להתמה) להתם ולכלה מה שעויתה (לתחי לחתמה) לחתום אותה לתחיה (הוחרדה מתקע יום תרועה) כנסת ישראל נבעתה מתקיעת ר"ה (ודברים קחה) ולקחה דברי תשובה (סרעף לקרעה) לקרוע שרעפי לב ואתה ית"ש שנקראת (זה אלי) (לצדק הכריעה) הכרע אותה לצדק · ואז (חי חי יודוך) כל חי יודוך (בהריעה) בשבח (טפיה וישישיה) קטנים וגדולים כלם (בענוי עיפים) עיפים מחמת ענוי (יציגתם שור) ראה עמידתם (ביחף יחפים) יחפים בלא מנעלי' (ולובן מועטפים) מעוטפים לבנים (לאדרך בקדש כשרפים עפים) לאדרך בבהכ"נ קדוש כשרפים המעופפים שאומרים קדוש · אתה ית"ש שהיית (מגן עקרמו) מגן אברהם שהוא עיקר ושורש שלהם (בך חוסים) גם הם נשענים בתומם סומכים על זכות תומם של האבות (ובצלך חוסים) ובך חוסים ובוטחים שילנו בצלך (סמוכים בברית שלשת יתוסים) הם סמוכים על הברית שכרת עם שלשה האבות שהוא היחוס שלהם (עודדם הוית שוטנימו הסים) חזקם בזכות האבות לשתק מקטריגים שלהם (פנה בצדקת את מעבר) פנה בצדקת אברהם שבא מעבר הנהר (צאנך תחת שבט כהעבר) כאשר תעביר את צאנך ישראל תחת השבט (קדמם רחמיך בלי התעבר) שלא תכעוס עליהם · אתה (רחום על פשע עובר) (שמץ זדונם) כתם ופסול שטה שעשו במזיד תכבס ותטהר (שועם קשוב) קבל תפלתם ואל תאחר (תמוכי ימינך) ישראל הנתמכים בימינך (פניהם נהר) האר פניהם (תעתוע חטאם) טעות שתועים מדרכך והולכים בדרך חטא ועון (תכפר לטהר): (כצהרים) כמו שמאיר היום בצהרים בתקפו כן (משפטנו האר · חוכיך) ישראל המחכים ומקוים לישועתך (לטוב תשאר) אותם (צדקנו תחפש) תחפש צדקתנו (ותבאר) אותם היטב (במגנך נתגונן) במגן שלך נחסה (להתפאר) בין הנכרים שאין כאלהים :

(מגן) אומר להקב"ה (עקרמו) אומר לאברהם שהוא שרשם ועיקרם (בתמם) של האבות (שלשת יתוסים) האבות הם היחוס שלהם או כמו מיוחסים ואומר האבות (עודדם) ל' חיזוק כמו מעודד ענוים ה' (תהלים קמז ו) (שוטנימו) ל' מקטרג ושטן (הסים) לשון שתיקה מן ויהס כלב (במדבר יג ל) (את) כמו נא כמו אנ מל' אתאנו לך (ירמיה ג כב) (מעבר) כמו מעבר הנהר ורומז לאברהם (התעבר) מלשון כעס כמו ויתעבר ה' (דברים ג כו) (שמץ) ל' כתם ופסול עונות מל' שמן פסול בתלמוד או הוא מלשון גנות כמו לשמצה בקמיהם (שמות לב כה) (שועם קשוב) עפ"ה הקשיבה לקול שועי (תהלים ה ג) (נהר) ל' נהורא ואור (תעתוע) מל' תועה מדרך השכל (משלי כא טז) (כצהרים משפטנו האר) עפ"ה והוציא כאור צדקך ומשפטך כצהרים (תהלי' לז ו) (חוכיך) לשון קווי מל' אשרי כל חוכי לו (ישעיה ל יח) (במגנך) ל' מגן ומחסה (נתגונן) נחסה :

אמצת עשור דוא האשט גישטארקט דעם צעהענטין טאג צו פאר געבין די זינד פון ישראל וואש זייא זיינען גאנץ אין דיין דינסט בו צו ליימערין אין דעם טאג דיא אום ריינע פלעקין דאש זיינען די עבירות גהוץ צוא וואשין איר גישטאנק איר אום רעכט זאל אויש גילאזט ווערין איר דין זאל דר לייכט ווערין זיא זאל ווערין גיחתמת צום לעבין הוחרדה זיא איז דער שראקין גיווארין פון דעם שופר בלאזין פון ראש השנה אונ זיא האט דרום גינומען רייד פון תשובה ותפלה כדי זיא זאל צוא רייסין דיא שלעכטע גידאנקען פון דעם הארצין זה אלי איך בעט דיך גאט מאך איבער ווענין צוא גירעכטיקייט אלין וואש עש לעבט עש זייא מלאכים עש זייא מענטשין לויבין דיך גאט מיט שאלונג טפיה איר יונגע אונ איר אלטע זיינען מיד פון העגין פאסטין יציגתם זייער בארפיס שטיין וואש זייא שטייען אין שיך זאלשטו זעהען זייא שטייען אלע אין ווייסין קיטיל אונ טלית איין גיהילט צוא באשיינען דיך מיט לויב אזו וויא די מלאכים וואש דיא פליהען מגן דוא ביסט גיוועזין דער באשיצער פון אברהם וואס ער איז גיוועזין דער עיקר פון ישראל וואש אלע ישראל קומען פון אים ארויש אין דיר גאט בשיצין זייא זיך נשענים זייא פאר לאזין זיך אויף דעם זכות פון דיא פרומע אונ באשיצין זיך אין דיין שאטין סמוכים זייא זיינען זיך סומך אויף דעם ברית פון דיא דרייא אבות וואש זייא זיינען דער יחוס פון דיא ישראל עודדם שטארק זייא דאש זייא זאלין זייערע מקטרגים מאכין שטיל שווייגין פנה קער דיך דוא גאט אין דעם גירעכטיקייט פון אברהם אבינו וואס ער איז גיקומען מעבר הנהר צאנך אז דוא וועשט דיינע שאף דיא ישראל אונטער דיא רוט מאכין איבער פירין קדמם פעדר זייא דיין דער בארימקייט אונ זאלסט אויף זייא ניט צארענען רחום דער בארעמיגער גאט טוא איבער פארין אויף אלע זייערע פשעים די שאנד פון זייערע עבירות וואש זייא טוען במזיד זאלשטו וואשין אונ ריין מאכין שועם פאר נעם זייער גישרייא אונ זאלשט ניט זאמען תמוכי דיא וואש זיי זיינען אן גילעהענט אן דיין רעכטע האנט זייער פנים זאלסטו דער לייכטין תעתוע דאש פאר אירונג פון זייערע זינד זאלסטו פאר געבין צוא ריינינגן :

כצהרים משפטנו האר אונזער משפט זאלשטו דער לייכטין וויא דיא און אין מיטין טאג דיא וואש האפין צוא דיר זאלסטו זייא צו גוטין לאזין איבער בלייבין צדקנו אונזער גירעכטיקייט זאלשטו זוכין אונ באשיידין אין דיין באשיצונג זאלין מיר באשיצט ווערין כדי מיר זאלין זיך קענען בארימען אז עש איז ניט פאר האנדין אזו אזא גאט וויא דוא ·

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם: אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מיוסד ע"פ תשר"ק

תַּאֲוַת נֶפֶשׁ לְשִׁמְךָ וּלְזִכְרָךְ · שְׁקוֹד לְרַחֵם מְבָרְכֵי זִכְרָךְ · רְצוּיֵי אֱהַב כְּנַעַר וָרַךְ · קְרוּאִים וּנְקוּבִים בִּנְךָ בְּכוֹרָךְ: צִבְאוֹת קוֹדֶשׁ הוֹצֵאתָ מִכּוּר אוֹנִים · פְּדוּתָם מִפֶּרֶךְ הָלְכוּ שִׁנְאַנִּים · עֲמוּסִים מִבֶּטֶן פַּצֵּם מִשְּׁאוֹנִים · סַעֲדֵם בַּל לָמוּד כִּסְאוֹנִים: נְתוּנָה בִּבְרִיתְךָ חוֹק בִּשְׁאֵרָם · מִמַּחְצֶבֶת צוּרָם מוֹלֶדֶת שְׁאוֹרָם · לַבְּרִית הַבֵּט וְתָדִיחַ כִּיאוֹרָם · כַּבְּסֵם הֶרֶב וְתַבְהִיק אוֹרָם: יֵרָאֶה לְפָנֶיךָ עֲקֵד מְיוּחָד · טוֹבֵחַ וְטָבוּחַ מִדְּבָרְךָ פָּחַד · חֲנִיטָיו חַלֵּץ מֵאֵימָתָה וָפַחַד · זְבוּחוֹ וְדִשּׁוּנוֹ לְפָנֶיךָ יִתְיַחַד: וְאִם הֶעֱווּ אֹרַח לְסַלֵּף · הִזָּכֵר רַחֲמֶיךָ חוֹק מִלְּהַחֲלֵף · דְּרִישַׁת צֶדֶק מֵלִיץ יְאַלֵּף: גְּנוּנֶיךָ לָחוֹן בְּמָגִנַּת אָלֶף: בַּדֵּי יְדִידֶיךָ הֲגִיגָם בִּין · בְּצוּרָם תִּשַׁע וְחֵטְא תַּלְבִּין: חזן אָוֶן מִתְחַנְּנֶיךָ בְּלִי תָבִין · אֶנֶק שְׁמַע וְלַחַשׁ הָבִין:

מטה לוי

(תאות נפש) אתה ית"ש שאתה תאות נפשו של אדם שנפשו של אדם מתאוה לשמך ולזכרך (שקוד לרחם מברכי זכרך) מהר לרחם את ישראל המברכים זכר שמך (רצויי אהב כנער ורך) יהיו רצוים לאהבה אותם כמו שאוהבים ילד נער ורך (קרואים ונקובים) הם קרואים ומפורשים בתורה כמה פעמים שהם בנך בכורך (צבאות ישראל הוצאת מכור) הברזל ממצרים הנקראים אונים (פדותם מפרך הלכו שנאנים) המלאכים שנקראו שנאנים הלכו לפדות את ישראל מפרך לכן גם עתה (עמוסים מבטן פלס משאונים) הצל העמוסים מני בטן מכל שאון (סעדם) תסעד ותעזור לישראל (בל למוד כסאונים) שלא ימודו במדה סאה בסאה כפי רוע מעלליהם (נתונה בבריתך) אומה הבאה בברית מילה (חוק בשארם) והיא חוק בבשרם והיתה להם זאת (ממחצבת צורם) אברהם צור שלהם שממנו חוצבו (מולדת שאורם) שיור ושארית ישראל מולדת אברהם הם (לברית הבט) הבט לברית הזאת (ותדיח כיאורים) ותכבס טינופם (כבסם הרב) והרבה לכבסם (ותבהיק אורם) תאיר אורם (יראה לפניך עקד מיוחד) עקדת יצחק הבן המיוחד לאברהם שהיה (טובח וטבוח) ויצחק שנתרצה להטבח כל אחד מהם (מדברך פחד לכן חניטיו) יוצאי חלציו (חלץ מאימתה ופחד) הוצא אותם מאימה ופחד (זבוחו ודשונו) מה שנשבעת כאילו הוא נזבח ודשנו צבור לפניך כל שעה אותו זכות (לפניך יתיחד) לרחמנו (ואם העוו אורח לסלף) לעוות דרך הטובה (הזכר רחמיך חוק מלהחלף) שלא להחליף חוקות שמים וארץ שלא נבראו כ"א בשבילם (דרישת צדק מליץ יאלף) הדרישה שאנו דורשים ורודפים אחר צדקה יעמוד מליץ אחד מני אלף וילמד זכות על ישראל (גוננך לחון) לחון ישראל הגנונים בצלך (במגנת אלף) במגן אברהם שעליו נאמר אלף המגן תלוי עליו (בדי ידידך הגיגם בין) הבין דבורי בני אוהביך (בצורם תשע) תפן באברהם שהוא צורם (און מתחננך בלי תבין) שלא

בית לוי

(תאות נפש) ה' כתיב לשמך ולזכרך תאות נפש (ישעיה כו ח) ופי' רד"ק שהיינו מתאוים לגאולה שיזכיר שמך: (שקוד) מהר כמו כי שוקד אני (ירמיה א יב) (צבאות) חיילות ישראל (אונים) כנוי למצרים עפ"ש בחורי און ופיבסת (יחזקאל ל יז) (ואונים) לשון אנינות שאבלה תוגה ואנינות עשו לישראל: (כור) הוא כלי שמתיכין בו כסף או זהב כך מצרים היו מתיכין כהן של ישראל (הלכו שנאנים) שנאמר אשר הלכו אלהים לפדות לו לעם (ש"ב ז כג) (שנאנים) מלאכים כמ"ש אלפי שנאן (תהלים סח יח) (עמוסים מבטן) ישראל שהקב"ה עומס וסובל מרחם ומציל אותם מינקותם עד זקנתם ועפ"ש העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (משאונים) לשון שאון פירוש מהמון מקטרגים או מהמון שהומים עליהם בגלות (למוד) לשון מדידה (כסאונים) לשון סאה בסאה וכל"ף שימוש (בשארם) כמו בבשרם (ממחצבת צורם) רומז לאברהם על שם הכתוב הביטו אל צור חצבתם וגו' אל אברהם אביכם (ישעי' נ"א א): **שאורם** כן כתב בכ"י וטעמו שיור ושארית לישראל (ותדיח) לשון הדחה כמו מדיחין כתמין (סהלכ"ן) · (כיאורים) לשון וכבשו כיאור (בבא קמא דף ק"ח) שהוא כמו כישור היסך היוסף והאל"ף מתחלף בעי"ן (כבסם הרב) לשון הרב כבסני מעוני (ותבהיק) כמו דבר הלבן יותר מדאי ומאיר מתוך לבנינותה (עקד מיוחד) עקדת יצחק (טובח) אברהם (וטבוח) יצחק (חניטיו) בניו (חלץ) שלוף והוצא כמו חלצה נפשי (תהלים ו' ה') (לסלף) לשון עקום ועוות לשון תסלף דרכו (משלי יט ג) (חוק) על שם הכתוב חקות שמים וארץ כמאמרם ז"ל ע"פ אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי (ירמיה ל"ג כ"ה) (גנוניך) ישראל הגנונים בצלך (בדי) בניו כמו יאכל בדי עורו (איוב יח יג) (תשע) ל' וישע ה' אל הבל (און מתחננך בלי תבין) לשון ויראה און ולא יתבונן (איוב יא יא) (אנק) צעקת התפלה:

תאות נפש צוא דיין נאמען אונ צוא דיין גידעכעניש דוא גאט האסט איטליכר מענטש לוסט הייל צו דער בארעמן זיך איבר די וואס זייא לויבין דיך ווען זייא דער מאנען דיך רצויי זייא זאלין פאר דיר באווילגט זיין מיט ליבשאפט וויא איינג קינד איז גיליבט ביא זיין פאטער זייא שטייען באשיידליך אן גישריבין אין דיין תורה דאש זייא ווערין אן גירופין דיין עלסטער זון צבאות קודש דיין הייליג חיל ישראל דוא האסט זייא אויס גיצויגין פון דער טעסט פון גלות מצרים די מלאכים וואס הייסין שנאנים זיינען גיגאנגען אויש צוא לייזין דיא ישראל פון שווערע ארבעט פון מצרים עמוסים דיא ישראל וואס זיינען גיטראגין צוא נאט פון גיבארין אן זיי זייא מציל פון ברומונג לעהן זייא אונטר זיי זאלין ניט ווערין גימאסטין נאך זייער מאס נאך דוא זאלסט זיי ניט שטראפין מדה כנגד מדה נתונה בבריתך דיא כנסת ישראל איז גיגעבין גיווארין אין דיין ברית צוא אגיזעץ אין זייער פלייש דאש זייא זיינען מקיים די מצוה פון מילה פון דער צייט אן דאס זייא זיינען גיבארין גיווארין פון אברהם אבינו וואש ער ווערט אן גירופין צור אונ ער האט צום ערשטין די מצוה פון מילה מקיים גיוועזן אדער פון דעם טאג אן דאס דער מענטש ווערט גיבארין ווערט דער יצר הרע מיט אים גיבארין צוא דעם זיכרהייט פון מצות מילה זאלסטו קוקין אונ בזכות זה זאלסטו אפ וואשין זייער שווארצקייט פון דיא זינד אונ וואש זייא פיל אונ מאך דער לייכטין זייער ליכט יראה לפניך עס זאל פאר דיר גיזעהען ווערין דיא עקידה פון יצחק דאס איז אברהם וואס ער האט גיוואלט זיין זון יצחק קוילין דאס איז יצחק וואס האט זיך גיוואלט לאזין קוילין פון גאטס וועגין זייא האבין זיך ביידע גישראקין פאר דיינע רייד ציא אויס זיינע קינדער פון פארכט אונ אנגסט זיין שעכטונג אונ זיין אש זאל פר דיר גיאיינציגט זיין: אונ אויב זיי האבין פאר קרימט זייערע מעשים צוא גיין אין קרומען וועג גידיינק דיינע דער בארימקייט זאלסט דיין מדת הרחמים ניט פאר בייטין אויף דעם מדה הדין ווייל מיר פארשטין צו טאן צדקה אונ מצות זאל אויף שטיין אמליץ אונ זאל אויף אונז מלמד זכות זיין דיא ישראל וואש זייא באשיצין זיך אן דיר זאלסטו זיך איבער זייא דער בארימען בזכות וואס זייא לערנען דיא תורה בדי ידידך דיא קינדער פון דיינע גיליבטע פאר שטייא זייערע

נֶפֶשׁ נַעֲנָה תְּבַשֵּׂר סְלִיחָהּ · פַּלְּטֵם מֵעוֹמֶק שׁוּחָה ·
חזן מִתְקוֹמְמֵינוּ יְהוּ כַּסּוּחָה · הַחֲיֵנוּ בְּטַל אֱמוּנָתְךָ
לְשׁוּחֲחָה :

חזן וקהל עַד יוֹם מוֹתוֹ · תְּחַכֶּה לוֹ לִתְשׁוּבָה · לְהַנְמוֹתוֹ לִתְחִיָּה :

מיוסד ע"פ א"ב

אֱנוֹשׁ מַה יִּזְכֶּה · וּצְבָא דּוֹק לֹא זַכּוּ בְעֵינֶיךָ : בְּלַחִים אִם תִּבְעַר הָאֵשׁ · מַה בֶּחָצִיר יָבֵשׁ : גָּלוּי לְךָ חֹשֶׁךְ כְּמוֹ אוֹר · מְשׁוֹטֵט כֹּל בְּעַיִן : דִּירָתְךָ בְּסֵתֶר וּגְלוּיוֹת לְךָ כָּל נִסְתָּרוֹת : הַדָּן יְחִידִי וְהוּא בְּאֶחָד וּמִי יְשִׁיבֶנּוּ : וְעַל גּוֹי וְעַל אָדָם יַחַד יִנָּטֶה קָו · וְאֵין מִי יַרְשִׁיעַ : זֹאת יָבִין כָּל יְצִיר · וְלֹא יִתְעוּ יֵצֶר · לַחֲטוֹא לְיוֹצֵר : חֲתוּלַת בְּאֵרוֹ · חֲפִירַת בּוֹרוֹ · חֶשְׁבּוֹן בּוֹרְאוֹ : טָמֵא מִשְּׁאֵרוֹ · וּמְטַמֵּא בְּעוֹדוֹ · וּמְטַמֵּא בְּמוֹתוֹ : יְמֵי חַיָּיו תֹּהוּ · וְלֵילוֹתָיו בֹּהוּ · וְעִנְיָנָיו הֶבֶל : כַּחֲלוֹם מֵהָקִיץ נִדְמֶה · בַּלָּהוֹת יְבַעֲתוּהוּ תָּמִיד : לַיְלָה לֹא יִשְׁכַּב · יוֹמָם לֹא יָנוּחַ · עַד יֵרָדֵם בְּקָבֶר : מַה יִּתְאוֹנֵן אָדָם חַי · דַּיּוֹ אֲשֶׁר הוּא חָי : נוֹלַד לְעָמָל וִיגִיעָה ·

(שוחה) שאול (כסוחה) לשון סחי ומאוס עשו וסחי כנלחם כסוחה (ישעיה ס כג) ופרש"י סרוק וקיא סחיסה מתוך גופו של אדם שהוא מאוס : (אנוש מה יזכה) בענין זה אמר מי יזכה ומי ילדק ילוד אשה הן בקדושיו לא יאמין ושמים לא זכו בעיניו (איוב טו טו) (דוק) שמים כמ"ש הנוטה כדוק שמים (ישעיה מ כב) (בלחים) תואר לבעלי ממ"ש (כחציר) כנכב (משוטט) לשון הבטה ע"ש שבאה עם עיניו ולמרחוק כעוף השם בדים סעלם (חתולת) לשון ספיסה כמו וחרסל חתולתו (איוב לח) (בארו) כמו אמו (ומשארו) לשון בשר (בלהות) לשון בהלה ופחד (יבעתוהו) יפחידוהו (ירדם) לשון תרדמה

תמיד לנו אל אלו ותמל על מתחננין (נפש נענה) לישראל שהם נפש נענה (פלטם מעומק שוחה) הצילם מגיהנם (מתקוממים) האויבים הקמים עלינו (יהו כסוחה) יהיו כרוק הניסח מתוך הגוף (אמונתך לשוחחה) כדי שיגידו אמונתך :
(אנוש מה יזכה) אדם ילוד אשה איך יזכה אם לא יעשה מע"ט (וצבא דוק לא זכו בעיניך) הלא צבא השמים לא זכו בעיניו (בלחים אם תבער אש) באותן שיש בהם קצת לחלוחית מלוה תבער אש של השם יתברך מה יעשה אדם ריק ממצות שהוא כחציר יבש שאין בו לחלוחית כ"ש שיבער בו האש הלא (גלוי לך חושך) כמו אור (משוטט כל בעין) כמ"ש עיני ה' משוטטות בכל הארץ ואף אם (דירתך בסתר) כמ"ש יושב בסתר עליון אעפ"כ גלויות לך כל נסתרות (הדן יחידי והוא באחד) הוא בדעה אחת (ומי ישיבנו) ומי יוכל להשיב אותו מדעתו וכאשר יתאוה נפשו כן יעשה (ועל גוי ועל אדם יחד ינטה קו) בין על אומה שלימה בין על אדם אחד שוה לפניו למתוח עליהם קו המשפט (ואין מי ירשיע) ואין מי שירשיענו (זאת) מה שנא' למעלה (יבין כל יציר) יסתכל כל נברא בג' דברים הללו (ולא יתעו יצר לחטוא ליוצר) ולא יפתנו יצה"ר לחטוא ולחטוא עד בוראו (חתולת בארו) הבאר שהיה חבוש ומלופף שם בשפיר ושיליא שבא ממעי האם (חפירת בורו) שיהא נקבר ונחפר בתוך הקבר מקום רימה ותולעה (חשבון בוראו) ולפני מי עתיד ליתן דין וחשבון לפני בוראו מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא ועוד ישים אל לבו מה נחשב האדם (טמא משארו) טמא בבשרו כמו שכתוב ואיש כי תצא ממנו שכבת זרע וגו' וטמא עד הערב (ומטמא בעודו) הוא מקבל טומאה בעודו חי משא"כ בכל בעלי חיים ומטמא אחרים במותו שנעשה לאחר מותו אבי אבות הטומאה (ימי חייו תוהו ולילותיו בוהו) כל מעשיו הם תוהו ובוהו (ועניניו הבל · כחלום מהקיץ נדמה) דומה הוא למי שרואה חלום והקיץ ועמד משנתו אותו חלום לא ימצא (בלהות יבעתוהו תמיד) פחד יפחיד אותו תמיד בכל יום מחדשות (לילה כו' עד יורדם בקבר) עד שימות ויישן בקבר אך (מה יתאונן אדם חי דיו אשר הוא חי) הרבה חסד עושה לו הקדוש ב"ה שנותן לו חיים (נולד לעמל ויגיעה) כמ"ש אדם לעמל יולד לצרות ולעבוד עבודה

גידאנקען דו זאלסט זיך קערין אן זייער מינערונג אונ זאלסט ווייס מאכין זייערע זינד אין מתחנניך דאס אום רעכט פון דיא ישראל וואש בעטין צוא דיר זאלסטו ניט פאר שטיין דאס גישרייא פון דיא ישראל הער צוא אונ פאר שטייא זייער תפלה נפש נענה צוא דיא גיפייניגטע לייבער פון דיא ישראל וואס זייא פאסטין היינט זאלסטו זייא מבשר זיין דאס דוא האסט זייערע זינד פאר געבין מאך זיי אנטרינען פון דעם טיפין גרוב פון גיהנם תחיים בטל מאך לעבעדיג דיא טויטע מיט טויא דעמאלט וועט איטליכר זאגין דיינע רייד וואס דוא האסט גיזאגט דוא וועסט מחייה המתים זיין איז אמת דרויף וועט איטליכער דיך לויבין: עד יום מותו ביז אן דעם טאג פון מענטשינס טויט טוסטו אים ווארטין טאמער וועט ער תשובה טאן דען דוא ביסט גערין צו גיטין דעם מענטשין צום לעבין פון עולם הזה אונ לעולם הבא :

אנוש מה יזכה וואש פאר איין זכות קאן אמענטש האבין ער זאל גירעכט בלייבין אין דין פאר דיר גאט דען אפילו דיא מלאכים אין הימיל זיינען ניט לויטער אין דיינע אויגין בלחים ווען אן דיא ביימר וואש זיינען פייכט ברענט דאש פייער מכל שכן אז עש פאר ברענט די ביימר וואש זייא זיינען דאר וויא גראז דאש איז ווען דיא צדיקים ווערין גישטראפט מכל שכן אנדערע מענטשין וואש זייא זינדיגין תמיד גלוי לך עש איז אנטפלעקט פאר דיר גאט דאס פינצטערנעש וויא ליכט דיין אויג שוועבט אונ קוקט אויף אלץ דינג דיין וואונונג איז אין פאר באהעלטעניש אונ אלע פאר באהעלטענע זאכין זיינען צוא דיר אנטפלעקט הדן יחידי גאט טוט אליין משפטין אונ איז אליין דר דיין אונ קיינער קען ניט ענטפערין אויף דיינע רייד דען ער משפט אלץ מיט אמת ועל גוי אויף אפאלק אונ אויף אלע מענטשין אין איינעם ציינט ער אשנור פון משפט אונ קיינער קען אים ניט שולדיג מאכין ער זאל זאגין ער האט ניט רעכט גמשפט זאת יבין דאס זאל איטליכער מענטש פאר שטיין ווען אים דער יצר הרע ניט קענען פאר פירין צוא מאכין זינדיגין אים צוא זיין באשעפער חתולת בארו ער זאל גידיינקען דאס ער איז איין גיוויקילט גיוועזן אין דער מוטערש בויך אונ איז באשאפין גיווארין פון איין גאנץ נישטיקייט אונ זאל גידיינקען דיא גרוב פון זיין קבר וואס מען וועט אים באגראבין אין אפינצטער ארט אונ דיא ווערים וועלין אים עסין אויך זאל ער גידיינקען דאש ער מוז אויף יענער וועלט חשבון געבין פאר גאט ברוך הוא פון אלע מעשים וואש ער האט אויף דר וועלט גטאן טמא משארו דר מענטש איז טמא פון זיין איינין לייב דאש ער איז איין אנדערין מטמא אז ער לעבט נאך אונ אז ער שטארבט ווערין דיא אלע מענטשין טמא וואש רירין זיך אן אים אן ימי חייו דיא טעג פון זיין לעבין זיינען וויסט אונ זיינע נעכט זיינען ליידיג אונ אלע זיינע זאכין זיינען (הבל הבלים) כחלום מהקיץ ער איז גיגליכין צוא אחלום וואס ער גייט גיך אוועק פון דעם מענטשין אז ער ווערט דער וועקט פון דעם שלאף אזוא גיך גייט דער מענטש אוועק פון דער וועלט שרעקעניש טוען אים דער שרעקין לילה לא ישכב וויפיל ער לעבט ליגט ער ניט ביי נאכט מיט מנוחה אונ ביי טאג

אַשְׁרָיו אִם יְהִי יְגִיעוֹ בְּדַת אֱמֶת: סוֹפוֹ עַל רֹאשׁוֹ מוֹכִיחַ וְלָמָּה יַחֲנִיף · עוֹד חוֹתְמוֹ מְעִידוֹ עַל פָּעֳלוֹ · וּמַה יִּגְנוֹב דַּעַת: פּוֹעֵל צְדָקוֹת אִם יְהִי · יְלַוּוּהוּ לְבֵית עוֹלָמוֹ: צוֹפֶה בְּחָכְמָה אִם יְהִי · עִמּוֹ תִּתְלוֹנֵן בְּכָלְחוֹ: קָצוּף בְּדָמִים וּבְמִרְמָה אִם יְהִי · חֲרוּצִים יָמָיו: רְצוֹנוֹ וְחֶפְצוֹ בִּהְיוֹת בְּמוּסָר · יָנוּב בְּשֵׂיבָה טוֹבָה: חזן שֵׁם טוֹב אִם יִקְנֶה · מִשְּׁמוֹת נְעִימִים אֲשֶׁר יִקָּרֵא: תַּחַת כֵּן יוֹם הַמִּיתָה מִיּוֹם לֵדָה הוּטָב:

עַד יוֹם מוֹתוֹ · תְּחַכֶּה לוֹ לִתְשׁוּבָה · לְהִנָּטוֹתוֹ לִתְחִיָּה.

מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן · זוֹכֵר יְצוּרָיו לַחַיִּים בְּרַחֲמִים: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש

אַחֲדוּת יוֹם זֶה בַּשָּׁנָה · תְּרוּפָה וּצֳרִי שַׂמְתּוֹ לְשׁוֹשַׁנָּה · בִּשְׁלֵם הֱיוֹת סֻכָּךְ בָּרִאשׁוֹנָה · שֵׁרוּתוֹ כִּפֵּר פִּשְׁעֵי יְשֵׁנָה: גּוֹלִים מְנוּךְ זְרוּיִם מֵהֲלָאָה · רוֹן מְפִיקִים לְחַתֵּל תְּלָאָה · דַּכְּאוּת רוּחַ וְשֶׁבֶר נַהֲלָאָה · קָדוֹשׁ חֲשׁוֹב כְּזִבְחֵי הָעֲלָאָה: הוּתְמַם מְרַחֵם יוֹשֵׁב אֹהָלִים · צוּרָתוֹ בְּכִסְאָךְ חֻקַּת כְּהָלִים · וְלָדָיו חוֹן בְּעוֹצֶר נִקְהָלִים · פְּאֵרָךְ

(מטה לוי) קדוש אבל (אשריו אם יהי יגיעו בדת אמת) אשרי מי שעמלו בתורה (סופו על ראשו מוכיח) פטירתו מן העולם מוכיח על תחלתו כי בשעה שנולד אין אנו יודעים מה יהא בסופו עד שיפטר ואז מכריזין מעשיו (ולמה יחניף) ולאיזה תועלת יחניף להראות תומו ובלבו מרמה אחרי שהכל יתגלה בסופו (עוד חותמו מעידו על פעלו) כי חותם יד כל אדם על מעשהו (מה יגנוב דעת) ולאיזה תועלת יגנוב דעת לומר לא פעלתי און (פועל צדקות כו׳) כמ״ש והלך לפניך צדקך וכבוד ה׳ יאספך (ישעיה נח) (צופה כו׳ בכלחו) בזקנתו תנוח עמו כי החכמה תחיה בעליה (קצוף כו׳ חרוצים ימיו) אם יהיה שונא כלהכשי דמים ומרמה ימיו יהיו נכרתים כמ״ש שנות רשעים תקצורנה (משלי י כז) אבל אם (רצונו כו׳) רוצה במדות טובות ולקבל מוסר ותוכחה אז (ינוב בשיבה טובה) יפרה וירבה עד שיבה טובה (שם טוב אם יקנה) שעמו טוב לו יותר (משמות נעימים אשר יקרא) מאביו ואמו ושמא״ר ב״א (תחת כן) אחר שכן הוא כמו שאמרנו (לכן יום המיתה מיום לידה הוטב) כי ביום המות נודע כי הוא אדם גדול וקנה שם טוב על ידי תורה ומע״ט ואינו מתיירא עוד שלא לאבדו: (אחדת יום זה בשנה) עשית יו״כ זה אחד בשנה (תרופה וצרי שמתו לשושנה) עשית יו״כ רפואה לישראל הנקראים שושנה (בשלם בהיות סוכך בראשונה) בהיות בהמ״ק בירושלים (שרותו כפר לפשעי ישנה) אז היתה שירות העבודה מכפר לפשעי ישראל הנקראים אני ישנה ועתה בעו״ה (גולים מנוך) מנוך מטה קדשך (זרוים מהלאה) ופזורים למרחוק ואין לנו עבודה כמאז ולכן (רון מפיקים לחתל תלאה) אנו מוציאים רנה ותפלה כדי לחבש ולרפא און ותלאה כי אין בנו כח כי אם בתפלה ועתה בקשתנו (דכאות רוח כו׳ כזבחי העלאה) קדוש חשוב דכאות רוח ושבר אומה הנהלאה כזבחי העלאה על המזבח (הותמם מרחם) יעקב שנולד מהול ופירש תיכף לתומתו והיה איש תם יושב אוהלים (צורתו בכסאך חקת כהלים) וצורתו חקוקה בכה״כ להאיר כאחד מן הכוכבים המאירים (ולדיו חון בעוצר נקהלים) תחון את בניו הנקהלים לעצור בבהכ״נ (פארך מניעים) הם דוברים פארך ושמך מהללים:

(בית לוי) (בכלחו) בזקנתו לשון אבל בכלח עלי קצר (איוב ה ט) (חרוצים) שעמו נכרתים לשון כלה ונחרצה (ישעיה י ט) (ינוב) יעשה תנובה לשון עוד ינובון בשיבה (תהלים צב): (אחדת יום זה בשנה) עפ״ה לכפר על בני ישראל וגו׳ אחת בשנה (ויקרא ט״ז ל״ד) (תרופה וצרי) שניהם לשון רפואה אחת לנפש ואחת לגוף (לשושנה) ישראל עפ״ה כשושנה בין החוחים (שה״ש ב ב) (בשלם בהיות סוכך) עפ״ה ויהי בשלם סוכו (תהלים עו ג) (שרותו) שרות עבודה ביום (ישנה) אומר לישראל עפ״ה אני ישנה (שה״ש ה ב׳) (מנוך) ירושלים ובהמ״ק (זרוים) לשון פזור כמו וזריתים בארצות (יחזקאל כט יב) (מהלאה) מרחוק כמו זרה הלאה (במדבר יז ב) (לחתל) לשון עטוף וחבול המכה כמו והחתל לא חתלת (יחזקאל טז ד) (תלאה) ל׳ עייפות ויגיעה כמו את כל התלאה (שמות יח ח) (נהלאה) אומר לישראל הנפוצים בין העו״ג עפ״ה והנהלאה לגוי עצום ופ״י ומנדריא לעם תקיף (מיכה ד ז) (הותמם מרחם) אומר ליעקב ע״ש שנולד מהול או משני שמרחם פירש לתומתו ופש״י לתומתו (חקת) כמו חקקה (כהלים) ל׳ אור מל׳ בהלו נרו עלי ראשי (איוב כט ג) והוא אומר לכוכבים המאירים (ולדיו) בניו כמו מן ילד יאמר ילדיו כן מן ולד יאמר ולדיו (חון) לשון חנינה כמו וחנותי את אשר אחון (שמות לג יט) (בעוצר) ענין קבוצת אנשים כמו און ועצרה (ישעיה א יג) או שהוא לשון שכוב מן ועצר את השמים (דברים יא יז) ושעמו שהם מעוכבים בבהכ״נ להתפלל

רוֹעט עֶר נִיט דֶען עֶר הָאט תָּמִיד זָארְג בִּיז עֶר וֶוערְט אַנְטְשְׁלָאפִין אִין קֶבֶר כְּלוֹמַר בִּיז אִין טוֹיט אַרַיין הָאט עֶר קֵיין מְנוּחָה נִיט מה יתאונן וָואס דַארְף אַלֶעבֶּדִיגֶער מֶענְטְשׁ צוּא קְלָאגִין אוּנ מְהַרְהֵר זַיין קֶעגִין גָאט וֶוען עֶס גֵייט אִים שְׁלֶעכְט גִינוּג חֶסֶד טוּט גָאט צוּא אִים וָואס עֶר לָאזְט אִים לֶעבִּין עֶר אִיז גִיבָּארִין נָאר צוּא מִידִיקַייט אוּנ צוּא שְׁוֶוערֶע אַרְבֶּעט אשרי וואול אִיז דֶעם מֶענְטְשִׁין וָואס עֶר מִידֶעט זִיךְ אִין דֶער תּוֹרָה וָואשׁ זִיא וֶוערְט אָן גִירוּפִין דַת אֱמֶת סופו דֶער סוֹף פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין וַוייזְט אוֹיף זַיין הַתְחָלָה אוּנ וָוארוּם זָאל עֶר נָאךְ בַּייז טָאן זַיין אַיינֶגֶענֶע חֲתִימָה מִיט זַיין אַיינֶגֶענֶע הַאנְט וֶועט עֵדוּת זָאגִין אוֹיף זַיינֶע מַעֲשִׂים אוּנ וִויא אַזוֹא קֶען עֶר זַיין אַגוֹנֵב דַעַת אוּנ זָאגִין אִיךְ הָאבּ נִיט גִיזִינְדִיגְט פועל צדקות טוּט אַיינֶער גוּטְשׁ דִי דָאזִיגֶע מַעֲשִׂים טוֹבִים בַּהֶעפְטִין זִיךְ צוּא אִים אוּנ בְּלַייבִּין אִים אִיבֶּר אוֹיף יֶענֶער וֶועלְט צופה בחכמה לֶערִינְט אַיינֶער פִיל תּוֹרָה דִיא דָאזִיגֶע תּוֹרָה רוּאט מִיט אִים אוּנ הִיט אִים אִין קֶבֶר קצוף ברמים דֶר וָואשׁ דֶר צֶארִינְט גָאט מִיט רְצִיחָה אוּנ אַנְדֶרֶע שְׁלֶעכְטֶע מַעֲשִׂים וֶוערִין זַיינֶע יָארִין פַאר שְׁנִיטִין רצונו וחפצו אָבֶּר דֶער וָואשׁ זַיין ווִילִין אִיז מְקַבֵּל צוּ זַיין מוּסָר וֶועט עֶר שְׁפְּרָאצִין עֶר וֶועט לַאנְג לֶעבִּין אוּנ וֶועט הָאבִּין אַגוּט עֶלְטֶער שם טוב דֶעם שֵׁם טוֹב וָואשׁ עֶר קוֹיפְט זִיךְ מִיט תּוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים אִיז אִים בֶּעשֶׁר פוּן דִיא נֶעמֶן וָואשׁ זַיין פָאטֶר אוּנ מוּטֶער הָאבִּין אִים אַנָאמֶען גִיגֶעבִּין אַז עֶר אִיז גִיבָּארִין גִיוָוארִין תחת כן אִיבֶּער דֶעם אִיז בֶּעסֶער דֶער טָאג פוּן דֶער מִיתָה אַז דֶער טָאג פוּן זַיין גִיבָּארִין דֶען וֶוען אַיינֶער וֶוערְט גִיבָּארִין וַוייסְט מֶען נִיט וָואשׁ עֶר וֶועט זַיין אַצַדִּיק אָדֶר אַרָשָׁע אָבֶּר וֶוען אַיינֶר לֶערִינְט תּוֹרָה אוּנ שְׁטַארְבְּט וַוייסְט אִיטְלִיכֶער זַיין שֵׁם טוֹב וָואס עֶר הָאט זִיךְ גִיקוֹיפְט דוּרְךְ דֶער תּוֹרָה:

אחדת יום זה דוּא גָאט הָאסְט גִיאַיינְצִיגְט דֶעם טָאג יוֹם כִּפּוּר אִין גַאנְצִין יָאר דוּא הָאסְט אִים גִיטָאן צוּא אַרְפוּאָה צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּא אַרוֹיז בשלום צוּם עֶרְשְׁטִין אַז דַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז גִיוֶועזְן אִין יְרוּשָׁלַיִם הָאבִּין דִיא קָרְבָּנוֹת אוּנ דִיא עֲבוֹדָה מְכַפֵּר גִיוֶועזְן דִיא זִינְד פוּן דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייגְן אִין גָלוּת אַיין גִישְׁלָאפִן גולים מנוך זַיינֶען זֵייא פַאר טְרִיבִּין גִיוָוארִין פוּן דַיין וואוּנוּנְג דָאס אִיז יְרוּשָׁלַיִם אוּנ זַיינֶען וַוייט פַאר וָוארְפִין גִיוֶועזִין הָאבִּין זֵייא מֶער קֵיין זַאךְ נִיט צוּא טָאן נָאר תְּפִלָּה זֵייא צִיהֶען אוֹיס גִיזַאנְג פוּן תְּפִלָּה אוּנ בֶּעטִין דוּא זָאלְסְט הֵיילִין זֵייעֶר מִידִיקַייט דכאות רוח זֵייעֶר פַאר שְׁטוֹיסִין גִימִיט אוּנ דֶעם בְּרָאךְ וָואס זֵייא זַיינֶען פַאר שְׁטוֹיסִין גִיוֶועזִן קדוש אִיךְ בֶּעט דִיךְ דוּא הֵיילִיגֶער גָאט זֵייעֶר תְּפִלָּה זָאל בַּייא דִיר חָשׁוּב זַיין גְלַייךְ וִויא זֵיי וָואלְטִין אוֹיף גִיבְּרַאכְט

מַבִּיעִים וְשִׁמְךָ מְהַלְּלִים : זֵכֶר שִׁמְךָ שִׁתַּפְתָּ בִּשְׁמָם · עֲמוּתִים לְךָ כַּחוֹתָם לְשׁוֹמָם · חֲשׂכֵם מֵאֱנֹף בְּלִי לְהַאֲשִׁימָם · סֵפֶר חַיִּים יְהִי רְשׁוּמָם : טוֹרֵחַ עָוֹן וְכוֹבֶד מַשָּׂא · נַעַר בְּצוּל מְחוֹת בְּהֶמְסָה · יֶעֱרַב שִׂיחַ עֲנִיָּה וּרְמוּסָה · מְנִיחוֹתֵי כָּלִיל בְּאֶבֶן מַעֲמָסָה : כְּלוּלַת אֲהָבִים אָנָּא זְכוֹרִי כְּלִמַּת נְעוּרִים עוֹד מִלִּזְכּוֹר : חזן הֲבֵן יַקִּיר לִי זָכוֹר תִּזְכּוֹר · לְמַעַן חֵילְךָ לַעֲבָדֶיךָ זְכוֹר :

יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :
וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

(מביעים) ל' דבור על' וכר רב טוּבך יביעו (תהלים קמה ז) (זכר) לשון חלק כמו זכר טוב (כראבים ל ב) (עמותים) לשון חבור ודבוק כמו עמיתך (לשומם) מלשון שום משים (דברים יח טו) (חשכם) לשון מניעה כמו חשוך עבדך (תהלים יט יד) (מאנף) לשון קצף וזעם מלשון פן יאנף (תהלים ב יב) (לאשימם) לשון אשמה וחיוב כמו כאשימם אלהים ותרגומו חייב לשון אלבה (תהלים ה יא) או הוא ל' שממה כמו כל אוכליו יאשמו (ירמיה ב ג) ות"י דמן דאכיל מניה מתחייב מיתה (רשומם) לשון רושם וכתב (נער) על' וינער ה' (שמות יד כז) ופירש"י לשון טירוף וכאדם שמנער את הקדירה ה' (בצול) במצולות ים (מחות) כמו למחות (בהמסה) ל' התכה והמסה כמו יגלח דברו וימסם (תהלים קמז יח) (יערב שיח) עפ"י יערב עליו שיחי (שם קד לד) (עניה ורמוסה) אומר לישראל שהיא עניה ודוכה (מניחותי כליל) מקרבן עולה (באבן מעמסה) אומר לישראל המכונה בשם אבן מעמסה (זכריה יב ג) (כלולת אהבים) עפ"י זכרתי לך חסד נעוריך אהבת כלולותיך (ירמיה ב ב) (כלימת נעורים) עפ"י תקחה נעורי ובשתי אל תזכור (תהלים כה ז) ורמוז לחטא העגל (לבן יקירך) עפ"י הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים כי מדי דברי בו זכור אזכרנו עוד (ירמיה לא כ) (חילך) פניך רמוז למשה רמוז ע"ש

(זכר שמך) חלק שמך (שתפת בשמם) שנקראים ישראל שבו שם אל ושוד נקראים השבטי ספלומי' (עמותים לך) דבוקים בך ולכן בקשתנו (כחותם לשומם) שתשים אותם כחותם על לבך (חשכם מאנף) מנע אותם מאף (בלי לאשימם) בלי להעניש ולהחרימם (ספר חיים יהי רשומם) כתבם לחיים טובים בספר חיים (טורח עון כו' נער כו') טורח משא הטעות השלך במצולות ים וימחו כדבר הנימס (יערב שיח) תפלת ישראל עניה ורמוסה בין העובדי כוכבים (יערב תפלתם) יותר (מניחותי כליל באבן מעמסה) מעולה שהיתה כולה כליל שהקריבו בירושלים המכונה אבן מעמסה (כלולת אהבים אנא זכור) כלילות ועטרות ישראל ביום מ"ת (כלימת נעורים) הבושה והכלימה של חטא עגל עוד מלזכור שלא תזכור עוד (לבן יקירך) ישראל הנקראים בן יקיר (זכור תזכור) למען מהרע"ה אשר (חלה פניך לעבדיך זכור) התחלל לפניך אמר זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וגו' :

פותחין הארון מיוסד ע"פ א"ב

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ : בַּשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ :
גִּבּוֹר וְנַעֲרָץ : דָּגוּל מֵרְבָבָה :
הוּא שָׂח וַיֶּהִי : וְצִוָּה וְנִבְרָאוּ :
זִכְרוֹ לָנֶצַח : חַי עוֹלָמִים :
טְהוֹר עֵינַיִם : יוֹשֵׁב סֵתֶר :
כִּתְרוֹ יְשׁוּעָה : לְבוּשׁוֹ צְדָקָה :
מַעֲטֵהוּ קִנְאָה : נֶאְפַּד נְקָמָה :
סִתְרוֹ יוֹשֶׁר : עֲצָתוֹ אֱמוּנָה :
פְּעֻלָּתוֹ אֱמֶת : צַדִּיק וְיָשָׁר :
קָרוֹב לְקוֹרְאָיו בֶּאֱמֶת : רָם וּמִתְנַשֵּׂא :
שׁוֹכֵן שְׁחָקִים : תּוֹלֶה אֶרֶץ עַל בְּלִימָה :

חזן וקהל חַי וְקַיָּם נוֹרָא וּמָרוֹם וְקָדוֹשׁ : סוגרין הארון

(ומעטן) ל' חוזק כמו אל מערץ בסוד קדושים (תהלים פט ח) (דגול מרבבה) עפ"י (שה"ש ה י) ופירש"י מדגל בחיילי' הרבה (טהור עינים) לשון הכתוב טהור עינים מראות רע (חבקוק א) (יושב סתר) עפ"י יושב בסתר עליון ותרגומו דאשרי שכינת' ברזא עלאה (תהלים צא א) (מעטהו) עטיפתו כמו מעטה תהלה (ישעיה סא) (נאפד נקמה) עפ"י וילבש בגדי נקם (שם נ"ט יז) (שח) ל' דיבור בתלמוד כמו שח בין תפלה לתפלה (בלימה) ר"ל בלי מאומה והוא לשון הכתוב (איוב כו ז) :

(שח) דיבר כמע"ב (ויהי) ויהי כן (יושב סתר) הקדוש ברוך הוא נסתר מעין כל חי כמו שכתוב כי לא יראני האדם וחי (שמות לג כ) (נאפד נקמה) נתקשט ונתלבש בנקמה :

מעשה ארג

(חי) נ"ל נפסח ובכל מקום שאומרים חי העולמים נ"ל בלירי אבל במקום שאומרי' חי עולמים כגון באדרת והאמונה לחי עולמים נ"ל נפסח אם כן ה"ס הכא נפסח (כ"כ בשם מהרי"ב) : (תולה ארץ כו') ויש מפרשים בלי מה ב' תיבות הם גי' של שם מ"ב ושם בן ד' במלואו ועליהם תולה העולם וי"א בלימה בלום פיך מלדבור. מה נמעלם אם נמסס

קָרְבָּנוֹת אויף דעם מִזְבֵּחַ תותחם פרחם יַעֲקֹב אָבִינוּ וואש ער איז פון גיבּארין אן פרום גיוועזין אונ איז גיזעסין אין בֵּית הַמִּדְרָשׁ אונ האט תּוֹרָה גילערינט זיין צוּרָה איז אויס גיקריצט אין דיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד מיט דער לייבטונג ילדיו הון דיא זיך מרחם איבער זיינע קינדער וואס זייא האבין דיך איין גיזאמילט אונ פאר זאמען זיך אין שול מיט תְּפִלָּה זייא ריידין פון דיין שונהייט אונ לויבין דיין נאמען זכר שמך אטייל פון דיין נאמען דאסט באהעפט אן זייער נאמען דען אין דער תּוֹרָה ווערין גירעכינט דיא מִשְׁפָּחוֹת פון דיא יִשְׂרָאֵל איז בייא איטליכן אן גישריבין פון פאריגם איין ה' אונ צום סוף איין י' (הַחֲנוֹכִי הַפַּלּוּאִי הַחֶצְרוֹנִי) דיא צוויא אותיות יה זיינען אטייל פון דעם שם הויה זייא זיינען באהעפט צוא דיר דוא זאלשט חשוב האלטין זייא וויא אחותם אויף דעם הארצין חשכם מאנף פאר מייד זייא פון צארין אונ זאלסט זייא ניט שטראפין אונ פאר וויסטין זאלסט זייא אן שרייבין אין ספר החיים טורח עון דיא שווערע משא פון זייערע זינד זאלסטו אויס שאקלען אין טיפין ים מעק אפ די זינד אונ מאך זייא צוא גיין יערב עס זאל גיעסט זיין פאר דיר די תפלה פון דיא

חזן וקהל אָנָא סְלַח נָא • פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא • וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא • קָדוֹשׁ :

חזן וקהל אָנָא רַחוּם כַּפֵּר • עֲוֹן צָגִים תְּהִלָּתְךָ לְסַפֵּר • וְיוּחָקוּ לְחַיִּים טוֹבִים בְּסֵפֶר • קָדוֹשׁ :

חזן — שם המחבר חתום כפול משלם ביר׳ קלונימוס חזק

מוֹרֶה חַטָּאִים סְלוּל לְהִתְהַלֵּךְ • מְלַמֵּד לְהַדְרִיכִי בְּדֶרֶךְ אֵלֵךְ :
קהל אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ :

חזן **שַׁחַר וָנֶשֶׁף אֲיַחֵד לְהַמְלִיכָךְ • שׁוֹכֵן עַד וְאֵין כְּעֶרְכֶּךָ :**
קהל בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ :

חזן **לְבִי חָרֵד עֲבוֹדָתְךָ לְתָמוּד • לְהַעֲרִיץ קְדוּשָּׁתְךָ בְּמִשְׁמָר אֶעֱמוֹד :**
קהל גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד :

אָנָא סְלַח נָא • פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא • וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא • קָדוֹשׁ :

חזן **מְיַחֲלִים לְחַסְדְּךָ זֶרַע עֲמוּסֶיךָ • מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתָם וְיִשְׂמְחוּ חוֹסֶיךָ :**
קהל דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ :

חזן **בְּחִלּוּי וָצוֹם גָּשִׁים לְעָבְדֶךָ • בְּרוּאִים כִּי הֵם לִכְבוֹדֶךָ :**
קהל הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ :

חזן **יְקַר מַלְכוּתְךָ בְּרַעַד יַאֲמִירוּ • יְחוּדְךָ בְּזָר לֹא יָמִירוּ :**
קהל וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ :

אָנָא רַחוּם כַּפֵּר • עֲוֹן צָגִים תְּהִלָּתְךָ לְסַפֵּר • וְיוּחָקוּ לְחַיִּים טוֹבִים בְּסֵפֶר • קָדוֹשׁ :

חזן **רוֹן פְּגִיעוֹת לְפָנֶיךָ יַרְבִּעוּ • רַחֵשׁ הִלּוּלָךְ בְּיוֹם יִשְׁבְּעוּ :**
קהל זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ :

חזן **בּוֹקֶר אֶעֱרוֹךְ לְךָ תְּחִנּוּנַי • בִּפְנוֹת עֶרֶב תִּמְחֶה זְדוֹנַי :**
קהל חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה :

(אנא ה׳ וכחך יגדל נא) לסיות ארך אפים לצדיקים ולרשעים (אנא רחום כפר עון) של ישראל (צגים תהלתך לספר) שעומדים לספר תהלותיך (ויוחקו) יכתבו בכתיבה שהיא חרותה וחקוקה בעומק שאינה נוחה לימחק : (מורה חטאים סלול להתהלך) הקדוש ברוך הוא מורה חטאים להתהלך במסלת ישראל (מלמד להדריכי בדרך אלך) ומלמד אותי להדריכני באיזו דרך אלך • ועל כן (ארוממך אלהי המלך) (שחר ונשף) שחרית וערבית (איחד) אני מיחד אותך (להמליכך) על כל העולם כשאנו אומרים שמע ישראל ואנו משבחים שאתה (שוכן עד) ומשגיח במעשינו (ואין כערכך) שיודע ומשגיח על כל בפרטות ולכן (בכל יום אברכך) (לבי חרד) לבי ממהר (עבודתך לתמוד) להתעסק תמיד בעבודתך (להעריץ קדושתך במשמר אעמוד) לעמוד על המשמר ולאסוף זמן התפלה להחזיק קדושתך וכך אני אומר (גדול ה׳ כו׳ מיחלים כו׳) זרע ישראל שהם עמוסיך מיחלים לחסדך (בחלוי וצום) בתפלה ותענית הם נגשים לעבדך (ברואים כו׳ כי הם ברואים לכבודך) לפרסם כל העולם את (הדר כבוד הודך) (יקר מלכותך ברעד יאמירו) באימה ישבחו (יחודך בזר לא ימירו) באל אחר לא יחליפו כבודך (רון פגיעות לפניך ירבעו) הם מתפללים לפניך היום ארבע תפלות שחרית מוסף מנחה נעילה (רחש הלולך ביום ישבעו) אומרים שבע ברכות בכל יום בק״ש בשחר שתים לפניה

(צגים) עומדים כמו ואתיצבה לפניך (בראשית מג ט) (ויוחקו) ל׳ חקיקה על׳ מי יתן בספר ויוחקו (איוב יט כג) : (מורה חטאים) עפ״ה טוב וישר ה׳ על כן יורה חטאים בדרך (תהלים כה ח) (סלול) לשון מסילה (מלמד להדריכי) עפ״ה אני ה׳ אלהיך מלמדך להועיל מדריכך בדרך תלך (ישעיה מח יז) (נשף) ערב כמו מאחרי בנשף (ישעיה ה יא) (שוכן עד) לש״כ (ישעיה נז טו) ומצינו נמי כ״ה המפרשים ופ״י דברי במילה (חרד) ל׳ מהירות כמו חרד על דברי (ישעיה סו ב) (לתמוד) לשון תמיד (להעריץ) להחזיק (במשמר אעמוד) ל״כ על משמרתי אעמודה (חבקוק ח) (עמוסיך) שואר לישראל עפ״כ העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (תוסיך) ישראל החוסים את עצמם בצל כנפיך (בחלוי) לשון תפלה מן ואל נא את פני ה׳ (מ״א יג ו) (ברואים כי הם כו׳) עפ״כ עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מג כא) (ברעד) לשון רעדה (יאמירו) לשון אם ה׳ האמרת וזהו לשון אמירה יותר לשלישי (בזר) באל אחר (לא ימירו) לשון חילוף על׳ ולא ימיר אותו (ויקרא כז) (רון) לשון רנן (פגיעות) ל׳ תפלה כמו ויפגע במקום (בראשית כח יא) (ירבעו) פעל נגזר מן ארבעה (רחש) ענין שמחה ונדבר בתלמוד מלים של מרחשין שפוותיה (סנהדרין סו) (ישבעו) עפ״ה שבע ביום הללתיך (תהלים קיט) (טור

ארעמע מער פון דיא קרבנות וואס מיהאט מקריב געוועזן אין ירושלים אין בית המקדש וואס ער ווערט אן גירופן אבן שתיה דאס איז טייטש אשזוערער שטיין דען דאס בית המקדש האט אויף זיך גיליטין דיא זינד פון דיא ישראל אונ האט אויף זייא מכפר געוועזן כלולת אהובים איך בעט דיך זאלסט נידיינקען דיא גיליבטע צירונג וואס דוא האסט אונז גקריינט בשעת מתן תורה דיא חטאים פון אונזר יוגינט וואש דאס איז אונזר שאנד זאלסטו מער ניט גידיינקען לבן יקיר צוא דיין טייערין זון דאס זיינען דיא ישראל זאלסטו נידיינקען בזכות משה רבינו וואס ער האט דיך גיבעטין דוא זאלסט נידיינקען דעם זכות פון דיא אבות אונ זאלסט פאר געבין די זינד פון דיא ישראל :

אנא סלח נא איך בעט דיך גאט פאר גיב מיר אלע דיא זינד זאלסטו פאר טראגין דער מיט ווערסטו ווייזין דיין גרווישין כח דאס דוא ווערשט מקיים דיין דיינע רייד וואס דוא האסט גיזאגט דוא דער לייננגערשט דיין צארין צוא דיא צדיקים אונ צוא דיא רשעים דוא הייליגער גאט :

אנא רחום איך בעט דיך דער בארימיגער גאט פאר גיב דיא זינד פון דיא וואס זייא שטייען צוא דער ציילין דיין לויב אונ זייא זאלין אן גישריבין ווערין אין ספר צוא חיים טובים קדוש דוא הייליגער גאט :

מורה חטאים גאט דער דא לערינט אונ ווייזט דיא זינדיגע צוא גיין אין רעכטין וועג ער לערינט מיך ווי איך זאל טרעטין אין דעם וועג וואו איך גייא דרום וועל איך דער ציילין דיין דער הויבענעש מיין גאט וואס דוא ביסט דער מלך פון דער גאנצער וועלט שחר ונשף צו מארגין אונ צוא אבינט איינציג איך דיך צוא קיניגין דיך דאס מיר זאגין (שמע ישראל ה׳ אלהינו ה׳ אחד) דוא רועשט אין הימיל אונ עס איז ניט דא דיין גלייכין אזוא לויב איך דיך אלע טאג לבי חרד מיין הארץ איילט תמיד צוא טאן דיין דינסט איך היט תמיד אפ דיא צייט פון תפלה צו שטארקין דיין הייליקייט דאס איך זאג גאט איז גיאכפערט אונ זייער גילויבט מיחלים לחסדך די וואס ווערין גיטראגין צו דיר פון גיבארין אן האפין זייא צו דיין חסד טוא זיי זייער גבעט וועלן זיך דיינע באשיצר פרייען זיי וועלן דיינע מעשים לויבין פון איין דור צום אנדרין בחלוי וצום מיט גיבעט אונ פאסטין גינעהנען זייא צוא דינען דיך אלע באשעפעניש זיינן באשאפין גיווארין פון דיין כבוד וועגין זייא זאגין דיין שוינהייט אונ דיין לויב יקר מלכותך דיין טייערע מלוכה לויבין זייא מיט ציטערניש דיין איינציקייט פאר ביטין זייא ניט אונ דאס שטארקייט פון דיין פארכט טוען זייא זאגין רון פגיעות לפניך דעם טאג יום כפור זיינען זייא מתפלל פיר תפלות שחרית • מוסף • מנחה • נעילה • מיט דיא רייד פון דיין לויב וועטיגין זייא דיך אין דעם טאג דאש גידעכינעש פון דיין פיל גוטש טוען זייא ריידין

חזן **יָ ה צוּר כּוֹפֶר אֶשְׁכּוֹל · יִכְבּוֹשׁ עֲווֹנֵינוּ וְיֹאמְרוּ הַכֹּל:**
קהל טוֹב יְהוָֹה לַכֹּל:

אָנָּא סְלַח נָא · פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא · וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא · קָדוֹשׁ:

חזן **קְ וּמֵם אֱוִוי קִרְיַת מְשׁוֹשֶׂךָ · קְדֻשַּׁת אַבְנֵי נֵזֶר בְּנוֹסְסָהּ:**
קהל יוֹדוּךָ יְהוָֹה כָּל מַעֲשֶׂיךָ:

חזן **לְ וִיֶּיךָ וַחֲסִידֶיךָ בְּנוֹעַם זְמִירוֹ · לְבוּשֵׁי שְׂרָד רֶקַח יִתְאַמְּרוּ:**
קהל כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ:

חזן **וּ שְׁתוּלִים בְּנָוְךָ יַפְרִיחוּ בְּחַצְרוֹתָיו · וְינוּבוּן בְּשֵׂיבָה דְשֵׁנִים בְּמִירוֹתָיו:**
קהל לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרוֹתָיו:

אָנָּא רַחוּם כַּפֵּר עָוֹן צָנִים תְּהִלָּתְךָ לְסַפֵּר וְיוּחָקוּ לְחַיִּים טוֹבִים בְּסֵפֶר קָדוֹשׁ:

חזן **נְ צַחֲךָ יְנַגְּנוּ תְּמִימִים וּשְׁלֵמִים · נְשׁוֹאֵךְ כְּסָאֲךָ בְּבֵית עוֹלָמִים:**
קהל מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עוֹלָמִים:

חזן **יַ חַד בִּכְנֵסְךָ לְשִׁכְנְךָ גְּאוּלִים · יַלְבִּישׁוּךָ עוֹז כְּעוֹבְרֵי גַלִּים:**
קהל סוֹמֵךְ יְהוָֹה לְכָל הַנּוֹפְלִים:

חזן **מְ בִיעֵי טוּבְךָ בְּוַעַד יִתְחַבְּרוּ · מֵחִים חָשׁוּב תַּחַן יְדַבְּרוּ:**
קהל עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ:

אָנָּא סְלַח נָא · פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא · וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא · קָדוֹשׁ:

חזן **נְ דוּיִם יְנוּחַח כְּשַׁי עָדֶיךָ · וִישַׁלֵּם פָּרִים אֶרֶשׁ עָדֶיךָ:**
קהל פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ:

חזן **סֶ לָה בְּרַחֲמָיו יָצִיץ מֵחֲרַכָּיו · סְלוֹחַ יַרְבֶּה לְעַם מְבוֹרָכָיו:**
קהל צַדִּיק יְהוָֹה בְּכָל דְּרָכָיו:

(אשכ) אומר לסקב"ה עכ"ם אשכול הכופר דודי לי (שה"ש א יד) (יכבוש עוויט עכ"ס יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים וגו' (מיכה ז יט) (קומם) כמו הקם (אווי) לשון חמדה על אוה למושב לו (תהלים קלב יג) (קרית משושך) אומר לירושלים והמדת ירושלים כמו בכמ"ק (אבני מר בנוססך) עכ"ס אבני מר מתנוססות על אדמתו (זכריה ט טז) (בנוססך) לשון רוממות (לבושי שרד) אומר לכהנים (רקח) לשון מרקחת הקטורת (יתאמרו) לשון תמרות עשן (ושתולים בנוך) עכ"ס שתולים בבית ה' וגו' עוד ינובון וגו' (תהלים צב) (נצחך) ל' נצחון (בית עולמים) אומר לבהמ"ק (לשכנך) אומר לירושלים עכ"ס לשכנו תדרשו (דברים יב ה) (גאולים) ישראל (עוז) ל' עוז ומלכות ע"ש שאמרו בשירה ה' ימלוך לעולם ועד (גלים) גלי ים סוף (מביעי) כמו המדברים ועכ"ס זכר רב טובך יביעו (תהלים קמה ז) (בועד) ל' קבוץ (מחים) עכ"ס עולות מחים (תהלים סו טו) ופי' רש"י שמנים ל' מוח ופי' בעלי מוח רב (תחן) ל' תחינה (ינוחח) לשון ריח ניחוח (שי) כמנחת שי עדיך אליך עדיך ישראל המעידים יחודך כמ"ש ואתם עדי נאם ה' (ישעיה מג י) (ארש) ל' דבור כמו וארשת שפתיו (תהלים כא ג) (יציץ מחרכיו) עכ"ס מציץ

ואחת לאחריה ובכרה שתיה לפניה ושתים לאחריה (יה צור כופר אשכול) הקדוש ב"ה שאמר עליו אשכול הכופר דודי לי הוא (יכבוש עוויט) יוריד עונינו במצולה (ויאמרו הכל טוב ה' לכל) קומם אווי קרית משושך) הקם ירושלים קרית משוש אשר למושב לו (קדושת אבני מר בנוססך) ברוממך אבני בית תפארתנו ואז (יודוך ה' כל מעשיך) (לבושי שרד) הכהנים הלובשים בגדי כהונה (רקח יתמרו) יעלו תמרות עשן הקטורת רוקח מעשה רוקח והם (כבוד מלכותך יאמרו) (ושתולים בנוך) וישראל אשר היו שתולים בנוה קדשו (יפריחו בחצרותיו) בחצרות אלהינו יפריחו (וינובון בשיבה) יהיו עוד ינובון בשיבה (דשנים במירותיו) דשנים ורעננים יהיו בכלפין שלו כדי שיהיה להם כח וקול נעים (להודיע לבני האדם גבורותיו) (נצחך ינגנו תמימים ושלמים) ישראל שהם תמימים ושלמים ינגנו שבחך כאשר תגלה את סממים (נשאך כסאך) ותנשא כסאך (בבית עולמים) בבהמ"ק השלישי שיעמוד לעולמים ואז תהיה (מלכותך מלכות כל עולמים) (יחד בכנסך לשכנך גאולים) כאשר תכנס ישראל הגאולים לירושלים שהוא בכנך אז (ילבישוך עוז) בשבחות (כעוברי גלים) כמו שהלבישוך עוז עוברי גלי הים בצאתם ממצרים שאמרו בשיר ה' ימלוך לעולם ועד וכן יהיה לעת הגאולה בעת שיקויים הפ' (סומך ה' לכל הנופלים) (מביעי טובך בועד יתחברו) המתחברים יחד

בבהכ"נ להגיד טובך בקהלם (מחים חשוב תחן ידברו) התחנה והתפלה אשר ידברו תחשוב להם כעולות שמנים ועל הדבר הזה (עיני כל) ישראל (אליך ישברו) (נדוים ינוחח כשי עדיך) וידוי שאומרים לפניך יהיה לך לניחוח כמנחת שי (וישלם פרים ארש עדיך) ארשת שפתים של ישראל המעידים על יחודך יהיה לתשלום פרים וכן היא מלתך שאתה (פותח ט' לכל חי רצון) ומשביע לכל חי לפי רצונו ותאותו לכן אנו מבקשים שתעשה רצוננו ג"כ (סלה ברחמיו יציץ מחרכיו)

בקר אעוּר אין דער פריא ריכט איך אן מיין גיבעט צוא דיר קענין אבינט זאלסטו אפ מעקין מיינע עבירות דען דוא גאט ווערסט אן גירופין חנון ורחום יה צור גאט דער בשעפר ער ווערט אן גירופין אשכול הכופר דאש איז אצווייג פון קאנפיר אזו וויא די פרות פון דעם האלץ וואקסין פיל מאל אין יאר אזו איז גאט פיל מאל מוחל אונזערע עבירות דרום בעטין מיר ער זאל אונזרע עבירות אין ים אריין ווארפין ויאמרו הכל דענבאלט וועלין אלע זאגן אז גאט איז גוט צו אלעמן קומם אווי איך בעט דיך גאט שטעל אויף די גילוסטיגע שטאט פון דיין פרייד דאש איז דיא שטאט ירושלים אונ דאש בית המקדש אונ זאלסט דר הייבין די היילינע וואש זייא זיינגן גיגליכין צוא טייערע אבנים טובות אלע דיינע ווערק וועלין דיך לויבין לוייד וחסידיך דיינע לוים אונ דיינע חסידים וועלין זינגן זיסע גיזאנג אונ דיא כהנים וואס זיי קליידין זיך אן בגדי כהונה וועלין מקטיר זיין קטורת אין בית המקדש דעם כבוד פון דיין מלוכה וועלן אלע זאגין ושתולים בנוך אונ זייא זאלין גיפלאנצט ווערין אין דיין וואוננג אונ זאלין בליען אין גאטש הויף אונ זייא זאלין שפראצין אונ זאלין האבין אויך עלטער אונ זייא זאלין גיזונד אונ גיפעט זיין אין זייגע פאלעשין צוא לאזין ווישין צוא אלע מענטשין גאטש גבורה נצחך ינגנו דיא וואש זייא זיינען תמימים ושלמים וועלין זינגען דיין לויב צוא אייביג אז דוא וועסט דער הייבין דיין שטול אין בית המקדש דיין מלוכה וועט זיין איין אייביגע מלוכה יחד בכנסך אז דוא וועסט אין איינעם איין זאמלען קיין ירושלים די דר לייזטע וועלן זייא דיך אן קליידין מיט אשטארקייט אונ וועלין זאגין שירה אזוא וויא דיא ישראל האבין שירה גיזאגט אז זיי זיינן איבער דעם ים גיגאנגען גאט טוט אונטער לעהענגען דיא אלע וואש פאלין מביעי טובך דיא וואש זאגין דיין גוטס זאמלען זיך איין אונ בהעפטין זיך מתפלל צוא זיין פאר דיר זייערע תפלות וואס זייא זאגין זאלשטו רעכנען גלייך וויא זייא וואלטין פעטע שאף מקריב גיוועזן פאר דיר אלע אויגין האפין צוא דיר צוא העלפין זייא ודוים ינוחח זייער ווידוי וואש זייא זייגען מתודה זייערע זינד זאל זיין גיזעניפט וויא אקרבן צוא דיר גאט אונ דיא רייד פון דיא ישראל זאל באצאלט ווערין צוא דיר אונ זאלין זיין במקום קרבן גאט דוא עפינסט דיין האנט אונ בישט מקבל דיא תפלה סלה ברחמיו מיט זיין דער בארימקייט זאל ער אייביג לוגין פון דיא פענצטער פון דעם הימיל ער זאל מערין פאר געבונג צוא זיין גיבענטש פאלק

חזן חִין יֶשַׁע מְגוֹי מְקוֹרָאָיו ׳ חוֹן יָחוֹן קוֹרְאֵי מִקְרָאָיו:

קהל קָרוֹב יְהוָֹה לְכָל קוֹרְאָיו:

אָנָּא רַחוּם כַּפֵּר ׳ עֲוֹן צָגִים תְּהִלָּתְךָ לְסַפֵּר ׳ וְיוּחָקוּ לְחַיִּים טוֹבִים בְּסֵפֶר ׳ קָדוֹשׁ:

חזן זֶה אֵלִי פֶּלֶא עוֹשֶׂה ׳ זַעֲקָתֵנוּ יִרֶץ וְשׂוֹטְנֵינוּ יַעֲשֶׂה:

קהל רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה:

חזן קוֹוִי יִתֵּן לְלוֹ מַשְׁלִיךְ יְהָבָיו ׳ קָדוֹשׁ פְּשָׁעֵינוּ יְכַסֶּה בְּאֹהֲבָיו:

קהל שׁוֹמֵר יְיָ אֶת כָּל אֹהֲבָיו:

חזן קַבֵּל צִקּוּנִי כְּבְמִכְלַל יוֹפִי ׳ קוֹלִי תַּאֲזִין וְתַצְלִיל דּוֹפִי:

קהל תְּהִלַּת יְהוָֹה יְדַבֶּר פִּי:

קהל אָנָּא סְלַח נָא ׳ פֶּשַׁע וְעָוֹן שָׂא נָא ׳ וְכֹחֲךָ יִגְדַּל נָא ׳ קָדוֹשׁ:

חזן וקהל מֶלֶךְ שׁוֹכֵן עַד ׳ לְבַדְּךָ מְלוֹךְ עֲדֵי עַד ׳ הָאֵל קָדוֹשׁ:

קהל מֶלֶךְ מַאֲזִין שַׁוְעָה ׳ לְעַמּוֹ מֵחִישׁ יְשׁוּעָה ׳ נוֹרָא וְקָדוֹשׁ:

פיוטר ע״פ א״ב כפול

אַדֶּר יְקַר אֵלִי ׳ אֲחַוֶּה בְּאֶרֶשׁ מִלּוּלִי: בְּחֵיךְ אַנְעִים זֶמֶר ׳ בְּנִיב אַבִּיעַ אֹמֶר: מלך גְּבוּרוֹתָיו מִי יְמַלֵּל ׳ גְּדָלוֹ מִי יְפַלֵּל: דּוֹק מְרוֹפֵף בְּגַעֲרָה ׳ דְּרָכוֹ סוּפָה וּסְעָרָה: מאזין הַנֶּאְדָּר מִקּוֹלוֹת מַיִם ׳ הוֹדוֹ כִּסָּה שָׁמַיִם: וּסְבִיבָיו שַׂרְפֵי אֵלִים ׳ וּמְפַחֲדוֹ זָעִים וְחָלִים: מלך זַךְ בִּשְׁמֵי מְעוֹנִים ׳ זַעַק קָשׁוּב מִמִּתְעַנִּים: חַשְׁרַת סָבִיב סֻכּוֹ ׳ חַשְׁמַל בְּלִי לְסוֹכוֹ: מאזין טוֹב יוֹדֵעַ חוֹסָיו ׳ טָהוֹר מַצְדִּיק עֲמוּסָיו: יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן ׳ יְקַר עוֹז חֶבְיוֹן: מלך כּוֹנֵן שַׁחַק בִּתְבוּנָה ׳ כָּל מַעֲשֵׂהוּ בֶּאֱמוּנָה: לוֹבֵשׁ עוֹז וּגְדֻלָּה ׳

ב רחמיו הגדולים יבים לעולם שלינו מתלוניו (סלוח כו׳) כי לדיק כו׳ (חין ישע מגוי מקוראיו) יפנה אל התחנה והתפלה הבאה מישראל הקוראים לו בכל עת (חון יחון קוראי מקראיו) ויחון את ישראל המקדשים המועדים כי (קרוב כו׳) (זה אלי פלא עושה זעקתנו ירוץ) לעקתנו יקבל ברצון (ושוטנינו יעשה) ומקטריגינו ירמוס כי מלתו הוא (רצון יראיו יעשה) (קווי יתן ללו משליך יהביו) אותם שמקוים להקדוש ברוך הוא טתן להם הקב״ה קוויים לטוב (פשעינו יכסה באהביו) יכסה ויעלים פשעינו מעיניו בשביל אוהביו אברהם יצחק ויעקב עה״ש (שומר ה׳ ט׳) (קבל צקוני כבמכלל יופי) תקבל תפלתי כאילו היתה בבהמ״ק שהוא מכלל יופי (ותצליל דופי) ותשביע במצולות ים כל חטאתינו ועל זה (תהלת ה׳ ידבר פי):

(לעמו מחיש ישועה) ימהר גאולה וישועה לעמו ישראל: (אדר יקר אלי אחוה בארש מלולי) אגיד ואספר בדבור פי את שבח יקרו של אלי (בחיך אנעים זמר) אשיר זמר בנעימות קול הבא מן החיך (בניב) שפתים (אביע אומר) (גדלו מי יפלל) מי ישיג במחשבתו את גדלו (דוק מרופף בגערה) השמים היו רופפים ורועדים מגערתו הגדולה מאד (האדר במרום יותר מקולות מים (הודו כסה שמים) הודו והפארתו מכסה את השמים (זך) הקדוש ברוך הוא שהוא זך וטהור (זעק קשוב ממתענים) קבל תפלתם מהמתענים היום (חשרת סביב סכו) שם סביבו סוכתו קשרות עננים (חשמל בלי לסוכו) שלא יוכל להסתכל בו שום מלאך (יושב בסתר עליון יקר עוז חביון) שתורה שהיא עוז וכבודו אף ממלאות (חוסיו) בני אדם החוסים בלו (עמוסיו) בני אדם שעמוסים על ה׳ (חביון)

מן התהלים (תה״ש ב ח) (חין) ל׳ תפלה (ישע) מלשון ויבש ה׳ אל הבל (בראשית ד ד) ונ״ל היו״ד במירי״ק (מקוראיו) ישראל כמ״ש וישראל מקוראי (ישעיה מח יב) ופרש״י שאתי נקראת ישראל. ויונתן תרגם וישראל מזמני (חון יחון) רחם ירחם (קוראי מקראיו) ל׳ אשר מקראו הוסם מקראי קדש (יעשה) ירמוס כמו ועשותם רשעים (מלאכי ג כא) (יהביו) משא שלו כענין השלך על ה׳ יהבך והוא יכלכלך (תהלים נה כג) (באהביו) תואר לג׳ האבות (צקוני) תפלתי ל׳ צקון לחש (ישעיה כו טז) (ותצליל) לשון צללו כעופרת (דופי) שמץ ופסול עבירות (מחיש) ל׳ מהירות כמו חושה לעזרתי (תהלים לח כג) (אדר) לשון חוזק אלשון אדיר במרום ה׳ (תהלים צג ד) (אחוה) אדבר כמו אחוך שמע לי (איוב לב ו) (בארש) לשון דבור כמו וארשת שפתיו (תהלים כא) ופירש רש״י לשון מבטא שפתים (מלולי) גם כן לשון דבור כמו מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (בחיך כו׳) כי קול של זמר בא מן החיך (יפלל) ל׳ מחשבה ל׳ לא פללתי (דוק מרופף בגערה) על שם הכתוב עמודי שמים ירופפו וגו׳ (איוב כו יא) (דרכו סופה וסערה) דכתיב ה׳ בסופה ובסערה דרכו (נחום א ג) (הנאדר מקולות מים) כמו שכתוב מקולות מים רבים וגו׳ אדיר במרום ה׳ (תהלים צג) (וסביביו שרפי אלים) כו׳ על שם הכתוב שרפים עומדים ממעל לו (ישעיה ו) ופש״ע משתו יגורו אילים (איוב מא יז) (זעים וחלים) לשון פחד ובהלה ורתת (זך) טהור ונאה להקב״ה (זעק) תפלה (זעק קשוב) על שם הכתוב הקשיבה לקול שועי (תהלים ה ג) (חשרת) כמ״ש וישת חשך סביבותיו סוכות חשרת מים (שמואל ב כב יב) (חשמל) אמרו רז״ל מאי חשמל חיות

דען גאט איז אצדיק אין אלע זיינע וועגין חין ישע ער זאל זיך קערין אונ זאל פאר נעמען דיא תפלה פון דיא ישראל וואש זייא רופין אים אן ער זאל זיך דער בארימען איבער דיא וואש זייא רופין גאטש רופונג דען גאט איז נאהענט צוא דיא אלע וואש רופין צוא אים מיט תפלה זה אלי דער איז מיין גאט דער דא טוט וואונדער אונזער גישרייא זאל ער אן נעמען מיט גוטין ווילין אונ אונזערע שונאים זאל ער צו טרעטין דען גאט טוט דעם רצון פון דיא וואש זייא פארכטין זיך פאר אים קווי יתן די וואש זייא ווארפין זייער משא אויף גאט זאל זייא גאט געבין זייער האפנונג אונ זייער בקשה אונזערע פשעים זאל גאט בדעקין מיט זיין ליבשאפט דען גאט היט אלע זיינע ליב האבער קבל צקוני זייא מקבל מיין תפלה אזוא וויא דוא האסט מקבל גיוועזין דיא קרבנות אין בית המקדש וואס עס איז גיוועזין דיא שיינע קרוין פון דער גאנצער וועלט מיין קול זאלסטו פאר נעמען אונ זאלסט אריין ווארפין אין טיפין ים מיין שאנד דאש זיינען די עבירות דרויף וועט מיין מויל ריידין גאטש לויב:

מלך שוכן עד גאט רוהט צוא אייביג דוא קיניגשט אליין ביז אייביג דער הייליגער גאט מלך מאזין גאט פאר נעמט דאס גישרייא ער היילט שונאים זאל זיין פאלק ער איז פארכטיג אונ הייליג:

אהילף צוא זיין פאלק ער איז פארכטיג אונ הייליג:

אדר יקר אלי דאש שטארקייט אונ דאש טייערקייט פון מיין גאט וועל איך ריידין מיט דיא רייד פון מיין תפלה מיט דעם גומען וועל איך זיסע גיזאנג זינגען איך וועל אלע מיינע רייד בנחת ריידין גבורותיו מי ימלל ווער קען ריידין גאטש שטארקייט ווער קען מיט זיין מחשבה משיג זיין גאטש גרויסקייט ער מאכט דיא הימיל שלאף מיט זיין אן שרייען דער וועג פון גאט איז אין שטורעם ווינט האדר מקולות דר דא איז שטארקער פון ברומונג פון פיל וואשער זיין שיינהייט בדעקט דיא הימיל אונ ארום אים זיינען דיא שטארקע ברענעדיגע מלאכים אונ פון פאר זיין פחד ציטערין זייא אונ האבין גרויס מורא זך בשמי מעונים ער איז לויטער אין דיא הימיל פון זיין וואוינונג פאר נעם דוא גאט דאש גישרייא פון דיא וואס זייא פייניגן זיך אונ פאסטין איין זאמלונג פון פיל וואשער איז ארום גאטש סוכה אפילו דיא מלאכים וואש הייסין חשמלים קענען דיא שכינה ניט זעהען טוב יודע גאט איז גוט אונ ווייסט זיינע באשיצער דער ריינער גאט ער מאכט גירעכט דיא ישראל וואש ווערין גיטראגין צוא אים פון גיבארין אן זיין שכינה איז פאר בארגין אויבין אין הימיל אין שטארקין ווירדיקייט אס

לוֹ נָאוָה תְּהִלָּה: מאזין מוֹשֵׁל עוֹלָם בִּגְבוּרָה· מוֹחֶה פִּשְׁעֵי
בָרָה: נָאוֹר וְאַדִּיר בַּהֲדָרוֹ· נוֹשֵׂא עֲוֹן עֶדְרוֹ: מלך סוֹכֶת
שִׂיחוֹת עֲרֵבוֹת· סֹלּוּ לָרֹכֵב בָּעֲרָבוֹת: עָף עַל כְּרוּבוֹ·
עוֹנֶה לְעַם קְרוֹבוֹ: מאזין פּוֹקֵד צְבָאוֹת גְּדוּדָיו· פּוֹדֶה נֶפֶשׁ
עֲבָדָיו: צִדְקוֹ עֶלְיוֹנִים מַגִּידִים· צְבָא תַחְתּוֹנִים מוֹדִים:
מלך קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת· קְנוּיָיו מַשִּׂיג מְחִילוֹת: רָם
וְנִשָּׂא וְגֵאֶה· רוֹאֶה שָׁפָל וְנִכְאֶה: מאזין שׁוֹכֵן בִּרוּם עֲלִיּוֹת·
שַׁלִּיט בְּדוּךְ תַּחְתִּיּוֹת: חזן תּוֹמֵךְ זְרוֹעוֹת עוֹלָם· תַּקִּיף
וּמִכֹּל נֶעְלָם: מלך שוכן עד וכו׳

וּבְכֵן וְאַתָּה כְּרַחוּם סְלַח לָנוּ:

פיוטר עדש א"ת ב"ש

אָנָּא אֱלֹהִים חַיִּים· תִּכְתּוֹב דְּבֵקֶיךָ לְחַיִּים· כִּי עִמְּךָ
מְקוֹר חַיִּים: ואתה בְּעֵת רָצוֹן תַּעֲנֶה תְּחִנָּתִי·
שִׁמְעָה יְהוָה צֶדֶק הַקְשִׁיבָה רִנָּתִי· אַל תַּעְלֵם אָזְנְךָ
לְרַוְחָתִי לְשַׁוְעָתִי: ואתה גְּעִית קוֹרְאֶיךָ בִּתְפִלַּת שַׁחַר·
רַצֵּה וְהַלְבֵּן אֹדֶם כַּצָּחַר· אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר: ואתה דַּלּוֹתִי
וְלִי יְהוֹשִׁיעַ· קוֶֹיךָ כָּל תַּרְשִׁיעַ· מְדַבֵּר בִּצְדָקָה רַב לְהוֹשִׁיעַ: ואתה
הַצְּפוּפִים יַחַד לְעַבְדֶּךָ· צִבְאוֹת צֹאן יָדֶךָ· הַרְאֵנוּ יְהוָה חַסְדֶּךָ: ואתה
וּמַרְבִּים תַּחַן וְעֶתֶר· פֶּלֶל לַחְשֵׁנוּ הֵעָתֵר· אַתָּה אֵל מִסְתַּתֵּר: ואתה
וְזַעֲקָתֵנוּ שְׁעֵה אוֹתָנוּ לְצַדְּקָה· עֶרֶךְ שַׁוְעֵנוּ כְּתִמּוֹר דַּקָּה מִן הַדַּקָּה·

בית לוי

לשון סמר כמו כי שירה לזמרו ולתהלה (סוכת) שומע לשון הסכת (דברים כז ט) (סלו) ענין הרמה והגבהה והוא ל"ס (תהלים סח ה) כמו סלו המסלה (ישעיה סב י) (עף) פי׳ שהוא רוכב על כרוב ועף (תהלים יח יא) (גדודיו) חייליו (קנויו) שהוא לישראל שהם קניו (ונכאה) לשון שבר ודכא (בדוך) בעומק מגזרת ימלא שחות דכים (תהלים מד כ) (דבקיך) הדבקים בך (אל תעלם אזנך לרוחתי לשועתי) לשון הכתוב (איכה ג נו) ותרג׳ יונתן לא תכסי אודנך מלקבלא צלותי לארווחותי מגין בעותי (געית) צעקה ל׳ אם יגעה שור (איוב ו ה) (אודם) עולה לשון עונ"כ אם יאדימו כתולע כצמר יהיו (ישעיה א יח) (כצחר) כצמר לבן על שם הכתוב ביין חלבון וצמר צחר (יחזקאל כז) (הצפופים) ל׳ עומדים צפופים (יומא כא א) (תחן ועתר) הנייכה ל׳ תפלה (פלל) ל׳ תפלה כמו ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (לחש) לשון תפלה כהאמרה צקון לחש מוסרך למו (ישעיה כו טז) (העתר) לשון ויעתר לו (בראשית כה כא) (ערך שועינו) על שם הכתוב היערוך שועך (איוב לו יט)

מטה לוי

הסיתה יושבת בסתר עליון עד מתן תורה שנתן עז לעמו נתגלה לעין כל (מוחה פשעי) ישראל אשר נקראים ברה כחמה (נאור ואדיר בהדרו) הקדוש ב"ה שהוא אדיר הוא מאיר בהדרו לבריות (נושא עון עדרו) מוחל עונות ישראל שהם עדרו (סוכת שיחות ערבות) שומע תפלות מתוקות (סלו לרוכב בערבות) רוממו לה׳ הרוכב על השמים שנקרא ערבות (עף על כרובו) פורח על מלאכו שנקרא כרוב (צבאות גדודיו) צבאות חייליו צבא השמים (צבא תחתונים) ישראל (קנויו) ישראל עם קנינו (משיג מחילות) נותן מחילה לעונותיהם הקדוש ב"ה שהוא (רם ונשא ונאה) הוא (רואה שפל ונכאה) רואה המשפילים את עצמם ומדוכאים· הקדוש ב"ה (שוכן ברום עליות) ברום שמים והוא (שליט בדוך תחתיות) בעומק ושפל תחתיות· הקדוש ב"ה (תומך זרועות עולם) סומך כל כחות עולם בזרועו ובכחו כי הוא תקיף ומכל נעלם:

(אנא) תחנתי ותפלתי מלפניך אלהים ה׳ (געית קוראיך) צעקת ישראל הקוראים לך בכל עת (והלבן אודם כצחר) הלבן אדמימות העון כצמר לבן (דלותי) אף שאנו דלים מן המצות (ולי יהושיע) מ"מ הושיע לי (הצפופים) המדחקים בבה"כ איש באחיו (יחד לעבדך) והם (צבאות צאן ידך) (פלל לחשנו) תפלתנו בלחש (העתר) תקבל (אתה אל מסתתר) שאתה יושב בסתר ולפני היודע מק׳ כטובך (וזעקתנו שעה אותנו לצדקה) שעה לזעקתנו והצדק אותנו (ערך שועינו) תהיה תפלתנו נערכת (כתמור דקה מן הדקה)

עֶר פַאר בָּארְגִין כונן שחק עֶר הָאט דִיא הִימִילוֹאָן גִיבְּרֵייט מִיט פַאר שְׁטַאנְדִיקַייט אַלֶע זַיינֶע וֶוערְק זַיינֶען מִיט אֶמֶת עֶר קְלֵיידְט אָן שְׁטַארְקַייט אוּנ אַכְפֶּערְקַייט צוּ אִים אִיז שַׁיינְדִי לוֹיבּ מושל עולם בגבורה עֶר גֶעוֶועלְטִיגְט אוֹיף דֶער וֶועלְט מִיט שְׁטַארְקַייט עֶר מֶעקְט אָפּ דִיא זִינְד פוּן דִיא וָואשׁ זַיינֶען לוֹיטֶער וִויא דִיא זוּן עֶר דֶער לַייכְט אוּנ שְׁטַארְקְט אַלֶע מִיט זַיין שׁוֹנְהַייט עֶר פַאר טְרָאגְט דִיא זִינְד פוּן דִיא וָואשׁ זַייא זַיינֶען גִיגְלִיכְן צוּא אַשְׁטַאדֶע שָׁאף סוכת שיחות עֶר פַאר נֶעמְט דִיא זִיסֶע רֵייד פוּן תְּפִלָּה דְרוּם לוֹיבְּט אִיר צוּא גָאט דֶער דָארֵייט אִין הִימִיל וָואשׁ הַייסְט עֲרָבוֹת עֶר שְׁוֶועבְּט אוֹיף זַיינֶע מַלְאָכִים עֶר עֶנְטְפֶערְט צוּא זַיין נָאהִינְט פָאלְק פוקד צבאות עֶר צֵיילְט אוּנ גִידֵיינְקְט זַיינֶע חַיָּילוֹת עֶר דֶער לֵייזְט דָאס נֶפֶשׁ פוּן זַיינֶע קְנֶעכְט דִיא אוֹיבֶּערְשְׁטֶע מַלְאָכִים זָאגִין זַיין גִירֶעכְטִיקַייט דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע חַיָּילוֹת דִי יִשְׂרָאֵל לוֹיבִּין גָאט קדוש דֶער הַיילִיגֶער גָאט דֶער דָא זִיצְט אוּנ וַוארְט אוֹיף דִיא לוֹיבּ צוּא זַיינֶע גִיקוֹיפְטֶע מַאכְט עֶר פַארְגֶעבְּן רם ונשא עֶר אִיז הוֹיךְ אוּנ דֶער הוֹיבִּין אוּנ הֶערְשְׁט עֶר זֶעהְט דִי נִידְרִיגֶע אוּנ צוּא בְּרָאכְנֶע שוכן ברום עֶר רוּאט אִין הוֹיכִין הִימִיל עֶר גֶעוֶועלְטִיגְט אִיבֶּער דִיא וַואסֶער וָואס זִיא אִיז צוּא טִיף גִישְׁטוֹיסִין אוּנְטִין אִין יַם אוֹיקְיָנוּס תומך זרועות עולם עֶר לֶעהְנְט אוּנְטֶער דִיא כּוֹחוֹת פוּן דֶר וֶועלְט מִיט זַיין שְׁטַארְקַייט עֶר אִיז שְׁטַארְק אוּנ אִיז פַאר הוֹילִין פוּן אַלֶע בַּאשֶׁעפֶענִישׁ: ובכן ואתה אוּנ דְרוּם בֶּעט אִיךְ דִיךְ וַוייל דוּא בִּיסְט דֶער בַּארְעמִיג זָאלְסְטוּ אוּנְז פַאר גֶעבִּין אוּנְזֶערֶע זִינְד:

אנא אלהים חיים אִיךְ בֶּעט דִיךְ לֶעבֶּעדִיגֶער גָאט זָאלְסְט אָן שְׁרֵייבִּין צוּם לֶעבִּין דִיא וָואשׁ זַייא זַיינֶען צוּא דִיר בַּאהֶעפְט דֶען בַּייא דִיר אִיז דֶר קְוָואל פוּן לֶעבִּין בעת רצון אִין דֶער צַייט פוּן דַיין ווילִין זָאלְשְׁטוּ עֶנְטְפֶערִין מַיין תְּפִלָּה הֶער צוּ דוּא גָאט מַיין תְּפִלָּה וָואשׁ דִיא אִיז מִיט גִירֶעכְטִיקַייט פַאר נֶעם מַיין גִיזַאנְג פוּן מַיין תְּפִלָּה זָאלְסְט נִיט אַוֶועק קֶערִין דַיינֶע אוֹיעֶרִין פוּן מַיין גִישְׁרֵייא וָואשׁ אִיךְ שְׁרַייא צוּא דִיר וֶוענִין מַיינֶע צָרוֹת געית קוראיך דָאשׁ גִישְׁרֵייא פוּן דַיינֶע רוּפֶער מִיט דֶער תְּפִלָּה פוּן שַׁחֲרִית דִיא תְּפִלָּה זָאלְשְׁטוּ מְקַבֵּל זַיין מִיט דַיין גוּטִין ווילִין דִיא עֲבֵירוֹת וָואשׁ זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּא רוֹיטֶע פֶאדִים זָאלְסְטוּ זַייא וַוייש מַאכִין וִויא וַוייסֶע ווָאל פַאר נֶעם דוּא גָאט אוּנְזֶער תְּפִלָּה אוּנ טוּא אוּנְזֶער בַּקָּשָׁה אוּנ זָאלְסְט נִיט זַאמֶען דלותי הָאטְשֶׁע אִיךְ בִּין אָרוּם פוּן מִצְוֹת הָאף אִיךְ צוּא גָאט עֶר זָאל מִיר הֶעלְפִין דַיינֶע הָאפֶער זָאלְסְטוּ נִיט שׁוּלְדִיג מַאכִין דֶען יוּא רֶעטְשְׁט מִיט גִירֶעכְטִיקַייט אוּנ בִּיסְט אֵיין הַאר צוּא הֶעלְפִין הצפופים דִיא וָואשׁ זַייא שְׁטוֹיסִין זִיךְ צוּא טוּיף אִין אֵיינֶעם צוּא דִינֶען דִיךְ זַייא זַיינֶען דִיא שָׁאף פוּן דַיינֶער הַאנְט וַוייז אוּנְז דוּא גָאט דַיין חֶסֶד אוּנ זַייא מֶערִין שְׁטַארְקֶע גִיבֶּעט פלל לחשנו דִיא תְּפִלָּה וָואשׁ מִיר בֶּעטִין שְׁטִילֶער הַייט

כאמור שהן קטורת בזה"ז שהיתה דקה מן הדקה (טהרנו) כי אתה (סתרנו וסברנו) מגננו ותקותנו (לכל תשא עון) לכל עון תשא (ואל לעד) ואל לנצח (תזכור עון):

לְךָ יְהֹוָה הַצְּדָקָה: ואתה חִטְּאֵנוּ בְּאֵזוֹב וְטַהֲרֵנוּ· סִתְרֵנוּ וְסִבְרֵנוּ· אֲנַחְנוּ הַחוֹמֶר וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ: ואתה טָהוֹר קְשׁוֹב תְּחִנּוֹנֵי· נַקֵּנִי מִכְּתָם עֲוֹנִי· מִקְוֵה יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה:

ואתה יֶהֱמוּ מֵעֶיךָ עָלֵינוּ· מַהֵר רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּנוּ· וְאַתָּה יְהֹוָה אָבִינוּ:

ואתה בְּרַחוּם תְּכַפֵּר עָוֹן· לְכָל תִּשָּׂא עָוֹן· וְאַל לָעַד תִּזְכּוֹר עָוֹן· וְאַתָּה כְּרַחוּם סְלַח לָנוּ:

(סתרנו) על שם הכתוב סתרי ומגני אתה (תהלים קיט) (סברנו) לשון בטחוננו ותקותנו שלנו כמו שברים יוחנן על אחרים ותקות (ירמיה כב יח) סוף וסטור זך עליו לשון זה בתלמוד שמא תאמר אכד סברא (עירובין דף כח) (מכתם) לשון כתמי נדה כלומר לכלוך וטנוף (יהמו מעיך) יכמרו רחמיך עלינו כי כל מי שמרחם מעיו הומים בקרבו (לעד) לנצח כמו אבי עד (ישעיה ט ה):

כאמור זה שאמר הש"ץ לכנסת ישראל לעורר אותה לתשובה ולתפלה · וקורא לה (אנא כנה עורי נא כו') וכנה תואר לכ"י · דכתיב וכנה אשר נטעה ימינך (תהלים פ טז) ברש"י · ופרש"י כנה של"ה עזרת עלינו וכל ישראל · ואומר זרז עצמך והתפלל לפני הש"י שהוא דר במרום בעד הנפש וי"מ (אנא כנה) אנא ישראל שנקראים כנה · עפ"ש וכנה אשר נטעה ימינך (שם) מבקשים ממלאכי רחמים הממונים על התפלה · וכן אמר כמלאכים שיתעוררו ויקומו ויתפללו בעד הנפש פני הש"י שהוא דר עליון (המפרש):

חזן וקהל

הַיּוֹם יִכָּתֵב בְּסֵפֶר הַזִּכְרוֹנוֹת· הַחַיִּים וְהַמָּוֶת: אָנָּא כַּנָּה· עוּרִי נָא· הִתְעוֹרְרִי נָא· עִמְדִי נָא· הִתְיַצְּבִי נָא· קוּמִי נָא· חַלִּי נָא· בְּעַד הַנֶּפֶשׁ חֲנִי נָא· פְּנֵי דַר עֶלְיוֹן:

מיוסד ע"פ א"ב

אֲיוּמָּה בָּחַר· יַלְבִּין כַּצֶּמֶר צַחַר· בִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: בְּטוּחוֹת חוֹקֵר· צֹאן עֶדְרוֹ יְבַקֵּר· בְּעֵת תָּמִיד הַבּוֹקֶר: גּוֹשֵׁם וְעוֹצֵר· גָּלְיוֹתֵינוּ יְקַצֵּר· בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום דְּרוֹר אַל תְּאַחֵר· כִּי גְרוֹנֵנוּ נִחַר· בִּתְפִלַּת הַשַּׁחַר: הַכֹּל סוֹקֵר· הַמַּסְטִין יַכְחִישׁ וִישַׁקֵּר· בְּעֵת תָּמִיד הַבּוֹקֶר: וּמְזִמָּה לֹא יְבַצֵּר· מִצָּרוֹתֵינוּ יִצֵּר· בְּזֹאת תְּפִלַּת יוֹצֵר: היום זָחוּל סְחַרְחַר· בֶּטַח יִרְבַּץ וְיִסְחַר· בִּתְפִלַּת

(איומה) הקדוש ב"ה אשר בחר לו ישראל הנקראים איומה (ילבין כצמר צחר) ילבין עונותיו כצמר לבן (בתפלת השחר) (בטוחות חוקר) הקדוש ב"ה שהוא חוקר מחשבות של קרב וכליות (צאן עדרו יבקר) יבקר את ישראל שהם צאן עדרו (גושם ועוצר) הקב"ה שבידו להגשים גשם ועוצר הגשם (דרור) חירות הגלות (אל תאחר כי גרוננו נחר) נתייבש גרוני מצעקה שצעקתי (בתפלת השחר) (הכל סוקר) הקב"ה שסוקר ורואה הכל (המסטין יכחיש וישקר) יכחיש וישקר השטן המסטין (בעת כו') (ומזמה לא יבצר) הקדוש ב"ה אשר לא יבצר וימנע ממנו כל מזימה ומחשבה (מצרותינו יצר) ישמור אותנו מצרותינו (זחול סחרחר) ישראל שסבבום יראה ופחד בקטנו (בטח ירבץ) ישכנו וירבצו בטח (ויסחר) וישבו בהסיבה דרך

(איומה) ישראל עפ"ש איומה כנדגלות (שה"ש ו י) (צחר) לבן כמו וצמר צחר (יחזקאל כז) (בטוחות) קרב וכליות כמו מי שת בטוחות חכמה (איוב לח לו) (צאן עדרו) תואר לישראל (גושם ועוצר) תואר להקב"ה (גרוננו נחר) עפ"ש יגעתי בקראי נחר גרוני (תהלים סט ד) ופירש"י נחר יבש (סוקר) ל' ראיה כמו עין שזפתו ות"י עינא סקרתיה (יכחיש) לשון הכחשה (מזמה) מחשבה (יבצר) לשון מניעה וכות עפ"כ לא יבצר ממך מזמה (איוב מב ב) (יצר) ל' שמירה כמו ומנוצי יצור לבך (משלי ג א) (זחול) לשון יראה כמו זחלתי ואירא (איוב לב ו) (סחרחר) ל' סביב (ויסחר) לשון וישב בהסיבה כמו וישבו לאכל לחם (בראשית

זאלסטו מקבל זיין דוא גאט וואש דוא ביסט פאר בארגין. ועקתנו שעה פר נעם אונזער געשרייא צוא גירעכט מאכין אונז דאס אן ריכטונג פון אונזר געשרייא זאל פאר דיר חשוב זיין אז וויא דער רויך פון דיא קטורת וואש דיא זיינען גאנץ דין געשטויסין גיוועזן צוא דיר גאט איז די גירעכטיקייט חטאנו באזוב רייניג אונז מיט דעם גראז וואש היישט אזוב אונ מאך אונז ריין פון אונזערע זינד לעהען אונז אונטער אונזער באשיצער אונ אונזער האפער מיר זיינען דאש ליים אונ דוא ביסט אונזער באשעפער טהור רייגער גאט פאר נעם מיין גיבעט מאך מיך ריין פון דיא פלעקין פון מיינע זינד דען דוא גאט מאכשט דיא ישראל ריין וויא אמקוה מאכט ריין דעם מענטשין יהמו מעיך דיינע דער בארימקייט זאלין ברומען אויף אונז דיינע דער בארימקייט זאלסטו איילין אונ זייא זאלין אונז פעדערין אתה ה׳ דוא גאט ביסט אונזער פאטער אזוא וויא אדער בארמיגער זאלסטו פר געבין דיא זינד צוא אלע זאלסטו פאר טראגין דיא זינד אונ זאלסט ניט גידיינקען דיא זינד צוא אייביג:

היום יכתב היינט אום יום כפור ווערט אן גישריבין אין ספר הזכרונות ווער עש זאל לעבין אונ ווער עש זאל שטארבין דרום אנא בעטין מיר ישראל פון דיא מלאכי רחמים דער וועקט זיך איר מלאכים צו בעטן רחמים פאר אונז שטעלט זיך בעטין רחמים פאר אונז בעט פאר דיא ישראל דר בארימקייט פון הקב"ה וואש ער וואוינט אויבין אין הימל · אויומה בחר דאש פארכטיגע פאלק וואש גאט האט זיי בשעת מתן תורה אויש גיקליבין פאר אפאלק זייערע זינד זאל ער ווייס מאכן וויא ווייסע וואל פון וועגין תפלת שחרית בטוחות חוקר גאט פארשט אלע מחשבות פון דיא מענטשין דיא שאף פון זיין שטאדע טוט ער פארשטין אין דער צייט אז מיהאט מקריב גיוועזן דעם קרבן תמיד אלע פרי מארגן גושם ועוצר גאט מאכט רעגינען אונ מאכט אויף האלטין דעם רעגין אונזר גלות זאל ער מקצר זיין בזכות דער תפלה פון דער פריא דרור דיא גאולה זאלשטו ניט זאמען דען אונזער האלז איז פאר טריקינט גיווארין פון גישרייא אין דער תפלה פון דער פריא הכל סוקר גאט דער דא זעהעט אלץ דעם שטן זאל ער לייקענען אונ זאל אים פאלש מאכין אין דר צייט דאש מיהאט מקריב גיוועזן דעם קרבן תמיד צוא מארגין פריא ומזמה לא יבצר גאט וואש אלע מחשבות זיינען פון אים ניט פאר מיטין ער זאל אונז היטין פון צרות בזכות תפלת שחרית זחול סחרחר די וואש זיינען גיוועזן ארום גירינגילט מיט פארכט בעטין מיר זייא זאלין רוען זיכער פון אלע זייטין ארום בזכות תפלת שחרית חיוד יקר דיין איין נאמלוגנ זאלסטו

השחר: חיתך יקר · בני שת לקרקר · בעת תמיד
הבוקר: טהור ונוצרי סגלתו לחיים יעצרי בזאת תפלת
יוצר: היום ידיד מרחם משחרי יושיע טרם מחרי בתפלת
השחר: כובש הרים ועוקרי לטובה עמו יבקרי · בעת
תמיד הבוקר: מקדשך ומזבח והחצרי נא בקוממתם
תבצר · בזאת תפלת יוצר: היום סעורה ושבורה כפחר ·
פצה מריב ותרחר · בתפלת השחר: קרנות עשר
יעקר · שתולים בביתו ליקר · בעת תמיד הבוקר:
חזן יורה ומלקוש הבצר · ספק לחורש וקוצר · בזאת
תפלת יוצר: היום יכתב וכו'

בית לוי

א כס) פ"א והסהר (חיתך) תואר לבל"י שנאמר חיתך ישבו בה (תהלים סח) (וטגר) תואר להקב"ה עשה"כ נוצר חסד לאלפים (שמות לד) (סגולתו) תואר לישראל (יעצר) לשון תפיסה כמו קדשו עצרה (יואל א יד) ופירש"י עצרה אסיפה (ידיד) תואר להקב"ה עשה"כ אשירה נא לידידי (ישעיה ה א) (מרחם משחר) תואר לישראל עשה"כ עמך נדבות וגו' מרחם משחר (תהלים קי"ג) ופירש"י מי שנפלה מן הרחם מלשון זבילין פירות כו' והיכא דתני משחירין פירות פל"ל (כובש הרים ועוקר) תואר להקדוש ברוך הוא (תבצר) תחזק לבצר כמו כה (ישעיה כב י) (סעורה) תואר לישראל שנאמר עניה סוערה (שם נד יא) (כפחר) ככלי חרס (פצה) כאל מלשון פצני והצילני (תהלים קמד ז) (ותרחר) ל' אל תתחר במרעים (תהלים לז א) (שתולים בביתו) תואר לירא"י אלהים (ספק) ל' כבוד (ספק) שיהיה מספיק:

מטה לוי

מיוחת (בתפלת השחר) בזכות תפלת השחר (חיתך יקר) תייקר לישראל שנקראו חיתך (בני שת לקרקר) השונאי כוכבים שבאו מבני שת (טהור ונוצר) חסד (סגולתו לחיים יעצר) ישראל עם סגולתו יאסף לחיים הקדוש ב"ה שנקרא (ידיד מרחם משחר יושיע) יושיע לישראל אשר נאמר עליהם מרחם משחר (טרם) יבוא יום (מחר) הקב"ה שהוא (כובש הרים ועוקר) אותם לטובה כו' (מקדשך ומזבח והחצר) שלו (נא בקוממתם תבצר) בקשתו תחזק אותם בבניינם על מכונם (סעורה ושבורה כפחר) ישראל הנסערים והנשברים ככלי חרס (פצה מריב ותרחר) הצילם מריב ומחלוקת (קרנות עשר יעקר) גלות אדום שנאמר עליה וקרנין עשר לה (דניאל ז) יעקר אותם (שתולים בביתו ליקר) וייקר ויכבד את ישראל להיות שתולים בביתו (יורה כו' ספק כו') יתן בשפע רב יורה ומלקוש עד שיספיק לחורש וקוצר:

מיוסד ע"פ א"ב · ומלת אך הוא בגימטריא (אהיה) וע"ד פשוט הוא מרוכה בטעם · ובכרכם מקומות היא מלה לאדם הדבור ככתוב בפרשים · וכן היא מתפרשת בפיוט הזה:

ובכן אך חנון אתה ורחום לכל פועל:

אך אתים בחין לפניך · כי אתה רחום לכל פועל: אך בוטחים בחסדך אמוניך · כי אתה רחום לכל פועל: אך גועים ומרגישים שכנך · כי אתה רחום לכל פועל: אך דלו עיניהם למעונך · חנון ורחום לכל פועל: אך הוגים לענות עניניך · כי אתה רחום לכל פועל: אך ועודים בנצוח לנגנך · כי אתה רחום לכל פועל: אך זועקים יחד המוניך · כי אתה רחום לכל פועל: אך חוכים ישועות חוסניך · חנון ורחום לכל פועל: אך טבולים במוהר לחננך · כי אתה רחום לכל פועל: אך יודו לשמך בניך · כי אתה רחום לכל

בית לוי

(אתים) באים כמו אתאנו לך (ירמיה ג כב) (בחין) לשון תחנונים (אמוניך) תואר לישראל (גועים) צועקים כמו הלוך וגעו (שמואל א ו יב) (ומרגישים) לשון נהלך ברגש (תהלים נה טו) (שכנך) תואר להבכל"כ על שם שהוא שוכן שם (דלו) ל' הגבהה עשה"כ דלו עיני למרום (ישעיה לח יד) ות"י זקפית עיני (למעונך) למרום שהוא מעון של הקב"ה (הוגים) לשון דבור כמו והגית בו (יהושע א ח) (לענות) לשון לצעקה כמו וענו הלוים (דברים כז יד) (ועודים) לשון קבוץ (בנצוח) לשון למנצח וע"ש שהניגון הוא שר וקלין ומזק על המלה קרא נצוח או כי דרכם של בעלי השיר לנצח וזה"ז בכרמת קול ובכתרעתו ורש"י פירש (בתהלים ד א) לשון נצוח טופל בנתחזקים על עבודת ע"ש (ישועות חוסניך) עשה"כ חוסן ישועות (ישעיה לג ו) וחוסן הוא לשון

מטה לוי

(אך אתים בחין) באמת באים בתחנונים לפניך (גועים ומרגישים שכנך) צועקים והומים בבהכ"נ שאתה שוכן שם (דלו עיניהם למעונך) מגביהים עיניהם לשמים (הוגים לענות עניניך) מדברים וצועקים בקול רם ענין פרשיות היום (ועודים בנצוח לנגנך) מזומנים ונקבצים לשבח בנגון שקורין נגון (חוכים ישועות חוסניך) מצפים על ישע גבורותיך (טבולים) במקוה טהרה מתחמול (במוהר לחננך) כדי

חשוב מאכין בני שת לקרקר דיא קינדער פון שת זאלשטו לעבערין אין דער צייט אז מיהאט מקריב גיוועזן דעם קרבן תמיד אין דער פריא טהור ונוצר גאט דער דא איז ריין אונ היט זיין גיליבט פאלק זאל ער צום לעבין שטארקין פון וועגין דער תפלה פון פריא מארגין ידיד מרחם דער גיליבטער אברהם וואש פון גיבארין אן האט ער גפארשט גאט אין זיין זכות זאל ער העלפין דיא ישראל איי דער מארגענדיגר טאג וועט קומען פון וועגין תפלת שחרית כובש הרים גאט דער דא באצווינגט דיא בערג אונ רייסט זייא אויס צוא גוטין זאל ער זיין פאלק פארשטין אין דער צייט וואס מיהאט מקריב גיוועזן דעם קרבן תמיד אין דער פריא מקדשך ומזבח דיין בית המקדש אונ דעם מזבח אונ דעם הויף איך בעט דיך גאט מיט נייער הויף גיבייא זאלסטו זייא שטארקין פון וועגין דער תפלה פון פריא מארגין סעורה ושבורה דיא וואש זיינען גיוועזן גישטורעמט אונ זיינען גיוועזן צוא בראכין וויא אשארבין זאיי זייא מציל פון קליינע אונ גרויסע קריג פון וועגין תפלת שחרית שתולים בביתו דיא וואש זייא וועלין גיפלאנצט זיין אין גאטש הויז זאל ער זייא חשוב מאכין אין דער צייט וואשומיהאט מקריב גיוועזן דעם קרבן תמיד אין דער פריא יורה ומלקוש פריא רעגין אונ שפעט רעגין זאלסטו גאט מערין גיב גינוג צו דעם וואס אקערט אונ שניידט דאס זאלין מיר זוכה זיין דורך דער תפלה פון פריא מארגין: ובכן אזוא וועלין מיר זאגין נאר דוא גאט ווערשט אן גירופין חנון אונ ביסט דער בארימיג צוא אלע ווערק:

אך אתים זייא קומען נאר מיט גיבעט צוא פאר דיר גאט דען דוא בישט דער בארמיג צוא אלע ווערק אך בוטחים דיא וואס זייא גלייבין אין דיר אונ פאר זיכערין זיך אן דיין חסד דען דוא ביסט דער בארמיג צוא אלע ווערק אך גועים זייא שרייען נאר אונ שטורעמען אין דיין רוא[ו]נג (דאס זיינען דיא שולין) אך דלו זייא הייבין נאר אויף זייערע אויגין צוא דיין הימיל אך הוגים זייא שרייען נאר אונ זיינען מתפלל דיא תפלות פון יום כפור אך ועודים זייא זיינען נאר איין גיזאמילט צו זינגען פאר דיר מיט שטארק גיזאנג אך זועקים דיא וואס זאמלען זיך אין אייגעם אונ שרייען נאר צוא דיר אך חוכים זייא האפין נאר צוא דיא הילף פון דיין שטארקייט

פּוֹעַל : אַךְ כַּפֵּר לְעַמְּךָ מַאֲמִינֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ לֹא לָנוּ כִּי אִם לְמַעַנְךָ · חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ מַגֵּר מִתְקוֹמְמֵי צְפוּנֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ נְשָׂאֵם זֶרַע בְּחוּנֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ סְלִיחָה תַּרְבֶּה לְמִתְעַנֶּיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ עֲנֵם מִשְּׁמֵי מְעוֹנֶךָ · חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ פְּצֵם מֵהֶמְיַת שְׁאוֹנֶךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ צַדֵּק גּוֹי נְבוֹנֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ קוֹמֵם קֶדֶם קִנְיָנֶךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ רוֹמֵם תֵּל אַרְמוֹנֶךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ שְׁעֵה לַחַשׁ מִתְחַנְּנֶיךָ · כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ תָּמְכֵם וְהָשִׁיבֵם מֵחֲרוֹנֶךָ · חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל : אַךְ חַנּוּן וְרַחוּם אַתָּה לְכָל פּוֹעַל :

וּבְכֵן אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ :

אִמְרוּ לֵאלֹהִים : אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל כֹּחַ · מֵכִין הָרִים בְּכֹחַ · חֲכַם לֵבָב וְאַמִּיץ כֹּחַ · נוֹתֵן לַיָּעֵף כֹּחַ · לָכֵן יִתְגָּאֶה גָּדוֹל אֲדוֹנֵינוּ וְרַב כֹּחַ :

אִמְרוּ לֵאלֹהִים : בּוֹנֶה בַשָּׁמַיִם מַעֲלוֹתָיו · מַשְׁקֶה הָרִים מֵעֲלִיּוֹתָיו · זֵכֶר עָשָׂה לְנִפְלְאוֹתָיו · וְלוֹ נִתְכְּנוּ עֲלִילוֹתָיו · לָכֵן יִתְגָּאֶה הַמְקָרֶה בַמַּיִם עֲלִיּוֹתָיו :

אִמְרוּ לֵאלֹהִים : גֵּאֶה וְגָבוֹהַּ בִּשְׁמֵי מַעְלָה · עוֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה · לוֹ הַגְּבוּרָה וְהַגְּדוּלָּה · וְהָעֹז וְהַמֶּמְשָׁלָה · לָכֵן יִתְגָּאֶה וּמַלְכוּתוֹ בַּכֹּל מָשָׁלָה :

אִמְרוּ לֵאלֹהִים : דָּגוּל מֵרְבָבוֹת קֹדֶשׁ · וְנֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ · דַּרְכּוֹ בַקֹּדֶשׁ · וּמִשְׁתַּחֲוִים לוֹ בְּהַדְרַת קֹדֶשׁ · לָכֵן יִתְגָּאֶה הֲלִיכוֹת אֵלִי מַלְכִּי בַקֹּדֶשׁ :

מטה לוי

להתפלל בהסרה (נשאם) הגבה את ישראל שהם (זרע בחוניך) כי האבות שבחנו בכמה בחינות (למתעניך) למתענים היום לשמך (ענם) הצילם (מהמית שאונך) שהומים על ישראל (קומם קדם קניניך) הקם הדרה על ישראל שקנית אותם מקדם (רומם תל ארמונך) הגבה בהמ"ק שהוא ארמונך העמד היום על תלו (שעה לחש מתחנניך) קבל תפלת ישראל המתחננים לפניך (תמכם) תמוך אותם (והשכם מחרונך) ומנע אותם מחרונך :

(אמרו לאלהים) רוממו ושבחו לאלהים (ארך אפים וגדל כח) גדול כח הוא ויכולת בידו להנקם אך ארך אפים הוא (מכין הרים בכח) מעמיד ההרים שהם קפים בכחו ומכין בהם מזונות (נותן ליעף כח) וכן הוא להחליף כח לעייפות ישראל העיפים (רש"י) (מעלותיו) שמים עליונים (משקה הרים מעליותיו) מענים שהם נגד השמים (ולו נתכנו עלילותיו) כל פעולות ומעשיו של אדם נמנים לפניו (עוטה אור כשלמה) נתעטף הקדוש ב"ה בשמלה של אור התורה וברא את העולם (דגול מרבבות קודש) הוא דגול מרבבות מלאכים קדושים (דרכו בקדש) דרך מדתו לקדש את שמו בעולם לעשות דין ברשעים (לכן יתגאה

בית לוי

חוזק (מגר) לשון מפלה כמו וכסאו לארץ מגרתה (תהלים פט מה) (צפוניך) אומר לישראל שהם ויפיפנו על צפוניך (תהלים פג ד) (בחוניך) אומר לאבות שנבחנו בנסיונות (פצם) הצילם כמו פצני והצילני (תהלים קמד יז) ופירש רש"י לשון הצלה (שאונך) אומר לישראל שה"כ עם המון ונכון הגוי הגדול הזה (דברים ד ז) (קומם) כמו הקם (קדם קניניך) זכור עדתך קנית קדם (תהלים עד ב) (ארמונך) אומר לבהמ"ק שהוא ארמון ופלטין שלו (שעה) לשון קבלה אל ויסע ה' (לחש) לשון תפלה מי נקון לחש (ישעיה כו טז) (תמכם) ל' מניעה כמו ולא חשך ממני (בראשית כב ט) (אמרו) לשון רוממות ושבח כמו את ה' האמרת היום (דברים כו יז) או כפשוטו לשון אמירה (ארך אפים וגדל כח) לשון הכתוב (נחום א ג) (מכין כו') לשון הכתוב (תהלים סה) (חכם לבב ואמיץ כח) לשון הכתוב (איוב ט ד) (נותן ליעף כח) לשון הכתוב (ישעיה מ כט) (מגה ס') לשון הכתוב (עמוס ט ו) (מעלותיו) מלשון עליות הבנוי ממעל (המקרה) לשון תקרה (מעליותיו) לשון עבים (נתכנו) לשון מנין כמו ותוכן לבנים תתנו (שמות ה יח) (עלילותיו) לשון מעשה והוא ל' הכתוב ולו נתכנו עלילות (שמ"א ב ג) (עוטה אור כשלמה) ל"ה (תהלים קד)

אך סבולים זייא האבין זיך אום ערב יום כפור טובל גיוועזן כדי זייא זאלין מיט ריינקייט מתפלל זיין אך ידוי דיינע קינדער לויבין דיין נאמען אך כמר איך בעט דיך פאר גיב צוא דעם פאלק וואס זייא גלייבין אין דיר אך לא לנו איך בעט דיך טוא דאס ניט פון אונזערט וועגין נאר פון דיינט וועגין אך מגר צו ברעך די פיינד פון דיא ישראל וואש זיי פאר בארגין זיך אונטער דיר אך נשאם דר הייב די קינדער פון דיינע גיפרובטע דאש זיינען דיא אבות אך סליחה דוא זאלסט מערין פאר געבונג צוא דיא וואש זייא פאסטין אך ענם ענטפר זיי פון די הימיל פון דיין וואונונג אך פצם זייא זיי מציל פון ברומונג פון פיל פעלקר אך צדק מאך גירעכט דיין פר שטאנדיגע פאלק אך קומם ריכט אויף דיא וואס זייא זיינען דיין ערשטע בשעפעניש אך רומם דו גאט דר הויב דעם בארג פון דיין פאלאץ דאש איז דאש בית המקדש אך שעה פאר נעם דאס גיבעט פון דיא וואס זייא בעטין צוא דיר אך תמכם איך בעט דיך גאט לעהען זייא אונטער אונ פאר מייד זייא

פון דיין צארין דוא גאט וואס דוא ווערסט אן גירופין חנון אונ ביסט דער בארעמיג צוא אלע ווערק :

ובכן אמרו לאלהים מה נורא מעשיך אונ אזוא זאלט איר לויבין גאט אונ זאלט זאגין וויא נאר פארכטיג זיינען דיינע ווערק :

אמרו לאלהים לויבט צוא גאט ארך אפים ער דער לייגערט דעם צארן אונ האט גרוים כח ער האט אן גיבריים דיא בערג מיט כח ער ווערט אן גירופין חכם לב אונ איז שטארק אין כח ער גיט צוא דיא מידיגע כח דרום זאל ער הערשין אונזער הער איז גיאכפערט אונ האט פיל כח

אמרו לאלהים לויבט צוא גאט בונה בשמים דער דא בויעט אין הימיל זיינע שטאפלען ער מאכט אן טרינקען דיא בערג פון זיין אויבערשטע וואשער אגידעכעניש טוט ער צוא זיינע וואונדער אלע מעשים פון דיא מענטשין זיינען פאר אים גיציילט דרום זאל ער הערשין דער דא האט גיבעלקט

אמרו לאלהים : הודו כסה שמים · רוקע הארץ על המים · ירעם משמים · לקול תתו המון מים בשמים · לכן יתגאה הנוטה כדוק שמים :

אמרו לאלהים : וכל בשליש עפר הארץ · ידו יסדה ארץ · וימינו טפחה שמי ערץ · והעמידם בלי פרץ · לכן יתגאה היושב על חוג הארץ :

אמרו לאלהים : זוהר כסאו שביבי אש · משרתיו לוהטי אש · נוגה לאש · ומבריק האש · לפניו נמשכים נהרי אש · לכן יתגאה אש אוכלה אש :

אמרו לאלהים : חי עולמים · צר ביה עולמים · אוה בית עולמים · מכון לשבתך עולמים · לכן יתגאה עתיק יומין :

אמרו לאלהים : טהור עינים · סביבותיו חשרת מים · עבי שחקים חשכת מים · טועני מרכבתו גבותם מלאות עינים · לכן יתגאה מצות יהוה ברה מאירת עינים :

אמרו לאלהים : יודע מה בסתרי חשך · לא יחשיך ממנו כל חשך · קץ שם לחשך · הופך לבוקר צלמות וחשך · לכן יתגאה יוצר אור ובורא חשך :

בית לוי

(דרש בקדוש) (תהלים פט יח) פ"ש פירש"י (הודו כסה שמים) עפ"ל כסה שמים הודו (חבקוק ג ג) (הנוטה כדוק שמים) מלפ"ל (ישעיה מ כב) ופי' כדוק ענין קרום כמו או גבן או דק (ויקרא כא) (וכל בשליש) ט' נב"ל (ישעיה מ יב) ופירש"י וכל ומדד (בשליש) בשלישיות (ידו ס' וימינו ט') עפ"ל אף ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים (שם מח יג) טפחה מל' טפח והוא כף היד שמודדים בה בטפחים (ערץ) לשון חוזק (והעמידם בלי פרץ) עפ"ל קורא אני אליהם יעמדו יחד והוא סוף פסוק הנ"ל (היושב על חוג הארץ) נב"ל (שם מ כב) וחוג הארץ כן יקרא השמים והוא מושאל מעגול הנעשה במחוגה שמעמידין אחד מרגלי המחוגה במקום אחד והשני מקיף מסביב ומקום מעמד הרגל נקרא קודם בלמלעים והסובב נקרא חוג וכן השמים מקיפים הארץ והם לה כחוג (זוהר כסאו שביבי אש) עפ"ל כרסיה שביבין די נור (דניאל ז ט) ושביבין הוא לשון ניצוצין (משרתיו אש לוהט) ל"ס (תהלים קד ד) ולוהט הוא לשון שריפה כמו ותלהטהו מסביב (ישעיה מב) (נוגה לאש) נס"ל (יחזקאל א יג) (ומבריק האש) עפ"ל (שם) ומן האש יוצא ברק (לפניו נמשכים נהרי אש) עפ"ל נהר די נור נגיד ונפק מן קדמוהי (דניאל ז י) (חי עולמים) פ"ש הכתוב אלהים חיים (ס"א יו ט) או אל חי (הושע ב א) ומסתבר כהרזה"ס שהראה מקום עפ"ל וישבע בחי העולם (דניאל יב ז) כי שם הוא יקוד בגירל"י בחי העולם ופי' שהוא מחיה העולם (וכאן צריך לומר ג"כ כגירל"י חי עולמים) ופי' שהוא מחיה העולמים ועיין בתרגום יונה א' דר"ה בשיר (אתה הוא אלהינו) וע"ש במעשה ארץ (אוה) ל' חמדה והשק (בית עולמים) תואר לבהמ"ק ועפ"ש כי בחר ה' בציון אוה למושב לו (תהלים קלב יג) (עתיק יומין) ל"ס (דניאל ז ט) ועתיק ענין ישן כמו והדברים עתיקים (ד"ה א ד) (טהור עינים) כמ"ש טהור עינים מראות רע (חבקוק א יג) (טועני מרכבתו) על החיות וטועני כמו נושאי (גבותם) לשון גוף כמו על גבי חרשו חורשים (תהלים קכט ג) (יודע מה בסתרי החשך) כמ"ש ידע מה בחשוכא (דניאל ב כב) (לא יחשיך ממנו כל חשך) עפ"ש (תהלים קלט יב) ומה כמו ממנו (קץ שם לחשך) ל"ס (איוב כח ג) ופירש"י קץ שם למקום מתי יהיה החשך (הופך לבוקר צלמות וחשך)

מטה לוי

הליכות ט') לכן יתגאה הקדוש ברוך הוא שהיה הולך בקדושתו בתוך היה לפני ישראל (הודו כסה שמים) כסה השמים הודו בכיני לישראל (רש"י) (ירעם משמים לקול ט') הוא עושה רעם ורעם בעבור נתינתו קול המיית מים באויר השמים לכן (יתגאה הנוטה כדוק שמים) הנוטה את השמים כאדם הנוטה קרום כל מסוה (וכל בשליש עפר הארץ) מדד העולם בשליש ישוב שליש מדבר שליש מים (וימינו טפחה שמי ערץ) שמים החזקים מדד בטפח שלו (היושב על) השמים שהם (חוג הארץ) (זוהר כסאו שביבי אש) זהירתו ומאורו של כסאו ניצוצי אש (משרתיו) מלאכיו (לוהטי אש) להבת אש (נוגה לאש) החיות נוגה שלהם הוא יותר מאש שלנו (ומבריק האש) מן מראה האש שבהן יוצא כמין ברק (לפניו נמשכים נהרי אש) שהם טובלין המלאכים כשאומרים שירה ואותן שלא יגרו בעיניו ידונים שם (לכן יתגאה) הקדוש ברוך הוא שנקרא אש אוכלה אש (צר ביה עולמים) עולם הזה והעוה"ב ברא בשם י"ה (אוה בית עולמים) חמד להשרות שכינתו בבהמ"ק (עתיק יומין) חוק על הימים והיה תמיד הוא קיים (חשרת מים) רבוי מים (טועני מרכבתו) החיות נושאי כסאו (גבותם מלאות עינים) כולם רואים ובכל גופם רואים ומרגישים כנפיהם לכן יתגאה הנאמר עליו (מאת ה' ברה ס') (קץ שם לחשך) אם נתן לו עד מתי יחשיך (הופך לבקר צלמות וחשך) מי שהוא בצרה והרי הוא כמי שהוא בצל של מות הקדוש ברוך הוא הופך לו לטובה ומאיר לו כמו שעשה בגאולת מצרים שהיו בצלמות וחשך · כתיב ולכל בני ישראל היה אור

אין וואשער זיינע בוידים אמרו לאלהים לויבט צוא גאט גאוה וגבות דער דא הערשט אונ איז הויך אין דיא אויבערשטע הימיל ער הילט זיך איין מיט ליכט וויא אקלייד צוא אים איז דיא שטארקייט אונ דיא אבפערקייט דיא שטארקייט אונ דיא גיוועלטיקייט דרום זאל ער הערשין אונ זיין מלוכה זיין איבר אלין וועלטין אמרו לאלהים לויבט צו גאט דגול מרבבות דער דא איז גיבאגירט פון צעהן טויזינט הייליגע מלאכים אונ ער איז בשיינט מיט הייליקייט זיין וועג איז אין הייליקייט אונ דיא מלאכים בוקן זיך צוא אים מיט הייליגער שונהייט דרום זאל ער הערשין מיין גאט דער קיניג דער דא איז גיגאנגין מיט זיין הייליקייט אין ים פאר דיא ישראל אמרו לאלהים לויבט צוא גאט הודו כסה דאס זיין שונהייט בדעקט דיא הימיל ער האט אויש גישפרייט דיא ערד אויף דיא וואשער ער טוט שטורמען פון דעם הימיל אין דער צייט אז דאס קול פון דעם הימיל קומט טוט ער מעבין דאס ברומונג פון וואשער דרום זאל ער הערשין ער האט גיצייכט אונ אויס גישפרייט דיא הימיל וויא אפעל אמרו לאלהים לויבט צו גאט וכל בשליש דער דא האט גימאסטין מיט אמאס דעם שטויב פון דער ערד זיין האנט האט גיגרונדט פעסט דיא ערד אונ זיין רעכטע האנט האט גימאסטין דיא שטארקע הימל אונ האט זיא אנידער גישטעלט דאש זייא קאנען ניט צוא בראכין ווערין דרום זאל ער הערשין דער דא זיצט אויף דעם צירקיל פון דער ערד אמרו לאלהים לויבט צוא גאט זוהר כסאו דאש דיא לויטערקייט פון זיין שטול איז פונקען פייער זיינע באדינר זיינען פלאם פייער עס איז אנלאנג צוא דעם פייער אונ מאכט לייכטין אונ בליצין דאס פייער פאר אים זיינען גצויגין טייכין פון פייער דרום זאל ער הערשין דער דא איז פייער וואש פאר ברענט פייער אמרו לאלהים לויבט צוא גאט חי עולמים דער דא לעבט אייביג ער האט באשאפין מיט דעם שם יה אלע וועלטין ער האט גיגלוסט דאס בית המקדש וואס עש ווערט אן גירופן (בית עולמים) דאס איז דאש אן ברייטונג צו דיין זיצונג צו אייביג דרום זאל גאט הערשין וואס ער ווערט אן גירופין (עתיק יומין) אמרו לאלהים לויבט צוא גאט טהור עינים דער דא איז קלאר אין גישטאלט ארום אים איז פיל וואסער דיא וואלקין פון דיא הימיל ווערין פינסטער פון דיא וואסר דיא מלאכים וואש זייא טראגין דעם כסא הכבוד איז

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: כּוֹנֵן כִּסְאוֹ לַמִּשְׁפָּט · מְכוֹן כִּסְאוֹ צֶדֶק וּמִשְׁפָּט · אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט · תֹּאחֵז יָדוֹ בַּמִּשְׁפָּט · לָכֵן יִתְגָּאֶה וַיִּגְבַּהּ יְהוָֹה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: לוֹ יָאֲתָה מְלוּכָה · שׁוֹכֵן עַד וְאֶת דַּכָּא · מֵשִׁיב אֱנוֹשׁ עַד דַּכָּא · וְאוֹמֵר שׁוּבוּ בְּרוּחַ נְמוּכָה · לָכֵן יִתְגָּאֶה כִּי לַיהוָֹה הַמְּלוּכָה:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: מוֹשֵׁל בִּגְבוּרָתוֹ עוֹלָם · הַכֹּל צָפוּי וְלֹא נֶעְלָם · זֶה שְּׁמוֹ לְעוֹלָם · חַסְדּוֹ מֵעוֹלָם וְעַד עוֹלָם · לָכֵן יִתְגָּאֶה בָּרוּךְ יְהוָֹה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: נוֹצֵר חֶסֶד לָאֶלֶף דּוֹר · לוֹחֵם קָמָיו מִדּוֹר דּוֹר · מֵקִים סֻכַּת מְשִׁיחוֹ לִגְדוֹר · הָאוֹר חוֹנֶה עִמּוֹ בַּמָּדוֹר · לָכֵן יִתְגָּאֶה זֶה זִכְרוֹ לְדוֹר דּוֹר:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: סוֹבֵל עֶלְיוֹנִים וְתַחְתּוֹנִים · שׁוֹמֵעַ אֶל אֶבְיוֹנִים · מַאֲזִין שִׂיחַ חֲנוּנִים · מַקְשִׁיב שֶׁוַע רְנָנִים · לָכֵן יִתְגָּאֶה אֱלֹהֵי הָאֱלֹהִים וַאֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: עִזּוּז וְגִבּוֹר אִישׁ מִלְחָמָה · נוֹקֵם לְצָרָיו וּבַעַל חֵמָה · מַכְרִית קָמָיו בִּמְהוּמָה · נוֹהֵם עֲלֵיהֶם בִּנְהִימָה · לָכֵן יִתְגָּאֶה יְהוָֹה אִישׁ מִלְחָמָה:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: פָּעַל וְעָשָׂה הַכֹּל · בְּיָדוֹ לְגַדֵּל וּלְחַזֵּק לַכֹּל · אֵלָיו יְשַׂבֵּרוּ עֵינֵי כֹל · וְעֵינָיו מְשׁוֹטְטוֹת בַּכֹּל · לָכֵן יִתְגָּאֶה עֶלְיוֹן עַל כֹּל:

מטה לוי

כמשפטותם (תאחז ידו במשפט) לא כמלך בשר ודם כשיצאה הגזירה ממנו אינו יכול להשיב אבל הקדוש ב"ה אינו כן אם יצאה גזירה על האדם ואם שב בתשובה הקדוש ב"ה משיב הגזירה שתבל המשפט אותו בידו (ויגבה ה' צבאות במשפט) על ידי המשפט שיעשה ברשעים יגבה שמו בעולם (לו יאתה מלוכה) נאה ויפה להקדוש ב"ה המלוכה (שוכן עד) שכינתו בשמי על (ואת דכא) ועם אנשים שפלים ומדוכאים (משיב אנוש עד דכא) הקדוש ב"ה מביא יסורין על האדם עד שמחזירו לשיות תש כח וקרוב לתשובה נראה כאילו אומר שובו מדרכיכם הרעים ברוח נמוכה ונשברה (הכל צפוי) נגלה ונראה אליו (ולא נעלם) ממנו שום דבר (נוצר חסד) לצדיקים (לאלף דור לוחם קמיו) מלחמה לה' עם שונאיו (מדור דור מקים סוכת משיחו לגדור) יקים בסמ"ך בנין חזק ויעשה לו גדר של אבנים (האור חונה עמו במדור) כדכתיב ונהורא עמיה שרא (דניאל ב כב) (מאזין שיח חנונים) שומע דיבור של תפלה (שוע רננים) צעקת ישראל שמרננים בבהכ"נ (מכרית קמיו במהומה) כורת שונאיו על ידי שמביא מהומה ביניהם עד שאחד הורג את חבירו (נוהם עליהם בנהימה) בקול נגורה ומהומה:

בית לוי

נב"כ (עמוס ה ח) ולמות ותושך עמעם אדם ותאלם ל"פ רש"י שם (כונן למשפט כסאו) ל"ס (תהלים ט ח) (מכון כסאו) ל"ס (שם צז ב) (אלהי המשפט) (מלכים ב יח) (תאחז ידו במשפט) עמ"ס ותאחז במשפט ידי (דברים לב מא) (ויגבה כו') ל"ס (ישעיה ה טז) (לו יאתה מלוכה) עמ"כ מי לא ייראך מלך הגוים כי לך יאתה (ירמיה י ז) ופרש"י לך נאה (שוכן עד) ל"ס (ישעיה נז טו) ועוד פניע לשון שמים לפי' ת"י שתרגם דברא בשמיא או הוא לשון נצח מלשון בטחו בה' עדי עד (שם כו ד) (דכא) ל"ס (שם) פי' כתות ומשובר ומדוכא (משיב אנוש עד דכא כו') ל"ס (תהלים צג) (מושל כו') (שם סו ז) (הכל צפוי ולא נעלם) כמ"ש אם יסתר איש במסתרים וגו' (ירמיה כג כד) (נוצר) לשון שמירה והוא ל"ס (דברים י ז) (לוחם קמיו) שונאיו והוא עמ"ס (שמות יז טז) (מקים סוכת כו') עמ"כ אקים את סוכת דוד הנופלת וגדרתי את פרציהן וגו' (עמוס ט יא) (האור חונה עמו כו') כמ"ש ונהורא עמיה שרא (דניאל ב כב) (זה זכרו לדור דור) ל"ס (שמות ג טו) (שומע אל אביונים) ל"ס (תהלים סט לג) (מאזין שיח חנונים כו') עמ"ס (שם כב כה) ומאזין הוא לשון קבלה והאזנה שיח לשון דבור חנונים ל' תפלה מל' ואתחנן (אלהי כו') ל"ס (דברים י טז) (עזוז וגבור מלחמה) ל"ס (תהלים כד ח) (נוקם לצריו ובעל חמה) ל"ס (נחום א ב) (מכרית כו' נוהם כו') עמ"כ (שמות טו ו) (ישעיה ס ג) וקמיו פי' אויביו ונוהם לשון שאגה (בנהימה) לשון מהומה (פועל כו') עמ"ס (ישעיה מד כד) (בידו לגדל כו') (ד"ה א כט יב) (תהלים קמה יד) (ישברו) מל' קווי (ועיניו כו') (ד"ה ב טז ט) (ומשוטטות) הוא ענין הנעה ורחיפה (עליון כו') ל"ס (תהלים צז ט)

זייער גוף אזוא לויטער גלייך וויא זייא וואלטין גיוועזן לויטער אויגן דרום זאל גאט הערשין ווארום גאטש מצות זיינען לויטער זייא דער לייכטין דיא אויגן אמרו לאלהים לויבט צוא גאט ידע מה בסתרי חשך דער דא ווייסט וואש עס איז אין פאר באהעלטעניש פון דער פינצטערניש קיין פינצטערניש איז פאר אים ניט פינצטער איין עק האט ער גיטאן צוא דער פינצטערניש ער פאר קערט צוא ליכט דעם שאטין פון טויט (דאש איז דער וואש איז אין צרה אונ אין פינצטערניש פאר קערט גאט זיין פינצטערניש צוא ליכט) דרום זאל גאט הערשין דער דא האט באשאפין דאש ליכט אונ פינצטערניש אמרו לאלהים לויבט צוא גאט כונן כסאו למשפט דער דא האט אן גיברייט זיין שטול צום משפט דאש אן ברייטונג פון זיין שטול איז צדק ומשפט ער איז דער גאט אין משפט זיין האנט האלט דעם משפט או דער מענטש טוט תשובה איז גאט מבטל דיא גזירה דרום זאל גאט הערשין גאט וואש ער ווערט דער הויבין אין משפט אמרו לאלהים לובט צוא גאט צוא אים איז שיין דיא מלוכה ער רואט אין הימל אונ העלפט דיא פאר שטויסענע ער קערט אום דעם מענטשין מיט תשובה דורך דעם וואש ער ברייגגט אויף אים יסורים אונ איז פאר שטויסין מיט צרות אונ ער זאגט טוט תשובה מיט אנידעריג גימיט דרום זאל גאט הערשין דען צוא אים איז די מלוכה אמרו לאלהים לויבט צו גאט מושל בגבורתו ער גיוועלטיגט מיט זיין שטארקייט איבר דר וועלט אלי דינג איז פאר אים גיוועק אונ קיין זאך איז פון אים ניט פאר הוילין דאש איז זיין נאמן צו איביג זיין חסד איז פון איביג ביז צוא איביג דרום זאל ער הערשין גילויבט זאל זיין גאטש נאמן דר גאט פון ישראל פון איביג ביז איביג אמרו לאלהים לויבט צו גאט נוצר חסד ער היט חסד צו די צדיקים ביז טויזנט דורות ער האלט איביג מלחמה מיט זיינע שונאים ער וועט בויען דיא שטאט ירושלים וואש זיא ווערט אן גירופין סכת דוד אונ וועט זיא ארום צאמען דאש ליכט רואט ביא אים אין זיין וואונונג דרום זאל גאט הערשין וואס ער האט גיזאגט מיין גדעכעניש איז צו איביג אמרו לאלהים לויבט צו גאט סובל עליונים דר דא טראגט דיא אויבערשטע אונ דיא אונטערשטע ער הערט צו צוא די אביונים ער פר נעמט רייד פון תפלה ער פר נעמט דיש

אמרו לאלהים: צדיק בכל דרכיו · ישר מציץ מחרכיו · חפץ בעם ממליכיו · יורשו ארץ מבורכיו · לכן יתגאה ברכו יהוה מלאכיו:

אמרו לאלהים: קורא הדורות מראש · מגיד אחרית מראש · בחר באום דלת ראש · עזו יום יום לדרוש · לכן יתגאה המתנשא לכל לראש:

אמרו לאלהים: רם ונשא שוכן עד · בטחו בו עדי עד · כבודו בסוד קדושים ועד · ולעם קדושו נועד · לכן יתגאה המביט לארץ ותרעד:

אמרו לאלהים: שבילו במים רבים · שמיו מרעיף רביבים · שמו מיחדים שחר וערבים · בשער בת רבים · לכן יתגאה יהוה צבאות יושב הכרובים:

אמרו לאלהים: תהלתו מלאה הארץ · מעביר כליון וחרץ · משיב אף וחרון וקרץ · שוע מתנגיו ירץ · לכן יתגאה יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ:

ובכן גדולים מעשי אלהינו:

פיוט ע"פ א"ב

מעשה אלהינו: אין מי בשחק יערוך לו · בבני אלים ידמה לו · גבוהים עלה למושב לו · דרי גיא כחגבים למולו · לכן יתגאה הצור תמים פעלו:

בית לוי

(צדיק) (שם קמה יז) (מציץ מחרכיו) (שה"ש ב ט) (חפץ בעם ממליכיו) עפ"י (ישעיה סב ד) (יורשו כו') כמ"ש מבורכיו יירשו ארץ (תהלים לז כב) (ברכו ה' מלאכיו) ל"ס (שם קג כ) (קורא הדורות מראש) ל"ס (ישעיה מא ד) (מגיד אחרית מראש) עפ"י (ישעיה מו י) (בחר כו') עפ"י (תהלים קלה ד) (עזו) כו' עפ"י (ישעיה נח ב) ועוזו מוסר לתורה עפ"י ה' עוז לעמו יתן (המתנשא לכל לראש) ל"ס (ד"ה א כט יא) (רם כו') ל"ס (ישעיה נז טו) (בטחו כו') ל"ס (שם כו ד) (כסוד כו') עפ"י (תהלים פט ח) (ועד) הוא לשון הזמנה (נועד) לשון זימון ועפ"י ונועדתי לך שם (שמות כה כב) ות"א ואזמין מימרי לך תמן (המביט כו') ל"ס (תהלים קד לב) (ותרעד) הוא ל' רעד ורפס (שבילו כו') ל"ס (שם עז כ) שבילו ענין מסילה ודרך (שמיו כו') עפ"י (ישעיה מה ח וירמיה יד כב) ושמיו לשון שמים ומרעיף לשון הזלה ונטיפה (ורביבים) כן נקרא הגשם הדק (בשער בת רבים) תואר לבה"כ (ה' צבאות כו') ל"ס (ש"ב ו ב) (תהלתו כו') עפ"י (ישעיה ו ג) (שם ו ג) (מעביר כו') עפ"י (תהלים נח) (וחרן וקרץ) שניהם ל' גזירה וחתוך (שוע מתנגיו ירץ) עפ"ה יעתר אל אלוה וירצהו (איוב לג כו) וירץ ל' רצון:

(בשחק) בשמים (גבוהים) תואר לשמים הגבוהים (עלה) כמו סולם (גיא) תואר לארץ ועפ"י

ומיחדים שמו שחרית וערבית (מעביר כליון וחרץ) מעביר חרון (וקרץ) חתוך והשמד (שוע מתנגיו ירצה) ירצה תפלות המתחננים לפניו:

(מעשה כו' אין מי כו' ידמה לו) כמ"ש כי מי בשחק יערוך לה' ידמה לה' בבני אלים (תהלים פט) (גבוהים) השמים הגבוהים (עלה למושב לו) העלה למושב

מטה לוי

(ישר מציץ מחרכיו) הוא ישר ומביט מחלונותיו (חפצבעם ממליכיו) בישראל הממליכים אותו שמקבלים אותו למלך עליהם (יירשו ארץ מבורכיו) ישראל המברכים אותו בכל יום והוא מברך אותם הם יירשו ארץ ישראל (קורא הדורות מראש) קודם שיהיו שיודע כל הדורות הבאים ויקרא לכל דור לעמוד בעתו (מגיד אחרית) דבר (מראש) (בחר באום דלת ראש) בחר בישראל שהם עניים ודלים (עוזו יום יום לדרוש) לכך בחר בהם שידרשו בתורה שנקראת עוז בכל יום ויום (המתנשא לכל לראש) הקב"ה הוא המתנשא את כל אשר הועמד להיות לראש (שוכן עד) שוכן בשמים (כבודו בסוד קדושים ועד) זימן שכינתו בסוד מלאכיו הקדושים (ולעם קדושו נועד) וכן לעם ישראל הקדושים נועד שכינתו בין בדי ארון (שבילו במים רבים) עשה שבילים בים בגאולת מצרים (שמיו מרעיף רביבים) השמים מטיפים טיפות קטנות של טל ומטר (שמו מיחדים כו' רבים) בבהכ"נ מתאספים שם רבים (וקרץ) חתוך והשמד (שוע מתחנניו ירץ) ירצה תפלות המתחננים לפניו:

בבני אלים (תהלים פט) (גבוהים) השמים הגבוהים (עלה למושב לו) העלה למושב

גישרייא פון ניזאנג דרום זאל ער הערשין גאט וואש ער איז אגאט איבר אלע געטר אונ איין הער איבער אלע הערין אמרו לאלהים לויבט צו גאט עזוז וגבור וואש ער איז שטארק מלחמה צוא האלטין ער איז זיך נוקם אן זיינע שונאים אונ איז איין הער פון צארין ער פר שניידט זיינע פיינט מיט פאר טומלעניש ער ברומט אויף זייא מיט ברומונג דרום זאל גאט הערשין וואש ער ווערט אן גרופין איש מלחמה אמרו לאלהים לויבט צוא גאט פעל ועשה הכל דער דא האט אלץ באשאפין אין זיין האנט איז אלץ דינג צו גרייסין אונ צוא שטארקין דיא אויגין פון אלע באשעפעניש האפין צו אים אונ זיינע אויגין שוועבין אונ גיבין אויף אלץ השגחה דרום זאל גאט הערשין דר דא איז דער אויבערשטר איבר אלע אמרו לאלהים לויבט צוא גאט צדיק בכל דרכיו דר דא איז גירעכט אין אלע זיינע וועגין ער איז רעכט פארטיג אונ קוקט פון די פענצטר פון זיין הימל ער באגערט אן דעם פאלק וואש זיי מאכין אים קיניגין זיינע גיבענטשטע זאלין ארבין ארץ ישראל דרום זאל גאט הערשין וואש אלע זיינע מלאכים לויבין אים אמרו לאלהים לויבט צו גאט קורא הדורות מראש ער האט פר אדם הראשון גילייענט אלע דורות פון ערשטין אן נאך איי ער האט זייא באשאפין ער זאגט דאש לעצט צום ערשטין ער האט בשעת מתן תורה אויש גיקליבין אן דעם פאלק וואש זייא זיינען ארים אין גלות ער האט זייא דרום אויש

גיקליבין כדי זייא זאלין פארשטין זיין שטארקייט אונ לערנן די תורה דרום זאל ער הערשין דער גאט וואש ער איז דער הויבין אונ דר הייבט נעמען ער וויל אמרו לאלהים לויבט צוא גאט רם ונשא ער איז הויך אונ דער הויבין אונ רואט אין הימל פאר זיכערט אייך אן אים צוא אייביג זיין כבוד האט ער אן גיברייט צווישין דיא היליגע מלאכים אונ פון וועגין זיין הייליג פאלק האט ער גמאכט רוען זיין שכינה צווישין די שטאנגען פון דעם ארון דרום זאל ער הערשין דער דא לוגט צו דער ערד אונ זיא ציטערט פאר אים אמרו לאלהים לויבט צוא גאט שבילו במים רבים דאש זיין שטעג איז אין פיל וואשער זיינע הימל מאכט ער טריפין שפרייא רעגין דיין נאמען איינציגין זייא אלע מארגין אונ אבינט אין די טויערין וואו פיל מענטשין זאמלען זיך איין דאש זיינען דיא שולין דרום זאל גאט הערשין וואש ער זיצט צווישין דיא מלאכים וואש זייא הייסין כרובים אמרו לאלהים לויבט צו גאט תהלתו מלאה הארץ דאש זיין לויב איז פול די גאנצע וועלט ער מאכט איבר פארין פר דארבונג אונ פר שניידונג ער קערט אום גרים צארין אונ פאר שניידונג דאש גישרייא פון ישראל וואש זייא בעטין צוא אים באווילינגט ער דרום זאל ער הערשין גאט אונזער הער וויא גאר שטארק איז דיין נאמען אין דער גאנצער וועלט:

מעשה אלהינו: המשל ופחד עמו · והרבה פדות עמו · זעק ולחש עמו · חש ומאזין ממרומו · לכן יתגאה יהוה צבאות שמו:

מעשה אלהינו: טרף נתן ליראיו · יובילו שי למוראיו · כתי גדודי צבאיו · לא ישורו כבוד מראיו · לכן יתגאה הנה עין יהוה אל יראיו:

מעשה אלהינו: מלאכיו עושה רוחות · נקדש בשירות ותשבחות · סוכת שפיכות שיחות · עונה ומעמיד רוחות · לכן יתגאה אלהי הרוחות:

מעשה אלהינו: פודה משחת עמוסיו · צור יודע חוסיו · קדוש מפליא נסיו · רחום למרציו ומכעיסיו · לכן יתגאה ורחמיו על כל מעשיו:

סוגרין הארון

מעשה אנוש ותחבולותיו מזמה · שבתו בתוך מרמה · רפידתו רמה · קבור בסעיף אדמה · ואיך יתגאה אדם להבל דמה:

ופותחין מיד

אבל מעשה אלהינו: שומע שועות · שועה ערך שועות · תורותיו משעשעות · תכסיסו כובע ישועות · לכן יתגאה האל לנו אל למושעות:

מטה לוי

לו (דריא כתבים למולו) יושבי הארץ חשובים עלו כתבים (המשל ופחד עמו) גדול הממשלה ומרבית הפחד עמו (הם ומאזין ממרומו) הוא ממהר ומקבל תפלת ישראל אף שהוא יושב במרום (יובילו כו') יובילו תשורה וקרבן להקדוש ברוך הוא שהוא מוראם של ישראל (כתי גדודי צבאיו) כתות מלאכיו (לא ישורו כבוד מראיו) לא יוכלו להביט כבוד מראיו של הקב"ה (מלאכיו עושה רוחות) עושה את הרוחות שלוחיו (סוכת שפיכות שיחות) שומע תפלות הנשפכות לפניו (עונה לעמו ומעמיד רוחות) מעמיד האדם שהוא בעת צרה בריות והצלה (קדוש מפליא נסיו) בכל יום הוא עושה פלאים ונסים עם האדם (למרציו ומכעיסיו) למרצים אותו ולמכעיסים אותו (תחבולותיו מזמה שבתו בתוך מרמה) כל תחבולותיו ומחשבתו אינו אלא מרמה (רפידתו רמה) משכבו רמה (קבור בסעיף אדמה) בחור ובסדק של האדמה הוא נקבר (שועה ערך שועות) ישעה אל הערכים שועתם לפניו (תורותיו משעשעות) תורה שבכתב ותורה שבע"פ ראוי לשעשע בהם (תכסיסו) תכסיסי מלכותו הוא (כובע ישועות) שמשים כובע ישועה בראשו:

בית לוי

(ישעיה ט כב) (למולו) כמו נגדו (סוף ס') ל"ה (דברים לג ד) (המשל ופחד עמו) ל"ה (איוב כה ב) (והרבה פדות עמו) ל"ה (תהלים קל ז) (זעק ולחש) שניהם לשון תפלה (חש) לשון מהירה כמו מהר שלל חש בז (ישעיה ח א) (מאזין) לשון האזנה וקבלת התפלה (ממרומו) כמו מרום (טרף) ל"ה (תהלים קיא ה) (יובילו שי למוראיו) ל"ה (שם עו יב) ויובילו מל' הבאה שי לשון תשורה ומנחה (למוראיו) מורא להקב"ה (כתי גדודי) שניהם ל' מחנה (ישורו) לשון הבטה (מלאכיו שלוחיו ועי"ש (שם קד ד) (סוכת) לשון שמיעה וקבול כמו הסכת ושמע (דברים כז ט) (שפיכת שיחות) עי"ש ולפני ה' ישפוך שיחו (תהלים קב א) (עונה) ל' עניי במרחב יה (שם קיח ה) (ומעמיד רוחות) עי"ש רוח והצלה יעמוד (אסתר ד יד) (אלהי הרוחות) (במדבר טז כב) (פודה כו') עי"ש (איוב לג כד) (משחת) מבור (צור יודע חוסיו) עי"ש טוב ה' למעוז (נחום א ז) (מפליא) עושה פלאים (נסיו) נסים שלו (מזימה) ל' מחשבה מל' כאשר זמם (דברים יט יט) (רפידתו) ענין הלעם למשכב כמו ירפד חרוץ עלי טיט (איוב מא כב) (בסעיף) ענין חור וסדק כמו סעיפי הסלעים (ישעיה נז ה) ופירש"י נקרת הצורים (שועה) ל' וישע ה' (בראשית ד ד) (ערך שועות) סדר תפלות (תורותיו משעשעות) עי"ש אני תורתך שעשעתי (תהלים קיט ע) (תכסיס) ל' הוד והדר (פרוש"ם) וכתב שכן מצא (ברכות פ' ח') (סמך לנו ס') ל"ה (תהלים סח כא):

ובכן גדולים אונ אזו אויך זיינען זייער גרויש דיא ווערק פון אונזער גאט: מעשי אלהינו דאש איז דיא ווערק פון אונזער גאט אין מי בשחק עש איז קיינער ניט אין הימל דער דא זאל זיך צוא אים שאצין קיינער פון דיא שטארקע מלאכים קען זיך צוא אים ניט גלייכין ער האט דיא הויכע הימיל דער הויבין צו זיצין דארטן דיא וואש וואונן אויף דער ערד זיינען וויא היישעריקין קענין אים דרום זאל ער הערשין דער שטארקר גאט דאש זיינע ווערק זיינען גאנץ מעשה אלהינו דיא ווערק פון אונזער גאט המשל ופחד גיוועלטיגונג אונ פארכט איז מיט אים אונ פיל דער לייזונג איז בייא אים דאש גישרייא אונ דיא תפלה פון זיין פאלק איילט ער אונ פאר נעמט פון זיין הימיל דרום זאל ער הערשין וואש זיין נאמען איז (יי' צבאות) מעשה אלהינו דיא ווערק פון אונזער גאט טרף נתן ער נים שפייז צוא זיינע פארכטער זייא וועלין ברייגגען גישאנק צוא גאט וואש ער איז די פארכט פון ישראל די מחנות פון די מלאכים קענען ניט זעהען דעם כבוד פון זיין גישטאלט דרום זאל ער הערשין גאטש השגחה איז אויף זיינע פארכטער מעשה אלהינו דיא ווערק פון אונזער גאט מלאכיו עושה רוחות זיינע שלוחים מאכט ער פון ווינטין ער איז גיהיילינט מיט גיזאנג אונ מיט לויב ער פאר נעמט ווען דיא ישראל פאר גיסין זייערע רייד אונ תפלה פאר אים ער ענטפערט אונ העלפט פון צרות דרום זאל גאט הערשין וואש ער איז דער גאט פון אלע גייסטין מעשה אלהינו דיא ווערק פון אונזער גאט פודה משחת ער איז דער לייזט פון גרוב די ישראל וואש ער טראגט זייא פון גיבארין אן דער באשעפער ער האט ליב דיא וואש זייא באשיצין זיך אן אים דער היילינער גאט ער טוט וואונדערליכע נסים ער איז זיך מרחם איבער דיא צדיקים וואש טוען זיין רצון אונ איבער דיא רשעים וואש זייא דער צארינען אים דרום זאל גאט הערשין דאש זיינע דער בארימהייט איז אויף אלע זיינע ווערק: מעשה אנוש דיא ווערק פון איין מענטשין אונ זיינע תחבולות זיינען שלעכטע גידאנקען זיין זיצונג איז נאר אין פאלשקייט זיין אוישו בעטונג איז ווערים ער ווערט באגראבין אין אשפאלט פון דער ערד אונ וויא זאל זיך האפירדיג האלטין דער מענטש וואש ער איז צו נארהייט אונ צוא גישט גיגליכין:

אבל מעשה אלהינו אבער דיא ווערק פון אונזער גאט איז ער הערט צוא גישרייא ער פאר נעמט דאש אן ריכטונג פון דיא תפלות זיינע תורות דאש איז תורה שבכתב אונ תורה שבעל פה וואש זייא לערנען פרייט זיך גאט דער מיט זיין צירונג איז איין הוט פון הילף דרום זאל ער הערשין דער גאט וואש ער איז צוא אונז אגאט צוא העלפין: ובכן אונ אזו צוא גאט וואש ער איז פארכטיג איבער דיא מיט פארכט זייא טוען שטארקין:

מיוסד ע"פ א"ב ומתחיל בלשון משפיע שלש על המלאכים · ושני על ישראל · וחוזר חלילה · [illegible] ;

וּבְכֵן לְנוֹרָא עֲלֵיהֶם בְּאֵימָה יַעֲרִיצוּ :

אֲשֶׁר אוֹמֶץ תְּהִלָּתֶךָ : בְּאֵילֵי שַׁחַק · בְּבִרְקֵי נוֹגַהּ · בִּגְדוּדֵי גוֹבַהּ · בִּדְמוּמֵי דַקָּה · וּקְדוּשָּׁתְךָ בְּפִיהֶם :

וּרְצִית שֶׁבַח : מֵהוֹמֵי בְּרֶגֶשׁ · וְעוֹרְכֵי שֶׁוַע · זוֹעֲקֵי תְּחִנָּה · חוֹכֵי חֲנִינָה · וְהִיא כְּבוֹדֶךָ :

אֲשֶׁר אוֹמֶץ תְּהִלָּתֶךָ : בְּטַפְסְרֵי טוֹהַר · בִּידוּדוּן יְדוּדוּן · בִּכְרוּבֵי כָבוֹד · בִּלְגְיוֹנֵי לַהַב · וּקְדוּשָּׁתְךָ בְּפִיהֶם :

וּרְצִית שֶׁבַח : מִמְּעוּטֵי יָמִים (נ"א עָשִׂים) · נְשׂוּיֵי טוֹבָה · שְׂבֵעֵי רוֹגֶז · עֲגוּמֵי נֶפֶשׁ · וְהִיא כְּבוֹדֶךָ :

אֲשֶׁר אוֹמֶץ תְּהִלָּתֶךָ : בְּפִלְאֵי שֵׁמוֹת · בְּצִבְאוֹת עִירִין · בִּקְדוֹשֵׁי קֶדֶם · בְּרֶכֶב רִבּוֹתַיִם · וּקְדוּשָּׁתְךָ בְּפִיהֶם :

וּרְצִית שֶׁבַח : מְשׁוֹקְדֵי דְלָתוֹת · שׁוֹפְכֵי שִׂיחַ · תּוֹבְעֵי סְלִיחָה · תְּאֵבֵי כַפָּרָה · וְהִיא כְּבוֹדֶךָ :

מיוסד ע"פ א"ב

וּבְכֵן תְּנוּ עֹז לֵאלֹהִים עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ :

עַל יִשְׂרָאֵל אֱמוּנָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל בִּרְכָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל גַּאֲוָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל דִּבְרָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל הֲדָרָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל וְעִידָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל זְכִירָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל חֶמְלָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל טָהֳרָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל יְשָׁרָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל כַּנָּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל לְאֻמָּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל

בית לוי

(אומן) ל' חוזק כמו יוסף אומן (איוב ח ט) (בגדודי גובה) עפ"ה וגובה להם (יחזקאל א יח) (מהומי ברגש) עפ"ה בבית אלהים נהלך ברגש (תהלים נה טו) ועפ"ה עם זו יצרתי לי תהלתי יספרו (ישעיה מג כא) (חוכי) לשון קווי (טפסרי) לשון קצין ושר כמו וטפסריך (נחום ג יז) טפסרי טוהר למלאכים הטהורים (בידודון ידודון) עפ"ה מלאכי צבאות ידודון וגו' (תהלים סח יג) (בלגיוני) בל' תלמוד ל' מחנה (להב) להבות אש (נשויי טובה) ל' שכחה ועפ"ה נשיתי טובה (איכה ג יז) (שבעי רוגז) כדכתיב אדם קצר ימים ושבע רוגז (איוב יד א) (עגומי) ל' צער (עירין) עפ"ה בגזרת עירין פתגמא (דניאל ד יד) (ברכב רבותים) עפ"ה רכב אלהים (תהלים סח יח) (משוקדי דלתות) עפ"ה לשקוד על דלתותי יום יום (משלי ח לד) :

(על ישראל אמונתו) כמ"ש אף אמונתך בקהל קדושים (תהלים פט ו) (ברכתו) כמ"ש ואני אברכם (גאותו) כמ"ש על ישראל גאותו ועוזו בשחקים (תהלים סח לה) (הדרתו) כמ"ש והדרך על בניהם (תהלים צ טז) (ועידתו) כמ"ש ונועדתי שמה לבני ישראל (שמות כט מג) (זכירתו) כמ"ש זכור אזכרנו עוד (חמלתו) דכתיב וחמלתי עליהם כאשר יחמול איש על בנו (מלאכי ג יז) (טהרתו) כמ"ש וזרקתי עליכם מים טהורים וגו' אטהר אתכם (ישרתו) כמ"ש ועשית הטוב והישר וגו' (כנתו) שקראם כנה כמ"ש וכנה אשר נטעה ימינך (תהלים פ) (לאומתו) ישראל הם אומתו כמ"ש

מטה לוי

(אשר אומץ תהלתך) שחוזק תהלתך (באילי שחק) במלאכי השמים (בברקי נוגה) במלאכים אשר נוגה להם כברק (בגדודי גובה) בחיילות של גובה (בדמומי דקה) מלאכים ששותקין מקול דממה דקה שהקב"ה מדבר אליהם ואף שתהלתך בפי מלאכי מרום עכ"ז (ורצית שבח מהומי ברגש) מישראל הבאים בהמיה וברגש אל בית האלהים (חוכי) המחכים ומצפים תחינה (בטפסרי טוהר) במלאכים הטהורים (בידודון ידודון) במלאכים הטהורים וטודדין בשליחות המקום (בלגיוני להב) במלאכים שנבראו מלהבות אש (ממעוטי ימים) מבן אדם שהוא קצר ימים (מנשויי טובה) משכחי טובה (שבעי רוגז) כל ימיהם מכובד העול (בפלאי שמות) במלאכים ששמותם נפלאים (בצבאות עירין) חיילות עירין (בקדושי קדם) והם קדושים מקדם (ברכב רבותים) וקרא רכב רבותים אלפי שנאן (תהלים סח) (משוקדי דלתות) מישראל שוקדים על דלתי בהכ"נ ובה"מ (שופכי שיח) שופכי תפלה (תאבי כפרה) המתאוים לכפרה :

(על ישראל אמונתו) עיקר אמונתו שמאמינים בו יתברך הוא בישראל (ברכתו) שהם מברכים אותו בכל יום ואף הוא מברך אותם (גאותו) שהוא מתגאה בישראל שהם מגדלים אותו (דברתו) פירוש דברתו עם משרע"ה לא היה אלא בשביל ישראל (הדרתו) שמהדרים שם קדשו :

אשר אומץ תהלתך זייא זאגין האטשע דיין לויב איז שטארק צווישין די שטארקע מלאכים וואש זיינען אין הימיל צווישין דיא מלאכים וואש זייא לייכטין וויא אבליץ צווישין דיא שארין פון הויכע מלאכים צווישין די מלאכים וואש זייא שווייגין צוא הערין גאטש קול אונ זאגין גאטש לויב שטילער הייד אונ דיין הייליקייט איז אין זייער מויל ורצית שבח פון דעסט ווענין האשטו פארט לוסט אונ ווילסט האבין לויב פון דיא וואש ברומען מיט שטורעם אונ ריכטין אן גישרייא אונ תפלה די דא שרייען מיט גיבעט דיא דא האפין צוא גרייכין חן אונ דאש איז דיין כבוד אשר אומץ תהלתך דיין לויב איז שטארק צווישין דיא ריינע הערין צווישין דיא מלאכים וואש זייא פאר וואגלען אונ זייא זיינען גישווינד צוא טאן דיין שליחות צווישין דיא גיעהרטע מלאכים וואש זייא הייסין כרובים צווישין דיא דינער וואש זיינען פון פלאם פייער אונ דיין הייליקייט איז אין זייער מויל ורצית שבח אונ דוא האשט לוסט אונ ווילשט לויב פון מענטשין וואש לעבין ווייניג טעג אונ זיינען פאר געסין פון גוטש דיא דא זיינען זאט פון צארין אונ האבין טרויעריגע לייבער אונ דאש איז דיין כבוד אשר אומץ תהלתך דיין לויב איז שטארק צווישין די מלאכים וואש זייערע נעמען זיינען פאר הוילין צווישין די מלאכים וואש הייסין עירין צווישין דיא מלאכים וואש זיינען הייליג פון פריער אן צווישין דיא פיל טויזינט מלאכים וואש זייא זיינען גאטש מרכבה אונ דיין הייליקייט איז אין זייער מויל ורצית שבח אונ דוא האשט לוסט אונ ווילסט די לויב פון דיא וואש זייא איילין צו די טירין פון די שולין די דא פאר גיסין רייד פון תפלה די ווילין אונ גלוסטין פאר געבונג אונ דאש איז דיין כבוד :

על ישראל אמונתו אויף דיא ישראל איז זיין ווארהייט אויף די ישראל איז זיין בענטשונג אויף די ישראל איז זיין הערשאפט אויף דיא ישראל איז זיין רייד דאש איז תורה אונ מצות אויף די ישראל איז

מַלְכוּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל נְעִימָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל סְגֻלָּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל עֲדָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל פְּעֻלָּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל צִדְקָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל קְדֻשָּׁתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל רוֹמְמוּתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל שְׁכִינָתוֹ · עַל יִשְׂרָאֵל תִּפְאַרְתּוֹ:

ובכן ועזו בשחקים הוא סיום הפסוק הבו עוז לאלהים [illegible] :

וּבְכֵן וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים:

פיוטר ע"פ א"ב

אַפְסֵי אֶרֶץ בִּדְבָרוֹ הֵקִים · בְּיִרְאָה לְעָבְדוֹ מִתְלַהֲקִים · גּוֹלֶה מִנִּי חֹשֶׁךְ עֲמוּקִים · דְּבַר עַבְדּוֹ מֵקִים · הַתּוֹצֵב לְהָבוֹת וּבְרָקִים · וְתֵבֵל מְאִירִים וּמַבְהִיקִים · זוֹכֵר בְּרִית מְצוּקִים · חַסְדּוֹ גָּדוֹל מֵעַל לִמְוּצָקִים · טוֹב וּמָעוֹז לְאֵלָיו דְּבוּקִים · יְחִיו כָּל בּוֹ דְּבֵקִים · כִּי מֵרוּחוֹ הָרִים מִתְפָּרְקִים · לֹא יָכִילוּ זַעְמוֹ צָרִים וְצוּקִים · מִפַּחְדּוֹ יִתְבַּקְּעוּ עֲמָקִים · נְמוֹגִים וְכַדּוֹנַג נִמְקִים · סוּפָה וּסְעָרָה דַּרְכּוֹ נֶאֱבָקִים · עָנָן מִדְרַךְ רַגְלָיו כָּאֲבָקִים · פְּדוּת שָׁלַח לְעַם לוֹ חֲשׁוּקִים · צִוָּה לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ לִנְשׁוּקִים · קְנוּיִם לוֹ וּבִימִינוֹ נֶחֱבָקִים · רְצִים וְאַחֲרָיו נִדְבָּקִים: חזן שַׁוְעָם שְׁמַע מִמַּעֲמַקִּים · תִּפְאֶרֶת עוֹז לְשׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים:

[illegible] :

וּבְכֵן יְהֹוָה מִי כָּמוֹךָ:

פיוטר ע"פ א"ב

מִי כָמוֹךָ אַדִּיר בַּמְּרוֹמִים · מִי כָמוֹךָ בּוֹרֵא כֵּס וַהֲדוֹמִים: מִי כָמוֹךָ גִּבּוֹר וּמוֹשִׁיעַ · מִי

מטה לוי

(אפסי ארץ) כל קצוי ארץ בדברו הקים כמ"ש כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד (ביראה לעבדו מתלהקים) מתקבצים לעבדו ביראה (גולה מני חושך עמוקים) דברים שהם נסתרים ונחתמים בתכלית העומק הוא יתברך מגלה (דבר עבדו מקים) צדיק גוזר והקב"ה מקיים (התוצב להבות וברקים) כמ"ש קול ה' חוצב להבות אש (תהלים כט) (ותבל מאירים ומבהיקים) כמ"ש האירו ברקיו תבל (שם צז) (זוכר ברית מצוקים) זוכר ברית האבות שנאמר בהם מצוקי ארץ (חסדו גדול מעל למוצקים) כמ"ש כי גדול מעל שמים חסדך (תהלים קח) (טוב ומעוז לאליו דבוקים) הקב"ה מטיב ומעוז למי שמתדבק בו והולך בדרכיו (כי מרוחו הרים מתפרקים) באמת הרים מתפרקים מרוחו כמ"ש ורוח גדולה וחזק מפרק הרים (לא יכילו) לא יסבלו (זעמו) כעסו (צרים וצוקים) הרים והסלעים החזקים (סופה וסערה דרכו נאבקים) רוח סופה וסערה מתחברים יחד בהלוכו ובדרכו של הקדוש ברוך הוא (ענן מדרך רגליו) דורך ברגליו על עננים כאדם שדורך ברגליו על אבק (פדות שלח לעם לו חשוקים) לישראל הדבקים והאדוקים בו (לנשוקים) ישראל שהם מזויינים ומחומשים ממגרים (ממעמקים) ממעמקי הצרות כי הקב"ה הוא (תפארת עוז לשושנת העמקים) לישראל כמ"ש כי תפארת שזהו אתה: (מי ה' בורא כס והדומים) כמ"ש השמים כסאי והארץ הדום:

בית לוי

מי כמוך בחר מכל העמים (מלכותו) שהם מקבלים עליהם עול שמים בכל יום הק"ש (נעימתו) כמ"ש והיו נעם ה' אלהינו עלינו (סגולתו) כמ"ש והייתם לי סגולה (שמות יט ה) (עדתו) כמ"ש עדת אל (פעולתו) כמ"ש יאמר לא פעולתך פעלך (תהלים נ) (צדקתו) כמ"ש למען צדקו יגדיל תורה ויאדיר (קדושתו) כמ"ש אני ה' מקדשכם (ויקרא כב לב) (רוממותו) כמ"ש רוממו ה' אלהינו (תהלים צט ה) (שכינתו) כמ"ש ושכנתי בתוככם (שמות כה ח) (תפארתו) כמ"ש ישראל אשר בך אתפאר (ישעיה מט ג):

(אפסי ארץ) עפ"ס מי הקים כל אפסי ארץ (משלי ל ד) (בדברו הקים) כמ"ש כי הוא אמר ויהי הוא צוה ויעמוד (תהלים ל ט) (מתלהקים) לשון להקת נביאים ועניינו ל' קבץ והברה (ש"א יט כ) (גולה מני חושך עמוקים) עפ"ס (איוב יב כב) (דבר עבדו מקים) עפ"ס ובגזר אומר ויקם לך (איוב כב כח) (התוצב להבות וברקים) עפ"ס קול ה' חוצב להבות אש (תהלים כט) (מצוקים) תואר לאבות (למוצקים) תואר לשמים עפ"ס חזקים כראי מוצק (איוב לז יח) (הרים מתפרקים) עפ"ס ורוח גדולה וחזק מפרק הרים (מלכים א יט יא) (לא יכילו זעמו) עפ"ס לא יכילו גוים זעמו (ירמיה י י) יכילו מל' סבל (צורים וצוקים) שניהם ל' חוזק (יתבקעו עמקים) ל"פ (מיכה א ד) (וכדונג) ל' שעוה (נמוגים נמקים) שניהם ל' המסה (סופה וסערה כו' ענן כו') עפ"ס ה' בסופה ובסערה דרכו וענן אבק רגליו (נחום א ג) (נאבקים) ל' אבק (חשוקים) ל' והתשוקה כסף (שמות כז י) (לנשוקים) ל' מזוין כמו נושקי קשת (ד"ה א יב ב) (ממעמקים) עפ"ס ממעמקים קראתיך ה' (תהלים קל א) (לשושנת העמקים) תואר לישראל:

זַיין שׁוּנְהַייט אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין בַּטְעמִינוּנְג אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין גִידֶעבֶּענֶעשׁ אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין דֶער בַּארִימְקַייט אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין רַיינִיקַייט אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין רֶעכְט פַארְטִיקַייט אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין גִרוּנְד פֶעסְטוּנְג אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין אוֹיסְ דֶער וֶוילוּנְג צוּ אַיין פָאלְק אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין מְלוּכָה אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין זִיכְקַייט אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין לִיבְּשַׁאפְט אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין אוֹיסְ דֶער וַוילוּנְג דִיא צוּא זִיךְ פַאר אַיין עֵדָה אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין וֶוערְק אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין גִרֶעכְטִיקַייט אויף דִי יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין הַיילִיקַייט אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין דֶער הַייבוּנְג אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין רוּאוּנְג אויף דִיא יִשְׂרָאֵל אִיז זַיין שַׁיינְקַייט:

אפסי אֶרְץ דִיא עֶקִין פוּן דֶער עֶרְד הָאט עֶר מִיט זַיינֶע רַייד אויף גִישְׁטֶעלְט דִיא יִשְׂרָאֵל זַאמְלֶען זִיךְ אַיין צוּא דִינֶען אִים מִיט הַארְכְט עֶר אַנְפְּלֶעקְט פוּן פִינְצְטֶערְנֶעשׁ דִי טִיפֶע זַאכִין דִיא רַייד פוּן זַיין קְנֶעכְט אִיז עֶר מְקַיֵים החוצב דֶער דָא הַאקְט אוֹישׁ פְלַאם אוּנ בְּלִיצִין אוּנ זַיי דֶר לַייכְטִין דִיא וֶועלְט אוּנ מַאכִין לִיכְטִיג עֶר גִידֶיינְקְט דֶעם בְּרִית פוּן דִי שְׁטַארְקֶע אָבוֹת זַיין חֶסֶד אִיז גְרוֹישׁ אוּנ אִיז הֶעכֶער פוּן דִיא הִימִיל טוב ומעוז עֶר אִיז גוּט אוּנ עֶר אִיז אַשְׁטַארְקוּנְג צוּא דִיא וָואשׁ זַיינֶען צוּא אִים בַּאהֶעפְט אַלֶע דִיא וָואשׁ בַּאהֶעפְטִין זִיךְ אָן אִים וֶועלִין לֶעבִּין לָעוֹלָם הַבָּא דֶען פוּן זַיין ווינְט וֶוערִין בֶּערְג אוֹישׁ גִירִיסִין לא יכילו דִיא שְׁטַארְקֶע בֶּערְג אוּנ דִיא שְׁטַארְקֶע שְׁטַיינֶער קֶענֶען נִיט דֶער לַיידִין זַיין צָארִין פַאר זַיין פַּחַד וֶוערִין דִי טָאלִין צוּ שְׁפָּאלְטִין זַיי וֶוערִין צוּ גַאנְגֶען אוּנ צוּא רוּנֶען וִויא וַואקְס סופה וסערה אַשְׁטוּרְעם מִיט אַשְׁטוּרְעם ווינְט בַּאהֶעפְטִין זִיךְ אִין זַיין וֶועג אַוואלְקִין אִיז אַטְרֶעטוּנְג צוּא זַיינֶע פִיס וִויא אַיינֶער טְרֶעט אִין שְׁטוֹיבּ פוּן דֶער עֶרְד פרות שלח אַיין דֶער לַייזוּנְג הָאט עֶר גִישִׁיקְט צוּא דֶעם פָאלְק וָואשׁ דִייא הָאבִין צוּ אִים גִיגְלוּסְט עֶר הָאט גִיבָּאטִין צוּ אַייבִּיג זַיין בְּרִית צוּ דִיא גִילִיבְּטֶע יִשְׂרָאֵל זַיי זַיינֶען צוּ אִים גִיקוֹיפְט אוּנ מִיט זַיין רֶעכְטֶע הַאנְט דִיינֶען זַייא גִיהַאלְזְט רצים זַייא לוֹיפִין אִים נָאךְ אוּנ בַּאהֶעפְטִין זִיךְ אָן אִים וַוייטֶער גִישְׁרַייא הֶערְט עֶר פוּן דֶער טִיפֶענֶעשׁ עֶר אִיז זַיין שַׁיינֶע שְׁטַארְקַייט צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא וֶוערְן אָן גִירוּפִין שׁוֹשַׁנַּת הָעֲמָקִים:

כָּמוֹךָ דּוֹבֵר בִּצְדָקָה וְרַב לְהוֹשִׁיעַ: מִי כָמוֹךָ הוֹד וְהָדָר לוֹבֵשׁ· מִי כָמוֹךָ וְחֵטְא וְעָוֹן כּוֹבֵשׁ: מִי כָמוֹךָ זַךְ בְּעֶלְיוֹנִים· מִי כָמוֹךָ חָסִין בְּאַלְפֵי שִׁנְאַנִּים: מִי כָמוֹךָ טוֹב וּמֵטִיב· מִי כָמוֹךָ יְשָׁרִים לְהֵיטִיב: מִי כָמוֹךָ כּוֹנֵס כַּנֵּד מֵי הַיָּם· מִי כָמוֹךָ לְהָשִׁיב מִמְּצוּלוֹת יָם: מִי כָמוֹךָ מָדַד בְּשָׁעֳלוֹ מַיִם· מִי כָמוֹךָ נֶאְדָּר מִקּוֹלוֹת מַיִם: מִי כָמוֹךָ שָׂם עָבִים רְכוּבוֹ· מִי כָמוֹךָ עוֹזֵר וְיוֹדֵעַ חוֹסֵי בוֹ: מִי כָמוֹךָ פּוֹעֵל יְשׁוּעוֹת· מִי כָמוֹךָ צוֹעֲקָיו לְהַשְׁעוֹת: מִי כָמוֹךָ קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שְׁמוֹ· מִי כָמוֹךָ רוֹצֶה בְעַמּוֹ: חזן מִי כָמוֹךָ שׁוֹמֵר הַבְּרִית וְהַחֶסֶד· מִי כָמוֹךָ תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב וּלְאַבְרָהָם חֶסֶד:

כפיוט הזה ימנו עליונים כנגד תחתונים לומר שאין כמוהו בעליונים ואין כמעשיו בתחתונים:

וּבְכֵן אֵין כָּמוֹךָ בָאֱלֹהִים אֲדֹנָי וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ:

מיוסד ע"פ א"ב

אֵין כָּמוֹךָ בְּאַדִּירֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בִּבְרוּרֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בִּגְדוּדֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּדָרֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בַּהֲמוֹנֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּוַעוּדֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בְּזַכֵּי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בַּחֲיָלֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בִּטְהוֹרֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּיַקִּירֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בִּכְרוּבֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בִּלְגִיוֹנֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בְּמַלְאֲכֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בִּנְגִידֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בְּשַׂרְפֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּעָרִיצֵי מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בִּפְלִיאֵי מַעְלָה· וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בִּצְבָאוֹת מַטָּה: אֵין כָּמוֹךָ בִּקְדוֹשֵׁי מַעְלָה·

מטה לוי

רגלי (ישעיה ס"ג) (חסין) חזק הוא (באלפי שנאנים) בין כל שרי מלאכים (כנד) כחומה (להשיב ממצולות ים) כמו שעשה לפרעה (בשעלו) ברגלו (נאדר מקולות מים) כמ"ש מקולות מים וגו' אדיר במרום ה' (שם עבים רכובו) כמ"ש הנה ה' רוכב על עב קל (צועקיו להשעות) לקבל תפלות הצועקים לו: (בברורי מטה) בישראל הנבררים (בגדודי מעלה) בשרי גדודים (בהמוני מעלה) במלאכים שהומים בתפלתם למעלה (בועודי מטה) בקבוץ ישראל שמתקבצים יחד בבהכ"נ (בלגיוני מטה) בחיילי מטה (בנגידי מטה) בשרי מטה (בעריצי) בחזקים (בפליאי מעלה) במלאכים ששמם פלאי (ברוזני) בשרים:

ובכן ה' אונ אזו לויבין מיר אונ זאגין ווער איז אז דוא שטארקער גאט: מי כמוך ווער איז אז דוא שטארק אין הימיל ווער איז אז דוא דער דא באשאפט הימיל אונ ערד מי כמוך גבור ווער איז אז דוא איין שטארקר אונ א העלפער ווער איז אז דוא דער דא טוט ריידין מיט צדקה אונ איז איין הער צו העלפן מי כמוך הוד ווער איז אז דו דר דא קליידט אן לויב אונ שיינהייט אונ ווער איז אז דוא דער דא באצווינגט דיא זינד מי כמוך זך ווער איז אז דוא לויטער צווישן די אויבערשטע ווער איז אז דו שטארק צווישן דיא הערין פון דיא מלאכים וואש זייא הייסין שנאנים מי כמוך טוב ווער איז אז דוא דער דא איז גוט אונ טוט גוטש ווער איז אז דוא גוטש צוא טאן צוא דיא צדיקים מי כמוך כונס ווער איז אז דוא דער דא זאמילט איין וויא א מויער דיא וואסער פון דעם ים ווער איז אז דו דער דא קערט אום פון דיא טיפענעש פון דעם ים מי כמוך מדד ווער איז אז דוא דער דא מעסט מיט זיין טריט די וואשר ווער איז אז דוא דער דא איז באשיינט פון דיא קולות פון וואשער מי כמוך שם ווער איז אז דוא דער דא טוט דיא וואלקין זיין רייטונג ווער איז אז דוא דער דא העלפט אונ ווייסט דיא וואש באשיצין זיך אן אים מי כמוך פועל ווער איז אז דוא דער דא טוט הילף ווער איז אז דוא דער דא טוט פאר נעמען צוא דיא וואש זייא שרייאן צוא אים מיט תפלה מי כמוך קדוש ווער איז אז דוא הייליג אונ פארכטיג איז זיין נאמען ווער איז אז דוא דער דא באווילינט אן זיין פאלק מי כמוך שומר ווער איז אז דוא דער דא היט דעם ברית אונ דעם חסד ווער איז אז דוא גאט דאש דוא טושט געבין אמת צו יעקב אונ צוא אברהם חסד:

אין כמוך באדירי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא שטארקע מלאכים וואש אין הימיל אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן דיא לויטערע וואש זייגען אונטין אין כמוך בגדודי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא שארין פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן די ציילין ישראל וואש פון אונטין אין כמוך בהמוני עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא ברומונג וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן דיא איין זאמלונג וואש פון אונטין אין כמוך בזכי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא לויטערע מלאכים וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן דיא חיילות פון אונטין אין כמוך בטהורי עס איז ניט דא אז דו צווישן די ריינע מלאכים וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן די ווערדיגע פון אונטין אין כמוך בכרובי עס איז ניט דא אז דוא צווישן די מלאכים וואש הייסין כרובים וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק צווישן די שררות פון אונטין אין כמוך במלאכי עס איז ניט דא אז דו צווישן דיא מלאכים וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיינע ווערק צווישן דיא הארין וואש פון אונטין אין כמוך בשרפי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא ברענענדיגע מלאכים פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיינע ווערק צווישן די שטארקע ישראל פון אונטן אין כמוך בפליאי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא וואונדערליכע מלאכים וואש פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיינע ווערק צווישן דיא שארין פון אונטין אין כמוך בקדושי עס איז ניט דא אז דוא צווישן דיא הייליגע מלאכים פון אויבין אונ עס איז ניט דא אז דיין ווערק

וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּרוּזְנֵי מַטָּה: חזן אֵין כָּמוֹךָ בְּשִׁנְאַנֵּי מַעְלָה ׳ וְאֵין כְּמַעֲשֶׂיךָ בְּתַקִּיפֵי מַטָּה:

בזה מגדל סיס יש לאומרו בניגון ובנעימה ובכוונה ובכוונה רבה ובשמחה (מהרי"ל) ויזהר מאוד בכל ענין כי הוא שיר שמלאכים כן אומר בספר המרכבה ומכל מקום יזהר
שם של קדושה ולאלהי לכתבן (סמ"ג) וסגי תיבות (חי עולמים) כתוב בכל"י כתי"ם בספ"ח ועולמים בלא ו"ו ועיין ביום א' דר"ה בפיוט אתה הוא אל שכתבתי שם בשמה
בסם מהרי"ב וענין אדרת ואמונה שמתחיל הפייטן ע"פ שאמרו"ל בב"ר תחלת קלוסו של הקב"ה מן שמים · פירוש אדרת שבח בל מים שמשבחים להקב"ה שנאמר בהם מקולות מים וגו'
אדיר במרום ה' ורמז לזה מרחפת על פני המים ס"ת אלים · רמז שאלו סוד המים מהללים להקב"ה · ואמונה שהשמים משבחים להקב"ה כדכתיב שמים הכין אמונתך בהם (תהלים פט ג)
אומר האדרת והאמונה ראוי להקב"ה שהוא חי עולמים וא"כ לו האמונה שנאמר וה' אלהים אמת הוא אלהים חיים (ירמיה י י) אבל אליו אין לו אדרת ואין לו אמונה:

פותחין ובכן נְאַדֶּרְךָ חַי עוֹלָמִים: (נ"א ובכן נאדר לחי עולמים) חזן

מיוסד ע"פ א"ב

הָאַדֶּרֶת וְהָאֱמוּנָה לְחַי עוֹלָמִים: הַבִּינָה וְהַבְּרָכָה לְחַי עוֹלָמִים: הַגַּאֲוָה וְהַגְּדֻלָּה לְחַי עוֹלָמִים: הַדֵּעָה וְהַדִּבּוּר לְחַי עוֹלָמִים: הַהוֹד וְהֶהָדָר לְחַי עוֹלָמִים: הַוַּעַד וְהַוָּתִיקוּת לְחַי עוֹלָמִים: הַזַּךְ וְהַזּוֹהַר לְחַי עוֹלָמִים: הַחַיִל וְהַחֹסֶן לְחַי עוֹלָמִים: הַטֶּכֶס וְהַטּוֹהַר לְחַי עוֹלָמִים: הַיִּחוּד וְהַיִּרְאָה לְחַי עוֹלָמִים: הַכֶּתֶר וְהַכָּבוֹד לְחַי עוֹלָמִים: הַלֶּקַח וְהַלִּבּוּב לְחַי עוֹלָמִים: הַמְּלוּכָה וְהַמֶּמְשָׁלָה לְחַי עוֹלָמִים: הַנּוֹי וְהַנֵּצַח לְחַי עוֹלָמִים: הַשִּׂגּוּי וְהַשֶּׂגֶב לְחַי עוֹלָמִים: הָעֹז וְהָעֲנָוָה לְחַי עוֹלָמִים: הַפְּאֵר וְהַפְּדוּת לְחַי עוֹלָמִים: הַצְּבִי

מטה לוי

(ובכן נאדרך) שנתוך באדר וסוד שאתה חי עולמים ולך נאה להודות: (האדרת) שהוא שבחו של הקדוש ברוך הוא מן שמים (והאמונה) שהוא שבחו של הקב"ה מן השמים ראוים המשבחים הללו (לחי עולמים) שהוא חי וקים לעולם (ההוד וההדר לח"ע) כי יש אדם שיש לו הוד ואין לו הדר ויש אדם שיש לו הדר ואין לו הוד אבל הקב"ה יש לו הוד והדר (הועד והותיקות לחי עולמים) כי ב"ו אינו יכול לקבוע זמן לישב במשפט שמא ימות ויהיה משפטו בטל אבל הקב"ה ראוי לקבוע זמן וועד לישב במשפט כמ"ש כי שם אשב לשפוט את כל הגוים כי הותיקות והחוזק שלו לעולמי עד (הזך והזוהר) הזכות והבהירות לח"ע (החיל והחוסן) הכח והחוזק לח"ע כי מלך ב"ו חוזקו ותוקפו תלוי בחיילותיו אם יכרנו חיילותיו אז הוא נשאר כ"א אבל הקדוש ב"ה כחו הוא חילו (הטכס והטוהר לחי עולמים) תכסיסי ותקוני מלכותו הם כלם להקדוש ב"ה כי לאדם זה נתן לו הקב"ה סוד מלכות והטהרה אין לכל אדם אבל הקב"ה יש לו מיטם של חיל ותן וחסד ולו הטהרה (היחוד והיראה לחי עולמים) כי מלך ב"ו אם אין עמו חבורה אינם יראים ממנו אבל הקדוש ב"ה הוא יחיד בעולמו ויראוי על כל העולם (הכתר והכבוד) במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא ענותנותו וכן הכתר שלו שהוא מכתיר את העולם כמו הכתר שהראש אינו מכלכל את הכתר לפי שהוא מגדל והולך על הראש כן הקדוש ב"ה שהוא כתר של עולם אין העולם מכלכלו שנאמר הן השמים ושמי השמים לא יכלכלוך וכן הכבוד שהוא מאמלם כבודו להגלות ולהראות לנביאיו ולכן הכתר והכבוד לחי עולמים שאין קץ לכבודו ואין קצב לכתר שהוא מכתיר עולמו (הראב"ן) (הלקח והלבוב) התורה שנאמר עליה כי לקח טוב וגו' למי נאה וראוי ללמד התורה כי לאשר לו הלבוב כמ"ש חוקר לב כי הוא חוקר הלבבות ויודע מה מחשבה הלב עתיד לחשוב לכן נאה לו להוסיף הלקח ללב לפי שגלוי לו מה שצריך לכל לב ומה ראוי לו (הראב"ן) וגם צריך להבין במלכותו של הקדוש ב"ה שהוא עמוק מהבין לכן ראוי הלקח והלבוב לחי עולמים (המלוכה והממשלה לחי עולמים) כי מלך ב"ו לפעמים יש לו מלכות אבל אין לו ממשלה כי לפעמים ימרדו בו שריו ועבדיו ויגרשוהו ממלכותו אבל הקדוש ב"ה המלוכה והממשלה לעד (הנוי והנצח לחי עולמים) כי פרעה אמר מי ה' אשר אשמע בקולו לסוף נתנצח והודה להקדוש ב"ה ואמר ה' הצדיק וע"ז הגוהו ישראל בשירות ותשבחות על הים ואמרו זה אלי ואנוהו אם כן לעת כזאת היה לו הנוי והנצח (השגוי והשגב) יש אומה שיש להם שיגוי רוב עם ויש אומה אחרת שיש להם שגב חוזק וגבורה והקדוש ברוך הוא מגדה זה בזה ומגלה שניהם (הענוה והענוה לחי עולמים) אע"פ שיש לו עוז מלוכה מ"מ עניו הוא כי כל מקום שאתה מוצא גדולתו של הקדוש ב"ה שם אתה מוצא ענותנותו (הפאר והפדות לחי עולמים) כמ"ש במדרש אבכיר בשעה שאמרו ישראל אז ישיר הלבישוהו מלבוש והיו בו כל אותיות שבתורה ובו היה מפואר מאד ובשעת החורבן קרע אותו שנאמר בצע אמרתו (ותרגומו בזע פורפירא דיליה) ועתיד הקב"ה בשעת הגאולה והפדות להחזיר אותו פאר ליופיה ולא יסיה (הפאר והפדות לחי עולמים) שהישראל יפארו אותו בשעת פדיה (הצבי והצדק לחי עולמים) מלך ב"ו אם יש לו ממשלה ביס אין לו ביבשה וכן להיפך נמצא אף אם יהיה ברצונו לעשות צדק אינו יכול אבל הקדוש ב"ה מושל בשמים וביס וביבשה כי הכל נעשה בצביונו ורצונו ואם כן רצונו לעשות צדק

בית לוי

(האדרת והאמונה) ענין בהקדמת הסיום וטעמו החיזוק והקיום (לחי עולמים) מלשון וחי לעולם (בראשית ג כב) (ההוד וההדר) עס"ס (תהלים קד א) (הועד והותיקות) יעוד הזמן והמכון והותיקות לשון חיזוק כ"פ המפרש (הזך) ל' זכות כמו אם זך ואם ישר פעלו (משלי כ יא) (והזוהר) ענין בהירה והירוה כמו והמשכילים יזהירו (דניאל יב יג) (החיל) ל' כח כמו ויבראל אזרו חיל (ש"א ב ד) (והחוסן) לשון חוזק כמו מי כמוך חסין יה (תהלים פט ט) (הטכס) לשון תכסיסי מלוכה בל' תלמוד (שבת דף לא) (היחוד) ל' אחדות שהוא יחיד (והיראה) ביראים ממנו (הכתר) הקב"ה שהוא כתר של עולם (והכבוד) שמאמלם כבודו להגלות לנביאיו (הלקח) ל' למוד (והלבוב) כנוי אל הדעת כלשון ואיש נבוב ילבב (איוב יא יב) (המלוכה והממשלה) עס"ס מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור (תהלים קמה יג) (הנוי) עס"ס זה אלי ואנוהו (שמות טו ב) (והנצח) ענין נצחון והתגברות (השגוי) כמ"ש מן אל שגיא (איוב לו כו) (והשגב) כמ"ש ונשגב ה' לבדו (ישעיה ב יא) (העוז) מלשון מלוכה כמו מטה עוז (תהלים ק

צווישין דיא ראט הארין פון אונטין אין כמוך בשנאני עש איז ניט דא אז דו צווישין דיא מלאכים וואש הייסין שנאנים פון אויבין אונ עש איז ניט דא אז דיין ווערק צווישין די שטארקע ישראל וואש פון אונטען: האדרת והאמונה דיא שטארקייט אונ ווארהייט איז צו גאט דער דא לעבט אייביג הבינה דיא פאר שטאנדיקייט אונ די בענטשונג איז צו גאט דער דא לעבט אייביג הגאוה דיא הערשאפט אונ דיא אבערקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הדעה דיא ווישין שאפט אונ דיא רייד איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג ההוד דיא לויב אונ דיא שונהייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הועד דאש בעשטימונג אונ דאש שטארקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הזך דיא לויטערקייט אונ דיא לייכטונג איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג החיל דיא קראפט אונ דיא שטארקייט איז צוא גאט דער דא

לעבט אייביג הטכס די צירונג אונ די ריינקייט איז צו גאט דער דא לעבט אייביג היחוד דיא איינציגונג אונ דיא פארכט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הכתר דיא קרוין אונ דער כבוד איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הלקח דאש לערנונג אונ דער גוטער שכל פון דעם הארץ איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג המלוכה די קיניגרייך אונ דיא געוועלטיגונג איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הנוי דיא באשיינונג אונ דיא אייביקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג השגוי דיא מערונג אונ דיא שטארקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג העוז די שטארקייט אונ דיא דעמוטיקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הפדות דיא דער לייזונג אונ דיא שונהייט איז צו גאט דער דא לעבט אייביג הצבי דיא גילוסטיקייט אונ דיא גירעכטיקייט איז צוא גאט דער דא לעבט אייביג הקריאה דאש רופונג וואש דיא

וְהַצֶּדֶק לְחַי עוֹלָמִים: הַקְּרִיאָה וְהַקְּדוּשָּׁה לְחַי עוֹלָמִים: הָרֹן וְהָרוֹמֵמוּת לְחַי עוֹלָמִים:
הַשִּׁיר וְהַשֶּׁבַח לְחַי עוֹלָמִים: הַתְּהִלָּה וְהַתִּפְאֶרֶת לְחַי עוֹלָמִים: סוגרין הארון

מיוסד ע"פ א"ב בכפול [illegible] (שמעיה) ולא שמלאן:

וּבְכֵן נַאֲמִירְךָ אֱלֹהֵינוּ בְּאֵימָה:

נַאֲמִירְךָ בְּאֵימָה· נְבָרֶכְךָ בְּבִינָה· נְגַדֶּלְךָ בִּגְדֻלָּה· נִדְרָשְׁךָ בְּדֵעָה· נְהַדֶּרְךָ בְּהוֹדָיָה· נוֹדְךָ בְּוַעִידָה· נְזַכִּירְךָ בְּזִמְרָה· נְחַסֶּנְךָ בְּחִילָה· נַטְעִימְךָ בְּטָהֳרָה· נְיַחֶדְךָ בְּיִרְאָה· נְכַבֶּדְךָ בִּכְרִיעָה· נְלַבֶּבְךָ בְּלִמּוּדָה· נַמְלִיכְךָ בִּמְלוּכָה· נְנַצְּחָךְ בִּנְעִימָה· נְשַׂגֶּבְךָ בְּשִׂרְרָה· נַעֲרִיצְךָ בַּעֲנָוָה· נְפָאֶרְךָ בִּפְצִיחָה· נְצַלְצֶלְךָ בְּצָהֳלָה· נַקְדִּישְׁךָ בִּקְרִיאָה· נְרוֹמִמְךָ בְּרִנָּה· חזן נְשׁוֹרְרְךָ בְּשִׁבְחָה· נַתְמִידְךָ בִּתְהִלָּה:

וּבְכֵן רוֹמְמוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לַהֲדוֹם רַגְלָיו קָדוֹשׁ הוּא:

מיוסד ע"פ א"ב

רוֹמְמוּ אֵל מֶלֶךְ נֶאֱמָן· קָדוֹשׁ הוּא בָּרוּךְ בְּכָל זְמָן: רוֹמְמוּ גּוֹמֵל חֲסָדִים· קָדוֹשׁ הוּא דָּתוֹתָיו דּוֹדִים: רוֹמְמוּ הַנִּקְדָּשׁ בִּצְדָקָה· קָדוֹשׁ הוּא וּמַאֲזִין צְעָקָה: רוֹמְמוּ זֶרֶת שְׁחָקִים· קָדוֹשׁ הוּא חִכּוֹ מַמְתַקִּים: רוֹמְמוּ טוֹב לַכֹּל· קָדוֹשׁ הוּא יוֹדֵעַ הַכֹּל: רוֹמְמוּ כָּבוֹד אוֹמֵר כֻּלּוֹ בְּהֵיכָלוֹ· קָדוֹשׁ הוּא לְהַקְדִּישׁוֹ וּלְעַלּוֹ: רוֹמְמוּ מוֹנֶה מִסְפָּר לַכּוֹכָבִים·

בית לוי

מג) עיין פרש"י (הצבי) לשון צבי לצדיק (ישעיה כד טז) והוא מין חסד ורצון (הרון) לשון רנה כמו ירונו כגאון ה' (ישעיה כד יד) (השיר והשבח) עפ"ש וידבר דוד את השירה וגו' ומתוך השיר יצא שבח (התהלה והתפארת) ל"ש לתהלה לשם ולתפארת (דברים כו יט):

(נאמירך) לשון שבח כמו את ה' האמרת (דברים כו יז) (בהודיה) ל' הוד (נודך) ל' הודאה (נחסנך) לשון חוזק מלשון מי כמוך חסין יה (תהלים פט ט) (בחילה) לשון תחלה ורעד מלשון חיל כיולדה (יחזקאל ל טז) (נטעימך) לשון טוב טעם ודעת (תהלים קיט סו) (נלבבך) ל' חכם בלב מלשון לבבתני שהוא לשון קירוב המשכת הלב (ננצחך) לשון ניצוח בכלי שיר (נעריצך) ל' חוזק מל' אל נערץ (תהלים פט) ורומז לשבח (נצלצלך) ל' בצלצלי שמע (תהלים קנ ה) ופי' שני כלי נחשת הם המקישים זה בזה ומשמיעים קול גדול כהקשתן (נשוררך) ל' שיר (נתמידך) ל' תמיד:

(דתותיו) תורותיו (דודים) חביבים כמ"ש הנחמדים מזהב ומפז רב (תהלים יט יא) (הנקדש בצדקה) עפ"ש (ישעיה ה טז) (זרת) כמו מדד בזרת (שחקים) שמים (חכו ממתקים) תואר להקב"ה ול"ש (שה"ש ה טז) (כבוד אומר) כו' עפ"ש (תהלים כט) (ולעלו) ל' עלוי ורוממות (נגב וכו') עפ"ש נמלל ונשמיע תמיד תהלתך: (רוממו כו' דתותיו דודים) תורותיו שבכתב ושבע"פ אהובים (הנקדש בצדקה) בזה שעושה לצדקה להכשרים שבדור נתקדש שמו (זרת שחקים) השמים תיכן ומדד אותם בזרת שהוא אצבע הקטנה (חכו ממתקים) שאמר קחו עמכם דברים ושובו ובזה הוא סולח לחטאתינו היש חיך מתוק מזה

מטה לוי

ובידו לעשות (הקריאה והקדושה) המלאכים שקוראים זה אל זה ומקדישים דכתיב וקרא זה אל זה ואמר קדוש קדוש קדוש (לחי עולמים) לו הקריאה והקדושה ולעולמי עולמים קוראים ומקדישים וכן ראוי שהוא חי העולמים · הראב"ן (הרון והרוממות) בשעה שהן אומרים רננות ומשבחים אותו הוא מתרומם ולו הרון והרוממות (לחי עולמים) (השיר והשבח לחי עולמים) כי מתוך השירה שאומרים לפניו יוצא שבח (ובכן) הואיל וכן הוא תפלתך לכן (נאמירך אלהינו באימה) נשבח לך באימה כי אתה אלהינו (נאמירך) נשבחך (בועידה) בוועד וקהל (נחסנך בחילה) נחזקך מה שנספר חוסן ותוקף שלך בפחד וחיל (נטעימך) נשבחך בטוב טעם ודעת (בטהרה) (נלבבך) נחבבך (נעריצך בענוה) אנו משבחין ומחזיקין אותך על שלפי גדולתך הוא ענוה גדולה שאתה משגיח על פרנסתנו (בפציחה) בפתיחת פה ברנה (נצלצלך) נודה לך בצלצול (נשוררך) נשיר לך (נתמידך בתהלה)

מַלְאָכִים רוּפִין אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערִין אוּנ זָאגִין קְדוּשָּׁה אִיז צוּא גָאט דֶער דָא לֶעבְּט אֵייבִּיג הרון דָאשׁ גִיזַאנְג פוּן תְּפִלָּה אוּנ דָאשׁ דֶער הויבּוּנְג אִיז צוּא גָאט דֶער דָא לֶעבְּט אֵייבִּיג השיר דָאשׁ גִיזַאנְג אוּנ דִיא לוֹיבּ אִיז צוּא גָאט דֶער דָא לֶעבְּט אֵייבִּיג התהלה דִיא לוֹיבּ אוּנ דִיא שׁוּנְהַייט אִיז צוּא גָאט דֶער דָא לֶעבְּט אֵייבִּיג: ובכן נאמירך אוּנ וַוייל דַיין לוֹיבּ אִיז אַזוֹ גְרוֹישׁ דְרוּם וֶועלִין מִיר דִיךְ לוֹיבִּן מִיט פָארְכְט: נאמירך באימה מִיר וֶועלִין דִיךְ גָאט לוֹיבִּין מִיט פָארְכְט מִיר וֶועלִין דִיךְ לוֹיבִּין מִיט פַאר שְׁטַאנְדִיקַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ אַכְפֶּערִין מִיט אַכְפֶּערְקַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ פָארְשְׁטִין מִיט וִוישִׁין שַׁאפְט מִיר וֶועלִין דִיךְ בְּשַׁיינֶען מִיט שׁוּנְהַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ לוֹיבִּין מִיט אַיין זַאמְלוּנְג מִיר וֶועלִין דִיךְ גִידַיינְקֶען מִיט גִיזַאנְג מִיר וֶועלִין דִיךְ שְׁטַארְקִין מִיט צִיטֶערְנֶעשׁ מִיר וֶועלִין רֵיידִין פוּן דִיר מִיט רַיינִיקַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ אֵיינְצִיגִין מִיט פָארְכְט מִיר וֶועלִין דִיךְ עֶהְרִין מִיט קְנִיאוּנְג מִיר וֶועלִין דִיךְ בְּאהַארְצְט לוֹיבִּין מִיט לֶערְנוּנְג מִיר וֶועלִין דִיךְ קִינִיגִין מִיט קִינִיגְרֵייךְ מִיר וֶועלִין דִיךְ שְׁטַארְק לוֹיבִּין מִיט זִיסְקַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ פֶעסְטִיגִין מִיט הֶערְשַׁאפְט מִיר וֶועלִין דִיךְ שְׁטַארְקִין מִיט דֶעמִיטִיקַייט מִיר וֶועלִין דִיךְ שֵׁיינְעֶן מִיט עֲפִינוּנְג פוּן אוּנְזֶער מוֹיל מִיר וֶועלִין צוּא דִיר שַׁאלִין מִיט פְרֵייד מִיר וֶועלִין דִיךְ הֵיילִגִין מִיט רוּפוּנְג מִיר וֶועלִין דִיךְ דֶער הֵייבִּין מִיט גִיזַאנְג מִיר וֶועלִין זִינְגֶען צוּא דִיר מִיט לוֹיבּ מִיר וֶועלִין דִיךְ תָּמִיד לוֹיבִּין מִיט לוֹיבּ:

ובכן אוּנ אַזוֹא רוממו ה' אלהינו דֶער הֵייכְט גָאט אוּנְזֶער גָאט אוּנ בּוּקְט אֵייךְ צוּם שֶׁעמִיל פוּן זַיינֶע פִיס קדוש הוא עֶר אִיז הֵיילִיג: רוממו אל מלך נאמן דֶער הֵייכְט גָאט דֶעם וָוארְהַאפְטִיגִין קִינִיג עֶר אִיז הֵיילִיג עֶר אִיז גִילוֹיבְּט אִין אַלֶע צַייט רוממו גומל דֶער הֵייכְט גָאט דֶער דָא פַאר גֶעלְט גִינָאד עֶר אִיז הֵיילִיג זַיינֶע תּוֹרוֹת זַיינֶען גִילִבְּט רוממו הנקדש דֶער הֵייכְט גָאט דֶער דָא אִיז גִיהֵיילִיגְט מִיט צְדָקָה עֶר אִיז הֵיילִיג אוּנ פַאר נֶעמְט גִישְׁרֵייא רוממו זרת דֶר הֵייכְט גָאט דֶער דָא הָאט בְּשַׁאפִין אוּנ גִימָאסְטִין דִיא הִימִיל מִיט זַיין שְׁפַאן עֶר אִיז הֵיילִיג זַיין גוּמֶען אִיז זִיס דֶען עֶר הָאט גִיזָאגְט טוּט תְּשׁוּבָה וֶועל אִיךְ אֵייעֶרֶע זִינְד פַאר גֶעבִּין קֶען זַיין זִיסֶערֶע רֵייד פוּן דִיא דָאזִיגֶע רוממו טוב דֶער הֵייכְט גָאט דֶער דָא אִיז גוּט צוּא אַלֶע עֶר אִיז הֵיילִיג עֶר וֵוייסְט אַלֶע דִינְג רוממו כבוד דֶר הֵייכְט גָאט דָאשׁ אַלֶע מַלְאָכִים זָאגִין כָּבוֹד אִין זַיין הֵיכָל עֶר אִיז הֵיילִיג מֶען בֶּדַארְף אִים הֵיילִיגְעֶן אוּנ לוֹיבִּן רוממו מונה דֶער הֵייכְט גָאט דֶר דָא צֵיילְט דִיא שְׁטֶערִין מִיט אַצָאל עֶר אִיז הֵיילִיג דֶער דָא שְׁטֵייט צְוִוישִׁין דִיא

קָדוֹשׁ הוּא נִצָּב בַּעֲדַת כְּרוּבִים: רוֹמְמוּ סוֹבֵל בִּזְרוֹעוֹ עוֹלָם׳ קָדוֹשׁ הוּא עֻזּוֹ וּמִכֹּל נֶעְלָם: רוֹמְמוּ פּוֹדֶה וְחוֹנֵן יְדִידִים׳ קָדוֹשׁ הוּא צִדְקָתוֹ שָׁמַיִם מַגִּידִים: רוֹמְמוּ קָרוֹב לְקוֹרְאָיו׳ קָדוֹשׁ הוּא רוֹצֶה יְרֵאָיו: חזן רוֹמְמוּ שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת׳ קָדוֹשׁ הוּא תִּפְאַרְתּוֹ בְּמַקְהֵלוֹת:

וּבְכֵן רוֹמְמוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וְהִשְׁתַּחֲווּ לְהַר קָדְשׁוֹ כִּי קָדוֹשׁ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ:

פיוט ע"פ א"ב

רוֹמְמוּ אַדִּיר וְנוֹרָא׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא בְּרוּחוֹ שָׁמַיִם שִׁפְרָה: רוֹמְמוּ גְּדוּלָּתוֹ בִּקְהַל יְשָׁרִים׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא דּוֹבֵר צְדָקוֹת מַגִּיד מֵישָׁרִים: רוֹמְמוּ הַנַּעֲרָץ בִּקְדֻשָּׁה׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא וְהִלּוּכוֹ בִּקְדֻשָּׁה: רוֹמְמוּ זוֹכֵר בְּרִית אָבוֹת׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא חוֹצֵב לַהֲבוֹת: רוֹמְמוּ טָהוֹר שׁוֹלֵחַ בְּרָקִים׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא יוֹסֵד אֲרָקִים: רוֹמְמוּ כִּסְאוֹ הֵכִין בִּשְׁמֵי רוֹמָה׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא לוֹכֵד חֲכָמִים בְּעָרְמָה: רוֹמְמוּ מוֹחֶה כָעָב פְּשָׁעִים׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים: רוֹמְמוּ שַׂגִּיא שָׁנָיו לְאֵין חֵקֶר׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא עֶשְׁתּוֹנוֹת חוֹקֵר: רוֹמְמוּ פּוֹדֶה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא צַדִּיק קוֹשְׁטְ מַעֲבָדָיו: רוֹמְמוּ קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא רָם הַמַּבִּיט לִקְצוֹת הָאָרֶץ: חזן רוֹמְמוּ שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ שְׁמוֹ׳ כִּי קָדוֹשׁ הוּא תְּהִלָּתוֹ כִּשְׁמוֹ:

וּבְכֵן כִּי אַתָּה אֵל אֱמוּנָה:

פיוט ע"פ א"ב

אֱמוּנָתְךָ בָּעֶלְיוֹנִים׳ בְּרִיתְךָ בַּתַּחְתּוֹנִים׳ גְּדֻלָּתְךָ בָּעֶלְיוֹנִים׳ דָּתְךָ בַּתַּחְתּוֹנִים׳ הוֹדְךָ בָּעֶלְיוֹנִים׳ וְעוּדְךָ בַּתַּחְתּוֹנִים׳ זְבוּלְךָ בָּעֶלְיוֹנִים׳ חֲנָיָתְךָ בַּתַּחְתּוֹנִים׳ טָהֳרָתְךָ

מטה לוי

(תפארתו במקהלות) כי ברוב עם הדרת מלך (משלי יד כח) (רוממו ס׳) (ברוחו שמים שפרה) ברוח פיו תיקן והאהיל השמים (חוצב להבות) שכל דבור ודבור שיצא מפיו נעשה מלאך של להב אש (יוסד ארקים) מיסד ארצות (לוכד חכמים בערמה) בדבר ערמה אשר חשבו לעשות לזולת בה עצמה לוכד אותם ויפול בשחת יפעל (נותן יד לפושעים) נותן ידו להם ומקבלם בתשובה (שגיא שניו) רב שנותיו עד (לאין חקר) ואין מספר להם (עשתונות חוקר) כל מחשבות הוא חוקר (קושט מעבדיו) מעשיו באמת ויושר (תהלתו כשמו) תהלתו שהוא היה הוא ויהיה כשמו כי שמו של בן ד׳ מורה על זה: (אמונתך) ניכר יותר (בעליונים) כי הם קיימין לעד (ויעודך) שכינתך (זבולך) דירתך (חנייתך)

בית לוי

(תהלים פ כא) (סובל בזרועו עולם) עפ"ה ומתחת זרועות עולם (דברים לג כז): (ברוחו שמים שפרה) ל"ה (איוב כו יג) ופעם שפרה היכל כסא פירש"י (והלוכו בקודשה) עפ"ל הליכות אלי מלכי בקדש (תהלים סח כה) (שולח ברקים) ע"ש שכתוב (איוב לח לה) (ארקים) ארצות כי תרגום של ארץ ארקא (לוכד) כו׳ לה"כ (איוב ה יג) (מוחה כעב פשעים) עפ"ל (ישעיה מד כב) (שגיא) לשון רב וזהו עפס"כ הן אל שגיא ולא נדע מספר שניו ולא יחקר (איוב לו כו) (עשתונות) מחשבות (קושט) אמת כמו להודיעך קושט אמרי אמת (משלי כב כא) מעבדיו כנ"ל ופירוש מעשיו (שוכן עד) (ישעיה נז טו):

(ויעודך) שכינתך שנאמר ונועדתי וגו׳ (זבולך) דירתך של׳ יזבלני אישי (מעטה מן סוכתך)

סלאכים וואש זייא הייסין כרובים רוממו סובל דער הייליגר גאט דער דא ליידעט אונ טראגט מיט זיין שטארקייט דיא גאנצע וועלט ער איז הייליג ער איז גישטארקט אונ איז פאר הוילין פון אלע רוממו פודה דער הייכט גאט דער דא לייזט אונ לייט זעליקט זיינע ליב האבער ער איז הייליג דיא הימיל זאגין זיין גירעכטיקייט רוממו קרוב דער הייכט גאט דער דא איז נאהנט צוא זיינע רופער ער איז הייליג ער וויל אונ האט לוסט אן זיינע פארכטער רוממו שומע דער הייכט גאט דר דא הערט דיא תפלות ער איז הייליג זיין שונהייט איז אין אלע איין זאמלונג: ובכן אונ אזוא דער הייכט גאט אונזער גאט אונ בוקט איך צוא זיין הייליגין בארג כי קדוש דען גאט אונזער גאט איז הייליג: רוממו אדיר דער הייכט גאט דער דא איז שטארק אונ פארכטיג דען ער איז הייליג מיט זיין ווינט האט ער אן גיריכט אונ בשיינט די הימל רוממו גדולתו דער הייכט גאט דאש זיין אכפערקייט איז אין איין זאמלונג פון דיא רעכט פארטיגע דען ער איז הייליג ער רעט גירעכטיקייט אונ זאגט רעכט פארטיקייט רוממו הנערץ דער הייכט גאט דער דא איז גישטארקט מיט הייליקייט דען ער איז הייליג אונ זיין גאנג איז מיט הייליקייט רוממו זוכר דער הייכט גאט דער דא גידיינקט דעם ברית פון דיא אבות דען ער איז הייליג אונ האט גיהויאט פלאמענדיגע סלאכים

רוממו טהור דער הייכט דעם ריינעם גאט דער דא שיקט בליצין דען ער איז הייליג אונ האט גיגרונד פעסט דיא ערד רוממו כסאו דער הייכט גאט דער דא האט זיין שטול אן גיברייט אין דיא הויכע הימיל דען ער איז הייליג ער באצווינגט דיא חכמים מיט זייער לוסטיקייט רוממו מוחל דר הייכט גאט דער דא מעקט אפ אז אוואלקין דיא זינד דען ער איז הייליג ער גרייכט זיין האנט מקבל צוא זיין דיא תשובה פון דיא פושעים רוממו שגיא דער הייכט גאט דאש זיינע פיל יארין האבין קיין פארשטונג אונ קיין צאל נים דען ער איז הייליג ער פארשט דיא גידאנקען רוממו פודה דער הייכט גאט דער דא לייזט דאש לייב פון זיינע קנעכט דען ער איז הייליג גאט איז איין צדיק זייגע ווערק זייגען אמת רוממו קונה דער הייכט גאט דער דא האט באשאפין הימיל אונ ערד דען ער איז הייליג ער איז הויך אונ קוקט צוא דיא עקין פון דער ערד רוממו שוכן דער הייכט גאט דער דא רואט אין הימיל אונ זיין נאמען איז הייליג דען ער איז הייליג זיין לויב איז אזוא גרויש אזוא וויא זיין נאמען איז גרוים ובכן אונ אזוא דוא גאט בישט אווארהאפטיגער גאט:

אמונתך בעליונים דיין ווארהייט איז צווישין דיא איבערשטע דיין זיכערהייט איז בייא דיא אונטערשטע דיין אכפערקייט איז צווישין דיא איבערשטע דיין תורה איז צווישין דיא אונטערשטע דיין

בעליונים · יראתך בתחתונים · כבודך בעליונים · למודך בתחתונים מעונך בעליונים · נוך בתחתונים · סכתך בעליונים · עדתך בתחתונים · פארך בעליונים · צדקתך בתחתונים · קדושתך בעליונים · רוממותך בתחתונים : חזן שכינתך בעליונים · תהלתך בתחתונים :

ובכן תערץ ותוקדש ·

ביוסר ע"פ א"ב

הנקדש באלפי אלפים · הנערץ בברקים קלים · הנקדש בגעש גלגלים · הנערץ בדהרת אופנים : הנקדש בהמוני עירין · הנערץ בועד קדישין : הנקדש בזיקים זורחים · הנערץ בחצובי להבים : הנקדש בטכס טהורים · הנערץ ביקדים יוקדים : הנקדש בכתי כרובים · הנערץ בלהקת לוהטים : הנקדש במחנות מלאכים · הנערץ בנועם נוגנים : הנקדש בשרפים עומדים · הנערץ בעוז אראלים : הנקדש בפרודי אנפים · הנערץ בצלצול משיקות כנפים : הנקדש בקולם בהמון · הנערץ ברבו רבון : חזן הנקדש בשקט שנאנים · הנערץ בתוכן תלתלים :

מיוסר ע"פ א"ב כפול ומרמז על המלאכים שאומרים קדוש אל ברוך · ואל ישראל שאומרים ק"ב · והכונה כי כל ברואי מעלה ומטה יקדישו ויברכו ליושב תהלות ישראל :

חזן וקהל ליושב תהלות · לרוכב ערבות · קדוש וברוך :

אלי שחק חצובי להבים · אומרים קדוש : אדירי כל חפץ הנאהבים · אומרים ברוך :

בית לוי

סלה ג' מדור הם : (בגעש) ברעש (בדהרת) ל' דהרות אביריו (שופטים ה כב) וטעמו המעת הקול מכח הלוכם (עירין) המלאכים (בטכס) בקיבוץ (טהורים) תואר למלאכים (בכתי) לשון מחנה (יוקדים) שרפים (בלהקת) בקהלת כמו להקת הנביאים (ש"א יט כ) (לוהטים) לוהטי אש (אנפים) כנפים (בפרודי אנפים) כמ"ש וכנפיהם פרודות מלמעלה (יחזקאל א יא) (בצלצול) ענין הרעשת קול וכן לקול צללו שפתי (חבקוק ג) (בקולם) בהמון עפ"ה וקול דברו כקול המון (דניאל י ו) (בתוכן) בסכום כמו ותוכן לבנים (שמות ה יח) (תלתלים) תלי תילין :

(אלי שחק) עפ"ה כי מי בשחק יערוך לה' ידמה לה' בבני אלים (תהלים פט ז) (חצובי להבים

מטה לוי

מקום תחתתך (קדושתך בעליונים) ואימתי כאשר (רוממותך בתחתונים) כי בתחילה ישראל מרוממים להקדוש ברוך הוא ואחר כך המלאכים (הנקדש באלפי אלפים) כמ"ש אלף אלפים ישמשוניה (דניאל ז י) (הנערץ בברקים קלים) מלאכים שהם קלי המרוץ כברקים (בגעש גלגלים) ברעש הגלגלים (בדהרת אופנים) בקול כהמון האופנים (בזיקים) מלאכים שהם כמו ניצוצי אש זורחים (בטכס טהורים) בקיבוץ המלאכים הטהורים (ביקדים יוקדים) במלאכים של

יקודי אש (בלהקת נוספים) בקהלת מלאכים של אש לוהט (בנועם נוגנים) בנעימות ומתיקות מלאכים המזמרים (בפרודי אנפים) החיות שמפרידים אנפיהם ☚ מצ כדי שתעלה תפלת ישראל לפני הקדוש ב"ה (בצלצול משיקות כנפים) מקול צלצול שמחברים יחד כנפיהם כדי שלא יבוא המקטרג לקטרג (בקולם בהמון) החיות שקולם כהמון מים (ברבו רבון) כמ"ש רבו רבון קדמוהי (דניאל ז י) (בשקט שנאנים) במלאכים שהם בהשקט ובטח (בתוכן תלתלים) בסכום תלי תלין של מלאכים : (אלי שחק) מלאכי מרום (חצובי להבים) מלאכים שנחצבים מלהבות אש (אדירי כל חפץ הנאהבים) ישראל שנאמר עליהם אדירי כל חפצי בם (אומרים ברוך)

שונהייט איז צווישן דיא אויבערשטע דיין שכינה איז צווישן דיא אונטערשטע דיין הארבריג איז צווישן די אויבערשטע דיין רואונג איז צווישן דיא אונטערשטע דיין ריינקייט איז צווישן דיא אויבערשטע דיין פארכט איז צווישן דיא אונטערשטע דיין כבוד איז צווישן דיא אויבערשטע דיין לערנונג איז צווישן דיא אונטערשטע דיין וואוננג איז צווישן דיא אויבערשטע דיין וואוננג דאש איז דאש בית המקדש איז צווישן דיא אונטערשטע דיין סוכה איז צווישן דיא אויבערשטע דיין עדה איז צווישן דיא אונטערשטע דיין שונהייט איז צווישן דיא אויבערשטע דיין גירעכטיקייט איז צווישן דיא אונטערשטע דיין הייליקייט איז צווישן דיא אויבערשטע דיין דער היבונג איז צווישן דיא אונטערשטע דיין שכינה איז צווישן דיא אויבערשטע דיין לויב איז צווישן דיא אונטערשטע :

הנקדש באלפי אלפים דער דא איז גיהייליגט צווישן טויזינט מאל טויזינט מלאכים דער דא איז גישטארקט מיט דיא גרינגע בליצין דער דא איז גיהייליגט מיט שטורעם פון די גלגלים דר דא ווערט גישטארקט דורך שפרינגען פון דיא אופנים דער דא איז גיהייליגט אין ברומונג פון דיא מלאכים וואש זייא הייסין עירין דער דא איז גישטארקט אין איין זאמלונג פון דיא הייליגע מלאכים דער דא איז גיהייליגט מיט דיא מלאכים וואש זייא לייכטין וויא פונקען דער דא איז גישטארקט מיט דיא מלאכים וואש זיינען גיהויאט אויש פלאם דער דא איז גיהייליגט מיט צירונג פון ריינע מלאכים דער דא איז גישטארקט מיט ברענדיגע מלאכים דער דא איז גיהייליגט מיט פיל כתות מלאכים וואש הייסין כרובים דער דא איז גישטארקט מיט איין זאמלונג פון די פלאמענדיגע מלאכים דער דא איז גיהייליגט מיט דיא מחנות פון מלאכים דער דא איז גישטארקט מיט זיסע גיזאנג וואש דיא מלאכים זינגען דער דא איז גיהייליגט מיט ברענעדיגע מלאכים דיא דא שטייען דער דא איז גישטארקט מיט שטארקייט פון דיא מלאכים וואס הייסין אראלים דער דא איז גיהייליגט מיט דיא מלאכים וואש זיי צוא שיידין דיא פליגיל כדי דיא תפלה זאל קומען פאר השם יתברך דער דא איז גישטארקט מיט די מלאכים וואש זייא קלינגען אונ באהעפטין זייערע פליגיל דר שטן זאל ניט קענען קומען פאר גאט מקטרג צוא זיין דער דא איז גיהייליגט מיט דעם קול פון דיא מלאכים וואש זייא ברומען מיט ברומונג דער דא איז גשטארקט מיט צעהן מאל צעהן טויזנט מלאכים דר דא איז גהייליגט מיט דיא מלאכים וואש רוען ויבער דער דא איז גישטארקט מיט דיא צאל

בְּלוּלֵי קֶרַח וְשֶׁלֶג וְשַׁלְהָבִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : כַּדֵּי צֶדֶק גְּזֵי רְהָבִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ : לְיוֹשֵׁב גּוֹבַהּ לָהֶם וְיִרְאָה לָהֶם · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : גִּבּוֹרֵי כֹחַ בְּמִשְׁכְּנוֹת אָהֳלֵיהֶם · אוֹמְרִים בָּרוּךְ : דָּאֵי בְּכָנָף מְכַסִּים פְּנֵיהֶם · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : דּוֹרְשֵׁי דָתוֹת דְּבֵקִים בֵּאלֹהֵיהֶם · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ : לְיוֹשֵׁב הֲמוֹנֵי עִירִין וְסוֹד קַדִּישִׁין · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : הוֹגֵי שַׁעֲשׁוּעַ מַטַּע קְדוֹשִׁים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ : וְעוֹדֵי מַעַל גְּוִיָּתָם כְּתַרְשִׁישִׁים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : וְחוֹלֵי אַהֲבָה סְמוּכֵי בְּאֲשִׁישִׁים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ : לְיוֹשֵׁב זְבוּדֵי זוֹהַר כְּעֵין חַשְׁמַלִּים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : זוֹקְקֵי שִׁבְעָתַיִם בְּרוּר מִלִּים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ : חוֹסֶן חֲיָלִים רִבְבוֹת אֵלִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : חֲנִיטֵי כּוֹשֶׁר בְּנֵי אֵלִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ : לְיוֹשֵׁב טְכוּסֵי טוֹהַר חֲדָשִׁים לַבְּקָרִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : טְעוּנֵי מוֹרָאֲךָ בְּצִוּוּי עִקָּרִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ : יְדוּדוּן יְדוּדוּן בְּחִיל נִזְקָרִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ : יוֹדְעֵי בִין מִפְּנִינִים יְקָרִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ : לְיוֹשֵׁב כְּסוּיֵי אַרְבַּע מְרֻבְּעֵי פָנִים · אוֹמְרִים

מטה לוי

שם כבוד מלכותו לעולם ועד (בלולי קרח כו') מלאכים הבלולים מקרח ושלג ושלהבות אש (כדי צדק) ישראל שהם בני צדיקים (גזי רהבים) יוצאי מצרים (גובה להם) חיות הקודש שנאמר עליהם וגובה להם (ויראה להם) שהם יראים מכסא הכבוד (גבורי כח כו') ישראל המתגברים בכח התפלה בבהכ"נ (דאי בכנף) פורחים בכנפיהם (מכסים פניהם) כמ"ש בשתים יכסה פניו (המוני עירין) קבוץ מלאכים (וסוד) וקבוץ קדישין (הוגי שעשוע) ישראל ההוגים בתורה שנקראת שעשוע (מטע קדושים) נצר ממטע של האבות הקדושים (ועודי מעל) המלאכים הנועדים למעלה (גויתם כתרשישים) טפס רחב כים של תרשים (וחולי אהבה סמוכי באשישים) ישראל הצריכים סעד מסקדוש ב"ה מחמת שהם חולים לאהבתו יתברך (זבודי זוהר כעין חשמלים) המלאכים אשר נתן לשם חלק זוהר כעין חשמל (זוקקי שבעתים) ישראל העוסקים בתורה המזוקקת שבעתים (ברור מלים) מבררין דברי תורה (חוסן חיילים) מלאכים החזקים (חניטי כושר) זרע אמת וכושר (בני אלים) בני אברהם יצחק ויעקב הנקראים אילי צדק (טכוסי טוהר) מלאכים המתוקנים בטהרה (חדשי בקרים) ומתחדשים בכל בוקר (טעוני מוראך) ישראל הנושאים עול מוראך (בצווי עקרים) בצווי אבות ונביאים וזקנים וחכמים שהם עקרים (ידודון ידודון בחיל נזקרים) מלאכים אשר מחיל ויראה הם קופצים ונרתעים לאחוריהם (אומרים קדוש) (יודעי בין מפנינים יקרים) ישראל היודעים להבין בשתי תורות היקרים מפנינים · (כסויי ארבע) חיות הקודש המתכסים בארבע כנפים · והם (מרבעי פנים) כמ"ש וארבעה פנים לאחת וארבע כנפים לאחת (כרותי ברית פנים בפנים) ישראל שכרת הקב"ה עמהם ברית פנים בפנים לדבר ה' עמהם (לובשי בדים וכים

בית לוי

כמ"ש משרתיו אש לוהט (שם קד) (אבירי) תואר לישראל (בלולי קרח) עשה"כ משליך קרחו (שם קמז) ועשה"כ אש וברד שלג וקיטור רוח סערה עושה דברו (שם קמח) (כדי צדק) בני צדק ר' יהלל כדיו (איוב יח יג) לפי שהבנים לאדם כמו כדים לאילן והרצון בבני צדק שהם זרע אמת (גזי) מל' ממעי אמי אתה גוזי (תהלים עא ו) (רהבים) תואר למצרים עשה"כ ולא פנה אל רהבים (שם מט) ול' רהבים גסות וגאות (גובה להם) עשה"כ וגביהם וגובה להם ויראה להם (יחזקאל א יח) (גבורי כח) תואר לישראל (דאי) פורחים ל' וידא על כנפי רוח (תהלים יח יא) והוא עשה"כ בשתים יכסה פניו וגו' ובשתים יעופף (ישעיה ו ב) (המוני עירין וסוד קדישין) על שם הכתוב בגזירת עירין פתגמא ומאמר קדישין שאלתא (דניאל ד יד) והמוני וסוד שניהם ל' קבוץ כמו בסוד ישרים ועדה (תהלים קיא) (הוגי) לשון דבור כמו והגית בו (יהושע א) (שעשוע) תואר לתורה עשה"כ ואהיה שעשועים יום יום (משלי ח' ל') (קדושים) תואר לאבות (מעל) כמו למעלה (גויתם כתרשישים) עשה"כ וגויתו כתרשיש (דניאל י ו) (וחולי אהבה) כו' עש"ה סמכוני באשישים רפדוני בתפוחים כי חולת אהבה אני (שה"ש ב ה) (באשישים) גביעים של יין (זבודי) ל' חלק כמו זבד טוב (בראשית ל כ) (זבודי זוהר כעין חשמלים) (יחזקאל ח ב) (זוקקי) רומז לישראל (שבעתים) רומז לתורה (חוסן) ל' חוזק כמו חסין יה (תהלים פט ט) (חניטי) ילידי (כושר) תואר לאבות על שם מעשיהם הכשרים והישרים (אלים) תואר לאבות (טכוסי טוהר) לשון תכסיס ורומז למלאכי השרת הנבראים בכל יום מנהר דינור (טעוני) כמו טוענים עליהם (עקרים) תואר לאבות ונביאים וחכמים וזקנים (ידודון ידודון) תואר למלאכים (בחיל) ל' חלחלה ורעד כמו חיל משנו (תהלים ט ט) (נזקרים) לשון קפיצה ולשון

פון דיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַיינֶען זַייעֶר פִיל הוֹיפִין פַאר הַאנְדִין : לְיוֹשֵׁב תהלות צוּא גָאט דֶער דָא זִיצְט אִין לוֹיבּ אוּנ צוּא דֶעם גָאט דֶער דָא רַייט אִין הִימִיל דֶער דָא הַייסְט עֲרָבוֹת קדוש וברוך צוּא אִים וֶוערְט גִיזָאגְט קָדוֹשׁ אוּנ בָּרוּךְ :

אילי שחק דִיא שְׁטַארְקֶע מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען אִין הִימִיל וָואשׁ זַייא זַיינֶען אוֹישׁ גִיהוֹיאָט פוּן פְלַאם פַייעֶר זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ אדירי דִיא שְׁטַארְקֶע וָואשׁ דֶער גַאנְצֶער בַּאנֶער פוּן גָאט אִיז אָן זַייא דִיא דָא זַיינֶען גִילִיבְּט בַּייא גָאט זַייא זָאגִין בָּרוּךְ בלולי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען אוֹישׁ גִימִישְׁט פוּן אַייז אוּנ שְׁנַייא אוּנ פְלַאם זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ כדי דִיא גִירֶעכְטֶע קִינְדֶער דִיא וָואשׁ זַיינֶען אוֹישׁ גִיצוֹיגִין גִיוָוארִין פוּן מִצְרַיִם זַיי זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ גובה דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען הוֹיךְ אוּנ פָארְכְטִין זִיךְ פַאר גָאט זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ גבורי דִיא וָואשׁ זַייא זַיינֶען שְׁטַארְק מִיט כֹּחַ צוּא לֶערְנֶען תּוֹרָה אִין דִיא בָּתֵּי מִדְרָשִׁים זַייא זָאגִין בָּרוּךְ דאי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא שְׁוֶועבִּין מִיט פְלִיגִיל זַייא בַּדֶעקִין זַייעֶר פָּנִים זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ דורשי דִיא וָואשׁ זַייא פַארְשְׁטִין דִיא תּוֹרָה דִיא וָואשׁ בְּהֶעפְטִין זִיךְ צוּא זַייעֶר גָאט זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ המוני דָאשׁ בְּרוּמוּנְג פוּן דִי מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא הַיישִׁין עִירִין אוּנ דֶער סוֹד פוּן דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ הַייסִן קַדִּישִׁין זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ הוגי דִיא וָואשׁ זַייא לֶערְנֶען דִיא תּוֹרָה דִיא הַיילִיג פְלַאנְצוּנְג זַייא זָאגִין בָּרוּךְ ועדי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען אִין

גִיזַאמִילְט אוֹיבִּין אִין הִימִיל זַייעֶר גוּף אִיז אַזוֹא בְּרַייט אוּנ גְרוֹיש וְויא דֶער יָם וָואשׁ עֶר הַייסְט תַּרְשִׁישׁ זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וחולי אוּנ דִיא וָואשׁ זַייא זַיינֶען קְרַאנְק נָאךְ גָאטְשׁ לִיבְּשַׁאפְט דִיא וָואשׁ זַיינֶען אוּנְטֶער גִילֶעהֶענְט מִיר בֶּעכֶער וַויין דָאשׁ אִיז דִיא תּוֹרָה זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ זבודי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען גִיטַיילְט מִיט לוֹיטֶערְקַייט אַזוֹא וְויא דָאשׁ גִישְׁטַאלְט פוּן חַשְׁמַלִּים זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ זוקקי דִיא וָואשׁ זַייא לֶערְנֶען דִיא תּוֹרָה וָואשׁ זִיא אִיז גִילַייטֶערְט זִיבִּין מָאל זִיבִּין מִיט דִיא לוֹיטֶערֶע רַייד זַייא זָאגִין בָּרוּךְ חוסן דִיא שְׁטַארְקֶע חֲיָילוֹת פוּן פִיל טוֹיזִינְט מַלְאָכִים זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ חניטי דִיא רֶעכְט פַארְטִיגֶע קִינְדֶער דִיא קִינְדֶער פוּן דִיא שְׁטַארְקֶע אָבוֹת זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ טכוסי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען גִיצִירְט מִיט לוֹיטֶערְקַייט חדשי דִיא דָא וֶוערִין בַּנַייאָט צוּא אַלֶע פְרִיא מָארְגִין זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ טעוני דִיא וָואשׁ זַייא טְרָאגִין דַיין פָארְכְט דִיא דָא הִיטִין מְקַיֵּים צוּא זַיין דִיא מִצְוֹת פוּן דֶער תּוֹרָה זַייא זָאגִין בָּרוּךְ ידודון דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ פַאר וָואגְלֶען צוּא טָאן גִישְׁווִינְד גָאטְשׁ שְׁלִיחוּת זַייא שְׁפְּרִינְגֶען מִיט צִיטֶערְנֶעשׁ זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ יודעי דִיא וָואשׁ זַייא הָאבִּין פַאר שְׁטַאנְד אִין דֶער תּוֹרָה וָואשׁ זִיא אִיז טַייעֶר פוּן פֶּערִיל זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ כסויי דִיא חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ וָואשׁ זַייא הָאבִּין פִיר גִישְׁטַאלְט אוּנ אִיטְלִיכְשׁ פָּנִים אִיז צוּא גִידֶעקְט זַיי זָאגִין קָדוֹשׁ כרותי דִיא וָואשׁ גָאט הָאט מִיט זַייא גוֹזֵר בְּרִית גִיוֶועזְן אוּנ הָאט מִיט זַייא גִירֶעט פָּנִים בְּפָנִים בְּשָׁעַת

פתן

קָדוֹשׁ: כְּרוּתֵי בְּרִית פָּנִים בְּפָנִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ: לוֹבְשֵׁי בַדִּים זַכִּים וְחַפִּים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: לוֹבְשֵׁי לְבָנִים נְעִימִים וְיָפִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: ליושב מְשָׁרְתִים נָאִים רָמִים וּגְבוֹהִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: מְלַמְּדֵי חֻקִּים מְשִׁיבֵי נְכוֹחִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ: נוֹגְנֵי נוֹעַם סִפִּים מְרוּפָּפִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: נָאווּ לְחַיִּים כְּעָגוּר מְצַפְצְפִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: ליושב סְכוּכֵי אֶבְרָה כְּקָלָל נוֹצְצִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: סְגוּלֵי מֵעַמִּים בְּיִרְאָה מַעֲרִיצִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ: עוֹמְדִים מִמַּעַל בִּדְבָרוֹ נְחוּצִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: עוֹרְכֵי עֹז בְּרַעַד שְׁבוּצִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: ליושב פָּנִים וְלֹא עוֹרֶף נְתֻאָמִים · אוֹמְרִים בָּרוּךְ: פְּרוּשִׁים לְךָ אֲחוּיִם וּמוּתְאָמִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: צְבָאוֹת עֶלְיוֹנִים גֵּאִים וְרָמִים · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: צִבְאוֹת תַּחְתּוֹנִים לִרְצוֹתְךָ מַעֲרִימִים · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: ליושב קוֹרְאֵי בְּשִׁלּוּשׁ זֵר תִּפְאָרָה · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: קוֹרְאֵי פְעָמִים חֲטִיבַת אֲמִירָה · אוֹמְרִים בָּרוּךְ: רַגְלֵיהֶם רֶגֶל עֲמִידַת יְשָׁרָה · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: רְצוּיֵי שַׁדַּי מְשׁוֹרְרֵי שִׁירָה · קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: ליושב שַׁאֲנַנֵּי שֶׁקֶט שָׁלוֹם בְּמַחֲנָם · אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: שׁוֹקְדֵי דַלְתוֹת בְּשִׂיחַ

בית לוי

תלמוד הוא כדי שיזדקק שלי (יודעי בין) תואר לישראל בין ל׳ הבנה (מפניניה יקרים) תואר לתורה (כרותי ברית פנים בפנים) עפס״כ לא את אבותינו כרת ה׳ את הברית הזאת כי אתנו וגו׳ פנים בפנים דבר ה׳ וגו׳ (דברים ה ג) (לובשי בדים) כמ״ש והאיש אחד בתוכם לבוש בדים (יחזקאל ט ב) (זכים וחפים) טהורים ונקיים ל׳ זך אני בלי פשע חף אנכי (איוב לג ט) (משיבי נכוחים) עפ״ס שפתים ישק משיב דברים נכוחים (משלי כד כו) או פי׳ שהם משיבי מלחמתה של תורה שנקראת נכוחים עפס״כ משיבי מלחמה שערה (ישעיה כח ו) ועפ״ס כולם נכוחים למבין (משלי ח ט) (ספים מרופפים) כדכתיב וינועו אמות הספים מקול הקורא (ישעיה ו ד) (מרופפים) לשון עמודי שמים ירופפו (איוב כו יא) (עגור) בל״א רח״ב (סכוכי) לשון סכך וכסוי (אברה) לשון כנף כמו מי יתן לי אבר כיונה (תהלים נה ז) (סגולי מעמים) ע״ש הכתוב והייתם לי סגולה מכל העמים (שמות יט ה) (נחוצים) לשון מהירות כמו כיס דבר המלך נחוץ (ש״א כא ט) (עוז) תואר לתורה עפס״כ ה׳ עוז לעמו יתן (תהלים כט יא) (שבוצים) ל׳ רתם מן אחוזי השבץ (ש״ב א) תרגום רתיתא (פנים ולא עורף) עפ״ס לא יסבו בלכתם (יחזקאל א) שא״צ להסב פניהם כי כל ד׳ רוחות הם עד פניהם כי ד׳ פנים להם (רש״י) (נתאמים) מכוונים ומחוברים ל׳ תאומים (פרושים) בל׳ תלמוד פרשה (אחוים ומותאמים) שניהם מל׳ איחוי והתאחדות (מערימים) מחכימים (חטיבת) שבח בל׳ תלמוד כמו חטיבה אחת בעולם (אמירה) ל׳ אהבה כמו את ה׳ האמרת (רגליהם רגל עמידת ישרה) ל״ה ורגליהם רגל ישרה (יחזקאל א) ואמרו״ל שאין להם קפיצים לכן הם עומדות תמיד ביושר (תלולי) לשון הר גבוה ותלול (יחזקאל יז כב) (תעף) לשון עופפות או הוא לשון חזוק כמו כתועפות ראם (מעולים) לשון מעלה (מעריצים) מחזקים (אזוריב) תאורים (נגים) לשון עמידה כמו ויציגם (בראשית מז ב) (נמלו) ל׳ שבח (גובה וגאון) תואר למלאכים עפ״ס וגביהן וגובה להם (יחזקאל א יח) (עדיו) (שמות ג ד) (דוהרים) קופצים לשון סוס דוהר (נחום ג ב) (גוהרים) טפלים לארץ ל׳ ויגהר אליהו (מ״א יח מב) (מלפוניו) נגזיו (בחביוני פניניו) עפ״ס כסה שמים הודו וגו׳ ושם חביון עוזו (חבקוק ג ב) (יגורו) לשון יראה (וממנו יגורו אלים) כ״כ ככל ל״י והוא עפ״ס משתו יגורו אלים (איוב מא יז) (זרותי) לשון

מטה לוי

וחפים) המלאכים לבושי הבדים הטהורים ונקיים (לובשי לבנים) ישראל המלובשים ביום בטליתים ובבגדים לבנים (נעימים ויפים משרתים נאים) מלאכים המשרתים את פני המלך ה׳ המתנוססים (משיבי נכוחים) ישראל משיבים דברים ישרים בתורה (נוגני נועם) המלאכים המנגנים שירה נעימה (ספים מרופפים) וספי הבית מרופפים ומתנועעים ע״י שירתם (נאוו לחיים) ישראל שנאמר עליהם נאוו לחייך בתורים (כעגור מצפצפים) צועקים ומצפצפים בתפלה כמו עוף שנקרא עגור (סכוכי אברה) מכוסי כנפיים (כקלל נוצצים) ונוצצים כעין נחושת קלל בשעה שהוא יוצא מן הכבשן שהוא מאיר ביותר ויוצאים ניצוצין (סגולי מעמים) ישראל האהובים מכל העו״ג (עומדים ממעל) שרפים שעומדים ממעל לו (בדברו נחוצים) נחוצים ומהירים בדברו (עורכי עוז) ישראל העורכים התורה שנקראת עוז (ברעד שבוצים) אחוזים באימה ורעד (פנים ולא עורף נתאמי׳) המלאכים נתאמים ומחוברים מארבע פנים ואין להם עורף (פרושים) מן העו״ג (לך אחוים ומותאמים) מחוברים לך באחוה ותאומים (לרצותך מערימים) חושבים ערמה וחכמה לרצותך (קוראי בשלוש) מלאכים שאומרים ג״פ קדוש שהוא זר תפארה · ישראל (קוראי פעמים חטיבת אמיר״) קוראים ב״פ שמע ישראל שהוא שבח של אהבה (רצויי שדי משוררי שירה) ישראל הרצוים לה׳ בשירתם (שאנני שקט) המלאכים הנקראים שאננים והם שוטים ושקטים תמיד כי (שלום במחנם) שאין בהם תחרות (שוקדי דלתות בשיח מענם) ישראל השוקדים דלתות בהכ״נ

זרח עפ״ס ושמים בזרת תכן (ישעיה מ יב) (זוכר) כנוי לשמים המזכירים (מרעיף) מטיף לשון יערוף כמטר לקחי (דברים לב ב) (נושאי אגליו) עפ״ס מי הוליד אגלי טל (איוב לח כח) ופי׳ אגלי טל כמין טפות שבטל נתון כסא ולמ״ד מסתלק בט״ו (רש״י) (זכי) כנוי למלאכים (שמי) שמים (סכו לרגליו) מל׳ והם תכו לרגליך (דברים לג ג) ופי׳ רש״י ל׳ שעלו תחתיך לשון תרגום (תאיר תתים אומים) טלם ל׳ פחד ורעד (תפוזים) ל׳ חפזון ור״ל מבהלים ·

מַתַּן תּוֹרָה זַייא זָאגִין בָּרוּךְ לובשי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זֵיינֶען אָן גִיקְלֵיידְט אִין לֵיינִינֶע אוּנ קְלָארֶע קְלֵיידֶער זַייא זֵיינֶען לוֹיטֶער אוּנ רֵיין זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ לובשי דִיא וָואשׁ זַייא זֵיינֶען אָן גִיקְלֵיידְט מִיט שֵׁיינֶע אוּנ וַוייסֶע קְלֵיידֶער זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ משרתים דִיא הוֹיכֶע אוּנ דֶער הוֹיבִּיגֶע מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זֵיינֶען גָאטְשׁ בַּאדִינֶער זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ מלמדי דִיא וָואשׁ זַייא זֵיינֶען גִילֶערִינְט פוּן דִיא חוּקִים פוּן דֶער תּוֹרָה אוּנ עֶנְטְפֶערִין גוּטֶע טְעָמִים אִין דֶער תּוֹרָה זַייא זָאגִין בָּרוּךְ נוגני דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זִינְגֶען מִיט זִיסְקַייט זַייא מַאכִין שְׁלַאף אוּנ מַאכִין צִיטֶערִין דִיא שְׁוֶועלִין פוּן דֶעם הֵיכָל מִיט זַייעֶר קוֹל זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ נאוו דִי וָואשׁ זַייעֶרֶע קִין בַּאקִין זֵיינֶען שֵׁיין זַייא זִינְגֶען אַזוֹא וִויא דֶער פֵייגִיל וָואשׁ עֶר הַייסְט עָגוּר זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ סכוכי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זֵיינֶען צוּא גִידֶעקְט מִיט פְלִינְגִיל זַייא פִינְקְלֶען אַזוֹא וִויא גִילַייטֶערְטֶע קוּפֶּער זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ סגולי דִי וָואשׁ זַייא זֵיינֶען אוֹיז גִיקְלִיבִּן גִיוָועזְן בְּשַׁעַת מַתַּן תּוֹרָה צְוִוישִׁין דִיא דֶערְצַאלִינְגֶע פֶעלְקֶער וָואשׁ זַייא

שְׁטַארְקִין גָאט מִיט פָארְכְט זַייא זָאגִין בָּרוּךְ עומדים דִי מַלְאָכִים דִיא דָא שְׁטֵייעֶן פוּן אוֹיבִּין זַייא זֵיינֶען גִיהַיילְט אִין גָאטְשׁ רֵייד זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ עורכי דִיא דָא רִיכְטִין אָן שְׁטַארְקַייט זַייא פָארְכְטִין זִיךְ מִיט צִיטֶערְנֶעשׁ זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ פנים זַייא בַּהֶעפְטִין זִיךְ מִיט זַייעֶר פָּנִים אוּנ נִיט מִיט זַייעֶר אַקִּין דֶען אַז דִיא מַלְאָכִים דַארְפִין גֵיין דַארְפִין זַייא זִיךְ נִיט אוּם קֶערִין מִיט זַייעֶר פָּנִים צוּא גֵיין וְויא אַמֶענְטְשׁ נָאר צוּא וֶועלְכֶער זַייט עֶר וִויל גֵיין גֵייט עֶר זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ פרושים זַייא זֵינֶן צוּא דִיר אָפּ גִישַׁיידְט זַייא זֵיינֶען בַּהֶעפְט צוּא דִיר זַייא זָאגִין בָּרוּךְ צבאות דִיא אוֹיבֶּערְשְׁטֶע חַיָּלוֹת דִיא דָא הֶערְשִׁין אוּנ זֵיינֶען הוֹיךְ זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ צבאות דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע חַיָּלוֹת זַייא קְלִיגִין צוּא בַּאוִוילִיגִין דִיר זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ קוראי דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא רוּפִין אָן מִיט אַשֵׁיינֶער קְרוֹין אַנִידְרִיטְע קְדוּשָּׁה זַייא זָאגִין קָדוֹשׁ קוראי דִיא וָואשׁ זַייא זָאגִין צְווַייא מָאל אִין טָאג אַגִילִיבְּטֶע לִיבּ זַייא זָאגִין בָּרוּךְ רגליהם דִיא מַלְאָכִים דִיא דָא שְׁטֵייעֶן גְלַייךְ זַייעֶרֶע פִיס זַיי זָאגִין

מענם · אומרים ברוך : תלולי תעף בשפר הגיונם · אומרים קדוש : תמימי דרך לרבונם וקונם · קדוש וברוך :

חזן וקהל ליושב תהלות · לרוכב ערבות · קדוש וברוך

ובכן שרפים עומדים ממעל לו :

חזן וקהל זה אל זה שואלים · איה אל אלים · אנה שוכן מעולים · וכלם מעריצים ומקדישים ומהללים :

מיוסד ע"פ א"ב ומתיסד עפ"ס (ישעיה ו כג) ופתח שרפים עומדים וגו' · וסיים בכל חרוז מקלת פסוק עד מלא כל הארץ כבודו :

אין מספר לגדודי צבא חילו · אזורים אימה אחוזים פחד חילו · ברעד ורתת ורטט צגים לעלו · שרפים עומדים ממעל לו : זה אל זה גויתם כתרשיש תהלה ישמיעו יחד · גובה וגאון עדיו יתודו ליחד · דוהרים גוהרים לאחד ושמו אחד · שש כנפים שש כנפים לאחד : זה אל זה הנאדר בקודש רב טוב מצפניו · הוד והדר ועוז בחביוני פניניו · וממנו יגורו בני אלים ויתחבאו מפניו · בשתים יכסה פניו : זה אל זה זרותי זוהר מרעיף נטפי אגליו · זכי שמי טוהר תכו לרגליו · חלים חתים חפוזים איומים נדגליו · ובשתים יכסה רגליו : זה אל זה טסים ודאים כדמיון נשר מעופף · טיסתם כבזק סביב כם לעופף · ישמיעו הננו במשלחת קונם להתעופף · ובשתים יעופף : זה אל זה כסויי שש שש יעריצו

מטה לוי

בדבר תפלתם (תלולי תעף) מלאכים שנטוים בהתעופפו' (בשפר הגיונם) ביופי דבורם (תמימי דרך) ישראל שנאמר בהם אשרי תמימי דרך (אומרים לרבונם) כו' : (ובכן שרפים עומדים ממעל לו) להקב"ה (זה אל זה שואלים איה) מקום כבודו של אל על כל אלים (אנה שוכן מעולים) שממשלה על כל המעולים :

(אין מספר לגדודי צבא חילו) ומחנות חיילי צבאותיו אשר הם (אזורים אימה) חגורים באימה (אחוזים פחד חילו) אחוזים חיל ופחד (ברעד כו' לעלו) עומדים לנשאו ולסבלו ברעדה (גויתם כתרשיש) מלאכים אשר גופם רחב כים של תרשי' (תהלה ישמיעו יחד) המלאכים שיש להם (גובה וגאון) והם (עדיו) קשוטו של הקב"ה (יתודו ליחד) בזה שהם מיחדים יהודו (דוהרים גוהרים) הם קופצים ונופלים לארץ (לאחד ושמו אחד) (בחביוני פניניו) בסתרי מטמוניו (וממנו יגורו בני אלים) גבורים וחזקים מתייראים ממנו (ויתחבאו מפניו) שמכסים פניהם בכנפיהם (זרותי זוהר) השמי' מזהירים אשר נתכנו בזרת של הקב"ה (מרעיף נטפי אגליו) מטיפים טיפי גשמי טל (זכי שמי טוהר) המלאכים הטהורים אשר בשמים הטהורי' (תכו לרגליו) נתמלאו ונתכנסו תחת גלו (חלים כו' נדגליו) פוחדים ורועדים ונחפזים ואיומים מלאכיו שמדגילים אותו (טסים ודאים) שחיות מעופפים (כדמיון נשר מעופף) כמו נשר המעופף (טיסתם) וכן עופפתם דומות (כבזק) השלהבת היוצאת מן הכבשן (סביב כם לעופף) כשהם מעופפים סביבות הכסא (ישמיעו כו') בהתעופפם משמיעים להקב"ה הננו ואנו עושים

בית לוי

טסים ודאים) שניהם ל' התעופפות במהירות ובמיהם נופלים על הכבד המעופף כמו כנבד ישא על אוכל (איוב ט כו) וכמו כאשר ידאה הנשר (דברים כח מט) ונקרא מיקרה ארמית ומדרש לשלוף הסי"ן כמש"ך כי ס"י על אשר שטוף (שם ד יח) ועל כנפרים עפות (ישעיה לא ה) כנ' פיסה (פרוס"ה) (טיסתם) שוטטתם (כבזק) עפ"ה והחיות וגו' כמראה הבזק (יחזקאל א יד) (כם) כמו כסא (ישעיה) ל' פתק ור"ל

קדוש ראמי דיא וואש זייא באוויליגין דעם שטארקין גאט זייא זינגען שירה אונ זאגין קדוש וברוך שנאני דיא גישטילטע מלאכים וואש זייא האבין שלום אין זייער מחנה זייא זאגין קדוש שוקדי דיא וואש זייא היילין אין דיא טירין פון דיא שולין מיט דיא רייד פון זייער תפלה זייא זאגין ברוך תלולי דיא מלאכים וואש זייא שוועבין הויך מיט זייערע שיינע רייד זאגן זייא קדוש תמימי דיא וואש זייא זייען אין גאנצין וועג צוא זייער הער אונ צוא זייער באשעפער זאגין זייא קדוש וברוך : ובכן אונ אזוא ברענגינגע מלאכים שטייען ביי גאט צוא בדינען אים : זה אל זה איין מלאך צום אנדרין מלאך פרעגין וואו איז די שכינה פון גאט וואש ער איז שטארק איבער אלע מלאכים וואו רועט דער גאט וואש ער איז דער הויכן איבר אלע דער הויבענע אונ אלע מלאכים שטארקין אונ היילינגן אונ לויבין : אין מספר עס איז קיין צאל ניט צו דיא שארין פון זיין חיל זייא זייגען אן גיגורט מיט פארכט זיי זייגען אן גינומען מיט פארכט פון וועגין גאטס שטארקייט ברעד מיט דר שרעקיגעש אונ ציטערנגעש אונ היילונג שטייען זייא צוא לויבין אים ברענגדיגע מלאכים שטייען ביי אים גויתם זייער אין איז אזו גרויס וויא דער ים וואש ער הייסט תרשיש זייא לאזין הערין אין איינעם דיא הויך אונ דיא הערשאפט פון גאט אונ זיין ציהונג

זיין איינציקייט צוא איינציגין דוהרים זייא שפרינגען זייא בוקין זיך צוא גאט דער דא איז איינציג אונ זיין נאמען איז איינציג איטליכער פון דיא מלאכים האט זעקס פליגיל הנאדר בקודש גאט דער דא איז באשיינט מיט היילינקייט עס איז פיל גוטש אין זיין באהעלטענעש לויב אונ שנקייט אונ שטארקייט איז אין זייגע אינווייניגשטע פאר בארגונג וממנו יגורו אונ פר אים פארכטין זיך דיא שטארקע מלאכים אונ זייא בהאלטין זיך פר אים מיט צווייא פליגיל באדעקט איטליכער מלאך זיין פנים זרותי זהר דיא לויטערע הימיל וואש גאט האט זייא באשאפין מיט זיין שפאן זיר מאכט טריפין דיא טראפין פון זיין וואשער דיא ריינע אונ לויטערע הימיל זייא זייגען גינידערט צוא דיא פיס פון גאט חלים חתים זייא דער שרעקין זיך אונ אנגשטין זייא היילין אונ פארכטין זיך זייגע גיבאנירטע מלאכים אונג מיט צווייא פליגיל באדעקט איטליכער מלאך זייגע פיס טסים ודאים זייא שוועבין אונ פליהען גלייך אז איין אדלער דער דא שוועבט זייער שוועבונג איז וויא פונקען פייער צוא פליהען ארום כסא הכבוד ישמיעו זייא לאזין הערין דא זייגען מיר אין שליחות פון זייער באשעפער צו שוועבין אונ מיט צווייא פליגיל שוועבט איטליכער מלאך כסויי שש שש דיא מלאכים דיא דא זייגען באדעקט מיט זעקס פליגיל זייא שטארקין לויב

בְּלָאַט מַחֲזֶה · כַּבִּיר וְרַב כֹּחַ וְשָׁפָל יֶחֱזֶה · לְהַעֲרִיצוֹ בְּפַחַד נִרְשִׁים זֶה מִזֶּה · וְקָרָא זֶה אֶל זֶה: זה אל זה מוֹשֵׁל עוֹלָם בִּגְבוּרָה עָשׂ כֹּל בְּמַאֲמָר · מְנִיעִים אַמּוֹת הַסִּפִּים קְדוּשָּׁתוֹ לוֹמַר · נוֹצְצִים נוֹגְהִים לְפָנָיו יַנְעִימוּ מַאֲמָר · וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: זה אל זה שַׂרְפֵי הוֹד יַכְתִּירוּ נֵזֶר לְקָדוֹשׁ · סוֹלּוּ לָרוֹכֵב בָּעֲרָבוֹת מָרוֹם וְקָדוֹשׁ · עוֹנִים כֻּלָּם כְּאֶחָד שִׁלּוּשׁ קָדוֹשׁ · קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ: זה אל זה פְּלִיאֵי אַלְפֵי אֲלָפִים וְרִבֵּי רְבוֹאוֹת · פּוֹצְחִים הַלֵּל וְזִמְרָה לֵאלֹהֵי הַצְּבָאוֹת · צוּר עוֹלָמִים בְּתוֹךְ צְבָאוֹ אוֹת · יְהֹוָה צְבָאוֹת: זה אל זה קוֹרֵא הַדּוֹרוֹת דָּר בִּשְׁמֵי עֶרֶץ · קָלוֹת סְעָרָה תַּעַשׂ דְּבָרוֹ בְּמֶרֶץ · רָם וְנִשָּׂא דֹּבֵר וַיִּקְרָא אֶרֶץ · מְלֹא כָל הָאָרֶץ: זה אל זה שׁוֹכֵן עַד וְקָדוֹשׁ וְנִשְׂגָּב לְבַדּוֹ · שָׁמַיִם וּשְׁמֵי הַשָּׁמַיִם לֹא יְכַלְכְּלוּ הוֹדוֹ · תּוֹקֶף תַּרְשִׁישִׁים וְאֵלִים צָר לִכְבוֹדוֹ · מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: זה אל זה

בית לוי

השגה (בלאט) בלחש כמו דברו אל דוד בלט (ש"א יח כב) (כביר ורב כח) עפ"ס כביר כח לב (איוב לו ה) ועפ"ס גדול אדונינו ורב כח (תהלים קמז ה) (נרשים) מקבלים רשות כדכתיב וקרא זה אל זה ואמר קדוש ות"י ומקבלין דין מן דין (עש) כמו עשה (מניעים אמות הספים) עפ"ס וינועו אמות הספים (ישעיה ו ד) (נוצצים) המלאכים הנוצצים כעין נחשת קלל (נוגהים) מאירים (קורא הדורות) תואר להקב"ה וזהו ל"כ (ישעיה מא ד) (ערץ) לשון חוזק (יכלכלו) יסבלו (צר) יצר:

מטה לוי

השליחות הקדוש ב"ה (כסוי שם) המכוסים בשם כנפים (יעריצו כו') יחזק בשבח בקול דממה דקה את מחזה הקדוש ב"ה אף שהוא (כביר ורב כח) ועכ"ז (ושפל יחזה) יראה עולם השפל בהשגחה (להקדישו בפחד נרשים זה מזה) נוטלים רשות זה מזה להקדישו בפחד (מושל כו') הקדוש ב"ה שהוא מושל בגבורתו על כל העולם עשה הכל במאמר פיו (מניעים כו' נוצצים נוגהים) מלאכים המאירים מזעזעים האמות בהיכל של מעלה ושל מטה לומר קדושתו (לפניו כו' פליאים אלפי כו') מלאכים המופלאים שמספרם אלפי אלפים ורבי רבואות פותחים הלל חמרה כו' (צור עולמים בתוך צבאו אות) שמכירין אותו בצבאות וסימן שהוא צור עולמים וע"כ נקרא (ה' צבאות) הקדוש ב"ה שהוא קורא הדורות מראש הוא (דר בשמי ערץ) בשמים החזקים (קלות סערה) רוח סערה עושה דברו בקולות ומרוצה (ויקרא ארץ מלא כל הארץ) שיהיו מלאים בכל דבר:

פותחין הארון

וּבְכֵן לְךָ הַכֹּל יַכְתִּירוּ:

מיוסד ע"פ א"ב

לְאֵל עוֹרֵךְ דִּין: לְבוֹחֵן לְבָבוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְגוֹלֶה עֲמוּקוֹת בַּדִּין: לְדוֹבֵר מֵישָׁרִים בְּיוֹם דִּין:
לְהוֹגֶה דֵעוֹת בַּדִּין: לְוָתִיק וְעוֹשֶׂה חֶסֶד בְּיוֹם דִּין:
לְזוֹכֵר בְּרִיתוֹ בַּדִּין: לְחוֹמֵל מַעֲשָׂיו בְּיוֹם דִּין:
לְטַהֵר חוֹסָיו בַּדִּין: לְיוֹדֵעַ מַחֲשָׁבוֹת בְּיוֹם דִּין:
לְכוֹבֵשׁ כַּעְסוֹ בַּדִּין: לְלוֹבֵשׁ צְדָקוֹת בְּיוֹם דִּין:

בית לוי

(לך הכל יכתירו) והטעם לאל עורך דין בעבור שאתה אל עורך דין לכך לך הכל יכתירו וכן כל למדי"ן שבשיר זה עוסקים על לך · שבעבור זה יכתירו לך (עורך דין) על הכה נא ערכתי משפט (איוב יג יח) (לבוחן לבבות) עפ"כ בוחן לבות וכליות אלהים (תהלים ז י) (עמוקות) עפ"ס הוא גלה עמיקתא ומסתרתא (דניאל ב כב) ור"ל עמיקתא משפט רשעים בגיהנם ומסתרתא שהוא מחסה ומסתור לצדיקים כל זה עושה ביום דין (להוגה) לשון מחשבה כמו הגיגי (תהלים ה ב) פי' פירש"י (ותיק) לשון חסידות ונמצא בתלמוד ותיקין היו גומרים כו' (ברכות ט) (חוסיו) ע"ש הכתוב כי אתה ה' מחסי (תהלים צא ט) (לובש צדקות) עפ"כ וילבש צדקה כשרין (ישעיה נט

מטה לוי

(ובכן לך הכל יכתירו) יתנו כתר (לאל שהוא עורך דין) בעבור שהוא שרך ותלמד לאדם דעת לשוב ולומר לפניו דברי רצוי ותשובה שיזכה בדין (לבוחן לבבות) מי ששב בכל לב ימי שאומר דבריסולבו כל עמו (לדובר מישרים) עושה לישראל לפנים משורת הדין (להוגה דעות) חושב דעות כל אדם (לטהר חוסיו) הוא מטהר את החוסים בו מעונות (ללובש צדקות) שישראל עושים

צוא גָאט שְׁטִילֶער הַייט מִיט אַלוּיטֶערֶער שַׁיין גָאט עֶר אִיז שְׁטַארְק אוּנ הָאט פִיל כֹּחַ אוּנ זֶעהט אִין דֶער נִידֶער דָאשׁ הַייסט עֶר אִיז מַשְׁגִּיחַ אוּיף דֶער וֶועלְט להעריצו בפחד צוּא שְׁטַארְקִין לוֹיבּ מִיט פָארְכְט נֶעמֶען זַייא רְשׁוּת אֵיינֶער פוּן דֶעם אַנְדֶערִין אוּנ אֵיינֶער רוּפְט צוּא דֶעם אַנְדֶערִין מושל עולם גָאט דֶער דָא גִיוָועלְטִיגְט אוּיף דֶער וֶועלְט מִיט שְׁטַארְקַייט עֶר הָאט אַלְץ בַּאשַׁאפִין מִיט זַיין זָאג זַייא מַאכִין שָׁאקְלֶען דִיא בַּיי שְׁטִידְלֶען פוּן דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטִין הֵיכָל וֶוען זַייא הֵייבִּין אָן צוּא זָאגִין דִיא קְדוּשָּׁה נוצצים נוגהים דִיא דָא פִינְקְלֶען אוּנ לַייכְטִין זָאגִין פַאר גָאט זִיסֶע וֶוערְטֶער אוּנ אֵיינֶער רוּפְט צוּ דֶעם אַנְדֶערִין שרפי הוד דִיא בְּרֶענִינְדִיגֶע מַלְאָכִים מִיט לוֹיבּ קְרַיינִין זַיי אַקְרוֹין צוּ דֶעם הֵיילִיגִן גָאט זַיי לוֹיבִּין גָאט דֶער דָא רַייט אִין הִימִיל אוּנ אִיז הוֹיךְ אוּנ הֵיילִיג עונים כולם זַייא עֶנְטְפֶערִין אַלֶע מִיט אַנַנְדֶר אַיְדְרִיטֶע קְדוּשָּׁה קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ פליאי אלפי דִי וואוּנְדֶערְלִיכֶע טויזנט מָאל טויזנט אוּנ צֶעהְנְדִע טויזנט מַלְאָכִים זַייא צֶעהְנֶע נייער מִיל מִיט לוֹיבּ אוּנ גִיזַאנְג צוּא גָאט וָואשׁ עֶר אִיז אִיבֶּער אַלֶע הֶערְשֶׁער עולמים דֶער בַּאשֶׁעפֶער פוּן דִיא וֶועלְטִין צְווִישִׁין זַיינֶע מַלְאָכִים אִיז עֶר אָנְצַייכִין דֶען זַייא דֶער קֶענֶען דָאשׁ עֶר הָאט אַלֶע וֶועלְטִין בַּאשַׁאפִין אוּנ עֶר וֶוערְט אָן גִירוּפִין (ה' צבאות) קורא הדורות עֶר רוּפְט אַלֶע דוֹרוֹת עֶר וואוֹנְט אִין דִיא שְׁטַארְקֶע הִימִיל דֶער שְׁטוּרֶעם ווינְט זַיין שְׁלִיחוּת גְרִיִנְג אוּנ גִישְׁווִינְד רם ונשא גָאט דֶער דָא אִיז הוֹיךְ אוּנ דֶער הוֹיבִּין עֶר הָאט גִירֶעט אוּנ דִיא עֶרְד אִיז בַּאשַׁאפִין גִיוָוארִין אוּנ אוּיךְ אַלְץ וָואשׁ אוּיף דֶער עֶרְד אִיז שוכן עד וקדוש גָאט רוּעֶט אִין הִימֶל אוּנ אִיז הֵיילִיג ונשגב לבדו אוּנ אִיז אַלֵיין גִישְׁטַארְקְט דִיא הִימֶל אוּנ דִיא הוֹיכֶע הִימִיל קֶענֶען נִיט פַאסִין זַיין שׁוֹנְהַייט אוּנ זַיין לוֹיבּ תוקף תרשישים דִי שְׁטַארְקֶע מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא הֵייסִין תַּרְשִׁישִׁים הָאט עֶר בַּאשַׁאפִין פוּן זַיין כָּבוֹד וֶוענִין דִיא גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז פוּל פוּן זַיין כָּבוֹד:

לְמוֹחֵל עֲוֹנוֹת בְּדִין : לְנוֹרָא תְהִלּוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְסוֹלֵחַ לַעֲמוּסָיו בְּדִין : לְעוֹנֶה לְקוֹרְאָיו בְּיוֹם דִּין :
לְפוֹעֵל רַחֲמָיו בְּדִין : לְצוֹפֶה נִסְתָּרוֹת בְּיוֹם דִּין :
לְקוֹנֶה עֲבָדָיו בְּדִין : לְרַחֵם עַמּוֹ בְּיוֹם דִּין :
לְשׁוֹמֵר אוֹהֲבָיו בְּדִין : לְתוֹמֵךְ תְּמִימָיו בְּיוֹם דִּין :

(לסולח לעמוסיו) לישראל העמוסים ונשואים מרחם הקב"ה (לפועל רחמיו) הכל פעולתו של הקב"ה להתעורר רחמים על ישראל (לצופה נסתרות) מה שישראל שוכן בסתר שנסתר ממנו ועשה בשוגג הכל עשה לכפר עונם' (לקונה) ישראל עבדים (עבדיו בדין) על ידי משה מרחם עליהם בדין כמ"ש קנה אתם לעבדים :

יח) (לעמוסיו) עמוס"י העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) ופירש רש"י שהן טעונים כבית לבן שאלתי עמסתי אתכם על זרועותי ע' ע"ל (לרחם) כמו לרחמם :

סוגרין הארון

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ :

מיוסד על תשר"ק משולש

מִי יְתַנֶּה תּוֹקֶף תְּהִלָּתֶךָ · מִי יְשַׁנֵּן שִׁעוּר שִׁבְחֶךָ · מִי יְרַנֵּן רוֹב רוֹמְמוּתֶךָ · מִי יְקַצּוֹב קְרִיאַת קְדוּשָּׁתֶךָ · מִי יְצַפְצֵף צְבִי צִבְאוֹתֶיךָ · מִי יְפָרֵשׁ פִּלְאֵי פְאֵרֶךָ · מִי יַעֲרוֹךְ עוֹצֶם עֱזוּזֶךָ · מִי יָשִׂיחַ שֶׂגֶב סִלְסוּלֶךָ · מִי יְנוֹבֵב נִיב נִצְחֶךָ · מִי יְמַלֵּל מַעַשׂ מוֹרָאֶךָ · מִי יַלְהֵג לֶמֶד לִקְחֶךָ · מִי יָכִיל כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ · מִי יֵדַע יוֹפִי יְקָרֶךָ · מִי יַטִּיף טוּב טַעְמֶךָ · מִי יְחַוֶּה חֵקֶר חִידוֹתֶיךָ · מִי יָזִין זִיו זָהֳרֶךָ · מִי יוֹדֶה וַעַד וְתִיקוּתֶךָ · מִי יֶהְגֶּה הוֹד הֲדָרָתֶךָ · מִי יִדְלֶה דֵּעַ דָּתוֹתֶיךָ · מִי יַגִּיד גּוֹדֶל גְּבוּרָתֶךָ · מִי יְבָרֵר בֵּרוּר בִּינָתֶךָ · מִי יֹאמַר אוֹמֶץ אֱלוּתֶךָ · כִּי כְשִׁמְךָ כֵּן תְּהִלָּתֶךָ · כִּתְהִלָּתְךָ כֵּן אֲמִרָתֶךָ · כַּאֲמִרָתְךָ כֵּן בְּרִיתֶךָ · כִּבְרִיָּתְךָ כֵּן גְּדוּלָּתֶךָ · כִּגְדוּלָּתְךָ כֵּן דַּעְתֶּךָ · כְּדַעְתְּךָ כֵּן הֲלִיכָתֶךָ · כַּהֲלִיכָתְךָ כֵּן וְעִידָתֶךָ · כְּוַעִידָתְךָ כֵּן זָהֳרָתֶךָ · כְּזָהֳרָתְךָ כֵּן חֻפָּתֶךָ · כְּחֻפָּתְךָ כֵּן טָהֳרָתֶךָ · כְּטָהֳרָתְךָ כֵּן יְשָׁרָתֶךָ · כִּישָׁרָתְךָ

מטה לוי

(מי יקצוב) מי יספר במדה וקצב קריאת קדושתך (מי יצפצף צבי צבאותיך) מי ידבר תפארת תפארתך (מי ישיח שגב סלסולך) מי ידבר נשיאות רוממותך (ינובב ניב נצחך) ידבר ניב נצחך שאתה מנצח את הכל (ילהג למד לקחך) ידבר למד תורתך (מי יכיל) מי יש בידו יכולת לסבול את כסא כבודך כי הנה השמים ושמי השמים לא יכלכלוך (יחוה חקר חידותיך) מי יגיד חקר חידותיך כי סוף דבר נפלא ומכוסה וצריך חריפות גדול לידע אותם (מי יזין זיו זהרך) מי יזין עיניו מזיו זהרך כמ"ש כי לא יראני האדם וחי (ועד ותיקותך) קבוץ ותיקים שלך (ידלה דיע דתותיך) מי ישאב די תורתך (כי כשמך) גדול על כל נצח (כן תהלתך) גדול ואין לעמרה ולכן לך דומיה תהלה דברך קיים לאין סוף (כן בריתך) שבראת הכל על ידי אמירה (כבריתך) כמו שהם בריותיך מגדילים ומשבחים לך שנאמר הללו את ה' מן השמים הללו את ה' מן הארץ (כן דעתך) הקדושה כמ"ש כי אל דעות ה' (כן הליכתך) בקודש כמ"ש הליכות אלי מלכי בקודש (כן ועידתך) כן בכל מקום שתתוועד שם בקודש הוא כמ"ש ונועדתי לך שמה ואומר ולא יכלו הכהנים לעמוד וגו' כי מלא כבוד ה' וגו' (טהרתך כן תפארתך) שעתיד הקדוש ב"ה לעשות חופה לכל צדיק וצדיק וכדאיתא בסוסה תופת חתנים זהורית מוזהבת :

בית לוי

(יקצוב) ל' מדה וקצב (יצפצף) מלשון ומצפצף אמרתך תצפצף (ישעיה כט ד) ופירש"י שהוא לשון קול נמוך כקול עופות דקים (צבי צבאותיך) שניהם ל' תפארה מל' צבי צבאות (ירמיה ג יט) (שגב סלסולך) שניהם לשון רוממות הם וסלסול הוא ל' תלמוד כמו שאמרו (קידושין דף מט) סלסלה ותרוממך (ינובב) ענין פתיחת פה שפתים כמו ותירוש ינובב (זכריה ט יז) (נצחך) ל' נצחון מלשון ויז נצחם על בגדי (ישעיה סג ג) (ולהג) ל' דבור ולמוד כמו ולהג הרבה (קהלת יב יב) (לקחך) תואר לתורה עפ"י כי לקח טוב (משלי ד ב) (יכיל) ל' סבל מלשון ומי יכילנו (יואל ב יא) (יטיף) ל' דבור מל' ולא תטיף על בית ישחק (עמוס ז טז) (טעמך) לשון דבור כמו בשנותו את טעמו (תהלים לד א) (יחוה) יגיד מל' יחוה דעת (שם יט ג) (חידותיך) ענין דבר הסתום שקשה לדעתו כמו אחודה נא לכם חידה (שופטים יד יב) (ועד) קבוץ (ותיקותך) לשון ותיקין ועניינו בתלמוד ותיקין היו גומרין (ברכות ד) (יהגה) ל' דבור כמו ולשוני תהגה (ידלה) ל' שאיבה כמו דלה דלה לנו (שמות ב יט) (גבור) ל' גבול (אילותך) לשון חוזק ועוז כמו אילותי לעזרתי חושה (תהלים כב כ) (בריתך) מלשון בריאים (תוקפך) כמ"ש כי על כן

מי יתנה תוקף תהלתך ווער קאן דער ציילין: דיא שטארקייט פון דיין לויב ווער קאן ריידין דעם שיעור פון דיין לויב ווער קאן זינגען דאש הייליקייט פון דיין דער היכלות ווער קאן אם וועצין אגיזעץ צוא דעם רופונג פון דיין קדושה ווער קאן ריידין דיא שונהייט אונ דעם ווילין פון דיין חסד וואש דוא טושט מיט דיא וואש זיינען מתפלל ווער קען באשיידין דיא וואונדער פון דיין שונהייט ווער קען שאצין דיין שטארקייט ווער קען ריידין דיא שטארקייט פון דיין לויב ווער קען ריידין דיא שוינהייט פון דיין אייביקייט ווער קען ריידין דיא ווערק פון דיין פארכט ווער קען ריידין דאש לערנונג פון דיין תורה ווער קען פאסין דיין כסא הכבוד ווער קען לאזין ווישין דיין שיין ווערדיקייט ווער קען ריידין דיינע גשמע מעשים ווער קען זאגין דיא פארשטונג פון דיינע געמעניש ווער קען פאר וואגלען דיא שיינהייט פון דיין לויטערער שכינה ווער קען ווייזין דאש באטייטונג פון דיין שטארקער תורה ווער קען ריידין דיא לויב פון דיין שונהייט ווער קען שעפין דאש ווישין שאפט פון דיין תורה ווער קען זאגין דאש גרוישקייט פון דיין שטארקייט ווער קען לייטערין דאש לייטערונג פון דיין פאר שטאנד ווער קען זאגין דאש שטארקייט פון דיין פעסטיקייט כי כשמך כן תהלתך דען אזוא וויא דיין נאמען איז גרויס אזוא איז דיין לויב זייער גרויש אזוא וויא דיין לויב האט קיין סוף ניט אזוא האבין דיינע רייד קיין סוף ניט וויא האבין אקיום אויף אייביג אזוא וויא דיין זאג אזוא איז דיין באשעפעניש אזוא וויא דיין באשעפעניש אזוא איז דיין אכפערקייט אזוא וויא דיין אכפערקייט אזוא איז דיין דעה אזוא וויא דיין דעה אזוא איז דיין גאנג אזוא וויא דיין גאנג אזוא איז דיין באטעטינג אזוא וויא דיין באטעטינג אזוא איז דיין לויטערקייט אזוא וויא דיין לויטערקייט אזוא איז דיין חופה אזוא וויא דיין חופה אזוא

כן כמירתך · כבמירתך כן לבישתך · כלבישתך כן מדתך · כמדתך כן נעימתך ·
כנעימתך כן שררותך · כשררותך כן ענותנותך · כענותנותך כן פרישותך · כפרישותך
כן צניעותך · כצניעותך כן קדושתך · כקדושתך כן רוממותך · כרוממותך כן שבחך ·
כשבחך כן תפארתך · ושמך מרומם על כל ברכה ותהלה · על כל תוקף ותפארה · על
כל שבח ושירה · על כל רנן ורחישה · על כל קדוש וקריאה · על כל צפצוף וצהלה ·
על כל פאר ופציחה · על כל עוז וענוה · על כל ספור ושיחה · על כל נצוח ונגינה · על
כל מען ומלה · על כל לבוב ולהינה · על כל כבוד וכריעה · על כל יחוד ויראה · על כל
טעם וטהרה · על כל תוסן והידה · על כל זמר וזמרה · על כל ודוי ותודה · על כל הלל
והודיה · על כל דבוב ודעה · על כל גודל וגאוה · על כל בטוי וברכה · על כל אמר
ואמירה : אלהי האלהים ואדני האדנים · מלך על כל מלכים · מושל על כל מושלים ·
איום על כל אימים · נורא על כל נוראים · רם על כל רמים · גאה על כל גאים · נשא
על כל נשאים · גבוה על כל גבוהים · ומביט אל עניים ונכאים · ואת שחים ודכאים ·
להחיות לב נדכאים · רוח שפלים והלכאים · על כן גדלת יהוה אלהים · ונעלית על כל
אלהים · כי אין כמוך באלהים · ואין זולתך בתחתונים · ואין בלתך אלהי האלהים · שמים
ושמי שמים כבודך מספרים · כנפות הארץ זמרות לך משמיעים · שרפי הקודש
קדשתך מקדישים · אופני המרכבה כבודך מברכים · כוכבי בוקר יחד מרננים · ויריעו

בית לוי

כבוד תופס (ישעיה ד ה) (כמירתך) ענין סלהבות שלג לרחם מלשון כי נכמרו רחמיו (ברחשית מג ל) (על כל תוקף ותפארה כו') כל אלה לשונות של שבח וכבוד הן (רחישה) לשון דבור כמו שאמרו בתלמוד דהוה קא מרחשן שפותיה (סנהדרין דף צ) (צפצוף) מלשון ומצפצף אמרתך תצפצף (ישעיה כט ד) ופרש"י שה"א ל' קול לחש כקול עופות דקים (ופציחה) ל' כרמת קול שמחה כמו פצחו רנה וצהלי (ישעיה מד כג) (וענוה) ל' עניית דברים (נצוח ונגינה) עפ"ש למנצח בנגינות (לבוב) ל' מתקבב (נסיגה) דבור (בטוי) טולה לשון דבור גם (ודוי ותודה והודיה) שלשתם ענין הודיה (טרח על כל טרחים) כמו (איום על כל אימים) וכפל לשון הוא (אומר) כפה (ואמירה) כלב (נכאים נשברים שחים) כמשמעותם (הלכאים) חיל של כאים פי' שברים כי תיבה זו נמנית

מטה לוי

(כמירתך) כתמימות רחמיך (כן לבישתך) שאתה לובש בגדי רחמים כשאתה רוצה לרחם וכן אתה לובש בגדי נקם להנקם מאויביו (כשררותך כן ענותנותך) אף ע"פ שהשררה שלך מ"מ אתה ענוו (ויריעו) כל צבא השמים והכוכבים

דיין ריינינקייט אזוא וויא דיין ריינינקייט אזוא איז דיין רעכט פארטיקייט אזוא וויא דיין רעכט פארטיקייט אזוא איז דיין דער בארימקייט אזו וויא דיין דער בארימקייט אזוא איז דיין קליידונג אזוא וויא דיין קליידונג אזו איז דיין מדה אזוא וויא דיין מדה אזוא איז דיין נעימות אזוא וויא דיין נעימות אזוא איז דיין הערשאפט אזוא וויא דיין הערשאפט איז גרויש אזוא איז דיין דעמוטיקייט אזוא וויא דיין דעמוטיקייט אזוא איז דיין אפ שיידונג אזוא וויא דיין אפ שיידונג אזוא איז דיין צניעות אזוא וויא דיין צניעות אזוא איז דיין הייליקייט אזוא וויא דיין דער הייליקייט אזוא איז דיין דער הייבונג אזוא וויא דיין דער הייבונג אזוא איז דיין שבח אזוא וויא דיין שבח אזו איז דיין שונהייט ושמך מרומם אונ דיין נאמען איז דער הויבין איבער אלע ברכות אונ לויב על כל תוקף איבער אלע שטארקייט אונ שונהייט איבער אלע לויב אונ אלע גיזאנג איבער אלע גיזאנג אונ רייד איבער אלע היילונג אונ רופונג איבער אלע רייד אונ פריילכקייט איבר אלע שונהייט אונ עפענונג איבר אלע שטארקייט אונ דעמוטיקייט איבר אלע דר ציילונג אונ רייד איבר אלע זינגן אונ שטארקין איבר אלע ענטפערונג אונ רייד איבער אלע גידאנקען פון דעם הארצן אונ ריידין איבער אלע כבוד אונ קניען איבער אלע איינציגונג אונ פארכט איבער אלע רייד אונ ריינינג איבער אלע שטארקונג אונ רעטינגעש איבער אלע גיזאנג איבער אלע באקענונג אונ לויב איבער אלע לויב אונ דאנק איבער אלע רייד אונ ווישין שאפט וגאוה איבער אלע אכפערקייט אונ הערשאפט איבער אלע רייד אונ בענטשונג איבר אלע זאג אונ ווערטער אלהי האלהים ואדוני האדונים ער איז דער גאט איבער אלע געטער אונ דר הער איבער אלע הערין אונ דער מלך איבער אלע מלכים דער דא גיוועלטיגט איבער אלע גיוועלטיגער ער איז פארכטיג איבער אלע פארכטיגע מען פארכט זיך פר אים מער ווי פר אלע וואש מען פארכט זיך פאר זייא ער איז דער הויבין איבער אלע דער הויבינע ער איז ניהערשט איבער אלע דיא וואש הערשין ער איז דער הויבין איבער אלע דער הויבינע ער איז הויך איבער אלע הויכע אונ ער לוגט צוא דיא ארימע אונ צוא בראכינע אונ העלפט דיא גבוקטע אונ פאר שטויסענע להחיות לב נדכאים צוא מאכין לעבין דאס הארץ פון דיא פאר שטויסענע דאס גימיט פון דיא נידיריגע אונ צוא בראכינע דרום ביסטו גיאכפערט דוא גאט איבער אלע געטער אונ דוא ביסט גילויבט איבער אלע געטער כי אין כמוך באלהים דען עש איז ניט דא דיין גלייכין צווישין דיא מלאכים אונ עס איז קיינער חוץ דיר צווישין דיא אונטערשטע אונ עש איז אן דיר קיין גאט איבער אלע געטער שמים ושמי דיא הימיל אונ דיא הויכע הימל דער ציילין דיין כבוד די עקן פון דער ערד לאזין הערין צוא דיר גיזאנג

כל בני אלהים · משברי ים שמך מאדרים · הררי גובה ועצי יער מרננים · נהרות כף ממחאים · חיתו ארץ וזיז שדי שרים כחוללים · תנינים וכל תהומות מהללים כבחלילים · וכל יצורי בראשית פוצחים הלולים · לשם קדשך אל אלים · וכלם אליך משברים ומיחלים · לתת להם ציד מאכלים · ומפתיחת ידך נזונים ומתכלכלים · והעליונים מזיו הודך שבעים ומתמלאים · כי כבודך שמים וארץ מלאים · ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ · המאמירים אדנותך · המיחדים אלהותך · המברכים שם כבוד מלכותך · המספרים תהלתך · העורכים תחן לחלותך · המנעימים זמר לעלותך · המאריכים רון לרצותך · השופכים שיח לפתותך · והם עמך ונחלתך · צאנך וצאן מרעיתך · קודש ראשית תבואתך · קדם קנינך וסגלתך · חלקך וחבל שפרתך · ישראל תפארתך · ישרון מבחר מנתך · הדבקים באמונתך · ההוגים בדתך · החפצים בתורתך · העוסקים ביראתך · התמידים בעבודתך · הנכספים לחצרות ביתך · הכמהים בקודש חזותך · התאבים לקרבתך · הנהרגים על תורתך · הנסקלים על אהבתך · הנשרפים על עדותיך · הנחנקים ונטבחים ונטבעים ונתלים ונקברים חיים על יחוד קדושתך · הקרואים עדתך · יסוד אגדתך · ואתה אל אין גדול כגדלתך · והם עדיך כי אין בלתך : ומה יעצור כח

מטה לוי

ומלאכים שנקראים בני אלהים (נהרות כף ממחאים) נהרות משבחים בהשמעת קול כמכה ידיו זו לזו (חיז שדי) עוף גדול שמכסה אור החמה בפריסת כנפיו (שרים כחוללים) הם משוררים כאילו מחוללים במחול כן ת"י (תנינים) דגים גדולים שבים (מהללים כבחלילים) הם מהללים כמו המנגנים בחלילים (ומפתיחת ידך נזונים ומתכלכלים) כמ"ש פותח את ידך ומשביע לכל חי (ומזיו הודך שבעים ומתמלאים) כי יש מן הבריות שאין פרנסתם מאכל ממש רק נהנים מזיו השכינה והם שבעים ומתמלאים כאילו אכלו ממש (המאמירים אדנותך) משבחים באהבה (העורכים) תפלה לבקשך (לעלותך) להעלותם מעלה מעלה (קודש תבואתך) כמ"ש קודש ישראל לה' ראשית תבואתה (קדם קנינך) עם"ז עדתך קנית קדם (וחבל שפרתך) נורל יופיך (מבחר מנתך) מבחר מתנת חלקך (הכמהים בקודש חזותך) המתאוים לראות קדשך (יסוד אגודתיך) יסוד הארץ שעליהם העולם עומד (והם עדיך

בית לוי

במסורה הגדולה עם ח' היבות הכתבים אחד ונקראים שתים (כף) יד (ממחאים) מכים כמ"ש נהרות ימחאו כף (וזיז) למה נקרא שמו זיז שיש בו כל מיני טעמים מזה ומזה (שרים) ל' שירה (כחוללים) כמחול (כבחלילים) כלי זמר ששמו חליל (ציד) מזון (המאמירים) לשון שבח (לחלותך) לבקשך (הנכספים הכמהים והתאבים) כולם לשון תאוה ותשוקה (עדיך) עדות על

דיא היילינע ברענדיגע מלאכים היילינן דיין הייליקייט דיא אופנים פון דער מרכבה לויבן דיין כבוד דיא מארגין שטערין זינגען מיט אננדער אונ אלע מלאכים שאלין דיא אינדין פון דעם ים שטארקין דיין נאמען הררי דיא הויכע בערג אונ דיא בוימער פון דעם וואלד לויבן דיא טייכין קלאפין מיט זייערע הענט דיא חיות פון דער ערד אונ דיא פייגעל פון דעם וואלד זינגען אזוא וויא דיא וואש שפילין אויף פייפלען די גרוישע פיש אונ אלע אם גרונטין לויבין וויא אויף כלי זמר אונ אלע באשעפינגש פון ששת ימי בראשית עפענען זייער מויל מיט לויב צוא דיין היילינען נאמען דוא גאט איבר אלע שטארקע משברים ומיחלים אונ אלע בשעפינגש האפין צוא דיר גאט דוא זאלסט זייא געבין זייער עסין שפייז אונ פון עפינונג פון דיין האנט ווערין זייא גישפייזט אונ האבין גינוג זייער באדערפינעש אונ פון דיא לויטערקייט פון דיין שונהייט ווערין זייא זאט אונ דער פילט דען דיין כבוד איז פול אויף דעם הימיל אונ אויף דער ערד אונ חער איז אזוא וויא דיין פאלק ישראל זיינען גיוועזן בשעת מתן תורה איין איינציג פאלק אויף דער ערד המאמירים אדנותך דיא דא לויבין דיין הערשאפט דיא דא איינציגן דיך זייא זאגין נאר דוא ביסט איין גאט דיא דא לויבין דיין גיעהרטין נאמען פון דיין קיניגרייך דיא דא דר ציילין דיין לויב דיא דא ריכטין אן גיבעט צוא בעטין דיך דיא דא זינגען זיסע גיזאנג צוא לויבין דיך דיא דא דער לייגערין גיזאנג צוא באוויליגען

דיך די דא פר גיסן רייד צו איבר ריידן דיך והם עמך ונחלתך אונ זיי זיינען דיין פאלק אונ דיין ארב דיינע שאף אונ דיא שאף פון דיינר וייד דיא ישראל זיינען הייליג אין דער תורה אונ זיינען גירופין גיווארין (ראשית תבואתך) זייא זיינען גיוועזן דיא ערשטע פון דיין תבואה קדם קנינך דיא ערשטע פון דיין ליבשטע בשעפינעש דיין טייל אונ דיין שיינער גורל די ישראל איז דיין שונהייט דיא ישראל זיינען גיקליבענע פון דיין גאב הדבקים באמונתך דיא דא באהעפטין זיך אין דיין אמונה דיא דא לערנען דיין תורה דיא דא באגערין אן דיין תורה די דא זיינען עוסק אין דיין פארכט דיא דא דינען דיך תמיד דיא דא גילוסטין צום הויף פון דיין הויז דיא דא גילוסטין צוא זעהען דיין בית המקדש דיא דא ווילין צוא דיין גינעהענונג די דא זיינן גוועזן דער שלאגין פון וועגין דיין תורה דיא דא זיינען גיוועזן פאר שטיינט פון וועגין דיין ליבשאפט זיי זיינן גיוועזן פר ברענט פון וועגין דיין תורה זיי זיינן גיוועזן דר ווארגין זיי זיינן גיוועזן דער טרונקין אונ זיינען גיוועזן גיהאנגען אונ זיינען גיוועזן באגראבין לעבדיג פון וועגין דאש איינציגונג פון דיין הייליקייט הקרואים עדתך זיי זיינן גוועזן אן גרופין דיין עדה דער יסוד פון דיין בונד ואתה אל אונ דוא גאט עש איז קיינער ניט גיאכפערט אז דיין אכפערקייט והם עדיך אונ זייא זיינען עדות אז עש איז אן דיר קיין גאט ניט פאר האנדין ומה יעצר כח אונ וואש קען אמענטש אויף האלטין אונ שטארקין כח קעגין דיר דער דא איז באשאפן

ילוד אשה · נוצר מטפה באושה · ומה יעוז עזך לדרשה · שבחך בפה לפרשה · נצחך
בניב לארשה · להטיף צקון ולחישה · להפיל תחנה ובקשה · ומחיתו עליו קשה · ודרכו
מעקשה · ונתיבתו נתוסה ונטושה · וחטאתו על לוח חרשה · חקוקה ומפורשה · וגז
ועף בחישה · וגוע ומת בחלושה · וגויתו בגיא נטושה · בתחתיות ארץ רטושה · באישון
חושך כפושה · באשמנים רפושה · בטמון חבושה · כמשה ויבשה · נמסה ועבשה ·
ביבשת מיבשה · וכלו מלא בושה · ומה יעצים עתר וגישה · וישיח ויהמה ברגישה ·
ומאז הכל גלוי לפניך · ואין להסתר מעיניך · ואין להחבא מפניך · כי בכל משוטטות
עיניך · וגלוי לך כי יציר חומר הוא · הבל הבלים הוא · עלה נדף הוא · קש יבש הוא ·
חרש את חרשי אדמה הוא · ובמה נחשב הוא · אנוש אנוש הוא · כי כשמו כן הוא · אדם ·
אפר דם מרה הוא · בשר · בושה סרוחה רמה הוא · מיוחם בחטא הוא · מחולל בעון
הוא · ויצר לבו רע מנעוריו · חורש רע במגוריו · אורב לו במסתריו · מקנן כנחש בסתריו ·
כזבוב במפתחי חדריו · מבאיש העסה בזהמות שאוריו · מסיתו להטות אשוריו · והוה
לו בעוכריו · חשוב לו כצריו · והוא ראש לכל צורריו · מצר לו בכל מצריו · צודה לו

בית לוי

(באושה) סרוחה ל' ובאש היאור (שמות ז יח) (בפה) בדבור (לארשה) לדבר מן וארשת שפתיו (תהלים כא ג) (להטיף) לשון דבור כמו לא תטיף על בית ישחק (עמוס ז טז) (צקון ולחישה) שניהם ל' תפלה (מעוקשה) מעוקמה (נתושה) לשון הריסה וקלקול כמו נתשו נתיבתי (איוב ל יג) (חרושה חקוקה) שניהם לשון אחד (וגז ועף כו') עפ"ה כי גז חיש ונעופה (תהלים צ י) (בגיא) בארץ (רטושה) ענין השממה והריסה כמו אם על בנים רוטשה (הושע י יד) (כפושה) לשון הכפישני באפר (איכה ג טז) (באשמנים) בקברים כמו באשמנים כמתים (ישעיה נט י) (רפושה) ל' רפש וטיט (שם נז כ) (חבושה) ענין תפיסה וסגירה (טמון) מקום מוסתר ונסתר (כמשה) לשון תלמוד כמוש כשמתחיל ליבש (נמסה) ל' ונמס השמש ונמס (שמות טז כא) (ועבשה) ל' עיפוש ורקבון (בל"א פאר שימלט) כמו עבשו פרודות (יואל א יז) (עתר וגישה ושיח) שלשתם לשון תפלה (ברגישה) עפ"ה בבית אלהים נהלך ברגש (אנוש) לשון תלושה (מיוחם) עפ"ה ובחטא יחמתני אמי (תהלים נא ז) (מחולל) לשון בריאה ועפ"ה הן בעוון חוללתי (שם) (מקנן) ל' מדור (כזבוב מבאיש כו') עפ"ה זבובי מות יבאיש (קהלת י א) (בזהמות) בטינוף וטומאה (אשוריו) צעדיו (והוה) לשון שבר (מצר לו) מצירו ל' דוחק וצער כמו וכהצר לו (ד"ה ב לג יב) (מצריו) גבוליו כמו בין המצרים (איכה ג) (צודה) אורב בטווה כמו ואתה צודה את נפשי (ש"א

מטה לוי

כי אין בלתך) כמ"ש אתם עדי נאם ה' (ומה יעצור כח) מי יוכל לעצור ולאמת כח ילוד אשה עד הקדוש ב"ה (להטיף צקון ולחישה) להזיל תפלה (ומחיתו עליו קשה) שקשין מזונותיו של אדם כקריעת ים סוף עד שבנפשו יביא לחמו (וגז ועף בחישה) וחלף והלך מעולמו מהר כעוף הפורח מהרה (וגויתו בגיא נטושה) וגופו נקבר בארץ נעזב (ומה יעצים) להרבות (עתר וגישה) תפלה (כי יציר חומר הוא) שהאדם נוצר מחומר (עלה נדף הוא) כעלה של אילן הכתוש (קש יבש הוא) כקש יבש קל לישרף כך הוא קל לשוב לעפרו (חרש כו' הוא) חשוב כחרש עם שאר חרשי האדמה שסופו לישבר (ובמה נחשב הוא) כי למה נקרא שמו (אנוש אנוש הוא) לפי שאנוש וחלוש הוא ולמה נקרא שמו (אדם) כי ר"ת שלו (אפר דם מרה) ולמה נקרא (בשר) כי ר"ת (בושה כו') (מיוחם בחטא הוא מחולל כו') הוא נולד ונוצר ע"י תשמיש שכמה שטות באין ע"י (חורש רע במגוריו) חושב רע בגוף האדם שגר ודר בו (מקנן כנחש בסתריו) עושה לו מדור בסתריו כנחש שטוכן בהחבא בסתר (כזבוב במפתחי חדריו) היצה"ר מתחלה הוא מקטין עצמו כזבוב ואז הוא נקרא ילד ואח"כ נקרא איש (מבאיש העיסה בזהמות שאוריו) היצה"ר מטיל זוהמא בנפש האדם ודומה לשאור המחמיץ העיסה (והוה לו בעוכריו) שעושה לאדם אוי ושבר ורוצה לעכרו (מצר לו בכל מצריו) מצערו בכל גבוליו (צודה לו בכל עבריו) אורב לו

פון אשטינקידיגן טראפין ומה יעוז אונ ווייא קען ער זיך שטארקין צוא
פארשטין דיין שטארקייט דיין לויב צוא באשיידין מיט דעם מויל דיין
אייביקייט מיט רייד צוא ריידין צוא ריידין תפלות אונ תחנות צו מאכן
פאלין תחנות ובקשות ומחיתו אונ זיין פרנסה קומט אים שווער אן אונ
זיין וועג איז פאר קרימט אונ זיין שטעג איז פאר דארבין אונ צוא פירט
אונ זיין זינד איז אויף איין טאבעל אויס גיקריצט טיף אויש גיגראבין
אונ בשיידט וגז ועף בחישה אונ ער ווערט פאר שניטען אונ פליהט אוועק
איילנדיג אונ ער פאר גייט אונ שטארבט מיט שלאפקייט אונ זיין לייב
ווערט אין טאל פון דר ערד פאר לאזין אין אונטערשטין פון דר ערד
ווערט דער גוף צוא שפאלטין אין דער פינצטערנעש ווערט ער אום
גישטערצט אין דער פינצטערנעש ווערט ער איין גישמירט ער איז
גבונדין אין פאר בארגנעש פאר פוילט אונ פאר דארט צוא גאנגען
אונ פאר שימעלט אין דער ערד אויש גידארט אונ איז פול מיט שאנד
ומה יעצים אונ וואש קען ער שטארקין גיבעט אונ תפלה אונ דאש ער
זאל ריידין אונ ברומען מיט שטורעם ומאז אונ פון דענמאלט דאש דוא
האכט דעם ערשטין מענטשין באשאפין איז אלץ אנטפלעקט אונ
ווישנטליך צוא פאר דיר אונ עש קען קיינער זיך ניט פר בארגין פר דיינע
אויגין אונ קיינער קען זיך ניט באהאלטין פר דיר כי בכל דען דיינע אויגין
שוועבין אונ גיבין אויף אלץ דיינע השגחה אונ עס איז צו דיר אנטפלעקט
דאש דער מענטש איז פון ליים באשאפין ער איז לויטר נארהייט אונ
נישט איין צוא שטויסינער בלאט איז ער פר דארטע שטרויא איז ער
אשארבין פון דיא שארבין פון דער ערד איז ער אונ וואש איז ער גאר
גיאכט אשלאפער מענטש איז ער כי כשמו כן הוא דען אזוא וויא זיין
נאמען איז אזוא איז ער · ער ווערט אן גירופין אדם איז ראשי תיבות
(אפר דם מרה הוא) דאס איז טייטש אש בלוט גאל בשר אויך הייסט דער
מענטש בשר דאש איז ראשי תיבות (בושה סרוחה רמה הוא) דאש איז
טייטש פאר שעמט שטינקדיג ווערים ער איז דער היצט מיט זינד ער
איז באשאפין מיט זינד אונ דיא גידאנקען פון זיין הארץ איז שלעכט
פון זיין יוגינט ער טראכט שלעכטש אין זיין וואנונג ער לויגט צוא אים
אין זיין פאר בארגנש דער יצר הרע מאכט זיך אנעסט אין זיין הארץ
אזוא וויא דער נחש הקדמוני אונ רייצט אים אן צוא זינדיגין כזבוב
במפתחי חדריו דער יצר הרע מאכט זיך צום ערשטין קליין וויא א פליג
אין דיא עפינונג פון דיינע קאמערין דאש איז דאש הארץ דער נאך
ווערט ער גאנץ גרויש ער מאכט פאר שטינקען דאש טייג מיט דעם אום

בכל עבריו · מרגיז כל אבריו · מעציבו בדבריו · מחטיאו ברוע הרהוריו · מתנקש להפילו במכמוריו · מתנכל לדחותו במהמוריו · וצר עליו במצוריו · לולי אתה עוזר לו מצריו · ובכל יום ויום מתחדש עליו · חושב מחשבות עליו · להתגולל ולהתנפל עליו · לעקשו בארחות עקוליו · להאשימו באשמת געוליו · להלעינו במסך תרעליו · ואיננו דורש לשלום אליו · פחים טומן לרגליו · רשת פורש ליד מעגליו · מוקשים שת במסלוליו · כורה שחת בשביליו · למוג לב ולהרבות מכשוליו · וכהולם פעם הולמו בכילפות וכשיליו · על כן יאמרו מושלי משליו · אי לבית שמהרסיו ומחריביו משליו · ומה יצדק במפעליו · ומה יזכה במעלליו · כי שודד בא בגבוליו · לשדדו לולחמו ברוב תחבוליו : לכן הקדמת רפואה ותעלה · והעלית ארוכה לנהלאה ונחלה · והכנת צרי ותחול ללא תתלה · והגדת מזור להרטות מחלה · וקבעת יום זה לסליחה ולמחילה · לבא שעריך בתודה ובתהלה · לקדם פניך בחילה · להזכר בו רבוצי מכפלה · בעת רצון לשמוע תפלה · להעביר כל שמץ ותפלה · להניא כל און ותהלה · להצמיח צדקה ותהלה · להפר כעס ולהרבות חמלה · להרים מכשול ולהסיר תקלה · לפנות דרך:

מטה לוי

בכל עבר ועבר (מרגיז כל אבריו) מרעיש כל איבריו לחטוא (מתנקש) מבקשו בכל מיני מוקש (להפילו במכמוריו) להפיל אותו ברשתו (וגו' ט' ס' לולי אתה) הקב"ה (עוזר לו מצריו) שלא להתפתות לו (בארחות עקוליו) בדרכים עקומות שלו (להלעינו במסך תרעליו) למרור חייו כיין המזוג מכוס התרעלה (אי לבית שמהרסיו ומחריביו משליו) מבני אדם הדרים בתוכו כן אוי לאדם שמאבד עצמו ע"י שכונתיו (לנהלאה ונחלה) לנתרחקה לגלאה ונחלה בחלייה (והגנת מזור) ורפאת את המכה (להרטות מחלה) לנוס רפיה למחלה (רבוצי מכפלה)

ביאור לחי

כד יג) (עבריו) מל' ושלום היה לו מכל עבריו (מ"א ה ד) (מרגיז) מרעיש (מתנקש) מבקשו (במכמוריו) נה"כ (תהלים קמא י) (במהמוריו) מנים שוחות עמוקות (תהלים קמ) (וצר עליו במצוריו) לשון מצור ומצוק (להלעינו) פעל נגזר מן לענה וראש (איכה ג יט) (במסך תרעליו) ל' ויין חמר מלא מסך (תהלים עה ט) ולשון יין תרעלה (שם ס) וטעמו יין המסמם את הלב לרוע הנוסף ונוה משל על מרבית הצרות (מעגליו במסלוליו בשביליו) שלשתם ל' מסלה (פחים רשת מוקשים) כולם לשון אחד הן (כורה) חופר (למוג לב כו') לשון נמס כמו למוג לב והרבה המכשולים (יחזקאל כא כ) (וכהולם פעם) שניהם ענין הכאה כמו והלמה סיסרא (שופטים ה) וכמו נפעמתי ולא אדבר (תהלים עז) והכפל המלה בשמות נרדפים להורות על חוזק ההכאה וטעמו כהולם פעם כמכה על סדן כן היצה"ר (הולמו בכילפות וכשיליו) מכה אותו במקבות וקרדומים (מושלי משליו) לשון לנשל ולשנינה (שודד) מהגיד כוח היצה"ר (רפואה ותעלה) לשון רפואות תעלה אין לך (ירמיה ל יג)

(ארוכה) רפואה (לנהלאה) ל"ה (מיכה ד ז) ות"י ומבדריא (ונחלה) ל' חולי (צרי) הוא מרפא טוב (ותחול) לשון תבושה (יחזקאל טז ד) (והכנת) ענין רפואה כמו ייטיב גהה (משלי יז) (מזור) כן נקרא המכה ע"ש שזורים עליה אבק סממנים המרפאים (להרטות) לשון רפיון והסלנית (רבוצי) שוכני (שמץ ותפלה) שניהם כנוי לעבירות ל' גמגם (שמות לב כה) ולשון ולא נתן תפלה (איוב א כב) (להניא) להסיר מל' ואם הניא ופרש"י ל' מניעה והסרה (במדבר ל ו) (ותהלה) ענין דופי ל' כן במלאכיו ישים תהלה (איוב ד יח) (תקלה) ל' קלקול (שובבים) לבעלי תשובה

ריינקייט פון זיין זיער טייג דאש איז דער יצר הרע מאכט זינדיגין דאש לייב פון דעם מענטשין ער רייצט אים אן צוא גייגין זיינע טריט פון דעם רעכטין וועג אונ ער איז פון זיינע באטריבער ער איז אים גירעכינט פאר אשונא והוא ראש אונ ער איז דער עיקר שונא פון אלע שונאים ער בליידיגט אים אין אלע זיינע גרענצין ער לויגט צו אים אויף אלע זייטין ער דער צאריגט אים אין אלע זיינע גלידער ער מאכט אים טרויעריג מיט זיינע רייד ער מאכט אים זינדיגין מיט זיינע שלעכטע גידאנקען ער מאכט שטרויכלען צוא מאכין פאלין אים אין זיין נעץ ער טראכט צוא פאר שטויסין אים אין זיינע גריבער אדער אין זיין פייער אונ ער באלעגערט אים מיט זיין בלעגערונג לולי אתה עוזר לו ווען דוא גאט זאלשט דעם מענטשין ניט העלפין פון דעם יצר הרע וואלט דער מענטש קענין אים ניט באשטיין אונ טאג בייא טאג באנייעט ער זיך אויף דעם מענטשין ער טראכט בייזע גידאנקען אויף אים צוא וועלגערן זיך אונ צוא מאבין פאלין אויף אים לעקשו בארחות צוא פאר קריטען אים אין זיין קרומע וועג צוא שולדיג מאבין אים מיט שולד פון זיין אום ווירדיקייט צוא פאר ביטערין אים מיט דעם גימישטן גיטראנק פון סם המות ואיננו דורש אונ ער פארשט צוא אים קיין שלום ניט ער פר בארגט נעצין צוא זיינע פיס שטריק פאר שפרייט ער בייא זיינע שטעגין שטרויבלונג שטט ער אין זיינע וועגין ער גראבט אגרוב אין זיינע שטעגין צוא מאבין צוא גיין דאש הארץ פון דעם מענטשין אונ צוא מערן זיינע שטרויכלונג וכהולם פעם אונ אזוא ווייא איינער קלאפט אונ צוא שלאגט עפעס מיט אהאמער אזוא שלאגט ער דעם מענטשין אונ צוא קלאפט אים מיט זיין האמער אונ מיט זיינע העק על כן איבער דעם האבין זייא אויף דעם אמשל גיזאגט ווייא צוא דעם הויז דאש זיינע צוא פריער אונ זיינע פאר וויסטער זיינען אויש דעם הויז ועלבערט ווייא איז דעם מענטש וואש ער מאכט זיך אליין פאר לירין מיט זיינע זינד ומה אונ ווייא זאל ער גירעכט בלייבין מיט זיינע ווערק אונ ווייא זאל ער לויטער בלייבין מיט זיינע זאכין ווען דער רויבער דאס איז דער יצר הרע קומט אין זיינע גרענעצין צוא פאר וויסטין אים צוא מלחמה האלטין מיט אים זיינע גידאנקען לכן הקדמת דרום האסטו גאט גיפעדערט אהיילונג את האשט אויף גיבראכט אהיילונג צוא דיא וואש זייא זיינען מיד אונ גיקרינקט אונ דוא האסט אן גיברייט אבלסם אונ אפלאסטער צוא דיא וואש דייא זיינען ניט גיפלאסטערט אונ דוא האשט אויס גיצויגין ארפואה צוא פלאסטערין דיא קריינק וקבעת יום זה אונ דוא האשט גיזעצט דעם דאזיגין טאג צוא סליחה אונ מחילה צוא קומען אין דיינע טויערין פון דיא שולין מיט בקענונג אונ מיט לויב צוא פעדערין דיין פנים מיט באקענונג אונ מיט ציטערניש צוא גידייגקען אן דעם טאג דעם זכות פון דיא אבות

וּלְיַשֵּׁר מְסִלָּה · לָתֵת לַשּׁוֹבָבִים טָהֳרָה וּטְבִילָה · לְהַעֲמִיד רֶוַח וְהַצָּלָה · לְהַשְׁלִיךְ עָוֹן בְּעִמְקֵי מְצוּלָה · לָשֵׂאת זָדוֹן וּמְעִילָה : וּמִכָּל יָמִים יוֹם זֶה קִדַּשְׁתָּ · וְעַל כָּל יָמִים אוֹתוֹ עִלִּיתָ · וּבוֹ מִכָּל יוֹם בָּחַרְתָּ · וּמִיּוּצָּרוּ אוֹתוֹ לְךָ אִחַדְתָּ · וּלְדוֹר דֵּעַ כֹּחוֹ יָדַעְתָּ · וְאוֹדֶם דִּי זָהָב בּוֹ וִתַּרְתָּ · וּמִכְתַּב חָרוּת לֶעָנָיו נָתַתָּ · וְסָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ בִּשַּׂרְתָּ · וְעַל הָרָעָה נִחַמְתָּ · וְעַל בָּנֶיךָ רִחַמְתָּ · וּכְגָבְהָּ שָׁמַיִם חַסְדְּךָ לָמוֹ הִגְבַּרְתָּ · וְכִרְחוֹק מִזְרָח מִמַּעֲרָב פִּשְׁעָם הִרְחַקְתָּ · וּזְכוּת הַרְרֵי קֶדֶם זָכַרְתָּ · וּכְאָב אֶת בֵּן אוֹתָם רָצִיתָ · וְעַל כָּל אוֹם רֹאשָׁם נָשָׂאתָ · וְקַרְנָם בְּכָבוֹד רוֹמַמְתָּ · וּמִשֵּׁפֶל הִגְבַּהְתָּמוֹ וְהִתְלַלְתָּ · וְאוֹת לְטוֹבָה עִמָּהֶם עָשִׂיתָ · וְחִבָּתָם לְכָל הֶרְאֵיתָ · וְאַהֲבָתָם לְעֵין כָּל גִּלִּיתָ · לִשְׁכּוֹן בְּתוֹכָם תָּאַבְתָּ · וְלַחֲנוֹת בֵּינֵיהֶם חָמַדְתָּ · וְלָשֶׁבֶת בְּוַעֲדָם אִוִּיתָ · וְעַיִן בְּעַיִן לָמוֹ נִרְאֵיתָ · וּבֵין כְּרוּבִים כְּבוֹדְךָ צִמְצַמְתָּ · וַעֲנַן יְקָרְךָ עַל כַּפֹּרֶת הִצַּעְתָּ · וַעֲנַן הַקְּטֹרֶת לְכַסּוֹתוֹ הַיּוֹם פָּקַדְתָּ · וּמֵאָז לִסְלִיחָה אוֹתוֹ שַׂמְתָּ · וּלְכַפָּרָה אוֹתוֹ יִסַּדְתָּ · וּמִצְוֹתָיו בְּדָתְךָ צִוִּיתָ · וְכָתַבְתָּ וְשָׁנִיתָ וְשִׁלַּשְׁתָּ · וְאַזְהָרוֹתָיו פֵּרַשְׁתָּ · וְעָנְשָׁיו

בית לוי

(נשאת) ל' שא נא תחטאם (ומעילה) שמעלו בהקב"ה (עלית) שבחת (ומיוצרו אותו לך אחדת) עפ"ה ימים יוצרו ולו (ולא קרי) אחד בהם (תהלים קלט יז) ואחז"ל שבירר לו אחד מהימים שיהא ואיזה זה יוה"כ (ולדור דע כחו ידעת) דור המדבר כשאחז"ל לא ניתנה תורה רק לאוכלי המן שהם מחכים (ואודם די זהב) תואר לעון העגל עפ"ה ודי זהב (דברים א א) ופירש"י הוכיחן על עון העגל ע"ש (בו ותרת) מחלת כמו שפירש"י (שמות לא יח) ביוה"כ נתרצה הקב"ה לישראל כ' גם (בשמות לג יא) פירש"י כו' בי' בתשרי נתרצה הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם ואמר לו למשה סלחתי כו' עכ"ל (הררי קדם) תואר לשלשה אבות (אום) ל' אומה (קרנם) לשון שררות (והתללת) גם זה לשון הגבהה מלשון הר גבוה ותלול (יחזקאל יז כב) (תאבת) השקת (אוית) ל' תאוה לשכב בו (צמצמת) דחקת (הצעת) פרשת (בדתך) בתורתך (שלשת) גלית לשון

מטה לוי

האבות השוכבים במערת המכפלה (לפנות דרך ולישר מסלה) לנקות הדרך כדי ליישר המעשה (ומיוצרו) מכל הימים שנוצרו (אותו לך אחדת) יום כפור אחדת ליום סליחה (ולדור דע) לדור המדבר שקבלו את התורה ויש בהם חכמה ודע (כחו ידעת) הודעתם כחו של יום זה (ואודם די זהב) ועון העגל שעשו מרוב ודי זהב שהיה להם (בו ותרת) ביו"כ מחלת להם (ומכתב חרות) הלוחות אחרונות (לעניו נתת) למשה שהיה עניו נתת בי"כ (וסלחתי כדברך בשרת) לו ביו"כ (וזכות הררי קדם) זכות האבות (זכרת) (וחבתם לכל הראית ואהבתם כו' ולשכון בתוכם תאבת ס') בזה שהשרית שכינתך בתוכם הראית

אהבתם לעין כל כי אמרו אוה"ע מאחר שעשו העגל וכפרו בהקדוש ב"ה שוב אין להם תקנה כיון שאמר הקדוש ב"ה למשה ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ידעו הכל שמחל להם הקדוש ב"ה על מעשה העגל ומשה צוה להם על מלאכת המשכן ממחרת יו"כ (ובין כרובים כבודך צמצמת) אף כי שמים וארץ לא יכלכלוך עכ"ז מפני אהבתך אותם צמצמת שכינתך בין שני הכרובים (וענן כו' הצעת) כמ"ש כי בענן אראה על הכפורת (וענן קטורת כו') כמ"ש וכסה ענן הקטורת את הכפורת (ומאז) מאותו יום שסלחת לו לישראל (לסליחה אותו שמת כו') שמתו לדורות ליום סליחה וכפרה (ומצותיו) של יו"כ הנוהגות בו (בדתך צוית) בתורתך צוית (וכתבת ושנית ושלשת) ג"פ נכתב בתורה מצות יו"כ באחרי מות באמור ובפנחס (ועונשיו שלשת) וגלית את עונשיו כמ"ש כי

וואש זייא ליגין אין דער מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה בעת רצון אין דער צייט וואש אגוטער ווילין איז פאר גאט דאש ער הערט צוא דיא תְּפִלָּה צוא מאכין איבער פירין אלע שאנד אונ אום ווערדיקייט צוא מאכין פאר וואגלען אונ אפ טאן אלע אום רעכט אונ נארהייט צו מאכן שפראצין גרעכטיקייט אונ ליב צו פר שטערין כעס אונ צו מערין דר בארימקייט צו אויף הייבן שטרויכלונג אונ אפ צוא טאן שטרויכלונג אויש צוא ראמען דעם וועג אונ צוא רעכט פארטיגין דעם שטעג צוא געבין צוא דיא וואש טוען תְּשׁוּבָה ריינינונג אונ טְבִילָה צוא אויף שטעלן איין דר ווייטערונג אונ אב שירמונג אריין צוא ווארפין דיא זינד אין דיא טיפעניש פון דעם ים צוא פאר טראגין דיא מוטווילינגע זינד אונ פעלשונג ומכל ימים אונ דעם טאג האסטו גיהייליגט מער פון אלי טעג אונ איבער אלע טעג האשטו אים גילויבט אונ האסט אן אים אויש גקליבין מער פון אלע טעג אונ פון זיין באשעפעניש האסטו אים צוא דיר גיאייניגט אונ צוא דעם דור הַמִּדְבָּר וואש זייא זיינען גיוועזן אקלוג דור האשטו דעם כח פון יום כפור גילאזט ווישן ואודם די זהב אונ דיא רויטע זינד פון דעם עגל דאש זייא האבין גימאכט פון גאלד האסטו אום יום כפור מוחל גיוועזן אונ דיא תּוֹרָה וואש זיא איז גיוועזין אויס גיקריצט אויף דיא לוחות האשטו צוא משה רבינו גיגעבין אונ האסט אים דיא גוטע בְּשׂוֹרָה גיזאגט (סלחתי כדברך) אונ אויף דאש בייז וואש דוא האסט זייא גיוואלט טאן האשטו דיך באדיינקט אונ איבער דיינע קינדער האשטו דיך מרחם גיוועזן וכגבוה שמים אונ אזוא וויא דיא הימיל זיינען הויך האשטו דיין חֶסֶד צוא זייא גישטארקט אונ אזוא וויא מִזְרָח איז ווייט פון מַעֲרָב אזוא האשטו זייער זינד דער ווייטערט אונ דעם זכות פון דיא אָבוֹת האסטו גידאכט וכאב את בן אונ אזוא וויא אפאטער זיין זון האסטו זייא באוויליגט אונ זייער הארין האסטו מיט כָּבוֹד דער הויבין אונ פון דער נידער האסטו זייא דער הויבין אונ דער הייכט אונ אצייכין צוא גוטין האשטו מיט זייא גיטאן וחבתם לכל הראית אונ זייער ליבשאפט האשטו צוא אלע גיוויזן אונ זייער ליבשאפט האשטו פאר דיא אויגין פון אלע אנפלעקט אונ דוא האשט גילוסט צוא רוען אין זייא אונ דוא האשט גילוסט צוא רוען צווישין זייא אונ האסט גילוסט צוא זיצין צווישין זייא ועין בעין למו נראית אונ מיט אקלארע שיין האשטו דיך צו זייא באוויזן אונ צווישין די כְּרוּבִים האסטו דיין שְׁכִינָה מְצַמְצֵם גיוועזין אונ דיין ווערדיגין וואלקין האסטו אויף דעם כַּפּוֹרֶת פאר שפרייט אונ דעם רויך פון דיא קְטוֹרֶת צוא באדעקין דעם כַּפּוֹרֶת פון דעם מִשְׁכָּן אן דעם טאג האסטו גיהיישין ומאז לסליחה אונ פון דעמאלט אן האשטו צוא אטאג פון סְלִיחָה דעם טאג גיטאן אונ צו אכַּפָּרָה האסטו אים גיגרונד פעסט אונ זיינע מִצְוֹת האשטו אין דיין תּוֹרָה גיבאטין וכתבת אונ האשט איין מאל גישריבין אונ דאש אנדערע מאל גישריבין אונ דאש דריטע מאל גישריבין דען דיא מִצְוָה פון יום כִּפּוּר שטייט דרייא מאל אין דער תּוֹרָה אן גישריבן ואזהרותיו אונ זייגע

פִּלַּשְׁתָּ · וְקָרְבְּנוֹתָיו קִצַּבְתָּ · וְעֵרֶךְ עֲבוֹדוֹתָיו סִדַּרְתָּ · וּרְצוּי הַזָּיוֹתָיו סִפַּרְתָּ · וְרִקּוּחַ תִּמְרוֹתָיו
הֶעֱרַפְתָּ · וְסֵדֶר מַעַרְכוֹתָיו הוֹסַפְתָּ · וְטוֹהַר טְבִילוֹתָיו מָנִיתָ · וְקִדּוּשׁ רְחִיצוֹתָיו חִשַּׁבְתָּ ·
וְאַזְכָּרוֹתָיו בְּשֵׂכֶל סִימְתָּ · וְתוֹדוֹתָיו וְוִדּוּיָיו סִכַּמְתָּ · וְעִנּוּיָיו בְּפֶקֶד רָשַׁמְתָּ · וְלוֹבֶן עֲטִיּוֹתָיו
חִוִּיתָ · וּפִזּוּי שְׂרָדָיו הוֹרֵיתָ · וְעִלּוּי מַחְלְצוֹתָיו בֵּאַרְתָּ · וְשִׁנּוּי מַחְלְפוֹתָיו לִמַּדְתָּ · וְלִקְדוֹשֶׁיךָ
אוֹתָם מָסַרְתָּ · וְכָל תּוֹרוֹתָיו הוֹדַעְתָּ · וְכָל דָּתוֹתָיו חָקַרְתָּ · וְכָל מִשְׁפָּטָיו חָרַצְתָּ · וְכָל חֻקּוֹתָיו
חָקַקְתָּ · וְכָל גְּזֵרוֹתָיו גָּזַרְתָּ · וְכָל עִנְיָנָיו חָרַטְתָּ · וְחֶבְלוֹ מִכָּל הִנְעַמְתָּ · וְחֶלְשׁוֹ מִכָּל
הִשְׁפַּרְתָּ · חוֹפֶשׁ לִרְצוּצִים אוֹתוֹ הִתְוִיתָ · דְּרוֹר לִשְׁבוּיִם אוֹתוֹ שִׁוִּיתָ · פְּקַח קוֹחַ לַאֲסִירִים
אוֹתוֹ תִּכַּנְתָּ · יוֹם עָשׂוֹר לַעֲשִׂירִיָּה חָקַקְתָּ · שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לְשׁוֹבְתֵי עוֹנֶג שַׁתָּה · יוֹם כִּפּוּר
לְנוֹתְנֵי כוֹפֶר תִּתָּה : לְכַפֵּר עֲוֹנוֹת · לִמְחוֹת זְדוֹנוֹת · לְכַלֵּה פְּשָׁעִים · לְהָתֵם חֲטָאִים ·
לְטַהֵר טְמֵאִים · לְהָדִיחַ דָּמִים · לְצַחְצֵחַ כְּתָמִים · לְהַרְחִיץ צוֹאִים · לְהַלְבִּין כַּשֶּׁלֶג שָׁנִים ·
לְצַחֵר בַּצֶּמֶר אוֹדְמִים · לְמָרֵק חוֹבִים · לְנַקּוֹת חָבִים · לְזַכּוֹת אֲשֵׁמִים · לְזַכֵּךְ אֲשָׁמִים ·

מטה לוי

על הכהן וגו' והכהנים וגו' (וקרבנותיו קצבת) נתת לקרבנותיו מדה וקצב (ורצוי הזיותיו ספרת) אחת למעלה ושבע למטה (ורקוח תמרותיו העדפת) ברקת תמרות עשן הקטורת ביום זה יותר מכל השנה כמ"ש רז"ל מנה לכל יום וג' מנים יתירים שהכהן מכניס כ"ג מלא חפניו ביום כפור (וסדר מערכותיו הוספת) שבכל יום ד' מערכות וביוה"כ חמש (וטוהר טבילותיו מנית) חמשה (וקדוש רחיצותיו חשבת) עשרה (ואזכרותיו בשכל סימת) וניינת בחכמה איך יזכיר את השם (ותודותיו ווידוייו סכמת) נתת סכום ומנין לתודותיו ולוידוייו שהיה מתודה ומודה שיאמר ג' וידויים (וענוייו בפקד רשמת) הפניתו ע"ת כאמרם שנקרא פקודי ה' (ולובן עטיותיו חוית) והגדת מתי יתעטף בבגדי לבן (ופזוי שרדיו הורית) והורית לו מתי ילבש בגדי השרד שהיה מזהב ומפז (ועלוי מחלצותיו בארת) והבנת בגדיו בארת כדהתן כבוקר היה לובש בילוסים של י"ב מנים כו' (ושנוי מחלפותיו למדת) ולמדת להיות מחליף ומשנה בגדיו פעם בגדי זהב ופעם בגדי לבן (ולקדושיך) לאהרן קדוש ה' (אותם מסרת) (חופש לרצוצים) חירות לעבדים הנשברים בעבודת פרך (אותו שוית) עשית את יוה"כ של יובל (דרור לשבויים אותו התוית) כי עתידין ישראל להגאל ביוה"כ (פקח קוח לאסירים) שיפתחו מאסרם וילקחו משם (אותו תכנת) (יום עשור לעשיריה חקקת) לישראל שיאמרו חלק עשירי חקקת להם את יוה"כ (לשובת עונג שתה) שמת יוה"כ לישראל הנחים בשבת שנקרא עונג (יוה"כ לנותני כופר תתה) נתת יוה"כ לישראל הנותנים כופר לנפשותם על עונותם (לצחצח כתמים) להלבין

בית לוי

פלשת מן (איוב לו יח) לכן ז"ל (פלשת) נסי"ן (קצבת) ל' מדה וקצב (ורקוח) ל' מרקחת (תמרותיו) לשון תמרות עשן (העדפת) הוספת (ואזכרותיו) הזכרת השם שהיה ג"פ (סימת) לשון סימן וזה"ג שמנת (סכמת) ל' סכום וחשבון (וענוייו בפקד רשמת) כמ"ש ועניתם את נפשותיכם (ופזוי) ל' זהב מופז (שרדיו) ל' בגדי השרד (עלוי) לשון שבח (מחלצותיו) ל' בגדיו כמו והלבש אותך מחלצות (זכריה ג ד) (מחלפותיו) שהיה מחליף בגדיו מזהב ללבן (חרצת) פסקת (וחבלו וחלשו) שניהם ל' גורל (חופש) ל' חפשי (לרצוצים) לשבורים ע"י עבודה (שוית) עשית (התוית) רשמת כמו והתוית תו (יחזקאל ט ד) ופירש"י ורשמת (פקח קוח) עפ"ש ולאסורים פקח קוח (ישעיה סא א) (פקח) ענין פתיחה וכמו פקוח אזנים (שם מב) (קוח) מל' לקיחה (לעשיריה) לעשרים ישראל עפ"ש ועוד הם עשירים (ישעיה ו יג) ופ"י ויתאחרון נס חד מן עשרה לדיקיה (חקקת) כמו חקקת (שתה) שמת (לנותני כופר) כמ"ש ותמלך בגדקה סרוק (תתה) נתתה מלשון ותויכי חסה לי עורף (ש"ב כב מא) (ולהתם) ל' ויתום הכסף (להדיח) ל' שטיפה והדחה (דמים) תוכים כמו ותלם דמו ברחצו (לצחצח) להלבין (כתמים) לשון נכתם עוך (שנים) ל' אודם (לצחר) להלבין מן ונמר צחר (יחזקאל כז) (למרק) לשון מורק ושוטף ופעמו נקי (לזכך) ל' זך (אשמים)

וָואוּנְג הָאשְׁטוּ בַּאשַׁיידְט אוּנ זַיינֶע שְׁטְרָאף הָאסְטוּ אַנְטְפְּלֶעקְט דֶער וָואס
הֶעט נִיט הַאלְטִין יוֹם כִּפּוּר וִויא אִין דֶר תּוֹרָה שְׁטֵייט אִיז עֶר חַיָּיב מִיתָה
אוּנ זַיינֶע קָרְבָּנוֹת הָאשְׁטוּ אוֹיש גִיזֶעצְט אוּנ דָאשׁ אָן רִיכְטוּנְג פוּן זַיין
דִינְשְׁט הָאסְטוּ מְסַדֵּר גִיוֶועזְן אוּנ דְשׁ בַּאוֹרְלִיכוּנְג פוּן זַיין שְׁפְּרֵיינְגֶן הָאשְׁטוּ
גִיצֵיילְט אוּנ דָאשׁ מִישׁוּנְג פוּן דִיא קְטוֹרֶת הָאסְטוּ אוּם יוֹם כִּפּוּר גִימֶערְט
מֶער וִויא מֶען הָאט מַקְטִיר גִיוֶועזְן אִין אַנְדֶערֶע טֶעג אוּנ דֶעם סֵדֶר פוּן
זַיין אָן רִיכְטוּנְג הָאסְטוּ גִימֶערְט דֶען אַלֶע טָאג אִיז גִיוֶועזְן פִיר מַעַרְכוֹת אוּנ
אוּם יוֹם כִּפּוּר אִיז גִיוֶועזְן פִינְף אוּנ דָאשׁ רֵיינְקַייט פוּן זַיינֶע טְבִילוֹת
הָאסְטוּ גִיצֵיילְט דֶער כֹּהֵן הָאט זִיךְ פִינְף מָאל בַּאדַארְפְט טוֹבֵל זַיין אוּנ
דָאשׁ הֵיילִיגוּנְג פוּן זַיין וַואשׁוּנְג הָאסְטוּ גִירֶעכִינְט דָאשׁ עֶר הָאט בַּדַארְפְט
צֶעהֶען מָאל זִיךְ וַואשִׁין דִיא הֶענְט אוּנ דִיא פִיס פוּן דֶעם הַאנְט פַאס
ואזכרותיו אוּנ זַיינֶע גִידֶערְכֶנִישׁ וָואשׁ דֶר כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט מַזְכִּיר גִיוֶועזְן דֶעם
שֵׁם הַמְּפוֹרָשׁ הָאשְׁטוּ מִיט שֵׂכֶל אָן גִיצֵייכִינְט אוּנ זַיינֶע תּוֹדוֹת אוּנ זַיינֶע
בַּאקֶענְטוּנְג וָואשׁ דֶער כֹּהֵן הָאט מִתְוַדֶּה גִיוֶועזְן זַיינֶע זִינְד הָאשְׁטוּ גִיצֵיילְט
אוּנ זַיין פַאסְטוּנְג הָאשְׁטוּ אִין דֶר תּוֹרָה אָן גִישְׁרִיבִּין אוּנ דָאס אַיין הוּילוּנְג
פוּן זַיינֶע קְלֵיידֶער הָאסְטוּ גִיזָאגְט אוּנ דִיא קְלֵיידֶר וָואשׁ זַיי זַיינֶען גִיוֶועזְן
פוּן רֵיין גָאלְד וָואשׁ דֶער כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט אִין זַייא דִיא עֲבוֹדָה גִיטָאן
הָאסְטוּ גִיוִויזִין וֶוען עֶר זָאל זַייא אָן טָאן אוּנ זַיינֶע אַנְדֶערֶע גִילִיבְּטֶע
קְלֵיידֶער הָאסְטוּ בַּאשַׁיידְט אוּנ דָאס פַאר עֶנְדֶערוּנְג וִויא עֶר זָאל דִיא
קְלֵיידֶער פַאר בַּייטִין הָאשְׁטוּ גִילֶערִינְט אוּנ צוּא דִיא הֵיילִיגֶע כֹּהֲנִים
הָאסְטוּ דִיא עֲבוֹדָה אִיבֶּער גִיעֶנְטְפֶערְט וכל תורותיו הודעת אוּנ אַלֶע זַיינֶע
לֶערְנוּנְג הָאשְׁטוּ גִילָאזְט ווִישִׁין אוּנ אַלֶע זַיינֶע דִינִים הָאשְׁטוּ גִיפָארְשְׁט
אוּנ אַלֶע זַיינֶע מִשְׁפָּטִים הָאשְׁטוּ אוֹיס גִיזֶעצְט אוּנ אַלֶע זַיינֶע חוּקִים
הָאסְטוּ אוֹיש גִיקְרִיצְט אוּנ אַלֶע זַיינֶע גְזֵירוֹת הָאסְטוּ גְזַר גִיוֶועזְן אוּנ אַלֶע
זַיינֶע זַאכִין הָאשְׁטוּ אָן גִיצֵייכִינְט וחבלו זַיינֶע טֵיילִין הָאסְטוּ מֶער פוּן אַלֶע
טֶעג זִיס גִימַאכְט אוּנ זַיין גוֹרָל הָאשְׁטוּ מֶער פוּן אַלֶע טֶעג בַּאשֵׁיינְט חופש
אַפְרֵייהַייט צוּא דִיא וָואשׁ הָאבִּין זִיךְ פַאר זִינְדִיגְט אוּנ זַיינֶען צוּא בְּרָאכִין
גִיוֶועזְן פוּן וֶועגִין שְׁוֶוערֶע זִינְד הָאשְׁטוּ דֶעם טָאג גִיטָאן דֶען אוּם יוֹם כִּפּוּר
אַפְרֵייאוּנְג פוּן זִינְד הָאשְׁטוּ אִים גִישְׁרִיבִּין יוֹם עָשׂוֹר דֶעם צֶעהֶענְטִין
טָאג פוּן דֶעם חוֹדֶשׁ תִּשְׁרֵי הָאסְטוּ צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל אָן גִישְׁרִיבִּין יוֹם
כִּפּוּר דֶער דָא הֵיישְׁט שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הָאשְׁטוּ גִיטָאן גֶעבִּין צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל
וָואשׁ זַייא רוּעֶן אוּם שַׁבָּת יוֹם כִּפּוּר דֶעם יוֹם כִּפּוּר הָאשְׁטוּ גִיגֶעבִּין צוּא
דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא גִיבִּין צְדָקָה צוּא פַאר גֶעבִּין דִיא זִינְד אַז צוּא
פֶעקִין דִיא מוּטְוִוילִיגֶע עֲבֵירוֹת צוּא פַאר לֶענְדִין דִיא פְּשָׁעִים צוּא מַאכִין
אוֹישׁ לָאזִין דִיא חֲטָאִים צוּא רֵייניגִין דִיא אוּם רֵיינֶע צוּא לֵייטֶערִין דִיא
פְלֶעקִין צוּא וַואשִׁין דִיא אוּם זוֹיבֶּרְקַייט וַוייס צוּא מַאכִין וִויא שְׁנֵייא דִיא
עֲבֵירוֹת וָואשׁ זַיינֶען רוֹיט וִויא רוֹיטֶע פֶעדִים זַייד צוּא מַאכִין וַוייס אַז
וַוייסֶע וָואל דִיא רוֹיטֶע זִינְד צוּא לֵייטֶערִין דִיא שׁוּלְדִין רֵיין צוּא מַאכִין

לְוַתֵּר לְנִתְאָמִים · לִסְלוֹחַ לְכָל עֲדַת תְּמִימִים : וְעַמְּךָ בְּיוֹם זֶה יַחַד נֶאֱגָדִים · וּבְחִין לְפָנֶיךָ נוֹעָדִים · וּשְׁכִינָתְךָ אִתָּם מוֹעֲדִים · וְנֶעֱצָרִים וּמִתְוַעֲדִים · וּבְיִרְאָה אוֹתְךָ עוֹבְדִים · וּבְאֵימָה עוֹמְדִים · וּבְגִילָה רוֹעֲדִים · וּבְחִילָה מְסַלְּדִים · וּפִשְׁעֵיהֶם מִתְוַדִּים · וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים · וְכוֹרְעִים וּבוֹרְכִים וְסוֹגְדִים · וְאַרְצָה לְךָ קוֹדִים · וְדַלְתוֹתֶיךָ שׁוֹקְדִים · וּכְאֶחָד נֶאֱחָדִים · וְיִחוּדְךָ מְיַחֲדִים · וּקְדוּשָּׁתְךָ מְעִידִים · וֶאֱמוּנָתְךָ מְסַהֲדִים · וְצִדְקָתְךָ מַגִּידִים · וְחַסְדְּךָ וַאֲמִתְּךָ לֹא מְכַחֲדִים · וְעוֹרְכִים שַׁוְעָ בְּמַעֲמָדִים · וּמִזְרִיחָה עַד שְׁקִיעָה שִׁבְחֲךָ מַתְמִידִים · וּפְגִיעוֹת חָמֵשׁ מֵאֵמֶשׁ מַעְתִּידִים · מוּל עֲבוֹדוֹת חָמֵשׁ בַּעֲתוּדִים · וּלְשִׁמְךָ מְהוֹדִים · בְּכָל עֹז וּמְאוֹדִים : וְכֻלָּם צָמִים וּמִתְעַנִּים · יַחַד אָבוֹת וּבָנִים · גְּדוֹלִים וּקְטַנִּים · בַּחוּרִים וּזְקֵנִים · וּמַרְבִּים תְּנוּנִים · וּמְדַבְּרִים תַּחֲנוּנִים · וְעוֹרְכִים רְנָנִים · וּמְרַנְּנִים וּמִתְחַנְּנִים · לְפָנֶיךָ אֲדוֹנֵי הָאֲדוֹנִים · לִפְדוֹתָם מִכּוֹבֶד עֲוֹנִים · וְלִמְחוֹת פִּשְׁעֵימוֹ כַּעֲנָנִים · לִשְׁעוֹת שַׁוְעָם מִמְּעוֹנִים · לְהַאֲזִין מֵהֶם שִׂיחַ מְעַנִּים · כִּי הֵם דַּלִּים וְאֶבְיוֹנִים · וּבְצִלְּךָ מִתְלוֹנְנִים · וּבְאֶבְרָתְךָ מִתְגּוֹנְנִים · וּבְסִתְרְךָ נִצְפָּנִים · וּבְךָ נִשְׁעָנִים · וּכְעֵינֵי עֲבָדִים אֶל יַד אֲדוֹנִים · וּכְעֵינֵי שִׁפְחָה אֶל יַד גְּבִרְתָּהּ לְךָ פּוֹנִים · לְהַרְבּוֹת לָמוֹ פִּדְיוֹנִים · לְכַבְּסָם מִצַּחַן דִּפְיוֹנִים · לְהַצְלִיל בְּצוּל זְדוֹנִים · לְשַׁתֵּק בַּעֲלֵי דִינִים · לְאַלֵּם מַלְשִׁינִים · לוֹטְשֵׁי חִצִּים וְכִידוֹנִים · לְהָשִׁיב חֶרֶב לִנְדָנִים · לְהַגְבִּיר

בית לוי

סעומם (ומעגרים) מעגרים כמו (מסלדים) בסגחים (וכורכים וסוגדים) כמו סורעים ומשתחוים (שוקדים) ממהרים (מסהדים) מסהדים ל' עדות (לא מכחידים) אינם כופרים (שוע) תפלה (ופגיעות) תפלות (מעתידים) מכינים (בעתודים) במעמדם סרגום של ואתלב ואסמעדם (מהודים) לשון הודאה (ומאודים) לשון ובכל מאודך (ולמחות פשעימו כעננים) כמ"ש מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך (ישעיה מד כב) (לשעות) להקשיב ל' וישע ה' (בראשית ד ד) (שיח מענים) עסקת תפלתם (ובצלך מתלוננים) עפ"ס בצל שדי יתלונן (ובאברתך) בכנפיך (מתגוננים) הם חוסים (נצפנים) לשון והצפנתו (מצחן) לשון סרחון מלשון ותעל צחנתו (יואל ב) (דפיונים) לשון דופי ודומה לטומאה (להצליל) להשקיע (בצול) במצולות ים (ולאלם) לשון אלם (מלשני) מלשינים (לוטשי) מחדדי (וכידונים) רמחים (לנדנים) פיק התרב (תכיונים) לשון זכיות (ולהחסים)

מטה לוי

סעוסת (ותר לנתאמים) למחות לסם ויתור לישראל שנתאמים להקדוש ב"ה (יחד נאגדים) מתלמים יחד שמתחלים זה לזה (ושכינתך אתם מועדים) מקרבים את שכינתך ביניהם על ידי תפלתם (ונעצרים ומתועדים כו') ותוקפים ומעצרים כחם להתוועד בבהכ"נ לעבדך באימה ויראה (ובגילה) אף שהם בשמחה כי הם במוחים שתמחול לסם מכל מקום רועדים (וכאחד נאחדים) נחשבים כאחד בלב אחד (ויחודך מיחדים) ליחד יחודך (ופגיעות חמש מאמש מעתידים) חמש תפלות מכינים היום עם תפלת אמש כל נדרי · שחרית · מוסף · ומנחה · ונעילה · (מול עבודות חמש בעתודים) נגד חמש עבודות שעבד כ"ג ביום הכפורים במעמדו תמיד השחר ושל כהן גדול ושעיר הפנימי ושעיר המשתלח ותמיד של בין הערבים (להצליל בצול זידונים) להשקיע במצולות ים זדונות

דיא שולדיגע צוא ריינגין אונ ליטערין דיא שולדיגע מוחל צוא זיין צוא דיא ישראל וואש זייא זיינען גאנץ אין גאטש דינסט צוא פאר געבין צוא דער גאנצער עדה פון דיא פרומע ישראל ועמך ביום זה אונ דיין פאלק ישראל זיינען אן דעם טאג אין איינם גיקליבט אונ זאמלין זיך איין פאר דיר מיט גיבעט אונ מאכין גינגעהענען דיין שכינה צווישין זיך מיט זייער תפלה אונ זיינען אויף גיהאלטין אונ איין גיזאמילט אין דיא שולין מיט תפלה אונ זייא דינען דיך מיט פארכט אונ שטייען מיט פארכט אונ מיט פרייד ציטערין זייא אין זייער תפלה אונ מיט ציטערנעש לויבן זייא אונ זיינען מתודה זייערע זינד אונ זיי בוקין זיך אונ באקענען אונ זייא קניען אונ בוקין זיך אונ בוקין זיך צוא דיר צוא דער ערד ודלתותיך שוקדים אונ אילין צוא דיינע טירין פון דיא שולין אונ אזוא וויא איינער זיינען זייא גיאיינציגט אונ איינציגן דיין איינציקייט אונ זאגין עדות אויף דיין היילינקייט אונ דיין ווארהייט באצייגן זייא אונ זאגין דיין גירעכטיקייט אונ דיין חסד אונ דיין אמת לייקנן זייא נים אונ ריכטין אן גישרייא אונ גיבעט מיט זייער שטיין אונ פון דער צייט דאש דיא זון אויף גייט אונ ביז דיא זון אונטער גייט זאגין זיי תמיד דיין לויב ופגיעות חמש אונ פינף תפלות פון נעכטין ברייטין זיי אן דאש מיינט מען כל נדריא אונ שחרית · מוסף · מנחה · נעילה · די פינף תפלות זיינען קעגין דיא פינף קרבנות וואש דער כהן גדול האט מקריב גיוועזן אום יום הכפור אונ דיא לויבן צוא דיין נאמען מיט זייער גאנצין לייב אונ גוטס וכולם צמים אונ אלע פאסטין אונ פייניגין זיך דיא פעטער מיט דיא קינדער אין איינם גרויסע אונ קליינע יונגע אונ אלטע אונ זייא מערין גיבעט אונ זייא ריידן גיבעט אונ ריכטין אן גיזאנג אונ זינגען אונ בעטין פאר דיר גאט דר הער איבר אלע הערין לפדותם מכובד אויש צוא לייזין זייא פון שווערע זינד אונ אפ צוא מעקין זייערע זינד אז דיא וואלקין צוא פאר נעמען זייער גישרייא פון דיא הימלען צוא פאר נעמען פון זייא דיא רייד פון זייער גישרייא כי הם דלים דען זייא זיינען ארעם פון מעשים טובים אונ אין דיין שאטין גערכטיגין זייא איבער אונ זייא באשיצין זיך אונטער דיינע פליגיל אונ זיי באהאלטין זיך אין דיין פאר בארגענעש אונ אן דיר לעהענען זייא זיך אונטער וכעיני עבדים אונ אזוא וויא די אויגין פון די קנעכט האפין די צוא זייער הערין אונ אזוא וויא דיא אויגין פון אשפחה האפט צוא איר הארינטע אזוא קערין זייא זיך צוא דיר להרבות לכו דוא זאלשט צוא זייא מערין דער לייזונג צוא וואשין זייא פון גישטאנק אונ אום ריינקייט פון זייערע זינד צוא מאכין פאר זינקען אין טיפענעש פון דעם ים דיא זינד צוא מאכין שטיל שווייגין דיא מקטריגים אונ צוא מאכין שטום דיא מקטריגים וואש ריידין לשון הרע דיא דא שארפין פיילין אונ שפיזין צוא מאכין אום קערין דיא שווערד פון דעם שטן אין דער שייד ארין צוא מאכין שטארקין דיא גוטע מליצים וואש זייא דער מאנען אונזערע גוטע

מְלִיצֵי יוֹשֶׁר וְזִכְיוֹנִים ׳ וּלְהַחֲסִים קַטֵּגוֹרִים עִמָּהֶם מְדִינִים ׳ וְסֵדֶר סְלִיחָה מְכִינִים ׳ וְדִבְרֵי רִצּוּי מְכֻוָּנִים ׳ וּבְרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדּוֹת אוֹפַנִּים ׳ אֲשֶׁר אִלַּפְתָּ לְנֶאֱמָן בְּחֶזְיוֹנִים ׳ בַּעֲבוּר כְּבוֹדְךָ עַל פָּנִים ׳ כְּדַבֶּרְךָ עִם צִיר פָּנִים אֶל פָּנִים ׳ וְכָל הַיּוֹם בָּם מִתְגַלְגְּלִים וְנֶאֱפָנִים ׳ וְעֶרֶךְ וִדּוּי מְשַׁנְּנִים ׳ וְצִדְקוֹתֶיךָ מְתַנִּים ׳ לִזְכּוֹר לָמוֹ שְׁלֹשֶׁת אֵיתָנִים ׳ וְיוֹם קְדוֹשׁ חֲתוּנִים ׳ לְחַלְּצָם מֵרֹאשׁ פְּתָנִים ׳ לְהַדְרִירָם מִפֶּרֶךְ מְעַנִּים ׳ לְדַלּוֹתָם מִדְּכוּי תַּנִּים ׳ לְהַעֲלוֹתָם מִבּוֹר שְׁאוֹנִים ׳ לְנַתֵּק מֵהֶם מוֹסְרוֹת שׁוֹטְנִים ׳ לְפַצּוֹתָם מִלַּעַג שַׁאֲנַנִּים ׳ לְהַצִּילָם מִגְּאֵי יוֹנִים ׳ לְהָשִׁיב שְׁבוּתָם כְּיוֹנִים ׳ לְמַלְּטָם מִתּוֹפֶת דְּרָאוֹנִים ׳ מִלַּהַט מִתְהַפֶּכֶת בִּרְמִיוֹנִים ׳ רִשְׁפֵּי לַהַב וַעֲשׁוּנִים ׳ מְדוּרַת אֵשׁ וְאוּדִים עֲשֵׁנִים ׳ לְנַצֵּחַ בְּשִׁיר כְּעַל שׁוֹשַׁנִּים ׳ וְרִבּוֹתֵי קֹדֶשׁ צְבָא עֶלְיוֹנִים ׳ בְּשׂוֹרָם כִּי תַצְדִּיק בָּנִים ׳ אֲשֶׁר לַעֲבָדִים לְךָ נִקְנִים ׳ יִתְמְהוּ זֶה לָזֶה בְּתִמְהוֹנִים ׳ וְכִתֵּי כִתִּים הֲמוֹנִים הֲמוֹנִים ׳ יַשְׁמִיעוּ וְיֹאמְרוּ בְּאֹרֶשׁ שְׁנוּנִים ׳ מִי אֵל כָּמוֹךָ נוֹשֵׂא עָוֹן זֶרַע אֱמוּנִים ׳ וְעוֹבֵר עַל פֶּשַׁע נִטְעֵי נַעֲמָנִים ׳ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ עוֹנִים ׳ וְאַשְׁרֵי הַגּוֹי שֶׁיהוָה אֱלֹהָיו רוֹנְנִים ׳ וְיַקְדִּישׁוּךָ עֶלְיוֹנִים ׳ וְיַעֲרִיצוּךָ תַּחְתּוֹנִים: וְאָז אֵלִים יַאְדִּירוּךָ ׳ בְּרָקִים יְבָרְכוּךָ ׳

מטה לוי

(קטגורי׳ עמהם מדייני׳) המריבים עם המליצי יושר (וברית שלש עשרה מדות אופני׳) הם מסדרים הי״ג מדות על אופנים כמו (אשר אלפת לנאמן בחזיונים) שלמדת למשה נאמן ביתך במראות (בעבור כבודך על פנים) כאשר עבר כבודך על פניו (וכל היום בם מתגלגלים ונאפנים) וכל היום של יום כפור בהי״ג מדות מגוללים כבאופנים (לזכור למו) זכות (שלשת איתנים) ג׳ אבות שהם תקיפי עולם (יום קדוש חתונים) יום מתן תורה שהיו כחתן שקדש את הכלה (לחלצם מראש פתנים) להוציאם מנחש הקדמוני המקטרג באכזריות עלינו (להדרירם) לעשות אותם דרור (מפרך מענים) המענים אותם (לדלותם מדכוי תנים) מלהגביהם מדחיפות תנים (מבור שאונים) מגיהנם שהומים שם (מוסרות שוטנים) רצועות השונאים (לפצותם מלעג שאננים) להצילם משחוק (מגאי יונים) מהאויבים (להשיב שבותם) לא״י (כיונים) אל ארובותיהם (מתופת דראונים) מגיהנם שעם הרשעים הם דראון לכל בשר (מלהט מתהפכת) מגיהנם שדמיונו ללהט המתהפכת כי שם (רשפי להב ועשונים כו׳ עשנים) מכל אלה תצילנו כדי (לנצח בשיר) לשבחך בשיר (כעל שושנים) כמו ששר דוד למנצח על שושנים על כלי זמר שנקרא ששנים (ורבותי ה׳ בשורם כו׳ יתמהו ה׳) וכשיראו המלאכים כי תצדיק את ישראל יתמהו תמיה רבה (וכתי כתים כו׳ ישמיעו) וכשישמעו הנכרים (ויאמרו בארש שנונים) בדבור המפורש (מי אל כמוך ה׳):

בית לוי

לשון לא תחוס (מדיינים) מריבים (אופנים) לשון דבר דבור על אפניו (משלי כה יא) (אלפת) למדת (לנאמן) למשה (בחזיונים) לשון חזיון (בעבור) כאשר עבר כמ״ש ויעבור ה׳ ע פניו ויקרא ט׳ (נאפנים) ל׳ אופן (משננים) מדברים ל׳ ושננתם (מתנים) מספרים (איתנים) האבות (לחלצם) לשון הוצאה (מראש פתנים) ראש הנחשים והוא נחש הקדמוני ונאמר עליו ראש פתנים אכזר (לדלותם) להגביהם (מדכוי תנים) מדחיפות (מדכוי תנים) עפ״כ כי דכיתנו במקום תנים והוא מזיק שקורין בל״א טרכה (שאונים) ל׳ המון (מוסרות) רצועות (לפצותם) להצילם לשון פצני (שאננים) כנוי לעו״א (מגאי יונים) שפי מלוש כן ור״ל מגור של יונים · יונים קאי על האויבים מלשון מפני חרב היונה (כיונים) לקיים הנבואה שנבא ישעיה (סימן ס׳) מי אלה כעב תעופינה וכיונים אל ארובותיהם (מתופת) גיהנם שנקרא תפתה (דראונים) נוטריקון די ראיה תרפה ובוז (בשורם) לשון ראיה (יתמהו בתמהונים) שניהם לשון תמיה (המונים) נכרים (בארש) כדבור (שנונים) מלשון ושננתם (נטעי נעמנים) תואר לישראל והוא ל״ם (ישעיה יז י) (עונים) לפקו (ואז אלים ברקים כו׳) כל אלו הם תוארים למלאכים (ברקים) מלאכי ברק ולא

מַעֲשִׂים פַאר דִיר אוּנ צוּא פַאר שְׁלִיסִין דָאס מַיל פוּן דִיא מְקַטְרִיגִים וָואס זַייא קְרִיגִין זִיךְ מִיט דִיא מְלִיצִים וסדר סליחות אוּנ דִיא יִשְׂרָאֵל בְּרֵייטִין אָן אוּנ זַיינֶען מְסַדֵר סְלִיחוֹת אוּנ זַיינֶען זִיךְ מְכַוֵין צוּא רֵיידִין בְּאַווילִיגְטֶע רֵייד אוּנ דֶעם בְּרִית פוּן דְרֵיצֶעהֶען מִדוֹת זַיינֶען זַייא מְסַדֵר נָאךְ זַייעֶר אוֹפֶן וָואשׁ דוּא הָאשְׁט גִילֶערְנְט צוּ משֶׁה רַבֵּינוּ מִיט דֶער נְבוּאָה אַז דַיין שְׁכִינָה אִיז אִיבֶּער גִיפָארִין פַאר אִים כדבוך אַז דוּא הָאשְׁט גִירֶעט מִיט דַיין שְׁלִיחַ משֶׁה מִיט אַלוּיטֶערֶער נְבוּאָה דוּא הָאסְט צוּא אִים גִיזָאגְט אַז דִיא יִשְׂרָאֵל וֶועלִין פַאר מִיר מִתְפַּלֵל זַיין אוּנ וֶועלִין מִיךְ אָן רוּפִין מִיט דִיא שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדוֹת יְיָ יְיָ אֵל רַחוּם וְחַנוּן וֶועל אִיךְ מוֹחֵל זַיין זַייעֶרֶע זִינְד וכל היום אוּנ דֶעם גַאנְצִין טָאג יוֹם כִּפּוּר וֶועלְגֶערִין זַייא זִיךְ מִיט זַייא וִויא אַרָאד דָאשׁ זַייא דֶער מָאנֶען אָפְט דִיא שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה מִדוֹת אוּנ אָן רִיכְטוּנְג פוּן ווידוי רֵיידִין זַייא אוּנ זַייא דֶער צֵיילִין דַיין גִירֶעכְטִיקַייט דוּ זָאלְסְט צוּא זַייא גִידֵיינְקֶען דֶעם זְכוּת פוּן דִיא דְרַייא שְׁטַארְקֶע אָבוֹת ויום קדוש אוּנ זָאלְשְׁט זַייא גִידֵיינְקֶען דֶעם טָאג פוּן מַתַּן תּוֹרָה צוּא אוּם קֶערְן זַייעֶר צוּא רִיק קֶערוּנְג אַזוֹא וִויא דִי טוֹיבִּין קֶערִין זִיךְ אוּם צוּא זַייעֶר נֶעסְט צוּא בַּאשִׁירְמֶען זַייא פַאר דֶעם שְׁמֶעטִין גִיהִנָם וָואס עֶס וַוייזְט זִיךְ אוֹיס אַזוֹ וִויא אַגְלַאנְץ פוּן אַשְׁווֶערְד קֶערְט זִיךְ אוּם דוּרְךְ אַנְדֶערֶער פְלַאמִיג פַייעֶר אוּנ רוֹיךְ אַשְׁטַארְק פַייעֶר אוּנ רוֹיכֶענְדִיגֶע בְּרַאנְדִין פוּן דֶעם זָאלְשְׁטוּ נָאט אוּנְז מַצִיל זַיין דְרוּף וֶועלִין מִיר דִיךְ לוֹיבִּין מִיט גִיזַאנְג אַזוֹא וִויא דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאט דִיךְ גִילוֹיבְּט אוֹיף דֶעם כְּלֵי זֶמֶר וָואשׁ הַיישְׁט שׁוֹשַׁנִּים ורבותי אוּנ פִיל טוֹיזֶנְט הֵיילִיגֶע אוֹיבֶּערְשְׁטֶע מַלְאָכִים אַז זַייא וֶועלִין זֶעהֶען דָאשׁ דוּא וֶועסְט גִירֶעכְט מַאכִין דִיא קִינְדֶער וָואשׁ זַייא זַיינֶען צוּא דִיר גִיקוֹיפְט פַאר קְנֶעכְט וֶועלִין זַייא זִיךְ פַאר וואוּנְדֶערִין אֵיינֶער קֶעגִין דֶעם אַנְדֶערִין מִיט אַגְרוֹישׁ פַאר וואוּנְדֶערוּנְג וכתי כתים אוּנ דִיא כִּתּוֹת פוּן פִיל מַלְאָכִים זַייא וֶועלִין מַאכִין הֶערִין אוּנ וֶועלִין זָאגִין מִיט דֶער צֵיילוּנְג אוּנ רֵיידִין מי אל כמוך וֶוער אִיז אַז דוּא גָאט דֶער דָא טְרָאגְט דִיא זִינְד פוּן דִיא קִינְדֶער פוּן דִי וָוארְהַאפְטִיגֶע אָבוֹת אוּנ פַארְט אִיבֶּער אוֹיף דִיא פְּשָׁעִים פוּן דִיא שֵׁיינֶע פְלַאנְצוּנְג ואשרי העם זַייא וֶועלִין עֶנְטְפֶערִין וואוֹל צוּ דֶעם פָאלְק דָאשׁ זַיי זַיינֶען אַזוֹא אוּנ וואוֹל דֶעם פָאלְק דָאשׁ גָאט אִיז זַיין גָאט וֶועלִין זַייא זִינְגֶען אוּנ דִיא אוֹיבֶּערְשְׁטֶע מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ הֵיילִיגִין אוּנ דִיא אוּנְטֶערְשְׁטֶע וֶועלִין דִיךְ שְׁטַארְק לוֹיבִּין ואז אלים יאדירוך דָא וֶועלִין דִיךְ דִיא שְׁטַארְקֶע מַלְאָכִים שְׁטַארְקִין דִי מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען וִויא בְּלִיצִין וֶועלִין דִיךְ לוֹיבִּין דִי שָׁארִין מַלְאָכִים טֶעלִין דִיךְ אַכְפֶּערִין דולקים דִיא בְּרֶענִידִיגֶע מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ פַארְשְׁטִין דִיא בְּרוֹמוּנְג פוּן מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ בַּאשֵׁיינֶען דִיא שְׁטַארְקֶע מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ לוֹיבִּין דִיא לוֹיטֶערֶע מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ גִידֵיינְקֶען דִיא תְּהִלּוֹת פוּן מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ שְׁטַארְקִין דִי רֵיינֶע מַלְאָכִים וֶועלִין רֵיידִין דַיין לוֹיבּ דִיא וֶוערְדִיגֶע מַלְאָכִים וֶועלִין דִיךְ אֵיינְצִיגִין דִיא שְׁטַארְקֶע מַלְאָכִים

גְּדוּדִים יְגַדְּלוּךָ • דּוֹלְקִים יִדְרְשׁוּךָ • הֲמוּלָּה יְהַדְּרוּךָ • וָתִיקִים יוֹדוּךָ • זַכִּים יְזַכִּירוּךָ • חֲיָלִים יְחַסְּנוּךָ • טְהוֹרִים יַטְעִימוּךָ • יְקָרִים יְיַחֲדוּךָ • כַּבִּירִים יַכְתִּירוּךָ • לוֹהֲטִים יְלַבְּבוּךָ • מַלְאָכִים יַמְלִיכוּךָ • נוֹגְנִים יְנַצְּחוּךָ • שְׂרָפִים יְסַלְדוּךָ • עִירִין יַעֲלוּךָ • פְּלָאִים יְפָאֲרוּךָ • צְבָאוֹת יְצַלְצְלוּךָ • קַלִּים יַקְדִּישׁוּךָ • חזן רְבָבוֹת יְרוֹמְמוּךָ • שִׁנְאַנִּים יְשַׁבְּחוּךָ • תַּרְשִׁישִׁים יַתְמִידוּךָ • קְדֻשָּׁה מְשֻׁלֶּשֶׁת:

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה • יַחַד כֻּלָּם קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ • כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

מיוסד ע"פ א"ב

אֵל בְּרוֹב עֵצוֹת תִּכֵּן אֶת רוּחַ • טֶרֶם בִּכְרוּב טָס וַיֵּדֶא עַל כַּנְפֵי רוּחַ • גַּם פֶּלֶס וּמִשְׁקָל שָׂם לָרוּחַ • טֶרֶם דְּבָרוֹ בִּזְרִיזוּת תַּעַשׂ הָרוּחַ • הֲלֹא עַל סְעָרָה הֶעֱמִיד הָרוּחַ • טֶרֶם וּמֵאוֹצָר יוֹצִיא אֶת הָרוּחַ • זֶה יָם הַגָּדוֹל יָטִיל בּוֹ אֶת הָרוּחַ • טֶרֶם חֵיל נוֹזְלִים יְעָרִים הָרוּחַ • טַעַם יְפוֹצֵץ אֵל וַיַּעֲמִיד הָרוּחַ • טֶרֶם יִזְּלוּ מַיִם יַשֵּׁב הָרוּחַ:

לָכֵן כָּל לַיִל בְּיָדוֹ תּוּפְקַד כָּל רוּחַ • טֶרֶם לְאֶצְלוֹ תָּשׁוּב הָרוּחַ • מְרוּקָּם בְּצַלְמוֹ נָפַח בּוֹ נִשְׁמַת רוּחַ • טֶרֶם נְשָׁמָה אֵלָיו תּוּאֲסַף עִם רוּחַ • סְלוּל גַּן נָטַע מִתְהַלֵּךְ לָרוּחַ • טֶרֶם

בית לוי

(גדודים) מחנות מלאכים וכן כולם תוארים למלאכים (דולקים) שרפים (המולה) לשון המון (יחסנוך) לשון חוזק (יטעימון) ל' דבור (ילבבוך) ל' חכמה כמו לבבתני (יתמידוך קדושה בתמידות יאמרו קדושה משולשת:

(אל ברוב עצות תכן כו') עפ"י מי תכן את רוח ה' ואיש עצתו יודיענו (ישעיה מ יג) (תכן) הוא ל' הכנה (טרם) ים טרם ל' קודם ויש ל' התחלה ויש ל' עדיין לא (טס) ל' עפיפה (פלס ומשקל) ל' מאזני משקל (על) כמו בעבור (העמיד) עצר ומנע כחו (חיל) ל' חומה כמו חל וחומה (איכה ב ח) שתרגום שורא וכר שורא (יערים) לשון נערמו וכל זה ירמוז לבקיעת הים כמ"ש ויולך ה' את הים ברוח קדים וגו' וכתיב וברוח אפיך נערמו מים נצבו כמו נד נוזלים (טעם) לשון דבור כמו ומני הים טעם (דניאל ג) ומטעם המלך (יונה ג ז) והוא הגזירה כל' יפוצץ ע"ש הכתוב הלא כה דברי כאש וכפטיש יפוצץ סלע (ירמיה כג כט) (מרוקם בצלמו) תואר לאדם הראשון

מטה לוי

(אל ברוב עצות תכן את רוח) הקב"ה ברוב חכמתו תכן את רוה"ק בפי נביאיו (טרם בכרוב כו') קודם שהוצרך הקב"ה להשתמש ברוח תכנו כבר בששת ימי בראשית כי לא הוצרך הקדוש ב"ה להשתמש ברוח עד מ"ת כמ"ש וירכב על כרוב ויעף וידא על כנפי רוח שמדבר במ"ת (גם פלס ומשקל שם לרוח טרם דברו כו') קודם שתעשה הרוח במרוצה את דברו של הקב"ה כמ"ש רוח סערה עושה דברו הקדים ועשה פלס ומשקל לרוח מזרחית ודרומית ומערבית וצפונית כל אחד מהם בשיעור כפי טובו וכפי הצורך כדי שלא תשבר הרים ויזיק לבריות (הלא על סערה) בשביל הסערה שלא יזיק ליורדי הים אם ישב בסערה לכך (העמיד הרוח) עצר ומנע כחו שלא ישב בסערה (טרם ומאוצר כו') טרם שהוציא את הרוח מן האוצר גזר עליו כן (זה הים הגדול כו' טרם חיל נוזלים כו') עד שלא נעצרו מי הים לעמוד בחומר הטיל בם הקדוש ברוך הוא הרוח והקפיא אותם (טעם יפוצץ אל) גזירה יגזור האל על הרוח (ויעמיד הרוח) שלא ישב (טרם יזלו מים) קודם שירד הגשם (ישב הרוח) משיב הרוח כמ"ש ישב רוחו יזלו מים (תהלים קמז יח): (לכן כל ליל כו' טרם) קודם שתשוב הרוח להקדוש ברוך הוא כמ"ש והרוח תשוב אל האלהים אשר נתנה לכן טוב האדם כל ימי חייו שמפקיד רוחו להקדוש ב"ה כשהוא ישן (מרוקם בצלמו) אדם הראשון שהוא מצויר בצלם אלהים (נפח בו נשמת רוח) (טרם כו') טרם שנגזר עליו שתתאסף רוחו ונפשו אל ה' כי לא נגזר או עדיין מיתה על האדם כ"א אחר החטא (סלול גן נטע מתהלך לרוח) הקדוש ב"ה שאמר עליו מתהלך בגן לרוח היום (בראשית ג' ח) נטע את הגן כדי לסלול ולדרוך בו האדם (טרם על פני גיא העביר הרוח) בתחלה העביר רוח ע"פ

וועלין דיך קריינען דיא פלאמידיגע מלאכים וועלין דיך לויבן מיט הארץ דיא מלאכים וועלין דיך מאכין קיניגין דיא זינגער וועלין שטארקן גיזאנג צוא דיר דיא ברענעדיגע מלאכים וועלין דיך לויבן דיא מלאכים וואס הייסין עירין וועלין דיך לויבן דיא וואונדערליכע מלאכים וועלין דיך בשיינען דיא חיילות פון מלאכים וועלין דיך לויבן די גרינגע מלאכים וועלין דיך היילינגין פיל טויזנט מלאכים וועלין דיך דער הייכין דיא גישטילטע מלאכים וועלין דיך לויבן דיא מלאכים וואס זייא הייסין תרשישים וועלין דיך תמיד לויבן מיט אגידריטע קדושה:

אל ברוב עצות גאט האט אן גיבּרייט דעם רוח הקודש אין מויל פון דיא נביאים מיט גרויש חכמה אידער ער האט באשאפין דיא וועלט האט ער גישוועבט אויף דיא פליגיל פון דעם ווינט גם פלס אויך אוואג אונ אגוויכט האט ער גימאכט צוא דעם ווינט איי דער ווינט וועט טאן זיין שליחות מיט גישווינדיקייט האט ער דיא וואג דרום גימאכט צוא דעם ווינט כדי ער זאל ניט מחריב זיין דיא וועלט הלא על סערה איבער דעם שטורים האט גאט פאר האלטין דעם ווינט כדי ער זאל ניט מזיק זיין דיא וואס שיפין זיך אויף דעם ים צום ערשטין קען דער ווינט ניט ווייען ביז גאט ציהט אים אויש פון זיין אוצר זה ים הגדול גאט האט דעם ווינט גיווארפין אויף דעם ים אז דיא ישראל זייגען פון מצרים ארויש גיגאנגן איי די רינעדיגע וואשער פון דעם ים זיינען גיבליבין שטיין וויא א מויער האט זייא דער ווינט צוא נויף גיהויפט טעם יפוצץ אל אז גאט זאגט נאר איין ווארט הערט דער ווינט אויף צוא ווייען איי דיא וואשער רינען פון דעם אייז מאכט ער פריער ווייען דעם ווינט: לכן כל ליל דרום אלע נאכט ווערט אין דער האנט פון גאט באהאלטין דיא נשמה פון אלע באשעפינעש איי דער מענטש שטארבט דאש דיא נשמה קערט זיך אום צוא גאט מרוקם אדם הראשון וואש ער איז באשאפין גיווארין אין גאטש פורעם האט ער אין אים ארײן גיבלאזין דיא נשמה איי די נשמה מיט דעם רוח איז צוא אים איין גיטאן גיווארין דאש איז איי גאט האט אדם הראשון באשאפין סלול גן האט גאט באשאפין דעם וועג פון דעם גן עדן וואש ער האט גיפלאנצט אין מזרח זייט כדי אדם הראשון זאל דארטין בנחת זיצין איי גאט האט דעם ווינט איבער גיפירט אויף דער

עַל פְּנֵי גֵיא הֶעֱבִיר הָרוּחַ · פֶּץ עֲבוּר מוֹרְדִים לֹא יָדוֹן רוּחַ · טֶרֶם צְרָחוּ סוּר וַיְכַלּוּ מֵרוּחַ · קֶדֶם כֹּל נִקְרָא אֱלֹהֵי הָרוּחַ: חזן טֶרֶם רָחַף עַל פְּנֵי מַיִם רוּחַ · שִׁלְטוֹן לֹא שָׂם לְיָצִיר לִכְלֹא אֶת הָרוּחַ · טֶרֶם תְּנֵה מְנַגֵּן אָנָה אֵלֵךְ מֵרוּחַ:

לָכֵן כָּל אֲשֶׁר בְּאַפָּיו נִשְׁמַת רוּחַ · אָכֵן בֶּאֱנוֹשׁ הִיא הָרוּחַ · יְסַלְּדוּ יְסַלְסְלוּ לְאֵל בּוֹרֵא רוּחַ · כְּחַיָּה וְאוֹפַן עֵת יָבֹא בָם הָרוּחַ:

חזן
כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָֹה מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

זולת ע"פ תשר"ק

תָּמִיד תְּתְלוֹנֵן בְּיָדְךָ כָּל נֶפֶשׁ · שְׁגָגוֹת וּזְדוֹנוֹת לְךָ תּוֹדֶה הַנֶּפֶשׁ · רָצִיתָ לְהַמְצִיא כוֹפֶר לְנֶפֶשׁ · קָדוֹשׁ לְבַעֲבוּר תְּבָרֶכְךָ כָּל נֶפֶשׁ · צוֹם אֶבְחָרֵהוּ קָרָאתָ עִנּוּי נֶפֶשׁ · פֶּשַׁע בְּלֹא דַעַת לֹא טוֹב לְנֶפֶשׁ · עָמָל וְכָל פּוֹעַל לֹא יְמַלְאוּ נֶפֶשׁ: חזן סִכּוּךְ אֵבָרִים תְּמַלֵּא חַיַּת נֶפֶשׁ · נֶעְלָם מִכֹּל גֹּהַם יְצִיאַת הַנֶּפֶשׁ · מִיתָה מְמָרֶקֶת עֲוֹן חַטַּאת נֶפֶשׁ:

מטה לוי

ניסכס כי כניסכס נברא ביוס ב' וג"ע בנ' (פץ עבור מורדים) בעבור דור המבול שמרדו בהשס יתברך דבר (לא ידון רוח) (כי טרם צרחו) בתחלה לעקן (סור) כמ"ש ויאמרו לאל סור ממנו לכך (ויכלו מרוח) כמ"ש ומרוח אפו יכלו (איוב כח) (קדם כל נקרא אלהי הרוח) לפי כל בריאה נקרא הש"י אלהי הרוח (טרם רחף על פני מים רוח) עד לא היה רוח אלהים מרחפת על פני המים (שלטון לא שם ליציר לכלוא את הרוח) לא נתן הקדוש ב"ה שליטה לאדם לתפוס ולקלוס את רוחו שלא ינשב (טרם תנה מנגן כו') מאז וכבר דבר דוד המנגן אנה אלך מרוחך (לכן) הואיל וכל הרוח ביד הקדוש ב"ה והוא טתגם באדם (כל אשר באפו) רוח (יסלסלו) ישבחו (לאל בורא רוח כחיה ואופן כו') כשיבוא בם הרוח כמ"ש אל אשר יהיה שם הרוח ללכת ילכו (תמיד תתלונן כו') כשהנפש מופקדת בידך בלילה אז היא מתודה לפניך שגגות וזדונות (רצית להמציא כופר לנפש קדוש לבעבור כו') רצית לזכות את ישראל להמציא כופר לנפש כדי שעל ידי זה יברכך כל נפש בעד מחילת העונות ובמה המצאת להם כופר (צום אבחרהו קראת עינוי נפש) בזה שבחרת יו"כ למיטי נפש כמ"ש הלא זה צום אבחרהו (ישעיה נח) (פשע בלא דעת) אף אם יחטא בשוגג גם (זה לא טוב לנפש עמל וכל פועל לא ימלאו נפש) כל מה שיעמול ויפעל האדם לא תמלא הנפש מהם כי לעולם חפילם יותר (סכוך איברים תמלא חית נפש) חית הנפש תמלא סכוך איברים כי בהיות בו הנפש יכול להניע כל אבריו כי אם תלא ממנו חית הנפש ישכב סכוך איברים כאבן דומם (נעלם מכל נהם יציאת נפש) לעקת יציאת נשמה הוא נעלם מכל אדם (מיתה ממרקת עון חטאת נפש) מיתם מכפרת עונות לגמרי:

בית לוי

עפ"ש נעשה אדם בצלמנו (סלע) לי מסולה (טרם על פני גיא) לשון ההלה וטעמו נתחלה (פץ) דבר (עבור מורדים) עפ"ש הם היו במורדי אור (איוב כד יג) ועפ"ש ויאמרו לאל סור ממנו (שם כא יד) (לכלות) מל' כלא ועפ"ש אין אדם שליט ברוח לכלוא את הרוח (קהלת ח ח) פי' אין אדם שליט ברוחו ויוזכרו של שלותו של מקום לכלות ולמנוע ממנו את הרוח שנגוש שלא יטלט מה"מ (מנגן) דסע"ס (יסלדו יסלסלו) שניהם לשון שבח (פשע בלא דעת) שוגג (עמל וכו' נפש) עפ"ש כל עמל האדם לפיהו וגם הנפש לא תמלא (קהלת ו ז) (סכוך אברים) עפ"ש עור ובשר תלבישני ובעצמות וגידים תסוככני (איוב י יא) (נהם) ל' נעקה (ממרקת) מל' ומורק ושוטף במים

עֵד אַז דֶער מַבּוּל אִיז גִיוֶועזִין פץ עבור הָאט עֶר גִירֶעט פוּן וֶועגִין דִיא וִוידֶער שְׁפֶּענִיגֶע דָאשׁ אִיז דָאשׁ דוֹר הַמַּבּוּל מַיין גִימִיט זָאל מִיט מִיר נִיט קְרִיגִין פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁינְשׁ וֶועגִין אַיי דָאשׁ דוֹר הַמַּבּוּל הָאבִּין גִישְׁרִיעֶן צוּא גָאט קֶער דִיךְ אַוֶועק פוּן אוּנְז אוּנ הָאבִּין גִיזָאגְט מִיר דַארְפִין נָאטְשׁ הִילְף נִיט הָאבִּין זֵיינֶען זַייא פַאר לֶענְט גִיוָוארִין דָאשׁ אִין זַייא אִיז נִיט גִיבְלִיבִּין קֵיין רוּחַ חַיִּים קדם כל אֵידִיא וֶועלְט אִיז בַּאשַׁאפִין גִיוָוארִין אִיז עֶר אָן גִירוּפִין גִיוָוארִין אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת אֵיי עֶר הָאט בַּאשַׁאפִין דִיא וֶועלְט הָאט דֶער כִּסֵּא הַכָּבוֹד פוּן גָאט גִיטָאן שְׁוֶועבִּין אוֹיף דֶער וַואשֶׁער שלטון לא שם גָאט הָאט נִיט גִיגֶעבִּין קֵיין גִיוֶועלְטִיגוּנְג צוּא קֵיין בַּאשֶׁעפֶנִישׁ עֶר זָאל קֶענֶען אוֹיף הַאלְטִין דֶעם וִוינְט עֶר זָאל נִיט וַוייעֶן: נָאךְ אַפִּירוּשׁ אַמֶענְטְשׁ קֶען נִיט גִיוֶועלְטִיגִין אִיבֶּער דֶעם מַלְאַךְ הַמָּוֶת וָואשׁ עֶר וֶועט אָן גִירוּפִין רוּחַ עֶר זָאל פַאר מַיידִין פוּן אִים דִיא נְשָׁמָה אַז דִיא צַייט קוּמְט דָאשׁ עֶר דַארְף שְׁטַארְבִּין טרם תנה מנגן פְרִיעֶר אַז דָוִד הַמֶּלֶךְ הָאט תְּפִלָּה גִיטָאן צוּא גָאט עֶר זָאל אִים מַצִּיל זַיין פַאר דֶעם רוּחַ רָעָה פוּן שָׁאוּל הַמֶּלֶךְ אַז שָׁאוּל הָאט אִים גִיוָואלְט אוּם בְּרֵיינְגֶען הָאט גָאט זַיין תְּפִלָּה גִיהֶערְט אוּנ הָאט אִים מַצִּיל גִיוֶועזִין לכן דְרוּם אִיטְלִיכְשׁ בַּאשֶׁעפֶנִישׁ וָואשׁ הָאט אִין זִיךְ אַיין נְשָׁמָה אוּנ אַיין רוּחַ פַר

ווָאר נָאר אִין מֶענְטְשִׁין אִיז דִיר נְשָׁמָה זַייא זָאלִין לוֹיבִּין אוּנ דַר הֵייכִין גָאט וָואשׁ עֶר הָאט בַּאשַׁאפִין דֶעם רוּחַ אַזוֹא וִויא דִיא חַיּוֹת הַקֹּדֶשׁ אוּנ דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ הֵיישִׁין אוֹפַנִּים אַז עֶשׁ קוּמְט אִין זַייא דֶער ווִילִין פוּן גָאט זַייא זָאלִין זָאגִין שִׁירָה:

תמיד תתלונן תָּמִיד טוּט אִיבֶּר נֶעכְטִיגִין אִין דַיין הַאנְט אַלֶע לַייבֶּער דִיא עֲבֵירוֹת וָואשׁ זַייא וֶוערִין גִיטָאן בְּשׁוֹגֵג אָדֶער בְּמֵזִיד אִיז דָאס נֶפֶשׁ צוּא דִיר מִתְוַדֶּה דוּא הָאשְׁט גִיוָואלְט מַאכִין גִיפִינֶען אַיין דֶר לֵייזוּנְג צוּא דֶעם נֶפֶשׁ קדוש דוּא הֵיילִיגֶער גָאט אוּם ווִילִין עֶשׁ זָאלִין לוֹיבִּין דִיךְ אַלֶע לֵייבֶּער הָאשְׁטוּ יוֹם כִּפּוּר אוֹישׁ גִיקְלִיבִּין צוּא אַפַאסְט טָאג אוּנ הָאשְׁט גִיהֵייסִין פֵּיינִיגִין דָאשׁ לֵייבּ פשע וֶוען אֵיינֶער זִינְדִיגְט אוּם גֶערִין אוּנ בַּאדֵיינְקְט זִיךְ נִיט מִיט זַיין שֵׂכֶל אוּנ טוּט קֵיין תְּשׁוּבָה נִיט דָאשׁ אִיז נִיט גוּט צוּם נֶפֶשׁ עמל אַלֶע מִידִיקַייט אוּנ אַלֶע אַרְבֶּעט דֶער פִילִין נִיט דֶעם רָצוֹן פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין דֶען עֶס אִיז אִים אַלְץ וֶוינְצִיג סכוך דָאס בַּדֶעקוּנְג פוּן דִיא אֵבָרִים טוּט דֶער פִילִין דִיא לֶעבְּדִיגֶע נְשָׁמָה נעלם עֶשׁ אִיז פַאר הוֹילִין פוּן אַלֶעם דָאס גִישְׁרַייא פוּן דֶעם אוֹיס גַאנְג פוּן דֶעם נֶפֶשׁ בְּשַׁעַת אַז דָאשׁ נֶפֶשׁ שֵׁיידֶעט זִיךְ אָפּ פוּן דֶעם גוּף מיתה דִיא מִיתָה לֵייטֶערְט אוּנ אִיז מְכַפֵּר אוֹיף דִיא זִינְד פוּן דֶעם נֶפֶשׁ לכן דְרוּם וֶוען עֶשׁ אִיז מִיר אֵיינְג

לָכֵן בְּכָל צָרָה אֶשְׁפּוֹךְ לְךָ אֶת הַנֶּפֶשׁ · כְּצִפּוֹר מִפַּח לְמַלֵּט בָּנוּ נֶפֶשׁ · יַחַד כָּל הַנְּפָשׁוֹת לְךָ כְּאַחַת נֶפֶשׁ · טְהוֹרֶיךָ הֶחֱדַלְתָּ מִכָּל טְמֵא נֶפֶשׁ · חֶשְׁבּוֹן וָדִין בְּעֵת תֵּת כָּל נֶפֶשׁ · זַכָּה וּטְהוֹרָה בִּהְיוֹת הַנֶּפֶשׁ · וְשׁוּבִי לִמְנוּחָיְכִי תֹּאמַר לַנֶּפֶשׁ · הֲלֹא בִּצְרוֹר הַחַיִּים תּוּצְרַר הַנֶּפֶשׁ · דּוֹרְשֵׁי הֶגְיוֹן דָּת מְשִׁיבַת נָפֶשׁ : חזן גַּם זֵדִים בְּהַעִיפָם נֶפֶשׁ · בְּכַף הַקֶּלַע תְּקֻלַּע מֵהֶם הַנֶּפֶשׁ · אֵלֶיךָ אֵל בְּאוֹמֶן אֶשָּׂא אֶת הַנֶּפֶשׁ :

לָכֵן בְּכָל לֵב וּבְכָל מְאֹד וּבְכָל נֶפֶשׁ · אֲיַחֵד זִכְרְךָ תָּמִיד נֶשֶׁף וְשַׁחַר · עַד אַשְׁלִים לְךָ אֶת הַנֶּפֶשׁ :

חזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים :

מיוסד ע"פ א"ב ב"ש

אֵלֶיךָ וְעָדֶיךָ יָבֹא כָּל בָּשָׂר · תַּחַת כִּי מַעֲשֶׂיךָ לֹא כְּמַעֲשֵׂה בָשָׂר · בְּיָדְךָ תֶּאֱסוֹף רוּחַ כָּל בָּשָׂר · שֶׁאַתָּה הוּא אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר · גַּם לְרִמָּה הוּא רִבּוּי בָּשָׂר · רוֹעַ פֶּה הוּא הַמַּחֲטִיא בָּשָׂר · דּוֹר שֶׁטֶף כְּהִשְׁחִית וְעָשׂ זִמַּת בָּשָׂר : חזן קָצַפְתָּ וְנַמְתָּ בְּשַׁגָּם הוּא בָשָׂר · הֲלֹא בְּקָצְפְּךָ עַל חַטֹּאת בָּשָׂר · צוּר זָכוֹר תִּזְכּוֹר כִּי הֵמָּה בָשָׂר :

בית לוי

ויקרא ז כא) (כצפור מפח) ל"ס (תהלים קכד ז) ופח היא רשת (טהוריך) תואר לישראל (בצרור החיים) ל"ס (ש"א כה כט) וצרורה ענין קשירה (בהעיפם) לשון סרחה (בכף הקלע) כלים שמשליכים אבנים מהם ופהם תושלך הנפש ע"י מלאכי חבלה ובל"א שלייד"ר (באומן) באמונה (נשף ושחר) ערב ובוקר :

(אליך ועדיך) שניהם לשון אחד (תחת) כמו בעבור (רוע פה כו') עפ"ה אל תתן את פיך לחטיא את בשרך (קהלת ה ה) (דור שטף) כנוי לדור המבול ע"ש שנשטפו (ועש) כמו ועשה (זמת בשר) זנות (ונמת) ואמרת (זכור תזכור כי המה בשר) כמ"ש ויזכור כי בשר המה (תהלים עח לט) :

מטה לוי

(לכן בכל צרה אשפוך לך את הנפש) כמו מים הנשפכים (כצפור כו') נמלט את נפשנו כצפור הנמלט מרשת (יחד כל הנפשות לך כאחת נפש) בקשתנו שתייחד כל הנפשות שיעבדוך בלב ונפש כאחד (טהוריך החדלת) מנעת את ישראל (מכל טמא נפש) שלא יאכלו כל טמאה כמ"ש ולא תשקצו את נפשותיכם בבהמה ובעוף וגו' (חשבון ודין בעת תת כל נפש) בשעת יום הדין (זכה כו') ובהיות הנפש זכה וטהורה (ושובי כו') ואז תאמר לנפש שובי למנוחיכי והיכן היא מקום המנוחה (הלא בצרור החיים) תחת כסא הכבוד (תוצרר הנפש) תוקשר הנפש ומי הם שיקשרו בצרור החיים (דורשי הגיון דת) דורשי הגיון התורה אשר היא משיבת נפש אבל (גם זדים בהעיפם נפש) בהפרד הנפש מגוף הרשעים (בכף הקלע תקולע מהם הנפש) כמ"ש והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים את ה' אלהיך ואת נפש אויביך יקלענה בכף הקלע (אליך אל כו') ולכן אשא נפשי באמונה אליך אל (עד אשלים לך את הנפש) עד שאמסור לך נפשי בשלימות אחר מותי : (אליך כו' כל בשר תחת כו') לכן כל בשר יבואו להתפלל לפניך בעבור שאתה רחמן ומוחל עונות שלא כמדת ב"ו שאינו מרחם על מי שהרע לו (בידך תאסוף רוח כל בשר) לאחר מיתה לפי (שאתה כו') שאתה בראת לכל בשר הנשמה שבה (גם לרמה כו') כשאדם מרבה בשר הוא רק לרמה כמ"ש רז"ל מרבה בשר מרבה רמה (רוע פה כו') הרבה עבירות תלויות בפה כמ"ש אל תתן את פיך לחטיא את בשרך (דור שטף) דור המבול שנשטפו (כהשחית ועש זמת בשר) כאשר השחיתו ועשו זימה (קצפת) עליהם (ונמת) ואמרת לא ידון רוחי באדם לעולם (בשגם הוא בשר) כמו הבהמה חיה ועוף שהם שטופים בעריות כן האדם הוא שטוף בעריות ואינו נכתב מפני אבל אנו מבקשים (הלא בקצפך על חטאת בשר) כשתקצוף על חטאתינו (צור זכור תזכור) יה"ר לפניך צורנו שתזכור (כי המה בשר) ועל כן הם חוטאים :

פאר נים איך צוא דיר מיין לייב מיט תפלה כצפור אזוא וויא א פויגיל ווערט ניצול פון נעץ אזוא זאלשטו מציל זיין אונזער נפש יחד אלע נפשות זיינען אין דיינע אויגין גיאכט חויא איין נפש טהוריך דיינע ריינע ישראל האסטו פר מיטין זיי זאלין ניט מטמא זיין דאש נפש חשבון אין דר צייט אז דאש נפש ווערט דארפין געבין דין וחשבון אויף יענער וועלט זכה אונ אז דאש נפש ווערט זיין ריין אונ לויטער שובי וועסטו גאט זאגין צוא דעם נפש קער דיך אום צוא דיין רואונג אונטער דעם כסא הכבוד הלא פאר וואר אין פאר בונד דאש אייביגע לעבין וועט אן גיבונדין ווערין דאש נפש דורשי דיא נשמות וואש זייא קומען אונטער דעם כסא הכבוד פון דיא וואש זייא פארשטין אונ לערנען דיא תורה וואש זיא דער קוויקט דאש נפש גם זדים בהעיפם נפש אבער דיא רשעים וואש האלטין ניט דיא תורה ומצות אז דאש נפש פליהט פון זייא אוועק דאש איז ווען זייא שטארבין ווערט זייער נפש אין באלין פון שליידר גישליידערט דורך מלאכי חבלה אליך דרום הייב איך אויף מיטווארהייט צוא דיר גאט מיין נפש בכל דרום מיטין גאנצין הארצין אונ גוטש אונ נפש טוא איך איינציגין דיין גידעכעניש תמיד אבינט אונ מארגין ביז איך וועל שטארבין וועל איך איינציגין דיין היילגין נאמען :

אליך ועדיך צוא דיר גאט קומען אלע באשעפיניש דער וייל דאש דיינע מעשים זיינען ניט אז דיא מעשים פון א מענטשין בידך אין דיין האנט ווערין איין גיזאמילט דיא נשמות פון אלע באשעפעניש דען דו בישט גאט דאש דו האסט באשאפין די נשמות פון אלע באשעפעניש גם לרמה אויך אויש דעם פיל פלייש פון דעם מענטשין ווערין ווערים דר דא האט אבייז מויל דער פאר דארבט זיין פלייש דער וואש רעט מיט זיין מויל נדרים אדער שבועות אונ האלט זייא ניט שטארבין דורך דעם זיין ווייב אונ זיינע קינדער דור שטף דאש דור המבול אז זייא האבין פאר דארבין זייערע מעשים דאש זייא האבין מזנה גיוועזין אזו וויא אנדערע באשעפיניש האסטו גאט גיצארינט אונ האשט גיזאגט וייל זייא ברעכין ניט זייערע תאוות אונ זיינען אזוא וויא דיא בהמות וועל איך אויף זייא ברייגען דעם מבול הלא בקצפך ווען דוא גאט וועסט צארענען פון וועגין דיא זינד וואש דיא מענטשין זינדיגין בעט איך דיך צור דוא באשעפער דוא זאלשט גידיינקען דאש זייא זיינען בלוט אונ פלייש אונ דער יצר הרע רעט זייא אן צוא זינדיגין דרום זאלסטו זייא גאט מוחל זיין :

לָכֵן בְּיָדְךָ אֶפּוֹל וְלֹא בִּידֵי בָשָׂר · פְּקֻדַּת דִּינֶיךָ לֹא כְדִינֵי בָשָׂר · זֶה אַתָּה הוּא אֱלֹהֵי הָרוּחוֹת לְכָל בָּשָׂר · עוֹרֵךְ וְנוֹתֵן לֶחֶם לְכָל בָּשָׂר · חַי לְכָל הַחַי קְרֵאתָ בָּשָׂר · סְכַכְתָּ גִּיד וָעֶצֶם וְאָרַגְתָּ עוֹר וּבָשָׂר · טְהוֹרָה תְּטַמֵּא כְּזַיִת בָּשָׂר · נָא לָכֵן אוֹי לְבָשָׂר מִפְּנֵי בָשָׂר · יָלַל צָרִים שֶׁמְּעֵנוּ וְסָמַר בְּנוּ בָשָׂר: חזן מֵעֶיךָ יֶהֱמוּ עַל כָּל בָּשָׂר · כְּבוֹד שֵׁם קָדְשְׁךָ יְבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר · לְמוּד דָּתְךָ מַרְפֵּא לְכָל בָּשָׂר:

לָכֵן לְעֵת תִּשְׁפּוֹךְ רוּחֲךָ עַל כָּל בָּשָׂר · גָּלוּי כְּבוֹדְךָ יִרְאֶה כָּל בָּשָׂר · וּבְהַשְׁמִיעֲךָ שֵׁנִית יַהַס כָּל בָּשָׂר:

חזן הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם:

אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ · וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד:

פיוטר ע"פ א"ב

אֵלֶיךָ תְּלוּיוֹת עֵינֵינוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: בָּרוּךְ בְּמַקְהֲלוֹת עַמְּךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: גְּאָלֵנוּ שֵׁנִית מִמְּעַנֵּינוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: דָּר בִּשְׁמֵי מְרוֹמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: הֵן לְךָ הֶאֱמַרְנוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: וּמִי כְעַם מְרוֹמְמֵי שִׁמְךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: זְכוֹר בְּרִית אֵיתָנֵינוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: חַי כִּי אֵין זָר עִמְּךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: טָהוֹר לְשִׁמְךָ קִנֵּנוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: יְחִידִי הַדָּן בְּעוֹלָמֶךָ · מָה אַדִּיר שִׁמְךָ: כֹּחֲךָ יִגְדַּל מַלְכֵּנוּ · יְהֹוָה אֲדוֹנֵינוּ: לִבֵּנוּ רָחַשׁ

מטה לוי

ולכן בעבור שאתה רחום וחנון וזוכר שאנו בשר יסו"ר (בידך אפול) כי רבים רחמיך (ולא אפול (בידי בשר ודם) (פקודת דיניך לא כדיני בשר) כי אם תכעום על האדם מיד כשישוב תקבלו וכל זה הוא (כי אתה ט' לכל בשר) ולכן אתה עורך ונותן לחם לכל בשר אתה הקב"ה שנקראת (חי לכל החי) שבעולם (קראת בשר) ורמזת בזה שהכל "כוסה "סרוחה "רימה (סככת גיד ועצם) כסית איברים הפנימים בגידים ועצמות (וארגה) עליהם (עור ובשר) בכדי לעשות שמירה מהנזק לאיברים הפנימים (טהרה) כל דבר שהוא טהור (תטמא) אותה כזית בשר) מן המת (נא לכן הנה בעבור זאת (אוי לבשר) החי (מפני בשר) המת (ילל צרים שמענו) מגודל צעקת האוי"ס שמעט (וסמר בנו בשר) נתקשה בשרנו ונעשה כמסמר מרוב הפחד לכן (מעיך יהמו כו׳) ואז (כבוד שם קדשך כו׳) ויודו הכל אשר (למוד דתך) הוא (מרפא לכל בשר) לכן באמת (לעת תשפוך רוחך על כל בשר) בימי המשיח כמ"ש אשפוך רוחי על כל בשר (יואל ג׳) אז (גלוי כבודך כו׳ ובהשמיעך שנית) אני ה׳ אלהיכם בביאת משיח אז (יהם) ישתוק (כל בשר) (אליך תלויות עינינו) עד שתחננו (ממעגינו) מהמעניים אותנו (האמרנו) שבחנו באהבה (איתנינו) האבות התקיפים (ואין זר אתך) כמ"ש ואין עמו אל נכר (לשמך קגינו) קנה אותנו לעבדים למען שמך ואז תהיה ה׳ אלוקינו (יחיד הדן בעולמך) שאין דן יחידי אלא אתה כי אתה אחד (לבנו רחש) לבנו חשב

בית לוי

(בידך אפול) כמ"ש נפלה נא ביד ה׳ כי רבים רחמיו וביד אדם אל אפולה (ש"ב כד יד) (פקדת) לווי (עורך) ל׳ סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (חי) תואר להקב"ה (סככת) ל׳ סכך (וארגת) ל׳ מעשה אורג (שמות כב לב) (ילל) לשון ובהתו ילל ישימון (דברים לב י) (וסמר בנו בשר) כמ"ש סמר מפחדך בשרי (תהלים קיט קכ) וסמר הוא ענין התקשות מל׳ מסמר ויתד (יהס) לשון שתיקה מלשון ויהס כלב (במדבר יג ל):

(ברוך במקהלות) עפ"ם במקהלות ברכו אלהים (תהלים סח כו) (ממעגינו) לשון עני (האמרת) לשון שבח מן את ה׳ האמרת (דברים כו יז) (ומי כעם) עפ"ם ומי כעמך ישראל (ש"ב ז כג) (איתנינו) תואר לאבות (חי) תואר להקב"ה (לשמך) כמו למען שמך (יחידי כו׳) ע"ד שאחז"ל שאין דן יחידי אלא אחד (רחש) לשון מחשבה מן רחש לבי דבר טוב (תהלים מה ב) ול׳ דבר כל׳ פלמוד כמו

ביַדך דרום וויל איך אין דיינע הענט פאלין. אונ ניט אין דיא הענט פון אמענטשין פקדת דאש באפעל פון דיינע דינים זיינען ניט אז דיא דינים פון אמענטשין זה אתה דוא בישט דער גאט פון אלע באשעפעניש עורך ער ריכט אן אונ גיט שפייז צוא אלע באשעפינעש חי דוא לעבדיגער גאט צוא אלע באשעפינעש האשטו גירופין בשר דוא האשט באדעקט דאש לייב פון דעם מענטשין מיט אדערין אונ ביינר אונ האסט גיוועבט דרויף אהויט אונ פלייש אזוא וויא איין זית גרויש פליישׁ פון איין מת איז מטמא אמענטשין אין זיין גאנץ הויז נא לכן דרום איז ווייא צוא דעם לעבעדיגין מענטשין פון וועגין דאש פלייש פון אטוטין ילל קלאג האבין מיר גיהערט איז אונזער פלייש הארט גיווארין וויא אשטיין מעיך דיינע דער בארימקייט זאלין ברומען אויף אלע באשעפענעש כבוד דיין גיערליכטין אונ דיין היילינין נאמען טוען אלע לויבין למוד דאש לערנונג פון דיין תורה איז אהיילונג צוא אלע מענטשין: לכן לעת דרום צוא דר צייט אז דוא וועשט פאר גיסין דיין רוח נבואה אויף אלע מענטשין גלוי כבוד דאש אנטפלעקונג פון דיין שכינה וועלין אלע באשעפענעש זעהען אונ אז דוא וועשט דאש אנדערע מאל לאזין הערין דיין קול אונ וועשט זאגין (אני ה׳ אלהיכם) איך בין אייער גאט דעמאלט וועלין אלע בשעפעניש שטיל שווייגין אונ וועלין אלע אין דיר גלייבין דאש וועט זיין אז משיח וועט קומען במהרה בימינו אמן:

אליך תלויות צוא דיר גאט אונזער הער הייגען אונזערע אויגין ברוך דוא ביסט גילויבט צווישין איין זמלונג פון דיין פאלק וויא גאר שטארק איז דיין נאמען גאלנו דער לייז אונז דאש אנדערע מאל פון אונזערע פייניגער דוא גאט אונזר האר דר גאט דאש דו וואונשט אין דיין הויכין הימיל וויא גאר שטארק איז דיין נאמען הן לך מיר לויבין דיך גאט אונזר הער אונ ווער איז אז ישראל וואש דער הייבין דיין נאמען אונ זאגין וויא גאר שטארק איז דיין נאמען זכור ברית גידיינק דעם ברית פון אונזערע שטארקע אבות דו גאט אונזער הער חי לעבדיגער גאט עס איז ניט דא קיין פרעמדער גאט מיט דיר וויא גאר שטארק איז דיין נאמען דוא ריינער גאט קויף אונז פון וועגין דיין היליגין נאמען דו גאט אונזער הער יחידי גאט דאש דוא טושט אליין משפטין דיא וועלט וויא גאר

לְרוֹמְמְךָ ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : מְנוּף בִּזְרוֹעַ גְּאַלְתָּנוּ ׳ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ : נְהַלֶּלְךָ בְּאֵילֵי מְרוֹמֶךָ ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ ׳ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ : עֲנֵנוּ וְנוֹדֶה לְשִׁמְךָ ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : פְּדֵנוּ וְחָנֵּנוּ ׳ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ : צוּר עוֹלָמִים שִׁמְךָ ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : קוֹמְמֵנוּ וַהֲקִימֵנוּ ׳ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ : רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּ וְעַמֶּךָ ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : שְׁמַע קוֹל תַּחֲנוּנֵינוּ ׳ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ : תִּתְרוֹמֵם מְנַשּׂוּאֵי רַחַם ׳ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ : חזן שִׁמְךָ אֵל לְבַבְנוּ ׳ יְחוּדְךָ יַחַד הֶנְעַמְנוּ :

בית לוי

מאוס דסוק קא מרתשן שסוותיס (סנהדרין דף סו) (מנוף) תואר למגריס עפ"ס גס כני נוף והתסנתס (ירמיס ב סו) ופירש"י סס מגריס (כאילי) כמלאכיס (מנשואי רחס) תואר לישראל (לבבנו) לי אהבה בלב מלשון לבבתני :

מטה לוי

(לרוממך) (מנוף) ממצריס (נהללך כאילי מרומיך) כמלאכי מרוס האומריס (מה אדיר שמך) (סעדנו וסמכנו) היה לנו עוזר וסומך (ענו) בעת צרה (ונודה לשמך) פדנו מן הצרות וחננו (קוממנו) משפלותנו והקימנו (תתרומם מנשואי רחם) מישראל שנאמר עליהם הנשואים מני רחם (ישעיה מו) (שמך אל לבבנו) אהבנו בלב את (שמך אל) (יחודך יחד הנעמנו) שבחנו יחודך בנעימות כי אנחנו מיחדים אותך פעמים בכל יום :

חזן אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ ׳ וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד : וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר : קהל יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

חזן לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ ׳ וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדֻשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ ׳ וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד ׳ כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה :

חֲמוֹל עַל מַעֲשֶׂיךָ ׳ וְתִשְׂמַח בְּמַעֲשֶׂיךָ ׳ וְיֹאמְרוּ לְךָ חוֹסֶיךָ ׳ בְּצַדֶּקְךָ עֲמוּסֶיךָ ׳ תֻּקְדַּשׁ אָדוֹן עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ ׳ כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ כִּקְדֻשָּׁתְךָ (נ"א כְּעֶרְכְּךָ) קְדַשְׁתָּ ׳ נָאֶה לְקָדוֹשׁ פְּאֵר מִקְּדוֹשִׁים : בְּאֵין מֵלִיץ יוֹשֶׁר מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע ׳ תַּגִּיד לְיַעֲקֹב דְּבַר חֹק וּמִשְׁפָּט ׳ וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט ׳ הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט :

עוֹד יִזְכּוֹר לָנוּ אַהֲבַת אֵיתָן ׳ אֲדוֹנֵינוּ ׳ וּבַבֵּן הַנֶּעֱקַד יַשְׁבִּית מְדַיְּנֵנוּ ׳ וּבִזְכוּת הַתָּם יוֹצִיא אָיוֹם (נ"א הַיּוֹם) לְצֶדֶק דִּינֵנוּ ׳ כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדוֹנֵינוּ : וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ ׳ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ ׳ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ ׳ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ ׳ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ ׳ וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ :

מיוסד ע"פ א"ב

הָאַדִּיר בִּשְׁמֵי עֲלִיּוֹת ׳ הַבּוֹחֵן כְּרֶגַע וּכְלָיוֹת ׳ הַגַּד מֵרֵאשִׁית אוֹתִיּוֹת ׳ הַדָּן בְּצֶדֶק בְּרִיּוֹת ׳ הָיָה קֹדֶם לְכָל הֲוָיוֹת ׳ הַהֹוֶה וְעָתִיד לִהְיוֹת ׳ הַזָּן וּמֵכִין לַכֹּל

בית לוי

(האדיר בשמי עליות) עפ"ס אדיר במרום ה׳ (תהלים לג ד) (כרגע) כמו לבב ועפ"ס ובוחן לבות וכליות (שם ז י) (הגד מראשית אותיות) עפ"ס כמגיד מראשית אחרית (ישעי׳ מד ז ושם מו י) ואותיות פרש"י שם דברי שפס (הדן כו׳) עפ"ס

מטה לוי

(האדיר בשמי עליות) בשמי שמים אותו אנו מיחדים ומשבחים ומתפללים לפניו (הגד מראשית אותיות) נסים ואותיות הבאות לאחור הוא מגיד מראשית ע"י נביאיו (היה קדם לכל חיות) הוא

שטארק איז דיין נאמען כותך דיין כח זאל ווערין גיאכפערט אונזר קיניג דוא נאט אונזער הער לבבו אונזער הארץ גידיינקט צוא דער הייבין דיך ווייא גאר שטארק איז דיין נאמען מנוף פון מצרים האשטו אונז מיט שטארקייט דער לייזט דוא גאט אונזער הער נהללך מיר לויבין דיך אזוא וויא דיא מלאכים וואש דייא זיינגען אין דיין הויכין הימיל וויא גאר שטארק איז דיין נאמען סעדנו לעהען אונז אונטער אונ שטארק אונז דוא גאט אונזער הער עננו ענטפער אונז ווערין מיר לויבין דיין נאמען אונ ווערין זאגין וויא גאר שטארק איז דיין נאמען פדנו דער לייז אונז אונ דער בארעם דיך איבער אונז דוא גאט אונזער הער צור עולמים באשעפער פון דיא וועלטין איז דיין נאמן ׳ וויא גאר שטארק איז דיין נאמען קוממנו שטעל אונז אויף אונ באשטעטיג אונז דוא גאט אונזער הער רחמיך דיינע דער בארימקייט זאלין זיך פעדערין פאר דיין צארין

וויא גאר שטארקט איז דיין נאמען שמע הער צוא דאש קול פון אונזער גיבעט דוא גאט אונזער הער תתרומם דוא ווערשט הויך גילויבט פון די ישראל וואש זיי זיינן גיטראגין אויף דיין האנט פון גיבארין אן וויא גאר שטארק איז דיין נאמען שמך אל דיין נאמען גאט לויבין מיר מיט דעם גאנצין הארצין דיין איינציקייט זינגען מיר אלע אין איינעם :

האדיר בשמי עליות דער דא איז גישטארקט אין דיא הויבע הימיל דער דא פרובט דיא גידאנקען פון דעם הארצין אונ פון דיא ניערין דר דא זאגט פון פריער דיא צייכין וואש זייא וועלין דער נאך זיין דער דא משפט מיט גירעכטיקייט דיא באשעפעניש דער דא איז גיוועזן פריער פאר אלע זאכין ההוה דער דא איז אנאט אונ איז אן גיבריט צוא זיין אייביג דער וואש שפייזט אונ בריט אן צוא אלע באשעפעניש שפייז תתונה דער דא רועט אויף פיר חיות הקודש דער דא האט גימאכט

מְחִוּוֹת׳ הַחוֹנֶה עַל אַרְבַּע חַיּוֹת׳ הַטְּפַח גָּבְהֵי תְלוּלִיּוֹת׳ הַיּסֵד רְקוּעָה עַל מֵיוֹת׳ הַכּוֹנֵן מֵישָׁרִים וּזְכֻיּוֹת׳ הַלַּחַשׁ עִמּוֹ מַאֲזִין בְּשַׁעְיוֹת׳ הַמְּכַנֵּס נִדְחֵי גָלֻיּוֹת׳ הַנְּפוּצִים מְקַבֵּץ מֵאַרְבַּע זָוִיּוֹת׳ הַסּוֹכֵת פֶּלֶל פִּיּוֹת׳ הָעוֹנֶה לְקוֹרְאָיו מִתַּחְתִּיּוֹת׳ הַפּוֹדֶה נֶפֶשׁ עֲבָדָיו מִשְּׁאִיּוֹת׳ הַצּוּר צַדִּיק וְרַב עֲלִילִיּוֹת׳ הַקּוֹרֵא לְמֵי הַיָּם וְשָׁפְכָם בִּדְכִיּוֹת׳ הָרָם וְנִשָּׂא בְּכֵס שְׁבִיבִיּוֹת׳ חַזָּן הַשּׁוֹכֵן בְּשֶׁקֶט חֲצוּבֵי שַׁלְהָבִיּוֹת׳ הַתּוֹמֵךְ מְיַחֲלָיו וְעֵינֵיהֶם לוֹ תְלוּיוֹת:

מיוסד ע״פ תשר״ק

הַתִּכֵּן מִתַּחַת זְרוֹעוֹת עוֹלָם׳ הַשָּׁר כֹּל וּמִמֶּנּוּ לֹא נֶעְלָם׳ הָרוֹפֵא לִשְׁבוּרֵי לֵב וּמְחַתֵּל מַחֲלָם׳ הַקּוֹרֵא הַדּוֹרוֹת מֵרֹאשׁ וּמְכַלְכְּלָם׳ הַצָּר בְּיָהּ עוֹלָמִים וְסוֹבְלָם׳ הַפּוֹשֵׁט יָד לַשָּׁבִים וּמְקַבְּלָם׳ הָעוֹזֵר לַשָּׁמַיִם בּוֹ כְּכֻלָּם׳ הַסּוֹלֶה הָעֹשִׂים בַּשֶּׁמֶשׁ שִׁבְרָם׳ הַנּוֹתֵן בְּעַזִּים נְתִיבָה לְהַסְלִילָם׳ הַמֵּכִין מָאוֹר וָשֶׁמֶשׁ בִּמְסִלּוּלָם׳ הַלְּבוּשׁוֹ כַּשֶּׁלֶג לְבָנָיו לְהַלְבִּין מַעְלָם׳ הַכְּצֶמֶר נְקִי שְׂעָרוֹ לְנַקּוֹת גְּעוּלָם׳ הַיָּשָׁר וּמְלַמֵּד פּוֹשְׁעִים לְהוֹעִילָם׳ הַטּוֹב וּמוֹרֶה חַטָּאִים דֶּרֶךְ לְהַשְׂכִּילָם׳ הַחוֹבֵשׁ אֶרֶךְ עֲמוּסָיו

מטה לוי: היה קודם לכל מה שנברא (על ארבע חיות) אריה נשר שור אדם (הטפח גבהי תלוליות) אשר מדד בטפח גבהי שמים התלולים והגבוהים (היסד רקועה על מיות) יסד הארץ על מיות מים (הכונן מישרים וזכיות) המכין לפניו מישרים וזכיות של ישראל (הלחש עמו מאזין בשעיות) המאזין לחש תפלתם של ישראל עמו בשעיותו אליהם (הסוכת פלל פיות) השומע תפלת כל פה (מתחתיות) ממעמקי הגלות (בכס שביביות) בכסא שהוא שביבי וגילגלי אש (השוכן בשקט חצובי שלהביות) בדממת מלאכים שהם חצובי שלהבת אש ואינם משמיעים קול רק בדממה דקה:

(התכן מתחת זרועות עולם) התכן שמים וארץ והם כולם תלוים בזרועו (השר כל) הרואה את הכל (וממנו לא נעלם) כל דבר (ומחתל מחלם) ומחבש את חליים (הקורא הדורות מראש) שיבואו לעולם והוא יודע מי יעני ומי יעשר (ומכלכלם) ומספיקם די ספוקם (הצר ביה עולמים) כמ״ש כי ביה ה׳ צור עולמים (וסובלם) וסובל אותם (הפושט יד לשבים) מדרכם הרעה ומקבלם בתשובה (לשמים בו כסלם) מבטחם וסברם (הסולה) הדורך ורומס (הנותן בעזים נתיבה) שנותן שביל במים העזים במי ים סוף (להסלילם) לעשות מסילה (הלבושו כשלג) הקב״ה לובש בגדי לבן (לבניו להלבין מעלם) מעל ועונות בניו (הכצמר נקי שערו) כמ״ש לבושו כתלג חיור (דניאל ז׳) (לנקות געולם) לנקות שונם׳ הקב״ה הוא (הישר ומלמד פושעים להועילם) להועיל להם׳ הקב״ה הוא (הטוב ומורה חטאים בדרך הישר להשכילם) כמאמרז״ל הבא לטהר מסייעין לו (החובש ארך עמוסיו) כמכין רפואה לישראל העמוסים מני בטן:

הוא תואר להקב״ה (הטוב) תואר להקב״ה (החובש) לשון רפואה מל׳ ולא תובשה (ישעיה א ו) והפרשנים פרשו ענין קשור הכריכה שעל המכה (ארך) ל׳ רפואה מל׳ כי אעלה ארוכה

בית לוי: ישפוט תבל בצדק (תהלים ט יג) (הטפח) ל׳ טפח ופע״ה וימיני טפחה שמים (ישעיה מח יג) (תלוליות) ענין גבהות מל׳ הר גבוה ותלול (יחזקאל יז כב) (היסד רקועה על מיות) כמ״ש לרוקע הארץ על המים (תהלים קלו ו) (הכונן מישרים וזכיות) עפ״ה אתה כוננת מישרים כו׳ (תהלים צט ד) (הלחש עמו) תפלת ישראל (בשעיות) ענין קבלה כמו וישע ה׳ (בראשית ד ד) (הסוכת) ל׳ הקשבה כמו הסכת ושמע (דברים כז ט) (פלל) לשון תפלה מל׳ ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (פיות) ל׳ פה (מתחתיות) ר״ל שפלות (משאיות) לשון שממה והורבן לשון ושאיה יוכת שער (ישעי׳ כד יב) (עליליות) מפעלות מעשיו וכוא ל״ם (ירמיה לב יט) (בדכיות) לשון עומק ושפלות מל׳ ישאו נהרות דכים (תהלים צג ג) ועפ״ה הקורא למי הים וישפכם (עמוס ה ח) (בכס) כמו בכסא (שביביות) לשון גלגלות מלשון שביבין דינור (דניאל ז ט) (בשקט) ל׳ שתיקה ודממה מל׳ ותרך אפים ישקיט ריב (משלי טו יח) (חצובי שלהביות) תואר למלאכים הנבראים משלהבי אש (התכן) לשון הכנה כמו בזרת תכן (ישעיה מ יב) (מתחת זרועות עולם) ל״ה (דברים לג כז) (השר) לשון ראיה והבטה מל׳ אשורנו (במדבר כג ט) וז״ל בשי״ן ימנית (ומחתל) ענין עטיפה ועטוף לפצעים כמו והחתל לא חותלת (יחזקאל טז ד) (הקורא כו׳) לה״כ (ישעיה מא ד) (הצר) לשון יצירה (לשמים בו כסלם) עפ״ה וישימו באלהים כסלם (תהלים עח ז) וכסלם פירוש תוחלתם ובטחונם (הסולה) עפ״ה סלית כל שוגים (שם קיט קיח) והסולה ל׳ רמיסה הוא (הנותן במים עזים נתיבה) עפס״כ הנותן בים דרך ובמים עזים נתיבה (ישעיה מג טז) ונתיבה לשון שביל (להסלילם) ל׳ וארח ישרים סלולה (משלי טו יט) (במסלולם) ג״כ ל׳ סלולה (הלבושו כשלג) עפ״ה לבושיה כתלג חיור (דניאל ז ט) (לבניו) לישראל (מעלם) תטאם מלשון במעלם אשר מעלו בי (ויקרא כו מ) (הכצמר נקי שערו) עפ״ה ושער ראשו כעמר נקא (דניאל ט) (געולם) ל׳ הרחקה לפי התרגום ולפי הפרשנים הוא ל׳ מאום ותעוב והוא תואר לעונות (הישר)

מיט זיין שפאן דיא הויכע הימיל דער דא האט גיגרונד פעסט דיא ערד וואש זיא איז אויש גישפרייט אויף דיא וואשערין דער דא האט אן גיברייט ריכט פארטיקייט אונ לויטערקייט הלחש עמו דער דא פאר נעמט די תפלה פון זיין פאלק מיט פר נעמונג דר דא זאמילט איין די וואש זיינן פר שטויסין אין גלות דיא דא זיינען פאר שפרייט זאמילט ער איין פון אלע פיר עקין פון דער ערד דער דא פאר נעמט דיא תפלה פון אלע מיילער דער דא ענפערט דיא וואש רופין צוא אים פון טיפעניש פון דעם הארצין דער דא לייזט אויש דאש לייב פון זיינע קנעכט פון פאר וויסטונג הצור צדיק דער באשעפער הקדוש ברוך הוא איז אצדיק אונ טוט גרויסע ווערק דער דא רופט צוא דיא וואשער פון דעם ים אונ פאר גיסט זייא אין דיא פר שטויסונג ער האט צוא נויף גינומען אלע וואשערין פון דער וועלט אין ים אוקינוס אריין הרם ונשא דער דא איז הויך אונ דער הויבין אויף זיין כסא הכבוד וואש ער איז פון פלאם פייער השוכן דר דא רוגט צווישין דיא גישטילטע מלאכים דיא דא זיינען גיהויעט אויש פלאם פייער התומך דער דא לעהנט אונטער אונ שטארקט דיא וואש האפין צוא אים אונ זייערע אויגין הייננן צו אים ער זאל זייא העלפין: התכן דער דא האט אן גיבריט פון אונטין דיא שטארקייט פון דער וועלט דער דא זעהעט אלץ אונ עש איז פר אים נישט פר הוילין דער דא היילט צוא דיא וואש האבין צו בראכענע הערצער אונ ער פלאסטערט זייער קראנקהייט הקורא הדורות דער דא רופט דיא דורות פון פריער אי זייא ווערין באשאפין אונ ער גיט זייא גינוג זייער עסין שפייז דער דא האט באשאפין מיט דעם שם י״ה דיא וועלטין אונ ער טראגט זיי׳ דער דא ציהט אויש זיין האנט צוא דיא וואש טוען תשובה אונ ער איז דיא תשובה מקבל העוזר דער דא העלפט צוא דיא וואש פאר זיכערין זיך אין אים דער דא טרעט דיא וואש טוען זייער האפונג אין דער זון אונ דינען צוא איר הנותן דער דא גיט אשטעג אין שטארקע וואשער צוא מאכין גיין דיא ישראל איבער דעם ים דער דא האט אן גיברייט די לבנה אונ דיא זון אין זייער שטעג גאט דאש זיינע קליידער זיינען ווייש וויא שנייא צו זיינע קינדער ישראל צו ווייס מאכין זייערע זינד הכצמר נקי דאס זיינע האר זיינען ריין וויא ווייסע וואל ריין צוא מאכין זייערע מיאוסקייט דער דא איז רעכט פארטיג אונ לערינט דיא רשעים זיי זאלין תשובה טאן צוא העלפין זייא הטוב דער דא איז גוט אונ ער ווייזט דיא זינדיגער אוועג צוא מאכין קליגין זיי החובש דער דא פלאסטערט אהיילונג צוא זיינע גליבטע צוא היילין זייא דער דא גידיינקט דעם ברית פון דיא

לְהִתְעַלָּם · הַזּוֹכֵר בְּרִית רִאשׁוֹנִים מִלְּנֶעְלָם · הַהוֹכֵחַ עַוָּיִם מַצְלִיל מִשָּׁאוֹן לְהֵעָלֵם · הַהִצִּיב גְּבוּלוֹת עַמִּים לְמִסְפָּרָם לְעַלֵּם · הַדּוֹדָם וְחוֹשְׁקָם בְּאַהֲבָתוֹ וּבְחֶמְלָתוֹ הוּא גְּאָלָם · הַגּוֹנְנָם וּמַצִּילָם לְנַטְּלָם וּלְנַשְּׂאָם כִּימֵי עוֹלָם: חזן הַבּוֹרְאָם בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עָשָׂם וּבוֹעֲלָם · הָאוֹמֵר חַי אָנֹכִי לְעוֹלָם:

פיוסד ע"פ א"ת ב"ש

הָאָמֵן כְּפֵי שְׁחָקִים וְהִקְצִיבָם · הִתְכִּנָּם בְּזֶרֶת וְעִם רֶגֶב הִשְׁלִיבָם · הַבּוֹרֵא קְצוֹת הָאָרֶץ וְהִרְחִיבָם · הַשָּׁת מְמַדָּם וְעַמּוּדֵי מַחֲצָבָם · הַגּוֹלֵל אוֹר וְחֹשֶׁךְ בִּנְתִיבוֹת קַוָּם · הָרֹגַע יַמִּים וּמָחַץ רְהָבָם · הַדְּכָאָם לְמָקוֹם יָסַד וְחוֹל הִסְבִּיבָם · הַקֹּוָם וְכֹנְסָם כַּנֵּד וְהֶעֱמִיק מְקוֹמָם · הַהִשְׁרִיצָם תַּנִּינִים וָעַיִט וְדָגָה הִרְבָּם · הַצָּד וּמֵכִין לָמוֹ צֵיד אֻכְלָם · הוֹתֵק הָרִים וּגְבָעוֹת וְהִצְמִיחַ תְּנוּבָם · הַפּוֹעֵל יְצוּרִים וְחַיּוֹת לִרְעוֹת טוּבָם · הַזֹּמֵן כָּל גְּבוּלוֹת אֶרֶץ וְהִצִּיבָם · הַעִתּוֹתַי קַיִץ וָחוֹרֶף הִקִּיפָם וְהִסְבִּיבָם · הַחוֹכָיו מֵאֲשֶׁר מַשְׁלִיכֵי עָלָיו יְהָבָם · הַסּוֹמְכָם לְשַׂבְּעָם בְּצַחְצָחוֹת בְּלִי לְהַרְעִיבָם · הַטֶּרֶף נָתַן לִירֵאָיו מְעוֹנִי

בית לוי

לן (ירמיה ל יז) (פמוסיו) אלא לישראל עפ"כ העמוסי' מני בטן (ישעיה מו ג) (ולהתפילם) ל' רפואה מן רפאות תעלה אין לך (ירמיה ל) ותי"ו שורש ושמש בו הפייטן בהפעיל (מלנעלם) ל' הרחקה אן לשון העוב ומאום ועפ"ה ולא געלתים לכלותם לבפר בריתי אתם (הוכח עווים) טעמו הוכחת עונם כלומר עונות הברור להם (עווים) מל' העוו את דרכם (ירמיה ג כא) (מצליל) ל' שקיעה מל' צללו כעופרת (שמות טו י) (משאון) כמו מבור שאון הייט מגיהנם (הוכח) נגזר מן לכו נא ונוכחה (ישעיה א) (ההציב כו') פע"ה יצב גבולות עמים למספר בני ישראל (דברים לב ח) (הדודם) ל' ידידות ואהבה (באהבתו כו') עפ"ה באהבתו ובחמלתו הוא גאלם וינטלם וינשאם כל ימי (ישעי' סג ט) (לנטלם) להגביהם (הגוננם) לשון הגנה מל' גנון והציל (ישעיה לא ה) (עושם ובועלם) עפ"ה כי בועליך עושיך ה' צבאות (שם נד ה) (האומר חי כו') כמ"ש ואמרתי חי אנכי לעולם (דברים לב מ): (האמן) מל' אומנות (כפי שחקים) השמים העשוים ככיפה (כפי) כדורות בל"א גיוועלב (התכנם) ל' הכנה (בזרת) אצבע קטנה (רגב) ל' חתיכות עפר כמו ורגבים ידובקו (איוב לח לח) (השליבם) לשון משולבות אשה אל אחותה (שמות כו יז) וטעמו חברם והדביקם (השת ממדם) עפ"ה מי שם ממדיה (איוב לח ה) והשת כמו השם (קום) קו מדתם (הרוגע) ענין בקיעה כמו עורי רגע (איוב ז) (הרוגע כו') עפ"ה בכחו רגע הים ובתבונתו מחץ רהב (שם כו יב) (ומחץ) ל' הכאה והריגה (רהבם) מצרים קרוים כן וי"מ שר של ים נקרא רהב (הדכאם) הכבשם (למקום יסד) עפ"ה אל מקום זה יסדת להם (תהלים קד ח) (והול הסביבם) כמ"ש אשר שמתי חול גבול לים (ירמיה ה כב) (הקום) ל' יקוו המים (ההשריצם תנינים) כמ"ש ישרצו מים וכתיב ויברא אלהים את התנינים הגדולים (בראשית א כא) (אבם) פרים תרגום אבס (הותק) לשון חוזק (תנובם) תבואתם (הפועל יצורים) כן כתיב בכ"י ודפוס ישן וטעמו שברא יצורים (ברזש"ה) (לרעות) ל' לרעות את נאן (הזמן) לשון הכנה (והציבם) והעמידם (העתותי) ל' עתים וזמנים (החוכיו) המקוים לו (מאשר) ל' חיזוק (יהבם) משאם ל' השלך על ה' יהבך (בצחצחות) ענין יובש וצמאון כמ"ש והשביע בצחצחות נפשך (ישעיה נח יא) ופירש"י בצחצחות בעת צמאון ובצורת וי"ת בשני בצורתא (הטרף) ל' מזון וכמ"ש טרף נתן ליראיו (תהלים קיא ה) (מעוני לשבבם) כמ"ש וישכב

מטה לוי

(ולהתעילם) לרפאותם (הזוכר כו' מלנעלם) שזוכר ברית אבות לישראל שלא לתאום בם (הוכח עווים מצליל) המצליל וכח שנם במצולות ים (משאון להעלם) כדי להעלותם מגיהנם (ההציב גבולות עמים למספרם) העמיד שבעים אומות כנגד שבעים נפש שירד למצרים (לעלם) לגדלם (הדודם וחושקם) האוהבם וחושק אותם (באהבתו כו') (הגוננם) הגונן על ישראל (ומצילם) כדי (לנטלם ולנשאם כו') בימי המשיח: (האמן כפי שחקים) שעשה כדורי שמים באומנות (והקציבם) ונתגלגה מדה וקצבה עד שאמר להם די (התכנם בזרת) כמ"ש ושמים בזרת תכן (ישעיה מ יב) (ועם רגב השליבם) חברם יחד עם רגבי הארץ (והרחיבם) שהיה גולל את הארץ כמו יריעה ונתרחבה עד שאמר לעולמו די (השת ממדם) שעשאם במדה (הרוגע ימים) הבוקע ימים (ומחץ רהבם) והכה והרג את מצרים (הדכאם למקום יסד) הכביש את הים לאוקיינוס למקום שיסד להם (וחול הסביבם) סיבב והקיף את הים בחול (הקום) הקוה את המים אל מקום אחד (וכנסם כנד) וכנס כנד מי הים (והעמיק מקום) העמיק את מקום מקוה מימיהם (ההשריצם תניני') השריץ את המים בדגים גדולים (ועיט) ועוף השולה דגים מן הים (הצו ומכין למו ציד אכבם) מלווה ומכין להם מזון תנובתם עוד עושה פלא (הותק הרים וגבעות) אף אם חיזק קרקע של הרים וגבעות להיות קשים כאבן עכ"ז (והצמיח תנובם) מצמיחים בע"כ פירותיהם (הפועל יצורים כו') שברא יצורים וחיות לרעות טובם של הרים וגבעות (העתותי קיץ וחורף הקיפם והסביבם) הקיף הבריות וגבולות הארץ בזמני קיץ וחורף (החוכיו מאשר) מחזק את המחכים וקווים לו (לשבעם בצחצחות) לשבע אותם כשהם צמאים (בלי

ערשׁטע אָבוֹת פוּן צוּא פַאר אוּם ווירדיגין זיי · דיא טַעֲנוֹת וואשׁ גָאט האָט אויף זייערע עֲבֵירוֹת וַוארְפְט ער זייא אַריין אין טִיפֶענֶעשׁ פוּן דֶעם יַם כְּדֵי עֶר זָאל זֵיי אויף בְּרֵיינְגֶן אוּנ מַצִּיל זַיין פוּן דֶעם גֵיהִנָם ההציב דֶר דָא הָאט אויף גְשְׁטֶעלְט שִׁבְעִים אוּמוֹת קֶעגְן זֵייעֶר צָאל הדודם דֶר דָא אִיז זֵייעֶר פְרַיינְט אוּנ זֵייעֶר בַּגֶערֶער מִיט זַיין לִיבְּשַׁאפְט אוּנ מִיט זַיין דֶר בַּרִימְקַייט הָאט עֶר זֵייא דֶערְלֵייזְט הגוננם דֶער דָא בַּאשִׁיצְט אוּנ בַּאשִׁירְמֶעט זֵייא צוּא דֶער הֵייבִּין זֵייא, אוּנ צוּא דֶער הֵייבִין זֵייא לֶעָתִיד לָבֹא אַזוֹא וְויא זֵייא זַיינֶען פְרִיעֶר גִיוֶועֶן הבוראם דֶער דָא וֶועט זֵייא בַּאשַׁאפִין אַנַייֶע בַּאשֶׁעפֶענֶעשׁ גָאט דֶער דָא אִיז זֵייעֶר בַּאשֶׁעפֶער אוּנ זֵייעֶר הֶער האומר חי דֶער גָאט דֶער דָא הָאט גִיזָאגְט אִיךְ לֶעבּ אֵייבִּיג:

האמן כפי שחקים דֶער דָא הָאט דִיא גִיוֶועלְבּ פוּן דִיא הִימִיל בַּאשַׁאפִין מִיט מַייסְטֶער שַׁאפְט אוּנ הָאט זֵייא גִימַאכְט מִיט אַיין קִצְבָה דֶער דָא הָאט זֵייא אָן גִיבְּרֵייט מִיט זַיין שְׁפַּאן אוּנ הָאט זֵייא מִיט דֶער עֶרְד בַּהֶעפְט הבורא דֶער דָא הָאט בַּאשַׁאפִין דִיא עֶקִין פוּן דֶער עֶרְד אוּנ הָאט זֵייא דֶער וַוייטֶערְט דֶער דָא הָאט גִיטָאן זֵייעֶר מָאס אוּנ זֵייעֶרֶע גִידַיישְׁטֶע זֵיילִין הגולל אור דֶר דָא וֶועלְגֶירְט לִיכְט אוּנ פִינְצְטֶערְנֶעשׁ אִין וֶועג פוּן זֵייעֶר שְׁנוּר דֶער דָא צוּא בְּרֶעכְט דִיא יַמִּים אוּנ עֶר וואוּנְדֶעט זֵייעֶר שַׂר דֶען דֶר שַׂר פוּן דֶעם יָם הֵייסְט רַהַב הדכאם דֶער דָא הָאט זֵייא פַאר שְׁטוֹיסִין צוּא דֶעם אָרְט וואוּ עֶר הָאט זֵייא גִיגְרוּנְד פֶעסְט אוּנ הָאט זֵייא מִיט זַאמְד אַרוּם גִירִינְגְלְט דֶער דָא הָאט זֵייא גִימַאכְט אַיין זַאמְלֶען אוּנ הָאט זֵייא גִימַאכְט וויא אַיין מוֹיעֶר אוּנ הָאט טִיף גִימַאכְט זֵייעֶר אַיין זַאמְלוּנְג ההשריצם דֶער דָא הָאט גִימַאכְט ווִידְמֶען זֵיי גְרוֹישֶׁע פִישׁ אוּנ אַיין פֵייגִיל דֶער וואשׁ צִיהְט דִיא פִישׁ פוּן דֶעם יָם אוּנ אַלֶערְלֵייא פִישׁ הָאט עֶר אִין זֵייא גִימֶערְט הצד דֶער דָא שְׁפֵּייזְט אוּנ בְּרֵייט אָן צוּא זֵייא דִיא שְׁפַּייז פוּן זֵייעֶר פְרוּכְט הותק הרים דֶער דָא הָאט גִישְׁטַארְקְט דִיא בֶּערְג אוּנ טָאלִין אוּנ הָאט גִימַאכְט שְׁפְּרָאצִין זֵייעֶר פְרוּכְט דֶער דָא הָאט בַּשַׁאפִין דִיא שְׁטַארְקֶע בֶּערְג אוּנ הָאט אויךְ בַּשַׁאפִין חַיּוֹת אוּנ בְּהֵמוֹת זֵייא זָאלִין עֶסִין דָאשׁ גוּטֶע גְרָאז וָואשׁ וַואקְסְט אויף דִיא בֶּערְג הזמן דֶער דָא הָאט אָן גִיבְּרֵייט אַלֶע גְרֶענְצִין פוּן דֶער עֶרְד אוּנ הָאט זֵייא אויף גִישְׁטֶעלְט דִיא צֵייטִין פוּן זוּמֶער אוּנ ווִינְטֶער הָאט עֶר זֵייא גִימַאכְט אַרוּם רִינְגְלֶען החוכיו עֶר שְׁטַארְקְט דִיא וָואשׁ זֵייא הָאפִין צוּא אִים דִיא אַלֶע וָואשׁ וַוארְפִין אויף אִים זֵייעֶר מַשָׂא טוּט עֶר שְׁטַארְקִין דֶער דָא

לשגבם · הנותן יורה ומלקוש בעתם להרביבם · הזמן סליחה לשובבים להשיבם · המטהרם בזריקת טהורים בצלו להושיבם : חזן הכונן כסאו למשפט לאמים לישבם · לכן במלכו ישמחו איים רבים בהתישבם :

ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה כי בכל חכמי הגוים ובכל מלכותם מאין כמוך : ובכן מי :

מיוסד ע"פ א"ב כפול

מי אדיר אפסך · מי ברוך בלתך · מי גבור כגילך · מי דגול כדמותך · מי הדור כהלולך · מי ודאי כוועודך · מי זכאי זולתך · מי חסין חלופך · מי טהור כטכסיסך · מי יראוי כיחודך · מי כובש ככמירתך · מי לובש כלבנך · מי מרום מלבדך · מי נכון נוכחך · מי סואן כסאתך · מי עץ כעלילותיך · מי פועל כפלאיך · מי צואל כצנתך · מי קנץ קדשתך · מי רוה רננותיך : חזן מי שמע שירותיך · מי תמם תפארתך :

ובכן מי לא :

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש

לא אמר אמרת ונפל דבר · תמיד תהלתך בפי כל תדבר : לא בקשוני תהו היה נאמך · שמך מגדל עוז לרצים לעמך : לא גבול שמת ופרצו אדירים ·

להרעיבם) שלא יהיו רעבים (מעוזי לשגבם) לחזקם מעגיות (הזמן סליחה לשובבים) המזמן סליחה להחוזרים בתשוב' וחוזרי' ותועאי' (להשיבם) לדרך הישר (המטהרם בזריקת) מים טהורים בכדי (בצלו להושיבם) אחרי שיטהר אותם (לאומים לישבם) לגשב אותם להורידם ממלכותם (ישמחו איים רבים) ישמחו ישראל הנפוצים באיי הים ובשאר כנפות הארץ (בהתישבם) כשיקבלם להושיב אותם בארצם אז ישמחו במלכותו :
(מי אדיר אפסך) מי בכל אלהי הגוים נקרא אדיר בלתך (מי ברוך) בפי הבריות (בלתך) (כגילך) מי יכול להיות בן גילך בגבורה (מי דגול) שהוא ניכר בגבאותיך (כדמותך) להיות נדמה לך (מי הדור כהלולך) שמשבחין אותך זה הדור בלבושו (מי ודאי כוועודך) וכה"א וה' אלהים אמת הוא אלהים חיים ומלך עולם (הראב"ן) (מי זכאי זולתך) כי הן שמים לא זכו בעיניו ואלא ב"א כתיב מה יזכה ילוד אשה אבל אלא הקדוש ב"ה כתיב צדיק וישר הוא (חסין חלופך) מי חזק תחתך ומקומך (טהור כטכסיסך) כמלאכיך שהם לגיון וטכסיסי מלכות שלך (יראוי כיחודך) שיראים מפניו כמו ממך ואף שאתה יחיד בעולמך מאא"כ מלך ב"ו אם הוא נשאר לבדו יחיד בלא עמו אינם יראים ממנו (כובש) כועסים (ככמירתך) ככמירת רחמיך שאף כשישראל חוטאים אתה כובש כעסך מהם מלהשחיתם (לובש) לבנים (כלבנך) כמו שאתה לובש כמ"ש לבושיה כתלג חיור (מי מרום) (מלבדך) ולכן מי כנון לישב על כסאו (נוכחך) נוכח כסאך למשפט (סואן כסאתך) מי מודד לכל איש כמפעלו כמוך (עץ כעלילותיך) מי נותן עצה כמוך שאתה גדול העצה ורב העליליה (ירמיה לב יט) (פועל כפלאיך) כי נוד שיש בו נקב כל דהו כל רוחו יוצא ואדם מלא נקבים וחלולים ורוחו אינו יוצא (מי צואל)מי מיצל צל לבריות בצינה מפני החמה (כצנתך) כמו שאתה מביא צנה להקר לעולם מפני החמה (קנץ קדושתך) מי יכול להגיע לקץ ולסוף קדושתך (רוה רננותיך) מי יכול לשבוע מרננותיך (מי תמם תפארתך) מי יוכל לתמם ולהשלים תפארתך :
(לא רומר אמרת ונפל דבר) לא אמרת דבר טוב על ישראל שלא נתקיים ולכן תמיד תהלתך כו' (לא בקשוני תוהו היה נואמך) כך אמרת לנו כשאמרתי לכם המצות לא אמרתי לכם לעשותם על תוהו ובחנם כי אם לקבל עליהם שכר הרבה (שמך מגדל עוז לרצים לעומך) הבוטחים בך ורצים נגדך הרי שמך להם כמו מגדל חזק

אכיון מעוני (תהלים קז מא) (יורה) מטר היורד בזריע (מלקוש) מטר היורד במרחשון (בעתם) בזמנם (להרביבם) ל' טיפין מלשון כרביבים עלי עשב (הזמן) הזמין ל' וימן ה' דג (יונה ב יז) (לישבם) לגשבם ל' ישב רוחו :
(אדיר) חזק (אפסך בלתך) שניהם טעם א' לבד (כגילך) כדמותך מל' הילדים אשר כגילכם (דניאל א י) (דגול) ל' דגול מרבבה (שה"ש ה י) (כהלולך) לשון שבח והלול (מי חסין) כמ"ש מי כמוך חסין יה (תהלי' פט ט) (חלופך) תמורתך (כטכסיסיך) סוהר למלאכים (ככמירתך) לשון רחמים כמו כי נכמרו רחמיו (בראשית מג ל) (סואן כסאתך) ל' סאה ומדה (עץ) מן יועצו עצה ותופר (ישעיה ט) (צואל) פעל נגזר מן יסוככהו צאלים צללו (איוב מ כב) וקטעתו מגין ומציל (כצנתך) מלשון צנה וסוחרה (תהלים לא ד) והוא כלי הדומה למגן (קנץ) לשון שמים קיצו למלין (איוב יח ב) (רוה) ל' רוים ושביעה כענין מי ימלל גבורות ה' ישמיע כל תהלתו וזהו (מי שמע שירותיך) וכן (מי תמם תפארתך) : (לא אומר אמרת ונפל דבר) כמ"ש לא נפל דבר מכל הדבר הטוב וגו' (יהושע כג מה) (לא בקשוני תהו כו') כמ"ש לא אמרתי לזרע יעקב תהו בקשוני (נאמך) ל' דבור מל' נאום (שמך מגדל עוז) כמ"ש מגדל עוז שם ה' (משלי יח י) (לרצים לעמך) ע"ש סוף הפסוק בו ירוץ צדיק ונשגב (לעמך) ר"ל נגדך (לא גבול כו') עש"ס אשר שמתי חול גבול לים חק עולם ולא

לעהגט זייא אונטער צוא זאט מאכין זייא אז זייא זיינען דארשטיג דאש זייא זאלין ניט הונגריג זיין הטרף דער דא טוט געבין שפייז צוא זיינע פארכטער צוא שטארקין זייא פון ארעמקייט דר דא טוט געבין פריא רעגין אונ שפעט רעגין אין זייער צייט צוא מאכין רעגענן זייא איינציגע טראפין היזמן דר דא האט אן גבריים פר געבונג צוא דיא זינדיגע מאכין אום קערין זייא מיט תשובה דער דא ריינגט זייא מיט שפריצונג פון ריינקייט צוא מאכין זיצין זייא אין זיין שאטין הכונן דער דא ברייט אן זיין שטול צום משפט דיא פעלקער צוא מאכין וואנען לכן במלכו דרום אז ער וועט קיניגין אלע אינזלען פון דעם ים אונ אין אלע עקין פון דר וועלט וועלין זייא זיך פרייען אז זיי וועלין במנוחה זיצין אין ארץ ישראל :
מי אדיר אפסך ווער איז שטארק חוץ דיר ווער איז גיבענטשט אן דיר ווער קען דיר גלייך זיין ער זאל אזו שטארק זיין וויא דוא ווער איז גיבאנירט אז דוא ווער איז בשיינט אז דיין לויב ווער איז גיוויש אז דיין אייביקייט ווער איז לויטער אן דיר ווער איז שטארק חוץ דיר ווער איז ריין אז דיין צירונג פון דיין מלוכה ווער איז פארכטיג אז דיין איינציקייט ווער קען זיין צארן אויף האלטן אז דו האלשט אויף מיט דיין דר בארימקייט ווער קליידעט אן ווייסע קליידר אן יום הדין אז דוא ווער איז דר הויבן אן דיר ווער איז אן גבריים אין זיין מלוכה קעגין דיר ווער קען מעכטן אזו ווי דו מעסט איטלעכין מדה כנגד מדה ווער קען איין עצה געבין צוא טאן אז דיינע ווערק ווער טוט אז דיינע וואונדר ווער קען מאכין אשאטין אונ איין בשיצונג אז דיין בשיצונג ווער קען קומען צום סוף פון דיין הייליקייט ווער קען זיך זעטיגין פון דיין גיזאנג אונ לויב ווער קען לאזין הערין דיין לויב אונ גיזאנג ווער קען מאכין אויש לאזין דיין שוינהייט :
לא אומר אמרת עס האט קיין מאל ניט גיפעלט אוווארט פון דיינע ווערטער וואש דוא האשט גירעט דיין לויב ווערט תמיד גירעט אין מויל פון איטליכין מענטשין דו האשט גירעט ניט אום זישט וועט זיין וואש איר וועט מיך זוכין אונ בעטין דען עש וועט אייך לטובה זיין דיין נאמן איז אזוא וויא אשטארקער טויער צו דיא צדיקים וואש זייא לויפין צוא קעגין דיר מקיים צוא זיין דיינע מצות לא גבול דיא גרענעץ וואש דוא

רַבִּים וְגוֹעֲשִׁים וְלִשְׁבִירַת חֻקֶּיךָ נִגְרָרִים: לֹא דָבָר רֵק עֲשׂוֹת מִשְׁמַרְתֶּךָ · קַיָּם סֶלָה וָעֶד קוֹשֶׁט אִמְרָתֶךָ: לֹא הָגִיתָ לִמְחוֹת שֵׁם דְּבֵקֶיךָ · צָמְאָה נַפְשָׁם לִנְעִימַת יְמִין חִבּוּקֶךָ: לֹא וִתַּרְתָּ לִשְׁפִיכַת דַּם חֲסִידֶיךָ · פְּקֻדַּת שָׁלוֹם הִבְטַחְתָּ לְיוֹדְעֵי סוֹדֶךָ: לֹא זִלַּלְתָּ מַאֲמָרְךָ כֶּאֱנוֹשׁ לְכַזֵּב · עֵדוּת דְּבָרְךָ בַּשָּׁמַיִם נִצָּב מֵהַכְזֵב: לֹא חָפֵץ רֶשַׁע אַתָּה מֵעוֹלָם · סִתְרְךָ מָנוֹס לָלוּן עַם עוֹלָם: לֹא טוֹב פָּצְתָ הֱיוֹת לְבַד · נָאוֹר כִּי לְךָ הַשֶּׂגֶב יִלְבַד: לֹא יוֹשֶׁר מִשְׁפָּטֶיךָ לְכָל גּוֹי הוֹדַעְתָּ · מְחִית פֶּשַׁע לְעַם זוּ יָדַעְתָּ: חזן לֹא כַחֲטָאֵינוּ תַּעַשׂ לוֹבֵשׁ צְדָקָה. לַחֲשֵׁנוּ הַיּוֹם תֵּשַׁע כְּתִמּוֹר דַּקָּה מִן הַדַּקָּה: וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ:

מיוסד ע"פ א"ב

יִרָאוּךָ אָדוֹן פּוֹעֵל לְמַעַנְךָ פָּעַלְתָּ · בְּכֹחַ מַעֲשֶׂיךָ נִגְלֵיתָ וּמְאֹד נִתְעַלֵּיתָ: יִרָאוּךָ גָּבוֹהַּ כָּל אֲשֶׁר תַּחְתֶּיךָ · דָּגוּל בִּמְרוֹמֵי רָמִים הוֹד תַּחֲנוֹתֶךָ: יִרָאוּךָ הֲמוֹן עִירִין הַצָּגִים סְבִיבֶךָ · וְיַנְעִימוּ שִׁיר בְּהִתְחַדְּשָׁם בִּנְהַר שְׁבִיבֶךָ:

יעננונו (ירמיה ה כב) (רבים מתגדלים(וגועשים) כמ"ש (שם) ויתגעשו ולא יוכלו (ולשבירת חקיך) עפ"י ואשבור עליו חקי (איוב לח) ופירשו המפרשים חוק גזרתי עליו כאילו עשיתי עליו מסביב שברים ותריסים (לא דבר רק הוא כו') כמ"ש כי לא דבר רק הוא מכם (דברי' לב מ)(לא הגית) ל' דבור מל' והגית בו (יהושע א ח) ועפ"ז ולא דבר ה' למחות את שם ישראל (מ"ב יד כז) (צמאה כו' ימין חבוקך) כמ"ש כי חולת אהבה אני וגו' וימינו תחבקני (שה"ש ב ו) (לא ותרת לשפיכת כו') כמ"ש ונקיתי דמם לא נקיתי (יואל ד כא) (עדות כו') (נצב) כמ"ש לעולם ה' דברך נצב בשמים (תהלים קיט פט) (מהכזב) ענין עזיבה הדבר והפסק כמו אשר לא יכזבו מימיו (ישעיה נח יא) (לא חפץ כו') כמ"ש כי לא אל חפץ רשע אתה (תהלים ה ה) (סתרך מנוס ללון כו') כמ"ש יושב בסתר עליון בצל שדי יתלונן (תהלים צא) ומנוס הוא לשון במקום כמו ומנוס ביום צר לי (תהלים נט יז) ותרגום ורוחצני (עם עולם) תואר לישראל (לא טוב כו') עפ"ה לא טוב היות האדם לבדו (בראשית ב יח) ופירש רש"י שלא יאמרו שתי רשויות הם (פצת) אמרת (נאור) תואר והקב"ה (השגב ילבד) עפ"ה ונשגב ה' לבדו (ישעיה ב יא) כי נשגב שמו לבדו (תהלים קמח יג) וטעמו השגבת האלהות ראוי לו לבד (מחית פשע) ל' מחיתי כעב פשעיך (ישעיה מד כב) (לחשנו) תפלתנו (תשע) ל' קבלה מלשון וישע ה' (בראשית ד ד): (פועל למענך פעלת) ל' פועל פעלת בימיהם (תהלים מד ב) ועפ"ש כל פעל ה' למענהו (משלי טז ד) (גבוה) תואר להקב"ה (תחנותך) לשון חנים כמו נכחו תחתו (שמות יד ב) (עירין) מלאכים (הצגים) ל' עומדים כמו והתיצבו יגו' (שמות י כד) (סביבך) ל' ניצוצים כמו שביבין (דניאל ז ט)

נכלל מפני האויב (לא נגול שמת וסרנו אדירים) הגבול אשר שמת לים לא פרצו המים אדירים משברי ים את הגבול (רבים וגועשים) המים רבים ומתגדלים ורועשים (ולשבירת חקיך נגררים) אך לא נגררים רק למקום גבול השבירה אשר חקקת להם ושם ינוחו כי לא יוכלו לעבור הגבול (לא דבר רק הוא עשות משמרתך) אלא (קים סלה ועד קושט אמרתך) אמתת אמרתך שהבטחת לשלם שכר טוב למקיימי התורה אותה הבטחה היא קיימת לעד (לא הגית למחות שם דבקיך) לא דברת למחות שם ישראל הדבקים בך כי צמאה נפשם של ישראל (לנעימת ימין חבוקך) כמ"ש וימינו תחבקני (שה"ש ב' ו') (לא ותרת) לא מחלת (לשפיכת דם חסידיך) כמ"ש ונקיתי דמם לא נקיתי (פקודת שלום הבטחת ליודעי סודך) ליראיך שנאמר עליהם סוד ה' ליראיו הבטחת להם פקודת שלום שנאמר ושמתי פקודתך שלום (ישעיה ס יז) (לא זלזלת) לא מאסת (מאמרך כאנוש לכזב) לעבות דברך כזב כדרך אנוש כמ"ש לא איש אל ויכזב (במדבר כג כג) (עדות דברך בשמים נצב) אף הם מערכות השמים וכסיליהם יורו להרע או להיטיב הנה גזירות דברך עומדות בשמים ומבטל הוראתם ודבר זה הוא נהכזב בלי הפסק (סתרך הוא מנוס ללון) לישראל שנקראו (עם עולם) (לא טוב פצת היות לבד) אמרת לא טוב היות האדם לבדו (נאור כי לך השגב ילבד) רק לך הקב"ה שנקראת נאור ראוי הקילוס של לבד (לא יושר משפטיך לכל גוי הודעת) יושר משפטיך לא הודעת לכל גוי כמ"ש לא עשה כן לכל גוי ומשפטים בל ידעום (תהלים קמז כ) (לחשנו היום תשע) תקבל תפלתנו היום (כתמור דקה) כתמרת ענן הקטורת של יום כפור שהיתה דקה מן הדקה: (יראוך אדון פועל למענך פעלת) אתה ה' אדון כל הבריות אשר פעלת למענך יראים הם ממך (בכח מעשיך) כשהכנסת את ישראל לא"י ובזה הראית כח מעשיך אז (נגלת ומאד נתעלית) כל האומות יראו מפניך (יראך כו' תחתיך) אתה ה' הגבוה על כל אשר תחתיך הם יראים ממך (דגול במרומי רמים הוד תחנותך) אתה ה' שאתה דגול מרבבה ואתה חונה ושוכן בפאר והוד השמים (יראך המון כו') המון מלאכים שעומדים סביבותיך מימינך ומשמאלך הם יראים ממך (וינעימו שיר בהתחדשם בנהר שביבך) המלאכים שמתחדשים בכל יום ונטבעו בנהר דינור וגם ינעימו שיר

האשט גימאכט ארום דעם ים דאש איז דער זאמד קעגין דיא שטארקע וואסער פון דעם ים דעם גבול ניט צו ברעכין רבים זיי גרייסין זיך און שטורעמן און זיי ציהן זיך צוריק כדי זייא זאלין ניט צוא ברעכין דיין גיזעץ וואש דו האשט צו זיי גימאכט לא דבר רק דיא וואש זייא האלטין דיינע מצות און היטי' די תורה איז ניט אום זישט קים דיינע ווארהאפטיגע רייד וואש דו האשט צו גיזאגט צו געבין שכר צוא דיא וואש זיינן מקיים דיא תורה האט אקיום. אויף אייביג לא הגית דו האשט ניט גירעט אפ צוא מעקין דעם נאמן פון די וואש זייא זיינן אן דיר בהעפט צמאה עש איז דארשטיג זייער לייב צו די זיסקייט דאש האלזונג פון דיין רעכטע האנט לא ותרת דו האשט ניט כוחל גיוועזין דש בלוט פון דיינע חסידים בשעת חורבן בית המקדש פקודת דו האשט אפריד גידיינקונג פר זכערט צו די וואש ווייסין דיינע סודות לא זולת דו האשט נט פר שעמט דיינע רייד אזויא וויא אמענטש צו לייקענן, דאש צייגעניש פון דיינע זאכין איז בשטעטיגט אין הימיל דאש האט קיין אויף הערונג ניט לא חפץ דו בגערעשט ניט קיין בייז פון אייביג דיין פאר בארגעניש איז אהארבעריג צו די וואש זייא זייגען דיין פאלק פון אייביג לא טוב פצת דוא האשט גירעט עש איז ניט גוט דאש דער מענטש זאל אליין זיין און האשט אים בשאפין חוה פון אריפ אויש זיין לייב נאור דוא גאט דאש דוא לייכשט נאר צוא דיר אליין גיהער דיא שטארקע לויב דיינע רעכט פארטיגע משפטים בשעת מתן תורה האשטו גילאזט וויזין דערנעטמאל צו דיא קינדער פון יעקב דאש אפ כעקונג פון דיא עבירות האשטו צוא דיין פאלק גילאזט וויזין זאלשט אונז ניט טאן אז אונזערע זינד דוא גאט וואש דוא קליידשט אן גירעכטיקייט לחשנו אונזער תפלה זאלשטו היינט פאר נעמען אזו וויא דוא האשט מקבל גיוועזין דאש דעמפונג פון דיא קטורת אום יום כפור וואש זייא זיינען גיוועזן גאנץ דין גיטויסין:

יראך אדון פועל דיא בריאים וואש דוא גאט האשט פון דיינט וועגן בשאפין פארכטין זיך פר דיר. מיט דעם כח פון דיינע ווערק ביסטו גיאכפערט און ביסט זייער גילויבט יראך גבוה דיא אלע וואש אונטער דיר איז פארכטין זיך פר דיר דו הויכר גאט דו ביסט גיבאנירט אין דיא הויכע הימיל איז דיין רואונג יראך המון דיא פיל מלאכים וואש זייא שטייען ארום דיר פארכטין זיך פר דיר און זייא בשיינען גיזאנג

יראך זוהר זיקים וגלגלי רעמיך חי הצורים נתצו מפני זעמך: יראך טיף ברקים המבריקים לדעתך יאמרו הננו בהשתלחם עשות משמעתך: יראך כרוב ואופן ואלפי שנאניך להב חנית ואור חצי שנוניך: יראך מלון כפה ודבוקת רגביך נסים מגערתך זיב משק גביך: יראך סגל חבלך ונחלת שפרתך עמך בבר לבב יכון לקראתך: יראך פקיד ושר וכל שופט צאן ידך היום בהשפט: יראך קנוי וקונו עוצר ולגיונו רוזנה ועלמה חלש ותופש פגיונו: חזן יראך שכן נפות וכל פלכים תתרומם לעד מלך מלכי המלכים:

ובכן מי לא יראך מלך:

מיוסד ע"פ תשר"ק

מלך תר כל סתרי גנזים שמך יתפאר נצח חכם הרזים: מלך רבותי רכב מחנות קדושיך קרוביך יאמרו נורא אלהים ממקדשיך: מלך צר לכבודו כל יצורים פליאת מעשיך יודעים כאישון נצורים: מלך עזוז וגבור לעד יתהלל סלה מלך הכבוד גדול ומהלל: מלך נורא תהלתו מלאה הארץ מרום וקדוש נורא למלכי ארץ: מלך לגדלתו אין חקר וקצבה כבוד בהיכלו

(זוהר זיקים) אור של מלאכי ניצנים (וגלגלי רעמיך) קול רעש היוצא מהגלגלים כשאומרים שירה אתה הקדוש ב"ה (חי הצורים נתצו מפני זעמך) מהזעם והכעס שלך נשתברו הסלעים (יראך טיף ברקים המבריקים לדעתך) ספי ברקים שאתה שולחם להבעית ולהזיק לבריות הם יראים ממך (יאמרו הננו) והם אומרים הננו (בהשתלחם) ורצונם (עשות משמעתך) (יראך מלון כפה ודבוקת רגביך) הגלים תחת כפת השמים ועל הארץ הדבוקה מרגבים הם יראים ממך (נסים מגערתך זיב משק גביך) מי הים הזבים ומקלחים להשקות השדות והחריצים שבה נסים מגערתך כמ"ש מן גערתך ינוסון (תהלים קד) (סגל חבלך ונחלת שפרתך) ישראל שהם סגולה וחבל נחלתך היפה (עמך בבר לבב) בנקיון לבבם (יכון לקראתך) הם מכינים עצמם לקראתך (שכן נפות וכל פלכים) שררות ודוכסים וכל מדינות של ממלכות ימו כולם שכם אחד לעבדך (תתרומם בפי כל) לעד אתה מלך כו':

(מלך תר כל סתרי גנזים) המלך הקדוש ברוך הוא רואה את מעשים הנסתרים והגנזים (רבותי רכב מחנות קדושיך) אף שמלאכים מחנות קדושיך רכב אלהים רבותים הם עכ"ז (קרוביך) ישראל עם קרוביך (יאמרו) הם מקלסים אותך בזה הקילוס נורא אלהים ממקדשיך אתה מנית מחנות של מעלה ומשרה שכינתך בבה"כ של מטה (צר לכבודו כל יצורים) יצר כל היצורים לכבודו (פליאת מעשיך יודעים כאישון נצורים) מעשיך הנפלאים יודעים ישראל הנצורים

של כאמרת (צר לכבודו כו') כמ"ש כל הנקרא בשמי ולכבודי בראתיו (ישעיה מג ז) צר כמו יצר (יודעים כו') כמ"ש יודיע דרכיו למשה לבני ישראל עלילותיו (תהלים קג ז) (כאישון נצורים) שאמר לישראל עשה"כ יצרנהו כאישון עינו (דברים לב י) (מלך עזוז כו') סלה מלך כו') עשה"כ מי הוא זה מלך הכבוד ה' עזוז וגו' מלך הכבוד

(זיקים) ניצוצי אש כמו מאחרי זיקות (ישעיה נ יא) (וגלגלי) ל' גלגלים (רעמיך) ל' רעש (חי) תואר להקב"ה (צורים נתצו כו') כמ"ש לפני זעמו מי יעמוד והצורים נתצו ממנו (נחום א ו) והצורים מל' צור וסלע ונתצו מל' נתיצה ושבירה (טיף) ל' טיפי ואת עשה"כ התשלח ברקים וילכו ויאמרו לך הננו (איוב לח לה) (עשות) כמו לעשות (כרוב ואופן וכו') שוארים וכנוים למלאכים (שנאניך) מלאכים הנקראים שנאנים (להב) מלאכים להב אש (חנית ואור חצי שנוניך) מלאכים המאירים כרומח וחצים שנונים ומלוטשים (כפה) תואר לשמים העשוים ככפה (מלון כפה) רומז על דרי הארץ תחת כפת הרקיע (ודבוקת רגביך) תואר לארץ עשה"כ בצקת עפר למוצק ורגבים ידובקו (איוב לח לח) (נסים מגערתך) כמ"ש מן גערתך ינוסון כו' (תהלים קד ז) ופירש"י כשאמרת יקוו המים ומאותו הקול יחפזון נקוו אל מקום אשר יסדת להם (זיב) ל' זיבה וקלוח המים (משק גביך) תואר לים עשה"כ כמשק גבים (ישעיה לג ד) ופירש"י משק ענין קול רעש וגבים ל' בור (סגל) ישראל שנקראו עם סגולה (וחבל) ל' גורל (ונחלת שפרתך) כמ"ש נחלת שפרה עלי (בבר) לשון נקיון (יכון לקראתך) עשה"כ הכון לקראת אלהיך ישראל (פקיד) ממונה (צאן ידך) ישראל (קנוי וקונו) עבד ואדונו (עוצר) ראש הגוי כמו זה יעצור בעמי (ש"א ט יז) (ולגיונו) חיל שלו (רוזנה ועלמה) נער ונערה (ותופש פגיונו) גבור הנושא כלי זיין שיש לו שתי פיות הנקרא פגיון במשנה (שכן נפות וכל פלכים) וכל מדינה ל' ובנפות דור (יהושע יא ב) ולשון שר חצי פלך ירושלים (נחמיה ג ט):

(תר) תופש ורואה מל' אשר תרו אותה (במדבר יג לב) (חכם הרזים) חכם הסודות (רבותי רכב וכו') עשה"כ רכב אלהים רבותים וגו' (תהלים סח יח) (קרוביך) תואר לישראל (יאמרו) ל' שבח

אז זייא ווערין אלע טאג נייא בשאפין פון דעם נהר דינור יראך זוהר זייא פארכטין זיך פאר דיר גאט דיא מלאכים וואש זייא זיינען וויא לויטערע פונקען אונ דיא גלגלים פון דיין שטורעם חי דוא לעבעדיגער גאט דיא שטיינער ווערין צוא בראכין פאר דיין צארין יראך טיף זייא פארכטין זיך פאר דיר דיא טראפין פון דיא בליצין וואש זייא לייכטין צוא דיין גישעפט זייא זאגין אין זייער שליחות דא זיינן מיר צו טאן דיין בפעל צוא פאלגין דיך יראך כרוב זייא פארכטין זיך פאר דיר די מלאכים וואש זייא הייסין כרובים אונ אופנים אונ פיל טויזינט מלאכים וואש זייא זיינען גלאנציג אזוא וויא אקלינג פון אשווערד אונ אשפיז אונ אזוא וויא שארפע פיילין לייכטין יראך מלון זייא פארכטין זיך פאר דיר דיא דא וואנען אין הימל דער דא איז אזוא וויא אגיוועלב אונ דיא ערד וואש זיא איז בהעפט פון שטיקר · דאש ריגונג אונ רוישונג פון דיינע ברונען וואשר אנטלויפין פון דיין אן שרייאונג יראך סגל זייא פארכטין זיך פאר דיר דיין גליבט טייל אונ דיין שיינער ארב דיין פאלק מיט לויטערע הערצער ווערין אן גיברייט צו פר דיר יראך פקיד זיי פארכטין זיך פאר דיר אלע עלצטע דאש דוא טושט היינט ריכטין יראך קנוי זייא פארכטין זיך פאר דיר דער וואש גיקויפט איז אונ דער וואש קויפט אים דער גיוועלטיגער אונ זיין חיל דער יונגער אונ דיא יונגע דער שלאפער אונ דער וואש האלט זיין שארפין שפיז יראך שכן זייא פארכטין זיך פאר דיר דיא דא וואונן אין הערשאפט אונ אלע מדינות תתרומם דוא ווערשט דער הויבין ווערין צוא אייביג דוא גאט וואש דוא בישט דער מלך איבער אלע מלכים:

מלך תר דער קיניג הקדוש ברוך הוא ער זעהט אין אלע פאר בארגענע זאכין דיין נאמען ווערט בשיינט אייביג דוא היישט חכם הרזים דאש איז טייטש דוא קליגשט אונ ווייסט אלע סודות מלך רבותי פון צעהען טויזינט רייטער זיינען דייגע הייליגע מחנות פון מלאכים דייגע נאהענטע לויבין דיך אונ זאגין דוא נאט בישט גיפארכט אונ גיאכפערט פון דיינע הייליגע מלאכים מלך צר ער האט אלע בשעפעניש בשאפין פון זיין כבוד וועגין דיינע וואונדערליכע ווערק ווייסין דיא וואש זייא זיינען גיהיט וויא דאש שווארץ אפיל פון אויג מלך דער שטארקער קיניג צוא אייביג איז ער גילויבט אייביג איז דר גיערטער קיניג גיאכפערט אונ גילויבט מלך נורא דר פארכטיגער קיניג זיין לויב איז פול די גאנצע וועלט ער איז הויך אונ הייליג אונ איז פארכטיג צוא דיא מלכים פון דער ערד מלך לגדולתו צוא זיין אכפערקייט איז קיין פארשטונג אונ קיין

תְּבַשֵּׂר צְבָא נִצְבָא: מֶלֶךְ יְמִינוֹ תָּרוּם יָדוֹ תָּעוֹז ·
טְהוֹרִים יַאְדִּירוּ טוֹב יְהוָה לְמָעוֹז: מֶלֶךְ חֲסִין יָהּ נֶאְדָּר
בַּקּוֹדֶשׁ · זַכִּים יִשְׁתַּחֲווּ לַיהוָה בְּהַדְרַת קוֹדֶשׁ: מֶלֶךְ
וֶאֱמֶת יְהוָה לְעוֹלָם הַלְלוּיָהּ · הִלּוּל עָשׂוֹר כׇּל הַנְּשָׁמָה
תְּהַלֵּל יָהּ: מֶלֶךְ דּוֹבֵר צֶדֶק מַגִּיד מֵישָׁרִים · גְּזֵרוֹתָיו
תּוֹרַת אֱמֶת וּמִשְׁפָּטִים יְשָׁרִים: חזן מֶלֶךְ בָּרוּךְ בְּפִי כׇל
גְּוִיָּה · אַדֶּרֶת תִּפְאַרְתּוֹ בָּרוּם וּבְתַחַת חֲוִיָּה:

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם:

מיוסד ע״פ א״ב עם הפסוקים התחרים

הַגּוֹיִם אֶפֶס וָתֹהוּ נֶגְדְּךָ חֲשׁוּבִים · בְּחוּנֶיךָ בְּדוּדִים וְעַמָּם
לֹא נֶחְשָׁבִים · דְּבֵקֶיךָ דְּבוּקִים בֵּאלֹהִים חַיִּים ·
וָתִיקֶיךָ בְּהַשְׁכֵּם וְהַעֲרֵב יִחוּדְךָ פּוֹרְשִׁים · חֲרֵדֵי דְבָרֶיךָ
בְּיִרְאָה לְעָבְדְךָ מוּכָנִים · יְדוּעֶיךָ כּוֹרְעִים לְךָ בְּפִקּוּק
חֻלְיוֹתָם · לְקוּחֶיךָ בְּחֶבְיוֹן עוּזֶּךָ יָשִׂימוּ כִּסְלָם · נְשׂוּאֶיךָ
מְשַׁקְּצִים יְחוּם עֶרְוָה וְזִמָּה · עַמְּךָ מְעִידִים אֲדוֹנוּתְךָ אֱלֹהֵי
הָאֱלֹהִים · צְבָאֶיךָ קָדוֹשׁ אַתָּה יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹתָם: חזן רֵעֶיךָ
נִשְׁעָנִים בְּךָ מְלַמֵּד לְהוֹעִיל · תְּמִימֶיךָ אוֹמֶן אֱמוּנָתְךָ
בְּוַעְדָּם יְנָאֳמוּן: וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי:

מיוסד ע״פ תשר״ק

כִּי תוֹדָה יִתְּנוּ לְךָ שָׁבִים · שׁוֹפְכִים לֵב נִכְחֲךָ מִיַּד
נִקְשָׁבִים: כִּי רָם אַתָּה לְכֹל לְרֹאשׁ מִתְנַשֵּׂא · קָדוֹשׁ

מלכ (יאדירו) יאמרו כתוקף (חסין) חזק ותקיף גס"כ כוח חסין יה (תהלים פט ס) (זכים) טוהר לישראל (דובר צדק מגיד מישרים) גס"כ (ישעיה מה יט) (טורות) מורות לנו (גויה) גוף (אדרת) ל' חוזק (ברום) בשמים (ובתחת) בארץ (תוויה) אמורה כמו יחוה דעת (תהלים יט ג): (הגוים אפס כו') עש"כ כל הגוים כאין נגדו מאפס ותהו נחשבו לו (ישעיה מ יז) ואפס הוא דבר שאין בו ממש (ותהו) הוא שאין ריקות (בחוניך) טוהר לישראל ע"ש שנבחנו לפניו (בדודים) בדידות ויחידים (דבקיך) טוהר לישראל ע"ש כתוב ואתם הדבקים (דברים ד ד) (ותיקין) הוא ל' תלמוד ותיקין היו גומרין (ברכות דף י) (יחודך) קריאת שמע (פורשים) ל' מפרשים וכ"ל בשין ימנית (חרדי דבריך) ישראל עשה"כ החרדים אל דברו (ישעיה סו ה) (ידועיך) ישראל עשה"כ משוך חסדך ליודעיך (תהלים לו יא) (לקוחיך) טוהר לישראל עשה"כ ולקחתי אתכם לי לעם (שמות ו ז) (בחביון עוזך) טוהר התורה עשה"כ ושם חביון עוזו (חבקוק ג ד) (כסלם) מבטחם כמו וישימו באלהים כסלם (תהלים עח ז) (נשואיך) טוהר ישראל: ע"ש הנשואים מני בטן (ישעיה מו ג) (משקצים) לשון שקץ ותשב (צבאיך) ישראל ע"ש את צבאותי (שמות יב יז) (יושב) ל' שומר וממתין (רעיך) ישראל עפ"ה למען אחי ורעי (תהלים קכב ח) (מלמד להועיל) כמ"ש אני ה' אלהיך מלמדך להועיל (ישעיה מח יז) (תמימיך) ישראל (אומן אמונתך) לשון אמונת אומן (ישעיה כה א) (בועדם) טוהר לבה"כ שהוא בית ועד שלהם (יאמון) לשון דבור כמו נאום ה' (תהלים קיח) (תודה) לשון הודיה (שבים)

כאישון עינו (כבוד נסיכא תבשר) אתה הקדוש ב"ה שנשיכלך כבוד תבשר לישראל (צבא נצבא) שילכאו ישראל שהם לצאותיך כמאז ומקדם (מלך) הקדוש אשר נשבע בימינו והעמיד ימינו משכון לישראל לפדותם לכן בקשתנו (ימינו תרום כו') ואז (טהורים) ישראל (יאדירו) יפארו בחוזק ויאמרו (טוב ה' למעוז) לך בשעה שהוא נפרע מאויביו עכ"ז לא זז רחמיו מלהטיב ליראיו (רש"י) (זכים) ישראל (ישתחוו לה' בהדרת קודש) ויקראו אותו מלך ויאמרו (ואמת ה' לעולם) שמאמת ומקיים דברו (הללויה) ועוד יאמרו (הלול עשור) בנבל עשור זמרו לו (גזירותיו תורת אמת) שגזירות שהוא גוזר על בריותיו מורות שהוא אלהים אמת (ומשפטים ישרים) ושנם משפטיו ישרים (אדרת תפארתו) חוזק תפארתו (ברום ובתחת חויה) בשמים ובארץ אמורה: (הגוים אפס ותוהו נגדך חשובים) עובדי כוכבים ומזלות נחשבים לפניך כאין ותוהו (בחוניך) ישראל הבחונים לך הם (בדודים) כמו שכתוב הן עם לבדד ישכון (ועמם לא נחשבים) כמ"ש ובגוים לא יתחשב (במדבר כג ט) (דבקיך דבוקים) ישראל הם דבוקים (באלהים חיים) (ותיקיך) ישראל החזקים באמונתך (בהשכם והערב יחודך פורשים) בשחרית וערבית מפרשים יחודך שאין כמוך בכל שאר האחדים כי אתה יחיד ומיוחד לאין סוף · ישראל (ידועיך כורעים לך) מודים (בפקוק חליותם) עד שיתפקקו כל חוליות שבשדרה (לקוחיך) ישראל

מתנה (נכחך) נגדך (מקשבים) ל' הקשבה וקבלת התפלה מל' הקשיב נקול תפלתי · הלקוחים לך לעם (בחביון עוזך ישימו כסלם) ישימו מבטחם בתורה שנקראת
חביון עוזו (צבאיך) ישראל צבאותיך (קדוש כו') אתה קדוש ואתה יושב וממתין על תהלותיהם (רעיך) ישראל (נשענים בך) שאתה (מלמד) אותם להועיל (תמימיך
אומן אמונתך בועדם יאמון) ישראל תמימיך בועדם לבה"כ בית ועד שלהם אז יגידו אמתת אמונתך: (כי תודה יתנו לך שבים) כאשר יתנו השבים לך תודה וגם
(שופכים לב נכחך) מיד הם נקשבים שאתה מקבל תפלתם (לכל ראש מתנשא) אתה המתנשא לכל ראש

ביזאגין גאט דאש אין זיין פאלעץ איז זיין עהרע דוא זאלשט די בשורה
זאגין צוא דיא צדיקים וואש זייא זיינען דיין שאר מלך ימינו זיין רעכטע
האנט איז הויך אונ זיין האנט איז שטארק די ריינע וועלין אים שטארק
לויבין אונ וועלין אגין גאט איז גוט צוא זיין שטארקן מלך חסין יה גאט
איז אשטארקער אונ איז בשיינט מיט הייליקייט · דיא ריינע וועלין דיר
זיך בוקין צוא גאט מיט הייליגער שונהייט מלך ואמת ה' גאט איז אמת
דרום לויבט גאט הלול עשור לויבט אים אויף אכלי זמר וואש האט
צעהען שטרונגעס נער עש האט אין זיך אנשמה לויבט גאט מלך דובר
גאט טוט ריידין גירעכטיקייט אונ זאגט רעכט פארטיקייט דיא גזירות
וואש ער האט גוזר גיוועזן אויף דיא מענטשין ווייזין דאש ער איז אמת
אונ אלע משפטים זייגען רעכט פארטיג מלך גאט איז גילויבט אין מויל
פון אלע לייבער זיין שטארקע שונהייט ווערט גיזאגט אויבין אין הימל
אונ אונטין אויף דער ערד :

הגוים דיא היידענישע געמיינען דינר זיינען גישט אונ וויסט גיווען קעגין
דיר גירעכינט דבקיך דיינע באהעפטע זייא זייגען בהעפט אן דעם
לעבעדיגין גאט ותיקיך דיינע שטארקע וואש זיי זייגען שטארק אין דיי;
אמונה צוא מארגין אונ צוא אבינט בשיידין זייא דיין איינציקייט חרדי
דיא דא היילין אונ ציטערין פון וועגין דיין רייד זייגען זייא אן גיברייט
צוא דינען דיך מיט פארכט ידועיך דיינע גיליבטע זייא בוקין זיך צוא
דיר מיט צוא שטאפונג פון זייערע גלידער דאש איז זייא בוקין זיך
אזוא שטארק דאש זייערע גלידר אין לייב בהעפטין זיך אין איינעם
לקוחיך דיינע גינומענע אין די פאר בארגענעש פון דיין שטארקייט טוען
זייא זייערע גידאנקען אונ זייערע האפונג זייא פאר אום ווערדיגין דיא
שאנד אונ גייען ניט נאך זנות עמך מעידים דיין פאלק זאגין עדות אויף
דיין הערשונג דאש דוא בישט דער גאט איבר אלע געטער דיינע
שארין זאגין קדוש אונ דוא גאט טושט ווארטין אויף זייער לויב רעיך
דיינע פריינט זיי לעהנען זיך אן אן דיר דאש דוא לערנשט זייא צוא
העלפין דיינע פרומע פון דיין אמונה טוען זייא ריידין אין דיא ערטער
וואו זייא זאמלען זיך איין צוא לויבין דיך :

כי תודה דען אבאקענונג גיבין זייא צוא דיר די דאזיגע וואש זייא טוען

תְּהִלּוֹת שִׁמְךָ עָוֹן נוֹשֵׂא: כִּי צִדְקוֹתֶיךָ כְּהַרְרֵי אֵל מוּפְרָעִים · פְּרִי נוֹשְׂאִים מִחְיַת תְּנוּב וְזֵרְעִים: כִּי עִמְּךָ הַחֶסֶד וְהַסְּלִיחָה לְהִוָּרֵא · סְלוּל חַיֵּי עַד לְחַטָּאִים תּוֹרֶה: כִּי נְכֵה לֵבָב וּשְׁפַל תִּרְאֶה · מִדָּתְךָ לֹא כְּבָשָׂר לָעֵינַיִם יִרְאֶה: כִּי לְמַבָּטְךָ כָּל פּוֹעַל סָקוּר · כָּמוּס וְגַם סָתוּם אִתְּךָ חָקוּר: כִּי יָדְךָ פְּשׁוּטָה תּוֹהִים לְקַבֵּל · טֶרֶם יִקְרָא נַעֲנֶה לְךָ קוֹבֵל: כִּי חַסְדְּךָ גָּדוֹל מֵעַל חֲזָקִים · זוֹרְעֵי לִצְדָקָה לְפִי קָצוּר זְקוּקִים: כִּי וְעוֹז מַלְכוּתְךָ אֹהֵב מִשְׁפָּט · הַעַל כֵּן נִקְרֵאתָ אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט: כִּי דַרְכְּךָ לְשַׁתֵּף רַחֲמִים בְּדִינְךָ · גָּדוֹל בִּשְׁתֵּי הַמִּדּוֹת הַטְבָּעַת אֲדָנֶיךָ: חזן כִּי בְּהִכָּנַע עַל הָרָעָה תִּנָּחֵם · אַפְּךָ תָּשׁוּב אֲנוּפֵי קִצְפְּךָ לְנַחֵם:

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ:

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש

לְךָ אֶדֶר נָאֶה מִכָּל פֶּה · כִּי תְהִלָּתְךָ רַחוּם אַף כּוֹפֶה: לְךָ בְּגָרוֹן חֲסִידִים רוֹן יִתְאַמֵּר · כִּי שׁוֹעַ לֹא נִכַּר כָּךְ נֶאֱמַר: לְךָ גֵּאוּת יִתְלַבֵּשׁ וָעֹז יִתְאַזָּר · כִּי רָמִים הִשְׁפּוֹט בִּגְבוּרָה נֶאְזָר: לְךָ דוּמִיָּה תְהִלָּה בְּיוֹפִי מִכְלָל · כִּי קְדוּשָּׁתְךָ מְשַׁלְּשִׁים נוֹצְצֵי כְּעֵין קָלָל: לְךָ הֶמְיַת נִצִּים

(קדוש) זיא (תהלות שמך) אתה עון נושא (צדקתך כהררי אל מופרעים) הצדיקים שמשגלים עמ״ש בגעי כהררים גדולים הגלוים לעין כל כן אתה משלם להם נגלוי (פרי נושאים) אוכלים פירותיהם בעולם הזה והוא (מחית תנוב) השדה וזרעים ולאפוקי הרשעים שמכהים ומעשיהם הרעים בסתר כמ״ש והיה במחשך מעשיהם נכן אתה עושה ומשפיך תהום רבה שהיא נ״כ מכוסה (להורא) כי כשתחלת לנו אז תהיה יראוי כי אם לא תרבה סליחה לפושעים מיד כשיחטא יתייאש עלמו לחזור בתשובה כי יאמר אין לו תקנה לכן (סלול חיי עד לחטאים תורה) אתה מורה דרך לחטאים שיהיה להם העולם הבא (כי נכה לבב כו׳ מדתך כו׳) כמ״ש ואל זה אביט אל עני ונכה רוח ונאמר האדם יראה לעינים וה׳ יראה ללבב (כי למבטך כל פועל סקור) בראיה ובהקידה אחת אתה רואה כל בעולמך (כמוס) מה שגנוז וגם חתום (אתך חקור) (כי ידך פשוטה תוהים לקבל) ידך פשוטה לקבל בתשובה התוהים והמתחרטים על עונם (טרם יקרא נענה) טרם יקרא המשוה ביסורים אשר (לך קובל) (כי חסדך גדול מעל חזקים) כמ״ש כי גדול מעל שמים חסדך (זורעי לצדקה לפי קצור זקוקים) מוכרחים לזרוע לצדקה כ״כ שיקלרו לפי חסד (כי ועוז מלכותך אהב משפט) בעבור שמלכותך אהב משפט (העל כן) לכן (נקראת אלהי המשפט) (גדול) אתה ה׳ הגדול (בשתי המדות הטבעת אדניך) בדין וברחמים יסד עמודי העולם (כי בהכנע כאשר יכנע החוטא (על הרעה תנחם אפך תשוב) ותשוב אפך (אנופי קצפך לנחם) לנחם את מי שהתאנף עליהם בקצפך: (לך אדר נאה מכל פה) לך נאה אדר והוד מכל פה (כי) זאת (תהלתך) שאתה (רחום אף כופה) וכופה וכובש את האף (לך בגרון חסידים רון יתאמר) החסידים ישבחו לך ברננות שירנני בגרונם (כי שוע לפני דל לא נכר כך נאמר) כי עליך נאמר שאין משוא פנים לפניך בין עשיר בין דל (לך גאות יתלבש ועוז יתאזר) ביום הדין (כי רמים תשפוט) כשתשפוט הגאים והרמים (לך דומיה תהלה ביופי מכלל) השתיקה תהלה לך כלילת היופי (כי קדושתך משלשים נוצצי קלל) כי המלאכים הנוצצים כעין נחושת קלל ישלשו לך קדושה (לך המית נצים עוז מאדירים) קול נצי הים מאדירים לך עוז על כי אתה

(תהלים סו יט) (קדוש) הקב״ה (מופרעים) מגולים מלשון ופרע את ראש וגו׳ (במדבר ה יח) (פרי נשאים) עמ״ש כי פרי מעלליהם יאכלו (ישעיה ג י) (תנוב) הפסח כשדה (כי עמך החסד ה׳) עמ״ש (תהלים קל ד) (סלול) לשון מסלה ודרך (חיי עד) עולם הבא (תורה) כמ״ש על כן יורה וכו׳ (תהלים כה ח) (נכה) ל׳ נכה רוח (ישעיה סו ב) וקטמו ענין שבור וכתוש (למבטך) ל׳ הבטה וראיה (סקור) ל׳ ראיה והבטה (כמוס) גנוז מלשון הלא הוא כמוס עמדי (דברים לב לד) (תוהים) המתחרטים על עונם וכוה לשון תלמוד תוהא על הראשונות (נענה) מעונה ביסורין כמו ונפש נענה (ישעיה נח) (קובל) צועק (חזקים) תואר לשמים עמ״ש חזקים כראי מוצק (איוב לז יח) ופרש״י שמים (זורעי כו׳ זקוקים) כמ״ש זרעו לכם לצדקה וקצרו לפי חסד ואמרו רז״ל אין צדקה משתלמת אלא לפי חסד שבה וזקוקים לשון תלמוד כהמה אין זקוק לה (העל) ה״א היא ל׳ תמיה אלא לאמתת הדבר והה״א הנגלה הלוים לנים אניך (ש״א ב כז) והוכחת סמיכן לכתוב נה״א מפני שהוא צריך לה״א להתחד״ק (גדול) תואר לבקב״ה (הטבעת אדניך) ל״ה על מה אדניה הטבעו (איוב לח ו) הטבעו מל׳ טביעה והתיכה בעומק (אפך תשוב אנופי קצפך לנחם) עמ״ש אודך ה׳ כי אנפת בי ישוב אפך ותנחמני (ישעיה יב) אנופי ל׳ התאנף קצפך ל׳ כעס: (אדר) ל׳ שאר כמו אדרתו (זכרי׳ יא ג) ופירש״י שאלתם (אף כופה) מל׳ יכפה אף (משלי כא יד) וכופה ל׳ כובש (לך בגרון חסידים כו׳) עמ״ש יעלזו חסידים וגו׳ רוממות אל בגרונם (תהלים קמט ו) (רון) רננות (יתאמר) ישובח ל׳ האמרת (דברים כו יז) (כי שוע כו׳ כך נאמר) כמ״ש ולא נכר שוע לפני דל (איוב לד יט) ושוע הוא לשון עשיר (לך גאות כו׳) עמ״ש ה׳ מלך גאות לבש לבש ה׳ עוז התאזר (תהלים צג א) (רמים תשפוט) עמ״ש והוא רמים ישפוט (איוב כא כב) (בגבורה נאזר) ל״ה (תהלים סה ז) (כלול) עמ״ש מציון מכלל יופי (תהלים נ) (נוצצי קלל) תואר למלאכים עמ״ש ונוצצים כעין נחשת קלל (יחזקאל א ז) (לך המית נצים עוז מאדירים) עמ״ש מקולות מים רבים אדירים משברי ים אדיר במרום ה׳ (תהלים צג ד) ופ״ד שאחז״ל המים משבחים ואומרים אדיר במרום ה׳ (ספרים)

תְּשׁוּבָה אַז זַייא פַאר גִיזִין זַייעֶר הַארְץ קֶעגִין דִיר וֶוערְט זַייעֶר תְּפִלָּה בַּאלְד אָן גִינוּמֶען כי תם דֶען דוּא גָאט בִּישְׁט הוֹיךְ אוּנ בִּישְׁט דֶר הוֹיבִּין אִיבֶּער אַלֶע וָואשׁ דֶער הוֹיבִּין זַיינֶען · דוּ הַיילִיגֶער גָאט דִיא לוֹיבּ פוּן דַיין נָאמֶען אִיז דָאשׁ דוּא פַאר טְרָאגְשְׁט דִיא זִינְד כי צדקותיך דֶען דַיינֶע גִירֶעכְטִיקַייט זַיינֶען אַנְטְפְּלֶעקְט וְויא דִיא שְׁטַארְקֶע בֶּערְג זַייא טְרָאגִין פֵּירוֹת אוּנ פְרוּכְט פוּן דֶער נֶערוּנְג אוּנ קֶערְנֶר כי עמך דֶען מִיט דִיר אִיז דֶער חֶסֶד אוּנ דָאשׁ פַאר גֶעבּוּנְג צוּא וֶוערִין גִיפָארְכְט · דֶעם וֶועג פוּן אֵייבִּיג לֶעבִּין טוּשְׁטוּ וַוייזִין צוּא דִיא זִינְדִינֶע כי נכה דֶען דוּא זֶעהְשְׁט צוּא בְּרָאכִין אוּנ אַנִידְרִיג הַארְץ דַיין מִדָּה אִיז נִיט וְויא דִי מִדָּה פוּן אַמֶענְטְשִׁין וָואשׁ עֶר זֶעהְט נָאר וָואשׁ פַר דִיא אוֹיגִין אִיז כי למבטך דֶען צוּא דַיין לוּגוּנְג אִיז אַלֶע וֶוערְק גְלוּגְט אוּנ מִיט אֵיין קוּק זֶעשְׁטוּ אַלְדִינְג דָאשׁ וָואשׁ פַאר בָּארְגִין אִיז אוּנ פַר שְׁטֶעלְט אִיז בַּיי דִיר אַלְץ גִיפָארְשְׁט אוּנ ווייסְט אַלְץ כי ידך דֶען דַיין הַאנְט אִיז אוֹישׁ גִישְׁטְרֶעקְט מְקַבֵּל צוּ זַיין דִיא וָואשׁ זַייא הָאבִּין חֲרָטָה אוֹיף זַייעֶרֶע זִינְד דֶער וָואשׁ קְלָאגְט זִיךְ פַר דִיר אֵיי עֶר רוּפְט וֶוערְט עֶר גִיעֶנְטְפֶערְט כי חסדך דֶען דַיין חֶסֶד אִיז גְרוֹיס אִיבֶּר דִיא שְׁטַארְקֶע הִימִיל דִיא וָואשׁ זֵייעֶן גוּטֶע מַעֲשִׂים דִיא דַארְפֶין שְׁנֵיידִין צְדָקָה אוּנ חֶסֶד כי ועוז דֶען דַיין מְלוּכָה אִיז שְׁטַארְק אוּנ הָאט לִיבּ מִשְׁפָּט אִיבֶּער דֶעם הֶערְשְׁטוּ אָן גְרוּפִין דֶער גָאט פוּן מִשְׁפָּט כי דרכך דֶען דַיין מִדָּה אִיז צוּ בַּהֶעפְטִין דֶעם מִדַּת הָרַחֲמִים צוּם מִדַּת הַדִּין דוּא גְיאַכְפֶּרְטֶער גָאט מִיט דִיא צְוַוייא מִדּוֹת הָאשְׁטוּ בַּשַׁאפִין דִיא וֶועלְט כי בהכנע דֶען וֶוען אֵיינֶער הָאט חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע זִינְד אוּנ אִיז זִיךְ מַכְנִיעַ צוּא דִיר בַּדֵיינְקְשְׁטוּ זִיךְ אוֹיף דָאשׁ בַּייז אוּנ בִּישְׁט אִים מוֹחֵל · מִיר בֶּעטִין דִיךְ גָאט זָאלְשְׁט אוּם קֶערִין דַיין צָארִין · אוֹיף דִיא וָואשׁ דוּא הָאשְׁט גִיצַארִינְט אוּנ אִין כַּעַס גִיוֶועזִין זָאלְשְׁטוּ מוֹחֵל זַיין:

לך אדר צוּא דִיר גָאט אִיז שַׁיין לוֹיבּ פוּן אַלֶע מַיילֶער דֶען דַיין לוֹיבּ אִיז דֶער בַּארִימְהַקַייט אוּנ הַאלְשְׁט אַיין דֶעם צָארִין לך בגרון צוּא דִיר לוֹיבִּין אוּנ זִינְגֶען דִיא חֲסִידִים מִיט זַייעֶר הַאלְז דֶען בַּייא דִיר אִיז גְלַייךְ אָרִים אוּנ רַייךְ לך גאות צוּ דִיר אִיז אָן גִיקְלֵיידְט הֶערְשַׁאפְט אוּנ שְׁטַארְקַייט

עוז מאדירים · כי צויתם חוק ולא נעדרים : לך ווי דוק מגערתך מתרופפים · כי פנים מכסים מאימתך שרפים : לך זמרות מכנף הארץ פוצחים · כי עיניך בכל פנותיה משוטטים : לך חדשי בקרים אמונה מרבים · כי סור למשמעתך חשים כרובים : לך טפוח חזקים וצקת מוצקים · כי נועמך פוצחים אראלים ומצוקים : לך יחלק עצם ואישון ינשיף · כי מאז גבולם רוחך הנשיף : חזן לך כח וגבורה לחזק ולגדל · כי לשמך כל לשון תגדל : ובכן מי לא יראך מלך הגוים כי לך יאתה :

מיוסד ע"פ תשר"ק וכל בתי הפיוטים האלה בעלי ד' אבנים שהם תמת עם התיבה הנוספת בראש כל מאמר :

יאתה תהלה ועוז לבקודש נאדר · ומי שקול גשת אליו גדלו לאדר : יאתה רוממות לרם בכחו ישגיב · ומי קשוט שנון שבחו להשגיב : יאתה צפירה ותפארת למלך הכבוד · ומי פתחיו בא ביראה לעבוד : יאתה ענות תודה לאל הנאמן · ומי ספון הדר הודו להתאמן : יאתה נצח וממשלה לחי עולמים · ומי מלל ולא הוחסם בבלומים : יאתה לספר מלאכות נורא

בית לוי

בשמעת קול (גלים) גלי הים ונקראים גלים גלים לפי כת"י (מ"ב יט כה) (צויתם חוק) שנא' אשר שמתי חול גבול לים חק עולם ולא יעברנהו (ירמיה ה כב) (נעדרים) ל' חסרון כמו איש לא נעדר (ישעיה מ כו) ופעמו לא היו מחסרים מן הצווי לעבור חוק הגבול (ווי דוק כו') עמודי שמים העשוין כמו ווין עש"ה עמודי שמים ירופפו (איוב כו יא) (מתרופפים) מזדעזעים כאילו הם רפים (כי פנים כו') כמ"ש בשתים יכסה פניו (ישעיה ו ב) (מכנף) ל' מקצה והוא ל"ה מכנף הארץ זמרות שמענו (ישעיה כד טז) (פוצחים) לשון ההפצעות הקול בזמירות (משוטטים) ענין התנועה הנה והנה ועשה"כ עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ (זכריה ד י) (חדשי בקרים) כו' עשה"כ חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג כג) (סור) כמו סרים (חשים) ממהרים מל' מהר שלל חש בז (ישעיה ח א) (טפוח) עשה"כ וימינו טפחה שמים (ישעיה מח יג) (חזקים) הוא ג"כ תואר לשמים עיין בפיוט דלעיל כי תודה יתנו (וצקת מוצקים) תואר להארץ והוא ל' בצקת עפר למוצק (איוב לח לח) ופירש"י ביום שיצקתי עפר ליסוד עולם באמצעיתו ורגבים ידובקו סביבותיו עד כי נתמלא ארכו ורחבו (נועמך) מתיקותך (פוצחים) פותחים (אראלים) מלאכים (ומצוקים) צדיקים שהם יסודי עולם שנקראו מצוקי ארץ (עצם) עצם היום וסייטו האור כמה שכתוב נעלם היום (ואישון ינשיף) תחך אשר יחשיך (רוחך) רצונך (הנשיף) לשון נשפת ברוחך שהבדלת בין האור ובין החושך כמ"ש ויבדל אלהים בין האור ובין החושך: (יאתה) ל' נאה כן פירש"י (ירמיה י ז) (לבקדש נאדר) הקב"ה עשה"כ מי כמוכה נאדר בקדש (שמות טו יא) (ומי שקול) מי ראוי והגון (גשת) כמו לגשת (לאדר) לשון תפארת כמו אדרתם (זכריה יא ג) ופירש"י לשון תפארת (ישגיב) ל' חוזק ועשה"כ הן אל ישגיב בכחו (איוב לו כב) (קשוט) ל' תלמוד הוא כמו מה הקב"ה מקשט כלות (פ"ק דכלים) (שנון) ל' דבור כמו ושננתם (להשגיב) לשון חוזק ככ"ל (לצפירה) כן יקרא העטר' או המצנפת המסבב את הראש (ישעיה כח ה) (ענות) לשון צעקה כמו קול ענות גבורה (שמות לב) (ספון) ל' חשיבות בלשון תלמוד כמו מאן חשיב מאן ספון (פרק ואלו מגלחין דף כח) (להתאמן) הפייטן עשה ההפעל מתורת אמן (מלל) ל' מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (הוחס') מל' לא תחסום (בבלומים) לשון עדיו לבלום (תהלים לב ט) והוא ענין סגירת וחתימת הפה (מלאכות)

מנחת לוי

(צויתם חוק) שלא יעברו על חוק הגבול (לא נעדרים) ואינם עוברים החוק (לך ווי דוק מגערתך מתרופפים) עמודי שמים מזדעזעים מגערתך (כי פנים מכסים מאימתך שרפים) כי השרפים מכסים פנים מאימתך (לך זמירות מכנף הארץ פוצחים) אותם היושבים בקצות הארץ משמיעים ומתפשטים לך קולם בזמירות (חדשי בקרים אמונה מרבים) המלאכים המתחדשים בכל בוקר מרבים לספר תהלתך (כי סור למשמעתך חשים כרובים) כי הכרובים ממהרים לסור למשמעתך לשמור ציוויך (לך טפוח חזקים) לך שמים החזקים שנמדדו בטפח שלך (וצקת מוצקים) הארץ (כי נועמך פוצחים) כי נעימותיך ומתיקותך פותחים ואומרים (אראלים ומצוקים) מלאכים וצדיקים (לך) בצווייך (יחלק עצם ואישון ינשיף) יתחלק אור היום מן אישון לילה (כי מאז) מששת ימי בראשית (גבולם רוחך הנשיף) נשפת ברוחך והבדלת בין האור ובין החושך :

(יאתה) יאה וראוי (תהלה ועוז לבקודש נאדר) להקב"ה הנאדר בקודש (ומי שקול גשת) ומי ראוי והגון לגשת (גדלו לאדר) לאדר ולפאר גדלו כי לו דומיה תהלה (יאתה רוממות לרם) נאה וראוי שבח והתנשאות להקדוש ב"ה שהוא רם ונשא (מכחו ישגיב) ואשר בכחו יחזק לכל אשר ישר בעיניו (ומי קשוט) מי נתקשט בתכשיטין (שנון שבחו להשגיב) להעלים ולהגדיל ספור שבחו (יאתה צפירה ותפארת) נאה וראוי עטרה של כבוד (למלך הכבוד) (ומי פתחיו כו') וכן נאה עטרת כבוד למי שיבוא לעבוד לפניו ביראה (יאתה ענות תודה) נאה לצעוק בקול תודה לאל הנאמן (ומי ספון כו') ומי חשוב לחזק אמונת הדר הודו (יאתה נצח וממשלה לחי עולמים) נאה לומר עליו שמלכותו עומדת לעד ולנצח לפי שהוא חי עולמים (ומי מלל) ומי יכול להתפאר ולומר אני אספר כל שבחו של הקב"ה (ולא הוחסם בבלומים) ולא הוחסם פיו כי אומרים לו בלום פיך (יאתה לספר כו') נאה וראוי לספר מעשה של (נוראות

איז אן גיגורט אז דו טושטומשפטין טושטו זיך אן גורטין מיט שטארקייט צוא דיר גאט וואש דוא רועשט אין דער שיינער שטאט ציון איז צוא דיר דאש שטיל שווייגין אלויב דען דיין לויב האט קיין סוף ניט דרום איז בעסר אז מען זאל נאר שטיל שווייגין דען דיא מלאכים וואש זייא פינקלען וויא אגיליטערט קופר גדריטין דיין קדושה לך המית דיא ברומונג פון דיא אינדין פון דעם ים שטארקין לויב צוא דיר דען דוא האשט זייא אן גיזאגט אגיזעץ זייא זאלין ניט אריבר גיין דעם זאמד וואש ארום דעם ים איז ברעכין זיי ניט דיינע רייד אונ טוען ניט אנדערש לך ווי דוק צוא דיר זיינען דיא זיילין פון דיא הימיל פון דיין אן שרייאונג ווערין זייא שלאף דען פון וועגין דיין פארכט דעקין זייאצו די ברענדיגע מלאכים זייער פנים לך זמרות צוא דיר שפרייטין אויש אונ לאזין הערין גיזאנג דיא וואש וואנען אין עק וועלט דען דיינע אויגין שוועבין אויף אלע עקין פון דער וועלט לך חדשי די מלאכים וואש זייא ווערין אלע פריא מארגין בשאפין מערין צוא זאגין דיין ווארהייט דען די מלאכים וואש זייא הייסין כרובים קערין זיך צוא פאלגין דיך לך טפוח צוא דיר זיינען דיא שטארקע הימיל וואש דוא האשט זייא גימאסטין מיט דיין שפאן אונ די שטארקע גינאסענע ערד דען דיין זיסקייט ריידן די מלאכים

אונ די צדיקים לך יחלק דורך דיין בפעל ווערטזאפ גיטיילט דר לויטערר טאג פון דר פינצטערנעש פון אבינט דען פון ששת ימי בראשית אז דיין ווינט האט גיבלאזין האשטו זייא צוא טיילט לך כח וגבורה צוא דיר איז קראפט אונשטארקייט צוא שטארקין אונ צוא אכפערין דען צוא דיין נאמען טוען אלע צונגען אכפערין :

יאתה תהלה עש איז שיין לויב אונ שטארקייט צוא גאט דער דא איז גישטארקט מיט הייליקייט . אונ ווער קען זיך דער וועגין צוא גינעהנען זיין אכפערקייט צוא שטארקין יאתה רוממות עש איז שיין דער הייבונג צוא גאט דער דא איז הויך אונ שטארק מיט זיין קראפט אונ ווער קען זיך צירין מיט רייד זיין לויב צו שטארקין יאתה צפירה עש איז שיין אקרוין אונ שוינהייט צוא דעם גיעהרטין קיניג אונ ווער קען קומען אין זיינע טירין צוא דינען אים מיט פארכט יאתה ענות עש איז שיין צוא ריידין לויב צוא דעם ווארהאפטיגין גאט אונ ווער איז חשוב צוא זאגין זיין ווארהאפטיגע לויב יאתה נצח עש איז שיין אייביקייט אונ גיוועלטיקייט צוא גאט דער דא לעבט אייביג אונ ווער קאן ריידין גאטש לויב דאש ער זאל ניט דארפין פאר שליסין זיין מויל מיט פאר שליסונג יאתה לספר עש איז שיין צוא דער ציילין דיא שלירות פון גאט

וואס

יוצר ליום כפור

תְּהִלּוֹת שִׁמְךָ עָוֹן נוֹשֵׂא : כִּי צִדְקוֹתֶיךָ כְּהַרְרֵי אֵל מוּפְרָעִים · פְּרִי נוֹשְׂאִים מִחְיַת תְּנוּב וּזְרָעִים : כִּי עִמְּךָ הַחֶסֶד וְהַסְּלִיחָה לְהִוָּרֵא · סְלוּל חַיֵּי עַד לְחַטָּאִים תּוֹרֶה : כִּי נְכֵה לֵבָב וּשְׁפַל תִּרְאֶה · מִדָּתְךָ לֹא כְּבָשָׂר לָעֵינַיִם יֵרָאֶה : כִּי לְמַבָּטְךָ כָּל פּוֹעַל סָקוּר · כָּמוּס וְגַם סָתוּם אִתְּךָ חָקוּר : כִּי יָדְךָ פְּשׁוּטָה תּוֹהִים לְקַבֵּל · טֶרֶם יִקְרָא נַעֲנֶה לְךָ קוֹבֵל : כִּי חַסְדְּךָ גָּדוֹל מֵעַל חֲזָקִים · זוֹרְעֵי לִצְדָקָה לְפִי קָצוּר זְקוּקִים : כִּי וְעוֹז מַלְכוּתְךָ אֱהֹב מִשְׁפָּט · הַעַל כֵּן נִקְרֵאתָ אֱלֹהֵי הַמִּשְׁפָּט : כִּי דַרְכְּךָ לְשַׁתֵּף רַחֲמִים בְּדִינְךָ · גָּדוֹל בִּשְׁתֵּי הַמִּדּוֹת הַטְבֵּעַת אֲדָנֶיךָ : חוֹן כִּי בְהִכָּנַע עַל הָרָעָה תִּנָּחֵם · אַפְּךָ תָּשׁוּב אֱנוֹפֵי קִצְפְּךָ לְנַחֵם :

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ :

מיוסד ע״פ א״ת ב״ש

לְךָ אֶדֶר נָאֶה מִכָּל פֶּה · כִּי תְהִלָּתְךָ רַחוּם אַף כּוֹפֶה : לְךָ בִּגְרוֹן חֲסִידִים רוֹן יִתְאַמַּר · כִּי שׁוֹעַ לֹא נִכַּר בְּךָ נֶאֱמַר : לְךָ גֵּאוּת יִתְלַבֵּשׁ וָעוֹז יִתְאַזָּר · כִּי רָמִים הַשְׁפּוֹט בִּגְבוּרָה נֶאְזָר : לְךָ דוּמִיָּה תְהִלָּה בְּיוֹפִי מִכְלָל · כִּי קְדוּשָּׁתְךָ מִשַּׁלְּשִׁים נוֹצְצֵי כְּעֵין קָלָל : לְךָ הֲמִיַּת נִצִּים

(כי סוס לסמי דל לא נכר בך נאמר) כי עליך נאמר שאין משוא פנים לפניך בין עשיר בין דל (לך גאות יתלבש ועוז יתאזר) ביום הדין (כי רמים תשפוט) כשתשפוט הגאים והרמים (לך דומיה תהלה ביופי מכלל) השתיקה תהלה לך כלילת היופי (כי קדושתך משלשים נוצצי קלל) כי המלאכים הנוצצים כעין נחושת קלל ישלשו לך קדושה (לך המית נצים עת מאדירים) קול נגלי הים מאדירים לך עוז על כי אתה

תְּשׁוּבָה אַז זַייא פַאר גִיסִין דַייעֶר הַארְץ קֶענִין דִיר וֶוערְט זַייעֶר תְּפִלָּה בַּאלְד אָן גִינוּמֶען כִּי חָ דֶען דוּא נָאם בִּישְׁט הוּיךְ אוּנ בִּישְׁט דֶר הוֹיבִּין אִיבֶּער אַלֶע וָואשׁ דֶער הוֹיבִּין זַיינֶען · דוּ הַיילִיגֶער גָאט דִיא לוֹיבּ פוּן דַיין נָאמֶען אִיז דָאשׁ דוּא פַאר טְרָאגְשְׁט דִיא זִינְד כִּי צִדְקוֹתֶיךָ דֶען דַיינֶע גִירֶעכְטִיקַייט זַיינֶען אַנְטְפְּלֶעקְט וְויא דִיא שְׁטַארְקֶע בֶּערְג זַייא טְרָאגִין פֵּירוֹת אוּנ פְרוּכְט פוּן דֶער גֶערוּנְג אוּנ קֶערְנֶר כִּי עִמְּךָ דֶען מִיט דִיר אִיז דֶער חֶסֶד אוּנ דָאשׁ פַאר גֶעבּוּנְג צוּא וֶוערִין גִיפַארְכְט · דֶעם וֶועג פוּן אֵייבִּיג לֶעבִּין טוּשְׁטוּ וַוייזִין צוּא דִיא זִינְדִיגֶע כִּי נְכֵה דֶען דוּא זֶעהֶשְׁט צוּא בְּרָאכִין אוּנ אַנִידְרִיג הַארְץ דַיין מִדָּה אִיז נִיט וְויא דִי מִדָּה פוּן אַמֶענְטְשִׁין וָואשׁ עֶר זֶעהְט נָאר וָואשׁ פַר דִיא אוֹיגִין אִיז כִּי לְמַבָּטְךָ דֶען צוּא דַיין לְהַנְהָג אִיז אַלֶע וֶוערְק גִלוּגְט אוּנ מִיט אַיין קוּק זֶעשְׁטוּ אַלְדִינְג דָאשׁ וָואשׁ פַאר בָּארְגִין אִיז אוּנ פַר שְׁטֶעלְט אִיז בַּיי דִיר אַל גִיפַארְשְׁט אוּנ וַוייסְט אַלְץ כִּי יָדְךָ דֶען דַיין הַאנְט אִיז אוֹישׁ גִישְׁטְרֶעקְט מְקַבֵּל צוּ זַיין דִיא וָואשׁ זַייא הָאבִּין חֲרָטָה אוֹיף זַייעֶרֶע זִינְד דֶער וָואשׁ קְלָאגְט זִיךְ פַר דִיר אֵיי עֶר רוּפְט וֶוערְט עֶר גִיעֶנְטְפֶערְט כִּי חַסְדְּךָ דֶען דַיין חֶסֶד אִיז גְרוֹישׁ אִיבֶּר דִיא שְׁטַארְקֶע הִימִיל דִיא וָואשׁ זַייעֶן גוּטֶע מַעֲשִׂים דִיא דָאזִיגֶע שְׁנַיידִין צְדָקָה אוּנ חֶסֶד כִּי וְעוֹז דֶען דַיין מְלוּכָה אִיז שְׁטַארְק אוּנ הָאט לִיבּ מִשְׁפָּט אִיבֶּער דֶעם וֶוערְשְׁטוּ אָן גְרוּפִין דֶער גָאט פוּן מִשְׁפָּט כִּי דַרְכְּךָ דֶען דַיין מִדָּה אִיז צוּ בְּהֶעפְטִין דֶעם מִדַּת הָרַחֲמִים צוּם מִדַּת הַדִּין דוּא גִיאַכְפֶּרְטֶער גָאט מִיט דִיא צְווייא מִדּוֹת הָאשְׁטוּ בַּשַׁאפִין דִיא וֶועלְט כִּי בְהִכָּנַע דֶען וֶוען אֵיינֶער הָאט חֲרָטָה אוֹיף זַיינֶע זִינְד אוּנ אִיז זִיךְ מַכְנִיעַ צוּא דִיר בַּדַיינְקְשְׁטוּ זִיךְ אוֹיף דָאשׁ בַּייז אוּנ בִּישְׁט אִים מוֹחֵל · מִיר בֶּעטִין דִיךְ גָאט זָאלְשְׁט אוּם קֶערִין דַיין צָארִין · אוֹיף דִיא וָואשׁ דוּא הָאשְׁט גִיצָארְנְט אוּנ אִין כַּעַס גִיוֶועזִין זָאלְשְׁטוּ מוֹחֵל זַיין :

לְךָ אֶדֶר צוּא דִיר גָאט אִיז שַׁיין לוֹיבּ פוּן אַלֶע מַיילֶער דֶען דַיין לוֹיבּ אִיז דֶער בַּארִימְהֶערְצִיקַייט אוּנ הַאלְשְׁט אַיין דֶעם צָארִין לְךָ בִּגְרוֹן צוּא דִיר לוֹיבִּין אוּנ זִינְגֶען דִיא חֲסִידִים מִיט זַייעֶר הַאלְז דֶען בַּייא דִיר אִיז גְלַייךְ אָרִים אוּנ רַייךְ לְךָ גֵּאוּת צוּ דִיר אִיז אָן גִיקְלֵיידְט הֶערְשַׁאפְט אוּנ שְׁטַארְקַייט

עֹז מַאְדִּירִים · כִּי צִוִּיתָם חוֹק וְלֹא נֶעְדָּרִים: לְךָ וָוֵי דוֹק מְגֻעֲרָתֶךָ מִתְרוֹפְפִים · כִּי פָּנִים מְכַסִּים מֵאֵימָתֶךָ שְׂרָפִים: לְךָ זְמִרוֹת מִכְּנַף הָאָרֶץ פּוֹשְׂטִים · כִּי עֵינֶיךָ בְּכָל פִּנּוֹתֶיהָ מְשׁוֹטְטִים: לְךָ חֲדָשֵׁי בְקָרִים אֱמוּנָה מַרְבִּים · כִּי סוּר לְמִשְׁמַעְתֶּךָ חָשִׁים כְּרוּבִים: לְךָ טִפּוּחַ חֲזָקִים וְצַעֲקַת מוּצָקִים · כִּי נוֹעֲמֶיךָ פּוֹצְחִים אֶרְאֶלִּים וּמְצוּקִים: לְךָ יַחֲלֹק עֶצֶם וְאִישׁוֹן יַנְשִׁיף · כִּי מֵאָז גְּבוּלָם רוּחֲךָ הִנְשִׁיף: חזן לְךָ כֹּחַ וּגְבוּרָה לְחַזֵּק וּלְגַדֵּל · כִּי לְשִׁמְךָ כָּל לָשׁוֹן תְּגַדֵּל: וּבְכֵן מִי לֹא יְרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה:

מיוסד ע"פ תשר"ק וכל בתי הפיוטים האלה בעלי ד' אבנים שהם תמצ עם התיבה הנוספת, בראש כל מאמר :

יָאֲתָה תְּהִלָּה וָעֹז לְבַקּוֹדֶשׁ נֶאְדָּר · וּמִי שָׁקוּל גֶּשֶׁרֶת אֵלָיו גָּדְלוֹ לְאַדֵּר: יָאֲתָה רוֹמְמוּת לָרָם בְּכֹחוֹ יַשְׂגִּיב · וּמִי קָשׁוּט שִׁנּוּן שִׁבְחוֹ לְהַשְׂגִּיב: יָאֲתָה צְפִירָה וְתִפְאֶרֶת לְמֶלֶךְ הַכָּבוֹד · וּמִי פְּתָחָיו בָּא בְּיִרְאָה לַעֲבוֹד: יָאֲתָה עֲנוֹת תּוֹדָה לָאֵל הַנֶּאֱמָן · וּמִי סָפוּן הֲדַר הוֹדוֹ לְהִתְאַמָּן: יָאֲתָה נֶצַח וּמֶמְשָׁלָה לְחַי עוֹלָמִים · וּמִי מְלֵל וְלֹא הוּחֲסַם בִּבְלוּמִים: יָאֲתָה לְסַפֵּר מְלָאכוֹת נוֹרָא

בית לוי

בשמעם קול (גלים) גלי הים ונקראים גלים גלים לפי בת"י (מ"ב יע כה) (שמתם חוק) שנא' אשר שמתי חול גבול לים חק עולם ולא יעברנהו (ירמיה ה כב) (נעדרים) ל' חסרון כמו איש לא נעדר (ישעיה מ כו) ופעמו לא היו מחסרים מן השוי לעבור חוק הגבול (ווי דוק כו') עמודי שמים העשוין כמו ווין עש"ה עמודי שמים ירופפו (איוב כו יא) (מתרופפים) מזדעזעים כאילו הם רפים (כי פנים כו') כמ"ש בשתים יכסה פניו (ישעיה ו ב) (מכנף) ל' מקצה והוא ל"ה מכנף הארץ זמרות שמענו (ישעיה כד טז) (פוצחים) לשון התפשטות הקול בזמירות (משוטטים) ענין התנועה הנה והנה ועפה"כ עיני ה' המה משוטטים בכל הארץ (זכריה ד י)(חדשי בקרים) כו' עפה"כ חדשים לבקרים רבה אמונתך (איכה ג כג) (סור) כמו סרים (חשים) ממהרים מל' מהר שלל חש בז (ישעיה ח א) (טפוח) עפה"כ וימינו טפחה שמים (ישעיה מח יג) (חזקים) הוא ג"כ תואר לשמים עיין בפיוט דלעיל כי תודה יתנו (וצקת מוצקים) תואר לארץ והוא ל' בצקת עפר למוצק (איוב לח לח) ופירש"י ביום שילקתי עפר ליסוד עולם באמצעיהו ורגבים ידובקו סביבותיו עד כי נתמלא ארכו ורחבו (נועמך) מתיקותך (פוצחים) פותחים (אראלים) מלאכים (ומצוקים) צדיקים שהם יסודי עולם שנקראו מצוקי ארץ (עצם) עצם היום והיינו האור כמה שכתוב בעצם היום (ואישון ינשיף) תחת אשר יהשיך (רוחך) רצונך (הנשיף) לשון נשפת ברוחך שהבדלת בין האור ובין החושך כמ"ש ויבדל אלהים בין האור ובין החושך: (יאתה) ל' נאה כן פירש"י (ירמיה י ז) (לבקדש נאדר) הקב"ה עפה"כ מי כמוכה נאדר בקדש (שמות טו יא) (ומי שקול) מי ראוי והגון (גשת) כמו לגשת (לאדר) לשון תפארת כמו אדרתם, זכריה יא ג) ופירש"י לשון תפארת (ישגיב) ל' חוזק ועפה"כ הן אל ישגיב בכחו (איוב לו כב) (קשוט) ל' התלמוד הוא כמו מה הקב"ה מקשט כלות (פ"ק דכלים) (שנון) ל' דבור כמו ושננתם (להשגיב) לשון חוזק כנ"ל (צפירה) כן יקרא העטר' או המצנפת המסבב את הראש (ישעיה כח ה) (ענות) לשון צעקה כמו קול ענות גבורה (שמות לב) (ספון) ל' חשיבות כלשון תלמוד כמו מאן השיב מאן ספון (פרק ואלו מגלחין דף כח) (להתאמן) להיישן עפה ההפעל מגזרת אמן (מלל) ל' מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (הוחס) מל' לא תחסום (בבלומים) לשון עדיו לבלום (תהלים לב ט) והוא ענין סגירת וחתימת הפה (מלאכות)

מטה לוי

(צויתם חוק) שלא יעברו על חוק הגבול (לא נעדרים) ואינם עוברים החוק (לך ווי דוק מגערתך מתרופפים) עמודי שמים מזדעזעים מגערתך (כי פנים מכסים מאימתך שרפים) כי השרפים מכסים פנים מאימתך (לך זמירות מכנף הארץ פושטים) אותם היושבים בקצות הארץ משמיעים ומתפשטים לך קולם בזמירות (חדשי בקרים אמונה מרבים) המלאכים המתחדשים בכל בוקר מרבים לספר תהלתך (כי סור למשמעתך חשים כרובים) כי הכרובים ממהרים לסור למשמעתך לשמור ציווייך (לך טפוח חזקים) לך שמים החזקים שנמדדו בטפח שלך (וצקת מוצקים) הארץ (כי נועמך פוצחים) כי נעימותיך ומתיקותך פותחים ואומרים (אראלים ומצוקים) מלאכים וצדיקים (לך) בצווייך (יחלק עצם ואישון ינשיף) יתחלק אור היום מן אישון לילה (כי מאז) מששת ימי בראשית (גבולם רוחך הנשיף) נשפת ברוחך והבדלת בין האור ובין החושך :

(יאתה) יאה וראוי (תהלה ועז לבקודש נאדר) להקב"ה הנאדר בקודש (ומי שקול גשת) ומי ראוי והגון לגשת (גדלו לאדר) לאדר ולפאר גדלו כי לו דומיה תהלה (יאתה רוממות לרם) נאה וראוי שבח והתנשאות להקדוש ב"ה שהוא רם ונשא (מכחו ישגיב) ואשר בכחו יחזק לכל אשר ישר בעיניו (ומי קשוט) מי נתקשט בתכשיטין (שנון שבחו להשגיב) להעלים ולהגדיל ספור שבחו (יאתה צפירה ותפארת) נאה וראוי עטרה של כבוד (למלך הכבוד) (ומי פתחיו כו') וכן נאה עטרת כבוד למי שיבוא לעבוד לפניו ביראה (יאתה ענות תודה) נאה לצעוק בקול תודה לאל הנאמן (ומי ספון כו') ומי חשוב לחזק אמונת הדר הודו (יאתה נצח וממשלה לחי עולמים) נאה לומר עליו שמלכותו עומדת לעד ונצחה לפי שהוא חי עולמים (ומי מלל) ומי יכול להתפאר ולומר אני אספר כל שבחו של הקב"ה (ולא הוחסם בבילומים) ולא הוחסם פיו כי אומרים לו בלום פיך (יאתה לספר כו') נאה וראוי לספר מעשה של (נורא

איז אן גיגורט אז דו טושטזמשפטין טושטו זיך אן גורטין מיט שטארקייט צוא דיר גאט וואש דוא רועשט אין דער שיינער שטאט ציון איז צוא דיר דאש שטיל שווייגין אלוויב דען דיין לויב האט קיין סוף ניט דרום איז בעסר אז מען זאל גאר שטיל שווייגין דען דיא מלאכים וואש זייא פינקלען וויא אגילייטערט קופר גדריטין דיין קדושה לך המית דיא ברומונג פון דיא אינדין פון דעם ים שטארקין לויב צוא דיר דען דוא האשט זייא אן גיזאגט אגיזעץ זייא זאלין ניט אריבר גיין דעם זאמד וואש ארום דעם ים איז ברעכין זיי ניט דיינע רייד אונ טוען ניט אנדערש לך ווי דוק צוא דיר זייגען דיא זיילין פון דיא הימיל פון דיין אן שרייאונג ווערין זייא שלאף דען פון וועגין דיין פארכט דעקין זייאצו די ברענדיגע מלאכים זייער פנים לך זמרות צוא דיר שפרייטין אויש אונ לאזין הערין גיזאנג דיא וואש וואנען אין עק וועלט דען דיינע אויגין שוועבין אויף אלע עקין פון דער וועלט לך חדשי די מלאכים וואש זייא ווערין אלע פריא מארגין באשאפין מערין צוא זאגין דיין ווארהייט דען די מלאכים וואש זייא הייסין כרובים קערין זיך צוא פאלגין דיך לך טפוח צוא דיר זייגען דיא שטארקע הימיל וואש דוא האשט זייא גימאסטין מיט דיין שפאן אונ די שטארקע גינאסענע ערד דען דיין זיסקייט ריידן די מלאכים

אונ די צדיקים לך יחלק דורך דיין בפעל ווערט צאפ גיטיילט דר לויטערר טאג פון דר פינצטערנעש פון אבינט דען פון ששת ימי בראשית אז דיין ווינט האט גיבלאזין האשטו זייא צוא טיילט לך כח וגבורה צוא דיר איז קראפט אונשטארקייט צוא שטארקין אונ צוא אכפערין דען צוא דיין נאמען טוען אלע צונגען אכפערין :

יאתה תהלה עש איז שיין לויב אונ שטארקייט צוא גאט דער דא איז גישטארקט מיט היליקייט אונ ווער קען זיך דער וועגין צוא גינאהענען זיין אכפערקייט צוא שטארקין יאתה רוממות עש איז שיין דער הייבונג צוא גאט דער דא איז הויך אונ שטארק מיט זיין קראפט אונ ווער קען זיך צירין מיט רייד זיין לויב צו שטארקין יאתה צפירה עש איז שיין אקרוין אונ שוינהייט צוא דעם גיעהרטין קיניג אונ ווער קען קומען אין זיינע טירין צוא דינען אים מיט פארכט יאתה ענות עש איז שיין צוא ריידין לויב צוא דעם ווארהאפטיגין גאט אונ ווער איז חשוב צוא זאגין זיין ווארהאפטיגע לויב יאתה נצח עש איז שיין אייביקייט אונ גיוועלטיקייט צוא גאט דער דא לעבט אייביג אונ ווער קאן ריידין גאטש לויב דאש ער זאל ניט דארפין פאר שליסין זיין מויל מיט פאר שליסונג יאתה לספר עש איז שיין צוא דער ציילין דיא שליחות פון גאט

וואס

תְּהִלּוֹת׃ וּמִי כְּעֶרְכְּךָ בְּאוֹרָם בְּשֵׂר בְּמַקְהֵלוֹת: יָאֲתָה יִחוּד שֵׁם הַנִּכְבָּד לְהָעִידָה׃ וּמִי טִכּוּס טְעוֹן עֻלּוֹ בִּרְעָדָה: יָאֲתָה חַסְדֵי צוּר סֶלָה לְהַזְכִּיר׃ וּמִי זַךְ דֶּבֶק דְּרָכָיו לְהַכִּיר: יָאֲתָה וַדַּאי וָתִיק לְסַלֵּד בִּרְנָנָה׃ וּמִי הָגוּן הֶלֶם הִלּוּלוֹ לְגָרְנָה: יָאֲתָה דְּרוֹשׁ צַדִּיק בְּכָל עוֹנָה׃ וּמִי נָהוּץ שִׁירוֹת שִׁכְנוֹ לְהַמְעִינָה: חזן יָאֲתָה בִּרְכוֹת הָעֲטוּת צַדִּיק לְעִילּוּם׃ וּמִי אָנֹכִי בָּא עַד הֲלוֹם:

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי

מיוסד ע"פ א"ב. מרובע ומרבה ה' על המלאכים המשבחים להש"י ומרבה ה' לישראל

כִּי אֲדוּקֵי אֵשׁ בְּאֵימָה יַאְפְּדוּךָ׃ כִּי בְרִיתֵי בָשָׂר בִּבְרָכָה יְבַלְּעֲדוּךָ׃ כִּי גְדוּדֵי גוֹבַהּ בְּגַהַר יַגִּידוּךָ׃ כִּי דְבֵקֵי דִבְרָתְךָ בְּדִיצָה יְדוּדוּךָ׃ כִּי הוֹמֵי הֲמוּלָה בְּהֶגֶה יְהוֹדוּךָ׃ כִּי וְהוֹגֵי וָתִיקָךְ בְּוַעֲדָם יְוַעֲדוּךָ׃ כִּי זַכֵּי זְבוּל בִּזְמִרָתָם יְזַבְּדוּךָ׃ כִּי חֲפֵי חֶלֶד בְּחָכְמָם יְחַדּוּךָ׃ כִּי טַפְסְרֵי טוֹהַר בְּטַעֲמָם יְטִידוּךָ׃ כִּי יוֹדְעֵי יִרְאָתְךָ בְּיִחוּלָם יְיַחֲדוּךָ׃ כִּי כָתֵּי כְרוּבִים בְּכַנְפֵיהֶם יְכַבְּדוּךָ׃ כִּי לוֹמְדֵי לִקְחָךְ בְּלַהֲקָם

תהלות) (באורם בשר במקהלות) פי' משמיע האמרים בתורה בשר לישראל וביאר להם בהקהל (יחוד שם הנכבד להעידה) נאה להעיד על יחוד שמו (ומי טכוס כו') ומי הוא המתוקן ומקושט לטעון עליו עלו ברעדה ולא יהרהר על מדותיו (יאתה חסדי כו') נאה להזכיר חסדי הצור תמיד (ומי זך כו') ומי זכאי להכיר איך להדבק בדרכי התורה (יאתה ודאי כו') נאה לשבח להקב"ה ברננה שהוא ודאי וחזק (ומי הגון הלם הלולו לגרנה) ומי הגון לקרוא בגרון טוב הלולו (יאתה דרוש כו') נאה לדרוש את הקדוש ב"ה הצדיק בכל עת (ומי נאץ שירות שכנו להמעינה) ומי הוא נקי כ"כ עד שראוי לשום מענות בתוך מחנות שכינתו (יאתה ברכות כו') נאה להעשות ברכות ותשבחות להקב"ה שנקרא צדיק לעולם אך (ומי אנכי כו') מי אנכי שפל אנשים לשבח להקדוש ב"ה ולהעשות לו ברכות: (כי אדוקי אש) מלאכים המחוברים מאש (באימה יאפדוך) יקשטו לך שבח באימה (כי בריתי בשר) ישראל שברית מילה בבשרם (בברכה יבלעדוך) יאמרו אין ברוך בלעדיך (כי גדודי גובה) מחנות מלאכים אשר גובה להם (בגהר יגידוך) יגידו שבחיך בפסוק כל הגוף (דבוקי דברותך) ישראל הדבקים בדברי תורתך (בדיצה ידודוך) בשמחה ידודון לך (הומי המולה) מלאכים שנאמר בהם קול המולה (בהגא יהודוך) יתנו לך הוד בדבור פיהם (והוגי ותיקיך) ישראל ההוגים בתורה שדבריה ותיקים (בוועדם יוועדוך) בוועדם בבה"כ להתפלל בעשרה יוועדו את שכינתך בינהם כמ"ש אלהים נצב בעדת אל (זכי זבול) מלאכים הזכים השוכנים ברקיע ששמו זבול (בזמירתם יזבידוך) יתנו לך חלק טוב בזמירתם (חפי חלד) צדיקים הנקיים בארץ הנקראת חלד (בחכמם יחדוך) ישננו לפניך חדוד בחיך שלהם (טפסרי טוהר) מלאכים הטהורים (בטעמם יטידוך) בדבורם ישראל ישבחוך (יודעי יראתך) שיודעים איך לירא מפניך (ביחולם) שמיחלים לך (ייחדוך) מייחדים שמך (בכנפיהם יכבדוך) שמכסים פניהם לכבוד השכינה לגודל קדושתה (לומדי לקחיך) ישראל לומדי התורה שנקראת לקח טוב (בלהקם יעבדוך) בקהלם יאמרו כי

בית לוי

ל' מעשה (נורא תהלות) אמר להקב"ה (באורם) פרושם (בשר) ל' בשורה עפ"ל ה' יתן אומר המבשרות צבא רב (תהלים סח יב) (טכוס) לשון מתוקן בל' תלמוד כמו הכסיסי מלכים (שבת דף נה) (טעון) כמו לטעון וטעמו לשאת (צר) טוהר (זך) זכאי (ודאי ותיק) מאמרים להקב"ה (ותיק) הוא לשון תלמוד ותיקין הן גומרין אותה (ברכות דף י) (לסלד) לשבח ל' ואסלדה בחילה (הלם) ל' אור וטוב מן יהלום שהוא אבן טובה (לגרנה) לשון גרון (עונה) עת (צדיק) הקב"ה (נהוץ) נקי מלשון נצרים המנוקים (להמעינה) שהוא נגזר מן מעון לשון דירה והוא כענין מי יעלה בהר ה' ומי יקום במקום קדשו (העטות) ל' מעשה ומעיטה ועמ"ש גם ברכות יעטה מורה (תהלים פד ז) (צדיק לעילום) כך נקרא הקב"ה והוא כמו לעולם או הוא לשון העלמה כמ"ש אשים אם בפי לעילום (ד"ה ב נג ז) (אנכי בא עד הלום) עפה"כ מי אנכי ה' כי הבאתני עד הלום (ש"ב ז יח):

(אדוקי) ענין קשור ודבוק ור"ל המדובקים מאש (יאפדוך) ענין תי וקשוט כמו ואת אפודת (ישעיה ל כב) ופירש"י ל' תי ולפי פ"י זה הוא לשון תיקון ור"ל יקשטו לך שבח (בריתי בשר) אומר לישראל (יבלעדוך) ל' אמרו ר"ל אין בלעדיך (גובה) אומר למלאכים עפה"כ וגביהן וגובה להם (יחזקאל א יח) (בגהר) ל' פרישה והשתחויה מן ויגהר ארצה (מ"א יח מב) ות"י אתרכין לארעא (בדיצה) בשמחה (ידודוך) מל' ידודון וטעמו יתנועעו וירקדו אליך (המולה) כמ"ש קול המולה כקול מחנה וטעם המולה ענין המית ושאון (יחזקאל א כד) (בהגה) בדבור מל' והגית בו (יהושע א ח) (והוגי) נ"ל ל' דבור (ותיקיך) תואר לתורה ע"ש שדבריה ותיקים (זכי) תואר למלאכים הזכים מחטא (זבול) רקיע שנקרא זבול ל' מלון (יזבידוך) ל' חלק מל' זבד טוב (בראשית ל כ) (חפי) נקי מל' חף אנכי ולא עון לי (איוב לג ט) (חלד) ארץ (בחכם) ל' חיך (טפסרי) ל' שר וקצין כמו הקדו עליה טפסר (ירמיה נא כז) וכן הוא תואר למלאכים (בטעמם) בדבורם (יטידוך) ישבחוך כמו אמר ל' גורן האטד (בראשית נ י) (ביחולם) ל' המיחלים לחסדו (תהלים קמז יא) (ייחדוך) ל' יחוד (בכנפיהם יכבדוך) כמ"ש ובשתים יכסה פניו ומתרגם וכתרין מכסה (בלהק"ן) (עמדי לקחיך) עפה"כ ורוגנים ילמדו

וְהָאט עֶר אִיז פָארְכְטִיג מִיט לוֹיבּ אוּנ וֶוער אִיז אַז דַיין שַׁאצוּנְג דָאשׁ עֶר הָאט דָאשׁ בַּשַׁיידוּנְג פוּן דֶער תּוֹרָה מְבַשֵּׂר גִיוֶועזִין צְוִוישִׁין אַיין זַאמְלוּנְג בִּשְׁעַת מַתַּן תּוֹרָה יאתה יחוד עֶשׁ אִיז שֵׁיין צוּא בַּצֵיינִין דֶעם גִיעֶהְרְטִין גָאמֶן פוּן גָאט אוּנ וֶוער אִיז אַן גִיבְרֵייט צוּא טְרָאגִין אוֹיף זִיךְ דֶעם יָאךְ פוּן זַיין פָארְכְט יאתה חסדי עֶשׁ אִיז שֵׁיין אַייבִּיג צוּא גִידֵיינְקֶען דִי חֲסָדִים פוּן דֶעם שְׁטַארְקִין גָאט אוּנ וֶוער אִיז לוֹיטֶר אוּנ רֵיין דֶער דָא וַוייסְט צוּא בַּהֶעפְטִין זִיךְ אוּנ צוּ דֶר קֶענִין גָאטְשׁ וֶועג יאתה ודאי עֶשׁ אִיז גִיוִוישׁ שֵׁיין צוּא לוֹיבִּין דֶעם שְׁטַארְקִין גָאט מִיט גִיזַאנְג אוּנ וֶוער אִיז רָאוּי דָאשׁ עֶר זָאל קְרֵיינְגֶען זַיין לוֹיבּ מִיט זַיין הַאלְז יאתה דרוש עֶשׁ אִיז שֵׁיין צוּא פָארְשְׁטִין דֶעם גִירֶעכְטִין גָאט אִין אַלֶע צַייט אוּנ וֶוער אִיז גִילַייטֶערְט דָאשׁ עֶר זָאל קֶענֶן בּוֹיעֶן אַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דָאשׁ זַיין שְׁכִינָה זָאל קֶענֶגֶען דָּארְטִין רוּעֶן יאתה ברכות עֶשׁ אִיז שֵׁיין אַיין צוּא הֵילִין דֶעם צַדִּיק הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא מִיט בְּרָכוֹת צוּ לוֹיבִּין אִים ומי אנכי אוּנ וֶוער בִּין אִיךְ אַזֶעלְכֶער מֶענְטְשׁ דָאשׁ אִיךְ בִּין אַהֶער גִיקוּמֶען צוּא רֵיידִין גָאטְשׁ לוֹיבּ:

כִּי אדוקי דֶען דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען אִין אַיינֶעם בַּהֶעפְט פוּן פַייעֶר צִידִין דִיךְ מִיט לוֹיבּ אוּנ מִיט פָארְכְט כי בריתי דֶען דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא זַיינֶען מְקַיֵּים דִיא מִצְוָה פוּן מִילָה לוֹיבִּין זַייא דִיךְ אוּנ זָאגִין עֶשׁ אִיז קֵיין אַנְדֶערֶער גָאט נִיט פַאר הַאנְדִין נָאר דוּא אַלֵיין כי גדודי דֶען דִיא שָׁארִין פוּן דִיא מַלְאָכִים זָאגִין דַיין לוֹיבּ מִיט בּוּקוּנְג כי דבקי דֶען דִיא וָואשׁ זַייא בַּהֶעפְטִין זִיךְ אִין דַיינֶע רֵייד זַייא פַאר וָואגְלִין זִיךְ צוּא דִיר מִיט פְרֵייד כי הומי דֶען דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא בְּרוּסֶען מִיט בְּרוּמוּנְג זַייא לוֹיבִּין דִיךְ מִיט רֵייד כי והוגי דֶען דַיינֶע שְׁטַארְקֶע וָואשׁ זַייא לֶערְנֶען דַיין תּוֹרָה מִיט זַייעֶר אַיין זַאמְלוּנְג וָואשׁ זַייא זַאמְלֶען אַיין מִתְפַּלֵּל צוּא זַיין מַאכִין זַייא דֶער מִיט אַיין זַאמְלֶען דִיא שְׁכִינָה צְוִוישִׁין זַייא כי זכי דֶען דִיא לוֹיטֶערֶע מַלְאָכִים פוּן דֶעם הִימֶל לוֹיבִּין דִיךְ מִיט זַייעֶר גִיזַאנְג כי חפי דֶען דִיא רֵיינֶע פוּן דֶער וֶועלְט אַיינְצִיגִין דִיךְ מִיט זַייעֶר גוּמֶען כי טפסרי דֶען דִיא רֵיינֶע מַלְאָכִים טוּעֶן דִיךְ אַרוּם רִינְגְלֶען מִיט זַייעֶרֶע רֵייד כי יודעי דֶען דִי וָואשׁ זַייא וַוייסִין דַיין פָארְכְט אַיינְצִיגִין דִיךְ מִיט זַייעֶר פָארְכְט כי כתי דֶען דִי כִּתּוֹת פוּן מַלְאָכִים עֶרְהִין דִיךְ מִיט זַייעֶרֶע פְלִיגֶל כי לומדי דֶען דִיא וָואשׁ זַייא לֶערְנֶען דַיין תּוֹרָה מִיט זַייעֶר אַיין זַאמְלוּנְג זָאגִין זַייא דָאשׁ דוּא בִּיזְט אַלֵיין גִישְׁטַארְקְט כי מתנות דֶען דִיא שָׁארִין פוּן דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא שְׁוֶועבִּין מִיט דַיעֶר

יְלַבְּרוּךָ · כִּי מַתְּנוֹת מְעוֹפְפִים בְּמַהֲלָלָם יַמְאִידוּךָ · כִּי נְשׂוּאֵי נְשָׁרִים בְּנָאֳמָם יַנְגִידוּךָ · כִּי סְכוּכֵי סָךְ בְּסִלּוּדָם יְסַגְּדוּךָ · כִּי עוֹמְסֵי עֻלָּךְ בְּעוֹז יְעִידוּךָ · כִּי פְלִיאֵי פֶלֶא בְּפֶלֶל יְפַחֲדוּךָ · כִּי צוֹעֲקֵי צָקוּן בְּצָרָתָם יַצְעִידוּךָ · כִּי קְדוּחֵי קֶדַח בְּקָרְאָם יִקְדוּךָ · כִּי רוֹגְשֵׁי רִצְפָּתָךְ בְּרֶטֶט יִרְעָדוּךָ: חזן כִּי שְׁבִיבֵי שַׁלְהֲבוֹת בְּשֵׂכֶל יְסַהֲדוּךָ · כִּי תוֹמְכֵי תוֹם בִּתְהִלָּה יַתְמִידוּךָ:

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל:

פיוטר ע״פ א״ב

בְּכָל אוֹן אוֹסִיף אוֹמֶץ לְגָדְלָךְ · בָּרוּךְ בָּרוּר שֵׁם כְּבוֹד גָּדְלָךְ: בְּכָל גּוּף וּנְשָׁמָה יוֹשֵׁגֵב הִלּוּלָךְ · בָּרוּךְ דּוֹבְבִים לָךְ נִטְעֵי אָהֳלָךְ: בְּכָל הוֹן מִתְאַהֵב מַלְכוּת עֻלָּךְ · בָּרוּךְ וְקָדוֹשׁ פּוֹצְחִים יַרְאֶיךָ לְעֻלָּךְ: בְּכָל זָוִיּוֹת מְקֻטָּר וּמֻגָּשׁ לָךְ · בָּרוּךְ חֲרֵדִים לְהַמְאוֹת יְדוּעֶיךָ בְּשֶׁלָּךְ: בְּכָל טוּחַ יוֹעֵץ חֶסְיוֹן צִלָּךְ · בָּרוּךְ יֹאמְרוּ מְשַׁעַשְׁעֵי אֲמוֹן אֶצְלָךְ: בְּכָל כֶּסֶל יְיַחֲדוּ אֱלָהוּתָךְ קְהָלָךְ · בָּרוּךְ לַעֲנוֹת אַחַר חֲטִיבַת חֵילָךְ: בְּכָל מִדַּת חֶסֶד וְקַו מִשְׁקוֹלָךְ ·

לקח (ישעיה כט כד) (ילבהק) מקלס ל׳ לבקש הגמלים (יגבירוך) ל׳ נגד (מעופפים) שלא למלאכים שנאמר ובשתים יעופף (במהללם) כדבורה (יאמירוך) ל׳ אמר שאומרים גדול ה׳ ומהולל מאד (יגידוך) ל׳ שר ונגיד מל׳ כי עידים אדבר (סכוכי) ל׳ סכך (סך) ל׳ ראיה והכמס כמו ויגש תרגום וסכא (בסלודם) בשבחם (יסגדוך) וישתחוו תרגום וסגידו (כהא״ן) (בעוז) לשון חוזק וגבורה (יעידוך) ל׳ עדות (פליאי פלא) סולא למלאכים שהכ״כ לשם זה השאל לשמי והוא פלאי (בפלל) במחשבתם ל׳ גם פללתי (צקון) תפלה מל׳ צקון לחש (יצעידוך) מלשון פסיעה והליכה מל׳ כי לעדו (ש״ב ו יג) (קדוחי קדח) שרפים מל׳ אש קדחה באפי (יקדוך) ל׳ קידה כמו ויקדו וישתחוו (רצפתך) רצפת גבה״כ (ברטט) ל׳ פחד כמו ורטט החזיקה (ירמיה מט כד) ופי׳ רטט ותרדס כי על קול ה׳ יחיל מדבר תרגומו מרטט מדברא (ירעדוך) מל׳ רעדה מלשון וגילו ברעדה (יספידוך) ל׳ ספידוס: (און) כח כמו מצאתי און לי (הושע יב ט) (אוסיף אומץ) אני מוסיף לטהר ידים וכה״א וטהר ידים יוסיף אומץ (ברור) שהאדם ממליך להקב״ה בבירור הברכות וגם שאומרים ברוך שם כבוד מלכותו (יושגב) כמו חוזק כמו כי נשגב שמו (תהלים קמח יג) (דובבים) ל׳ דבור כמו דובב שפתי ישנים (שה״ש ז י) (נטעי אהלך) ל׳ נשמים כמו כאהלים נטע ה׳ (במדבר כד ו) (הון) ממון רב זה שאומרים ובכל מאדך (פוצחים) ענין הרמת קול שמחה כמו פצחי רנה וצהלי (ישעיה נד א) (בכל זויות כו׳) כמ״ש ובכל מקום מוקטר ומוגש לשמי (מלאכי א יא) (להמאות) פעל עבר מן מאה (ידועיך) אומר לישראל עכ״כ מתוך חסדך ליודעיך (תהלים לו יא) (טוח) ענין כליות כמו מי שת בטוחות חכמה (איוב לח לו) וכאן הוא אומר למחשבות הלב (חסיון צלך) לשון ובצל כנפיך אחסה (אמון אצלך) עכ״כ ואהיה אצלו אמון (משלי ח ל) (כסל) ל׳ מחשבה כמו כי כסלי מלאו נקלה (תהלים לח ח) ופירש רש״י במחשבותי כו׳ וכענין זה הוא אצלך מהעדרם כמשן גבריהם (קהלך) ישראל (חטיבה)) לשון ספה כל׳ פלמוד (חילך סהורה(ברוך חרדי׳ כו׳)ישראל יודעיך ומיודעיך חרדים לומר ברוך מאה פעמים בכל יום על הטובות שעשית עמנו. שהכל שלך (בכל טוח יועץ חסיון צלך) כל מחשבות לב יועצות שטוב לחסות בצלך (ברוך יאמרו משעשעי אמון אצלך) ישראל המשעשעים בתורה שהיתה אמון אצלך יאמרו ברוך כו׳ לעסוק בד״ת (הרמב״ן) (בכל כסל) בכל מחשבה הבאה מכליות (ייחדו אלהותך קהלך) ישראל שהם קהלך מיחדים אלהותך שאומרים שמע ישראל (ברוך לענות אחר חטיבת חילך) אחר שאומרים ישראל שהם חיל שלך שמע ישראל וגו׳ שע״ז עושין אותך חטיבה אחת בעולם ושונין אח״כ בשכמל״ו (בכל מדת חסד וקו משקולך) בכל מדה ומדה שאתה מודד להם בין במדת חסד

שהב שם לבדו (מחמות משפפים) מלאכים (במהללם יאמירוך) יהללוך במאוד מאוד: (נשואי נשרים) ישראל שנשאו על כנפי נשרים (בנאמם יגידוך) בדבורם ישאו אותך שר ונגיד עליהם (סכוכי סך) מלאכים הסוככים פניהם במסך (בסילודם יסגדוך) ישתחוו לך בשבחות (עומסי עלך) ישראל סובלי על שלך (בעוז יעידוך) יעידו בעוז כי אין בלתך (פליאי פלא) מלאכים ששמם פלאי (בפלל יפחדוך) יפחדו ממך במחשבתם (צועקי צקון) ישראל הצועקים בתפלה (בצרתם יצעידוך) יצעדו וילכו אליך בעת צרתם (קדוחי קדח) מלאכים שרפי אש (בקראם יקדוך) יקדו וישתחוו לך בקראם אליך (רוגשי רצפתך) ישראל ההולכים ברגש לרצפת בה״כ (ברטט ירעדוך) ברטט ורתת ירעדו ממך (שביבי שלהבות) מלאכי אש לוהט (בשכל יסהדוך) בחכמה יעידו בך (תומכי תום) ישראל התומכים ומחזיקים בתמימותם (בתהלה יתמידוך) יהללוך תמיד: (בכל און אוסיף אומץ לגדלך) כשאני בא לגדלך אז בכל כחי אני מוסיף לטהר ידי לשבחך ולגדלך במהרה (ברוך ברור שם כבוד גדלך) ועל כל מהרה שיש לו לאדם צריך לברך כבוד שם גדלו וזהו דבר שאין בהם הנאה לא לגוף ולא לנשמה ועל (בכל גוף ונשמה יושגב הלולך) בין בדבר שנהנה הגוף ואין נהנית הנשמה בין בדבר שנהנית הנשמה ואין נהנה הגוף בכל דבר צריכים ברכה ונתחזק הלולך (ברוך דובבים לך) אומרים לך ברכה על הרוחניים שהם (נטעי אהלך) שהיא הנאת הנשמה ואין הגוף נהנה מהם (בכל הון מתאהב מלכות עולך) מקבלים עליהם עול מלכותך באהבה בכל ממונם כי הם אומרים שמע ישראל ובשכמל״ו עד ובכל מאודך (ברוך וקדוש וכו׳) יראיך פותחים פיהם לומר קדוש קדוש קדוש ואח״כ בשכ״מ כדי לגדלך ולעלך (בכל זויות מוקטר ומוגש לך) מה שמתפללים ישראל לפניך אף בגולה מוקטר ומוקדש הוא לשמך כמנחה טהורה

לויב לויבין זיי דיך זייער כי נשואי דען די וואש גאט האט זייא גיטראגין אזוא וויא אויף דיא פליגיל פון איין אדליר מיט זייערע רייד מאכין זייא דיך הערשין כי סכוכי דען דיא מלאכים וואש זייא דעקין צו זייער פנים זייא זאלין ניט זעהן דיא שכינה בוקין זייא זיך צוא דיר מיט זייער לויב כי עומסי דען די וואש זייא טראגין דיין יאך מיט שטארקייט זאגין זייא עדות אויף דיר דאש נאר דוא בישט אגאט כי פליאי דען די וואש זייער נאמען איז פאר הוילין מיט זייערע גידאנקען פארכטין זייא זיך פאר דיר כי צועקי דען די דא שרייען מיט זייער גיבעט אין זייער נויט טרעטין זייא צוא דיר כי קדוחי דען דיא ברענינדיגע מלאכים קניען זיך צוא דיר מיט זייער רופין כי רוגשי דען דיא וואש זאמלען זיך אויף דיין ערד ציטערין פאר דיר מיט ציטערניש כי שביבי דען דיא מלאכים וואש זייא זיינען וויא פונקען פייער זייא זאגין עדות אויף דיר מיט חכמה כי תומכי דען דיא וואש לעהנען זיך אונטער אין זייער פרומקייט לויבין דיך תמיד מיט לויב:

בכל און מיט אלע קראפט וועל איך מערין שטארקייט צוא אכפערין דיך גילויבט איז דיין אויש גיקליבענער אונ גיאכפערטער נאמן בכל גוף מיט דעם גאנצין גוף אונ נשמה ווערט דיין לויב גישטארקט גילויבט איז גאט זייא ריידין דיא גיפלאנצטע פון דיין גיצעלט בכל הון מיט דעם גאנצין פאר מעגן איז גיליבט דער יאך פון דיין קיניגרייך גילויבט איז גאט אונ גיהייליגט ריידין דיינע פארכטער צוא לויבין דיך בכל זויות אין אלע ווינקלען ווערט גידעמפט אונ גינעהענט צו דיר תפלה הונדערט ברכות היילין זייא צוא זאגין אלע טאג פון דיינט וועגין בכל טוח מיט אלע גידאנקען בראטין דיא נירין אז עש איז גוט צו בשיצין זיך אין דיין שאטין זייא זאגין ברוך דיא וואש פרייען זיך מיט דיין תורה דיא דא איז וואָרין בייא דיר דער צויגין בכל כסל מיט אלע גידאנקען אייניגין דיין איין זאמלונג דיין געטליכקייט דיא ישראל ענטפערין ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד נאך דער גיליבטער קריאת שמע בכל מדת אויף אלע מדות פון חסד אונ דעם שנור פון דיין וואג דאש דוא טושט זיי גוטש

בָּרוּךְ נוֹאֲמִים תְּאֵבֵי אֱזוֹן לְקוֹלֶךָ : בְּכָל שִׂיחַ וְסַעַר שְׂמֵי שִׂכְלֶךָ ׳ בָּרוּךְ עֲנִיתָם בְּאוֹמֶר יָפֶה כֻּלָּךְ : בְּכָל פְּתִיחַת מְפוֹרָשׁ צָגֵי מִגְדָּלֶךָ ׳ בָּרוּךְ צַהַל הַחִלָּם עוֹז לְהַגְדִּילֶךָ : בְּכָל קֵץ הַפְלָאַת נִסִּים לְגוֹרָלֶךָ ׳ בָּרוּךְ רַחֲשָׁם עַל הַצַּת חֲרוּלֶךָ : חזן בְּכָל שֶׁכֶן בְּהִתְעַדְּנָם מִמִּגְדֵי אֶשְׁלֶךָ ׳ בָּרוּךְ תְּמִימֶיךָ יִתְּנוּ לְךָ מִשֶּׁלָּךְ :

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְּכָל חַכְמֵי ׳

מיוסד ע"פ תשר"ק

חַכְמֵי תוֹם דֶּרֶךְ הַמְּאַחֲלִים לְכוֹן ׳ שַׁחַר מְעוֹרְרִים לִקְרָאתְךָ הִכּוֹן : חַכְמֵי רִבֵּי תוֹרוֹת הַיְשָׁרִים בְּלִבּוֹתָם ׳ קוֹדִים וּמִשְׁתַּחֲוִים רְצוֹת נִדְבָתָם : חַכְמֵי צֵרוּף אוֹתִיּוֹת שֵׁם עִלּוּמֶךָ ׳ פּוֹקְדִים שְׁקוֹד סֶפֶף אוּלַמֶּךָ : חַכְמֵי עֵדוּת קוֹשְׁטְ אִמְרֵי אֲמִתֶּךָ ׳ סוֹקְדִים שַׁוּוֹת לְנֶגְדָּם אֵימָתֶךָ : חַכְמֵי נְאֻם צוֹפִים וּפִיּוֹת מְדַבְּרֶיךָ ׳ מִלְחָמָה מְשִׁיבִים בְּשַׁעֲרֵי דְבִירֶךָ : חַכְמֵי לָמֵד לְהוֹעִיל מִפִּיךָ חַנּוּן ׳ כָּבוֹד שָׂמִים לְשִׁמְךָ בְּחִנּוּן : חַכְמֵי יִרְאַת אֱלֹהִים מוֹשֵׁל וְצַדִּיק ׳ טוּבְךָ קוִֹים קָרוֹב וּמַצְדִּיק : חַכְמֵי חִפּוּשׂ מַטְמוֹנֵי חָכְמָה

מטה לוי

בין נקו ותקולת הדין שזאת מדת פורעניות על שני המדות הנ"ל (ברוך תאמים תאבי אזון לקולך) החפצים לשמוע לקולך אומרים ברוך הטוב והמטיב או דין האמת (בכל שיח) אילנות ושיח השדה מוציאים פירות שמברכים עליהם (וסער שמי שכלך) ובין כשהשמים העשוים בשכל ובתבונה מסתערים ורועמים (ברוך עניתם) אז שונין ברוך על ברכות האילנות ועל הרעמים (באומר יפה כולך) באמירתם מייפים הדבר לפי ענינו (בכל פתיחת מפורש צגי מגדלך) כשמתחילים העומדים על המגדל בבה"כ לקרא בתורה קריאה מפורש אז (ברוך צהל החלם עוז להגדילך) מיד הם מתחילים בשמחה ובצהלה להגדיל עוז ולומר ברוך ה' המבורך (הראב"ן) (בכל קץ הפלאת נסים לגורלך) בכל זמן שהפלאת נסים לישראל שהם גורלך (ברוך רחשם) רוחשים ברוך (על הצת חרולך) על שאתה מצית ומבעיר החרולים והקוצים מכרמך (בכל שכן) בכל שכינה (בהתעדנם ממגדי אשלך) כשמתעדנים מפירות האילנות שלך אז (ברוך תמימיך יתנו לך משלך) תמימיך יתנו לך ברכה על כל מין מפירותיך מעין ברכותיו: (חכמי תום דרך) חכמי תמימי דרך (המאחלים לכון) המתאוים להיות ישרים ונכונים (שחר מעוררים) מעוררים השחר ומשכימים לבה"כ (לקראתך הכון) ומכינים עצמם נגדך להתפלל תפלתם בכל לבם (חכמי רובי תורות) חכמי ישראל שנאמר עליהם אכתוב לו רובי תורתי (הישרים בלבותם) הם קודים ומשתחוים (רצות נדבתם) שיהיה לרצון נדבת פיהם: (חכמי צרוף אותיות שם עלומך) חכמי ישראל היודעים לצרף אותיות שם המיוחד הנעלם (פוקדים) מצוים ומזהירים לכל אדם (שקוד ספף אולמך) לשקוד תמיד על ספי בה"כ שהוא אולמך (חכמי עדות קושט) חכמי התורה שנקראת עדות ה' נאמנה והיא (אמרי אמתך) (סוקדים שוות לנגדם אימתך) מחברים לשוות אימתך לנגדם (חכמי נאום צופים) הנביאים ברוח הקודש מגידים מה שעתיד להיות (ופיות מדברך) שדברת בפיך (מלחמה משיבים בשערי דבירך) ת"ח מתלחמים במלחמתה של תורה בבה"כ ובהמ"ד שהם שערי דבירך (הראב"ן) (חכמי למד להועיל) חכמי תורה שהיא למד המועיל לגוף ונפש והיא יצאה (מפיך) (חנון כבוד שמים) הם עושים כבוד (לשמך בחנון) (חכמי יראת אלהים מושל צדיק) צדיקים המושלים ביצרם (טובך קוים) הם מיחלים לטובך לפי שאתה (קרוב) לישראל (ומצדיק) אותם (חכמי) התורה (חפוש מטמוני הכמה ודעת) שהם מחפשים ומדקדקים בחכמת התורה ובסודותיה

בית לוי

תואר לישראל (וסער משקולך) רומז למדת הדין (תאמים) ל' אמירה מל' נאום ה' (בראשית כב טז) (שיח) אילנות כמו תחת אחד השיחים (בראשית כא טו) וסער ל' סערה כמו ויהי סער גדול (יונה א ד) (שמי) ז"ל כמו שמים (שכלך) ע"ש שכוננו בתבונתו ית' כמ"ש כונן שמים בתבונה (מפורש) עפה"כ ויקראו בס"ת האלהים מפורש (נחמיה ח ח) ופי' קריאה מפורשת לדעת ולהבין כנאמר בה (צגי) העומדים (צהל) לשון חדוה (החלם) ל' התחלה כמו החלם לעשות (בראשית יא ו) (קץ) ל' זמן (לגורלך) תואר לישראל עפה"כ אתה תומיך גורלי (תהלים טז ה) (רחשם) ל' דבור בל' תלמוד כמו שמצינו דהוה קא מרחשי שפוותיה (סנהדרין דף סו) (הצת) ל' שריפה כמו ויצת אש בציון (איכה ד יא) (חרולך) מיני קוצים כמו כסו פניו חרולים (משלי כד לא) (שכן) ל' שכינה (ממגדי) מפירות מתוקים ל' ממגד תבואת שמש (דברים לג יד) (אשלך) לשון ויטע אשל: (המאחלים) מל' אחלי יכונו דרכי (תהלים קיט ה) ופירש"י בלשון ל' תפלה (לכון) ל' להכין (הכון) עפ"ה הכון לקראת אלהיך ישראל (שם עלומך) כמ"ש זה שמי לעלם חסר וא"ו כתיב שאין מגלין אותו לכל אדם (פוקדים) ל' צווי (שקוד) כמ"ש לשקוד על דלתותי יום יום (ספף) סיפי בבי' (וכל"א בוער) (סוקדים) מתחברים מן נשקד על פשעי (איכה א) (מלחמה משיבים) כו' עפה"כ משיבי מלחמה שערה (ישעיה כח) (בשערי דבירך) עפה"כ אוהב ה' שערי ציון וגו' ודרשו רז"ל אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה (הרמב"ן) (למד להועיל) כמ"ש אני ה' מלמדך להועיל (ישעיה מח יז) (יראת אלהים מושל צדיק) כמ"ש צדיק מושל יראת אלהים (ש"ב כג ג) (קוים) מיחלים (קרוב ומצדיק) כמ"ש קרוב מצדיק (ישעיה נ ח) (חפוש מטמוני) עפ"ה אם תבקשנה ככסף וכמטמונים תחפשנה (משלי ב ד)

אדער שלעכטעש לויבין זייא דיך אלץ אונ גילויבטין צוא פאר נעמען צוא דיין קול בכל שיח אויף אלע פירות פון די בוימער אונ אויף אלע שטורעם פון דעם הימיל וואש דוא האשט זייא מיט דיין שכל בשאפין מאכין זיי אברכה אונ זאגין דוא בישט גילויבט מיט דעם אלעם וואש דוא האשט בשאפין בכל פתיחת אין אלע עפענונג פון דעם כהן גדול דאש ער האט דער מאנט דעם שם המפורש דיא ישראל וואש זיינען גישטאנען אין דער עזרה האבין דערמאלט מיט פרייד אן גיהויבין מיט שטארקייט צוא אכפערין דיך אונ האבין גיזאגט ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד בכל קץ אין אלע עקין דאש דוא האשט וואונדערליכע נסים גיטאן צוא דיא צדיקים וואש זייא זיינען דיין גורל זאגין זייא ברוך אויף דעם פאר ברענונג פון דיינע דערנער בכל שכן אין אלע רואונג אז זייא האבין הנאה פון דיא זיסע פירות פון דיינע בוימר ברוך לויבין דיך דיא פרומע אויף דעם גוטץ וואש דוא האשט זייא גיגעבין :

חכמי תום דיא גאנצע חכמים וואש זייא בעטין זייערע טריט זאל אן גיברייט זיין צוא גיין בדרך הישר שטייען גאנץ פריא אויף צוא אן בריייטין זיך פאר דיר מיט תפלה חכמי רבי דיא חכמים וואש זייא האבין פיל תורה גילערינט דיא דא זיינען רעכט פארטיג אין זייערע הערצער זייא בוקין זיך אונ בייגין זיך צוא גאט דאש זייער תפלה זאל פאר אים זיין לרצון חכמי צרוף דיא חכמים וואש זייא ווייסין צוא בהעפטין דיא אותיות פון דעם שם המפורש וואש ער איז פאר הוילין זייא זאגין אן איטליכין מענטשין צוא היילין אויף דיא שוועלין פון דיין פאלאץ דאש זייא זאלין מתפלל זיין אין דיא שולין חכמי עדות דיא תלמידי חכמים וואש זייא לערנען דיין ווארהאפטיגע תורה זייא רעכט פארטיגין זיך צוא טאן אנטקעגין זיי דיין פארכט חכמי נאם די קלוגע נביאים די דא ריידין די ווערטער פון דיין מויל די מלחמה פון דער תורה קערין זייא אום אין די טויערין פון דיין פאלאץ דאש זיינען דיא בתי מדרשים חכמי למד דאש קלוגע לערנען פון דער תורה וואש זיא העלפט צום גוף אונ נשמה וואש זייא האבין גילערינט פון דיין מויל מיט ליבשאפט טוען זייא כבוד צוא דיין נאמען מיט גיבעט חכמי יראת די קלוגע גאטש פארכטער דאש זיינען דיא צדיקים וואש זייא גיוועלטין איבר דעם יצר הרע זייא האפין צו דיין

וְדַעְתִּי זוֹקְקִים זֶמֶר גֵּאוּת מוּדַעַת: חַכְמֵי וִדּוּי בַּעֲבוֹדַת יוֹם הַסְּלִיחָה: הוֹמִים בְּתַחֲנוּן שְׁמָעָה וּסְלָחָה: חַכְמֵי דְבָרִים קַחַת שׁוּב עָדֶיךָ· גּוֹעִים אָנָּא זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ: חזן חַכְמֵי בְּטוּחֵי בִּבְרִית כְּרוּתָה לְמִדּוֹתֶיךָ· אֶנְקָתָם אֱזוֹן דּוֹפְקֵי דַלְתוֹתֶיךָ:

בפירוש הראב"ן יש כאן סיום המתחיל הגוים כמו שנמצא בפסוק מי לא יראך מלך הגוים וגו' שיש שם שני פעמים מלת הגוים כי על סדר הפסוק הזה נתייסדו אלו הפיוטים · ובמחזורים שלנו חסר הפיוט הזה בעבור המחלוקת :

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְּכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל:

מיוסד ע"פ תשר"ק

וּבְכָל תּוֹקֶף יֵאָמֵן עוֹז הִלּוּלָךְ· שַׁלְוַת שׁוֹדְדִים וְשַׁאֲנַנּוּתָם בְּהֵילִילָךְ: וּבְכָל רֶגֶשׁ יוּמְתַּק סוֹד אֱמוּנֶיךָ· קַרְנוֹת צַדִּיקִים בְּרוֹמְמָךְ בְּאַרְמוֹנֶךָ: וּבְכָל צַעַד יְפַזֵּז וִיכוֹרְכַּר לִכְבוֹדֶךָ· פְּאָתֵי בוֹגְדִים· מֵאֶרֶץ בְּאַבְּדֶךָ: וּבְכָל עוֹצֶם יוּשַׁר שִׁיר לְעַלָּךְ· סְגוּלֶיךָ מִמַּחַץ מַכָּתָם בְּהִתְעִילָךְ: וּבְכָל נָפוֹת יוּנְעַם זֶמֶר לְגַדְּלָךְ· מַלְכֵי אֶרֶץ מִכְּבוֹדָם בְּהַדִּילָךְ: וּבְכָל לָשׁוֹן יוּשְׂגַּב שִׁמְךָ לְבַדָּךְ· כַּנַּת נִטְעֲךָ בֶּטַח בְּבַדְּדָךְ: וּבְכָל יָד יְהוֹיַד שֵׁמַע צִלְצוּלָךְ· טִירַת טְמֵאִים מְחוּסָן בְּנַצְּלָךְ: וּבְכָל חֶנֶה וְסִיַּע קוּמְךָ וְשׁוּבְךָ· זְרוּיֶיךָ לְרִבְבוֹת אַלְפֵיהֶם בַּהֲשִׁיבָךְ: וּבְכָל וָכָל יַמְלִיכוּ אַדְנוּת יִחוּדָךְ· הֲמוֹן רְשָׁעִים לְאַבְדוֹן בְּהַכְחִידָךְ· וּבְכָל דֶּרֶךְ יוּשַׂח עוֹצֶם חֵילָךְ· גּוֹיֶךָ בְּשַׂמְּחָךְ כְּיַחֵל לָךְ: חזן וּבְכָל

(ווקקים) מצטרפים יחד (זמר גאות מודעת) עפ"ה זמרו ה' כי גאות עשה מודעת זאת וגו' (הומים נופים) בניים ל' נעקס (בהודותיך) ל"ג מדות שלך : (יאמן) יתאמת (ובכל רגש) כו' עפ"ה אשר יחדו נמתיק סוד בבית אלהים נהלך ברגש (תהלים נה) (הראב"ן) (קרנות לדיקים) (שם עה יא) (בארמונך) בבהמ"ק (צעד) מל' כי צעדו נשאי ארון ה' (יפוזז ויכורכר) שניהם לשון ריקוד כמ"ש ודוד מפזז ומכרכר (עוצם) כח (יושר שיר) עפה"כ ביום ההוא יושר השיר הזה (ישעיה כו א) (לעלך) לשבחך ולגדלך (ממחץ מכתם בהתעילך) כמ"ש ביום חבוש ה' את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא (ישעיה ל כו) (בהתעילך) ל' רפואה ותעלה (נפות) מדינות (יונעם) עפ"ה נעים זמירות ישראל (כנת נטעך) תואר לישראל עפה"כ וכנה אשר נטעה ימינך (תהלים פ ז) וכנה הוא לשון כן וכסים (בבדדך) לשון בדד (יד) מקום כמו על יד השער וכן ויד תהיה לך (דברים כג) (יהויד) כלי שיר שנקרא הודות כד"ה ונקרא כך ע"ש שמשוררים בו ביד והודאה לגלישוטבה הפייטן ממנו ע"ש וה"פ בכ"מ יזומר לך בכלי שמע (התרגום והרא"ף) (טירת) פלטין כמו בחצריהם ובטירותם (הראב"ן) והרא"ף מפרש שהוא בית המתפללים שם ובה הגוים אוצרותם (מחוסן) לשון אוצר כמו חוסן ויקר יקחו (יחזקאל כב כה) (בנצלך) לשון וינצלו את מצרים הנה כה"ג הראב"ן (קומך ושובך) עפ"ה ויהי בנסוע כו' קומה ה' ובחנייתם אומרים שובה ה' מנוחה (זרוייך) פירוש פזוריך (עריצים) חזקים (ובכל דרך יושח) עפה"כ הולכי על דרך שיחו (עולם חילך) לבוי חיל שלך עפ"ה וה' נתן קולו לפני חילו כי רב מאד מחנהו (יואל ב יא) (גויך) ישראל שהם גוי שלך

(ווקקים זמר גאות מודעת) הם מצטרפים יחד לומר גאותו של הקדוש ב"ה שמודעת בכל הארץ (חכמי) ישראל (וידוי בעבודת יום הסליחה) שמתוודים ביום כפור בעבודה ובתפלה (הומים) הם שואגים בתחנון כו' (חכמי) ישראל (דברים קחת כו') שנאמר עליהם קחו עמכם דברים ושובו אל ה' (גועים) הם צועקים (אנא כו') (חכמי) ישראל שהם (בטוחי בברית כרותה למדותיך) כמ"ש רז"ל ברית כרותה לי"ג מדות שאינן חוזרות ריקם (אנקתם אזון דופקי דלתותיך) שדופקי דלתותיך של בית התפלה :

(ובכל תוקף כו' שלות שודדים כו') כשתהפך שלות ושאננות הרשעים הגוזלים ושודדים אותנו כששבים שלותם ויילילו בלילה אז יתאמת עוז הלולך בכל תקפו של אדם (ובכל רגש יומתק סוד אמוניך) ואז יאמרו סוד התורה שנקרא אמון וילכו ברגש לבה"כ ולבהמ"ד להגיד שבחך ואימתי יהיה זה (קרנות לדיקים ברוממך בארמונך) שתגדע קרנות הרשעים ותרומם קרנות לדיק בבהמ"ק (הראב"ן) (ובכל צעד) ובכל מקום שצועדים (יפוזז ויכורכר) ירקוד וידלג לכבודך (פאתי בוגדים מארץ באבדך) כשתאבד שרים השקרנים מן העולם אז יתרבה שבחו של הקדוש ברוך הוא (ובכל עוצם כו' סגוליס כו') כשתרפא ישראל שהם סגולה לך ממחץ מכתם אז יושר שיר בכל כח כדי לגדלך (ובכל נפות כו' מלכי כו') כשתוריד מכבודם העובדי כוכבים אז יונעם זמר בכל מדינות שרים (ובכל לשון כו' כנת כו') כשתושיב בטח בדד כנסת ישראל שהוא כנה אשר נטעה ימינך אז יאמנו בכל לשון הפסוק ונשגב ה' לבדו ביום ההוא (ובכל חנה וסיע קומך ושובך) וכמו שעשית לישראל בימי הוצאתם ממצרים שבכל חנייתם היה שובך ובכל נסיעתם היה קומך (זרוייך לרבבות אלפיהם בהשיבך) כמו כן בהשיבך את ישראל הפזורים והזרויים לרבבות אלפיהם אז יאמרו כמו כן קומה ה' שובה ה' (ובכל וכל כו' המון כו') כשתכחיד את המון הרשעים החזקים לאבדון אז בכל הארצות ובכל המדינות ימליכו את אדנות יחודך (ובכל דרך כו') (גויך כו') כשתשמח ישראל גויך כמו שהם מיחלים לך אז יסופר בנפלאות חיל מחנותיך

גוטץ הֶען דוא בישט נאהענט צוא זייא אונ מאכשט זייא גירעכט חכמי תאוש דיא חֲכָמִים וואש זייא זוכין דיא בהעלטעגש פון דער חָכְמָה זייא בהעפטין זיך צוא זינגען דיא הערשאפט פון גאט וואש זיא איז באקענט אין דער גאנצר וועלט חכמי ודוי דיא חֲכָמִים וואש זייא זיינען אום יום כפור מתודה זייערע זינד אונ טוען תְּפִלָּה זייא ברומען מיט גיבעט אונ זאגין דוא גאט הער צוא אונזער תְּפִלָּה אונ פאר גיב אונזערע זינד חכמי דברים דיא חֲכָמִים וואש זייא נעמען רייד תְּשׁוּבָה צוא טאן צוא דיר זיי שרייען איך בעט דיך גאט גידיינק צוא דיינע קנעכט דאש זיינען די אבות דיא חֲכָמִים וואש זייא זיינען פאר זיכערט אן דעם בְּרִית פון דיא שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מדות דאש זייא קערין זיך ניט אום ליידיג פאר נעם זייער גישרייא דיא וואש קלאפין אן דיינע טירין פון דיא שולין :

ובכל תוקף אונ מיט אלע שטארקייט וועט גיווארהאפטיגט זיין דיין שטארקע לויב ובכל רגש אונ אין אלע איין זאמלונג וועט ווערין גיזיסט דר סוד פון דיין ווארהייט אז דו וועשט דר הייכין די הערשאפט פון די צַדִּיקִים אין דיין פאלאץ אין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ ובכל צעד אונ אין אלע טריט וועט מען שפרינגען אונ טאנצין פון דיין כָּבוֹד וועגין ובכל עוצם אונ מיט אלע שטארקייט וועט גיזונגען ווערין אגיזאנג צוא לויבין דיך אז דוא וועשט דיינע גליבטע היילין פון דיא וואונדין פון זייער שלאק ובכל נפות אונ אין אלע הערשאפטין אונ מְדִינוֹת וועט ווערין גיזונגען אזיס גיזאנג צוא אכפערין דיך ובכל לשון אונ אין אלע לְשׁוֹנוֹת וועט דיין נאמען אליין גישטארקט זיין אז דוא וועשט דיין אן גיבּרייטע פלאנצונג אליין זעצין פאר זיכערט ובכל יד אונ אויף אלע ערטער וועט גילויבט ווערין דיין נאמען אויף אלערליי כְּלֵי זֶמֶר ובכל חנה אונ אין אלע רוען אונ ציהען דיין זיצין אונ דיין אויף שטיין וועט זיין אז דוא וועשט דיינע פאר שפרייטע פיל טויזינט מאכין אום קערין ובכל וכל אונ אין אלע הערשאפטין ווערין זיי קיניגין דיין איינציגע הערשאפט אז דוא וועשט מאכין פר לירין אונ פר טיליגן די שטארקע רְשָׁעִים ובכל דרך יושח אונ אין אלע וועגין וועט ווערין גירעט דיין שטארקע קראפט אז דוא וועשט דיין פאלק דער פרייען אזו וויא זייא האפין צוא דיר ובכל

(ובכל ברכות כו' אמוניך) כשתחדש כנשר נעורי ישראל אשר אמוניך אז בכל ברכות יתרומם שם קדשך ·

(מלכותם) אז ימשל בלבדו אז (תכון מלכותך כו') ואז (שמים וארץ כו') ואז (קדושה ועוז תיסד כמפי עוללים) כמו שיסדת עת מפי עוללים ויונקים כן גם עתה תיסד עוז וקדושה (צדקותיך כו' אלים) אתה אל על כל אלהים כשתעשה כן אז יגידו באיי הים צדקותיך (פאר מלוכה כו') ואז ינחלו לישראל הקדושים שנקראו נטעי כנה את פאר מלוכה (עילוי כבוד כו') אז יספרו הכל ברוב אהבה את עילוי כבוד שמך (ספור מעשיך כו') אז המדברים יפתחו פיהם ברנה לספר מעשיך (נועם דע כו') ואז יתמלאו הארצות נועם דיע יראתך (משתחוים כל כו') אתה יתברך שאתה מהפך שחר לעיפה ובוקר לצלמות כשתעשה כך אז ישתחוו לפניך כל בשר :

(בבללך אש ומים) כשבללת וערבת יחד אש ומים ובראת מהם שמים (גלגלך אישון כו' בדלקך כו') גלגלת השוקרואית האור לעולם (בהבדילך רקיע ממחץ) שהבדלת ברקיע בין מים העליונים למים התחתונים ושמת מחציתם למעלה ומחציתם למטה (בועדך להקוות) כשועדת ואמרת למים שנקראים (זדוני שחץ) להקוות אל מקום אחד (בזכך כו') כשבראת המלאכים זכים והנוראים ביום שני (בחסנך כו') בחוזק חיילי מלאכים שהמה פליאים (בטכסך כו') בתקנך ביום

בְּרָכוֹת יִתְרוֹמַם שֵׁם קָדְשֶׁךָ · אֱמוּנֶיךָ נְעוּרֵימוֹ כַּנֶּשֶׁר בְּחַדְּשֶׁךָ :

מיוסד ע"פ תשר"ק שיר זה מיוסד היה ע"פ א"ת ב"ש אך כשמיטו התרוזים של א"ב והדפיסו תליו בשני סגול תשר"ק ומצאתי בפירוש במחזור של הרהב"ן ז"ל כל התרוזים של א"ת ב"ש וחרוז אחד קאי על מלכותם וחרוז הב' על מלכותו :

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם :

מַלְכוּתָם תִּכּוֹן מַלְכוּתְךָ מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · שָׁמַיִם וָאָרֶץ שִׁבְחֲךָ יְהוּ מַבִּיעִים · רוֹמְמוּתְךָ יִקְרָאוּ בְגָרוֹן הֲמוֹנִים קְדוּשָּׁה וָעוֹז תְּיַסֵּד כְּמִפִּי עוֹלְלִים · צִדְקוֹתֶיךָ יַגִּידוּ בָּאִיִּים אֵל אֵלִים · פְּאֵר מְלוּכָה יִנְחֲלוּ נִטְעֵי כַנַּת קְדוֹשִׁים · עִלּוּי כְּבוֹד שִׁמְךָ יִתְּנוּ כֹל בַּאֲהָבִים · סִפּוּר מַעֲשֶׂיךָ בְּרִנָּה יִפְצְחוּ מַאֲרִישִׁים · נוֹעַם דֵּעַ יִרְאָתְךָ יִתְמַלְאוּן אֲרָקִים · מִשְׁתַּחֲוִים כָּל בָּשָׂר · לְפָנֶיךָ עוֹשֶׂה שַׁחַר וָעֵיפָה : חזן מַלְכוּתְךָ בְּכַלּוֹתְךָ לְנַעֵר רְשָׁעִים מִן הָאָרֶץ · לָכֵן בְּמָלְכוֹ יִשְׂמְחוּ הַשָּׁמַיִם וְתָגֵל הָאָרֶץ :

וּבְכֵן מִי לֹא יִרָאֲךָ מֶלֶךְ הַגּוֹיִם כִּי לְךָ יָאָתָה כִּי בְכָל חַכְמֵי הַגּוֹיִם וּבְכָל מַלְכוּתָם מֵאֵין כָּמוֹךָ :

מיוסד ע"פ א"ב ומתחיל בשמים ומסדר אח"כ כל יצירת ששת ימי בראשית

מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּאָמְצָךְ שָׁמַיִם וּשְׁמֵי שָׁמַיִם · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּבָלְלָךְ אֵשׁ וּמַיִם · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּגָלְלָךְ אִישׁוֹן חֹשֶׁךְ וָאוֹפֶל · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּדָלְקָךְ אוֹר מִמַּאֲפֵל · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּהַבְדִּילָךְ רָקִיעַ בְּמַחַץ · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּוָעֲדָךְ לְהַקְווֹת זְדוֹנֵי שַׁחַץ · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּזַכָּךְ צִבְאוֹת זַכִּים וְנוֹרָאִים · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּחַסְנָךְ חֵילֵי פְלִיאִים · מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּטַכְּסָךְ מוֹצָא דֶשֶׁא וּזְרָדִים ·

(נעורימו כנשר בחדשך) פירוש כשתחדש כנשר נעורינו (תהלים קג ה) (מביעים) מדברים כמו זכר רב טובך יביעו (רוממותך יקראו בגרון) פירוש רוממות אל בגרונם (המונים) קהלות (יגידו באיים) שנאמר תהלתו באיים יגידו (ישעיה מב יב) (פאר מלוכה) זו ירושלים (יפתו) יספרו (באהבים) ברוב אהבה (מארישים) מדברים מן וארשת שפתיו (תהלים כא ג) ונ"ל בשי"ן ימין (באמצך) בחוזק ובזה ל"ם באמצו שחקים ממעל (משלי ח כח) (בגללך) כמאמרז"ל גולל חושך מפני אור (אישון ואופל) שניהם ל' חושך ואופל (בדלקך) בהבעירך (במחץ) לשון חלק ומחצה (בועדך) בהקבצם (זדוני שחץ) המים הזדונים מתגאים לעלות למעלה (בזכך) ל' זך (זכים) אומר למלאכים (בחסנך) בחוזק מל' חסין יה (תהלים פט ט) (פליאים) שהמה פליאים (ארדים) זרעים תרגומו ארדים (בטכסך) בכונך

ברכות אונ מיט אַלֶע בְּרָכוֹת וֶועט דַיין הֵיילִיגֶער נָאמֶען דֶר הוֹיבִּין וֶוערִין אַז דוּא וֶועשְׁט דֶער נַייעֶן אַז אַיין אָדְלֶער זַייעֶר יוּגִינְט פוּן דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא גְלֵייבִּין אִין דִיר :

מלכותם תכון דַיין קִינִיגְרַייך וֶועט אָן גִיבְּרֵייט וֶוערִין דוּא גָאט וָואשׁ דוּא בִּישְׁט דֶער מֶלֶךְ אִיבֶּער אַלֶע מְלָכִים שמים הִימִיל אוּנ עֶרְד וֶועלִין דַיין לוֹיבּ זָאגִין רוממותיך פִיל אוּמוֹת וֶועלִין רוּפִין מִיט זֵייעֶר הַאלְז דַיין דֶר הֵייכוּנְג קדושה עֶשׂ וֶועט זַיין שְׁטַארְק גִגְרוּנְד פֶּעסְט דַיין הֵיילִיקֵייט אַזוֹ וִויא עֶשׂ אִיז אַרוֹיש גִיגַאנְגֶען אַלוֹיבּ פוּן דִי מַיילֶער פוּן דִיא קְלֵיינֶע קִינְדֶער אִין דֶער צַייט אַז דִיא יִשְׂרָאֵל זַיינֶען אִיבֶּער דֶעם יַם גִיגַאנְגֶען צדקותיך דַיין גִירֶעכְטִיקֵייט וֶועלִין זַייא זָאגִין אוֹיף אַלֶע אִינְזְלֶען פוּן דֶעם יַם דָאשׁ דוּא גָאט בִּישְׁט אַגָאט אִיבֶּר אַלֶע שְׁטַארְקֶע פאר אַשֵׁיינֶע קְרוֹין פוּן מְלוּכָה וֶועלִין אַרְבִּן דִיא הֵיילִיגֶע עוֹלָם הַבָּא וָואשׁ זַייא זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּ אַשֵׁיינֶר צְווַייג עלוי דִיא לוֹיבּ פוּן דַיין גִיעֶהְרְטִין נָאמֶען וֶועלִין אַלֶע דֶער צֵיילִין מִיט לִיבְּשַׁאפְט ספור דָאשׁ דֶער צֵיילוּנְג פוּן דַיינֶע מַעֲשִׂים וֶועלִין זַייא עֶפִינֶען זֵייעֶר מוֹיל מִיט גִיזַאנְג אוּנ וֶועלִין רֵיידִין נועם מִיט שֵׁיינֶעם אוּנ זִיסִין לוֹיבּ אוּנ פָארְכְט וֶועט דֶער פִילְט וֶוערִין אַלֶע לַאנְד שַׁאפְטִין משתחוים אַלֶע בֶּשֶׁעפֶענִעשׁ וֶועלִין זִיךְ צוּא דִיר גָאט בּוּקִין וָואשׁ דוּא הָאשְׁט בַּשַׁאפִין לִיכְט אוּנ פִינְצְטֶער מלכותך דַיין מְלוּכָה אַז דוּ וֶועשְׁט פַּאר לֶענְדִין אוֹישׂ צוּא שָׁאקְלֶען דִיא רְשָׁעִים פוּן דֶער עֶרְד לכן במלכו דְרוּם אַז גָאט וֶועט קִינִיגִין וֶועלִין זִיךְ פְרֵייעֶן דִי חַיָּילוֹת פוּן דֶעם הִימִיל אוּנ דִיא צַדִּיקִים פוּן דֶער עֶרְד וֶועלִין פְרֵיילִיךְ זַיין :

מאין כמוך עֶשׂ אִיז נִיט דָא דַיין גְלַייכִין אִין דַיין טָאן שְׁטַארְקִין דִי הִימְל אוּנ דִיא הוֹיכֶע הִימְל עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין בבללך אִין דַיין טָאן מִישִׁין פַייעֶר אוּנ וַואשֶׂער אוּנ הָאשְׁט דֶר פוּן דִיא הִימִיל בַּשַׁאפִין עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין בגללך אִין דַיין טָאן וֶועלְגֶערִין טוּנְקְלְהַייט אוּנ פִינְצְטֶערְנִשׁ אוּנ נֶעבִּיל עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין בדלקך אִין דַיין טָאן צִינְדִין אַלִיכְט פוּן דֶר פִינְצְטֶער מאין כמוך בהבדילך עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין אִין דַיין אָפּ טֵיילִין אוּנ פַאר שְׁפְּרֵייטִין דֶעם הִימִיל צְווִישִׁין דִי הֶעלְפְט פוּן דִי וַואשֶׂערִין מאין כמוך בועדך עֶשׂ אִיז נִיט דָא דַיין גְלַייכִין אִין דַיין בַּטֶעטִיגִין זִיךְ צוּא מַאכִין אַיין זַאמְלֶן דִיא הָאפֶערְדִיגֶע וַואשֶׂר מאין כמוך בזכך עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין אִין דַיין טָאן בַּשַׁאפִין דָאשׁ לוֹיטֶערֶע הֵיל דָאשׁ זַיינֶען דִיא לוֹיטֶערֶע אוּנ שְׁרֶעקְלִיכֶע מַלְאָכִים מאין כמוך בחסנך עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין אִין דַיין טָאן שְׁטַארְקִין דָאשׁ וואוּנְדֶערְלִיכֶע חֵיל פוּן מַלְאָכִים עֶשׂ אִיז נִיט דָא אַז דַיין גְלַייכִין בטכסך

אין

מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּיַצְּבָךְ גַּן לְהַצְמִיחַ מְגָדִים ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּכַלְּלָךְ גּוֹדֶל שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּלַהֲבָךְ עָשׁ כְּסִיל וְכִימָה וּמַזָּרוֹת ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּמַלְּלָךְ יִשְׁרְצוּ אַדִּירִים ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּנָאֳמָךְ לְעוֹפֵף טָסֵי אֲוֵרִים ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּשַׂגְּבָךְ רֶמֶשׂ מִמְּעֵי צִיָּה ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּעָצְמָךְ נֶפֶשׁ בְּהֵמָה וְחַיָּה ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּפָקְדָךְ אֵבוּס בְּהַרְרֵי אֶלֶף מִסִּבּוֹ ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּצַוּוֹתָךְ לִוְיָתָן זֶה יָצַרְתָּ לְשַׂחֶק בּוֹ ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּקַבְּצָךְ עָפָר מִרְגְּבֵי אֲדָמָה ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּרָקְמָךְ חוֹתָם תָּכְנִית מָלֵא חָכְמָה ׃ חזן מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּשָׁבְתָךְ יוֹם מְיֻמָּמִים ׃ מֵאֵין כָּמוֹךָ בְּתַקְּנָךְ שִׁכְלוּל שְׁנֵי עוֹלָמִים ׃

(מגדים) פירות מתוקים (בכללך) לשון כלל (בלהבך) בהאירך (עש כסיל וכימה) הם כוכבים (ומזרות) ומזלות (במללך) בדברך (אדירים) ל׳ חוזק כנוי למים (בנאמך) כשאמרת (לעופף) עפ״ס ועוף יעופף (טסי) פורחים (בשגבך) לשון חוזק (ציה) האדמה (בעצמך) בחוזק (בפקדך) ל׳ צווי (אבום) לשון מזון ומפוטם (מסבו) ל׳ סבוב (בצותך) לשון ציווי (מרגבי) לשון גרורות (ברקמך) בציירך (חותם תכנית) עיין פירש״י (ביחזקאל כח ב) (שכלול שני עולמים) וכן נדרש בב״ר למה מתחיל בריאת עולם בבי״ת ללמדך שנבראו שני עולמים העוה״ז והעוה״ב (הרהב״ן) :

שלישי הדשאים והזרעים (ביצבך גן כו׳) בהציבך ובראת את הגן ביום השלישי להצמיח פירות מתוקים (בכללך גודל שני המאורות) שבראת יחד שני המאורות הגדולים ביום רביעי להאיר על הארץ (בלהבך כו׳) בהאירך את הכוכבים ומזלות כשנתנו ביום ד׳ (במללך ישרצו אדירים) בדברך אל המים ישרצו המים שרץ נפש וגו׳ ביום חמישי (בנאמך לעופף טסי אוירים) כשאמרת ביום חמישי ועוף יעופף שהם מעופפים באויר השמים (בשגבך רמש ממעי ציה) בגדלך רמש מתוך האדמה הנקראת ציה ביום ו׳ (בעצמך) בחוזק (נפש בהמה וחיה) ביום ששי (בפקדך אבום) כשפקדת וצוית להברא שור הבר להיות במן ופטם (בהררי אלף מסבו) שמסבב בכל יום אלף הרים ואוכל כל מה שגדל עליהם (בצותך כו׳) כשצוית על בריאת לויתן כדי לשחק עמו ג׳ שעות ביום (בקבצך עפר) של אדם הראשון (מרגבי אדמה) מגרורות (ברקמך חותם כו׳) בציירך ציורו של אדם שהוא מלא חכמה לחתום ולטבוע כל תבנית וצורה (רש״י) (בשבתך יום מימים) שאתה שובת ממלאכתך ביום שבת משאר ימים (בתקנך שכלול שני עולמים) בהכינך יסוד של שני עולמים העולם הזה והעולם הבא :

וּבְכֵן שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ יְהֹוָה אֶחָד ׃

מיוסד ע״פ א״ב כפול — וכל הלשונות הם תוארים לישראל

הָאֲזוּרִים בְּאַהַב אוֹמְרִים יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ ׃ הַבָּאִים בִּבְרִית עוֹנִים יְהֹוָה אֶחָד ׃ הַגְּאוּלִים בְּגִיל אוֹמְרִים יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ ׃ הַדְּרוּשִׁים בְּדֵעַ עוֹנִים יְהֹוָה אֶחָד ׃ הַהוֹמִים בְּהֶגֶה אוֹמְרִים יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ ׃ הַוָּתִיקִים בְּוַעַד עוֹנִים יְהֹוָה אֶחָד ׃ הַזְּבוּדִים בְּזֶבֶד אוֹמְרִים יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ ׃ הַחֲנוּנִים בְּחִיל עוֹנִים יְהֹוָה אֶחָד ׃ הַטְּכוּסִים בְּטַעַם אוֹמְרִים יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ ׃ הַיְחוּסִים בְּיַחַס עוֹנִים יְהֹוָה אֶחָד ׃ הַכְּלוּלִים

(האזורים) ל׳ חגורה (ההומים) המשמיעים קולם (בהגה) בדבור (הזבודים) זוכד לשון חלק ותואר לתורה וי״מ הנחלקים לחלקו כמ״ש כי חלק ה׳ עמו (בחיל) בכח (הטכוסים) לשון תקון וקשוט כנ״ל (בטעם) בדבור (היחוסים ביחס) וי״ג ביחוד (הכלולים) לשון כלול

(האזורים באהב) ישראל המגורים באהבת הקדוש ברוך הוא (הבאים בברית) של אבות (הגאולים בגיל) שאמרו שירה על הים בשמחה רבה (הדרושים בדעה) מהקב״ה כמ״ש וידע אלהים (ההומים בהגה) נותנים קול הומה בדבור (הותיקים בועד) החזקים באמונתם בוועדם לבה״כ (הזבודים בזבד) החלוקים בתורה שהיא חלק טוב (החנונים בחיל) בכח של תשובה תפלה ולדקה כמה חנונים (הטכוסים בטעם) המתוקנים ומקושטים בדבור של תורה ותפלה (היחוסים ביחוד) שהתורה מעידה שהם גוי אחד בארץ והם מעידים שהקב״ה אחד (הכלולים בכתר) המוכתרים

אין דיין טאן אן בְּרֵייטִין דָאשׁ אויש גֵיין פון גְרָאז אונ אַלֶערְלַייא קְרֵייטֶר מאין כמוך ביצבך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין אויף שְׁטֶעלִין דֶעם גַן עֵדֶן צוּא מַאכִין שְׁפְּרָאצִין זִיסֶע פֵּירוֹת מאין כמוך בכללך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אַז דוּא הָאשְׁט צוּא נוֹיף גִישְׁטֶעלְט דִיא צְווייא לִיכְט דִיא זוּן אונ דִיא לְבָנָה מאין כמוך בלהבך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן מַאכִין פְלַאמֶן דִיא מַזָלוֹת אִין הִימִיל דִיא דָא הֵייסִין עָשׁ אוּנ כְּסִיל אונ כִּימָה אונ דִיא שְׁטֶערִין מאין כמוך במללך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אַז דוּ הָאשְׁט גִירֶעט דִי שְׁטַארְקֶע וַואשֶׂר זָאלִין וֵוידְמֶן מִיט אַלֶערְלֵייא בְּרוּאִים עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין בנואמך אִין דֵיין טָאן רֵיידִין זַייא זָאלִין פְלִיהֶען דִיא פֵייגֶל וָואשׁ זַייא שְׁוֶועבִּין אִין דֶער לוּפְטִין מאין כמוך בשגבך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן שְׁטַארְקִין וֵוידְמוּנְג אויש דֶער ווִיסְטֶער עֶרְד מאין עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין בעצמך אִין דֵיין טָאן שְׁטַארְקִין דָאשׁ לֵייבּ פוּן דִי בְּהֵמוֹת אונ חַיוֹת מאין כמוך בפקדך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן בַּשַׁאפִין דֶעם גְרוֹשִׂין אָקְס דָאשׁ אִיז דֶער שׁוֹר הַבָּר דָאשׁ עֶר עֶשְׂט אָפּ אַלֶע טָאג דָאשׁ גְרָאז פוּן טוֹיזִינְט בֶּערְג אִין אֵיין מָאל מאין כמוך בצותך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אַז דוּ הָאשְׁט צוּ אִים בַּהֶעפְט דֶעם לִוְיָתָן צוּא שְׁפִּילִין מִיט אִים מאין כמוך בקבצך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן אֵיין זַאמְלֶען דִיא עֶרְד פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן פוּן שְׁטִיקֶר עֶרְד מאין כמוך ברקמך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן וֶועבִּין אונ בַּשַׁאפִין דִיא צוּרָה פוּן אָדָם הָרִאשׁוֹן וָואשׁ עֶר אִיז גִיוֶועןְ אַחוֹתָם וָואשׁ דִיא צָאל פוּן אַלֶע חָכְמוֹת זַיינֶען אִין אִים גִיוֶועןְ מאין כמוך בשבתך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן רוּעֶן אוּם שַׁבָּת מֶער וִויא אַלֶע טֶעג מאין כמוך בתקנך עֶשׁ אִיז נִיט דָא אַז דֵיין גְלַייכִין אִין דֵיין טָאן אָן בְּרֵייטִין דִי גְרוּנְד פֶעסְט פוּן דֶר וֶועלְט אונ יֶענֶע וֶועלְט ׃

האזורים באהב דִיא וָואשׁ זַיינֶען אָן גִיגוּרְט מִיט דֶר לִיבְּשַׁאפְט פוּן הַקָבָּ״ה זָאגִין גָאט אִיז אוּנְזֶער גָאט דִיא וָואשׁ קוּמֶען אִין זִיכְרָהַייט פוּן דֶער תּוֹרָה זַייא עֶנְטְפֶערִין גָאט אִיז אֵיינְצִיג דִיא וָואשׁ זַיינֶען וָוארִין דֶר לֵייזְט מִיט פְרֵייד כְּלוֹמַר זַייא הָאבִּין גִיזָאגְט דִיא שִׁירָה מִיט שִׂמְחָה זַייא זָאגִין גָאט אִיז אוּנְזֶער גָאט דִיא וָואשׁ פַארְשְׁטִין צוּא הַקָבָּ״ה מִיט אִיר שֵׂכֶל זַייא עֶנְטְפֶערִין גָאט אִיז אֵיינְצִיג דִיא וָואשׁ בְּרוּמֶען מִיט רֵייד פוּן תְּפִלָּה זַייא זָאגִין גָאט אִיז אוּנְזֶער גָאט הותיקים דִיא וָואשׁ זַיינֶען שְׁטַארְק אִין חֲסִידוּת זַייא זַאמְלֶען זִיךְ אֵיין אִין אֵיינֶעם זַייא עֶנְטְפֶערִין גָאט אִיז אֵיינְצִיג הזבודים דִיא וָואשׁ זַיינֶען גִינוּמֶען גִיוָוארִין צוּא גָאטְשׁ טֵייל

זייא

בכתר אומרים יהוה אלהינו · הלקוחים לעם עונים יהוה אחד : המולים במתק אומרים יהוה אלהינו · הנשואים בנועם עונים יהוה אחד : הסגולים בסגל אומרים יהוה אלהינו · העמוסים בעוז עונים יהוה אחד : הפדוים בפאר אומרים יהוה אלהינו · הצנועים בצדק עונים יהוה אחד : הקרואים בקשב אומרים יהוה אלהינו · הרוגשים ברון עונים יהוה אחד : חזן השואגים בשקד אומרים יהוה אלהינו · התמוכים בתאב עונים יהוה אחד :

בכתר תורה (המולים במתק) הנמולים במתיקות ובשמחה כמו שאמרו רז"ל מילה שקבלו עליהם בשמחה עדיין עושים אותה בשמחה (הנשואים בנועם) העמוסים מני בטן בנעימות (הסגולים בסגל) כמ"ש והייתם לי סגולה (העמוסים בעוז) התורה (הפדוים בפאר) שנאמר ברכות גדול וגיד רמה (הצנועים בצדק) שעושים צדקה בסתר (הקרואים בקשב) שהם נקראים בכלל יראי ה' שנאמר בהם אז נדברו יראי ה' איש אל רעהו ויקשב ה' (הרוגשים ברון) המאספים להתפלל ולרנן (השואגים בשקד) השוקדים על דלתי בהכ"נ ושוקדים בתפלה (התמוכים בתאב) המשונים בחשק ותאוה להיות עונים (ס' אחד) ומבקשים שתמהר הקץ :

ושמרם אל סהר כלא יחד (יחזקאל ט) (במתק) כמו מתיקות ועריבות (הסגולים) כמ"ש הסגולים מלי בטן הנשואים מני רחם (ישעיה מו ג) (הסגולים בסגל) ג' סגולה ולכבס (העמוסים) ב' ויעשה איש (בשקד) השוקדים וי"א המהירות (בתאב) כתאות מה נכסף מאדי לשתבה (תהלים קיט כ) :

תושגב לבדך ותמלוך על כל ביחוד : ככתוב על יד נביאך והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד :

ובכן תן פחדך יהוה אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים · ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם · כמה שידענו יהוה אלהינו שהשלטן לפניך עוז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת :

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך · שמחה לארצך וששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו :

ובכן צדיקים יראו וישמחו · וישרים יעלוזו · וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה · כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ :

ותמלוך אתה הוא יהוה אלהינו מהרה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה :

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה : ברוך אתה יהוה המלך הקדוש :

אתה בחרתנו מכל העמים · אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת : ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום (לשבת השבת הזה ואת יום) צום הכפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו (לשבת באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים : אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך · וזכרון ירושלים עיר קדשך וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפורים הזה : זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים טובים ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

זייא זאגין גאט איז אונזער גאט החנונים דיא וואש זיינען גיליים זעליגט פון גאט מיט קראפט פון תשובה ותפלה וצדקה זייא ענטפערין גאט איז איינציג המכוסים דיא וואש זיינען גיציערט מיט רייד פון תפלה זייא זאגין גאט איז אונזער גאט היחוסים דיא וואש זיינען מיוחסים זייא ענטפערין גאט איז איינציג הבלולים דיא וואש זיינען גיקריינט מיט דער קרון פון דר תורה זייא זאגין גאט איז אונזער גאט הלקוחים דיא וואש זיינען גינומען גיווארין פר איין פאלק צוא גאט זייא ענטפערין גאט איז איינציג המולים דיא וואש זייא זיינען זיך מל און זייטין אויש דאש בלוט וויא איין זיסע זאך זייא זאגין גאט איז אונזער גאט הנשואים דיא וואש זיי זיינען גיטראגין גיווארין פון זייער מוטערש לייב מיט זסקיים זייא ענטפערין גאט איז איינציג הסגולים דיא וואש זיינען גליבט מיט ליבשאפט זייא זאגין גאט איז אונזער גאט העמוסים דיא וואש זיינען אן גילאדין מיט שטארקייט זייא ענטפערין גאט איז איינציג הפדוים דיא וואש זיינען אויש גיליזט גיווארין פון מצרים מיט שיינקייט זייא זאגין גאט איז אונזער גאט הצנועים דיא וואש גיבין צדקה בסתר זייא ענטפערין גאט איז איינציג דיא וואש ווערין גירופין גאטש פארכטיגע מיט פאר גערוטנג זייא זאגין גאט איז אונזער גאט הרוגשים דיא וואש שטורמען מיט גיזאנג און תפלה זייא ענטפערין גאט איז איינציג השואגים דיא וואש שרייען מיט פלייסונג זייא זאגין גאט איז אונזער גאט התמוכים דיא וואש זיינען אן גילעהנט מיט חשק צוא דינען הקב"ה זיי ענטפערין גאט איז איינציג :

ומתחיל החזן סלח לנו ואומרים סליחות ואח"כ מתחילין כאן

זכור רחמיך יהוה וחסדיך כי מעולם המה: אל תזכר לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד: זכרנו יהוה ברצון עמך פקדנו בישועתך: זכור עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו: זכור יהוה חבת ירושלים אהבת ציון אל תשכח לנצח: זכור יהוה לבני אדום את יום ירושלים האומרים ערו ערו עד היסוד בה: אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד: זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעולם: זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו:

אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו: חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו:

בק"ק פראג א"א זה רק מתחיל החזן כאחרון קול גדול וכו'

אדברה תחנונים כרש ואבכה בעני נפש בעד קהלי אבכה · כי נקף כברזל סבכי · בכו העם הרבה בכה: בכה השביעני כנדע קרני · לענה וראש הרני · הודממתי וגם קומי רוני · יגעתי בקראי נחר גרוני: חטאנו · גרוני הנשת קרוא ארוכה · קוה נחת והנה פרוכה · נודדתי כצפור נודד ודרכי נסרכה · מפני קשת דרוכה: דרוכה לשון מקנאי ורחבה · מצרבת פנים כחשש להבה · לכן קים לנו בחבה · הנה יום בא: חטאנו · הבא לשלם גמול ושלמונים · לסרבים וסלונים · ולהיטיב לבנים נאמנים · אשר אליך פונים: ופונים אליך וינהמו · יצעקו רבים עלי קמו · לקחת נפשי זממו: חטאנו · זממו לרוץ בצואר אליך · נועצו לכרות ברית עליך · הדיחו ממעוניך צבאות חילך · עליך יעזוב חילך: חילך מתחבא מפחד קטבך · כך ירוץ להשתגב בהחטיבך · בשען ואהבך והרבך והיטיבך · מה רב טובך: חטאנו · טובך יאבה שאר ישוב · מתנפל בהמצאך אליך לשוב · קוח דברי כבושים ושוב · מי יודע ישוב: ישוב חרונך ואל תכלנו · כי שגינו כהגה כלינו · בדרך זו נלך להשכילנו · הן הבט נא עמך כלנו: חטאנו · כלנו יחד נחלה פניו · נזכיר ברית יקרת פניניו · בצדק לחזותנו אור פניו · יקימנו ונחיה לפניו: לפניו מצפצף מעפר להקימו · עם מיחדו בשכבו ובקומו · נצח מחכים ליום קומו · ברוך כבוד יהוה ממקומו: חטאנו · ממקומו יצף כחש רטפושי · לפאר ימיר אפר כפושי · מעוצב עבודה קשה להנפישי · כי שבעה ברעות נפשי: נפשי תשתוחח לשמום מסלה · דדוי יסך לנוך סלולה · משמיע שלום משוב לכסלה · יכוננה עד עולם סלה: חטאנו · סלה דרשתיך ולא נטשתני · בהתפששי בצל ידך כסיתני · מאש וממים לרויה הוצאתני · ומקרני רמים עניתני: עניתני בכל עת בהתעטפי · הושטת ימינך בזהב לנפפי · ועתה מושיעי לא תרפי · תהלת יהוה ידבר פי: חטאנו · פי יגיד תהלתך תקותנו · אל ימעטו לפניך תלאותינו · כגודל חסדך מלט משחיתותינו · כי לא על צדקותינו: צדקותינו דלו ולמאד קצרו · עונינו רבו והטוב עצרו · חטאי אבות לבנים נאצרו · זרעו חטים וקוצים קצרו: חטאנו · קצרו ידיבי קמות אבי · דמו להכרית ישישי ורובי · קראתיך מעושק זדים לערבי · שפטני אלהים וריבה ריבי: ריבי בחפשך ישרי תבקר · צדקת הורים לפניך תחקר · מצדיקי תקריב ומרשיעי יעקר · יסכר פי דוברי שקר: חטאנו · שקר דובר לפניך לא יבא · לנגד עיניך כי תתעבו · שמרני רגל גאוה מבא · ומשואת רשעים כי תבא: תבא לפניך אלהי קדם · תפלת מתענים פניך לקדם · תערב מנחתם כשנים מקדם · זכור עדתך קנית קדם: חטאנו · קדם מפעליך יהוה אדוני · עצת לכתוב כתבת נדני · בנת מרחוק חקיך להעידני · ברוך אתה יהוה למדני: למדני להועיל ממית ומחיה · צוית ויעמד אמרת ניהיה · הורני דרכיך ותמים אהיה · עדותיך לעולם הבינני ואחיה: חטאנו · ואחיה וזרעי לפניך יכון · ותפלתי כקטורת תמיד תכון · בעד ענייך בבאי לרכון · נכון לבי אלהים נכון: נכון וקים אבותינו ספרו · עודף טובותיך חטאינו כפרו · לבנם גם עתה ויופרו · ופניהם אל יחפרו: חטאנו · יחפרו פני מכבידי מועקנו · ילבשו בשת בהוצאת צדקנו · יבוא אלהינו ואל יחרש לצדקנו · יהוה שפטנו יהוה מחוקקנו: מחוקקנו הדרש לאום נושעה · השאיבה בששון ממעיני הישועה · שמח נפשותינו בחקותיך להשתעשעה · והאר פניך ונושעה: חטאנו · ונושעה בשפכנו לפניך שיחה · והעתר לנו עונינו לסלחה · חנון כי עמך הסליחה · אדני שמעה אדני סלחה: סלחה ולא נצא דחוים · פשעינו יהיו כעב מחוים · נחנו לאור באור החיים · כי עמך מקור חיים: חטאנו · חיים וחסד אלי זה · תחון שארית העם הזה · נשים להקדישך בקול זה · וקרא זה אל זה: זה יכתוב ידו לקדוש · וזה חדש לבוקר יחדוש · מזה ומזה שלוש קדוש · ואמר קדוש קדוש קדוש: חטאנו · קדוש בבא אליו הקול כף שבולת יכריע לשקול · נקות קוראיו כמרעישי קול · ואשמע אחרי קול:

קול גדול כהשמיע לרוממים · קבלו מלכותי ממקורי רחמים · יזכור היום לסביב מתחממים · אל מלך יושב על כסא רחמים: חטאנו

(קול גדול כהשמיע לרחומים) כהשמיע להוגים קול גדול (קבלו מלכותי ממקורי רחמים) אתם ישראל הנשואים מני רחם (קבלו מלכותי · זאת (יזכור היום לסביב מתחממים) לישראל שנתחממו בכל הסביבות ובכל תחומים:

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת · וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור: זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה: עשה עמנו כמה שהבטחתנו ואף גם זאת בהיותם בארץ איביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם: רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שכתוב כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם: מול את לבבנו לאהבה את שמך כמה שכתוב · ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך: השב שבותנו ורחמנו כמה שכתוב ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה: קבץ נדחנו כמה שכתוב אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך: המצא לנו בבקשתנו כמה שכתוב ובקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך: מחה פשעינו למענך כאשר אמרת אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור: מחה פשעינו כעב וכענן כאשר אמרת · מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך: הלבן חטאינו כשלג וכצמר כמה שכתוב לכו נא ונוכחה יאמר יהוה אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו: זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שכתוב · וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם: כפר חטאינו ביום הזה וטהרנו כמה שכתוב · כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו: תביאנו אל הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שכתוב והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים:

שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו: השיבנו יהוה אליך ונשובה חדש ימינו כקדם: אמרינו האזינה יהוה בינה הגיגנו: יהיו לרצון אמרי פינו והגיון לבנו לפניך יהוה צורנו וגואלנו: אל תשליכנו מלפניך ורוח קדשך אל תקח ממנו: אל תשליכנו לעת זקנה ככלות כחנו אל תעזבנו: אל תעזבנו יהוה אלהינו אל תרחק ממנו: עשה עמנו אות לטובה ויראו שונאינו ויבשו כי אתה יהוה עזרתנו ונחמתנו: כי לך יהוה הוחלנו אתה תענה אדני אלהינו:

אלהינו ואלהי אבותינו · אל תעזבנו ואל תטשנו ואל תכלימנו · ואל תפר בריתך אתנו · קרבנו לתורתך · למדנו מצותיך · הורנו דרכיך · הט לבנו ליראה את שמך · ומול את לבבנו לאהבתך ונשוב אליך באמת ובלב שלם · ולמען שמך הגדול תמחול ותסלח לעונינו · ככתוב בדברי קדשך · למען שמך יהוה וסלחת לעוני כי רב הוא:

אלהינו ואלהי אבותינו · סלח לנו מחל לנו כפר לנו · כי אנו עמך ואתה אלהינו · אנו בניך ואתה אבינו · אנו עבדיך ואתה אדונינו · אנו קהלך ואתה חלקנו · אנו נחלתך ואתה גורלנו · אנו צאנך ואתה רוענו · אנו כרמך ואתה נוטרנו · אנו פעלתך ואתה יוצרנו · אנו רעיתך ואתה דודנו · אנו סגלתך ואתה אלהינו · אנו עמך ואתה מלכנו · אנו מאמיריך ואתה מאמירנו · אנו עזי פנים ואתה רחום וחנון · אנו קשי עורף · ואתה ארך אפים · אנו מלאי עון · ואתה מלא רחמים · אנו ימינו כצל עובר · ואתה הוא ושנותיך לא יתמו:

אנא תבא לפניך תפלתנו · ואל תתעלם מתחנתנו · שאין אנחנו עזי פנים וקשי עורף · לומר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו · אבל אנחנו ואבותינו חטאנו:

אשמנו · בגדנו · גזלנו · דברנו דופי · העוינו · והרשענו · זדנו · חמסנו · טפלנו שקר: יעצנו רע · כזבנו · לצנו · מרדנו · נאצנו · סררנו · עוינו · פשענו · צררנו ·

קִשִּׁינוּ עוֹרֶף : רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ : סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ :

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ סְלַח וּמְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (השבת הזה וביום) צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ וְהַכְנַע אֶת עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת · וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ : הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת אַתָּה מַכִּיר · הָרָצוֹן וְהָאוֹנֶס · הַגְּלוּיִים וְהַנִּסְתָּרִים · לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִים וִידוּעִים · מָה אָנוּ · מֶה חַיֵּינוּ · מֶה חַסְדֵּנוּ · מַה צִּדְקוֹתֵינוּ · מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ · מַה כֹּחֵנוּ · מַה גְּבוּרָתֵנוּ · מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל : מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים · הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ :

בפראג אין אומרים הקהל אתה מבין רק מתחילין שמך מעולם וכו'

מיוסד ע"פ א"ב כפול

אַתָּה מֵבִין תַּעֲלוּמוֹת לֵב · אֶפֶס לְךָ נִגְלוֹת וְגַם נִסְתָּרוֹת : בָּאנוּ בִּדְבָרִים לְפַתּוֹתְךָ בָם · בְּרִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן וְלֹא בְּמַעַלְלֵינוּ : גַּשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם זֶה כְּיִרְאָה וָרַעַד · גֵּאֶה כְּרַחוּם לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה חֶסֶד : דִּין אַל תְּמַתַּח מוּל עָפָר וָאֵפֶר · דַּע אַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה : הַאִם שָׁגַגְנוּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ · הֲלֹא אַתָּה לְבַד מֵבִין שְׁגִיאוֹת : וְאַל תַּחֲשׁוֹב לָנוּ כְּעוֹשֶׂה בְּזָדוֹן · וִדּוּי שְׂפָתֵינוּ שְׁעֵה בְּעֵת רָצוֹן : זֶה כַּפֵּר לָנוּ הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע · זָדוֹן וְנֶעְלָם עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה : חַלְּצֵנוּ מֵעוֹנֶשׁ כָּרֵת וּמִיתָה · חֲמוֹל עַל חוֹמֶר מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ : טִפַּשְׁנוּ בְּרוֹעַ יֵצֶר אֲשֶׁר מִנְּעוּרֵינוּ · טָמוּן בְּקִרְבֵּנוּ כְּרֶשֶׁת לִפְעָמֵינוּ : יוֹצְרֵנוּ וְעוֹשֵׂנוּ יוֹדֵעַ יִצְרֵנוּ · יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ : כִּי מִלְּפָנֶיךָ מִי יִסָּתֵר · כֹּל גָּלוּי לְךָ כָּאוֹר וְכַצָּהֳרָיִם : לְבֵית דִּין הוֹרֵיתָ אַרְבַּע מִיתוֹת · לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וּמֵהֶם חַלְּצֵנוּ : מֵאָז יְצַרְתָּנוּ חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדַע · מַעֲשֵׂינוּ כִּי הֵמָּה עָמָל וָאָוֶן : נְצוֹר נַפְשׁוֹתֵינוּ כִּי בְיָדְךָ כָּל נָפֶשׁ · נָא תִּיקַר נֶפֶשׁ מִמְּעֻנֵּי לְךָ נָפֶשׁ : סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וָחֶנֶק סוֹדָם גִּלִּיתָ לְיוֹדְעֵי אֲמִתֶּךָ : עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ אֱלוֹהַּ כַּפֵּר לָנוּ · עַל יָדוּעַ לָנוּ וְעַל נֶעְלָם מִמֶּנּוּ : פְּשָׁעֵינוּ הוֹדִינוּ לְךָ חוֹקֵר לֵב · פְּדֵנוּ מֵחֵטְא נַקֵּנוּ מֵעָוֹן : צוּר אַל תֵּפֶן בֶּאֱנוֹשׁ חָצִיר · צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּעָשִׂיתָ עִם כָּל חָי : קִדַּמְנוּ בְּנֶשֶׁף קָרַבְנוּ בְּשַׁוְעָ · קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ קָשׁוּב קְרִיאָתֵנוּ · רִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן · רַחֲמֵנוּ וְנִצְטַדָּקָה · רַחֲמֶיךָ יְבוֹאוּנוּ רַחוּם וְחַנּוּן :

שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע · שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה · תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע · תִּמְחֶה פְשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ :

(שמך מעולם כו') מאז ומקדם נקרא שמך עובר על פשע · (לעם שבי פשע) לעם השבים מפשעיהם :

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי · אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן · וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב · אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ · וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ · וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּכַפֵּר לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאוֹנֶס וּבְרָצוֹן :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶה :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחוֹזֶק יָד :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים :

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת שׁוֹחַד :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח :

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עֹל :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם :
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת יָד :
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב :

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ :

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּאי וְתָלוּי :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי :
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין :

סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק · עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה · בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ אֶת הַגְּלוּיִם לָנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ וְהוֹדִינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵינוּ וְהַנִּגְלֹת לָנוּ וּלְבָנֵינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת :

וְדָוִד עַבְדְּךָ אָמַר לְפָנֶיךָ שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּנִי :
נַקֵּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מִכָּל פְּשָׁעֵינוּ וְטַהֲרֵנוּ מִכָּל טֻמְאוֹתֵינוּ וּזְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם :

אַל תִּירָא יַעֲקֹב שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל · הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶיךָ כִּי כָשַׁלְתָּ בַּעֲוֺנֶךָ : וְנֶאֱמַר קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל יְהוָה אִמְרוּ אֵלָיו כָּל תִּשָּׂא עָוֺן וְקַח טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵינוּ : וְאַתָּה רַחוּם מְקַבֵּל שָׁבִים · כִּי עַל הַתְּשׁוּבָה מֵרֹאשׁ הִבְטַחְתָּנוּ · וְלִתְשׁוּבָה עֵינֵינוּ מְיַחֲלוֹת לָךְ :

וּמֵאַהֲבָתְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁאָהַבְתָּ אֶת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וּמֵחֶמְלָתְךָ מַלְכֵּנוּ שֶׁחָמַלְתָּ עַל בְּנֵי בְרִיתֶךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ (את יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ו) אֶת יוֹם צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לִמְחִילַת חֵטְא וְלִסְלִיחַת עָוֺן וּלְכַפָּרַת פֶּשַׁע :

יוֹם אֲשֶׁר אֲשָׁמֵינוּ יוּצְלַל וְיוּסְגַּר · הַיּוֹם תִּסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר :
כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וְנִסְלַח לְכָל עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלַגֵּר הַגָּר בְּתוֹכָם כִּי לְכָל הָעָם בִּשְׁגָגָה :

יוֹם בָּגַדְנוּ תִּשָּׂא וְתִסְלַח · הַיּוֹם שִׁמְךָ יֵאָמֵן אֵל טוֹב וְסַלָּח :
כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ · כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ :

יוֹם גָּעַלְנוּ חֻקֶּיךָ שֶׁבַח וַעֲזוֹב · הַיּוֹם רַחֲמֵנוּ וְנָשׁוּב וְדֶרֶךְ רָשָׁע נַעֲזוֹב :
כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְהוָה וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

יוֹם דָּפִינוּ אָנָּא שָׂא נָא · הַיּוֹם קְשׁוֹב תַּחֲנוּנֵינוּ וּבְתַחֲנוּן סְלַח נָא :

מטה לוי

(יום כו׳ (יאמן) יתאמת סליחה (אל טוב וסלח) (געלנו) מה שתבענו חקיך (שבח ועזוב) (דפינו) דופי שלנו (חנוך עניו בעלנו) ביום הזה תולה לפניך בעלנו

בית לוי ככתוב

(יוצלל) יוטלך במצולות ים לשון צללו כעופרת (ויוסגר) לשון סגירה (בגדנו) ל׳ מעל מלשון בבגדו בה (געלנו) ל׳ תיעוב (דפינו) לשון שמץ ודופי (עניו) תואר למשה״ה :

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה וְשָׁם נֶאֱמַר · וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ : בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמָּצָא לָנוּ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ סְלַח נָא לְמַעַן שְׁמֶךָ :

יוֹם תְּחִנָּתְךָ עָנִיו בַּעֲדֵנוּ תִּזְכּוֹר · הַיּוֹם סְלַח לַעֲוֹנֵינוּ וְחֵטְא אַל תִּזְכּוֹר :

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשֹׁנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד :

יוֹם טָעוּתֵנוּ יְבֻקַּשׁ וְאָיִן · הַיּוֹם נְאֻם הָקֵם יְבֻקַּשׁ עָוֹן וְאֵינֶנּוּ :

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ בַּיָּמִים הָהֵם וּבָעֵת הַהִיא נְאֻם יְהוָה יְבֻקַּשׁ אֶת עֲוֹן יִשְׂרָאֵל וְאֵינֶנּוּ וְאֶת חַטֹּאת יְהוּדָה וְלֹא תִמָּצֶאינָה כִּי אֶסְלַח לַאֲשֶׁר אַשְׁאִיר :

יוֹם יִדְרְשׁוּךָ מְצָרֵף וּמְטַהֵר · הַיּוֹם מִכָּל חַטֹּאתֵינוּ אוֹתָנוּ תְּטַהֵר :

כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ :

יוֹם כָּל תִּשָּׂא עָוֹן בְּתַחֲנוּן אַבְטָה · הַיּוֹם לְשַׁוְעָתֵנוּ אָזְנְךָ הַטֵּה :

כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שֹׁמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל צִדְקֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים : אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ · בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַמָּצָא לָנוּ שׁוֹמֵעַ תְּפִלָּה · שְׁמַע בְּקוֹל תְּפִלָּתֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ :

כפיוט הזה יש מעין ברכת תפלה עמידה כצירוף ברכות של חול · ולא קא חשיב בסדייהו מצמיח קרן ישועה · אבל כללו בבונה ירושלים וכן בקרובץ לפורים וט' באב נכלל של דוד בבונה ירושלים לפי שמחברם היה ר"א הקליר וירושלמי היה כמו שכתבנו במאמרינו על הפיוטים והפייטנים · ויסד ע"פ שיטת תלמוד ירושלמי כאומר שאחר שנתקן ברכת המינין כללו של דוד בבונה ירושלים בברכה אחת כמבואר בארוכה בס' המכריע למסכת תענית דף י"ג ב' · (ברוז"ס) :

מִי אֵל כָּמוֹךָ : אֲהַלֶּלְךָ בְּקוֹל רָם · מָגֵן אַבְרָהָם · מִי אֵל כָּמוֹךָ : בְּיָדְךָ מְמִתִים · מְחַיֵּה הַמֵּתִים · מִי אֵל כָּמוֹךָ : גְּדָלְךָ אֶדְרוֹשׁ · הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ · מִי אֵל כָּמוֹךָ :

דּוֹרֵשׁ אִמְרֵי דַעַת · חוֹנֵן הַדָּעַת · מִי אֵל כָּמוֹךָ : הָאוֹמֵר שׁוּבָה · הָרוֹצֶה בִּתְשׁוּבָה · מִי אֵל כָּמוֹךָ : וּמוֹחֵל וְסוֹלֵחַ · הַמַּרְבֶּה לִסְלוֹחַ · מִי אֵל כָּמוֹךָ : קוֹל רִנָּה וְתוֹדוֹת · הַטּוֹב לְךָ לְהוֹדוֹת · מִי אֵל כָּמוֹךָ : רָם בָּרֵךְ קְהַל הֲמוֹנַי · יְבָרֶכְךָ יְהוָה · מִי אֵל כָּמוֹךָ : שְׁכִינָתְךָ שָׁלוֹם · עוֹשֶׂה הַשָּׁלוֹם · מִי אֵל כָּמוֹךָ : תָּבֹא בְרָכָה אֲלֵיכֶם · וְנֹאמַר תְּפִלָּה עֲלֵיכֶם · מִי אֵל כָּמוֹךָ : תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע · לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע :

כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ מִי אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי חָפֵץ חֶסֶד הוּא : יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבּוֹשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל חַטֹּאתָם : וְכָל חַטֹּאת עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל תַּשְׁלִיךְ בִּמְקוֹם אֲשֶׁר לֹא יִזָּכְרוּ וְלֹא יִפָּקְדוּ וְלֹא יַעֲלוּ עַל לֵב לְעוֹלָם : וְנֶאֱמַר תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם : אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחוֹל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (לשבת השבת הזה וביום) הַכִּפּוּרִים הַזֶּה · מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מוֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר : וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ : וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ : (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ (לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה) : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (השבת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפּוּרִים :

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם (וְלִתְפִלָּתָם שְׁעֵה) וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם (מְהֵרָה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ :

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן :

בית לוי

(טעותנו) ל' טעות וטעמו שוגג (הקם יבוקש עון ואיננו) כ"כ בכל כ"י וטעמו בעבור שהרוז (כרוז"ס) (מצרף ומטהר) ל' ויושב מצרף ומטהר כסף (מלאכי ג) שקאי על הקב"ה (אבטה) אדבר ל' נבטא בשפתים (ויקרא ה ד) :

מטה לוי

מהרע"ה שהיה עניו ונתרצית לו תזכור לנו זאת (טעותנו) מה שטעינו ושחטאנו בשוגג תמחול ואם (יבוקש ואין) לא ימצאו (היום נאום הקם) הקם יום הנבואה שדברת ע"י נביאך יבוקש את עון ישראל ואיננו (ירמיה נ') (ידרשוך) ישראל בתפלה לפי שאתה (מצרף ומטהר) אותם מחטאתם (כל תשא עון בתחנון אבטה) אדבר תחנונים שתשא כל עון : (אהללך בידך ממתים) יס"ר שאסיה ממתים בידך כי אתה מחיה המתים אבל ב"ו הממית אינו חפץ בחייו ואינו יכול להחיותו : (ס')

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד (צוּרֵנוּ) צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ · וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ · כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות :

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא (תָּמִיד) שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד :

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ כַּעַסְךָ וְכַלֵּה דֶבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וְעָוֹן וּמַגֵּפָה וּפֶגַע רַע וְכָל מַחֲלָה וְכָל תַּקָלָה וְכָל קְטָטָה וְכָל מִינֵי פוּרְעָנִיּוֹת וְכָל גְּזֵרָה רָעָה וְשִׂנְאַת חִנָּם מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ :

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ וִיבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה (הָאֵל הַטּוֹב) :

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר :

יְבָרֶכְךָ יְהוָֹה וְיִשְׁמְרֶךָ : יָאֵר יְהוָֹה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ : יִשָּׂא יְהוָֹה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם :

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם) :

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם :

ואומרים אבינו מלכנו (וכשחל בשבת א"א) · ק"ש · אתה הראת וכו' תמצא בשחרית יום א' דר"ה

פותחין הארון ואומרים ויהי בנסוע וי"ג מדות רבש"ע ובריך שמיה · מוציאין ב' ס"ת ואומר שמע ישראל · על הכל · ויעזור ויגן תמצא לעיל בסדר התפלה וקורין בפרשת אחרי מות ו' גברי ובשבת ז' גברי (ובתוך מי שברך אומר ויכתבהו ויחתמהו בספר החיים כו') · ובשני קורין למפטיר בפרשת פנחס ומפטירין בישעיה נ"ח סלו :

כתוב בספרים שראוי להשתדל לקנות פתיחת ההיכל של הוצאת ס"ת לקריאת הפרשה כי פתיחת ההיכל מרמז לסוד גדול בעולמות העליונים וישתדל לקנות עליה לס"ת ביום הקדוש והנורא ויקנה קודם יוה"כ ובעת שיתחיל לקרות אחרי מות שני בני אהרן יבכים בכל לבו על מיתתם של הצדיקים הגדולים האלו בכדי שיבא לידי בכי ולהוריד דמעות כי הוא סגולה נפלאה לכפרת העונות כמבואר בזוה"ק פ' אחרי דף נ"ו ע"ב וז"ל בכל זמנא דצדיקיא מסתלקי מעלמא דינא אסתלק מעלמא ועל דא פרשתא דבני אהרן ביומא דכפורי למהוי כפרה לחוביהון דישראל אמר קוב"ה אתעסקו בפטירתהון דצדיקיא אלין ויתחשב לכו כאלו אתון מקרבין קרבנא בהאי יומא לכפרא עלייכו דתניא כל זמנא דישראל יהון בגלותא ולא יקרבו קרבנין בהאי יומא ולאינון תרין שפירין; לא יכלין לקרבא יהא לכון דוכרנא דתרין בני אהרן ויתכפר עלייהו עכ"ל · עוד שם דף נ"ז ע"ב ז"ל וע"ד ביומא דא קורין אחרי מות כו' דישמעון עמא ויצטערו על אבודיהון דצדיקיא ויתכפר לכון חוביהון וכל דמצטער על אבודיהון דצדיקיא או אחית דמעין עלייהו קוב"ה מכריז עליה ואומר וסר עונך וחטאתך תכופר ולא עוד אלא דלא ימותון בנוי ביומוי ועליה כתיב יראה זרע יאריך ימים עכ"ל · ויזהר מהיסח הדעת או בעת הקריאה :

וַיְדַבֵּר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה אַחֲרֵי מוֹת שְׁנֵי בְּנֵי אַהֲרֹן בְּקָרְבָתָם לִפְנֵי־יְהוָֹה וַיָּמֻתוּ: וַיֹּאמֶר יְהוָֹה אֶל־מֹשֶׁה דַּבֵּר אֶל־אַהֲרֹן אָחִיךָ וְאַל־יָבֹא בְכָל־עֵת אֶל־הַקֹּדֶשׁ מִבֵּית לַפָּרֹכֶת אֶל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָאָרֹן וְלֹא יָמוּת כִּי בֶּעָנָן אֵרָאֶה עַל־הַכַּפֹּרֶת: בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן אֶל־הַקֹּדֶשׁ בְּפַר בֶּן־בָּקָר לְחַטָּאת וְאַיִל לְעֹלָה: בשבת ב כְּתֹנֶת־בַּד קֹדֶשׁ יִלְבָּשׁ וּמִכְנְסֵי־בַד יִהְיוּ עַל־בְּשָׂרוֹ וּבְאַבְנֵט בַּד יַחְגֹּר וּבְמִצְנֶפֶת בַּד יִצְנֹף בִּגְדֵי־קֹדֶשׁ הֵם וְרָחַץ בַּמַּיִם אֶת־בְּשָׂרוֹ וּלְבֵשָׁם: וּמֵאֵת עֲדַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִקַּח שְׁנֵי־שְׂעִירֵי עִזִּים לְחַטָּאת וְאַיִל אֶחָד לְעֹלָה: וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ: לוי ובשבת ג וְלָקַח אֶת־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם וְהֶעֱמִיד אֹתָם לִפְנֵי יְהוָֹה פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד: וְנָתַן אַהֲרֹן עַל־שְׁנֵי הַשְּׂעִירִם גֹּרָלוֹת גּוֹרָל אֶחָד לַיהוָֹה וְגוֹרָל אֶחָד לַעֲזָאזֵל: וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־הַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַיהוָֹה וְעָשָׂהוּ חַטָּאת: וְהַשָּׂעִיר אֲשֶׁר עָלָה עָלָיו הַגּוֹרָל לַעֲזָאזֵל יָעֳמַד־חַי לִפְנֵי יְהוָֹה לְכַפֵּר עָלָיו לְשַׁלַּח אֹתוֹ לַעֲזָאזֵל הַמִּדְבָּרָה: וְהִקְרִיב אַהֲרֹן אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וְשָׁחַט אֶת־פַּר הַחַטָּאת אֲשֶׁר־לוֹ: ישראל ובשבת רביעי וְלָקַח מְלֹא־הַמַּחְתָּה גַחֲלֵי־אֵשׁ מֵעַל הַמִּזְבֵּחַ מִלִּפְנֵי יְהוָֹה וּמְלֹא חָפְנָיו קְטֹרֶת סַמִּים דַּקָּה וְהֵבִיא מִבֵּית לַפָּרֹכֶת: וְנָתַן אֶת־הַקְּטֹרֶת עַל־הָאֵשׁ לִפְנֵי יְהוָֹה וְכִסָּה ׀ עֲנַן הַקְּטֹרֶת אֶת־הַכַּפֹּרֶת אֲשֶׁר עַל־הָעֵדוּת וְלֹא יָמוּת: וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וְהִזָּה בְאֶצְבָּעוֹ עַל־פְּנֵי הַכַּפֹּרֶת קֵדְמָה וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת יַזֶּה שֶׁבַע־פְּעָמִים מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ: וְשָׁחַט אֶת־שְׂעִיר הַחַטָּאת אֲשֶׁר לָעָם וְהֵבִיא אֶת־דָּמוֹ אֶל־מִבֵּית לַפָּרֹכֶת וְעָשָׂה אֶת־דָּמוֹ כַּאֲשֶׁר עָשָׂה לְדַם הַפָּר וְהִזָּה אֹתוֹ עַל־הַכַּפֹּרֶת וְלִפְנֵי הַכַּפֹּרֶת: וְכִפֶּר עַל־הַקֹּדֶשׁ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּמִפִּשְׁעֵיהֶם לְכָל־חַטֹּאתָם וְכֵן יַעֲשֶׂה לְאֹהֶל מוֹעֵד הַשֹּׁכֵן אִתָּם בְּתוֹךְ טֻמְאֹתָם: וְכָל־אָדָם לֹא־יִהְיֶה ׀ בְּאֹהֶל מוֹעֵד בְּבֹאוֹ לְכַפֵּר בַּקֹּדֶשׁ עַד־צֵאתוֹ וְכִפֶּר בַּעֲדוֹ וּבְעַד בֵּיתוֹ וּבְעַד כָּל־קְהַל יִשְׂרָאֵל: רביעי ובשבת חמישי וְיָצָא אֶל־הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי־יְהוָֹה וְכִפֶּר עָלָיו וְלָקַח מִדַּם הַפָּר וּמִדַּם הַשָּׂעִיר וְנָתַן עַל־קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב: וְהִזָּה עָלָיו מִן־הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים וְטִהֲרוֹ וְקִדְּשׁוֹ מִטֻּמְאֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְכִלָּה מִכַּפֵּר אֶת־הַקֹּדֶשׁ וְאֶת־אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת־

המזבח והקריב את־השעיר החי: וסמך אהרן את־שתי ידיו (ידו כתיב) על־ראש השעיר החי והתודה עליו את־כל־עונת בני ישראל ואת־כל־פשעיהם לכל־חטאתם ונתן אתם על־ראש השעיר ושלח ביד־איש עתי המדברה: ונשא השעיר עליו את־כל־עונתם אל־ארץ גזרה ושלח את־השעיר במדבר: ובא אהרן אל־אהל מועד ופשט את־בגדי הבד אשר לבש בבאו אל־הקדש והניחם שם: ורחץ את־בשרו במים במקום קדוש ולבש את־בגדיו ויצא ועשה את־עלתו ואת־עלת העם וכפר בעדו ובעד העם:

(שביעי ובשבת ששי) ואת חלב החטאת יקטיר המזבחה: והמשלח את־השעיר לעזאזל יכבס בגדיו ורחץ את־בשרו במים ואחרי־כן יבוא אל־המחנה: ואת פר החטאת ואת שעיר החטאת אשר הובא את־דמם לכפר בקדש יוציא אל־מחוץ למחנה ושרפו באש את־ערתם ואת־בשרם ואת־פרשם: והשרף אתם יכבס בגדיו ורחץ את־בשרו במים ואחרי־כן יבוא אל־המחנה: והיתה לכם לחקת עולם בחדש השביעי בעשור לחדש תענו את־נפשתיכם וכל־מלאכה לא תעשו האזרח והגר הגר בתוככם: כי־ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו:

(ששי ובשבת שביעי) שבת שבתון היא לכם ועניתם את־נפשתיכם חקת עולם: וכפר הכהן אשר־ימשח אתו ואשר ימלא את־ידו לכהן תחת אביו ולבש את־בגדי הבד בגדי הקדש: וכפר את־מקדש הקדש ואת־אהל מועד ואת־המזבח יכפר ועל הכהנים ועל־כל־עם הקהל יכפר: והיתה־זאת לכם לחקת עולם לכפר על־בני ישראל מכל־חטאתם אחת בשנה ויעש כאשר צוה יהוה את־משה:

למפטיר בס"ת שניה בפרשת פינחס

ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא־קדש יהיה לכם ועניתם את־נפשתיכם כל־מלאכה לא תעשו: והקרבתם עלה ליהוה ריח ניחח פר בן־בקר אחד איל אחד כבשים בני־שנה שבעה תמימם יהיו לכם: ומנחתם סלת בלולה בשמן שלשה עשרנים לפר שני עשרנים לאיל האחד: עשרון עשרון לכבש האחד לשבעת הכבשים: שעיר־עזים אחד חטאת מלבד חטאת הכפרים ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם:

המבין נדבת מספרם לשניים · ז"ל אבן [illegible] כבפרת המנסית ומספירין (בישעיה נ"ז) כי כה אמר רם ונשא עד כי פי ה' דבר לפי שכתוב בה סלו זה שוב [illegible] לנכרית ולהוסירם על התשובה עכ"ל:

הפטרת שחרית ליום כפור בישעיה סימן נ"ז

ואמר סלו־סלו פנו־דרך הרימו מכשול מדרך עמי: כי כה אמר רם ונשא שכן עד וקדוש שמו מרום וקדוש אשכון ואת־דכא ושפל־רוח להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים: כי לא לעולם אריב ולא לנצח אקצוף כי־רוח מלפני יעטוף ונשמות אני עשיתי: בעון בצעו קצפתי ואכהו הסתר ואקצף וילך שובב בדרך לבו: דרכיו ראיתי וארפאהו ואנחהו ואשלם נחמים לו ולאבליו: בורא ניב שפתים שלום שלום לרחוק ולקרוב אמר יהוה ורפאתיו: והרשעים כים נגרש כי השקט לא יוכל ויגרשו מימיו רפש וטיט: אין שלום אמר אלהי לרשעים: קרא בגרון אל־תחשך כשופר הרם קולך והגד לעמי פשעם ולבית יעקב חטאתם: ואותי יום יום ידרשון ודעת דרכי יחפצון כגוי אשר־צדקה עשה ומשפט אלהיו לא עזב ישאלוני משפטי־צדק קרבת אלהים יחפצון: למה צמנו ולא ראית ענינו נפשנו ולא תדע הן ביום צמכם תמצאו־חפץ וכל־עצביכם תנגשו: הן לריב ומצה תצומו ולהכות באגרף רשע לא־תצומו כיום להשמיע במרום קולכם: הכזה יהיה צום אבחרהו יום ענות אדם נפשו הלכף כאגמן ראשו ושק ואפר יציע הלזה תקרא־צום ויום רצון ליהוה: הלוא זה צום אבחרהו פתח חרצבות רשע התר אגדות מוטה ושלח רצוצים חפשים וכל־מוטה תנתקו: הלוא פרס לרעב לחמך ועניים מרודים תביא בית כי־תראה ערם וכסיתו ומבשרך לא תתעלם: אז יבקע כשחר אורך וארכתך מהרה תצמח והלך לפניך צדקך כבוד יהוה יאספך: אז תקרא ויהוה יענה תשוע ויאמר הנני אם־תסיר מתוכך מוטה שלח אצבע ודבר־און: ותפק לרעב נפשך ונפש נענה תשביע וזרח בחשך אורך ואפלתך כצהרים: ונחך יהוה תמיד והשביע בצחצחות נפשך ועצמתיך יחליץ והיית כגן רוה וכמוצא מים אשר לא־יכזבו מימיו: ובנו ממך חרבות עולם מוסדי דור־ודור תקומם וקרא לך גדר פרץ משובב נתיבות לשבת: אם־תשיב משבת רגלך עשות חפציך ביום קדשי וקראת לשבת ענג לקדוש יהוה מכבד וכבדתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר: אז תתענג על־יהוה והרכבתיך על־במתי (במותי כתיב) ארץ והאכלתיך נחלת יעקב אביך כי פי יהוה דבר:

נוב כ'

המבין כלאמרים · ול"א מלך מותל וסולה · הלא ודברך המת וקים לפד (שו"ע) הם סוף שבת לומרים (יקום פורקן · פי' כבכך) · פוזירין נשמות · ומדרין לדקים כנד כפנים · שמחים [illegible] יש נהם כפרה ביום הכפורים · ולכן נקרא יום הכפורים לשון רבים לחיים ולמתים · והם יש תילה מגן אתר קב"ה בשעת הזכרת נשיים · ולומנים (לב סרמיון) · פטרי יסלנו · ומתוירין כפ"ה לפיכל ·

ש"ץ מתפלל התפלה של קודם תפלת מוסף ואומר ח"ק (המנהג קודם מוסף של ר"ה) ומתפללין תפלת מוסף בלחש

תפלת מוסף יתפלל בכל הכוונות המבוארים בתפלת ערבית ושחרית ובתפלת המוספין של רגלים ור"ה כי במוסף זה של יוה"כ הדין הגדול והגורל ראוי לעורר ה"א אל הכסא יותר מכל עת ובכל הטעם של ומפני חטאינו וכיוצא בהזכרת מלכנו גלה כבוד כו' ראוי לעורר עלינו אל הכסא ממש עד שלא ישאר בו כח לבכות על חילול שמו הגדול עתה בין עובדי כוכבים: ויהיה התפלה יאמרו בבכה הגדול של עלינו לשבת בכוונה וכו' עד מאד כי תקנו אנשי כנה"ג ... בזה בתחלת התפלה בבבל אחרי העובדי כוכבים מקטריגים עלינו עם כ' נמרוד ... כשתמצא אנו מלאו וע"כ מקדימין אנחנו ונותנים בכח זה המסולד לגורלנו ועי"ז אנו סותמים את פי המקטריגים מעלינו:

כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו:

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך:

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה:

זכרנו לחיים · מלך חפץ בחיים · וכתבנו בספר החיים · למענך אלהים חיים:

מלך עוזר ומושיע ומגן: ברוך אתה יהוה מגן אברהם:

אתה גבור לעולם אדני מחיה מתים אתה רב להושיע: מוריד הטל: מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים · סומך נופלים ורופא חולים ומתיר אסורים ומקים אמונתו לישני עפר · מי כמוך בעל גבורות ומי דומה לך מלך ממית ומחיה ומצמיח ישועה: מי כמוך אב הרחמים זוכר יצוריו לחיים ברחמים: ונאמן אתה להחיות מתים: ברוך אתה יהוה מחיה המתים:

אתה קדוש ושמך קדוש וקדושים בכל יום יהללוך סלה: לדור ודור המליכו לאל כי הוא לבדו מרום וקדוש:

ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל מכונך והיכלך:

ובכן תן פחדך יהוה אלהינו על כל מעשיך ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם · (כמו) שידענו יהוה אלהינו שהשלטן לפניך עז בידך וגבורה בימינך ושמך נורא על כל מה שבראת:

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך · שמחה לארצך · וששון לעירך · וצמיחת קרן לדוד עבדך · ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו:

ובכן צדיקים יראו וישמחו וישרים יעלזו וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ:

ותמלוך אתה הוא יהוה אלהינו מהרה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך ככתוב בדברי קדשך ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה:

קדוש אתה ונורא שמך · ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה: ברוך אתה יהוה המלך הקדוש:

אתה בחרתנו מכל העמים · אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך · ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת:

ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום (לשבת השבת הזה ואת יום) הכפרים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו (לשבת באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים:

ומפני חטאינו גלינו מארצנו ונתרחקנו מעל אדמתנו ואין אנחנו יכולים לעשות חובותינו בבית בחירתך · בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו מפני היד שנשתלחה במקדשך: יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו מלך רחמן שתשוב ותרחם עלינו ועל מקדשך ברחמיך הרבים · ותבנהו מהרה ותגדל כבודו: אבינו מלכנו גלה כבוד מלכותך עלינו מהרה והופע והנשא עלינו לעיני כל חי וקרב פזורינו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ: והביאנו לציון עירך ברנה · ולירושלים בית מקדשך בשמחת עולם ושם נעשה לפניך את קרבנות חובותינו תמידים כסדרם ומוספים כהלכתם · ואת מוסף (בשבת ואת מוספי יום השבת הזה ו) יום הכפרים הזה · נעשה ונקריב לפניך באהבה כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

לשבת

וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה:

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור:

ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשתיכם כל מלאכה לא תעשו:

וְהִקְרַבְתֶּם עֹלָה לַיהוָה רֵיחַ נִיחֹחַ פַּר בֶּן בָּקָר אֶחָד אַיִל אֶחָד • כְּבָשִׂים בְּנֵי שָׁנָה שִׁבְעָה תְּמִימִם יִהְיוּ לָכֶם: וּמִנְחָתָם וְנִסְכֵּיהֶם כִּמְדֻבָּר • שְׁלֹשָׁה עֶשְׂרֹנִים לַפָּר • וּשְׁנֵי עֶשְׂרֹנִים לָאָיִל • וְעִשָּׂרוֹן לַכֶּבֶשׂ • וְיַיִן כְּנִסְכּוֹ • וּשְׁנֵי שְׂעִירִים לְכַפֵּר • וּשְׁנֵי תְמִידִים כְּהִלְכָתָם:

ב' שעירי חטאת א' חיצון ואחד פנימי • החיצון למוסף והוא חטאת הנאכלת לערב והפנימי נשרף והוא בן זוגו של שעיר המשתלח • וכן נירסת הגאון מו"ה יעב"ץ • ויש גורסין ושעיר לכפר:

כך הוא הנוסח במסרי"ל

ומנחתם כו' ויין כנסכו ושעיר לכפר מלבד חטאת הכפורים ושני תמידים כהלכתם • והאומר ושני שעירים לכפר מלבד חטאת הכפורים • וכן האומר ושני תמידים כהלכתם ועולת התמיד בוודאי טעות דמוכח הוא • וכן שמעתי מכמה גדולים • וראיתי בכמה סידורים שלא נדפס מלבד כו' ועכ"ז הנוסחא לא זזה ממקומה • רק סגרתי בחצאי עגולים הפסוק מלבד:

(מִלְּבַד חַטַּאת הַכִּפֻּרִים וְעֹלַת הַתָּמִיד וּמִנְחָתָהּ וְנִסְכֵּיהֶם):

לשבת

יִשְׂמְחוּ בְמַלְכוּתְךָ שׁוֹמְרֵי שַׁבָּת וְקוֹרְאֵי עֹנֶג • עַם מְקַדְּשֵׁי שְׁבִיעִי כֻּלָּם יִשְׂבְּעוּ וְיִתְעַנְּגוּ מִטּוּבֶךָ וּבַשְּׁבִיעִי רָצִיתָ בּוֹ וְקִדַּשְׁתּוֹ חֶמְדַּת יָמִים אוֹתוֹ קָרָאתָ זֵכֶר לְמַעֲשֵׂה בְרֵאשִׁית:

או"א מחל לעונותינו רצה ומודים אשמנו על חטא תפלת כהנים כל נדרי

תפלה לשליח צבור בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים • וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים • אֶפְתְּחָה פִּי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים • לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים:

הפיוט הזה מיוסד ע"פ סיטת שבת שבתון ד"ס וכל החרוזים בעלי ג' סיטות וכן חבריו:

שׁוֹשַׁן עֵמֶק אֻיָּמָה • שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן לְקַיְּמָהּ • שׁוֹרֶשׁ וְעָנָף סִימָה • שָׁוִים יַחַד לְצַיְּמָהּ: בְּעֵת מַטּוּ יְסוֹדוֹתֶיהָ • בַּטְּחָה בְּחִין מוּסְדוֹתֶיהָ • בָּם תָּקְעָה יְתֵדוֹתֶיהָ • בְּכֶפֶל לְהַשְׁעִין יְדוֹתֶיהָ: תָּמְכָה בְּפוֹעַל צוּרִים • תֻּמַּת הֶמָּה הַיּוֹצְרִים • תְּרוּפָה תֵּת לַעֲצוּרִים • תֵּבֵל לְהַאֲפִיל לְצָרִים: שְׁתִילֵי גְבָעוֹת אַרְבַּע • שַׁאַג סֵפֶר הַמְרֻבַּע • שַׁוְעַ פְּגִיעוֹת אַרְבַּע • שָׁעָה צִדְקָם לִתְבַּע: בִּיטָּה בְּמִתְהַלֵּךְ תָּמִים • בְּמוּסַר לְחוּמוֹ חֲתָמִים • בְּצִדְקוֹ תָּדִיחַ כְּתָמִים • בְּאֶפֶס

בית לוי

(שושן עמק) הואר לישראל עפ"ה שושנת העמקים (שה"ש ב א) (איומה) עפ"ה איומה כנדגלות (שם יד) ומעמו יראה מהקב"ה (שבת שבתון) תואר ליום הכפורים (שורש וענף) האבות והבנים (סימה) גמרה בדעתה (לצימה) ל' צום (מטו) מעדו וכשלו (יסודותי') של בית המקדש (בחין) ל' תפלה ותחנה (מוסדותיה) תואר לאבות ע"ש שהם מוסדי העולם עפ"ה והאתנים מוסדי ארץ (מיכה ו ב) (יתדותיה) בטחונה כמו יתד ומסמר התקועה (בכפל) רומז למערת המכפלה (להשעין) לשון משענת (ידותיה) חלקיה כמו וארבע הידות (בראשית מז כד) (תמכה) כמו המכה (פועל) לשון מעשה (צורים) תואר לאבות עפ"ה כי מראש צורים אראנו ופ"י דאיתון מדברין בזכות אבהתהון לדיקיא דמתילין לטוריא (במדבר כג ט) (תומת) לשון תמימות (היוצרים) תואר לצדיקים ע"ש שנברא העולם בזכותם (תרופה) רפואה (תת) כמו לתת (לעצורים) תואר לישראל העצורים בין העובדי כוכבים (תבל) כן נקרא מקום המיושב כמו יושבי תבל (ישעיה יח ג) (להאפיל לצרים) עפ"ה (ישעיה ס' ב) כי הנה החשך יכסה ארץ וערפל לאמים (שתילי) תואר לבנים עפ"ה בניך כשתילי זיתים (תהלים קכח ג) (גבעות) תואר לאמהות עפ"ה ומגבעות אשורנו ופ"י ובזכות אמהתן (במדבר כג ט) (שאג) לשון צעקה (ספר המרובע) תואר לישראל (פגיעות) לשון תפלה מלשון ויפגע במקום (בראשי' כח יא) (שעה) לשון קבלה מלשון וישע ה' (שם ד' ד') (ביטה) כמו הביטה (במתהלך תמים) תואר לאברהם עפ"ה התהלך לפני והיה תמים (שם יז א) (במוסר) לשון יסורים (לחומו) לבשר כמו במתהלך תמים) הביטה באברהם בתמים (במוסר לחומו) ועוד שיסר את בשרו ובשר בניו שיהיו (חתומים) במצות מילה (בצדקו) של אברהם (תדיח כתמים) תדיח את כתמי

מטה לוי

(שושן עמק) ישראל שנמשלו לשושנת העמקים לפי שנתונה בעמקי הצרות כשושנה הגדלה בין החוחים בעמקים ועוד נקראו ישראל (איומ') כנדגלות ואף שנתונה בצרו' אעפ"כ (שבת שבתון לקימה) מוכנים הם לקיים כראוי מצות יום כפור שנקרא שבת שבתון האבות והבנים שהם (שורש וענף) הם כולם יחד (סימה) וגמרו להיות (שוים יחד לצימה) לצום ביום כפור (בעת מטו יסודותיה) בזמן הזה כשנחרב הבית (בטחה בחין מוסדותיה) בטחה כנסת ישראל בתפלה שתקנו האבות (בם) באבות (תקעה יתדותיה) שאין לה יתד תקועה לתלות אלא בזכות האבות (בכפל) בהשוכנים במערת המכפלה (להשעין ידותיה) שיהיו למשענת לכל חלקיה (תמכה בפועל צורים) סמכה כנ"י על פעולות מעשה האבות הנקראים צורים (תומת) ועוד סמכה על תמימות האבות שנקראים (המה היוצרים) שבזכותם נברא העולם (תרופה תת לעצורים) לתת רפואה לישראל העצורים (תבל להאפיל לצרים) ולהחשיך העולם לרשעים (שתילי גבעות ארבע) בני ד' האמהות שנקראו גבעות (שאג ספר המרובע) צעקת ישראל שנאמר עליהם ומספר את רובע ישראל (שוע פגיעות ארבע) הארבע תפלות שמתפללים היום (שעה) קבל את תפלתם (צדקם לתבע) כדי לתבוע צדקתם (ביטה

שׁוֹשַׁן עֵמֶק דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא זַיינֶען גִינְלִיכִין צוּא אַרוֶיז וָואשׁ זִיא וַואקְסְט אִין טָאל זַייא זַיינֶען גִיפָארְכְט פוּן גָאט וִויא אַזוֹא זַייא זָאלִין מְקַיֵּים זַיין אוּנ הַאלְטִין יוֹם כִּפּוּר וָואשׁ עֶר וָוערְט אָן גִירוּפִין שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן מִיט וָוארְצְלִין אוּנ צְווַייגִין דָאס אִיז דִיא פָאטֶער מִיט דִי קִינְדֶר זַיינֶען גִיצַייכִינְט אוּנ בַּשְׁלָאסִין אַלֶע גְלַייךְ צוּא פַאסְטִין בעת מטו אִין דֶר צַייט דָאשׁ זֵייעֶרֶע גְרוּנְד פֶעסְטִין הָאט גְלִיטְשְׁט דָאס אִיז דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אִיז הַיינְט חָרוּב פַאר זִיכֶערִין זִיךְ דִיא יִשְׂרָאֵל אָן דִיא תְּפִלּוֹת וָואשׁ דִיא אָבוֹת הָאבִין מְתַקֵּן גִיוֶועזְן מֶען זָאל מִתְפַּלֵּל זַיין פַאר גָאטְאָן דִיא אָבוֹת שְׁטֶעקִין דִיא אַיין דִייעֶרֶע נֶעגִיל אוּנ פַאר זִיכֶערִין זִיךְ אִין דִיא אָן דֶעם זְכוּת פוּן דִיא אָבוֹת וָואס זַייא לִיגִין אִין דֶער מְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה צוּא מַאכִין אוּנְטֶער לֶעהְנֶן זַייעֶר טַייל תמכה בפועל דִיא יִשְׂרָאֵל פַר לָאזְין זִיךְ אוֹיף דִי מַעֲשִׂים טוֹבִים פוּן דִי אָבוֹת אוּנ אוֹיף דֶעם זְכוּת פוּן דִי צַדִּיקִים וָואס פוּן זַייעֶרְט וֶועגִין אִיז דִיא וֶועלְט בַּאשַׁאפִין גִיוָוארְן אַהַיילוּנְג צוּא גֶעבִּין צוּא דִי יִשְׂרָאֵל וָואס זַייא זַיינֶען אוֹיף גִיהַאלְטִין אִין שׁוּל מִיט תַּעֲנִית אוּנ תְּפִלָּה שתילי גבעות דִיא גִיפְלַאנְצְטֶע דָאס זַיינֶען דִי קִינְדֶר פוּן דִי פִיר מוּטֶר דָאס גִישְׁרַייא פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל וָואס זַייא זַיינֶען גִיצֵיילְט אוּנ צוּא טֵיילְט גִיוֶועזְן אוֹיף פִיר דְגָלִים דִיא פִיר תְּפִלּוֹת וָואס זַייא זַיינֶען הַיינְט מִתְפַּלֵּל קֶער דִיךְ דוּ גָאט דֶערְצוּ זַייעֶר גִירֶעכְטִיקַייט צוּא פָאדֶערִין ביטה במתהלך לוּג אִין דֶעם זְכוּת פוּן אַבְרָהָם וָואס עֶר הָאט זִיךְ פַר דִיר גַאנְץ גִפִירְט אִין דֶעם לַיידִין פוּן זַיין פְלַיישׁ דוּרְךְ דֶעם בְּרִית

(מקרא ע"ש הדיא) מִילָה

מוסף ליום כפור

אוּרִים וְתוּמִּים: תְּמוּר תַּשְׁלוּמֵי פָּרִי תָּבִין הֶגֶג הַמְסַפֵּר · תּוֹקְעֵי בַחֹדֶשׁ שׁוֹפָר · תַּלְאוּבָם בְּכִפּוּר יְכֻפָּר: וְשַׁכֵּךְ חֲמַת זַעַמְךָ · וְתָחוֹן שְׂרִידֵי עַמֶּךָ · וְעָלֵינוּ יְהִי נוֹעֲמֶךָ · וְנִחְיֶה מִמְּקוֹר עִמָּךְ: נָאוֹר עִמְּךָ הַסְּלִיחָה · נָכוֹן מַהֵר לִסְלִיחָה:

חזן נִיב שְׂפָתֵינוּ הַצְלִיחָה · נָאק שְׁמָעָה וּסְלָחָה:

קהל שְׂפָתֵינוּ מְדוּבָבוֹת יְשֵׁנִים · יְנַצְּחוּךָ כְּעַל שׁוֹשַׁנִּים:

חזן חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים · בְּמִגִּנַּת אָב נִשְׁעָנִים:

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם: אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה:

מיוסד בראשי פסוקים תיבות יום הכפורים ד' פעמים כפולות

יוֹם מִיָּמִים הוּחַס · יוֹם כִּפּוּר הַמְיוּחָס · יוֹדְעָיו חֲמוֹל וְחָס · יוֹקְשָׁיו לְפוֹעֶרֶת הַס: וּבוֹ בְתַחְבֻּלוֹת יוֹעֲצוּ · וִדּוּי בְּתַחַן יָאִיצוּ · וְשׁוֹכְנֵי עָפָר יָקִיצוּ · וּמֵרֹאשׁ הָרִים יָלִיצוּ: מִפְּעָלוֹת עוֹקֵד וְעָקוּד · מֵאָז בְּיָדָם פָּקוּד · מוֹפֵת הַכָּמוּס לִפְקוֹד ·

טעוגות (באפס) בזמן שזה שאפסו ותמו (אורים ותומים) שהיו מכפרים על ישראל (תמור תשלומי פר) ועוד חלף תשלומי ספר בן בקר שהיה הכהן גדול מקריב (תבין הגג המספר תוקעי כו') תבין ותקבל דבור התפלה המספר מישראל שתוקעי' בחודש זה בשופר (תלאובם) גלותם שיושבים בארץ תלאובות (בכפור יכופר) ביו"כ זה יכופר להם (ותחון שרידי עמך) תרחם את שארית ישראל עמך (ונחיה ממקור) מים חיים אשר (עמך) (נאור) אתה השם יתברך שנקראת נאור אשר (עמך הסליחה) תהיה (נכון מהר לסלחה) (ניב כו'): (שפתינו מדובבות) מה שמדברים שפתינו בזכות האבות אשר הם (ישנים) במערת המכפלה יתשוב לפניך (ינצחוך כעל שושנים) כאילו מנצחים לפניך ישראל. כאז שהיה בסה"ק היים שהיו נצחים לפניך על שושנים (חדשים גם ישנים) נערים גם זקנים (במגנת אב נשענים) כולם נסמכים בך שאתה מגן אברהם:

ולחמס כגלגים (נחמיה א ח) וכאן רומז על התפלה שבכנסת (תדיה) לשון הדהה וכביסה (כהמים) כתמי טעות ועש"ס נכתם עונך (ירמיה ב כב) (באפס) ענין הפסד וכליון כמו באפס לגלת הסדו (תהלים כז ט) (תמור) לשון חילוף כמו ולא סמר ימיר (ויקרא כז) (תשלומי פר) כמ"ש בזאת יבא אהרן אל הקדש בפר בן בקר (שם טז ג) (תבין) ל' הבנה (הגג) ל' דבור (המספר) רומז לתפלה שהם מספרים (תלאובם) תואר לגלות עש"ס בארץ תלאובות (הושע יג ד) ותלאובות הוא ענין צמאון (ושכך) לשון ותחת המלך שככה (אסתר ז י) (ותחון) לשון חנינה כמו אל תחון (תהלים נט ו) (טעמך) מתוקותך ל' ויסי טעם (נאור) תואר לאל ית' ע"ש שהוא משדד ומנאר את הרשעים נקרא נאור ל' נאדרתם (תהלים סט מ) (ניב) לשון דבור מלשון בורא ניב שפתים (ישעיה נז יט) (נאק) לשון צעקה (מדובבות) לשון דבור והוא עש"ס דובב שפתי ישנים (שיר השירים ז) (ישנים) תואר לאבות (ינצחוך כעל שושנים) עש"ס למנצח על שושנים (תהלים מה א) פירש"י לכבוד תלמידי חכמים יסדו השיר הזה שהם רכים כשושנים ונאים כשושנים ומרטיבים מע"ט כשושנים (חדשים גם ישנים) דורות של עכשיו הם. חדשים ודורות שעברו הם ישנים (וכ"ה ברא"בן) (במגנת אב) תואר לאברהם עש"ס כי אב המון גוים נתתיך (בראשית יז ה) ונאמר ע (שם טו א) אנכי מגן לך שכרך הרבה מאד:

(יום מימים הוחס) יום המיוחס ומשונה משאר הימים הוא (יום כפור המיוחס) לכן (יודעיו) ישראל היודעים סדר עבודת היום (חמול וחס) עליהם (יוקשיו) שוטניו ומקטריגיו (לפוערת הס) השתק אותם שלא לפתוח עוד פה (ובו) ביו"כ (בתחבולות יועצו) ישראל עושים עצות נגד המקטרג וזאת היא התחבולה (וידוי בתחן יאיצו) אלים וממהרים להתודות באמצע התפלה בצבור והשטן סובר שיתודו בסוף כמו היחיד לכן הוא ממתין מלקטרג עד בסוף וככר התודו (ושוכני עפר יקיצו) ומקיצים המתים הצדיקים שיתפללו בעדם (ומראש הרים יליצו) ובזה שהם מזכירים זכות אבות הם עושים למליץ את אברהם שהוא ראש האבות (מפעלות) מעשי אברהם שהיה (עוקד ועקוד) יצחק שהיה עקוד (מאז בידם פקוד) שמור הוא בידם מהיום ההוא (מופת הכמוס לפקוד) לזכור להם ביום כפור מופת הגאולה הגנוז והנסתר

(סוחם המיוחס) שגיהם לשון מיוחס כמאמרז"ל ע"פ ימים יוצרו ולא אחד בהם (תהלים קלט טז) זה יו"כ והוא לשון בהתייחסם לתולדותם (ד"ה ס ו) וכן על האבן השנית כתולדותם (שמות כח י) ותרגום ירושלמי מיחסין מרוך פרך יתם (יודעיו) תואר לישראל עש"ס משוך חסדך ליודעיך (תהלים לו יא) (יוקשיו) מקטריגיו המוקשים אותו (לפוערת) לשון פתיחה מלשון ופערה פיה (ישעיה ה יד) (הס) לשון שתיקה מלשון הס מפני (חבקוק ב כ) ור"ל השתק אותם לבל ישטינו (בתחבולות) עש"ס ובתחבולות עשה מלחמה (משלי כ יח) ופירש"י אם בא להלחם עם השטן בא בתחבולות תשובה ותפלה ותענית (בתחן) לשון תפלה (יאיצו) לשון מהירות כמו ויאיצו המלאכים בלוט (בראשית יט טו) (שוכני עפר) תואר על צדיקים (יקיצו) יעוררו (ומראש הרים) תואר לאברהם שהוא ראש האבות והרים הם תואר לאבות כי תרגום יונתן על הררי קדם (דברים לג טו) אבהתא דמתילין לטוריא (מפעלות) מעשים (עוקד ועקוד) תואר לאברהם וליצחק (מאז) מעת העקידה (פקוד) לשון שמירה כמו פקודת כל האדם (במדבר ד כו) (מופת) הגאולה (הכמוס) לשון גניזה כמו הוא כמוס עמדי (דברים לב לד) (לפקוד)

מילה וואס אין אים איז גיהאטן גיוועזן דורך זיין גירעכטיקייט זאלסטו אפ שווייגען די פלעקן פון די זינד ווייל היינט פעלין אונז די אורים ותומים תמור תשלומי אן שטאט דאס בצאלונג פון די קרבנות וואס דער כהן גדול האט מקריב גיוועזן זאלסטו פרובין אונ זאלסט אן נעמען די דער ציילטע רייד פון תפלה די ישראל וואס זייא בלאזין אין חדש תשרי שופר די זינד וואס זייא האבין גיטאן זאלין אום יום כפור פאר געבין ווערין ושכך חמת זעמך אונ שטיל דיין ברענענדיגן צארין אונ זאלשט זיך מרחם זיין איבער דעם איבער בלייבונג פון דיין פאלק אונ דיין זיסקייט זאל אויף אונז זיין אונ מיר זאלין לעבין פון דעם קוואל פון די לעבדיגע וואסער וואס ביא דיר איז נאור דו דער לייכטער בייא דיר איז די פאר געבונג דו רעכט פארטיגער הייל צוא פאר געבין אונזערע זינד גיב שפתינו די רייד פון אונזערע לעפצין מאך בגליקין דאס שרייען הער אונ פאר גיב:

שפתינו מדובבות אונזערע לעפצין ריידין דעם זכות פון די אבות וואס זייא שלאפין אין קבר די ישראל שטארקין לויב צוא דיר גלייך

וויא אויף דעם כלי זמר וואס האט גיהייסין שושנים די היינטיגע דורות מיט די אלטע דורות טוען זיך אלע אן דעם זכות פון דעם פאטער אברהם אן לעהנען:

יום מימים הוחס איין טאג פון די אנדערע טעג איז גרימט אונ אויס גקליבין איז דר טאג יום כפור ווייל השם יתברך איז אין דעם טאג מכפר די עבירות די ישראל וואס ווייסין דעם סדר פון דער עבודה דער בארעם זיך איבער זייא אונ בשיץ זייא זייגע שטרויכלער דאס זיינען די רשעים וואס זייא האלטין גיט יום כפור וואָרף זיי ארין אין גיהנם וואס עס עפינט דאס מויל גאנץ ברייט וכו בתחבולות אונ אן דעם טאג טוען די ישראל מיט תחבולות זיך בראטין קעגין די מקטרגים דרום טוען זייא היילין צוא בקענן זייערע זינד איי דער שטן איז מקטרג אונ די אבות דיא דא רוען אין דער ערד זייער זכות טוען זייא דער וועקין אונ פון דעם ערשטין פון די בערג דאס איז אברהם וואס ער איז גיוועזן דער ערשטר פון די אבות טוען זייא ריידין אונ גידייבקען זיין זכות דאס ער זאל זייער מליץ זיין מפעלות עוקד די מעשים טובים פון

מוֹקֵשׁ לְהַבְעִית לְשׁוֹקֵד: כְּהַבְטָחַת סְבִיכַת אַיִל · כָּפְרוֹ הַנָּצוּר לְחַיִל · כֵּן תַּעֲצִים חַיִל · כּוֹרְעֶיךָ בְּעֶצֶם וָלַיִל: פַּחְדּוֹ יָחִיל שׁוֹטְמִים · פִּיּוֹתָם הֱיוֹת אֲטוּמִים · פְּרָחָיו בְּמִשְׁעֲנוֹתָיו חֲטוּמִים · פַּלְּטֵם מֵרֶכֶל פְּטוּמִים: וְאִם אֵין מַעֲשִׂים · וָזֶבַח מִבְּלִי מֵשִׂים · וְזָכְרָה לַנִּבְזִים וּמְאוּסִים · וּמִגִּזְעָם הָפֵר כְּעָסִים: רָם קוֹשְׁטְ מַעֲבָדֶיךָ · רְאֵה תִרְאֶה עוֹבְדֶיךָ · רֵעִים בָּאֵי עָדֶיךָ · רַחוּם זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ: יְבַקֵּשׁ עָוֹן וְאֵינֶנּוּ · יָמֶה בִּמְצוּלוֹת תְּנֶנּוּ · יֶלֶד בְּשַׁעֲשׁוּעָיו תְּעַנְּנוּ · יוֹשֶׁר מֵלִיץ יְחָנֵּנוּ: מִבְּרַק חֶרֶב הַשָּׁנוּן · מַלֵּט מַאֲרִיכֵי רְנוּן:

חזן מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹתָם בְּתַחֲנוּן · מֶלֶךְ רַחוּם וְחַנּוּן:

כּוֹפֶר פִּדְיוֹן נֶפֶשׁ · פְּדֵה מִטְּבִיעַת רֶפֶשׁ: חזן מְיַחֲלֶיךָ בְּעִנּוּי וְכוֹפֶשׁ · הַחַיִּים בְּטַלְלֵי נוֹפֶשׁ:

חזן וקהל
עוֹד בּוֹ נִשְׁמָתוֹ · יְקַו תְּשׁוּבַת יְצִיר אַדְמָתוֹ · לְהַחֲיוֹתוֹ לְהֵיטִיב אַחֲרִיתוֹ:

לשון זכירה כמו וה' פקד (בראשית כא א) (מוקש) תואר לשטן - (לשקוד) - לשון חבור כלשון נשקד עול פשעי (איכה א) בפירוש חבור וכאן חסר מ' נ"ל מלשקוד (ק"מ) (סביכת איל) עמ"ש נאחז בסבך וכמ"ש כי נשבעתי נאום ה' כי יען וגו' (כפרו) המורטו והלוטו (הנצור) ל' שמירה כמו נוצר חסד (שמות ו) (לחיל) שהם חילו של הקב"ה עמ"ש והוצאתי את צבאותי (שמות ז ד) (תעצים) ל' עוצם ותוקף (חיל) כח כמו האל המאזרני חיל (תהלים יח לג) (כורעיך) תואר לישראל (בעצם) ל' יום כמו בעצם היום (פחד) של הקב"ה (יחיל) ל' חלחלה כמו חול תחול סין (יחזקאל ל טז) (שוטמים) לשון וישטום עשו (בראשית כז מא) (פיותם) כמו פיהם (אטומים) ל' סתום כמו בקופים האטומים (מ"א ו ד) (פרחיו) תואר לבנים כמו על ימין פרחח יקומו (איוב ל יב) פי' בניסן קימין (במשענותם) תואר לזכות אבות (חטומים) לשון תופש ואף מל' ותהלתי אחטם לך (ישעיה מח ט) ופירש"י ל' חופש אסתום חוטמי מגלות עשן נחירי ומקלוף עליך שהכועס יצא עשן מנחיריו כמה דאת אמר עלה עשן באפו (תהלים יח ט) ויפלטם (שם לז מ) (מרכל) ל' רכילות (פטומים) ל' דבור בל' תלמוד כמו פטומי מילי (לנבזים ומאוסים) תואר לאבות ע"ש שאמר אברהם ואנכי עפר ואפר ויצחק שהשם נותרו כהה לטבח ויעקב אמר קטנתי וגו' וכולם עשו עצמם נבזים בשביל מצות ה' (ומגזעם) מבניהם כמו ויצא חטר מגזע ישי (ישעיה יא א) ות"י מבנוהי דישי (הפר) ל' בטול כמו ואם הפר יפר (במדבר ל טו) (קושט) אמת כמו מפני קושט סלה (תהלים ס) ותרגומו מן בגלל קושטיה דאברהם וכן להודיעך קושט (משלי כב כא) (מעבדיך) מעשיך (עבדיך) תואר לישראל (רעים) ג"כ תואר לישראל כמ"ש דמיתיך רעיתי (שה"ש א ט) וכפרש"י (עדיך) כמו עדיך כל בשר יבאו (תהלים סה ג) (ילד בשעשועיו) תואר לישראל עמ"ש הבן יקיר לי אפרים אם ילד שעשועים (ירמיה לא כ) (יושר מליץ) תואר להקב"ה (ברק) מל' ברק חרבי (דברים לב מא) נפש בחרב ובל"א (קליעג) (השנון) ל' חדה כמו אם שנותי ברק חרבי (שם) וכן חציך שנונים (תהלים מה ו) (מלט) לשון הצלה כמו אנה ה' מלטה נפשי (שם קטז ד) (מטביעת רפש) תואר לגלות ע"ש שאנו נטבעים בו כנטבע במים ורפש הוא עפר לח כעין טיט כמו ויגרשו מימיו רפש וטיט (ישעיה נז כ) וכן מעין נרפש (משלי כה כו) (מיחליך) תואר לישראל כמ"ש אשר לא יקוה לאיש ולא ייחל לבני אדם (מיכה ה ו) וכן כי לך ה' הוחלתי (תהלים לח) (בעינוי) בעוט (וכופש) מל' הכפישני באפר (איכה ג טז) ורומז לקריעת הלב (נופש) לשון מנוחה כמו שבת וינפש: (יקו) הקב"ה מקוה (תשובת) שיעשה תשובה (יציר אדמתו) תואר לאדם שנוצר מאדמה

(מוקש להבעית לשקוד) להבעית ולהפחיד את השטן שנקרא מוקש ולהבדיל אותו מלהתחבר (כהבטחת) אשר הבטיח לאברהם בעת (סביכת איל) העקידה והבטיחו כשיהיו ישראל נאחזים בצרה יזכור זכותו של איל אשר היה כפרו ותמורתו של יצחק (הנצור לחיל) השמור זכותו לישראל אשר הם חילו של הקב"ה וכמו שהבטיח לאברהם (כן תעצים חיל) כן תחזק לכח של (כורעיך בעצם ולילי) המתודים לפניך בכריעה בעצם היום הזה ובליל פחדו של הקדוש ב"ה (יחיל שוטמים) יפחיד השונאים אותנו (פיותם היותם אטומים) להיות פיהם סתום (פרחיו במשענותיו חטומים) ובניו במשענת האבות יהיו נעצרים מכעס אפך (פלטם מרכל פטומים) הצל אותם מרכילות המוטנים (ואם אין מעשים) טובים בנו (וזבח מבלי משים) ואין מקריב זבח בעדנו (וזכרה לנבזים ומאוסים) זכור לנו זכות האבות אשר עשו א"ע נבזים ומאוסים כדי לקיים מצותיך (ומגזעם) ומבניהם (הפר כעסים) בטל הכעס אהה הקב"ה שאתה (רם ונשא) (קושט מעבדיך) מעשיך אמת (ראה תראה) ישראל עובדיך והם (רעים) ואהובים לך (באי עדיך) באים אליך שתרחם עליהם (ילד בשעשועיו תחננו) לישראל הנקראים ילד שעשועים תחנן להם את תפלתם (יושר מליץ) הקב"ה שהוא מליץ יושר (יחננו) (מברק חרב השנון) מגרש המהרת לבוא כחרב חדה והשנון (מלט) הצל את ישראל (מאריכי רנון) שמאריכין בתפלה ובזכות שנתנו ישראל מחצית השקל (כופר פדיון נפש) (פדה) אותם (מטביעת רפש) מהגלות שהוא כטביעת רפש (מיחליך) ישראל המקוים ומיחלים ומתפללים לך (בעינוי) נפש (וכופש) וכורעים ומכופשים באפר (החיים בטללי נופש) החיים במה המשיב נפש לגוף: (עוד בו נשמתו) כל זמן שנשמתו בו (יקו תשובת יציר אדמתו) מקוה ומצפה הקדוש ב"ה תשובת נוצר מאדמה כדי (להחיותו להיטיב אחריתו):

אַבְרָהָם וָואשׁ עֶר הָאט זַיין זוּן יִצְחָק גֶבּוּנְדִין אוּנ פוּן יִצְחָק וָואשׁ עֶר אִיז גֶבּוּנְדִין גִיוָוארִין פוּן דֶער דָאזִיגֶער צַייט אִיז דֶער זְכוּת פוּן זַייעֶרְט ווֶעגִין בַּהַאלְטִין דֶעם פַאר שְׁלָאסֶענֶעם מוֹפֵת פוּן דֶער גְאוּלָה אָן דֶעם טָאג צוּא גִידַיינְקֶען דֶעם שְׁטְרוֹיכְלֶער צוּא מַאכִין דֶער שְׁרֶעקִין דָאשׁ נָאט זָאל אוֹיף אִים קוּקִין אוּנ אָן שְׁרַייעֶן דָאשׁ עֶר זָאל נִיט מְקַטְרֵג זַיין אוֹיף דִיא יִשְׂרָאֵל כהבטחת סביכת אַזוֹ וִויא דִיא פַאר זִיכֶערוּנְג אִיז גִיוֶועזֶען בַּייא דֶער עֲקֵידָה דָאשׁ אַבְרָהָם הָאט מַקְרִיב גִיוֶועזֶען דֶעם ווִידֶער וָואשׁ עֶר אִיז פַאר ווִיקִילְט גִיוֶועזֶען מִיט זַיינֶע הֶערְנֶר אָן אַדָארִין בּוֹים דֶעמָאלְט הָאשְׁטוּ אִים צוּא גִיזָאגְט ווֶען זַיינֶע קִינְדֶר וֶועלִין זַיין אַיין גִווִיקִלְט מִיט צָרוֹת וֶועסְטוּ זַייא מַצִּיל זַיין: דֶער ווִידֶער אִיז גִיוֶועזֶען דָאס אוֹישׁלַייזוּנְג פוּן יִצְחָק זַיין זְכוּת אִיז גִיהִיט פַאר דִיא שָׁאר אַזוֹא זָאלְסְטוּ שְׁטַארְקִין קְרַאפְט צוּא דִיא וָואשׁ זַייא קְנִיעֶן פַאר דִיר טָאג אוּנ נַאכְט פחדו יחיל די פָארְכְט פוּן נָאט זָאל מַאכִין צִיטֶערִין דִיא פַיינְט דָאס זַייעֶרֶע מַיילֶער זָאלִין זַיין צוּא גִישְׁטָאפְּט דִיא קִינְדֶער פוּן אַבְרָהָם דוּרְךְ זַיין אוּנְטֶער לֶעהֶענֶען זָאלִין זַייא פַאר בָּארְגִין זַיין פוּן נָאטְשׁ צָארִין מַאךְ זַיי אַנְטְרִינֶן פוּן דִי רְכִילוּת פוּן דֶעם שָׂטָן וָואשׁ עֶר רֶעט אוֹיף זַייא ואם אין אוּנ ווֶען אִיךְ עֶס זַיינֶען אָן אוּנְז קַיין מַעֲשִׂים טוֹבִים נִיט פַאר הַאנְדִין אוּנ קֵיינֶער אִיז נִיט פַאר הַאנְדִין עֶר זָאל פַאר אוּנְז קֶענֶן קָרְבָּנוֹת מַקְרִיב זַיין גִידַיינְק אָן דֶעם זְכוּת פוּן דִיא אָבוֹת וָואס זַייא הָאבִּין זִיךְ מְבַזֶּה גִיוֶועזֶען אוּנ הָאבִּין זִיךְ פַאר גִישְׁט גִיהַאלְטִין קֶעגִין דִיר אוּנ פַאר שְׁטֶער פוּן זַייעֶרֶע קִינְדֶער דֶעם צָארִין רם דוּ הוֹיכֶער גָאט דַיינֶע מַעֲשִׂים זַיינֶען אֱמֶת זֶעה דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא דִינֶען דִיךְ דִיא גִיזֶעלִין דִיא דָא קוּמֶען צוּא דִיר דֶר בַּארְמִיגֶער גָאט גִידַיינְק אָן דַיינֶע קְנֶעכְט יבקש עון לָאז גִיזוּכְט ווֶערִין דִיא זִינְד אוּנ זָאלִין נִיט זַיין גִיבּ זַייא אִין דִיא טִיפֶענֶעשׁ פוּן דֶעם יַם דִי יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַיינֶען גִיגְלִיכִין צוּ אַקִינְד וָואשׁ מֶען פְרַייט זִיךְ דֶער מִיט זָאלְסְטוּ זַייא אִין זַייעֶר תְּפִלָּה עֶנְטְפֶערִין נָאט זָאל זַייא פַאר גִיטִינִין אַזוֹ וִויא אַרְעכְט פַארְטִיגֶער מֵלִיץ מברק חרב פוּן דֶר שַׁארְפֶער קְלִינְג פוּן דֶער שְׁוֶוערְד מַאךְ אַנְטְרִינֶען דִיא וָואשׁ זַייא זִינְגֶען לַאנְג מִיט תְּפִלָּה מלא דֶער פִיל זַייעֶר בֶּגֶער אִין גִיבֶּעט דוּא קִינִיג וָואשׁ דוּ בִּישְׁט דֶר בַּארְמִיג אוּנ לַייט זֶעלִיג: כופר פדיון דִיא יִשְׂרָאֵל וָואשׁ זַייא הָאבִּין גִיגֶעבִּין כּוֹפֶר צוּא אוֹישׁ לַייזִין זַייעֶרֶע נְפָשׁוֹת דֶר לַייז זַיי הַיינְט דָאשׁ זַייא זָאלִין נִיט אַיין גִיזוּנְקֶען זַיין אִין צָרוֹת אַזוֹ וִויא אִין לַיים מיחליך דַיינֶע הָאפֶער מִיט פַּיינִיגִין זִיךְ אוּנ אַיין ווִיקְלוּנְג אִין אַשׁ מַאךְ זַייא לֶעבִּין מִיט דֶעם טוֹיא וָואשׁ דוּא ווֶעשְׁט לֶעבֶּדִיג מַאכִין דִיא רוּעֶנְדִיגֶע מֵתִים · עוד בו ווַייל דִיא נְשָׁמָה אִיז נָאךְ אִין דֶעם מֶענְטְשִׁין פַאר לַאנְגְט גָאט דִיא תְּשׁוּבָה פוּן דֶעם מֶענְטְשִׁין וָואשׁ אִיז אוֹישׁ עֶרְד בַּשַׁאפִין צוּ לָאזִין לֶעבִּין אִים אִין אַיין סוֹף אִיבּ גוּטְשׁ צוּ טָאן:

אֱנוֹשׁ אֵיךְ יִצְדַּק פְּנֵי יוֹצְרוֹ · וְהַכֹּל גָּלוּי לוֹ תַּעֲלוּמוֹ וְסִתְרוֹ · בְּזֹאת יְכֻפַּר עֲוֹנוֹ וְיִגְהֶה מְזוֹרוֹ · אִם יָשׁוּב טֶרֶם יִכְבֶּה נֵרוֹ · עוד : גַּם חוֹשֶׁךְ לֹא יַחְשִׁיךְ מִמֶּנּוּ · אִם יַסְתִּיר פָּנָיו הוּא יְשׁוּרֶנּוּ · דָּפְיוֹ וְרִשְׁעוֹ עַל פָּנָיו יַעֲנֶנּוּ · יִתְרוֹן לוֹ אִם בְּחַיָּיו יוֹדֶנּוּ · עוד : הֵן שָׁמַיִם לֹא זַכּוּ בְעֵינָיו · אַף כִּי נִתְעָב בַּאֲשָׁמָיו וּבַעֲוֹנָיו וְזֵד לָמָּה לֹא יָבִין בְּרַעְיוֹנָיו · הֲלֹא יוֹמוֹ וְאֵידוֹ נוֹכַח פָּנָיו · עוד : זְהָבוֹ וּסְגֻלַּת עָשְׁרוֹ בַּל יוֹעִילֶנּוּ · לָתֵת כָּפְרוֹ בְּיוֹם עֶבְרָה לְהוֹעִילֶנּוּ · חֶסֶד וּצְדָקָה אִם רָדַף בְּעוֹדֶנּוּ · לְפָנָיו יַהֲלוֹךְ וּכְבוֹד בּוֹרְאוֹ יַאַסְפֶנּוּ · עוד : טוֹב לַגֶּבֶר לָשֵׂאת עוֹל תּוֹרָה · לְקַיֵּם חֻקֶּיהָ בְּאַהֲבָה בְּיִרְאָה וּבְטָהֳרָה · יְמֵי חַיָּיו תַּנְחֶנּוּ מְסִלָּה יְשָׁרָה · תִּנְצְרֶנּוּ בִּגְבוּרָה וּלְתֶחִי תְּשִׁיתֶנּוּ לְעֶזְרָה · עוד : שַׁדַּי הִנְנוּ בְּיָדְךָ כְּיוֹצֵר חוֹמֶר · רְצוֹנְךָ לְהַחֲיוֹת וְלֹא לְהָמִית וְלִגְמֹר : חוּן תְּיַשֵּׁר לְבָבֵנוּ בְּיִרְאָתְךָ לְהַחְטִיב וּלְהֵאָמֵר · קַיְּמֵנוּ לְחַיִּים וְנוֹדְךָ לְעוֹלָם וּנְזַמֵּר : עוד בו נשמתו וכו'

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים · זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

מיוסד ע"פ תיבות צום העשור ד"ס

צָפָה בְּבַת תְּמוּתָה · צוֹם הֶעָשׂוֹר עֲמוּתָהּ · צֹאן בְּהֵעָנְשָׁהּ מִיתָה · צַדְּקָהּ מִמֶּכֶר צְמִיתָה : וּבְבוֹא סוֹטֵן לִנְקוֹב ·

(אנוש) ה' (ויגהה מזורו) יסיר מכאובו (טרם יכבה נרו) קודם יציאת נשמתו גם מה שהוא (חושך) ואפלה לאחרים (לא יחשיך ממנו) רק לו כיום יאיר (אם) אדם (יסתיר פניו) ועושה עבירות (הוא ישורנו) הקדוש ב"ה רואה אותו (דפיו ורשעו) חטאתו ורשעו (על פניו יענו) יעידו בפניו אחר מותו (יתרון לו) מעלה ויתרון לו לאדם (אם בחייו יודנו) אם יתודה בחיים (הן שמים כו' אף כי) קל וחומר האדם השפל (נתעב באשמיו ובעוניו) (וזד) העושה במזיד (למה לא יבין ברעיוניו) למה לא יתבונן במחשבתו (הלא יומו ואידו) יום המיתה ושברו (נוכח פניו · חסד וצדקה כו' לפניו יהלוך) החסד והצדקה שרדף אחריהם בעודנו חי הם ילכו לפניו להוליכו אל גנ"ע (וכבוד בוראו יאספנו) וכבוד ה' יאספנו אל המקום אשר שם גנוזות נפשות הצדיקים (תנחנו) התורה (מסלה ישרה) כדכתיב בהתהלכך תנחה אותך (ולתחי) לתחיית המתים (תשיתנו) תשית בעדו (לעזרה) כמו שכתוב והקיצות היא תשיחך (משלי ו כב) (שדי כו') בקשתנו שיהיה (רצונך כו') (ולגמר) לעשות כלה וגמירא: (צפה) הבט (בבת תמותה) בישראל המומתים על קדוש השם (צום העשור עמותה) הם נעשים ריעים ודודים להקב"ה על ידי שהם צמים ביו"כ (צאן בהענשה מיתה) אם נתחייבו צאנך מיתה (צדקה ממכר צמיתה) צדק אותם שלא ימכרו למיתות (ובבוא סוטן לנקוב)

(ויגהה) ענין רפואה (מזורו) לשון מכה והוא מל' ולא יגהה מכם מזור (הושע ה יג) (נרו) תואר לנשמה שהנשמה נקראת נר כמ"ש נר ה' נשמת אדם (משלי כ כז) (גם חושך כו') כמ"ש גם חשך לא יחשיך ממך (תהלים קלט יב) (אם יסתיר כו') עמ"ש ומי ירשיע ויסתיר פנים ומי ישורנו (איוב לד כט) (ישורנו) הוא ל' ראיה (דפיו) ל' גנות כמו תתן דופי (תהלים נ) והוא כנוי לעונות (יענו) ל' עדות מל' לא תענה (שמות כ יג) (יתרון) ל' מעלה (יודנו) יתוודה (הן שמים לא זכו בעיניו) ל"ה (איוב ט"ו ט"ו) ות"י ואפילו מרומא לא זכאין קדמוי (נתעב) ל' תיעוב ומיאוס (וזד) עושה בזדון (ברעיוניו) ל' מחשבה (ואידו) ל' שבר כמו ביום אידו (עובדיה א יג) ות"י ביום תבריה (זהבו וסגולת כו') כמו שכתוב לא יועיל הון ביום עברה (משלי יא ד) (חסד וצדקה אם רדף כו') כמ"ש (שם) וצדקה תציל ממות (לפניו יהלוך) כמ"ש והלך לפניך צדקך (ישעיה נח ח) (וכבוד בוראו יאספנו) כמ"ש שם כבוד ה' יאספך (תנחנו) התורה תנחנו (מסלה) ל' דרך (תנצרנו) ל' שמירה כמו נצור לשונך (תהלים לד יד) (בגבורה) היינו חוזק ל' ואם בגבורות שמונים שנה (תהלים צ י) (ולתחי) לתחיית (תשיתנו) תשית בעדו (לכתחילה) לשון שבת והוא ל' תלמוד אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם (ולהאמר) הוא ג"כ ל' גבה מל' את ה' האמרת היום : (צפה) ל' הבטה כמו צופה פני דמשק (שה"ש ז ה) (בבת תמותה) ל"ה (תהלים עט יא) ופירש"י בני ההרוגים עליך (צום העשור) יו"כ (עמותה) הוא ל' חבור מן עמית שפירושו חבר מל' איש אשר עמיתי

(ויקרא כו יח) (צאן) עולה לישראל כמו והושעתי לצאני (יחזקאל לד כ) (למיתה) ל' שלמים כמו למיתות (ויקרא כו כ) (סוטן) המקטרג (לנקוב) לפרש כמו אשר נקבו בשמות (במדבר

אנוש איך יצדק וויא זאל דער מענטש גירעכט בלייבין פאר זיין בשעפער דש אלץ איז פר גאט אנטפלעקט דעם מענטשיגש פר הוילונג אונ פר בארגינגש דאך דר מיט ווערט פאר געבין זיין זינד אונ ער קען היילין זיין וואונד אז ער טוט תשובה איי זיין ליכט ווערט פאר לאשין דאש איז די נשמה גם חושך אויך קיין פינצטערנעש איז פאר גאט ניט פינצטער ווען דער מענטש פאר בארגט זיך אונ טוט איין עבירה זעהט עס גאט זיינע שענדליכע עבירות אונ זיין שלעכץ טוען פאר גאט עדות זאגין אויף אים עס איז אגרוישע מעלה צום מענטשין ווען מען לויבט אים אז ער לעבט הן שמים די מלאכים וואש זיי זיינען אין הימל זיינען ניט לויטער אין גאטס אויגין מכל שכן איין אום ווירדיגער מענטש דורך זיינע שולד אונ זינד אונ ווארום זאל דר שלעכטער ניט פר שטיין אין זיינע גידאנקן פאר וואר זיין טאג פון פורעניות אונ זיין בראך איז קעגין זיין פנים זהבו וסגלת זיין גאלד אונ גרויס עשירות וועט אים ניט העלפין צו געבין אדער לייזונג פאר זיך אין דעם טאג פון צארין עס זאל אים העלפין ווען ער האט חסד וצדקה גיטאן נאך יאגין אז ער איז נאך אויף דר וועלט גיוועזן וועט די צדקה פר אים גיין אונ גאטס שכינה וועט אים איין הילין טוב לגבר עס איז גוט צום מענטשין צוא טראגין דעם יאך פון דער תורה מקיים צוא זיין איר גיזעץ מיט ליבשאפט מיט פארכט אונ מיט ריינקיים ווייל ער לעבט פירט אים דיא תורה אין רעכט פארטיגין וועג אונ ווא טוט אים היטין אין קבר אונ צוא תחיית המתים וועט דיא תורה פר אים ריידין אונ וועט אים זיין צוא הילף שדי דוא אלמאכטיגר גאט מיר זיינען אין דיין האנט אזו וויא דיא ליים ביא דעם טעפר דיין ווילין איז דאך צו לאזין לעבין אונ ניט צו טייטין אונ גאר צוא פאר דארבין תישר לבבנו מיר בעטין דיך גאט זאלשט רעכט פארטיג מאכין אונזערע הערצער אין דיין פארכט צוא ליב האבין אונ צוא לויבין דיך דער האלט אונז ביא אונזער לעבין וועלין מיר דיך אייביג לויבין אונ מיר וועלין זינגען :

צפה בבת תמותה לוג אן דיא ישראל וואס זייא לאזין זיך פון דיינט וועגין דער שלאגין צום העשור עמותה וואס זייא באהעפטין זיך צו פאסטין דעם צעהנטין טאג דאס איז יום כפור צאן דיא שאף דאס זיינען דיא ישראל ווען זייא זיינען חייב מיתה מאך זייא גירעכט דאס זייא זאלין ניט אויף אייביג פאר קויפט זיין אין גיהנם ובבוא סוטן אונ אז דר שטן וועט קומען אונ וועט וועלין אונזערע עבירות בשיידליך ארויס ריידין אונ וועט וועלין אונזערע פר קרימטע גידאנקן אנטפלעקין גיב אים קיין רשות ניט צוא שילטין אונ צוא טוערין דיא זינד פון די

וְלַחֲשׂוּף שַׂרְעַף הֶעָקוֹב ׃ וּבַל יַרְשָׁה לָקוֹב ׃ וְנַח תּוֹלְדוֹת יַעֲקֹב ׃ מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ בְּשׁוּמָךְ ׃ מֵאָז חֲקַקְתּוֹ בִּרְשׁוּמָךְ ׃ מוֹלְדוֹתָיו הַכְּלוּלִים בִּשְׁמָךְ ׃ מַלְּטֵם לְמַעַן שְׁמָךְ ׃ הַזְכֵּר יְשִׁיבַת אַחֲלִיהַמְאַבִּיק לְשַׂר גַּחֲלֵי הַצִּילָה שְׁאוֹנוֹ מִכַּחֲלֵי הַצָּגִים לְהַרְצוֹת מַחַל ׃ עֲנוּי נֶפֶשׁ שׁוּר ׃ עָוֹן בְּלִי תָשׁוּר ׃ עוֹרְכֵי שֶׁוַע בְּאִשּׁוּר ׃ עֲנֵם בֶּאֱמֶת וְאִשּׁוּר ׃ סְלַח לְשָׁבֵי פֶשַׁע ׃ סְלִיחָה תַּכְרִיעַ רֶשַׁע ׃ סֵדֶר תְּפִלָּה תִּשַׁע ׃ סֵבֶר פְּדוּת לְיֶשַׁע ׃ וְאִם הֵמָּה כְּאָדָם ׃ וּמָעֲדָה וּמָטָה יָדָם ׃ וְאַתָּה נוֹצֵר הָאָדָם ׃ וְתֶרוֹן תְּנָה לְעוֹדְדָם ׃ רָעֳבָם וּצְמָאָם תֶּחֱזֶה ׃ רַעֲתָם בְּלִי תֶהֱזֶה ׃ חזן רֶגֶשׁ רַחֲשָׁם מִלִּבְזֶה ׃ רוֹנְנִים סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה ׃

יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ ׃ וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא ׃

הנה כבר מבואר למעלה שהתם כהיום שוטן ברא״שי החרוזות שבת שבתון ׳ וכהיום יום מימים התום יום הכפורים ׳ וכהיום לכה התום טס העשור ׳ לכן התם כאן אלא נחשב ונקדישך בשבת שבתון ׳ ואלא היום בפתחך היום הכפורים ׳ ואלא מסטין התם בצום העשור ׃

חזן נֶחְשַׁב כְּצָג בְּאִיתוֹן דְּחוֹת בִּפְלוּלֵי עֲקַלָּתוֹן ׃ וְנַקְדִּישְׁךָ בְּשַׁבַּת שַׁבָּתוֹן קָדוֹשׁ ׃
הַיּוֹם בְּפָתְחֲךָ סְפָרִים ׃ חוֹן אוֹם שִׁמְךָ מְפָאֲרִים ׃ וְנַקְדִּישְׁךָ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים קָדוֹשׁ ׃
מַסְטִין בְּכֶבֶל אֱסוֹר ׃ וְתִקְוַת אֲסִירֵי בְּשׂוֹר ׃ וְנַקְדִּישְׁךָ בְּצוֹם הֶעָשׂוֹר קָדוֹשׁ ׃

א ח) (ולחשוף) לשון גלוי כמו ויחשוף יערות (תהלים כט ט) (שרעף) לשון מחשבה כמו ברוב שרעפי בקרבי (שם צד יט) (העקוב) ענין עקום ועוות כמ״ש עקוב הלב מכל (ירמיה יז ט) (ירשה) ל׳ רשות (לקוב) לארר ולקלל כמו ונוקב שם ה׳ (ויקרא כד טז) (ונח) לשון הנחה (מכון לשבתך) תואר לכסא הכבוד (חקקתו) רומז ליעקב (מולדותיו) בניו (המאבק לשר גחל) עפ״י ויאבק איש עמו (בראשית לב כה) וגחלי לשון גחלים (שאונו) לשון המון חילו (מכחל) ל׳ בהלה (הצגים) ל׳ עמידה מל׳ והצגתיו לפניך (בראשית מג ט) (להרצות) ל׳ רצוי (מחל) לשון מחילה (שור תשור) שניהם ל׳ ראיה והבטה כמו ושור שחקים (איוב לה ה) (עורכי) ל׳ סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (שוע) ל׳ תפלה (באשור) בחוזק מלשון אשרו חמוץ (ישעיה א יז) ופירש״י החזיקו את הגזול (תשע) מל׳ וישע ה׳ (בראשית ד ד) (סבר) לשון תקוה כמו עיני כל אליך ישברו (תהלים קמה טו) (ומעדה ומטה) שניהם לשון אחד מל׳ ולא מעדו קרסולי (ש״ב כב לז) מל׳ ומטה ידו (ויקרא כה לה) (נוצר) כמו יוצר (ותרון) ל׳ יותר (לעודדם) ל׳ חוזק מל׳ אנחנו קמנו ונתעודד (תהלים כ ט) (רגש) מל׳ בבית אלהים נהלך ברגש (תהלים נה טו) (רחשם) תפלת דבורם ורחש הוא לשון תלמוד כמו דשם מרחשי שפותיה (רוננים) ל׳ רנון: (כצג) ל׳ עמידה מל׳ והצגתיו לפניך (בראשית מג ט) (באיתון) בשער האיתון (יחזקאל מ טו) (דחות) כמו לדחות (בפלולי) לשון תפלה כמו ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (עקלתון) תואר לשטן שנקרא נחש עקלתון ועקלתון הוא ל׳ עקום (שבת שבתון) תואר לי״כ (חון) ל׳ והנותי את אשר אחון (שמות לג יט) ות״י ואיתוס על מן דחזי לי למיחס ולפירוש הספרים הוא ל׳ חנינה (אום) כמו אומה (מסטין) תואר לשטן (בכבל) הוא השלשלת המשימים ברגלי הסוסים (בכבל) ל׳ בכבלי ברזל (תהלים קמט ח) (אסור) ל׳ קשור (ותקות אסירי) תקות הגאולה לישראל כמ״ש שובו לבצרון אסירי התקוה (זכריה ט יב) ׃

הבינות המקטרג לפרוש שגגותיהם של ישראל (ולחשוף שרעף העקוב) וגלות מחשבת הלב העקוב (ובל ירשה לקוב) נקשתו שלא יהא רשאי לקלל ולפרש (ונח תולדות יעקב) תוכחת חטאם של תולדות יעקב (מכון לשבתך בשומך) כאשר שמת כסא הכבוד מכון לשבתך (מאז חקקתו ברשומך) מאותה שעה חקקת בו צורת יעקב ולכן (מולדותיו) בני ישראל (הכלולים בשמך) כמ״ש החנוכי הפלואי (הצילה שאונו מכחל) תציל ישראל שהם המון חילו מן תישוב (הצגים להרצות מחל) העומדים בתפלה שיתן רצוי למחלת עונותם (ענוי נפש שור) ראה מה שמענים נפשם (עון בלי תשור) ואל תראה עונם (סליחה תכריע רשע) הזכיות יכריעו לעונות (סבר פדות לישע) תקוה ופדות יהא להם לישועה (ואם המה כאדם) שבטבעו חטא כי אדם אין צדיק וכו׳ ולא יחטא (ואתה) בשביל שאתה (נוצר האדם ותרון תנה לעודדם) תוותר להם ותמחול להם פשעיהם כדי לחזק אותם (רגש רחשם מלבזה) תפלתם שהיא ברגש אל תבזה (רוננים) בזכות שהם מרננים בתפלתם (סלח נא) וכו׳ ׃ (נחשב) יה״ר שנהיה נחשבים לפניך (כצג באיתון) ככהן גדול שעמד בבית המקדש בשער האיתון (דחות בפלולי) לדחות בתפלתו (עקלתון) השטן המעקל אותנו מדרך טוב וללכת בדרך עקלתון ׃ (היום בפתחך ספרים) להזכיר מעשי האדם (חון אום) רחם ותן חנינה לעם ישראל אשר (שמך מפארים) ׃ (מסטין) השטן המקטרג עלינו (בכבל אסור) אסור אותו בכבלי ברזל שלא יוכל להסטין (ותקות אסירי) תבשר לישראל את תקותם שיהיו נגאלים ׃

קינדער פון יעקב מכון לשבתך פון דר צייט אן דאס דו האסט אן געבויט דיין כסא הכבוד פון דעמאלט אן האסטו די צורה פון יעקב אויס גיקריצט אן דם כסא הכבוד מיט דיין פר צייכנונג זיינע קינדר וואס זיי זיינן גיקריינט מיט דיין נאמן מאך זיי אנטרינן פון דיין נאמן וועגין הזכר גידיינק צוא אונז דעם זכות פון יעקב דער דא איז גיזעסין אין דיינע גיצעלטין אונ האט תורה גילערינט דער דא האט זיך גיראנגילט מיט אפייארינן מלאך פון וועגין זיין זכות זייא מציל זיינע קינדער פון דער שרעקונג וואס זייא שטייען צו מאכין אפלאסער צוא זייערע קריינקונג דורך זייער תפלה ראס פייניגונג פון זייערע לייבער זעה דוא גאט אונ דיא זינד זאלסטו ניט זעהן די ישראל וואס זייא ריכטען אן תפלה מיט שטארקייט ענטפער זייא מיט ווארהייט אונ מיט רעכט פארטיקייט סלח פר גיב צו די ישראל וואש זיי טוען תשובה פון זייערע זינד לאז דיא פאר געבונג איבער וועגין דאס שלעכטש צוא דעם סדר פון דער תפלה זאלסטו זיך קערין איין האפונג פון איין דער לייזונג לאז אונז זיין צוא הילף ואם המה אונ ווען זייא האבין גיזינדיגט אזוא וויא דיא גיוואונהייט פון אמענטשין איז צוא זינדיגין אונ זייער מאכט האטו גיגליטשט אונ גיבייגט אונ דוא גאט וואס דו ביסט דער באשעפר פון דעם מענטשין גיב זייא איין גישאנק צוא אונטער העלפין זייא אונ צוא שטארקין זייא רעבם זייער הונגער אונ דארשט זעה אבר זייער שלעכט זאלסטו ניט זעהן רגש זייער שטורעם מיט תפלה זאלסטו ניט פאר שמעהען זייא זינגן אונ בעטין פאר גיב דיא זינד פון דעם דאזיגען פאלק ׃

נחשב כצג באיתון מיר זאלין זיין גירעכינט אין דיינע אויגין אזו וויא דר כהן גדול וואס ער איז גישטאנגען אין דעם שער איתון אין בית המקדש אונ האט גיטאן דיא עבודה צוא פאר שטויסין מיט אונזער תפלה דעם שטן וואס ער פאר קרימט אונז פון דעם גלייכין וועג אונ מיר וועלין דיך הייליגין אן דעם יום כפור וואש ער הייסט שבת שבתון דוא הייליגער גאט ׃

היום בפתחך ספרים הייגט אום יום כפור אן דיין טאן עפינען דיא ספרים וואס אין זייא שטייען פאר שריבין דיא מעשים פון דיא מענטשין בעטין מיר דיך דער בארים זיך איבער דעם פאלק וואס זייא בשיינען דיין נאמען מיט לויב אונ מיר וועלין דיך הייליגען אום יום כפור דוא הייליגער גאט ׃

מסטין בכבל אסור דעם שטן זאלסטו בינדין מיט אקייט אונ דיא האפונג פון די ישראל וואס זיי זיינן גפאנגן אין גלות זאלסטו זיי די בשורה

חזן שם המחבר אלעזר בירבי קליר

אֶשָּׂא דֵעִי לְמֵרָחוֹק · שְׁעוֹן בְּאַת מֵרָחוֹק: קהל בְּפָעֳלוֹ צָרִי דָחוֹק:

ח׳ אֲסַפְּרָה אֶל חוֹק · מְסַכּוֹ בְּלִי לְרַחוֹק: קהל חַיִּים לִי לָחוֹק:

ח׳ לְשׁוּד כְּחֶתֶף יִמְחוֹק · לוֹחֲמִי לְבַל יִשְׂחוֹק: ק׳ וִימַלֵּא פִּי שְׂחוֹק:

נֶחְשַׁב כְּצָג בְּאֵיתוֹן · דָּתוֹת בִּפְלוּלֵי עֶקְלָתוֹן · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּשַׁבַּת שַׁבָּתוֹן · קָדוֹשׁ:

ח׳ עוֹרְכֵי שֶׁוַע לָרוֹב · חִין עֶרְכָּם יֶעֱרוֹב: ק׳ פְּנֵי אֱלֹהִים מִקָּרוֹב:

ח׳ עֲתִירָתִי אָז תִּקְרוֹב · עֲבֵרָתִי לְבַל תֶּאֱרוֹב: ק׳ אֵלַי לְבַל קְרוֹב:

ח׳ זוֹמֵם אִם יָזְרוֹב · עֲדַת אֵל לַחֲרוֹב: ק׳ אֶשְׁעַן בְּמַצְדִּיק וְקָרוֹב:

הַיּוֹם בְּפָתְחֲךָ סְפָרִים · חוֹן אוֹם שִׁמְךָ מְפָאֲרִים · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים · קָדוֹשׁ:

ח׳ רָשָׁע אִם הִכְרִיעִי · זְכוֹר לִי רוֹעִי: ק׳ בְּצִדְקוֹ עַתָּה לְרוֹעֲעִי:

ח׳ רְעֵה צֹאן מַרְעִי · בְּמִרְעֶה טוֹב לְהַרְעִי: ק׳ וּבְאוֹר חַיִּים לְזָרְעִי:

ח׳ בְּעֵוֹן אֹרַח רִבְעִי · וּבְקַו נְטִיַּת מֵרְעִי: ק׳ נָא אַל יַאֲרִעִי:

מַסְטִין בְּכֶבֶל אֱסוֹר · וְתִקְוַת אֲסִירֵי בְּשׂוֹר · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּצוֹם הֶעָשׂוֹר · קָדוֹשׁ:

ח׳ יַסְכִּיתוּ שׁוּבוּ לְבִצָּרוֹן · גָּשִׁים פְּנֵי אָרוֹן: ק׳ לְהָעֲצִים אֲרֶשֶׁת רוֹן:

ח׳ יְחַלּוּ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן · מַשְׁבִּית אַף וְחָרוֹן: ק׳ בְּזֹאת יָבֹא אַהֲרֹן:

ח׳ רוֹגְשִׁים קְרוֹא בְגָרוֹן · פְּלוּשׁ אֲטוּמֵי חֶבְרוֹן:

ק׳ מְצוֹא מְחִילַת וְיִתְרוֹן:

נֶחְשַׁב כְּצָג בְּאֵיתוֹן · דָּתוֹת בִּפְלוּלֵי עֶקְלָתוֹן · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּשַׁבַּת שַׁבָּתוֹן · קָדוֹשׁ:

(אשא דעי למרחוק) אשמיע שיר ושבחו בכל דעי להקדוש ב״ה שהוא רחוק ממני (שעון באת מרחוק) לפנות ולהשעות על זכות אברהם שבא מרחוק מעבר הנהר (בפעלו) בזכות פעלו ומעשיו (צרי דחוק) תדחוק ותלחץ אויבי וצרי (אספרה אל חוק) מה שאמר הקב״ה לחוק (מסוכו בלי לרחוק) שלא ירחיק ע״ס מירושלים שהיא סוכו כמ״ש והיו עיני ולבי שם כל הימים ורמז לנו גם כן שלא ירחיק א״ע מבהכ״נ שלנו מתפלתנו לכן בקשתנו (חיים לי לחוק) לחקוק לכתוב אותי לחיים שאוכל להתפלל עוד בביהכ״נ (לשוד) לשטן השודד (כחתף ימחוק) בפתע פתאום ובמהירות ימחוק אותו (לוחמי לבל ישחוק) שלא ישחק על ידי שוטני כלוחם אתי אך (וימלא פי שחוק) (עורכי שוע לרוב) ישראל העורכים תפלות רבות (חין ערכם יערוב פני ה׳) יומתק עתירת תפלתם לקרוב לפני אלהים (עברתי לבל תארוב) לא תארב על עבירה שלי לחפשה ולמצאה (אלי לבל קרוב) שלא יקרוב אלי לארוב (זומם אם יזרוב עדת אל לחרוב) אם יארב השטן לחרוב עדת אל (אשען במצדיק וקרוב) אסמך בהקב״ה שהוא מצדיקי וקרוב אלי בקראי אליו (רשע אם הכריעי) אם הכריעני החטא והרשע (זכור לי רועי) משה רבינו רועה שלי (בצדקו) בזכותו (עתה לרועעי) להריס קול בתרועה ושמחה אתה הקב״ה שאתה רועי בקשתי (רעה צאן מרעי) רעה את ישראל שאתה קורא אותם צאן מרעי ובקשתנו (במרעה טוב להרעי) לרעות אותי במרעה טוב (ובאור חיים לזרעי) ולזרוע אותי באור חיים (בעון אורח רבעי) בעון תשמיש של זנות (ובקו נטית מרעי) ובאותו קו משפט שנטיתי ממצות דודי ורעי הקב״ה (אל יארעי) בקשתי אל יפגע בי מקרה רעה (יסכיתו שובו לבצרון) יסכיתו וישמעו מתוך הבשורה שישובו ירושלים עיר חזקה ובצורה בזכות (גשים פני ארון) בתפלה (להעצים ארשת רון) להחזיק דבור תפלתם ורנתם (יחלו) והם מחלים ומבקשים הקדוש ב״ה שהוא (ראשון ואחרון) ומשבית אף (וחרון) מישראל (בזאת) בעבור זאת אשר (יבא אהרן) (רוגשים קרוא בגרון) צועקים כל אחד לחברו לקרוא בגרון לפני הקדוש ב״ה (פלוש אטומי חברון) לגלות זכות האבות הטמונים בחברון (מצוא מחילה ויתרון) למצוא מחילה על ויתור עונות

(אשא) ל׳ שירה כמו ישאו קולם ופריין (ישעיה כד יד) (למרחוק) סופר להקב״ה ע״ש מרחוק ה׳ נראה לי (ירמיה לא ג) (אשא דעי למרחוק) ל״ס (איוב לו ג) (שעון) ל׳ הסיכה ומשען (באת מרחוק) תואר לאברהם ע״ש שבא מעבר הנהר (בפעלו) בזכות מעשיו (צרי) כמו צוררי (דחוק) כמו לדחוק (מסוכו) תואר לירושלים ובתי כנסיות (לשוד) לשודד הוא השטן (כחתף) ענין מהירות מן כחתף תארוב (משלי כג כח) (לוחמי) רומז ליצה״ר (ישחוק) לשון שמחה ושחוק (עורכי) ל׳ סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יב) (שוע) דברי תפלה (חין) ל׳ תפלה (ערכם) ל׳ סדר (יערוב) ל׳ מתיקות כמו יערב עליו שיחי (תהלים קד לד) (עתירתי) ל׳ תפלה כמו ויעתר יצחק (בראשית כה כא) (עברתי) שטתי (תארוב) ל׳ ארב כמו דוב אורב הוא לי (איכה ג י) (זומם) לשון מחשבה מלשון כאשר זמם (דברים יט יט) וכאן תואר ליצר הרע החושב מזימות לנסות האדם ברשתו (יזרוב) לשון חמום כמו יזורו בו (איוב ו יז) ופירש״י ל׳ יזורבו פחום הבהמה וכאן הוא משאל לכעס (עדת אל) ישראל (אשען) לשון משען וסמיכה (במצדיק וקרוב) תואר להקב״ה (רועי) מבורע״ה (לרועעי) ל׳ קול תרועה של שמחה כמ״ש גילי מאד בת ציון הריעי בת ירושלים הנה מלכך יבא לך (זכריה ט׳ ט׳) (צאן מרעי) ע״ש והתנם צאן מרעיתי (יחזקאל לד לא) (במרעה טוב להרעי) כמ״ש במרעה טוב ארעה אותם (שם לד יד) (אורח רבעי) ע״ש ארחי ורבעי זרית (תהלים קלט ג) וע״ש פירש״י (ובקו) ל׳ קו ומשפט וכוא על נסה קו (איכה ב ח) (מרעי) תואר להקב״ה שהוא ריע לישראל ע״ש רעך ורע אביך (משלי כז י) (יארעי) לשון פגיעה שלא ידון אותי בקו המשפט לפי מעשי הרעים (יסכיתו) ל׳ הסכת ושמע (דברים כז ט) (שובו לבצרון) כמ״ש שובו לבצרון אסירי התקוה (זכריה ט יב) ות״י תובו למקוי כרכין תקיפין אסירין דמסכן לפורקנא (להעצים) ל׳ חוזק ותוקף כמו כי עצמת ממנו (בראשית כו טז) (ארשת) ל׳ דבור כמו וארשת שפתיו (תהלים כא ג) (רון) לשון רנה ותפלה (יחלו) לשון בקשה כמו אל נא את פני ה׳ (מלכים א יג ו) (ראשון ואחרון) תואר להקב״ה (רוגשים) לשון זעקה והמון (פלוש) ל׳ גלוי מלשון התפלשי על מפלשי עב (איוב לז טז) ופרש״י ל׳ גלוי (אטומי חברון) ל׳ סתום כמו שקופים אטומים (מ״א ו׳ ד׳) ור״ל הנקברים בחברון

זאגין דאס זיי וועלן דר לייזט ווערן אונ מיר וועלין דיך הייליגען אן דעם פאסט טאג דעם צעהנטין טאג אין חודש דוא הייליגער גאט:

אשא דעי איך וועל אויף הייבין מיין וויסין שאפט מיט תפלה צו גאט וואש ער איז ווייט פון מיר אונ וועל מיך פאר לאזין אן דעם זכות פון אברהם וואס ער האט אים גיזעהען פון ווייטין אונ פון וועגין זיינע גוטע מעשים מיינע פיינד צוא פאר שטויסין אספרה איך וועל דער ציילין מיינע מעשים דורך דער ווידוי נאך דעם היינטיגען גזעץ פון יום כפור ער זאל זיך ניט דער ווייטערין פון דער שול פון צו הערין מיין תפלה צום לעבין זאל ער מיך אן שרייבין לשוד דעם רויבר דאס איז דער שטן זאל ער אים איילנדיג אפ מעקין דער שטן וואס ער האלט מיט מיר מלחמה זאל ניט לאכין אונ פריילוך זיין אונ מיין מויל זאל דר פילט ווערין מיט לאכין אונ פרייד עורכי די וואס זיי ריכטין אן פיל תפלה דאס ניבעט פון זייער אן ריכטין זאל גזיסט זיין פאר גאט נאהינט אונ באלד עתירתי מיין גיבעט לאז פאר דיר גאט גינעהען אויף מיינע עבירות זאלסטו ניט קוקין דאס זיא זאלין צוא מיר ניט גינעהען זומם דר שטן

וואס ער טראכט ביי אויף מיר ווען ער ווערט זיך דער היצין צו פר ניכטין גאטס עדה טוא איך מיך אונטר לעהנען אן גאט וואס ער מאכט מיך גירעכט אונ איז צוא מיר נאהינט ווען איך רוף אים רשע ווען דאס שלעכטיקייט ווערט מיך איבר וועגין גידיינק אן מיין פריינט אברהם דורך זיינע גוטע מעשים זאל מיך גאט אצונד צוא זיך בהעפטין וויא אגוטער פריינט רעה שפייז די ישראל מיט גוטע שפייז אין אגוטע פאסע צו פאסין מיך אונ אין ליכט פון אייביג לעבן זאלסטו מיך זייען בעון פון וועגן די זינד פון זנות אונ פון וועגין דאש איך האב גנייגט פון דעם גלייבין וועג דורך דעם יצר הרע וואש ער טוט מיר שלעכטש בעט איך דיך גאט זאלסט מיך ניט בגעגנן מיט שטראף יסכיתו לאזין דיא ישראל פאר נעמן אונ הערין פון דיר דוא זאלסט זאגין קערט אייך אום צוא דער פעסטער שטאט ירושלים דיא דא גינעהען פאר דעם ארון צו שטארקין רייד אונ בייזאג מיט תפלה יחלו זייא טוען בעטין צוא גאט וואס ער איז דער ערשטער אונ דער הינטרשטער דער דא פאר שטערט דעם צארין אונ בר ענידיגן צארין דורך דעם זכות וואס אהרן הכהן איז אריין גיגאנגן אין בית

מוסף ליום כפור

ח׳ בְּשִׁבְתּוֹ בְּכֵס רִיב · יְרִיבַי לְעֵינַי יָרִיב : ק׳ יָהּ נִצָּב לָרִיב :

ח׳ בּוֹזְזַי חָרוֹב יַחֲרִיב · כְּמוֹ קַדְמוֹנִים הֶחֱרִיב : ק׳ וְנַאֲקִי לְפָנָיו יַקְרִיב :

ח׳ יַצֵּג אִתִּי בְּרִיב · מְלִיצַי שַׁי לְהַקְרִיב : ק׳ וְשִׂיחִי לְנוֹחִי יֶעֱרַב :

הַיּוֹם בְּפִתְחָךְ סְפָרִים · תּוֹן אוֹם שִׁמְךָ מְפָאֲרִים · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים · קָדוֹשׁ :

ח׳ קוֹל אָרִים כַּשּׁוֹפָר · בְּמַתַּן אִמְרֵי שֶׁפֶר : ק׳ לִפְנֵי חֻקְקִים שִׁפֵּר :

ח׳ קֶצֶב שְׂעִירִים וָפָר · בְּנִיב שְׂפָתַיִם יְסֻפָּר : ק׳ וּבְכֵן סוֹטֵן יוּחְפָּר :

ח׳ לִפְלוּסִים כְּכוֹכְבֵי מִסְפָּר · וְשָׁחִים עַד עָפָר :

ק׳ בִּצְעָם וְעִוּוּיָם יְכֻפָּר :

מְסַטִּין בְּכֶבֶל אֱסוֹר · וְתִקְוַת אֲסִירֵי בַּשֵּׂר · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּצוֹם הֶעָשׂוֹר · קָדוֹשׁ :

ח׳ יוּשְׁלְגוּ אוֹדְמֵי שָׁנִים · שֶׁל כָּל יְמוֹת הַשָּׁנִים :

ק׳ חֲדָשִׁים וְגַם יְשָׁנִים :

ח׳ יוּלְבְּנוּ כִּתְמֵי שׁוֹשַׁנִּים · וְיוּשְׁבוּ לְתַעְרָם שְׁנוּנִים :

ק׳ בְּפִלּוּל אֲשֶׁר מְשַׁנְּנִים :

ח׳ רַחֲצוּ וְהִזַּכּוּ מֵעֲשׁוּנִים · לְאִוֶּלֶת מִהְיוֹת שׁוֹנִים :

ק׳ וְעַל מִבְטָחֵימוֹ שְׁעוּנִים :

נֶחְשַׁב כְּצַג בְּאֵיתָן · דָּחוּת בְּפִלּוּלֵי עֲקַלָּתוֹן · וְנַקְדִּישְׁךָ בְּשַׁבַּת שַׁבָּתוֹן · קָדוֹשׁ :

חזן וקהל אֵת לְחָשַׁי עֲנֵה נָא · וְזַעֲקִי רְצֵה נָא · הָאֵל קָדוֹשׁ :

חזן וקהל אָדוֹן לְקוֹל עַמֶּךָ · זְכוֹר רַחֲמֶיךָ · נוֹרָא וְקָדוֹשׁ :

מיוסד ע״פ א״ב

אֵין עֲרוֹךְ אֵלֶיךָ · בִּין עוֹצֶם מִפְעָלֶיךָ · גִּישַׁת הֲמוֹן מְיַחֲלֶיךָ · דְּרוֹשׁ לְגַבֵּר חֵילֶיךָ : את לחשי הוֹגֵי הֲמֻלַּת קֹדֶשׁ ·

(ובכס ריב) רומז לכסא דין (יריבי) עכ״ש ריבה את יריבי (יה נצב לריב) ל״ה נצב לריב ה׳ (ישעיה ג יג) (בוזזי) לשון ביזה נאלי לבז (יחזקאל לד כח) (קדמונים) פרעה וסנחריב ודומיהם (ונאקי) ל׳ צעקה כמו ונאק נאקות (יחזקאל ל כד) (שי) ל׳ תשורה ודורון מל׳ יובל שי (ישעיה יח ז) (ושיחי) ל׳ דבור של תפלה מל׳ ישפוך שיחו (תהלים קב א) (לנוחי) ל׳ גוחי מבטן (שם כב י) ותואר להקב״ה (יערב) פריטה ומתיקה כמו יערב עליו שיחי (שם קד לד) (כשופר) קאי אלמעלה ר״ל כשופר שהיה במ״ת (אמרי שפר) תואר לתורה (חוקים שפר) עכ״ש ברוחו שמים שפרה (איוב כו יג) ופרש״י כדבריו ונבראו היו איכל אם השמים על הארץ (קצב) מנין בלשון תלמוד (בניב שפתים יסופר) כמ״ש ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד ג) (ובכן) ואז (סוטן) השטן (יוחפר) ל׳ בושה וחרפה מלשון וחפרה הלבנה (ישעיה כד כג) פ״י זונבתו דפלתי לסיברא (לפלוסים) ל׳ פלס ומשקל מל׳ ושקל בפלס הרים (ישעיה מ יב) ופרש״י ומורית כלים משקל תקילין (ושחים עד עפר) כמ״ש כי שחה לעפר נפשנו (תהלים מד כו) (בצעם) ל׳ גזילה כמו אחרי בצעם לבם הולך (יחזקאל לג לא) ופירש״י גזילתם (ועווים) ל׳ עונות כמו והכי העויתי (ש״ב כד יז) (יושלגו אודמי שנים) כמ״ש אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו (ישעיה א יח) (כתמי) תואר לעונות עכ״ש נכתם עונך לפני (ירמיה ב כב) (שושנים) תואר לישראל עכ״ש כשושנה בין החוחים (שה״ש ב ב) (לתערם) ל׳ תיק ונדן החרב מל׳ השב אל תערה (יחזקאל כא לה) (שנונים) לשון חדוד ותואר לחרבות מחודדות (בפלול) ל׳ תפלה מל׳ ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (משננים) ל׳ דבור מל׳ ושננתם (מעשונים) תואר לעבירות ע״ש שמאפילים ומעשנים את הנפש (לאולת מהיות שונים) עכ״ש וכסיל שונה באולתו (משלי כו יא) (שעונים) לשון משען וסמיכה : (אין ערוך אליך) כמ״ש כי מי בשחק יערוך לה׳ (תהלים פט ז) (בין) כמו להבין (עוצם) חוזק מל׳ כי עצמת (בראשית כו טז) (מפעליך) מעשיך (מיחליך) תואר לישראל עכ״ש כי לך ה׳ הוחלתי (תהלים לח טז) (הוגי) ל׳ דבור כמו והגית בו (יהושע א ח) (המולת קודש)

(בשבתו בכס ריב) כשבת הקדוש ב״ה על כסא דין (יריבי לעיני יריב) עם המריב עמי (יה נצב לריב) השם יתברך יהא עומד לימיני נגד ריבי (בוזזי) הבוזזים ונחלים אותי (חרוב יחריב כמו קדמוני׳ החריב) כמו שהחריב לקדמונים כאשר (יצג אתי בריב) לדקדק עמי בדין בקשתי שבאותה שעה (מליצי שי להקריב) יקריב מליצי דורון לפניו (ושיחי לנוחי יערב) ודיבורי יערב ויומתק להקדוש ברוך הוא שבו ניאני מבטן :

(קול ארים כשופר במתן אמרי שפר) ארים קולי כקול השופר אשר היה במ״ת (לפני חוקים שפר) לפני הקדוש ב״ה אשר שפר השמים החוקים (קצב שעירים ופר) מנין השעירים ופר שהקריבו במקדש ביום כפור ועתה שאין לנו מקדש בקשתו (בניב שפתים יסופר) יהא דבור התפלה שאנו מספרים במקום קרבנות (ובכן סוטן יוחפר) ואז יבוש המקטרג (לפלוסים ככוכבי מספר) לישראל שהיו שקולים ככוכבי מספר (ושחים) ועתה שחים על עפר (בצעם ועווים) גזילתם ועונותם (יכופר) (יושלגו אודמי שנים) ילבנו כשלג החטאים האדומים כשנים (של כל ימות השנים (יולבנו כתמי שושנים) וילבנו העונות של ישראל הנקראים שושנים (ויושבו לתערם שנונים) וישובו חרבות חדים ושנונים לתיק שלהם (בפלול אשר משננים) ע״י התפלה שהם מדברים (רחצו והזכו מעשונים) מעונות המעשנים ומאפילים הנפש (לאולת מהיות שונים) לבלי היות ככסיל שונה באולתו (ועל מבטחימו שעונים) ואז על מבטחימו של הקדוש ברוך הוא הם נסמכים : (אין ערוך כו׳ מפעליך) אין ערוך לך להבין חוזק מעשיך (גישת כו׳ דרוש כו׳) דרוש גישת המון המיחלים לך לגבר חייליס (את לחשי ענה נא) : (הוגי המולת קודש) ישראל האומרים קדושה כמו המלאכים הנקראים המולת קודש

הַמִקְדָשׁ דִיא עֲבוֹדָה צוּ טָאן רוגשים דִייא שְׁטוּרְמֶען צוּא רוּפִין מִיט זַייעֶר הַאלְז צוּא אַנְטְפְּלֶעקִין דֶעם זְכוּת פוּן דִי אָבוֹת וָואשׁ זַייא זַייגֶען בְּגְרָאבִין גִיוָוארִין אִין חֶבְרוֹן צוּא עֶרַייכִין פַאר גֶעבּוּנְג אוּנ גִישַׁייְנְק בשבתו אִין זַיין טָאן זִיצִין אוֹיף דֶער שְׁטוּל פוּן מִשְׁפָּט מִיט מַיינֶע קְרִיגֶער זָאל עֶר פַר מַייבֶע אוֹיגְן קְרִיגְן גָאט טוּט שְׁטֵיין צוּ מַיין הִילְף אִין דֶר קְרִיג פוּן מִשְׁפָּט בּוזיך זַיינֶע פַאר שְׁמֶעהְטֶע הָאט עֶר חָרוּב גִימַאכְט אַזוּ וִויא עֶר הָאט דִי עֶרְשְׁטֶע רְשָׁעִים פַּרְעֹה וְסַנְחֵרִיב פַר וְויסְט אוּנ מַיין גִישְׁרֵייא זָאל עֶר פַאר זִיךְ לָאזִין גִינֶעהֶענֶן יצג אתי וֶוען גָאט וֶועט שְׁטֵיין אוּנ וֶועט מְדַקְדֵק זַיין אִין מַיין מִשְׁפָּט זָאלִין פַאר אִים גִינֶעהֶגֶען מַיינֶע גוּטֶע מְלִיצִים פוּן גִישַׁייְנְק אוּנ מַיין תְּפִלָּה זָאל אָן גִינוּמֶן זַיין פַאר גָאט וָואס עֶר הָאט מִיךְ אוֹים גִיצְווִיגֶען אוֹים מַיין טוּמֶערְשׁ לֵייב קוֹל אהויך קוֹל וֶועל אִיךְ אוֹיף הֵייבִּין אַזוֹא וִויא מֶען בְּלָאזְט מִיט אַשׁוֹפָר מִיט דֶער צֵיילוּנְג פוּן שֵׁיינֶע רֵייד פוּן תְּפִלָּה פַר דֶעם גָאט וָואס עֶר הָאט דִי שְׁטַארְקֶע הִימִיל בְּשַׁיינְט קצב דִיא צָאל פוּן דִיא צִיקְלִיךְ אוּנ אָקְסִין וָואס מֶען הָאט אִין בֵּית הַמִקְדָשׁ מַקְרִיב גִיוֶועזִין זָאל הַיינְט פַאר גָאט אָן גִינוּמֶען זַיין בְּמָקוֹם קָרְבָּן דִיא רֵייד פוּן אוּנְזֶערֶע לֶעפְּצִין וָואס עֶס וֶוערְט דֶער צֵיילְט אוּנ

דוּרְךְ דֶעם זָאל דֶער שָׂטָן פַאר שֶׁעמְט וֶוערִין לפלוסים דִיא יִשְׂרָאֵל וָואס זַייא זַייגֶען פְרִיעֶר גִיוֶועזֶען אִין נוּטִין גִיוִויכְט אוּנ זַיינֶען גְגְלִיכִין גִיוֶועזֶען צוּא דִיא צָאל פוּן דִיא שְׁטֶערִין אוּנ הַיינְט זַיינֶען זַיי גְבּוּקְט בִּיז צוּ דֶר עֶרְד לָאזִין זַייעֶרֶע פַאר קְרִימוּנְג פַאר גֶעבִּין וֶוערִין יושלגו לָאזִין וַויים וֶוערִין וִויא שְׁנֵייא דִי זִינְד וָואס זַייגֶען רוֹיט וִויא רוֹיטֶע פָאדִים דִיא זִינְד פוּן גַאנְצִין יָאר נַאייֶע אוּנ אַלְטֶע זִינְד יולבנו לָאזִין וַויים וֶוערִין דִיא פְלֶעקִין פוּן דִיא רוֹיזִין דָאס זַיינֶען דִיא זִינְד פוּן דִיא יִשְׂרָאֵל אוּנ דִיא זָאלִין אוּם גִיקֶערְט וֶוערִין צוּא זַייעֶרֶע שֵׁיידִין דִיא שַׁארְפֶע שְׁוֶוערְדִין פוּן דֶעם מִדַת הַדִין דוּרְךְ דֶער תְּפִלָּה וָואס זַייא רֵיידִין רחצו וָואשְׁט אַייךְ אוּנ לֵייטֶערְט אַייךְ פוּן אַייעֶרֶע חֲטָאִים פוּן וֶועגִין פַארְבְּט פַאר דֶעם רוֹיךְ פוּן נָאטְם צָארִין אִיר זָאלְט דִיא עֲבֵירוֹת דָאס אַנְדֶערֶע מָאל נִיט טָאן אוּנ זָאלְט אַייךְ אוֹיף דָאס פַאר זִיכֶערוּנְג פוּן גָאט פַאר לָאזִין : את לחש עֶנְטְפֶער דוּ גָאט מַיין תְּפִלָּה מַיין שְׁרַייעֶן בְּווִילִינְג דָאךְ דוּ הֵיילִיגֶער גָאט : ארון אוּנְזֶער הֶער הֶער צוּא צוּ דֶעם קוֹל פוּן דַיין פָאלְק גִידֵיינְק דַיינֶע דֶער בַּארִימְהַקַייט פַארְקְמִינְגֶער אוּנ הֵיילִיגֶער גָאט :

אין ערוך אליך קֵיינֶער קֶען זִיךְ נִיט שַׁאצִין צוּא דִיר צוּא פַר שְׁטֵיין דַיינֶע

(ומהללים) להקב"ה (בהדרת קודש כו' חשוב כאילי קודש) יהיו נחשבים לפניך כמלאכים (טפסרי מרובעי פנים) חיות הקודש שהם מארבע פרצופים (יישירוך) שהנים לך שיר ושבח (עם אופנים) (כבקרך כל פנים) כשאתה מבקר על כל צדדים ופנות (לבלתי נשוא פנים) להעובדי כוכבים כהוא"ל נקיתי באותה שעה (את לחשי כו') (סליחה לשובבים דרוש) לסוררים ההולכים בדרך לבם דרוש להם סליחה (עונם לשאת כמראש) כאשר נשאת להם מראש הוצאתם ממצרים ועד הנה (פרודי כנף רננים) החיות מפרידים כנפיהם כדי להעלות התפלה לפני כסא כבוד (צדקותיך) כצדקות שלך שאתה חי וקים הם מרננים ומשבחים (קול שאג מחננים) הם מתפללים בקול שאון גדול לכן (רצה כו' שנאן רבבות אלפים) אלפים ורבבות מלאכים שנקראו שנאנים (שואגים) בתפלה (ולבקרים נחלפים) כמ"ש חדשים לבקרים שבכל בוקר ובוקר נבראים מלאכים חדשים ועיי תפלתם (תוקף ישגו אלופים) אלופי ישראל ישגו תוקף ועוז:

ומהללים בהדרת קדש שיזרע תבואת קדש יחשוב כאילי קדש: אדון טפסרי מרבעי פנים · יישירוך עם אופנים · כבקרך כל פנים · לבלתי נשוא פנים: את לחשי מתנשא לכל לראש · נועץ אחרית מראש · סליחה לשובבים דרוש · עונם לשאת כמראש: אדון פרודי כנף רננים · צדקותיך חי מרננים · קול שאג מחננים · רצה בחין ובתחנונים: את לחשי שנאן ורבבות אלפים · שואגים ולבקרים נחלפים: חין תוקף ישיגו אלופים · תודה וזמרה מאלפים:

אדון לקול עמך · זכור רחמיך · נורא וקדוש:

ובכן ואתה כרחום סלח לנו:

שולח למלאכים והמשנה אל כמון עם רב כמו לקול המולה (ירמיה יא טז) (כאילי קודש) מוסב למלאכים (טפסרי) ל' קצין ושר כמו פקדו עליה טפסר (ירמיה נא כז) (מרבעי פנים) כמ"ש וארבעה פנים לאחת (יחזקאל א ו) והמוסב לחיות הקודש (יישירוך) ל' שיר (פנים) לשון צדדים ופנות (לשובבים) מל' וילך שובב בדרך לבו (ישעיה נז יז) ושובב הוא ענין מרד וסרוב (פרודי כנף) עפ"י וכנפיהם פרודות מלמעלה (יחזקאל א יא) (רננים) לשון רנה ותפלה (חי) מוסב להקב"ה (שנאן) מוסב למלאכים הנקראים שנאנים (אלופים) אלופי ישראל (מאלפים) מלמדים:

מיוסד ע"פ א"ב בראשי התרוזות

אל תזכר לנו עונותינו · הנקם מצרינו · כל אשר חשבו עלינו: ואתה בשמך נקרא ותעננו · ותשבר את עלנו · ואתה תמלוך עלינו: ואתה גדל רחמיך תודיע · ומלכותך עלינו תופיע · וכאז אותנו תושיע: ואתה דרכך נצב לעולם · זכור נא אבות העולם · הקם בריתך לעולם: ואתה הרצה לנו כמאז · ותן לנו עזי · ונלמד נחמדים מפז: ואתה והשקיפה ממעון קדשך · וקומם את מקדשך · ונעריץ בכל יום קדשתך: ואתה זכור צדקת ראשונים · וסלח נא לאחרונים · ותושיבם אל ארבותיהם כיונים: ואתה חוסה על צאן מרעיתך · וברך את נחלתך · ולמדם כאז דתך: ואתה טהור תראה כבודך · ותודיע בנו הודך · ונסבול עול מוראך ויחודך: ואתה

מטה לוי

(דרכך נצב לעולם) כמו שהבטחת לאדם הראשון כי תקיים דבריך (וקומם את מקדשך) כי עכשיו אנו טרודים ואפילו אם ירצה האדם להתפלל ולהקדיש את שמו הגדול לפעמים אינו יכול מחמת רוב טרדות אבל כשיבנה המקדש אז (ונעריץ בכל יום קדושתך) יוכל להתפלל ולהעריץ בחוזק ובכוונה את קדושתך בכל יום (ותושיבם אל ארבותיהם כיונים) תשיב אותם לירושלים ולבהמ"ק כיונים

בית לוי

(תופיע) לשון הארה וזריחה כמו אלהים הופיע (תהלים נ ב) (וכאז כמאז) מימים לשון מקדם ומראשון (נחמדים מפז) תואר לתורה עפ"י הנחמדים מזהב ומפז (תהלים יט יא) (ונעריץ) לשון חוזק כמו אל נערץ (שם פט ח) (ארבותיהם) חלונות והוא ל"ה וכיונים אל ארבותיהם (ישעיה ס ח) (צאן מרעיתך) ל"ה (תהלים עט יג) (טהור) מוסב להקב"ה (כתלמים) מואר

שטארקע הערק דאס גינעהענען מיט תפלה דיינע פיל ישראל וואס האפין צוא דיר פארשט צוא שטארקין דיין שאר הוגי דאס ריידין פון די היילינע ברומונג אונ לויבין דיך מיט היילינער שוינהייט די ישראל וואס זייא ווערין אן גירופין היילינע פרוכט רעכין זייא אזו וויא דיא היילינע מלאכים טפסרי די מלאכים וואס איטליכר האט פיר פעניטער דיא זינגען צוא דיר מיט דיא אופנים גלייך ווען דוא טושט נאך זוכין אלע עקין פון דיא מענטשין דעם רשע טוסטו ניט פאר טראגין דיין פנים אין דער צייט מתנשא דוא גאט ביסט דער הויכין איבר אלע דער הויבענע דאס הינטערשטע איז בראטין גיוועזן פון ערשטין אפאר געבונג צוא דיא זינדיגע זאלסטו פארשטין צו פאר טראגין זייערע זינד וויא צום ערשטין פרודי די מלאכים וואס זייא צוא שיידין דיא פליגיל בדי דיא תפלה זאל קומען פאר גאט דיין גירעכטיקייט דוא לעבדיגער גאט זייא זינגען דאס גישרייא פון דיא וואס בעטין דיך באוויליג דוא גאט דאס גיבעט וואס זייא בעטין דיך שנאן דיא פיל טויזנד מלאכים וואס זייא הייסין שנאנים זייא שרייען קדושה אונ צוא אלע מארגין ווערין ביי פר גישין תוקף די ישראל זאלין צייכין שטארקיים דיא וואס טוען לויב אונ גיזאנג לערנען: ובכן אונ אזו וויא דוא ביסט דר בארמג פאר גיב אונז:

אל תזכר דוא זאלסט צוא אונז ניט גידיינקען אונזערע זינד רעכין דיך פון אונזערע פיינט אויף אלע דש שלעכטש וואס זיי האבן אונז געטאן בשמך מיר רופין אן דיין נאמען מיר בעטין דיך גאט זאלסט אונז ענטפערין אונ זאלשט קיניגין אויף אונז גדל דיינע גרוישע דר בארימקייט זאלשטו לאזין וויסין אונ דיין קיניגרייך זאלסטו אויף אונז לאזין לייכטין אונ זאלסט אונז העלפין אזו וויא פריער דרך דיינע רייד בשטייט צוא אייביג דרום גידיינק דעם זכות פון דיא עלטערין דער הקם אונ זייא מקיים דיין ברית צוא אונז אויף אייביג הרצה ווער באוויליגט צוא אונז וויא פריער אונ גיב אונז שטארקייט ווען מיר לערנען דיא תורה דאס אירע ווערטער זיינען גלוסטיגער פון גין גאלד והשקיפה אונ לוג פון דיין היילינ וואונונג אונ שטעל אויף דיין בית המקדש וועלין מיר שטארקין אלע טאג דיין היליקייט זכור גידיינק דאס גירעכטיקייט פון דיא ערשטע דאס זיינען דיא אבות אונ פאר גיב פון זייער זכות ווענן צוא דיא הינטערשטע אונ זאלסט זייא אום קערין קיין ירושלים אזו וויא דיא

יראיך ישמחו בך · ובכל יום ישתחוו לך · וגוי וממלכה יעבדו לך : ואתה כרחמיך עשה עמנו · כי בכל יום לך קראנו · יהוה צבאות עמנו : ואתה לבדך תמלוך כמראשית · ותשית עיניך בראשית · במקום כוננת מראשית : ואתה מלכותך עלינו תגלה · נוראותיך נחזה ונתעלה · ומציון ברחמיך תגלה : ואתה נחנו באמתך · ושמחנו בישועתך · כי אנחנו עמך ונחלתך : ואתה שימנו ברכה בארץ · ותנער רשעים מארץ · ונשב לבטח בארץ : ואתה עננו בדבר אמתך · והושיענו באמונתך · כי אנחנו עמך וצאן מרעיתך : ואתה פניך האר בציון · ומלוך עלינו בצביון · ותסיר טומאה מציון : ואתה צדיק אתה בכל · ורחמיך גדולים על כל · מידך הוא ולך הכל : ואתה קרוב אתה לכל קוראיך · רחם על ממליכיך · כי המה מעשה ידיך : ואתה רחום סלח נא לעון · כי כל אדם מלא עון · ואתה תכפר עון : ואתה שמך בנו נקרא ואל תניחנו · נקראך ואתה תעננו · ולמענך האר עינינו : ואתה חון תואר פניך תראנו · ובתורתך תחכמנו · ובמרעה טוב ושמן תרענו : ואתה כרחום סלח לנו

ובכן אך חנון אתה ורחום לכל פועל :

מיוסד ע"פ א"ב

אך אומרים בחין לפניך · כי אתה רחום לכל פועל : אך באים ומשתחוים לפניך · כי אתה רחום לכל פועל : אך גשים בתפלה לפניך · כי אתה רחום לכל פועל : אך דורשים בדתך יומם ולילה חנון ורחום לכל פועל : אך הוגים בהלל ותשבחות · כי אתה רחום לכל פועל : אך ואומרים סלח נא לעונינו · חנון ורחום לכל פועל : אך זועקים

בית לוי

לישראל שנקראו ראשית תבואתו (ירמיה ב ג) (במקום כוננת מראשית) רומז לבהמ"ק (נוראותיך נחזה ונתעלה) עפ"ש ישמח צדיק כי חזה נקם (תהלים נח יא) (שימנו ברכה בארץ) עפ"ש והיה כאשר הייתם קללה בגוים וגו' אושיע אתכם והייתם ברכה (זכריה ח יג) ושימנו בבי"ן שמאלים על' שימה (ותנער רשעים מארץ) כמ"ש לאחוז בכנפות הארץ וינערו רשעים ממנה (איוב לח יג) (פניך) תואר לשכינה (בצביון) ל' חמדה כמו צבי הארץ (יחזקאל כו כ) ות"י חדות ארעתן (טומאה) תואר לעבודת כוכבים כמ"ש ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו וגו' (ישעיה ב ג) (כמפרש בכמה ס' יקותיאל ויטמונד) (מידך הוא ולך הכל) כמ"ש כי ממך הכל ומידך נתנו לך (דה"א כט י) (ממליכיך) תואר לישראל (תרענו) ל' מרעה: (חין) ל' פתוח ותפלה

מטה לוי

כחוזרים לחלון שלהם (ותשית עיניך בראשית) תשים עיניך על ישראל שנקראו ראשית תבואתו (במקום כוננת מראשית) במקום בהמ"ק אשר כוננו ידיך (מלכותך כו' נוראותיך נחזה) כאשר נראה לעתיד שתשוב מוראך ונקמתך בעובדי כוכבים (ונתעלה) אז נרומם ונשבח את שמך (פניך האר) תאיר שכינתך (בציון) (ותסיר טומאה מציון) עבודת כוכבים שמטמאה במשא :

טויבין קערין זיך אום צוא זייערע פענצטער אונ צוא זייערע נעסטין דער ערד וועלין מיר זיצין זיכער אויף דער ערד עננו בדבר ענטפער תוסה דער בארעם דיך איבער דיא שאף פון דיין וייד אונ בענטש דיין אונז מיט רייד פון דיין ווארהייט דען מיר זיינען דיין פאלק דיא שאף ארב אונ לערין זייא דיין תורה אזו וויא דו האסט זיי גילערינט ביי מתן פון דיין וייד פניך דיין שכינה דער לייכט אין דר שטאט ציון אונ קיניג תורה מתור דוא רייגער גאט דוא זאלסט ווייזין דיין כבוד אונ זאלסט איבער אונז מיט גוטין ווילין צדיק דוא ביסט גירעכט מיט אלין דינג לאזין וויסין אין אונז דיין שוינהייט אונ מיר וועלין טראגין דעם יאך אונ דיינע דר בארמיקייט זיינן גרויש איבר אלע פון דיין האנט איז אלין פון דיין פארכט אונ דיין איינציקייט יראיד דיינע פארכטער וועלין זיך אונ צוא דיר איז אלין קרוב אתה דוא גאט ביסט נאהינט צוא אלע וואס פרייען מיט דיר אונ אלע טאג וועלין זייא זיך צוא דיר בוקין אונ אלע זייא רופין דיך דער בארם דיך איבר ישראל וואס מאכין קיניגין דיך פעלקר אונ קיניגרייך וועלין דיך דינן כרחמיך טוא מיט אונז אז דיין דר דען זייא זיינען דיא ווערק פון דיינע הענט רחום דער בארמיגר פאר בארימקייט דען מיר רופין אלע טאג צו דיר גאט פון אלע הערשאפט גיב צוא דיא זינד דען אלע לייט זיינען פול זינד אונ דוא בישט דער זאל מיט אונז דיין לבדך דו זאלסט אליין קיניגין איבער דער גאנצער בארעמיג אונ טוסט פאר געבין דיא זינד שמך דיין נאמען איז אן אונז וועלט אזו וויא אין ששת ימי בראשית אונ זאלשט טאן דיין השגחה אויף גירופין אונ זאלסט אונז ניט פר לאזין מיר רופין דיך אונ דו זאלסט אונז דיא ישראל וואס זייא ווערין גירופין מיט דעם נאמען ראשית אונ אין ענטפערין אונ פון דיינט וועגין זאלסטו דר לייכטין אונזערע אויגין תואר דיין שטאט ירושלים וואס דוא האסט אן גיבריט פון פריער אן איי די דאס גישטאלט פון דיין שכינה זאלסטו אונז ווייזין אונ אין דיין תורה וועלט איז בשאפין גיווארין מלכותך דיין קיניגרייך זאלסטו אויף אונז זאלסטו אונז מאכין קלוג אונ אין גוטע פאסע זאלסטו אונז פאסין : אנפלעקין דיינע פארכטיגע צייכין זאלין מיר זעהען אונ זאלין ווערין אך אומרים גייערט זייא זאגין מיט גיבעט פאר דיר דען דוא בישט דער גלויבט אונ פון ציון זאלסטו זיך מיט דיין דר בארימקייט אנפלעקין נחנו בארמיג צוא אלע ווערק אך באים גייערט זייא קומען אונ בוקין זיך פיר אונז מיט דיין ווארהייט אונ דער פרייא אונז מיט דיין הילף דען צו פר דיר אך גשים גייערט זיי גינעהענן מיט תפלה צו פר דיר אך דורשים פיר דיינע דיין פאלק אונ דיין ארב שיטש טוא אונז אבענטשונג אויף זייא פארשטין אין דיין תורה טאג אונ נאכט אך הוגים גייערט זיי ריידין

בִּתְפִלָּה לְפָנֶיךָ׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ חוֹקְרִים סוֹד בְּרִיתֶךָ׃ כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ׃ חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ טוֹעֲנִים שְׁמַע יִשְׂרָאֵל׃ כִּי אֵין כָּאֵל׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ יוֹדְעִים שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ׃ וּבְפִיהֶם יִתְפָּרֵשׁ׃ חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ כֻּלָּם הַיּוֹם כְּמַלְאָכִים׃ קְדֻשָּׁה לְפָנֶיךָ עוֹרְכִים׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ לְבוּשֵׁיהֶם נְקִיִּים׃ וְכֻלָּם צָמִים וּמִתְעַנִּים׃ חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ מַעֲשֵׂיהֶם מַגִּידִים׃ וְחַטֹּאתֵיהֶם מְתַנִּים׃ סְלַח נָא עוֹנִים׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ נִקְרָאִים הַיּוֹם׃ וְסָלַחְתִּי לָכֶם הַיּוֹם׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ סְפוּרִים כְּחוֹל הַיָּם׃ וַעֲוֹנוֹתֵיהֶם תַּשְׁלִיךְ בִּמְצוּלוֹת יָם׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ עוֹנִים אַרְבַּע קְדוּשׁוֹת׃ לִפְנֵי חוֹקֵר כְּלָיוֹת׃ וְיוֹדֵעַ כָּל נִסְתָּרוֹת׃ חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ פָּקְדֵם לְחַיִּים טוֹבִים׃ וְטַהֲרֵם בְּמַיִם חַיִּים׃ כִּי עִמְּךָ מְקוֹר חַיִּים׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ צוֹעֲקִים אָנָּא אֵל נָא׃ סְלַח נָא חֵטְא לְמִי מָנָה׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ קוֹלָם בְּרַעַשׁ מַרְעִישִׁים׃ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ׃ קוֹרְאִים אָבוֹת וּבָנִים׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ רִאשׁוֹן וְאַחֲרוֹן אַתָּה׃ לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה גַּם עַתָּה׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ אַךְ שְׁמַע תְּפִלָּתֵנוּ׃ בְּקָרְאֵנוּ אֵלֶיךָ עֲנֵנוּ׃ כִּי אַתָּה רַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃ חזן אַךְ תּוֹלִים לְךָ עֵינֵיהֶם׃ עֲנֵם וּשְׁמַע בְּקוֹל תְּפִלּוֹתֵיהֶם׃ סְלַח נָא לַעֲוֹנוֹתֵיהֶם׃ חַנּוּן וְרַחוּם לְכָל פּוֹעַל׃

פותחין וּבְכֵן אִמְרוּ לֵאלֹהִים מַה נּוֹרָא מַעֲשֶׂיךָ׃ תארין

חזן מיוסד ע״פ א״ב עד [illegible]

אִמְרוּ לֵאלֹהִים׃ אֵל מֶלֶךְ בְּעוֹלָמוֹ׃ מֵחִישׁ פְּדוּת עַמּוֹ׃ לְקַיֵּם דְּבַר נְאֻמוֹ׃ כִּי סְלִיחָה עִמּוֹ׃ הוֹדוּ לַיהוָה קִרְאוּ בִשְׁמוֹ׃

ממה לוי

(מקים) ממהר (לקים דבר נאמו) עפ״ס אני ה׳ בעתה אחישנה (ישעיה ס כב) (נאמו) דברו (כי סליחה עמו) כמ״ש כי עמך הסליחה למען תורא (תהלים קל ד) אם מרס (ברכות כה א) (למי מנה) שאמר לישראל עפ״ס מי מנה עפר יעקב (במדבר כג י)

מיט דאנק אונ לויב אך ואומרים גייערט זייא זאגין פאר גיב אונזרע זינד אך זועקים גייערט זייא שרייען מיט תפלה צוא פאר דיר אך חוקרים זייא פארשטין דעם סוד פון דיין זיכרהייט דען עס איז חוץ דיר ניט פאר האנדין דוא ביסט לייט זעליג אונ דר בארמיג צו אלע ווערק אך טוענים גייערט זייא ריידין שמע ישראל דען עס איז ניט פאר האנדין אז גאט יודעים זייא ווייסין דעם שם המפורש אונ ער ווערט בשיידט מיט זייער מויל כלם אלע זייגען הייגט וויא די מלאכים זייא ריכטין אן קדושה צוא פאר דיר לבושיהם זייערע קליידער זייגען ריין אונ אלע פאסטין אונ פייניגין זיך ער איז לייט זעליג אונ דער בארעמיג צוא אלע ווערק אך מעשיהם גייערט זייא זאגין זייערע ווערק אונ דער ציילין זייערע זינד זייא שרייען פר גיב אונזערע זינד נקראים זייא ווערין דעם טאג גירופין דוא זאלסט צוא זייא זאגין איך וועל אייך הייגטיגין טאג פר געבין ספורים זייא קענען ניט גיציילט ווערין אזו וויא דאס זאמד פון דעם ים אונ זייערע זינד זאלסטו אריין ווארפין אין דיא טיפענעש פון דעם ים עונים דיא זאגין פיר קדושות צוא שחרית אונ מוסף אונ מנחה אונ נעילה פאר גאט וואס ער פארשט דיא נירין אונ ווייס אלע פאר בארגענע זאכין פקדם גידיינק זייא צוא חיים טובים אונ ריינג זייא מיט קוועלעדיגע

בית לוי

(פועלים) לשון דבר כל׳ פלמוד כמו פועלין ליותא ופועלין לנוקא (ס׳ סניוקין דף מ) מתנים) ל׳ ספור (עונים) ל׳ עניה כמו וענו הלוים (דברים כז יד) (חוקר כליות) חולא לסקב״ה וכליות יועצות ע״ש שכליות יועצות (פקדם) לשון זכירה מל׳ וס׳ פקד : (אמרו) ל׳ שבח מל׳ כאמרת סיום (דברים כו יז)

וואשער דען ביי דיר איז דיא קוואל פון אייביג לעבין צועקים זיי שרייען איך בעט דיך גאט פר גיב דיא זינד פון דיא ישראל וואס דיא האלטין פיל מצות וואס מען קען זייא ניט איבער ציילין קולם מיט זייער קול טוען זייא שטורעמען קדוש קדוש קדוש זייא רופין דיר פעטער מיט די קינדער ראשון דוא גאט ביסט דער ערשטער אונ דער לעצטער פון דיינט וועגין טוא מיט אונז איצונד אויך חסד שמע הער צוא אונזער תפלה אז מיר רופין צוא דיר ענטפר אונז תולים זייא הייגען אונ הייבין אויף צוא דיר זייערע אויגין ענם ענטפער זייא אונ הער צוא אן קול פון זייערע תפלות סלח נא פאר גיב צוא זייערע זינד ער איז לייט זעליג אונ דער בארעמיג צוא אלע ווערק :

ובכן אונ אזוא לויבט צוא גאט וויא גאר פארכטיג זיינען דיינע ווערק :

אמרו לאלהים לויבט צוא גאט אל גאט איז איין קיניג אין זיין וועלט ער היילט אדערלייזונג צוא זיין פאלק ער זאל מקיים זיין דיא רייד וואס ער האט גיזאגט דען פאר געבונג איז ביי אים דרום לויבט צוא גאט רופט אין זיין נאמן אמרו לאלהים לויבט צוא גאט ברוך גיבענטשט אונ גילויבט איז ער מיט זיין פיל אכפערקייט ער טוט איילין פר געבונג צוא זיין איין זאמלונג צוא ווייזן צוא אלע זיין אכפערקייט ער האט גימאסטין

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: בָּרוּךְ וּמְהֻלָּל בְּרוֹב גָּדְלוֹ ׃ מֵחִישׁ סְלִיחָה לִקְהָלוֹ ׃ לְהַרְאוֹת לְכָל גָּדְלוֹ ׃ מֹדֵד מַיִם בְּשָׁעֳלוֹ ׃ שִׁירוּ לוֹ זַמְּרוּ לוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: גּוֹאֵל עַם קְדוֹשׁוֹ ׃ בִּסְלִיחָה לְהַקְדִּישׁוֹ ׃ וּמְכוֹנֵן בֵּית מִקְדָּשׁוֹ ׃ לְזֶרַע אַבְרָהָם קְדוֹשׁוֹ ׃ הִתְהַלְלוּ בְּשֵׁם קָדְשׁוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: דָּגוּל מִשְׁכַּב בִּרְקִיעַ עֻזּוֹ ׃ סוֹלֵחַ לְעַם זוּ בּוֹזוֹ ׃ בְּדַבֵּר עֻזּוֹ וּמָעֻזּוֹ ׃ לָכֵן עֲדַת מָעֻזּוֹ ׃ דִּרְשׁוּ יְהֹוָה וְעֻזּוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: הַכֹּל בְּמַאֲמָר עָשָׂה ׃ וְהוּא פָּעַל וְעָשָׂה ׃ סוֹלֵחַ לְאוֹם עֲמוּסָה ׃ לָכֵן עַם בּוֹ חָסָה ׃ זִכְרוּ נִפְלְאוֹתָיו אֲשֶׁר עָשָׂה:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: וּמֵקִים דְּבַר עַבְדּוֹ ׃ עַל אֶרֶץ וְשָׁמַיִם הוֹדוֹ ׃ סוֹלֵחַ לְעַם מְיַחֲדוֹ ׃ אֲשֶׁר נִקְרָאוּ בִּדְבַר סוֹדוֹ ׃ זֶרַע יִשְׂרָאֵל עַבְדּוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: זֶה רוֹקַע הָאָרֶץ ׃ הַיּוֹשֵׁב עַל חוּג הָאָרֶץ ׃ סוֹלֵחַ לְגוֹי אֶחָד בָּאָרֶץ ׃ לָכֵן אִמְרוּ לְיוֹסֵד אֶרֶץ ׃ הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּכָל הָאָרֶץ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: חַי בִּמְעוֹנָתוֹ ׃ חַנּוּן וְחוֹנֵן עֲדָתוֹ ׃ יָשׁוּב בְּרַחֲמִים לְבֵיתוֹ ׃ לָכֵן לְבָאֵי בִּבְרִיתוֹ ׃ זָכַר לְעוֹלָם בְּרִיתוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: טַפֵּי נַחֲלָתוֹ ׃ מְלָאֵי יְרוּשָּׁתוֹ ׃ יָקִים עָלֵינוּ אִמְרָתוֹ ׃ כְּחָקוּק בְּתוֹרָתוֹ ׃ אֲשֶׁר כָּרַת אֶת אַבְרָהָם וּשְׁבוּעָתוֹ:

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: יוֹעֵץ מֵישָׁרִים לָחוֹק ׃ יְרֵאָיו לְחַיִּים לָחוֹק ׃ סוֹלֵחַ לְחֵטְא לִמְחוֹק ׃ כְּנִשְׁמַע לְרוֹעֶה מֵרָחוֹק ׃ וַיַּעֲמִידֶהָ לְיַעֲקֹב לְחוֹק:

בית לוי

(מחיש) לשון מהירות מל' מהר שלל חש בז (ישעיה ח א) (גדלו) לשון גאות ס' (בראשית כב טז) (מדד מים בשעלו) לשון שכתוב מי מדד בשעלו מים (ישעיה מ יב) (זה) תואר להקדוש ברוך הוא עפ"ה זה אלי ואנוהו (שמות טו ב) (היושב על חוג הארץ) הוא ל"ה (ישעיה מ כב) (חי) תואר להקב"ה (במעונתו) עפ"ה מעונה אלהי קדם ותרגום ירושלמי כמעונה אחרי שכינתיה מן לקדמין (טפי נחלתו) ל' הנשים וטף (מלאי) תואר לישראל עפ"ה ואתנם לאני נאן מרעיתי (יחזקאל לד יא) ועפ"ה כזרועו יקבץ טלאים (ישעיה מ כב) (לחוק) לכתוב (לרועה) תואר למשה רבינו ע"ה

מעונה שלו (ישוב ברחמים לביתו) יחזיר שכינתו לציון ברחמים (לבאי בבריתו) לישראל שבאים בבריתו לקיים מצותיו וחקותיו (טפי נחלתו) ילדי נחלתו (מלאי ירושתו) ישראל נקראו צאן ומלא של הקב"ה שירשו תורתו ונחלה של ה"י (לחוק) לחקוק חוק ומשפט (לחיים לחוק) לחקוק ולכתוב בספר גדול לחיים (כנשמע לרועה מרחוק) כנשמע למשה רבינו רועה נאמן שנאמר לו ביוה"כ סלחתי כדברך (ויעמידה ליעקב לחוק) שיהיה יום זה לסליחה וכפרה:

מטה לוי

(מחיש סליחה לקהלו) ממהר נסלח שונות ישראל (מדד מים בשעלו) ברגלו (לעם זו) ישראל שנאמר עליהם עם זו קנית (בנו) בעם זה (לאום עמוסה) לאומה ישראלית העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (אשר נקראו בדבר סודו) ברוה"ק אשר גילה לדוד שם נקראו (זרע ישראל עבדו) (תהלים קה יד) (זה) הקב"ה הנקרא זה אלי הוא (רוקע הארץ) על המים (חוג הארץ) היושב על השמים שהם מסבבים את הארץ (חי) הקדוש ברוך הוא (במעונתו) בשמים שהם

בִּיטְאַסְטִין דִיא וַואסֶער מִיט זַיין טְרִיט דְרוּם זִינְגְט צוּא אִים אוּנ לוֹיבְּט אִים גּוֹאֵל דֶער לֵייזֶער פוּן זַיין הַיילִיג פָאלְק צוּא הַיילִיגִן אִים פוּן וֶועגִין דִי פַאר גֶעבּוֹנְג אוּנ עֶר בְּרֵייט אָן זַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ צוּא דִי קִינְדֶר פוּן אַבְרָהָם זַיין הַיילִיגִין דְרוּם לוֹיבְּט מִיט זַיין הַיילִיגִין נָאמֶען דגול דֶער בִּיבַּאנִירְטֶער גָאט עֶר אִיז גִילוֹיבְּט אִין זַיין שְׁטַארְקִין הִימִיל עֶר פַר גִיבְּט צוּ דִיא וָואס זַייא הַייסִין (עם זו) פוּן וֶועגִין זְכוּת מִילָה וָואס דֶער בַּייא שְׁטֵייט גִישְׁרִיבִּין דְרֵייצֶעהֶן מָאל בְּרִית אַזוֹ פִיל אַז דָאס וָוארְט (זו) הָאט אִין דֶער צָאל אוֹיךְ וֶועגִין דֶער תּוֹרָה וָואס זִיא אִיז דִיא שְׁטַארְקַייט אוּנ דִיא פֶעסְטוּנְג אוּנ זִיא וֶוערְט אָן גִירוּפִין (עוז) דְרוּם דִיא עֵדָה פוּן זַיין שְׁטַארְקַייט פָארְשְׁט גָאט אוּנ זַיין תּוֹרָה הכל דֶער דָא הָאט אַלְץ מִיט דֶעם זָאגִין בַּאשַׁאפִין אוּנ עֶר הָאט אַלְץ גִיוֶוערְקְט אוּנ גִיטָאן עֶר טוּט פַאר גֶעבִּין צוּ זַיין גִילִיבְּטֶען פָאלְק וָואס עֶר טְרָאגְט זַייא פוּן גִיבָּארִין אָן דְרוּם דָאס פָאלְק וָואס בְּשִׁיצִין זִיךְ אִין אִים גִידֵיינְקְט זַיינֶע וואוּנְדֶר וָואס

עֶר הָאט גִיטָאן ומקים אוּנ עֶר בַּאשְׁטֶעטִיגְט דִי רֵייד פוּן זַיין קְנֶעכְט זַיין שׁוֹינְהַייט אִיז אוֹיף דֶעם הִימִיל אוּנ אוֹיף דֶער עֶרְד עֶר פַאר גִיבְּט צוּא דֶעם פָאלְק וָואס זַייא אַיינְצִיגִין אִים וָואס זַייא וֶוערִין גִירוּפִין אִין דִיא רֵייד פוּן זַיינֶע סודות פוּן דֶער תּוֹרָה וּמִצְוֹת דָאס זַיינֶען דִיא קִינְדֶר פוּן יִשְׂרָאֵל זַיינֶע קְנֶעכְט זה רוקע דֶער דָאזִיגֶער גָאט וָואס שְׁפְּרֵייט אוֹיס דִי עֶרְד אוֹיף דֶער וַואסֶער דֶער דָא זִיצְט אוֹיף דֶעם צִירְקִיל פוּן דֶר עֶרְד דֶער דָא פַאר גִיבְּט זַיינֶע גְלוֹיבִּיגֶע אוֹיף דֶער עֶרְד דְרוּם לוֹיבְּט צוּ דֶעם דֶער דָא גְרוּנְד פֶעסְט דִיא עֶרְד עֶר אִיז גָאט אוּנְזֶער גָאט אוֹיף דֶער גַאנְצֶער וֶועלְט חי דֶר דָא לֶעבְּט אִין זַיין הִימִיל עֶר אִיז דֶער בַּארְמִיג אוּנ דֶער בַּארֶעמְט זִיךְ אִיבֶּער זַיין עֵדָה עֶר זָאל זִיךְ אוּם קֶערִין מִיט דֶר בַּארִימְקַייט צוּ זַיין הויז דָאס אִיז דָאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דְרוּם אִיז רֶעכְט צוּ דִיא אַלֶע וָואס זַייא זַיינֶען גִיקוּמֶען אִין זַיין בְּרִית צוּ לוֹיבִּין גָאט דֶר דָא הָאט גִידַאכְט צוּא אֵייבִּיג זַיין זִיכֶרְהַייט טפי נחלתו דָאס קְלֵיין גִיזִינְד פוּן

אִמְרוּ לֵאלֹהִים: תַּקִּיף אֱלֹהֵי עוֹלָם · דְּבָרוֹ נִצָּב לְעוֹלָם · וְהוּא מִכֹּל נֶעְלָם · וַאֲנַחְנוּ מְהַלְלִים שְׁמוֹ לְעוֹלָם · בָּרוּךְ יְהוָה אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל מִן הָעוֹלָם וְעַד הָעוֹלָם:

וּבְכֵן גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי אֱלֹהֵינוּ:

מיסד ע"פ א"ב

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: אַדִּיר בְּוִעוּדוֹ · בָּרוּם וּבְתַחַת הוֹדוֹ · גִּלָּה אוֹר לַעֲבָדוֹ · דְּבַר מֵקִים לַעֲבָדוֹ · לָכֵן יִתְגָּאֶה אֵין עוֹד מִלְּבַדּוֹ:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: הַמַּכִּיר עוֹלְמֵי עַד · וְסוֹפֵר וּמוֹנֶה עֲדֵי עַד · זִיו מוֹשָׁבוֹ נוֹעַד · חֶלֶד צוֹפֶה בְּמִסְעָד · לָכֵן יִתְגָּאֶה הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעָד:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: טוֹעֵן עוֹלָמוֹ · יוֹדֵעַ הֲדוֹמוֹ · כִּלְּלוֹ בְּנָאֳמוֹ · לָעַד לַהֲקִימוֹ · לָכֵן יִתְגָּאֶה יְהוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: מוֹשֵׁל בְּמִפְעָלוֹ · נוֹרָא עַל זְבוּלוֹ · סְלוּדוֹ כְּגָדְלוֹ · עֻזּוֹ כְּרוֹב חֵילוֹ · לָכֵן יִתְגָּאֶה שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:

מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: פְּאֵרוֹ בִּשְׁמֵי מְעוֹנַי · צוֹפֶה וּמַבִּיט לְעֵינַי · קִלּוּס שְׁמוֹ בַּהֲמוֹנַי · רוֹדֶה בְּקֶרֶב מוֹנַי · לָכֵן יִתְגָּאֶה גְּדוֹלִים מַעֲשֵׂי יְהוָה: סוגרין הארון

מַעֲשֵׂה אֱנוֹשׁ וְתַחְבּוּלוֹתָיו מְזִמָּה · שִׁבְתּוֹ בְּתוֹךְ מִרְמָה · רְפִידָתוֹ רִמָּה · קָבוּר בִּסְעִיף אֲדָמָה · וְאֵיךְ יִתְגָּאֶה אָדָם לַהֶבֶל דָּמָה:

מטה לוי

(אדיר בויעודו) במקום שמייחד שכינתו (ברום) שהם מתקבלים מלאכים ומאדרים אותו (ובתחת) בבהכ"נ ישראל מאדרים אותו בקבוץ ומספרים הודו (גלה אור) נבואה (לעבדו) לישעיה (דבר מקים לעבדו) שאמר לו מקים דבר עבדו (ישעיה מד כו) (המכיר עולמי עד) יודע ומכיר כל מה שנעשה בעולם העליון ובעולם התחתון מתחלתו ועד סופו (וסופר ומונה עדי עד) מונה כל המעשים של בני האדם וכותב אותם בספרו (זיו מושבו נועד) מזומן ומוכן זיו מושבו לקבל מי ששב לפניו (חלד צופה במסעד) משגיח ומביט לארץ ליתן לה סעד מה שצריכים יושבים (יודע הדומו) יודע מה שצריכה הארץ שהיא הדום רגליו (כללו בנאמו) עשה ונגמר וכלל את הכל במאמר (לעד להקימו) להקימו לעד (נורא על זבולו) הוא יראוי על כל משרתיו על המלאכים המשרתים ברקיע ועל ישראל שמתפללים בבהמ"ק (סלודו כגדלו) שבחו לפי גדולתו משא"כ בשר ודם שמשבחים אותו ונרבה פעמים לא נמצא בו גדולתו לפי השבח (עזו כרוב חילו) מלך ב"ו חילו הוא העיקר אבל הקב"ה עוזו וכחו כנגד כל חילו (בשמי מעוני) בשמי שמים (צופה ומביט לעיני) כי הם סרסורים לעבירה (רודה בקרב מוני) מושל בקרב שונאי (תחבולותיו מזימה) כל מחשבותיו לרע:

בית לוי

שהיה רועה נאמן: (בויעודו) כענין אל נערץ בסוד קדושים (תהלים פט) (ברום ובתחת) בשמים ובארץ (נועד) מוכן ומזומן (חלד) ארץ כמו האזינו כל יושבי חלד (תהלים מט ב) (במסעד) לשון עזר וסעד (הדומו) תואר לארץ וכמ"ש והארץ הדום רגלי (ישעיה סו א) (בנאמו) במאמרו מלשון נאום ה' (זבולו) תואר לשמים שנקרא זבול ותואר לבהמ"ק עפ"ש בנה בניתי בית זבול לך (מ"א ח יג) (סלוד) ל' שבח כמו ואסלדה בחילה (איוב ו י) (עזו) כחו וגבורתו (רודה) מושל כמו כי הוא רודה כל עבר הנהר (מ"א ה ד) (מוני) תואר לעובדי כוכבים ע"ש שמקנטרין לישראל בגדופיהן מלשון ולא תונו (ויקרא כה יז) (מזימה) לשון מחשבה רעה כמו כליו עושה מזימות (תהלים לז ז) ותרגום דעביד עצה ומזמין (קלוס) ל' שבח כמו לקלס אתנן (יחזקאל טז לא) (רפידתו) לשון רפידתו זהב (שה"ש ג י) ופרש"י משכבו ומשכנו (סעיף) לשון חור ונקיק כמו ובסעיפי הסלעים (ישעיה נז ו) (אדם להבל דמה) ל"ס (תהלים קמד)

זיין אַרְבּ דִי לְעַסְלִיךְ פֿון זיין יְרוּשָׁה עֶר זָאל אויף זייא בֶּשְׁטֶעטִיגִין זיין זָאג אַזוֹ וִויא עֶס שְׁטֵייט גִישְׁרִיבִּין אִין זיין תּוֹרָה (אשר כרת את אברהם ושבועתו) וָואס עֶר הָאט פַאר שְׁנִיטִין מִיט אַבְרָהָם אוּנ זיין שְׁבוּעָה וָואס עֶר הָאט גִיטָאן יִצְחָק עֶר אִיז אַיוִויג רֶעכְט פַארְטִיקֵייט אָן צוּא שְׁרֵייבִּין זַיינֶע פַארְכְטֶער זָאל עֶר צוּם לֶעבִּין אָן שְׁרֵייבִּין עֶר זָאל פַאר גֶעבִּין אוּנ דִיא זִינְד זָאל עֶר אָפּ מֶעקִין אַזוֹ וִויא עֶס אִיז גִיהֶערְט גִיוָוארִין צוּ מֹשֶׁה רַבֵּינוּ פֿון לַאנְג אָן דָאס גָאט הָאט צוּא אִים גִיזָאגְט סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ אוּנ עֶר הָאט דָאס גִישְׁטֶעלְט צוּא יַעֲקֹב צוּא אַנִיזֶעץ דָאס אַלֶע יָאר אִיז עֶר אוּם יוֹם כִּפּוּר מוֹחֵל דִי זִינְד תקיף אלהי דֶר גָאט פֿון דֶער וֶועלְט אִיז שְׁטַארְק זַיינֶע רֵייד אִיז בַּשְׁטֶעטִיגְט צוּא אֵייבִּיג אוּנ עֶר אִיז פֿון אַלֶע פַר הוֹלִין אוּנ מִיר לוֹיבִּין זיין נָאמֶען צוּא אֵייבִּיג ברוך ה' גִלוֹיבְּט אִיז גָאט דֶר גָאט פֿון יִשְׂרָאֵל פֿון אֵייבִּיג בִּיז צוּא אֵייבִּיג: ובכן גדולים אוּנ אַזוֹ זַיינֶען גְרוֹיס דִיא מַעֲשִׂים פֿון אוּנְזֶער גָאט:

מעשה אלהינו דִיא וֶוערְק פֿון אוּנְזֶער גָאט עֶר אִיז שְׁטַארְק אִין זיין בַּשְׁטֶעטִיגוּנְג אִין דֶער הוֹיךְ אוּנ אִין דֶר נִידֶר אִיז זיין שׁוֹינְהַייט עֶר הָאט צוּא זַיינֶע קְנֶעכְט אַנְפְּלֶעקְט אַלִיכְט דָאס אִיז דִיא תּוֹרָה דִיא רֵייד וָואס דִי נְבִיאִים אוּנ צַדִּיקִים רֵידִין אִיז עֶר מְקַיֵּים צוּ זיין קְנֶעכְט דְרוּם אִיז גָאט גִיהֶערְשְׁט דֶען עֶס אִיז קֵיינֶער נִיט פַאר הַאנְדִין נָאר עֶר אַלֵיין מעשה אלהינו דִיא וֶוערְק פֿון אוּנְזֶער גָאט המכיר דֶר דָא דֶער קֶענְט אוּנ וֵוייסְט אַלְץ וָואס עֶס אִיז גִיוֶועזִין אוּנ וָואס עֶס וֶועט זיין בִּיז אֵייבִּיג אוּנ עֶר שְׁרֵייבְּט אוּנ צֵיילְט דִיא מַעֲשִׂים פֿון דִיא מֶענְטְשִׁין בִּיז אֵייבִּיג דִי שׁוֹינְהַייט פֿון זיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד אִיז אָן גִיבְּרֵייט מְקַבֵּל צוּ זיין דִי תְּשׁוּבָה פֿון דִי מֶענְטְשִׁין עֶר אִיז מַשְׁגִּיחַ אויף דֶער וֶועלְט צוּא אוּנְטֶער לְעַהַאלְטִין זִיא דְרוּם אִיז עֶר גִיהֶערְשְׁט דֶר דָא קוּקְט צוּא דֶער עֶרְד אוּנ זִיא צִיטֶערְט טוּט עֶר טְרָאגְט זיין וֶועלְט עֶר וֵוייסְט וָואס בַּדַארְף דִי עֶרְד וָואס זִיא אִיז זיין פוּס בֵּיינְקֶל עֶר הָאט דִיא וֶועלְט גִיקְרֵייגְט מִיט זיין רֵידִין צוּא מַאכִין שְׁטֵיין דִיא וֶועלְט בִּיז אֵייבִּיג דְרוּם אִיז עֶר גִיהֶערְשְׁט דָאס זיין נָאמֶען אִיז יְיָ צְבָאוֹת מושל במפעלו עֶר גִיוֶועלְטִיגְט אִין זַיינֶע וֶוערְק עֶר אִיז פַארְכְטִיג אויף זיין הַארְטֶערִיג דָאס אִיז דֶער הִימֶל זיין לוֹיבּ אִיז אַזוֹ וִויא זיין אַכְפֶּערְקֵייט זיין שְׁטַארְקֵייט אִיז אַזוֹ וִויא דָאס גְרוֹיסְקַייט פֿון זיין חַיִל דְרוּם אִיז גָאט גִיהֶערְשְׁט דִיא בְּרֶענֶדִיגֶע מַלְאָכִים שְׁטֵייעֶן פַאר אִים אִין הִימֶל צוּא בְּרִינְגֶען אִים פארו בשמי מעוני זיין שׁוֹינְהַייט אִיז

החזן והקהל ביחד

אֲבָל מַעֲשֵׂה אֱלֹהֵינוּ: שַׁדַּי רוֹקַע הָאָרֶץ עַל בְּלִימָה· שׁוֹכְנֶיהָ בְּלִי הֱיוֹת לְשַׁמָּה· תִּכֵּן עַל מַיִם אֲדָמָה· תַּקִּיף שְׁמוֹ לְרוֹמְמָה· לָכֵן יִתְגָּאֶה עוֹטֶה אוֹר כַּשַּׂלְמָה:

וּבְכֵן לְנוֹרָא עֲלֵיהֶם בְּאֵימָה יַעֲרִיצוּ:

כל פלוגתא מכתרת סלי סם פעלים למלאכים· ולבוסס מכתרת כבי סם פעלים לבני אדם למולמסם· ואור הלילם· פסוק ה' עוסס על כרובי מעלס· וכנגד על כרובי מטס:
מיוסד ע"פ א"ב כפול

אֲשֶׁר אֵימָתְךָ· בְּאֶרְאֶלֵּי אוֹמֶן· בְּאַבִּירֵי אוֹמֶץ· בִּבְלוּלֵי קֶרַח· בִּבְדוּדֵי קָדַח· וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

וְאָבִיתָה תְּהִלָּה· מִגְּלוּמֵי גוּשׁ· מִגָּרֵי גַיְא· מִדְּלוּלֵי פוֹעַל· מִדַּלֵּי מַעַשׂ· וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

אֲשֶׁר אֵימָתְךָ· בַּהֲמוֹן מַלְאָכִים בְּהִלּוּךְ מַחֲנוֹת· בְּוַעַד אֲלָפִים בְּוַעֲרֵךְ רְבָבוֹת· וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

וְאָבִיתָה תְּהִלָּה· מִזִּיו שׁוּנֶה· מִזּוֹהַר כָּבָה· מֵחֲסֵרֵי שֵׂכֶל· מֵחוֹרְשֵׁי רֶשַׁע· וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

אֲשֶׁר אֵימָתְךָ· בְּטִפּוּחַ עֲרָבוֹת· בְּטִכּוּס שְׁחָקִים· בְּיִשְׁרַת עֲרָפֶל· בִּירִיעוֹת מְעוֹנָה· וּמוֹרָאֲךָ עֲלֵיהֶם:

וְאָבִיתָה תְּהִלָּה· מִכְּתוּמֵי שֶׁמֶן· מִכְּמוּסֵי כֶתֶם· מִלְּכוּדֵי פַח· מִלְּעוּנֵי מַר· וְהִיא תְהִלָּתֶךָ:

בית לוי

(בלימה) לשון הפיסה וסגירת הפה כמו מדיו נאלם (שם לג ח): (באראלי) סולך למלאכים כמו הן אראלם צעקו (ישעיה לג ז) (אומן) ל' אמונה (באבירי) לשון חוזק של אבירי בשן (תהלים כב יג) (אומץ) לשון כח כמו כי אמצו (שם יח יח) (בבלולי) ל' מעורבב כמו בלל ה' (בראשית יא ט) (קרח) כל"א אייז ושהם מבהיקים כקרח (קדח) אש ל' אש של קודחה באפי (דברים לב כב) (ואביתה) ורצית (מגלומי) לשון גולם מלשון גלמי ראו עיניך (גוש) ל' עפר (מגרי) דרי של אגורה באהלך (תהלים סא ה) (גיא) בקעה (מוסר) ל' עולר (מחורשי) ל' מחשבה (בטפוח) ענ"ה וימיני טפחה שמים (ישעיה מח) (בטכוס) בתיקון וקשם (בישרת) לשון הכן כמו שת"א על הפסוק וישכון כבוד ה' ושרא יקרא דה' (שמות כד טו) (ערפל) רקיע ששמו ערפל (מכתומי) לשון לכלוך וכתם של נכתם עונך לפני (ירמיה ב כב) (מכמוסי) ל' ספון וגנוז של כלה סוא כמוס עמדי (דברים לב לד) (פח) ל' רשת ומצודה (מלעוני מר)

מטה לוי

(בלימה) כי העולם עומדת על בני אדם שסומכין חרפתם ואינם משיבים ובולמין את פיהם בשעת מריבה: (באראלי אומן) במלאכי אמונה (באבירי אומץ) בחזקי כח (בבלולי קרח) המלאכים המעורבים מאש ומקרח (בבדודי קדח) השרפים הנבראים מאש (מגלומי גוש) מיצורי עפר (מגרי גיא) מבני אדם שדרים בבקעה (מזיו שונה) מאדם שזיו פניו משתנה כשימות (מזוהר כבה) שתוארו כבה (מחסרי שכל) מבנ"א שהם חסרים בדעה (מחורשי רשע) מחושבי רע ואעפ"כ מקבל תפלתם (בטפוח ערבות) אימתו בשמים שנמדדו בטפח (בטכוס שחקים) בתיקון וקישוט שמים שנקראו שחקים (בישרת ערפל) במלאכים השוכנים ברקיע שנקרא ערפל (בירעות מעונה) בשמים הנשמים כיריעות ונקראת מעונה (מכתומי שמן) מבני אדם הכתומים ומלוכלכים בחטא (מכמוסי כתם) מאשר הכתם סמון אצלם (מלעוני מר) מב"א

אין הייבין הימיל ער זָעהט אונ לוגט צוא מַיינֶע אויגין דיא לויב פון זיין נאמען איז צווישין ברומונג פון דיא ישׂראל ער גיוועלטיגט מֵענטשין אַלֶע פעלקער דרום איז ער גיהערשט דען דיא מַעֲשׂים פון נאט זיינען גרוים: מעשה אנוש די ווערק פון דעם מענטשין אונ זיינע גידאנקען זיינען נאר שלעכטין ער זיצט צווישין פאלשקייט זיין אונטר בעטונג איז ווערים ער ווערט בגראבין אין אשפאלט פון דר ערד אונ ווא זאל זיך בגאוה האלטין דער מענטש וואס ער איז צו נארהייט אונ צוא ניכט גיגליכין: אבל מעשה אלהינו אָבֶער דיא מַעֲשׂים פון אונזר גאט ער איז דער אלמאכטיגער גאט אונ האט דיא ערד אוים גישפרייט אויף גישט ער בפעסטיגט די וואנער פון דער ערד זייא זאלין ניט פר וויסט ווערין תכן ער האט אן גיברייט דיא ערד אויף וואשער עס איז רעכט זיין שטארקין נאמען צוא דער הייבין דרום איז ער גיהערשט גאט דער דא איז איין גהילט מיט ליכט וויא מיט אקלייד: ובכן אונ אזו צוא דעם פארכטיגין גאט וואס איבער זייא מיט פארכט טוען זייא שטארקין לויב:

אשר אימתך חאטשע דיין פארכט איז צווישין דיא ווארהפטיגע מלאכים צווישין דיא מלאכים וואס זייא זיינען גישטארקט מיט שטארקייט צווישין דיא מלאכים וואס זיי זיינן גמישט מיט פייער אונ אייז צווישין דיא מלאכים וואס זייא זיינען פון לויטער פייער אונ דיין פארכט איז אויף זיי: ואביתה תהלה האסטו דאך גיגלוסט אונ גיוואלט איין לויב פון די מענטשין וואס זייער גוף איז בשאפין גיווארין פון אשטיק ערד פון דיא וואס וואנן אין טאל דאס איז דיא ערד פון דיא וואס זיינען ארעם פון מעשים טובים פון דיא לייט וואס זייערע מעשים זיינען גאר ארעם אונ קליין אויף דער וועלט אונ דאס איז דיין לויב אשר אימתך בהמון חאטשע דיין פארכט איז צווישין דיא ברומונג פון פיל מלאכים אין דעם גאנג פון דיא שארין מלאכים אין איין זאמלונג פון פיל טויזינט מלאכים אין בווערונג פון פיל מאל צעהען טויזנט מלאכים אונ דיין פארכט איז אויף זייא ואביתה תהלה מזיו האסטו דאך גיוואלט איין לויב פון דיא לייט וואס זייער גישטאלט ווערט פאר ענדערט אונ וואס זייער לויטרקייט ווערט פאר לאשין אונ זיינען גימינערט פון חכמה פון דיא וואס טראכטין שלעכטש אונ דאס איז דיין לויב אשר אימתך חאטשע דיין פארכט איז בטפוח אין דעם הימיל וואס ער איז גימסטין מיט זיין האנט אין דיא גיצירטע הימיל וואס הייסין שחקים אין דיין רואונג פון דעם הימיל וואס ער הייסט ערפל אין דיא אום האנג פון דעם הימיל וואס ער הייסט מעון אונ דיין פארכט איז אויף זייא ואביתה תהלה האסטו דאך גיוואלט איין לויב מכתומי פון דיא מענטשין וואס זייא זיינען גיפלעקט מיט זינדן פון דיא וואס האבין פאר בארגענע פלעקין פון חטאים פון די וואס ווערין בצוואונגען אין נעץ פון צרות פון די מענטשין וואס זייער פרנסה קומט

אשר אימתך · במסלולי זבול · במרומי שפר · בנטית דוק · בנחית עבים · ומוראך עליהם:

ואביתה תהלה · מסרוחי מעש · משבעי רוגז · מעדורי אמת · מעמוסי בטן · והיא תהלתך:

אשר אימתך · בפותחי קדוש · בפוצחי ברוך · בצדודי ארבע · בצנופי שש שש · ומוראך עליהם:

ואביתה תהלה · מקרואי אין · מקורצי בחנף · מרחוקי אמת · מריקי צדק · והיא תהלתך:

אשר אימתך · בשביבי אש · בשבילי מים · בתלולי רום · בתלתלי גובה · ומוראך עליהם:

ואביתה תהלה · מבשר ודם · מהבל ותוהו · מחציר יבש · מצל עובר · ומציץ נובל · ממשלימי נפש · ממפריחי רוח · וממעופפי חיה · ומחניטי נשמה · ומוציאי יחידה · ונשמעים בדין · ומתים במשפט · וחיים ברחמים · ונותנים לך פאר חי העולמים · ותפארתך עליהם:

סוגרין הארון

חז"ק ליושב תהלות · לרוכב ערבות · קדוש וברוך:

נס הפיוט הזה הולך ע"ס הסיות הקדוס והתרוזס הראשונה עולה על המלאכים והסניה על ישראל וכל הלשונות הכתוב בהוסס הס מולאים ויכויים להס · ומיוסד ע"פ א"ב כסל:

אמיצי שחקים ממעל · וכל צבא מעל · אומרים קדוש: אמוני אהבה · וצמחי רבבה · אומרים ברוך: בכתי מלאכים · שמו ממליכים · אומרים קדוש: בני בתוני

מטה לוי

שמחייתם ומזונם מרה כלענה (במסלולי זבול) בדרכי שמים שנקראים זבול (במרומי ספר) במרומי שמים הנאים (בנטית דוק) בשמים המתוחים כאוהל (בנחית עבים) במלאכים הממונים על הנהגות ענניס (מסרוחי מעש) מב"א שמעשיהם מקולקלים (משבעי רוגז) משבעי רוגז וכעס (מעדורי אמת) מנעדרים וחסרים מאמת (בפותחי קדוש) במלאכים שפותחים פיהם בכל עת לומר קדוש (בצדודי ארבע) חיות שיש להם ארבע פנים וד' כנפים לכל צד (בצנופי שש שש) בחיות המכוסות בשש שש כנפים (מקרואי אין) מאדם שנקרא אין שנאמר ואדם אין (בראשית ב) הן אתם מאין (ישעיה מה) (מקורצי בחנף) תבני אדם שהם מלאים און וחנופה (בשביבי אש) מלאכים הנבראים מניצוצי אש (בשבילי מים) מלאכים הממונים על המים (בתלולי רום) בשמים גבוהים ותלולים (בתלתלי גובה) במלאכים שהם גבוהים ורבים תילי תילים (ממשלימי נפש) שהנפש נשלמה וכלה (ממפריחי רוח) שפורח רוחם ומתים (וממעופפי חיה) שהחיה עופפת מהם ומתים (ומחניטי נשמה) שהנשמה יוצאת מהם: (אמיצי שחקים ממעל) מלאכים החזקים העומדים בשמים (אמוני אהבה) ישראל שמאמינים באהבה

בית לוי

ר' מרם לענה (במסלולי) ל' דרך כבושה כמו והיה שם מסלול (ישעיה לה ח) ופי' ויסי פנה כבש אורח (זבול) שמים שנקראו זבול (במרומי שפר) עפ"ה ברוחו שמים שפרה (איוב כו) (בנטית דוק) עפ"ה הנוטה כדוק שמים (ישעיה מ) (בנחית עבים) ל' הנהגה אל' הנחיתם יומם (תהלים ס מב) (מעדורי אמת) שנאמר ותהי האמת נעדרת (ישעיה נט טו) (מעמוסי בטן) תואר לישראל עפ"ה העמוסים מני בטן (ישעיה מו ג) (בצנופי) ל' מצנפת שהם מכסים פניהם בכנפים כמ"ש שש כנפים וגו' בשתים יכסה פניו ובשתים יכסה רגליו נמצאו מכסים כל גופם בכנפיהם (מקרואי אין) כמ"ש ומותר האדם מן הבהמה אין (קהלת ג יט) אין בלשון יון קבר (בשביבי) בניצוצי כמו שביבין די נור (דניאל ז ט) (בשבילי) בנתיבי (בתלולי בתלתלי) שניהם לשון גבה כמו על הר גבוה ותלול (יחזקאל יז כב) ומל' קווצותיו תלתלים (שה"ש ה יא) ותלי רגורין (רוס) שמים (ומציץ) ל' פרח (נובל) ל' כמוש ורקב (חיה) חיות של בני אדם (יחידה) לשון נשמה: (אמיצי) לשון חוזק מל' ואמיץ כח (ישעיה מ כו) (ממעל) תואר לשמי מעלה (וצמחי רבבה) תואר

זייא שוועער אן אונ ביטער וויא וערמוט אונ דאס איז דיין לויב אשר אימתך דאס דיין פארכט איז במסלולי זבול אין דיא שטעגין פון דעם הימיל זבול אין די באשיינטע הויכע הימיל אין דעם הימיל וואס ער איז אויס גישפרייט וויא אפעל אין דיא פירונג פון דיא וואלקין אונ דיין פארכט איז אויף זיי ואביתה תהלה האסטו דאך גיוואלט איין לויב משותחי מען פון דיא מענטשין וואס ריידין גיבעט פון דיא וואס זיינען זאט מיט צארין פון די וואס זיינען גיפעלט פון אמת פון דיא וואס זיינען גיטראגין פון מוטערש לייב אונ דאס איז דיין לויב אשר אימתך דאס דיין פארכט איז בפותחי קדוש צווישין דיא מלאכים וואש זייא הייבין דיך אן צוא לויבין מיט קדוש צווישין דיא וואס ריידין ברוך צווישין די מלאכים וואס האבין איין פנים פון אלע פיר זייטין דיא וואס זיינען בדעקט מיט זעקס פליגיל אונ דיין פארכט איז אויף זייא ואביתה תהלה האסטו דאך גיוואלט איין לויב מקרואי אין פון דיא מענטשין וואס הייסין גישט פון די רופער מיט חניפה אונ זיינען פול זינד פון דיא וואס זייא זיינען ווייט פון אמת פון דיא וואס זיינען ליידיג פון גירעכטיקייט אונ דאס איז דיין לויב אשר אימתך דאס דיין פארכט איז בשביבי אש צווישין די מלאכים וואס זייא זיינען פונקען פייער אין דיא שטעגין פון וואסער אין די הויכע

אונ דער הויכענע הימיל צווישין דיא הויפן פון דיא הויכע מלאכים אונ דיין פארכט איז אויף זייא ואביתה תהלה האסטו דאך גיוואלט איין לויב מבשר ודם פון דעם מענטשין וואס ער איז פלייש אונ בלוט פון דיא מענטשין וואס זייא זיינען גישט אונ וויסט פון דיא וואס ווערין פאר דארט אזו וויא דיא דארע גראז פון דיא וואס זייא זיינען וויא איין שאטין וואס גייט אוועק אונ פון דיא וואס זייא זיינען וויא אבליאונג וואס פאלט אפ פון די וואס בשליסין זייער לעבין אונ שטארבן פון דיא וואס פון זייא פליהט אוועק זייער אטום פון די וואס זייער לעבין שוועבט אוועק אונ פון די וואס זייער שפראצונג איז דורך דער נשמה אונ זייער אויס גיין איז דורך דיא איינציגע נשמה אונ ווערין איין גיזאמילט אין דין אונ שטארבין מיט משפט אונ וועלין לעתיד לבא ווידער לעבדיג ווערין מיט דער בארימקייט אונ גיבין שיינהייט אונ לויב צוא דיר גאט וואש דוא לעבסט אייביג אונ דיין שיינהייט איז אויף זייא: ליושב צוא דעם דער דא זיצט אין לויב צוא דעם דער דא רייט אין הימל וואס ער הייסט ערבות צו אים איז היילינקייט אונ לויב: אמיצי שחקים דיא שטארקע מלאכים וואס זייא זיינען אובין אין הימל אונ אלע אויבערשטע חילות זאגין קדוש אמוני אהבה די ישראל וואס

בְּרִית ׃ לְזוֹכֵר הַבְּרִית ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב גִּבּוֹרֵי כֹחַ ׃ לְאַמִּיץ וְשַׂגִּיא כֹחַ ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ גְּדוֹלֵי צְדָקָה ׃ לְנִקְדָּשׁ בִּצְדָקָה ׃ אוֹמְרִים בָּרוּךְ ׃ דְּמוּת אַרְבָּעָה פָּנִים ׃ לְכָל צַד פּוֹנִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ דִּגְלֵי נְצוּרָה ׃ לְעִמָּם בַּצָּרָה ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב הֲמוֹן צְבָא מַעְלָה ׃ לְשׁוֹכֵן מַעְלָה ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ הוֹלְכֵי דֶּרֶךְ תָּמִים ׃ לְהַצּוּר תָּמִים ׃ אוֹמְרִים בָּרוּךְ ׃ וְרָצִים וְשָׁבִים ׃ טַעַם צוּר מַקְשִׁיבִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ וְחוֹכֵי יְשׁוּעוֹת ׃ וְקוֹיֵ סְלִיחוֹת ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב זְמִירוֹת רַבּוֹת ׃ זַכֵּי שְׁמֵי עֲרָבוֹת ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ זֶרַע מַטַּע אֱמֶת ׃ לֵאלֹהִים אֱמֶת ׃ אוֹמְרִים בָּרוּךְ ׃ חַשְׁמַלִּים עִזִּים ׃ לְעוֹשֶׂה חֲזִיזִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ חוֹנִים וְנוֹסְעִים ׃ לְמַעֲלֶה נְשִׂיאִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב טַפְסְרֵי מְרוֹמִים ׃ לְרָם עַל רָמִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ טוֹבוּ אֹהָלָיו ׃ יוֹנְקָיו וְעוֹלָלָיו ׃ אוֹמְרִים בָּרוּךְ ׃ יְדוֹדוּן הוֹלְכִים ׃ כּוֹרְעִים וּבוֹרְכִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ יוֹשְׁבֵי אֹהֶל וּמִשְׁכָּן ׃ לְבְתוֹכָם שָׁכֵן ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב כִּתֵּי הֲמוֹנִים ׃ עִם חַיּוֹת וְאוֹפַנִּים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ כֶּתֶר נוֹתְנִים ׃ בְּנֵי אֵיתָנִים ׃ אוֹמְרִים בָּרוּךְ ׃ לַהֲקַת שְׁבִיבִים ׃ וְאֵשׁ לֶהָבִים ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ ׃ לְמַעֲנוֹ גּוֹי אֶחָד ׃ לְשֵׁם אֵל הַמְיוּחָד ׃ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ ׃ לְיוֹשֵׁב מְסוֹכְכִים מְרוּפָּפִים ׃ בְּכַנְפֵיהֶם מְעוֹפְפִים ׃

בית לוי

לישראל עפ"ש רבבה כצמח השדה (יחזקאל טז ז) (בחוני ברית) תואר לאבות (גבורי כח) תואר למלאכים עפ"ש מלאכיו גבורי כח (תהלים קג כ) (דגלי נצורה) תואר לישראל עפ"ש יגרמא מלחשון פיטו (דברים לב י) (טעם) ל' דבור מלשון בשנותו את טעמו (תהלים לד א) (צור) תואר להקב"ה (מקשיבים) לשון שמיעה כמו מקשיבים לקולך (שה"ש ח יג) (וחוכי וקוי) שניהם ל' תקוה (זכי) תואר למלאכים הזכים (שמי ערבות) שמים שנקראו ערבות (מטע אמת) שבאים מנטיעה של אמת והוא יעקב שנאמר עליו תתן אמת ליעקב (מיכה ז כ) (חשמלים) מלשון כעין החשמל (יחזקאל א ד) ופרש"י מלאך ששמו כן (חזיזים) מל' ה' עושה חזיזים (זכריה י א) ופירש"י ענגים (למעלה נשיאים) עפה"כ (תהלים קלה ז) (טפסרי) ל' שרים כמו פקדו עליה טפסר (ירמיה נא כז) (מרומים) שמים (ידודון) תואר למלאכים עפ"ש מלכי צבאות ידודון (תהלים סח יג) (וגורכים) ל' ברכים (איתנים) לשון חוזק ותואר לאבות (להקת) ל' קהלה כמו להקת הנביאים (ש"א יט כ) (שביבין) מלשון תואר למלאכים (ואש להבים) נ"כ תואר למלאכים (מסוככים) ל' סכך וכסוי

מטה לוי

(ולמחי רבבה) ונאמר עליהם רבבה כצמח השדה (בני בחוני ברית) בני האבות שנבחנו ונתנסו בכמה מנות (גבורי כח) מלאכים (גדולי צדקה) ישראל (דמות ארבעה פנים כו') החיות (דגלי נצורה) ישראל (להצור תמים) להקדוש ברוך הוא (ורצים ושבים) החיות שנאמר עליהם והחיות רצוא ושוב (יחזקאל א יד) (טעם צור) דבר הקדוש ב"ה הם מקשיבים (זכי שמי ערבות) מלאכים הזכים ומהורים והם ברום רקיע ששמו ערבות (זרע מטע אמת) ישראל שבאו מנטיעת יעקב (לעושה חזיזים) להקב"ה שעושה ענניס (חונים ונוסעים) ישראל שנאמר עליהם ויסעו ויחנו (למעלה נשיאים) להקדוש ב"ה שהוא מעלה נשיאים מקצה הארץ (אומרים קדוש) (טפסרי מרומים) שרי חיילי מרום (טובו אוהליו) ישראל שנאמר עליהם מה טובו אוהליך יעקב (ידודון הולכים) מלאכים שנדים ונעים

בגליותו של מקום (כורעים וכורכים) משבחים לפניו בברך וכריעה (יושבי כו') לישראל (לבתוכם שכן) להקב"ה ששכן במשכן (אומרים קדוש וברוך) (כתי המונים) מחנות המון של מלאכים (בני איתנים) בני האבות שהיו חזקים בעבודת השם יתברך (להקת שביבים) קהלת מלאכים (למענו גוי אחד) ישראל גוי אחד שנבראו למענהו לקלסו ולשבחו (לשם אל המיוחד ס') מסוככים) מכסים א"ע בכנפיהם (מרופפים) רפיון ותולשה אוחז למלאכים בשעה שהם

גלייבין אן גאט מיט ליבשאפט זוג שפראצונג פון פיל צעהען טויזנט זייא זאגין ברוך בכתי מלאכים צווישין דיא כתות מלאכים טוען זייא זיין נאמען מאכין קיניגין זייא זאגין קדוש בני בחוני די קינדר ישראל פון דיא אבות וואש זייא זיינען גפרובט געווארין מיט פיל פרובן צו גאט וואש ער גידיינקט דעם ברית זייא זאגין קדוש וברוך גבורי כח דיא מלאכים וואס זייא זיינן שטארק מיט כח צו גאט וואס ער איז שטארק אונ גרוים מיט כח זאגין זייא קדוש גדולי די וואס זייא זיינען גרויש מיט צדקה צוא גאט וואס ער איז גיהייליגט מיט צדקה זאגין זיי ברוך דמות ארבעה די מלאכים וואס האבין געשטאלט פון פיר פנים צוא אלע זייטין קערין זייא זיך זייא זאגין קדוש דיא באנירין וואס ווערין גיהיט צו גאט וואס ער איז מיט זייא אין נויט זאגין זייא קדוש וברוך המון צבא דאס ברוכונג פון דיא אויבערשטע תהלות צוא גאט דער דא כואט איבין זאגין זייא קדוש דיא וואס גייען אין גאנצין וועג צוא דעם בשעפר פון אלץ דינג זיי זאגין ברוך ורצים ושבים אונ דיא מלאכים וואס לויפין אונ קערין דיך ווידער אום דיא רייד פון דעם בשעפער פאר נעמען זייא זאגין קדוש וחוכי ישועות אונ דיא וואס האפין אויף הילף אונ פאר לאנגן פאר געבונג זייא זאגין קדוש וברוך זמירות רבות די מלאכים וואס זייער גיזאנג

איז פיל אונ זיינען לויטער אין הימיל ערבות זייא זאגין קדוש זרע מטע דיא קינדר פון דיא ווארהפטיגע פלאנצונג דאס זיינען דיא אבות צוא דעם ווארהאפטיגין גאט זאגן זיי ברוך חשמלים עזים די שטארקע מלאכים וואס זייא הייסין חשמלים צוא דעם באשעפער פון דיא וואלקין אדר בליצין זייא זאגין קדוש דיא וואס זייא רוען אונ ציהען צוא דעם אויף בריינגר פון דיא וואלקין זייא זאגין קדוש וברוך טפסרי מרומים די מלאכים וואס זייא זיינען הערין אין הימיל צו גאט וואס ער איז דר הויבין איבר אלע דער הויבענע זאגין קדוש דיא וואס זייערע גיצעלטין זיינען גוט מיט תורה לערנן זייערע זייגנדיגע אונ קליינע קינדר זאגן ברוך ידודון דיא מלאכים וואס פאר וואגלען אונ גייען אין גאטש שליחות וואס נייגין אונ קניען זיך זאגין קדוש יושבי אהל דיא וואס זיצין אין גיצעלט אונ רואונג צוא גאט וואס ער רועט צווישין זייא זאגין קדוש וברוך כתי המונים דיא כתות פון פיל ברומונג פון מלאכים מיט חיות אונ אופנים זאגין קדוש אקרוין גיבין צוא דיר דיא קינדער פון דיא אבות זאגין ברוך להקת דאס איין זאמלונג פון ברענדיגע אונ פלאמידיגע מלאכים זאגן קדוש די איינציגע פאלק ישראל וואס זיינן בשאפין געווארין פון גאטש וועגין צו דינגען אים צום איינציגין גאט זאגין זייא קדוש וברוך מסוככים די מלאכים

אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: מְנַצְּחִים לְהַתְמִיד׳ בְּכָל יוֹם תָּמִיד׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ: נוֹרָאִים בְּנִפְלָאוֹת׳ לְצֶדֶק נוֹרָאוֹת׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: נְדִיבֵי עַמּוֹ׳ מְסַלְסְלִים לִשְׁמוֹ׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְיוֹשֵׁב שְׂרָפִים עוֹמְדִים׳ מִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: סוֹלְדֵי בְחִילָה׳ לְנוֹרָא עֲלִילָה׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ: עֵינַיִם מְלֵאִים׳ כְּתַרְשִׁישׁ מְמוּלָאִים׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: עוֹנִים בְּמַקְהֵלוֹת׳ בְּלַחַשׁ וְקוֹלוֹת׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְיוֹשֵׁב פְּנֵיהֶם כִּבְרָקִים מְאִירִים׳ וּפָז בֶּגֶד פְּאוּרִים׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: פְּדוּיֵי בִּזְרוֹעַ חָזָק׳ לְגוֹאֲלָם חָזָק׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ: צְבָאוֹת שָׁמַיִם׳ לְרוֹכֵב שָׁמַיִם׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: צֹאן קָדָשִׁים׳ מַטַּע קְדוֹשִׁים׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְיוֹשֵׁב קַלִּים לְצוּרָם׳ קוֹרְאִים לְיוֹצְרָם׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: קְהִלּוֹת יַעֲקֹב׳ בְּלִי לֵב עָקוֹב׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ: רַגְלֵיהֶם כְּעֵגֶל׳ וְאוֹפָן מִתְגַּלְגֵּל׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: רְצוּיִם לְבוֹרְאָם׳ לְרָם אֲשֶׁר בְּרָאָם׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ: לְיוֹשֵׁב שׁוֹכְנֵי בְּצֵל שַׁדַּי׳ שְׁנוֹתָם אֵין דַּי׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: שְׁמוּרִים חֲקוּקִים׳ בְּמִצְוֹת וְחֻקִּים׳ אוֹמְרִים בָּרוּךְ: חזן תּוֹקֶף תַּרְשִׁישִׁים׳ בִּמְרוֹם חֲשׁוּשִׁים׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ: תְּמִימִים בְּדַרְכֵיהֶם׳ וּבְמַעֲשֵׂה יְדֵיהֶם׳ אוֹמְרִים קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

לְיוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת׳ לְרוֹכֵב עֲרָבוֹת׳ קָדוֹשׁ וּבָרוּךְ:

וּבְכֵן שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ:

חזן אֵלּוּ לְאֵלּוּ שׁוֹאֲלִים׳ אֵלּוּ לְאֵלּוּ מְמַלְּלִים׳ אָנָה שׁוֹכֵן מְעָלִים׳ לְהַעֲרִיצוֹ לְהַקְדִּישׁוֹ בִּפְאֵר מְסַלְסְלִים:

מיוסד ע״פ א״ב

אֵלֵי מָרוֹם פּוֹצְחִים הִלּוּלוֹ׳ אוֹפָן וְגַלְגַּל מַבִּיעִים סִלְסוּלוֹ׳ בְּאֵימָה וּבְיִרְאָה מַכְתִּירִים שֵׁם

מטה לוי

(בכנפיהם משפפים) (מנלחים להתמיד) תמיד מנגנים בניגון כלי ששייך לזמר בו לנלח (נוראים בנפלאות) מלאכים שהם יראים מנפלאותיו שהם רואים תמיד (לצדק נוראות) ולכך בנדקה וביושר הם מתיראים (סולדי בחילה) משבחים במורא (עינים מלאות) מלאים בעינים כעדי של זהב (כתרשיש ממולאים) וממולאים כאבני תרשישים (קלים לצורם) מלאכים שהם קלים בשליחותם ליוצרם (בלי לב עקוב) בלי לב רמיה ועקובה (שוכני בצל שדי) השוכנים בצל הקב״ה שנקרא שדי (שמורים) ישראל שנשמרים על ידי הקדוש ב״ה (חקוקי) לכם חקוק (במצות וחוקים) (תוקף תרשישים) מלאכים החזקים ורחבים כים תרשיש:

(אילי מרום) מלאכים החזקים שבשמים (פוצחים הללו) מדברים שבחו (מביעים

בית לוי

(מחופפים) לשון רפיון ותולשה (מנלחים) לשון למנלח בנגינות (נוראים) תואר למלאכים ע״ש שירתם מהקב״ה (מסלסלים) ל׳ שבח על סוד גרוכב בערבות (תהלים סח ה) (סולדי) לשון שבח (בחילה) ל׳ מורא והוא עשה״כ והסלדה בחילה (איוב ו י) (לנורא עלילה) תואר להקב״ה ע״ש נורא עלילה על ב״א (תהלים סו ה) יראתו על ב״א פן ימצא להם פשע כי כל מעשיהם גלוים לו (צאן קדשים) תואר לישראל (מטע קדושים) תואר להקב״ה (לצורם) להקב״ה (בלי לב עקוב) מלבב עקוב הלב מכל (ירמיה יז ט) ופירש״י מלא תוחנה ועקובה מכל רעה (רגליהם כעגל) עפ״כ וכף רגליהם ככף רגל עגל (יחזקאל א ז) (ואופן מתגלגל) עשה״כ כאשר יהיה האופן בתוך האופן (שם שם) ועפרש״י (תרשישים) תואר למלאכים הרחבים כים תרשיש (תמים) ל׳ ממהרים על חש מ (ישעיה ח א):

(ממללים) ל׳ דבור כמו מי מלל לאברהם (בראשית כא ז) (מעולים) תואר להקב״ה (מסלסלים) לשון שבח על סולו כנ״ל:

(אילי) מרים על אילי הארץ (יחזקאל יז יג) (מרום) שמים (פוצחים) ענין הרמת קול שמחה כמו

וואס זייא בדעקין זיך מיט זייערע פליגיל אונ ווערין שלאף פאר מורא אונ שוועבין מיט זייער פליגיל זאגין קדוש די וואס לויבין מיט געזאנג תמיד אלע טאג זאגין ברוך נוראים בנפלאות דיא מלאכים וואס זייא זיינען פול פארכט פון וועגין וואס זייא זעהן גאטש וואונדער צום גירעכט פארטיגין גאט זאגין קדוש דיא העררין פון זיין פאלק זייא צירין מיט לויב צו זיין נאמען זאגין קדוש וברוך שרפים עומדים ברענדיגע מלאכים וואס שטייען פאר גאט זייא בוקין זיך אונ דאנקען זאגין קדוש די וואס זייא לויבין מיט ציטרנעש צוא גאט וואס ער טוט פארכטיגע ווערק זאגין ברוך עינים מלאים די מלאכים וואס זיינען פול אויגין אונ זיינען גרוים וויא דער ים תרשיש זאגין קדוש דיא וואס שרייען אין איין זאמלונג מיט נידעריג אונ הויך קול פון תפלה זאגין קדוש וברוך פניהם כברקים די מלאכים וואס זייער פנים לייכט וויא בליצין אונ זיינען גיצירט אין לויטערע קליידער אזוא וויא גילייטערט גאלד זאגין קדוש דיא וואס זייא זיינען אויס גילייזט גיוואררין מיט שטארקער מאכט צוא זייער שטארקין דער לייזער זאגין ברוך צבאות שמים דיא הערשאפט פון דר הימיל צוא גאט וואס רייט אויף דיא הימיל זאגין קדוש דיא הייליגע שאף צוא דעם פלאנצער פון דיא הייליגע זאגין קדוש וברוך קלים לצורם דיא מלאכים וואס זיינען גרינג צוא זייער באשעפר צוא טאן זיין שליחות זייא רופין צוא זייער באשעפר זאגין קדוש דיא איין זאמלונג פון יעקב אן אפאר קרימט הארץ זאגין ברוך רגליהם כעגל דיא מלאכים וואס זייערע פיס זיינען וויא דיא פיס פון אקאלב אונ דיא רעדער פון דיא גלגלים זאגין קדוש דיא באוויליגטע צוא זייער באשעפער צו דעם הויכין גאט וואס ער האט זייא באשאפין זאגין קדוש וברוך שוכני בצל שדי די מלאכים וואס רוען אין שאטין פון דעם אלמאכטיגין גאט זייערע יארין קען מען ניט ציילין זאגין קדוש דיא וואס זיינען גיהיט פון גאט אונ זיינען בייא איהם אין הארצין אויש גיקריצט מיט מצות אונ גיזעץ פון דר תורה זאגין ברוך תוקף תרשישים דיא שטארקע מלאכים אין הימיל זיי הילין זיך אין הימיל אונ זאגין קדוש דיא וואס זייא זיינען פרום אין זייער וועג אונ מיט דיא ווערק פון זייערע הענט זאגין קדוש וברוך: אילי מרום די שטארקע אונ הויכע מלאכים ריידין זיין לויב די מלאכים וואס הייסן אופן אונ גלגל טוען ריידין זיין לויב באימה וביראה מיט פארכט קריינען זיי זיין גיאבקערטין נאמען ברענדיגע מלאכים שטייען

גָּדְלוּ׳ שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ : אלו גִּבּוֹרֵי כֹחַ בְּרַעַד וּבְפַחַד ׳ גֵּאֶה וְגָבוֹהַּ לְיַחֵד לְאַחֵד׳ דְּמָמָה דַקָּה דָאִים בְּלִי כַחַד׳ שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד : אלו הַיּוֹשֵׁב יְחִידִי עַל אוֹפַנָּיו׳ הַדּוֹבֵר דָּבָר דִּבּוּר עַל אָפְנָיו׳ וָרָצוֹא וָשׁוֹב כַּבָּזָק לְפָנָיו׳ בִּשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָנָיו : אלו זוֹהַר הָרָקִיעַ כְּעֵין חַשְׁמַלָּיו׳ זוֹעֵף בַּיָּם וַיֶּהֱמוּ גַלָּיו׳ חִיל שָׂרָף אֵימָה עָלָיו׳ וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו : אלו טַפְסְרֵי קָלָל כְּעֵין נְחשֶׁת יְצַפְצֵף׳ טְהוֹר עֵינַיִם עֲלֵיהֶם יְתוֹפֵף׳ יְדוֹד יְכַסֶּה פָנָיו בְּלִי מִתְרוֹפֵף׳ וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף : אלו כַּבִּיר כֹּחַ הוּא אֵלִי זֶה׳ כִּי לֹא בָזָה עֱנוּת עַם עָנִי וְנִבְזֶה׳ לְהַקְדִּישׁוֹ וּלְהַעֲרִיצוֹ יַחַד נִרְשָׁמִים זֶה מִזֶּה׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה : אלו מֶלֶךְ מְהֻלָּל בְּפִיהֶם גְּמַר׳ מוֹרָאוֹ עֲלֵיהֶם תָּמִיד לְהִשָּׁמֵר׳ נִשָּׂא וְנֶעֱלָם הִלּוּלוֹ לוֹמַר׳ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר : אלו שָׂרָף מְכֻוָּנָה אֶחָד קָדוֹשׁ׳ סִלּוּד אוֹמֵר לְבָרוּךְ וְקָדוֹשׁ׳ עוֹנִים בִּקְדֻשָּׁה לָאֵל הַקָּדוֹשׁ׳ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ : אלו פְּאֵר וָשֶׁבַח לַאֲדוֹן הַצְּבָאוֹת׳ פּוֹצְחִים בְּרִנָּה מַלְאֲכֵי צְבָאוֹת׳ צְבָא מָרוֹם גְּדוּלָּתָם מַצְבִּיאוֹת׳ יְהוָֹה צְבָאוֹת : אלו קָדוֹשׁ וְנוֹרָא שׁוֹכֵן עֲלֵיהֶם בְּעֶרֶץ׳ קַלִּים לָרוּץ

בית לוי

פלחי רחם וזכלי (ישעיה נד א) (מכיתים) דבור כמו רב מונך יכיתו (תהלים קמא ו) (סלסלע) ל׳ שבח על שגו כנ״ל (מכתירים) לשון כתר (דאים) ל׳ התעופפות מלשון כאשר ידאה הנשר (דברים כח מט) (כחד) לשון מניעה על׳ יכחידנה תחת לשונו (איוב כ יב) (דבור) לשון נסוג (אפניו) לשון סדור ומנהג (ורצוא כו׳) ל״ה והחיות רצוא ושוב כמראה הבזק (יחזקאל א יד) ופרש״י החיות מוציאות ראשן מפתח הרקיע הנקרא למעלה מהן ונרתעות מפני השכינה שלמעלה מן הרקיע ומתהרות לשוב אל ראשן (כמראה הבזק) כלהבת הכבשן היוצא תמיד מפי הכבשן ומהרס לחזור וליכנס ט׳ עכ״ל (זועף) כמו גוער (גליו) כל״א חינדי״ן (חיל) לשון חלחלה שלשון חיל אחזיו (תהלים נו ט) (שרף) מלאך (טפסרי) שרים כמו פקדו עליה טפסר (ירמיה נא כז) (קלל כעין נחושת) עב״ש ונוצצים כעין נחושת קלל (יחזקאל א ז) ופירש״י מתוך זכוריהם דומה כאילו יוצאות מהם ניצוצות כמראה נחושת קלל מזוקק ומאיר (יצפצף) לשון דבור ושאל מלבג כעוף שהוא ל׳ נצפוף כמו המצפצפים (ישעיה ח יט) וע״ש פירש״י (טהור עינים) תואר להקב״ה (יתופף) לשון כסוי על׳ חופף עליו כל היום (דברים לג יב) ופירש״י מכסה אותו ומגין עליו (ידוד) תואר למלאכים עפ״ה ידודון ידודון (תהלים סח יג) (מתרופף) ל׳ רפיון והלשות (נרשמים) נרקחים רשות זה מזה (אחד קדוש) כמ״ש ויאמר אחד קדוש לפלמוני (דניאל ח) (סלוד) לשון שבח מלשון ואסלדה בחילה (איוב ו י) (מצביאות) ל׳ גדולה וכבוד כמו וכביאו בניך כתוכן ופ״י וייתון בנין נגיבין (ישעיה מט כב) (בערץ) ל׳ חוזק כמו כגבור עריץ (ירמיה כ יא) :

מטה לוי

סלסלו) מגידים שבחו (גבורי כו׳ לאחד) מלאכים גבורי כח הם מיחדים ברעדה ופחד לה׳ אחד שהוא גאה וגבוה ובקול (דממה דקה דאים בלי כחד) מעופפים בלי מניעה (היושב יחידי על אופניו) גלגלי מרכבה (דבור על אפניו) הנהוג על סדורו ומנהגיו (רצוא ושוב כבזק לפניו) החיות רצים ושבים מפני אימת הקדוש ב״ה כאור היוצא מן הכבשן יוצא וחוזר כהרף עין (חיל שרף אימה עליו) פחד המלאך על המלאך שתחתיו שנותן אימה עליו (טפסרי ט׳ יצפצף) חילי מעלה שמראיהם כעין נחושת קלל כל אחד ישבח והשם יתברך שהוא (טהור עינים עליהם יתופף) מכסה עליהם (ידוד ט׳) כל מלאך יכסה פניו בכדי שלא יזדעזעו ויהיה לו רפיון וחלשות׳ יש (שרף) אחד ושמו (מכונה) בשם (אחד קדוש) (סלוד אומר) אומר שבח (לברוך וקדוש) (צבא מרום) המלאכים ע״י גדולתם הם (מצביאות) ומגדילות את ה׳ (צבאות) שהוא אות בצבא שלו שהם גדולים וגבוהים והוא גבוה מעל גבוה (קדוש כו׳ בערץ) מוראו על המלאכים יותר מעל ב״א כדכתיב וסביביו נשערה מאד (תהלים ע) (קלים לרוץ עד קצה הארץ)

פון אויבן ביא אים צוא בדינען אים גבורי כח דיא מלאכים וואס זיינען גישטארקט מיט כח מיט ציטערניש אונ מיט פארכט טוען זיי איינציגין צוא דעם איינציגין גאט וואס ער איז ניהערשט אונ גיהויכט דממה דקה מיט אין שטיל שווייגענדיג קול זיי שוועבן אן פר מיידונג צו איטליכן פון זיי איז דא זעקס פליגיל היושב יחידי גאט וואש ער זיצט אייער אליין אויף זיין הייליגער מרכבה גאט דער דא רעט איטליכע. זאך מיט איר אופן אונ גישטאלט ורצוא ושוב אונ דיא מלאכים לויפין אונ קערין זיך גיך אום אין גאטש שליחות אזו ווי די פונקן פייער וואש גייען ארויש פון קאלך אויבין גייען ארויש גיך אונ קערין זיך תיכף אום מיט צווייא פליגיל באדעקט איטליכער מלאך זיין פנים זוהר הרקיע דאש גישטאלט פון דעם הימיל איז אז דאש גישטאלט פון זיינע חשמלים אז ער שטורעמט אין ים טוען ברומען זיינע אינדין חיל שרף דער ברענענדיגער מלאך טוט ציטערין פאר גאט אונ גאטש פארכט איז אויף אים אונ מיט צוויי פליגיל בדעקט איטליכר מלאך זיינע פיס טפסרי דיא הארין פון הימיל וואס האבין איין גישטאלט אז גילייטערטע אונ ליכטיגע קופר טוען ריידן לויב צו גאט טהור גאט וואש ער האט ריינע אויגין טוט אויף זיי בדעקין ידוד יכסה דר מלאך וואש הייסט ידוד בדעקט זיין פנים כדי ער זאל ניט קוקין אויף דער שכינה כדי ער זאל ניט שלאף אונ פאר חלשט ווערין פאר פחד אונ מיט צווייא פליגיל טוט ער שוועבין אין גאטש שליחות כביר כח דוי דאזיגער גאט מייגער איז פיל שטארק אין כח דען ער פאר שעמט ניט דאס גיבעט פון די ישראל וואש האלטין זיך ארום אונ מבוזה להקדישו ולהעריצו צו הייליגין גאט אונ צו שטארקין אים אלע מלאכים מיט אנגדר נעמען די פריער רשות איין מלאך פון דעם אנדערין. אונ ער רופט איין מלאך צום אנדרין כדי זייא זאלין גליך אן הויבין גאטש קדושה מלך מהולל דר גילויבטר קיניג הקב״ה איז גלויבט אין נאר זייער מויל זיין פארכט איז תמיד גיהיט אויף זייא נשא ונעלם עש איז דער הויבין אונ פר הוילן אים צו זאגין אין גאנצין זיין לויב אונ ער רופט איין מלאך צום אנדערין כדי זייא זאלין גליך אן הויבין זאגין גאטש קדושה שרף מכונה דער ברענדיגער מלאך וואש זיין נאמען איז אחד קדוש זאגט ער איין לויב. צוא גאט וואס ער איז גילויבט אונ גיהייליגט עונים בקדושה זייא ענטפערין קדושה מיט הייליקייט צוא גאט וואש ער איז גילויבט אונ הייליג אונ זאגין (קדוש קדוש) פאר ושבח שיינקייט אונ לויב צום האר פון אלע הערשאפט עפענן זייער מויל מיט גיזאנג דיא מלאכים פון הערשאפט צבא מרום דיא הויכע הערשאפט דאש זיינען דיא מלאכים פון דעם הימיל דורך זייער גרוישקייט מאכין זייא גרוישין אונ הערשין גאט ב״ה וואש ער איז איבר אלע הערשאפט דען מען זעהט אז גאט איז נאך גרעשר אונ העכער פון די מלאכים קדוש ונורא גאט וואס ער איז הייליג אונ פארכטיג רועט אויף די מלאכים שטארקר אז אויף דיא מענטשין דען זייא זיינן נאהענט ביא אים די מלאכים זיינן גרינג אונ גישווינד צו לויפין ביז עק וועלט אין דעם שליחות פון גאט רם ונשא גאט וואס ער איז הויך אונ דר הויבין זיצט אויף

עד קצה הארץ׃ רם ונשא יושב על חוג הארץ׃ מלא כל הארץ׃ אלו שמים ושמי שמים כסה הודו׃ שחקים ממעל פועל ידו׃ תולה תבל בזרוע ידו׃ מלא כל הארץ כבודו׃ אלו

ובכן ולך תעלה קדושה כי אתה אלהינו מלך׃

פותחין הארון

ונתנה תוקף קדשת היום׃ כי הוא נורא ואיום׃ ובו תנשא מלכותך׃ ויכון בחסד כסאך׃ ותשב עליו באמת׃ אמת כי אתה הוא דין ומוכיח ויודע ועד׃ וכותב וחותם (וסופר ומונה)׃ ותזכור כל הנשכחות ותפתח את ספר הזכרונות׃ ומאליו יקרא׃ וחותם יד כל אדם בו׃ ובשופר גדול יתקע׃ וקול דממה דקה ישמע׃ ומלאכים יחפזון׃ וחיל ורעדה יאחזון׃ ויאמרו הנה יום הדין׃ לפקוד על צבא מרום בדין׃ כי לא יזכו בעיניך בדין׃ וכל באי עולם יעברון לפניך כבני מרון׃ חזן כבקרת רועה עדרו מעביר צאנו תחת שבטו׃ כן תעביר ותספור ותמנה ותפקוד נפש כל חי׃ ותחתוך קצבה לכל בריותיך׃ ותכתוב את גזר דינם׃

בראש השנה יכתבון׃ וביום צום כפור יחתמון׃ כמה יעברון׃ וכמה יבראון׃ מי יחיה׃ ומי ימות׃ מי בקצו׃ ומי לא בקצו׃ מי במים׃ ומי באש׃ מי בחרב׃ ומי בחיה׃ מי ברעב׃ ומי בצמא׃ מי ברעש׃ ומי במגפה׃ מי בחניקה׃ ומי בסקילה׃ מי ינוח׃ ומי ינוע׃ מי ישקט ומי יטרף׃ מי ישלו ומי יתיסר׃ מי יעני ומי יעשר׃ מי ישפל ומי ירום׃

צום · קול · ממון

ותשובה ותפלה וצדקה

מעבירין את רוע הגזרה׃

קהל כי כשמך כן תהלתך׃ קשה לכעוס ונוח לרצות׃ כי לא תחפוץ במות המת׃ כי אם בשובו מדרכו וחיה׃ ועד יום מותו תחכה לו אם ישוב מיד תקבלו׃ חזן אמת כי אתה הוא יוצרם׃ ואתה יודע יצרם כי הם בשר ודם׃ אדם יסודו מעפר וסופו לעפר׃ בנפשו

מטה לוי

כמליצות (רם ונשא) אשר הוא (יושב על חוג הארץ) יושב בשמים הסובבים את כל הארץ (שחקים ממעל פועל ידו) גם שחקים של מעלה שכולם מעשי ידיו של הקב"ה (תולה תבל) כל העולם כולו תלוי בזרוע ידו׃

בית לוי

(חוג הארץ) ל' (ישעיה מ כב) ושו' במעשה ארג לעיל כפיות אמרו גלגלים (סובב) סובבת (תבל) כל העולם׃

רעם הימיל וואס ער איז דער צירקיל פון דער ערד אונ איז פול גאר די ערד שמים ושמי שמים גאנץ שיינקייט בדעקט די אונטערשטע הימיל אונ די איבערשטע הימיל דען די איבערשטע הימיל זיינען אויך די ווערק פון זיינע הענט תולה תבל גאנץ היינגט אויף גאר די וועלט אונ האלט זיא דורך דעם שטארקייט פון זיין האנט דען גאנץ כבוד דער פולט גאר די וועלט

יָבִיא לַחְמוֹ · מָשׁוּל כְּחֶרֶס הַנִּשְׁבָּר · כְּחָצִיר יָבֵשׁ וּכְצִיץ נוֹבֵל · כְּצֵל עוֹבֵר וּכְעָנָן כָּלָה · וּכְרוּחַ נוֹשָׁבֶת · וּכְאָבָק פּוֹרֵחַ · וְכַחֲלוֹם יָעוּף:

וְאַתָּה הוּא מֶלֶךְ אֵל חַי וְקַיָּם:

אֵין קִצְבָה לִשְׁנוֹתֶיךָ · וְאֵין קֵץ לְאוֹרֶךְ יָמֶיךָ · וְאֵין לְשַׁעֵר מַרְכְּבוֹת כְּבוֹדֶךָ · וְאֵין לְפָרֵשׁ עֵלוּם שְׁמֶךָ · שִׁמְךָ נָאֶה לְךָ · וְאַתָּה נָאֶה לִשְׁמֶךָ · וּשְׁמֵנוּ קָרָאתָ בִּשְׁמֶךָ:

קו״ה

עֲשֵׂה לְמַעַן שְׁמֶךָ · וְקַדֵּשׁ אֶת שִׁמְךָ עַל מַקְדִּישֵׁי שְׁמֶךָ · בַּעֲבוּר כְּבוֹד שִׁמְךָ הַנַּעֲרָץ וְהַנִּקְדָּשׁ כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קֹדֶשׁ:

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה · יַחַד כֻּלָּם קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ · כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: קהל כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים:

הנה כל סדר הקדושה הזאת מיוסד ע״פ מאמרם ז״ל (בפסחים דף נד) ז׳ דברים נבראו עד שלא נברא העולם · ואלו הן תורה · וגיהנם · וג״ע · וכס״כ · וביהמ״ק · ותשובה · ושמו של משיח · יש מהן שנבראו ויש מהן שעלו במחשבה להבראות ולא נבראו והזכיר הראשון מיוסד על תורה וכס״כ · וע״ש א״ב כפול:

אָז מִלִּפְנֵי בְרֵאשִׁית · דָּת וְכֵס הֵשִׁית: אֲמָנָה יוֹם יוֹם · אֲצוּלָה אִתּוֹ בְּחֶבְיוֹן: בֵּאֲרָהּ לְשַׁעֲשׁוּעִים · בָּהּ לְנַקּוֹת חֵטְא עִם מְשׁוּעִים: גָּמַר בַּעֲצָתָהּ כֹּל בְּאוֹמֶר · גֶּשָׁה לְחַנֵּן בְּעַד כָּל יְצוּרֵי חוֹמֶר: דִּגְלָהּ לִפְנֵי מְכוֹן שֶׁבֶת · דְּרוֹר יֶשַׁע כְּעָלָה בְּמַחֲשֶׁבֶת: הוּכְנָה עַד לֹא עוֹלָם · הֱיוֹת מֵלִיץ יוֹשֶׁר לְעַם עוֹלָם: וּשְׁנֵי אַלְפֵי רְבָבוֹת גְּדוּדִים · וּכְמוֹ הֵם כְּרוּבִים אָז בָּם מִתְגּוֹדְדִים: זָקוּף לְמִסְפָּרָם מַרְבִּים · זִיו סַפִּיר כֵּס מַרְכִּיבִים: חַשְׁרַת מַיִם עִם חֶשְׁכַת מַיִם ·

בית לוי

(דת) התורה (וכס) כסה״כ התורה מנין שנאמר ה׳ קנני ראשית דרכו קדם מפעליו מאז (משלי ח) וכסה״כ מנין שנאמר כסא כבוד מרום מראשון (ירמיה יז) (השית) מל׳ שת לי אלהים (בראשי׳ ד כה) (אמנה כו׳) עפ״ה ואהיה אצלו אמון וגו׳ יום יום (משלי ח) (אצולה) לשון פירוש והבדל כמו ויאצל מן הרוח (במדבר יא כה) (בחביון) ל׳ מחבא כמ״ש ושם חביון עוזו (חבקוק ג ד) (לשעשועים) תואר לישראל כמ״ש אם ילד שעשועים (ירמיה לא כ) (דגלה) תקנה (הוכנה עד לא עולם) כמ״ש נכון כסאך מאז (תהלים צג ב) (לעם עולם) תואר לישראל כי בשבילם נברא העולם (מתגודדים) ל׳ גדוד וכ״ל מתקבצים כגדודים (זקוף) ע״ש שזוקפים ראשיהם בתוך

מטה לוי

(אז מלפני בראשית) קודם שנבראו שמים וארץ (דת וכס השית) שם את התורה וכסה״כ (אמנה יום יום) התורה הנקראת אמנה היתה אתו שני אלפים שנה (אצולה אתו בחביון) כרוצה אצלו במחבא (בארה) ביאר את התורה (לשעשועים) לישראל הנקראים ילד שעשועים (בה) בשביל התורה (לנקות כו׳ גמר בעצתה כל באומר) גמר את כל הבריאה במאמר על פי עצתה שנתיעץ בתורה אם לברוא העולם והשיבה לו אם אין צבא ומחנה למלך על מה הוא מלך (גשה להנן בעד כל יצורי חומר) התורה נגשה להתפלל בעד כל אדם שנבראו מחומר (דגלה) תיקן אותה הקדוש ב״ה (לפני מכון שבת) להיות תמיד לפני מכון שבתו (דרור ישע כעלה במחשבת) כדי שתהא דרור וחירות לישראל שעלו במחשבה להבראות קודם שנברא העולם (הוכנה) כסה״כ הוכנה (עד לא עולם) קודם שנברא העולם למען (היות) כסה״כ (מליץ יושר לעם עולם) לישראל שנקראו עם עולם (ושני אלפי רבבות גדודים) שהם הרבה כמ״ש היש מספר לגדודיו (איוב כה ג) וכמו הם הרבה כמו כן (כרובים אז בם מתגודדים כו׳) (כם מרכיבים) הכרובים מתקבצים ביניהם כגדודים כדי לזקוף ולעמוד על מספרם שיהיו גם כן נראים מרובים וחיות הקודש מרכיבים על עצמם הכסא שזיו תוארו כדמות ספיר (חשרת מים עם חשכת מים) כשהעננים מלאים מחשיכים את השמים ואח״כ חושרין

אז דאס זעלביגע מאל אז השם יתברך האט בשאפין די וועלט איז אין זיין מחשבה אויף גיגאנגען צוא בשאפין זיבין זאכין אטייל פון דיא זיבין זאכין זיינען בשאפין גיווארין פאר בריאת עולם אונ דאס זיינען זייא דער כסא הכבוד אונ דיא תורה אונ אטייל פון די זיבין זאכין זיינען נאר אויף גיגאנגען אין זיין מחשבה צו בשאפין זיי פר בריאת עולם אונ דאס זיינען זייא די אבות אונ די ישראל אונ דאס בית המקדש אונ דער נאמען פון משיח אונ תשובה · אונ די אלע זיבין זאכין ווערין דר מאנט דא אין דר קדושה אז מלפני בראשית דעמאלט פר דאס ערשטע בשעפענש פון הימיל אונ ערד דיא תורה אונ דעם כסא הכבוד האט ער באשאפין די תורה איז ביי אים דר צווייא גיוועזין פון טאג צו טאג זיא איז אפ געשייד גיוועזין אין זיין פר בארגענעש בארה לשעשועים ער האט זיא בשייד צו די ישראל וואס זייא ווערין אן גירופין ילד שעשועים דורך איר זאל גרייניגט ווערין דיא זינד פון דעם פאלק וואס טוען תפלה גמר בעצתה דורך דער עצה פון דער תורה האט גאט אלץ בשאפין מיט איין זאג זיא האט גינעהענט צוא בעטין פאר דיא בשעפענעש פון ליים דגלה לפני ער האט דיא תורה גיבאנירט זיא זאל תמיד זיין פאר זיין כסא הכבוד כדי זיא זאל זיין אהילף צוא דיא וואס זייא זיינען אויף גגאנגען אין גאנטש מחשבה הוכנה עד לא זיא איז ווארין אן גיברייט אז די וועלט איז נאך ניט גיוועזין זיא זאל זיין ארעכט פארטייגר מליץ צו דעם אייביג פאלק ושני אונ צווייא טויזינט מאל צעהן טויזינט שארין מלאכים אונ אזו וויא דיא מלאכים זאמלען זיך איין אזו אויך זאמלען זיך איין דיא מלאכים וואס הייסין כרובים זקוף למספרם זייא ריכטין זיך אויף זייא טוען מערין זייער צאל פאר פול זייא זאלין פיל אויס וויזין זיי זייא מאכין אויף זיך רייטין דעם כסא הכבוד וואס ער איז לויטר וויא אספיר חשרת מים דיא איין זאמלונג פון וואשער אונ דיא פינצטערע וואלקין פון וואשר אונ די אלע מלאכים טוען תפלה אונ זאגין צו גאט בהאלט אין טיפענעש

חֲבָא בִּמְצוּלוֹת מַיִם · חַטָּא שׁוֹפְכֵי לֵב כַּמַּיִם: טוֹרַח נוֹשֵׂא וְנִרְאֶה נָשָׂא · טוֹעֵן מַשָּׂא · בְּקוֹל כָּל תִּשָּׂא: חזן יִתְרַעֲשׁוּ אוֹפָן וְגַלְגַּל · יוֹקֶשׁ עַם זוּ לְהַאֲפִין וּלְגַלְגֵּל: כְּרוּב וְחַיָּה רוֹפְפִים · בְּכַנְפֵי נֶשֶׁר מְעוֹפְפִים · כְּאָב זוּ מַרְפִּים · עֲנוֹת לְעֻמַּת שְׂרָפִים:

ישאל אחד מג׳ דברים בזמן שכהן אומר בסדר הקדושה מלת (איה) או עשר מופלג או כנים לדיקים או הטנת רוח הקודש· על עושר מופלג יאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתתן לי ולב״ב ולכל הסמוכים על שולחני היום הזה ובכל יום ויום מזונותינו בכבוד וברויח בזכות שמך הגדול (דיקרנוסא) הממונה על הפרנסה · שתתן פרנסה לי ולכל הסמוכים על שולחני ואל תצריכני לידי מתנת בשר ודם כי אם בשמך חנני · ומאוצר מתנה הנם תכלכלני ותשפיעני אמן אמן סלה סלה:

על הטנת רוח הקודש יאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתגזור עלי (פב״פ) מלפני כסא כבודך ותן לי לב מבין ולהשיג רוח הקודש:

על בנים לדיקים יאמר זה:

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתתן לי בנים טובים וכשרים והגונים לעסוק בתורתך ובמצותיך: ויאמר יהי רצון מלפניך ה׳ אלהי ואלהי אבותי שתמלא שאלתי ובקשתי:

חזן

כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים:

אָז מִלִּפְנֵי בְרֵאשִׁית · אָבוֹת וּבָנִים הֵשִׁית: לָתֵת אֲרֻכָּה · לְהַעֲלוֹת אֲרוּכָה: מֵאָז צָפָם · מְחָרוֹת קְצָפָם: נוֹעַץ וְהֵבִין · נְאָצוֹת לְהַלְבִּין: סָקַר עֲשׂוֹת נְכוֹחָה · סִיּוּם לְיוֹם תּוֹכֵחָה: עָלוּ בְּמַחֲשָׁבָה יַחַד · עֲתִירָתָם לְמַלְּטָם מִפַּחַד: פּוֹדֶם הֶעֱלָם מִקֶּדֶם · פֶּשַׁע לְנַקּוֹת מִקְנוּיַת

מטה לוי

על אלפי רבבות גדודים וכרובים וחיות הקודש וחברת המים והענגים כולם מתפללים על ישראל ואומרים (חבא במצולת מים) הסתר והטמן במצולת ים (חטא) של ישראל (שופכי) לפניך (לב כמים) בתפלתם (טורח נושא) השם יתברך טורח משא כסא (ונראה) כאילו הוא נשא (טוען משא) העונות (בקול) בזכות הקול שאמר הושע הנביא כל תשא עון וקח טוב · רבש״ע יהי רצון (יתרעשו אופן וגלגל) שיתרעשו אופנים וגלגלים בתפלתם (יוקש) עונות של ישראל שנקראים עם זו (להאפין ולגלגל) לגלגל ולכסות כדי שלא יהיו נראים לפני הקב״ה (כרוב וחיה רופפים) מתנועעים בכנפיהם לקבל התפלה (בכנפי כו׳) (כאב) עונות ישראל שנקראים עם זו (מרפים) עושים הם רפוים (ענות לעומת שרפים) תמחול עונותם בשביל המלאכים שהם מזומנים לענות נגד ישראל קדושה וברכו:

(אז מלפני בראשית) לפני בריאת העולם (אבות ובנים השית) שם במחשבה לברוא האבות וישראל (לתת ארוכה) ליתן להם התורה שהיא ארוכה מארץ (להעלות ארוכה) ובזכותם תהא להם רפואה (מאז צפם מחרות קצפם) כשראה הקב״ה את ישראל שהם עתידים לחטוא וכדי שלא יחרה ויקצוף עליהם (נועץ והבין) הבין בעצה לברוא את האבות מקודם שבזכותם (נאצות להלבין) למחול ולהלבין מה שמנאצים אותו (סקר עשות נכוחה סיום ליום תוכחה) ראה שטוב וישר ונכוחה היא לעשות סיום ליום תוכחה שלא יבוא לכן (עלו במחשבה יחד) האבות והבנים (עתירתם למלטם מפחד) שעתירת האבות תמלט הבנים מפחד יום הדין (פודם) הקב״ה שהוא גואלם (העלם מקדם) העלה במחשבה לבראתם

בית לוי

המלאכים שמספרם רב (זיו ספיר כס) כסה״כ שתוארו כדמות ספיר (חבא) ל׳ הסתר והחבא כנ״ל (כל תשא) כמ״ש כל תשא עון וקח טוב (הושע יד ג) ופרש״י כל עונותינו סלח ומעט מעשים טובים שבידנו קח בידך ושפטנו אחריהם (יתרעשו) יכמו (יוקש) כנוי לעונות (עם זו) תואר לישראל ע״ש עם זו קנית (להאפין ולגלגל) ל׳ אופן כמתגלגל כי כל דבר שנגלג אינו נראה להדיא (רופפים) מתנועעים בכנפיהם (כאב) כנוי לעונות שהם כאב לב:

(אבות ובנים השית) כמ״ש זכור עדתך קנית קדם (תהלים עד ב) (ארוכה) התורה שנאמר עליה ארוכה מארץ מדה (ארוכה) רפואה (צפם) ראה אותם כמו צופה רעים וטובים (משלי טו ג) (מחרות) שלא יחר ה׳ (קצפם) ל׳ קצף (נועץ) לשון עצה (נאצות) תואר לעונות ע״ש שמנאצין להקב״ה (סקר) ל׳ ראיה מלשון ומשקרות עינים (ישעיה ג ט) ופירש״י לשון הבטה (עשות נכוחה) ל״ה (עמוס ג י) וטעמו דבר ישר וראוי (סיום) ל׳ השלמה כל׳ תלמוד כמו שמלינו סיומא סוף דלא סיימוה קמיה פירוש שלא השלימוה לפניו (ב״ב ד׳ י׳) (יום תוכחה) ע״ש יום צרה ותוכחה (ישעיה לז ג) (עתירתם) תפלתם מל׳ ויעתר יצחק (למלטם) ל׳ הצלה כמו ונחנו נמלטנו (תהלים קכד ז) (מפחד) יום הדין (פודם) תואר להקב״ה (מקנוית קדם)

פון די וואשר די זינד פון די ישראל וואס פר גיסן זייער הארץ וויא וואסער

טורח נושא גאט טראגט דיא טרחה פון דער וועלט אונ פון דעם כסא הכבוד אונ עש ווערט גיזעהן כלומר מען מיינט דאס די מלאכים טראגין דעם כסא הכבוד ער טראגט די משא פון די זינד וואס ישראל טוען אונ דאס טוט גאט פון וועגין דעם קול וואס ער האט זייא גילאזט הערין דאס ער וויל אלע זייערע עבירות פר טראגין יתרעשו אופן דיא אופנים אונ דיא גלגלים שטורעמן דיא שטרויכלונג דאס זיינען דיא עבירות פון דיא ישראל צוא מאכין וועלגערין דאס די עבירות זאלין ניט גיזעהן ווערין פאר גאט אזו וויא אראד וואס ווערט גיוועלגערט זעהט זיא זיך ניט אן כרוב וחיה די מלאכים וואש הייסין חיות אונ כרובים זייא מאכין שלאף זייערע פליגיל דאס דיא תפלות זאלין גיין פאר דעם כסא הכבוד זייא קלאפין מיט זייערע פליגלן אזו וויא איין אדלער מקבל צוא זיין די תפלות דיא ווייטאג פון דיא ישראל דאס זיינען דיא עבירות היילין זייא וויל זייא זיינען אן גיברייט צוא ענטפערין קדושה קעגין דיא מלאכים וואס זייא הייסין שרפים:

אז מלפני בראשית דענקסט מאל פר דאס ערשטע בשעפעניש פאטער אונ קינדר האט ער גיטאן אין זיין מחשבה דאס ער זאל געבין צוא זייא די תורה וואס זיא איז לאנג אונ ברייט דאס ער זאל מאכן אויף ברייננן אהיילונג מאז פון דענקסט מאל אן האט ער דיא ישראל גיזעהן פון דער היצונג פון זייער צארין דאס זייא וועלין אים דער צארענן מיט זייערע עבירות איבער דעם נועץ האט ער זיך בראטין אונ האט פאר שטאנען צוא בשאפין פריער דיא אבות. כדי דאס ער זאל אין זייער זכות דיא דער צארינונג דאס זיינען די עבירות ווייס מאכין סקר גאט האט גלוגט צוא טאן רעכט פארטיקייט דער מיט וואס ער האט דעם טאג ראש השנה גימאכט פאר איין יום הדין דער טאג איז אצייכין צוא דעם יום הדין וואס ער וועט קומען לעתיד דעמאלט וועט גאט אויך משפטין דיא גאנצע וועלט עלו איבר דעם זיינען זייא אויף גיגאנגען אין דער מחשבה אין איינעם דיא פעטער אונ דיא קינדער דאס גיבעט פון די אבות זאל מאכין אנטרינען דיא קינדר פון אנגשט פון דעם יום הדין פודם זייער דער לייזער ער האט זייא אויף גיבראכט אין זיין מחשבה פון

קֶדֶם: צְפֵה בְּוַעַד יוֹם זֶה· צוֹעֲקִים סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה: קוֹרֵא דוֹרוֹת מֵרֹאשׁ· קוֹשְׁטְ אָב לְבָנִים הֵכִין לִדְרוֹשׁ: חזן רַבּוּ רַחֲמָיו וַחֲסָדָיו· רְצוּת רְחוּמָיו וַחֲסִידָיו· שֶׁהֵם יְדִידָיו· שְׁכְלוּל מַעֲבָדָיו· תָּמִיד מְעִידָיו· כִּי אֵין בִּלְעָדָיו:

חזן מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחוֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבוֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים:

מיוסד ע"פ תשר"ק כפול

אָז מִלִּפְנֵי בְרֵאשִׁית· נָוֶה וְיִנּוֹן הֵשִׁית: תַּלְפִּיּוֹת מָרוֹם מֵרִאשׁוֹן· תִּכֵּן טֶרֶם כָּל עַם וְלָשׁוֹן: שִׁכְּנוֹ עֵץ שָׁם לְהַשְׁרוֹת· שׁוֹגִים לְהַדְרִיךְ בְּדַרְכֵי יְשָׁרוֹת: רֶשַׁע אִם הֶאְדִּים· רַחֲצוּ וְהִזַּכּוּ הִקְדִּים: קֶצֶף אִם קָצַף בַּאֲיוּמָתוֹ· קָדוֹשׁ לֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: צָמַתְנוּ בְּבִצְעֵנוּ עַד עַתָּה· צוֹרֵנוּ עָלֵינוּ לֹא גָעֲתָה: פָּנָה מֶנּוּ מְשִׁיחַ צִדְקֵנוּ· פֻּלַּצְנוּ וְאֵין מִי לְצַדְּקֵנוּ: עֲוֹנוֹתֵינוּ וְעוֹל פְּשָׁעֵינוּ· עוֹמֵס וְהוּא מְחוֹלָל מִפְּשָׁעֵינוּ: סוֹבֵל עַל שֶׁכֶם חַטֹּאתֵינוּ· סְלִיחָה מְצוֹא לַעֲוֹנוֹתֵינוּ: נִרְפָּא לָנוּ בְּחַבּוּרָתוֹ· נֶצַח בְּרִיָּה חֲדָשָׁה עֵת לִבְרֹאתוֹ: חזן מֵחוּג הַעֲלֵהוּ· מִשֵּׂעִיר

בית לוי

תואר לישראל עפ"ס וזכר עדתך קנית קדם (שם עד ד) (צפה) לשון ראיה וסבטה (בועד) ל' קבוץ (קורא דורות מראש) תואר להקב"ה והוא ל"ס (ישעיה מא ד) (קושט) אמת כמו מפני קושט סלה (תהלים סח) ותרגם בגלל קושטיה דאברהם (רצות) כמו לרצות (רחומיו) אוהביו כל' תרגום כמו ואוהביו כלאת כמגם ות"י ורחמוהי וגו' (שוסטים לא) (שכלול) מעבדיו יסוד מעשיו: (נוה) תואר לבהמ"ק עפ"ס נוה צדק (ירמיה לא כב) (ינון) שמו של משיח כמ"ש לפני שמש ינון שמו (תהלים עב יז) ותרגם וקדם מהוי שמשא מזמן הוה שמיה (השית) מל' כי שת לי אלהים (בראשית ד כה) (תלפיות) תואר לבהמ"ק עפ"ב בנוי לתלפיות (שה"ש ד ד) (מרום מראשון) הוא ג"כ תואר לבהמ"ק עפ"ס מרום מראשון מקום מקדשנו (ירמיה יז יב) (שכנו) כמו לשכן (עץ) כמו יען (שם) בבה"מ ולכן צ"ל בשי"ן ימין (שוגים) כמו שוגגים (רשע אם האדים) עפ"ס אם יאדימו כתולע (ישעיה א יח) (צמתנו) לשון איסור כמו לצמתו בבור חיי (איכה ג נג) (בבצענו) לשון גלות כמו מדלה תבצעני (ישעיה לח יב) ות"י מיקר מלכותי אנא גלי (געתה) כמו הגעת· פָּנָה כצ"ל והוא לשון הסרה כמו פנה אויבך מלך ישראל (צפניה ג טו) (פלצנו) לשון פחות ועקשות כמו תפלצתך השיא אותך ות"י טפשותך (ירמיה מט יז) (עומס) סובל כמו עמוסות משא (ישעיה מו) (מחולל) ל' מחלה והוא נכ"כ והוא מחולל מפשעינו מדוכא מעונותינו וגו' (ישעיה נג ה) ות"י כל הסימן כ"ג על מלך המשיח (שכם) ל' כתף כמו וישימו על שכם שניהם (בראשית ט כג) (בחבורתו) ל' חבורה ומכה (מחוג) עפ"ס בחקו חוג על פני תהום (משלי ח כז) (משעיר) תואר לגלות שעיר (העלהו) ל' הגבהה

מטה לוי

קודם בריאת העולם (פסט לנקות מקנוית קדם) לנקות חטא מישראל קנוית קדם רבש"ע (צפה בועד יום זה) ראה בקבוץ שמתקבצים בביהכ"נ ביום זה להתפלל והם (צועקים סלח כו') (קורא דורות מראש) הקב"ה שקרא לכל הדורות שעתידים להבראות מקלת מהם ברא ומקלת מהם העביר (קושט אב לבנים הכין לדרוש) הכין יום זה לישראל שידרשו ויזכרו מעשים טובים והאמת של אבות וכל זה עשה (כי רבו רחמיו וחסדיו) (רצות) לרצות (רחומיו וחסידיו וגו' שכלול מעבדיו) והם יסוד מעשיו של הקדוש ב"ה שאם אין ישראל אין תורה ולא יתקיימו שמים וארץ כמ"ש אם לא בריתי יומם ולילה חקות שמים וארץ לא שמתי (ירמיה ל"ג כ"ה) (תמיד מעידיו) והם תמיד מעידים עליו (כי אין בלעדיו) שאומרים שמע ישראל כו': (אז מלפני בראשית) לפני בריאת העולם (נוה וינון השית) שם במחשבה לברוא בה"מ ושמו של משיח (תלפיות מרום מראשון) בהמ"ק שנקרא תלפיות ומרום מראשון (תכן טרם כל עם ולשון) הכין במחשבתו לברוא בה"מ קודם בריאת כל עם ולשון (שכנו עץ שם להשרות) יען להשרות שכינתו בבה"מ (שוגים להדריך) כדי להדריך השוגגים בדרכי ישרות (רשע אם האדים) אם האדימו החטאים כאודם השני (רחצו והזכו הקדים) הקדים ואמר רחצו והזכו מעונותיכם ועשו תשובה ובזה הדריך השוגגים בדרכי ישרות שברא התשובה קודם בריאת העולם (צמתנו בבצענו) מאוסרים אנחנו בגלות (עד עתה) ואתה (צורנו עלינו לא געתה) לא נגעתה עלינו לפעות אותנו כמעשינו ולמה כי (פנה מנו משיח צדקנו) הסיר ממנו את משיח צדקנו וגלה וכלה ממנו מלכות ועל ידי הגלות (פולצנו) היינו לשוטים וטפשים (ואין מי לצדקנו) (עונותינו ועול פשעינו עומס) הוא סובל עונותינו ופשעינו (והוא מחולל מפשעינו) והוא נשחת וחולה מכח פשעינו וכל זאת הוא (סליחה מצוא לעונותינו) כדי למצוא סליחה לעונותינו (נרפא לנו בחבורתו) כמ"ש ובחבורתו נרפא לנו (ישעיה נג ה) לכן בקשתנו מאתך (נצח) שמלכותך לנצח נצחים (בריה חדשה עת לבראתו) שתזכנו לראות העת כשתרפא משיח מחליו יתעסק

פְרִישֶׁר רֵיין צוּ מַאכִין דִי עֲבֵירוֹת פוּן דִי יִשְׂרָאֵל וָואס זַיי זַיינֶען גִיקִיפְּט גִיוָוארִין צוּ גָאט אֵיי דִיא וֶועלְט אִיז בַּשַׁאפִין גִוָוארִין צפה לוג דוּ גָאט אָן דֶעם אַיין זַאמְלוּנְג פוּן דֶעם דָאזִיגִין טָאג זַייא שְׁרַייעֶן אִיךְ בֶּעט דִיךְ גָאט פַאר גִיבּ צוּא דִיא זִינְד פוּן דֶעם דָאזִיגִין פָאלְק קורא גָאט דֶער דָא רוּפְט אוּנ וַייס אַלֶע דורות וָואס וֶועלִין בַּאשַׁאפִין וֶוערִין פוּן אָן הַייבּ דֶער וֶועלְט עֶר הָאט אָן גִיבְּרֵייט צוּא דִיא יִשְׂרָאֵל דֶעם דָאיגְן טָאג זַייא זָאלְן פַארְשְׁטֶין אוּנ זָאלִין דֶר מָאנֶן דֶעם זְכוּת אוּנ דִיא וָוארְהַייט פוּן דִי אָבוֹת רבו זַיינֶע דֶער בַּארִימְקַייט אוּנ חֲסָדִים זַיינֶען גְרוֹיס צוּא בַּאוִילִיגִין זַיינֶע חֲסִידִים אוּנ זַיינֶע לִיבּ הָאבֶּער שהם וָואס זַייא זַיינֶען זַיינֶע פְרַיינְט דֶער בְּרוּנְט פוּן זַיינֶע וֶוערְק תמיד זַייא זָאגִין תָּמִיד עֵדוּת אוֹיף גָאט דָאס אָן אִים אִיז קֵיין גָאט נִיט פַאר הַאנְדִין:

אז מלפני בראשית דֶערְמָאלְט פַאר דָאס עֶרְשְׁטֶע בַּאשֶׁעפֶענִעשׁ דִי וואנוּנג דָאס אִיז דָאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּנ דֶעם נָאמֶן פוּן מָשִׁיחַ הָאט גָאט גִיטָאן אִין זַיין מַחֲשָׁבָה תלפיות דֶער הוֹיכֶר הוֹיפִין דָאס אַלֶע מַיילֶער קֶערִין זִיךְ אָהִין מִתְפַּלֵּל צוּא זַיין דָאס אִיז דָאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ אוּנ עֶס אִיז דֶר הַייכְט

גִיוָוארִין פַאר אָדָם הָרִאשׁוֹן עֶס אִיז אָן גִיבְּרֵייט גִיוָוארִין אֵיי עֶס אִיז נָאךְ אֵיין אוּמָה אוּנ אֵיין לָשׁוֹן אוֹיף דֶער וֶועלְט גִיוֶועזִין שכנו גָאט הָאט זִיךְ בַּארְטִין צוּא מַאכִין רוּעֶן זַיין שְׁכִינָה אִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ צוּ מַאכִין טְרֶעטִין דִיא זִינְדִיגֶע אִין רֶעכְט פַארְטִיגִין וֶועג רשע אוֹיבּ דִיא חֲטָאִים זַיינֶען רוֹיט וִויא רוֹיטֶע פַאדִים הָאט עֶר גִיפֶעדֶערְט דִיא תְּשׁוּבָה אוּנ הָאט גִיזָאגְט וַואסְט אַייךְ אוּנ לַייטֶערְט אַייךְ פוּן אַייעֶרֶע זִינְד מִיט תְּשׁוּבָה קצף אוֹיבּ עֶר צַארִינְט אַצְארִין אוֹיף זַיין גִיפַארְכְט פָאלְק דֶר הַיילִיגֶר גָאט עֶר דֶר וֶועקְט נִיט זַיין גַאנְצִין צָארִין צמתנו מִיר זַיינֶען אַיין גִיוָוארְצִילְט פוּן אֵייבִּיג אָן אִין אוּנְזֶער רוֹיבּ בִּיז אִיצוּנְדֶערְט אוּנְזֶער בַּאשֶׁעפֶר דוּ הָאסְט אוֹיף אוּנְז נִיט אָן גִישְׁרִיעֶן אַגִישְׁרַייא פוּן צָארִין צוּא פַאר לֶענְדִין אוּנְז פנה עֶר הָאט זִיךְ פוּן אוּנְז אַוֶועק גִיקֶערְט אוּנְזֶער גִירֶעכְטֶער מָשִׁיחַ מִיר זַיינֶען דֶער שְׁרָאקִין גִיוָוארִין אוּנ עֶס אִיז קֵיינֶער נִיט דָא עֶר זָאל אוּנְז גִירֶעכְט מַאכִין עונותינו עֶר טְרָאגְט אוֹיף זִיךְ דֶעם יָאךְ פוּן אוּנְזֶערֶע זִינְד אוּנ עֶר אִיז קְרַאנְק פוּן וֶועגִין אוּנְזֶערֶע פְּשָׁעִים סובל עֶר טְרָאגְט אוֹיף דֶעם אַקְסִיל אוּנְזֶערֶע זִינְד אַיין פַאר גֶעבּוּנְג צוּא גִיפִינְן צוּ אוּנְזֶערֶע זִינְד נרפא

הדלהו: להשמיענו בהר הלבנון׳ שנית ביד ינון:

חזן הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו והוא יושיענו ויגאלנו שנית וישמיענו ברחמיו לעיני כל חי לאמר הן גאלתי אתכם אחרית כראשית להיות לכם לאלהים׳ אני יי אלהיכם:

אדיר אדירנו יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ׳ והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד:

אז מלפני בראשית׳ שבעה אלה השית: כונם מעת נולדו׳ כתורים בטרם הרים ילדו: יצרם ואצלו כללו׳ יחד לפני גבעות חוללו: טפל באבם תשובה׳ טבועה היא לבת השובבה: תתלה צרי לחטאים׳ חובש לנטעי נטעים: זדונות ושגגות בה לרחות׳ זעם ועברה בה למחות: ומלפני עשור עשרה׳ ועדה למרפא סוררה: הננו אתאנו לך איום׳ הביטה וראה בשברון לב היום: דליות שוקים׳ ומצב רגלים׳ דריכת מתנים׳ ומעד קרסלים: גשים יחפים׳ בענוי עיפים׳ גישות מאלפים׳ בשירות מעופפים: חזן כך מתהדרים׳ בשמך נאדרים׳ אמצך מאדירים׳ אדיר באדירים׳ בקול אדירים:

מטה לוי

אותו בריה חדשה (מחוג שעלהו) מגלות שאנו שרוים בו בתכלית השפלות כמו בתהום שהארץ העלה את ישראל (משעיר הדלהו) הגבה והרם אותו מיד בני שעיר (להשמיענו) לקבלנו (בהר הלבנון) לבהמ״ק (שנית ביד ינון) משיח ששמו ינון: (אז מלפני בראשית) לפני בריאת העולם (שבעה אלה השית) שבעה דברים שנאמרים למעלה תורה וכה״כ אבות וישראל בהמ״ק ומשיח ותשובה׳ כל הדברים האלו שם במחשבתו לברוא אותם קודם בריאת העולם (כונם) נתכוין הקדוש ב״ה על אלו שבעה דברים (מעת נולדו) מאז שנולדו שיהיו טובים לעולם (כתורים) מוכתרים הם (בטרם הרים יולדו) (יצרם ואצלו כוללו) יצר אותן ז׳ דברים וכללן אלו (יחד לפני גבעות חוללו) בטרם הרים וגבעות נבראו (טפל באבם תשובה) חבר אל בניהם שיעשו תשובה (טבועה היא לבת השובבה) מתוקנת מטבע התשובה לרשעי ישראל שנקראו בת השובבה (תתלה צרי) עשה את התשובה קשר ועסוק רפואה וצרי (לחטאים) (חובש לנטעי נטעים) מרפא לבני האבות שנקראו נטעים (זדונות ושגגות בה למחות) למחות בתשובה זדונות ושגגות (ומלפני עשור עשרה) עשרה ימים לפני יום העשור (ועדה) זימן את התשובה (למרפא) אומה (סוררה) (דליות שוקים) ראה בהסרת כח השוקים (ומצב רגלים) ואין לנו כח לעמוד על רגלינו (דריכת מתנים) שאין לנו כח במתנים לדרוך (בענוי עיפים) עיפים מתמת תענית (גישות מאלפים) מלמדים לגשת (אמצך מאדירים) הזקך מספרים ומחזקים ואומרים (אדיר באדירים) (בקול) המים (אדירים):

בית לוי

כמו דליו שוקים מפסח (שם כו י) (להשמיענו) לקבלנו כמו וישמע שאול (שמואל א טו ד) (בהר הלבנון) בהמ״ק ע״ש שמלבין עונותיהם של ישראל (ינון) משיח:

(כונם) ל׳ כונס או ל׳ הכנה (כתורים) ל׳ כתר (חוללו) לשון בריאה מלשון אל מחוללך (דברים לב יח) (טפל) לשון חבור בל׳ תלמוד כמו טופלין בהמה לבהמה (חגיגה דף ח) (באבם) ל׳ פירות ועשמו בניהם (טבועה) לשון מטבע וטעמו הוטבעה ונבראה (לבת השובבה) ל״ש (ירמיה לא כא) (תתלה) לשון לא תותלת (יחזקאל טז ד) ופירש״י לשון כריכה בבגדים (צרי) הוא שרף האילן ומיוחד לרפואה כמו הקנו צרי למכאובה (ירמיה נא ח) (חובש) ל׳ התחבשת רפואה כמו יכאיב ויחבש (איוב ה יח) (נטעים) תואר לאבות עפ״ה ויושבי נטעים (ד״ה א ד כג) וכמו שדרשו רז״ל (עשור) תואר לי״כ (עשרה) רומז לעשרה ימים שבין ר״ה לי״כ (ועדה) ל׳ הזמנה (סוררה) כנוי לרשעי ישראל עפ״ה כפרה סוררה סרר ישראל (הושע ד טז) (הבטה) באנו (דליות) לשון הסרה והגבהה מלשון דליו שוקים מפסח (משלי כו) (ומעד) מלשון ולא מעדו קרסולי (ש״ב כב לז) (קרסולים) בל״א (קנעכל) ור״ל הקרסולים חלשים ויגעים (גישות) תפלות כמו ויגש אליהו (מלכים א יח) (מעופפים) כנוי למלאכים (מתהדרים) מתפארים (נאדרים) מתחזקים (בקול אדירים) עפ״ה מקולות מים רבים אדירים וגו׳ אדיר וגו׳ (תהלים צג):

עס איז ווארין גיהיילט צוא אונז מיט זיינע ביילין אונ וואונדין דער שטארקער גאט אז ער וועט משיח היילין אונ וועט אים באשאפין איין נאייע באשעפעניש איך בעט דיך גאט פון אלע ערטער פון דער ערד וואש דיא ישראל זיינען אין גלות ברייננ זייא אויף פון גלות אדום דער הויך אים להשמיענו צוא איין זאמלען אונז אויף דעם בארג פון דעם בית המקדש דאס אנדערע מאל דורך משיח דער דא הייסט ינון יהי רצון דוא גאט זאלסט אונז דער לייזין דורך משיח אזוא וויא דוא האשט אונז דער לייזט פון מצרים דורך משה רבינו: אז מלפני בראשית דעמאלט פאר דאס ערשטע באשעפעניש די דאזיגע זיבין האט ער גיטאן אין זיין מחשבה דיא וואס אויבין זיינען דער מאנט כונם ער האט אויף זייא מכוין גיוועזין פאר דער צייט דאס זייא זיינען גיבארין גיווארין זייא זיינען גיוועזין אן גיברייט איי דיא בערג אונ דיא וועלט איז באשאפין גיווארין יצרם גאט האט זייא באשאפין אונ ביא אים זיינן זיי ניקרייניט גיוועזין אין איינם פריער איי די הויכע בערג זיינן באשאפין גיווארין טפל ער האט בהעפט צו די קינדר ישראל די תשובה׳ די תשובה איז אן ניברייט צו די רשעים וואס זייא זיינען ווילד תתלה ער האט דיא תשובה אן גיבונדין איין היילונג צוא דיא זינדיגע ארפואה אונ אפלאסטר צוא דיא קינדער פון דיא אבות וואס זייא זיינען גיגליכין צוא אפלאנצונג זדונות מיט דער תשובה צוא פאר שטויסין דיא עבירות וואס ווערין גיטאן במזיד אדער בשוגג קליינעם צארין אונ גרויסין צארין אפ צוא מעקין מיט דער תשובה ומלפני אונ צעהען טאג פאר דעם צעהענטין טאג דאס זיינען דיא עשרת ימי תשובה האט ער דיא תשובה אן גיברייט צוא אהיילונג צוא דיא אפ קערער די ישראל הננו היינט זיינן מיר צו דיר פארכטיגר גאט גקומן לוג אונ זעה אן דעם צוא ברעכונג פון דעם הארצין וואס מיר צוא ברעכין היינט אין דעם טאג דליות זעה דאס אויף הייבונג פון אונזערע שענקיל דאש מיר האבין קיין כח ניט צוא שטיין אויף די פיס אונ דאס בשטאנד פון אונזערע פיס דאס טרעטונג פון אונזערע לענדין אונ דאס אונזערע קנעביל גליטשין זיך אויש דאס מיר האבין קיין כח ניט צוא שטיין גשים זייא גינעהנען בארוועס אונ זיינען מיד פון פייניגונג אונ לערנען זיך וויא אזו זייא זאלן תפלה טאן אונ לויבין דיך מיט דיא לויב וואש דיא מלאכים לויבין דיך כך מתהדרים זייא בשיינען זיך מיט דיר מיט דיין נאמען ווערין זייא גישטארקט דיין שטארקייט בשיינען זייא אונ זאגין דוא ביסט דער שטארקער איבער אלע שטארקע אזו וויא די שטארקע וואסער וואס זייא רוישין שטארק:

אדיר אדירנו יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ והיה יהוה למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד: ובדברי קדשך כתוב לאמר: קהל ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדור ודור הללויה:

חזן לדור ודור נגיד גדלך ולנצח נצחים קדשתך נקדיש ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד כי אל מלך גדול וקדוש אתה:

המול על מעשיך ותשמח במעשיך ויאמרו לך חוסיך בצדקך עמוסיך תתקדש אדון על כל מעשיך כי מקדישיך כקדשתך (נ״א בערכך) קדשת נאה לקדוש פאר מקדושים:

ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו על ישראל עמך ועל ירושלים עירך ועל ציון משכן כבודך ועל מלכות בית דוד משיחך ועל מכונך והיכלך:

עוד יזכר לנו אהבת איתן אדונינו ובבן הנעקד ישבית מדיננו ובזכות התם יוציא איום (נ״א היום) לצדק דיננו כי קדוש היום לאדונינו: באין מליץ יושר מול מגיד פשע תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט וצדקנו במשפט המלך המשפט:

פותחין · סיוסר ע״פ א״ב כפול · תארון

האוחז ביד מדת משפט : וכל מאמינים שהוא אל אמונה :

הבוחן ובודק גנזי נסתרות : וכל מאמינים שהוא בוחן כליות :

הגואל ממות ופודה משחת : וכל מאמינים שהוא גואל חזק :

הדן יחידי לבאי עולם : וכל מאמינים שהוא דין אמת :

ההגוי באהיה אשר אהיה : וכל מאמינים שהוא היה הוה ויהיה :

הודאי שמו כן תהלתו : וכל מאמינים שהוא ואין בלתו :

הזוכר למזכיריו טובות זכרונות : וכל מאמינים שהוא זוכר הברית :

החותך חיים לכל חי : וכל מאמינים שהוא חי וקים :

הטוב ומטיב לרעים ולטובים : וכל מאמינים שהוא טוב לכל :

היודע יצר כל יצורים : וכל מאמינים שהוא יוצרם בבטן :

הכל יוכל וכוללם יחד : וכל מאמינים שהוא כל יכול :

הלן בסתר בצל שדי : וכל מאמינים שהוא לבדו הוא :

הממליך מלכים ולו המלוכה : וכל מאמינים שהוא מלך עולם :

הנוהג בחסדו כל דור : וכל מאמינים שהוא נוצר חסד :

הסובל ומעלים עין מסוררים : וכל מאמינים שהוא סולח סלה :

העליון ועינו אל יראיו : וכל מאמינים שהוא עונה לחש :

הפותח שער לדופקי בתשובה : וכל מאמינים שהוא פתוחה ידו :

הַצּוֹפֶה לָרָשָׁע וְחָפֵץ בְּהִצָּדְקוֹ : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא צַדִּיק וְיָשָׁר :
הַקְּצַר בְּזַעַם וּמַאֲרִיךְ אַף : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא קָשֶׁה לִכְעוֹס :
הָרַחוּם וּמַקְדִּים רַחֲמִים לְרֹגֶז : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא רַךְ לִרְצוֹת :
הַשָּׁוֶה וּמַשְׁוֶה קָטֹן וְגָדוֹל : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא שׁוֹפֵט צֶדֶק :
הַתָּם וּמִתַּמֵּם עִם תְּמִימִים : וְכֹל מַאֲמִינִים שֶׁהוּא תָּמִים פָּעֳלוֹ ׃

תִּשְׂגַּב לְבַדֶּךָ וְתִמְלוֹךְ עַל כֹּל בְּיִחוּד : כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ וְהָיָה יְהוָֹה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ ׃ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָֹה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד :

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם ׃ כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ :

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהוָֹה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ ׃ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ ׃ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ ׃ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ :

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כֶּעָשָׁן תִּכְלֶה כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ :

וְיֶאֱתָיוּ כֹּל לְעָבְדֶךָ ׃ וִיבָרְכוּ שֵׁם כְּבוֹדֶךָ ׃ וְיַגִּידוּ בָאִיִּים צִדְקֶךָ ׃ וְיִדְרְשׁוּךָ עַמִּים לֹא יְדָעוּךָ ׃ וִיהַלְלוּךָ כָּל אַפְסֵי אָרֶץ ׃ וְיֹאמְרוּ תָמִיד יִגְדַּל יְהוָֹה ׃ וְיִזְבְּחוּ לְךָ אֶת זִבְחֵיהֶם ׃ וְיִזְנְחוּ אֶת עֲצַבֵּיהֶם ׃ וְיַחְפְּרוּ אֶת פְּסִילֵיהֶם ׃ וְיַטּוּ שְׁכֶם אֶחָד לְעָבְדֶךָ ׃ וְיִירָאוּךָ עִם שֶׁמֶשׁ מְבַקְשֵׁי פָנֶיךָ ׃ וְיַכִּירוּ כֹּחַ מַלְכוּתֶךָ ׃ וִילַמְּדוּ תוֹעִים בִּינָה ׃ וִימַלְּלוּ אֶת גְּבוּרָתֶךָ ׃ וִינַשְּׂאוּךָ מִתְנַשֵּׂא לְכֹל לְרֹאשׁ ׃ וִיסַלְּדוּ בְחִילָה פָּנֶיךָ ׃ וִיעַטְּרוּךָ נֵזֶר תִּפְאָרָה ׃ וְיִפְצְחוּ הָרִים רִנָּה ׃ וְיִצְהֲלוּ אִיִּים בְּמָלְכֶךָ ׃ וִיקַבְּלוּ עוֹל מַלְכוּתְךָ עֲלֵיהֶם ׃ וִירוֹמְמוּךָ בִּקְהַל עָם ׃ וְיִשְׁמְעוּ רְחוֹקִים וְיָבוֹאוּ ׃ וְיִתְּנוּ לְךָ כֶּתֶר מְלוּכָה :

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ ׃ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלֹךְ יְהוָֹה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ ׃ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהוָֹה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ :

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ:

וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (לשבת השבת הזה ואת יום) צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחוֹל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ (לשבת באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

וּמִפְּנֵי חֲטָאֵינוּ גָּלִינוּ מֵאַרְצֵנוּ וְנִתְרַחַקְנוּ מֵעַל אַדְמָתֵנוּ וְאֵין אֲנַחְנוּ יְכוֹלִים לַעֲשׂוֹת חוֹבוֹתֵינוּ בְּבֵית בְּחִירָתֶךָ ׃ בַּבַּיִת הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ שֶׁנִּקְרָא שִׁמְךָ עָלָיו מִפְּנֵי הַיָּד שֶׁנִּשְׁתַּלְּחָה בְּמִקְדָּשֶׁךָ ׃ יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מֶלֶךְ רַחֲמָן שֶׁתָּשׁוּב וּתְרַחֵם עָלֵינוּ וְעַל מִקְדָּשְׁךָ בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים ׃ וְתִבְנֵהוּ מְהֵרָה וּתְגַדֵּל כְּבוֹדוֹ : אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ גַּלֵּה כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ עָלֵינוּ מְהֵרָה וְהוֹפַע וְהִנָּשֵׂא עָלֵינוּ לְעֵינֵי כָּל חָי וְקָרֵב פְּזוּרֵינוּ מִבֵּין הַגּוֹיִם וּנְפוּצוֹתֵינוּ כַּנֵּס מִיַּרְכְּתֵי אָרֶץ: וַהֲבִיאֵנוּ לְצִיּוֹן עִירְךָ בְּרִנָּה ׃ וְלִירוּשָׁלַיִם בֵּית מִקְדָּשְׁךָ בְּשִׂמְחַת עוֹלָם וְשָׁם נַעֲשֶׂה לְפָנֶיךָ אֶת קָרְבְּנוֹת חוֹבוֹתֵינוּ תְּמִידִים כְּסִדְרָם וּמוּסָפִים כְּהִלְכָתָם ׃ וְאֶת מוּסַף (בשבת ואת מוספי יום השבת הזה ו) יוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה ׃ נַעֲשֶׂה וְנַקְרִיב לְפָנֶיךָ

באהבה כמצות רצונך כמו שכתבת עלינו בתורתך על ידי משה עבדך מפי כבודך כאמור:

לשבת
וביום השבת שני כבשים בני שנה תמימם ושני עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן ונסכו: עלת שבת בשבתו על עלת התמיד ונסכה:

זה קרבן שבת וקרבן היום כאמור:

ובעשור לחדש השביעי הזה מקרא קדש יהוה לכם ועניתם את נפשתיכם כל מלאכה לא תעשו: והקרבתם עלה ליהוה ריח ניחח פר בן בקר אחד איל אחד · כבשים בני שנה שבעה תמימם יהיו לכם:

ומנחתם ונסכיהם כמדבר · שלשה עשרנים לפר · ושני עשרנים לאיל · ועשרון לכבש · ויין כנסכו · ושני שעירים לכפר · ושני תמידים כהלכתם: (מלבד חטאת הכפרים ועלת התמיד ומנחתה ונסכיהם):

לשבת
ישמחו במלכותך שומרי שבת וקוראי ענג · עם מקדשי שביעי כלם ישבעו ויתענגו מטובך ובשביעי רצית בו וקדשתו חמדת ימים אתו קראת זכר למעשה בראשית:

בשעה שהחזן אומר עלינו לשבח אומרים הקהל מגדל עוז וכו':

מגדל עוז שם יי בו ירוץ צדיק ונשגב: רבונו של עולם מיום שחרב בית המקדש אין לנו במה לכפר לא קרבן ולא בגדי כהונה ולא מנחה ולא זבח ולא מזבח רק שמך הגדול עומד לנו · ויהי רצון שתהא שעה זו עת רצון ליכנס תפלתי למרום כשאני מזכיר יי יי אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת: נוצר חסד לאלפים נושא עון ופשע וחטאה ונקה: אלא בכח וכו'

עלינו פותחין הארון · כשאו' שם הלקט כסא סוגרין הארון · ואח"כ כשאומרים פותחין הארון:

עלינו לשבח לאדון הכל לתת גדלה ליוצר בראשית שלא עשנו כגויי הארצות ולא שמנו כמשפחות האדמה · שלא שם חלקנו כהם וגורלנו ככל המונם: ואנחנו כורעים ומשתחוים ומודים לפני מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא: שהוא נוטה שמים ויוסד ארץ · ומושב יקרו (נ"א וכסא כבודו) בשמים ממעל ושכינת עזו בגבהי מרומים · הוא אלהינו אין עוד (נ"א אחר) · אמת מלכנו אפס זולתו ככתוב בתורתו · וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד:

וכשהצבור גומר בקול רם הוא אלהינו וכו' · ובשעה שהצבור אומרים הוא אלהינו וכו' אומר החזן אלו הפסוקים ועוד לבטל גזירות רעות והקבלה הוא מן רבי אליעזר בעל הרוקח:

אתה הראת לדעת כי יהוה הוא האלהים אין עוד מלבדו: וידעת היום והשבות אל לבבך כי יהוה הוא האלהים בשמים ממעל ועל הארץ מתחת אין עוד: שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד: הן ליהוה אלהיך השמים ושמי השמים הארץ וכל אשר בה: כי יהוה אלהיכם הוא אלהי האלהים ואדני האדנים האל הגדול הגבור והנורא אשר לא ישא פנים ולא יקח שחד: כי שם יהוה אקרא הבו גדל לאלהינו: יהי שם יהוה מבורך מעתה ועד עולם:

סוגרין הארון

תחנה להש"ץ קודם עבודה של מוסף

אלהינו ואלהי אבותינו היה עם פיפיות שלוחי עמך בית ישראל · העומדים לבקש תפלה ותחנונים מלפניך על עמך בית ישראל: הורם מה שיאמרו · הבינם מה שידברו · השיבם מה שישאלו · ידעם היך יפארו: באור פניך יהלכון · ברך לך יכרעון · עמך בפיהם יברכון · ומברכות פיך כלם יתברכון · עמך לפניך יעבירון · והם בתוך יעבורון · עיני עמך בם תלויות · ועיניהם לך מיחלות: נגשים מול ארון הקודש באימה · לשכך כעס וחמה · ועמך מסבבים אותם כחומה · ואתה מן השמים תשגיח אותם לרחמה: עין נושאים לך לשמים · לב שופכים נכחך כמים · ואתה תשמע מן השמים: שלא יכשלו בלשונם · ולא ינקשו בשננם · ולא יבושו במשעננם · ולא יכלמו בם שאונם · ואל יאמר פיהם דבר שלא כרצונך · כי חנוניך יהוה אלהינו המה חנונים · ומרוחמיך המה מרוחמים · כמה שידענו יהוה אלהינו את אשר תחון יוחן · ואת אשר תרחם ירוחם · ככתוב בתורתך ויאמר אני אעביר כל טובי על פניך וקראתי בשם יהוה לפניך · וחנתי את אשר אחן ורחמתי את אשר ארחם: ונאמר אל יבושו בי קויך אדני אלהים צבאות · אל יכלמו בי מבקשיך אלהי ישראל:

פותחין הארון

אוחילה לאל אחלה פניו · אשאלה ממנו מענה לשון: אשר בקהל עם אשירה עזו · אביעה רננות בעד מפעליו: לאדם מערכי לב ומיהוה מענה לשון: אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגאלי: סוגרין הארון

כל סדר עבודה שבפיוט הזה מסכים מאוד לסדר המשנה והגמרא דמסכת יומא דבר דבור על אפניו מתחלתו ועד סופו · זולת בהזיה מקומות כאשר יבא לפנים בעז"ה ואלה נתוספו שהעתקתי על כל דבור לשון המשנה ולשון הגמרא בקצת מקומות · בכדי להקל על כל קורא שיבין לאשורו בלי טורח ויגיעה :

אמר מהר"י סג"ל שקשה לו על הפיוט דאמיץ דיסד עלנו תרוס דשן בפייס ראשון · אם כן משמע שתרומת הדשן כשרה בכהן הדיוט מי שנפל עליו הגורל (והלא כל עבודות יום הם אינן אלא בכ"ג) ואמר דנראה לו דפיוט דאתך אתא סבר ליה כגמרא דיומא שאין עבודת היום כשרה כי אם בכהן גדול ופיוט דאמיץ כח סבירא ליה כפירוש ריב"א דפירש היה פ"ק דיומא דתרומת הדשן הוי עבודה בכהן הדיוט · ואין להקשות אמאי נקט הפיוט את ג' הפייסות האחרות הלא לא היו כשרות אך בכ"ג אף לריב"א זה לא קשה דנקט סדר משנה דפסחים ונראה לי דל"ע שם אין מיושב ריב"א לשון הגמרא דלעיל · ומה שהתחיל הפייטן באמיץ כח לפי שהתחיל לספר ביצירת עולם לכך התחיל באמיץ כח עפ"ש אשר מרום עיניכם וראו מי ברא אלה וגו' מרוב אונים ואמיץ כח :

מיוסד ע"פ א"ב כפול ומכופל כמה פעמים עד סוף סדר עבודה · ובסופו חתום משלם ברבי קלונימוס חזק

אמיץ כח כביר ורב אונים · אשר מי יעשה כמעש גבורותיך · אמץ עליות קרית על קרים · אף יסדת תבל על בלימה: בהיות עולם חשך וצלמות ועיפה · במעטה

מטה לוי

(אמיץ כו' אומץ עליות) חוזק השמים שנקרא עליות (קרית) עשית אותם תקרה (על) מים (קרים) (כמעטה לבושך אור בוקר הנהת) שנתעטפת באור כשלמה מל' המקרה כנ"ל (קרים) מים קרים (תבל) העולם (בלימה) שאין תיבות הם בלי מה ועפ"ש

בית לוי

(אמיץ כח כו') עפ"ש מרוב אונים ואמיץ כח (ישעיה מ כו) אונים פנין כח ואמיץ ענין חוזק ועפ"ש כן אל וגו' כביר כח (איוב לו ה) (אומץ) חוזק (עליות) סולר לשמים כמ"ש המקרה במים עליותיו (תהלים קד) שהכין שמים בין מים למים (קרית) ל' קרוי וכסוי תולה ארץ על בלימה (איוב כו ז) (חשך וצלמות ועיפה) כולם ל' חושך תהו גדול מאד (כנגע)

דאש בעשרייבונג פון כהן גדול אין זיין אריין גיין אין קדשי קדשים אונ זיין ארויש גיין בשלום אום יום כפור :

זיבען טעג פאר יום כפור האט מען אן גיגרייט אין וואונונג פון כהן גדול פיל שטולען צום זיצין פיר דעם קיניג פיר דעם כהן גדול פיר דעם נשיא פיר דעם סגן הכהן אונ פיר דיא זיבציג סנהדרין · די אלע שטולין זיינען גיוועזן פון פיין זילבער · דער עלטסטער פון דיא כהנים האט גיהאט אלע מאל איין רעדע צו דעם כהן גדול · פאר געם ניט העד כהן גדול דאש דיא אויגין פון גאנץ ישראל זיינען גריכטעט אויף דיר אונ דורך דיר זאל זייא זייערע זינד פאר געבין ווערין אין דעם הייניטיגין יום הנורא יום כפור אונ דיא גרינגסטע פערשולדיגונג חס ושלום דיר דעם טויט צוא ציהט אונ די זינד פון דיא ישראל חס ושלום ווירד נישט פאר געבין ווערין · טוא תשובה אפילו אויף די קלענסטע עבירות אונ זעה אויך נאך צוא זעהן דאש דיינע ברידער אלע כהנים זאלין אויך תשובה טאן כדי דר שטן זאל נישט קענגען דעם מינדעסטען קטרוג האבין · דרויף ענטפערט אים דער כהן גדול דאש ער ווירקליך אויף אלעם תשובה גיטאן האט אונ אויך אלע כהנים דער צוא אויף גימונטערט האט ווענין דער תשובה · אונ ער איז בטוח דאש השם יתברך דיא זינד פון ישראל פר געבין ווערד דר נאך ווירד באקאנט גימאכט דאש דער כהן גדול נעמט אן דאש וואונונג אין בית המקדש האט זיך דאש גאנצע פאלק פאר זאמילט אים צוא באגלייטין פון זיין וואונונג אין בית המקדש אריין · אונ דאש איז גישעהן מיט זעלכי ארדנונג · פריער אויש זיינען גיגאנגען אלע דיא קינדער וואש זיינען ארויש גיקומן פון דוד המלך אונ פיר זיי האט מען אויש גרופין גיבט אפ כבוד צום הויז דוד המלך · דר נאך דיא קינדער פון דיא חשמונאים · דער נאך דיא לוים זעקס אונ דרייסיג טויזינד · אונ מען האט פיר זייא אויס גרופין גיבט אפ כבוד צום הויז לוי · דער נאך פיר אונ צוואנציג טויזינד כהנים אלע אן גיטאן אין ווייסע זיידענע קליידער · דער נאך זיינען גיגאנגען אלע משוררים דער נאך אלע מוזיקאנטען מיט טראמפעטין אונ אנדערע כלי זמר · דער נאך דיא טויער שליסר פון בית המקדש · דער נאך דיא בעלי מלאכות וואש האבין גימאכט דאש קטורת · דער נאך דיא פרוכת מאכערס · דר נאך אלע וועכטערש · דער נאך דיא איינגעמער פון געלד אין בהמ"ק · דער נאך איין גאנצער קארפוס זעסיל טרעגער · דר נאך די זיבציג סנהדרין · דער נאך הונדערט מענער מיט זילבערנע שטעקינש אום דען וועג פרייא צוא מאכין · אונ ערשט יעצט דער כהן גדול אליין · אונ הינטער אים דיא עלטסטע כהנים פאר ווייש אונ אום איינגאנג פון יעדערע גאס האבין אים מקבל גיוועזן דיא גרעסטע לייט אונ רבנים בכבוד גדול · אונ האבין צוא אים גיזאגט בעט צום בורא יתברך דאש ער זאל אונז ערהאלטין דאש מיר זאלין קאנען אים דינען ביראה אונ ליבשאפט · אונ אלס זייא זיינען אנגיקומען צום איינגאנג פון בית המקדש · האבין דיא כהנים מתפלל גיוועזן איין תפלה פיר דעם ערהאלטין דאש הויז דוד דאש בית המקדש אונ דאש גאנצע הויז כהנים לוים וישראלים · דאראויף דאש גאנצע פאלק מיט איין גרויש גישרייא אמן גיענטפערט האבן · דאש פון דעם שטארקין קול וועגין · פייגל פון דער לופט זיינען אראפ גיפאלין · דער נאך האט זיך דער כהן גדול גיזעגינט מיט דעם גאנצין פאלק ווייגענדיג · אונ צווייא כהנים האבין אים אין איין באזונדערע שטוב אין בית המקדש אריין גיפירט אפ גיזונדערט פון אלע כהנים · דאש וואר דער אריין גאנג אין קדשי קדשים · בייא דעם ארויש גיין פון קדשי קדשים בשלום וואר דר כבוד נאך פיל גרעסער אונ שענער דאס עש נאר אומעגליך איז צוא דער שרייבין דעם גרוישן כבוד וואש דער כהן גדול גיהאט האט · בייא ארויס גיין אבינט האבין אים שוין אלע יהודים אין ירושלים אפ גיווארטעט אין ווייסע קליידר אן גטאן אונ וועקסינע ליכט אין די הענט · אויך אלע פענצטער אין דר שטאט ווארין בעלייכט אונ אויס גיהאנגן מיט די שענסטע גילדענע אונ זיידענע צייגין · אונ איבער דעם גרויסין גידראנג פון פילען פאלק האט עס גיפלעגט צוא דויערין ביז אין דער האלבע נאכט איידער דר כהן גדול האט גרייכט ביז צוא זיין וואונונג · דען יעדער אפילו זייא האבין אלע גיפאסט האט דאך קיינער ניט גיוואלט אהיים גיין ביז ער האט דעם כהן גדול גקושט אונ דאש האט גיפלעגט דויערין ביז אין דער האלבע נאכט · דעם צווייטין טאג דער נאך מוצאי יום כפור וואר ביים דעם גאנצין פאלק אויך יו"ט צוליב דער כהן גדול גליקליך אונ בשלום ארויס גגאנגן איז פון קדשי קדשים · אונ דער כהן גדול פלעגט אויך צוא מאכין מוצאי יום כפור אגרויסע סעודה פאר אלע זיינע באקאנטע אונ גוטע פריינד אונ קרובים · אונ האט גילאזט פאר פערטיגין אלע מאל אנאלדינם טאביל אונ אויף גישריבין די ווערטר · איך כהן גדול בן כהן גדול האב גיטאן די עבודה אום יום כפור אין קדשי קדשים אין דעם אונ דעם יאר · יהי רצון דאש מיין זון נאך מיר אויך דאש אייגענע גליק גיניסען זאל צוא דינען אין היילינגן הויז לפני מלך מלכי המלכים : אמן כן יהי רצון :

אמיץ כח דו גאט ביסט שטארק מיט כח אונ מיט פיל גרויסע מאכט ווער קאן טאן אז דיא ווערק פון דיין שטארקייט די שטארקע פודעם דאס זיינען דיא הימל האסטו גיבעלקט אויף דיא קאלטע וואסר אויך האסטו געגרונד פעסט דיא וועלט אויף נישט בהיות עולם אז דיא וועלט

לבושך אור בוקר העדית · בין זדונים חצית כקרח הנורא · בצול הקויתם לבל יכסון חלד: גלית פני נשי והניצה תנובה · גן מקדם טעת לשעשוע מאמיריך · גודל מאורות תתה ברקיע עזך · גם צבא מזרות עמם צוית: די שחים ודאים משעל צרת · דמיון בריח לכרת יושבי גנים · דבוקת רגבים הוציאה רומשים ושואפים · דר קנה ובצה לארוחת קרואיך: הכנת טבח ומסך וסועד אין · הקרצת גולם מחומר בתבנית חותמך · הפחת בחלדו טוהר נשם מזבולך · הרדם ומצלעו עזר לו יעדת: וצויתו בלי לעוט מעץ הדעת · והפר צווי כפתי בהשאת זוחל · ונענש בזעת אף לטרוף חקו · ואולת בצירים · וערום עפר לחמו: זרוי רבעו הקפית בבטן חומדת · זרעה והולידה אכר ורועה צאן · זבח ושי הגישו

בית לוי

[מ]לת לשון מסוה פנה (תהלים יח יג) (זדונים) תואר למים עפ"ש המים הזידונים (תהלים קכד ה) (חצית) הבדלת באמצע (כקרח הנורא) ר"ל רקיע כעין הקרח הנורא (יחזקאל א כב) (בצול) ל' מצולות (הקויתם) כמ"ש יקוו המים (לבל יכסון חלד) כמ"ש בל ישובון לכסות הארץ (תהלים קד ט) (נשיה) ל' הארץ נשיה (תהלים פח יג) ונקראת נשיה ע"ש כשאדם מת ונקבר בה נשכח (והניצה) ל' הנצו הרמונים (שה"ש ז יג) (תנובה) ענין למה כשדה (לשעשוע) לטיול (מאמיריך) תואר לישראל ע"ש את ה' האמרת היום (דברים כו יז) (גודל מאורות) ע"ש את שני המאורות הגדולים (בראשית א טז) (תתה) נתת מלשון ואותני נתה לי עורף (ש"ב כב מא) (מזרות) כמו מזלות ור"ת במקום למ"ד וכ"ה בפסוק התוציא מזרות (איוב לח לב) (די) לשון רבוי (שחים) השטים במים מלשון כאשר יפרש השוחה לשחות (ישעיה כה יא) (ודאים) המתעופפים מלשון כאשר ידאה הנשר (דברים כח מט) (משעל) תואר למים ע"ש מי מדד בשעלו מים (ישעיה מ יב) (צרת) כמו יצרת (דמיון בריח) תואר ללויתן ע"ש (ישעיה כז) והוא דומה לבריח הסוגר הסוגר הבער ומבריח מקצה הבער עד קצהו כן הלויתן מקיף כל העולם ומבריח מן קצה הים עד קצהו (לכרת) ל' סעודה מל' ויכרה להם כרה גדולה (מ"ב ו כג) (דבוקת רגבים) תואר לארץ ע"ש ורגבים ידובקו (איוב לח לח) (רומשים) חיות ובהמות (ושואפים) נחשים ועקרבים השואפים את מלשון השואפים על עפר הארץ (עמוס ב ז) (דר קנה ובצה) תואר לשור הבר כמ"ש תחת צאלים ישכב בסתר קנה ובצה (איוב מ כא) ובצה ענינו מים בצה והוא אגם וקנה הם לשון קני סוף (לארוחת) לשון סעודה מלשון וארוחתו ארוחת תמיד (מ"ב כה ל) (קרואיך) המזומנים לסעודה כמו יאכלו הקרואים (ש"א ט יג) (טבח) חרב העומדת לטבוח (ומסך) יין הרבה מזוג (בראב"ן) (וסועד אין) ע"ש ואדם אין (בראשית ב ה) ור"ל קודם בריאת האדם (הקרצת) לשון חתוך כמ"ש מחומר קורצתי גם אני (איוב לג ו) גולם קבוי דבר שעדיין לא נברא לגמרי אבל וכל כך אדה"ר שעדיין לא נפחה בו נשמה (בראב"ן) (הפחת בחלדו) כמ"ש ויפח באפיו נשמת חיים (בראשית ב ז) (בחלדו) לשון אדמה מלשון כל יושבי חלד (תהלים מט ב) וטעמו בגופו כי נברא מאדמה (נשם) כמו נשמה (מזבולך) תואר לשמים הנקרא זבול (הרדם) לשון תרדמה (ומצלעו) כמ"ש ויקח אחת מצלעותיו (בראשית ב כא) (עזר) אשה (יעדת) זמנת (לעוט) לשון אכילה מל' הלעיטני נא (בראשית כה ל) (בהשאת זוחל) ע"ש הנחש השיאני (לטרוף) לשון טרף ומזון (חקו) מזונו מלשון הטריפני לחם חקי (משלי ל ח) (ואולת) הוא מעשה שטות (בצירים) ע"ש בעצב תלדי בנים (וערום) תואר לנחש (זרוי רבעו) מל' ארחי ורבעי זרית (תהלים קלט ג) ועיין ברש"י (הקפית) לשון והגבינה הקפיאני (איוב י י) (חומדת) תואר לאשה (אכר) עובד אדמה והוא קין כמו אכריכם וכורמיכם

מטה לוי

שאמרת יהי אור ויהי אור (בין) מים התחתונים הנקרא (זדונים) על שם שעלות למעלה למים עליונים (חצית) הבדלת ברקיע שמראהו (כקרח הנורא) (בצול הקויתם) הקוית ואספת המים במצולות הים (לבל יכסון חלד) (גלית פני נשי) אמרת ותראה היבשה (והניצה תנובה) והצמיח: תדשא (לשעשוע מאמיריך) לטייל בו ישראל שהם אהוביך ומשבחיך (גודל מאורות) חמה ולבנה (גם צבא מזרות) המזלות והכוכבים (עמם) גם חמה ולבנה צוית להאיר לעולם (די שחים) רוב דגים השטים במים (ודאים) עופות הפורחים (משעל צרת) יצרת ממים המתגדלים בשפל של לויתן שהוא (דמיון) נחש ודומה כמו (בריח) נבראת אותו (לכרת יושבי גנים) לסעודת הצדיקים היושבים בגנים ונעמדים תורה (דבוקת רגבים) הארץ הדבקה מרגבי עפר (הוציאה רומשים ושואפים) הנחש רומשים על פני הארץ וכל נפש חיה השואפים רוח (דר קנה ובצה) שור הבר הדר בין קנה היער ובין אגם (לארוחת קרואיך) לסעודת צדיקים הקרואים לסעודה (הכנת טבח ומסך) אמת שהכנת מאכל ומשתה (וסועד אין) אבל לא היה עדיין מי שיאכל ויסעד לכן ממה שנבראת (הקרצת גולם מחומר) חתכת גולם מחומר (בתבנית חותמך) במדת תבניתך (הפחת בחלדו) נפחת בגופו שנברא מאדמה (טוהר נשם) נשמה טהורה (מזבולך) משמים (הרדם) הפלת עליו תרדמה (ומצלעו עזר לו יעדת) וזמנת לו עזר מצלעו (וצויתו בלי לעוט) שלא לאכול מעץ הדעת (בהשאת זוחל) בהסתת נחש זוחלי עפר (בזעת אף לטרוף חקו) בזעת אפיך תאכל לחם (ואולת) והאשה שעשתה אולת נענשה (בצירים) בצירי לידה (וערום עפר לחמו) והנחש שהיה ערום נענש ועפר תאכל כל ימי חייך (זרוי רבעו) שהכת זרעו בעת תשמישו (הקפית בבטן חומדת) עשית קפוי בבטן חוה שהתאוותה לאכול מעץ הדעת (אכר) קין עובד אדמה (ורועה צאן) והבל רועה צאן (זבח ושי) קרבן ומנחה (הגישו למולך יחד) הגישו לאדון הניסים

איז נאך גיוועזן פינצטער וויא דער שאטין פון טויט אונ טונקיל מיט דעם איין הילין פון דיין קלייד האסטו דאס מארגין ליכט גימאכט ליכטן צווישין דיא טוטווילינגע שטארקע וואסער האסטו צוא טיילט אונ האסט אויס גישפרייט דיא הימיל אזוא וויא אשרעקליך אייז אין דיא פיסענגעש האשטו דיא וואשער גימאכט איין זאמלען זייא זאלין ניט צוא דעקין די וועלט גלית פני נשי דוא האסט אויף גידעקט דאס פנים פון דער ערד אונ זיא האט גימאכט שפראצין פרוכט אנגארטין האסטו גיפלאנצט פון מזרח זייט דרינגען צוא דער פרייען דיינע גליבטע ישראל גרויסע ליכט דיא זון אונ לבנה האסטו גגעבין אין דיין שטארקין הימל אויך דאס הערשאפט פון מזלות האסטו גיהייסין זייא זאלין לייכטן מיט דר זון אונ לבנה די שחים די פיל פיש וואש זיי שווימן אין וואסר אונ די פייגיל וואש פליהן האשטו באשאפין פון דעם וואשר וואש דוא האשט זייא מיט דיין טריט גימאסטין דער לויתן וואש ער איז אזו וויא אריגל אונ רינגילט ארום דיא וועלט האשטו בשאפין צוא אמאל צייט צו דיא צדיקים וואס ויצין אין גן עדן דיא בהעפטונג פון דיא שטיקער ערד זייא האט אויס גיצוגין אלערלייא ווירמיטונג אונ אליץ וואש דא שוועבט אונ וואש לויפט אויף דר ערד דער שור הבר דער דא וואגט צווישין דיא שטעקליך אונ ביימר אין וואלד אונ צווישין זומפן ער איז אן גבריים צוא דער סעודה פון דיינע גרופינע אונ אן גיברייטע צדיקים הכנת טבח דוא האסט אן גיברייט אין ששת ימי בראשית אשעכטונג צוא עסין אונ וויין גנוג צוא טרינקען אבער עס איז נאך קיינער ניט גיוועזן דאס ער זאל דער פון עסין אזו האשטו אים גישניטין אונ בשאפין דעם גוף פון אדם הראשון פון דער ערד אין גישטאלט פון דיין תואר אונ האשט אריין גיבלאזין אין זיין גוף וואש ער איז פון ערד בשאפן גיווארן אריינע נשמה פון דיינע הימלען ער איז אנשלאפין גיווארין אונ פון זיין ריפ האסטו אהילף צוא אים אן גיברייט דאש איז חוה וצויתו בלי לעוט אונ דוא האשט אים אן גיזאגט ער זאל ניט עשין פון דעם עץ הדעת אונ ער האט פאר שטערט דאש גיבאט וויא איין נאר הורך דעם אן רייצין פון דעם שלאנג איז ער גישטראפט גיווארין דאש ער זאל זוכן זיין ברויט מיט דעם שווייס פון זיין פנים אונ דיא חוה דער פאר וואש זיא האט גיטאן דאש נארישקייט איז זיא גישטראפט גיווארין דאש זיא זאל מיט ווייטאג קינדר גיווינן אונ דער שלאנג וואש ער איז גיוועזן קליגר פון אלע חיות זאל זיין ערד צוא זיין שפייז זרוי רבעו דיא זרע פון זיין הויערונג פון אדם האסטו גימאכט פאר גליווירין אין בויך פון דר

גלוסטיגע

למולך יחד · זעמת ברב ושעת תשורת צעיר: חמל רחמיו שחת וערף אח · חלה פניך
ושמת לו אות · חלו שלישים קרוא בשמך לסמל · חיל נוזלים קראת ושטפום ואבדו:
טעו גאים ופצו סור לנגדך · טורפו בחום הומים וזורבו נצמתו · טעון גופר נושע כסגרת
בעדו · טפוליו הפרית ומלאו פני ציה: יעצו נאחדים לרום עד לשחק · יקשו נפצו ברוח
סועה וסער · ידיד אתוי עבר ידעך בעולם · יחום זקוניו העלה לך לכליל: כשה תמים
בוחר איש תם · כחשק ישיבת אהלים ונמשך אחריך · כושר חניטי יוף הוצאת מחלציו ·
כלו זרע אמת ואין דופי: לשרתך אוית לוי איש חסידך · להבדיל מגזעו מקדש קדש
קדשים · לקשור נזר קדש ולעטות אורים · לישב בכבודה פנימה ימים שבעה · מחזיקי

מטה לוי

יחד (זעמת ברב) קללת בקין הבכור (ושעת תשורת צעיר) וקבלת תשורת הבל הקטן (חמל רחמיו שחת) שחת חמלת רחמים (וערף אח) ועשה אכזר ושחת את אחיו והרג אותו ואחר כך (חלה פניך) התפלל קין לפניך (ושמת לו אות) כמ"ש וישם ה' לקין אות (חלו שלישים) דור אנוש שהם דור שלישי לאדם החלו לעבוד עבודת כוכבים (קרוא בשמך לסמל) לקרוא בשמך לדמות עבודת כוכבים (חיל נוזלים קראת) קראת למי אוקיינוס (ושטפום ואבדו) (טעו גאים) דור המבול נתגאו (ופצו סור לנגדך) ואמרו סור עלמך ממנו ולא תטה לנו מאומה (טורפו בחום הומים) נטרפו ונטרדו מן העולם ונדונו במים רותחים הומים (וזורבו נצמתו) ונצרפו ונכרתו אך נח ששים (טעון גופר) עמוס ונושא בתיבת עצי גופר וע"ז (נושע כסגרת בעדו · טפוליו הפרית ומלאו פני ציה) ומלאו פני הארץ (יעצו נאחדים) דור הפלגה שהיו שפה אחת ודברים אחדים שהיעצו (לרום עד לשחק) להתרומם עד לשמים (יוקשו נופצו ברוח סועה וסער) ויפץ ה' אותם כקש ותבן הנדחף על ידי רוח סערה (ידיד אתוי עבר) אברהם ידיד ה' הבא מעבר הנהר (ידעך) הודיע שמך בעולם (יחום זקוניו) יצחק בן זקוניו (העלה לך לכליל) לעולה שכולה כליל לה' (כשה תמים) בלי מום שהוא ראוי להקרבה כן (בוחר) יעקב (איש תם) (כחשק) בשעה שחשק (ישיבת אוהלים) של שם ועבר (ונמשך אחריך) לקיים מצותיך (כושר חניטי יוף) בנים כשרים ויפים (הוצאת מחלציו) (כולו זרע אמת ואין דופי) שלא נמצא פסול במטתו (לשרתך כו' חסידך) שנאמר וללוי וגו' איש חסידך (דברים לג) (להבדיל מגזעו) משבטו של לוי (מקדש קודש קדשים) אהרן הכהן שנתקדש יותר מן הלוים (לקשור נזר קודש) הציץ שקודש יהיה קשור על מצחו (ולעטות אורים) ויהיה עטוף באורים ותומים (לישב בכבודה פנימה) לישב בצניעות לבדו בלשכתו ימים שבעה (מחזיקי אמנה) ב"ד שחזקו עצמם באמונה (שבוע קודם לעשור מפר ישים כהן הראש) כדתנן שבעת ימים קודם יו"כ מפרישים כ"ג מביתו ללשכת פלהדרין (כדת המלואים) כמ"ש במלואים ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים

בית לוי

(ישעיה מא) (שי) מנחה (למולך) לנגדך (ברב) בקין הבכור כדכתיב ואל קין ואל מנחתו לא שעה (בראשית ד ה) (ושעת תשורת צעיר) כמ"ש וישע ה' אל הבל ואל מנחתו (שם) (וערף) לשון שריפה והריגה (קרוא בשמך לסמל) כמ"ש אז הוחל לקרוא בשם ה' (שם כו) (חיל נוזלים) זה אוקיינוס שהציף שליש העולם בימי דור אנוש (גאים) דור המבול (ופצו) ל' פתיחת פה לדבר כמו (שופטים יא לה) (סור ממנו) כמ"ש ויאמרו לאל סור ממנו ודעת דרכיך לא חפצנו (איוב כא יד) (טורפו) ל' טרף והריגה (בחום) במים חמים ורותחים (הומים) עמ"ש ויהמו גליו (ישעיה נא טו) (וזורבו) נשרפו כ"מ (איוב ו יז) (נצמתו) ל' כריתה כמו בעשין למתקוממי (תהלים סח יז) ור"ל נכרתו בימי המבול (טעון גופר) מאמר לנח ע"ש התיבה של עצי גופר (טפוליו) בניו והוא לשון תלמוד דתליא בים טפלי (חולין דף יא) (פ' ערוך ענן טפל) (הפרית) הרבית (ציה) ארץ (נאחדים) מאמר לדור הפלגה עמ"ש ודברים אחדים (בראשית יא א) (לרום) להתרומם (לשחק) שמים שנמשם שחקים (יוקשו) לשון מוקש כמו כהם יוקשים בני האדם (קהלת ט יב) (נופצו) ל' פיזור ול"ש הוא ויפץ ה' אותם (בראשית יא) (ידיד) מאמר לאברהם עמ"ש מה לידידי בביתי (אתוי) הבא כמו שוטו אתיו (ישעיה מא יב) (עבר) הנהר (יחום) ל' חמום זרע (זקוניו) כמו בן זקוניו (לכליל) לעולה (איש תם) מאמר ליעקב (כושר חניטיו) זרע כשר (יוף) לשון יופי כמו ויוף בגדלו (יחזקאל לא ז) ופירש"י ל' יופי (דופי) מלשון תתן דופי (תהלים נ כ) ופרש"י דבר גנאי לגנותו (אוית) ל' חשק כמו אוה למושב לו (תהלים קלב יג) (מגזעו) מבניו (מקדש) מאמר לכ"ג ע"ש שהוא מקודש מכולם (נזר קדש) מאמר לציץ (ולעטות) ל' עטוף (אורים) רמז לאורים ותומים (מחזיקי אמנה) מאמר לב"ד

גלוסטיגע חוה זרעה זיא האט גיזייט אונ גוואונן איין אקיר מאן דש איז קין אונ אפאסטך דש איז הבל אשעכטונג צו אקרבן אונ אגשאנק האבין זייא ביידע פר דיר גינעהינט האסטו גיצארינט אויף דעם קרבן פון קין וואש ער איז גיוועזן דער עלצטער אונ האסט זיך גיקערט צוא דעם קרבן פון הבל וואש ער איז גיוועזן דער יונגסטער חמל רחמיו קין האט פאר דארבין זיין דער בארימקייט אונ האט דער שלאגן זיין ברודער הבל· קין האט פאר דיר גיבעטין האסטו אים גגעבין אצייכין אז קייער זאל אים ניט דר שלאגן זייא האבין אן גהויבין דאס דריטע דור פון אדם דאש איז דור אנוש צוא רופין מיט דיין נאמן די בילדר דיא שטארקע ריניטדינגע וואשער פון דעם ים אוקינוס האשטו גירופין אונ דיא וואסרין האבין זייא פאר פליצט אונ דער ים אוקינוס האט אשליש עולם פאר טריינקט אונ זייא זיינען פאר לארין גיווארין טעו גאים זייא האבין זיך פאר אירט דיא האפריגע דאש איז דאש דור המבול אונ האבין גיזאגט צוא דיר קער אפ פון אונז מיר דארפין דיינער גיט זייא זיינען פאר צוקט גיווארין אין דער היץ פון דיא ברומינדיגע וואסר פון דעם מבול אונ זייא זיינען פאר ברענט אונ פאר שניטין גיווארין אבער נח וואס ער האט דיא תיבה פון פיכסין האלץ גימאכט איז ער גיהאלפין גיווארין אז דוא האסט ארום אים פאר שלאסין פר דעם וואסר טפוליו הפרית זיינע קינדר האשטו גימערט זייער פיל אונ זייא האבין דער פילט דיא גאנצע וועלט יעצו נאחדים דאש דור הפלגה וואש זייא האבין אלע איין לשון גיהאט האבין זיך בראטין אטורם צו בויען צוא דער הייבין זיך ביז אין הימל זייא זיינען גשטרויכלט גיווארין זייא זיינען פאר שפרייט גיווארין דורך אגרויסין שטורם ווינד ידיד דר גליבטר אברהם וואש ער איז גיקומן פון עבר הנהר האט דיך גימאכט קענען אין דר וועלט זיין זון יצחק וואש ער האט אים גיוואונגן אויף דער עלטער האט ער אים גיוואלט צוא איין קרבן עולה אויף ברייגען כשה תמים אזוא וויא אלעמעלע אן איין מום איז דר פרומער יעקב אויש דער ווילט גיווארין אז ער האט גיגלוסט צוא זיצין אין דיא גיצעלטין פון תורה אונ האט זיך נאך דיר גצויגן רעכט פארטיגע שיינע שפראצין דאש זיינען די צוועלף שבטים האשטו אויש גיצויגין פון זיינע לענדין זייא זיינען אלע ווארהאפטיגע קינדר גיוועזן אונ אן שאנד לשרתך צוא דינן דיך האשטו גגלושט שבט לוי דיין פרומר מאן אפ צוא שיידן פון זיינע קינדר אהייליגן כהן גדול ער זאל טאן די עבודה אין קודש הקדשים אן צוא קניפן אהייליגע קרוין אויף זיין קאפ דאש איז דער ציץ דאש איז גיוועזן אגילדענער בלעך דרויף איז אן גישריבין גיוועזן דער שם המפורש אונ דאש ער זאל אן טאן דיא אורים ותומים צוא זיצן מיט כבוד אין בית המקדש אין אבזונדער חדר זיבען טעג מחזיקי אמנה דיא עלצטע פון דעם בית דין וואש זייא זיינען שטארק אין דער אמונה אוואך פאר יום כפור האבין זייא דעם כהן גדול אפ גישיידט פון זיין הויז אזו וויא מהאט גיטאן אז מהאט דאס משכן אויש גבויט האט דר כהן

אמנה שבוע קודם לעשור· מפרישים כהן הראש כדת המלאים: חזו מזים עליו מי חטאת לטהרו· זורק מקטיר ומטיב להתרגל בעבודה:

ככתוב בתורתך כאשר עשה ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם:

נלוים אליו נבונים ישישי שער· נואמים לו קרא נא בפיך· נוגה תשיעי יעמידוהו בשער קדים· נוי זבחי יום לפניו יעבירו: סמך ביאת שמש צידו ימעיטו· סאב לובן פן כרדם יקרהו· סבי שבטו ללמד חפן יוליכוהו· סמים לתמר בפנים אותו ישביעו· סמר בשרו והדמיע כי נחשד· סרו גם הם ובכה הגירו· שיח מדרש בפה ובכתב הגיון· סביביו ישננו לעוררו עד חצות: עלצו תרום דשן בפיס ראשון· עוד יפיסו לדשון פנימי ומנורה· עקב קטורת פיס חדשים ישלשו· ערוך נתחים יחד פיס הרביעי· עלה ברק השחר כנם הצופה· עליו פרשו מסך בוץ להצניע· ערה סותו טבל ועט זהבים·

בית לוי

(ומטיב) היה מטיב הדשן מן הנרות ומדליק אותן: (נלוים) מתחברים אליו ועל כל הנלוים עליהם (אסתר ט כז) (ישישי שער) סנהדרין (נואמים) מדברים אליו וינאמו (ירמיה כג לא) (נוגה) לשון אורה כמו מנוגה נגדו (תהלים יח יג) (צידו) מאכלו (סאב לובן) טומאת קרי שהוא לבן (סאב) לשון טומאה כי תרגום של טמא מסאב (כרדם) לשון תרדמה (יקרהו) לשון מקרה (סבי שבטו) זקני כהונה (חפן) קמיצה עש"ה ומלוא חפניו (סמר) ל׳ מסמר ויתד ונעיצו התקשות כמו סמר מפחדך בשרי (תהלים קיט) (והדמיע) הוריד דמעות (בכה הגירו) הורידו דמעות ל׳ עיני נגרה (איכה ג מט) (שיח) לשון דבור (ישננו) לשון דבור (עלצו) ל׳ שמחה כמו עלץ לבי (ש"א ב א) (בפיים) ל׳ גורל (עקב) כמו בעבור (ערוך) כמו לערוך (ברק) אור והוא מענין ברקים או פטדה וברקת (ערוך ערך ברק) (כנם) ל׳ אמירה בתלמוד נר וטמיתי ט (הצופה) הרואה כמו ויקרא הצופה (ש"ב יח כו) (ערה) פשט אליו ויערו את הארון (ד"ה ב כד יא) וכמו המערה מכלי אל כלי (סותו) לשון מלבוש כמו ובדם ענבים סותה

מטה לוי

(ויקרא ח) וכתיב שם כאשר עשה ביום הזה צוה ה׳ לעשות לכפר עליכם ודרשינן זה מעשה יוה"כ (מזים עליו כו׳) כדתניא אחד זה ואחד זה מזים עליו כל ז׳ מכל חטאות שהיו שם (יומא ד׳ יח) (זורק מקטיר ומטיב) כדתנן (יומא יד) כל ז׳ הימים הוא זורק את הדם ומקטיר את הקטורת ומטיב את הנרות כו׳ וכל אלו העבודות עשה כל שבעה ימים בעצמו (להתרגל בעבודה) כדי שיהא רגיל בעבודה: (נלוים אליו כו׳ בפיך) כדתנן מסרו לו זקנים מזקני ב"ד ואמרו לו אישי כ"ג קרא אתה בפיך סדר העבודה שמא שכחת או לא למדת (נוגה תשיעי כו׳ לפניו יעבירו) עי"כ שחרית מעמידים כ"ג בשער מזרח ומעבירים לפניו פרים ואילים וכבשים שהם זבחי יוה"כ כדי שיהא מכיר ורגיל בעבודה למחר (סמך ביאת שמש כו׳ כרדם יקרהו) כדתנן עי"כ עם חשיכה לא היו מניחים אותו לאכול הרבה מפני שהמאכל מביא את השינה ושלא יקראו טומאת קרי בתרדמה ושינה (סבי שבטו כו׳) כדתנן מסרוהו זקני ב"ד לזקני כהונה ללמדו קמיצת חפניו (סמים לתמר בפנים אותו ישביעו) כדתנן והשביעוהו שלא יתקן מבחוץ ויכניס כדרך שהצדוקים עושים (סמר בשרו כו׳ ובכה הגירו) כדתנן הוא פורש ובוכה על שחשדוהו שהוא צדוקי והם פורשים ובוכים על שחשדוהו והחושד בכשרים לוקה בגופו (שיח מדרש כו׳ עד חצות) כדתנן אם היה חכם דורש ואם לאו ת"ח דורשים לפניו ואם רגיל לקרות קורא ואם לאו קוראים לפניו (עלצו תרום דשן בפיים ראשון) שמחו לתרום דשן בפיים ראשון (עוד יפיסו לדשון פנימי ומנורה) כדתנן הפיים השני כו׳ ומי מדשן את מזבח הפנימי ומי מדשן את המנורה (עקב קטורת) בעבור הקטורת מי יקטיר (פיים חדשים ישלשו) הוא פיים שלישי כדתנן חדשים לקטורת בואו והפיסו כי מעולם לא שנה בה אדם לעולם (ערוך נתחים יחד פיים הרביעי) מי מעלה איברים מן הכבש לגבי המזבח ויערוך אותם יחד הוא היה פיים הרביעי (עלה ברק השחר כנם הצופה) כשאמר הרואה עלה ברק אור השחר כדתנן אמר להם הממונה צאו וראו אם הגיע זמן השחיטה הרואה אומר ברקאי (עליו פרשו מסך בוץ להצניע) פרשו סדין של בוץ בינו לבין העם שלא יראו כשפושט בגדיו וכדי שיכיר שעבודת היום בבגדי בוץ (ערה סותו) פשט בגדיו (טבל ועט זהבים) ירד וטבל וקינח את גופו ולבש בגדי זהב (עמד וקדש) ידיו ורגליו מן הכיור (וקרץ תמיד השחר)

גדול גמזט זיצין אין אוהל מועד זיבין טעג מיהאט אויף אים גשפריינגט מיט דעם וואשר וואש דרינען איז געוועזין דאש אש פון דער פרה אדומה צוא ריין מאכין אים· דיא אלע זיבין טעג האט ער פון קרבנות דאש בלוט גישפריינגט אונ האט מקטיר קטורת גיוועזן אונ האט דיא ליכט פון דער מנורה אן גיצונדין כדי ער זאל זיך דער מיט גיוואונען אין דער עבודה:

גלוים אליו דיא אלטע אונ פאר שטאנדיגע פון דיא סנהדרין האבין זיך צוא אים באהעפט זייא האבין צוא אים גיזאגט לייען אליין מיט דיין פיל דעם סדר פון דער עבודת פון יום כפור טאמר האסטו עפעס פאר געסין אדער טאמר האסטו ניט גילערינט· דעם ניינטען טאג אין דער פריא דאש איז ערב יום כפור האט מען אים גישטעלט אין טויער פון מזרח·דיא שיינע קרבנות פון דעם טאג יום כפור האט מען פאר אים גימאכט איבער פירין כדי ער זאל זייא באטראכטין אונ זאל גניט ווערין וויא ער זאל זייא מארגין מקריב זיין סמך ביאת שמש ערב יום כפור אידר דיא זון איז אונטער געגאנגען האט מען זיין שפייז גמינערט מען האט אים ניט גלאזט פיל עסין דען מען האט מורא גיהאט דיא טומאה פון קרי טאמער וועט זיך אים אין שלאף טרעפין· דיא אלטע לייט דיא כהנים פון זיין שבט האבין אים גיפירט צוא לערנען דאש גייפלין פון דעם גווירץ פון דיא קטורת וואש ער האט באדארפט מקטיר זיין איניווייניג אין קדשי קדשים האבין זייא אים באשווארין ער זאל ניט משנה זיין פון דער עבודה דאש ער זאל דיא קטורת ארויף שיטן אויף דעם פייער פאן אין קדשי קדשים אונ זאל ניט טאן אזוא וויא דיא צדוקים זאגין דאש מען זאל פריער ארויף שיטין דיא קטורה אויף דעם פייאר אונ דער נאך זאל מען ארייין גיין אין קדשי קדשים זיין לייב איז דער ציטערט גיווארין אונ האט גיוויינט מיט טרערין וואש מען האט אים חושד גיוועזן פאר איין מין דיא זקנים האבין זיך אויך פון אים אוועק גיקערט אונ האבין גיוויינט אונ האבין טרערין גילאזט רינען ווייל זייא האבין אים גימוזט חושד זיין ער האט גילערינט אונ האט גדרשנט פון תורה שבכתב אונ תורה שבעל פה ווען ער איז אבער קיין למדן ניט גיוועזן אזוא האבין דיא מענטשין וואש זייא זיינען ארום אים גיזעסין פיר גילייענט גיקליבענע קאפיטליך פון איוב אונ עזרא אונ דברי הימים מען זאל אים אויף האלטין פון שלאף ביז האלבע נאכט עלצו זיי האבין זיך גיפרייט אפ צו שיידין דאש אש פון דעם מזבח דורך דעם ערשטין גורל דער נאך האבין זייא ווידער גורל גיווארפין ווער זאל אפ קערין דאש אש פון דעם איניווייניגסטין מזבח אונ דאש אש פון דער מנורה פון דיא קטורת ווענין האבין גייעט כהנים וואש

האבין

עָמַד וְקִדֵּשׁ וְקֵרֵץ תְּמִיד הַשַּׁחַר: פָּקַד לְמָרְקוֹ וְהוּא קִבֵּל וְזָרַק: פֵּרֵשׁ הִקְטִיר וְהֵיטִיב הִקְרִיב וְנִסֵּךְ׃ פְּעֻלַּת כָּלִיל הִשְׁלִים וְעָשׂ כַּסֵּדֶר׃ פֵּרְשׂוּ סָדִין לָבָן עוֹד כְּבָרִאשׁוֹנָה׃ פַּרְוָה בַּקֹּדֶשׁ שָׁם קִדֵּשׁ וּפָשַׁט׃ פָּסַע וְטָבַל לְבָנִים עָט וְקִדֵּשׁ׃ פִּלּוּסִים עֶרְכָּם מָנִים שְׁמוֹנָה עָשָׂר׃ פְּאוּרִים לְשָׁרֵת בָּם לְמֶלֶךְ הַכָּבוֹד׃ פָּרוֹ מֻצָּב בֵּין אוּלָם לַמִּזְבֵּחַ׃ פָּנָיו יָמָּה וְרֹאשׁוֹ נֶגְבָּה מֻעֲקָם:

חזן פָּגַשׁ וְסָמַךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁוֹ׃ פְּשָׁעָיו הוֹדָה וּבְחֻבּוֹ לֹא טָמַן:

כתב הרוקח (כדף לג ע"א) בשם בעל גאלת יעקב וכן היה אומר אנא בשם וכו' אנא בשם כפר וכו' כן הוא גירסת הירושלמי אנא כמור אורח חיים סימן תרכ"א ובתוספות יום טוב פרק ו' דמסכת יומא וגם כתב הטי"ז טעם למה בראשונה השם ובשניה בשם: עוד כתב הטי"ז בפרק ג' משנה ח' טעם למה אין אנו אומרים אנא אדני כמו שאנו קורין כל השמות וע"ש וכ"כ הב"ח בסימן הנ"ל וסיים שם הב"ח בכל מקום שמזכיר השם ואינו מלשון המקרא ראוי לומר השם ולא באלף דלית וע"ש היטב בב"י. ח"ס ז"ל הרב אבן סירחי בספר המנהיג שלו סימן ס"ב ומנהג צרפת ופרובינצא לומר עליו לשבח אוחילה לאל. ואומר סדר עבודה ווידויין שהיה כהן גדול מתודה ביום הכפורים שהיה מזכיר את השם י' פעמים ביום. וג' בכל ווידוי לשלשה ווידויין ואחת בגורלו לה' חטאת. שני ווידויין בפר ואחד בשעיר המשתלח. ואומר כך אנא השם עויתי פשעתי וחטאתי לפניך וגו' ואח"כ אומר אנא השם עויתי פשעתי וחטאתי לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך ואחר כך אומר אנא השם עוו פשעו וחטאו לפניך עמך בית ישראל. ואמר רבינו האי ז"ל יאמר אנא השם ולא אנא בשם ובלשון זה לא היה כהן גדול אומר אנא השם אלא שם המפורש שהוא בן מ"ב אותיות ומלוי כשיבה ידוע לחכמים והיה אומר אותו י' פעמים כמו שאמר והכהנים והעם העומדים וכו' תסכרו ונהגין לומר הווידויין בקול רם ולצבור השומעים היאך היה כהן גדול אומר היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם כשהיו שומעים את השם המפורש יוצא מפי כהן גדול בקדושה כו' עכ"ל: (והכהנים והעם העומדים כו') במשנה לא גרס הכי רק בווידוי השלישי אבל לא בשני ווידויין הראשונים. אבן כבר כתב התוי"ט פרק ו' משנה ב' דבכל הווידויין אומרים כן כיון דהטעם מפני כבוד השם אין לחלק אלא שבסדר המשנה נטר עד בסוף. והרמב"ם פרק ב' מהלכות עבודת יוה"כ כתב סתם כל הכהנים והעם כשהיו שומעים כו' שנאמר כי שם ה' אקרא הבו גודל

לאלהינו עכ"ל ונדפסים דבריו בשמש שהיו אומרים כן בכל הווידויין שמה סדר השם: סדר ווידוי דכהן גדול היה חטאתי עויתי פשעתי כחכמים ופסק הת' כותייהו פרק המסגרת וטעם דהפשעים אלו המרדים ובתחלה ראוי להתוודות על השגגות ואחר כך על הזדונות וכן כהן אמר כסדר הזה תמהו עם הגוזיע העונו והרשעו. וכן בשלמה המלך ע"ה חטאנו עוינו רשענו. ומפס רבינו ע"ה דנקט בסדר מלא עון ופשע וחטאה ביקש שיגבה להם ויתהא מזידות כשגגות ודו"ק: עוד אמר מהר"י סג"ל אבר שמיד מהר"ר משה מגנצבורג של מהר"י סג"ל כשהיה אומר ביום הכפורים אנא השם היה מגביה את קולו מאד ובשמחה מיוסד פרק קמא דיומא כשהיה כהן גדול אומר אנא השם היה קולו נשמע ביריחו ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מירושלים ליריחו עשרה פרסאות:

וכתב בספר החיים הנ"ה מספס ע' הוא כסי מספס כל דיני נפשות שבספר ה"ל פרק אחד דיני ממונות כאחד שאין מאמינים לאוכל רק בעדים הכשרים ובדרישה ובחקירה ומה שאין אף בדיני ממונות וכן מספס ס' לא יאמין הוא יתברך אל המקטרג אלא אם כן יעידו את דברי קטרוגו אף על גב שראה את ישראל שמסגלין עונות כל השנה כולה אין לו עדות על העבר ורוצה לקטרג עליהם כאשר הם עם עכשיו בהוא מן המפורסמים שאינו צריך ראיה ואז רואה כל איש ישראל עומד ביום כזה לבוש בגדים ומעשיהם הגונות הם יפים מעל ומלפוני לבבם אע"ג שהוא רע מכל מקום אינו גלוי לפני המקטרג ולא יכול לפרסמם ונסגיים המקטרג ונדחה ממחיצתו של הקב"ה וזהו שהכהן גדול היה אומר בשעת עבודתו אל השם לפני ה' תטהרו כלומר המקטרג מגלה אתכם טהורים על הנגלה שלכם לפי שאינו יודע מצפוני לבבכם אבל מי יתן שתמצאו גם כן טהורים לפני ה' הנותן לבבות ואף על גב שלא נתגלו טהורים לפניו אינו מעיד הוא עליכם כי הוא הדיין ואין כעד נעשה דיין עכ"ל:

וְכַךְ הָיָה אוֹמֵר׃ אָנָּא הַשֵּׁם׃ חָטָאתִי׃ עָוִיתִי׃ פָּשַׁעְתִּי׃ לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי׃ אָנָּא בַשֵּׁם׃ כַּפֶּר

מטה לוי

ושחט את התמיד של שחר (פקד למרקו) אמר לכהן אחר לגמור השחיטה (והוא קבל וזרק) כדתנן פשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקידש ידיו ורגליו הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו קבל את הדם וזרקו (פרש הקטיר והיטיב) אחר כך הלך והקטיר את הקטורת והדליק הנרות (הקריב) הקרבן ונסך היין על גבי המזבח כדתנן נכנס להקטיר קטורת של שחר ולהיטיב את הנרות ולהקריב את הראש וכו' והיין (פעולת כליל השלים) מעשה התמיד שהוא עולה כליל גמר ועשה כסדרו (פרשו סדין לבן עוד כבראשונה) לגניזת שלא יראו כשיפשוט בגדי הזהב (פרוה בקודש שם) בחדר קודש של בית הפרוה קדש ידיו ורגליו ופשט בגדי הזהב וכדתנן הביאוהו לבית הפרוה ובקודש היתה פרשו סדין בינו לבין העם קדש ידיו ורגליו ופשט (פסע) הלך שם וטבל (לבנים עט) נתלבש לבנים (וקדש) ואחר כך קידש ידיו ורגליו כדתנן ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי לבן וקדש ידיו ורגליו (פלוסים ערכם מנים שמונה עשר) בגדי בוץ שלבש הוא של ממדינת פילוס והיה ערכם סך שמונה עשר מנה (פאורים) מפוארים היו הבגדים (לשרת בם למלך הכבוד) (פרו מוצב כו' וראשו נגבה מעוקם) כדתנן בא לו אצל פרו ופרו היה מוצב בין האולם ולמזבח ראשו לדרום ופניו למערב ואמר רב בעוקם את ראשו (פגש) פגע בו (וסמך ידו על ראשו) כדתנן וסמך שתי ידיו עליו והתודה (פשעיו הודה ובחובו לא טמן) בסתרי לבו לא טמן אך הודה: (וכך היה אומר) בזכות השם הזה כפר כו' (רמ"ף בשם פר"ח):

בית לוי

(ברלשית מט יח) (עט) ל' מסוף כמו עוטה אור כשלמה (תהלים קד) (קרן) ל' אתון כמו קרן מלפון (ירמיה מו כ) (פעולת) מעשה (כליל) עולה ותואר לתמיד (תהלים) ל' גמר (ופם) כמו ועשה (פסע) לשון פסיעות (עט) ל' עטוף (פלוסים) מעיר של רעמסס פלוס (פאורים) מפוארים לשון פאר ותפארת (פגש) פגע ל' כי יפגשך (בראשית) (ובחבו) בסתרי לבו ובדברי פירש ובחבו ובחיקו כי חיק ת"י חוב והוא ל"ס (איוב לא לג):

דָּאבִּין נָאךְ קֵיין מָאל גִּיט מַקְטִיר גִּיוֶועןטוֹרָל גִּיוָוארְפִין צוּם דְּרִיטִין מָאל דִּיא שְׁטִיקֶער פוּן דֶּעם קָרְבָּן תָּמִיד אָן צוּא רִיכְטִין אוֹיף דֶּעם מִזְבֵּחַ הָאבִּין דִּיא נַייעֶ אוּנ אַלְטֶע כֹּהֲנִים אִין אֵיינֶעם צוּם פֶערְטִין מָאל טוֹרָל גִּיוָוארְפִין וְויא בַּאלְד דֶּער קוּקֶער הָאט גִּיזָאגְט דֶּער גְלַאנְץ פוּן דֶּעם מָארְגִין שְׁטֶערִין אִיז אוֹיף גִּיגַאנְגֶען אַזוֹ בַּאלְד הָאבִּין זַייא פַאר דֶּעם כֹּהֵן גָּדוֹל אוֹיף גִּיהַאנְגֶען אַלַיילִיךְ פוּן לַיינֶען צוּא פַאר בָּארְגִין אִים פוּן דִּיא לַייט זַייא זָאלִין נִיט זֶעהֶען וְויא עֶר טוּט זִיךְ אוֹיס עֶר הָאט זַיינֶע קְלַיידֶער אוֹיס גִּיטָאן אוּנ הָאט זִיךְ טוֹבֵל גִּיוֶועןאוּנ הָאט אָן גִּיטָאן גִּילְדֶרְנֶע קְלַיידֶער עֶר הָאט זִיךְ גִּישְׁטֶעלְט אוּנ הָאט זִיךְ גִּיוַואשִׁין זַיינֶע הֶענְט אוּנ פִּיס פוּן דֶּעם הַאנְט פַאס דֶּער נָאךְ הָאט עֶר גִּיקוֹילֶעט דֶּעם קָרְבָּן תָּמִיד עֶר הָאט גִּישַׁאפְט צוּא אֵיין אַנְדֶערִין כֹּהֵן עֶר זָאל דִּי שְׁחִיטָה גוֹמֵר זַיין אוּנ עֶר הָאט דָּאשׁ בְּלוּט מְקַבֵּל גִּיוֶועןאוּנ הָאט עֶשׁ גִּישְׁפְּרֵיינְגְט דֶּער נָאךְ הָאט עֶר זִיךְ אָפּ גִּישַׁייד אוּנ הָאט מַקְטִיר גִּיוֶועןדִּיא קְטוֹרֶת אוּנ הָאט פַאר רִיכְט דִּי לִיכְט זַייא זָאלִין שַׁיין בְּרֶענְגִין אוּנ הָאט מַקְרִיב גִּיוֶועןדֶּעם קָרְבָּן אוּנ הָאט גִּיגָאסִין דֶּעם וַויין אוֹיף דֶּעם מִזְבֵּחַ דִּיא וֶוערְק פוּן דֶּעם קָרְבָּן תָּמִיד הָאט עֶר גָּאר אִין גַאנְצִין אַלְץ גִּיטָאן כַּסֵּדֶר דָּאבִּין זַייא דֶער נָאךְ ווידֶער פַאר שְׁפְּרֵייט אַוֶּוייסִין לַיילִיךְ אַזוֹא וְויא צוּם עֶרְשְׁטִין מָאל דָּאשׁ עֶר זָאל אוֹיש טָאן דִּיא גִּילְדֶערְנֶע קְלַיידֶר: אַחֲדֶר אִיז גִּיוֶועןאִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וָואשׁ הָאט גִּיהֵייסִין פַּרְוָה דָּארְט הָאט עֶר זִיךְ גִּיוַואשִׁין דִּיא הֶענְט אוּנ דִּיא פִּיס אוּנ הָאט אוֹיש גִּיטָאן זַיינֶע קְלַיידֶער אוּנ אִיז גִּיגַאנְגֶען אוּנ הָאט זִיךְ טוֹבֵל גִּיוֶועןאוּנ הָאט אָן גִּיטָאן ווַייסֶע קְלַיידֶער דֶּער נָאךְ הָאט עֶר זִיךְ גִּיוַואשִׁין דִּיא הֶענְט אוּנ דִּיא פִּיס דִּיא קְלַיידֶער זַיינֶען גִּיוֶועןפוּן דֶּעם לַאנְד פְּלוּסְיָא זַייא זַיינֶען ווֶערְט גִּיוֶועןאַכְצֶעהֶען הוּנְדֶערְט גִּילְדִין דִּיא קְלַיידֶער זַיינֶען שַׁיין גִּיוֶועןצוּא טָאן אִין זַייא דִּיא עֲבוֹדָה פַאר גָאט וָואשׁ עֶר וֶוערְט אָן גִּירוּפִין מֶלֶךְ הַכָּבוֹד פוּן דֶער אָקְס וָואשׁ דֶּער כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט אִים פַאר זִיךְ אַלַיין מַקְרִיב גִּיוֶועןאִיז גִּישְׁטַאנְגֶען צְוִוישִׁין דֶּעם חֶדֶר וָואשׁ הָאט גִּיהֵייסִין אוּלָם אוּנ צְוִוישִׁין דֶּעם מִזְבֵּחַ דֶּער פָּנִים פוּן דֶּעם אָקְס אִיז גִּיוֶועןצוּא מַעֲרָב זַייט אוּנ דֶּער קָאפּ צוּא דָּרוֹם זַייט מֶען הָאט אִים פַאר קְרִימְט דִּיא קָאפּ אוֹיף דֶּער זַייט קֵיין דָּרוֹם צוּא דֶּער כֹּהֵן גָּדוֹל הָאט בַּאגֶעגִינְט אָן דֶּעם אָקְס אוּנ הָאט גִּילֵייגְט זַיינֶע הֶענְט אוֹיף זַיין קָאפּ זַיינֶע פְּשָׁעִים הָאט עֶר מִתְוַדֶּה גִּיוֶועןאוּנ אִין זַיין פַאר בָּארְגֶענֶעשׁ פוּן זַיין הַארְץ הָאט עֶר דִּיא זִינְד נִיט פַאר בָּארְגִין:

וְכַךְ הָיָה אוֹמֵר אוּנ אַזוֹ הָאט דֶּער כֹּהֵן גָּדוֹל גִּיזָאגְט אִיךְ בֶּעט דִּיךְ בַּשֵּׁם

נָא · לַחֲטָאִים · וְלַעֲוֹנוֹת · וְלִפְשָׁעִים · שֶׁחָטָאתִי · וְשֶׁעָוִיתִי · וְשֶׁפָּשַׁעְתִּי · לְפָנֶיךָ אֲנִי וּבֵיתִי · כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה :

כמו שנת"ס אנך · ושם צריך לומר לכסות בבגדי גדול ושלום בשמו שהיה אומר והכהנים והעם העומדים בעזרה כששמעו שומעים את השם ה' יוצא מפי כהן גדול ה' על העדר הכבוד של כבודו יתברך שמו שהיה לא כששמעו שומעים את השם יוצא מפי כהן גדול בקדושה ובטהרה וכל העם העומדים בעזרה היו כורעים גדול לקדושת שמו הגדול ונפלו על פניהם ואמרו בשכמל"ו ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד וכזה יתגדל ויתקדש את שמו הגדול בכל העולמות עליונים ותחתונים ועתה מיום שחרב בית המקדש ונכסף כ"ז לתוגה ולאנחה ולא עוד אלא שאנו גורמים בעונותינו בכל עת ובכל רגע חלול שמו הגדול כביכול והנה עליך חרפתנו אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום תוכחה ואמרו רז"ל כל דור שלא נבנה בהמ"ק בימיו כאילו נחרב בימיו ואיך לא ישורר לנו הקשר אל הבכי הגדול והאנחה גדול כלנו על זה וליתוד כשמעו על פניו ואומר (היו כורעים ומשתחוים ונופלים על פניהם) וכתב של העדר כבודו כב"ל ואין דומה ככל טוענת ג' כריעות שלנו של סדר העבודה לטוענת כריעה בהלכה של (עלינו לשבח) כי בכריעה של עלינו צריך להכניס ע"פ עד מאוד על שהם לאיזה כחלק הקדוש של הבורא יתברך שמו ויתן במחשבתו הודאה על זה אבל בג' כריעות שלנו חיוב גדול על כל איש הישראלי לבכות בכי רב על שלפת מתם נעדר כבודו שהגיע לנו אוי עכ"ל · ואיתא בכתבים דעו כי הכהנים כ"ג מזכיר שם המפורש היה השם יוצא מאליו מפיו ולזה לא אמרו הכהנים מזכיר אלא יוצא מפי כ"ג כי מאליו היה יוצא והיו כולם שומעים אותו וז"ש בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא כו' ולא אמר תזכיר ר"ל אני מזכירו עכ"ל :

וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרָה · כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מְפוֹרָשׁ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל בִּקְדוּשָּׁה וּבְטָהֳרָה · הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם · וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאַף הוּא הָיָה מִתְכַּוֵּן לִגְמוֹר אֶת הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַמְבָרְכִים וְאוֹמֵר לָהֶם תִּטְהָרוּ · וְאַתָּה בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל מְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְסוֹלֵחַ לְאִישׁ חֲסִידֶךָ :

צָעַד לֵילֵךְ לוֹ לְמִזְרַח עֲזָרָה · צֶמֶד שְׂעִירִים שָׂם מֵהוֹן עֵדָה · צְמוּדִים אַחֲוִים שָׁוִים בְּתוֹאַר וּבְקוֹמָה · צָגִים לְכַפֵּר עֲוֹן בַּת הַשּׁוֹבֵבָה · צָהוֹב חֲלָשִׁים טָרַף וְהֶעֱלָה מִקַּלְפִּי · צָנַח וְהִגְרִיל לְשֵׁם גָּבוֹהַּ וְלַצּוּק · צָעַק בְּקוֹל רָם לַיהֹוָה חַטָּאת · צוֹתְתָיו עָנוּ לוֹ וּבֵרְכוּ אֶת הַשֵּׁם

בית לוי

(צעד) אל כנוס לעדה עלי שור (בראשית מט כב) (צמד) שנים כמו צמד בקר (ש"א יא ו) (שם) בשי"ן שמאל ל' שימה כמו ואשר לא שם לבו (שמות ט כא) (צמודים) ל' חבור מלשון צמיד פתיל (במדבר יט טו) ור"ל שהיו שוים כ"כ כאילו נתחברו יחד מהון רוב השווי שהיו שוים (ואחוים) ל' אחוה וריעות (כרהב"ן) (צגים) עומדים אל' והצגתיו לפניך (בראשית מג ט) (בת השובבה) ישראל (ירמיה לא כב) (צהוב) זהב מוזהב (חלשים) גורלות אל' חולש על גוים (ישעיה יד יב) ובדרז"ל מצינו מטילין חלשים על הקדשים (שבת קמט) (טרף) הוא ענין נפיעה מלשון טרפה בכותל ופי' שם הכה אותו ורש"י ביומא (דף לט ע"א) פירש פתאום בטריפה וחטיפה (מקלפי) הוא הכלי שנותנין לתוכה הגורלות ועשויה כמו כיס (צנח) ל' נטיה כי ותצנח מעל החמור תרגומו ואתרכינת (ולצוק) ל' הר גבוה כמו מירושלים ועד צוק (יומא סו ע"ב) ופירש"י הר גבוה וזקוף (צותתיו) מקשיביו כי הסכת ושמע תרגומו אצית (דברים כז

מטה לוי

(צעד לילך לו למזרח עזרה) צעד ברגליו לילך למזרח עזרה שהוא לצפון המזבח (צמד שעירים שם מהון עדה) שני שעירים לקח מממונם של ישראל (צמודים) מזווגים בשעת לקיחה (אחוים) שהיו שוים בדמים שוים בתואר ובקומה כדתנן (יומא לז) בא לו למזרח העזרה לצפון המזבח ושם שני שעירים (שם דף סב) מצותו שיהיו שניהם שוים במראה ובקומה ובדמים ובלקיחתן כאחד (צגים לכפר) היו עומדים לכפר עון ישראל שנקראו (בת השובבה) (צהוב חלשים) גורלו השעירים מזהב מוזהב בבית שני (טרף והעלה מקלפי) והיה טורף ומנענע בקלפי והעלה הגורלות כדתנן וקלפי היתה שם ובה שני גורלות של אשכרוע היו ועשאן בן גמלא של זהב (שם לז ושם לט) תנן טרף בקלפי והעלה ב' גורלות אחד לשם ואחד לעזאזל (צנח) השפיל והטה את עצמו לקחת הגורלות ולהניחם על השעירים (והגריל) ובזה הגריל (לשם גבוה) אחד להשם יתברך (ולצוק) ואחד לעזאזל שדירתו בהר קשה וחדה (צותתיו) השומעים קולו שאמר השם המפורש (ענו לו כו') היו עונים אחריו בשכמל"ו כדתנן (שם לט א) יתנם על שנ,

איך האב גיזינדיגט איך האב פאר קרימט איך האב גימיסטייט צוא פאר דיר איך אונ מיין הויז גיזינד אנא בשם איך בעט דיך מיט דעם נאמען גאט פאר גיב דאך צוא דיא חטאים אונ עונות אונ פשעים וואס איך אונ מיין הויז גיזינד האבין פר דיר גיזינדיגט ככתוב אזו וויא עס שטייט גישריבין אין דר תורה פון דיין קנעכט משה פון דיין הערליכין מויל דען אן דעם טאג וועט ער אויף אייך פאר געבין צו ריינגין אייך פון אלע אייערע זינד פאר גאט :

והכהנים והעם אונ דיא כהנים אונ דאס פאלק וואס זייא זיינען גישטאנן אין דער עזרה אז זייא האבין גיהערט דעם גיעהרטין נאמן אונ שרעקליכין שם המפורש דאס ער איז בשיידליך ארויס גיגאנגען פון דעם מויל פון דעם כהן גדול מיט היליקייט אונ ריינקייט האבין זייא זיך גיקניט אונ גיבוקט אונ זיינען גיפאלין אויף זייער פנים אונ האבין גיזאגט (ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) :

ואף הוא אונ אויך דער כהן גדול האט זיך מכוין גיוועזין אויש צוא לאזין דעם שם קענין אונ גלייך מיט די וואס האבין גילויבט גאט אונ האט גיזאגט צוא זייא דאס ווארט (תטהרו) דען נאך דיא ווערטער (לפני יי) שטייט דאס ווארט (תטהרו) האט ער מאריך גיוועזין כדי ער זאל גלייך אויס קומען מיט דעם פאלק וואס זייא האבין גיזאגט (ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) אונ האט אויס גילאזט דאש ווארט (תטהרו) ואתה אונ דוא גאט מיט דיין פיל גוטקייט זאלסטו דער וועקין דיין דער בארימקייט אונ זאלסט פאר געבין צוא דיין פרומען מאן דעם כהן גדול מיט זיין הויז גיזינד :

צעד לילך לו דער כהן גדול האט גיטראטין אונ איז גיגאנגען צוא מזרח פון דער עזרה אפאר ציקעליך זיינען דארטין גישטאנען וואש זייא זיינען גיקויפט גיווארין פון דעם געלט פון קהל זייא זיינען גיוועזין גלייך וויא זייא וואלטין אין איינעם באהעפט גיוועזין זיי זייגן גלייך גיוועזין אין גישטאלט אונ מיט דער גרויס זייא זיינען גישטאנען צוא פאר געבין די זינד פון די ווילדע קינדר ישראל צווייא גילדערנע גורלות זיינן גיוועזין אויף איינעם איז אן גישריבן גיוועזין חטאת אונ אויף דעם אנדערין עזאזל ער האט זייא אויש גימישט אונ האט זייא ארויף גיבראכט פון דר קלפי ער האט זיך גינייגט אונ האט דיא גורלות ארויס גינומן איין גורל האט ער גילייגט אויף איין ציקעלע צו א קרבן פון גאטס וועגין אונ איין גורל האט ער גילייגט אויף א ציקעלע צוא שיקין לעזאזל ער האט גישריגן מיט א הויך קול (ליי חטאת) דיא כהנים

צבע זהורית קשר בראש המשתלח · צגתו אמן נגד בית שלוח : חן צלח ובא אצל פר שנית · צחן מטהו פני צור התודה :

וכך היה אומר · אנא השם · חטאתי · עויתי · פשעתי · לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך · אנא בשם · כפר נא · לחטאים · ולעונות · ולפשעים · שחטאתי · ושעויתי · ושפשעתי · לפניך אני וביתי ובני אהרן עם קדושך · ככתוב בתורת משה עבדך מפי כבודך · כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה :

והכהנים והעם העומדים בעזרה · כשהיו שומעים את השם הנכבד והנורא מפורש יוצא מפי כהן גדול בקדשה ובטהרה · היו כורעים ומשתחוים ומודים ונופלים על פניהם · ואומרים ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד :

ואף הוא היה מתכון לגמור את השם כנגד המברכים ואומר להם תטהרו · ואתה בטובך הגדול מעורר רחמיך וסולח לשבט משרתך :

קח מאכלת חדה ושחטו כסדר · קבל דם במזרק ונתנו לממרס · קרישתו ימס עד עת הזיה · קפוי פן יהי ותועדר סליחה · קוח לוחשות חת במחתת פרוים · קלה וגלד רך

מטה לוי

המפירים ואומר לה׳ חטאת כו׳ והם עונין אחריו בשכמל״ו (צבע זהורית כו׳) כדתנן קשר לשון של זהורית בראש שעיר המשתלח (שם מא) (צגתו אמן כנגד בית שלוח) עמידתו של שעיר המשתלח היה מכוון ומתאומן כנגד שער שהוציאוהו בו כדתנן (שם) והעמידוהו כנגד בית שלוחו (צלח) עבר ובא אצל פרו כו׳ (התודה) שנות שבמו שתוודה לפני אביהם שנקרא צור כדתנן (שם) בא לו אצל פרו שנית וסומך שתי ידיו עליו ומתודה (וכך היה אומר) :

(קח מאכלת חדה) לקח סכין חד (ושחטו כסדר) ותיכף (קבל דם במזרק ונתנו לממרס) ונתן הדם למי שימרסו בידים שלא יקרש · ולמה (קרישתו ימס עד עת הזיה) ולא יהיה ראוי להזיה ואם לא היה מערב (קפוי פן יהי) אם יהיה קפוי ונקרש ולא יהיה ראוי להזיה אז (ותועדר סליחה) ותחסר הסליחה כי הזריקה עיקר כפרה וכדתנן (שם מ״ג) שחטו וקבל במזרק את דמו ונתנו למי שהיה ממרס בו כדי שלא יקרוש (קוח לוחשות חת במחתת פרוים) לקח גחלים בוערות והיה חותה אותם במחתה של זהב הבא מפרוים שדומה לדם פרים כדתנן נטל מחתה ועלה לראש המזבח ופנה גחלים אילך ואילך וחותה מן המעוכלות הפנימיות (ועיין בתוספות זבחים ד׳ סד) דלא גרס הכא מן המעוכלות הפנימיות וכ״כ התוי״ט דלדרכם הגחלים הבוערות היה לוקח · (מהרי״ב) · בכל יום היה זהבה ירוק והיום זהבה אדום (קלה וגלד רך) כדתנן בכל יום היתה כבדה והיום קלה (שם מג) ותניא (שם מד) בכל יום היתה גדלה עבה והיום רך (פירוש דק) (וארוכת יד) בכל יום היתה ידה קצרה והיום ארוכה (שם מג) (קדר לתוכה) מדד לתוכה (שלשת קבין גחלים) כדתנן בכל יום כו׳ והיום חותה בשל שלשה קבין ובה היה מכנים (שם מג) (קרבו לו בזך גדושת דקה) הקריבו לו כף ריקן ומחתה שהיתה גדושה ומלאה קטורת סמים דקה כדהגיא הוציאו לו כף ריקן מלשכת הכלים ומחתה גדושה של קטורת מלשכת בית אבטינס (שם מז) (קלט וחפן) לקח וחפן מלא חפניו (והריק לתוך בזך) כדתנן (שם מז) חפן מלא חפניו ונתן לתוך הכף (קפץ מחתה בימין) מיהר ולקח המחתה שהיו בה גחלים בימינו (ובזך) עם הקטורת (בשמאל) כדתנן (שם) נטל את המחתה בימינו ואת הבזך בשמאלו (קים לעדיו) קול הקשת הלטו היה נשמע על ידי הפעמונים כשהלך בהיכל עד שמגיע (לפרכות) לבין שתי הפרוכת (וקרב לבדים) והתקרב לבדים

בית לוי

ה) (צגתו) עמידתו (אמן) ל׳ כיוון ומישור (צלח) עבר מן וצלחו הירדן (ש״ב יט) (צחן) ל׳ בהיוש כמו ותעל צחנתו (יואל ב ב) והוא תואר לטועות (מטהו) שבטו (צור) תואר להקב״ה (קח) כמו לקח (מאכלת) סכין (לממרס) למערב (קרישת קפוי) שניהם מל׳ קפאון ההמונים (שמות טו יח) (ותועדר) לשון חסרון מל׳ איש לא נעדר (ישעיה מ כו) (קוח) כמו לקוח וכן פא״ב רלב״ג (לוחשות) בוערות וקול נשמע מהם כאדם שמדבר בלחש (חת) חותה (פרוים) זהב כלא מפרוים שהוא אדום ביותר (גלד) מן שק תפרתי עלי גלדי (איוב טז טו) ופירוש כאן דופן (רך) דק (קדר) ל׳ מדידה והוא לשון משנה מקדרים בכרים (בזך) כף (קלט, לקח) והרלב״ג פירש אתו (גדושת) מלאה (דקה) תואר לקטורת (קפץ) ל׳ מהירות (קים לעדיו)

ואש האבין דאש פאר נומען אונ גיהערט האבין זייא גיענטפערט אונ האבין גאט גילויבט אונ האבין גיזאגט (ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד) אשנור פון רויטע פאדים האט ער אן גיקניפט אן קאפ פון דעם ציקעלע וואס לעזאזל דאס ציקעלע איז גישטעלט אונ אן גיריכט גיווארין קעגין דעם ארט וואו מען האט עש באדארפט דורך דארטין ארוים שיקן ער האט גישפאלטין אונ איז דורך גיגאנגען אונ איז צוא זיין אקס נאך אמאל גיקומען אונ האט פאר גאט מתודה גיוועזין דיא גיפלעקטע עבירות פון זיין שבט :

קח מאכלת חדה דער כהן גדול האט גינומען אשארפין חליף אונ האט זיין אקס גיקוילט אזוא וויא דער סדר איז דאש בלוט האט ער מקבל גיוועזין אין אשפריינג בעקין אונ האט דאש בלוט גיגעבין צו איין כהן ער זאל אוים מישין דורך אנאנדר ער האט דאש בלוט ניט גילאזט פאר גליווערט ווערין ביז דיא צייט קומט דאש מען זאל דאש שפריינגען ווארום טאמער וועט עס פאר גליווערט ווערין וועט מען גים קענען שפריינגן וועט גימינערט ווערין דאש פאר געבונג ער האט

גינומען גליענדיגע קוילין אונ האט זייא אריין גישארט אין אגילדענער פאן פון פיין גאלד וואש עש איז ארויש גיקומען פון דעם לאנד פרוים דיא פאן איז גרינג גיוועזין אונ איז דין גיוועזין וויא אונייך הייטעל אונ מיט אלאנגין שטיל דיא שטיל האט דעם כהן גיגרייכט ביז אונטער זיין ארום כדי עש זאל אים גרינגער זיין צוא טראגין אין דער פאן האט ער דרייא מעסטליך קוילין אריין גישארט אזוא האט מען אים גיבראכט אלעפיל פול מיט גישטויסענע גיווירץ פון קטורת פון דיא קטורת האט ער גינומען מיט זיינע הייפלען אונ האט דאש אוים גילאידיגט אין איין אנדער לעפיל אריין ער האט גיאיילט אונ האט גינומען די פייער פאן אין דיא רעכטע האנט אונ דעם לעפיל מיט קטורת אין דער לינקע האנט ער האט גיקלאפט מיט זיינע טריט צו דעם פרוכת וואש ער איז גיהאנגען צווישין דעם היכל אונ קודש הקדשים אונ האט גינעהינט צוא דיא שטאנגען פון דעם ארון הקודש צווישין די שטאנגען האט ער מקטיר גיוועזין דיא קטורת אונ האט גילאזט דעם רויך ארויף גיין אונ איז ארוים גיגאנגען דער יונגער גהן וואש ער האט ביקישט

וַאֲהוֹבַת יָדֵי · קָדַר לְתוֹכָהּ שְׁלֹשֶׁת קַבִּין גֶּחָלִים · קֵרְבוּ לוֹ בָּזָךְ גְּרוּשַׁת דַּקָּה · קָלַט וְחָפַן וְהֵרִיק לְתוֹךְ בָּזָךְ · קָפַץ מַחְתָּה בִּימִין וּבָזָךְ בִּשְׂמֹאל · קִישׁ צְעָדָיו לַפָּרֹכוֹת וְקֵרַב לַבַּדִּים · קְטֹרֶת שָׂם בֵּינֵימוֹ וְעָשַׁן וְיָצָא · רוֹבֶה מְמָרֵס מְנוֹ נָטַל דָּם · רָצַף וְנִכְנַס וְקָם בֵּין שַׁדַּיִם ·

חזן רְצוּי הַזָּיוֹת טָבַל וְהִצְלִיף בְּמִנְיָן · רוֹם מַעְלָה אַחַת וּמַטָּה שֶׁבַע :

נכון לומר כאן ד' פעמים וכך היה מונה שני פעמים כמבואר בפיוט שלפניך · ופעם האחד שמסיים רקמי פרוכת יז כמשפט כפורת האמר אחת למעלה ושבע למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה אלא כמצליף · וכך היה מונה כו' ופעם הד' אחר שמסיים רגש ושנה והזה מדם שעיר האמר כנ"ל אחת למעלה כו' · וכך היה מונה כו' אחת ושבע · פי' כן מפרש בהמנח (יומא נג ע"ב) וכ"ה גירסת הרא"ש · וכן הוא בעבודה דאתה כוננת וכ"ה במהרי"ל שבכאן הסיום פרס שנתבקש לשיכה של מעלה אמר וכך היה מונה כו' ר"ל ובפניס כסיום לא שמעו מסאת סיענה ובסוכר וכתר :

וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה · אַחַת · אַחַת וְאַחַת · אַחַת וּשְׁתַּיִם · אַחַת וְשָׁלֹשׁ · אַחַת וְאַרְבַּע · אַחַת וְחָמֵשׁ · אַחַת וָשֵׁשׁ · אַחַת וָשֶׁבַע :

רָץ וְהִנִּיחוֹ בְּכַן וְשָׁחַט שְׂעִיר · רָצָה וְקִבֵּל דָּמוֹ בְּאַגַּן קֹדֶשׁ · רֶגֶל וְעָמַד מְקוֹם וְעוֹד אָרוֹן · רִצָּה הַזָּיוֹת כְּמַעֲשֵׂה דַם פָּר :

וְכָךְ הָיָה מוֹנֶה · אַחַת · אַחַת וְאַחַת · אַחַת וּשְׁתַּיִם · אַחַת וְשָׁלֹשׁ · אַחַת וְאַרְבַּע · אַחַת וְחָמֵשׁ · אַחַת וָשֵׁשׁ · אַחַת וָשֶׁבַע :

רָהַט וְהִנִּיחוֹ וְדַם פָּר נָטַל · רַגְלָיו הֵרִיץ וְצָג חוּץ לְבוֹדֶלֶת · רִקְמֵי פָּרוֹכֶת יַז כְּמִשְׁפַּט כַּפּוֹרֶת · רָגַשׁ וְשָׁנָה וְהִזָּה מִדַּם שָׂעִיר :

בית לוי

בקשת סילוט והרא"ן פי' שהוא מקשקש במנעלי רגליו (וקרב) כמו והתקרב (שם) בשי"ן שמאל שהוא ל' שימה (ביניתו) בין בדי הארון (רובה) תרגום של נער רובה שהיה ממרס כהן קן נשגים (מנו) כמו ממנו (רצף) ל' רצופים שלא שהה רק תיכף נכנס (שדים) תואר לבדי ארון (טבל) לשון טיבול בהלמוד כמו הטובל זית בחומץ (והצליף) (ביומא ד' סו ע"א) מאי כמצליף מחוי רב יהודה כמנגדנא ופי' הערוך כמו המכה שמרים ידו אינו מכה עד שיוריד (ירושלמי כמצליף כמטבריג פי' שמניח ידו פה. טעונו על"ל הערוך ערך מצליף) והביאו התוס' שם ד"ה כמצליף כו' (כן) ל' בסיס ורגל מן הכיור על כני (רצה) הא' ל' רצון ולפי שצריך הפייטן לר' כתב כן (רצה) הב' ל' מנין (באגן) מזרק כמו וישם באגנות (שמות כד ו) (רגל) ל' רגילות (רהט) רץ (הריץ) ג"כ ל' ריצה (צג) ל' עמידה מל' והצגתיו לפניך (ברכות מג ם) (לבודלת) פרוכה המבדלת (רקמי) מעשה רוקם (יז) הזה (רגש) מיהר

מטה לוי

הארון (קטורת שם ביניתו ועשן ויצא) כדתנן היה מהלך בהיכל עד שמגיע בין שתי הפרוכת המבדילות בין הקודש ובין קודש הקדשים (שם נא) עד שהוא מגיע לארון הגיע לארון נותן את המחתה בין שני בדי הארון צבר את הקטורת על גבי גחלים ונתמלא כל הבית כולו עשן (ויצא ובא לו דרך בית כניסתו) דרך אחוריו ופניו לארון (שם נב) (רובה ממרס מנו נטל דם) נטל את הדם מן המעכר שהיה מערב וממרס בדם (רצף ונכנס וקם בין שדים) תיכף נכנס וקם בין בדי הארון שהם כשדי אשה (רצוי הזיות) כדי להרצות ולהתכפר בהזאות (טבל) אצבעו בדם (והצליף במנין כו' ומטה שבע) כדתנן נטל את הדם ממי שממרס נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה ושבע

למטה ולא היה מתכוין להזות לא למעלה ולא למטה רק כמצליף שלא היה צריך לכוין שיהיו כסדרן אלא באחת של מעלה מלדד ידו כלפי מעלה ובשבע של מטה מלדד ידו כלפי מטה ומזה זה גבוה וזה נמוכה כמי שמכה בשום מלקה שלא בכיוון רק במנין מעלה אחת ומטה שבע : (וכך היה מונה אחת) היה ההזאה של מעלה (אחת ואחת) בכל הזאות שלמטלה היה חוזר למנות עמהם ההזאה העליונה : (רץ והניחו בכן) הניח את הדם בכן הזהב שהיה בהיכל (ושחט שעיר) (רצה וקבל דמו) קבל דמו ברצון (באגן קודש) במזרק (רגל ועמד מקום ויעוד ארון) כמו שרגיל לעמוד מקום ויעוד דם הפר שהוא אצל ארון כך הלך עם דם השעיר (רצה הזיות) מנה הזיות (כמעשה דם פר) כדתנן יצא והניחו על כן הזהב שבהיכל הביאו לו השעיר שחטו וקבל במזרק את דמו נכנס למקום שנכנס ועמד במקום שעמד והזה ממנו אחת למעלה כו': (רהט והניחו) רץ לכן של זהב והניח דם השעיר (ודם פר נטל רגליו הריץ) רץ ברגליו (וצג חוץ לבודלת) ועמד חוץ לפרוכת המובדלת בין הקודש ובין קודש הקדשים (רקמי פרוכת יז) והזה לפני הפרוכת שהוא מעשה רוקם אחת למעלה ושבע למטה (כמשפט כפורת) כמו שהזה לפני הכפורת (רגש והזה) ומיהר שנית (והזה מדם שעיר) גם כן לפני הפרוכת אחת למעלה ושבע למטה כדתנן נטל דם הפר כו' והזה ממנו על הפרוכת שכנגד הארון מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה וכו' וכך היה מונה כו' הניח דם הפר (כמסקנת הגמרא דלא כרש"י שם דף נ"ז) ונטל דם השעיר והזה ממנו על הפרוכת שכנגד הארון

דָאשׁ בְּלוּט הָאט עֶר בַּייא אִים צוא גְנוּמֶען דָאשׁ בְּלוּט אוּנ תֵּיכֶף אִיז עֶר אַרַיין גִיגַאנְגֶען אוּנ הָאט זִיךְ אַנִידֶער גִישְׁטֶעלְט צְווִישִׁין דִיא שְׁטַאנְגֶען פוּן דֶעם אָרוֹן צוּא בַּווילִיגִין אוּנ מְכַפֵּר צוּא זַיין מִיט דֶעם בְּלוּט שְׁפְּרֵייגְנֶען עֶר הָאט אַיין גִיטוּנְקְט זַיין פִינְגֶער אוּנ הָאט גִיפִירְט מִיט דֶער הַאנְט צוּא שְׁפְּרִיצִין מִיט דֶער צָאל אַיין שְׁפְּרִיץ קֶעגִין דֶער הַייךְ פוּן דֶעם כַּפּוֹרֶת אוּנ אַרָאפּ צוּא זִיבִּין :

וכך היה מונה אוּנ אַזוֹ הָאט עֶר גִיצֵיילְט דָאס עֶר זָאל זִיךְ נִיט טוֹעֶה זַיין אֵיינְשׁ אֵיינְשׁ אוּנ אֵיינְשׁ דְהַיְינוּ עֶר הָאט דֶעם אוֹיבֶּערְשְׁטִין שְׁפְּרִיץ גִיטוּנְקְט מִיט אַלֶע שְׁפְּרִיץ צֵיילִין אֵיינְס אוּנ צְווַייא אֵיינְשׁ אוּנ דְרַייא אֵיינְס אוּנ פִיר אֵיינְס אוּנ פִינְף אֵיינְס אוּנ זֶעקְס אֵיינְס אוּנ זִיבִּין :

רץ והניחו נָאךְ דֶעם שְׁפְּרֵייגְנֶען אִיז עֶר פוּן קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים בַּאלְד אַרוֹיס גִילָאפִין אוּנ הָאט דֶעם בֶּעקִין מִיט דִיא אִיבֶּרִיגֶע בְּלוּט אַנִידֶער גִישְׁטֶעלְט אוֹיף אַגִילְדֶענֶעם פוּס וָואשׁ עֶר אִיז גִישְׁטַאנְען אִין הֵיכָל אוּנ הָאט בַּאלְד גִיקוֹילֶעט דָאשׁ צִיקֶעלֶע וָואשׁ דְרוֹיף אִיז דֶער גוֹרָל גִיפַאלִין (לַיי חַטָּאת) עֶר הָאט גִיאַיילְט אוּנ הָאט דָאשׁ בְּלוּט מְקַבֵּל גִיוֶועזִין אִין אַהֵיילִיגִין בֶּעקִין אוּנ אִיז דֶער מִיט גִינַאנְגֶען וִויא פְרִיעֶר אוּנ הָאט זִיךְ גִישְׁטֶעלְט פַאר דֶעם אָרוֹן עֶר הָאט בַּווילִיגְט מִיט דֶעם שְׁפְּרֵייגְנֶען אַזוֹ וִויא מִיט דֶעם בְּלוּט פוּן דֶעם אָקְס : רהט והניחו עֶר אִיז גִישְׁווִינְד גִילָאפִין אוּנ הָאט דָאשׁ אִיבֶּרִיגֶע בְּלוּט אַוֶועק גִישְׁטֶעלְט אוֹיף דֶעם גִילְדֶענֶעם פוּס אוּנ דָאשׁ בְּלוּט פוּן דֶעם אָקְס וָואשׁ עֶר הָאט פְרִיעֶר דָארְט אַנִידֶער גִישְׁטֶעלְט הָאט עֶר וִוידֶער גִינוּמֶען עֶר אִיז מִיט זַיינֶע פִיס גִילָאפִין אוּנ הָאט זִיךְ גִישְׁטֶעלְט פוּן דֶער זַייט פוּן דֶעם פָּרוֹכֶת וָואשׁ עֶס הָאט גִימַאכְט אַצְווִישְׁן שַׁייד צְווִישִׁין דֶעם הֵיכָל אוּנ קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אוֹיף דָאשׁ גִיוֶועבְּטֶע פוּן דֶעם פָּרוֹכֶת הָאט עֶר גִישְׁפְּרֵיינְגְט אַזוֹ וִויא עֶר הָאט גִישְׁפְּרֵיינְגְט אוֹיף דֶעם כַּפּוֹרֶת אוּנ הָאט גִיאַיילְט אוּנ הָאט וִוידֶער צוּם אַנְדֶערִין מָאל גִישְׁפְּרֵיינְגְט מִיט דֶעם בְּלוּט פוּן דֶעם צִיקֶעלֶע אוֹיף דֶעם פָּרוֹכֶת :

שָׁב וּבְלָלָם וְחִטֵּא מִזְבַּח סָגוּר׳ שֶׁבַע עַל טָהֳרוֹ וּבְקַרְנָיו אַרְבַּע׳ שָׁקַד וּבָא אֵצֶל שְׂעִיר הַחַי׳ שִׁגְיוֹן עָם וּזְדוֹנוֹ יוֹדֶה לָאֵל :

וְכָךְ הָיָה אוֹמֵר׳ אָנָּא הַשֵּׁם חָטְאוּ׳ עָווּ׳ פָּשְׁעוּ׳ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל׳ אָנָּא בַשֵּׁם כַּפֶּר נָא׳ לַחֲטָאִים׳ וְלַעֲוֹנוֹת׳ וְלַפְּשָׁעִים׳ שֶׁחָטְאוּ וְשֶׁעָווּ וְשֶׁפָּשְׁעוּ לְפָנֶיךָ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל: כַּכָּתוּב בְּתוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ מִפִּי כְבוֹדֶךָ כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה :

וְהַכֹּהֲנִים וְהָעָם הָעוֹמְדִים בָּעֲזָרָה׳ כְּשֶׁהָיוּ שׁוֹמְעִים אֶת הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא מְפוֹרָשׁ יוֹצֵא מִפִּי כֹהֵן גָּדוֹל בִּקְדֻשָּׁה וּבְטָהֳרָה׳ הָיוּ כּוֹרְעִים וּמִשְׁתַּחֲוִים וּמוֹדִים וְנוֹפְלִים עַל פְּנֵיהֶם׳ וְאוֹמְרִים בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד :

וְאַף הוּא הָיָה מִתְכַּוֵּן לִגְמוֹר אֶת הַשֵּׁם כְּנֶגֶד הַמְבָרְכִים וְאוֹמֵר לָהֶם תִּטְהָרוּ׳ וְאַתָּה בְּטוּבְךָ הַגָּדוֹל מְעוֹרֵר רַחֲמֶיךָ וְסוֹלֵחַ לַעֲדַת יְשֻׁרוּן :

שְׁגָרוֹ בְּיַד אִישׁ עִתִּי לְמִדְבַּר עֲזִי׳ שֶׁמֶץ כִּתְמֵי זוּ שְׂאֵת לִגְזֵרָה׳ שֵׁן סֶלַע הֲדָפוֹ וְגִלְגֵּל וְיָרַד׳ שִׁבְּרוּ עֲצָמָיו כְּנֶפֶץ כְּלִי יוֹצֵר: שְׁחוּזָה אָחַז פַּר וְשָׂעִיר קָרַע׳ שָׁלַף אֵמוּרִים וּגְוִיּוֹת קָלַע לִשְׂרוֹף׳ שָׁאַג סִדְרֵי יוֹם קָדֵשׁ וּפָשַׁט שָׁלֵשׁ וְטָבַל פְּזִים עָט וְקִדֵּשׁ׳ תָּכַף וְעָשׂ אֵילוֹ וְאֵיל עָם׳ תֵּרֶב חַטָּאת וּמוּסָפִין הִקְרִיב כַּחוֹק׳ תָּר וְקִדֵּשׁ פָּשַׁט טָבַל׳ תַּכְרִיךְ בַּדִּים עָט וְקִדֵּשׁ וְנִכְנַס לַדְּבִיר: תְּכוּנַת כְּלֵי קְטוֹרֶת הוֹצִיא וְקִדֵּשׁ׳ תִּלְבּוֹשֶׁת מַדָּיו הִפְשִׁיט

מטה לוי

מבחוץ אחת למעלה ושבע למטה וכו' וכך היה מונה וכו' (שם י"ג) (שב) כדתנן עירה דם הפר לתוך דם השעיר אחר כך (שב ובללם) כדתנן ונתן את המלא בריקן כדי שיתערב הדם יפה יפה (וחטא מזבח סגור שבע על טהרו) וזהו שבע פעמים על אמצעית של מזבח הזהב שהוא היה זהב סגור (ובקרניו ארבע) ועל ארבע קרנותיו כדתנן ויצא אל המזבח אשר לפני ה' זה מזבח הזהב התחיל מחטא ויורד מהיכן הוא מתחיל מקרן מזרחית צפונית כו' הזה על טהרו של מזבח שבע פעמים (שם דף נח) (שקד) מיהר (ובא אצל השעיר החי) שהיה משתלח לעזאזל (שגיון עם וזדונו יודה לאל) התודה שגגות וזדונות של עמו כדתנ' בא לו אצל שעיר המשתלח וסומך שתי ידיו עליו ומתודה וכך היה כו' (שם דף סו): (שגרו ביד איש עתי למדבר עז) שלחו ביד אדם המזומן לכך אל המדבר אל ארץ גזירה (שמץ כתמי זו) עבירות כתמי ישראל שנקראים עם ז (שאת לגזירה) לשאת אל ארץ גזירה (שן סלע הדפו) דחפו מן גבהו וחדודו של סלע (גולגל וירד) והוא מתגלגל ויורד (שוברו עצמיו כנפץ כלי יוצר) כאשר מתנפץ ומתפזר כלי חרס כן שוברו ונתפזרו עצמותיו כדתנן מסרו למי שהיה מוליכו (שם ס"ו) דחפו לאחוריו והוא מתגלגל ויורד ולא היה מגיע לחצי הר עד שנעשה איברים איברים (שם ס"ז) (שחוזה אחז) אחז סכין חדודה (פר ושעיר קרע) וקרע לפר ושעיר (שלף אימורים) הוציא האימורים ובני מעיהם והקטירם על גבי מזבח (וגויות קלע לשרוף) והגופים של פר ושעיר קלע אותם במקלעות ד' בני אדם טוענים שני מוטות שנים לפנים שנים לאחור והפר והשעיר עליהם כדתנן בא לו אצל פר ושעיר הנשרפים קרען והוציא את אימוריהם וכו' קלען במקלעות והוציאן לבית השריפה (שאג סדרי יום) כדתנן קורא אחרי מות ואך בעשור כו' (שם ד' סח) (קדש) ידיו ורגליו (ופשט שלש וטבל) כדתנן שם בבגדי בוץ קרא קדש ידיו ורגליו פשט ירד וטבל (שם ד' ע) והוא טבילה שלישית (פזים עט) נתלבש בבגדי זהב ופז (וקדש) ידיו ורגליו (תכף ועש) מיד עשה (אילו ואיל עם) כדתנן עלה ונסתפג והביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו ויצא ועשה את אילו ואיל העם (שם) (תרב חטאת) חלב החטאת (ומוספין) וחלב המוספים שהם ז' כבשים (הקריב כחוק) האמור בהם כמ"ש ואת חלב וגו' (ויקרא טז כה) (תר) מיהר (וקדש) ידיו ורגליו (פשט) בגדי זהב (וטבל תכריך בדים עט) לבישת בגדי לבן לבש וקדש ידיו ורגליו ונכנס לדביר (תכונת כלי קטורת הוציא) להוציא את הכף ואת המחתה וכדתנן קדש ידיו ורגליו פשט ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי לבן ולבש וקידש ידיו ורגליו נכנס להוציא את הכף ואת המחתה (שם ד' ע) ויקדש ידיו ורגליו (תלבושת מדיו הפשיט) ופשט בגדיו הנאים והיפים כדתנן קדש ידיו ורגליו ופשט (שם ד' ע) (ונם נאח) שנאמר והניחם שם מלמד שטעונים גניזה

בית לוי

(ושנה) פעם שניה (שב ובללם) חזר וערבם (וחטא) כמו ותטהר על המזבח (שמות מט ט) ות"א ודכי (סגור) זהב סגור ופ"ש שכשהיה נפתח כל החנויות נסגרים לכך נקרא זהב סגור (טהרו) אמצע של מזבח שהוא טהור גלוי שום דבר ולשון מלשון וכעצם השמים לטוהר (שמות כד י) (שקד) ל' מהירות כמו כי שוקד אני (ירמיה א יב) (שגיון) ל' שוגג (וזדונו) ל' מזיד: (שגרו) ל' שליחות כמו שגר אלפיך (דברים ז יג) (עתי) אדם המזומן לכך מבושר עם (נגעוני עז) פ"ש עזאזל שהוא מלאך עז וקשה (שמץ כתמי) מותר לעבירות (זו) מותר לישראל שנקראים עם זו (שאת) כמו לשאת (לגזירה) אל ארץ גזירה פי' חתוכה (שן סלע) חד של סלע ומשנים (איוב לח) ופי' המפרשים שן יקרא החדוד הבולט מן הסלע (כנפץ) ל' שבר או רצץ כמו ונפץ את עולליך (תהלים קלז ט) (שחוזה) סכין חדודה (שלף) ל' הוצאה (וגויות) ל' גוף (קלע) כמ"ש קלען במקלעות ופרש"י כמין קליעה ד' ב"א טעונים כו' (שם סז ב) (שאג) קרא בקול (סדרי יום) אחרי מות ואך בעשור (פזים) בגדי זהב ופז (ועש) כמו ועשה (תרב) חלב (תר) מיהר (תכריך)

שגרו ביד איש דער כהן גדול האט דאש אנדערע ציקעלע נאך דער ווידוי אונעק גישיקט דורך אמענטשין וואש ער איז דער צוא אן גיבריים גיוועזן פון ערב יום כפור אין דער שטארקער מדבר אריין צוא טראגין די אום ריינע פלעקין דאש זיינען דיא זינד פון דיא ישראל צוא איין פאר שניטין אונ אויסט ארט פון אהויכין שפיצין שטיין האט ער אים אראפ גישטויסין האט עס זיך אראפ גיוועלגירט אונ אראפ גינידערט זיינע ביינער זייגען צוא בראכין גיווארין אזו וויא איין ערדינער שארבין פון דעם טעפיר ווערט צוא בראכין דער כהן גדול האט אשארף מעסער גינומען אונ האט אויף גישניטן דאש לייב פון דעם אוקם אונ פון דעם ציקעלע וואש ער האט זייא פריער גיקוילעט אונ גישפריינגט דאש בלוט ער האט ארויש גיצויגין דיא גידערים אונ האט זייא מקטיר גיוועזן אויף דעם מזבח אונ דאש פלייש האט ער אויף גיהאנגען אויף שטאנגען אונ האט דאש אוועק גישיקט מחוץ לירושלים צוא פאר ברענען נאך דעם האט ער גילייענט אין אספר תורה דיא פרשה פון דער עבודה דער נאך האט ער גיוואשין דיא הענט אונ דיא פיס אונ האט די ווייסע קליידער אויס גיטאן אונ האט זיך צום דריטין מאל טבל גיוועזן אונ האט די גילדערנע קליידער:

ונוצחי· תרגל וטבל חרוזים עט וקדש· תמיד הסדיר ותמר ונרות העלה· תכל עבודת
יד ורגל קדש· תמם טבילות חמש וקדושים עשרה· תואר מגמתו כצאת השמש
בגבורה· תקף ודץ ועטה בגדי הוני· תמה תלוה ציר נאמן לבית· תגל בהתבשר השלג
אודם תולע: תעדה ישע תעטה מעיל צדקה· תפיק צהלה תביע דיץ וחדוה· תלולי
רום הרעיפו זרזיף טלם· תלמי שדי רוו תת יבולם· תודה נתנו אוספי זרע שלום· תהלה
בשרו נושאי אלמות ברנן· תחתיות ארץ צבי זמר שמעו· תנו צדקותיו חצן הולכי
נתיבות· תקות שולחיו אמון לא אכזב· תוחלתם כצנת שלג ביום קציר· מצואתם
רחצו ומטנף צחנתם זכו· שלמים תמימים בבור כפימו זכזכו· להגיד כי מטהרם מקור

בית לוי

ל' לנסס וי"מ ל' תבילה (תבונת) מכין (נצח) לנצוח (תרגל) ל' סרגל (חרוזים) בגדי זהב לשון כירקרק חרוץ (תהלים סח ד) והוא זהב טוב ויפה מאוד (תמיד) קרבן התמיד (ותמר) והקטיר (העלה) הדליק (תכל) ל' תכלית וסוף (תמם) השלים כמו אשר תמו (דברים ב טו) (וקדושים עשרה) כי על כל טבילה היו ב' קידושים (תואר מגמתו) ל' מגמת פניהם (חבקוק א ט) והוא קילוס ויופי (תקף) נתחזק (ודץ) ושמח (ועטה) נתלבש (תמה) תואר לישראל שנאמר יונתי תמתי (ציר) שליח (אודם תולע) תוס השני שהיה אדום כתולע (תעדה) כו' עפ"ה כי הלבישני בגדי ישע מעיל צדקה יעטני (ישעיה סא) ותעדה הוא מלשון עדי זהב (תעטה) תתלבש (תפיק) תוציא (תביע) תדבר (תלולי רום) השמים שהם גבוהים ותלולים מן הארץ מהלך ת"ק שנה (הרעיפו) הטיפו מל' יערוף כמטר לקחי (דברים לב ב) (זרזיף) ל' הזלה ונטיפה כמו כרביבים זרזיף ארץ (תהלים עב ו) (תלמי) ל' ניר (רוו) מל' כוסי רויה (זרע שלום) כמו בשלום (ארץ צבי) תואר לא"י (שמעו) כמו השמיעו (תנו) כחיר"ק ודגש שהוא העבר בפועל (חצן הולכי נתיבות) עפ"ה מקול מחצצים בין משאבים שם יתנו צדקות ה' (שופטים ה) (נחנתם) סרחונם (מצואתם) מטנף (מכתם) כולם כיטי לעבירות (זוכזכו) נזדככו ונקרו (מטהרם מקור מים חיים מקוה ישראל) כלם תוארים להקב"ה (ינוהגלתו) יתלבנו (נחבקים) ל' חבוק (חדים בשמחה

מטה לוי

(שם יד כד) (תרגל וטבל) הרגיל עצמו לטבול (חרוזים שם) לבש ופשט בגדי זהב וקדש ידיו ורגליו (תמיד הסדיר) קרבן תמיד עשה כסדר (ותמר) הקטיר קטורת (ונרות העלה) והדליק את הנרות (תכל עבודת) בהשלמות עבודת (יד ורגל קדש) כדתנן ירד וטבל עלה ונסתפג הביאו לו בגדי זהב ולבש וקדש ידיו ורגליו נכנס להקריב תמיד של בין הערבים ולהקטיר קטורת ולהיטיב את הנרות וקדש ידיו ורגליו ופשט (תואר מגמתו) יופי פניו (כצאת השמש בגבורה) שהוא נאה מאוד כן היה תואר פניו בצאתו מבית קודש הקדשים (תקף ודץ) נתחזק והיה שמח (ועטה בגדי הונו) ולבש בגדי עצמו שקנה מהונו· ישראל שנקראו (תמה) (תלוה ציר נאמן לבית) היו מלוין את כ"ג שהיה שליח נאמן עד ביתו משום כבודו (תגל) שמחה גדולה היתה ליונה תמה (בהתבשר השלג אודם תולע) כשנתבשרה מאיש עתי שנתלבן אודם חוט תולעת השני שנאמר שב המשלח ובא ויושב לו בסוכה אחרונה היה מבשר להם שנלבין החוט שהיה קשור בראש השעיר והיו מבשרים כן מסוכה לסוכה עד ירושלים כי אז (תעדה ישע) תתיפה בישע (תעטה מעיל לדקה) תתלבש ותתעטף במעיל לדקה (תפיק צהלה) תוציא חדוה (תביע דיץ וחדוה) תדבר דילה וחדוה כי בודאי יהיה השנה זו שנת ישועה שנת לדק שנת שמחה הואיל שנתלבן החוט השני הוא סימן טוב לכל והיו משבחים להקב"ה על שקבל עבודת כ"ג ברצון (תלולי רום) השמים (הרעיפו זרזיף טלם) הזילו טפות טל ועי"ז (תלמי שדי רוו תת יבולם) ניר וחרישת השדה השביעו משל השמים ונתנו יבולם (תודה כו' שלום) ישראל כשאוספים הזרע בשלום נותנים תודה להקב"ה (תהלה כו' ברנן נושאי אלומות) התבואה בשרו תהלות ברנן (תחתיות ארץ צבי) א"י (זמר שמעו) השמיעו זמר (תנו לדקותיו חצן הולכי נתיבות) הולכי דרכים בחצן וחול ספרו לדקותיו (תקות שולחיו) תקות ישראל השולחים הכ"ג (אמון לא אכזב) נאמנה לא נכזבה (תוחלתם) תקיימה וטוב להם (כצנת שלג ביום קציר) כמו שיפה צנת שלג וקור לקוצרים בעת חרב ושמש· ישראל שהם (שלמים תמימים בבור כפימו) בנקיון כפיהם שחזרו בתשובה (זוכזכו) נעשו זכים (להגיד כי מטהרם) השם יתברך הוא (מקור מים חיים) והוא (מקוה ישראל)

בילדרנע קליידער אן גיטאן אונ האט ווידער די הענט אונ די פיס גיוואשין תכף ער האט גיאיילט אונ האט מקריב גיוועזן ווידער אונ דעם ווידער פון דעם פאלק תרב חטאת דעם חלב פון דעם קרבן חטאת אונ פון דעם קרבן מוסף האט ער מקריב גיוועזן אזו וויא דר דין איז דר נאך איז ער ווידר גילאפין אונ האט זיך גיוואשין די הענט אונ די פיס אונ האט זיך אויס גיטאן אונ טובל גוועזן אונ האט ווידער גיוואשין די הענט אונ די פיס אונ האט זיך איין גיהילט אונ גיטאן די לאנגע קליידער אונ איז אריין גיגאנגען אין פאליש פון דעם היכל תבונת די צאל פון די כלי קודש וואש ער האט דרינגען די קטורת מקטיר גיוועזן האט ער פון דארטין ארויס גינומען אונ האט זיך די הענט אונ פיס גיוואשין די ווייסע קליידר וואש ער האט אין וויא די עבודה גיטאן האט ער אויס גיטאן אונ האט די אויף אייביג בהאלטין אונ האט זיא שוין מער ניט גינוצט תרגל ער האט זיך גיאיילט נאך זיינע גיוואונהייט נאך אונ האט זיך טובל גיוועזן אונ האט אן גיטאן די גילדערנע קליידר אונ האט די הענט אונ פיס גיוואשין אונ דעם קרבן תמיד פון אבינט האט ער כסדר גימאכט אונ האט די קטורת מקטיר גיוועזן אונ האט די ליכט פון דיער מנורה אן גיצונדין תכל אז ער האט אפ גיטאן אלע עבודות האט ער זיך גיוואשין די הענט אונ די פיס דעם טאג האט ער גאנצט פינף טבילות אונ צעהען מאל די הענט אונ די פיס

גיוואשין דאש גישטאלט פון זיין פנים איז גיוועזן אזו וויא די זון אז זיא גייט אויף אין דער הייך מיט שטארקייט צוא שיינען תקף ער האט זיך גישטארקט אונ האט זיך גיפרייט אונ האט אן גיטאן זיינע אייגינע קליידער וואש ער האט זיא פאר זיינע אייגענע געלט גיקויפט די פרומע ישראל האבין דעם אויף ריכטיגין שליח דעם כהן גדול בלייט ביז אין זיין הויז אריין תגל די כנסת ישראל האבין זיך גיפרייט אז זיא האבין די גוטע בשורה גיהערט דאש די רוטע וואל איז ווייס גיווארין וויא שנייא תעדה ישע זייא זיינען גיצירט גיווארין מיט הילף אונ האבין איין גיהילט אמאנטיל פון צדקה האבין אויס גצויגין פריילין גישרייא זיי האבין גיטאן ריידין פרייד פריילקייט די הויכע הימל האבין גימאכט טריפין אונ רינגען זייער טויא די בייטין פון די פעלדער זיינען זאט גיוועזן פון רעגין צוא געבן זייער פרוכט תודה דאנקונג אונ לויב האבין די ישראל גגעבין צוא גאט ווייל זייא האבין זייער תבואה מיט שלום איין גיזאמילט לויב האבין זייא גיזאגט צוא גאט די וואש האבין גיטראגין מיט גזאנג די גארבין די אונטערשטע פון דעם גליבטין לאנד ארץ ישראל האבין גילאזט הערין גיזאנג תנו דאש גירעכטיקייט פון גאט האבין דער ציילט די וואש זיינען אויף שטיינערנע אונ זאמדיגע שטעגין גיגאנגען אך האבין גיזאגט דאש האפנונג פון די ישראל וואש האבין גישיקט דעם כהן גדול איז אזו וויא איין וואר האפטיגער קוואל וואש זיין וואסער

מים חיים · מקוה ישראל מנקם מים נאמנו · בטוהר ובנקיון ינקו ויטהרו · יחודשו כחדשי בקרים מכתם יצוחצחו · רוממות אל יהגו בגרונם · בלשונם רון בפימו שיר חדש : יגילו ברעד יעבדו ביראה · קדוש ישראל מקדש קדושים · לשנן לרנן לתופף ולצלצל · ולנצח בנגינות ולהנעים זמר : נחבקים בעוז ימין רוממה · יחד נתמכים במלאה צדק · משוכים לבא שעריו ברננה · וששון ושמחה ישיגו נצח · ששים וגלים בשמו כל היום · חרדים בשמחה את פניו · זיו אורם כשחר יבקע · קולם ישאו וירנו בגאון צור עולמים ·

אשרי העם שככה לו · אשרי העם שיהוה אלהיו :

ויום טוב היה עושה כהן גדול לכל אוהביו כשנכנס בשלום ויצא בשלום בלי פגע: וכך היתה תפלתו של כהן גדול ביום הכפרים בצאתו מבית קדש הקדשים בשלום בלי פגע :

יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שתהא השנה הזאת הבאה עלינו ועל כל עמך בית ישראל · שנת אוצרך הטוב תפתח לנו · שנת אוסם · שנת ברכה · שנת גזרות טובות מלפניך · שנת דגן תירוש ויצהר · שנת הרוחה והצלחה וקימים · שנת ועוד בית מקדשך · שנת זול · שנת חיים טובים מלפניך · שנת טלולה וגשומה אם שחונה ·

מטה לוי

אשר כוח (מנקם) מנקה אותם כמו (מים נאמנו) שהם טהורים ואינם פוסקים כך כוח מטהרם לעולם (יחודשו) הם נעשים עתה כבריה חדשה (כחדשי בקרים) כמלאכים שמתחדשים בכל בוקר ע"י שהם (מכתם יצוחצחו) נקיים מעונות (קדוש ישראל) הקדוש ב"ה מקדש את ישראל שהיו קדושים כמ"ש קדושים תהיו כי קדוש אני (ויקרא יט ב) (לשנן) לדבר (לתופף ולצלצל) לשבח בתופים ובצלצלי תרועה (ולהנעים) ולהמתיק (זמר) (נחבקים) נדבקים (יחד) הם (נתמכים) תמוכים (במלאה צדק) השם יתברך שנאמר עליו צדק מלאה ימינך (משוכים) אחריו (לבוא כו') : (שנת אוסם) שיתמלאו האסמים בר

בית לוי

את פניו) עכ"ז שחרו בשמחה את פניך (תהלים טז) (זיו אורם כשחר יבקע) כשנא' אז יבקע כשחר אורך (ישעיה נח) : (אוסם) ל' אוצר

לאזט זיך קיין מאל ניט אויס זייער האפונג איז צו זיא אזו גוט אזו וויא מען האט הנאה פון קילונג פון שנייא אין דער צייט פון שניט צו קילין דיא היץ פון זייער אום ריינקייט דאש זיינען די עבירות זיינען גיוואשין גיווארין פון זייערע אום ריינע עונות זיינען זיא לויטער גיווארין שלטים די גאנצע פרומע ישראל דורך די ריינע הענט פון דעם כהן גדול זיינען זיא גיליטערט דיא גאנצע וועלט זאל דורך דעם זאגין דאש גאט וואש ער מאכט זייא ריין איז גיגליכין צו אקוואל פון קוועלינדיג וואסער דאש גאט איז די מקוה פון די ישראל וואש ער מאכט זייא תמיד ריין אזו וויא מיט ווארהאפטיגע וואסער וואש זייא לאזין זיך קיין מאל ניט אויס מיט ריינקייט אונ לויטערקייט ווערין זייא גירייניגט אונ גיליטערט זייא זיינען בנייעט גיווארין אזו וויא דיא מלאכים וואש זייא ווערין בשאפין אלע פריא מארגין פון זייערע פלעקין ווערין זייא גיליטערט רוממות אל גאטס דער הייכונג ריידין זייא מיט זייער האלז מיט זייער צונג גיזאנג אונ מיט זייער מויל איין נייעם שיר זייא האבין זיך גיפרייט מיט ציטרניש פאר גאט אונ האבין אים גידינט מיט פארכט קדוש צו דעם הייליגין גאט פון ישראל דער דא הייליגט זייא צו ריידין צו זינגען צו פויקין אונ צו קלינגען אונ צו שפילין אויף כלי זמר אונ צו זינגן שיינע גיזאנג זייא האבין זיך בהעפט אן דיא שטארקע אונ דער הייכע רעכטע האנט פון גאט אלע אין איינעם האבין זיך אן גלעהנט אן גאטס האנט וואש זיא איז פול גירעכטיקייט זייא ציהען זיך צו קומען אין די טויערן פון דעם בית המקדש אונ אין די שולין מיט גיזאנג ששון אונ שמחה גרייכין זייא צו איביג זייא פרייען זיך אונ לוסטיגין זיך מיט זיין נאמען תמיד זייא האבין זיך גיפרייט מיט שמחה פאר זיין שכינה זיו אורם דאש גישטאלט פון זייער ליכט האט גילויכטן אזו וויא דער מארגין שטערין שפאלט זיך ווען עס ווערט טאג זייא האבין אויף גיהויבין זייער קול אונ האבין גיזונגן אין גאטס הערשאפט דער דא האט דיא וועלט בשאפין אשרי וואול צו דעם פאלק וואס צו זייא איז דיא אלע טובות אונ וואול צו דעם פאלק וואש גאט איז זיין הער וואש ער קען פיל גוטס טאן :

ויום טוב היה עושה אונ אשמחה פון יום טוב האט דער גדול גימאכט צו אלע זייגע ליב האבער ווען ער האט זוכה גיוועזן אריין צו גיין אין קדשי הקדשים אונ ווידר ארויש צו גיין בשלום אן אשלעכט בגעגנש: וכך אונ אזו איז גיוועזן דיא תפלה פון דעם כהן גדול אום יום כפור אז ער איז ארויס גיין פון בית קדשי הקדשים בשלום אן אשלעכט באגעגנעש : יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פר דיר גאט אונזער גאט אונ גאט פון אונזערע עלטערין עש זאל זיין דאש דאזיגע יאר דאש דא קומט אויף אונז אונ אויף דיין גאנצין פאלק דאש הויז גזינד ישראל : שנת אוסם עש זאל זיין איאר דוא זאלשט אונז עפנען דיין גוטין אוצר איאר פון ברכה איאר פון גוטע גזירות פון פאר דיר איאר פון פיל קארין אונ מאשט איאר פון בשערמונג איאר דו זאלשט מאכין רוען דיין שכינה אין בית המקדש אוואלוויל יאר איין יאר פון גוט לעבן פון פאר דיר אגיזעטיגט יאר מיט פיל תבואה אונ אויב עש ווערט זיין אהייס יאר זאל פיל רעגין גיין איאר דאס די פירות זאלין זיס אונ גוט זיין אונ דאלשט

שנת ימתיקו מגדים את תנובתם · שנת כפרה על כל עונותינו · שנת לחמנו ומימינו תברך · שנת משא ומתן · שנת נבוא לבית מקדשנו · שנת שובע · שנת ענג · שנת פרי בטננו ופרי אדמתנו תברך · שנה צאתנו ובאנו תברך · שנת קהלנו תושיע · שנת רחמיך יכמרו עלינו · שנת שלום ושלוה · שנה שתוליכנו קוממיות לארצנו · שנה שלא תפיל אשה את פרי בטנה · שנת תעלנו שמחים לארצנו · שנה שלא יצטרכו עמך בית ישראל זה לזה ולא לעם אחר בתתך ברכה במעשה ידיהם : ועל אנשי השרון היה אומר · יהי רצון מלפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו שלא יעשו בתיהם קבריהם :

אמת מה נהדר היה כהן גדול בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע :

חזן · ביוסף עם א״ב · קהל

כאהל הנמתח בדרי מעלה · מראה כהן :
כברקים היוצאים מזיו החיות · מראה כהן :
כגודל גדילים בארבע קצוות · מראה כהן :
כדמות הקשת בתוך הענן · מראה כהן :
כהוד אשר הלביש צור ליצורים · מראה כהן :
כורד הנתון בתוך גנת חמד · מראה כהן :
כזר הנתון על מצח מלך · מראה כהן :
כחסד הנתן על פני חתן · מראה כהן :
כטוהר הנתון בצניף טהור · מראה כהן :
כיושב בסתר לחלות פני מלך · מראה כהן :
ככוכב הנוגה בגבול מזרח · מראה כהן :

בית לוי

(קטלם) לי על (גאותם) גאם ומפר (תנובתם) תמם (השרון) בעמק ובשפל : (כאהל הנמתח) פירוש כענם השמים לסוכר (ליצורים) לאדם וחוה (כורד) מלשון גנם ורדים וכל״א רויז (כטוהר) לשון לתום ובהירות (בצניף) מלנפת (כיושב בסתר) תואר למשה :

מטה לוי

(שנת ויעוד בית מקדשך) שלא יצטרכו לדאוג על מזונותיהם ויוכלו להתוועד כל יום ויום בביה״מ וכן בזמן הגלות בבה״כ שהוא מקדש מעט (אנשי השרון) אותם שהם יושבים בתחתיות ההר בעמק ובשפלה וההרים היו אבק וחול וכשהרוח הולך ומתגבר מפליך חול על הבתים ומכסים כאותם או כשהמטר יורד בשטף ומתגבר אז הוא עקר קלת מן ההרים ומוליך החול על בתיהם ומתים שם נעשו הבתים קבריהם : (כאהל הנמתח בדרי מעלה) שמים הנמתחים שהם מאיר יש כך היה (מראה כהן) קלסתר פניו שלו (כגודל גדילים בארבע קצוות) כפתיל תכלת הדומה לרקיע ועדלים אותם בציצית הלבן (כהוד כו׳ ליצורים) ככתונת אור שהלבים הקב״ה לאדם וחוה (כורד) כשושנה (כטוהר הנתון בצניף טהור) כלאות ובהירות הנתון בצניף הנתון בראשו (כיושב בסתר כו׳) כקרון פנים שהיה למשה כשהיה נסתר מ׳ יום והיה מתפלל בעד ישראל (ככוכב הנוגה בגבול מזרח) ככוכב המאיר לצד מזרח שהוא מאיר ביותר :

פאר געבין אלע אונזרע זינד אונ זאלשט אונזער ברויט אונ וואשער בענטשן אויך פון משא ומתן אויך דש זאל זיין איין גוטע גזירה מיר זאלן קומן אין אונזער בית המקדש אויך פון זעטונג שנת פרי בטננו דיא פרוכט פון אונזער בויך אונ דיא פרוכט פון אונזער ערד זאלשטו בענטשין אונזער אויש גיין אונ קומען זאלשטו בענטשין אויך דאש דיינע דער בארמיקייט זאלין זיך דער היצין איבר אונז אונ מיר זאלין זיצין בשלום ושלוה אויך דאש דוא זאלשט אונז פירן אויפינטליך אונ אויף גירוכט אין אונזער לאנד אריין אויך דאש קיין אשה זאל ניט מפיל זיין דיא פרוכט פון איר בויך אויך דוא זאלשט אונז ברייננגען מיט שמחה אין אונזער לאנד אריין אויך דוא זאלסט דיין גוטין אוצר צוא אונז עפענען שנת אויך דאש דיין פאלק ישראל זאל ניט דארפין איינער צום אנדרין אונ ניט צוא קיין אנדער פאלק אז דוא וועשט געבין אברכה אין דיא חערק פון זייערע הענט ועל אנשי השרון אונ אויף דיא לייט וואש האבן גיוואונט אין דיא טאלין צווישין זאמדיגע בערג האט דער כהן גיזאגט עש זאל זיין דער ווילן פאר דיר גאט אונזער גאט אונ גאט פון אונזרע עלטערין דאש זייערע הייזער זאלין ניט ווערין זייערע קברים דורך דעם ווינט אונ רעגין · דען צוא צייטין פלעגין דארט צוא גיין גרוישע רעגין אונ דער רעגין פלעגט אויש צוא ריישין שטיקר פון דיא בערג אונ דער ווינט האט דעם זאמד גפירט אויף דיא הייזער אונ ער פלעגט פיל הייזער איין ברעכין דרום האט דער כהן פאר זייא מתפלל גיוועזן זייא זאלין ניט דער שלאגין ווערין : אמת מה נהדר וויא גאר שיין איז דער כהן גדול גיוועזן אז ער איז ארויש גגאנגען פון בית קדשי הקדשים מיט שלום אן אשלעכט בגעגעניש :

כאהל הנמתח אזו וויא דאש גיצעלט וואש ער איז אויש גישפרייט אין דיא אויבערשטע ציילין דאש זיינען די הימל אזו איז גיוועזן דאש גישטאלט פון דעם כהן כברקים אזו וויא בליצן וואש זייא גייען ארויש פון לויטערקייט פון דיא חיות הקודש כגודל אזו וויא דיא תכלת וואש זיי זיינען איין גיפלאכטין אין דיא ציצית וואש זייא הייננגען אויף פיר זייטין פון דעם טלית כדמות אזו וויא דאש גישטאלט פון דעם רעגן בויגן אין וואלקין כהוד אזוא וויא דיא שוינהייט וואש גאט דער באשעפר האט אן גיקליידט דיא אבות כורד אזוא וויא ארויז וואש זיא וואקסט אין איין לוסטיגין גארטין אין דער מיטן כזר אזו וויא איין קרוין וואש ווערט גיגעבין אויף דעם שטערין פון אמלך כחסד אזו וויא דער חן אונ חסד וואש ער ווערט גיגעבן אויף דעם פנים פון אחתן כטוהר אזו וויא דיא לויטערקייט וואש עס ווערט גיגעבן אין אריינער קרון כיושב אזו וויא משה רבינו וואש ער איז גזעסין אין פאר באתינגעש אויף דעם בארג סיני פערציג טעג צוא בעטין פאר גאט ככוכב אזו וויא דר שטערן וואש ער הייסט נגה אין מזרח זייט :

מוסף ליום כפור

המתחיל (כל אלה בהיות ההיכל על יסודותיו) ישורר לנו אל ככהי גדול (כאשרי עין ראתה כל אלה) עד סוף כל מפנים הקודם הסליחות · ואח״כ יאמר הסליחות ויעורר לנו אל פני עלות כסליחה על י׳ הרוגי מלכות (אלה אזכרה) וידוע סגולת סבכיה עליהם שנהרגו ומוס״ק אשר. מכפרת על כל עונותיו :

כָּל אֵלֶּה בִּהְיוֹת הַהֵיכָל עַל יְסוֹדוֹתָיו · וּמִקְדַּשׁ הַקֹּדֶשׁ עַל מְכוֹנוֹתָיו · וְכֹהֵן גָּדוֹל עוֹמֵד וּמְשָׁרֵת · דּוֹרוֹ רָאוּ וְשָׂמְחוּ :

פיוטר עם אב״ג

אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה כָּל אֵלֶּה · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה אָהֳלֵנוּ · בְּשִׂמְחַת קְהָלֵנוּ · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה גִּילֵנוּ · דִּיצַת קְהָלֵנוּ · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה הַמְשׁוֹרְרִים · וְכָל מִינֵי שִׁירִים · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה זְבוּל הַמְתֻכָּן · חַי בּוֹ שָׁכָן · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : (א״א אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה טִירוֹת כְּגֻלֶּף · יוֹנְקֵי כֹהֲנִים עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה אָלֶף · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה כְּבוֹד מְנוֹרוֹת · לְאַחַת עֶשְׂרֵה מְכוֹנוֹת · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה מִזְבַּח מִקְטַר קְטֹרֶת · נֵזֶר עָלָיו כַּעֲטֶרֶת · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ) : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה שִׂמְחַת בֵּית הַשּׁוֹאֵבָה · עַם שׁוֹאֶבֶת רוּחַ הַקֹּדֶשׁ רוּחַ נְדִיבָה · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה פְּרִישַׁת כֹּהֵן בְּרֶשֶׁם · צוֹעֵק אָנָּא הַשֵּׁם · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה קְהַל קְדוֹשִׁים · רוֹגְשִׁים בְּבֵית קָדְשֵׁי הַקֳּדָשִׁים · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה שְׁנֵי הַמְלֻבָּן · מִשְּׂעִיר הַקָּרְבָּן · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ : אַשְׁרֵי עַיִן רָאֲתָה תְּמִידִים קְרֵבִים · בְּשַׁעַר בַּת רַבִּים · הֲלֹא לְמִשְׁמַע אֹזֶן דָּאֲבָה נַפְשֵׁנוּ :

אֲבָל עֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ הֶחֱרִיבוּ נָוֶה · וְחַטֹּאתֵינוּ הֶאֱרִיכוּ קִצּוֹ · אֲבָל זִכְרוֹן דְּבָרִים תְּהֵא סְלִיחָתֵנוּ · וְעִנּוּי נַפְשֵׁנוּ תְּהֵא כַפָּרָתֵנוּ · עַל כֵּן בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים נָתַתָּ לָנוּ אֶת יוֹם צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה וְאֶת יוֹם מְחִילַת הֶעָוֹן הַזֶּה לִסְלִיחַת עָוֹן וּלְכַפָּרַת פֶּשַׁע · יוֹם אָסוּר בַּאֲכִילָה ·

מטה לוי

(אהלנו בשמחת קהלנו) שהיו ישראל נקהלים בקהל בבה״מ (שמחת בית השואבה) בסוכות ששואבין בו מים לנסך על גבי המזבח (פרישת כהן גדול ברשם) פרישתם שהיו מפרישים אותו שיהיה רשומה וניכרת (צועק אנא השם) כשהיו מפרישים והודיעים אותו היה צועק ותתפלל לפני השם שיהא בלי פגם (שני המלובן משעיר הקרבן) שהיה לשון של זהורית נקשר אליו. כראשו של שעיר המשתלח והיה כראשו ההר ואחר כך היה מתלבן (בשער בת רבים) בבה״מ שרבים מתקבצים לשם :

בית לוי

(בשער בת רבים) שער לבית השקדש : (שם) שער לבית המקדש :

כל אלה בהיות דאס איז אַלץ גיוועזן אַז דאס הֵיכָל איז גיוועזן אויף זיינע גרונד פעסטין אונ דאס קֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים אויף זיין אָן פּרייטונג אונ דער כֹּהֵן גָּדוֹל איז גישטאַנען אונ האט גיטאָן דיא עֲבוֹדָה אין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דורו זיין דור האבין דאס אַלץ גיזעהן אונ האבין זיך גיפרייט : אשרי עין וואול דעם אויג וואס האט דם אַלץ גיזעהן פר וואר אַז אונזרע אויערין הערין דאס טרויערט אונזר לייב וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן אונזר גיצעלט דאס איז דאס בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מיט דר שִׂמְחָה פון אונזער קָהָל וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן אונזער פרייד אונ דאס פריילִיכקייט פון אונזערע לייבר וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן די זינגער דאס זיינגן די לִידֶער וואס זייא האבין גיזאנגען מיט אַלערלייא גיזאנג וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן די אָן גיבּרייטע הארבערג דאס איז דאס בהמ״ק דער לעבעדיגער גאט האט דארטין גירוהט וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן דיא שִׂמְחָה וואס מיהאט גישעפּט וואסר אונ מיהאט גיגאָסין אויף דעם מִזְבֵּחַ אַם סֻכּוֹת אונ מיט דעם האבין זייא גישעפּט אַיין רוּחַ הַקֹּדֶשׁ אונ אַיין בּאַוויליג גימיט וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן וויא דער כֹּהֵן האט רעכט אַרויס גירעט מיט גאנץ פּאַר צייכינגש דעם שֵׁם הַמְפוֹרָשׁ ער האט גישריגן אָנָּא הַשֵּׁם וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן דאס אַיין זאמלונג פון די הייליגע יִשְׂרָאֵל אַז זייא האבין גישטורעמט מיט תְּפִלָּה אין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן דעם רויטין פאדים פון דר ציקשל׳ וואס ער איז וויים גיווארין דאס איז אַסִימָן אַז גאט האט מוֹחֵל גיוועזן דיא עֲבֵירוֹת וואול דעם אויג וואס האט גיזעהן וויא מען האט תָּמִיד מַקְרִיב גיוועזן קָרְבָּנוֹת אין יְרוּשָׁלַיִם וואס דרינען איז גיוועזן פיל פאלק :

אבל עונות אבותינו אָבער דיא זינד פון אונזערע עלטערין האבין חָרוּב גימאכט אונזער וואוינונג אונ אונזערע זינד דער לייגערין דעם קֵץ פון דער גְאוּלָה אָבער דאס גידעכינש פון אונזערע רייד זאל זיין אונזער פאר געבונג אונ דאס פייניגונג פון אונזער לייב זאל זיין אונזער כַּפָּרָה על כן דרום מיט דיינע פיל דער בארימהערציגקייט האסטו גאט אונז גיגעבין

יוֹם אָסוּר בִּשְׁתִיָּה · יוֹם אָסוּר בִּרְחִיצָה · יוֹם אָסוּר בְּסִיכָה · יוֹם אָסוּר בְּתַשְׁמִישׁ הַמִּטָּה · יוֹם אָסוּר בִּנְעִילַת הַסַּנְדָּל · יוֹם שִׂימַת אַהֲבָה וְרֵעוּת · יוֹם עֲזִיבַת קִנְאָה וְתַחֲרוּת · יוֹם שֶׁתִּמְחוֹל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וּבָעֵת וּבָעוֹנָה הַזֹּאת גָּלוּי וְיָדוּעַ לְפָנֶיךָ וְלִפְנֵי כִסֵּא כְבוֹדֶךָ · שֶׁאֵין לָנוּ לֹא מֵהֵל כְּיָמִים הָרִאשׁוֹנִים · לֹא כֹהֵן גָּדוֹל לְהַקְרִיב קָרְבָּן וְלֹא מִזְבֵּחַ לְהַעֲלוֹת עָלָיו כָּלִיל :

וּמֵרֹב עֲוֹנֵינוּ :

יוסף ע״פ א״ב כפול

אֵין לָנוּ לֹא אִשִּׁים · וְלֹא אָשָׁם · לֹא בַדִּים · וְלֹא בְלוּלוֹת · לֹא גוֹרָל · וְלֹא גַחֲלֵי אֵשׁ · לֹא דְּבִיר · וְלֹא דַקָּה · לֹא הֵיכָל · וְלֹא הַזָּיָה · לֹא וִדּוּי · וְלֹא פַר חַטָּאת · לֹא זֶבַח · וְלֹא זְרִיקָה · לֹא חַטָּאת · וְלֹא חֲלָבִים · לֹא טְבִילָה · וְלֹא טָהֳרָה · לֹא יְרוּשָׁלַיִם · וְלֹא יַעַר הַלְּבָנוֹן · לֹא כִיּוֹר · וְלֹא כַנּוֹ · לֹא לְבוֹנָה · וְלֹא לֶחֶם הַפָּנִים · לֹא מִזְבֵּחַ · וְלֹא מִנְחָה · לֹא נִיחוֹחַ · וְלֹא נְסָכִים · לֹא סוֹלֶת · וְלֹא סַמִּים · לֹא עֵרֶךְ · וְלֹא עוֹלָה · לֹא פָרוֹכֶת · וְלֹא כַפּוֹרֶת · לֹא צִיּוֹן · וְלֹא צִיץ הַזָּהָב · לֹא קְטוֹרֶת · וְלֹא קָרְבָּן · לֹא רוֹקֵחַ · וְלֹא רֵיחַ נִיחוֹחַ · לֹא שַׁי · וְלֹא שְׁלָמִים · לֹא תוֹדָה · וְלֹא תְמִידִים :

כִּי בַּעֲוֹנוֹתֵינוּ וּבַעֲוֹנוֹת אֲבוֹתֵינוּ חָסַרְנוּ כָּל אֵלֶּה · וּמֵעֵת חָסַרְנוּ כָּל אֵלֶּה :

יוסף ע״פ תשר״ק כפול

תָּכְפוּ עָלֵינוּ צָרוֹת · תְּלָאוֹת עָבְרוּ רָאשֵׁנוּ : שָׁחַרְנוּ יְשׁוּעָה וְאָיִן · שָׁלוֹם וְהִנֵּה קְפָדָה · רַבּוּ הַקָּמִים עָלֵינוּ · רָמוּ וְגַם נָשְׂאוּ רֹאשׁ : קַצְנוּ בְּעוֹל עָלִיזִים · קָשָׁה עָלֵינוּ סִבְלָם : צְבִי אֶרֶץ חֲנֻפָּה עָלֵינוּ · צָמְחָה וְלֹא לִבְרָכָה · פָּנִינוּ לְהַרְבֵּה וְהִנֵּה מְעַט · פַּח נֶפֶשׁ בָּא בַּאֲסָמֵינוּ :

בית לוי

(אסכה ורעות) מלשון אוהב ורע (סכלים פת יא) (ותחרות) קנא וכעס (מנהל) מנסיג (כליל) עולה שהיא כולה נגבוה :
(אשים) לשון אשה ריח ניחוח (בדים) בדי ארון (בלולות) מנחות בלולות בשמן (דביר) היכל ולארמון ו׳ ואלר לבכפ״ק (דקה) קטורת (יער הלבנון) בכפ״ק (ערך) מלות ערכין וי״מ ערך לחם הפנים או ערך עלים על המערכה (רוקח) ל׳ מרקחת : (תכפו) לשון תיכף (תלאות) פל׳ את כל התלאה (במדבר כ יד) (שחרנו) בקשנו (קפדה) ל׳ כריתה (קצנו) מאסנו ל׳ קצתי בחיי (בראשית כו מו) (עליזים) שמחים (צבי ארץ) מואר ארץ (חנפה עלינו) עפ״ה ובארץ חנפה תחת יושביה (ישעיה כד) (פח נפש) דאבון נפש (באסמינו) כמו בשביל אוצרותינו (מעט) ל׳ גל

מטה לוי

(תכפו עלינו צרות) בא עלינו תיכף זו אחר זו (קצנו) בחיינו (בעול עליזים) בעול אויבים השמחים עלינו (צבי ארץ) ארץ ישראל שנמשלה לצבי פירותיה כצבי אשר הוא קל לרוץ (חנפה עלינו) כראה חניפות וזה התניפות (צמחה ולא לברכה) שראה שבע ואין מראה קמה מראה קמה ואין חטין בקשים (פח

דעם טאג יום כפור אונ דעם טאג וואס דוא בישט אונז מוחל דיא עונות צוא פאר געבין דיא זינד יום דאס איז איין טאג וואש עס איז אסור צוא עסין אונ אסור צוא טרינקען עס איז אסור זיך צוא באדין עש איז אסור צוא שמירין זיך מיט גוטין אייל צוא מאכין זענעפטיג אונ שיין דאש לייב עס איז אסור צוא זיין ביא זיין ווייב עש איז אסור אין דעם טאג דיא שיך אן צוא טאן עס ווערט ניטאן ליבשאפט אונ פריינד שאפט צווישין איין מענטש מיט זיין חבר דאס איז א טאג פון פאר לאזונג קנאה אונ קריג עס איז א טאג וואס דוא טושט פאר געבין צוא אלע אונזערע זינד ובעת אונ אין דער צייט אונ אין דער שעה איז עס אנפלעקט אונ ווישיג פאר דיין כסא הכבוד דאס מיר האבין ניט קיין סנהדרין אזו וויא אין די ערשטע טעג מיר האבין ניט קיין כהן גדול ער זאל פר אונז מקריב זיין קרבנות אונ קיין מזבח אויף צוא ברייגען אויף אים קרבנות אונ פון וועגין אונזערע פיל זינד :

אין לנו האבין מיר ניט קיין פייער אפער אונ קיין שולד אפער קיין שטאנגען פון דעם ארון הקודש אונ קיין גמישטע מנחות קיין גורל אונ קיין קולין פייער פון דעם הימיל קיין פאליש אונ קיין דין גיווירץ קיין היכל אונ קיין בלוט שפרייצונג קיין ווידוי אונ קיין קרבן חטאת קיין שעכטונג אונ קיין שפרייצונג ניט קיין קרבן חטאת מקריב זיין אויף

ניט קיין חלב ניט קיין טבילה אונ ניט קיין טהרה מיט אש פון דער פרה אדומה קיין ירושלים אונ קיין ווייסין וואלד דאס איז דאס בית המקדש וואס מאכט וויים אונ ריין דיא עונות קיין האנט פאס מיט זיין פוס קיין ווייריך אונ קיין לחם הפנים קיין מזבח אונ קיין מנחה קיין געשמאק פון קרבנות אונ קיין ווין צו גיסין אויף דעם מזבח קיין זעמיל מעל אונ קיין גיווירץ קיין אן ריכטונג פון האלץ אויף דעם מזבח אונ קיין קרבן עולה קיין פרוכת אונ קיין כפורת ניט די שטאט ציון אונ ניט קיין גילדערנעם בלעך ניט קיין קטורת אונ קיין קרבן ניט קיין דעמפונג אונ ניט קיין נחת רוח פאר גאט פון א קרבן קיין גישאנק אונ קיין קרבן שלמים ניט קיין קרבן תודה אונ קיין קרבנות וואס מען האט תמיד מקריב גיוועזן כי בעונותינו דען פון וועגין אונזערע זינד אונ דורך די זינד פון אונזערע עלטערין זיינען מיר גמינערט גיווארין אונ האבין ניט די אלע זאכין ומעת אונ פון דער צייט אן דאס די אלע זאכין האבין גיפעלט אונז :

תכפו עלינו האבין זיך אויף אונז גישטארקט דיא צרות כלומר איי דיא ערשטע צרה איז אוועק גינאנגען איז גיקומען דיא אנדערע צרה תלאות מודיקיים זיינן איבער אונזערע קעפ איבר גיפארין מיר האבין גיזוכט הילף אבר מיר האבין ניט גיפונען אויף שלום האבין מיר גיהאפט דא האבין מיר צארין גיהאט זיא זיינען פיל וואש דיא זיינען אויף

עָשְׁקוּ זֵיתִים שַׁמְנָם ׳ עֲשׂוֹתָם וְלֹא מָלְאוּ סָפֶק: סְמָדַר אִם יַרְבֶּה כֶרֶם ׳ סָבְאוֹ לֹא יַשְׁפִּיעַ יָקֶב: נֵאֶרָה אַבֵּי שָׂדֶה ׳ נִלְקְחוּ מַטְעַמֵּי אֹכֶל: מִמִּכְלְאוֹת צֹאן עֲדָרִים דָּלְלוּ ׳ מִגֵּז וּמִמִּיץ וּמֵהֶרָיוֹן: לְזָנָב וְלֹא לְרֹאשׁ הוּשַׁתְנוּ ׳ לַעֲבוֹט וְלֹא הָעֲבֵט לָנוּ: כֹּחֵנוּ לָרִיק וּבֶהָלָה ׳ כָּלָה מִבְּלִי שָׂכָר: יַד כָּל עָמָל בְּכִשְׁרוֹן ׳ יָרְדָה וְאֵין מִי יַחֲזִיק: טֻלְטַלְנוּ מִיָּם וְעַד יָם ׳ טַרְפָּם לֹא סֻפַּק לָמוֹ: חָשְׁכָה לְעֵין מִשְׂתַּכֵּר ׳ חָשַׁב שְׂכָרוֹ לְמַפָּח: זוֹעֲמוּ מַלְוֶה וְלֹוֶה ׳ זֶה בָּזֶה שִׁלְּחוּ מַעְתָּה: וְנִלְאוּ יְדֵי מַמְצִיאֵי יָד ׳ וְעָשִׁיר לֹא חוֹנֵן רָשׁ: הֵן אֶרֶץ נִמְכְּרָה בְּיַד רָעִים ׳ הֲמוֹן בָּהּ לֹא מָצְאוּ רָוַח: דְּבִיר בֵּית אֱלֹהֵינוּ שָׁמֵם ׳ דְּרָכֵינוּ מֵאֲנוּ לְהַצְלִיחַ: גִּיל נָוֶה שָׁבַת ׳ גִּילָה לִלְבָבֵנוּ מַה נַּעַל: בְּאֵין אֲרוּחַת אָב תָּמִיד ׳ בְּכֵן בֶּטֶן בָּנִים תֶּחְסַר: אֲדוֹן בַּיִת כְּאוֹרֵחַ בַּמָּלוֹן ׳ אֵפוֹא נִמְצָא מָנוֹחַ:

מטה לוי

נפש בא) דאבון נפשנו בא על ידי שנתמעט התבואה באמינו (עשקו זיתים שמנם) אין שמן בזיתים (עשותם) אף אם עשו שמן אך (ולא מלאו ספק) לא היה דים (סמדר אם ירבה כרם) אף אם ירבה הכרם להוציא סמדר (סבאו לא ישפיע יקב) לא ישפיע משקהו את היקב רק שהוא נשחת ונלקה קודם בישולו (נארה אבי שדה) היו לקללה כל ליחות השדה הן מפירות הן מעשבים (נלקחו מטעמי אכל) נאבד ונחסר כל טעם אוכל (עדרים דללו כו׳) היו מעטים ודלים מגיזת צמר וממיץ חלב ואין ולדות (לעבוט ולא העבט לנו) היפך מה שנאמר אצל הברכה והעבטת גוים רבים ואתה לא תעבוט (דברים טו) (כלה) כל מי שעמל להרויח כלה ידו (מבלי שכר) בלי ריוח (יד כל עמל בכשרון) ואף מי שעמלו בכשרון ואמת גם כן ירדה ומטה ואף אם (טלטלנו מים ועד ים) בשביל מזונות עכ״ז (טרפם לא סופק למו) מזונם אין מספיק (חשכה לעין משתכר) החושב להשתכר ועוסק בזה זמן מה ולבסוף מפסיד חשכה עינו (וחושב שכרו למפח) לדאבון נפש (זועמו מלוה ולוה) שניהם היה דעתם להשתכר ולבסוף כשהלוה מפסיד אז הם שניהם זועמים ונעצבים (זה בזה שולחו מעתה) המלוה נוגש את הלוה לשלם לו כי הוא עצמו צריך לזה שאין לו עוד והלוה לא די שצריך לפייס את המלוה שימתין לו לפי שאין לו לשלם פטור גם עוד להלות לו (ונלאו ידי ממציאי יד) נלאו הממציאים פרוסה לעני בשעת דחקו (גיל נוה) שמחת בהמ״ק (שבת) בטל (גילה ללבבנו מה נעל) ואיך נעלה שמחה ללבנו (באין ארוחת אב תמיד) לפי שנטלה סעודת אבינו שבשמים והם הקרבנות (בכן בטן בנים תחסר) לכן נפלה מאירה בתבואה ונחסר בטן ישראל בניו (אדון בית) אם הקדוש ב״ה שהוא אדון בית עתה הוא (כאורח במלון) כביכול אינו משגיח בנו רק הוא כאורח אם כן אוי לנו (אפוא נמצא מנוח):

בית לוי

ועושק (עשותם) לשון עשיה או ל׳ גידול ל׳ ועץ עושה פרי (בראשית א יא) (ספק) די ספוקם (סמדר) ענבים שלא נתבשלו כל צרכם (סבאו) ל׳ שתיה (אבי) לשון ליחות (ממכלאות צאן) גדרות צאן (דללו) מל׳ דללו וחרבו יאורי מצור (ישעיה יט ו) ופירש רש״י במחברת אם דל הוא (ויקרא יב) (מגז) מגיזת צמר (וממיץ) ל׳ מיץ וסחיטה ור״ל מיץ חלב (הושתנו) ל׳ שימה כמו ותשיתהו בחיקה (רות ד טז) (לעבוט ולא העבט) ל׳ הלואה מלשון והעבטת (עמל בכשרון) עמלו ביושר (טרפם) לשון מזון: (למפח) לדאבון נפש (ממציאי יד) עשירים (המון) קהל (דביר) היכל וארמון ותואר לבהמ״ק (מאנו) ל׳ סירוב מל׳ מאנו ללכת (תהלים עח י) (גיל) לשון שמחה (נוה) בהמ״ק (שבת) בטל (ארוחת) ל׳ סעודה מלשון וארוחתו ארוחת תמיד (מ״ב כה ל) (אב) תואר להקב״ה (אדון בית) תואר להקב״ה

אונז אויף געשמאַנגען שלעכטש צוא טאָן זייא זיינען געוועזן דער הויכט אונ דער הויבין עס איז. אונז פאַר אומערט געווען דאש לעבין דורך דעם יאָך פון דיא כשדים עש איז שווער געווען אויף אונז זייער לאַסט דאש גילוסטיגע לאַנד ארץ ישראל האט גיחנפת אויף אונז כלומר זיא האט גימאַכט וואַקסין זאַנגען אָן ווייץ דאס איז גלייך וויא אייטר חנפת עש האט אונז תבואה גישפּראָצט אָבער ניט צו אברכה מיר האבין זיך גיקערט צו באַקומן פיל אָבער עס איז נאר געווען ווייניג איין טרויעריג לייב איז אונז געוועזן גיקומען פון וועגין אונזערע שלעכטע אוצרות עשקו דיא איילבער בוימער האבין גירויבט זייער אייל זייער וואַקסין איז ניט צוא גינוג ווען עס איז שוין פיל וויין טרויבין אין ויין גאַרטין געוועזן האט דער קעלטער ניט גימאַכט רינגען דיין גיטראַנק דען עש איז קיין ויין ניט געווען דיא פרוכט פון דעם פעלד זיינען פר שאלטין געוואָרין עס איז אַוועק גנומען געוואָרין דער טעם פון דיא עסין שפּייז דיא הערטין פון דיא שאף שטאל זיינען אָרעם געוואָרין פון שערונג דר וואל אונ פון מילך אונ פון יונגע בהמות צוא געווינגען מיר זיינען גיטאָן געוואָרין צו איין שפּל אונ ניט צוא איין חשוב מיר האבין משכנות פאר זעצט אונ אונז האט מען קיין משכנות ניט גינעבין כחנו לריק אונזער כח איז צוא נישט אונ דער שרעקענעש אַוועק גינאַנגען אונ עס איז אונז נאר ניט אַרויש גיקומען דיא האַנט וואס אַרבעט מיט רעכט פאַרטיקייט איז גנידערט אונ קינגער איז ניט דא ווער זאָל זיא אונטער האַלטין מיר זיינען פאַר וואַרפין געוואָרין פון איין ים צום אַנדערי זייער פרנסה האט זייא ניט מספּיק געוועזין אונ עש גייט אַוועק גאַר דער טאָג ביז נאַכט אונ מען פאַר דינט ניט אז מיר האבין גיטראַכט צו האבין רוח האבין מיר הארץ טרויעריקייט גיהאט דר לייער אונ דער אַנטלייער זיינען צארינדיג געוועזן איינער פון אַנדערין זיינען אַוועק גיגאַנגען זייא זיינען מיד געוואָרין דיא וואס פלעגין צוא געבין צדקה דיא עניים אין דער האַנט אַריין אונ דער עושר האט זיך ניט מרחם געוועזן איבער דעם אָרימאַן הן ארץ דאש לאַנד ארץ ישראל איז פאַר קויפט געוואָרין דאש פיל פאָלק וואס אין איר איז געוועזן האבין קיין רוח ניט גיפונען דער פאַלעץ פון אונזער גאט איז פאַר וויסט געוואָרין אונזערע וועגין האבין ניט בגליקט גיל נוה דיא פרייד פון אונזער וואָנונג דאס איז דאש בית המקדש איז פר שטערט געוואָרין וויא קענען מיר אויף אונזערע הערצער פרייד אויף ברייגען אז עש איז ניט דא דיא קרבנות וואש זייא זיינען אָן גירופין דיא שפּייז פון אונזער פאַטער אין הימיל דרום איז דער בויך פון דיא קינדר ישראל ליידיג געוועזן דען פון דר צייט אָן אַז דאש בית המקדש איז חרוב געוואָרין איז אַקללה גיקומען אויף דיא תבואות אונ פירות פון ארץ ישראל דער האר פון דעם הויז איז וויא אַ גאַסט אויף דער האַרבריג וואו זאָלין מיר גיפינען אַרואונג: אונ פון דער צייט אָן דאש עש איז חרוב געוואָרי אונזער בית המקדש:

וּמִשֶּׁחָרַב בֵּית מִקְדָּשֵׁנוּ :

מיוסד על תשר"ק

תַּנּוֹת צָרוֹת לֹא נוּכַל · שֶׁבֶר בְּכָל יוֹם וַאֲנָחָה · רָבְתָה בָּנוּ חַלְחָלָה קֶרֶן יָרְדָה עַד עָפָר · צָרֵי עַיִן מָצְאוּ יָד · פּוֹעֲלֵי שֶׁקֶר חַיִל עָשׂוּ · עוֹשֵׂי צְדָקָה לֹא נִרְאוּ · שׂוֹנְאֵי בֶצַע לֹא עָמָדוּ · נִדְמֵינוּ כִּכְלִי רִיק · מִכֹּל נִשְׁאַרְנוּ עֲרֻמִּים · לֹא נָבִיא וְלֹא חָזוֹן בָּנוּ · כְּעִוְרִים נְגַשֵּׁשׁ וְנֵלֵךְ · יוֹם יוֹם נֹאמַר מַה בְּסוֹפֵנוּ · טוֹב מָוֶת מֵחַיִּים אָמַרְנוּ · חַיֵּינוּ תְּלוּיִם מִנֶּגֶד · זָרִים לְרֹאשׁ וַאֲנַחְנוּ לְזָנָב · וּמַה נַּעֲשֶׂה וַחֲטָאֵינוּ עָשׂוּ · הֵן אָנוּ כְּלֹא הָיִינוּ · דַּלִּים נִבְזִים וּשְׁפָלִים · גְּעוּלִים מְאוּסִים וּבְזוּיִם · בְּנֵי נֵכָר מָשְׁלוּ בָנוּ · אָמַרְנוּ נִגְזַרְנוּ אָבַדְנוּ · אָדוֹן הָקֵל עָלֵנוּ · וּשְׁלַח יֶשַׁע לְגָאֳלֵנוּ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ א"ת ב"ש

אַל תַּעַשׂ עִמָּנוּ כָּלָה · תֹּאחֵז יָדְךָ בַּמִּשְׁפָּט · בְּבֹא תוֹכֵחָה לְנֶגְדְּךָ · שְׁמֵנוּ מִסִּפְרְךָ אַל תֶּמַח · גִּשְׁתְּךָ לַחְתּוֹם מוּסָר · רַחֲמֶיךָ יְקַדְּמוּ רָגְזֶךָ · דַּלּוּת מַעֲשִׂים בְּשׁוּרְךָ · קָרֵב צֶדֶק מֵאֵלֶיךָ · הוֹרֵנוּ מַה שֶׁנִּצְעַק לְפָנֶיךָ · צַוֵּה יְשׁוּעָתֵנוּ בְּמַפְגִּיעַ · וְתָשִׁיב שְׁבוּת אָהֳלֵי תָם · פְּתָחָיו רְאֵה כִּי שָׁמֵמוּ · זְכוֹר שַׁתָּה לֹא תִשָּׁכַח עֵדוּת מִפִּי זַרְעוֹ · חוֹתֵם תְּעוּדָה תַּתִּיר · סוֹדְךָ שִׂים

בית לוי

(תנות) ל' סיפור (חלחלה) חיל ובהלה (קרן) ל' הדרה ומלכות (מצאו יד) לשון השגת יד (חיל) ל' עושר כמו השגו חיל (תהלים עג יב) (בצע) ממון כמו מה בצע (בראשית לז כו) (עמדו) ל' קיום (נדמינו) היינו דומים (נגשש) פי' נגששה כעורים קיר (ישעיה נט י) ונגשש הוא ענין משוש ונגיעה בדבר (חיינו תלוים מנגד) ל"פ וכיון חיין תלואים לך מנגד (געולים מאוסים) ענינם ל' מיאוס מל' וגעלה נפשי (ויקרא כו ל) (נגזרנו) ל' גזירה (תוכחה) לשון ויכוח (מוסר) לשון יסורין (בשורך) לשון ראיה מל' אשורי מראש אמנה (שה"ש ד) (הורנו) למדנו (במפגיע) ל' תפלה ל' ויפגע במקום (בראשית כח יא) (פתחיו) תואר לבתי כנסיות ובתי מדרשות (שתה) דברת (עדות) התורה (תעודה) היא התורה שהיא עדות לישראל בין האומות שבשמים (סודך) תואר לסודות התורה (שים) ל' תשים לפניהם

מטה לוי

(תנות צרות לא נוכל) אין אנו יכולין לספר הצרות שעברו עלינו (קרן) היינו כבוד ומלכות ירדה עד עפר (צרי עין) אותם שאין נותנין צדקה (מצאו יד) יש להם יכולת לעשות תאות לבם (עשו חיל) אספו ממון (שונאי בצע) שונאי ממון אחרים (לא עמדו) לא היה להם קיום (חיינו תלוים מנגד) אנו חיים תמיד בספק כי בכל עת אנו דואגים שמא נמות בחרב או בשאר מכות (אמרנו נגזרנו) אמרנו בלבבנו שכבר נגזרה מן השמים שנהיה לאבדון (הקל עלנו) הקל מעלינו עול הגלות :

(תאחז ידך במשפט) תאחז בחבל המשפט שלא לגמור הדין כדי שיעמוד העולם לא כמלך בשר ודם כשיצאה הגזירה ממנו אינו יכול להשיבו אבל אתה ית"ש אינך כן כי כשב האדם בתשובה אתה משיב הגזירה שחבל המשפט אחוז בידך (בבוא תוכחה) בבוא יום הויכוח עם בריותיך לנגדך (גשתך לחתום מוסר) כשתגש לחתום דין על בני אדם וליסר אותם (רחמיך יקדמו רגזך) יקדמו רחמיך לפני רוגז (דלות מעשים בשורך) כשתראה שהם דלים וריקים ממעשים טובים (קרב צדק מאליך) תקרב הצדקה מעצמך (במפגיע) כשנתפלל אליך (ותשיב שבות אהלי תם) תחזיר בני יעקב השוממים למנוחתם כבראשונה (פתחיו ראה כי שממו) ראה בהכ"נ ובהמ"ד שלהם שנחרבו (חותם תעודה) התורה שהיא עכשיו סתומה וחתומה ואין אנו יכולים לעסוק בה מן הצרות (תתיר) תפתח אותה על ידי הגאולה (סודך שים

תנות צרות מיר קענען ניט אויש דער ציילין דיא צרות וואש זיינען
אויף אונז גיקומען דען אלע טאג איז ברעכעניש אונ זיפצין
גיוועזן עש האט זיך גימערט אן אונז דער שרעקעניש דיא
הערשאפט איז גיפאלין צוא דער ערד דיא קארגע מאגען וואש
האבין ניט גיגעבין קיין צדקה זייגען גיוועזן רייך אונ שטארק די וואס
האבין גיטאן פאלשקייט דיא זייגען גיוועזן אין גוטם דיא וואס פלעגין
צדקה צו געבין זיינען ניט גיוועזן גיזעהען דיא וואס האבין פיינט גזלה
די האבין ניט גיהאט קיין בשטאנד מיר זייגען גיגליכין גיוועזן צוא
אלידיגע כלי מיר זייגען דעמאלט פון אלעמן נאקעט איבער גיבליבין
קיין נביא אונ קיין נבואה האבין מיר ניט אזו וויא דיא בלינדע טאפין
מיר אונ גייען יום אמרנו איטליכין טאג האבין מיר גיזאגט וואש וועט
אונזער סוף זיין מיר האבין גיזאגט דער טויט איז בעשער אז דאס לעבין
חיינו תלוים אונזער לעבין איז אונז פון אנטקעגין גיהאנגען דען מיר
זייגען אלע צייט גיוועזן אין סכנה דיא פרעמדע מחריבי בית המקדש
זייגען חשוב גיוועזן אונ מיר זייגען שפל גיוועזן אונ וואש זאלין מיר טאן
אז אונזערע זינד האבין דאס בייז אונז גיטאן מיר זייגען גליך גיוועזן
אז מיר וואלטין ניט גיוועזן ארום אונ מבוזה אונ נידעריג זייגען מיר
גיוועזן פאר אום ווירדיגט אונ מיאוס אונ פאר שעמט מיר האבין ניט
אנדערש גיטראכט נייערט עש איז אונז באשערט גיוועזן פון גאט דאס
מיר זאלין פאר שניטין אונ פאר לארין ווערין אדון דוא גאט וואש דוא
בישט דער הער פון דער וועלט שיק איין הילף צו דער לייזין אונז :

אל תעש עמנו דוא זאלשט ניט טאן מיט אונז קיין פאר דארבונג דיין
האנט זאל האלטין אין דעם משפט אונ ניט גומר זיין אים בבוא אז
עש וועט קומען איין בווערונג אקעגין דיר כלומר דוא זאלסט האבין
אוויפוח מיט אונז זאלסטו אונזער נאמען פון דיין ספר ניט אויש מעקין
גשתך אין דיין טאן גינעהענען אן צוא תחתמן אויף אונז איין שטראף פון
יסורים בעטין מיר דיך דאס דיין דער בארימקייט זאל פעדערין דיין
צארין דלות אן דיין טאן קוקין דאש מיר זייגען ארום פון מעשים טובים
זאלשטו מאבין גינעהענען איין צדקה פון זיך זעלבערט הורנו וויז אונז
אונ לערין אונז וואש מיר זאלין שרייען אונ תפלה טאן צוא פאר דיר
גיבעט אונזער הילף אז מיר בעטין פאר דיר ותשיב אונ זאלשט ווידער
קערין דיא גיצעלטין פון יעקב וואס ער ווערט אן גירופין איש תם
זעה דאש זייגע טירין פון דעם בית המקדש זיינען פר וויסט זכור גידיינק
דאש דוא האסט גירעט דאש דיא תורה וועט ניט פאר געסין ווערין
פון דעם טייל פון דיא קינדר פון יעקב חותם דיא תורה וואש זיא איז
היינט גליך וויא פאר חתמת דען מיר קענען ניט איר סודות זאלסטו

בְּלִמּוּדָהּ · טַבּוּר אַגַּן הַסַּהַר · נָא אַל יֶחְסַר הַמֶּזֶג · יְדַע אֶת אֲשֶׁר יְדָעוּךָ · מִגּוֹר עַם לֹא יְדָעוּךָ · כִּי תָשִׁיב לְבִצָּרוֹן · לְכוּדִים אֲסִירֵי הַתִּקְוָה :

הֵן אֲנוּ עַתָּה :

פיוטר עם תשרק

כְּתוֹעִים וְאֵין לְבַקֵּשׁ · כִּשְׁבוּיִם וְאֵין לְשׁוֹבֵב · כִּרְעֵבִים וְאֵין לְהַאֲכִיל · כִּקְנוּיִם וְאֵין לִקְנוֹת · כִּצְמֵאִים וְאֵין לְהַשְׁקוֹת · כִּפְתָאִים וְאֵין לְלַמֵּד · כַּעֲיֵפִים וְאֵין לְהָשִׁיב · כִּשְׂנוּאִים וְאֵין לֶאֱהוֹב · כְּנִהְדָּפִים וְאֵין לְקָרֵב · כִּמְנוּדִים וְאֵין לְהַתִּיר · כִּלְקוּחִים וְאֵין אֲדוֹנִים · כִּכְפוּפִים וְאֵין לִזְקוֹף · כִּיתוֹמִים וְאֵין לָהֶם אָב · כִּטְמֵאִים וְאֵין לְטַהֵר · כַּחֲסֵרִים וְאֵין לְמַלֹּאת · כִּזְנוּחִים וְאֵין לִזְכּוֹר · כְּהוֹמִים וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה · כְּדַלִּים וְאֵין לְחָנְנָם · כְּגֵרִים וְאֵין לְקַבֵּל · כִּבְזוּיִם וְאֵין לְכַבֵּד · כַּאֲבֵלִים וְאֵין לְנַחֵם · כַּאֲנוּסִים וְאֵין מָנוֹס :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

פיוטר עם תשרק

אִם תָּעִינוּ לֹא תַתְעֵנוּ · אִם שָׁגַגְנוּ לֹא תַשְׁלֵנוּ · אִם רָחַקְנוּ קָרֵב נָא · אִם קָרַבְנוּ לֹא תַרְחֵק · אִם צָעַקְנוּ לֹא תַעְלִים · אִם פָּשַׁעְנוּ לֹא תִפְרַע · אִם עָוִינוּ לֹא תָטוּר · אִם סַרְנוּ לֹא תָסוּר · אִם נָקַמְנוּ לֹא תִלְחַם · אִם מָרִינוּ לֹא תַמְרֵנוּ · אִם לַצְנוּ לֹא תִלְחַץ · אִם כִּחַשְׁנוּ

מטה לוי

בלמודה) תשים לפני לומדי תורה סודות התורה כשולחן ערוך (טבור אגן הסהר) בהמ"ק שהיה באמצע העולם ובאמצע ירושלים כטבור באמצע הגוף והיה עגול כמזרק (נא אל יחסר המזג) אל יחסרו הסנהדרי קטנה של כ"ג שהיא שליש מסנהדרי גדולה כמזיגת היין שהם ב' חלקים מים וחלק אחד יין (ידע כו') אהב את ישראל שהם אוהבים אותך (כי תשיב לבצרון לכודים אסירי התקוה) בקשתנו שתשיב לירושלים עיר בצורה וחזקה את ישראל שהם אסורים ולכודים ומקוים לאביהם שבשמים: (כמנודים) כמוחרמים ומנודים לשמים (ואין להתיר) ואין מי שיתיר להם החרם והנדוי (כזנוחים) כעזובים ונשכחים מלב (כהומים) כמבקשים מקום מנוחה (ואין לחננם) ואין מי שמרחם עליהם (ואין מנוס) אין להם למי לנוס ולנפוח בו:
(אם תעינו לא תתענו) בגזרותינו (אם קרבנו) לחזור בתשובה (לא תרחק) ממנו מלקבל תשובתנו (לא תפרע) אל תשלם כמעשינו (לא תטור) אל תטור איבה בשביל עונותינו (אם סרנו) מלרך הטוב אתה השם יתברך (לא תסור) ממדתך הטוב רחום וחנון נושא עון ועובר על פשע (אם נקמנו) אם עשינו עבירות להכעיס כאדם שרוצה לנקום מחבירו ועושה כל דבר שיכול כדי להכעיסו (לא תמרנו) לא תגרום להמרות מעשינו (לא תכלה) אותנו (אם ירדנו לא תסכים) להיות ירידה

בית לוי

(כלמודה) לפני שלומדים אותה (טבור אגן הסהר) ל"ה שרך אגן הסהר (שה"ש ז ז) ונאמר לבהמ"ק (המזג) תואר לסנהדרי קטנה (ידע) ל' אהבה מל' כי ידעתיו (בראשית יח יט) (מגר) ספל ושבר דכתיב (שם מט יז) ויפול רוכבו אחור תרגומו ויתבר רוכביהון או מן וכאלו נאמר מגרתה (תהלים פט) (לבצרון) תואר לירושלים והוא ל"ה (זכריה ט י) שובו לבצרון אסירי התקוה: (כתועים) מל' כלנו כצאן תעינו (ישעיה נג ו) (לשובב לבשיב) ל' משיב נפש (כהומים) ל' והומה משלום נפשי (איכה ג יז) (כהומים) מן והיו אל ההרים כיוני הגאיות כולם הומות (יחזקאל ז) (מנום) ל' ומנוס אבד מהם (איוב יח): (לא תשלנו) ענין שגגה ושכחה מן לא תשלה אותי (מ"ב ד' כ"ח) (תטור) מן לא תקום ולא תטור (ויקרא יט יח) (תסכים) מל' הסכת כיום הזה (שמות

אויף בינדין דיין סוד כלומר די סודות התורה זאלשטו טאן פר די וואש לערנען זיא טבור דאס בית המקדש וואש שטייט אין מיטין דר וועלט אונ אין מיטין ירושלים גלייך וויא איין נאפיל איז אין מיטין גוף אונ אין אים זיינען גיזעסין דיא סנהדרין קיילידיג וויא איין חצי לבנה בעטין מיר דיך עש זאל פון איר ניט אפ גיין דיא סנהדרין יח דע גאט האב ליב דיא ישראל וואס האבין דיך ליב אויך בעטין מיר דיך אז דוא זאלשט אום קערין צוא דער פעסטע שטאט ירושלים דיא ישראל וואש זיינען אין גלות בצוואונגען אונ גיבונדין אונ האפין דאך אויף דער גאולה :

והן אנו אונ איצונד זיינן מיר גיגליכין אזו וויא פר בלאנזיטע אונ קיינר זוכט זיי ניט אז וויא דיא גיפאנגינע אונ קיינער האט זייא ניט אום גיקערט פון דר שביה וויא הונגעריגע אונ קיינער האט ניט גיהאט צוא מאכין עסין אזו וויא גיקויפטע אונ קיינער האט ניט גיהאט אוים צו קויפין אזו וויא דארשטיגע אונ קיינער האט זיא ניט גיהאט אן צוא טרינקין אזו וויא דיא נארין אונ קיינער האט ניט גיהאט צוא מאכין לערנען שכל אז וויא דיא מידע אונ פאר חלשות אונ קיינער איז ניט גיוועזין צו דער קויקין אזו וויא גיפיינטע אונ עש איז ניט גיוועזין קיין ליב האבער אזו וויא פאר שטויסענע אונ קיינר האט זייא ניט מקרב גיוועזין אזו וויא דאש זיינען גיוועזן אין חרם אונ קיינר איז ניט גיוועזן צוא מתיר זיין דעם חרם אזו וויא די גיקויפטע אונ האבין ניט גיהאט קיין הארין אזו וויא דיא איין גיבויגינע אונ האבין ניט גיהאט קיינער זאל אויף שטעלין זייא אזו וויא יתומים וואש האבין ניט קיין פאטער אזו וויא טמאים וואש האבין ניט גיהאט קיינער זאל זייא מטהר זיין אז וויא גימינערטע אונ קיינער האט ניט גיהאט צוא דער פילין אזו וויא פאר לאזינע אונ האבין ניט גיהאט קיינער זאל זיך דער מאנען אן זייא אזו וויא די דא ברומען אונ זוכין זיך איין מקום מנוחה אונ האבן ניט גיהאט אז וויא ארימע לייט אונ האבין ניט גיהאט קיינר זאל זיך דר בארימען איבער זייא אז וויא פרעמדע אונ קיינער האט זייא ניט מקבל גיוועזן אז וויא די מבוזה מענטשין אונ קיינר האט זייא ניט מכבד גיוועזן אזו וויא אבלים וואש האבין ניט גיהאט קיין טרייסטער אז וויא דיא בצוואונגינע אונ האבין ניט גיהאט קיין אנטרינונג :

אם תעינו אויב מיר האבין פר אירט אונ האבין גיטאן עבירות זאלשטו דאך אונז ניט פאר אירין אויב מיר האבין גיטאן עבירות בשוגג זאלסטו דאך אונז ניט פאר געשין אויב מיר זיינען דר ווייטערט גיוואהן פון דיר זיי אונז מקרב צו דיר אויב מיר גינעהנען צוא דיר מיט תפלה זאלשטו אונז ניט דער ווייטערין אויב מיר שרייען צוא דיר זאלסטו זיך ניט פר הוילין פון צו הערין אויב מיר האבין גישולדיגט במזיד זאלסטו ניט בעצאלט ווערין פון אונז אויב מיר האבין פר קרימט אנגער קיה

לֹא תְכַלֶּה · אִם יָרַדְנוּ לֹא תַטְבִּיעַ · אִם טָעִינוּ לֹא תְטַאטְאֵנוּ · אִם חָבַלְנוּ לֹא תַחְבּוֹל · אִם זַדְנוּ לֹא תִזְכּוֹר · אִם וִכַּחְנוּ לֹא תוֹכִיחַ · אִם הִרְשַׁעְנוּ לֹא תֶהְדּוֹף · אִם דָּפַקְנוּ לֹא תִדְחֶה · אִם גָּעַלְנוּ לֹא תִגְעַל · אִם בָּאנוּ לֹא תִמְאָס · אִם אָשַׁמְנוּ לֹא תְאַבֵּד:

וּמֵרוֹב עֲוֹנֵינוּ:

מיוסד ע"פ תשר"ק

תַּאֲוַת לֵב לֹא הִשַּׂגְנוּ · שֶׁקֶט קִוִּינוּ וַיָּבֹא רוֹגֶז · רוּם קֶרֶן וְהִנֵּה שִׁפְלָה · קָרְבָה יְשׁוּעָה אָמַרְנוּ וְנִתְרַחֲקָה · צִפִּינוּ לְטוֹבָה וּבָרְחָה מִמֶּנּוּ · פַּח נֶפֶשׁ בָּא בַּאֲסָמֵינוּ · עִצָּבוֹן בְּמִשְׁלַח יָדֵינוּ · שִׂמְחָה עָרְבָה מֵאֶרֶץ · נֶאֶרְרוּ יְבוּלֵי שָׂדֶה בִּרְכוֹתֶיהָ · מְעַט מֵהַרְבֵּה נָבִיא · לַחְמָהּ לְרָזוֹן וְלֹא לְשׂוֹבַע · כֹּחָהּ לֹא תוֹסִיף תֵּת · יְדֵי עֲמֵלֶיהָ מוּטָטוּ · טַרְפָּם לֹא יִמְצְאוּ בָהּ · חֵלֶב מִשְׁמַנֶּיהָ לְזָרִים · זְמוֹרוֹת עֲדָנֶיהָ לְנָכְרִים · וְנִמְכְּרָה אֶרֶץ בְּיַד רָעִים · הוֹן בֶּצַע לֹא מָצְאוּ בָהּ · דָּמֵינוּ גַּם מִמְצוֹא יָד · גָּלָה שְׂכַר הַיְצוּרִים · בַּעֲוֹנֵינוּ בֵּית מִקְדַּשׁ אֵל חָרֵב · אָסַף חֶסֶד מִכָּל אֱנוֹשׁ:

בית לוי

פח ד) והוא ענין שקיעה וצלילה (תטאטאנו) לשון כבוד הבית שמכבדין הבית והאבן מרק לגוון ומן ופאטאטאתים במטאטא השמד (ישעיה יד) (וכחנו) לשון ויכוח דברים (תהדוף) לשון דחיפה כמו יהדפנו (במדבר לה כ) (דפקנו) מל' קול דודי דופק (שה"ש ה ב) (געלנו) לשון רחוק ומאוס כמו וגעלה נפשי (ויקרא כו ל): (שקט) לשון מנוחה ושלוה (קרן) המלה הזאת סונתה על התגברות כי בע"ח בעלי הקרן יתחזקו בהם והוא עש"ה וירם קרן משיחו (ש"א ב י) (אמרנו) חשבנו בלבבנו (צפינו) קוינו (פח נפש) דהיינו נפש (באסמינו) באוצרותינו (ערבה) ל' תערובות ובלבול כמו והתערבו זרע הקודש (עזרא ט ב) (עמלים) פועלים ועובדים (מוטטו) נתמעטו (טרפם) לשון טרף ומזון (עדנים) ל' מתיקה מלשון האוכלים למעדנים (איכה ד ה) (בצע) ל' ממון (דמינו) לשון שתיקה כמו ודומו סלה (תהלים ד ה) (היצורים) תואר לאבות (אוסף) לשון כליון כמו ונאספה שמחה (ירמיה מח לג):

מטה לוי

בתהום רבה (לא תטאטאנו) אל תשליך אותנו (אם וכחנו) אם אמרנו ויכוח דברים נגדך (לא תוכיח) אותנו בשבט מוסר כויכוח שלנו (אם דפקנו) על דלתיך לשוב אליך (לא תדחה) את תפלתנו (אם באנו) בתשובה ומע"ט לפניך לא תמאס: (רום קרן) היינו סבורים שהרום קרננו והנה שפלה (פח נפש) דאבון נפש (בא באסמינו) לפי שנתמעטה תבואתנו (שמחה ערבה מארץ) נתגלגלה ונתערבה השמחה מן הארץ (נארו יבולי שדה) נתקללה תבואות של א"י שהיתה מבורכת מתחלה (כחה לא תוסיף תת) האדמה אין לה כח לתת יבולה (ידי עמליה מוטטו) פועלי ועובדי הארץ נתמוטטו נמעט (טרפם לא ימצאו בה) שיודעים שמזונם ודי ספוקם לא ימצאו בה (חלב משמניה) מבחר פירותיה השמנים נתנה לזרים (זמורות עדניה) זמורות המתוקות לנכרים (הון בצע לא מצאו בה) ישראל הדרים בא"י הם דלים ועניים ולא נמצאו בה שיש להם הון וממון (דמינו גם ממצוא יד) גם מזה נשתתקנו שאין לנו אדם שיש כח בחבירו לעזור לו כי כבר (גלה שכר היצורים) אכלנו שכר האבות ותמה זכות אבות (אוסף חסד) כלה ואפס חסד (מכל

מיט עבירות זאלסטו ניט היטין צוא גיצאלט צוא נעמן פון אונז אויב מיר האבין אפ גיקערט פון פאר דיר זאלסטו ניט אפ קערין פון אונז אויב מיר האבין זיך טעס גיוועזן אונ האבין גיטאן עבירות להכעיס זאלסטו דאך ניט האלטין מלחמה צוא שטראפין אונז אויב מיר האבין ווידער גישפעניגט אקעגין דיר זאלסטו אונז ניט מאכין ווידר שפעניגין אויב מיר האבין גישפעט זאלשטו ניט בצווינגין אונז אויב מיר האבין גילייקינט זאלשטו אונז דאך ניט פאר לענדין אויב מיר האבין אראפ גינידערט זאלסטו אונז ניט דער טרינקען אויב מיר האבין זיך טועה גיוועזן מיט עבירות זאלסטו אונז ניט אויש קערין אונ פר לענדין אויב מיר האבין גמשכנת זאלשטו אונז ניט משכנן אויב מיר האבין גיטאן עבירות במזיד זאלשטו עש אונז ניט גידיינקען אויב מיר האבין זיך בווערט מיט רייד אנקעגין דיר זאלסטו אונז ניט שטראפין אויב מיר האבין גישולדיגט זאלסטו אונז ניט פאר שטויסין פון דיר אויב מיר קלאפין אן מיט תשובה אונ גיבעט פאר דיר זאלשטו אונז ניט אוועק שטויסין אויב מיר האבין פאר אוס ווערדיגט אונזרע מעשים זאלשטו אונז ניט פאר אום ווערדיגין אויב מיר קומען מיט תשובה פאר דיר זאלשטו אונז ניט פאר מיאוסין אויב מיר האבין גישולדיגט זאלשטו אונז ניט מאכין פר לירין: ומרוב עונינו אונ פון וועגין אונזערע פיל זינד: תאות לב האבין מיר ניט גירייכט אונ בקומען דאש גילוסטיקייט פון אונזער הארץ מיר האבין גיהאפט צוא זיין גישטילט אונ עש איז גיקומען איין צארין אויף אונז מיר האבין גיהאפט דאש זאל דר הייכט ווערין אונזר הארין אונ נון עש איז נידריג גיווארין מיר האבין גיטראכט זיא וועט גינעהענען די הילף זיא איז אבער דער ווייטערט גיווארין מיר האבין גיקוקט אונ גיהאפט צו איין טובה אונ זיא איז אבר אנטלאפין גיווארין פון אונז איין טרויעריג לייב איז גיקומן אין אונזרע באהלטענע אוצרות כלומר מיר האבין גיטרויערט מחמת מיר האבין גיהאט גרויש שאדין אין אונזערע אוצרות איין טרויעריג איז גיוועזן אין אויש שטרעקונג פון אונזערע הענט דיא פרייד איז צוא מיטט גיווארין פון ארץ ישראל זיא זיינען פאר שאלטין גיווארין דיא פרוכט פון דעם פעלד מיר האבין גיזייעט פיל תבואה אונ האבין גיבראכט ווייניג אין שטוב ארין איר ברויט איז צוא מאגערקייט אונ ניט צוא זאטקייט גיוועזן דיא ערד האט ניט גימערט צוא געבין איר קראפט אין דר תבואה דיא הענט פון דיא וואס מידין זיך אונ ארבטין אין פעלד זיינען ווארין אויש גיגליטשט אונ גישלאפט ווארום זיי האבין גיוואושט אז זיי וועלין דרינען ניט גיפינען זייער שפייז צוא גינוג אירע בעסטע אונ פעטע פירות זיינען גיוועזן צוא דיא מחריבי בית המקדש אירע צווייגין זיינען גיוועזן צוא די מחריבי בית המקדש אונ דיא ערד איז ווארין איבער גיענפערט אין שלעכטע הענט קיין עשירים זיינען ניט גיפונען גיווארין אין ארץ ישראל נייערט אלע זיינען ארום מיר זיינען פאר שטימין גיווארין פון צוא גיפינען קראפט עס איז פאר טריבין אונ אפ גיטאן גיווארין דער זכות אבות פון אונז איבער אונזערע זינד איז גאטש בית המקדש חרוב גיווארין עש האט זיך אויש גילאזט דער חסד פון איטליכין מענטשין כלומר עש טוט ניט קיין חסד איינער מיט דעם אנדערין:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ א"ב

תֹּאמַר לִמְחוֹת אֲשָׁמֵינוּ · תָּבֹא לְחַדֵּשׁ יָמֵינוּ · תְּגַלֶּה שְׁנַת שְׁלוֹמֵנוּ · תַּדְגִּיל לְגַדֵּל אֶת שְׁמֵנוּ · תֶּהְדּוֹף מְהֵרָה מִתְקוֹמְמֵינוּ · תּוֹפִיעַ מִמָּרוֹם לְרוֹמְמֵנוּ · תִּזְכּוֹר רַחֲמֶיךָ לְרַחֲמֵנוּ · תָּחִישׁ מְנַחֵם לְנַחֲמֵנוּ · תְּטַהֵר שִׁמְצַת גֵּוֵינוּ · תֵּדַע כִּי אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ · תְּכַפֵּר עֲוֹן זְדוֹנֵינוּ · תְּלוּי רֹאשׁ תִּתֵּן לְהַחֲיֵנוּ · תִּמְחוֹל עִקְּשׁוּת מְרִינוּ · תִּנְאוֹם לְהַעֲצִים פְּרִינוּ · תַּסְכִּית שְׁפִיכַת שִׂיחֵנוּ · תַּעֲנֶה עֲתַר פִּצְחֵנוּ · תִּפְנֶה לְקוֹמֵם מִזְבְּחֵנוּ · תַּצְדִּיק נִיב שְׂפָתֵינוּ · תְּקָרֵב קֵץ מְשִׁיחֵנוּ · תִּרְצֶה רֵיחַ נִיחוֹחֵנוּ · תְּשׁוֹבֵב מִקְצוֹת נְדָחֵינוּ · תְּתַמְּכֵנוּ וּכְאֵזוֹר תַּדְבִּיקֵנוּ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ א"ב

אוֹרְךָ תַּזְרִיחַ לַחֲשֵׁכָה · בְּרַחֲמִים גְּדוֹלִים תָּשׁוּב אֵלֶיהָ · גַּלֵּה לָהּ יוֹם נָקָם בְּלִבִּי · דַּרְכְּךָ תִּשְׁלַח וְתִרְפָּאֵנוּ · הָאֵר פָּנֶיךָ אֵלֵינוּ · וְאַל תִּשְׁכָּחֵנוּ לָנֶצַח : זְכוּת הֲרָרֵי קֶדֶם זְכוֹר · חַטֹּאת נְעוּרִים אַל תִּזְכּוֹר · טוּמְאָה מֵעָלֵינוּ תָּסִיר · יְדִידוּת נַפְשְׁךָ אַל תַּשְׁכַּח · כְּלוּלוֹת אַהֲבָתֵנוּ תִּזְכּוֹר · לֶכְתֵּנוּ אַחֲרֶיךָ בַּמִּדְבָּר · מָשְׁכֵנוּ וְנָרוּץ אַחֲרֶיךָ · נְחֵנוּ וַהֲבִיאֵנוּ אֶל חֲדָרֶיךָ · סְעָדֵנוּ וְסָמְכֵנוּ וְנִחְיֶה · עֵת כִּי תַשְׁמִיעֵנוּ קוֹלֶךָ · פַּלְּטֵנוּ מִשְּׁאוֹן גַּלִּים · צוּלָה תַּחֲרִיב בְּאַפֶּךָ · קוּמָה בַּחֲרוֹנְךָ עַל גֵּאִים · רוֹמֵמָה עֻזְּךָ וְרוֹמֵם שְׁפָלִים · שְׁבוֹר זְרוֹעַ רָשָׁע · תִּמְלוֹךְ לְבַדְּךָ בְּקוֹרְאַי

מטה לוי

אמונ) : (שנת שלומנו) שינקום ממחריבי בהמ"ק וישלם להם גמולם (תדגיל ס') תגביה את שמנו (תחיש מנחם) תמהר משיח שנקרא מנחם (שמצת גוינו) עונות גופנו (תידע) תודיע לעינינו כי אתה הוא אלהינו (תלוי ראש) הרמה והגבהת ראש תתן לנו להחיינו (תסכית) תאזין ותשמע (שפיכת שיחנו) שפיכת תפלתנו (עתר פצחנו) תפלת פתיחת פה שלנו (ריח ניחוחנו) תפלה שהיא במקום הקרבנות (תשובב מקצות) תחזיר מד' קצוי הארץ את נדחינו (וכאזור) שהוא דבוק לגוף כן (תדביקנו) :

(אורך תזריח לחשכה) תזריח את אורך לישראל שהם בחשיכה (גלה לה יום נקם בלב) יום הקץ ונקמה לשונאים שהוא סתום וחתום בלב הקב"ה (זכות) האבות שהם חזקים במצות כמו (הררי קדם) שהם חזקי' זכור לנו: (חטאת נעורים) החטאים שעשינו בנעורינו (אל תזכור) (כלולות אהבתנו) העטרה כלולה ששמת בראשינו במתן תורה תוטר לנו עוד תזכר לנו (משכנו) כששמענו שאתה רוצה למשוך אותנו מגלות מצרים (ונרוץ אחריך) אמרנו אחריך נרוצה וכבר הגיע עת (כי תשמיענו קולך) משכן והגאולה (פלטנו) הוציאנו והצילנו (משאון גלים) מהמון רשעים שהומים כגלי ים :

בית לוי

(שנת שלומנו) ל"ס שנת שלומים לריב ציון (ישעיה לד ח) (תופיע) תאיר (תחיש) תמהר אל אחישה מפלט לי (תהלים נה ט) (שמצת) ל' שם רע כמו לשמצה בקמיהם ותואר לעונות (גוינו) גופנו כמו ואת גוותינו משליכים (נחמיה ט כו) (תידע) תודיע לכל (תלוי ראש) ל' הכנסה והרמת ראש ולשון זה במדרש רבה (מפרש) (תנאום) תאמר (להעצים) לחזק (פרינו) פרי בטננו או פרי' כמשמעו (תסכית) האזין מל' הסכת ושמע (דברים כז ט) (שפיכת שיחנו) עפ"ס ולפני ה' ישפוך שיחו (תהלים קב א) (עתר) ל' תפלה כמו ויעתר יצחק (בראשית כה כא) (פצחנו) ל' הרמת קול כמו פצחו רנה (ישעיה מד כג) (ניב) ל' דבור כמו בורא ניב שפתים (ישעיה נז יט) (תשובב) תחזיר (מקצוות) ל' קצוי ארץ (ישעיה כו טו) ור"ל קצות הארץ (וכאזור תדביקנו) ל"ס כי כאשר ידבק האזור במתני האיש כן הדבקתי אלי וגו' : (לחשכה) מוסב לישראל שהם עתה בחשיכה (יום נקם בלב) עפ"ס כי יום נקם בלבי (ישעיה סג ד) (הררי קדם) מוסב לאבות עפ"ס ומראש הררי קדם (דברים לג טו) ופ"י על האבות (טומאה) מוסב ליצה"ר (ידידות נפשך) ל' אהבה ומוסב לישראל (כלולות) ל' כליל ועטרה (פלטנו) ל' פנוי והצלה (תהלים קמד יא) ופירש"י פצני הוציאני ול' הצלה הוא עכ"ל (משאון) מהמון (גלים) גלי הים ומוסב לרשעים

תאמר למחות מיר בעטין דיך דוא זאלשט זאגין צוא אפ מעקין אונזערע זינד דוא זאלשט קומען צוא באנאייען אונזערע טעג דו זאלשט אנטפלעקין דאש יאר פון באצאלונג צוא דיא וואש האבין אונז בייז גיטאן דוא זאלשט דער הויבין צוא גרוישין אונזער נאמען דוא זאלשט פאר שטויסין פון דער ערד דיינע פיינד דוא זאלשט דער לייכטין פון דעם הימיל צו דר הויבין אונז דוא זאלשט גידיינקען דיין דר בארימקייט צוא דער בארימען אונז דוא זאלשט איילין איין טרייסטער צו טרייסטן אונז דוא זאלסט רייניגין דיא זינד פון אונזער גוף דוא זאלסט מאכין וויסין דאש דוא בישט אונזער גאט דוא זאלשט פאר געבין די עבירות וואש מיר האבין גיטאן במזיד איין דר הויבונג צו אונזר קאפ זאלשטו געבין צוא לאזין לעבין אונז דוא זאלשט מוחל זיין דאש פאר קרימונג פון אונזער ווידער שפעניגונג דוא זאלשט זאגין צוא שטארקן אונזער פרוכט דוא זאלשט פר נעמן דאס פר גיסונג פון אונזערע רייד מיט תפלה דוא זאלסט ענטפערין אויף דעם מערונג פון אונזערע רייד. דוא זאלסט זיך קערין אויף צוא שטעלין אונזער מזבח דוא זאלשט גירעכט מאכין די רייד פון אונזערע לעפצין דו זאלשט מאכין גינעהענן דעם סוף דאש משיח זאל קומען דוא זאלשט בווילינין דאש ריח פון אונזערע קרבנות דוא זאלשט אום קערין פון אלע עקין פון דער וועלט אונזערע פאר שטויסענע ישראל זאלסט אונטער לעהענן אונז אונ אז איין גארטיל ריגגלט ארום אונ איז בהעפט אן דעם מענטשין אזוא זאלשטו אונז בהעפטין צוא דיר :

אורך מאך שיינען דיין ליכט צוא די וואס זיינען היינט פינצטער דו זאלסט זיך אום קערין מיט גרויש דער בארימקייט צוא איר אנפלעקן צו איר דעם טאג פון דיא גאולה וואש דוא האשט פאר בארגין אין דיין הארצין שיק אונז דיינע רייד אונ הייל אונז דער לייכט דיין פנים אויף אונז אונ זאלשט אונז ניט פאר געסין אויף אייביג גידיינק דעם זכות פון דיא אבות דיא זינד פון אונזער יוגינט זאלשטו ניט גידיינקען דיא. טומאה מאך איבער פירין פון אונז דיא ישראל וואש זיינען דיא. גיליבטע פון דיין ווילין זאלשטו ניט פאר געסין דיא קרון פון דער חופה פון אונזער ליבשאפט פון מתן תורה זאלשטו גידיינקען וואש מיר זיינען נאך דיר גיגאנגען אין דער מדבר ציא אונז צוא דיר וועלין מיר דיר נאך לויפין פיר אונז אונ ברייננ אונז אין דיינע קאמערין פון דעם בית המקדש העלף אונז אונ לעהען אונז אונטער אונ מיר זאלין לעבין ביז צוא דער צייט דאש דוא וועשט אונז מאכין הערין דיין קול זייא אונז

מציל

שְׁמֶךָ: תּוֹדִיעַ לְעֵין כָּל אֻמִּים ׳ כִּי אֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ ׳ כִּי תְבִיאֵנוּ לְהַר קָדְשֶׁךָ ׳ וּתְשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית מִקְדָּשֶׁךָ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ א"ב משולש

אֹפֶל אַלְמָנָה תָּאִיר ׳ בּוֹהוּ בּוֹכִיָּה תַּבְהִיק ׳ גִּיל גַּלְמוּדָה תַּגִּישׁ ׳ דֶּלֶף דִּמְעָתָהּ תַּדְמִים ׳ הַר הַשָּׁמֵם תְּהַדֵּר ׳ וְתָשׁוּב וְאֵלָיו תּוֹפִיעַ ׳ זוֹהַר זְבוּלְךָ תַּזְרִיחַ ׳ חֲדַר חֻפָּתְךָ תְּחַדֵּשׁ ׳ טֶנֶף טוּמְאָתָהּ תְּטַהֵר ׳ יוֹפִי יִקְרַת תְּיַסְּדָהּ ׳ כַּדְכּוֹד כְּבוּדָּהּ תְּכוֹנְנָהּ ׳ לְאוֹרָהּ לְאוּמִּים תְּלַוֶּה ׳ מֶלֶךְ מִכְּבוֹדְךָ תְּמַלְּאָהּ ׳ נֵצַח נְצָחִים תְּנוֹסְסָהּ ׳ שׂוֹבַע שְׂמָחוֹת תַּשְׂבִּיעֶנָּה ׳ עֲנַן עָשָׁן תְּעַטְּרֶנָּה ׳ פִּנַּת פְּתָחֶיהָ תְּפָאֵר ׳ צֶדֶק צְנוּעִים תַּצְמִיחַ ׳ קָמֵי קְהָלֶיהָ תָּקִיא ׳ רֶגֶשׁ רְגָלִים תָּרִיץ : חזן שְׁבָטִים שְׁבַחְתָּ תְּשׁוֹבֵב ׳ תִּקְרָא תִשְׁרוֹק וְתִתְקַע ׳ כִּי תְבִיאֵם לְהַר קָדְשֶׁךָ ׳ וּתְשַׂמְּחֵם בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ :

מיוסד ע"פ תשר"ק

תִּתֵּן אַחֲרִית לְעַמֶּךָ ׳ תָּשִׁיב מִקְדָּשׁ לְתוֹכֵנוּ ׳ תְּרוֹמֵם הַר מְרוֹם הָרִים ׳ תְּקוֹמֵם קֶרֶן גְּדוּעָה ׳ תַּצְהִיר מַחֲשַׁכֵּי אִוּוּי ׳ תְּפָאֵר יוֹשֶׁבֶת בָּדָד ׳ תַּעֲטֶה בָּהּ מְלוּכָה לְבַדֶּךָ ׳ תָּסִיר חֶרְפָּה

בית לוי

שבומים בעלי סים : (אופל) לשון חושך והפילה (אלמנה) תואר לירושלים עפ"ס היתה כאלמנה (איכה א א) (בוהו) לשון חושך (תבהיק) ל׳ אור מל׳ בוהק הוא (ויקרא יג לט) ות"י נהר הוא (גיל) ל׳ שמחה (גלמודה) ל׳ יחידות ואמרינן בסוטה סוף ס׳ ואלו נאמרין גלמודה גמולה את מעגלה (תגיש) ל׳ קריבה כמו גשה ונשקה לי (בראשית כז כו) (דלף) מל׳ דלפה עיני (איוב טז כ) ופירש"י דומעת וזולפת דמעה (הר) תואר לבהמ"ק (תדמים) ל׳ שתיקה מלשון סערה לדממה (תהלים קז כט) (ותופיע) לשון הארה (זבולך) תואר לבהמ"ק עפ"ס בנה בניתי בית זבול לך (מ"א ח יג) (תוספך) ג"כ תואר לבהמ"ק (יופי יקרת) תואר לירושלים (כדכוד כבודה) תואר לירושלים עפ"ס ושמתי כדכוד שמשותיך (ישעיה נד יב) (תלוה) תהכב (תנוססה) לשון הגבהה כמו ארים נסי (ישעיה מט כב) (תקיא) כמו תקיא הארץ (הר מרום הרים) תואר לבהמ"ק עפ"ס נכון יהיה הר בית ה׳ בראש ההרים (ישעיה ב ב) ועפ"ס עליתי מרום הרים (שם לז כד) (קרן גדועה) עפ"ס גדע בחרי אף כל קרן ישראל (איכה ב ג) (תצהיר) תאיר ל׳ צהר תעשה (בראשית ו טז) (מחשכי) ל׳ חושך (אווי) תואר לציון עפ"ס כי בחר ה׳ בציון אוה למושב לו (תהלים קלב) (יושבת בדד) תואר לירושלים השוממה (תעטה) לשון עטוף (חרפה)

מטה - לוי

(אופל אלמנה) האופל והחושך של ירושלים שנקראת אלמנה תאיר (בוהו בוכיה) חושך של ישראל שהם בוכים בזמה"ז (תבהיק) תעשה בוהק ונה (גיל גלמודה תגיש) תקרב שמחת ישראל וירושלים שהם יושבים יחידים בזמה"ז (דלף דמעתה תדמים) תשתיק אותה מלירד דמעה (הר) בהמ"ק שעתה הוא הר השמם (תהדר) אותו (יופי יקרת) ירושלים עיר יפה נוף ויקרה (תיסדה) תיסד אותה (כדכוד כבודה) ירושלים עתידה להבנות מאבנים טובות ומרגליות כמ"ש ושמתי כדכוד שמשותיך (ישעיה נד) בקשתנו (תכוננה) שתכין אותה (לאורה לאומים תלוה) כמו שניבא ישעיה (שם ס׳) והלכו גוים לאורך (מכבודך תמלאה) כמ"ש כי מלא כבוד ה׳ את בית ה׳ (ענן עשן תעטרנה) תכתיר בית המקדש בענן הקטורת (צדק צנועים תצמיח) כמ"ש אצמיח לדוד צמח צדקה (ירמיה ל"ג ט"ו) (קמי קהליה תקיא) קהל שונאיה תקיא הארץ (רגש רגלים תריץ) עשה שירוצו ישראל ברגש ובהמון גדול בשלש רגלים ׳

(תתן אחרית) סוף (לעמך) (תרומם) תשא ותרומם בהמ"ק שנקרא (הר מרום הרים) (תקומם קרן גדועה) שררה ומלכות כרותה

מַצִּיל פון די פְּרוּפוּנְג פון דִיא אִינְדִין דָאשׁ מֵיינְט מֶען דִיא שְׁלֶעכְטֶע דֶר הַייבּ דִיךְ מִיט דַיין שְׁטַארְקַייט אוּנ דֶער הֵייךְ דִיא נִידֶערִיגֶע יִשְׂרָאֵל דוּא זָאלְשְׁט אַלֵיין קֵינִיגִין אִיבֶּר דִיא וָואשׁ זַייא רוּפִין דַיין נָאמֶען דוּא זָאלְשְׁט בַּאקֶענְט מַאכִין צְוִוישִׁין אַלֶע אוּמוֹת דָאשׁ אָן דִיר אִיז קֵיין גָאט נִיט פַּאר הַאנְדִין אַז דוּא וֶועשְׁט אוּנְז בְּרֵיינְגֶען צוּא דַיין הַיילִיגִין בַּארְג אוּנ וֶועשְׁט אוּנְז דֶער פְרֵייעֶן אִין דַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ :

אלהינו ואלהי אבותינו אוּנְזֶער גָאט אוּנ גָאט פון אוּנְזֶערֶע עֶלְטֶערִין :

אופל אלמנה תאיר דִי פִינְשְׁטֶערְנִישׁ פון יְרוּשָׁלַיִם וָואשׁ זִיא וֶוערְט אָן גִירוּפִן אַלְמָנָה זָאלְשְׁטוּ דֶר לַייכְטִין דָשׁ טוּנְקִילְהַייט פון יִשְׂרָאֵל וָואס וואוֹנֶן אִין גָלוּת זָאלְשְׁטוּ מַאכִין לִיכְטִיג דִיא פְרֵייד פון יְרוּשָׁלַיִם וָואשׁ זִיא אִיז אַלֵיין אָן אִירֶע קִינְדֶער זָאלְשְׁטוּ מַאכִין גִינֶעהֶנְט דָאשׁ טְרִיפִין פון אִירֶע טְרֶערִין זָאלְשְׁטוּ מַאכִין אוֹיף הֶערִין אוּנ שְׁטִיל שְׁווַייגִין דֶעם פַאר וִויסְטִין בַּארְג זָאלְסְטוּ בַּאשֵׁיינֶען אוּנ קֶער דִיךְ ווִידֶער אוּם צוּא אִים אוּנ זָאלְשְׁט אוֹיף אִים מַאכִין שַׁיינֶן דַיין שְׁכִינָה דִיא לוּיטֶערְקַייט פון דַיין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ זָאלְשְׁטוּ מַאכִין שַׁיינֶען דִיא קַאמֶער פון דַיין חוּפָּה דָאשׁ אִיז דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ זָאלְשְׁטוּ ווִידֶער בַּאנַייעֶן דָאשׁ אוּם רֵיינִיקַייט פון אִיר טוּמְאָה זָאלְשְׁטוּ רֵיינִיגִין דִיא שֵׁיינֶע אוּנ טַייעֶרֶע שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם זָאלְשְׁטוּ גְרוּנְט פֶעסְטִין דִיא אֲבָנִים טוֹבוֹת פון אִיר כָּבוֹד זָאלְשְׁטוּ אִיר אָן בְּרֵייטִין צוּא אִיר לִיכְט זָאלְשְׁטוּ בַּאהֶעפְטִין דִי פֶעלְקֶר דוּ גָאט וָואשׁ דוּא בִּישְׁט דֶער מֶלֶךְ פון דֶער וֶועלְט פון דַיין כָּבוֹד זָאלְשְׁטוּ זִיא דֶער פִילִין צוּא אֵייבִּיג זָאלְשְׁטוּ זִיא דֶער הַייכִין זַאט מִיט פְרֵייד זָאלְשְׁטוּ זִיא זֶעטִיגִין מִיט אַרוּכְדִיגִין וָואלְקִין זָאלְשְׁטוּ זִיא קְרֵיינֶען דִיא עֶקִין פון אִירֶע טִירִין זָאלְשְׁטוּ בַּאשֵׁיינֶען דִיא גִירֶעכְטִיקַייט פון דִיא פַּאר בָּארְגֶענֶע צַדִיקִים זָאלְשְׁטוּ מַאכִין שְׁפְּרָאצִין דִיא פַיינְט וָואשׁ הָאבִּין זִיךְ אִין אִיר אֵיין גִיזַאמִילְט זָאלְשְׁטוּ אוֹישׁ שְׁפֵּייעֶן דָאשׁ שְׁטוּרֶעמֶען פון דִיא וָואשׁ זַיינֶען עוֹלֵי רֶגֶל זָאלְשְׁטוּ ווִידֶער מַאכִין אַהִין לוֹיפִין דִיא שְׁבָטִים פון יִשְׂרָאֵל וָואשׁ דוּא הָאשְׁט אִין זַייא פַאר גֶעסִין זָאלְשְׁטוּ זַייא אוּם קֶערִין דוּא זָאלְשְׁט זַייא רוּפִין אוּנ שְׁמוּצֶערִין אוּנ שְׁרֵייעֶן דָאשׁ דוּא וֶועסְט זַייא בְּרֵיינְגֶען צוּ דַיין הַיילִיגִין בַּארְג אוּנ וֶועסְט זַייא דֶער פְרֵייעֶן אִין דַיין גִיבֶּעט הוֹיז דָאשׁ אִיז דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ :

תתן אחרית לעמך דוּא זָאלְשְׁט גֶעבִּין אַגוּטִין סוֹף צוּא דַיין פָאלְק דוּא זָאלְשְׁט אוּם קֶערִין דָאשׁ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ צְווִישִׁין אוּנְז דוּא זָאלְשְׁט דֶער הֵייבִּין דֶעם הוֹיכִין בַּארְג פון דֶעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דֶער דָא אִיז דֶר הֶעכְשְׁטֶער בַּארְג פון אַלֶע בֶּערְג דוּ זָאלְשְׁט אוֹיף רִיכְטִין דִי פַר שְׁנִיטֶענֶע הֶערְשַׁאפְט דוּא זָאלְשְׁט מַאכִין דֶער לַייכְטִין דִיא פִינְצְטֶערוּנְג פון דֶעם גִילוּסְטִיגִין בֵּית הַמִּקְדָּשׁ דוּא זָאלְשְׁט בַּאשֵׁיינֶען דִיא שְׁטָאט יְרוּשָׁלַיִם וָואשׁ זִיא

מְעִיר · תְּנַעֵר זֵדִים מִזְּבוּלֶךָ · תַּמְצִיא צְדָקָה לַעֲדָתֶךָ · תְּלַבֵּב אֶת רַעְיָתֶךָ · תִּכְרוֹת לָהּ בְּרִית חֲדָשָׁה · תִּיקַר נַפְשָׁהּ בְּעֵינֶיךָ · תְּטַהֲרֶנָּה בְּמַיִם טְהוֹרִים · תַּחֲנֶה בְּעִיר חָנָה דָוִד · תְּזַקֵּף קוֹמַת תְּמָרָה · תּוֹדִיעַ לַכֹּל אַהֲבָתֵנוּ · תְּהַלֵּךְ בְּקֶרֶב מַחֲנוֹתֵינוּ · תִּדְרוֹשׁ גְּאוּלָה לְגָלוּתֵנוּ · תְּגַלֶּה קֵץ לְקִנּוּתֵנוּ · תָּבֹא מְהֵרָה לְרַחֲמֵנוּ · תַּאֲמִירֵנוּ לָךְ וְנַאֲמִירְךָ לָנוּ :

וּמֵרוֹב עֲוֹנֵינוּ :

פיוט ע"פ תשר"ק

תָּעִינוּ מֵאַחֲרֶיךָ · שָׁגַגְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ · רָחַקְנוּ מִבֵּית חַיֵּינוּ · קִלְקַלְנוּ אָרְחוֹת עוֹלָם · צַעֲדֵינוּ לֹא יָשַׁרְנוּ · פָּשַׁעְנוּ לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ · עָזַבְנוּ תוֹרָתֶךָ · סַרְנוּ מֵאִמְרֵי פִיךָ · נִאַצְנוּךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ · מָרִינוּ וּמָרַדְנוּ בָךְ · לֹא הִקְשַׁבְנוּ לְדִבְרֵי נְבִיאֶיךָ · כִּעַסְנוּךָ וְלֹא בִקַּשְׁנוּךָ · יִרְאָתְךָ מִלֵּב שָׁכַחְנוּ · טָהֳרָתְךָ בְּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ טִמֵּאנוּ · חָטָאנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ · זְעַמְנוּךָ בְּרוֹב עֲוֹנֵינוּ · אִמַּצְנוּ אֶת לְבָבֵנוּ · הִקְשִׁינוּ אֶת עָרְפֵּנוּ · דַּרְכְּךָ אָחוֹר הִשְׁלַכְנוּ · גְּדֻלָּתְךָ לֹא הִגַּדְנוּ · בֵּיתְךָ נֶהֱרַס בַּעֲוֹנֵינוּ · אִוּוּיְךָ נִתַּץ בַּחֲטָאֵינוּ :

מַה נְּדַבֵּר פְּנֵי מֵישָׁרִים דּוֹבֵר · וּמַה נַּעֲנֶה לְמַמְנוּ מַעֲנֶה · וּמַה נִּצְטַדָּק פְּנֵי לוֹבֵשׁ צְדָקָה · גְּמָלָנוּ טוֹבוֹת וְשִׁלַּמְנוּהוּ רָעוֹת · וּמַה יֶּשׁ לָנוּ עוֹד צְדָקָה וְלִזְעוֹק עוֹד אֶל פְּנֵי הַמֶּלֶךְ :

ומתחיל החזן סלח לנו ואומרים סליחות ואח"כ מתחילין כאן

זְכוֹר רַחֲמֶיךָ יְהוָה וַחֲסָדֶיךָ כִּי מֵעוֹלָם הֵמָּה : אַל תִּזְכָּר לָנוּ עֲוֹנוֹת רִאשׁוֹנִים מַהֵר יְקַדְּמוּנוּ רַחֲמֶיךָ כִּי דַלּוֹנוּ מְאֹד : זָכְרֵנוּ יְהוָה בִּרְצוֹן עַמֶּךָ פָּקְדֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ : זְכוֹר עֲדָתְךָ קָנִיתָ קֶּדֶם גָּאַלְתָּ שֵׁבֶט נַחֲלָתֶךָ הַר צִיּוֹן זֶה שָׁכַנְתָּ בּוֹ : זְכוֹר יְהוָה חִבַּת יְרוּשָׁלַיִם אַהֲבַת צִיּוֹן אַל תִּשְׁכַּח לָנֶצַח : זְכוֹר יְהוָה לִבְנֵי אֱדוֹם אֵת יוֹם יְרוּשָׁלָיִם הָאוֹמְרִים עָרוּ עָרוּ עַד הַיְסוֹד

מטה לוי

(תלהיר מחשכי אווי) תאיר חשכת בהמ"ק שנאמר עליו אוה למושב לו (תלבב) התהב את ישראל רעיתך (תיקר נפשה) תהא נפשה של כנ"י יקרה וחשובה בעיניך (תחנה בעיר) אשר חנה שם דוד (תזקוף קומת) ישראל המשולה בשם (תמרה) כמ"ש זאת קומתך דמתה לתמר (תגלה קץ לקנותנו) תראה לנו הקץ שתקנה אותנו כמ"ש והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו וגו' (ישעיה יא יא):

(מעלינו לא ישרנו) לא הלכנו בתורת מיסור (לא הקשבנו) לא שמענו לדברי נביאיך :

בית לוי

מעיר) עה"ס ירושלים ועמך לתרסה (דניאל ט טז) (תלבב) ל' חבה של לבבתני (שה"ש ד ט) (רעיתך) תואר לישראל עה"ס קומי לך רעיתי (שה"ש ב י) (תמרה) תואר לישראל (תאמירנו ונאמירך לנו) כמ"ש את ה' האמרת היום וגו' וה' האמירך היום (דברים כו יז) :

ויצט אליין תעשה בת דו אליין זאלשט איין הילין איין קיניגרייך אין איר דו זאלסט אפ טאן די שאנד פון דער שטאט ירושלים דוא זאלשט אויש שאקלען דיא מוטוויליגע רשעים פון דיין וואונונג דוא זאלשט מאכין גרייבין איין צדקה צוא דיין עדה דוא זאלשט ליב האבין מיט דעם גאנצן הארצין דיינע געליבטע דוא זאלשט צוא איר פאר שניידין אנייעם ברית איר נפש זאל טייער אונ חשוב זיין אין דיינע אויגין דוא זאלשט זיא ריינגין מיט ריינע וואשער דוא זאלשט רוען אין דער שטאט וואו דוד האט אין איר גירואט דוא זאלשט אויף ריכטין דיא הייך פון דיא יודין וואש זייא זיינען גיגליכין צוא אטייטיל בוים דוא זאלשט צו אלע לאזין וויסין אונזער ליבשאפט דוא זאלשט גיין צווישין אונזערע שארין דו זאלסט פארשטין איין דר לייזונג צו אונזער גלות דו זאלשט אנטפלעקין דעם קץ צוא קויפין אונז דוא זאלשט באלד קומען צוא דער בארימען אונז דו זאלשט אונז ליב האבין אונ מיר זאלין דיך ליב האבין :

ומרוב עונינו אונ פון וועגין אונזערע פיל זינד :

תעינו מאחריך זיינען מיר פאר אירט פון נאך דיר מיר האבין גיפעלט פון דיינע מצות מיר זיינען דער ווייטערט פון דעם הויז פון אונזער לעבין דאש איז דאש בית המקדש מיר האבין פאר דארבין דיא וועגין פון דער וועלט אונזערע טריט האבין מיר ניט גלייך גימאכט טרעטין אין דיינע מצות מיר האבין גיזינדיגט קעגין דיין הייליגין נאמען מיר האבין פאר לאזט דיין תורה מיר האבין אפ גיקערט פון דיא רייד פון דיין מויל מיר האבין דיך דער צארינט מיט אונזערע מעשים מיר האבין ווידער גישפעניגט אונ האבין אן דיר מורד גיוועזן מיר האבין ניט פר נומען צו די רייד פון דיינע נביאים מיר האבין דיך דער צארינט אונ האבין דיך ניט גיזוכט דיין פארכט האבין מיר פון דעם הארצין פאר געסין דיין ריינקייט האבין מיר מיט אונזערע מעשים פאר אום ריינגט מיר האבין פאר דיר גיזינדיגט דוא גאט אונזער גאט מיר האבין דיך פאר לאזט מיט אונזערע פיל זינד אונ מיר האבין קעגין דיר גישטארקט אונזערע הערצער מיר האבין גיהארט אונזער אקן דיינע רייד האבין מיר הינטער זיך גיווארפין דיין אכפערקייט האבין מיר ניט גיזאגט דיין הויז איז צוא פירט גיווארין דורך אונזערע זינד דיין גילוסטיג בית המקדש איז צוא שטויסן פון וועגין אונזערע חטאים · מה נדבר וואש זאלן מיר רייךן פר גאט וואש ער רעט רעכט פארטיקייט אונ וואש זאלין מיר ענטפערין קעגין גאט וואש פון אים קומט דעם מענטשינש רייד אונ וויא זאלין מיר זיך גירעכט מאכין קעגין גאט וואס ער קליידט אן גירעכטיקייט ער האט אונז גוטש גיטאן אונ מיר האבין באצאלט שלעכץ אונ וואש האבין מיר נאך גירעכטיקייט אונ צוא שרייען נאך פאר דעם מלך הקדוש ברוך הוא :

כָּה: אַתָּה תָקוּם תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא מוֹעֵד: זְכוֹר לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיִשְׂרָאֵל עֲבָדֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לָהֶם בָּךְ וַתְּדַבֵּר אֲלֵהֶם אַרְבֶּה אֶת זַרְעֲכֶם כְּכוֹכְבֵי הַשָּׁמָיִם וְכָל הָאָרֶץ הַזֹּאת אֲשֶׁר אָמַרְתִּי אֶתֵּן לְזַרְעֲכֶם וְנָחֲלוּ לְעוֹלָם: זְכוֹר לַעֲבָדֶיךָ לְאַבְרָהָם לְיִצְחָק וּלְיַעֲקֹב אַל תֵּפֶן אֶל קְשִׁי הָעָם הַזֶּה וְאֶל רִשְׁעוֹ וְאֶל חַטָּאתוֹ:

אַל נָא תָשֵׁת עָלֵינוּ חַטָּאת אֲשֶׁר נוֹאַלְנוּ וַאֲשֶׁר חָטָאנוּ:
חָטָאנוּ צוּרֵנוּ סְלַח לָנוּ יוֹצְרֵנוּ:

מוסף ע"פ א"ב כתלמי המחזור ובסוף חתום שם המחבר (יסודי חזק) וכבר כתבו רבים וכן שלמים וגם הרב הגאון מו"ה ישעיה כבלין שמבר הלנ לא סיר בזמן ח"ו:

אֵלֶּה אֶזְכְּרָה וְנַפְשִׁי עָלַי אֶשְׁפְּכָה · כִּי בְלָעוּנוּ זֵדִים כְּעוּגָה בְּלִי הֲפוּכָה · כִּי בִימֵי הַשַּׂר לֹא עָלְתָה אֲרוּכָה · לַעֲשָׂרָה הֲרוּגֵי מְלוּכָה: בִּלְמְדוֹ סֵפֶר מִפִּי מְשׁוּלֵי עֲרֵמַת · וְהֵבִין וְדִקְדֵּק בְּדַת רְשׁוּמַת · וּפָתַח בְּוְאֵלֶּה הַמִּשְׁפָּטִים וְחָשַׁב מְזִמַּת · וְגוֹנֵב אִישׁ וּמְכָרוֹ וְנִמְצָא בְיָדוֹ מוֹת יוּמָת: חטאנו גָּבַהּ לֵב בִּגְדוֹלִים · וְצִוָּה לְמַלֵּאת פַּלְטֵרוֹ נְעָלִים · וְקָרָא לַעֲשָׂרָה חֲכָמִים גְּדוֹלִים · מְבִינֵי דָת וְטַעֲמֶיהָ בְּפִלְפּוּלִים: דִּינוּ מִשְׁפָּט זֶה לַאֲשֻׁרוֹ · וְאַל תְּעַוְּתוּהוּ בְּכָזָב לְאָמְרוֹ · כִּי אִם הוֹצִיאוּהוּ לַאֲמִתּוֹ וּלְאוֹרוֹ · כִּי יִמָּצֵא אִישׁ גּוֹנֵב נֶפֶשׁ מֵאֶחָיו מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְהִתְעַמֶּר בּוֹ וּמְכָרוֹ: חטאנו הֵם כְּעָנוּ לוֹ וּמֵת הַגַּנָּב הַהוּא · נָם אַיֵּה אֲבוֹתֵיכֶם אֲשֶׁר אֲחִיהֶם מְכָרוּהוּ · לְאֹרְחַת יִשְׁמְעֵאלִים סְחָרוּהוּ · וּבְעַד נְעָלִים נְתָנוּהוּ: וְאַתֶּם קַבְּלוּ דִין שָׁמַיִם עֲלֵיכֶם · כִּי מִימֵי אֲבוֹתֵיכֶם לֹא נִמְצָא כָּכֶם · וְאִם הָיוּ בַּחַיִּים הָיִיתִי דָנָם לִפְנֵיכֶם · וְאַתֶּם תִּשְׂאוּ עֲוֹן אֲבוֹתֵיכֶם: חטאנו זְמַן תְּנָה לָנוּ שְׁלשֶׁת יָמִים · עַד שֶׁנֵּדַע אִם נִגְזַר הַדָּבָר מִמְּרוֹמִים · אִם אָנוּ חַיָּבִים וַאֲשֵׁמִים · נִסְבּוֹל בִּגְזֵרַת מָלֵא רַחֲמִים: חָלוּ וְזָעוּ וְנָעוּ כֻּלָּמוֹ ·

בית לוי

(אלה אזכרה כו') ל"ס אלה אזכרה ואשפכה עלי נפשי (תהלים מב ה) (כעוגה בלי הפוכה) ל"ס (הושע ז ח) ופירש"י עוגה אדם שאופין על הגחלים (ארוכה) רפואה (משולי ערימת) תולה לסנהדרין · פע"ס נטנך ערמת חטים (שה"ש ז ג) (דת רשומה) תורה שבכתב (מזימת) מחשבות רעות כמו שאה מזימות (תהלים לג ז) (פלטירו) היכלו כמו בית פרעה תרגום ירושלמי פלטרין דפרעה (בראשית יב טו) (ערוך ערך פלטר) (והתעמר בו) ל' שמוש כמו לא תתעמר בה (דברים כא יד) ופירש"י לא תשתמש בה (נם) ל' אמירה בתלמוד כמו ונעניפי לו (סחרוהו) לשון סחורה (חלו וזעו ונעו) כלם לשון אחד הם (כולמו) כולם (עיניהו) עיניהם (לאדוניהו)

מטה לוי

(אלה אזכרה) כשאני זוכר את אלו עשרה הרוגי מלכות אזי נפשי עלי אשפכה (כעוגה בלי הפוכה) כאחרה על גבי גחלים ואין הופכים אותה אזי היא נשרפת מהרה כן בלעונו זדים (מפי משולי ערמת) סנהדרין המשולים לערמת חטים שהכל צריכים להם כערמת חטים (בדת רשומת) תורה שבכתב (וחשב מזימת) מחשבה רעה בפסוק וגונב וגו' (למלאות פלטירו נעלים) למלאות היכלו בנעלים לרמז שנמכר יוסף בעד נעלים (והתעמר בו ומכרו) ותאמרו לי מה דיש של אותו מוכר (סחרוהו) עשו בו סחורה (ואתם קבלו דין שמים עליכם) ואם תאמרו אם הדין לענוש בשביל אבות למה עד הנה לא נענשו החכמים בשבילם כי הקדוש ב"ה לא רצה לגלגל עליכם מאז רק עד עתה באשר אתם גדולים וחשובים אשר לא נמצא ככם ולכן ראוי שאתם תכנסו

אלה אזכרה די דאזיגע צעהן צדיקים וואש מען האט אום געבראכט אז איך טוא מיך דר מאנן ווערט אין מיר מיין בלוט פר גאסין אונ טוא מיין לייב אויף מיר צוא רייסין כי ווארום דער מאלט אין זייערע טעג איז קיין רפואה ניט געוועזין צו זייער גזרה מען האט גיהרגת זיי אונ אום געבראכט אום זיסט כעוגה אזו וויא איין קיכיל וואס מען קערט דאס ניט איבער אויף דעם פייער ווערט דאש ניך פר ברענט אזו זיינען גיהרגת געווארין דורך דעם שר די צדיקים בלמדו ספר אז ער האט געלערינט אין דר תורה מפי פון מויל משולי ערימת דיא סנהדרין וואש זיינען גגליכין צוא געארבין פון ווייץ והבין ער האט פאר שטאנען דאש לערנען פון דער תורה ופתח אונ האט אן גיהויבין בואלה המשפטים דאס זיינען דיא דינים וחשב ער האט גיטראכט שלעכטע זאכין אויף דיא ישראל ואמר ער האט גיזאגט וגונב איש וכו' אז איינער גנבת א מענטש אונ פאר קויפט אים אז מען ווערט גיוואר דער פון קומט אים מיתה גבה ער האט גיהויבין זיין הארץ וואס ער האט גידינגט אפ גנעטער וצוה ער האט גיהייסין זיין פאליץ מיט שיך אן פילען צוא ווייזין אז יוסף הצדיק איז פאר קויפט געווארין נעשין שיך ויקרא ער האט גרופין דיא צעהן צדיקים אונ גרויסע חכמים וואס זייא פאר שטייען דיא תורה מיט אירע טעמים אונ פלפול אונ האט גיזאגט צוא זייא דינו פסקת דעם דין מיט אמת איר זאלט ניט פאר קרימען דעם דין מיט ליגין חז כי ימצא אז עס ווערט גיפונען אז א מענטש גנבת איין מענטש אונ פאר קויפט אים הם כענו זיי האבין אים גיענטפערט אז עס קומט דעם מענטש מיתה נם ער זאגט אייערע עלטערין האבין זייער ברודר יוסף פאר קויפט צוא דיא ישמעאלים ובעד אונ פאר די צוואנציג גילדין האבין זיי זיך שיך גקויפט דרום ואתם איר זייט מקבל דעם גזר דין פון הימל אויף אייך דען פון דיא טעג פון אייערע עלטערין איז נאך ניט גיפונען געווארין אזעלכע צדיקים וויא איר זייט ואם אונ אז דיא שבטים זאלין היינט לעבין הייתי וואלט איך זייא גימשפט פאר אייך אבער היינט ואתם מוזט איר ליידען דיא זינד פון אייערע עלטערין האבין זייא געזאגט זמן אצייט דרייא טעג גיב אונז אפ עד ביז מיר וועלין גיוואר ווערין אויב עס איז אויף אונז גזר געווארין פון דעם הימיל אז מיר זיינען שולדיג אונ זינדיג נסבול וועלין מיר ליידען דעם גזר דין פון הקב"ה וואס ער הייסט מלא רחמים: חלו חעו זייא זיינען געווארין דער שראקין אונ דער ציטערט אונ פאר וואגילט על אויף רבי

על רבי ישמעאל כהן גדול נתנו עינימו · להזכיר את השם לעלות לאדונימו · לדעת
אם יצאה הגזרה מאת אלהימו: חטאנו טהר רבי ישמעאל עצמו והזכיר את השם בסלודים·
ועלה למרום ושאל מאת האיש לבוש הבדים · ונם לו קבלו עליכם צדיקים וידידים · כי
שמעתי מאחורי הפרגוד כי בזאת אתם נלכדים: ירד והגיד לחבריו מאמר אלי · וצוה
הבליעל להרגם בכח ולאלי · ושנים מהם הוציאו תחלה שהם גדולי ישראל · רבי ישמעאל
כהן גדול ורבן שמעון בן גמליאל נשיא ישראל: חטאנו כרות ראשו תחלה הרבה מנו
לבעון · ונם הרגני תחלה ואל אראה במיתת משרת דר מעון · להפיל גורלות צוה צפעון ·
ונפל הגורל על רבן שמעון: לשפוך דמו מהר כשור פר · וכשנחתך ראשו נטלו רבי
ישמעאל וצרח עליו בקול מר כשופר · אי הלשון הממהרת להורות באמרי שפר · ואיך
עתה לוחכת את העפר: חטאנו מה מאד בכה עליו בחרדה · בת בליעל לקול בכיתו של
רבי ישמעאל עמדה · תואר יפיו בלבה חמדה · ושאלה מאת אביה חיתו להעמידה:
נאץ בליעל דבר זה לעשותו · להפשיט עורו מעל פניו שאלה מאתו · ולא עכב דבר זה
לעשותו · וכשהגיע למקום תפלין צרח בקול מר ליוצר נשמתו: חטאנו שרפי מעלה צעקו
במרה · זו תורה וזו שכרה · עוטה כשלמה אורה · אויב מנאץ שמך הגדול והנורא ·

מטה לוי

במקומם (פנו לו זמן תנה לנו כו') (ונם) ואמר גבריאל (קבלו) כו' (מאחורי הפרגוד) אחורי המחיצה במקום שיושבים שם ב"ד של מעלה (כרות ראשו כו' לבעון) רבי שמעון הרבה לבקש מהשר לכרות ראשו תחלה קודם רבי ישמעאל כ"ג אשר הוא משרת לפני הקדוש ב"ה שהוא (דר מעון) שוכן מעונה (וכשנחתך ראשו נטלו) נטל רבי ישמעאל את ראש ר"ש בידו (וצרח עליו) כו' (אי הלשון) אוי על הלשון (הממהרת) להורות בדברי תורה שהם אמרי שפר (בכה עליו) כששמעה בת השר זאת הבכיה עמדה ממקומה ובאה לשאול מה זה הקול (להעמידה) להניחו חי (נאץ כו') ולא רצה הבליעל לעשות דבר זה (להפשיט עורו כו') במרה) בקול מר (זו תורה וזו שכרה) אם זה שכרה של תלמידי חכמים לומדי תורה ואתה שותק

בית לוי

לאדונימו (בסלודים) בשבחות ובזמירות (ונאל) ל' תוזק כמו יש לאל ידי (בראשית לא כט) (לבעון) ל' בקשה מל' אם תבעיון בעיו (ישעיה כא יב) (משרת) רבי ישמעאל ע"ש שהיה כ"ג (דר מעון) תואר להקב"ה שהוא שוכן שמים (צפעון) הוא מין נחש וכנוי לאותו השר (וצרח) לשון צעקה בקול כמו יום ה' מר צורח (צפניה א יד) (אי) כמו אוי (באמרי שפר) תואר לדברי תורה (לוחכת) מן ואויביו עפר ילחכו (תהלים ע"ב ט') (חיתו) חיות שלו (נאץ) מעטו לא רצה (במרה) בקול מר (עוטה כשלמה אורה) תואר להקב"ה (סדומים) ארץ ושמים כי השמים כפתח רבי ישמעאל על מיתת רבן שמעון בן גמליאל (בת בליעל לקול בכייתו עמדה ובתוך כך ראתה תואר יפיו של רבי ישמעאל (ושאלה מאת אביה חיתו להפשיט עורו כו') ושאלה מאתו להפשיט עורו מעל פניו כדי להסתכל בצורתו (שרפי ס' לומדי תורה ועוד לעקו אתה השם יתברך כו' (עוטה) כו' (אויב מנאץ כו') ואתה שותק

ישמעאל כהן גדול האבין זייא גגעבין זייערע אויגין להזכיר אז ער זאל דר מאנן דעם שם המפורש מיט קדושה כדי ער זאל דורך דעם ארויף גיין אין הימיל לדעת ער זאל גיוואר ווערין אויב דער גזר דין איז פון דעם הימיל טהר רבי ישמעאל האט זיך מטהר גיוועזין והזכיר אונ האט דער מאנט דעם שם המפורש איז ער ארוף גיגאנגען אין הימיל ושאל אונ האט גיפרעגט דעם מלאך גבריאל וואס ער הייסט לבוש הבדים ונם האט גבריאל אים גיזאגט קבלו זייט מקבל אויף אייך איר גליבטע צדיקים כי ווארום אזו האב איך גיהערט פון הינטער דעם פרוכת פון דעם היכל אז דיא גזירה מוזט איר מקבל זיין אויף זיך ירד האט ר' ישמעאל אראפ גנידערט פון דעם הימל אונ האט גיזאגט צוא זיינע חברים דיא זאג פון גאט ב"ה וצוה האט דער שר גהייסין זייא הרגנן מיט כח ושנים אונ צווייא פון זיי האט מען אוים גצויגין צום ערשטין הרגנן וואש זייא זיינן גיוועזן דיא גרעסטע פון דיא ישראל דאס איז ר' ישמעאל כהן גדול אונ ר' שמעון בן גמליאל דר נשיא פון ישראל כרות ר' שמעון בעט דעם שר אז מען זאל אים פריער אפ שניידין זיין קאפ כדי ער זאל ניט זעהן במיתת אין דעם טויט פון רבי ישמעאל כהן גדול וואש ער איז דר בשיינר פון הקב"ה וואס ער איז אין הימיל להפיל גורלות האט דר שר גהייסין ווארפין גורל ונפל איז גיפאלין דער גורל אויף רבי שמעון לשפוך אז מען זאל זיין בלוט צום ערשטין פר גיסין מיהר האט דר תליין גיאיילט אפ צוא שניידין זיין קאפ אזו וויא פון איין אוקס אונ אז מען האט אים אפ גישניטין זיין קאפ נטלו האט רבי ישמעאל גינומען דעם קאפ וצרח אונ האט גישריען מיט אביטר קול אזו וויא מיט אשופר אונ אזו האט ער גיזאגט ווייא גישריען דר צונג וואש האט גיאיילט צוא לערנן תורה אונ היינט טוט דיא צונג לעקין דיא ערד מה וויא רבי ישמעאל האט אזו שטארק גיוויינט מיט גרוים גשרייא בת דיא טאכטר פון דעם שר מחמת גרוים גישרייא איז זיא אויף גישטאנען אונ זעהט דאש גישטאלט פון דעם כ"ג וויא שיין ער איז האט זיא אים אין איר הארצין גיגלוסט ושאלה האט זיא גיבעטין איר פאטער ער זאל אים לאזין לעבין נאר דר שר האט ניט גיוואלט איר צוא ליב טאן להפשיט האט זיא אים ווידער גיבעטין ער זאל אים אפ ציהן דיא הויט פון זיין פנים ולא עכב האט ער דיא זאך ניט פאר מיטן פון איר אונ דער פאטער האט אים גיהייסין טאן וכשהגיע אונ אז ער האט נגרייכט אפ צוא שניידין דיא הויט פון דעם ארט וואו מען לייגט תפילין צרח האט רבי ישמעאל כהן גדול גישריען מיט איין ביטער קול צוא גאט ב"ה שרפי דיא ברענינדיגע מלאכים פון הימל האבין גשריען מיט ביטערע קולות זו תורה וזו שכרה זאל דאש דען זיין דער שכר פון דער תורה עוטה דוא גאט וואש ווילקלסט נייא

מְחָרֵף וּמְגַדֵּף עַל דִּבְרֵי תוֹרָה: עָנְתָה בַּת קוֹל מִשָּׁמַיִם · אִם אֶשְׁמַע קוֹל אַחֵר אֶהְפּוֹךְ אֶת הָעוֹלָם לְמַיִם · לְתֹהוּ וָבֹהוּ אָשִׁית הֲדוֹמַיִם · גְּזֵרָה הִיא מִלְּפָנַי קַבְּלוּהָ מְשַׁעַשְׁעֵי דַת יוֹמַיִם: חטאנו פְּקִידִים נֶהֶרְגוּ מְאַחֲרֵי שֶׁבֶת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת · מְלֵאֵי מִצְוֹת כְּרִמּוֹן וּכְזָוִיּוֹת · וְהוֹצִיאוּ אֶת רַבִּי עֲקִיבָא דּוֹרֵשׁ כִּתְרֵי אוֹתִיּוֹת · וְסָרְקוּ בְשָׂרוֹ בְּמַסְרְקוֹת פִּיפִיּוֹת: צִוָּה לְהוֹצִיא רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן תְּרַדְיוֹן מִבֵּית אוּלַמּוֹ · וּבַחֲבִילֵי זְמוֹרוֹת שָׂרְפוּ גָלְמוֹ · וּסְפוֹגִין שֶׁל צֶמֶר שָׂמוּ עַל לִבּוֹ לְעַכֵּב עַצְמוֹ · וּכְשֶׁנִּסְתַּלֵּק מִיַּד נִשְׂרַף וְסֵפֶר תּוֹרָה עִמּוֹ: חטאנו קוֹנְנוּ קְדוֹשִׁים עַם לֹא אַלְמָן · כִּי עַל דָּבָר מוּעָט נִשְׁפַּךְ דָּמָן · לְקַדֵּשׁ שֵׁם שָׁמַיִם מָסְרוּ עַצְמָן · בַּהֲרִיגַת רַבִּי חוּצְפִּית הַמְתוּרְגְּמָן: רְעָדָה תֹּאחֵז כָּל שׁוֹמֵעַ שְׁמוּעָה · וְתִזַּל כָּל עַיִן דִּמְעָה · וְנֶהְפַּךְ לְאֵבֶל כָּל שַׁעֲשׁוּעַ · בַּהֲרִיגַת רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ: חטאנו שֶׁחֲתוּנִי צָרַי וּמְעַנַּי · וּמִלְּאוּ כְּרֵסָם מֵעֲדָנַי · וְהִשְׁקוּנִי מֵי רוֹשׁ וְלַעֲנִי · בַּהֲרִיגַת רַבִּי חֲנִינָא בֶּן חֲכִינַאי: תָּקְפוּ עָלֵינוּ צָרוֹת מִצְוֹת לְהָפֵר · וּמֵאַנּוּ לָקַחַת הוֹן וָכוֹפֶר · כִּי אִם נְפָשׁוֹת הַהוֹגוֹת אִמְרֵי שֶׁפֶר · כְּמוֹ רַבִּי יְשֵׁבָב הַסּוֹפֵר: חטאנו יְחָתוּנוּ בְּנֵי עֲדִינָה הַשּׁוֹמֵמָה · הֵרְעוּ לָנוּ מִכָּל מַלְכֵי אֲדָמָה · וְהָרְגוּ מִמֶּנּוּ כַּמָּה וְכַמָּה · בַּהֲרִיגַת רַבִּי יְהוּדָה בֶּן דָּמָה: דִּבַּרְתָּ בֵּית יַעֲקֹב אֵשׁ וּבֵית יוֹסֵף לֶהָבָה · הֵן עַתָּה קַשׁ אוֹרֵם

בית לוי

סס ג"כ סדום (דת יומים) תולר לנדיקים על ססס שומרים פקודי ס' (מלחרים) ל' מלחרי כנסף (ישעיה ס יח) (וכזויות) המזוכת (כתרי) תגין (פיפיות) ל' חד כמו ולה שני פיות (שופטים ג טז) ופירשו המפרשים תודס של חרב. נקרלה פס (מבית לולמו) מהיכלו (גלמו) גופו (וספוגים) ע"ש שנשרו במים וכעשו כססוג. סנקרלה בל"ח שוואם (קוננו) לשון נווי (עם לה הלמן) ע"ש כי לה הלמן ישראל (ירמיה נה ה) (המתורגמן) שסיה רגיל לפרש המדרש מפי הרב בל' תרגום (שעשוע) שמחה וטיול (מי רוש ולעני) ל' רלה ולענה (סוגות) מדברות (יחתונו) ל' שבר ומיתה כמו וכו' מספהוס יחתני (איוב לה לד) (בני עדינה) תולר נלוס כמ"ש שמעי זאת עדינה (ישעיה מז ח) ומ"י מפנקתא (סרעו לנו) עשו לנו רעות (מי)

מטה לוי

(סדומים) ארץ ושמים (מקיימי דת יומים) מקיימי התורה שקדמה אלפים שנה לבריאת עולם שסס שני ימים של הקדוש ב"ה (פקידים נהרגו מאחרי שבת כנסיות) שומרי פקודי ה' והמאחרים לשבת בבתי כנסיות נהרגו (וכזויות) המזבח שסס מלאים דם זריקות הקרבנות כן הם מלאי מצות (דורש כתרי אותיות) שסיה דורש על כל קוץ ותג תלי תלים של הלכות (במסרקות פיפיות) במסרקות ברזל שיש להם פיות חדים (ובחבילי זמורות שרפו גלמו) בחבילות של עלי גפן שרפו גופו (וספוגים של צמר) מבולים במים (שמו על לבו לעכב עצמו) שלא ימות מהרה כדי שיצטער ועתה (קוננו) עשו הספד נאתם ישראל (קדושים) ושנקראתם (עם לא אלמן) (כל שומע שמוע) כל השומע אותה שמועה (ותזל כל עין דמוע) כל השומע יש לו להוריד דמעות על זה (מלאו כריסם מעדני) שמלאו תאותם וכריסם מתלמידי חכמים שהם מעדני (ומאנו לקחת הון וכופר) כנגד אלו י' הרוגים (כי אם נפשות ההוגות) מדברות בד"ת שהם (אמרי ספר) (יחתונו בני עדינה) שחתונו אדום הרשעה שהם מפונקים ביותר לכן יהי רצון לפניך שתהיה נכרת ב"ב (השוממה הרעו לנו) עשו לנו רשות (מכל מלכי אדמה) (הן עתה קש) בית עשו שנאמר עליהם בית עשו לקש (אורם כבה) כנו לאור של י' הרוגי מלוכה

אַךְ לֵייד דִיא לִיכְט אויב זָאל דֶער פַיינְט אַזוֹ דֶער צֶערְנֶן דַיין גְרוֹישִׁין סֵפֶר תּוֹרָה דרום קינו קְלָאגְט אִיר יִשְׂרָאֵל כִּי וָוארוּם אויף אַזוֹ אַקְלֵיינְגֶע נָאמֶען מחרף עֶר שֶׁפֶּעט פוּן דֶער תּוֹרָה אוּנ דוּא שְׁוַויינְסְט ענתה הָאט זַאךְ זַיינֶען גִיהַארְגֶעט גִיוָוארִין אוּנ הָאבִּין פַאר גָאסִין זַייעֶר בְּלוּט פוּן גִיעֶנְטְפֶערְט אַיין בַּת קוֹל פוּן הִימִיל אם אשמע אַז אִיךְ וֶועל הֶערִין נָאךְ וֶוענִין הַשֵׁי פוּן נָאמְשׁ . וֶוענִין הָאבִּין זַייא מְקַבֵּל גִיוֶועזְן דֶעם טוֹיט דֶער אַמָאל אַזוֹ אַיין קוֹל פוּן אַייךְ אהפוך וֶועל אִיךְ פַאר קֶערִין דִיא וֶועלְט צוּא נָאךְ בהריגת אַז מֶען הָאט גִיהַרְגֶעט ר' חוצפית דֶעם בַּשֵׁיידֶער פוּן דֶער וַואשֶׁער אוּנ וִויסְטוּנְג גזרה דִיא גְזֵרָה אִיז פוּן מִיר קבלוה זַיינְט מְקַבֵּל תּוֹרָה רעדה אַצִיטֶערְנִגֶעשׁ טוּט אָן נֶעמֶן דֶער וָואשׁ הֶערְט דָאס ותזל עֶס זַיִיר צַדִיקִים וָואשׁ אִיר זַיינְט מְקַיֵים דִיא תּוֹרָה וָואשׁ זִיא אִיז גִישְׁרִיבִּין טוּט רִינֶען פוּן דִיא אוֹיגִין דִיא טְרֶערִין ונהפך אַלֶע שִׂמְחוֹת זַיינֶען גִיוָוארִין גִיוָוארִין צְוַויא טוֹיזֶענְט יָאר אֵיי דִיא וֶועלְט אִיז בַּשַׁאפִין גִיוָוארִין פקידים פַאר קֶערְט בְּשַׁעַת דֶער הֲרִיגָה פוּן רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ: שחתוני זַייא דִיא צַדִיקִים זַיינֶען גִיהַרְגֶעט גִיוָוארִין מאחרי אַזֶעלְכֶע צַדִיקִים וָואשׁ פְּלֶעגְן הָאבִּין מִיךְ פַאר דַארְבִּין דִיא בַּלֵיידִיגֶער אוּנ דִיא פַיינְגֶער ומלאו את זִיצִין אוּנ לֶערְנֶען תּוֹרָה אִין שׁוּל פוּל מלאים זַיינֶען פוּל מִיט מִצְוֹת כרמון וִויא הָאבִּין אָן גִפִילְט זַייעֶר בּוֹיךְ פוּן מַיינֶע זִיסֶע שְׁפַּייז והשקוני אוּנ מִיר הָאבְּן אַיין סִיל גְרָאס מִיט קֶערְנְדְלִיךְ וכזויות אוּנ אַזוֹ פִיל וִויא דִי וִוינְקְלֶען פוּן זַייא גִינֶעבִּין טְרִינְקֶען בִּיטֶערֶע וַואסֶר וִויא גָאל בהריגת רבי חנינא בן דֶעם מִזְבֵּחַ מִיט בְּלוּט והוציאו דֶער נָאךְ הָאט מֶען אוֹיס גִיצוֹיגֶן רַבִּי חכינאי · תקפו זַייא הָאבִּין זִיךְ גִישְׁטַארְקְט דִיא מִצְוֹת פוּן דֶער תּוֹרָה עֲקִיבָא דורש עֶר הָאט גִדְרָשְׁת דִיא קְרוֹינֶן פוּן דִי אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה וסרקו אוּנְז צוּא פַאר שְׁטֶערִין ומאנו זַייא הָאבִּין נִיט גִיוָואלְט צוּא נֶעמֶן גֶעלְט זַייא הָאבִּין גִיקֶעמְט זַיין לֵייבּ אוּנ פְלֵיישׁ מִיט אַייזֶערְנֶע שַׁארְפֶע קֶעמְלִיךְ אוּנ אוֹיס לַייזוּנְג כי אם נָאר אוּם צוּא בְּרֵיינְגֶען דִיא נְפָשׁוֹת וָואס הָאבְּן צוה דֶער נָאךְ הָאט דֶר שַׂר גִיבָּאטִין אוֹיס צִיהֶען רַבִּי חֲנִינָא בֶּן תְּרַדְיוֹן פוּן תּוֹרָה גִילֶערִינְט אַזוֹ וִויא ר' ישבב דֶער סוֹפֵר יחתונו זַייא הָאבִּין מִיךְ צוּ דַיין אָרְט וָואשׁ עֶר הָאט גִילֶערִינְט תּוֹרָה ובחבילי אוּנ מִיט בִּינְדְלִיךְ פוּן בְּרָאכִן אוּנ דֶערְמָאלְט זַיינֶען מִיר גִיוֶועזְן וִוויסְט אוּנ דֶער שְׁלָאגִין פִיל קְוַיינְגִין הָאט מֶען פַאר בְּרֶענְט זַיין גוּף וספוגים אוּנ נַאשֶׂע ווָאל זִיא אִיז מֶענְטְשִׁין מִיט רַבִּי יְהוּדָה בֶּן דָּמָא · דברת בית יעקב אש נָאט בָּרוּךְ הוּא גִינֶעץ אַיין גִיטוּנְקְט אִין וַואשֶׂער הָאט מֶען גִילֵייגְט צוּא זַיין הַארְץ כְּדֵי דוּא הָאסְט גִירֶעט אַז דָאס הוֹיז פוּן יַעֲקֹב אִיז גְלַייךְ צוּא פַייעֶר אוּנ דָאס עֶר זָאל נִיט בַּאלְד אוּנ גִיךְ שְׁטַארְבִּין וכשנסתלק אַז מֶען הָאט אַרָאפ הוֹיז פוּן יוֹסֵף להבה צוּ פְלַאם וְנ צוּם סוֹף הָאט דִיא שְׁטְרוֹיא פַאר לָאשִׁין גִיצוֹשְׁטֶען דִיא נַאסֶע וָואל מיד אִיז עֶר תֵּיכֶף פַאר בְּרֶענְט גִיוָוארִין מִיט זַיין דִיא לִיכְט פוּן צְעהֶן צַדִיקִים חי לֶעבְּדִיגֶער גָאט זַייא הָאבִּין מַסְכִּים גִיוֶועזְן

בָּבָה · חַי וְזָעוֹךְ קוֹמָתָם בְּבִעוּר הַיּוֹם הַבָּא · כִּי הִסְכִּימוּ לַהֲרוֹג עֲשָׂרָה צַדִּיקִים עִם רַבִּי יְהוּדָה בֶּן בָּבָא׃ חטאנו זֹאת קְרָאַתְנוּ וְסִפַּרְנוּ בְּשִׁנּוּן · וְשָׁפַכְנוּ לֵב שָׁפוּל וְאָנוּן · מִמְּרוֹם הַסְכֵּת תַּחֲנוּן · יְהֹוָה יְהֹוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן׃ חַנּוּן הַבִּיטָה מִמְּרוֹמִים · תִּשְׁפּוֹכֶת דַּם הַצַּדִּיקִים וְתַמְצִית דָּמִים · תֵּרָאֶה בְּפַרְגּוֹדָךְ וְהַעֲבֵר כְּתָמִים · אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים׃

זְכוֹר לָנוּ בְּרִית אָבוֹת כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ · וְזָכַרְתִּי אֶת בְּרִיתִי יַעֲקוֹב וְאַף אֶת בְּרִיתִי יִצְחָק וְאַף אֶת בְּרִיתִי אַבְרָהָם אֶזְכֹּר וְהָאָרֶץ אֶזְכֹּר׃ זְכוֹר לָנוּ בְּרִית רִאשׁוֹנִים כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ וְזָכַרְתִּי לָהֶם בְּרִית רִאשׁוֹנִים אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לְעֵינֵי הַגּוֹיִם לִהְיוֹת לָהֶם לֵאלֹהִים אֲנִי יְהֹוָה׃ עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּמָה שֶׁהִבְטַחְתָּנוּ וְאַף גַּם זֹאת בִּהְיוֹתָם בְּאֶרֶץ אֹיְבֵיהֶם לֹא מְאַסְתִּים וְלֹא גְעַלְתִּים לְכַלֹּתָם לְהָפֵר בְּרִיתִי אִתָּם כִּי אֲנִי יְהֹוָה אֱלֹהֵיהֶם׃ רַחֵם עָלֵינוּ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב כִּי אֵל רַחוּם יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ לֹא יַרְפְּךָ וְלֹא יַשְׁחִיתֶךָ וְלֹא יִשְׁכַּח אֶת בְּרִית אֲבוֹתֶיךָ אֲשֶׁר נִשְׁבַּע לָהֶם׃ מוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה אֶת שְׁמֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · וּמָל יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ׃ הָשֵׁב שְׁבוּתֵנוּ וְרַחֲמֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וְשָׁב יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת שְׁבוּתְךָ וְרִחֲמֶךָ וְשָׁב וְקִבֶּצְךָ מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הֱפִיצְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה׃ קַבֵּץ נִדָּחֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב אִם יִהְיֶה נִדַּחֲךָ בִּקְצֵה הַשָּׁמָיִם מִשָּׁם יְקַבֶּצְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקָּחֶךָ׃ הִמָּצֵא לָנוּ בְּבַקָּשָׁתֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וּבִקַּשְׁתֶּם מִשָּׁם אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ וּמָצָאתָ כִּי תִדְרְשֶׁנּוּ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשֶׁךָ׃ מְחֵה פְשָׁעֵינוּ לְמַעַנְךָ כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכֹּר׃ מְחֵה פְשָׁעֵינוּ כָּעָב וְכֶעָנָן כַּאֲשֶׁר אָמַרְתָּ · מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ׃ הַלְבֵּן חֲטָאֵינוּ כַּשֶּׁלֶג וְכַצֶּמֶר כְּמָה שֶׁכָּתוּב לְכוּ נָא וְנִוָּכְחָה יֹאמַר יְהֹוָה אִם יִהְיוּ חֲטָאֵיכֶם כַּשָּׁנִים כַּשֶּׁלֶג יַלְבִּינוּ אִם יַאְדִּימוּ כַתּוֹלָע כַּצֶּמֶר יִהְיוּ׃ זְרוֹק עָלֵינוּ מַיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם׃ כַּפֵּר חֲטָאֵינוּ בַּיּוֹם הַזֶּה וְטַהֲרֵנוּ כְּמָה שֶׁכָּתוּב · כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה תִּטְהָרוּ׃ תְּבִיאֵנוּ אֶל הַר קָדְשֶׁךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בְּבֵית תְּפִלָּתֶךָ כְּמָה שֶׁכָּתוּב וַהֲבִיאוֹתִים אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׂמַּחְתִּים בְּבֵית תְּפִלָּתִי עוֹלֹתֵיהֶם וְזִבְחֵיהֶם לְרָצוֹן עַל מִזְבְּחִי כִּי בֵיתִי בֵּית תְּפִלָּה יִקָּרֵא לְכָל הָעַמִּים׃

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ׃ הֲשִׁיבֵנוּ יְהֹוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם׃ אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְהֹוָה בִּינָה הֲגִיגֵנוּ׃ יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְהֹוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ׃ אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנּוּ׃ אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחֵנוּ אַל תַּעַזְבֵנוּ׃ אַל תַּעַזְבֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ׃ עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבֹשׁוּ כִּי אַתָּה יְהֹוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ׃ כִּי לְךָ יְהֹוָה הוֹחָלְנוּ אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · אַל תַּעַזְבֵנוּ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ וְאַל תַּכְלִימֵנוּ · וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ · קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ · לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ · הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ · הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם · וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח לַעֲוֹנֵינוּ · כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ · לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · סְלַח לָנוּ מְחַל לָנוּ כַּפֶּר לָנוּ · כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ · אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵינוּ · אָנוּ קְהָלֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ. אָנוּ

מטה לוי

אתה הקדוש ב"ה שאתה חי (זעוך) קפוץ ודעוך קומתם (בבעור היום הבא) שיהיו נהרגים לעוה"ב (תשפוכת כו' דמים תראה בפרגודך) שדם גויות הצדיקים ונפשותיהם תחומים (והעבר כתמים) ותמחול עונותינו בזכותם :

צוא דער שלאגין רבי יהודה בן בבא. זאת דאש דאזיגע האט זיך אונז אלץ גיטראפין וספרנו אונ מיר האבין דער ציילט מיט רייד ושפכנו אונ מיר האבין פאר גאסין אונזער נידעריג הארץ אונטפן דעם הימל פאר נעם אונזער גיבעט ה' ה' גאט אונזער גאט דער בארמיגער אונ לייט

בית לוי

תואר להקב"ה (זעוך) מל' קפילה ודיעוך וניתוק מלשון ימי נזעכו (איוב י"ז א) (בבער כו') פי' ולהט אותם היום הבא (מלאכי ג) (בשנון) בדבור (ואנון) מל' אונים ואנים (איכה ג ה) והוא לשון אנינות (בפרגודך) כמחיצתך מקום שאתה יושב ודן (כתמים) כמו לשמם :

זעליגער זעה פון דעם הימיל תשפוכת דאס פאר גיסונג פון דעם בלוט נ' דיא צדיקים תראה צוא זעהען וועגין זייער זכות אם צוא מעקן פו' אונזערע זינד דיא פלעקן יושב ער זיצט על כסא רחמים :

נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה גוֹרָלֵנוּ · אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ · אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה נוֹטְרֵנוּ · אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ · אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ · אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ · אָנוּ מַאֲמִירֶיךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ · אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן · אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף · וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם · אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר · וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ :

אָנָּא תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ · אֲבָל אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ :

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי : הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר : יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף : רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ : סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ :

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ סְלַח וּמְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (השבת הזה וביום) צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ וְהַכְנַע אֶת עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת · וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהֹוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ : הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת אַתָּה מַכִּיר · הָרָצוֹן וְהָאוֹנֶס · הַגְּלוּיִם וְהַנִּסְתָּרִים · לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים · מָה אָנוּ · מֶה חַיֵּינוּ · מֶה חַסְדֵּנוּ · מַה צִּדְקוֹתֵינוּ · מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ · מַה כֹּחֵנוּ · מַה גְּבוּרָתֵנוּ : מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רוֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל : מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים · הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ :

בפראג אין אומרים הקהל אתה מבין רק מתחילין שמך מעולם וכו׳ מיוסד ע״פ א״ב כפול

אַתָּה מֵבִין תַּעֲלוּמוֹת לֵב · אֶפֶס לָךְ נִגְלוֹת וְגַם נִסְתָּרוֹת : בָּאנוּ בִּדְבָרִים לְפַתּוֹתְךָ בָם · בְּרִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן וְלֹא בְמַעֲלָלֵינוּ : גִּשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם זֶה כְּיָרֵא וְחָרֵד · גְּאֵה בְּרַחוּם לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה חֶסֶד : דִּין אַל תִּמְתַּח מוּל עָפָר וָאֵפֶר · דַּע אַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה : הַאִם שָׁגַגְנוּ וְנֶעְלַם מִמֶּנּוּ · הֲלֹא אַתָּה לְבַד מֵבִין שְׁגִיאוֹת : וְאַל תַּחְשׁוֹב לָנוּ כְּעוֹשֶׂה בְזָדוֹן · וִדּוּי שְׂפָתֵינוּ שְׁעֵה בְּעֵת רָצוֹן : זֶה כַּפֵּר לָנוּ הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע · זָדוֹן וְנֶעְלָם עֲשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה : חַלְּצֵנוּ מֵעוֹנֶשׁ כָּרֵת וּמִיתָה · חֲמוֹל עַל חוֹמֶר מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ : טַפְּשֵׁנוּ בְּרוֹעַ יֵצֶר אֲשֶׁר מִנְּעוּרֵינוּ · טָמוּן בְּקִרְבֵּנוּ כְּרֶשֶׁת לִפְעָמֵינוּ : יוֹצְרֵנוּ וְעוֹשֵׂנוּ יוֹדֵעַ יִצְרֵנוּ · יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ : כִּי מִלְּפָנֶיךָ מִי יִסָּתֵר · כֹּל גָּלוּי לְךָ כָּאוֹר וְכַצָּהֳרָיִם : לְבֵית דִּין הוֹרֵיתָ אַרְבַּע מִיתוֹת · לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וּמֵהֶם חַלְּצֵנוּ : מֵאָז יְצַרְתָּנוּ חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדַע · מַעֲשֵׂינוּ כִּי הֵמָּה עָמָל וָאָוֶן : נְצוֹר נַפְשׁוֹתֵינוּ כִּי בְיָדְךָ כָּל נֶפֶשׁ · נָא תִּיקַר נֶפֶשׁ מִמְּעַנֵּי לְךָ נֶפֶשׁ : סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וְחֶנֶק סוֹדָם גִּלִּיתָ לְיוֹדְעֵי אֲמִתֶּךָ : עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ אֱלוֹהַּ כַּפֶּר לָנוּ · עַל יָדוּעַ לָנוּ וְעַל נֶעְלָם מִמֶּנּוּ : פְּשָׁעֵינוּ הוֹדֵינוּ לְךָ חוֹקֵר לֵב · פְּדֵנוּ מֵחֵטְא נַקֵּנוּ מֵעָוֹן : צוּר אַל תֵּפֶן בֶּאֱנוֹשׁ חָצִיר · צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כְּעָשִׂיתָ עִם כָּל חָי : קִדַּמְנוּ בְּנֶשֶׁף קִרְבֵּנוּ בְּשַׁוְעַ · קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ קְשׁוֹב קְרִיאָתֵנוּ · רִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן · רַחֲמֵנוּ וְנִצְטַדָּקָה · רַחֲמֶיךָ יְבוֹאוּנוּ רַחוּם וְחַנּוּן :

שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע · שַׁוְעָתֵנוּ תַּאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה · תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע · תִּמְחֶה פְשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ :

(שמך מעולם כו׳) מלא ומקדש נקרא, שמך עובר על פשע · (לעם שבי פשע) לעם השבים מפשעיהם :

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי · אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב · אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ · וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּרַחֵם עָלֵינוּ · וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וּתְכַפֵּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וְתִמְחוֹל וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ :

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאֽוֹנֶס וּבְרָצוֹן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָֽעַת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָֽיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּֽתֶר:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַֽעַת וּבְמִרְמָה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵֽעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחֹֽזֶק יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָֽיִם:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵֽצֶר הָרָע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:

וְעַל כֻּלָּם אֱלֽוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָֽנוּ · מְחַל לָֽנוּ · כַּפֶּר לָֽנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַֽחַשׁ וּבְכָזָב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת שֹֽׁחַד:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶֽשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִֽׂיחַ שִׂפְתוֹתֵֽינוּ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָֽיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַֽיִם רָמוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֶֽצַח:

וְעַל כֻּלָּם אֱלֽוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָֽנוּ · מְחַל לָֽנוּ · כַּפֶּר לָֽנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עֹל:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵֽעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָֽיִן:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹֽרֶף:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַֽיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבֽוּעַת שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשֽׂוּמֶת יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:

וְעַל כֻּלָּם אֱלֽוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָֽנוּ · מְחַל לָֽנוּ · כַּפֶּר לָֽנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּאי וְתָלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָֽיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָֽנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין: סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶֽרֶג וְחֶֽנֶק · עַל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעַל מִצְוַת לֹא תַעֲשֶׂה · בֵּין שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קוּם עֲשֵׂה וּבֵין שֶׁאֵין בָּהּ קוּם עֲשֵׂה אֶת הַגְּלוּיִם לָֽנוּ וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָֽנוּ אֶת הַגְּלוּיִם לָֽנוּ כְּבָר אֲמַרְנוּם לְפָנֶיךָ וְהוֹדִֽינוּ לְךָ עֲלֵיהֶם וְאֶת שֶׁאֵינָם גְּלוּיִם לָֽנוּ לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים כַּדָּבָר שֶׁנֶּאֱמַר הַנִּסְתָּרֹת לַיהוָה אֱלֹהֵֽינוּ וְהַנִּגְלֹת לָֽנוּ וּלְבָנֵֽינוּ עַד עוֹלָם לַעֲשׂוֹת אֶת כָּל דִּבְרֵי הַתּוֹרָה הַזֹּאת:

וְדָוִד עַבְדְּךָ אָמַר לְפָנֶיךָ שְׁגִיאוֹת מִי יָבִין מִנִּסְתָּרוֹת נַקֵּֽנִי: נַקֵּֽנוּ יְהוָה אֱלֹהֵֽינוּ מִכָּל פְּשָׁעֵֽינוּ וְטַהֲרֵֽנוּ מִכָּל טֻמְאוֹתֵֽינוּ וּזְרוֹק עָלֵֽינוּ מַֽיִם טְהוֹרִים וְטַהֲרֵֽנוּ · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶֽךָ וְזָרַקְתִּי עֲלֵיכֶם מַֽיִם טְהוֹרִים וּטְהַרְתֶּם מִכֹּל טֻמְאוֹתֵיכֶם וּמִכָּל גִּלּוּלֵיכֶם אֲטַהֵר אֶתְכֶם:

אַל תִּירָא יַעֲקֹב שׁוּבוּ בָנִים שׁוֹבָבִים שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל · הִנֵּה לֹא יָנוּם וְלֹא יִישָׁן שׁוֹמֵר יִשְׂרָאֵל כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶֽךָ שׁוּבָה יִשְׂרָאֵל עַד יְהוָה אֱלֹהֶֽיךָ כִּי כָשַֽׁלְתָּ בַּעֲוֹנֶֽךָ: וְנֶאֱמַר קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל יְהוָה אִמְרוּ אֵלָיו כָּל תִּשָּׂא עָוֹן וְקַח טוֹב וּנְשַׁלְּמָה פָרִים שְׂפָתֵֽינוּ: וְאַתָּה רַחוּם מְקַבֵּל שָׁבִים · כִּי עַל

מטה

(מקבל שבים) שאתה מקבל בתשובה לעשה תשובה (מראש הבטחתנו) קודם שבראת העולם הקדמת לה תשובה. גם הבטחת לאדם הראשון לקבל אותו בתשובה [(כי כשלת בעונך) ובגמרא פריך האי עון מזיד הוא וקרי ליה מכשול · ואין זה מה שתירצו · והתורה היא כפטיש יפוצץ סלע ואפשר לומר משום שהמפרשים הקשו איך אפשר שיבא אדם לידי שוגג · הא כתיב רגלי חסידיו

לוי

ישמור · ותירצו דבאמת אם לא עבר מעולם עבירה במזיד אזי בכלל רגלי חסידיו ישמור ואינו בא לידי שוגג · אבל אם עבר פעם אחת עבירה במזיד יצא מכלל רגלי חסידיו ישמור ויכול לבא לידי שוגג · וזהו שאמר הנביא שובה ישראל עד ה' אלהיך אפילו על השוגג · משום שאפילו כי כשלת בשוגג · הוא בעונך ר"ל שהוא באמת עונך שהמזיד שעשית] [illegible]

התשובה מראש הבטחתנו · ולתשובה עינינו מיחלות לך :

מנויה וגמורה · בסוד חכמי תורה · אשרי מי שלא נברא :

ומאהבתך יהוה אלהינו שאהבת את ישראל עמך · ומחמלתך מלכנו שחמלת על בני בריתך נתת לנו יהוה אלהינו (את יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ו) את יום צום הכפורים הזה למחילת חטא ולסליחת עון ולכפרת פשע :

יום אתא לכפר פשעי ישנה · היום ביאתו אחת בשנה :

ככתוב בתורתך והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה :

יום זה נתן תעודה לעם זה · היום חל בו ציר סלח נא לעון העם הזה :

ככתוב בתורתך סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה ושם נאמר · ויאמר יהוה סלחתי כדברך : בעבור כבוד שמך המצא לנו מוחל וסולח סלח נא למען שמך :

יום מחילה בשרת לציר ברשם · היום נתיצבת עמו וקראת בשם :

ככתוב בתורתך וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה : בעבור כבוד שמך המצא לנו חנון ורחום רחם נא למען שמך :

יום שממות היכלך הביטה · היום תחן הטה לנו להביטה :

ככתוב בדברי קדשך הטה אלהי אזנך ושמע פקח עיניך וראה שוממותינו והעיר אשר נקרא שמך עליה כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים : אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך · בעבור כבוד שמך המצא לנו שומע תפלה · שמע בקול תפלתנו למען שמך :

מי אל כמוך : אדיר ונאה · בורא דוק וחלד · מי אל כמוך : גולה עמוקות · דובר צדקות · מי אל כמוך : הדור בלבושו · ואין זולתו · מי אל כמוך : זוקף כפופים · חונן דלים · מי אל כמוך : טהור עינים · יושב שמים · מי אל כמוך : שוכן שחקים · תומך תמימים · מי אל כמוך : נשא עון · ועובר על פשע · מי אל כמוך :

ככתוב על יד נביאך מי אל כמוך נשא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא : ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם : וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם : ונאמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם :

אלהינו ואלהי אבותינו מחל לעונותינו ביום (לשבת השבת הזה וביום) הכפורים הזה · מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור : ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך : ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו : (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת · כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה) : ברוך אתה יהוה מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הכפורים :

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :

(כשהכהנים עולין לדוכן אזי כשמגיע הש"ץ לותחזינה אומרים הש"ץ והקהל זה :)

ותערב עליך עתירתנו כעולה וכקרבן · אנא רחום ברחמיך הרבים השב שכינתך לציון עירך וסדר העבודה לירושלים : ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים · ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות : (ע"כ · והש"ץ מסיים) ברוך אתה יהוה שאותך לבדך ביראה נעבוד :

בית לוי

(התשובה) תאר לישראל שהבטחת אני ישנה (ציר) משה רבינו ע"ה (ברשם) בכתב שכתוב ונרשם בתורה שנתגלית לכפר עון העגל :

(יום אתא) בא יום (לכפר פשעי ישנה) פשעי ישראל (יום זה נתן תעודה) לוחות האחרונות נתנו למשה ביוה"כ (חל בו ציר) שהתפלל משרע"ה (סלח נא בו) (מחילה בשרת לציר נרשם) בשרת למשה ביוה"כ שנתגלית לכפר עון העגל וכתוב ונרשם בתורה סלחתי כדברך (תחן הטה לנו להביטה) הטה לתחנתנו ולתפלתנו והבט אל תשובתנו :

מטה לוי

(מיחלות) מקוים (מנויה וגמורה) נמנו וגמרו (בסוד חכמי תורה) החכמים העוסקים בתורה שבע"פ (אשרי מי שלא נברא) טוב לאדם שלא נברא יותר משנברא :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך · והמרחם כי לא תמו חסדיך · כי מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו והאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד :

אבינו מלכנו זכור רחמיך וכבוש כעסך וכלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועון ומגפה ופגע רע וכל מחלה וכל תקלה וכל קטטה וכל מיני פורעניות וכל גזרה רעה ושנאת חנם מעלינו ומעל כל בני בריתך :

וכתוב לחיים טובים כל בני בריתך :

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב) :

ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות :

אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו בברכה המשלשת בתורה הכתובה על ידי משה עבדך האמורה מפי אהרן ובניו כהנים עם קדושך כאמור : סדר ברכת כהנים עיין לעיל בסדר שחרית

שים שלום טובה וברכה חיים חן וחסד ורחמים עלינו ועל כל ישראל עמך · ברכנו אבינו כלנו כאחד (יחד) באור פניך · כי באור פניך נתת לנו יהוה אלהינו תורת חיים ואהבת חסד וצדקה (ורחמים) וברכה ורחמים וחיים ושלום · וטוב יהיה בעיניך לברכנו ולברך את כל עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך (ברוב עוז ושלום) :

בספר חיים ברכה ושלום ופרנסה טובה וגזרות טובות ישועות ונחמות נזכר ונכתב לפניך אנחנו וכל עמך בית ישראל לחיים טובים ולשלום :

ונאמר כי בי ירבו ימיך ויוסיפו לך שנות חיים : לחיים טובים תכתבנו אלהים חיים : כתבנו בספר החיים ככתוב ואתם הדבקים ביהוה אלהיכם חיים כלכם היום :

פותחין הארון

היום תאמצנו אמן :

היום תברכנו אמן :

היום תגדלנו אמן :

היום תדרשנו לטובה אמן :

היום תשמע שועתנו אמן :

היום תקבל ברחמים וברצון את תפלתנו אמן :

היום תתמכנו בימין צדקך אמן :

סוגרין הארון

היום תאמצנו תפלה זו נקבע לבעלי תשובה ולא יכלו לקבוע בתחלת וקבעוה בסוף התפלה ועל בעלי תשובה שייך לומר אימוץ הלב וגם הקב"ה מחזק ומאמץ לבם של בעלי תשובה לשוב בלבב שלם שנאמר (במלאכי ג' פסוק ט"ז) אז נדברו יראי ה' אלו בעלי תשובה אבל לרשעים מחזק לבם שלא לשוב בתשובה שנאמר (בשמות ט' פסוק יב) ויחזק ה' את לב פרעה (היום תברכנו) מצאנו ברכה לבעלי תשובה שנאמר (בדברים ל' פסוק ב') ושבת עד ה' אלהיך ואח"כ (בפסוק ט"ז) יברכך ה' אלהיך וגו' ואנו כולנו חוזרים בתשובה ולכן נקבע ברכה זו בסוף התפלה · וכן אלהינו ואלהי אבותינו ברכנו כו' כאדם שנפטר מרבו וכן מאביו אומר ברכני אבי וכן יעקב כשנפטר מפרעה · שנאמר (בראשית מז פסוק י') ויברך יעקב את פרעה · וכן אנו נוהגים בשבתות ובמועדים שבסוף התפלה הולכים הנערים להמברכים כמו להרב או אצל אביהם · כלומר התפללנו לפני הקב"ה וראוים אנו לברכה · אך בימי החול אין נוהגין כן שאין העם פנוים לבא לבית הכנסת : שמנה היום נתקן ע"ש ז' תיבות שבפסוק ואתם הדבקים בה' אלהיכם חיים כלכם היום (בדברים ד' פסוק ד') :

כהיום הזה תביאנו ששים ושמחים בבנין שלם · ככתוב והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים : ונאמר ויצונו יהוה לעשות את כל החקים האלה ליראה את יהוה אלהינו לטוב לנו כל הימים לחיותנו כהיום הזה : ונאמר וצדקה תהיה לנו כי נשמור לעשות את כל המצוה הזאת לפני יהוה אלהינו כאשר צונו · וצדקה וברכה ורחמים וחיים ושלום יהיה לנו ולכל ישראל עד העולם : והש"ץ מסיים ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום :

בש"ל (בסדר"י) מ"ע שבפני מה אין אומרים אין כאלהינו ביוה"כ כמו בשאר יו"ט ושבת דעיקר טעמא של אין כאלהינו משום שלא ברכות להשלים מאה ברכות בכל יום ובשבתות וביום טוב אין אומר רק ז' של י"ח התפלה ותקנו להן כאלהינו י"ב אמן אין מי עד"ס כל אחד ד' פעמים · ואחר כך ברוך אתה וסוי כאלהינו אמר ברוך אתה על "מלך" נאמן י"ב פעמים ותיקן ז' סדי י"ח ערבית עם ברכת שמיכן י"ס וכן סוף במחזור ויעשי הכן ביום כפור אומר כאלה"ס אהלך בקול רם וכן בתקיעת א"מ ברכות · ועוד דאין כאלהינו עד קרבנות תיקנו וביום כפור שגילוין ברכה קרבנות · אבל דעת הגאון ר"ש שראוי לומר א"כ ואחר א"כ ראוי לומר עלינו וכשומר יכתר :

וכתב ביוה"כ אף במקום שאין מנהג לומר נצור (קוה אל ה' כו' אין כאלהינו כו' ופיטום הקטורת כו') יאמר אף ביחיד כמו אחר כל המוספין כדי להבדיל מקליפות והחיצונים שלא יתאחזו בתפלה ויאמר בסדר כנ"ל כמעט שבמקום מנהג היום שלמעלה כי אחר קדיש בתרא לא יהיה לו שבות והכהם עיניו נראה להבדיל כולות כח.ב. שמה יש שבות והעיקר לומר בכוונה שבלתי טוב יותר מזה הסעדר :

קודם תפלת מנחה יאמר פרשת התמיד ופרשת הקטורת כמו בכל תפלת מנחה ובקצת בתי כנסיות נהגו לומר גם נצור · קודם שנוטלת ס"ת לקריאת התורה דמנחה אין אומרים אשרי ובל"ג א"ה ואני תפלתי אמר' בכנס · אין גם ל"כ רק אומר א"א ברכו :

ומוציאין ספר תורה ואומרים בריך שמיה גדלו כו' וקורין שלשה גברי באחרי מות ומפטירין בתרי עשר ביונה ומסיים בפסוקי מיכה מי אל כמוך :

כבר עדת גדול מסוף כל השנה בסוף הכוונה גדולה קריאת התורה שמי הקורא ובפטם אחר הסמיכה כרכה סעודה תפלה וסוף · ווה גם ביום קדוה ושיטה :

וידבר יהוה אל־משה לאמר׃ דבר אל־בני ישראל ואמרת אלהם אני יהוה אלהיכם׃ כמעשה ארץ־מצרים אשר ישבתם־בה לא תעשו וכמעשה ארץ־כנען אשר אני מביא אתכם שמה לא תעשו ובחקתיהם לא תלכו׃ את־משפטי תעשו ואת־חקתי תשמרו ללכת בהם אני יהוה אלהיכם׃ ושמרתם את־חקתי ואת־משפטי אשר יעשה אתם האדם וחי בהם אני יהוה׃ ס לוי איש איש אל־כל־שאר בשרו לא תקרבו לגלות ערוה אני יהוה׃ ס ערות אביך וערות אמך לא תגלה אמך הוא לא תגלה ערותה׃ ס ערות אשת־אביך לא תגלה ערות אביך הוא׃ ס ערות אחותך בת־אביך או בת־אמך מולדת בית או מולדת חוץ לא תגלה ערותן׃ ס ערות בת־בנך או בת־בתך לא תגלה ערותן כי ערותך הנה׃ ס ערות בת־אשת אביך מולדת אביך אחותך הוא לא תגלה ערותה׃ ס ערות אחות־אביך לא תגלה שאר אביך הוא׃ ס ערות אחות־אמך לא תגלה כי־שאר אמך הוא׃ ס ערות אחי־אביך לא תגלה אל־אשתו לא תקרב דדתך הוא׃ ס ערות כלתך לא תגלה אשת בנך הוא לא תגלה ערותה׃ ס ערות אשת־אחיך לא תגלה ערות אחיך הוא׃ ס ערות אשה ובתה לא תגלה את־בת־בנה ואת־בת־בתה לא תקח לגלות ערותה שארה הנה זמה הוא׃ ואשה אל־אחתה לא תקח לצרר לגלות ערותה עליה בחייה׃ ואל־אשה בנדת טמאתה לא תקרב לגלות ערותה׃ ואל־אשת עמיתך לא־תתן שכבתך לזרע לטמאה־בה׃ ומזרעך לא־תתן להעביר למלך ולא תחלל את־שם אלהיך אני יהוה׃ ישראל והוא מפטיר ואת־זכר לא תשכב משכבי אשה תועבה הוא׃ ובכל־בהמה לא־תתן שכבתך לטמאה־בה ואשה לא־תעמד לפני בהמה לרבעה תבל הוא׃ אל־תטמאו בכל־אלה כי בכל־אלה נטמאו הגוים אשר־אני משלח מפניכם׃ ותטמא הארץ ואפקד עונה עליה ותקא הארץ את־ישביה׃ ושמרתם אתם את־חקתי ואת־משפטי ולא תעשו מכל התועבת האלה האזרח והגר הגר בתוככם׃ כי את־כל־התועבת האל עשו אנשי־הארץ אשר לפניכם ותטמא הארץ׃ ולא־תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את־הגוי אשר לפניכם׃ כי כל־אשר יעשה מכל התועבת האלה ונכרתו הנפשות העשת מקרב עמם׃ ושמרתם את־משמרתי לבלתי עשות מחקות התועבת אשר נעשו לפניכם ולא תטמאו בהם אני יהוה אלהיכם׃

הפטרה ליום כפור למנחה בתרי עשר ביונה בסימן א

ויהי דבר־יהוה אל־יונה בן־אמתי לאמר׃ קום לך אל־נינוה העיר הגדולה וקרא עליה כי־עלתה רעתם לפני׃ ויקם יונה לברח תרשישה מלפני יהוה וירד יפו וימצא אניה באה תרשיש ויתן שכרה וירד בה לבוא עמהם תרשישה מלפני יהוה׃ ויהוה הטיל רוח־גדולה אל־הים ויהי סער־גדול בים והאניה חשבה להשבר׃ וייראו המלחים ויזעקו איש אל־אלהיו ויטלו את־הכלים אשר באניה אל־הים להקל מעליהם ויונה ירד אל־ירכתי הספינה וישכב וירדם׃ ויקרב אליו רב החבל ויאמר לו מה־לך נרדם קום קרא אל־אלהיך אולי יתעשת האלהים לנו ולא נאבד׃ ויאמרו איש אל־רעהו לכו ונפילה גורלות ונדעה בשלמי הרעה הזאת לנו ויפלו גורלות ויפל הגורל על־יונה׃ ויאמרו אליו הגידה־נא לנו באשר למי־הרעה הזאת לנו מה־מלאכתך ומאין תבוא מה ארצך ואי־מזה עם אתה׃ ויאמר אליהם עברי אנכי ואת־יהוה אלהי השמים אני ירא אשר־עשה את־הים ואת־היבשה׃ וייראו האנשים יראה גדולה ויאמרו אליו מה־זאת עשית כי־ידעו האנשים כי־מלפני יהוה הוא ברח כי הגיד להם׃ ויאמרו אליו מה־נעשה לך וישתק הים מעלינו כי הים הולך וסער׃ ויאמר אליהם שאוני והטילני אל־הים וישתק הים מעליכם כי יודע אני כי בשלי הסער הגדול הזה עליכם׃ ויחתרו האנשים להשיב אל־היבשה ולא יכלו כי הים הולך וסער עליהם׃ ויקראו אל־יהוה ויאמרו אנה יהוה אל־נא נאבדה בנפש האיש הזה ואל־תתן עלינו דם נקיא כי־אתה יהוה כאשר חפצת עשית׃ וישאו את־יונה ויטלהו אל־הים ויעמד הים מזעפו׃ וייראו האנשים יראה גדולה את־יהוה ויזבחו־זבח ליהוה וידרו נדרים׃ וימן יהוה דג

גדול

גָּדוֹל לִבְלֹעַ אֶת־יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בִּמְעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לֵילוֹת: וַיִּתְפַּלֵּל יוֹנָה אֶל־יְהוָה אֱלֹהָיו מִמְּעֵי הַדָּגָה: וַיֹּאמֶר קָרָאתִי מִצָּרָה לִי אֶל־יְהוָה וַיַּעֲנֵנִי מִבֶּטֶן שְׁאוֹל שִׁוַּעְתִּי שָׁמַעְתָּ קוֹלִי: וַתַּשְׁלִיכֵנִי מְצוּלָה בִּלְבַב יַמִּים וְנָהָר יְסֹבְבֵנִי כָּל־מִשְׁבָּרֶיךָ וְגַלֶּיךָ עָלַי עָבָרוּ: וַאֲנִי אָמַרְתִּי נִגְרַשְׁתִּי מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ אַךְ אוֹסִיף לְהַבִּיט אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ: אֲפָפוּנִי מַיִם עַד־נֶפֶשׁ תְּהוֹם יְסֹבְבֵנִי סוּף חָבוּשׁ לְרֹאשִׁי: לְקִצְבֵי הָרִים יָרַדְתִּי הָאָרֶץ בְּרִחֶיהָ בַעֲדִי לְעוֹלָם וַתַּעַל מִשַּׁחַת חַיַּי יְהוָה אֱלֹהָי: בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי אֶת־יְהוָה זָכָרְתִּי וַתָּבוֹא אֵלֶיךָ תְּפִלָּתִי אֶל־הֵיכַל קָדְשֶׁךָ: מְשַׁמְּרִים הַבְלֵי־שָׁוְא חַסְדָּם יַעֲזֹבוּ: וַאֲנִי בְּקוֹל תּוֹדָה אֶזְבְּחָה־לָּךְ אֲשֶׁר נָדַרְתִּי אֲשַׁלֵּמָה יְשׁוּעָתָה לַיהוָה: וַיֹּאמֶר יְהוָה לַדָּג וַיָּקֵא אֶת־יוֹנָה אֶל־הַיַּבָּשָׁה: וַיְהִי דְבַר־יְהוָה אֶל־יוֹנָה שֵׁנִית לֵאמֹר: קוּם לֵךְ אֶל־נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת־הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אָנֹכִי דֹּבֵר אֵלֶיךָ: וַיָּקָם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל־נִינְוֵה כִּדְבַר יְהוָה וְנִינְוֵה הָיְתָה עִיר־גְּדוֹלָה לֵאלֹהִים מַהֲלַךְ שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיָּחֶל יוֹנָה לָבוֹא בָעִיר מַהֲלַךְ יוֹם אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמַר עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם וְנִינְוֵה נֶהְפָּכֶת: וַיַּאֲמִינוּ אַנְשֵׁי נִינְוֵה בֵּאלֹהִים וַיִּקְרְאוּ־צוֹם וַיִּלְבְּשׁוּ שַׂקִּים מִגְּדוֹלָם וְעַד־קְטַנָּם: וַיִּגַּע הַדָּבָר אֶל־מֶלֶךְ נִינְוֵה וַיָּקָם מִכִּסְאוֹ וַיַּעֲבֵר אַדַּרְתּוֹ מֵעָלָיו וַיְכַס שַׂק וַיֵּשֶׁב עַל־הָאֵפֶר: וַיַּזְעֵק וַיֹּאמֶר בְּנִינְוֵה מִטַּעַם הַמֶּלֶךְ וּגְדֹלָיו לֵאמֹר הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה הַבָּקָר וְהַצֹּאן אַל־יִטְעֲמוּ מְאוּמָה אַל־יִרְעוּ וּמַיִם אַל־יִשְׁתּוּ: וְיִתְכַּסּוּ שַׂקִּים הָאָדָם וְהַבְּהֵמָה וְיִקְרְאוּ אֶל־אֱלֹהִים בְּחָזְקָה וְיָשֻׁבוּ אִישׁ מִדַּרְכּוֹ הָרָעָה וּמִן־הֶחָמָס אֲשֶׁר בְּכַפֵּיהֶם: מִי־יוֹדֵעַ יָשׁוּב וְנִחַם הָאֱלֹהִים וְשָׁב מֵחֲרוֹן אַפּוֹ וְלֹא נֹאבֵד: וַיַּרְא הָאֱלֹהִים

אֶת־מַעֲשֵׂיהֶם כִּי־שָׁבוּ מִדַּרְכָּם הָרָעָה וַיִּנָּחֶם הָאֱלֹהִים עַל־הָרָעָה אֲשֶׁר־דִּבֶּר לַעֲשׂוֹת־לָהֶם וְלֹא עָשָׂה: וַיֵּרַע אֶל־יוֹנָה רָעָה גְדוֹלָה וַיִּחַר לוֹ: וַיִּתְפַּלֵּל אֶל־יְהוָה וַיֹּאמַר אָנָּה יְהוָה הֲלוֹא־זֶה דְבָרִי עַד־הֱיוֹתִי עַל־אַדְמָתִי עַל־כֵּן קִדַּמְתִּי לִבְרֹחַ תַּרְשִׁישָׁה כִּי יָדַעְתִּי כִּי אַתָּה אֵל־חַנּוּן וְרַחוּם אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב־חֶסֶד וְנִחָם עַל־הָרָעָה: וְעַתָּה יְהוָה קַח־נָא אֶת־נַפְשִׁי מִמֶּנִּי כִּי טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי: וַיֹּאמֶר יְהוָה הַהֵיטֵב חָרָה לָךְ: וַיֵּצֵא יוֹנָה מִן־הָעִיר וַיֵּשֶׁב מִקֶּדֶם לָעִיר וַיַּעַשׂ לוֹ שָׁם סֻכָּה וַיֵּשֶׁב תַּחְתֶּיהָ בַּצֵּל עַד אֲשֶׁר יִרְאֶה מַה־יִּהְיֶה בָּעִיר: וַיְמַן יְהוָה־אֱלֹהִים קִיקָיוֹן וַיַּעַל ׀ מֵעַל לְיוֹנָה לִהְיוֹת צֵל עַל־רֹאשׁוֹ לְהַצִּיל לוֹ מֵרָעָתוֹ וַיִּשְׂמַח יוֹנָה עַל־הַקִּיקָיוֹן שִׂמְחָה גְדוֹלָה: וַיְמַן הָאֱלֹהִים תּוֹלַעַת בַּעֲלוֹת הַשַּׁחַר לַמָּחֳרָת וַתַּךְ אֶת־הַקִּיקָיוֹן וַיִּיבָשׁ: וַיְהִי ׀ כִּזְרֹחַ הַשֶּׁמֶשׁ וַיְמַן אֱלֹהִים רוּחַ קָדִים חֲרִישִׁית וַתַּךְ הַשֶּׁמֶשׁ עַל־רֹאשׁ יוֹנָה וַיִּתְעַלָּף וַיִּשְׁאַל אֶת־נַפְשׁוֹ לָמוּת וַיֹּאמֶר טוֹב מוֹתִי מֵחַיָּי: וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים אֶל־יוֹנָה הַהֵיטֵב חָרָה־לְךָ עַל־הַקִּיקָיוֹן וַיֹּאמֶר הֵיטֵב חָרָה־לִי עַד־מָוֶת: וַיֹּאמֶר יְהוָה אַתָּה חַסְתָּ עַל־הַקִּיקָיוֹן אֲשֶׁר לֹא־עָמַלְתָּ בּוֹ וְלֹא גִדַּלְתּוֹ שֶׁבִּן־לַיְלָה הָיָה וּבִן־לַיְלָה אָבָד: וַאֲנִי לֹא אָחוּס עַל־נִינְוֵה הָעִיר הַגְּדוֹלָה אֲשֶׁר יֶשׁ־בָּהּ הַרְבֵּה מִשְׁתֵּים־עֶשְׂרֵה רִבּוֹ אָדָם אֲשֶׁר לֹא־יָדַע בֵּין־יְמִינוֹ לִשְׂמֹאלוֹ וּבְהֵמָה רַבָּה:

יש מסיימין אלו הפסוקים (במיכה ז׳ י״ח)

מִי־אֵל כָּמוֹךָ נֹשֵׂא עָוֹן וְעֹבֵר עַל־פֶּשַׁע לִשְׁאֵרִית נַחֲלָתוֹ לֹא־הֶחֱזִיק לָעַד אַפּוֹ כִּי־חָפֵץ חֶסֶד הוּא: יָשׁוּב יְרַחֲמֵנוּ יִכְבֹּשׁ עֲוֹנֹתֵינוּ וְתַשְׁלִיךְ בִּמְצֻלוֹת יָם כָּל־חַטֹּאתָם: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר־נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם:

ואומר המפטיר הברכות עד מגן דוד (ודעת הגאון ר׳ יעב״ץ כמ״ש הלי׳ לומר על התורה כו׳ ובכתב מזכיר של שבת ותוסס גם כן) ואומר החזן יתגדל ומתחיל וכו׳ סקדם · תלי קדים · והמתללין הקבל שמונה עשרה תפלה כמסלה ערבית והחזן אומר ק״ש גדול:

תפלה לשליח צבור בקול

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מִסּוֹד חֲכָמִים וּנְבוֹנִים · וּמִלֶּמֶד דַּעַת מְבִינִים · אֶפְתְּחָה פִי בִּתְפִלָּה וּבְתַחֲנוּנִים · לְחַלּוֹת וּלְחַנֵּן פְּנֵי מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנִים:

פיוסר ע״פ א״ב

אֵיתָן הִכִּיר אֱמוּנָתֶךָ · בְּדוֹר לֹא יָדְעוּ לִרְצוֹתֶךָ · גָּהַץ בְּךָ וְיָדַע יִרְאָתֶךָ · דָּץ לְהוֹדִיעַ לְכָל הַדְרָתֶךָ · הִדְרִיךְ תּוֹעִים בִּנְתִיבָתֶךָ · וְנִקְרָא אָב לְאֻמָּתֶךָ · זָהַר לַעֲשׂוֹת דִּבְרָתֶךָ ·

מטה לוי

(איתן) אברהם (הכיר אמונתך) כמ״ש רז״ל בן ג׳ שנים הכיר אברהם את בוראו (בדור לא ידעו לרצותך) לא היה אדם בדור שהלך בדרכי רצונך (גהץ בך) נתדבק בך (וידע יראתך) והודיע יראתך ומבעך בעולם שייראו כל העולם ממך (דץ להודיע לכל הדרתך) שמח להודיע לכל שיתנו הוד והדר לך (הדריך תועים בנתיבתך) הרשעים שהיו תועים מדרך היושר הדריך אותם מילט

בית לוי

(איתן) שולי נאברהם שנאמר משכיל לאיתן האזרחי (תהלים פט א) (וידע) והודיע (הן) ל׳ שמחה כמו ולפניו תדוץ דאבה (איוב מא יד) (אב לאומתך) כמ״ש כי אב המון גוים נתתיך (בראשית יז ה) (זהר) כמו הוהיר (בלכלכתך) ל׳ מצוות כמו והוא כלכל את כמלך (ש״ב יט

איתן הכיר דער שטארקער אברהם האט דר קענט דיין אמונה אין איין גימאכט דיין פארכט ער האט זיך גפריים צוא מאבין וויסין איטליכן דור וואס די לייט האבין ניט גיוואוסט דיך צו באוויליגן ער האט דיין שוינהייט ער האט גימאכט טרעטין דיא פאר אירטע אין דיינע וועג דר לייכט אונ ריין גימאכט צו גהעפטין זיך אן דיר אונ האט דקענט שטענט ער נערט גירופין אפאטר צו דיין פאלק ישראל ער איז גיווארינט

חָפֵץ לַחֲסוֹת בְּצֵל שְׁכִינָתֶךָ · טֹעַם לָעוֹבְרִים כַּלְכָּלָתֶךָ · יָדַע לַשָּׁבִים כִּי אֵין בִּלְתֶּךָ : חזן כִּי הֶאֱמִין בְּךָ לְהַלּוֹתֶךָ · לְטַע אֶשֶׁל וּלְהַזְכִּיר גְּבוּרוֹתֶיךָ :

צְדָקָה תֵּחָשֵׁב לָנוּ · בְּצֶדֶק אָב סְלַח לָנוּ : חזן לֹא כַחֲטָאֵינוּ תַּעֲשֶׂה לָנוּ · מְגִנֵּנוּ כִּי לְךָ יְהַלְלוּנוּ :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְכָתְבֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים: מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם : אַתָּה גִבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים · סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

מְאֹהָב וְיָחִיד לְאִמּוֹ · נַפְשׁוֹ לָטֶבַח בְּהַשְׁלִימוֹ · שְׂרָפִים צָעֲקוּ מִמְּרוֹמוֹ · עוֹנִים הוֹסָה לָאֵל מְרַחֲמוֹ · פּוֹדֶה וּמַצִּיל רַחֲמוֹ · צִוָּה שֶׂה תְּמוּרָה בִּמְקוֹמוֹ · קָשַׁב אַל תִּשְׁפּוֹךְ דָּמוֹ · רִחֲפוּ רַחוּם לְרוֹמְמוֹ · שָׁמְרוּ וְקִיְּמוּ לִשְׁמוֹ · שֶׁפֶר תָּאֳרוֹ כְּנוֹגַהּ יוֹמוֹ : חזן תַּרְאֶהוּ הַיּוֹם כְּשָׂרוּף בְּאוּלָמוֹ · תִּזְכּוֹר עֲקֵדָתוֹ וְתָחוֹן (נ״א וְתַעֲזוֹר) עַמּוֹ :

לְפָנָיו יְקִימֵנוּ וְנִחְיֶה · בְּצֶדֶק אָב נִחְיֶה : חזן יְהֹוָה מֵמִית וּמְחַיֶּה · בְּטַלָּלָיו רְדוּמִים יְחַיֶּה :

מִי כָמוֹךָ אָב הָרַחֲמָן · זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

שם המחבר · חתום אליהו ברבי מרדכי

אֶרְאֶלִּים בְּשֵׁם תָּם מַמְלִיכִים · לְמֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים · יָפְיוֹ לָשׁוּר בָּכֶם הוֹלְכִים · יְלָדָיו הַיּוֹם צָגִים כְּמַלְאָכִים · הַמַּקְדִּישִׁים וְתַחַן עוֹרְכִים · בְּיוֹם זֶה אֵיבָה מַשְׁלִיכִים · יַחַד בְּעֵם

בית לוי

נו) (לתוחן) נתפלל לפניך : (מאהב ויחיד) אומר ליצחק עפ״כ קח נא את בנך את יחידך אשר אהבת (מרחמו) אוהבו (ריחמו) ריחם עליו (קשב) ל׳ שמועה כמו והקשיב קשב רב קשב (ישעיה כא י) (רחפו) הגין עליו מל׳ על גוזליו ירחף (דברים לב יד) (שפר) עשה יפה (כנוגה) ל׳ אור (רדומים) ל׳ תרדמה והוא ענין שינה כחזקה ונאמר למתים (אראלים) מלאכים כנקראים אראלים (תם) נאמר ליעקב איש תם (לשור) לראות כמו אשורנו ולא קרוב (במדבר כד) (בכם) בכה״כ (צגים) ל׳ עמידה כמו והצבתיו לפניך (בראשית מג ט) (ותחן) תחנה (איבה משליכים) שכל אחד מפייס

מטה לוי

בדרכי השם יתברך (זיהר) הזהיר את עצמו (לעשות דברתך) כי הוא היה (חפץ לחסות בצל שכינתך) (טועם לעוברים כלכלתך) המטעים והאכיל לעוברים ושבים וע״י (ידע לשבים כי אין בלתך) שאמר להם שאתה הוא המכלכל (כי האמין בך להלותך · ליטע אשל) לקבוע פונדק לאורחים (ולהזכיר גבורותיך) (צדקה תחשב לנו) אותו זכות שהאמין בהקדוש ב״ה והיה נחשב לו לצדקה יהא נחשב גם לנו לצדקה (בצדק אב) בשביל צדקת אברהם (סלח לנו) :

(מאהב) יצחק האהוב (ויחיד) לאמו (נפשו לטבח בהשלימו) כאשר השלים נפשו לטבח בעקידתו (שרפים צעקו ממרומו) כמ״ש הן אראלם צעקו חוצה (עונים הוסה לאל מרחמו) והיו עונים לאל אוהבו חוסה נא עליו (פודה ומציל רחמו) ריחם עליו הקדוש ב״ה (צוה) הקב״ה לאברהם ליקח (שה תמורתו) במקומו האיל תמורת יצחק (קשב) ושמע אברהם מן השמים (אל תשפוך דמו) (רחפו רחום לרוממו) השם יתברך הרחום ריחף עליו ברחמים לרוממו (שמרו וקימו לשמו) הקדוש ב״ה שמר ליצחק וקימו לשמו שלא יהא נמחק (שפר תארו) עשה תואר פניו יפה (כנוגה יומו) כזריחת חמה (תראהו היום כשרוף באולמו) תראה כאילו היום נשחט ונשרף באולמו (בצדק אב) בזכות אברהם נחיה (בטלליו) בטל תחיה (רדומים יחיה) המתים הנרדמים בקבר :

(אראלים בשם תם ממליכים) מלאכים ממליכים בשם יעקב (למלך מלכי המלכים) שאומרים ה׳ אלהי ישראל מלך (יפיו לשור בכם הולכים) המלאכים הולכים לראות יפיו של יעקב החקוקה בכסה״כ (ילדיו) של יעקב (היום צגים כמלאכים) שעומדים היום להתפלל לפניך והם שוים היום בכמה דברים למלאכים כדאיתא

גיוועזין צוא טאן דיינע רייד ער האט בגערט צוא בשיצין זיך אין דעם שאטין פון דיין שכינה ער האט גיגעבין צוא עשין דיין שפייז צוא אלע דאש זיינען דורך גיפארין ער האט גימאכט ווישין צוא די וועגש לייט דאש קיין אנדער גאט איז ניט פאר האנדין נאר דוא אליין דען ער האט אן דיר גיגלייבט צוא בעטן דיך צוא פלאנצין אבוים דאש ער האט גימאכט אהארבעריג פון וועגין אורחים צוא געבין זייא עשין דען דאש ווארט אשל איז ראשי תיבות אכילה שתיה לויה כדי צוא לויבין דיך נאך דעם עשין אונ צוא דער מאנען דיין שטארקייט צדקה דער זכות וואש ער האט אין דיר גיגלויבט איז צו אים גירעכינט גיווארין אצדקה די צדקה זאל אונז היינט אויך גירעכינט זיין אום ווילין דעם זכות פון אונזער פאטער אברהם פאר גיב אונז לא דוא זאלסט אונז נים טאן אזוא וויא אונזערע זינד אונזער בשיצר נייערט צוא דיר האפין מיר : מאהב ויחיד יצחק וואס ער איז גיליבט אונ איז איין איינציג קינד גיוועזין צוא זיין מוטער אז ער האט זיין לעבין צום קילין בייא דער עקידה מוסר גיוועזין האבין די ברענדיגע מלאכים גישריען פון דעם הימיל אונ האבין גיבעטין צוא גאט דער בארעם דיך דוא גאט איבר

אים · גאט דער דא איז אדער לייזער אונ אבשירמער האט זיך איבר אים דער בארימט ער האט גישאפט אברהם זאל נעמען אווידער אן ארט פון יצחק פאר אקרבן אברהם האט פאר נומען אונ גיהערט אקול פון דעם הימיל דוא זאלסט זיין בלוט ניט פאר גיסין דער בארעם הארציגער גאט האט אויף אים גישוועבט צוא באשיצין אים אונ דער הייכין אים ער האט דעם נאמען פון יצחק גיהיט אונ באשטעטיגט צו אייביג ער האט זיין גישטאלט באשיינט אזו וויא דיא ליכטיגע שיין פון דעם טאג דוא גאט זאלשט היינט זעהען זיין זכות גלייך אזוי ער וואלט פאר ברענט גיווארין פאר אקרבן אויף דעם מזבח אין בית המקדש דוא זאלשט גידיינקען זיין עקידה אונ זאלשט אין זיין זכות העלפין זיין פאלק צוא פאר אים זאל ער אונז באשטעטיגין דאש מיר זאלין לעבין אום ווילין דעם זכות אונ צדקה פון דעם פאטער אברהם זאלין מיר לעבין גאט דער דא מאכט טויט אונ לעבעדיג דורך זיין טויא זאל ער דיא שלאפעדיגע מתים לעבעדיג מאכין :

אראלים בשם דיא מלאכים וואש זייא הייסין אראלים מאכין קיניגין גאט מיט דעם נאמען פון יעקב אונ זאגין ברוך יי׳ אלהי ישראל (פק״א ערו ח״א)

צוא

אביהם מברכים · רם לרצות בדברים רכים · בזכות התם יציץ מחרכים · יה יאיר עיני חשכים · מלך נצב בעדת ברוכים · רוצה בעמו יפאר נמוכים · דופקים בתפלה להשכים · כטוב וסלח עמם יסכים : חזן ישמיע לא תבושו דכים · יאמר לכן לבית המחכים :

ימלך יהוה לעלם אלהיך ציון לדר ודר הללויה :

ואתה קדוש יושב תהלות ישראל אל נא :

חזן וקהל אמונת אום נוטרת · למענך עזור לנשארת · זעקה רצה נא כקטורת · קדוש :

חזן וקהל יכפר ויסלח · אל טוב וסלח · נורא וקדוש :

חזן וקהל תפלתנו ממעונות · יקבל כקרבנות · האל קדוש :

הפיוט הזה מיוסד ע"ד דתניא בפדר"א פ"ד וז"ל ארבע כתות של מלאכי השרת מקלסין לפני הקדוש ב"ה · מחנה ראשונה של מיכאל מימינו · מחנה שניה של גבריאל על שמאלו · מחנה שלישית של אוריאל מלפניו · מחנה רביעית של רפאל מלאחריו · ושכינתו של הקדוש ב"ה באמצע וכו' · ושם בסוף הפ' וחיות עומדות אצל כבודו ואינן יודעות מקום כבודו : עונות ואומרות בכ"מ שכבודו שם ברוך כבוד יי ממקומו · וישראל גוי אחד בארץ שהם מיחדים שמו וכו' (מהגאון רבי ישעיה ברלין) :

חזן וקהל מיכאל מימין מהלל · וגבריאל משמאל ממלל · בשמים אין כאל · ובארץ מי כעמך ישראל :

מיוסד ע"פ פ"ב ורבי אלעזר הקליר יסדו וכל הפיוט מיוסד על מגלה ישעיה סימן ו' לכן מסיים כל חרוזיו על הכתוב שרפים עומדים ממעל לו שש כנפים וכו' :

ובכן שרפים עומדים ממעל לו :

אראלי הוד פוצחים הלולו · ברתת וזיע מפארים סלסולו · גשים ובאים בשנון פלולו ·

מטה לוי

במדרש (ותחן עורכים) ושרכים תחינה (אובה משליכים) שאין ביניהם קנאה ושנאה כמלאכי השרת (יחד בשם אביהם מברכים) שאומרים בשכמל"ו כמו שאמר יעקב ובזה גם כן דומין למלאכים שאומרים בשכמל"ו (רם לרצות) לרצות להקדוש ב"ה שהוא רם ונשא (בדברים רכים) תפלה רצויה (בזכות התם יציץ מחרכים) בזכות יעקב יביט מהדקים ומנקבים בשמים (יה יאיר עיני) ישראל שהם חשכים מן הצרות (מלך נצב בעדת) ישראל שהם ברוכים כמ"ש ברוכים אתם לה' (תהלים קטו) (יפאר נמוכים) יהדר לישראל שהם קטנים ונמוכים בצרות (דופקים בתפלה להשכים) תמיד דופקים ומחכים על פתחי תשובה דתפלה להשכים ולהקדים קודם שיבוא המקטרג (כטוב וסלח עמם יסכים) יסכים עמם על תפלתם כמו שהוא טוב וסלח (ישמיע) הקדוש ב"ה (לא תבושו) ולא תכלמו אתם ישראל שאתם (דכים) ודחופים בצרות (יאמר לכן) לפי שהוא טוב וסלח יאמר (לבית) ישראל (המחכים) והמקוים לא תבושו : (אמונת אום נוטרת) אומה ישראלית שומרת אמונה לכן עשה (למענך עזור לנשארת) בשביל האמונה שמורת בלבה (תפלתנו ממעונות יקבל) יקבל תפלתנו משמים כקרבנות : (מיכאל מימין מהלל) מימין של הקדוש ברוך הוא מהלל (וגבריאל משמאל ממלל) משמאל של הקדוש ברוך הוא מדבר בזכות ישראל ואומרים (בשמים כו' מי כעמך ישראל) שיהיו מיחדים אותו כמו שהם שמים (הראב"ן) : (אראלי הוד) מלאכים שעליהם הוד הקדוש ברוך הוא (פוצחים הלולו) פותחים ומספרים

בית לוי

את הבירו בעי"כ (אביהם) יעקב (רם) תואר להקב"ה (יציץ מחרכים) פס"ס מציץ מן החרכים (שה"ש ב ט) ופירש"י שהוא עומד ומציץ מחלונות השמים את הנעשה לו (חשכים) תואר לישראל ע"ש שהם חשכים בזה"ז (נמוכים) ג"כ תואר לישראל (להשכים) להקדים קודם שיבוא המקטרג (יסכים) ישוה דעתו לדעתם (דכים) תואר לישראל (לכן לבית המחכים) כמ"ש לכן כה אמר ה' אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב וגו' (ישעיה ל) ועל זה הכתוב ולכן יחכה ה' לחננכם (שם) (אמונת) ל' אמונה (אום) כמו אומה (נוטרת) לשון שמירה (לנשארת) תואר לישראל (ממעונות יקבל) יקבל משמים (פוצחים) ענין הרמת קול כמו פצחו רנה (ישעיה מד כג) (סלסולו) לשון שבח כמו סולו לרוכב בערבות (תהלים סח ה) (בשנון) בדבור מלשון ושננתם (דברים ו ז) (פלולו) לשון תפלה כמו ויעמוד פינחס ויפלל (תהלים קו ל) (עומדים)

צוא דעם מלך איבער אלע מלכים זייא גייען צוא זעהן דיא שוינהייט פון יעקב דאש זיין צורה איז אויש גיקריצט אן דעם כסא הכבוד זיינע קינדער שטייען היינט אין שול בקדושה ובטהרה אזו וויא די מלאכים וואש הייליגין גאט אונ ריכטין אן גיבעט אין דעם טאג ווארפין זייא אוועק אלע פיינט שאפטין פון דעם הארצין אלע אין איינם לויבין גאט מיט דעם נאמן וואש זייער פאטר יעקב האט גילויבט אונ זאגין בשכמל"ו צו באוויליגין דעם הויכין גאט מיט ווייכע רייד פון וועגין דעם זכות פון יעקב זאל גאט לוגין פון דיא פענצטער פון דעם הימיל גאט זאל דער לייכטין דיא פינצטערע אויגין גאט טוט שטיין צווישין דער עדה פון די גיבענטשע ישראל ער פר לאנגט אן זיין פאלק אונ טוט בשיינן די נידעריגע דיא ישראל וואש זייא קלאפין אן מיט תפלה צוא פערערין אזו וויא די מדה פון גאט איז דאש ער ווערט אן גירופין טוב וסלח אזו זאל ער מיט די ישראל מסכים זיין אונ זאל מקבל זיין זייער תפלה ער זאל לאזין הערין איר ווערט ניט פר שעמט ווערין ישראל וואש זיינן היינט ארעם אונ פאר שטויסין דאש עש זאל גיזאגט ווערין די שבועה וואש גאט האט גישווארין ער זאל אויש לייזין פון דעם גלות דיא ישראל וואש זייא האפין אויף דער גאולה :

אמונת דיא ישראל וואש האלטין אונ היטין דאש גלייבין פון גאט פון דיינט וועגין העלף צום איבער בלייבונג פון דיא ישראל איר גישרייא זאלשטו באוויליגין אזו וויא קטורת דוא הייליגער גאט :

יכפר גאט דער דא איז גוט אונ פר גיבט עונות זאל אונזערע עונות אויך פאר געבין דוא פארכטיגער אונ הייליגער גאט :

תפלתנו אונזערע תפלות זאל גאט מקבל זיין פון דעם הימיל וויא קרבנות דוא הייליגער גאט :

מיכאל דר מלאך מיכאל לויבט גאט פון גאטש רעכטע זייט אונ דער מלאך גבריאל לויבט גאט פון גאטש לינקע זייט אונ זאגין אין הימיל איז ניט דא אז גאט אונ אויף דער ערד ווער איז אז דיין פאלק ישראל :

ארעלי דיא מלאכים וואש אויף זייא איז דיא שוינהייט פון גאט עפענען זייער מויל צו ריידין זיין לויב מיט ציטערנעש אונ מיט שרעקנש

שְׂרָפִים עוֹמְדִים מִמַּעַל לוֹ: מיכאל דָּגוּל מֵרְבָבָה הוּא בְּלִי כְחַד· הַמַּבִּיט לָאָרֶץ וַתִּרְעַד וַתִּפְחַד· וּסְבִיבָיו סוּפָה וּסְעָרָה וָפַחַד· (נ״א וְעִמּוֹ צְבָא הַמֹּשֵׁל וָפַחַד)· שֵׁשׁ כְּנָפַיִם שֵׁשׁ כְּנָפַיִם לְאֶחָד: מיכאל זִיקִים וּבְרָקִים מַרְעִידִים לְפָנָיו· חֲרֵדִים לְהַרְעִיד בְּכָל פִּנָּיו· טָסִים בְּאַרְבַּע פִּנּוֹת מַצְפּוּנָיו· בִּשְׁתַּיִם יְכַסֶּה פָנָיו: מיכאל יְרֵאִים וַחֲרֵדִים גְּדוּדֵי חֲיָלָיו· כָּל מַלְאָכָיו וְהֵילֵי דְגָלָיו· לְמוּלוֹ יָרוּצוּ לְגַדְּלוֹ בִּשְׁכְלוּלָיו· וּבִשְׁתַּיִם יְכַסֶּה רַגְלָיו: מיכאל מַיִם וְעַד יָם בְּרֶגַע מְעוֹפֵף· נוֹרָא בְּלִי יְכוֹלִים לָשׁוּר וּלְצוֹפֵף· סְבִיבוֹת כִּסֵּא מִתְחוֹפֵף· וּבִשְׁתַּיִם יְעוֹפֵף: מיכאל עוֹרְכִים עִנְיַן עֱזוּז לוֹמַר· פְּאֵר פְּקוּד פֶּלֶל לִגְמַר· צִפְצוּף צַהַל צֶדֶק כַּנֶּאֱמַר· וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: מיכאל קִלּוּס קְדֻשּׁוֹת קָדוֹשׁ קוֹרְאוֹת· רִבּוֹ רִבְבוֹן עֵינַיִם מְלֵאוֹת· שׁוֹכֵן עַד מַעֲרִיצִים בִּיצִיאוֹת· קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהֹוָה צְבָאוֹת: מיכאל תַּקִּיף מֵרְבָבָה מְפָאֲרִים לְסַלְדוֹ· תִּלֵּי תִלִּים עוֹמְדִים לִכְבוֹדוֹ· תֵּבֵל וְכָל דָּרֶיהָ מַקְדִּישִׁים הוֹדוֹ· מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: ק״ח מִיכָאֵל מִיָּמִין מְהַלֵּל· וְגַבְרִיאֵל מִשְּׂמֹאל מְמַלֵּל· בַּשָּׁמַיִם אֵין כָּאֵל· וּבָאָרֶץ מִי כְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל:

קהל וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

בפיוט הזה מונה שבעה רקיעים ע״ד שאמרו ז״ל במסכת (חגיגה ד׳ י״ב ב׳) ואלו הן · ערבות · שחקים · מעון · זבול · ערפל · רקיע · וילון :

כִּי רְכוּבוֹ בַּעֲרָבוֹת· וְעֻזּוֹ בַּשְּׁחָקִים· וּזְרוֹעוֹ בִּמְעוֹנָה· וְקָדוֹשׁוֹ בִּזְבוּל· וְאֵימָתוֹ בָּעֲרָפֶל·

בית לוי

פ״ש שהם קיימים כעמודים (ממעל) לה״כ שרפים עומדים ממעל לו (ישעיה ו ב) ופי׳ רש״י ממעל בשמים (לו) לשמשו (כחד) מניעה כמו לא כחד ממנו (הושע ה ג) (המביט לארץ ותרעד) ל״ה (תהלים קד לב) ותרעד הוא ל׳ רעד ורטט (סופה וסערה) זיקים וברקים. תוארים למלאכים הדומים לדברים אלו (חרדים) ל׳ מהירות כמו החרדים אל דברו (ישעיה סו ה) (פניו) לשון שרים כמו פנת שבטים (שם יט ג) ות״י רבני פלכתא (טסים) פורחים כמו ועוף יעופף ת״י ועופא דטיים (ברכשית א כ) (פנות) זויות כמו אל ארבע פנות המכונה (מ״א ז לד) (פניו) ל׳ פנים והדר (בשכלוליו) כיסודות היכליו (נורא) תואר להקב״ה (לשור ולצופף) לראות ולהביט לשון אשורנו ולא קרוב (במדבר כד) ולשון עיניו בגוים תצפינה (תהלים סו ז) (מתחופף) מלשון חופף עליו כל היום (דברים לג יב) (עורכים) ל׳ סדור כמו וערך (ויקרא א יב) (פקוד) ל׳ צווי כמו והוא פקד עלי (עזרא א ב) (פלל) תפלה כנ״ל (צפצוף) לשון וצפצפה ומצפצף (ישעיה י ד) (צהל) ל׳ צהלה ושמחה (קלוס) ל׳ שבח כמו והוא במלכים יתקלס (חבקוק א י) (רבו רבון) פי׳ רבו רבון קדמוהי יקומון (דניאל ז) (שוכן עד) ל״ה (ישעיה נז טז) ות״י דברא בשמיא (מעריצים) ל׳ חוזק כמו ואת אלהי ישראל יעריצו (שם כט כג) ות״י ופל-אלהא דישראל יימרו תקיף (ביציאות) ענין סיום והפסק (לסלדו) ל׳ שבח כמו ואסלדה בחילה (איוב ו י) (תבל) הארץ (רכובו) מרכבו (בערבות) שמים הנקרא ערבות (זרועו) כחו

מטה לוי

שלו (שרפים עומדים ממעל לו) למעלה מן השמים התחתונים לשמשו (דגול מרבבה הוא בלי כחד) הוא דגול ברבי רבבות מלאכי השרת בלי הפסק ומניעה (וסביביו סופה וסערה) וסביביו יחנו מלאכי השרת שדומין לסופה וסערה (שש כנפים לאחד) לכל אחד מהם יש שש כנפים (זיקים וברקים) מלאכים שהם דומים לניצוצי אש וברקים כולם (מרעידים לפניו) (חרדים בכל פיניו) ממהרים שליחותם להרעיש כל מלאכי פנות צבאיו שיאמרו קדושה ושבח עמהם (טסים בארבע פנות פניניו) פורחים בארבע רוחות חדרי פניניו (בשתים יכסה פניו) בשתי כנפים יכסה פניו כדי שלא יביט בשכינה (ובשתים יכסה רגליו) מכסים בשתי כנפים כל גופם לפי שכף רגליהם דומה לעגל ולכך מכסים שלא יזכור הקדוש ב״ה לישראל עון העגל (נורא בלי יכולים לשור ולצופף) אינם יכולים להביט את השם יתברך הנורא רק (סביבות כסא מתחופף) הוגים סביבות הכסא (ובשתים יעופף) פורחים ומשמשים לפני הקדוש ברוך הוא (פאר פקוד פלל לגמר) פאר מצות תפלה לגמור (צפצוף צהל צדק) מצפצפים והוגים בשמחת צדק (קלוס קדושות קדוש קוראות רבו כו׳) רבוא רבבות מלאכים שהם מבהיקים בזיו זהרם כאילו מלאות עינים הם קוראים שבח של קדושות קדוש (שוכן עד מעריצים ביציאות) כשמסיימים ישראל תפלתם אז הם מעריצים ומשבחים להקדוש ב״ה שהוא שוכן עד (תקיף מרבבה מפארים לסלדו) להקב״ה שהוא תקיף מרבוא רבבות מלאכים מהדרים אותו לשבחו ולפארו (תבל וכל דריה) הארץ וכל הדרים עליה מקדישים הודו : (כי רכובו בערבות) מרכבו בשמים שנקראו ערבות (ועוזו בשחקים) שבו רחים עומדות וטוחנות מן לצדיקים (וזרועו במעונה) שבו כתות של מה״ש (וקדושו

בַּשֵּׁיינֶען זַייא זַיין לוֹיבּ זַייא גִינֶעהֶען אוּנ קוּמֶען מִיט רֵייד פוּן זַיין תְּפִלָּה דִיא בְּרֶענֶעדִיגֶע מַלְאָכִים דִיא דָא שְׁטֵייעֶן אִין הִימִיל צוּא בַּדִינֶען אִים דגול עֶר אִיז גִיבַּאנִירְט פוּן פִיל טוֹיזֶינְט מַלְאָכִים אָן פַאר מַיידוּנְג דֶר דָא לוֹגְט צוּא דֶער עֶרְד אוּנ זִיא טוּט צִיטֶערִין אוּנ וֶוערְט דֶער שְׁרָאקִין אוּנ אַרוּם אִים אִיז שְׁטוּרֶעם ווִינְט אוּנ פַּחַד אִיטְלִיכֶער מַלְאַךְ הָאט זֶעקְס פְלִיגִיל דִיא מַלְאָכִים וָואשׁ זַייא זַיינֶען אַזוֹ ווִיא פוּנְקֶען אוּנ בְּלִיצִין צִיטֶערִין פַאר אִים זַייא זַיינֶען הַיילִינְדִיג צוּא מַאכִין צִיטֶערִין דִיא מַלְאָכִים אִין אַלֶע עֶקִין צוּ זָאגִן שִׁירָה זַיי שְׁוֶועבִּין אִין אַלֶע פִיר עֶקִין פוּן זַיינֶע קַאמֶערִין אוּנ מִיט צְווייא פְלִיגִיל בַּדֶעקִין זַייא זַייעֶר פָּנִים זַייא זָאלִין נִיט זֶעהֶען דִיא שְׁכִינָה יראים זַייא פָארְכְטִין זִיךְ אוּנ צִיטֶערִין דִיא שָׁארִין פוּן זַיינֶע חֲיָילוֹת אַלֶע זַיינֶע מַלְאָכִים אוּנ דִי חֲיָלוֹת פוּן זַיינֶע בַּאנִירִין דִי לוֹיפִין קֶעגִין אִים צוּא אַכְפֶּערִין אִים אִין זַיינֶע הִימְלֶען אוּנ מִיט צְווייא פְלִיגִיל דֶעקִין זַייצוּ זַייעֶרֶע פִּיס פים פוּן אֵיין יַם צוּם אַנְדֶערִין יַם שְׁוֶועבְּט דֶער מַלְאַךְ אִין אֵיין מִינוּט צוּא טָאן גָאטְשׁ שְׁלִיחוּת דֶעם פָארְכְטִיגִין גָאט קֶענֶען זַייא נִיט זֶעהֶען אוּנ אַרוּם דֶעם כִּסֵּא הַכָּבוֹד טוּעֶן זַייא בַּדֶעקִין אוּנ מִיט צְווייא פְלִיגִיל טוּט אִיטְלִיכֶער מַלְאַךְ שְׁוֶועבִּין אוּנ טוּט זָאגִין שִׁירָה עורכים זַייא רִיכְטִין אָן דָאשׁ עִנְיַן פוּן זַיין לוֹיבּ אוּנ שְׁטַארְקִייט צוּ זָאגִין פאר דִי שֵׁיינֶע בַּאפֶעלוּנְג פוּן דֶער תְּפִלָּה צוּ זָאגִין זַייא זָאגִין אוּנ רֵיידִין פְרֵיילִיךְ גָאטְשׁ גִירֶעכְטִיקַייט אַזוֹ ווִיא אִין פָּסוּק שְׁטֵייט זַייא רוּפִין אֵיינֶער צוּם אַנְדֶערִין אוּנ זָאגִין קְדוּשָּׁה קלוס דִיא לוֹיבּ פוּן דִיא הֵיילִיגֶע קְדוּשָּׁה רוּפִין זַייא רבוא פִיל טוֹיזֶינְט מַלְאָכִים דָאשׁ זַייעֶר גִישְׁטַאלְט אִיז קְלָאר גְלַייךְ ווִיא זַייא ווָאלְטִין גִיוֶועֶן לוֹיטֶער אוֹיגִין דֶעם גָאט ווָאשׁ רוּאֶט אֵייבִּיג שְׁטַארְקִין זַיי אַז יִשְׂרָאֵל לָאזִין אוֹישׁ זַייעֶר תְּפִלָּה אוּנ זָאגִין קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְיָ צְבָאוֹת תקיף דֶער גָאט ווָאשׁ עֶר אִיז גִישְׁטַארְקְט פוּן פִיל טוֹיזֶינְט מַלְאָכִים בַּשֵּׁיינֶען זַיי צוּ לוֹיבִּין אִים הוֹיפִין ווַיישׁ מַלְאָכִים שְׁטֵייעֶן צוּא עֶהְרִין אִים דִי וֶועלְט אוּנ אַלֶע אִירֶע וואוֹנֶר הֵיילִיגִין זַיין שׁוֹינְהַייט אוּנ זָאגִין דִיא גַאנְצֶע וֶועלְט אִיז פוּל פוּן זַיין כָּבוֹד : כי רכובו דֶען גָאטְשׁ רֵייטוּנְג אִיז אִין דִיא הִימְלֶען ווָאשׁ הֵייסִין עֲרָבוֹת

אוּנ

ומוראו בשמי שמים · וקשתו בשמים · וקולו על המים: ומושבו ברום · ומבטו בתחת · ממעלה קדוש · וממטה ברוך · ממים אדיר · ומנהרות קול · ומארץ זמר · ומעצים רנן · ומהרים רקד · ומגבעות שיר · ומכל בריה תוקף · ומכל ראש כפף · ומכל עין רמז · ומכל אזן שמע · ומכל פה הודיה · ומכל לשון שבח · ומכל גרון רון · ומכל לב רחש · ומכל קרב הגיון · ומכל ברך כריעה · ומכל קומה השתחויה · ומזקנים כבוד · ומאנשים ונשים שיר · ומבחורים ובתולות הלל · ומעוללים ויונקים עז · ומדור לדור גבורה · ומעולם ועד עולם ברכה · כי כלם בראת למענך · חזן יקראו זה לזה · ויענו זה לזה · ויאמרו זה לזה · גושו עושו תושו · ונעריץ למלך הכבוד · האל הנערץ והנקדש בקדש :

כתר יתנו לך יהוה אלהינו מלאכים המוני מעלה. עם עמך ישראל קבוצי מטה · יחד כלם קדשה לך ישלשו · כדבר האמור על יד נביאך וקרא זה אל זה ואמר : קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות מלא כל הארץ כבודו : קהל כבודו מלא עולם משרתיו שואלים זה לזה איה מקום כבודו להעריצו · לעמתם משבחים ואומרים : ברוך כבוד יהוה ממקומו : ממקומו הוא יפן ברחמיו לעמו ויחון עם המיחדים שמו ערב ובקר בכל יום תמיד פעמים באהבה שמע אומרים : שמע ישראל יהוה אלהינו יהוה אחד : הוא אלהינו הוא אבינו הוא מלכנו הוא מושיענו והוא יושיענו ויגאלנו שנית וישמיענו ברחמיו לעיני כל חי לאמר הן גאלתי אתכם אחרית כראשית להיות לכם לאלהים · אני יי אלהיכם : אדיר אדירנו יהוה אדונינו מה אדיר שמך בכל הארץ : והיה יהוה למלך על כל הארץ · ביום ההוא יהיה יהוה אחד ושמו אחד : ובדברי קדשך כתוב לאמר : ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה :

חזן לדור ודור נגיד גדלך · ולנצח נצחים קדושתך נקדיש · ושבחך אלהינו מפינו לא ימוש לעולם ועד · כי אל מלך גדול וקדוש אתה : לדור ודור המליכו לאל כי הוא לבדו מרום וקדוש :

חמול על מעשיך · ותשמח במעשיך · ויאמרו לך חוסיך · בצדקך עמוסיך · תקדש אדון על כל מעשיך · כי מקדישיך כקדשתך (נ״א כערכך) קדשת · נאה לקדוש פאר מקדושים : באין מליץ יושר מול מגיד פשע · תגיד ליעקב דבר חוק ומשפט · וצדקנו במשפט · המלך המשפט :

מטה לוי

בזבול) שבו ירושלים ובהמ״ק ומזבח וכו׳ (ואימתו בערפל) במכון שבו אוצרות של שלג וכו׳ (ומוראו בשמי שמים) לרקיע שבו חמה ולבנה וכו׳ (וקשתו בשמים) בוילון הנכנס שחרית ויוצא ערבית (ומושבו ברום) ועכ״ז (ומבטו בתחת) מביט ומשגיח בתחתונים (ממעלה) אומרים קדוש (וממטה) אומרים (ברוך כבוד ה׳ ממקומו) (ומכל בריה תוקף) שנותנים לו תוקף · הרא״בן (ומכל ראש כפף) כופפים ומשתחוים לפניו (ומכל עין רמז) שכל ב״א תולין עיניהם בו · הרא״בן (ומכל אוזן שמע) ששומעין למצותיו :

בית לוי

(וקולו על המים) כמ״ש קול ה׳ על המים (תהלים כט ג) (ומבטו) ל׳ ראיה (ממים אדיר) שאומרים לו אדיר במרום ה׳ (ומנהרות קול) כמ״ש נשאו נהרות קולם (ומארץ זמר) שנאמר מכנף הארץ זמירות שמענו (ישעיה כד) (ומעצים רנן) שנאמר אז ירננו כל עצי יער (תהלים צו) (ומהרים רקד) שנאמר ההרים רקדו כאילים (ומגבעות שיר) שנאמר יפצחו הרים רנה (ישעיה מט) (ומבחורים ובתולות הלל) שנאמר בחורים וגם בתולות יהללו וגו׳ (ומעוללים ויונקים עז) שנאמר מפי עוללים ויונקים יסדת עוז (תהלים ח ד) (גושו) ל׳ הגשה וקריבה (עושו) דמתן כמו שמעבר ליעך ודוחק את חבירו (תושו) מהרו :

עוד

און זיין שטארקייט איז אין דיא הימלען שחקים און זיין קראפט איז אין זיין וואוננג און זיין הייליקייט איז אין הימיל וואש הייסט זבול און זיין פארכט איז אין הימיל וואש הייסט ערפל און גאטש מורא איז אין דיא הויכע הימלען און זיין בויגין איז אין דיא הימלען און זיין קול איז אויף דיא וואשערין און זיין זיצונג איז אין דער הויך פון דעסט וועגין זעהט ער אונטין אויף דער וועלט אלץ וואש עש טוט זיך ממעלה קדוש פון אויבין איז גאט געהייליגט און פון אונטין איז ער געלויבט פון וואשערן איז גאט געשטארקט און פון טייכין איז ער געלויבט מיט איין גרויש קול און פון דער ערד גייט אויף איין געזאנג צוא גאט און פון דיא בוימער איז אויך איין געזאנג צוא גאט און דיא בערג שפרינגען צוא גאט און דיא הויכע בערג זינגען צוא גאט און פון אלע בשעפעניש ווערט גאט געשטארקט און פון אלע קעפ איז איין בוקונג צוא גאט און איטליכש אויג ווינקט צוא גאט איטליכנש אויער הערט צו צוא גאט און פון איטליכש מויל איז איין לויבונג צוא גאט און פון איטליכש צונג איז איין לויבונג צוא גאט און פון אלע העלזער איז איין זינגונג און פון אלע הערצער איז רייד און פון אלע איננווייניגסטע איז טראכטונג און פון אלע קניא איז קניאונג צו גאט און פון איטליכע הויך איז בוקונג צוא גאט און פון אלטע איז כבוד צוא גאט און מאנען און ווייבער זינגען צו גאט און בחורים און בתולות לויבין צוא גאט און פון קליינע קינדער און זייגעדיגע קינדער איז שטארקונג און אין אלע דורות איז גאט געשטארקט און פון אייביג אן ביז צוא אייביג איז גאט געבענטשט כי כולם דען אלע האשטו באשאפין פון דיינט וועגין צו לויבן דיך זייא רופין איינער צום אנדערין און ענטפערין איינער צום אנדערין און זאגין איינער צום אנדערין געגעהענט זאמילט אייך איין און הייליגט אייך און לאמיר שטארקין קדושה צום געערליכטין מלך הקדוש ברוך הוא צום גאט וואש ער איז געשטארקט און געהייליגט מיט הייליקייט ·

עוד יזכר לנו אהבת איתן · אדונינו · ובבן הנעקד ישבית מדינינו · ובזכות התם יוציא אויום (י״א היום) לצדק דיננו · כי קדוש היום לאדונינו : ובכן יתקדש שמך יהוה אלהינו · על ישראל עמך · ועל ירושלים עירך · ועל ציון משכן כבודך · ועל מלכות בית דוד משיחך · ועל מכונך והיכלך :

ובכן תן פחדך יהוה אלהינו על כל מעשיך · ואימתך על כל מה שבראת וייראוך כל המעשים וישתחוו לפניך כל הברואים ויעשו כלם אגדה אחת לעשות רצונך בלבב שלם · (כמו) שידענו יהוה אלהינו שהשלטן לפניך עז בידך וגבורה בימינך · ושמך נורא על כל מה שבראת :

ובכן תן כבוד יהוה לעמך תהלה ליראיך ותקוה טובה לדורשיך ופתחון פה למיחלים לך · שמחה לארצך ששון לעירך וצמיחת קרן לדוד עבדך ועריכת נר לבן ישי משיחך במהרה בימינו :

ובכן צדיקים יראו וישמחו · וישרים יעלוזו · וחסידים ברנה יגילו ועולתה תקפץ פיה וכל הרשעה כלה כעשן תכלה · כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ : ותמלוך אתה הוא יי אלהינו מהרה לבדך על כל מעשיך בהר ציון משכן כבודך ובירושלים עיר קדשך · ככתוב בדברי קדשך · ימלוך יהוה לעולם אלהיך ציון לדר ודר הללויה :

קדוש אתה ונורא שמך ואין אלוה מבלעדיך ככתוב ויגבה יהוה צבאות במשפט והאל הקדוש נקדש בצדקה : ברוך אתה יהוה המלך הקדוש :

אתה בחרתנו מכל העמים אהבת אותנו ורצית בנו ורוממתנו מכל הלשונות וקדשתנו במצותיך וקרבתנו מלכנו לעבודתך ושמך הגדול והקדוש עלינו קראת :

ותתן לנו יי אלהינו באהבה את יום (לשבת השבת הזה ואת יום) הכפורים הזה למחילה ולסליחה ולכפרה ולמחול בו את כל עונותינו (לשבת באהבה) מקרא קדש זכר ליציאת מצרים :

אלהינו ואלהי אבותינו יעלה ויבא ויגיע ויראה וירצה וישמע ויפקד ויזכר זכרוננו ופקדוננו וזכרון אבותינו וזכרון משיח בן דוד עבדך וזכרון ירושלים עיר קדשך · וזכרון כל עמך בית ישראל לפניך · לפליטה לטובה לחן ולחסד ולרחמים לחיים ולשלום ביום הכפרים הזה : זכרנו יהוה אלהינו בו לטובה · ופקדנו בו לברכה · והושיענו בו לחיים טובים · ובדבר ישועה ורחמים חוס וחננו ורחם עלינו והושיענו כי אליך עינינו כי אל מלך חנון ורחום אתה :

ומתחיל החזן סלח לנו ואומרים סליחות ואח״כ מתחילין כאן

זכור רחמיך יהוה וחסדיך כי מעולם המה : אל תזכר לנו עונות ראשונים מהר יקדמונו רחמיך כי דלונו מאד : זכרנו יהוה ברצון עמך פקדנו בישועתך : זכור עדתך קנית קדם גאלת שבט נחלתך הר ציון זה שכנת בו : זכור יהוה חבת ירושלים אהבת ציון אל תשכח לנצח : זכור יהוה לבני אדום את יום ירושלים האומרים ערו ערו עד היסוד בה : אתה תקום תרחם ציון כי עת לחננה כי בא מועד : זכור לאברהם ליצחק ולישראל עבדיך אשר נשבעת להם בך ותדבר אלהם ארבה את זרעכם ככוכבי השמים וכל הארץ הזאת אשר אמרתי אתן לזרעכם ונחלו לעולם : זכור לעבדיך לאברהם ליצחק וליעקב אל תפן אל קשי העם הזה ואל רשעו ואל חטאתו :

אל נא תשת עלינו חטאת אשר נואלנו ואשר חטאנו :

חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו :

אל נא רפא נא תחלואי גפן פוריה · בושה וחפורה ואומלל פריה · גאלנה משחת וממכה טריה · עננו כשענית לאברהם אבינו בהר המוריה · חטאנו : דגלי עם פדויי בזרוע חשוף · הצל ממגף ואל יהיו לשסוף · ותענה קריאתנו למעשה ידיך תכסוף · עננו כשענית לאבותינו על ים סוף · חטאנו : זכות צור חצב היום לנו תגל · חשכנו מאנף ונחנו ביושר

אל גאט איך בעט הייל נון דיא קראנקהייט פון ישראל דיא דא היישט פרוכט בארי ויין שטאק · זיא איז גיוועזן פאר שעמט אונ פר שמעכט אונ איז ווארין פאר שניטין איר פרוכט · לייז זיא אויש פון פאר דארבונג אונ פון שלאק איין גיאייטערטע · ענטפער אונז אזוא וויא דוא האשט גיענטפערט צוא אונזער פאטער אברהם אן בארג מוריה : דגלי דיא באניירין פון פאלק ישראל דיא דא זיינען אויש גילייזט גיווארין מיט אנפלעקטין ארום · בשירעם פון מארד אונ עש זאל ניט זיין צו שפאלטונג אונ פאר שניידונג · אונ דוא זאלשט ענטפערין אונזער רופונג · אונ צוא

מעגל׳ טהר טומאתנו ולמאור תורתך עינינו גל ׳ עננו כשענית ליהושע בגלגל ׳ חטאנו : יה ראה דשן עקוד והצמח לנו תרופה ׳ כלה שוד ושבר סער וסופה ׳ למדנו וחכמנו אמרתך הצרופה ׳ עננו כשענית לשמואל במצפה ׳ חטאנו : מותמם מרחם שרשיו אל תקמל׳ נקנו מכתם ושמץ ולא נאמל ׳ סעדנו ונושעה וארחות חסדיך נגמל׳ עננו כשענית לאליהו בהר הכרמל׳ חטאנו : עודדנו בצדק משוי ממים וכפר זדון ומשוגה׳ פדנו ממהומת מות ואחור בל נסוגה ׳ צוה ישועתנו ובעונותינו אל נתמוגגה׳ עננו כשענית ליונה במעי הדגה׳ חטאנו : קדשת איש חסידך זכור ליפת פעמים׳ רחמיך תעורר כי לקינו בכפלים ׳ שובנו ליראתך ולא נחשף שולים׳ עננו כשענית לדוד ולשלמה בנו בירושלים : חטאנו צורנו סלח לנו יוצרנו :

זכור לנו ברית אבות כאשר אמרת ׳ וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכור והארץ אזכור : זכור לנו ברית ראשונים כאשר אמרת וזכרתי להם ברית ראשונים אשר הוצאתי אתם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יהוה : עשה עמנו כמה שהבטחתנו ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם להפר בריתי אתם כי אני יהוה אלהיהם : רחם עלינו ואל תשחיתנו כמה שכתוב כי אל רחום יהוה אלהיך לא ירפך ולא ישחיתך ולא ישכח את ברית אבותיך אשר נשבע להם : מול את לבבנו לאהבה את שמך כמה שכתוב ׳ ומל יהוה אלהיך את לבבך ואת לבב זרעך לאהבה את יהוה אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך למען חייך : השב שבותנו ורחמנו כמה שכתוב ושב יהוה אלהיך את שבותך ורחמך ושב וקבצך מכל העמים אשר הפיצך יהוה אלהיך שמה : קבץ נדחנו כמה שכתוב אם יהיה נדחך בקצה השמים משם יקבצך יהוה אלהיך ומשם יקחך : המצא לנו בבקשתנו כמה שכתוב ובקשתם משם את יהוה אלהיך ומצאת כי תדרשנו בכל לבבך ובכל נפשך : מחה פשעינו למענך כאשר אמרת אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור : מחה פשעינו כעב וכענן כאשר אמרת ׳ מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך : הלבן חטאינו כשלג וכצמר כמה שכתוב לכו נא ונוכחה יאמר יהוה אם יהיו חטאיכם כשנים כשלג ילבינו אם יאדימו כתולע כצמר יהיו : זרוק עלינו מים טהורים וטהרנו כמה שכתוב ׳ וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם : כפר חטאינו ביום הזה וטהרנו כמה שכתוב ׳ כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו : תביאנו אל הר קדשך ושמחנו בבית תפלתך כמה שכתוב והביאותים אל הר קדשי ושמחתים בבית תפלתי עולותיהם וזבחיהם לרצון על מזבחי כי ביתי בית תפלה יקרא לכל העמים :

ישראל דיא ווערק דיינער הענד זאלשטו גילושטין ׳ ענטפער אונז אזוא וויא דוא האשט גיענטפערט צוא אונזערע עלטערין בייא דעם ים סוף ׳ וכות דעם זכות פון אברהם דער פעלזין דאש מיר זיין פון אים גיהויען זאלשטו היינט צוא אונז אנטפלעקין ׳ פאר מייד אונז פון צארין אונ פיר אונז אין רעכט פארטיגע טריט ׳ ריינינ אונזער אונריינינקייט אונ צוא ליכט דיינער תורה זאלשטו עפענען אונזערע אויגן ׳ ענטפער אונז אזו ווי דוא האסט גיענטפערט צוא יהושע אין דער שטאט גלגל : יה גאט זעה אן דיא אש פון יצחק דעם גיבונדענעם ׳ אונ מאך שפראצין איין הילף ׳ פאר מייד רויב אונ בראך שטראם אונ שטורעם ווינד ׳ לערין אונז אונ קליג אונז דיין זאג דיא לויטערע ׳ ענטפער אונז אזוא וויא דוא האשט גיענטפערט שמואל הנביא אין דער שטאט מצפה ׳ מותמם יעקב דער דא איז גיוועזין גאנץ זוא באלד אז ער אויש גיינג אויש דער מוטער טראכט ׳ זיינע ווארצלען זאלשטו ניט פאר שניידין ׳ מאך אונז ריין פון פלעק אונזער זינד אונ לאשטער אונ מיר זאלין גיט ווערין פר שניטין׳ אונטער לעהען אונז אן דיר אונ מיר זאלין ווערין גיהאלפין ׳ אונ דיא ווענ דיינע גנאד זאלין מיר ווערין פאר גאלטין ׳ ענטפער אונז אזו ווי דו האסט גיענטפערט צו אליהו הנביא אן בארג כרמל : עודדנו שטארק אונז אום ווילין גירעכטיקייט פון משה רבינו דער דא איז ווארין אויש גיצוגן אויש דען וואשער ׳ אונ פאר גיב מוטווילקייט אונ מיסגרייפונג ׳ דער לייז אונז פון פר טומלונג דאש טויטש ׳ אונ מיר זאלין גיט ווערין גיבוקט הינטער זיך ׳ גביט אונזער הילף אונ אום ווילין אונזערע זינד זאלין מיר ניט צוא גיין ׳ ענטפער אונז אזוא וויא דוא האשט גיענטפערט צוא יונה הנביא אין די גדערים פון די פיש : קדושת דאש היליקייט פון אהרן הכהן דיין בידער מאן גידיינק צו די ישראל די דא הייסין (יפת פעמים) טרעטערין איין הימשע טריט ׳ זאלשט דוא דיין דער בארימקייט דער וועקין ׳ טוא ווידער קערין אונז צוא דיין פארכט ׳ אונ מיר זאלין ניט ווערין אנטפלעקט פון וועגין אונזערע זינד דאש מיר האבין גיטאן פאר בארגן אז איין זוים ׳ ענטפער אונז אזוא וויא דוא האשט גיענטפערט צוא דוד המלך אונ זיין זון שלמה המלך אין דער שטאט ירושלים :

שְׁמַע קוֹלֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ וְקַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ: הֲשִׁיבֵנוּ יְהוָה אֵלֶיךָ וְנָשׁוּבָה חַדֵּשׁ יָמֵינוּ כְּקֶדֶם: אֲמָרֵינוּ הַאֲזִינָה יְהוָה בִּינָה הֲגִיגֵנוּ: יִהְיוּ לְרָצוֹן אִמְרֵי פִינוּ וְהֶגְיוֹן לִבֵּנוּ לְפָנֶיךָ יְהוָה צוּרֵנוּ וְגוֹאֲלֵנוּ: אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ מִלְּפָנֶיךָ וְרוּחַ קָדְשְׁךָ אַל תִּקַּח מִמֶּנּוּ: אַל תַּשְׁלִיכֵנוּ לְעֵת זִקְנָה כִּכְלוֹת כֹּחֵנוּ אַל תַּעַזְבֵנוּ: אַל תַּעַזְבֵנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ אַל תִּרְחַק מִמֶּנּוּ: עֲשֵׂה עִמָּנוּ אוֹת לְטוֹבָה וְיִרְאוּ שׂוֹנְאֵינוּ וְיֵבֹשׁוּ כִּי אַתָּה יְהוָה עֲזַרְתָּנוּ וְנִחַמְתָּנוּ: כִּי לְךָ יְהוָה הוֹחָלְנוּ אַתָּה תַעֲנֶה אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · אַל תַּעַזְבֵנוּ וְאַל תִּטְּשֵׁנוּ וְאַל תַּכְלִימֵנוּ · וְאַל תָּפֵר בְּרִיתְךָ אִתָּנוּ · קָרְבֵנוּ לְתוֹרָתֶךָ · לַמְּדֵנוּ מִצְוֹתֶיךָ · הוֹרֵנוּ דְרָכֶיךָ · הַט לִבֵּנוּ לְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָתֶךָ וְנָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת וּבְלֵב שָׁלֵם · וּלְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל תִּמְחוֹל וְתִסְלַח לַעֲוֹנֵינוּ · כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ · לְמַעַן שִׁמְךָ יְיָ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנִי כִּי רַב הוּא:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ · סְלַח לָנוּ מְחַל לָנוּ כַּפֶּר לָנוּ · כִּי אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ בָנֶיךָ וְאַתָּה אָבִינוּ · אָנוּ עֲבָדֶיךָ וְאַתָּה אֲדוֹנֵינוּ · אָנוּ קְהָלֶךָ וְאַתָּה חֶלְקֵנוּ · אָנוּ נַחֲלָתֶךָ וְאַתָּה גוֹרָלֵנוּ · אָנוּ צֹאנֶךָ וְאַתָּה רוֹעֵנוּ · אָנוּ כַרְמֶךָ וְאַתָּה נוֹטְרֵנוּ · אָנוּ פְעֻלָּתֶךָ וְאַתָּה יוֹצְרֵנוּ · אָנוּ רַעְיָתֶךָ וְאַתָּה דוֹדֵנוּ · אָנוּ סְגֻלָּתֶךָ וְאַתָּה אֱלֹהֵינוּ · אָנוּ עַמֶּךָ וְאַתָּה מַלְכֵּנוּ · אָנוּ מַאֲמִירֶיךָ וְאַתָּה מַאֲמִירֵנוּ · אָנוּ עַזֵּי פָנִים וְאַתָּה רַחוּם וְחַנּוּן · אָנוּ קְשֵׁי עֹרֶף · וְאַתָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם · אָנוּ מְלֵאֵי עָוֹן · וְאַתָּה מָלֵא רַחֲמִים · אָנוּ יָמֵינוּ כְּצֵל עוֹבֵר · וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוֹתֶיךָ לֹא יִתָּמּוּ:

אָנָּא תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ · שֶׁאֵין אֲנַחְנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְיָ אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ · אֲבָל אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי: הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר: יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף: רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ: סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

הִרְשַׁעְנוּ וּפָשַׁעְנוּ לָכֵן לֹא נוֹשָׁעְנוּ · וְתֵן בְּלִבֵּנוּ לַעֲזוֹב דֶּרֶךְ רֶשַׁע וְחִישׁ לָנוּ יֶשַׁע · כַּכָּתוּב עַל יַד נְבִיאֶךָ יַעֲזֹב רָשָׁע דַּרְכּוֹ וְאִישׁ אָוֶן מַחְשְׁבֹתָיו וְיָשֹׁב אֶל יְיָ וִירַחֲמֵהוּ וְאֶל אֱלֹהֵינוּ כִּי יַרְבֶּה לִסְלוֹחַ:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ סְלַח וּמְחַל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (השבת הזה וביום) צוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ וְכוֹף אֶת יִצְרֵנוּ לְהִשְׁתַּעְבֶּד לָךְ וְהַכְנַע אֶת עָרְפֵּנוּ לָשׁוּב אֵלֶיךָ בֶּאֱמֶת · וְחַדֵּשׁ כִּלְיוֹתֵינוּ לִשְׁמוֹר פִּקּוּדֶיךָ · וּמוֹל אֶת לְבָבֵנוּ לְאַהֲבָה וּלְיִרְאָה אֶת שְׁמֶךָ · כַּכָּתוּב בְּתוֹרָתֶךָ וּמָל יְהוָה אֱלֹהֶיךָ אֶת לְבָבְךָ וְאֶת לְבַב זַרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת יְהוָה אֱלֹהֶיךָ בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: הַזְּדוֹנוֹת וְהַשְּׁגָגוֹת אַתָּה מַכִּיר · הָרָצוֹן וְהָאֹנֶס · הַגְּלוּיִם וְהַנִּסְתָּרִים · לְפָנֶיךָ הֵם גְּלוּיִם וִידוּעִים · מָה אָנוּ · מֶה חַיֵּינוּ · מֶה חַסְדֵּנוּ · מַה צִּדְקוֹתֵינוּ · מַה יְּשׁוּעָתֵנוּ · מַה כֹּחֵנוּ · מַה גְּבוּרָתֵנוּ · מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ הֲלֹא כָּל הַגִּבּוֹרִים כְּאַיִן לְפָנֶיךָ וְאַנְשֵׁי הַשֵּׁם כְּלֹא הָיוּ וַחֲכָמִים כִּבְלִי מַדָּע וּנְבוֹנִים כִּבְלִי הַשְׂכֵּל כִּי רֹב מַעֲשֵׂיהֶם תֹּהוּ וִימֵי חַיֵּיהֶם הֶבֶל לְפָנֶיךָ וּמוֹתַר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה אָיִן כִּי הַכֹּל הָבֶל: מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים · הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

בפראג אין אומרים הקהל אתה מבין רק מתחילין שמך מעולם וכו׳ מיוסד ע״פ א״ב כפול

אַתָּה מֵבִין תַּעֲלוּמוֹת לֵב · אִתְּךָ לָךְ נִגְלוֹת וְגַם נִסְתָּרוֹת: בָּאנוּ בִּדְבָרִים לְפַתּוֹתְךָ בָּם · בְּרִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן וְלֹא בְּמַעֲלָלֵינוּ: גָּשְׁתֵּנוּ בְּיוֹם זֶה נוֹרָא וְחָרֵד · גַּאֲוָה כְּרַחוּם לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה חֶסֶד: דִּין אַל תִּמְתַּח מוּל שְׁאֵר וָאֵפֶר · דַּע אַחֲרִיתֵנוּ רִמָּה וְתוֹלֵעָה: הַאִם שְׁגָגוֹת תְּעַלֵּם מִמֶּנּוּ · הֲלֹא אַתָּה לְבַד מֵבִין שְׁגִיאוֹת: וְאַל תַּחְשׁוֹב לָנוּ כְּעוֹשֵׂה בְזָדוֹן · וְדוֹבְרֵי שְׂפָתֵינוּ שְׁעֵה כְּעֵת רָצוֹן: זֶה כַּפֵּר לָנוּ הוֹדַע וְלֹא הוֹדַע · זָדוֹן וְנֶעְלָם

עָשֵׂה וְלֹא תַעֲשֶׂה: חַלְּצֵנוּ מֵעוֹנֶשׁ כָּרֵת וּמִיתָה · חֲמוֹל עַל חוֹמֶר מַעֲשֵׂה יָדֶיךָ: טָפַשְׁנוּ בְּרוֹעַ יֵצֶר אֲשֶׁר מִנְּעוּרֵינוּ · טָמוּן בְּקִרְבֵּנוּ כְּרֶשֶׁת לִפְעָמֵינוּ: יוֹצְרֵנוּ וְעוֹשֵׂנוּ יוֹדֵעַ יִצְרֵנוּ · יֶהֱמוּ רַחֲמֶיךָ וְאַל תַּשְׁחִיתֵנוּ: כִּי מִלְּפָנֶיךָ מִי יִסָּתֵר · כֹּל גָּלוּי לְךָ כָּאוֹר וְכַצָּהֳרָיִם: לְבֵית דִּין הוֹרֵיתָ אַרְבַּע מִיתוֹת · לְמַעַנְךָ עֲשֵׂה וּמֵהֶם חַלְּצֵנוּ: מֵאָז יְצַרְתָּנוּ חֲקַרְתָּנוּ וַתֵּדַע · מַעֲשֵׂינוּ כִּי הֵמָּה עָמָל וָאָוֶן: נְצוֹר נַפְשׁוֹתֵינוּ כִּי בְיָדְךָ כָּל נֶפֶשׁ · נָא תֵיקַר נֶפֶשׁ מִמַּעֲנֵי לְךָ נֶפֶשׁ: סְקִילָה שְׂרֵפָה הֶרֶג וָחֶנֶק סוֹדָם גִּלִּיתָ לְיוֹדְעֵי אֲמִתֶּךָ: עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ אֱלוֹהַּ כַּפֵּר לָנוּ · עַל יָדוּעַ לָנוּ וְעַל נֶעְלָם מִמֶּנּוּ: פְּשָׁעֵינוּ הוֹדֵינוּ לְךָ חוֹקֵר לֵב · פְּדֵנוּ מֵחֵטְא נַקֵּנוּ מֵעָוֹן: צוּר אַל תֵּפֶן בֶּאֱנוֹשׁ חָצִיר · צְדָקָה עֲשֵׂה עִמָּנוּ כַּעֲשִׂיתָ עִם כָּל חָי: קִדַּמְנוּ בְנֶשֶׁף קָרַבְנוּ כְּשַׁעַע · קָרְבֵנוּ אֵלֶיךָ קְשׁוֹב קְרִיאָתֵנוּ · רִשְׁעֵנוּ אַל תֵּפֶן · רַחֲמֵנוּ וּתְצַמְדְּקֵהוּ · רַחֲמֶיךָ יְבוֹאוּנוּ רַחוּם וְחַנּוּן:

שִׁמְךָ מֵעוֹלָם עוֹבֵר עַל פֶּשַׁע · שַׁוְעָתֵנוּ תַאֲזִין בְּעָמְדֵנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְפִלָּה · תַּעֲבוֹר עַל פֶּשַׁע לְעַם שָׁבֵי פֶשַׁע · תִּמְחֶה פְשָׁעֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:

(סמך מעולם ס״) מלו
ומקדם נקרא שמך עובר
על פשע · (לעם שבי פשע
לעם הרוס מפסעיהם:

אַתָּה יוֹדֵעַ רָזֵי עוֹלָם · וְתַעֲלוּמוֹת סִתְרֵי כָּל חָי · אַתָּה חוֹפֵשׂ כָּל חַדְרֵי בָטֶן וּבוֹחֵן כְּלָיוֹת וָלֵב · אֵין דָּבָר נֶעְלָם מִמֶּךָּ וְאֵין נִסְתָּר מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ · וּבְכֵן יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָֹה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתְּרַחֵם עָלֵינוּ · וְתִמְחַל לָנוּ עַל כָּל חַטֹּאתֵינוּ · וּתְכַפֶּר לָנוּ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · וְתִמְחוֹל וְתִסְלַח לָנוּ עַל כָּל פְּשָׁעֵינוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאוֹנֶס וּבְרָצוֹן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּאִמּוּץ הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּבְלִי דָעַת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּבִטּוּי שְׂפָתָיִם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגִלּוּי עֲרָיוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּגָלוּי וּבַסָּתֶר:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדַעַת וּבְמִרְמָה:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּדִבּוּר פֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהוֹנָאַת רֵעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּהַרְהוֹר הַלֵּב:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּוְעִידַת זְנוּת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּוִדּוּי פֶה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזִלְזוּל הוֹרִים וּמוֹרִים:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּזָדוֹן וּבִשְׁגָגָה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחוֹזֶק יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטֻמְאַת שְׂפָתָיִם:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּטִפְּשׁוּת פֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיֵצֶר הָרָע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּיוֹדְעִים וּבְלֹא יוֹדְעִים:

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַחַשׁ וּבְכָזָב:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּכַפַּת שׁוֹחַד:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָצוֹן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּלָשׁוֹן הָרָע:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַשָּׂא וּבְמַתָּן:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּמַאֲכָל וּבְמִשְׁתֶּה:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּנֶשֶׁךְ וּבְמַרְבִּית:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּנְטִיַּת גָּרוֹן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂיחַ שִׂפְתוֹתֵינוּ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂקּוּר עָיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעֵינַיִם רָמוֹת:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּעַזּוּת מֵצַח:

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:

עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְרִיקַת עֹל:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּפְלִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּצְדִיַּת רֵעַ:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּצָרוּת עָיִן:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַשְׁיוּת עֹרֶף:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּקַלּוּת רֹאשׁ:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּרִיצַת רַגְלַיִם לְהָרַע:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּרְכִילוּת:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּשְׁבוּעַת שָׁוְא:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּשִׂנְאַת חִנָּם:
עַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בִּתְשׂוּמֶת יָד:
וְעַל חֵטְא שֶׁחָטָאנוּ לְפָנֶיךָ בְּתִמְהוֹן לֵבָב:

וְעַל כֻּלָּם אֱלוֹהַּ סְלִיחוֹת · סְלַח לָנוּ · מְחַל לָנוּ · כַּפֶּר לָנוּ:

וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם עוֹלָה:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם חַטָּאת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם קָרְבָּן עוֹלֶה וְיוֹרֵד:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אָשָׁם וַדַּאי וְתָלוּי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַכַּת מַרְדּוּת:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מַלְקוּת אַרְבָּעִים:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם מִיתָה בִּידֵי שָׁמָיִם:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם כָּרֵת וַעֲרִירִי:
וְעַל חֲטָאִים שֶׁאָנוּ חַיָּבִים עֲלֵיהֶם אַרְבַּע מִיתוֹת בֵּית דִּין:

סקילה שרפה הרג וחנק · על מצות עשה ועל מצות לא תעשה · בין שיש בה קום עשה ובין שאין בה קום עשה את הגלוים לנו ואת שאינם גלוים לנו את הגלוים לנו כבר אמרנום לפניך והודינו לך עליהם ואת שאינם גלוים לנו לפניך הם גלוים וידועים כדבר שנאמר הנסתרות ליהוה אלהינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת:

ודוד עבדך אמר לפניך שגיאות מי יבין מנסתרות נקני : נקנו יהוה אלהינו מכל פשעינו וטהרנו מכל טמאותינו וזרוק עלינו מים טהורים וטהרנו · ככתוב על יד נביאך וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם מכל טמאותיכם ומכל גלוליכם אטהר אתכם :

אל תירא יעקב שובו בנים שובבים שובה ישראל · הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל ככתוב על יד נביאך שובה ישראל עד יהוה אלהיך כי כשלת בעונך : ונאמר קחו עמכם דברים ושובו אל יהוה אמרו אליו כל תשא עון וקח טוב ונשלמה פרים שפתינו : ואתה רחום מקבל שבים · כי על התשובה מראש הבטחתנו · ולתשובה עינינו מיחלות לך :

ומאהבתך יהוה אלהינו שאהבת את ישראל עמך · ומחמלתך מלכנו שחמלת על בני בריתך נתת לנו יהוה אלהינו (את יום השבת הזה לקדושה ולמנוחה ו) את יום צום הכפורים הזה למחילת חטא ולסליחת עון ולכפרת פשע :

יום אשר הוחק לכפרתנו · היום תכשרנו צורנו ותטהרנו :

ככתוב בתורתך והיתה זאת לכם לחקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם אחת בשנה :

יום מנחיל דת שוע בעד דור · היום נשא לו בבקשו סלח נא :

ככתוב בתורתך סלח נא לעון העם הזה כגודל חסדך וכאשר נשאתה לעם הזה ממצרים ועד הנה ושם נאמר · ויאמר יהוה סלחתי כדברך : בעבור כבוד שמך המצא לנו מוחל וסולח סלח נא למען שמך :

יום קוראי בשמך ימלטו · היום רחם עלינו כאז קרא בשם :

ככתוב בתורתך וירד יהוה בענן ויתיצב עמו שם ויקרא בשם יהוה: ויעבר יהוה על פניו ויקרא · יהוה יהוה אל רחום וחנון ארך אפים ורב חסד ואמת · נצר חסד לאלפים נשא עון ופשע וחטאה ונקה: בעבור כבוד שמך · המצא לנו מוחל וסולח סלח לנו למען שמך :

יום שוממות היכלך תביט · היום תעשה למען שמך כנם איש חמודות :

ככתוב בדברי קדשך הטה אלהי אזנך ושמע פקח עיניך וראה שוממתינו והעיר אשר נקרא שמך עליה כי לא על צדקותינו אנחנו מפילים תחנונינו לפניך כי על רחמיך הרבים : אדני שמעה אדני סלחה אדני הקשיבה ועשה אל תאחר למענך אלהי כי שמך נקרא על עירך ועל עמך · בעבור כבוד שמך המצא לנו שומע תפלה · שמע בקול תפלתנו למען שמך :

מי אל כמוך : אדון אביר · במעשיו כביר · מי אל כמוך : גולה עמוקות: דובר צדקות · מי אל כמוך: הצור תמים · ומלא רחמים · מי אל כמוך : כובש כל כעסים · להצדיק עמוסים · מי אל כמוך :

ככתוב על יד נביאך מי אל כמוך נשא עון ועובר על פשע לשארית נחלתו לא החזיק לעד אפו כי חפץ חסד הוא : ישוב ירחמנו יכבוש עונותינו ותשליך במצולות ים כל חטאתם : וכל חטאת עמך בית ישראל תשליך במקום אשר לא יזכרו ולא יפקדו ולא יעלו על לב לעולם : ונאמר תתן אמת ליעקב חסד לאברהם אשר נשבעת לאבותינו מימי קדם:

אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום (לשבת השבת הזה וביום) הכפורים הזה ביום סליחת העון הזה ביום מקרא קדש הזה · מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור : ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך : ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם

בית לוי

(הוחק) ל' חוק (מנחיל דת) הוא משה רבינו ע"ה על שהנחיל התורה לישראל (שוע) לשון תפלה כמו בשועי אליך (תהלים כח ב) (נשא לו) מלשון נושא עון (קוראי בשמך) הוא ישראל ועכ"ז וסיים על אשר יקרא בשם ה' ימלט (יואל ג ה) (כנם) ל' אמירה כהגמר נמי ועמיסי לו :

כסא לוי

(יום הוחק) נעשה לחוק (מנחיל דת) מהרע"ה (שוע בעד דור) התפלל בעד דורו בי"כ (היום נשא לו) נסלח לו בי"כ (בבקשו סלח נא) ואמרת לו סלחתי כדברך (קוראי בשמך ימלטו) ישראל הקוראים בשמך כל היום ימלטו מדין ומקטרוג השטן (כנם) כמו שאמר דניאל מקרא (איש חמודות) : (מקרא ע"ש ח"א) ל' זיין

לִפְנֵי יְהוָה תִּטְהָרוּ: לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה): בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (השבת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפּוּרִים:

רְצֵה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם (וְלִתְפִלָּתָם שְׁעֵה) וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם (מְהֵרָה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְהוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד (צוּרֵנוּ) צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְּךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ · וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ · כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנו מודים לך · ברוך אל ההודאות:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא (תָּמִיד) שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד:

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זְכוֹר רַחֲמֶיךָ וּכְבוֹשׁ כַּעַסְךָ וְכַלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וְעָוֹן וּמַגֵּפָה וּפֶגַע רַע וְכָל מַחֲלָה וְכָל תַּקָּלָה וְכָל קְטָטָה וְכָל מִינֵי פּוּרְעָנִיּוֹת וְכָל גְּזֵרָה רָעָה וְשִׂנְאַת חִנָּם מֵעָלֵינוּ וּמֵעַל כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וּכְתוֹב לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ וִיבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה (הָאֵל הַטּוֹב): בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי מֹשֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר:

יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָּנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם · וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם):

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנִכָּתֵב לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אם עוד היום גדול אומרים אבינו מלכנו ממנחה בתפלת ר"ה · הש"ץ אומר קדיש שלם:

תפלת נעילה

אחר תפלת מנחה יכין עצמו לתפלת נעילה ויאמר אשרי וקדושה דסדרא כמו"ש · ואחר זה יכין עצמו לתפלת העמידה · וז"ל האריז"ל ועתה בנעילה הוא חתימת הגז"ד שנכתב בר"ה על כל ה אדם לשכר ועונש עכ"ל בקיצור · ולכן נתוסף תפלה ע ביום זה הקדוש הזה כעת נעילת שערי היכל העליון שקודם שינעלו יכנסו תפלותינו למעלה ויקבלו אותה ברצון למחות ולסלוח ולמחול ולסלוח כל עונותינו · ולכן יזדרז אדם מאד בכוונת תפלה זו · ויכניס בלבו דאגה ופחד גדול על חתימת הגזר דין לטרוח הנעשה עליו בעולם העליון בעת הזאת · ומה טוב אם יוכל להוריד דמעות לעורר הרחמים בעולם העליון כי כל השערים ננעלו חוץ משערי דמעה · ואף אם נחתך עליו הגזר דין לרעה ח"ו ע"י הבכי יוכל להתהפך לטובה כמבואר בזוה"ק ופרלמו והנה נער בוכה מיד ותחמול עליו: תפלת נעילה זמנה סמוך לשקיעת החמה כשהיא בראש האילנות · ויש ליזהר שלא לאחרה שתפלל בלילה · אלא ירצו לסיימה עם צאת הכוכבים · ותרון סיום יפנה נ"ל קודם הערב שמש דהל"כ דובר שקרים לפני ה': והובא בספרים שאין עון בעולם שמעכב תפלתו של אדם כמו עון הגזל ר"ל עד שבשביל פרוסה גזל את חבירו צריך להיות מגולגל בעולם להחזיר הפרוטה לבעליו או ליורשיו וידוע שעונש הגלגול קשה מגיהנם · ומבואר בס"ח למשל אם גזל אדם את חבירו שלשה זהובים ולא נח הוא גזל השלשה זהובים מאתו היה מרוית מהם תאי זהב ואחר כך משלשה ותאי זהובים היה מרוית יותר מתאי זהב ובהלכה הזמן יטול לגיות שבן הנגזל ויורשי יורשיו עד סוף כל הדורות הרי מרוית משלשה הראשונים דמי הקרן למאות ולאלפים זהובים ותוסב הבורח יתברך להגזלן כאילו גזל שלשה זהובים הקרן והריוח למאות ולאלפים · הרי לך שעון הגזל חמור מאוד · עוד דע שהזכירו אנכה"ג בתפלת נעילה בפירוש (למען נחדל מעושק ידינו) ובאחרי עבירות הזכירו דרך כלל (להתודות לפניך על כל עונותינו) לכן אם יודע בעצמו איזה כדטון גזל שיש תחת ידיו יהרהר עתה בתשובה בתיבות (למען נחדל כו') ויקבל על עצמו קבלה אמיתית שתיכף אחר יוה"כ ישיב את הגזילה לאשר היה לו או יפייס אותו:

אַשְׁרֵי יוֹשְׁבֵי בֵיתֶךָ עוֹד יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁכָּכָה לּוֹ אַשְׁרֵי הָעָם שֶׁיְהוָה אֱלֹהָיו: תְּהִלָּה לְדָוִד אֲרוֹמִמְךָ אֱלוֹהַי הַמֶּלֶךְ וַאֲבָרְכָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: בְּכָל יוֹם אֲבָרְכֶךָּ וַאֲהַלְלָה שִׁמְךָ לְעוֹלָם וָעֶד: גָּדוֹל יְהוָה וּמְהֻלָּל מְאֹד וְלִגְדֻלָּתוֹ אֵין חֵקֶר: דּוֹר לְדוֹר יְשַׁבַּח מַעֲשֶׂיךָ וּגְבוּרֹתֶיךָ יַגִּידוּ: הֲדַר כְּבוֹד הוֹדֶךָ וְדִבְרֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ אָשִׂיחָה: וֶעֱזוּז נוֹרְאוֹתֶיךָ יֹאמֵרוּ וּגְדֻלָּתְךָ אֲסַפְּרֶנָּה: זֵכֶר רַב טוּבְךָ יַבִּיעוּ וְצִדְקָתְךָ יְרַנֵּנוּ: חַנּוּן וְרַחוּם יְהוָה אֶרֶךְ אַפַּיִם וּגְדָל חָסֶד: טוֹב יְהוָה לַכֹּל וְרַחֲמָיו עַל כָּל מַעֲשָׂיו: יוֹדוּךָ יְהוָה כָּל מַעֲשֶׂיךָ וַחֲסִידֶיךָ יְבָרְכוּכָה: כְּבוֹד מַלְכוּתְךָ יֹאמֵרוּ וּגְבוּרָתְךָ יְדַבֵּרוּ: לְהוֹדִיעַ לִבְנֵי הָאָדָם גְּבוּרֹתָיו וּכְבוֹד הֲדַר מַלְכוּתוֹ: מַלְכוּתְךָ מַלְכוּת כָּל עֹלָמִים וּמֶמְשַׁלְתְּךָ בְּכָל דּוֹר וָדֹר: סוֹמֵךְ יְהוָה לְכָל הַנֹּפְלִים וְזוֹקֵף לְכָל הַכְּפוּפִים: עֵינֵי כֹל אֵלֶיךָ יְשַׂבֵּרוּ וְאַתָּה נוֹתֵן לָהֶם אֶת אָכְלָם בְּעִתּוֹ: פּוֹתֵחַ אֶת יָדֶךָ וּמַשְׂבִּיעַ לְכָל חַי רָצוֹן: סופי תיבות יחך ר"ת פאי הוא גימטריא נ"ס שמות · וס"ת חתיך הוא שר גדול של פרנסה

אחר זה הפסוק צריך לחזור ולומר הפסוק: צַדִּיק יְהֹוָה בְּכָל דְּרָכָיו וְחָסִיד בְּכָל מַעֲשָׂיו: קָרוֹב יְהֹוָה לְכָל קוֹרְאָיו לְכֹל אֲשֶׁר יִקְרָאֻהוּ בֶאֱמֶת: רְצוֹן יְרֵאָיו יַעֲשֶׂה וְאֶת שַׁוְעָתָם יִשְׁמַע וְיוֹשִׁיעֵם: שׁוֹמֵר יְהֹוָה אֶת כָּל אֹהֲבָיו וְאֵת כָּל הָרְשָׁעִים יַשְׁמִיד: תְּהִלַּת יְהֹוָה יְדַבֶּר פִּי וִיבָרֵךְ כָּל בָּשָׂר שֵׁם קָדְשׁוֹ לְעוֹלָם וָעֶד: וַאֲנַחְנוּ נְבָרֵךְ יָהּ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם הַלְלוּיָהּ:

וּבָא לְצִיּוֹן גּוֹאֵל וּלְשָׁבֵי פֶשַׁע בְּיַעֲקֹב נְאֻם יְהֹוָה: וַאֲנִי זֹאת בְּרִיתִי אוֹתָם אָמַר יְהֹוָה רוּחִי אֲשֶׁר עָלֶיךָ וּדְבָרַי אֲשֶׁר שַׂמְתִּי בְּפִיךָ לֹא יָמוּשׁוּ מִפִּיךָ וּמִפִּי זַרְעֲךָ וּמִפִּי זֶרַע זַרְעֲךָ אָמַר יְהֹוָה מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל: וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהֹוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: וּמְקַבְּלִין דֵּין מִן דֵּין וְאָמְרִין קַדִּישׁ בִּשְׁמֵי מְרוֹמָא עִלָּאָה בֵּית שְׁכִינְתֵּיהּ קַדִּישׁ עַל אַרְעָא עוֹבַד גְּבוּרְתֵּיהּ קַדִּישׁ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְהֹוָה צְבָאוֹת מַלְיָא כָל אַרְעָא זִיו יְקָרֵיהּ: וַתִּשָּׂאֵנִי רוּחַ וָאֶשְׁמַע אַחֲרַי קוֹל רַעַשׁ גָּדוֹל בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהֹוָה מִמְּקוֹמוֹ: וּנְטָלַתְנִי רוּחָא וְשִׁמְעֵית בַּתְרַי קָל זִיעַ סַגִּיא דִּמְשַׁבְּחִין וְאָמְרִין בְּרִיךְ יְקָרָא דַיהֹוָה מֵאֲתַר בֵּית שְׁכִינְתֵּיהּ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: יְהֹוָה מַלְכוּתֵיהּ קָאֵם לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יְהֹוָה אֱלֹהֵי אַבְרָהָם יִצְחָק וְיִשְׂרָאֵל אֲבוֹתֵינוּ שָׁמְרָה זֹּאת לְעוֹלָם לְיֵצֶר מַחְשְׁבוֹת לְבַב עַמֶּךָ וְהָכֵן לְבָבָם אֵלֶיךָ: וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קוֹרְאֶיךָ: צִדְקָתְךָ צֶדֶק לְעוֹלָם וְתוֹרָתְךָ אֱמֶת: תִּתֵּן אֱמֶת לְיַעֲקֹב חֶסֶד לְאַבְרָהָם אֲשֶׁר נִשְׁבַּעְתָּ לַאֲבוֹתֵינוּ מִימֵי קֶדֶם: בָּרוּךְ אֲדֹנָי יוֹם יוֹם יַעֲמָס לָנוּ הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ סֶלָה: יְהֹוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהֹוָה צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְהֹוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: בָּרוּךְ (הוּא) אֱלֹהֵינוּ שֶׁבְּרָאָנוּ לִכְבוֹדוֹ וְהִבְדִּילָנוּ מִן הַתּוֹעִים וְנָתַן לָנוּ תּוֹרַת אֱמֶת וְחַיֵּי עוֹלָם נָטַע בְּתוֹכֵנוּ הוּא יִפְתַּח לִבֵּנוּ בְּתוֹרָתוֹ וְיָשֵׂם בְּלִבֵּנוּ אַהֲבָתוֹ וְיִרְאָתוֹ וְלַעֲשׂוֹת רְצוֹנוֹ וּלְעָבְדוֹ בְּלֵבָב שָׁלֵם לְמַעַן לֹא נִיגַע לָרִיק וְלֹא נֵלֵד לַבֶּהָלָה: יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁנִּשְׁמוֹר חֻקֶּיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנִזְכֶּה וְנִחְיֶה וְנִרְאֶה וְנִירַשׁ טוֹבָה וּבְרָכָה לִשְׁנֵי יְמוֹת הַמָּשִׁיחַ וּלְחַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא: לְמַעַן יְזַמֶּרְךָ כָבוֹד וְלֹא יִדֹּם יְהֹוָה אֱלֹהַי לְעוֹלָם אוֹדֶךָּ: בָּרוּךְ הַגֶּבֶר אֲשֶׁר יִבְטַח בַּיהֹוָה וְהָיָה יְהֹוָה מִבְטַחוֹ: בִּטְחוּ בַיהֹוָה עֲדֵי עַד כִּי בְּיָהּ יְהֹוָה צוּר עוֹלָמִים: וְיִבְטְחוּ בְךָ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ כִּי לֹא עָזַבְתָּ דֹרְשֶׁיךָ יְהֹוָה: יְהֹוָה חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר:

יִתְגַּדַּל וְיִתְקַדַּשׁ שְׁמֵיהּ רַבָּא׳ בְּעָלְמָא דִּי בְרָא כִרְעוּתֵיהּ וְיַמְלִיךְ מַלְכוּתֵיהּ וְיַצְמַח פּוּרְקָנֵיהּ וִיקָרֵב (נ״א קֵץ) מְשִׁיחֵיהּ׳ בְּחַיֵּיכוֹן וּבְיוֹמֵיכוֹן וּבְחַיֵּי דְכָל בֵּית יִשְׂרָאֵל בַּעֲגָלָא וּבִזְמַן קָרִיב וְאִמְרוּ אָמֵן: יְהֵא שְׁמֵיהּ רַבָּא מְבָרַךְ לְעָלַם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא: יִתְבָּרַךְ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְפָּאַר וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא וְיִתְהַדָּר וְיִתְעַלֶּה וְיִתְהַלָּל שְׁמֵיהּ דְּקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא׳ לְעֵלָּא וּלְעֵלָּא מִכָּל בִּרְכָתָא וְשִׁירָתָא תֻּשְׁבְּחָתָא וְנֶחֱמָתָא דַּאֲמִירָן בְּעָלְמָא וְאִמְרוּ אָמֵן:

כִּי שֵׁם יְהֹוָה אֶקְרָא הָבוּ גֹדֶל לֵאלֹהֵינוּ:

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה: זָכְרֵנוּ לְחַיִּים׳ מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים׳ וְחָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים׳ לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה וְרַב לְהוֹשִׁיעַ: מוֹרִיד הַטָּל: מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים׳ סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר׳ מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים: אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: (כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה:)

לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכוּ לָאֵל כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים׳ וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם׳ כְּמוֹ שֶׁיָּדַעְנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשִּׁלְטָן לְפָנֶיךָ עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ:

וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ׳ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ:

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ וִישָׁרִים יַעֲלֹזוּ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ׳ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה׳ כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ:

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדוֹר וָדוֹר הַלְלוּיָהּ:

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ · וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים · אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ · וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ: וַתִּתֶּן לָנוּ יְיָ אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (לשבת השבת הזה ואת יום) הַכִּפּוּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחוֹל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ (לשבת באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ זִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ · וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ · לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה: זָכְרֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה · וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה · וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים · וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ מְחוֹל לַעֲוֹנוֹתֵינוּ בְּיוֹם (לשבת השבת הזה וביום) הַכִּפּוּרִים הַזֶּה · מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ כָּאָמוּר אָנֹכִי אָנֹכִי הוּא מוֹחֶה פְשָׁעֶיךָ לְמַעֲנִי וְחַטֹּאתֶיךָ לֹא אֶזְכּוֹר: וְנֶאֱמַר מָחִיתִי כָעָב פְּשָׁעֶיךָ וְכֶעָנָן חַטֹּאתֶיךָ שׁוּבָה אֵלַי כִּי גְאַלְתִּיךָ: וְנֶאֱמַר כִּי בַיּוֹם הַזֶּה יְכַפֵּר עֲלֵיכֶם לְטַהֵר אֶתְכֶם מִכֹּל חַטֹּאתֵיכֶם לִפְנֵי יְהֹוָה תִּטְהָרוּ: (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קַדְּשֵׁנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְתֵן חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ שַׂבְּעֵנוּ מִטּוּבֶךָ וְשַׂמְּחֵנוּ בִּישׁוּעָתֶךָ (לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וְטַהֵר לִבֵּנוּ לְעָבְדְּךָ בֶּאֱמֶת · כִּי אַתָּה סָלְחָן לְיִשְׂרָאֵל וּמָחֳלָן לְשִׁבְטֵי יְשֻׁרוּן בְּכָל דּוֹר וָדוֹר וּמִבַּלְעָדֶיךָ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ (אֶלָּא אָתָּה): בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ לַעֲוֹנוֹתֵינוּ וְלַעֲוֹנוֹת עַמּוֹ בֵּית יִשְׂרָאֵל וּמַעֲבִיר אַשְׁמוֹתֵינוּ בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה מֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ מְקַדֵּשׁ (השבת ו) יִשְׂרָאֵל וְיוֹם הַכִּפּוּרִים:

רְצֵה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּעַמְּךָ יִשְׂרָאֵל וּבִתְפִלָּתָם (וְלִתְפִלָּתָם שְׁעֵה) וְהָשֵׁב אֶת הָעֲבוֹדָה לִדְבִיר בֵּיתֶךָ וְאִשֵּׁי יִשְׂרָאֵל וּתְפִלָּתָם (מְהֵרָה) בְּאַהֲבָה תְקַבֵּל בְּרָצוֹן וּתְהִי לְרָצוֹן תָּמִיד עֲבוֹדַת יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:

וְתֶחֱזֶינָה עֵינֵינוּ בְּשׁוּבְךָ לְצִיּוֹן בְּרַחֲמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמַּחֲזִיר שְׁכִינָתוֹ לְצִיּוֹן:

מוֹדִים אֲנַחְנוּ לָךְ שָׁאַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד (צוּרֵנוּ) צוּר חַיֵּינוּ מָגֵן יִשְׁעֵנוּ אַתָּה הוּא לְדוֹר וָדוֹר נוֹדֶה לְךָ וּנְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ עַל חַיֵּינוּ הַמְּסוּרִים בְּיָדֶךָ וְעַל נִשְׁמוֹתֵינוּ הַפְּקוּדוֹת לָךְ וְעַל נִסֶּיךָ שֶׁבְּכָל יוֹם עִמָּנוּ וְעַל נִפְלְאוֹתֶיךָ וְטוֹבוֹתֶיךָ שֶׁבְּכָל עֵת · עֶרֶב וָבֹקֶר וְצָהֳרָיִם · הַטּוֹב כִּי לֹא כָלוּ רַחֲמֶיךָ וְהַמְרַחֵם כִּי לֹא תַמּוּ חֲסָדֶיךָ · כִּי מֵעוֹלָם קִוִּינוּ לָךְ:

וְעַל כֻּלָּם יִתְבָּרַךְ וְיִתְרוֹמַם וְיִתְנַשֵּׂא (תָּמִיד) שִׁמְךָ מַלְכֵּנוּ תָּמִיד לְעוֹלָם וָעֶד: וַחֲתוֹם לְחַיִּים טוֹבִים כָּל בְּנֵי בְרִיתֶךָ:

וְכֹל הַחַיִּים יוֹדוּךָ סֶּלָה וִיהַלְלוּ וִיבָרְכוּ אֶת שִׁמְךָ הַגָּדוֹל בֶּאֱמֶת לְעוֹלָם כִּי טוֹב הָאֵל יְשׁוּעָתֵנוּ וְעֶזְרָתֵנוּ סֶלָה (הָאֵל הַטּוֹב): בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַטּוֹב שִׁמְךָ וּלְךָ נָאֶה לְהוֹדוֹת:

שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ · כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם · וְטוֹב יִהְיֶה בְּעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עֹז וְשָׁלוֹם):

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנֵחָתֵם לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ תָּבֹא לְפָנֶיךָ תְּפִלָּתֵנוּ: וְאַל תִּתְעַלַּם מִתְּחִנָּתֵנוּ · שֶׁאֵין אָנוּ עַזֵּי פָנִים וּקְשֵׁי עֹרֶף לוֹמַר לְפָנֶיךָ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ צַדִּיקִים אֲנַחְנוּ וְלֹא חָטָאנוּ · אֲבָל אֲנַחְנוּ וַאֲבוֹתֵינוּ חָטָאנוּ:

אָשַׁמְנוּ · בָּגַדְנוּ · גָּזַלְנוּ · דִּבַּרְנוּ דֹפִי: הֶעֱוִינוּ · וְהִרְשַׁעְנוּ · זַדְנוּ · חָמַסְנוּ · טָפַלְנוּ שֶׁקֶר: יָעַצְנוּ רָע · כִּזַּבְנוּ · לַצְנוּ · מָרַדְנוּ · נִאַצְנוּ · סָרַרְנוּ · עָוִינוּ · פָּשַׁעְנוּ · צָרַרְנוּ · קִשִּׁינוּ עֹרֶף: רָשַׁעְנוּ · שִׁחַתְנוּ · תִּעַבְנוּ · תָּעִינוּ · תִּעְתָּעְנוּ:

סַרְנוּ מִמִּצְוֹתֶיךָ וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ הַטּוֹבִים וְלֹא שָׁוָה לָנוּ · וְאַתָּה צַדִּיק עַל כָּל הַבָּא עָלֵינוּ כִּי אֱמֶת עָשִׂיתָ וַאֲנַחְנוּ הִרְשָׁעְנוּ:

מַה נֹּאמַר לְפָנֶיךָ יוֹשֵׁב מָרוֹם · וּמַה נְּסַפֵּר לְפָנֶיךָ שׁוֹכֵן שְׁחָקִים · הֲלֹא כָּל הַנִּסְתָּרוֹת וְהַנִּגְלוֹת אַתָּה יוֹדֵעַ:

אַתָּה נוֹתֵן יָד לַפּוֹשְׁעִים וִימִינְךָ פְשׁוּטָה לְקַבֵּל שָׁבִים וַתְּלַמְּדֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לְהִתְוַדּוֹת לְפָנֶיךָ עַל כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ · לְמַעַן

נחדל מעושק ידינו · ותקבלנו בתשובה שלמה לפניך כאשים וכניחוחים · למען דבריך אשר אמרת · אין קץ לאשי חובותינו ואין מספר לניחוחי אשמתנו · ואתה יודע שאחריתנו רמה ותולעה · לפיכך הרבית סליחתנו · מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקותינו מה ישועתנו מה כחנו מה גבורתנו · מה נאמר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך ואנשי השם כלא היו · וחכמים כבלי מדע · ונבונים כבלי השכל · כי רוב מעשיהם תהו · וימי חייהם הבל לפניך · ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל :

אתה הבדלת אנוש מראש ותכירהו לעמוד לפניך · כי מי יאמר לך מה תפעל · ואם יצדק מה יתן לך : ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את (בשבת מזכיר של שבת אבל כשאין מזכיר · מסיים) יום הכפרים הזה · קץ ומחילה וסליחה על כל עונותינו · למען נחדל מעושק ידינו · ונשוב אליך לעשות חקי רצונך בלבב שלם · ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו כי לא תחפוץ בהשחתת עולם · שנאמר דרשו יהוה בהמצאו קראהו בהיותו קרוב : ונאמר יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבותיו וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח · ואתה

אלוה סליחות חנון ורחום ארך אפים ורב חסד (ואמת) ומרבה להיטיב · ורוצה אתה בתשובת רשעים · ואין אתה חפץ במיתתם · שנאמר אמר אליהם חי אני נאם אדני יהוה (אלהים ק׳) אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה : ונאמר שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל : ונאמר החפץ אחפץ מות רשע נאם אדני יהוה (אלהים קרי) הלא בשובו מדרכיו וחיה : ונאמר כי לא אחפוץ במות המת נאם אדני יהוה (אלהים ק׳) והשיבו וחיו · כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון בכל דור ודור · ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח אלא אתה :

אלהי עד שלא נוצרתי איני כדאי ועכשו שנוצרתי כאלו לא נוצרתי עפר אני בחיי קל וחומר במיתתי הרי אני לפניך ככלי מלא בושה וכלמה · יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שלא אחטא עוד ומה שחטאתי לפניך מחוק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורים וחלאים רעים : אלהי נצור לשוני מרע ושפתותי מדבר מרמה ולמקללי נפשי תדום ונפשי כעפר לכל תהיה · פתח לבי בתורתך ואחרי מצותיך תרדוף נפשי וכל הקמים והחושבים עלי לרעה מהרה הפר עצתם וקלקל מחשבתם : יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי שלא תעלה קנאת אדם עלי ולא קנאתי על אחרים ושלא אכעוס היום ושלא אכעיסך ותצילני מיצר הרע ותן בלבי הכנעה וענוה : מלכנו ואלהינו יחד שמך בעולמך בנה עירך יסד ביתך ושכלל היכלך וקבץ קבוץ גליות ופדה צאנך ושמח עדתך : עשה למען שמך · עשה למען ימינך · עשה למען תורתך · עשה למען קדשתך · למען יחלצון ידידיך הושיעה ימינך ועננו : יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך יהוה צורי וגואלי : עושה שלום במרומיו הוא יעשה שלום עלינו ועל כל ישראל ואמרו אמן :

יהי רצון מלפניך ה׳ אלהינו ואלהי אבותינו שיבנה בית המקדש במהרה בימינו ותן חלקנו בתורתך : ושם נעבדך ביראה כימי עולם וכשנים קדמוניות : וערבה לה׳ מנחת יהודה וירושלים כימי עולם וכשנים קדמוניות :

תפלה לשליח צבור בקול

פותחין הארון

אדני שפתי תפתח ופי יגיד תהלתך :

ברוך אתה יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב האל הגדול הגבור והנורא אל עליון גומל חסדים טובים וקונה הכל וזוכר חסדי אבות ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה :

מסוד חכמים ונבונים · ומלמד דעת מבינים · אפתחה פי בתפלה ובתחנונים · לחלות ולחנן פני מלך מוחל וסולח לעונים :

מיוסד ע״פ א״ב

אָב יְדָעֲךָ מִנּוֹעַר · בְּחַנְתּוֹ בְּעֶשֶׂר בַּל עֲבוֹר בְּרֹאשׁ תַּעַר : חזן גָּשׁ לְחַלּוֹתְךָ כְּנַעַר וְלֹא כְּבַעַר · רַגְלָיו לָבֹא בְּזֶה הַשַּׁעַר :

אֱמוּנִים גָּשׁוּ לְנַצְּחָךְ אָיוֹם · נֶצַח כָּל הַיּוֹם : חזן עֲבוּר כִּי פָנָה יוֹם · גּוֹנְנֵנוּ בְּצֶדֶק יוֹשֵׁב כְּחוֹם הַיּוֹם :

זָכְרֵנוּ לְחַיִּים · מֶלֶךְ חָפֵץ בַּחַיִּים · וְחָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר הַחַיִּים · לְמַעַנְךָ אֱלֹהִים חַיִּים : מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן : בָּרוּךְ אַתָּה יְיָ מָגֵן אַבְרָהָם : אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ : מוֹרִיד הַטָּל : מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר · מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דּוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה :

הַנִּקְרָא לְאָב זֶרַע · וְנִפְנָה לָסוּר מִמּוֹקְשֵׁי רָע : חזן זָעַק וְחִנֵּן וְשִׂיחָה לֹא גָּרַע · חֹסֶן בְּרָכָה בַּאֲשֶׁר זָרַע :

יָהּ שִׁמְךָ בָּנוּ יֶעֱרַב · וְיִשְׁעֲךָ לָנוּ תְּקָרֵב : חזן גְּאוּלָּתֵנוּ לָנוּ תְקָרֵב · הַחֲיֵנוּ בְּטַל כְּשָׂח לִפְנוֹת עָרֶב :

מִי כָמוֹךָ אַב הָרַחֲמִים · זוֹכֵר יְצוּרָיו לְחַיִּים בְּרַחֲמִים : וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים : בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָֹה מְחַיֵּה הַמֵּתִים :

טֶבַע זִיו תָּאֳרָהּ · יָהּ חֲקָקוֹ בְּכֵס יְקָרָהּ : חזן כְּשָׂר תָּם מָקוֹם מַה נּוֹרָא · לְעֵת קֵץ חָז וַיִּירָא :

יִמְלֹךְ יְהוָֹה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ :

וְאַתָּה קָדוֹשׁ יוֹשֵׁב תְּהִלּוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל נָא :

חזן וקהל **שְׁמַע נָא סְלַח נָא הַיּוֹם · עֲבוּר כִּי פָנָה יוֹם · וּנְהַלֶּלְךָ נוֹרָא וְאָיוֹם · קָדוֹשׁ :**

מטה לוי

(אב ידעך מנוער) אברהם אבינו שהכיר אותך מנעוריו (בחנתו בעשר) נסיונות (כל עבור) לא עבר ממצותיך אף לא כחוט השערה הנדבקת בראש תער (גש לחלותך) קרב להתפלל לפניך כנער אהוב לאביו (ולא כבער) יש נער שהוא בער וכסיל אבל אברהם אינו כן התפלל לפניך (רגליו לבוא בזה השער) שיבואו בניו להתפלל ליכנס בשערי צדיקים (אמונים) ישראל המאמינים בבריתך (גשו לנצחך) באו לנצחך ולשבח במיני עונים לפניך אתה (איום · נצח כל היום) שאיש שבח וזמר כל היום של יו״כ (עבור כי פנה יום) בשביל שעבר יו״כ כולו שהוא יום סליחה (גוננו בצדק) תגין עלינו בזכות אברהם שנאמר עליו (יושב כחום היום):

בית לוי

(אב) תואר לאברהם ע״ש כי אב המון גוים נתתיך (בראשית יז ה) (ידעך) ידע אותך (מנוער) מנעוריו (בחנתו) ל׳ בחינה ונסיון (תער) חרב כמו תער השכירה (ישעיה ז כ) ות״י בחרבא חריפא (גש) ל׳ קריבה מל׳ ויגש (לחלותך) לשון תפלה (רגליו) טעמו בניו (אמונים) תואר לישראל ע״ש שאומרים אמן (הרמב״ן) (לנצחך) ל׳ ניגון כמו למנצח (איום) תואר להקדוש ב״ה (עבור) כמו בעבור (גוננו) הגן עלינו:

(הנקרא לאב) לאברהם (זרע) ע״ש כי ביצחק יקרא לך זרע (בראשית כא יב) (ממוקשי רע) רומז לאבימלך (ושיחה) ל׳ תפלה כמו ולפני ה׳ ישפוך שיחו (תהלים קב א) (חוסן) כחוזק (חוסן ברכה באשר זרע) כמ״ש ויזרע יצחק וגו׳ ויברכהו ה׳ (בראשית כו יב) (טבע) מטבע (תארה) לא מפיק ה׳ והוא כמו תואר (כשר) כאשר ראה לשון אשורנו (במדבר כג ט) (תם) יעקב (קץ)

(הנקרא לאב זרע) יצחק שנקרא זרע לאברהם (ונפנה לסור ממוקשי רע) הלך וסר מאבימלך שהיה איש רע (ושיחה לא נגרע) לא מנע מלהתפלל על השוחה (הרמב״ן) (חוסן ברכה באשר זרע) נתעשר בברכה שנאמר בתבואות זרעו (יה שמך בנו) אלא שמך משותף בשמו בקשתנו (יערב) יומתק לפניך זאת (החיינו בטל) בטל של תחיה (כשח לפנות ערב) כמו שהחיית בשעת עקידה ליצחק שסח בשדה לפנות ערב:

(טבע זיו תארה) מטבע של זיו תואר יעקב (יה חקקו בכס יקרה) חקק הקב״ה בכס״כ (כשר תם מקום מה נורא) כשראה יעקב בהמ״ק של מעלה שאמר עליו מה נורא המקום הזה (לעת קץ) לעת אשר הקיץ משנתו (אז) ראה ואמר אכן יש ה׳ במקום הזה (ויירא) ויאמר מה נורא וגו׳:

אב דער פאטער אַבְרָהָם האט דיך דער קענט פון יוגינט אן בחנתו דוא האשט אים גיפרובט מיט צעהן פרובין דאש בְּזְכוּת זֶה זאלין זיינע קינדער ניט גישטראפט ווערין מיט פאר שניידונג אזו וויא מיט אשערהר מעסיר אז זייא וועלין עובר זיין אויף די עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת גש אַבְרָהָם האט גינעהענט צוא בעטין דיך אזוא וויא אגיליבט קינד אונ ניט אזוא וויא איינר וואש ער איז ליידיג פון פר שטאנד דגליו אונ האט דיך גיבעטין דאס זיינע קינדער זאלין קומען אין טויער פון יְרוּשָׁלַיִם :

אמונים דיא ווארהאפטיגע האבין גינעהענט צוא לויבין דיך דו שרעקליכר גאט אייביג דעם גאנצין טאג יוֹם כִּפּוּר עבור ווייל דער טאג האט זיך אוועק גיקערט אונ מיר האבין ניט גינוג תְּפִלָּה גיטאן בעטין מיר דיך גאט גוננו באשיץ אונז בִּזְכוּת אַבְרָהָם וואש ער איז גיזעסין אויף דר טיר אין אהייסין טאג צוא זעהען אויב אורחים קומען ער זאל זייא געבין עסין אונ טרינקען :

הנקרא יִצְחָק דער דא איז אן גירופין גיווארין דר רעכטער זון פון אַבְרָהָם ער האט זיך אפ גיקערט פון דיא שלעכטע מענטשין זעק ער האט גישריען אונ האט גיבעטין אונ קיין תְּפִלָּה האט ער ניט פאר מיטין אונ האט ניט גימינערט חסן ער איז גישטארקט גיווארין מיט אבְרָכָה אז ער האט תְּבוּאָה גיזייט יה גאט דיין נאמען זאל אן אונז גיזיסט זיין אונ דיין הילף זאלסטו אונז גינעהענען אונזער דער לייזונג זאלסטו אונז גינעהענען מאך אונז לעבעדיג צוא תְּחִיַּת הַמֵּתִים מיט טויא כשח אזוא וויא יִצְחָק וואש ער האט פאר נאכט תְּפִלָּה גיטאן האסטו אים מיט טויא לעבעדיג גימאכט ביי דער עֲקֵידָה דאש דיא נְשָׁמָה איז אים ארויש מֵחֲמַת פַּחַד האט גאט אויף אים גימאכט גידרין טַל שֶׁל תְּחִיָּה איז ער לעבעדיג גיווארין:

טבע דר פורעם אונ ליכטיגע גישטאלט פון יַעֲקֹב יה גאט האט די דאזיגע צוּרָה אויס גיקריצט אין זיין כִּסֵּא הַכָּבוֹד כשר אז דער פרומער יַעֲקֹב האט אין חָלוֹם גיזעהען דאש פארכטיגע ארט פון דעם בֵּית הַמִּקְדָּשׁ לעת צוא דער צייט אז ער האט זיך פון דעם שלאף אויף גיכאפט האט ער גיזעהן דיא שְׁכִינָה רועט ביי אים האט ער זיך גיפארכטין אונ האט גיזאגט (מַה נּוֹרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה) :

וּבְכֵן וּלְךָ תַעֲלֶה קְדֻשָּׁה כִּי אַתָּה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ מוֹחֵל וְסוֹלֵחַ:

פיוטר ע"פ א"ב פלי׳ ונדפס מסידור מקום מ"ס והלאה (סרוס"ם):

שַׁעֲרֵי אַרְמוֹן · מְהֵרָה תִפְתַּח לְבוֹאֲרֵי דַּת אָמוֹן: שַׁעֲרֵי גְנוּזִים · מְהֵרָה תִפְתַּח לְדָתְךָ אֲחוּזִים: שַׁעֲרֵי הֵיכַל הַנֶּחֱמָדִים · מְהֵרָה תִפְתַּח לְוְעוּדִים: שַׁעֲרֵי זְבוּל מַחֲנַיִם · מְהֵרָה תִפְתַּח לְחַכְלִילֵי עֵינַיִם: שַׁעֲרֵי טָהֳרָה · מְהֵרָה תִפְתַּח לְיָפָה וּבָרָה: שַׁעֲרֵי כֶּתֶר הַמְּיוּמָּן · מְהֵרָה תִפְתַּח לְלֹא אַלְמָן: וּבָהֶם תּוֹעֲרָץ וְתוּקְדַּשׁ · כְּסוֹד שִׂיחַ שַׂרְפֵי קוֹדֶשׁ הַמַּקְדִּישִׁים שִׁמְךָ בַּקּוֹדֶשׁ:

כֶּתֶר יִתְּנוּ לְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מַלְאָכִים הֲמוֹנֵי מַעְלָה עִם עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל קְבוּצֵי מַטָּה · יַחַד כֻּלָּם קְדֻשָּׁה לְךָ יְשַׁלֵּשׁוּ · כַּדָּבָר הָאָמוּר עַל יַד נְבִיאֶךָ וְקָרָא זֶה אֶל זֶה וְאָמַר: קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ קָדוֹשׁ יְהוָה צְבָאוֹת מְלֹא כָל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ: ש"ץ כְּבוֹדוֹ מָלֵא עוֹלָם מְשָׁרְתָיו שׁוֹאֲלִים זֶה לָזֶה אַיֵּה מְקוֹם כְּבוֹדוֹ לְהַעֲרִיצוֹ · לְעֻמָּתָם מְשַׁבְּחִים וְאוֹמְרִים: בָּרוּךְ כְּבוֹד יְהוָה מִמְּקוֹמוֹ: מִמְּקוֹמוֹ הוּא יִפֶן בְּרַחֲמָיו לְעַמּוֹ וְיָחֹן עַם הַמְיַחֲדִים שְׁמוֹ עֶרֶב וָבֹקֶר בְּכָל יוֹם תָּמִיד פַּעֲמַיִם בְּאַהֲבָה שְׁמַע אוֹמְרִים: שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד: הוּא אֱלֹהֵינוּ הוּא אָבִינוּ הוּא מַלְכֵּנוּ הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ וְהוּא יוֹשִׁיעֵנוּ וְיִגְאָלֵנוּ שֵׁנִית וְיַשְׁמִיעֵנוּ בְּרַחֲמָיו לְעֵינֵי כָּל חַי לֵאמֹר הֵן גָּאַלְתִּי אֶתְכֶם אַחֲרִית כְּרֵאשִׁית לִהְיוֹת לָכֶם לֵאלֹהִים · אֲנִי יְיָ אֱלֹהֵיכֶם: אַדִּיר אַדִּירֵנוּ יְהוָה אֲדוֹנֵינוּ מָה אַדִּיר שִׁמְךָ בְּכָל הָאָרֶץ: וְהָיָה יְהוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ · בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: וּבְדִבְרֵי קָדְשְׁךָ כָּתוּב לֵאמֹר: יִמְלֹךְ יְהוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ:

חזן לְדוֹר וָדוֹר נַגִּיד גָּדְלֶךָ · וּלְנֵצַח נְצָחִים קְדוּשָּׁתְךָ נַקְדִּישׁ · וְשִׁבְחֲךָ אֱלֹהֵינוּ מִפִּינוּ לֹא יָמוּשׁ לְעוֹלָם וָעֶד · כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: לְדוֹר וָדוֹר הַמְלִיכוּ לָאֵל כִּי הוּא לְבַדּוֹ מָרוֹם וְקָדוֹשׁ:

חֲמוֹל עַל מַעֲשֶׂיךָ · וְתִשְׂמַח בְּמַעֲשֶׂיךָ · וְיֹאמְרוּ לְךָ חוֹסֶיךָ · בְּצַדֶּקְךָ עֲמוּסֶיךָ · תֻּקְדַּשׁ אָדוֹן עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ · כִּי מַקְדִּישֶׁיךָ כִּקְדֻשָּׁתְךָ (י"א כְּעֶרְכְּךָ) קִדַּשְׁתָּ · נָאֶה לְקָדוֹשׁ פְּאֵר מִקְּדוֹשִׁים: בְּאֵין מֵלִיץ יוֹשֶׁר מוּל מַגִּיד פֶּשַׁע · תַּגִּיד לְיַעֲקֹב דְּבַר חֹק וּמִשְׁפָּט · וְצַדְּקֵנוּ בַּמִּשְׁפָּט · הַמֶּלֶךְ הַמִּשְׁפָּט:

עוֹד יִזְכָּר לָנוּ אַהֲבַת אֵיתָן · אֲדוֹנֵינוּ · וּבַבֵּן הַנֶּעֱקַד יַשְׁבִּית מְדַיְּנֵנוּ · וּבִזְכוּת הַתָּם יוֹצִיא אָיוֹם (י"א הַיּוֹם) לְצֶדֶק דִּינֵנוּ · כִּי קָדוֹשׁ הַיּוֹם לַאֲדוֹנֵינוּ: וּבְכֵן יִתְקַדַּשׁ שִׁמְךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ · עַל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ · וְעַל יְרוּשָׁלַיִם עִירֶךָ · וְעַל צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ · וְעַל מַלְכוּת בֵּית דָּוִד מְשִׁיחֶךָ · וְעַל מְכוֹנְךָ וְהֵיכָלֶךָ:

וּבְכֵן תֵּן פַּחְדְּךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ וְאֵימָתְךָ עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ וְיִירָאוּךָ כָּל הַמַּעֲשִׂים וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ כָּל הַבְּרוּאִים וְיֵעָשׂוּ כֻלָּם אֲגֻדָּה אַחַת לַעֲשׂוֹת רְצוֹנְךָ בְּלֵבָב שָׁלֵם · (כְּמוֹ) שֶׁיָּדַעְנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ שֶׁהַשָּׁלְטָן לְפָנֶיךָ

בית לוי

ל׳ וייקן (תו) ל׳ ראיה (ארמון) תואר לבהמ"ק ע"ש וארמון על משפטו ישב (ירמיה ל יח) (דת אמון) תואר לתורה עש"ה והיה אצלו אמון (משלי ח ל) (זבול) כמים שנקראו זבול (לדתך אחוזים) תואר לישראל וכן ועודים וחכלילי עינים ויפה וברה (ליפה וברה) הוא עש"ה יפה כלבנה ברה כחמה (שה"ש ו) (ללא אלמן) כולם תוארים לישראל (תוערץ) ל׳ תוזק ועש"ה ואת אלהי ישראל יעריצו (ישעי׳ כט כג):

מטה לוי

(שערי ארמון) שערי בהמ"ק (מהרה תפתח לבוארי דת אמון) לישראל שמבארים התורה שנקראת אמון (שערי גנוזים) שערי בהמ"ק שהם גנוזים וצפונים (לדתך אחוזים) הדבקים בתורתך (לוועדים) להמתקבצים בבהכ"נ (זבול מחנים) השמים ששם המלאכים הקרואים מחנים (לחכלילי עינים) לישראל שמאדימים עיניהם בתורה שנקראת יין (כתר המיומן) שערי תפלה שהיא כתר נאמנת למלך נאמן שנעשה מתפלתם כתר לראשך (ובהם) בישראל (תוערץ ותוקדש):

שערי ארמון דיא טויערן פון דעם בית המקדש זאלשטו באלד עפענען צו די ישראל וואס באשיידין דיא אויף ריכטיגע תורה שערי גנוזים דיא פאר בארגענע טויערן פון דעם בית המקדש זאלשטו באלד עפענען צו די ישראל וואס האלטין דיין תורה אונ מצות שערי היכל די גלוסטיגע טויערן פון דעם הימיל זאלסטו באלד עפענען צו די ישראל וואס זאמלן זיך איין אין דיא שולין תפלה צוא טאן שערי זבול דיא טויערן פון דעם הימיל וואס אין אים זיינען פיל מחנות מלאכים זאלסטו באלד עפענען די ישראל וואס זייערע אויגין זיינן רויט פון טעגין דר תורה וואס זיא איז גיגליכין צוא וויין שערי טהרה די טויערן פון ריינקייט זאלשטו באלד עפענען צוא די ישראל וואס זיינען שיין אונ לויטער מיט מעשים טובים שערי כתר דיא טויערין פון תפלה וואס דער פון ווערט אן גיברייט איין רעכטע קרוין צוא דיר זאלשטו באלד עפענען צוא דיא ישראל וואס זייא זיינען ניט דער ווייטערט פון גאט אונ צווישין זייא ווערשטו שטארק גילויבט אונ גיהייליגט אזא וויא דער סוד פון דיא רייד פון די היילינע ברענעדיגע מלאכים וואס הייליגין דיין נאמען אין דיא היילינע הימלען:

עֹז בְּיָדְךָ וּגְבוּרָה בִּימִינֶךָ וְשִׁמְךָ נוֹרָא עַל כָּל מַה שֶּׁבָּרָאתָ׃ וּבְכֵן תֵּן כָּבוֹד יְהֹוָה לְעַמֶּךָ תְּהִלָּה לִירֵאֶיךָ וְתִקְוָה טוֹבָה לְדוֹרְשֶׁיךָ וּפִתְחוֹן פֶּה לַמְיַחֲלִים לָךְ׃ שִׂמְחָה לְאַרְצֶךָ וְשָׂשׂוֹן לְעִירֶךָ וּצְמִיחַת קֶרֶן לְדָוִד עַבְדֶּךָ וַעֲרִיכַת נֵר לְבֶן יִשַׁי מְשִׁיחֶךָ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ׃

וּבְכֵן צַדִּיקִים יִרְאוּ וְיִשְׂמָחוּ׃ וִישָׁרִים יַעֲלוֹזוּ׃ וַחֲסִידִים בְּרִנָּה יָגִילוּ וְעוֹלָתָה תִּקְפָּץ פִּיהָ וְכָל הָרִשְׁעָה כֻּלָּהּ כְּעָשָׁן תִּכְלֶה׃ כִּי תַעֲבִיר מֶמְשֶׁלֶת זָדוֹן מִן הָאָרֶץ׃

וְתִמְלוֹךְ אַתָּה הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מְהֵרָה לְבַדֶּךָ עַל כָּל מַעֲשֶׂיךָ בְּהַר צִיּוֹן מִשְׁכַּן כְּבוֹדֶךָ וּבִירוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ כַּכָּתוּב בְּדִבְרֵי קָדְשֶׁךָ יִמְלוֹךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אֱלֹהַיִךְ צִיּוֹן לְדֹר וָדֹר הַלְלוּיָהּ׃

קָדוֹשׁ אַתָּה וְנוֹרָא שְׁמֶךָ וְאֵין אֱלוֹהַּ מִבַּלְעָדֶיךָ כַּכָּתוּב וַיִּגְבַּהּ יְהֹוָה צְבָאוֹת בַּמִּשְׁפָּט וְהָאֵל הַקָּדוֹשׁ נִקְדַּשׁ בִּצְדָקָה׃ בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ הַקָּדוֹשׁ׃

אַתָּה בְחַרְתָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים אָהַבְתָּ אוֹתָנוּ וְרָצִיתָ בָּנוּ וְרוֹמַמְתָּנוּ מִכָּל הַלְּשׁוֹנוֹת וְקִדַּשְׁתָּנוּ בְּמִצְוֹתֶיךָ וְקֵרַבְתָּנוּ מַלְכֵּנוּ לַעֲבוֹדָתֶךָ וְשִׁמְךָ הַגָּדוֹל וְהַקָּדוֹשׁ עָלֵינוּ קָרָאתָ׃

וַתִּתֶּן לָנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּאַהֲבָה אֶת יוֹם (לשבת השבת הזה ואת יום) הַכִּפֻּרִים הַזֶּה לִמְחִילָה וְלִסְלִיחָה וּלְכַפָּרָה וְלִמְחָל בּוֹ אֶת כָּל עֲוֹנוֹתֵינוּ (לשבת באהבה) מִקְרָא קֹדֶשׁ זֵכֶר לִיצִיאַת מִצְרָיִם׃

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ יַעֲלֶה וְיָבֹא וְיַגִּיעַ וְיֵרָאֶה וְיֵרָצֶה וְיִשָּׁמַע׃ וְיִפָּקֵד וְיִזָּכֵר זִכְרוֹנֵנוּ וּפִקְדוֹנֵנוּ׃ וְזִכְרוֹן אֲבוֹתֵינוּ׃ וְזִכְרוֹן מָשִׁיחַ בֶּן דָּוִד עַבְדֶּךָ׃ וְזִכְרוֹן יְרוּשָׁלַיִם עִיר קָדְשֶׁךָ׃ וְזִכְרוֹן כָּל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְפָנֶיךָ לִפְלֵיטָה לְטוֹבָה לְחֵן וּלְחֶסֶד וּלְרַחֲמִים לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים הַזֶּה׃ זָכְרֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בּוֹ לְטוֹבָה׃ וּפָקְדֵנוּ בוֹ לִבְרָכָה׃ וְהוֹשִׁיעֵנוּ בוֹ לְחַיִּים טוֹבִים׃ וּבִדְבַר יְשׁוּעָה וְרַחֲמִים חוּס וְחָנֵּנוּ׃ וְרַחֵם עָלֵינוּ וְהוֹשִׁיעֵנוּ כִּי אֵלֶיךָ עֵינֵינוּ כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה׃

כתב המג"א ר"ס תרכ"ג יאמר הרוז היום יפנה וגו' קודם הערב שמש דאל"כ דובר שקרים לפני ה' וכ"כ הט"ז וז"ל ותמוה הוא שאומרים דבר זה אחר שקיעת החמה ע"כ · והחסד לאברהם [illegible] כתב בזה"ל מפני שידוע לי שברוב המקומות וברוב השנים אומרים הרוז זה לאחר שקיעת החמה טועים לאמר (היום פנה השמש בא ופנה) וכן כבר הגהתי במחזור שלי עכ"ל : וכתב הט"ז שגאון מהרי"ב וז"ל להורה לפי מה שכתב בפירוש המחזור (היום יפנה) ביום זה יפנה אלינו כמו השמש וכו' יש ליישב נוסחא שלנו דאמרינן כל זה אף לאחר שקיעת החמה · ולדרכו ראיה גדולה יש והגאון בעל פירוש המחזור דהא לפירוש הגדולים ע"ז ומ"א וז"ל הכ"ל קשה דברי הפיוט אהדדי דהכא יהא היום יפנה ל' עתיד ולעיל בסמוך יהא פתח לנו שער כו' כי פנה יום · וכ"כ עוד לעיל בשיר אמונים גבו כו' · וכן בשיר שמע גם כו' הרי בתחלתן יהא ל' עבר · אבל לדברי המפרש אתי הכל שפיר · וקרוב לודאי דמשום טעמא המגיה לגרס ביום זה יפנה אלינו הקב"ה כמו שהשמש כו' בדי ליישב שלא יהיו דברי הפייטן סתרי · ובודאי לסמוך על פירושו כי המפרש גדול הדור היה כנודע וכו' עכ"ל מהרי"ב · והרב בעל קרבן [illegible] וחולק בין פנה לבא כי ידוע שהשמש היום יאמר מיד אחר תפלת כמ"ש כי פנה יום כי ינטו צללי ערב (ירמיה ו') והרז"ל יצחק תיקן תפלת המנחה שנאמר ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות ערב · ולכן בתחלה יאמר פנה שהתחיל לפנות · והשמש אמרינן יבא ויפנה כולו כי השמש ישקיע ויפנה למטה מהאופק ולכן נבואה שעריך מיד דהא לא עכשיו אימתי גם אפשר לפרש כי פנה כאשר יהיה פנה יום שנמלא עבר שורכב עם עתיד כמו ומולדתך אשר הולדת אחריהם ודומיהם · והעיקר כט"ז ומ"א שנכון מאוד להזהר לאמרו לפני הערב שמש אך אם אירע שהאריך החזן עד אחר הערב שמש יאמר כמ"ש וכחזן יוסף (פנה בא ופנה) וכן אני נוהג עכ"ל · הרי לפניך כל הדעות והבוחר יבחר ואני פירשתי כפירוש המפרש :

מטה לוי

(פתח לנו שער בעת נעילת שער) השמים (כי פנה יום) לערב : היום יפנה) הקדוש ב"ה אלינו לטוב (השמש יבוא ויפנה) כי השמש ישקיע ויפנה לכן (נבואה שעריך) כי אם לא עכשיו אימתי ובקשתו (אנא) כו' :

חזן וקהל פְּתַח לָנוּ שַׁעַר׃ בְּעֵת נְעִילַת שַׁעַר׃ כִּי פָנָה יוֹם׃

חזן וקהל הַיּוֹם יִפְנֶה׃ הַשֶּׁמֶשׁ יָבֹא וְיִפְנֶה׃ נָבוֹאָה שְׁעָרֶיךָ׃

חזן וקהל אָנָּא אֵל נָא׃ שָׂא נָא׃ סְלַח נָא׃ מְחַל נָא׃ חֲמָל נָא׃ רַחֵם נָא׃ כַּפֶּר נָא׃ כְּבוֹשׁ חֵטְא וְעָוֹן׃

(פתח לנו שער) של תפלה (בעת ס' כי פנה יום) כמו פנה החמה ובא עת נעילת השער · לכן אנו קוראים ומבקשים שאפילו אם כל זה נעילה אל תסגירם מהרה · ואם היו סגורים עד עתה פתח אותה וכרגע תבוא תפלתנו (כמפרש) : (אנא אל נא) י' לשונות של תחינה כדי שיכלו לנו כל פגרות שלנו שהם י' ימי התשובה י' אברים שבהם חטא ולשון ידים ורגלים עינים אזנים ולב :

אֵל מֶלֶךְ יוֹשֵׁב עַל כִּסֵּא רַחֲמִים׃ מִתְנַהֵג בַּחֲסִידוּת׃ מוֹחֵל עֲוֹנוֹת עַמּוֹ׃ מַעֲבִיר רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן׃ מַרְבֶּה מְחִילָה לְחַטָּאִים׃ וּסְלִיחָה לַפּוֹשְׁעִים׃ עוֹשֶׂה צְדָקוֹת עִם כָּל בָּשָׂר וָרוּחַ׃ לֹא כְרָעָתָם תִּגְמוֹל׃ אֵל הוֹרֵיתָ לָנוּ לוֹמַר שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ וּזְכוֹר לָנוּ הַיּוֹם בְּרִית שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה׃ כְּמוֹ שֶׁהוֹדַעְתָּ לֶעָנָיו מִקֶּדֶם׃ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב וַיֵּרֶד יְהֹוָה בֶּעָנָן וַיִּתְיַצֵּב עִמּוֹ שָׁם וַיִּקְרָא בְשֵׁם יְהֹוָה׃

וַיַּעֲבֹר יְהֹוָה עַל פָּנָיו וַיִּקְרָא׃ יְהֹוָה יְהֹוָה׃ אֵל רַחוּם וְחַנּוּן׃ אֶרֶךְ אַפַּיִם׃ וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת׃ נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים׃ נֹשֵׂא עָוֹן׃ וָפֶשַׁע וְחַטָּאָה׃ וְנַקֵּה׃ וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ

פתח לנו עפין אונז דעם טויער פון תפלה דאש אונזער תפלה זאל ארויף ציין אין דער צייט וואס די טויערין ווערין פון דעם הימיל ווערין פר שלאסין דען דער טאג פון יום כפור קערט זיך אוועק צוא גיין :

היום יפנה דער טאג פון יום כפור קערט זיך אוועק דיא זון גייט אונטער אונ קערט זיך אוועק לאמיר קומען אין דיינע טויערין :

אנא אל נא איך בעט דיך גאט איך בעט שא נא פאר טראג אונזערע זינד סלח נא פר גיב אונ זייא מוחל אונזערע זינד דער בארעם דיך רחם נא אונ זייא זיך מרחם איבער אונז זייא מכפר אונזערע זינד באצווינג אונזערע זינד אונ אונזערע פאר קריטונג עש זיינען דא דער מאנט זיבן לשונות פון סליחה דען מיר בעטין גאט ער זאל אונז מוחל זיין דיא עבירות וואש מיר טוען אין דיא זיבין טעג פון דער וואך מיט דיא זיבין איברים דאש זיינען טויל׃ אונ צונג׃ הענט אונ פיס׃ אויגין אונ אויערין׃ אונ הארץ :

תְּחִלָּתֵנוּ: סְלַח לָנוּ אָבִינוּ כִּי חָטָאנוּ מְחַל לָנוּ מַלְכֵּנוּ כִּי פָשָׁעְנוּ: כִּי אַתָּה אֲדֹנָי טוֹב וְסַלָּח וְרַב חֶסֶד לְכָל קֹרְאֶיךָ:

כִּי עִמְּךָ הַסְּלִיחָה לְמַעַן תִּוָּרֵא: אִם עֲוֹנוֹת תִּשְׁמָר יָהּ אֲדֹנָי מִי יַעֲמוֹד:

כְּרַחֵם אָב עַל בָּנִים כֵּן תְּרַחֵם יְהוָה עָלֵינוּ: לַיהוָה הַיְשׁוּעָה עַל עַמְּךָ בִרְכָתֶךָ סֶּלָה: יְהוָה צְבָאוֹת עִמָּנוּ מִשְׂגָּב לָנוּ אֱלֹהֵי יַעֲקֹב סֶלָה: יְהוָה צְבָאוֹת אַשְׁרֵי אָדָם בֹּטֵחַ בָּךְ: יְהוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ: סְלַח נָא לַעֲוֹן הָעָם הַזֶּה כְּגֹדֶל חַסְדֶּךָ וְכַאֲשֶׁר נָשָׂאתָה לָעָם הַזֶּה מִמִּצְרַיִם וְעַד הֵנָּה וְשָׁם נֶאֱמַר: וַיֹּאמֶר יְהוָה סָלַחְתִּי כִּדְבָרֶךָ: הַטֵּה אֱלֹהַי אָזְנְךָ וּשְׁמָע פְּקַח עֵינֶיךָ וּרְאֵה שׁוֹמְמוֹתֵינוּ וְהָעִיר אֲשֶׁר נִקְרָא שִׁמְךָ עָלֶיהָ כִּי לֹא עַל צִדְקוֹתֵינוּ אֲנַחְנוּ מַפִּילִים תַּחֲנוּנֵינוּ לְפָנֶיךָ כִּי עַל רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים. אֲדֹנָי שְׁמָעָה אֲדֹנָי סְלָחָה אֲדֹנָי הַקְשִׁיבָה וַעֲשֵׂה אַל תְּאַחַר לְמַעַנְךָ אֱלֹהַי כִּי שִׁמְךָ נִקְרָא עַל עִירְךָ וְעַל עַמֶּךָ:

וּמִי יַעֲמוֹד חֵטְא אִם תִּשְׁמוֹר. וּמִי יָקוּם דִּין אִם תִּגְמוֹר. הַסְּלִיחָה עִמְּךָ סָלַחְתִּי לֵאמוֹר. הָרַחֲמִים גַּם לְךָ מִדָּתְךָ לִכְמוֹר: דְּכְדּוּךְ דַּלּוּתֵנוּ רְאֵה וְאַל תְּכַלִּים. דַּעַת נְתִיב דְּרָכֶיךָ חֶפְצֵנוּ הַשְׁלִים. גָּדוֹל וְקָטוֹן רוּחַ שֶׂכֶל הַחֲלִים. גִּבּוֹרֵי כֹחַ רְצוֹנְךָ חַזֵּק וְהַאֲלִים: בְּצִלְּךָ שֶׁבֶת שָׁבִים קַבֵּל נְדָבָה. בֵּיתְךָ יַפְרִיחוּ וְלֹא יוֹסִיפוּ לְדַאֲבָה. אוֹבֵד וְנִדָּח תַּשְׁבִּית נוֹגֵשׂ וּמַדְהֵבָה. אָז יַעֲלוּ וְיֵרָאוּ בְּרוּחַ נְדִיבָה: אל מלך וכו׳

שם המחבר חתום בראשי החרוזות שלמה הקטן

שְׁלוֹם פְּרִים שְׂפָתֵינוּ תִּכּוֹן אֱמֶת. לְכַתְּנוּ אַחֲרֶיךָ בְּתוֹם וְיוֹשֶׁר הָעֱמֶת. מֵלִיץ יוֹשֶׁר קַבֵּל וּמַלְשִׁינֵי צַמֵּת. הֶחָפֵץ בַּחַיִּים וְלֹא בְמוֹת הַמֵּת: הֲקִימֵנוּ בְּאוֹר פָּנֶיךָ וְחֶשְׁבּוֹן יִתַּמָּה. קִיּוּם מֶרֶדֶת שַׁחַת כּוֹפֶר יִמָּצֵא. טֶרֶם נִקְרָא עוֹד דִּבּוּר יֵצֵא. נִדְבוֹת פִּינוּ יְהוָה רְצֵה: אל מלך וכו׳

בית לוי

(לכמור) ל׳ חמום כמו נכמרו רחמיו אל אחיו (בראשית מג) כי מי שמרחם א״ע על אדם מתחמם בתוכו (דכדוך) ל׳ תלמוד שברון (נתיב) לשון מסלול כמו בנתיב מגותיך (תהלים קיט לה) (השלים) תמלא (החלים) לשון טוי וטעמו החזק כמו יחלמו בניהם (איוב לט ד) ופרש״י יחזקו והוא ענ״ה כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם (ירמיה לא) (והאלים) ג״כ ל׳ חוזק ואלמים בלשון תלמוד (בצלך שבת ס׳ נדבה) על ע״ה תרפא משובתם אוהבם נדבה (הושע יד) (אובד ונדח) רומז לישראל (תשבית) לשון בטול (נוגש) לחץ (ומדהבה) נוטריקון מדוד והבא (שלום פרים שפתינו) כמ״ש ונשלמה פרים שפתינו (הושע יד ג) (העמת) לשון עמיתך וטעמו חבר (מלשני) ל׳ מלשין (צמת) ל׳ כריתה כמו בעותיך צמתתוני (תהלים פח יז) (יתמצה) ל׳ מיצוי וסלוק כמו ימצה אל יסוד (ויקרא ה ט) (שחת) קבר ושאול גיהנם:

מטה לוי

(כי עמך הסליחה למען תורא) הואיל ואתה עובר על מדותיך ואתה מוחל וסולח בשביל זה אתה מתיירא שאל״כ כל אדם שעבר עבירה יאמר בלבו כבר אבדתי עולמי אלך בשרירות לבי כי לא יועיל לי שום תשובה ואם כן לא הייתי מתיירא אבל עכשיו אתה מתיירא:

(ומי יעמוד) לפניך (חטא אם תשמור) (ומי יקום) לפניך (דין אם תגמור) אם תרצה לשמור ולגמור דין האדם כפי מעשיו (הסליחה עמך) כיון שעמך הסליחה (סלחתי לאמר) תאמר סלחתי (הרחמים וכו׳ לכמור) גם אלך היא המדה לכמור רחמיך על ב״א (דכדוך דלותנו ראה) ראה שברון דלותנו שאנו מדוכאים בגלות בעניות ובדלות (ואל תכלים) אותנו (דעת נתיב דרכיך חפצנו) חפץ לבבנו ותאותנו הוא לדעת נתיב דרכיך לכן בקשתנו (השלים) ותמלא משאלותינו (גדול וקטון רוח שכל החלים) החזק גדולים וקטנים ברוח שכל (בצלך שבת שבים קבל נדבה) קבל שבים בנדבה לשבת בצלך (ביתך יפריחו) יפריחו כעשב השדה ויהיו קבועים בבית המקדש (ולא יוסיפו לדאבה) (אובד ונדח) וישראל שהם נדחים ואבודים בין העובדי כוכבים לא יוסיפו עוד לצער לחורבן בית שלא יהיה נחרב עוד כי (תשבית נוגש) תבטל מהם נוגשים הלוחצים אותם (ומדהבה) והעו״ג האומרים לישראל תנו לנו מדות מלאות ממון תבטל אותם (אז יעלו כו׳): (שלום פרים שפתינו תכון אמת) מה שאנו אומרים פרשיות הקרבנות בשפתינו תכון באמת כאילו שלמנו הפרים (לכתנו אחריך בתום וביושר העמת) חבר לך כרים את לכתנו אחריך בתום ויושר (ומלשני צמת) הכרת למלשינים ומקטריגים אתה ה׳ (החפץ כו׳ וחשבון יתמצה) יסתלקו ויתמצו חשבון השטות לגמרי ואז יהיה (קיום) לנו (מרדת שחת) כי (כופר ימצא) (טרם נקרא עוד דבור יצא נדבות פינו) קודם שיצא מפינו דבור הקריאה והתפלה (ה׳ רצה) יעלו לפניך לרצון:

ומי יעמוד ווער וועט קענען באשטיין אנטקעגין דיר ווען דוא וועסט היטן אונזערע זינד אונ ניט מוחל זיין אונ ווער וועט האבין איין בשטאנד ווען דוא וועסט טמר זיין אונ טאן דעם משפט אין אונז דאש פאר געבונג איז מיט דיר דרום בעטין מיר דיר זאלשט זאגין איך האב פאר געבין אייערע זינד דאש דער בארימקייט איז אויך צוא דיר דיין מדה איז צוא דער בארעמען זיך איבער אונז דכדוך דלותנו נעה דאש מיר זיינען אין גלות צו בראכין אונ ארום אונ זאלסט אונז ניט פאר שעמען דאש בגערונג פון אונזער הארץ איז צוא ווישין דעם גאנג פון דיין וועג דרום בעטין מיר דיך זאלסט עס גאנצין אונ דר פילין אונזער בקשה גרוישע אונ קליינע שטארק זייא מיט שכל דיא וואש האבין איין שטארקין כח אין דר תורה מיט דיין ווילין שטארק זייא אונ קרעפטיג זייא בצלך שבת דיא וואש טוען תשובה לאזין זיצין אין דיין שאטין זייא זייא מקבל מיט באווילינג אין דיין הויז דאש איז דאש בית המקדש זאלין זייא בליהען אונ ישראל וואש זיינען פאר לארין אונ פאר שטויסן זאלין מער קיין צער ניט האבין דוא זאלשט פאר שטערין אונ מבטל זיין פון דיא ישראל דרענגאלם וועלין דיא ישראל אויף גיין קיין ירושלים אונ וועלין גיזעהען ווערין אין בית המקדש מיט איין באווילינ גימיט:

שלום פרים דאש וואש מיר זאגין מיט אונזערע לעפצין דיא פרשיות הקרבנות זאלסטו אן ברייטין מיט אמת גלייך וויא מיר האבין מקריב גיוועזין קרבנות אין בית המקדש דאש וואש מיר גייען נאך דיר מיט גאנצקייט אונ מיט רעכט פארטיקייט מאך עש צוא דיר באהעפטין אז וויא איין גיזעלין מליץ זיי מקבל דעם מליץ יושר אונ דעם מלשין זאלשטו פאר דארבין דען דוא באגערשט דער מענטש זאל לעבין אונ ניט שטארבין הקימנו באור שטעל אונז אויף מיט דער ליכט פון דיינער שכינה אונ דער חשבון עונות זאל ווערין אויש גיקוועצט אונ אפ גיטאן כלומר זאלשט אונז גאר מוחל זיין וועלין מיר האבין איין קיום דאש מיר זאלין ניט נידערין אין דער גרוב פון דעם גיהנם דען וועלין מיר גיפינען איין אויש לייזונג פון אונזערע זינד אז מיר רופין דיך אי דיא ריד פון

תפלת נעילה

מיוסד על א"ב [illegible] (אל ידען) [illegible] :

מרבים צרכי עמך ודעתם קצרה · מחסורם ומשאלותם בל יוכלו לספרה · נא בינה הגיגנו טרם נקרא · האל הגדול הגבור והנורא : ספו וגם כלו יודעי פגיעה · סדר תפלות במענה לשונם להביעה · ערמים נותרנו ורבתה הרעה · על כן לא השגנו ישועה : פנים אין לנו פניך לחלות · פשענו ומרדנו והעוינו מסלות · צדקה לך לבד נבקש במערכי תהלות · העומדים בבית יהוה בלילות : קדוש ראה כי פס מליץ כשורה · קבל ניבי כמרבית תשורה · רנתי היום תהא בכתרך קשורה · אל נאזר בגבורה : שועתי שעה ותפלתי תהא נעימה · שמע פגיעתי כפגיעת תמה · תחוקקנו לחיים ותיטיב לנו החתימה · תולה ארץ על בלימה : אל מלך ויעבור וכו'

ידך פשוט וקבל תשובתי במעמדי · סלח ומחל רוע מעבדי · פנה נא ועסוק בטובת משחריך דודי ומעודדי · ואתה יהוה מגן בעדי : אל מלך ויעבור וכו'

זכור ברית אברהם ועקדת יצחק · והשב שבות אהלי יעקב והושיענו למען שמך : גואל חזק למענך פדנו · ראה כי אזלת ידנו · שור כי אבדו חסידינו · ומפגיע אין בעדנו · ושוב ברחמים על שארית ישראל והושיענו למען שמך : העיר הקודש והמחוזות ·

מטה לוי

(ספו וגם כו') תמו האנשים צדיקים שיודעים לרצות לבוראם בתפלתם (במערכי תהלות) שהנו מערכים תהלות הקדוש ב"ה בתפלותיהו (כי פס מליץ כשורה) תם וכלה מליץ כשורת הדין (קבל ניבי כמרבית תשורה) קבל דבורי כאילו הרביתי מנחה לפניך (רנתי היום תהא בכתרך קשורה) תפלתי תהיה קשורה בכתר שלך (פגיעתי כפגיעת תמה) כתפלת רחל אשת יעקב איש תם כמ"ש וישמע אליה אלהים (פנה נא ועסוק בטובת משחריך) הפנה אותך מכל עסקים ותעסוק בטובת ישראל שמשחרים ומבקשים פניך אתה ה' (דודי ומעודדי) (אזלת ידנו) כבר אזל ותם כחנו (שור) הבט (מפגיע) מתפלל (והמחוזות) שאר עיירות קטנות

בית לוי

(מרבים) ל' מתרבה מל' לבן ירבה (ישעיה לג יח) (ספו כלו) שניהם ל' א' הם מל' ספו תמו מן בלהות (תהלים עג יט) (פגיעה) ל' תפלה מל' ויפגע במקום (בראשית כח יא) (להביעה) ל' דבור מל' יום ליום יביע אומר (תהלים יט ג) (לחלות) ל' תפלה כמו לחלות את פני ה' (זכריה ז ב) (והעוינו מסלות) עפ"ה והטו את דרכם (ירמיה ג כא) ות"י ארי עקמו ית אורחתהון (במערכי) ל' סדור כמו וערך הכהן (ויקרא א יד) (פס) מל' אפס וכלה כמו כי פסו אמונים (תהלים יב ב) (כשורה) ל' יושר (ניבי) נשק דבור כמו ניב שפתים (ישעיה נז יט) (תשורה) ל' מנחה כמו ותשורה אין להביא (ש"א ט ז) (נעימה) מתוקה (תמה) תואר לרחל אשת תם (מעבדי) מעשי (משחריך) תואר לישראל עפ"ה בצר להם ישחרונני (הושע ה טו) (מעודדי) מחזקי מן מעודד ענוים (תהלים קמז) (אזלת) מל' הליכה כמו הלחם אזל מכלינו (ש"א ט ז) (ידנו) כחנו וגבורותינו כמו ויד ה' (מ"א יח מו) ות"י ורוח גבורה (שור) ל' ראיה והבטה כמו אשורנו

אונזער גיבעט נייט ארויש פון אונזער מויל זאלשטו גאט בווילינן דאש בווילינג פון אונזער מויל :

מרובים צרכי דאש באדערפעניש פון דיין פאלק איז פיל אונ זייער שכל איז קליין אונ קורץ כלומר זייא האבין קיין שכל ניט צוא בעטין פאר דיר זייער אפ גאנג אונ זייער גיבעט קענן זייא ניט אויש דר ציילין פון וועגין פילקייט איך בעט דיר פאר שטייא אונזער טראכט אונ אונזער בקשה איי מיר רופין דיר דוא גרוישער אונ שטארקער אונ פארכטיגער גאט ; ספו וגם כלו דיא צדיקים וואש וויישין אונ קענען בעטין פאר דיר זיינען אויש גיגאנגען אונ פאר לענט גיווארין דיא וואש האבין גיקענט פאר דיר ריידין מיט זייער צונג דעם סדר פון תפלות זיינען אויש גיגאנגען מיר זיינען הייגט איבער גיבליבין נאקעט פון צדיקים אונ אונזער בייזקייט דאש איז די עבירות האבין זיך גימערט דרום דער גרייכין מיר ניט קיין הילף פון דיר פנים אין לנו מיר האבין ניט קיין פנים צוא בעטין פאר דיר מיר האבין גיזינדיגט אונ האבין מורד גיוועזן אן דיר אונ מיר האבין פאר קרימט דיא רעכטע וועגין מיר בעטין גירעכטיקייט נאר פון דיר אליין אין אונזער אן ריכטונג פאר דיר לויבונג אונ גיבעט דיא וואש שטייען אין גאטש הויז בייא נאכט אונ טוען תפלה קדוש ראה הייליגר גאט זע אז עש האט זיך אויש גלאזט פון אונז איין רעכט פארטיגער מליץ זייא מקבל מיינע רייד פון תפלה גלייך ווי איך וואלט גישענקט צוא ברייגען קרבנות צוא דיר מיין גיזאנג פון תפלה זאל זיין היינטיגין טאג אן גיקניפט אין דיין קרוין דוא גאט וואש דוא בישט אן גיגורט מיט שטארקייט שועתי שעה פאר נעם מיין גישרייא אונ מיין תפלה זאל זיין זיס הער צוא מיין גיבעט אזוא וויא דוא האשט גיהערט דאש גיבעט פון יעקב אבינו וואש ער ווערט אן גירופין איש תם דוא זאלשט אונז אן שרייבין צום לעבין אונ זאלשט בגוטיגין אונזער חתימה דו גאט וואש דוא האסט אויף גיהאנגען גאר דיא וועלט אויף נישט :

ידך פשוט ציא אויש דיין האנט אונ זייא מקבל מיין תשובה אז איך שטייא אונ בעט פאר דיר פאר גיב אונ זייא מוחל מיינע בייזע מעשים דוא גאט וואש דוא בישט מיין פריינט אונ מיין שטארקער קער זיך אונ זייא עוסק אין טובות ישראל וואש זוכין אונ פארשטין דיך מיט תפלה אונ דוא גאט בישט פאר מיר איין באשיצער :

זכור ברית אברהם גידיינק אונז דיא זיכערהייט פון אברהם אונ דיא עקידה פון יצחק אונ קער אום דיא שולין אונ דיא בתי מדרשים פון יעקב אונ העלף אונז אום ווילין דיין נאמען גואל חזק דוא גאט וואש דוא בישט איין שטארקער דער לייזער לייז אונז אויש פון דעם גלות אום דיינט וועגין זעה דאש עש איז אוועק גיגאנגען אונזר קראפט קיין אונ זעה דאש אונזערע חסידים זיינען פאר לארין גיווארין פון דער וועלט עס האט דיך קיינער ניט צוא בעטין פאר אונז אונ קער זיך אום מיט רחמנות אויף דעם איבער בלייבונג דיא ישראל אונ העלף אונז אום ווילין דיין נאמען העיר הקודש דיא הייליגע שטאט ירושלים אונ דיא איבריגע קלייגע

הָיְתָה לְחֶרְפָּה וּלְבִזּוֹת · וְכָל מַחֲמַדֶּיהָ טְבוּעוֹת וּגְנוּזוֹת · וְאֵין שִׁיוּר רַק הַתּוֹרָה הַזֹּאת · וְהָשֵׁב שְׁבוּת אָהֳלֵי יַעֲקֹב וְהוֹשִׁיעֵנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ: זכור ברית וכו'

א"ק
אֶנְקַת מְסַלְּדֶיךָ · תַּעַל לִפְנֵי כִּסֵּא כְבוֹדֶךָ · מַלֵּא מִשְׁאֲלוֹת עַם מְיַחֲדֶיךָ · שׁוֹמֵעַ תְּפִלּוֹת בָּאֵי עָדֶיךָ:

יִשְׂרָאֵל נוֹשַׁע בַּיהוָה תְּשׁוּעַת עוֹלָמִים · גַּם הַיּוֹם יִוָּשְׁעוּ מִפִּיךָ שׁוֹכֵן מְרוֹמִים · כִּי אַתָּה רַב סְלִיחוֹת וּבַעַל הָרַחֲמִים:

יַחְבִּיאֵנוּ צֵל יָדוֹ תַּחַת כַּנְפֵי הַשְּׁכִינָה · חוֹן יָחוֹן כִּי יִבְחוֹן לֵב עָקוֹב לְהָכִינָה · קוּמָה נָא אֱלֹהֵינוּ עוּזָּה עֻזִּי נָא · יְהוָה לְשַׁוְעָתֵנוּ הַאֲזִינָה:

יַשְׁמִיעֵנוּ סָלַחְתִּי יוֹשֵׁב בְּסֵתֶר עֶלְיוֹן · בִּימִין יֶשַׁע לְהִוָּשַׁע עַם עָנִי וְאֶבְיוֹן · בְּשַׁוְעֵנוּ אֵלֶיךָ נוֹרָאוֹת בְּצֶדֶק תַּעֲנֵנוּ · יְהוָה הֱיֵה עוֹזֵר לָנוּ:

שם המחבר אמתי חתום בראשי החרוזות

יְהוָה יְהוָה אֵל רַחוּם וְחַנּוּן אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וֶאֱמֶת · נֹצֵר חֶסֶד לָאֲלָפִים נֹשֵׂא עָוֹן וָפֶשַׁע · וְחַטָּאָה וְנַקֵּה · וְסָלַחְתָּ לַעֲוֹנֵנוּ וּלְחַטָּאתֵנוּ וּנְחַלְתָּנוּ: אֶזְכְּרָה אֱלֹהִים וְאֶהֱמָיָה · בִּרְאוֹתִי כָּל עִיר עַל תִּלָּהּ בְּנוּיָה · וְעִיר הָאֱלֹהִים מֻשְׁפֶּלֶת עַד שְׁאוֹל תַּחְתִּיָּה · וּבְכָל זֹאת אָנוּ לְיָהּ וְעֵינֵינוּ לְיָהּ יי: מִדַּת הָרַחֲמִים עָלֵינוּ הִתְגַּלְגְּלִי · וְלִפְנֵי קוֹנֵךְ תְּחִנָּתֵנוּ הַפִּילִי · וּבְעַד עַמֵּךְ רַחֲמִים שַׁאֲלִי · כִּי כָל לֵבָב דַּוָּי וְכָל רֹאשׁ לָחֳלִי יי: תָּמַכְתִּי יְתֵדוֹתַי בִּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה תֵבוֹת · וּבְשַׁעֲרֵי דְמָעוֹת כִּי לֹא נִשְׁלָבוֹת · לָכֵן שָׁפַכְתִּי שִׂיחַ פְּנֵי בּוֹחֵן לִבּוֹת ·

בית לוי

(במדבר כד יח) (מפניה) מתפלל והוא ל"ה כי אין מפניה (ישעיה סו טז) (טבועות) ל' שקיעה ותלילה כמו טבעו בארץ שעריה (איכה ב ט) (אנקת) ל' צעקה כמו אנקת אסיר (תהלים קב כא) (מסלדיך) ל' שבח כמו ואסלדה בחילה (איוב ו י) (עדיך) אליך כמו עדיך כל בשר יבואו (תהלים סה ג) (ישראל נושע כו') ל"ה ישראל נושע בה' תשועת עולמים (ישעיה מה יז) ות"י ישראל יתפרק במימרא דה' פורקן עלמין (יחביאנו) לשון מחבא וסתר והוא עפ"ה בצל ידו החבאני (ישעיה מט ב) (יבחון) ל' בחינה ונסיון כמו בחנני ה' ונסני (תהלים כו ב) (לב עקוב) פי' עקוב הלב (ירמיה יז ט) ופרש"י מלא סוחנים ועקובה מכל רעה (עוזה) ל' חוזק כמו מגדל עוז (יחזקאל יט יב) (תלה) ל' גובה וחוזק כמו ונבנתה עיר על תלה (ירמיה ל יח) (נשלבות) ל' סתומה כמו משולבות (שמות כו יז) ע"ש פרש"י:

מטה לוי

(וכל מחמדיה טבועות וגנוזות) שערים הנחמדים טבעו ונגמו בארץ: (אנקת מסלדיך) צעקת ישראל המשבחים אותך: (יחביאנו צל ידו) יסתירנו בצל ידו (תחת כנפי השכינה) שלא יוכלו הרשעים להרע לי (חון יחון כי יבחון לב עקוב להכינה) כאשר יבחן לבב המלא עקובה ומרמה להכינו אז יחביאנו צל ידו ויחון אותנו (נוראות בצדק תעננו) בצדקתך תענו לעשות נוראות ברשעים:

שמעט וואש ארום איר דיינע גיוואורן צו שאנד אונ צוא רויבונג אונ אלע אירע גילוסטיגע כלים זיינען איין גיזונקען אונ באהאלטין גיווארין אונ עש איז אונז ניט איבער גיבליבין נאר דיא דאזיגע תורה דרום בעטין מיר דיך דוא זאלשט אום קערין דיא שולין אונ דיא בתי מדרשים פון יעקב אונ העלף אונז אום ווילין דיין נאמען:

אנקת מסלדיך דאש גישרייא פון דיא ישראל וואש לויבין דיך זאל אויף גיין פאר דיין כסא הכבוד דער פיל דאש גיבעט פון דעם פאלק ישראל וואש איינציגין דיך דען דוא הערשט צוא דיא תפלות פון די וואש קומען צוא דיר אונ בעטין דיך:

ישראל נושע בה' די ישראל וואש ווערין גהאלפין דורך גאט איין אייביגע הילף לאזין זייא היינט אויך גיהאלפין ווערין פון דיין מויל דוא: גאט וואש דוא רואשט אין דיא הויכע הימלען דען דוא בישט איין האר פון פאר געבונג אונ איין האר פון רחמנות:

יחביאנו צל ידו גאט זאל אונז באהאלטין אונ פאר בארגין אין שאטין פון זיין האנט אונטער דיא פליגיל פון דער שכינה אז גאט ווערט פריבין אונ פארשטין אונזערע פאר בארגענע מעשים דעמאלט זאל גאט אונז דער בארעמען אונ אונז משפטין מיט מדת רחמים דאש הארץ וואס איז פאר קרימט מיט שלעכטע מחשבות זאל גאט עש אן ברייטין צו נעמין

שטייא אויף אונזער גאט שטארק מיך מיין שטארקער גאט גאט פאר נעם צוא אונזער גישרייא פון תפלה:

ישמיענו סלחתי גאט דער דא זיצט אין אויבערשטין פאר בארגעניש זאל אונז לאזין הערין איך האב פאר געבין אייערע זינד מיט איין הילף פון גאטש רעכטע האנט זאל ווערין גיהאלפין דאש פאלק וואש זיינען ארים אין אונזער טאן שרייען צוא דיר מיט תפלה דורך דיין גירעכטיקייט זאלשטו אונז ענטפערין צוא טאן פארכטיגע זאכין אן דיא רשעים דוא גאט זייא צוא אונז איין העלפער:

יי' אל גאט דער האר איז איין גאט איין דער בארמיגער אונ איין לייט זעליגער ער הער לייגערט זיין צארין צו די רשעים אונ ווארט טאמר וועלין זייא תשובה טאן אונ טוט גרויש חסד אונ וואר היט ער היט דעם חסד וואש א מענטש טוט ביז צווייא טויזנט דורות נאך אים ער פאר טראגט אונ איז מוחל דיא זינד וואש א מענטש טוט הן בשוגג הן במזיד אונ מאכט דעם מענטשין ריין פון זיינע זינד דאש איז אז דער מענטש טוט תשובה אונ זאלשט פאר געבין צוא אונזערע זינד אונ מאך אונז ארבין דאש לאנד ארץ ישראל אונ עולם הבא אזכרה אלהים איך טוא גידיינקען אן גאט אונ טוא ברומען אונ שרייען מיט תפלה צוא אים אז איך זעה דאש אלע שטעט זיינן גיבויעט אויף זייער הויך אונ שיינהייט אונ

בטוח אני באלה ובזכות שלשת אבות: יי יהי רצון מלפניך שומע קול בכיות · שתשים דמעותינו בנאדך להיות · ותצילנו מכל גזרות אכזריות · כי לך לבד עינינו תלויות: יי יי

רחם נא קהל עדת ישרון · סלח ומחל עונם · והושיענו אלהי ישענו:

שערי שמים פתח · ואוצרך הטוב לנו תפתח · תושיע וריב אל תמתח · והושיענו אלהי ישענו: אל מלך ויעבור וכו'

אלהינו ואלהי אבותינו · סלח לנו מחל לנו כפר לנו · כי אנו עמך ואתה אלהינו · אנו בניך ואתה אבינו · אנו עבדיך ואתה אדונינו · אנו קהלך ואתה חלקנו · אנו נחלתך ואתה גורלנו · אנו צאנך ואתה רועינו · אנו כרמך ואתה נוטרנו · אנו פעלתך ואתה יוצרנו · אנו רעיתך ואתה דודנו · אנו סגלתך ואתה אלהינו · אנו עמך ואתה מלכנו · אנו מאמיריך ואתה מאמירנו · אנו עזי פנים ואתה רחום וחנון · אנו קשי עורף · ואתה ארך אפים · אנו מלאי עון · ואתה מלא רחמים · אנו ימינו כצל עובר · ואתה הוא ושנותיך לא יתמו:

אנא תבא לפניך תפלתנו · ואל תתעלם מתחנתנו · שאין אנו עזי פנים וקשי עורף לומר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו · אבל אנחנו ואבותינו חטאנו:

אשמנו · בגדנו · גזלנו · דברנו דופי · העוינו והרשענו · זדנו חמסנו · טפלנו שקר: יעצנו רע · כזבנו · לצנו · מרדנו · נאצנו · סררנו · עוינו · פשענו · צררנו · קשינו עורף: רשענו · שחתנו · תעבנו · תעינו · תעתענו:

סרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו · ואתה צדיק על כל הבא עלינו כי אמת עשית ואנחנו הרשענו: מה נאמר לפניך יושב מרום · ומה נספר לפניך שוכן שחקים · הלא כל הנסתרות והנגלות אתה יודע:

אתה נותן יד לפושעים וימינך פשוטה לקבל שבים ותלמדנו יהוה אלהינו להתודות לפניך על כל עונותינו · למען נחדל מעושק ידינו · ותקבלנו בתשובה שלמה לפניך כאשים וכניחוחים · למען דבריך אשר אמרת · אין קץ לאשי חובותינו ואין מספר לניחוחי אשמתנו · ואתה יודע שאחריתנו רמה ותולעה · לפיכך הרבית סליחתנו · מה אנו מה חיינו מה חסדנו מה צדקותינו מה ישועתנו · מה כחנו מה גבורתנו · מה נאמר לפניך יהוה אלהינו ואלהי אבותינו הלא כל הגבורים כאין לפניך

גאטש שטאט ירושלים איז ווארין גנידערט ביז דער אונטערשטר גרוב אונ אין דעם אלעמען רופין מיר נאר צוא גאט אונ אונזערע אויגין האפין נאר צוא גאט מדת הרחמים דוא מדת הרחמים דיר בעטין מיר וועלער זיך אויף אונז אונ פאר גאט דיין באשעפער מאך פאלין אונזער גיבעט אונ בעט דער בארימקייט פאר דיין פאלק דען אלע הערצער זיינען ווייא אונ קראנק מיט עבירות אונ אלע קעפ זיינען קראנק תמכתי יתדותי איך טוא מיך שטארק אן לעהענען אונ פאר לאז מיך איך זאל גיהאלפין ווערין אין דעם זכות וואש מיר האבין היינט גיזאגט פאר דיר שלש עשרה מדות אויך טוא איך מיך פאר לאזין דאש דיא טרערין וואש אונזערע טרערין זיינען דארטין ארויף ווערין קיין מאל ניט פאר בונדין אונ צוא גימאכט דרום טוא איך פאר גיסין זייד פון תפלה פאר גאט וואש ער פרובט אלע הערצער איך בין פאר זיכערט אין דיא דאזיגע וואש איך האב דא דער מאנט אונ אין זכות פון דיא דרייא אבות אברהם יצחק יעקב יהי רצון עש זאל זיין דער ווילין פאר דיר גאט וואש דוא הערשט צו אלע תפלות וואש זיינען מיט גיוויין דוא זאלשט טאן אונזערע טרערין צוא זיין אין דיין לאגיל אונ זאלשט אונז מציל זיין פון אלע אום דער בארימיגע גזירות דען נייערט צוא דיר אליין האפין אונזערע אויגין אויף הילף: רחם נא קהל דער בארעם דיך אויף דעם איין זאמלונג פון דיא ישראל פר גיב אונ זייא מוחל זייערע זינד אונ העלף אונז גאט אונזער העלפר: שערי שמים עפין אונז די טויערן פון דעם הימיל אונ דיין גוטן אוצר זאלסטו אונז עפינען זאלשט העלפין אונ איין קריג פון פרעניות זאלשטו נים אוים ציהען איבער אונז אונ העלף אונז גאט אונזער העלפער:

ואנשי השם כלא היו · וחכמים כבלי מדע · ונבונים כבלי השכל · כי רוב מעשיהם תהו וימי חייהם הבל לפניך · ומותר האדם מן הבהמה אין כי הכל הבל :

אתה הבדלת אנוש מראש ותכירהו לעמוד לפניך · כי מי יאמר לך מה תפעל · ואם יצדק מה יתן לך : ותתן לנו יהוה אלהינו באהבה את יום (לשבת השבת הזה ואת יום) צום הכפרים הזה · קץ ומחילה וסליחה על כל עונותינו · למען נחדל מעושק ידינו · ונשוב אליך לעשות חקי רצונך בלבב שלם : ואתה ברחמיך הרבים רחם עלינו כי לא תחפוץ בהשחתת עולם · שנאמר דרשו יהוה בהמצאו קראהו בהיותו קרוב : ונאמר יעזוב רשע דרכו ואיש און מחשבתיו וישב אל יהוה וירחמהו ואל אלהינו כי ירבה לסלוח · ואתה אלוה סליחות חנון ורחום ארך אפים ורב חסד ואמת ומרבה להיטיב · ורוצה אתה בתשובת רשעים · ואין אתה חפץ במיתתם · שנאמר אמר אליהם חי אני נאם אדני יהוה אלהים ק׳ אם אחפוץ במות הרשע כי אם בשוב רשע מדרכו וחיה : ונאמר שובו שובו מדרכיכם הרעים ולמה תמותו בית ישראל : ונאמר החפץ אחפץ מות רשע נאם אדני יהוה אלהים ק׳ הלא בשובו מדרכיו וחיה : ונאמר כי לא אחפץ במות המת נאם אדני יהוה אלהים ק׳ והשיבו וחיו · כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור · ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה) :

אלהינו ואלהי אבותינו מחול לעונותינו ביום (לשבת השבת הזה וביום) הכפורים הזה · מחה והעבר פשעינו וחטאתינו מנגד עיניך כאמור אנכי אנכי הוא מוחה פשעיך למעני וחטאתיך לא אזכור : ונאמר מחיתי כעב פשעיך וכענן חטאתיך שובה אלי כי גאלתיך : ונאמר כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתיכם לפני יהוה תטהרו : (לשבת אלהינו ואלהי אבותינו רצה נא במנוחתנו) קדשנו במצותיך ותן חלקנו בתורתך שבענו מטובך ושמחנו בישועתך (לשבת והנחילנו יהוה אלהינו באהבה וברצון שבת קדשך וינוחו בו כל ישראל מקדשי שמך) וטהר לבנו לעבדך באמת · כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישרון בכל דור ודור ומבלעדיך אין לנו מלך מוחל וסולח (אלא אתה) : ברוך אתה יהוה מלך מוחל וסולח לעונותינו ולעונות עמו בית ישראל ומעביר אשמותינו בכל שנה ושנה מלך על כל הארץ מקדש (השבת ו) ישראל ויום הכפורים :

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) · והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל · ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך :

ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים : ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון :

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך · והמרחם כי לא תמו חסדיך · כי מעולם קוינו לך :

מודים דרבנן

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו אלהי כל בשר יוצרנו יוצר בראשית ברכות והודאות לשמך הגדול והקדוש על שהחייתנו וקיימתנו כן תחיינו ותקיימנו ותאסוף גליותינו לחצרות קדשך לשמור חקיך ולעשות רצונך ולעבדך בלבב שלם על שאנחנו מודים לך ברוך אל ההודאות :

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד :

אבינו מלכנו זכור רחמיך וכבוש כעסך וכלה דבר וחרב ורעב ושבי ומשחית ועון ומגפה ופגע רע וכל מחלה וכל תקלה וכל קטטה וכל מיני פורעניות וכל גזרה רעה ושנאת חנם מעלינו ומעל כל בני בריתך :

וחתום לחיים טובים כל בני בריתך :

וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב) :

ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות :

אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ בָּרְכֵנוּ בַּבְּרָכָה הַמְשֻׁלֶּשֶׁת בַּתּוֹרָה הַכְּתוּבָה עַל יְדֵי משֶׁה עַבְדֶּךָ הָאֲמוּרָה מִפִּי אַהֲרֹן וּבָנָיו כֹּהֲנִים עַם קְדוֹשֶׁךָ כָּאָמוּר: יְבָרֶכְךָ יְהוָה וְיִשְׁמְרֶךָ: יָאֵר יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וִיחֻנֶּךָּ: יִשָּׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ וְיָשֵׂם לְךָ שָׁלוֹם: שִׂים שָׁלוֹם טוֹבָה וּבְרָכָה חַיִּים חֵן וָחֶסֶד וְרַחֲמִים עָלֵינוּ וְעַל כָּל יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ׃ בָּרְכֵנוּ אָבִינוּ כֻּלָּנוּ כְּאֶחָד (יַחַד) בְּאוֹר פָּנֶיךָ· כִּי בְאוֹר פָּנֶיךָ נָתַתָּ לָנוּ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ תּוֹרַת חַיִּים וְאַהֲבַת חֶסֶד וּצְדָקָה (וְרַחֲמִים) וּבְרָכָה וְרַחֲמִים וְחַיִּים וְשָׁלוֹם· וְטוֹב יִהְיֶה בְעֵינֶיךָ לְבָרְכֵנוּ וּלְבָרֵךְ אֶת כָּל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל בְּכָל עֵת וּבְכָל שָׁעָה בִּשְׁלוֹמֶךָ (בְּרוֹב עוֹז וְשָׁלוֹם):

בְּסֵפֶר חַיִּים בְּרָכָה וְשָׁלוֹם וּפַרְנָסָה טוֹבָה וּגְזֵרוֹת טוֹבוֹת יְשׁוּעוֹת וְנֶחָמוֹת נִזָּכֵר וְנֵחָתֵם לְפָנֶיךָ אֲנַחְנוּ וְכָל עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם: בָּרוּךְ אַתָּה יְהוָה הַמְבָרֵךְ אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל בַּשָּׁלוֹם:

ואומרים אבינו מלכנו אפילו כשחל יום כפור בשבת

אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָטָאנוּ לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה עִמָּנוּ לְמַעַן שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חַדֵּשׁ עָלֵינוּ שָׁנָה טוֹבָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מֵעָלֵינוּ כָּל גְּזֵרוֹת קָשׁוֹת:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ בַּטֵּל מַחְשְׁבוֹת שׂוֹנְאֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָפֵר עֲצַת אוֹיְבֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה כָּל צַר וּמַשְׂטִין מֵעָלֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְתוֹם פִּיּוֹת מַשְׂטִינֵינוּ וּמְקַטְרִיגֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ כַּלֵּה דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וּשְׁבִי וּמַשְׁחִית וְעָוֹן וּשְׁמַד מִבְּנֵי בְרִיתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְנַע מַגֵּפָה מִנַּחֲלָתֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ סְלַח וּמְחַל לְכָל עֲוֹנוֹתֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחֵה וְהַעֲבֵר פְּשָׁעֵינוּ וְחַטֹּאתֵינוּ מִנֶּגֶד עֵינֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מְחוֹק בְּרַחֲמֶיךָ הָרַבִּים כָּל שִׁטְרֵי חוֹבוֹתֵינוּ:
א"מ הַחֲזִירֵנוּ בִּתְשׁוּבָה שְׁלֵמָה לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁלַח רְפוּאָה שְׁלֵמָה לְחוֹלֵי עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קְרַע רֹעַ גְּזַר דִּינֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זָכְרֵנוּ בְּזִכָּרוֹן טוֹב לְפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר חַיִּים טוֹבִים:
א"מ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר גְּאוּלָה וִישׁוּעָה:
א"מ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר פַּרְנָסָה וְכַלְכָּלָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר זְכֻיּוֹת:
א"מ חָתְמֵנוּ בְּסֵפֶר סְלִיחָה וּמְחִילָה:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הַצְמַח לָנוּ יְשׁוּעָה בְּקָרוֹב:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן יִשְׂרָאֵל עַמֶּךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ הָרֵם קֶרֶן מְשִׁיחֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא יָדֵינוּ מִבִּרְכוֹתֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ מַלֵּא אֲסָמֵינוּ שָׂבָע:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ שְׁמַע קוֹלֵנוּ חוּס וְרַחֵם עָלֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ קַבֵּל בְּרַחֲמִים וּבְרָצוֹן אֶת תְּפִלָּתֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ פְּתַח שַׁעֲרֵי שָׁמַיִם לִתְפִלָּתֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ זְכוֹר כִּי עָפָר אֲנָחְנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נָא אַל תְּשִׁיבֵנוּ רֵיקָם מִלְּפָנֶיךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ תְּהֵא הַשָּׁעָה הַזֹּאת שְׁעַת רַחֲמִים וְעֵת רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ:
א"מ חֲמוֹל עָלֵינוּ וְעַל עוֹלָלֵינוּ וְטַפֵּנוּ:
א"מ עֲשֵׂה לְמַעַן הֲרוּגִים עַל שֵׁם קָדְשֶׁךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן טְבוּחִים עַל יִחוּדֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן בָּאֵי בָאֵשׁ וּבַמַּיִם עַל קִדּוּשׁ שְׁמֶךָ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ נְקוֹם לְעֵינֵינוּ נִקְמַת דַּם עֲבָדֶיךָ הַשָּׁפוּךְ:
א"מ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ אִם לֹא לְמַעֲנֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַנְךָ וְהוֹשִׁיעֵנוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן רַחֲמֶיךָ הָרַבִּים:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ עֲשֵׂה לְמַעַן שִׁמְךָ הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא שֶׁנִּקְרָא עָלֵינוּ:
אָבִינוּ מַלְכֵּנוּ חָנֵּנוּ וַעֲנֵנוּ כִּי אֵין בָּנוּ מַעֲשִׂים עֲשֵׂה עִמָּנוּ צְדָקָה וָחֶסֶד וְהוֹשִׁיעֵנוּ:

מצאתי בשל"ה כשאומרים בתפלת נעילה שמע ישראל בקול רם ובכוונת הלב יכוין כל אחד מישראל למסור נפשו על קדושת השם יתברך שמו ויחשב לו הכתוב כאילו מסר נפשו בפועל וכאילו עומד בנסיון על קדושת שמו הגדול:

פעם אחת **שְׁמַע יִשְׂרָאֵל יְהוָה אֱלֹהֵינוּ יְהוָה אֶחָד:**

ג"פ **בָּרוּךְ שֵׁם כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ לְעוֹלָם וָעֶד:**

ז"פ **יְהוָה הוּא הָאֱלֹהִים:**

קדיש ותוקעים תקיעה אחת ואומרים

לְשָׁנָה הַבָּאָה בִּירוּשָׁלָיִם:

ומתפללין מעריב ואומרים אתה חוננתנו · קדיש · עלינו · קדיש · ואם הוא מוצ"ש אומרים ויתן לך ומקדשין הלבנה ומבדילין על הכוס ואין מברכין על הבשמים ומברכין על הנר שלא שבת ... אחר שהבדלה יתחיל לעסוק במצות סוכה:

וְהוּא רַחוּם יְכַפֵּר עָוֹן וְלֹא יַשְׁחִית וְהִרְבָּה לְהָשִׁיב אַפּוֹ וְלֹא יָעִיר כָּל חֲמָתוֹ: יְהֹוָה הוֹשִׁיעָה הַמֶּלֶךְ יַעֲנֵנוּ בְיוֹם קָרְאֵנוּ:

חזן **בָּרְכוּ אֶת יְהֹוָה הַמְבוֹרָךְ:**

קהל וחזן בָּרוּךְ יְיָ הַמְבוֹרָךְ לְעוֹלָם וָעֶד:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם אֲשֶׁר בִּדְבָרוֹ מַעֲרִיב עֲרָבִים· בְּחָכְמָה פּוֹתֵחַ שְׁעָרִים וּבִתְבוּנָה מְשַׁנֶּה עִתִּים: וּמַחֲלִיף אֶת הַזְּמַנִּים וּמְסַדֵּר אֶת הַכּוֹכָבִים בְּמִשְׁמְרוֹתֵיהֶם בָּרָקִיעַ כִּרְצוֹנוֹ· בּוֹרֵא יוֹם וָלָיְלָה· גּוֹלֵל אוֹר מִפְּנֵי חֹשֶׁךְ וְחֹשֶׁךְ מִפְּנֵי אוֹר וּמַעֲבִיר יוֹם וּמֵבִיא לָיְלָה· וּמַבְדִּיל בֵּין יוֹם וּבֵין לָיְלָה יְהֹוָה צְבָאוֹת שְׁמוֹ· אֵל חַי וְקַיָּם תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמַּעֲרִיב עֲרָבִים:

אַהֲבַת עוֹלָם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַמְּךָ אָהָבְתָּ· תּוֹרָה וּמִצְוֹת חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים אוֹתָנוּ לִמַּדְתָּ: עַל כֵּן יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בְּשָׁכְבֵנוּ וּבְקוּמֵנוּ נָשִׂיחַ בְּחֻקֶּיךָ· וְנִשְׂמַח בְּדִבְרֵי תַלְמוּד תּוֹרָתֶךָ וּבְמִצְוֹתֶיךָ לְעוֹלָם וָעֶד· כִּי הֵם חַיֵּינוּ וְאוֹרֶךְ יָמֵינוּ וּבָהֶם נֶהְגֶּה יוֹמָם וָלָיְלָה: וְאַהֲבָתְךָ אַל תָּסִיר מִמֶּנּוּ לְעוֹלָמִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אוֹהֵב עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל:

וקורין ק"ש תמצא בתפלת כל נדרי

אֱמֶת וֶאֱמוּנָה כָּל זֹאת וְקַיָּם עָלֵינוּ· כִּי הוּא יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וְאֵין זוּלָתוֹ וַאֲנַחְנוּ יִשְׂרָאֵל עַמּוֹ· הַפּוֹדֵנוּ מִיַּד מְלָכִים מַלְכֵּנוּ הַגּוֹאֲלֵנוּ מִכַּף כָּל הֶעָרִיצִים· הָאֵל הַנִּפְרָע לָנוּ מִצָּרֵינוּ וְהַמְשַׁלֵּם גְּמוּל לְכָל אֹיְבֵי נַפְשֵׁנוּ· הָעֹשֶׂה גְדוֹלוֹת עַד אֵין חֵקֶר· נִסִּים וְנִפְלָאוֹת עַד אֵין מִסְפָּר· הַשָּׂם נַפְשֵׁנוּ בַּחַיִּים וְלֹא נָתַן לַמּוֹט רַגְלֵנוּ· הַמַּדְרִיכֵנוּ עַל בָּמוֹת אוֹיְבֵינוּ וַיָּרֶם קַרְנֵנוּ עַל כָּל שׂוֹנְאֵינוּ· הָעוֹשֶׂה לָנוּ נִסִּים וּנְקָמָה בְּפַרְעֹה אוֹתוֹת וּמוֹפְתִים בְּאַדְמַת בְּנֵי חָם· הַמַּכֶּה בְעֶבְרָתוֹ כָּל בְּכוֹרֵי מִצְרָיִם וַיּוֹצֵא אֶת עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל מִתּוֹכָם לְחֵרוּת עוֹלָם: הַמַּעֲבִיר בָּנָיו בֵּין גִּזְרֵי יַם סוּף אֶת רוֹדְפֵיהֶם וְאֶת שׂוֹנְאֵיהֶם בִּתְהוֹמוֹת טִבַּע וְרָאוּ בָנָיו גְּבוּרָתוֹ שִׁבְּחוּ וְהוֹדוּ לִשְׁמוֹ: וּמַלְכוּתוֹ בְּרָצוֹן קִבְּלוּ עֲלֵיהֶם מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל לְךָ עָנוּ שִׁירָה בְּשִׂמְחָה רַבָּה וְאָמְרוּ כֻלָּם:

מִי כָמֹכָה בָּאֵלִם יְהֹוָה מִי כָּמֹכָה נֶאְדָּר בַּקֹּדֶשׁ נוֹרָא תְהִלֹּת עֹשֵׂה פֶלֶא: מַלְכוּתְךָ רָאוּ בָנֶיךָ בּוֹקֵעַ יָם לִפְנֵי מֹשֶׁה· זֶה אֵלִי עָנוּ וְאָמְרוּ: יְהֹוָה יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: וְנֶאֱמַר כִּי פָדָה יְהֹוָה אֶת יַעֲקֹב וּגְאָלוֹ מִיַּד חָזָק מִמֶּנּוּ: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה גָּאַל יִשְׂרָאֵל:

הַשְׁכִּיבֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ לְשָׁלוֹם· וְהַעֲמִידֵנוּ מַלְכֵּנוּ לְחַיִּים טוֹבִים וּלְשָׁלוֹם· וּפְרוֹשׂ עָלֵינוּ סֻכַּת שְׁלוֹמֶךָ· וְתַקְּנֵנוּ בְּעֵצָה טוֹבָה מִלְּפָנֶיךָ· וְהוֹשִׁיעֵנוּ מְהֵרָה לְמַעַן שְׁמֶךָ· וְהָגֵן בַּעֲדֵנוּ וְהָסֵר מֵעָלֵינוּ אוֹיֵב דֶּבֶר וְחֶרֶב וְרָעָב וְיָגוֹן וְהָסֵר שָׂטָן מִלְּפָנֵינוּ וּמֵאַחֲרֵינוּ וּבְצֵל כְּנָפֶיךָ תַּסְתִּירֵנוּ· כִּי אֵל שׁוֹמְרֵנוּ וּמַצִּילֵנוּ אָתָּה· כִּי אֵל מֶלֶךְ חַנּוּן וְרַחוּם אָתָּה: וּשְׁמוֹר צֵאתֵנוּ וּבוֹאֵנוּ לְחַיִּים וּלְשָׁלוֹם מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה שׁוֹמֵר עַמּוֹ יִשְׂרָאֵל לָעַד:

בָּרוּךְ יְהֹוָה לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן: בָּרוּךְ יְהֹוָה מִצִּיּוֹן שׁוֹכֵן יְרוּשָׁלָיִם הַלְלוּיָהּ: בָּרוּךְ יְהֹוָה אֱלֹהִים אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל עֹשֵׂה נִפְלָאוֹת לְבַדּוֹ: וּבָרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וְיִמָּלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אָמֵן וְאָמֵן: יְהִי כְבוֹד יְהֹוָה לְעוֹלָם יִשְׂמַח יְהֹוָה בְּמַעֲשָׂיו: יְהִי שֵׁם יְהֹוָה מְבֹרָךְ מֵעַתָּה וְעַד עוֹלָם: כִּי לֹא יִטּוֹשׁ יְהֹוָה אֶת עַמּוֹ בַּעֲבוּר שְׁמוֹ הַגָּדוֹל כִּי הוֹאִיל יְהֹוָה לַעֲשׂוֹת אֶתְכֶם לוֹ לְעָם: וַיַּרְא כָּל הָעָם וַיִּפְּלוּ עַל פְּנֵיהֶם וַיֹּאמְרוּ יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים יְהֹוָה הוּא הָאֱלֹהִים: וְהָיָה יְהֹוָה לְמֶלֶךְ עַל כָּל הָאָרֶץ בַּיּוֹם הַהוּא יִהְיֶה יְהֹוָה אֶחָד וּשְׁמוֹ אֶחָד: יְהִי חַסְדְּךָ יְהֹוָה עָלֵינוּ כַּאֲשֶׁר יִחַלְנוּ לָךְ: הוֹשִׁיעֵנוּ יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וְקַבְּצֵנוּ מִן הַגּוֹיִם לְהוֹדוֹת לְשֵׁם קָדְשֶׁךָ לְהִשְׁתַּבֵּחַ בִּתְהִלָּתֶךָ: כָּל גּוֹיִם אֲשֶׁר עָשִׂיתָ יָבוֹאוּ וְיִשְׁתַּחֲווּ לְפָנֶיךָ אֲדֹנָי וִיכַבְּדוּ לִשְׁמֶךָ: כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעֹשֵׂה נִפְלָאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדֶּךָ: וַאֲנַחְנוּ עַמְּךָ וְצֹאן מַרְעִיתֶךָ נוֹדֶה לְּךָ לְעוֹלָם לְדוֹר וָדוֹר נְסַפֵּר תְּהִלָּתֶךָ: בָּרוּךְ יְהֹוָה בַּיּוֹם· בָּרוּךְ יְהֹוָה בַּלָּיְלָה· בָּרוּךְ יְהֹוָה בְּשָׁכְבֵנוּ· בָּרוּךְ יְהֹוָה בְּקוּמֵנוּ: כִּי בְיָדְךָ נַפְשׁוֹת הַחַיִּים וְהַמֵּתִים· אֲשֶׁר בְּיָדוֹ נֶפֶשׁ כָּל חָי וְרוּחַ כָּל בְּשַׂר אִישׁ: בְּיָדְךָ אַפְקִיד רוּחִי פָּדִיתָה אוֹתִי יְהֹוָה אֵל אֱמֶת: אֱלֹהֵינוּ שֶׁבַּשָּׁמַיִם יַחֵד שִׁמְךָ וְקַיֵּם מַלְכוּתְךָ תָּמִיד וּמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד: יִרְאוּ עֵינֵינוּ וְיִשְׂמַח לִבֵּנוּ וְתָגֵל נַפְשֵׁנוּ בִּישׁוּעָתְךָ בֶּאֱמֶת בֶּאֱמוֹר לְצִיּוֹן מָלַךְ אֱלֹהָיִךְ: יְהֹוָה מֶלֶךְ יְהֹוָה מָלָךְ יְהֹוָה יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד: כִּי הַמַּלְכוּת שֶׁלְּךָ הִיא וּלְעוֹלְמֵי עַד תִּמְלוֹךְ בְּכָבוֹד· כִּי אֵין לָנוּ מֶלֶךְ אֶלָּא אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הַמֶּלֶךְ בִּכְבוֹדוֹ תָּמִיד יִמְלוֹךְ עָלֵינוּ לְעוֹלָם וָעֶד וְעַל כָּל מַעֲשָׂיו: חצי קדיש

אֲדֹנָי שְׂפָתַי תִּפְתָּח וּפִי יַגִּיד תְּהִלָּתֶךָ:

בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ אֱלֹהֵי אַבְרָהָם אֱלֹהֵי יִצְחָק וֵאלֹהֵי יַעֲקֹב הָאֵל הַגָּדוֹל הַגִּבּוֹר וְהַנּוֹרָא אֵל עֶלְיוֹן גּוֹמֵל חֲסָדִים טוֹבִים וְקוֹנֵה הַכֹּל וְזוֹכֵר חַסְדֵי אָבוֹת וּמֵבִיא גוֹאֵל לִבְנֵי בְנֵיהֶם לְמַעַן שְׁמוֹ בְּאַהֲבָה:

מֶלֶךְ עוֹזֵר וּמוֹשִׁיעַ וּמָגֵן: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מָגֵן אַבְרָהָם:

אַתָּה גִּבּוֹר לְעוֹלָם אֲדֹנָי מְחַיֵּה מֵתִים אַתָּה רַב לְהוֹשִׁיעַ· מוֹרִיד הַטָּל מְכַלְכֵּל חַיִּים בְּחֶסֶד מְחַיֵּה מֵתִים בְּרַחֲמִים רַבִּים· סוֹמֵךְ נוֹפְלִים וְרוֹפֵא חוֹלִים וּמַתִּיר אֲסוּרִים וּמְקַיֵּם אֱמוּנָתוֹ לִישֵׁנֵי עָפָר· מִי כָמוֹךָ בַּעַל גְּבוּרוֹת וּמִי דוֹמֶה לָּךְ מֶלֶךְ מֵמִית וּמְחַיֶּה וּמַצְמִיחַ יְשׁוּעָה: וְנֶאֱמָן אַתָּה לְהַחֲיוֹת מֵתִים: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה מְחַיֵּה הַמֵּתִים:

אַתָּה קָדוֹשׁ וְשִׁמְךָ קָדוֹשׁ וּקְדוֹשִׁים בְּכָל יוֹם יְהַלְלוּךָ סֶּלָה: כִּי אֵל מֶלֶךְ גָּדוֹל וְקָדוֹשׁ אָתָּה: בָּרוּךְ אַתָּה יְהֹוָה הָאֵל הַקָּדוֹשׁ:

אַתָּה חוֹנֵן לְאָדָם דַּעַת וּמְלַמֵּד לֶאֱנוֹשׁ בִּינָה:

אַתָּה חוֹנַנְתָּנוּ לְמַדַּע תּוֹרָתֶךָ· וַתְּלַמְּדֵנוּ לַעֲשׂוֹת בָּהֶם חֻקֵּי רְצוֹנֶךָ· וַתַּבְדֵּל יְהֹוָה אֱלֹהֵינוּ בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל בֵּין

אור לחשך בין ישראל לעמים בין יום השביעי לששת ימי המעשה · אבינו מלכנו החל עלינו הימים הבאים לקראתנו לשלום · חשוכים מכל חטא ומנוקים מכל עון ומדבקים ביראתך: וחננו מאתך דעה בינה והשכל (חכמה בינה ודעת): ברוך אתה יהוה חונן הדעת:

השיבנו אבינו לתורתך וקרבנו מלכנו לעבודתך והחזירנו בתשובה שלמה לפניך: ברוך אתה יהוה הרוצה בתשובה:

סלח לנו אבינו כי חטאנו מחל לנו מלכנו כי פשענו · כי אל מלך מוחל וסולח (כי אל טוב וסלח) אתה: ברוך אתה יהוה חנון המרבה לסלוח:

ראה נא בענינו וריבה ריבנו למהר לגאלנו (גאולה שלמה) מהרה למען שמך כי אל גואל חזק אתה: ברוך אתה יהוה גואל ישראל:

רפאנו יהוה ונרפא הושיענו ונושעה כי תהלתנו אתה · והעלה (ארוכה ומרפא לכל תחלואינו ולכל מכאובינו ולכל מכותינו) רפואה שלמה לכל מכותינו כי אל מלך רופא נאמן ורחמן אתה: ברוך אתה יהוה רופא חולי עמו ישראל:

ברך עלינו יהוה אלהינו את השנה הזאת ואת כל מיני תבואתה לטובה · ותן ברכה על פני האדמה · ושבענו מטובה וברך שנתנו כשנים הטובות לברכה · (כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים): ברוך אתה יהוה מברך השנים:

כ״ס ברכנו יהוה אלהינו בכל מעשה ידינו וברך שנתנו בטללי רצון ברכה ונדבה ותהי אחריתה חיים ושבע ושלום כשנים הטובות לברכה כי אל טוב ומטיב אתה ומברך השנים: ברוך אתה יהוה מברך השנים:

תקע בשופר גדול לחרותנו ושא נס לקבץ גליותינו וקבצנו יחד (מהרה) מארבע כנפות הארץ לארצנו: ברוך אתה יהוה מקבץ נדחי עמו ישראל:

השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה והסר ממנו יגון ואנחה ומלוך עלינו מהרה אתה יהוה לבדך בחסד וברחמים וצדקנו בצדק ובמשפט: ברוך אתה יהוה מלך אוהב צדקה ומשפט:

ולמלשינים אל תהי תקוה וכל המינים כרגע יאבדו וכל אויבי עמך מהרה יכרתו והזדים מהרה תעקר ותשבר ותמגר ותכלם ותשפילם ותכניעם במהרה בימינו: ברוך אתה יהוה שובר אויבים ומכניע זדים:

על הצדיקים ועל החסידים ועל זקני שארית עמך בית ישראל ועל פליטת בית סופריהם ועל גרי הצדק ועלינו יהמו נא רחמיך יהוה אלהינו ותן שכר טוב לכל הבוטחים בשמך באמת · ושים חלקנו עמהם · ולעולם לא נבוש כי בך בטחנו (ועל חסדך הגדול באמת נשענו): ברוך אתה יהוה משען ומבטח לצדיקים:

כ״ס תשכון בתוך ירושלים עירך כאשר דברת וכסא דוד מהרה לתוכה תכין ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם במהרה בימינו: ברוך אתה יהוה בונה ירושלים:

ולירושלים עירך ברחמים תשוב ותשכון בתוכה כאשר דברת · ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין: ברוך אתה יהוה בונה ירושלים:

את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום ומצפים תמיד לישועה: ברוך אתה יהוה מצמיח קרן ישועה:

אב הרחמן שמע קולנו יהוה אלהינו חוס ורחם עלינו וקבל ברחמים וברצון את תפלתנו · כי אל שומע תפלות ותחנונים אתה ומלפניך מלכנו ריקם אל תשיבנו · חננו ועננו ושמע תפלתנו · כי אתה שומע תפלת כל פה עמך ישראל ברחמים: ברוך אתה יהוה שומע תפלה:

רצה יהוה אלהינו בעמך ישראל ובתפלתם (ולתפלתם שעה) · והשב את העבודה לדביר ביתך ואשי ישראל · ותפלתם (מהרה) באהבה תקבל ברצון ותהי לרצון תמיד עבודת ישראל עמך: ותחזינה עינינו בשובך לציון ברחמים: ברוך אתה יהוה המחזיר שכינתו לציון:

מודים אנחנו לך שאתה הוא יהוה אלהינו ואלהי אבותינו לעולם ועד · (צורנו) צור חיינו מגן ישענו אתה הוא לדור ודור נודה לך ונספר תהלתך על חיינו המסורים בידך ועל נשמותינו הפקודות לך ועל נסיך שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת · ערב ובקר וצהרים · הטוב כי לא כלו רחמיך והמרחם כי לא תמו חסדיך כי מעולם קוינו לך:

ועל כלם יתברך ויתרומם ויתנשא (תמיד) שמך מלכנו תמיד לעולם ועד: וכל החיים יודוך סלה ויהללו ויברכו את שמך הגדול באמת לעולם כי טוב האל ישועתנו ועזרתנו סלה (האל הטוב): ברוך אתה יהוה הטוב שמך ולך נאה להודות:

שלום רב על ישראל עמך תשים לעולם כי אתה הוא מלך אדון לכל השלום · וטוב בעיניך לברך את עמך ישראל בכל עת ובכל שעה בשלומך: ברוך אתה יהוה המברך את עמו ישראל בשלום: אלהי נצור וכו׳ · ק״ש [illegible]

([illegible] אומרים ויתן לך) · עלינו וכו׳ [illegible]